SVMMA
BVLLARII
EARVMVE
SVMMORVM PONTIFICVM
CONSTITVTIONVM,

QVAE AD COMMVNEM ECCLESIAE VSVM post volumina Iuris Canonici, vsque ad Sanctissimum D. N. D. PAVLVM Papam V. emanarunt.

AVTHORE STEPHANO QVARANTA I. V. D.
Canonico, & Iudice Synodali Neapolitano, cum
Adnotationibus, & Additionibus eiusdem.

Et Additionibus PROSPERI de AVGVSTINO I. V. D.
Presbyteri Neapolitani.

Cum duplici Indice Verborum, & Titulorum, iuxta Seriem Decretalium.

Accesserunt etiam quattuor Tractatus Canonici: Necnon Extrauagantium communium Liber Sextus, & alia, prout versa pagina indicabit.

Hac vltima editione magis ordinata, & Constitutionibus Apostolicis, ac Additionibus locupletata.

CVM PRIVILEGIO.

VENETIIS, M DC XII.
APVD IVNTAS.

TRACTATVS.

De rebus Ecclesiæ non alienandis cum explicatione Extrauagantis Pauli II. incip. Ambitiosæ. fol.7.

De præstantia, & authoritate Archiepiscoporum in Suffraganeos, eorumque subditos, & in tota Prouincia. fol.42.

De Concilio Prouinciali.fol.169.

De officio, & potestate Capituli Sede vacante. fol.127.

Extrauagantium communium liber Sextus, in quinque diuisus libros sub titulorum Decretalium serie, quæ a diuersis Romanis Pontificibus post quintum librum Extrauagantium communium emanarunt vsque ad Sanctissimum D. N. D. Paulum Papam V.

Canones, & Decreta Sacrosancti Oecumenici, & Generalis Concilij Tridentini, iuxta eumdem ordinem Titulorum Decretalium, cum citationibus Constitutionum Summorum Pontificum, editis ad declarationem quorumdam Capitum eiusdem Concilij, ut habetur in fine.

ILLVSTRISSIMO
ET REVERENDISSIMO
D. OCTAVIO AQVAVIVAE
S. R. E. CARDINALI
AMPLISSIMO.

CVM multi iam anni sint (Cardinalis Amplissime) quibus mihi cum Stephano Quaranta, viro vitæ integritate, ac doctrina conspicuo, non leuis intercessit consuetudo; Cumque is in causis ecclesiasticis diiudicandis domi, forisque, diu multumque versatus esset, & ob id maximam Apostolicarum Constitutionum, tum veterum, tum nouissimarum, adeptus esset cognitionem, videretque quantam vtilitatem omnibus, & præcipuè Ecclesiasticis allaturus esset, si eas in vnum redactas, Summistarum more colligeret; atque ita eas ex immenso penè Bullarij Oceano liberatas, paruula hac rate ad tutum, tranquillumque cognitionis portum perduceret, hisce ipse stimulis concitatus, nempe publicæ vtilitatis, confecit hanc Summulam ad totius Pontificij iuris Constitutionumque nouissimarum scientiam illustrandam, accommodatam. Qua in re, me qui eo doctore vsus plurimum profeci, voluit studiorum socium adhibere atq; calcaria, vt ita dicam, addendo, effecit, vt has Additiones perficerem; quas, qualescumque illæ sint, tibi dicandas esse vna cum opere destinaui, magnum inde fulgorem consequuturas, si illustratæ tui nominis gloria ederentur. Hoc ipsum, vt facerem, author tui amantissimus, ac pariter obseruantissimus, maxime gratum se habere ostendit. Vrgebat namque, & quasi iure debitum exigebat, non nisi te vnum hac nostra tempestate penè esse superstitem, qui clarissima ex familia ortus, in Amplissimo isto purpuratorum Senatu, heroicis virtutibus, & consilij magnitudine præstans, rebus pro Ecclesia Dei præclare gestis, Neapolitanam hanc nostram Vrbem illustras, tibiq; iure optimo quæcumque debent, quæ Neapolitana ingenia, & maximè

de re ecclesiastica, litterarum monumentis mandauerint. Accedit in illud etiam quod ex ea es familia, quæ semper litteratos mirificè fouir, nam vt vetustiores tuos Maiores prętereã, qui ipsi tamen hoc magnificentissimè præstiterunt, dicam tantum eximia beneficia, qui bus sum ornatus ab Illustrimo Duce Atrię tuo parente, qui me voluit suo sub pręsidio ac tutela esse. Cuius beneficiorum in animo meo altiùs insedit memoria, cumque ei nequeam his meis ingenij fructibus, licet tenuibus grarias, quas debeo, persoluere, eas nunc tibi tanto Patre dignissimo quas possum immortales ago, persoluoque, oroque vt me in tuam tutelam, qua soles alios benignitate suscipias. Vale.

Illustrissimæ, & Reuerendissimæ Dominationis tuæ

Humillimus seruus.

Prosper de Augustino.

Sub tuum præsidium confugimus Sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed a periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa, & benedicta.

QVONIAM post editionem multarum Summarum superuenerunt noua iura, innouando, moderando, ampliando, limitando, & quandoque corrigendo iura anteriora, quod non debet reprehensibile iudicari, Ideo ego Stephanus Quaranta Ecclesiæ Neapolitanæ seruus inutilis, visis omnibus ferè constitutionibus Apostolicis hucusque post volumina iuris Canonici promulgatis, cum annis superioribus recollegissem communes iuxta ordinem titulorum Decretalium, fui deinde requisitus a Reueren. Sacerdotibus, ut hanc recollectionem facerem, sectando communem stylum Summistarum, quid de nouo fuerit prouisum recensendo, onus libenter suscepi, eis obtemperando, nam Domini mei sunt, quos præ cunctis reuereri Sanctus Franciscus monuit. Intercessione igitur semper Virginis Dei Genitricis MARIAE, cuius precibus nos adiuuari mente, & spiritu deuotissimè poscimus, opus compleui, cum Adnotationibus, & Additionibus omni qua potui breuitate. Salua correctione Sanctæ Matris Ecclesiæ, cui omnia submittimus. Habetis Sacerdotes sancti, quod mihi iniunxistis, tantum vos rogo, ut ad Altare Domini meminferitis mei. Vni trinoque Domino sit sempiterna gloria, qui vitam sine termino nobis donet in Patria. Amen.

Animaduertenda ad Lectorem.

QVoties citantur Constitutiones existentes in folijs Bullarij, intellige de Bullario Romæ impress. anno 1586. sub Pontificatu fel. rec. Sixti V.

Quoties non addetur in Bullario, intellige de folijs præsentis operis, in quo adsunt quàm plures Constitutiones, & insuper Decreta Congreg. quæ non reperiuntur in Bullario, & aliquæ adhuc non sunt redactæ in voluminibus, quæ tamen hic non desiderantur.

INDEX VERBORVM.

Medicus

Prædictorum omnium recollectio iuxta ordinem titulorum Decretalium in fine operis.

ABBAS.

PRAETER Summistas in hoc verbo sciẽdum est, quod Abbas prouidere debet in monasterio, vbi commodè fieri potest, vt adsit lector Sacræ scripturæ, ex Decreto Concil. Trid. sess. 5. c. 1. Cógruit tit. de magis.

Abbates vsum mitræ, & baculi habentes ex priuilegio Apostolico assistere possunt degradationi loco episcoporum. Concil. Trid. sess. 13. c. 4. de refor. adde c. degradatio. de pœn. in 6.

Abbates priuari non possunt in criminibus etiam notorijs nisi copia, & facultas defensionum permittatur Leonis X. Constitutione cauetur in Conc. Later. fol. 191. in Bullario.

Abbas nullius diœcesis est ordinarius, & potest facere omnia quæ potest episcopus in diœcesi sua circa ea, quæ sunt iurisdictionis, vt sunt etiam commendatarij. Nauar. consi. 5. de sponsal. in antiq.

De collatione ordinum ab Abbatibus, dicam infra in verbo, Ordo.

ABBATISSA.

PRæter Summistas in hoc verbo, sciendum est, quod Abbatissæ, & aliæ monasteriorum monialium ad vitam perfectæ, cum vacauerint, seu cesserint non vltra triennium per vniuersam Italiam in futurum eligantur iuxta Decreta Sac. Conci. Trid. & regularia suorum ordinum instituta, quo tpe finito præesse desinant, & abstineant per triennium à die finitæ administrõnis, quo elapso seruata forma eiusdem Concilij iterum, & pluries eligi possint ex cõstõne Greg. XIII. Romæ publicata die 4. Ian. 1583. incip. exposcit debitum, & infra hac nr̃a perpetuo valitura cõstõne statuimus, & ordinamus, q͂ de cętero perpetuis futuris tpib. in omnib. & singulis monasterijs monialium S. Bñdicti Cister. Cartus. & aliorum quorumcunq; ordinum in vniuersa Italia, & presertim in vtriusq; Siciliæ Regnis Consistentib. quæ nunc per Abbatissas, vel alias præfatas perpetuas reguntur, & gubernantur, cum primum Abbatissæ, aut aliæ præfectæ hm̃oi regimini, & administrationi ipsorum monasteriorum cesserint, ẽt apud sedem Apostol. vel decesserint, earum Abbatissatus, seu p̃fecturas vacare contigerit, Abbatissæ, aut aliæ præfectæ non amplius perpetuæ, seu ad vita (quarum nomen, ac titulũ ex nunc prout ex tunc Apostolica authoritate ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium perpetuo extinguimus, & abolemus,) sed triennalis tm̃ à conuentu vniuscuiusq; monasterii, & alias iuxta decreta S. Conc. Trid. & r̃laria suorũ ordinum instituta eligantur, & preficiantur, quæ postmodum elapso triennio suis officijs perfunctæ præesse desinant oĩq; prorsus careant authoritate, ac à regimine, & administrõne monasterij per triennium à die finitæ administrõnis inchoandũ abstineant, quo elapso seruata eadem forma Conc. Trid. iterũ & pluries elegi possint. Distinctius inhibentes oĩb. & singulis dictorum monasteriorum cõuentib. superiorib. & personis aliq̃ Abbatissam, aut aliam præfe-

ctam perpetuam,seu ad vitã,sed triennalem tm eligere,& preficere vllo modo audeant,vel præsumant;quod si secus à quoquam quauis authoritate fuerit attentatum,electionem, & perfectionẽ huiusmodi, ac omnia,& singula,quæ inde sequentur tria, nulla & inania, nulliusque roboris,& momenti fore:sicque per quoscunque iudicasset,c.electio autem quõ facienda sit habetur in c.indemnitatib.de elect.in 6. & in d.Concil. Trid.sess.25.de reg.c.6. & 7. Hæc autem constitutio declaratur per Nauar.cons.82.de regu. lib.3. in antiquis non includere eas,quæ verè non sunt professæ regulam à sancta sede Apostolica approbatam.

Abbatissa tenetur ante mensem certiorem facere episcopum de tempore professionis nouitiæ,alioquin quandiu episcopo videbitur,ab officio sit suspensa ex Decreto dicti Conc.Trid.sess.25.ca.17.de potestate prefectæ monialium.Sot.in 4.sen.dist.20.q.1.art.4.

Abbatissa temporalis non est iure benedicenda, nisi sacrosancta Sedes Apostolica aliud statuat expresse, vel seruet contrarium. Nauar. consi.4. de reg.lib.3.fol.574.in antiquis.

A B O R T V S.

1 *Constitutionis Sixti V. Relatio.*
2 *Eiusdem per Greg XIV. Moderatio, & nu.4.*
3 *Pœnę contra personas ecclesiasticas procurantes abortum, quænam sint.*
4 *Cui reseruaretur absolutio in foro conscientię.*
5 *Fœtus animatus,quando dicatur, & pręsumatur.*
6 *Casus in quibus persona ecclesiastica tradi potest Curię sęculari.*

Cõgruit titu. de homici. ABORTVS. Præter Summistas in hoc verbo sciendum est, quòd abortum procurantes,consultantes, & consentientes quocunque mõ, incurrunt in pęnas contentas in Constõne Sixti V.Romæ publicata die 16.Nouemb.1588.Neap.alias impressa,incipiente Effrenatam, & infra.

Omnes, & quoscunque tam viros, quàm mulieres cuiuscunq; status, gradus, & ordinis, & conditionis, etiam clericos sęculares, vel cuiusuis ordinis regulares, quauis dignitate & pręeminentia ecclesiastica, uel mundana fulgentes, qui de cætero per se, aut interpositas personas, abortus seu fœtus immaturi tam animati quam etiam inanimati formati, uel informis eiectionem procurauerint percussionibus, uenenis, medicamentis potionibus, oneribus laboribusq; mulieri prægnanti impositis, ac alijs etiam incognitis, uel maxime exquisitis rationibus inde ut re ipsa abortus sequutus fuerit, ac etiam prægnantes ipsas mulieres quæ scienter præmissa fecerint, pœnas tam diuino, quam humano iure ac tam per canonicas sanctiones & Apostolicas Constitutiones, quam ciuilia iura aduersus ueros homicidas, qui homicidium uoluntarium actu & re ipsa patrauerint propositas & inflictas (quorum omnium tenores his nostris literis pro expressis, & ad uerbum insertis habemus) eo ipso incurrere hac nostra perpetuò ualitura constitutione statuimus, & ordinamus ipsasque pœnas, leges, & constitutiones ad casus præfatos extendimus. Eos uero qui clerici fuerint, omni priuilegio clericali officijs dignitatib. & beneficijs ecclesiasticis, quæ suo uacatura, nostræ, & sedis Apostol. dispositioni perpetuo reseruamus: ipso facto priuamus, & in futurũ inhabiles ad ea suscipienda decernimus, adeo vt illi, qui hoc delictum commiserint, non secus atque ij, qui sua uoluntate homicidium perpetrauerint, iuxta Conciliy

cilij Tridentini decreta etiamsi crimen id nec ordine iudiciario probatum nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit ad sacros ordines promoueri, aut in susceptis ordinibus ministrare nullo modo possint, nec illi aliqua ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat sed omni ordine, ac beneficio, & officio perpetuo careant: nec non, & illos, qui clerici non fuerint, & talia perpetrauerint non solum pœnas incurrere supra narratas, sed etiam inhabiles ad ordines, et alia prędicta decernimus, & declaramus. Volentes quod hi qui foro ecclesiastico subiecti, vt prefertur, deliquisse comperti fuerint per iudicem ecclesiasticum depositi, & degradati curiæ, & potestati sęculari tradantur, quæ de eis illud capiat supplicium, quod contra laicos vere homicidas per diuinas leges, ac ciuilia iura est dispositum. Præterea eisdem pœnis teneri omnino statuimus eos qui sterilitatis potiones, ac venena mulieribus propinauerint & quominus fœtum concipiant, impedimentum pręstiterint, ac ea facienda, & exequenda curauerint, siue quocunque modo in his consiluerint, ac mulieres ipsas, quæ eadem pocula sponte, ac scienter sumpserint. Quo circa mandamus vniuersis, & singulis iudicibus, ordinarijs, & delegatis, tam ecclesiasticis q̃ sęcularibus quib. contra criminum reos, etiam quo ad causas huiusmodi de iure, vel ratione delicti, aut personarum legitime competit iurisdictio, ita tamen vt inter eos præuentioni locus sit, vt in his delictis, quæ vt plurimum in occulto perpetrãtur contra quoscunque non solum per accusationem, & delationem, verum etiam per inquisitionem, ac simplicem denunciationem procedant, ac ad illa probanda testes alias de iure inhabiles, eorundem tamen iudicum arbitrio, habita ratione personarũ causarum, & qualitatum illarum, ac circumstantiarum quarumcunque admittant, ac in eos, qui culpabiles fuerint, prout per nos sancitũ est. Demum animaduertant insuper, vt immanissimi huius delicti grauitati non solum temporalibus, verum etiam spiritualibus pœnis prospiciamus, ac prouideamus omnes, & singulos cuiuscunque status, gradus, ordinis, vel conditionis existentes tam laicos quam clericos sęculares, & cuiuscunque ordinis regulares, nec non mulieres sęculares, vel quemcunque ordinem professas, qui, vel quę, vel vti principales, vel vt socię conscię ad tale facinus cõmittendum opem, consilium fauorem potionem, vel alia cuiuscunque generis medicamenta scienter dederint, ac etiam scribendo literas priuatas, vel apochas, vel alias verbis, aut signis iuuerint, aut consuluerint (vltra supradictas pęnas) ipso facto, nunc prout ex tunc excommunicamus, & pro excommunicatis declaramus Decernentes, ac declarantes, quod per quæcunque Iubilæa & indulgentias per nos, & successores nostros etiam anno Iubilæi, aut alio quouis tempore, etiã Cruciatę sanctæ Iubilæi, vel quouis alio titulo concessas, & concedendas, nec non per quascunque literas Apostolicas quibusuis Principibus seu ad eorum instantiam per nos & successores nostros pariter concessas, & concedendas, ac etiam vigore priuilegiorum Mare magnum vel alias quomodolibet nuncupatorum quibusuis congregationibus Regularium, aut episcopis vigore Concilij Tridentini, vel alias per nos & prędecessores nostros quomodocunque concessorum, vel in futurum concedendorum nec personę sic vt præfertur delinquentes & excommunicatæ præter quam in mortis articulo absolui valeant; nec cum ijs clericis, qui huiusmodi delicta perpetrauerint, etiam si eorũ crimen occultum fuerit, super irregularitate præmissorum occasione contracta, nec per locorum ordinarios, nec per alios quauis authoritate fungẽtes quam per nos, & Romanos Pontifices nostros successores, & tunc non nisi vrgentiss. mis de causis dispẽ-

ſari poſſit. Ac tam abſoluendi quam diſpenſandi facultatem huiuſmodi, etiam quò ad forum conſcientiæ in caſibus ſuperius expreſſis nobis, & ſucceſſorib. noſtris duntaxat reſeruamus. Hęc tamen conſtitutio fuit moderata per Gregor. xiiij. prid. Kal. Iunij 1591. & Neap. alias impreſſa incip. Sedes Apoſtolica pia mater, & infra. *Habita ſuper hoc cum venerabilibus fratribus noſtris S R E Cardinalibus ſuper negotijs, & conſultationibus epiſcoporum deputatis matura deliberatione de eorum conſilio, conſtitutionem prędictam ſic duximus moderandam, vt à peccato, & excommunicatione contra perſonas ibi expreſſas lata tam quo ad eos qui hactenus delinquerunt, quam quo ad illos qui poſt noſtram conſtitutionem in eiſdem caſibus delinquerint; quilibet presbyter tam ſæcularis quam cuiuſuis ordinis regularis ad Chriſti fidelium confeſſiones audiendas, & ad hos caſus ſpecialiter per loci ordinarium deputatus plenam, & liberam, in foro conſcientię tantum: abſoluendi habeat facultatem eandem prorſus, quam idem Sixtus prędeceſſor ſibi, ac ſuis ſucceſſorib. reſeruauit. Quo vero ad pœnas procurantium abortum fœtus inanimis aut exhibentium mulieribus vel ſumentium venena ſterilitatis, aut quocunque modo auxiliũ vel conſilium eis dantium in prædicta cõſtituitone, contentas, conſtitutionem præfatã in ea parte, vbi de his agit ad terminos iuris communis ac ſacrorum Canonum & Concilij Tridentini diſpoſitionem authoritate Apoſtolica tenore præſentium, tã quo ad præterita quam quo ad futura perpetuo reducimus perinde ac ſi eadem conſtitutio in huiuſmodi parte nunquam emanaſſet, non obſtantib. eadem prędeceſſoris noſtri conſtitutione quam quo ad reliqua omnia pręter contenta in hac noſtra conſtitutione in ſuo robore omnino permanere uolumus, cęteriſq; contrarijs, quibuſcunque &c.*

3 Nota per hanc moderationem remanere ſupradictas † pœnas impoſitas à Sixto V. poſt animatum fœtũ, priuationis, inhabilitatis, degradationis tradõnis, Curię ſęculari, & p̃uentionis vt ſ̃: ſed ſolũ ſit moderatio
4 in partem quoad † abſolutionem à peccato, & excommunicationem reſeruatam ordinario in foro conſcientiæ tm̃: qñ vero non eſt fœtus animatus, in totum tollitur Conſtitutio Sixti V. & reducitur ad diſpoſitionem iuris communis, vt in c. ſicut el. 2. c. ſi aliquis, de homic. vbi glo. Abb. Fely. & Doc. tex. in ca. quod vero, cum ſeq. 32. q. 2. Couar. in clem.
5 ſi furioſus in 2. par. §. 3. de homicid. & non facit Irregularem: † Dicitur
a autem fœtus *a* animatus in maſculo poſt quadraginta dies, in fœmina poſt octuaginta, & ſi dubitatur, an maſculus ſit, vel fœmina, pręſumendum eſt eſſe animatum poſt quadraginta dies, Nauar. in Man. confeſ. c.
b 15. nu. 14. quia in dubio *b* tutior pars eſt eligenda, & eſt cõis opinio quã ſequitur Sacra Pænitentiaria, vt teſtatur Nauar. in conſ. 22. de homicid. in antiq. & in conſ. 26. in nou. non tamẽ eſt Irregularis conſulens abortum ei, quæ dubitat eſſe prægnantem, ſi non apparet de abortu, vt per eundem in conſ. ſeq. d. tit.

Pœnam à iure diuino impoſitã habes Exodi, c. 21. & c. Moyſes 32. q. 2. Pęnã vero à iure ciuili impoſitã hẽs in l. ſi aliquid, §. abortionis, & in l. Cicero. ff. de pœn. in l. ſi mulierẽ, & in l. 3. §. ex Senatuſconſulto, ff. ad l. Cor. ne. de ſicar. Afflic. in ↄſt. reg. terminũ vitę, nu. 29. & conſt. mala. §. amatoria pocula nu. 5. Grillan. de ſortileg. q. 13. Boſ. in ti. de homic. Foller. in prac. cri. part. 4. in prin. in verbo pęnis debitis feriantur ſub num. 61. Iul.

Clar.

Clar.in §.fi.prac.crim.q.68.

6 Nota ex prædictis † casum,in quo ecclesiastica psona pôt tradi c Curiæ seculari ob abortũ animarũ, Id ẽt cõsiderauit Chapeauilla in tract. de cas. reseru.par.2.ca.9.q.1.fol.259. Alium casum habes in persona ecclesiastica exercente Sodomiam per Bullam Pij V.incip. Horrendum. relatam per Nauar.in c.27.nu.249.in Man.confes.& per Mod.in addit. ad Diaz.c.86.fol.341.& inf.in verbo Sodomia. Alios ẽt casus traditionis Curię seculari ẽẽ contra eos,qui cum ad sacrum Presbiteratus ordinem minimè promotti sint,sacerdotis tñ authoritatem temere sibi assumentes missarũ celebrationẽ vsurpare,& sacramentũ penitẽtię Christi fidelib. ministrare psumunt, vt patet ex nouissima Constitutione S.

d D.Cle.viij.relata infra in verbo Ordo,q̃ ad ti.de cle. nõ ord.ministr.d Reliquos vero casus refert Iul.Clar.in pract.crim q.36.& tunc an teneatur iudex secularis exequi sententiam iudicis ecclesiastici habetũr p eundẽ Iul.Cla.q.96. n.7.post Iser.& Affli.in Const.regni,Luc.de Pen.latè in l. 1.C.de priuil.scolar.lib.2.& in l.nemo C.de digni.eo.lib.Diaz. in pract. crim.Canon.c.144.in verbo, Curiæ seculari & ibi addentes.

a *ADDITIO Ex quo infertur quod postquam fętus est viuificatus per animæ infusionẽ quæ censetur infusa siue in mare, siue in fœmina si lineamenta omnium membrorum habebit,vt per Burgas.in tract.de irregu par.6.tit de veneficijs sub nu.14.licet adhuc vere non sit in rerum natura,& multa possent impedire ne nascatur,l 1.§.sed et si quis ventrem,ff.de ventr.in poss mitt.tamen illum occidens vere homicidiũ cõm ittere dicitur quod vero,&c Moyses 32.q.2.c consuluisti in fine,& ibi gl.2.q.5.*

Prædicta autem pœna an vendicent sibi locum etiam in eo qui procurauerit abortum fętus animati ad præseruandam ipsam prægnantem, quam medici dicunt non aliter posse euadere mortem nisi existens in vtero occidatur,vide Syl in vers.Medicus §.4. Burgas.notab.in d.tract p.6.tit.de Physicis & Chiru gis fol 269. Amplia vt quoad euitandam irregularitatis pœnam nihil suffragetur alleganti, se non habuisse intentionem,& propositum occidendi fœtum quoties operatur actum illicitum , & de sui natura aliquo modo ordinatum ad abortum causand m capit sicut el 2.de homicid. Nau cons.24.de homic.in antiq Couar.in relect cte si furiosus de hom. §.4 p.2 licet non incurrat irregularitatem in dispensabilem ex dictis per eundem Nauar.in man. confess c.27.sub nu.140.

Limita, & primo in eo qui non fuit in dolo & sic in ignorante mulierem esse prægnantem, vt clare habetur per August. Ariminen.in apostil ad Ang in tracta. malef.in versic.& ex interuallo per Campanum in c.regni ad perue forum sub nume 50.& colligitur ex dictis per Afflict.in rub.const.Terminum vitæ num 2.Couar.in præalleg §.4.sub nu.10.dicens contrarium sibi non videri iuri consonum, & eo maxime si ignorantia esset inconuincibilis,& hoc quoad pœnas non autem quoad irregularitatem,quam euitare non potest.

Secundo limita in eo quia contrario sensu dederit poculum mulieri ad eam ingrauidandam & illa eo sumpto mortua fuerit:nam tunc debet tantum puniri pœna relegationis l.3.§ sed ex senatusconsulto ff.ad l.Corne.de sicar Afflict.in const. Mala noxia.§. amatoria pecunia num.6.& ratio esse potest, vt excusetur à dictis pœnis,quia finalis intentio tradentis huiusmodi poculum ad concipiendum tẽdit in bonum scilicet adsu

ſcipiendam prolem quod eſt fauorabile, licet iſtud factum non debeat èx toto tranſire impunitum propter malum exemplum conſiſtens in eo, videlicet in quærendo violentare naturam, volendo imponere fœcunditatem in vtero in quo Deus, & natura impoſuerunt ſterilitatem, quæ ratio colligitur ex dictis notabiliter per Paul. Grill. in tract. de ſortileg. q. 12. num. 19. non tamen euadet Irregul.

Adde gl. celebrem in c. vnico, de ſerui in ord fac. in fi. & Fel. in c. auditis, de præſcript. ſub nu. 31. limita tamen in foro contentioſo quoad pœnam, quia in dubio iudicis partes debent eſſe in abſoluendo iux. tex. in c. cum ſint iura partim obſcura, de regul iur. in 6. cum interpretatio debeat fieri in mitiorem partem l. ſi de interpretatione, ff. de pœnis, & hanc eſſe communem doctorum reſolutionem in c. ad audientiam, vbi præcipue Abb. nu. 3. de homic. tract. Nau. in ſup alleg. conſi. nu. 22. in antiq. licet Couar. in cle. ſi furioſus, nu. 3. de homic. par. 1. in princ. videatur tenere contrarium.

b Iſta traditio operatur, vt eccl'ſia non teneatur eum amplius defendere glo in c ſi quis ſacerdotum 11. q. 1. & qualiter fieri debeat, habetur in c. nouimus de ver. ſig. & in cã ſib. in quib. clericus traditur curiæ ſæculari puniendus, communis opinio eſt quod non tenetur iudex ſæcularis ſtare proceſſui facto coram iudice eccleſiaſtico, ſed poteſt de nouo formare proceſſum, & ratio eſt quia per huiuſmodi degradationem, & traditionem reputatur tanquam laicus, de quo tanquam ſibi ſubdito iudex ſæcularis cognoſcere poteſt. Iul. Cla. in § fin. pract. cri. q. 96. num. 7. quod intelligatur non procedere in crimine mere eccleſiaſtico de quo iudex ſecularis non potuiſſet cognoſcere, etiã ſi reus fuiſſet laicus in crimine hæreſis c. vt inquiſitioni. § prohibemus, de hæret. in 6. quo cã ſu vt refert Boſſ. in tit. de hæret. n. 35. ſeruatur vt ſola ſententia tranſmittatur, immo ſolos effectus ſententiæ.

Et audiens ſerio confeßionem ſacram, & abſoluendo ſimulando ſe presbyterum, eſt irregularis. Nauar. in man. confeſſ. c. 27. ſub nu. 142. fol. 526.

AGNVS DEI.

AGNVS DEI benedicti ne minio inficiantur, nec venales proponãtur, Gregorij xiij. Conſtitutione cauetur Romæ publicata die 11. Iunij 1572. incipiente Omni certe ſtudio & infra. fol. 1199. in bullario.

Statuimus & ordinamus, ac ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda prohibemus, & interdicimus, ne quiſquam ſiue vir, ſiue mulier ſæcularis, aut eccleſiaſticus etiamſi Regularis ordinis ille ſit, & quocunque gradu, conditione ſtatu, nomine, dignitate, & honore præcellat, poſthac in perpetuum Agnus Dei per Romanum Ponti ce pro tempore e iſtentem benedictos depingere, inficere, minio notare, vel aurum, aut colorem illis imponere; aut quicquam aliud ſuper inducere neque depingi, aut minari facere, nec illos venales proponere ſeu tenere quouis prætextu, qualibetve de cauſa audeat. Verum eos albos, & mundos Agnum illum parum, & innocentem repræſentantes, qui occiſus precioſiſſimo ſanguine ſuo nos redemit, decenter, ac reuerenter à cunctis haberi deferri, & cuſtodiri præcipimus.

De ſignificatu, & eorum benedictione habetur in libro Cæremoniali vbi in fine ſunt infraſcripti verſus.

Legimus Vrbanum V. Pont. Max. miſiſſe ad Imperatorem Gregoriũ tres; Agnus Dei verſibus infraſcriptis.

Balſa-

Balsamus, & munda cera cum chrismatis vnda
Conficiunt Agnum; quod munus do tibi magnum
Fonte velut natum per mystica sanctificatum
Fulgura desursum depellit, & omne malignum
Peccatum frangit, vt Christi sanguis, & angit
Pregnans seruatur, simul & partus liberatur;
Munera defert dignis virtutem destruit ignis
Portatus munde de fluctibus eripit vnda,
Morte repentina seruat: Satanęq; ruina
Si quis honoret eum, retinet super hoste trophęum;
Parsq; minor tantum tota valet integra, quantum
Agnus Dei miserere mei.
Qui crimina tollis miserere nobis.

ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

1 *Quenam iura obseruanda sint in alienatione rerum Ecclesię.*
2 *Regula traditur pro validitate alienationis rei ecclesię: Ampliatur a nume. 15. & limitatur, a nu. 28.*
3 *Causę alienationis, & casus a iure permissi sunt idem, & requirunt solemnitates, & quęnam illę sint.*
4 *Consensus patroni an requiratur.*
5 *Dispositio huius Paulinę quę sit, eius intelligentia, & praxis.*
6 *Prelati iurant non alienare, & quid operatur.*
7 *Assensus Apostolicus quid importet.*
8 *Assensus debet praecedere contractum, & quando subsequi, nu. 11.*
9 *Traditio possessionis ante assensum quid operetur.*
10 *Cautela pro contrahentibus ne incurrant in pœnas huius Paulinę.*
11 *Assensus quando subsequitur.*
12 *Euidens vtilitas quando attenditur, quę dicatur, & quid si post assensum reperiatur lęsio.*
13 *Pœna commissariorum male iudicantium, procurantium, ac talia decreta extorquentium.*
14 *Gerardina constitutio quę sit.*

ALienatio rerum Ecclesię. Preter Summistas in hoc verbo sciendum est Paulum IV. aliqua constituisse circa alienationem rerum Ecclesiasticarum, quæ Pius IV. reduxit ad viam iuris communis, vt in eius constitutione publicatæ Romæ die 24. Septemb. 1560. incip. Prouida, fol. 681. in bull. adeo quod hodie attenditur dispositio Sacrum Canonum, presertim Pauli II. fol. 91. quæ inter Extrauag. com. sub tit. de reb. eccles. non alienan. tenoris sequentis.

Ambitiosę cupiditati illorum precipuè, qui diuinis, & humanis affectati damnatione postposita, immobilia, & pretiosa mobilia Deo dicata, ex quibus ecclesię, Monasteria, & pia loca reguntur illustranturque, & eorum ministri sibi alimoniam vendicant profanis vsibus applicare, aut cum maximo illorum, ac diuini cultus detrimento exquisitis medijs vsurpare presumunt, occurrere cupientes.

Omnium rerum, & bonorum ecclesiasticorum alienationem omneque pactũ per quod ipsorum dominium transfertur, concessionem, hypothecam, locationem, & conductionem vltra triennium, nec non infeudationem, vel contractum emphyteuticũ, præter quam in casib. a iure permissis, ac de rebus, & bonis in emphyteusim ab antiquo concedi solitis, & tunc in ecclesiarum euidenti vtilitate, ac de fructib. & bonis, quę seruando seruari non possint pro instantis temporis exigentia, hoc perpetuo valitura Constitutione præsenti fieri prohibemus.

Prædecessorum nostrorũ Constitutionib. prohibitionib. & decretis alijs super hoc editis, quę tenore præsentium innouamus, in suo nihilominus robore permansuris. Si quis aũt contra huius nostrę prohibitionis seriem de bonis, & reb. eisdem quicquam alienare prę sumpserit alienatio, hypotheca, cõcessio, locatio, conductio, & infeudatio huiusmodi nullius omnino sint roboris vel momenti, & tã qui alienat, quã, is, qui alienatas res, & bona prędicta receperit sententiam excõicationis incurrat.

Alienanti verò bona ecclesiarum, monasteriorũ, locorumq; piorum quorumlibet inconsulto Rom. Pontifice, aut contra præsentis constitutionis tenorem si Pontificali, vel Abbatiali præfulgeat dignitate, ingressus ecclesiæ sit pœnitus interdictus, & si per sex menses immediatè sequentes sub interdicto huiusmodi aĩo (quod absit) perseuerauerit indurato lapsis mensib. eisdem a regimine, & administratione sua ecclesię, vel monasterij cui præsidet, in spiritualib. & temporalib sit eo ipso suspensus. Inferiores verò prælati, commendatarij, & aliarũ ecclesiarum Rectores beneficia, uel administrationem quomodolibet obtinentes, prioratib. præposituris, prępositatibus, dignitatibus, personatibus administrationib. officijs, canonicatibus, prębendis, alijsque ecclesiasticis cum cura, & sine cura sæcularibus, & regularibus beneficijs, quorum res & bona alienarunt dumtaxat ipso facto priuati existant, illaq. absque declaratione aliqua vacare censeantur, possintq; per locorum ordinarios, uel alios, ad quos eorum collatio pertinet personis idoneis (illis exceptis, quę propterea priuatę fuerint) libere de iure conferri, nisi alias dispositioni Apostolicæ Sedis sint specialiter, aut generaliter reseruata, nihilominus alienata res & bona huiusmodi ad ecclesias, monasteria & loca pia, ad quæ ante alienationem huiusmodi pertinebant, liberè reuertãtur. Nulli ergo, &c. Datum Romæ apud S. Marcum Anno Dominicæ Incarnationis 1468. Kal. Martij Pontificatus nostri anno quarto.

Ad euidentiam præmitto quod de Alienatione rerum ecclesiasticarum, piorumvè locorum hr̃ in iure ciuili in l. iubemus, la 2. & in Auth. hoc ius porrectum; cum multis Auth. seq. C. de sacrosf. eccl. & in lib. Authen. in tit. de alienat. & emphyt. & in alio tit. clariori de non alien. nec permuta. rebus ecclesf. In iure vero Canonico habetur in lib. Decreti, 12. q. 2. per totam, præsertim in c. fine exceptione, ac in lib. Decretaliũ, in tit. de reb. ecclesf. alien. vel non, percipuè in cap. nulli; Habetur in libr. Sexti, in Clem. ac in hac extrauag. communi, eo. titu. & in Conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 11. incip. Magnam.

1 Standum est hodie† Dispositio iuris Canonicis, gl, in c. 1. in verbo tractatus, de reb. eccl. nõ alien. in 6. Abb. in c. in pñtia, sub nu. 28. de prob. & in c. inter alia, nu. 16. de immu. eccl. & in d. c. nulli, nu. 6. de reb. eccl. alie. vel non, & in consi. 41. sub num. 3. part. 1. Quò dilucidius intelligi possit hæc

hæc materia, quæ longa, & obscura est, visis omnib. penè scriptoribus, consideratisque eorum dictis, ac perpensis, facio Regulam, quod.

2 Ad validitatē alienationis Rei ecclesiasticæ † Duo copulatiuè requiritur, causa iusta in casu licito, & forma.i. solēnitas legitima, c.1. de reb. eccles. nō alie. in 6. d. cle. 1. eo. tit. d.c. sine exceptione. gl. in summa. 12. q. 2. Abb. in c. 2. nu. 8. de his quę vi met. cau. in c. 1. nu. 17 de rest. in integ. & in c. nulli, nu. 7. de reb. eccl. alie. & in c. ad nostram, eo. tit. in c. tua, nu. 8. de his, quę fi. à prelat. sine consensu, c. Soc. in suis fall. reg. 110. in verbo, eccles. Dec. in Auth. qui rē, nu. 21. C. de sacrosf. eccles. & in consi. 142. nu. 4. Couar. lib. 2. var. resol. c. 17. nu. 2. qui dñt cōem esse opi. Redoa. in tract. de reb. eccl. alie. q. 51. c. 7. nu. 21. & q. 36. nu. 17. & q. 46. Masc de probat. concl. 75. Molina de contract. disput. 478. Et hac forma omissa regulariter non valet alienatio, Afflict. in decis. 107. & dec. 85. Vin. de Franch. dec. 35. latè per Franc. Sarment. Rotæ Romanę Auditorem in trac. de reddit. eccles. p. 1. c. 2. vbi doctissimè præter alios.

3 Causæ iustæ sunt quatuor † necessitatis, vtilitatis, incommoditatis, & pietatis, gl. in sum. 12. q. 2. Abb. in d. c. nulli, de reb. eccl. alie. Sylu. ver. Alienatio, nu. 2. explicat Rebuf. com. de alie. rer. eccles. nu. 9. latissimè Redoa. in d. tract. q. 19. 20. 21. & 22. & q. 51. c. 22. aliqua p Coua. d. lib. 2. var. resol. c. 16. nu. 8. & 9. & c. 17. Mol. in d. tract. disp. 465. Nau. in com. de alie. rer. eccl. Necessitas & vtilitas æquiparantur in iure, c. 1. de reb. eccl. non alie. in 6. & clem. 1. eo. tit. Abb. in c. vt super de reb. eccl. alie. & in c. fi. de eccl. ędif. Et iustæ causæ dñr casus à iure permissi, vbi reducuntur omnes qui in iure reperiuntur expressi d. glo. in Sum. 13. q. 2. & in c. 2. in verbo casib. de reb. eccl. non alie. in 6. & regulariter requirunt solemnitates in alienatione, exceptis aliquib. quos ponam infra in limitationib.

Adde qđ inter alienationem ex causa necessitatis, & illā q̄ fit ex causa vtilitatis cōiter distinguunt DD. & sic vt in primo casu seruatis seruandis sufficiat illā vtiliter esse cęptā, ita qđ Ecclesia nō sit in dāno, illique stetur qualemcūq; exitum hēat: in secūdo vero nō sufficit illā vtiliter esse cęptā nisi effectus sequatur, & cōtrarium nō euenerit, s. q Ecclesia effecta sit locupletior, quam dñam pręter alios tangit Federic. de Sen. in consi. 249. sub nu. 2. Rebuf. in commen. alienat. nu. 73. approbat Rota Rom. in dec. 65. diuers. nu. 4. & 23. vol. 2. sequitur Io. Ant. Lanar. in consi. 50. nu. 6. & 7. & Fabius de Anna. in cosi. 38. nu. 36. vol. 1.

Alienatio rerum ecclesiæ. Diff. inter aliena. ex causa necessitatis & ex causa vtilitatis.

Solemnitas legitima continet quatuor de iure antiquo, vt authoritas prælati, tractatus, consensus capituli, & subscriptio singulorum saltem per notarium, de quibus per Abb. in ca. 1. & c. tua de his, quæ fiunt à prelat. Sylu. & Summistæ in verbo Alienatio, Rebuf. in d. commen. à nu. 9. vsq; 14. & à nu. 74. vsque 99. & nu. 118. latissimè per Redoa. à q. 24. 4 vsq; ad q. 49. † Consensus patroni si ecclesia sit patronata, non est de necessitate. Abb. in c. vnico, vt benef. eccles. sine dim. confer. Dec. consil. 174. Redoa. in d. trac. q. 31. licet contrarium teneat Rebuff. nu. 90.

Hodie verò regulariter prohibetur omnis modus alienādi ēt in casu licito, & seruatis solemnitatib. prędictis inconsulto Romano Pōtifice per

5 per hãc extrauag. † quę diuiditur in duas partes, in prima ponit causam motiuã; in secunda ibi oĩum rerum prohibitionem facit, & tres tñ casus concedit alienandi inconsulto Rom. Pont. Primus est locationis, & conductionis infra trienniũ; Secundus est emphyteusis hītis tres cōditiones, s. in casibus à iure permissis, & de bonis solitis ab antiquo dari in emphyteusim, & cũ euidenti ecclesiæ vtilitate. Tertius est alienationis fructuũ, qui seruando seruari non possunt, sedm tutiorem sensum Caiet. in verbo excōicatio, ca. 75. Pro cuius prohibitionis obseruantia ibi, Prædecessorum innouat, & cōfirmat antiquos Canones. præsertim, c. sine exceptione, 12. q. 2. c. 1. & c. nulli, de reb. eccl. alien. c. 1. & 2. eo. tit. in cle. 1. eo. tit. quibus duo hæc extrauag. addit; primum vt non possit fieri locatio vltra triennium, declarando verba ad modicum tps in d. clem. 1. in fine. nam antea poterat ad decennium, vt ibi per gl. & Doct. Secundum vt quælibet alienationis species non fiat inconsulto Rom. Pontif. & sic additur alia solemnitas, quæ non requiritur in prædictis trib. casibus his exceptis. Item pro maiori obseruatione huius prohibitionis annullat contractus, & imponit pœnas, ibi si quis aũt, h. d. in summa. Quęlibet species alienationis ecclesiasticæ ẽt locationis vltra triennium regulariter non pōt fieri inconsulto Rom. Pont. excipit, innouat, accōfirmat iura antiqua, annullat contractus, & imponit pœnas. Vltra Caiet. faciunt relata per Redoa. q. 35. qui in q. 36. & 42. aliter intelligit hãc Paulinam, vt q̃n sunt seruatæ causæ, & solemnitates, non requiratur assensus Apostolicus de necessitate, nam per eam permittitur alienatio in casib. à iure permissis videlicet iusta de causa, & seruata forma iuris Canonici, notat ẽt Nauar. in d. comment. de alien. rer. eccle. sub nu. 2. ac in manua. confess. c. 17. nu. 156. & vŕ tenere Rebuff. in d. commen. Sed prima intelligentia est de obseruantia, & stilo & praxi Rom. Curiæ, congruit literę, & sensui, ac tutior, at miror de Redoa. & Nauar. qui de isto Caiet. sensu mentionem non faciunt. Animaduertendum tñ est, q etiã

6 si hęc Constitutio non fuisset edita, † Prælati & Abbates nō possent regulariter alienare in casu ẽt licito, & seruatis solemnitatib. inconsulto Ro. Pōt. ob iurm; quod ita præstãt. Abb. in c. vt super, de reb. eccl. alie. in c. de ecclesĳs ædific. & in c. ad nostram, eo. tit. de reb. ecclesi. & in c. 2. de feud. num. 13. Redoa. q. 55. Nauar. in d. commt. à num. 11. vsque ad 15. quantò magis hodie per hanc extrauag. cuius pœnis se subĳciunt in iuramento, vt habetur in Pontificali, fol. 81. & 120. His verbis, Possessiones verò ad mensam meã pertinentes non vendam, nec; donabo, neque impignorabo, nec de nouo infeudabo vel aliquo modo alienabo, ẽt cum consensu capituli ecclesiæ meæ inconsulto Rom. Pont. & si ad aliquam alienationem deuenero, pęnas in quadam super hoc edita cōstitutione contentas, eò ipso incurrere volo. Idem iurant Abbates vt in d. Pontificali, fol. 134. mutato nomine (ad mensam) dicendo ad monasterium (& Capituli) dicendo conuentus monasterĳ mei. In cæteris verò personis, quæ non ita iurãt, valebit alienatio in casu licito, seruatis so-

7 lēnitatib. ante hanc extrauag. Abb. in d. c. vt super. † Quia assensus Apostolicus

ſtolicus ſupplet tractatum & conſenſum prælati ſuperioribus, Abb.in conſi.51.par.1.Dec.conſ.141.Rebuff.in d.comm.ſub nu.15. Capyc.deciſ.16.Pariſ.conſ.24.lib.2.Redoa.q.43.& 36.Non tamen ſupplet conſenſum capituli ſeu maioris partis,& in quibus conſiſtat, & dicatur maior pars,Abb.in c.1.de his quæ fiunt a maio.par.capi. Rebuff.nu.76.Redoa.q.38.& debet conuocari per eum ad quem ſpectat.Abb.in c.1.de maio.& obedient.Authoritas epiſcopi,ſeu prælati non eſt de neceſſitate, ſi eccleſia non habet collegium ſeu capitulum, ſed ſufficit conſenſus rectoris ſeu beneficiati,cauſa iuxta,& aſſenſus Apoſtolicus.Abb.in c.potuit,nu.14.de loca.Franc.in c.1.de reb.eccle.alien.in 6. Rebuf. nu.88. & 90.& Dec.& Pariſ.in pręall.conſi.Rolan.conſ.15.volum.1.Molina de contract.diſp.468.nu.13.

Inde elicitur concluſio illa Doctorum quod licentia obtenta à Summo Pontifice alienandi res eccleſiæ operatur,vt non requirātur alię ſolemnitates.Cuius ſententię ratio eſt, quia Papa dicitur eſſe dominus & diſpenſator bonorum eccleſiæ,& ob id ad libitum pōt de eis diſponere, Menoch.in addit.nouiſſime impreſſis ad lib.2.de arbit.iud.caſu 172.nu.37.in fine.Quam concluſionem intellige primo,quando Papę authoritas legitime,et ualide interponitur,at ſecus ſi fuerit ſurreptitia, & conſequenter nulla vt declarat Decius conſ.142.ſub nu.5. & Ruin.conſ.157.nu.4.& 11.eſſet enim talis,qñ aliquid narratum non fuiſſet, quod ſi Papa ſciuiſſet,veriſimiliter licentiā non conceſſiſſet, vel ad cōcedendū difficilior redditus fuiſſet,Menoch.in pręfa.trac.cent.3.caſu 201.nu.24.Rota diuerſ.in proprijs terminis,deciſ.65.nu.2.& 3.vol.2.egregie & ad rem explicat ampliando,vt ibi per eum de Ana. in pręcit.conſ.38.nu.43.& infra.Secundo intellige qñ d.authoritas ſimpliciter,& abſolute obtinetur,& conſtet confirmationem factam fuiſſe de certa eius ſcientia,ſcilicet ꝙ Papa habuerit notitiā teneris rei confirmatę.ita Ioan.Bapt.Ferret.in conſ.249.nu.11.vol.2.ſecus vero in eius mandato dato ad confirmandū,cū clauſula quatenus per diligentem informationem,&c.conditionaliter reſcribendo ſi ita eſt,referendo ſe ad ſupplicata. Anto.Maria de Canibus in quodā conſilio edito poſt deciſ.45.Borgn.Canalc.par.1.nu.399.Tertio intellige,ꝙ & ſi Papę authoritas interueniens ſolemnitates ſuppleat,non tñ ſupplet defectum cauſę Redoan.in ſuo tracta.de rebus eccle.nō alien.q.22.nu.75.Rota diuerſ.deciſ.178.nu.2.vol.2. Quarto intellige vt procedat concluſio,ſcilicet,vt valeat alienatio ſine ſolemnitatib.facta ēt per Papæ Commiſſarium,ſeruata tñ forma ſuæ commiſſionis,cuius eſt executor,vt innuunt Doctores allegati in d.nu.7. quib.adde Ferret.in conſ.248.nu.2.vol.2.Menoch.vbi ſupra nu.39. & Almæd.à Ponte in commentar.ad titu.qui feud.dare poſ.ſub nu.149.

Quid operetur in alienatione Papa autoritas causa declaratione.

Iſta Breuia Apoſtolica,quæ paſſim expediūtur in forma,ſi euidēter, vt plurimum loquuntur de aſſenſu p̄ſtando p cōmiſſarios alienationi faciēdæ,& tunc † aſſenſus debet p̄cedere cōtractū.Abb.in c.vt ſup,nu.17.
8 de rebus eccle.alien.in c.fi.nu.7.de eccle. ædific.ac in c.eum vos,ſub nume.5.de his quæ fiunt ſine conſen.ca.quia quando aliquid eſt de forma

in

in actu, semper illa forma debet præcedere. Abb. in c. nulli, nu. 7. de reb. eccle. alien. Rebuff. in d. comm. alien. nu. 15. & sub nu. 52. Affl. decis. 355. Camer. in c. Imperialem. de prohib. feud. alien. per Frider. fol. 54. Fel. in c. sicut tuis, nu. 8. de simo. Ias. in l. licet, vers. Quinto limito, C. de procur. Hodie in curia Archiepiscopali Neap. practicatur fieri de nouo contractum alienationis cum inserto tenore Decreti commissariorum.

9 Caueant contrahentes præsumere tradere possessionem (etiam si dixerint saluo assensu) ante impetrationē, nā incurrerent in pęnas huius extrauag. cum sit protestatio cōtraria facto. Nau. in cons. 1. de reb. eccl. alie. in nouis, faciūt dicta per Dec. cons. 160. Iul. Clar. in §. feudum q. 31. & in §. emphiteusis q. 13. Gram. decis. 49. Vincent. de Franc. decis. 267. post Abb in c. 2. de feud. Ias. in l. fi. nu. 142. C. de iur. emphit. Fel. in c. quæ in ecclesiarum, sub nu. 84. de constit. Curt. de feud. par. 4. q. 20. num. 112. Capyc. in inuest. in verbo, feudorum alienationes, amplia. 17. & limita. 12. Frec. de subfeud. lib. 2. auth. 1. sub nu. 24. b Sed bona fides excusaret, quia dicitur in hac extrauag. Præsumentes, Nauar. in d. commenta. alie. rer. eccl. nu. 16. lex posita contra pręsumentes aliquid facere, non cōprehendit eum, qui absque dolo vel contemptu, bona fide vel simplicitate facit. Card. Zab. in clem. 1. nu. 22. de priuileg. Nau. in ca. accepta. oppo. 8. de restitu. spoliato. & in Manuali confess. c. 27. nu. 74. sunt etiam alię causę, quę excusant à pęnis huius Paulinæ, quas dicam infra limit. 21.

10 Cautius agendo consului, vt Beneficiatus, qui terram sui beneficij volebat concedere in emphiteusim, illā locaret per triennium, & eo elapso in emphiteusim concederet cum pactis emphiteuticis in forma, saluo tamen & reseruato assensu Apostolico infra dictum triennium impetrādo, ita ꝙ eo elapso nō sit translata possessio, nec vtile Dominiū, nisi impetrato & exequuto Assensu Apostolico, & non aliter, nec alio modo, aliàs eo non obtempto, habeatur pro non facta dicta cōcessio, nisi locatio ꝓ dicto triēnio tantum. Sint cauti Contrahentes vt in breui Apostolico fiat mentio de alienatione iā facta per traditionem possessionis, si fuerit tradita, qa tūc assensus præstādus traheretur ad ꝓterita. Ita ꝓcedit ꝙ dicunt Doctores † sufficere assensum subsequi alienationem.

11 Rebuff. in dict. commenta. alien. versiculo, nonus casus, Redoan. q. 42. sub nu. decimosexto. Vinc. de Franc. decisio. 163. licet sit disputabilis articulus, an requiratur nonus contractus. Capy. in inuest. verbo defectus, fol. 83. Iacobi. inuesti. in verbo, & cum pacto de non alienando, nu. decimo nono. Ad maiorem cautelam consulerē celebrari contractū de nouo, si in assensu non sit mentio de alienatione iam facta, & valebit vt nūc tēpore assensus. Rebuff. in dict. comment. alien. num. 93. & 95. tum quia assensus debet præcedere contractū, cum in hac Paulina dicatur Incōsulto summo Pōtifice, quæ verba denotant actum nullum, nisi præcedat assensus. Abb. in d. c. vt super, de rebus eccl. alie. Fundatur talis assensus su

12 per euidenti vtilitate, † quæ consideratur tempore alienationis. Paris. cons. 24. lib. quarto, Rebuff. sub nu. 73. Redoan. quæst. 20. num. 141. Euidens vtilitas dicitur, quando nullum dubium est, quin alienatio sit magis

magis, pfutura ecclesiæ, c. sine exceptione. 12. q. 2. vbi Rebu. nu. 97. & 98. c. tua nuper, de his quæ fiunt à prel. sin. cōsen. c. Red. d. q. 20. sub nu. 81. Ad pleniorem intelligentiam adde Rebuf. conf. 111. nu. 8. & cōf. 112. nu. 13. & scripta per Meno. in prealleg. addi. ad caf. 172. nu. 22. & inf. late, & notab. Borgn. Caualc. dec. 45. n. 34. & seq. p. 1. Ant. Marc. de Canib. loco cit. nu. 121. & inf. ex cuius dictis, nu. 160 cum plurib. seq. prebelle colligitur, quæ regula sit obseruāda, quoties ex aliorum attestationib. adesset variatio circa verum rei ecclesiæ valorem liquidandū, & postremo præ ceteris diligentes examinat Dom. de Anna. in prefa. conf. 38. nu. 5. et inf. Item quādo in vtilitatē ecclesiæ dicendę sint fieri alienationes, tradit Eman. Roderic. tom. 1. q. regular. q. 27. ar. 8. Id vero, quod in hac materia à Doctorib. respondetur, nempe, quod vt de euidenti ecclesię vtilitate cognosci possit spectari debeat tempus ipsius alienationis, declarationem recipit in re aliqua ecclesię, quæ distraheretur tempore belli pestis, & alterius similis calamitatis, vt si propter dictos casus insolitos, & raro contingentes res distrahenda affecta sit deterior, veluti si ager qui alienatur per cessationem culturæ sterilis, & infructuosus redditus esset seu syluosus effectus, vel quia ab eo arbores succisę essent, vt tunc attēdatur valor, seu æstimatio temporis contractus: si vero nullum passa sit damnum, sed in eodem statu permāserit, tunc ęstimari debet fm iustū, & verū valorem, prout, erit in futurum cessante bello, peste, & similib. ita sane colligitur ex deductis per Dños de Rota in dec. 65. diuer. annotat Menoc. loco cit. & adducitur rō, quia illud tempus tanquam nō sue cessiuum, & perpetuam causam hñs, sed momentaneum, & breui duraturum, non attenditur. Caualcan. decisione quadragesimaquinta, numero 53. & decisio. 46. numero 26. parte prima. Secundo declaratur ampliando idem procedere, s. vt debeat etiam attendi tempus ɔ̄ctus in dignoscenda lęsione ecclesię, nō autem tempus anterius, vel posterius. Calderin. consi. 5. sub tit. de rer. permut. Ruyn. consi. 35. sub nu. 35. lib. 1. Ias. in cons. 54. nu. 20. vol. 1. sequitur Rota diuers. dec. 18. nu. 4. vol. 2. quę ecclesię lesio iuxta eādem Rotam in alia dec 677. p. 3. lib. 3. erit probanda ex communi ęstimatione, non vnius tm̄ terrulę, sed aliorum prędiorum, quę circumuicina sunt. Tertio declaratur communis conclusio, quæ sē hēt, s. valorem rei inspiciendum esse tēpore contractus, vt tamē in articulando probatio valoris ipsius rei tempore contractus considerati, non restringatur solum ad tempus breue celebrati contractus, sed debet fieri attendendo etiam tempus anterius, & posterius per multos annos. Afflict. decis. 316. nu. 6. Rota in præalleg. dec. 65. nu. 13. & 20. part. 2. sequendō theoricam Bartoli, & aliorum in l. precia rerū, ff. ad l. Falci. Sed quid si in emptione alicuius rei ecclesiasticæ concurrant duo inuicem æmuli, quorum alter obtulit instum precium, alter vero deinde obtulit satis plus insto precio, quis istorum sit præferendus? Resp. quod cum hic casus contingisset. Vincent. Caroc. in suis dec. & proprie in decisione 89. refert aliquos iudices ardenter inclinasse ad fauorem eius, qui plus insto precio obtulit, tanquam magis vtile ecclesiæ, ipse ve-

Quo tempore attēdēdus sit alienatione valor rei eccles. cum declaratione.

ro ex multis cumulatis circa,id,qđ ecclesia est cultrix iustitiæ ꝯriũ sẽsit.
Et licet Decreti interpositio faciat præsumptionem pro vtilitate ecclesiæ, Abb.in cons.41.p.1.Dec.cons.341.Redoa.ibid.nu.75.Masc.de proba.concl.488.Tamen solemnitatib.adhibitis non obstantib.ecclesia restituitur,si fuerit læsa,c.ad nostram,de reb.eccl.alien.vbi Abb.& in c.1. de rest.in integ.ac in d.c.tua nuper, Couar.lib.2.var.resol.c.17.sub nu.2. Dec.cons.141.Gram.dec.76.Redoa.q.78.c.4.

Quando pro decreto nõ præsumatur.

Declara primo quod licet in dubio pro decreto Commissariorum præsumatur,secus tamen sit quando nõ apparet,quod præcesserit causæ cognitio per ipsos adhibita,eoq; magis vbi in commissionib. breuis Apostolici adessent clausulę conditionales iuxta tenorem , & formam à Caluacano descriptam in dec.45.sub.nu.77.p.1.quia tunc de ista diligenti perquisitione,& causę cognitione non perfunctorie,& per solam ipsorũ Commissariorum relationem,sed expresse , clare, ac liquido de ipsarum verificatione apparere debet,quia ita mandat Papa,vt per eũdem ibid.nu.81.concluditur,& in dec.40.nu.28.eadem p.quem sequitur Masc.de prob.concl.13.17.nu.37.Ant.Marc. Canis cum alijs ab eo allegatis in pręd.cons.nu.281.& 374.cum seq. non enim Commissarij possunt assumere potestatem confirmandi alienationes,nisi purificatis prius conditionib.& clausulis in breui Apostolico contentis, quę sunt suę potestatis fundamentũ.late Ruyn.ꝯs.68.n.5.lib.1.in quo animaduertendum,ꝙ vbi Papa cõmitteret alicui vt diligenter se informet seruata forma Paulinę requirentis receptionẽ testiũ,& probatiorũ super veritate narratorũ,tunc hec informatio aliunde constare,& probari dẽt,q̃ ex assertione Commissarij; Vbi vero Papa simpl'r committeret,vt se informet,& si apparuerit illam cedere in euidentem utilitatẽ, eã ꝯfirmet alias non derogãdo Paulinę in hoc casu stabitur assertioni Cõmissarij , & sufficit extraiudicialis informatio,ita in hac mã distinguunt Domin. de Rota in decis.716.diuers.nu.5. vol.1.in cuius finalib.verbis hẽtur,ꝙ iõ hodie saluantur similes processus,& in dec.160.nu.17.& 8.vol.2. Secundo declara,vbi de cã non fuisset mature cognitum, seu indagatum, sed p nimiam accelerationem ,nimisq; propere,& festinãter ad decreti interpositionẽ ꝓcesũ fuiset;nã pp tpis breuitatẽ resultaret pręsumptio ipsos Cõmissarios minus diligenter,nec rite seu recte suũ officium fuisse exequutos,circa loci visitationẽ,& inuestigationem expositorum in supplicatione,vt p.Octau.Simoncel.in trac.de decretis li.3.ti.7. inspec. 3.n.47. Præfatus de Canib.in eod.ꝯs.nu.162.& 283.alijq; cumulari per Meno.in trac.de pręsum.li.2.præl.72.n.15.quo loco agit an,& qñ decretũ in alienationib.bonorũ Ecclesiæ recte , & rite interpositũ ꝓsumatur. Tertio declara vt admittatur probatio in ꝯriũ,s. qđ non suberit neque necessitas,neque euidens utilitas,imò defectus causę reddit nulla interpositionem decreti super alienatione,Gemin.cons.48.nu. 9. quia tunc non verificatur conditio,sub qua Papa rescripsit,nẽpe si cedebat in euidentẽ vtilitatẽm,vel necessitatem ecclesię.Rota diuers.dec.378.n.3.vol. 2.& pręsertim qñ illud contrarium ostenderetur ex actorũ in spectione.

ne. Alciat. in trac. de præsumpt.reg.3. præs.10.limit.4. & late per Hyp. Rim.in cons.5.nu.162.& infra, volens vero probare contrarium, oneratur grauiori probatione,ita,vt requiratur probatio valde clara per testes valde graues. Alex.de Neuo in cons.30.nu.3.

Sciant autem Commissarij quod idem Paul.2.constituit vt in causis alienationum examinandis,quæ à Sede Apostolica in forma, si in euidentem vtilitatem cedant,committuntur.

Si Delegatus conscientiæ suæ prodigus in grauamen vel detrimentum ecclesię,per gratiam aut timorem vel sordes alienationi consenserit,aut Decretum vel authori-
13 *tatem interposuerit † inferior quidem episcopo sententiam excommunicationis incurrat, episcopus vero aut superior ab exequutione officij, per annum nouerit se suspensum, ad extimationem detrimenti ecclesiæ illati nihilominus condemnandus sciturus quod si suspensione durante damnabiliter ingesserit se Diuinis. Irregularitatis laqueo se inuoluet à quo nõ nisi per Rom. Pont poterit absolui libertatis verò, qui dolo, vel fraude, vel sciẽter in detrimentũ ecclesiæ alienationẽ fieri procurauerit, aut per sordes, aut impressionem alienationis Decretum extorserit similem sententiam excommunicationis incurrat, à qua non nisi per Rom. Pont. poterit absolui, ad restitutionem nihilominus rerum alienatarum cum fructibus quos de præmissis per recepisse constiterit condemnandus.* Vt patet ex Constitutione d. Paul. 2. de Anno 1465.incip.Cum in omnibus fol.88.in Bullario.

Vltra prædictas solemnitates aderat ante hanc Paulinam in hoc Re-
14 gno Neapolitano Constitutio Gerardina, constituens quod † alienationes bonorum ecclesiarũ inferiorum, quæ fiunt cum Decreto Prælati, non aliter valeant nisi præcedentibus subhastationibus, & hoc per Constitutionem Gerardi Cardinalis Episcopi Sabinensis, de qua meminit Afflict.in constit.Instrumentorum robur, sub num. 19.& Gram. decis. 79. tamen non vidi seruari, sed passim concessiones fieri absque subhastationibus.

a *ADDITIO I. D. PROSPERI DE AVGVSTINO. Congruit etiam Rub quæ est sub verbis negatiuis de reb.eccle. non alienan. & à rubro infertur ad nigrum & rub. sæpè, facit regula iuris communis, nam quando est negatiua omnes casus generaliter prohibentur nisi contrarium probetur expressim, ita, & è contra quando est affirmatiua Hostien in Sum.in tit.de testi.in decretali vero Rub.est ambigua de rebus eccl.alien vel non.*

Nisi fiat protestatio reseruando aßenßum directi domini etiam in actu traditionis Mirado.decis.24.

c *Commissiones huiusmodi fiunt à Sum.Pont.ordinario loci, & alteri personæ in dignitate ecclesiastica cõstitutæ, coniunctim & si de ipsius ordinarij interesse & præiudicio agatur, tunc loco ipsius committuntur Metropolitano & si res ad ipsum Metropolitanum pertineat ordinario viciniori concedabantur ante istę commissiones etiam per sacram Pœnitentiariam Romanam cuius facultates Pius IV. restrinxerit die 17 Maij 1562.incip.In sublimi fol.744. & deinde Pius V.in totum has facultates in futurum reuocauit Kal Maij 1569 incip.Tempus, & necessitas fol. 1047. in bullario ita, vt nec quicquam etiam incertum habeant expedire.*

14 *Inter ecclesias permutantes adinuicem etiam requiritur solemnitas.*

16 *Con-*

16 *Contractus per quos transfertur dominium vtile qui nam sint, & in dubio quis cõtractus præsumatur.*
17 *Hypotheca generalis bonorum ecclesiæ etiam prohibetur.*
18 *Quando res ecclesiæ potest locari vltra triennium.*
19 *Successor in beneficio an teneatur stare contractui.*
20 *Quando transactio & compromißum poßit fieri absque solemnitatibus.*
21 *Seruitutis impositio requirit solemnitates.*
22 *Cesio iurium actionum, Litis, & causæ alienatio est.*
23 *An in acquirendis posit fieri remißio absque solemnitatibus.*
24 *Inter mobilia preciosa quanam connumerentur.*
25 *Pecunia ecclesiæ quando prohibetur alienari.*
26 *Iura actiones & nomina debitorum computantur inter immobilia.*
27 *Mobilia ecclesiæ quæ, & quando posint pignorari.*
28 *Quorum locorum piorum bona non poßunt alienari, & quanam sint loca pia.*
29 *Locus ecclesiæ, seu pij loci etiam diruti non potest alienari.*
30 *Quando consuetudo posit remittere solemnitates.*
31 *Solemnitas in alienatione rei ecclesiæ incorporatæ requiritur etiam si à donante fuerit remissa.*
32 *Relicta ecclesię incapaci posũt alienari nõ obstãte quauis dispositione in contrariũ.*
33 *Incisio arborum, an dicatur alienatio.*
34 *Quando contractus est vtilis ecclesiæ an requirantur solemnitates.*
35 *Vnio ecclesiarum dicitur alienatio.*
36 *Quando res est obligata creditoribus, & peruenit ad ecclesiam an posit alienari absque solemnitate.*
37 *Quænam debeant concurrere in alienatione rei sterilis.*

HAnc Regulam sic firmatã, & declaratã q̃ in alienatione rei ecclesiasticę requirantur copulatiue causa, & solẽnitatis, Amplia. & limita.

Primò amplia procedere in oĩ contractu, per quem trãfertur dñium directum, & vtile ẽt in permutatione, c. nulli, de reb. eccl. alien. ca. 2. vbi Abb. de pmu. c. sine exceptione 12. q. 2. vbi Rebuf. nu. 66. tenet procede-
15 re † ẽt qñ ecclesiæ inuicem pmutant. Redoa. q. 2. c 20. & q. 12. nu. 28. pmutatio. n. alienatio est, Iasl. l. fi. n. 101. C. de iu. emph. Redoa. q. 2. c. 4. ita vidi practicari, & expediri Breuia Apostolica ẽt inter ecclesias pmutãtes, si in euidentem vtilitatem vtriusque partis cesserint; quamuis ante hãc extrauagantem sufficiebat consensus Episcopi in ecclesijs sibi subiectis c. 1. & c. vt super §. fin. de reb. eccl. alie. iste est vnus de casibus à iure permissis, nempè. Permutatio, requirens solemnitates, etiam si fiat permutatio cum Principe secundum Innoc. & Abb. in c. 1. de rer. permut.

Secundo, amplia in oĩ contractu, vbi transfertur Dñium vtile retento directo, probatur in hac extrag. & in loc. præalleg. Rebuf. in d. comẽ.
16 nu. 3. & 6. Redoa. q. 2. c. 24. cum seq. † Et sunt sex vt superficiarius, locatio ad lõgum tempus, emphyteoticus, libellarius, feudalis, & pręcarię in genere fęmineo, Declarant Aluar. in proę. feud. Redoa. loc. pręalleg. & Bened. Canophi in repet. huius extrauag. sub nu. 10. vsq; ad 34. & in dubio p̃sumit̃ emphyteoticus potius, qua cẽsualis. Iul. Clar. in §. emphiteusis q. 1.

fis.q.1.nu.3.Mascar.de proba.conclus.281. post Affl.decis.128.sub nu.4.
Et quia valde interest,an iudicetur census,vel emphyteusis, adde qđ magis recepta opinio est in contrarium,de qua attestatur Menoch. Doctores in hoc conuenientes,longa serie recensendo,in tract.de præsum. lib.3.presumpt.106. nu.3. quam opinionem vltra allegatos per eum sectatur Crescent.dec.1.sub tit.de censib. in eam etiam descendit Nauar. tam quoad forum interius,quam exterius in comment. de vsur.nu.109. eamque amplectitur Molina de contract.dispu.38.nu.6.nec caret ratione de qua ibi per eos, & vendicat sibi locum etiã si ageretur de re ecclesiæ,Corbulus in trac.de iure emphyt.titu.de causa priuat.ob non solutũ canon.lim.34.nu.3.Couar.lib.3.var.resol.c.7.sub nu.1.Molina loco cit. declaratur non procedere, quando in ipsa regione magis frequens esset vsus concedendi in emphyteusim,Ias.in l.2.nu.165.C.de iu.emphy.Aluar.Valasc.in trac.de iu.emph.q.32.nu.35.Masc.de prob.concl.481.nu. 7. Et vt clare discerni possit,an sit iudicandus contractus censualis, vel emphyteuticus,quatuor casus distinguendo prosequitur Borgn.Caualcan.decis.30.nu.103.& inf.p.2.vide per eum.

Tertio,amplia in hypothecatione,seu obligatione, vt expresse in hac extrauag.dñ,& in c.nulli,de reb.eccl.alie.vbi Abb.& in c.2.nu.3. de pca. in c.1.nu.4.de pig.Couar.lib.2.variar.resolu.c.16.nu.7.Redoa.q.2.c.6.& q.51.c.29.Lud.Molina in trac.de contrac.disp.466. nu.2. Redoa,q.2.c.6. & q.51.c.29.qui dicunt procedere in hypotheca tantum speciali, non in generali,quia in d.c. nulli dicitur neque specialis hypothecæ titulo obli-
17 gare,sed attenta dispositione huius extrauag.†etiam generalis hypotheca est prohibita,quia simpliciter loquitur de hypotheca,facit l.ult. C. de reb.alien.non alien. vbi prohibita alienatione simpliciter videtur prohibitus omnis actus,per quem alteri quæritur ius aliquod in re, & probatur in hac extrauag.vt per Nauarr. in d.comment. de alie.rer.eccles.sub nu.1.amplia etiam in submissione,c.2.de reb.eccles.alien.in 6.

Quarto,amplia in locatione,& conductione vltra triennium; nam p hanc extrauag.prohibetur locatio non solum ad longum tps, qđ est ad decem annos iuxta gl.sing.in cle.1.de reb.eccles.alien. sed etiam ad mi-
18 nus tempus vltra triennium: † intelligitur tamen ista extrauag.de rebus ecclesię, quæ quotannis coluntur, & ex eis fructus quolibet anno colliguntur,alioquin si res ecclesiæ eius sit conditionis,vt ex eis quolibet triẽnio vnicus tantum fructus percipiatur, poterit in nouẽ annos locari,qa primũ triennium æquiualet vnico anno,ita secundũ & tertiũ,& si alternatim fructificant, poterunt p ses annos locati Couar.lib.2. var.resol.c. 16.nu.6.Nau.in commen.de alien.rer.eccle. nu.21. Qui ampliat etiã in emphyteuta rei,quę non fructificat nisi tertio quoq; anno,vt non deuoluatur ecclesiæ,si non soluerit per quinquẽnium, neq; per octo annos si non soluerit laico,iuxta terminos c.potuit,de loca.& l.2.C.de iur.emphy. Idem Couar.loc.citat. nu.4. concludit non posse fieri locationẽ ad sex,uel nouem annos cum hac clausula,vt tot sint locationes, quot triẽnia,& vt finito primo triennio,tunc facta sit noua,locatio, qa est in frau

dem huius constitutionis, sed valida erit in tēpore permisso primi triennij. Molina de iust.& iu.disp.467. Erit tamen in totum nulla, quādo fuit facta simpliciter vltra triennium etiam quoad casum permissum, vt expresse in hac extrauag.dicitur, Couar.ibid.sub nu.5. Redo.q.58. Affl. decis.107. Molina de contract.disp.466.& 467.

Quo. locatio rei ecclesiæ vltra trienniū in totum vitietur.

Hunc articulum, An, si alienatio per concessionem in emphyteusim rerum ecclesiæ vltra tempus permissum facta, in aliquo teneat, late tractat Io.Gutier.lib.2.canon.q.c.13. Et quid in locatione rei ecclesię vltra triennium, an in totum rescindatur, & vitietur, an saltim sustineatur, & valeat infra triennium, vide Doctores citatos per Anna.in singu.327. & disputat ad vtramq; partem Lap.allegat 80.magis tamen communis opinio est, vt valeat, & restringatur quoad triennium permissum, de qua testatur Vincent.Caroc.in tract.loc.& cond.par.3.conclus.9.ampliat.4. quamuis superius conclus.6.nu.20.& seq. contrarium asseueret, Verū vt perpendi vtraque opinio est sustentabilis, & priorem sequendo declara, vt per eundem Caroc.in præd. conclus.9. nu.97. nisi ex probabilibus coniecturis appareat non minori tempore rem illam locatorem, vel cōductorem locaturum, vel conducturum fuisse, aut sit conuentum, vt vnica tantum pensio soluatur pro toto tempore, quo casu in totum locatio vitiatur, & tradit etiam Tiraq.de retract.lignag.§.23.gl.1.nu.12.

Secundo declaratur ista extrauag. non procedere in locatione vltra triennium rerū exigui valoris, per can.terrulas. 12. q. 2. vt non requiratur solemnitas supradictæ regulæ.

Tertio. Declaratur dispositio huius extrauag. procedere, quando cōstituitur ius in re vltra triennium, vt si concedatur vsufructus rei ecclesiasticę durante vita beneficiati: quæ concessio species est alienationis, quia vsusfructus constitutio alienatio est Rebuf. in d. comm. sub nu. 4. Secus autem quando quis obligat se actione personali ad dandam cōmoditatem, & vtilitatem percipiendi fructus vita sua durante, vel tanto tempore vltra triennium, quia tunc non transfertur aliquod ius in re, sed tenetur duntaxat exhibere conductori commoditatem percipiendi fructus, & hæc est cautela, ut valeat talis contractus vltra triennium Rebuf.in d.commen.nu.26.vers.6.& Molina d.disp.366.nu.5.

Quarto. Declaratur, vt nō possint duo beneficiarij in eadem ecclesia alter alteri locare vita durante portionem obuentionem, fructuum suorū, quia spēs est alienationis Nau.in cōs.10.in nouis, de reb.eccl. nō alien.

Quinto. Declaratur non procedere, quando adesset consuetudo locandi vltra triennium, quia valet Paris.cons.98.lib.4.

19 Animaduertendum est, quod † locationi factæ inf.triennium successor in bñficio non tenet stare, Abb.in c.fi.ne prælat.vic.suas cū distinctione, vt ibi per eum. Etiāsi sit facta repręsentata pecunia absq; assensu Apostolico, qui non conceditur ex Conc.Trid.ses.25.c.11.magnam. Redoa. q.57. Et qñ à summo Pontifice confirmantur locationes, vltra trienniū, apponitur cl., dummodo locatio hmōi iusto precio, & citra anticipatā solutionem facta fuerit: & quod finito nouennio omnia, & singula

bona

bona sub locatione huiusmodi comprehensa cum iurib.& pertinentiis suis vniuersis,nec non quibusuis meleoramentis desuper pro tpe quomodolibet factis,ad ecclesiam pleno iure,& omnino reuertantur, illique libere cedant,absq; eo quod ipse conductor,eiusq; filij hęredes, & successores cõsanguinei, vel affines,aut alij quicunq; ius renouationis dictę locationis quouis prætextu,& ex quacunq; cã petere, vel pretendere possint.Igitur vt locationi teneatur stare successor,requiritur assensus Apostolicus,& si adest,& fuerit facta solutio anticipata pdecessori, ipsi successori nõ nocet nisi in assẽsu fuerit facta expræssa mentio,vt possit fieri antecipata solutio.

Amplia idem iuris esse,vbi rector ecclesiæ,qui locauit, beneficio renũciauerit ante finitam locationem, vt eius successor non teneatur stare locationi,& ex cõi opin. Couar.lib.2.var.resol.c.15.sub nu.6.& ita in Rota resolutum fuisse refert Paris.lib.de resignat.benef.q.16.nn.47. Secundo amplia,quod sicut successor in beneficio non cogitur stare locationi factæ per Rectorem iam mortuum,pariter non cogitur cõductor perseuerare in d.conductione,si noluerit, vt seruatur æqualitas Caroc. cum alijs ab eo adductis d.p.3.concl.20.nu.78.Limita in Prælato administrationem habente, qui non nomine proprio, sed nomine ecclesię debita iuris solemnitate seruata contraxisset, Soc.reg.388.dummodo 9ctus tendat in commodum,seu vtilitatem ecclesiæ.Rota deci.332.incip.si prelatus,in nouis,sub ti.de locat.& cond.post Calder.cõs.279.sub ead.rub.Vinc.de Fran.dec.163.nu.14.& seq.Rota diuers.decis.805. nu. 4.vol.1.Borg.Caualc.decis.44.nu.31.p.1.faciunt dicta per Sylu.in verbo locatio,sub q.11.& est communis opinio referente Caroc.in d.par. 3.9cl.2.in cuius fine inquit,quod si quis locat vti rector dicit facere nomi- ecclesię,quam limitationem intellige,vt procedat, dummodo locatio sit facta ad tempus à iure permissum ipsiusq; rei locatę reditus ad ecclesiam,& non ad Prelatum pertineant,ita eruditissimus,& summo iudicio præditus Didac. Couar.loco.prox.vt,& iuxta ipsius mentem prædictis 9currentib.haberet locum præsens limitatio etiam si contractus ecclesiæ inutilis esset,licet ob ipsius lęsionem possit in integrum restitutio peti. An autem successor Prelati,vel alterius beneficiati teneatur stare locationi,prædecessoris proprio nomine,& in sui vtilitatem factæ late tradit Ioann.Gutier.lib.1.can.q.c.36.& an successor singularis ecclesiæ teneatur stare colono,vel inquilino,remittimus,lectorem ad Hier. Grat.cons.96.nu.23.Petr.Duen.reg.240.n.9. Aluar.Valasc.decis.40 Lusitan.tom.1.& Gutier.lib.2.can.q. c.8.nu.66.& seq.inter alios enim casus,in quib.successor in beneficio tenetur stare colono,quos prosequitur Caroc.in præd.trac.p.3.concl.11.quatuor seq.enumerantur,videlicet qñ S. Pontifex licentiam concederet locandi ad tot annos, & vt d. tpe durante 9ductor à nemine,nec à successorib. in beneficio molestari possit. Mandos.de signat.gra.ti.indultum locandi. vers. Supponamus igit &c.Itẽ qñ inchoactus esset ãnus,vel laboreriũ.& res nõ esset amplius integra,& sic vt p anno incepto successor in beneficio teneat stare colono,

Casu in quib.successor in beneficio tenetur stare colono.

5 per hãc extrauag.† quę diuiditur in duas partes, in prima ponit causam motiuã; in secunda ibi oĩum rerum prohibitionem facit, & tres tñ casus concedit alienandi inconsulto Rom. Pont. Primus est locationis, & conductionis infra trienniũ; Secundus est emphyteusis hītis tres cõditiones, s. in casibus à iure permissis, & de bonis solitis ab antiquo dari in emphyteusim, & cũ euidenti ecclesiæ vtilitate. Tertius est alienationis fructuũ, qui seruando seruari non possunt, scđm tutiorem sensum Caiet. in verbo excõicatio, ca. 75. Pro cuius prohibitionis obseruantia ibi, Prædecessorum innouat, & cõfirmat antiquos Canones. præsertim, c. sine exceptione, 12. q. 2. c. 1. & c. nulli, de reb. eccl. alien. c. 1. & 2. eo. tit. in cle. 1. eo. tit. quibus duo hæc extrauag. addit; primum vt non possit fieri locatio vltra triennium, declarando verba ad modicum tp̃s in d. clem. 1. in fine. nam antea poterat ad decennium, vt ibi per gl. & Doct. Secundum vt quælibet alienationis species non fiat inconsulto Rom. Pontifi. & sic additur alia solemnitas, quæ non requiritur in prædictis trib. casibus his exceptis. Item pro maiori obseruatione huius prohibitionis annullat contractus, & imponit pœnas, ibi si quis aũt, h. d. in summa. Quęlibet species alienationis ecclesiasticæ ẽt locationis vltra triennium regulariter non põt fieri inconsulto Rom. Pont. excipit, innouat, ac cõfirmat iura antiqua, annullat contractus, & imponit pœnas. Vltra Caiet. faciunt relata per Redoa. q. 35. qui in q. 36. & 42. aliter intelligit hãc Paulinam, vt cũ sunt seruatæ causæ, & solemnitates, non requiratur assensus Apostolicus de necessitate, nam per eam permittitur alienatio in casib. à iure permissis videlicet iusta de causa, & seruata forma iuris Canonici, notat ẽt Nauar. in d. comment. de alien. rer. eccle. sub nu. 2. ac in manua. confess. c. 17. nu. 156. & vt tenero Rebuff. in d. commen. Sed prima intelligentia est de obseruantia, & stilo & praxi Rom. Curiæ, con-

a gruit literę, & sensui, ac tutior, at miror de Redoa. & Nauar. qui de isto Caiet. sensu mentionem non faciunt. Animaduertendum tñ est, ꝙ etiã

6 si hęc Constitutio non fuisset edita, † Prælati & Abbates nõ possent regulariter alienare in casu ẽt licito, & seruatis solemnitatib. inconsulto Ro. Põt. ob iurm; quod ita præstãt. Abb. in c. vt super, de reb. eccl. alie. in c. de ecclesi. ædific. & in c. ad nostram, eo. tit. de reb. eccles. & in c. 2. de feud. num. 13. Redoa. q. 55. Nauar. in d. commt. à num. 11. vsque ad 15. quantò magis hodie per hanc extrauag. cuius pœnis se subijciunt in iuramento, vt habetur in Pontificali, fol. 81. & 120. His verbis, Possessiones verò ad mensam meã pertinentes non vendam, nec; donabo, neque impignorabo, nec de nouo in feudabo vel aliquo modo alienabo, ẽt cum consensu capituli ecclesiæ meæ inconsulto Rom. Pont. & si ad aliquam alienationem deuenero, pęnas in quadam super hoc edita cõstitutione contentas, eò ipso incurrere volo. Idem iurant Abbates vt in d. Pontificali, fol. 134. mutato nomine (ad mensam) dicendo ad monasterium (& Capituli) dicendo conuentus monasterij mei. In cæteris verò personis, quæ non ita iurãt, valebit alienatio in casu licito, seruatis so-

7 lẽnitatib. ante hanc extrauag. Abb. in d. c. vt super. † Quia assensus Apostolicus

ſtolicus ſupplet tractatum & conſenſum prælati ſuperioribus, Abb.in conſi.51.par.1.Dec.conſ.141.Rebuff.in d.comm.ſub nu.15. Capyc.deciſ.16.Pariſ.conſ.24.lib.2.Redoa.q.43.& 36.Non tamen ſupplet conſenſum capituli ſeu maioris partis,& in quibus conſiſtat, & dicatur maior pars,Abb.in c.1.de his quæ fiunt a maio.par.capi. Rebuff.nu.76.Redoa.q.38.& debet conuocari per eum ad quem ſpectat.Abb.in c.1.de maio.& obedient.Authoritas epiſcopi,ſeu prælati non eſt de neceſſitate, ſi eccleſia non habet collegium ſeu capitulum, ſed ſufficit conſenſus rectoris ſeu beneficiati,cauſa iuxta,& aſſenſus Apoſtolicus.Abb.in c.potuit, nu.14.de loca.Franc.in c.1.de reb.eccle.alien.in 6. Rebuf. nu.88. & 90.& Dec.& Pariſ.in pręall.conſi.Rolan.conſ.15.volum.1.Molina de contract.diſp.468.nu.13.

Inde elicitur concluſio illa Doctorum quod licentia obtenta à Summo Pontifice alienandi res eccleſiæ operatur,vt non requirãtur aliç ſolemnitates.Cuius ſententię ratio eſt, quia Papa dicitur eſſe dominus & diſpenſator bonorum eccleſiæ,& ob id ad libitum põt de eis diſponere, Menoch.in addit.nouiſſime impreſſis ad lib.2.de arbit.iud.caſu 172.nu.37.in fine.Quam concluſionem intellige primo,quando Papę authoritas legitime,et valide interponitur,at ſecus ſi fuerit ſurreptitia, & conſequenter nulla vt declarat Decius conſ.142.ſub nu.5. & Ruin.conſ.157.nu.4.& 11.eſſet enim talis,qñ aliquid narratum non fuiſſet, quod ſi Papa ſciuiſſet,veriſimiliter licentiã non conceſſiſſet, vel ad cõcedendũ difficilior redditus fuiſſet,Menoch.in pręfa.trac.cent.3.caſu 201.nu.24.Rota diuerſ.in propriis terminis,deciſ.65.nu.2.& 3.vol.2.egregie & ad rem explicat ampliando,vt ibi per eum de Ann. in pręcit.conſ.38. nu.43. & infra.Secundo intellige qñ d.authoritas ſimpliciter,& abſolute obtinetur,& conſtet confirmationem factam fuiſſe de certa eius ſcientia,ſcilicet ꝙ Papa habuerit notitiã teneris rei confirmatę:ita Ioan.Bapt.Ferret.in conſ.249.nu.11.vol.2.ſecus vero in eius mandato dato ad confirmandũ,cũ clauſula quatenus per diligentem informationem,&c.conditionaliter reſcribendo ſi ita eſt,referendo ſe ad ſupplicata. Anto.Maria de Canibus in quodã conſilio edito poſt deciſ.45.Borgn.Canalc.par.1.nu.399.Tertio intellige,ꝙ & ſi Papę authoritas interueniens ſolemnitates ſuppleat,non tñ ſupplet defectum cauſę Redoan.in ſuo tracta.de rebus eccle.nõ alien.q.22.nu.75.Rota diuerſ.deciſ.178.nu.2.vol.2. Quarto intellige vt procedat concluſio,ſcilicet,vt valeat alienatio ſine ſolemnitatib.facta ẽt per Papæ Commiſſarium,ſeruata tñ forma ſuæ commiſſionis,cuius eſt executor,vt innuunt Doctores allegati in d.nu.7. quib.adde Ferret.in conſ.248.nu.2.vol.2.Menoch.vbi ſupra nu.39. & Almæd.à Ponte in commentar.ad titu.qui feud.dare poſ.ſub nu.149.

Quid operetur alienatione Papæ autoritas causa declaratione.

Iſta Breuia Apoſtolica,quæ paſſim expediũtur in forma,ſi euidẽter, vt plurimum loquuntur de aſſenſu pſtando p cõmiſſarios alienationi fa-
8 ciẽdæ,& tunc † aſſenſus debet pcedere cõtractũ. Abb.in c.vt ſup,nu.17.de rebus eccle.alien.in c.fi.nu.7.de eccle.ædific.ac in c.eum vos,ſub nume.5.de his quæ fiunt ſine conſen.ca.quia quando aliquid eſt de forma

in

in actu, semper illa forma debet præcedere. Abb. in c. nulli, nu. 7. de reb. eccle. alien. Rebuff. in d. comm. alien. nu. 15. & sub nu. 52. Affl. decis. 355. Camer. in c. Imperialem. de prohib. feud. alien. per Frider. fol. 54. Fel. in c. sicut tuis, nu. 8. de simo. Ias. in l. licet, vers. Quinto limito, C. de procur. Hodie in curia Archiepiscopali Neap. practicatur fieri de nouo contractum alienationis cum inserto tenore Decreti commissariorum.

Caueant contrahentes præsumere tradere possessionem (etiam si dixerint saluo assensu) ante impetrationẽ, nã incurrerent in pęnas huius extrauag. cum sit protestatio cõtraria facto. Nau. in cons. 1. de reb. eccl. alie. in nouis, faciũt dicta per Dec. cons. 160. Iul. Clar. in §. feudum q. 31. & in §. emphiteusis q. 13. Gram. decis. 49. Vincent. de Franc. decis. 267. post Abb in c. 2. de feud. Ias. in l. fi. nu. 142. C. de iur. emphit. Fel. in c. quæ in ecclesiarum, sub nu. 84. de constit. Curt. de feud. par. 4. q. 20. num. 112. Capyc. in inuest. in verbo, feudorum alienationes, amplia. 17. & limita. 12. Frec. de subfeud. lib. 2. auth. 1. sub nu. 24. b Sed bona fides excusaret, quia dicitur in hac extrauag. Præsumentes, Nauar. in d. commenta. alie. rer. eccl. nu. 16. lex posita contra pręsumentes aliquid facere, non cõprehendit eum, qui absque dolo vel contemptu, bona fide vel simplicitate facit. Card. Zab. in clem. 1. nu. 22. de priuileg. Nau. in ca. accepta. oppo. 8. de restitu. spoliato. & in Manuali confess. c. 27. nu. 74. sunt etiam alię causę, quę excusant à pęnis huius Paulinæ, quas dicam infra limit. 21.

10 Cautius agendo consului, vt Beneficiatus, qui terram sui beneficij volebat concedere in emphiteusim, illã locaret per triennium, & eo elapso in emphiteusim concederet cum pactis emphiteuticis in forma, saluo tamen & reseruato assensu Apostolico infra dictum triennium impetrãdo, ita q eo elapso nõ sit translata possessio, nec vtile Dominiũ, nisi impetrato & exequuto Assensu Apostolico, & non aliter, nec alio modo, aliàs eo non obtempto, habeatur pro non facta dicta cõcessio, nisi locatio p dicto triẽnio tantum. Sint cauti Contrahentes vt in breui Apostolico fiat mentio de alienatione iã facta per traditionem possessionis, si fuerit tradita, qa tũc assensus prætãdus traheretur ad pterita. Ita pce-
11 dit q dicunt Doctores † sufficere assensum subsequi alienationem. Rebuff. in dict. commenta. alien. versiculo, nonus casus, Redoan. q. 42. sub nu. decimosexto. Vinc. de Franc. decisio. 163. licet sit disputabilis articulus, an requiratur nonus contractus. Capy. in inuest. verbo defectus, fol. 83. Iacobi. inuesti. in verbo, & cum pacto de non alienando, nu. decimo nono. Ad maiorem cautelam consulerẽ celebrari contractũ de nouo, si in assensu non sit mentio de alienatione iam facta, & valebit vt nũc tẽpore assensus. Rebuff. in dict. comment. alien. num. 93. & 95. tum quia assensus debet præcedere contractũ, cum in hac Paulina dicatur Incõsulto summo Põtifice, quæ verba denotant actum nullum, nisi præcedat assensus. Abb. in d. c. vt super, de rebus eccl. alie. Fundatur talis assensus su-
12 per euidenti vtilitate, † quæ consideratur tempore alienationis. Paris. cons. 24. lib. quarto, Rebuff. sub nu. 73. Redoan. quæst. 20. num. 141. Euidens vtilitas dicitur, quando nullum dubium est, quin alienatio sit

magis

magis, pfutura ecclesiæ, c. sine exceptione. 12. q. 2. vbi Rebu. nu. 97. & 98. c. tua nuper, de his quæ fiunt à prel. sin. cõsen. c. Red. d. q. 20. sub nu. 81.

Ad pleniorem intelligentiam adde Rebuf. consi. 111. nu. 8. & cõs. 112. nu. 13. & scripta per Meno. in prealleg. addi. ad cas. 172. nu. 22. & inf. late, & notab. Borgn. Caualc. dec. 45. n. 34. & seq. p. 1. Ant. Marc. de Canib. loco cit. nu. 121. & inf. ex cuius dictis, nu. 160 cum plurib. seq. prebelle colligitur, quæ regula sit obseruãda, quoties ex aliorum attestationib. adesset variatio circa verum rei ecclesiæ valorem liquidandũ, & postremo pre cęteris diligentes examinat Dom. de Anna. in pręfa. consi. 38. nu. 5. et inf. Item quãdo in vtilitatẽ ecclesiæ dicendę sint fieri alienationes, tradit Eman. Roderic. tom. 1. q. regular. q. 27. ar. 8. Id vero, quod in hac materia à Doctorib. respondetur, nempe, quod vt de euidenti ecclesię vtilitate cognosci possit spectari debeat tempus ipsius alienationis, declarationem recipit in re aliqua ecclesię, quæ destraheretur tempore belli pestis, & alterius similis calamitatis, vt si propter dictos casus insolitos, & rato contingentes res distrahenda affecta sit deterior, veluti si ager qui alienatur per cessationem culturæ sterilis, & infructuosus redditus esset seu syluosus effectus, vel quia ab eo arbores succisę essent, vt tunc attẽdatur valor, seu æstimatio temporis contractus: si vero nullum passa sit damnum, sed in eodem statu permãserit, tunc ęstimari debet s̃m iustũ, & verũ valorem, prout, erit in futurum cessante bello, peste, & similib. ita sane colligitur ex deductis per Dños de Rota in dec. 65. diuer. annotat Menoc. loco cit. & adducitur rõ, quia illud tempus tanquam nõ successiuum, & perpetuam causam hñs, sed momentaneum, & breui duraturum, non attenditur. Caualcan. decisione quadragesimaquinta, numero 53. & decisio. 46. numero 26. parte prima. Secundo declaratur ampliando idem procedere, s. vt debeat etiam attendi tempus p̃ctus in dignoscenda lęsione ecclesię, nõ autem tempus anterius, vel posterius. Calderin. consi. 5. sub tit. de rer. permut. Ruyn. consi. 35. sub nu. 35. lib. 1. Iasi. in consi. 54. nu. 20. vol. 1. sequitur Rota diuers. dec. 18. nu. 4. vol. 2. quę ecclesię lesio iuxta eãdem Rotam in alia dec 677. p. 3. lib. 3. erit probanda ex communi ęstimatione, non vnius tm̃ terrulę, sed aliorum prędiorum, quę circumuicina sunt. Tertio declaratur communis conclusio, quæ se hẽt, s. valorem rei inspiciendum esse tẽpore contractus, vt tamẽ in articulando probatio valoris ipsius rei tempore contractus considerati, non restringatur solum ad tempus breue celebrati contractus, sed debet fieri attendendo etiam tempus anterius, & posterius per multos annos. Afflict. decis. 316. nu. 6. Rota iñ prealleg. dec. 65. nu. 13. & 20. part. 2. sequendo theoricam Bartoli, & aliorum in l. precia rerũ, ff. ad l. Falci. Sed quid si in emptione alicuius rei ecclesiasticæ concurrant duo inuicem æmuli, quorum alter obtulit iustum precium, alter vero deinde obtulit satis plus iusto precio, quis istorum sit præferendus? Resp. quod cum hic casus contigisset. Vincent. Caroc. in suis dec. & proprie in decisione 89. refert aliquos iudices ardenter inclinasse ad fauorem eius, qui plus iusto precio obtulit, tanquam magis vtile ecclesiæ, ipse vero

Quo tempore attẽdẽdus sit alienatio ie valor rei ecclesiæ cum declaratione.

ro ex multis cumulatis circa,id,qđ ecclesia est cultrix iustitiæ ꝯriũ sẽsit.

Et licet Decreti interpositio faciat præsumptionem pro vtilitate ecclesiæ, Abb.in conf.41.p.1.Dec.conf.341.Redoa.ibid.nu.75.Mascar.pro ba.concl.488.Tamen solemnitatib.adhibitis non obstantib.ecclesia restituitur,si fuerit læsa,c.ad nostram,de reb.eccl.alien.vbi Abb.& in c.1. de rest.in integ.ac in d.c.tua nuper,Couar.lib.2.var.resol.c.17.sub nu.2. Dec.conf.141.Gram.dec.76.Redoa.q.78.c.4.

Quando pro decreto nõ præsumatur.

Declara primo quod licet in dubio pro decreto Commissariorum præsumatur,secus tamen sit quando nõ apparet,quod præcesserit causæ cognitio per ipsos adhibita,eoq; magis vbi in commissionib. breuis Apostolici adessent clausulę conditionales iuxta tenorem, & formam à Caluacano descriptam in dec.45.sub.nu.77.p.1.quia tunc de ista diligenti perquisitione,& causę cognitione non perfunctorie,& per solam ipsorũ Commissariorum relationem,sed expresse, clare, ac liquido de ipsarum verificatione apparere debet,quia ita mandat Papa,vt per eũdem ibid.nu.81.concluditur,& in dec.46.nu.28.eadem p.quem sequitur Masc.de prob.concl.1317.nu.37.Ant.Marc.Canis cum alijs ab eo allegatis in pred.conf.nu.281.& 374.cum seq. non enim Commissarij possunt assumere potestatem confirmandi alienationes,nisi purificatis prius conditionib.& clausulis in breui Apostolico contentis, quę sunt suę potestatis fundamentũ.late Ruyn.ꝯs.68.n.5.lib.1.in quo animaduertendum,ꝙ vbi Papa cõmitteret alicui, vt diligenter se informet seruata forma Paulinę requirentis receptionẽ testiũ,& probationũ super veritate narratorũ,tunc hec informatio aliunde constare,& probari dẽt,q̃ ex assertione Commissarij; Vbi vero Papa simpl'r committeret,vt se informet,& si apparuerit illam cedere in euidentem vtilitatẽ, eã ꝯfirmet alias non derogãdo Paulinę in hoc casu stabitur assertioni Cõmissarij, & sufficit extraiudicialis informatio,ita in hac mã distinguunt Domin. de Rota in decis.716.diuers.nu.5.vol.1.in cuius finalib.verbis hẽtur,ꝙ iõ hodie saluantur similes processus,& in dec.160.nu.17.& 8.vol.2. Secundo declara,vbi de cã non fuisset mature cognitum, seu indagatum, sed p nimiam accelerationem,nimisq; propere,& festinãter ad decreti interpositionẽ ꝓcesũ fuiset;nã pp tpis breuitatẽ resultaret pręsumptio ipsos Cõmissarios minus diligenter,nec rite seu recte suũ officium fuisse exequutos,circa loci visitationẽ,& inuestigationem expositorum in supplicatione,vt p.Octau.Simoncel.in trac.de decretis li.3.ti.7. in spec. 3.n.47.Præfatus de Canib.in eod.ꝯs.nu.162.& 283.aliiq; cumulari per Meno.in trac.de presum.li.2.præs.72.n.15.quo loco agit an,& qñ decretũ in alienationib.bonorũ Ecclesiæ recte, & rite interpositũ p̃sumatur. Tertio declara vt admittatur probatio in ꝯriũ,s.qđ non suberit neque necessitas,neque euidens vtilitas,imò defectus causę reddit nulla interpositionem decreti super alienatione,Gem.in.conf.48.nu. 9. quia tunc non verificatur conditio,sub qua Papa rescripsit,nẽpe si cedebat in euidentẽ vtilitatem,vel necessitatem ecclesię.Rota diuers.dec.378.n.3.vol. 2.& presertim qñ illud contrarium ostenderetur ex actorũ in spectio-

ne.

ne. Alciat. in trac. de præsumpt. reg. 3. præs. 10. limit. 4. & late per Hyp. Rim. in cons. 5. nu. 162. & infra, volens vero probare contrarium, oneratur grauiori probatione, ita, vt requiratur probatio valde clara per testes valde graues. Alex. de Neuo in cons. 30. nu. 3.

Sciant autem Commissarij quod idem Paul. 2. constituit vt in causis alienationum examinandis, quæ à Sede Apostolica in forma, si in euidentem vtilitatem cedant, committuntur.

Si Delegatus conscientiæ suæ prodigus in grauamen vel detrimentum ecclesię, per gratiam aut timorem vel sordes alienationi consenserit, aut Decretum vel authori-
13 *tatem interposuerit † inferior quidem episcopo sententiam excommunicationis incurrat, episcopus vero aut superior ab exequutione officij, per annum nouerit se suspensum, ad extimationem detrimenti ecclesiæ illati nihilominus condemnandus sciturus quod si suspensione durante damnabiliter ingesserit se Diuinis. Irregularitatis laqueo se inuoluet à quo nõ nisi per Rom. Pont poterit absolui libertatis verò, qui dolo, vel fraude, vel sciẽter in detrimentũ ecclesiæ alienationẽ fieri procurauerit, aut per sordes, aut impressionem alienationis Decretum extorserit similem sententiam excommunicationis incurrat, à qua non nisi per Rom. Pont. poterit absolui, ad restitutionem nihilominus rerum alienatarum cum fructibus quos de præmissis per recepisse constiterit condemnandus.* Vt patet ex Constitutione d. Paul. 2. de Anno 1465. inc. p. Cum in omnibus fol. 88. in Bullario.

Vltra prædictas solemnitates aderat ante hanc Paulinam in hoc Re-
14 gno Neapolitano Constitutio Gerardina, constituens quod † alienationes bonorum ecclesiarũ inferiorum, quæ fiunt cum Decreto Prælati, non aliter valeant nisi præcedentibus subhastationibus, & hoc per Constitutionem Gerardi Cardinalis Episcopi Sabinensis, de qua meminit Afflict. in constit. Instrumentorum robur, sub num. 19. & Gram. decis. 79. tamen non vidi seruari, sed passim concessiones fieri absque subhastationibus.

a *ADDITIO I. D. PROSPERI DE AVGVSTINO. Congruit etiam Rub quæ est sub verbis negatiuis de reb. eccle. non alienan. & à rubro infertur ad nigrum & rub. sæpè, facit regula iuris communis, nam quando est negatiua omnes casus generaliter prohibentur nisi contrarium probetur expressim, ita, & è contra quando est affirmatiua Hostien in Sum. in tit. de testi. in decretali vero Rub. est ambigua de rebus eccl. alien vel non.*

Nisi fiat protestatio reseruando assensum directi domini etiam in actu traditionis Mirado. decis. 14.

c *Commissiones huiusmodi fiunt à Sum. Pont. ordinario loci, & alteri personæ in dignitate ecclesiastica cõstitutæ, coniunctim & si de ipsius ordinarij interesse & præiudicio agatur, tunc loco ipsius committuntur Metropolitano & si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, ordinario viciniori concedabantur ante istę commissiones etiam per sacram Pœnitentiariam Romanam cuius facultates Pius IV. restrinxerit die 15 Maij 1562. incip. In sublimi fol. 744. & deinde Pius V. in totum has facultates in futurum reuocauit Kal. Maij 1569 incip. Tempus, & necessitas fol. 1047. in bullario ita, vt nec quicquam etiam incertum habeant expedire.*

14 *Inter ecclesias permutantes adinuicem etiam requiritur solemnitas.*

16 Con-

16 Contractus per quos transfertur dominium vtile qui nam sint, & in dubio quis cõtractus præsumatur.

17 Hypotheca generalis bonorum ecclesiæ etiam prohibetur.

18 Quando res ecclesiæ potest locari vltra triennium.

19 Successor in beneficio an teneatur stare contractui.

20 Quando transactio & compromissum possit fieri absque solemnitatibus.

21 Seruitutis impositio requirit solemnitates.

22 Cessio iurium actionum litis, & causæ alienatio est.

23 An in acquirendis possit fieri remissio absque solemnitatibus.

24 Inter mobilia preciosa quænam connumerentur.

25 Pecunia ecclesiæ quando prohibetur alienari.

26 Iura actiones & nomina debitorum computantur inter immobilia.

27 Mobilia ecclesiæ quæ, & quando possint pignorari.

28 Quorum locorum piorum bona non possunt alienari, & quænam sint loca pia.

29 Locus ecclesiæ, seu pij loci etiam diruti non potest alienari.

30 Quando consuetudo possit remittere solemnitates.

31 Solemnitas in alienatione rei ecclesiæ incorporatæ requiritur etiam si à donante fuerit remissa.

32 Relicta ecclesię incapaci possũt alienari nõ obstãte quauis dispositione in contrariũ.

33 Incisio arborum, an dicatur alienatio.

34 Quando contractus est vtilis ecclesiæ an requirantur solemnitates.

35 Vnio ecclesiarum dicitur alienatio.

36 Quando res est obligata creditoribus, & peruenit ad ecclesiam an possit alienari absque solemnitate.

37 Quænam debeant concurrere in alienatione rei sterilis.

HAnc Regulam sic firmatã, & declaratã q̃ in alienatione rei ecclesiasticę requirantur copulatiue causa, & solẽnitatis, Amplia. & limita. Primò amplia procedere in oĩ contractu, per quem trãsfertur dñium directum, & vtile ẽt in permutatione, c. nulli, de reb. eccl. alien. ca. 2. vbi Abb. de pmu. c. sine exceptione 12. q. 2. vbi Rebuf. nu. 66. tenet procede-
15 re † ẽt qñ ecclesiæ inuicem pmutant. Redoa. q. 2. c. 20. & q. 12. nu. 28. pmutatio. n. alienatio est, Ias. l. fi. n. 101. C. de iu. emph. Redoa. q. 2. c. 4. ita vidi practicari, & expediri Breuia Apostolica ẽt inter ecclesias pmutãtes, si in euidentem vtilitatem vtriusque partis cesserint; quamuis ante hãc extrauagantem sufficiebat consensus Episcopi in ecclesijs sibi subiectis c. 1. & c. vt super §. fin. de reb. eccl. alie. iste est vnus de casibus à iure permissis, nempè. Permutatio, requirens solemnitates, etiam si fiat permutatio cum Principe secundum Innoc. & Abb. in c. 1. de rer. permut.

Secundo, amplia in oĩ contractu, vbi transfertur Dñium vtile retento directo, probatur in hac extrag. & in loc. præalleg. Rebuf. in d. comẽ.
16 nu. 3. & 6. Redoa. q. 2. c. 24. cum seq. † Et sunt sex vt superficiarius, locatio ad lõgum tempus, emphyteoticus, libellarius, feudalis, & pręcarię in genere femineo, Declarant Aluar. in proę. feud. Redoa. loc. pręalleg. & Bened. Canophi in repet. huius extrauag. sub nu. 10. vsq; ad 34. & in dubio p̃sumit̃ emphyteoticus potius, qua cẽsualis. Iul. Clar. in §. emphiteusis q. 1.

ſis.q.1.nu.3.Maſcar.de proba.concluſ.281. poſt Affl.deciſ.128.ſub nu.4. Et quia valde intereſt,an iudicetur cenſus,vel emphyteuſis, adde qđ magis recepta opinio eſt in contrarium,de qua atteſtatur Menoch. Doctores in hoc conuenientes,longa ſerie recenſendo,in tract.de præſum. lib.3.preſumpt.106. nu.3. quam opinionem vltra allegatos per eum ſectatur Creſcent.dec.1.ſub tit.de cenſib. in eam etiam deſcendit Nauar. tam quoad forum interius,quam exterius in comment. de vſur.nu.109. eamque amplectitur Molina de contract.diſpu.38.nu.6.nec caret ratione de qua ibi per eos, & vendicat ſibi locum etiã ſi ageretur de re eccleſiæ,Corbulus in trac.de iure emphyt.titu.de cauſa priuat.ob non ſolutũ canon.lim.34.nu.3.Couar.lib.3.var.reſol.c.7.ſub nu.1.Molina loco cit. declaratur non procedere, quando in ipſa regione magis frequens eſſet vſus concedendi in emphyteuſim,Iaſ.in l.2.nu.165.C.de iu.emphy.Aluar.Valaſc.in trac.de iu.emph.q.32.nu.35.Maſc.de prob.concl.481.nu. 7. Et vt clare diſcerni poſſit,an ſit iudicandus contractus cenſualis, vel emphyteuticus,quatuor caſus diſtinguendo proſequitur Borgn.Caualcan.deciſ.30.nu.103.& inf.p.2.vide per eum.

Tertio,amplia in hypothecatione,ſeu obligatione, vt expreſſe in hac extrauag.dr̃,& in c.nulli,de reb.eccl.alie.vbi Abb.& in c.2.nu.3. de p̃ca. in c.1.nu.4.de pig.Couar.lib.2.variar.reſolu.c.16.nu.7.Redoa.q.2.c.6.& q.51.c.29.Lud.Molina in trac.de contrac.diſp.466. nu.2. Redoa,q.2.c.6. & q.51.c.29.qui dicunt procedere in hypotheca tantum ſpeciali, non in generali,quia in d.c. nulli dicitur neque ſpecialis hypothecæ titulo obli-
17 gare,ſed attenta diſpoſitione huius extrauag.†etiam generalis hypotheca eſt prohibita,quia ſimpliciter loquitur de hypotheca,facit l.ult. C. de reb.alien.non alien. vbi prohibita alienatione ſimpliciter videtur prohibitus omnis actus,per quem alteri quæritur ius aliquod in re, & probatur in hac extrauag.vt per Nauarr. in d.comment. de alie.rer.eccleſ.ſub nu.1.amplia etiam in ſubmiſſione,c.2.de reb.eccleſ.alien.in 6.

Quarto,amplia in locatione,& conductione vltra triennium; nam p̃ hanc extrauag.prohibetur locatio non ſolum ad longum tp̃s, qđ eſt ad decem annos iuxta gl.ſing.in cle.1.de reb.eccleſ.alien. ſed etiam ad mi-
18 nus tempus vltra triennium: † intelligitur tamen iſta extrauag.de rebus eccleſię, quæ quotannis coluntur, & ex eis fructus quolibet anno colliguntur,alioquin ſi res eccleſiæ eius ſit conditionis,vt ex eis quolibet triẽnio vnicus tantum fructus percipiatur, poterit in nouẽ annos locari,qa primũ triennium æquiualet vnico anno,ita ſecundũ & tertiũ,& ſi alternatim fructificant, poterunt p ſes annos locati Couar.lib.2. var.reſol.c. 16.nu.6.Nau.in commen.de alien.rer.eccle. nu.21. Qui ampliat etiã in emphyteuta rei,quę non fructificat niſi tertio quoq; anno,vt non deuoluatur eccleſiæ,ſi non ſoluerit per quinquennium , neq; per octo annos ſi non ſoluerit laico,iuxta terminos c.potuit,de loca.& l.2.C.de iur.emphy. Idem Couar.loc.citat. nu.4. concludit non poſſe fieri locationẽ ad ſex,uel nouem annos cum hac clauſula,vt tot ſint locationes, quot triẽnia,& vt finito primo triennio,tunc facta ſit noua,locatio, qa eſt in frau

dem huius constitutionis, sed valida erit in tēpore permisso primi trien nij. Molina de iust. & iu. disp. 467. Erit tamen in totum nulla, quādo fuit facta simpliciter vltra triennium etiam quoad casum permissum, vt expresse in hac extrauag. dicitur, Couar. ibid. sub nu. 5. Redo. q. 58. Affl. decis. 107. Molina de contract. disp. 466. & 467.

Qu. locat. rei ecclesiæ vltra trienniū in totum vitietur.

Hunc articulum, An si alienatio per concessionem in emphyteusim rerum ecclesiæ vltra tempus permissum facta, in aliquo teneat, late tractat Io. Gutier. lib. 2. canon. q. c. 13. Et quid in locatione rei ecclesię vltra triennium. an in totum rescindatur, & vitietur, an saltim sustineatur, & valeat infra triennium, vide Doctores citatos per Anna. in singu. 327. & disputat ad vtramq; partem Lap. allegat 80. magis tamen communis opinio est, vt valeat, & restringatur quoad triennium permissum, de qua testatur Vincent. Caroc. in tract. loc. & cond. par. 3. conclus. 9. ampliat. 4. quamuis superius conclus. 6. nu. 20. & seq. contrarium asseueret, Verū vt perpendi vtraque opinio est sustentabilis, & priorem sequendo declara, vt per eundem Caroc. in præd. conclus. 9. nu. 97. nisi ex probabilibus coniecturis appareat non minori tempore rem illam locatorem, vel cōductorem locaturum, vel conducturum fuisse, aut sit conuentum, vt vnica tantum pensio soluatur pro toto tempore, quo casu in totum locatio vitiatur, & tradit etiam Tiraq. de retract. lignag. §. 23. gl. 1. nu. 12.

Secundo declaratur ista extrauag. non procedere in locatione vltra triennium rerū exigui valoris, per can. terrulas. 12. q. 2. vt non requiratur solemnitas supradictæ regulæ.

Tertio. Declaratur dispositio huius extrauag. procedere, quando cōstituitur ius in re vltra triennium, vt si concedatur vsufructus rei ecclesiasticę durante vita beneficiati: quæ concessio species est alienationis, quia vsusfructus constitutio alienatio est Rebuf. in d. comm. sub nu. 4. Secus autem quando quis obligat se actione personali ad dandam cōmoditatem, & vtilitatem percipiendi fructus vita sua durante, vel tanto tempore vltra triennium, quia tunc non transfertur aliquod ius in re, sed tenetur duntaxat exhibere conductori commoditatem percipiendi fructus, & hæc est cautela, ut valeat talis contractus vltra triennium Rebuf. in d. commen. nu. 26. vers. 6. & Molina d. disp. 366. nu. 5.

Quarto. Declaratur, vt nō possint duo beneficiarij in eadem ecclesia alter alteri locare vita durante portionem obuentionem, fructuum suorū, quia spēs est alienationis Nau. in cons. 10. in nouis, de reb. eccl. nō alien.

Quinto. Declaratur non procedere, quando adesset consuetudo locandi vltra triennium, quia valet Paris. cons. 98. lib. 4.

19 Animaduertendum est, quod † locationi factæ inf. triennium successor in bñficio non tenet stare, Abb. in c. fi. ne prælat. vic. suas cū distinctione, vt ibi per eum. Etiāsi sit facta repręsentata pecunia absq; assensu Apostolico, qui non conceditur ex Conc. Trid. sess. 25. c. 11. magnam. Redoa. q. 57. Et qn à summo Pontifice confirmantur locationes, vltra trienniū, apponitur cl., summodo locatio hmōi iusto precio, & citra anticipatā solutionem facta fuerit: & quod finito nouennio omnia, & singula

bona

bona sub locatione huiusmodi comprehensa cum iurib.& pertinentiis suis vniuersis,nec non quibusuis meleoramentis desuper pro tpe quomodolibet factis,ad ecclesiam pleno iure,& omnino reuertantur, illique libere cedant,absq; eo quod ipse conductor,eiusq; filij hęredes, & successores cōsanguinei, vel affines,aut alij quicunq; ius renouationis dictę locationis quouis prætextu,& ex quacunq; cā petere, vel pretendere possint.Igitur vt locationi teneatur staresuccessor,requiritut assensus Apostolicus,& si adest,& fuerit facta solutio anticipata p̄decessori, ipsi successori nō nocet nisi in assēsu fuerit facta expræssa mentio,vt possit fieri antecipata solutio.

Amplia idem iuris esse,vbi rector ecclesiæ,qui locauit, beneficio renūciauerit ante finitam locationem, vt eius successor non teneatur stare locationi,& ex cōi opin. Couar.lib.2.var.resol.c.15.sub nu.6. & ita in Rota resolutum fuisse refert Parisf.lib.de resignat.benef.q.16.nn.47. Secundo amplia,quod sicut successor in beneficio non cogitur stare locationi factæ per Rectorem iam mortuum,pariter non cogitur cōductor perseuerare in d.conductione,si noluerit, vt seruatur æqualitas Caroc. cum alijs ab eo adductis d.p.3.concl.20.nu.78.Limita in Prælato administrationem habente, qui non nomine proprio, sed nomine ecclesię debita iuris solemnitate seruata contraxisset, Soc.reg.388.dummodo ꝯtus tendat in commodum,seu vtilitatem ecclesiæ.Rota deci.332.incip.si prelatus,in nouis,sub ti.de locat.& cond.post Calder.cōs.279.sub ead.rub.Vinc.de Fran.dec.163.nu.14.& seq.Rota diuers.decis.805. nu. 4.vol.1.Borg.Caualc.decis.44.nu.31.p.1.faciunt dicta per Sylu.in verbo locatio,sub q.11.& est communis opinio referente Caroc.in d.par. 3.ꝯcl.2.in cuius fine inquit,quod si quis locat vti rector dicit facere nomi- ecclesię,quam limitationem intellige,vt procedat, dummodo locatio sit facta ad tempus à iure permissum ipsiusq; rei locatę reditus ad ecclesiam,& non ad Prelatum pertineant,ita cruditissimus,& summo iudicio præditus Didac. Couar.loco.prox.vt,& iuxta ipsius mentem prædictis ꝯcurrentib.haberet locum præsens limitatio etiam si contractus ecclesiæ inutilis esset,licet ob ipsius lęsionem possit in integrum restitutio peti. An autem successor Prelati,vel alterius beneficiati teneatur stare locationi,prædecessoris proprio nomine,& in sui vtilitatem factæ late tradit Ioann.Gutier.lib.1.can.q.c.36.& an successor singularis ecclesiæ teneatur stare colono,vel inquilino,remittimus,lectorem ad Hier. Grat.cons.96.nu.23.Petr.Duen.reg.240.n.9. Aluar.Valasc.decis.40. Lusitan.tom.1.& Gutier.lib.2.can.q. c.8.nu.66.& seq.inter alios enim casus,in quib.successor in beneficio tenetur stare colono,quos prosequitur Caroc.in præd.trac.p.3.concl.11.quatuor seq.enumerantur,videlicet qn̄ S. Pontifex licentiam concederet locandi ad tot annos, & vt d. tpe durante ꝯductor à nemine,nec à successorib. in beneficio molestari possit. Mandos.de signat.gra.ti. indultum locandi. vers. Supponamus igit̄ &c.Itē qn̄ inchoactus esset ānus,vel laboreriū.& res nō esset amplius integra,& sic vt p anno incepto successor in beneficio teneat̄ stare colono, Casu quib. successor benefi teneri stare colono.

 lono,

lono, Fran. Marc. decis. delphi. 196. col. si. p. 2. Borg. Caualc. d. deci. 44. nu. 32. qui Doctores hanc opinionem tanquam æquissimam, & in consciẽtia fundatam valde commendant, & faciunt dicta per Octau. Cancheran. decis. Pedem. 182. sub n. 10. & hic casus extenditur ẽt ad ipsum conductorem. s. vt pro anno cæpto non possit recedere à locatione, vt quia forte videret parum vtilitatis esse consequuturum. Franc. Marc. decisi. 102. in fi. p. 1. Caualc. ibid. nu. 24. Item vt successor in beneficio teneatur stare colono, si consuetudo loci ita obseruet; quæ in hoc attendenda est Fran. Marc. dec. 144 p. 1. Caroc. loco cit. concl. 14. per quem ẽt in concl. 20. nu. 75. declaratur dispositio Sacri Conc. Trid. ses. 25. de ref. c. 11. vt locatio anticipatis solutionib. licet non præiudicet successorib. afficiat tñ locatorem, quare si beneficium vacaret per resignationem, tenetur locator refundere id, qđ accepit, si vacaret per mortem tenebitur hæres ne locupletetur cum aliena iactura, & sic solum datur actio ad repetendum ꝯ recipientem, & eius hæredem. Caualcã. loco præc. n. 9. sed an successor. in beneficio recipiens canonem censeatur contractum prędecessoris ratum habere, vide Gutier. lib. 1. can. q. c. 36. vbi etiam habetur quãdo hęres prędecessoris resoluta locatione teneatur ad interesse locatori.

20 Quinto amplia etiam † in transactione, & in compromisso Rebuf. in d. compen. nu. 2. & 66. Redoa. q. 2. c. 1. & c. 36. & q. 51. c. 17. Feder. de Sen. optime cons. 94. casus talis est, Barbat. in rub. de reb. eccl. non alien. col. 4. quod intellige de reb. ecclesiæ incorporatis. Fran. in c. 1. in fi. de reb. eccl. non alien. in 6. late per Roland. cons. 15. vol. 1. Dicam in limit. 12. ꝓhibita alienatione censetur prohibita transactio, per quam transfertur possessio in alium. Crauett. cons. 197. nu. 7. & transactio non potest fieri super decimis futuris, sed de præteritis sic Abb. in c. vt super, num. 6. de reb. eccl. alien.

Hinc est, quod cum transactio sit quodammodo alienatio ipsa super re immobili ecclesię facta, seu cessio iuris, litis, & causę, quãdo actio ad rẽ immobilẽ ecclesię cõpetebat, sit inualida nisi interuinisset debita solemnitas, Panor. in c. 1. sub nu. 8. de deposito, Caputaq. dec. 106. p. 1. Hinc etiam fit, quod cum compromissum sit speciẽ alienationis vt per Paris. cons. 134. nu. 11. li. 4. & Caualc. cum alijs ab eo relatis dec. 45. nu. 34. p. 1. Comꝓmissum factum par beneficiatos absq; ꝯsensu Episcopi, & Papę, & laudum illius vigore subsequutũ, non preiudicat Ep̃o, & beneficiatis successorib. ꝑut resolutũ fuit ꝑ Rot. Rõ. teste eod. Caputaq. dec. 165. p. 1.

21 Sexto, amplia † in impositione seruitutis, l. fi. C. de reb. alien. non aliẽ. Rebuf. in d. compen. nu. 4. & 6. in fi. Redoa. q. 2. c. 16. & c. 44. & qu. 14. nu. 22. quia computatur inter immobilia Abb. in c. nulli, num. 10. de reb. ecclesię alien.

22 Septimo amplia † vt non possit fieri cessio iurium, actionum, litis, & causę, quia est species alienationis, Abb. in c. 1. nu. 8. de depo. in c. cũ pridem nu. 4. de pac. & in d. c. nulli, nu. 9. de reb. eccl. alien. Armilla in verbo alienatio, num. 16. facit l. bonorum, la prima, ff. de verb. & rer. sing. & dicam infra, amplia. 10. 12. & 13.

23 Octa-

Octauo amplia non solum in acquisitis,† sed etiã in aquirendis, quæ euniunt in ecclesiam ipso iure,iuxta l.fi.C.de sacrosf.ecclesf.vt nõ pos- :à solo Prælato absq; solemnitatẽ remitti Anchar. in c. vt supra, de ecclesf.alien.& in c.1.eo.titu.in 6.Alex.in l.legatum,ff.de le.1.Lam-:de iur.patr.lib.3.art.9.q.2.princ.Ripa.in l.si vnquam,qu.11.C.de re-:a.dona.Molina de iusti.& iur.disput.465.Contrarium tenet Geder. Senis consf.9.Lapus alleg.25.Abb.in c.tua,num.9.de his quæ fiunt à lat.sine consen.c.in c.1.nu.21.de dolo,& contu.in c.potuit nu.15.de a.& in c.quoniam.de decim.Gem.& Franc.in c.1.de reb.ecclesf.non :n.in 6.Soc.in reg.110.nu.6.& in d.l.legatum,de leg.1. Affl. in c. vni-& iterum,nume.6.de cap. Corrad.Rebuff.in d. commen. alien.sub 30.Sil.in ver.Alienatio,nu.18.& Armilla,nu.17.Et hanc esse magis mmunem opinionem dicunt Iasf.& Ripa in d.l.legatum, Felyn.in c. sentia,sub nu.57.versf.10.de probat.Rola.consf.15.nu.23. Vincen.de anc.decisf.14.sub nu.16.

Sed verior,& tutior,est prima opinio,q̃ dicit Alex.in d.l.legatum,es nagis communem,eamq; tenuit Molina de contract.dispu.468.nu. ac Præceptor meus Doctor Marius Andria vita,& doctrina celeber ius in relectione huius extrauag.Non tamen repudiando,vel remit-do incurrit in pęnas huius Paulinę,vt dicam infra in limit.9.

Nono ampliatur regula procedere etiam in preciosis mobilib. nam aiparantur immobilibus per hanc Paulinam.& pari passu ambulant iac materia,l.sancimus.C.de sacrosf.ecclesf.lex quę tutiores.C.de ad .tuto.Abb.in c.nulli,de reb.ecclesf.& sine causa, & solemnitate alie-:i,transigi aut amicabilis compositio fieri non potest.Redoa. q.8.in-quas † ẽt connumerat thesaurum, & decimas, & ideo res mobilis ciosa ecclesiæ nõ vsucapitur triennio.Nomine vero bonorum mo-um preciosorum,quæ seruando seruari possunt, intelliguntur vasa :ea,argentea,vestes preciosæ,quæ longe ab interitu distant,& cõmo seruari possunt, gẽmę,& his similia. Grex ẽt ouium aut caprarũ, de us fructib.emolumenta, ac redditus percipere ꝯsueuit monasteriũ, ecclesia.licet possit vendere arietes,agnos,hircos,& hædos: non tñ :t alienare totum gregem nisi concurrẽtib. causis, & seruata forma. d.Molina de contrac.disput.465.nu.4.dicam in amplia.seq.

Decimo Amplia in bonis,quę seruando seruari possunt,vt sine cau-& solemnitatib.alienari nõ possint Abb.in c.tua,n.7.de his quę fiunt :ęlat.in c.nulli sub nu.8.de reb.ecclesf.alien.Nauar.in c.sine exceptio nu.5.& probatur in Paulina.ex quo infertur, gregem pecudum ser-ndo seruari posse §.sed si gregis,instit.de rer.† diuisf.De pecunia vero us proprietas est Ecclesię,q̃ est destinata ad emptionem stabiliũ,cẽ-m,vel mobiliũ pretiosorũ, considerando pecuniam quoad fructuo i conseruationẽ,non põt alienari sine solemnitate,& causa. nã tunc imeratur inter immobilia,seu mobilia preciosa.Alexan.Iasf. & Rip. 1.§.quęsitũ ff.ad Trebell.Tiraq.de vtroq; retract.glosf.7.n.105.Boe. isf.209.Redoa.q.16.& 6.facit tex.in §. constituitur, institut.de vsufr.

vbi senatus censuit pecuniam in fructu esse: sic et pecunia, quæ seruatur pro aliqua futura necessitate pro conseruādo magis patrimonio, l. si Caius, §. 2. ff. de l. 3. Ias. in d. §. quęsitum, nu. 38. vel si deseruiret pro locatione ad pompam, l. 3. in fi. cum seq. ff. commodati. Regulariter tñ pecunia est de reb. quæ seruando seruari non possunt gl. in d. §. quæsitum. Quæ percipitur ex redditib. bñficij, & non est de proprietate ecclesię, pōt alienari sine solemnitate, Abb. in d. c. nulli, Bero. notabiliter distinguit, quē refert Redoa. in d. q. 16. & q. 51. c. 25. Thesaurus nō pertinet ad beneficia
d tum, sed ad ecclesiam arg. tex. in l. diuortio. §. si fundum. ff. solut. matr. d
26 Vndecimo, amplia, † vt iura, actiones, nomina debitorum, annui redditus, & huiusmodi, non possint alienari sine causa, & solemnitate, cum habeātur loco rerum immobilium, clem. exiui de paradiso, §. cúmque annui redditus, verbo. signific. Abb. in c. nulli de reb. eccl. non alien. Rebuf. in d. commen. nu. 54. vbi declarat rei appellatione quid cōtineatur, l. rei, la 1. & l. alienationis, ff. de verb. signif.
27 Duodecimo, amplia † ēt in pignore, vt bona mobilia pciosa, & ea mobilia, q̄ seruando seruari possunt, nō possint pignorari sine debita causa, & forma, qa pignoratio alienatio est, pręsertim qñ res tāti est obligata, quāti valet. Rebuf. in d. cōmen. n. 7. nisi in extrema, & vrgēti eccl. necessitate. c. 1. vbi Abb. de pign. Coua. lib. 2. var. res. c. 16. nu. 8. Redoa. q. 2. c. 6.
28 Decimotertio, ampliatur regula procedere † etiam in bonis locorū piorum per hanc Paulinam, vt non possint alienari sine causa, & solemnitate requisitis in rebus ecclesiarum, Abb. in c. nulli, in fi. de reb. eccles. non alien. Franc. in c. 1. eod, tit. lib. 6. Loca pia dicuntur quę sunt fundata authoritate episcopi, alia non est, estò quod ibi exerceantur opera pietatis, & concernant pium vsum, nam aliud est dicere de loco, & aliud de operibus: Ideoque iura loquentia de pijs locis non comprehendunt
e Hospitalia, e Confraternitates, Collegia, & Cōgregationes absq; authoritate episcopi fundatas, & consequenter eorum bona possunt alienari sine solemnitate. Franc. in d. c. 1. extra de hoc singulare consil. Paris. 34. vol. 4. vltra Fely. in d. c. de quarta, de præscrip. quibus adde Rebuf. in cōmen. alien. rei eccles. nu. 56. & 57. Redoa. q. 28 47. 49. & 51. nu. 12. Afflic. decis. de iur. prothom. in prin. nu. 22. vbi de statutis loquitur non fundatis authoritate episcopi, aliàs, secus, vt habetur in addit. Moder. de Neapod. de iure congrui in §. ecclesia fol. 340. dicam infra limi. 5. Et quoniā Card. Paris. in d. cons. nihil reliquit intactum, de potestate, quam habēt episcopi in visitando has confraternitates, & laicorū collegia post Dec. in cons. 72. nu. 148. eius tamen dictis adde Conc. Trid. sess. 22. c. 8. & 9. de refor. vide quod antea fuerit dispositum per c. 1. de censi. in 6. ibi pia loca, & per c. 3. c. tua, & c. Ioannes, de testam. clem. quia contingit, de religio. domi. Abb. in c. inter dilectos in fi de donat. Bald. in c. nulli, sub nu. 15. C. de episcop. & cler.

Adde Mandos. de signa. Grat. tj. si in euidentē, vers. limita possit, & c. & Borgn. Caualc. decis. 17. nu. 65. p. 2. Et ad sciendum ex quibus signis præsumatur, & probetur Hospitale esse locum religiosum, & Episcopi autho-

authoritate ędificatum post Io.de Sylu.in trac.de benefic.p.1.q.6.nu.31. late agit Mascar.de prob.concl.869. & adest egregia Rotæ Rom. decis. in decis.725. diuers.p.1.& si nesciretur, an authoritate Episcopi fuerit locus ille ad talem vsum deputatis, in dubio standum esse possessioni,& rei,quæ prima facie apparet,docet Feder.de Sen.in cons.130.sub nu.2. & vide Ant.Gabriel.lib.1.com.opinio.de causa pia,concl.2. per totum, & Ioseph.Ludouicum decis.93.

Decimoquarto,amplia procedere nō solum in bonis ecclesiæ, & pij loci,† verum et in ipsa ecclesia,seu oratorio pij loci authoritate epi fundato ad perpetuū ecclesiasticū vsum,seu ipso pio loco,vt non possit alienari concedi,seu seruitus imponi ex prædictis auth.multo magis.C. de sacrosf.eccl.c.ad hæc,de religio.domi.facit regula semel.de reg. iur. in 6. Non tñ comprehēduntur oratoria in priuatis domib.de quib. loquitur Abb.in ca. inter dilectos, de donat.quamuis in eis non possit celebrari missa,absq; licentia episcopi ex Decreto Conc.Trid.sess.22.c.quāta,qa non sunt ad perpetuum ecclesiasticum vsum,neq; comprehenduntur concessiones cappellarum cum sepulturis,quæ passim fiunt,quia nō dicitur alienatio,sed concessio ad vsum distinatum. Si tñ ecclesia esset diruta, & non posset reędificari, vel reparari pp nimiam egestatem, pōt tunc eps transferre,& ecclesiam ad profanos vsus non sordidos, erecta tñ ibi Cruce conuertere ex Decreto eiusdem Conc.Trid.sess.21.c.7.

Quando aūt Ecclesiæ,& oratoria solemnitate,& Episcopi authoritate constructa præsumantur post Masc.de prob.conclu.583. habetur per Menoc.in trac.de præsump.lib.6.præsump.79.vbi nu.9.& infra agit.quę dicantur Oratoria publica,& quę priuata,de quib. ante eum scripserūt Lambertin.de iure patron.p.1.lib.1.q.11.artic.12.& Remig. in trac.de immunit.ecclesf.pa.1.ampliat. 2. Item cui debeantur oblationes,& elemosinæ factæ in huiusmodi Oratorijs,vide Dec.cons.148.nu.2. & Caualcan.qui alios commemorat decis.17 nu.71.p.2. Et circa id scilicet, An bona Confraternitatum, seu Congregationum Laicorum possint sine solemnitate alienari satis mihi arridet distinctio Menochij in comment.de recup.possessionę remedio 15,nu.34. & infra, qui doctor pp varias interpretum opiniones difficilem huiusmodi dissolutionem esse sentiens,tandem sic determinat quod si oratorium,in quo isti laici omnes vna conueniunt,eo animo ab eis sit extructum, ac bona ea mēte vna simul congesta,vt Confraternitati deseruiant, & possit ipsa Confraternitas ad libitū de illis disponere,& tractare, tunc illa bona,seu redditus tanq̄ loci prophani ad libitum distrahi,& alienari possint.sic intelligendo Bal.in Auth.Hoc ius porrectum,col.2.ver.quæro,C.de sacrosf. eccles.& in l.Id quod pauperib.quæst.21.C.de episcop.& cleric. Bal.in trac.de præscrip.particula prima.5.p.princip.versicu.amplia.5. & Paris. in cons.34.num.19.lib.4.Si vero Oratorium illud ab eis sit extructum, et sit sacrū,& Deo Opt.Max,dicatum,bonaq; vna simul eo animo congesta,vt ad opera Oratorij necessaria,& ad pauperes subleuādos perpetuo sint,& tunc bona illa veluti ad illud solum commodum tendentia,

Bona cōfraternitatū laicorū an, & quando sine solemnitate alienari possint.

tanq̃ loci religiosi iudicata sunt, etiam si episcopi non accesserit cōsensus, & proinde non possint ad libitum distrahi, nisi accedēte totius Cōfraternitatis consensu, & Episcopi authoritate, ac in illis casibus in quibus aliorum locorum religiosorum bona alienari conceditur, sic intelligendo quæ scribit Petr. Rebuf. in commentar. Regiarum consti. tom. 2. tract. de Confrat. nu. 9. Zabarell. in consi. 13. in princ. Panorm. in cons. 21. sub nu. 1. versi. Sed his non obstantib. lib. 1. & Soc. sen. in cons. 82. sub nu. 34. volum. 4.

30 Decimoquinto amplia† etiam si consuetudo esset in contrarium, nã solemnitas à canonibus requisita in alienandis rebus ecclesiarum, non potest consuetudine remitti, gloss. in c. cum causa, de re iud. Abb. in c. nulli, sub n. 6. de reb. eccl. & in c. cęterum de don. Rolan. conf. 15. nu. 14. & est communis opinio, & testatur Couar. lib. 2. var. resolut. c. 17. nu. 4. Subdens id esse verum, quoad alienationem propriam, & perpetuã, ex qua vtile, & directum dominiũ transfertur, secus in datione in emphytheusim, vel in feudum, quia consueta dari possunt in emphyteusim ꝯcedi ea solemnitate, qua dari ꝯsueuerunt, & dicam inf. limit. 3. Quãdo aũt ꝯsuetudo possit augere, vel diminuere has solemnitates, late per Felyn. in d. c. cum causa, de sent. & re iud. Rebuf. in d. compe. nu. 20. 32. & 35. Redoa. q. 51. c. 18. fol. 196.

31 Decimosexto, amplia† procedere ẽt vbi ita donatur vel legatur ecclesiæ, vt possit alenari sine solemnitatib. q̃ requiruntur nõ obstante dicta voluntate, quę tanq̃ illicita seruanda non est, c. tua, vbi Coua. n. 6. de testam. facit tex. in l. nemo põt. ff. de leg. 1. & habetur pro non apposita, cũ sit improbata à iure. gloss. & Abb. in c. verum. de cõdit. appo. nã cum dominium rei sit quęsitũ ecclesiæ, res est effecta ecclesiastica, iõ requiritur authoritas iudicis ecclesiastici. Inn. in c. verum de for. comp. Non obstat text. in l. 1. & 3. C. q̃n decr. opus non est, q̃ non militat eadẽ ratio de re minores ad rẽ ecclesię, quia minor maior factus põt ratificare alienationem factam in minori ętate, toto tit. C. si maior. fact. rat. habue. quod secus est in ecclesia, quia per ecclesiæ ratificationẽ absq; solemnitatib. non validatur contractus, cũ de necessitate requiratur solemnitates, ẽt quod apparet de euidenti vtilitate, vt dicam infra amplia 18. secus est in alienatione rei minoris, in qua tunc non requiritur Decretum Capyc. decis. 113. faciunt not. per Redoa, q. 78. c. 2. nu. 13. tum etiam quia res minoris remanet laicalis, & in casu nostro res efficitur ecclesiastica, & mutata persoma, mutatur rei status. l. per procuratorem, ff. de acq. hęred.

32 Hoc intellige q̃n legatur ecclesię capaci, secus si incapaci, quę nõ põt retinere in cõi, quia tunc potest alienari sine solemnitate. Rebuf. in d. comp. nu. 29. Rolan. cons. 15. vol. 4. post Hyppol. sing. 132. in alienatione, Franc. in c. 1. de reb. eccles. non alien. in 6. vers. 12. limita. Idq; amplia, ẽt si in tali legato facto ecclesiæ incapaci dicatur quod non possit alienari, quia adhuc poterit alienari, & inde pecunia conuerti in ecclesię vtilitatẽ, glos. in c. 1. de relig. domi. lib. 6. in verb. Domum, Abb. Fely. & Dec. in c. cum in pręsentia, de probat. S. Anton. in 3. p. Summ. tit. 12. c. 5. in prin.

Armilla

Armilla in verb. Alienatio, nu. 19. Dicam in limit. 6.

Decimoseptimo amplia regulā prędictā procedere non solum in bonis stabilibus ecclesię, sed ēt in rebus solo cohęrentibus, vt sunt arbores, quę solo cedunt, si radices egerint, & iure soli iudicātur. l. adeo, §. alienā, ff. de acqui. re. do. §. si titius, Instit. de re. diuis. iō seruus rusticus deputatus pdio cōputatur inter immobilia. Abb. in cap. nulli, nu. 2. de rebus eccles.
13 alien. † & possessionis appellatione continentur res possessę, vt sunt arbores quę solo inhęrent. Nauarr. in cons. 6. nume. 2. de reb. eccles. non alien. quas regulariter beneficiatus nō potest incidere etiam non fructiferas, & contraueniendo incideret in pęnas huius Paulinę Nauar. in cōs. 7. eo. tit. Beneficiatus enim ęquiparatur vsufructuario. gl. in c. pręsenti, de offi.
f ord. in 6. & vsufructuarius f non potest incidere, l. ęquissimū, §. fructuarius, ff. de vsufruc. limita nō procedere in sylua cędua, nemore, arūdineto, & alijs arboribus cęduis, quę per incisionē sunt in fructu, & renascūtur, quia per huiusmodi incisionē non deterioratur fundus. l. diuortio, §. si fundum. cū §. seq. vbi Bart. Ias. ff. de sol. matr. l. qui fundum, §. cū fundum. ff. de contrahen. empt. l. sylua cędua, ff. de verb. sign. limita ēt si ex incisione huiusmodi arborū fundus fieret fructuosior, qđ esset antea incidendo arbores opacas, siue quę vmbram summā efficiunt, vt qñ nimia densitas noceret arboribus, & fructui ab eis ferendo, & impedirent augmentum fructuum, & vtilitatem aliarum arborum sufficientiū predio. Nauarr. in d. cons. 6. eo. titu. vel exciderentur arbores fructiferę vetustę, ac corruptæ, vel non fructiferæ, & in earum locum aliæ vtiles substituerentur. l. agri. ff. de vsufr. agr. §. in pecudum, inst. de re. diu. Bar. & Ias. in d. §. si fundum. Tiraq. de retract. conuent. §. 3. glo. 1. à nu 23. vsq; ad 30. ubi etiā de creditore habente in pignus, emphyteuta colono, & alijs habentibus ius in re, & per Redo. de reb. eccles. alien. q. 79. c. 7. Itaque beneficiatus debet vti arboribus, & fundo, vt nihil agriculturæ, & arboribus noceat, & proprietas agri non deterioretur, d. §. fructuarius, ac boni uiri arbitratu frui, & rectè colere quasi bonus paterfamilias. l. item si fundi.
g ff. de usufruct. g

34 Decimooctauo amplia etiam † si contractus essent utiles ecclesiæ, nā si sine solemnitate fiant, sunt nulli, Franc. Sarment. de reddit. eccles. p. 1. c. 2. 3 & 4. Vinc. de Franc. decis. 35. & alij, quos refert Redoa, q. 46. & 24. in d. trac. de reb. eccles. alien. Contrarium tenent Dec. in c. 1. in 1. lectura nu. 71. de constit. & ibi Adden. in uerb. contentioso, & in c. quæ in ecclesiarum, nu. 28 eod. tit. Rebuf. in d. comment. num. 34. Redoa. q. 20. & 51. c. 7. Nauar. in comment. de alien. rer. eccles. sub numē. 17. alios cumulat Ant. Gabr. lib. comm. opin. in tit. de reb. eccles. alien. conclus. 1. & nouissime Mascar. de prob. concl. 75. qui refert hanc esse magis communem, et ueriorem opinionem, faciunt dicta per Afflict. in consti. Reg. constitutionem diuæ memoriæ, nu. 65. quod in augmentum feudi ualet alienatio sine assensu directi domini, est tamen in electione ecclesiæ, si uult stare contractui, et procurare expeditionem solemnitatum etiam inuito contrahente. Sarm. d. c. 2. nu. 21. Redoa. d. q. 20. nu. 193.

Ad

Ad cuius opinionis corroborationem, scilicet quod cõtractus initus in ecclesiæ vtilitatem, non seruatis solemnitatib. sustineatur, adde quod illam etiam sectatur Roderic. tom. 1. q. regular. q. 27. art. 9. & ratio est, qa in hoc casu interuenit finis, seu effectus, ad quem respiciunt iura solemnitates requirentia in alienatione rei ecclesiæ cum sint inuentæ ad euitandas deceptiones. Rebuf. in cons. 109. nu. 13. & cons. 111. nu. 9. & sequ. post Alber. Brun. in tract. de forma, & solemnit. actus, rub. de causis formæ, & solemnit. Declara quod ita demum talis contractus erit nullus, vel validus, si ecclesia in cuius fauorem solemnitates sunt introductæ, hoc volet, eiq; placebit, adeo, quod hæc nullitas non possit ab alio allegari, quam ab ipsa ecclesia. Inno. cuius dictum sequuntur Host. Zab. & alij in c. 1. in prin. de his quæ fiunt à præl. sine cons. c. Pan. in c. diuersis fallacijs, nu. 6. de cler. coniug. Dec. in c. quæ in ecclesiarum. num. 31. in fi. de constit. Rota Rom. in decis. diuerso. decis. 133. nu. 11. & seq. vol. 2. & decis. 262. nu. 9. p. 3. lib. 3. ita quod ipsa volente stare contractui, non potest eius aduersarius dicere contractum nullum. Menoch. qui alios congerit in addit. ad cas. 172. nu. 62. & inf. Intellige dummodo Ecclesia post initum contractum, illi stare volens, parata, & sollicita sit adhiberi facere legitimas solemnitates, vereque, ac cum effectu eas adhiberi faciat, seu Papæ assensum super contractus validitate obtineat, ne conductor, seu cessionarius perpetuo stet in suspenso, & ecclesia semper in tuto, iuxta terminos insignis decisionis. Vinc. de Franch. in decis. 35. quem sequitur Amæd. à Ponte in comment. ad tit. qui feud. dare poss. nu. 148. Secundo declara, quod licet defuerint solemnitates iuris positiui, dummodo iusta causa interuenerit tuta conscientia poterit quis res ecclesiæ detinere, donec contractus in foro exteriori cassetur ob defectum solemnitatum, vt præter Sarment. in d. trac. p. 1. c. 2. nume. 6. & 7. voluerunt etiam Abb. in c. 1. in fi. de rest. in integr. Nauar. in comment. de spol. cleric. §. 2. sub nu. 6. Redoan. in præd. tract. q. 46. num. 4. & seq. & Roderic. in præd. q. 27. art. 10.

35 Decimonono, amplia † in vnione ecclesiarum, quia vnio dr̃ alienatio, vt not. Abb. in c. tua, nu. 4. de his quæ fiunt à præla. tex. in cle. fi. de reb. eccles. non alien. Rebuf. in d. commen. nu. 14. preterquam in casib. à iure permissis vigore etiam Decretorum Concil. Trid. sess. 21. de refor. c. 5. & sess. 24. de refor. generali, c. 13. & 15. & sess. 23. c. 18.

36 Vigesimo amplia † etiam si res, quæ peruenit ad ecclesiam, erat antea obligata creditoribus, vt non possit alienari absq; solemnitatib. pro illis satisfaciendo s̃m vnam opinionem, quam refert Lapus allegat. 25. nu. 4. nam dominium ipso iure transiuit ad ecclesiam, vt sup. amplia. 8. & est effecta ecclesiastica, vt dixi sup. amplia. 16. quę opinio mihi magis placet, tamen ipse Lapus in fine refert alteram opinionem contrariam, quam sequitur Redoan. q. 51. c. 8. num. 18. Ego verò censeo, quod aut alienatio, seu venditio fit à iudice ecclesiastico ad instantiam creditorum, sicut potest fieri propter vrgens debitum legitimè *h* contractum ab ecclesia, prout not. gl. in summa 12. qu. 2. & Abb. in c. ad nostram. de rebus

eccles.

eccl.alie.& tunc debet adhiberi causæ cognitio.s.vt existat causa vrgens alienandi, 2.quo debitum ex bonis mobilibus ecclesiæ non possit solui, idque liqueat iudici per discussionem bonorum, 3.quod vendatur res minus damnosa, 4.quod pro paruo debito non vendatur res magna, 5. vt ipsius iudicis ecclesiastici interueniat authoritas,& quod omnia ista præcedant Decretum iudicis,& subsequatur subhastatio; quæ si considerantur in venditione rei minoris,vt per Afflic. dec. 249. multo magis in re ecclesiæ prohibita alienatione non præsumitur prohibita alienatio ex cã necessaria,vt ea quæ ob æs alienũ fit,l.alienationes , ff. fam. ercisc. & non sufficit simpliciter æs alienum subesse nisi etiam creditores vrgeant Masc.de prob. concl.1237. Aut ipse prælatus ecclesiæ vult vendere ex se, & tunc non potest absq; assensu Apostolico; & ita vidi practicari, & expediri Breue Apostolicum commissum ordinario loci ad instantiã Conuentus IESVS Maria de Neap.ordinis Prędicatorum.

37 Vigesimóprimo,amplia † etiam in re sterili,seu domo,quæ plus incõmodi quam vtilitatis affert Rebuf.in d.comm.nu.121.si modò non concurrũt tria,de quib.in limit.4.Capy.decis.105. Redoa.q.51.c.20.n.2.& 3.

d *ADDITIO. De thesauro inuento ad quem pertineat vide, §.thesauros institu de rer.diuis.l.1.C.de thesaur lib.10.Couar.in reg peccatum,in fi.de reg.iur.in 6.Tiraq. de retrac.conuent.in fi.nu.96.*

Ad pleniorem illius explicationem post Affict.in const.Regni Dohanę secreti.recentiores scribentes videlicet Menoc.in trac.de pręsum.lib. 5.præsump.30.nu.5.& inf.Petr.Nauar.in trac.de rest.lib.4.c.2.nu.75. & seq.Lud.Lopez.in instructor.conscientiæ p.1.c.2.& latius Moli.de iusti. & iu.disp.56.& de Thesauro in bonis ecclesiæ reperto, vide Borgn. Caualc.decis.62.par.2.

e *ADDITIO. Hospitale fundatum authoritate episcopi gaudet priuilegijs ecclesiæ Afflict.decis.67.*

f *Idem tenet Affl in consti.reg. iustitiarijs nu.18. vbi etiam tenet quod incisio arborum fructiferarum sit iudicium criminale, & appellatione arborum fructiferarũ contineri quercus; & de Beneficiato si aquiparetur vsufructuario vel vsurario, vide Abb.in c.cum esses nu.21.de testa.Redoa.q.51.c.5.*

g *Sequitur ex prædictis,quod precium arborum, quas beneficiatus non poterat incidere,item marmorum,& lapidum quia non sunt in fructu,tenetur conuertere in vtilitatem ecclesiæ, & non suam, & quando dicatur in ecclesiæ vtilitatem conuerti,declarat Rebuf in d comm.nu.73.De fodinis auri argenti,cretæ,& arenæ est tex in d. l.diuortio. §.si vir ff sol.matr.& quando possit inquirere, vel exercere ac instituere, habet in d.§.fructuarius & de lapidicinis est et tex.in l.si ex lapidicinis ff de iu do.*

h *Tunc dicitur debitum legitime contractum ab eccl sia quando fuit cum assensu, Apostolico alioquin non possunt bona ecclesię obligari vt fuit dictum supra ampliat. 3.nisi fuisset versum in vtilitatem ecclesiæ quod tenetur probare creditor in tribus casibus vt in mutuo,in deposito, & pro solutione debiti ecclesiæ legitime contracti, nec creditur assertioni prælati Rebuff.in d comm alien.num.38.vsque 42. Couarru. lib.2.var.resol c. 7.num.3.Dec.cons.36. post Abb.in.1.depo. & in c.quod quibusdam,de fideiusso Bar.in l ciuitas.ff si cer.pet.*

Hoc

Hoc videlicet, quando creditor probare habeat pecuniam esse versam in ecclesiæ vtilitatem, & quando ecclesia ex mutuo suscepto à prælato, vel alio eius administratore teneatur, post Redoa. in præf. tracta. q. 56. cũ duob. seqq. ca. diligenter explanat Menoch. lib. 2. de arbi. iud. cent. 5 casu 432. quo loco, & in tracta. de præsump. lib. 3. præsum. 55. differit etiam de coniecturis, ex quib. id probari possit, cuius dictis adde, quod Abbas, q recipit pecuniariam conuertendam in certam causam pro necessitatibus monasterij, obligat monasterium, licet non conuerterit in illã causam, ex comm. opi. de qua testat Ioa. Vinc. de Anna singulari. 1. Et quod ibi subditur. s. quod de hac versione in vtilitatem ecclesiæ non credatur assertioni prælati, amplia vt nec eius assertione probetur tractatus requisitus in alienatione rei ecclesiæ, sed de eo fieri debere scripturam separatum, docent ex multis Domini de Rota decis. 716. diuers. nu. 2. & 3. par. 1. Extende vt neque præd. tractatus probetur ẽt si instrumẽto alienationis diceretur, habito colloquio & tractatu, cũ non sit ad id specialiter confectũ, neq; sufficeret si in d. instrumẽto fieret de tractatu mẽtio p relationẽ ad aliud instrumentum, nisi producatur & exhibeatur. Hier. Magonius decis. 12. Rotę Lucensis. nu. 24. & 25. nota 6. Rol. a Valle cõs. 15. nu. 10. Qualiter aũt debeat fieri, & pręcedere tractatus circa alienationẽ bonorũ Monasterij, tradit Roder. to. 1. q. reg. q. 27. art. 2. formã vero, seu solemnitatẽ, quam capitulũ Cathedralis, seu inferioris ecclesię adhibere debet in alienatione alicuius predij ipsius Capituli, describit Menoch. in pręalleg. addit. ad cas. 182 nu. 28. & infra. Prosper de Augustino V.I.D.

Non creditur prælati assertioni interuenisse tractatum in alienatione rei eccle. cũ extensionibus.

38 *Quænam sint res quæ seruando seruari non possunt.*
39 *Concessio in emphiteusim absque assensu Apostolico quando ualeat.*
40 *Quænam dicantur solita concedi.*
41 *Intelligentia tex. in c terrulas 12 q. 2.*
42 *Quando imminet summa necessitas non seruantur solemnitates.*
43 *An dispositio huius Paulinæ habeat locum in remissione legati, ac rei non incorporatæ.*
44 *In remissione caducitatis non requiritur solemnitas.*
45 *An principe permutante cum ecclesia*
46 *Præsumitur solemnitates ex antiquitate temporis.*
47 *Præscriptio legitima succedit loco decreti.*
48 *An hac Paulina sit vbique recepta.*
49 *Pæna contra male alienantes quæ, & an habeant locum ante condemnationem.*
50 *Quænam excusant a pœnis huius Paulinæ.*

HAnc regulam sic ampliatam, limita Primo in locatione, & conductione per triennium, vt in hac Paulina, cum declaratione tamen de qua supra in 4. amplia.

37 Secundo limita in rebus, quæ seruando seruari non pñt, vt in hac extrauag. gl. in sum. 12. q. 2. Rebuf. in d. comm. alie. rer. eccl. num. 25. Soc. in fallen. reg. 110. nume. 2. & sunt quæ vltra triennium durare non pñt absque

que

que notabili deterioratione,argu.l.lex quæ tutores.C.de admin.tut.cũ simil.alleg.per Redoa.q.6.nu.29.vbi tenet qđ ẽt vestes attritæ,& animalia superuacua possunt vendi absq; Decreto,& facit tex.in l.fi.C.quãdo Decre.opus non est Sed debet precium conuerti in vtilitatem ecclesię. Ac ea,quæ magis expedit distrahi q̃ seruari, non sunt prohibita alienari,Redoa.q.51.c.1.nu.4.Et quid bonorum mobilium appellatione,quę seruando seruari non possunt,comprehendantur,vltra Abb. in c.nulli, de reb.eccles.alien.& prææallegatos,declarat etiam Molina de contrac. disput.465.nu.3.Idem dicendum est de re mobili minus preciosa Rebuff.nu.24.Redoa.loco præalleg.dicam inf.lim.8.

39 Tertio limita † in concessione in emphyteusim,habente tres conditiones scilicet in casib. à iure permissis, de bonis solitis ab antiquo dari in emphyteusim,& cum euidenti ecclesiæ vtilitate, vt in hac extrauag. secundum Caieta.in verbo,excommunicatio,ca.75. & dixi sup. in reg. sub nu.5.Bona igitur,quæ reuertuntur ad ecclesiam,vt sunt solita concedi,si non cesset prima causa,possunt iterum concedi iuxta consuetũ modum sine solemnitate Abb.& Doct.in c.vt super,de reb.eccl. alien. Rebuf.in d.ꝯpen.n.33.probatur ẽt in c.2.de feud. in tit. de his qui feud. dar.poss.& tit.episcop.vel Abb.in vsib.feud.vbi Iser. Alua.Præpos.& Afflict.Ruyn.cons.41.nu.39.Franc.Curt.in trac.de feud.p.2.q.1.Couar.li. 2.var.resolut.c.17.Iul.Clar.de feud.q.13.& in §. emphyteusis q. 6. Calder.cons.vlt.Paul.de Cast.in l.etiam,ff.solut.matr.Bero.cons.86.vol.1. Redoa.q.51.c.6.& q.60.& 61.Menoc.cos.70.vol.1.Alex.Stiat. in repet. huius extrauag.nu.34.43.& 44.Molina de contrac.disputat.466.& 468. nu.20.post Afflict.in constit.Baiulos sub nu.85.

40 Sed qñ dicat † res solita concedi,declarant ẽt Dec.in cons.142.nu.4. & in Auth.qui rem,nu.20.C.de sacros.eccl.Franc.Curt.ibi n.44.Capy. in inuesti.feud.in verbo,feudum dant,vers.prælati ecclef.fol.142. vsque 148.Iul.Clar.in d.§.feudum q.13.Redoa.qu.65. sed vltra eos lege aurea verba Afflict.in constit.regni constitutionem diuæ memorię sub num. 67.quem sequitur Alex.Stiat.sub nu.19.& 33.& Molina d. disput.468. nu.20.vide Ripam in l.filiusfam.§.Diui.nu.65.ff.de leg.1.

Notandum tñ est communem esse opionem quod tunc dicatur res solita concedi, quando reperiuntur duæ concessiones eodem modo factæ,simul cum cursu quadraginta annorum, vt refert Iul.Clar. in loco pręallegato,dicens esse tenendam tanquam titiorem.

Conclusionem hanc nempe, quod prælatus bona concedi solita, ad ecclesiam reuersa, possit iterum sine aliqua solemnitate concedere, seu infeudare,notabiliter ampliat,& limitat Amædæus à Ponte in cõmentar.ad ritu.qui feud. dare poss.à nume. 155. vsque ad finem, item amplia vt per Roland.consil. primo,numero 83.volum.1. Item quando dicatur res solita concedi seu idfeudari, præter Doctores citatos, videndi sunt Paris de Puteo in tracta.de feud.reintegra.sub rub. res solica concedi quando dicitur,nume. 11. & infra Præfatus à Ponte loco cit.num.151.& seq.& Anto.Maria de Canib. in quodam alio suo cons.

collo-

43 Nono, limita † non habere locum dispositionem huius Paulinæ in repudiatione, vel remissione legati, seu hęreditatis, ac rei ecclesię nō incorporate, quia remissio non est alienatio. l. alienationis, ff. de verb. sign. & prælatus seu beneficiatos pōt præiudicare ecclesiæ, in acquirendis. Ias. in l. seruus, nu. 2. C. de pac. & in l. legatum, ff. de lega. 1. dixi sup. in amplia 8. tamen tenetur ecclesiæ resarcire damnum. gl. in c. 2. in verbo aut neglectum 12. q. 4. Abb. in c. ad præsentium, de pigno. Franc. in c. 2. de rebus ecclef. non alienan. in 6. Silu. in verbo, immunitas primo, nu. 12. Rebuf. in d. comm. alie. nu. 31. Redoa. in d. trac. q. 2. c. 7. nu. 12. & q. 3. nu. 60. ac q. 22. nu. 52. q. 76. nu. 31. & q. 51. c. 4. non tamen incurrit pœnas huius Paulinæ. arg. odia, de reg. iur. in 6. facit tex, in l. qui autem, ff. quæ in fraucredi. de debitore qui potest renunciare legatum in fraudem creditorum. Couar. in c. Rainaldus. §. 3. de test. Bal. in l. maximum vitium, nu. 11. C. de lib. præte. quem refert Ang. in vers. excōicatio primo, num. 20. Sed hæc procedunt in foro exteriori, non autem interiori, quia tenetur debitor facere id quod potest pro soluendis debitis iustis. Petr. Naua. lib. 3. de rest. c. 1. nu. 13. si tamen prælatus ex iusta causa ob scandalum vitādū omisisset acquirere, nō tenetur, quia ecclesia potius debet pati damnum temporale q̃ permittere scandalum animarum fideliū, S. Thom. & ibi Caiet. 2. 2. q. 43. art. vlt. in resp. ad 5. in fi. Quando vero esset res, seu actio communis prælato, & ecclesiæ, seu capitulo, non potest in præiudicium capituli renunciare. Rebuf. in d. comm. n. 30. vers. & ista opinio. Iul. Clar. §. emphyteusis q. 11.

Prælatus pōt præiudicare ecclesiæ in acquirendis, vide Rimin. conf. 315 nu. 15. vol. 2. adde quod hanc opinionē sequitur Aluar. Valasc. decis. 77. Lusitan. nu. 2. tom. 1. amplexi sunt ēt Domini de Rota vt liquet in decis. 233. diuers. nu. 6. p. 3. lib. 2. iuncta decis. 284. nu. 6. eod. lib. ad obiectionem illam . s. quod quando prælatus crediti iura sibi ꝓpetentia ratione hæreditatis ecclesiæ suæ relictæ, ad quam sibi & ecclesiæ actio est q̃sita ex testamento, cedendo, & repudiando vr̄ acquirere, & adire hæreditatem tanq̃ necessarium antecedens ex Ripa conf. 170 col. 2. vol. 1. nō enim posset cedere nisi prius saltē ordine intellectus intelligatur adijsse, & ita potius essemus in acquisitis, q̃ in acquirendis, & per consequēs cessioni illi obstaret Paulina tanquam absq; solemnitatib. per eam requisitis factæ, si quidem per eosdem Dominos in alia decis. 30. p. 3. lib. 2. iuncta decis. Putei 519. lib. 2. respondetur, quod ex quo illa cessio nō est ordinata ad acquirendum, & adeundum principaliter, sed potius ad repudiandum, quod illa acquisitio momentanea, quæ fit, non est in consideratione, licet verior, & tutior sit opinio contraria relata sup. sub nu. 23. scilicet, quod non tantum in acquisitis, sed etiam in acquirendis nō possit fieri remissio à solo prælato absque solemnitate, quę vltra supra allegatos corroboratur ex decis. Caputq. 359 p. 9.

Decimo limita in reb. quę nondū sunt incorporatæ mensæ epāli, seu capitulari. clem. 1. in vers. ad mensā. de excess. pręla. c. 2. de feud. Abb. in c. vt super, de reb. eccle. alien. vt possint cōcedi sine solemnitatib. dumō

duret

duret prima causa, vt dixi supra lim.3. quæ & quomodo res dicatur de mensa vltra Doc. in locis preallegatis, & in c.1. de his qui feu. da. pos. in vsi. feu. vide Redoa. q.62. Aduerte quia tam per nonam, quam per hãc decimam limitationem euitantur pœnę extrinsecæ huius Paulinę, non tamen intrinsecę nullitatis contractus, non. n. præcluditur via ecclesiæ aduersus repudiationem, seu remissionem legati, ac rei non incorporationem factam in damnum Ecclesiarum, quia rectores earum vtilia non inutilia agere potuerunt; ideoq; dato quod in quęrendis videatur quod factum Prælati possit pręiudicare Ecclesiæ, & licet Ecclesiæ possit agere contra Pręlatum, qui illi pręiudicauit in non acquirendo, non tamen, per hoc videtur sublatum remedium restutitionis in integrum ex allegatis per Riminal. in cons.315. nu.15. & inf. vol.3.

Vndecimo limita, vt possit Prælatus sine solemnitatib. restituere rẽ, quam iniuste detinet Rebuf. in d. comm. nu.28. Canophi. in repet. huius Paulinę, nu.37.

Duodecimo, limita vt valeat transactio absq; solemnitatib. quando possessio non est pœnes Ecclesiam, nam si per transactionem Ecclesia rem relaxeret in cuius possessione existit, tunc requiruntur solemnitates. Rebuf. in d. comm. nu.21. Rolan. cons.15. dixi supra amplia.5. intellige de re dubia, alioquin nõ dicitur transactio l.1. ff. de transact. & dummodo sit in euidentem Ecclesiæ vtilitatem, tutius tamen erit assensum, Apostolicum obtinere si in futurum Ecclesia nollet stare contractui sic practicatur, & vidi expedita breuia.

44 Decimotertio limita, † vt possit solus prælatus, seu Rector remittere caducitatem emphyteutæ Ias. in l. legatum, nu.18. de l.1. & in l. seruus, nu.2. C. de pac. Cur. de feu. p.2. q.2. prin. nu.7. per ea quę dixi supra limit. 9. hoc enim dependet ex voluntate beneficiati. Afflict. decis.97. Iul. Cla. in §. emphyteusis, q.9.10. & 11. quę pœna caducitatis an, & quando remissa pręsumatur, notab. tradit Menoc. in trac. de pręsump. lib.3. pręsũ. 112. & an caducitatis incursa tempore prędecessoris, possit per successorem intentari, & de canone decurso tempore prędecessoris, & non soluto cui debeatur an hęredibus illius, vel successori in Ecclesia de vtroq; agit Hiero. Mangon. dec.70. Rotę Florent.

Decimoquarto, limita quando contractus esset in euidentem Ecclesię vtilitatem, vt non requirantur solemnitates secundum quosdã doc. relatos supra amplia.18. sed hodie per hanc Paulinam requiritur assensus Apostolicus, vt dixi sup. nu.5.

45 Decimoquinto, limita † in Principe permutante cum Ecclesia secũdum Host. in c.1. de rer. permut. licet contrarium teneat Inn. vt prędixi amplia.1. & est magis tutum.

Decimosexto limita quando ecclesia esset grauata per fideicommissum restituere, Rebuff. in d. commen. nu.29. et 30. Redoa. q.51. c.3. n.22.

46 Decimoseptimo, limita † quando non apparet de solemnitatib. sed p̃sumitur propter diuturnitatem temporis mortuis contrahẽtib. Rebuf. in d. comm. nu.37. et in cons.111. nume.12. Afflic. dec. 107. num. 5. et de-

C cis.

tanq̃ loci religiosi iudicata sunt, etiam si episcopi non accesserit cõsensus, & proinde non possint ad libitum distrahi, nisi accedẽte totius Cõfraternitatis consensu, & Episcopi authoritate, ac in illis casibus in quibus aliorum locorum religiosorum bona alienari conceditur, sic intelligendo quæ scribit Petr. Rebuf. in commentar. Regiarum consti. tom. 2. tract. de Confrat. nu. 9. Zabarell. in consi. 13. in princ. Panorm. in cons. 21. sub nu. 1. versi. Sed his non obstantib. lib. 1. & Soc. sen. in cons. 82. sub nu. 34. volum. 4.

30 Decimoquinto amplia† etiam si consuetudo esset in contrarium, nã solemnitas à canonibus requisita in alienandis rebus ecclesiarum, non potest consuetudine remitti, gloss. in c. cum causa, de re iud. Abb. in ca. nulli, sub n. 6. de reb. eccl. & in c. cęterum de don. Rolan. conf. 15. nu. 14. & est communis opinio, & testatur Couar. lib. 2. var. resolut. c. 17. nu. 4. Subdens id esse verum, quoad alienationem propriam, & perpetuã, ex qua vtile, & directum dominiũ transfertur, secus in datione in emphytheusim, vel in feudum, quia consueta dari possunt in emphyteusim ꝯcedi ea solemnitate, qua dari ꝯsueuerunt, & dicam inf. limit. 3. Quãdo aũt ꝯsuetudo possit augere, vel diminuere has solemnitates, late per Felyn. in d. c. cum causa, de sent. & re iud. Rebuf. in d. compe. nu. 20. 32. & 35. Redoa. q. 51. c. 18. fol. 196.

31 Decimosexto, amplia† procedere ẽt vbi ita donatur vel legatur ecclesiæ, vt possit alenari sine solemnitatib. q̃ requiruntur nõ obstante dicta voluntate, quę tanq̃ illicita seruanda non est, c. tua, vbi Coua. n. 6. de testam. facit tex. in l. nemo põt. ff. de leg. 1. & habetur pro non apposita, cũ sit improbata à iure. gloss. & Abb. in c. verum. de cõdit. appo. nã cum dominium rei sit quęsitũ ecclesiæ, res est effecta ecclesiastica, iõ requiritur authoritas iudicis ecclesiastici. Inn. in c. verum de for. comp. Non obstat text. in l. 1. & 3. C. qñ decr. opus non est, q̃ non militat eadẽ ratio de re minores ad rẽ ecclesię, quia minor maior factus põt ratificare alienationem factam in minori ętate, toto tit. C. si maior. fact. rat. habue. quod secus est in ecclesia, quia per ecclesiæ ratificationẽ absq; solemnitatib. non validatur contractus, cũ de necessitate requirãtur solemnitates, ẽt quod apparet de euidenti vtilitate, vt dicam infra amplia 18. secus est in alienatione rei minoris, in qua tunc non requiritur Decretum Capyc. decis. 113. faciunt not. per Redoa, q. 78. c. 2. nu. 13. tum etiam quia res minoris remanet laicalis, & in casu nostro res efficitur ecclesiastica, & mutata persoma, mutatur rei status. l. per procuratorem, ff. de acq. hęred.

32 Hoc intellige qñ legatur ecclesię capaci, secus si incapaci, quę nõ põt retinere in cõi, quia tunc potest alienari sine solemnitate. Rebuf. in d. comp. nu. 29. Rolan. cons. 15. vol. 4. post Hyppol. sing. 132. in alienatione, Franc. in c. 1. de reb. eccles. non alien. in 6. vers. 12. limita. Idq; amplia, ẽt si in tali legato facto ecclesiæ incapaci dicatur quod non possit alienari, quia adhuc poterit alienari, & inde pecunia conuerti in ecclesię vtilitatẽ, glos. in c. 1. de relig. domi. lib. 6. in verb. Domum, Abb. Fely. & Dec. in c. cum in pręsentia, de probat. S. Anton. in 3. p. Summ. tit. 12. c. 5. in prin.

Armilla

Armilla in verb. Alienatio, nu. 9. Dicam in limit. 6.

Decimo septimo amplia regulā prędictā procedere non solum in bonis stabilibus ecclesię; sed ēt in rebus solo cohęrentibus, vt sunt arbores, quę solo cedunt, si radices egerint, & iure soli iudicātur. l. adeo, §. alienā, ff. de acqui. re. do. §. si titius, Instit. de re. diuis. iō seruus rusticus deputatus pdio cōputatur inter immobilia. Abb. in cap. nulli, nu. 2. de rebus eccles.
13 alien. † & possessionis appellatione continentur res possessę, vt sunt arbores quę solo inhęrent. Nauarr. in cons. 6. nume. 2. de reb. eccles. non alien. quas regulariter beneficiatus nō potest incidere etiam non fructiferas, & contraueniendo incideret in pęnas huius Paulinę Nauar. in cōs. 7. eo. tit. Beneficiatus enim ęquiparatur vsufructuario. gl. in c. pręsenti, de offi.
f ord. in 6. & vsufructuarius f non potest incidere, l. ęquissimū, §. fructuarius, ff. de vsufruc. limita nō procedere in sylua cędua, nemore, arūdineto, & alijs arboribus cęduis, quę per incisionē sunt in fructu, & renascūtur, quia per huiusmodi incisionē non deterioratur fundus. l. diuortio, §. si fundum. cū §. seq. ibi Bart. Ias. ff. de sol. matr. l. qui fundum, §. cū fundum. ff. de contrahen. empt. l. sylua cędua, ff. de verb. sign. limita ēt si ex incisione huiusmodi arborū fundus fieret fructuosior, q̄esset antea incidendo arbores opacas, siue quę vmbram summā efficiunt, vt qn̄ nimia densitas noceret arboribus, & fructui ab eis ferendo, & impedirent augmentum fructuum & vtilitatem aliarum arborum sufficientiū prędio. Nauarr. in d. cons. 6. eo. tit. vel exciderentur arbores fructiferę vetustę, ac corruptæ, vel non fructiferæ, & in earum locum aliæ vtiles substituerentur. l. agri. ff. de vsufr. agr. §. in pecudum, inst. de re. diu. Bar. & Ias. in d. §. si fundum. Tiraq. de retract. conuent. §. 3. glo. 1. à nu 23. vsq; ad 30. ubi etiā de creditore habente in pignus, emphyteuta colono, & alijs habentibus ius in re, & per Redo. de reb. eccles. alien. q. 79. c. 7. Itaque beneficiatus debet vti arboribus, & fundo, vt nihil agricolturæ, & arboribus noceat, & proprietas agri non deterioretur, d. §. fructuarius, ac boni uiri arbitratu frui, & rectè colere quasi bonus paterfamilias. l. item si fundi.
g ff. de usufruct. g

34 Decimooctauo amplia etiam † si contractus essent utiles ecclesiæ, nā si sine solemnitate fiant, sunt nulli, Franc. Sarment. de reddit. eccles. p. 1. c. 2. 3 & 4. Vinc. de Franc. decis. 35. & alij, quos refert Redoa, q. 46. & 24. in d. trac. de reb. eccles. alien. Contrarium tenent Dec. in c. 1. in 1. lectura nu. 71. de constit. & ibi Adden. in uerb. contentioso, & in c. quæ in ecclesiarum, nu. 28 eod. tit. Rebuf. in d. comment. num. 34. Redoa. q. 20. & 51. c. 7. Nauar. in comment. de alien. rer. eccles. sub numè. 17. alios cumulat Ant. Gabr. lib. comm. opin. in tit. de reb. eccles. alien. conclus. 1. & nouissime Mascar. de prob. concl. 75. qui refert hanc esse magis communem, et ueriorem opinionem, faciunt dicta per Afflict. in consti. Reg. constitutionem diuæ memoriæ, nu. 65. quod in augmentum feudi ualet alienatio sine assensu directi domini, est tamen in electione ecclesiæ, si uult stare contractui, et procurare expeditionem solemnitatum etiam inuito contrahente. Sarm. d. c. 2. nu. 21. Redoa. d. q. 20. nu. 193.

Ad

Ad cuius opinionis corroborationem, scilicet quod cõtractus initus in ecclesiæ vtilitatem, non seruatis solemnitatib. sustineatur, adde quod illam etiam sectatur Roderic.tom.1.q.regular.q.27.art.9.& ratio est, qa in hoc casu interuenit finis, seu effectus, ad quem respiciunt iura solemnitates requirentia in alienatione rei ecclesiæ cum, sint inuentæ ad euitandas deceptiones. Rebuf.in conf.109.nu.13.& conf.111.nu.9.& sequ. post Alber.Brun.in tract.de forma, & solemnit.actus, rub.de causis formæ, & solemnit. Declara quod ita demum talis contractus erit nullus, vel validus, si ecclesia in cuius fauorem solemnitates sunt introductæ, hoc volet, eiq; placebit, adeo, quod hæc nullitas non possit ab alio allegari, quam ab ipsa ecclesia. Inno.cuius dictum sequuntur Host.Zab.& alij in c.1.in prin.de his quæ fiunt à præl.sine conf.c.Pan.in c. diuersis fallaciis, nu.6.de cler.coniug.Dec.in c.quæ in ecclesiarum.num.31.in fi.de constit.Rota Rom.in decis.diuerso.decis.133.nu.11.& seq.vol.2. & decis.262.nu.9.p.3.lib.3. ita quod ipsa volente stare contractui, non potest eius aduersarius dicere contractum nullum. Menoch.qui alios congerit in addit.ad cas.172.nu.62.& inf. Intellige dummodo Ecclesia post initum contractum, illi stare volens, parata, & sollicita sit adhiberi facere legitimas solemnitates, vereque, ac cum effectu eas adhiberi faciat, seu Papæ assensum super contractus validitate obtineat, ne conductor, seu cessionarius perpetuo stet in suspenso, & ecclesia semper in tuto, iuxta terminos insignis decisionis. Vinc.de Franch.in decis.35.quem sequitur Amæd.à Ponte in comment.ad tit.qui feud.dare poss.nu.148. Secundo declara, quod licet defuerint solemnitates iuris positiui, dummodo iusta causa interuenerit tuta conscientia poterit quis res ecclesiæ detinere, donec contractus in foro exteriori cassetur ob defectum solemnitatum, vt præter Sarment.in d.trac.p.1.c.2.nume.6.& 7. voluerunt etiam Abb.in c.1.in fi.de rest.in integr. Nauar.in comment.de spol. cleric.§.2. sub nu.6. Redoan.in præd.tract.q.46.num.4.& seq.& Roderic.in præd. q.27.art.9.

35 Decimonono, amplia † in vnione ecclesiarum, quia vnio dr̃ alienatio, vt not.Abb.in c.tua, nu.4.de his quæ fiunt a prela.tex.in cle.fi.de reb. eccles.non alien.Rebuf.in d.commen. nu.14.preterquam in casib.à iure permissis vigore etiam Decretorum Concil.Trid.sess.21.de refor.c. 5.& sess.24.de refor.generali, c.13.& 15.& sess.23.c.18.

36 Vigesimo amplia † etiam si res, quæ peruenit ad ecclesiam, erat antea obligata creditoribus, vt non possit alienari absq; solemnitatib.pro illis satisfaciendo s̃m vnam opinionem, quam refert Lapus allegat.25.nu.4. nam dominium ipso iure transiuit ad ecclesiam, vt sup. amplia.8. & est effecta ecclesiastica, vt dixi sup.amplia.16.quę opinio mihi magis placet, tamen ipse Lapus in fine refert alteram opinionem contrariam, quam sequitur Redoan.q.51.c.8.num.18. Ego verò censeo, quod aut alienatio, seu venditio fit à iudice ecclesiastico ad instantiam creditorum, sicut potest fieri propter vrgens debitum legitimè b. contractum ab ecclesia, prout not.gl.in summa 12.qu.2.& Abb.in c.ad nostram.de rebus

eccles.

eccl.alie.& tunc debet adhiberi causæ cognitio.f. vt existat causa vrgens alienandi, 2. quo debitum ex bonis mobilibus ecclesiæ non possit solui, idque liqueat iudici per discussionem bonorum, 3. quod vendatur res minus damnosa, 4. quod pro paruo debito non vendatur res magna, 5. vt ipsius iudicis ecclesiastici interueniat authoritas, & quod omnia ista præcedant Decretum iudicis, & subsequatur subhastatio, quæ si considerantur in venditione rei minoris, vt per Afflic. dec. 249. multo magis in re ecclesiæ prohibita alienatione non præsumitur prohibita alienatio ex cã necessaria, vt ea quæ ob æs alienũ fit, l. alienationes, ff. fam. ercisc. & non sufficit simpliciter æs alienum subesse nisi etiam creditores vrgeant Mas. de prob. concl. 1237. Aut ipse prælatus ecclesiæ vult vendere ex se, & tunc non potest absq; assensu Apostolico, & ita vidi practicari, & expediri Breue Apostolicum commissum ordinario loci ad instantiã Conuentus IESVS Maria de Neap. ordinis Prædicatorum.

37 Vigesimoprimo, amplia † etiam in re sterili, seu domo, quæ plus incõmodi quam vtilitatis affert Rebuf. in d. comm. nu. 121. si modo non con currũt tria, de quib. in limit. 4. Capy. decis. 105. Redoa. q. 51. c. 26. n. 2. & 3.

d *ADDITIO. De thesauro inuento ad quem pertineat vide, §. thesauros institu de rer. diuis. l. 1. C. de thesaur. lib. 10. Couar. in reg. peccatum, in fi. de reg. iur. in 6. Tiraq. de retrac. conuent. in fi. nu. 96.*

Ad pleniorem illius explicationem post Afflict. in const. Regni Dohanæ secreti. recentiores scribentes videlicet Menoc. in trac. de præsum. lib. 5. præsump. 30. nu. 5. & inf. Petr. Nauar. in trac. de rest. lib. 4. c. 2. nu. 75. & seq. Lud. Lopez. in instructor. conscientiæ p. 1. c. 2. & latius Moli. de iusti. & iu. disp. 56. & de Thesauro in bonis ecclesiæ reperto, vide Borgn. Caualc. decis. 62. par. 2.

e *ADDITIO. Hospitale fundatum authoritate episcopi gaudet priuilegijs ecclesiæ Afflict. decis. 67.*

f *Idem tenet Affl. in consti. reg. iustitiarijs nu. 18. vbi etiam tenet quod incisio arborum fructiferarum sit indicium criminale, & appellatione arborum fructiferarũ contineri quercus; & de Beneficiato si æquiparetur vsufructuario vel vsurario, vide Abb. in c. cum esses nu. 21. de testa. Redoa. q. 51. c. 5.*

g *Sequitur ex prædictis, quod precium arborum, quas beneficiatus non poterat incidere, item marmorum, & lapidum quia non sunt in fructu, tenetur conuertere in vtilitatem ecclesiæ, & non suam, & quando dicatur in ecclesiæ vtilitatem conuerti, declarat Rebuf. in d. comm. nu. 73. De fodinis auri argenti, cretæ, & arenæ est tex in d. l. diuortio. §. si vir ff sol. matr. & quando possit inquirere, vel exercere ac instituere, habetur in d. § fructuarius & de lapidicinis est tex. in l. si ex lapidicinis ff de iu. do.*

h *Tunc dicitur debitum legitime contractum ab ecclesia quando fuit cum assensu, Apostolico alioquin non possunt bona ecclesiæ obligari vt fuit dictum supra ampliat. 3. nisi fuisset versum in vtilitatem ecclesiæ quod tenetur probare creditor in tribus casibus vt in mutuo, in deposito, & pro solutione debiti ecclesiæ legitime contracti, nec creditur assertioni prælati Rebuff. in d. comm. alien. num. 38. vsque 42. Couarru. lib. 2. var. resol. c. 7. num. 3. Dec. cons. 36. post Abb. in. 1. de po. & in c. quod quibusdam, de fideiusso. Bar. in l. ciuitas. ff si cer. pet.*

Hoc

Hoc videlicet, quando creditor probare habeat pecuniam esse versam in ecclesiæ vtilitatem, & quando ecclesia ex mutuo suscepto à prælato, vel alio eius administratore teneatur, post Redoa. in præf. tracta. q. 56. cũ duob. seqq. ca. diligenter explanat Menoch. lib. 2. de arbi. iud. cent. 5 casu 432. quo loco, & in tracta. de præsump. lib. 3. præsum. 55. disserit etiam de coniecturis, ex quib. id probari possit, cuius dictis adde, quod Abbas, q recipit pecuniariam conuertendam in certam causam pro necessitatibus monasterij, obligat monasterium, licet non conuerterit in illã causam, ex comm. opi. de qua testat̃ Ioa. Vinc. de Anna singulari. 1. Et quod ibi subditur. §. quod de hac versione in vtilitatem ecclesiæ non credatur assertioni prælati, amplia vt nec eius assertione probetur tractatus requisitus in alienatione rei ecclesiæ, sed de eo fieri debere scripturam separat. un, docent ex multis Domini de Rota decis. 716. diuers. nu. 2. & 3. par. 1. Extende vt neque præd. tractatus probetur ẽt si instrumẽto alienationis diceretur, habito colloquio & tractatu, cũ non sit ad id specialiter confectũ, neq; sufficeret si in d. instrumẽto fieret de tractatu mẽtio p relationẽ ad aliud instrumentum, nisi producatur & exhibeatur. Hier. Magonius decis. 12. Rotę Lucensis. nu. 24. & 25. nota 6. Rol. a Valle cõs. 15. nu. 10. Qualiter aũt debeat fieri, & pręcedere tractatus circa alienationẽ bonorũ Monasterij, tradit Roder. to. 1. q. reg. q. 27. art. 2. formã vero, seu solemn tatẽ, quam capitulũ Cathedralis, seu inferioris ecclesię adhibere debet in alienatione alicuius prędij ipsius Capituli, describit Menoch. in pręalleg. addit. ad cas. 182 nu. 28. & infra. Prosper de Augustino V.I.D.

Non creditur prę lati assertioni interuenisse tractatum in aliena. rei eccle. cũ extensionibus.

38 *Quænam sint res quæ seruando seruari non possunt.*
39 *Concessio in emphiteusim absque assensu Apostolico quando ualeat.*
40 *Quænam dicantur solita concedi.*
41 *Intelligentia tex. in c terrulas 12 q. 2.*
42 *Quando imminet summa necessitas non seruantur solemnitates.*
43 *An dispositio huius Paulinæ habeat locum in remissione legati; , ac rei non incorporatæ.*
44 *In remissione caducitatis non requiritur solemnitas.*
45 *An principe permutante cum ecclesia*
46 *Præsumitur solemnitates ex antiquitate temporis.*
47 *Præscriptio legitima succedit loco decreti.*
48 *An hæc Paulina sit vbique recepta.*
49 *Pœna contra male alienantes quæ, & an habeant locum ante condemnationem.*
50 *Quænam excusant a pœnis huius Paulinæ.*

HAnc regulam sic ampliatam, limita Primo in locatione, & conductione per triennium, vt in hac Paulina, cum declaratione tamen de qua supra in 4. amplia.

37 Secundo limita in rebus, quæ seruando seruari non põt, vt in hac extrauag. gl. in sum. 12. q. 2. Rebuf. in d. comm. alie. rer. eccl. num. 25. Soc. in fallen. reg. 110. nume. 2. & sunt quæ vltra triennium durare non põt absque

que notabili deterioratione,argu.l.lex quæ tutores.C.de admin.tut.cũ simil.alleg.per Redoa.q.6.nu.29.vbi tenet qđ ēt vestes attritæ,& animalia superuacua possunt vendi absq; Decreto,& facit tex.in l.fi.C.quãdo Decre.opus non est Sed debet precium conuerti in vtilitatem ecclesię. Ac ea,quæ magis expedit distrahi q̃ seruari, non sunt prohibita alienari,Redoa.q.51.c.1.nu.4.Et quid bonorum mobilium appellatione,quę seruando seruari non possunt,comprehendantur,vltra Abb. in c.nulli, de reb.eccles.alien.& præallegatos,declarat etiam Molina de contrac. disput.465.nu.3.Idem dicendum est de re mobili minus preciosa Rebuff.nu.24.Redoa.loco præalleg.dicam inf.lim.8.

39 Tertio limita † in concessione in emphyteusim,habente tres conditiones scilicet in casib. à iure permissis, de bonis solitis ab antiquo dari in emphyteusim,& cum euidenti ecclesiæ vtilitate, vt in hac extrauag. secundum Caieta.in verbo,excommunicatio,ca.75. & dixi sup. in reg. sub nu.5.Bona igitur,quæ reuertuntur,ad ecclesiam,vt sunt solita concedi,si non cesset prima causa,possunt iterum concedi iuxta consuetũ modum sine solemnitate Abb.& Doct.in c.vt super,de reb.eccl. alien. Rebuf.in d.ↄpen,n.33.probatur ēt in c.1.de feud. in tit. de his qui feud. dar.poss.& tit.episcop.vel Abb.in vsib.feud.vbi Iser.Alua.Præpos.& Afflict.Ruyn.cons.41.nu.39.Franc.Curt.in trac.de feud.p.2.q.1.Couar.li. 2.var.resolut.c.17.Iul.Clar.de feud.q.13.& in §. emphyteusis q. 6. Calder.cons.vlt.Paul.de Cast.in l.etiam,ff.solut.matr. Bero.cons.86.vol.1. Redoa.q.51.c.6.& q.60.& 61.Menoc.cõs.70.vol.1.Alex.Stiat. in repet. huius extrauag.nu.34.43.& 44.Molina de contrac.disputat.466.& 468. nu.20.post Afflict.in constit.Baiulos sub nu.85.

40 Sed qñ dicat † res solita concedi,declarant ēt Dec.in cons.142.nu.4. & in Auth.qui rem,nu.20.C.de sacros.eccl.Franc.Curt.ibi n.44.Capy. in inuesti.feud.in verbo,feudum dant,vers.prælati eccles.fol.142. vsque 148.Iul.Clar.in d.§.feudum q.13.Redoa.qu.65. sed vltra eos lege aurea verba Afflict.in constit.regni constitutionem diuæ memorię sub num. 67.quem sequitur Alex.Stiat.sub nu.19.& 33.& Molina d. disput.468. nu.20.vide Ripam in l.filiusfam.§.Diui.nu.65.ff.de leg.1.

Notandum tñ est communem esse 'opionem quod tunc dicatur res solita concedi, quando reperiuntur duæ concessiones eodem modo factæ,simul cum cursu quadraginta annorum, vt refert Iul.Clar. in loco pręallegato,dicens esse tenendam tanquam titiorem.

Conclusionem hanc nempe, quod prælatus bona concedi solita, ad ecclesiam reuersa, possit iterum sine aliqua solemnitate concedere, seu infeudare,notabiliter ampliat,& limitat Amædæus à Ponte in cõmentar. ad rim. qui feud. dare poss.à nume. 155. vsque ad finem, item amplia vt per Roland.consil. primo,numero 83.volum.1. Item quando dicatur res solita concedi seu idfeudari, præter Doctores citatos, videndi sunt Paris de Puteo in tracta.de feud.reintegra.sub rub. res solica concedi quando dicitur,nume. 11.& infra Præfatus à Ponte loco cit.num.151.& seq.& Anto.Maria de Canib. in quodam alio suo cons.

collo-

Res solita concedi qualiter probetur.

Quando non procedat cōclusio ꝙ in bonis ecclesiæ cōcedi solitis remittatur solemnitatum obseruatio.

collocato post 30.decis.Caualc.p.2.nu.95.119.173.& 185.cum seq.probatur autem istud solitum aut per duas locationes cum cursu 40.annorum aut per vnam solemniter factam prout ita aliàs tentum in Rota Rom.ac esse communem opinionem traditur in decis.160. diuers. nu. 5.vol.2.vbi vero in secunda locatione fuisse adiecta noua contentio,seu noua qualitas tunc facit, vt non possit dici confirmatoria primæ locationis,sed esset noua concessio diuersa à prima,vt in ead.decis.nu.9.habetur,& per Caualc.decis.30.num.87.& seq.p.2.ac ex adductis per Cacheran.decis.Pedem.23.nu.22.& infra satis comprobatur. Idem ēt vbi excederetur modus cōsuetus,seu forma consueta alteratur,vt declarat Vrsil.in annot.ad decis.Afflict.305.nu.8.& latius d.Amæd. vbi sup.nu. 144.& est comm.Doctorum snīa referente Ripa,respon.2.nu. 7. & 18. sub tit.de iure emphyt.Caualc.decis.25.nu.13.p.2. ideoq; vti nouus cōtractus debitas requireret solemnitates.Intellige procedere, vbi alteratio ex nouis pactis adiectis esset,quoad substãtialia ipsius actus, non aūt si alteratio esset respectu aliquarum qualitatum,quę tanq̃ accidentales nun essent in consideratione,Cal.in conf.11.sub rub.de feud.est cōis cōclusio referente Alex.in ꝯs.9.nu.2.lib.3.Hiero.Magonius decis.14.Rot. Lucensis,nu.30.& 39.& ibi addentes lit.E,& quando alienatio dicatur in melius,exemplificat Rimin.cons.340.nu.17.vol.2.vbi ēt aliqua tradit quot tempora requirantur vt res dicatur effecta de mensa. Insuper supra firmata conclusio,videlicet, quod in bonis ecclesiæ concedi solitis remittatur solemnitatis obseruatio,inter cæteras,quas patitur exceptiones est,vt non procedat in bonis,q̃ & si semel vel pluries fuerint ꝯcessa, sunt tandem aliqua de causa ad ipsam ecclesiã reuersa,eiusq; patrimonio incorporata,ac de illius mensa effecta, sicq; prima sua natura amissa nouam assumpserint,Crescent.decis.1.nu.5.sub titu.de reb.eccles. alien.vel non post Zabar.in c.2.q.12.de feu.Menoc.lib.2.de arb.iud. cen. 5.cas.433.quo loco,& in trac.de præsumpt.lib.6.præsump.87. exprimit coniecturas ex quib.id conijciatur post Redoan.in præd. trac.qu.62.& Parid.de Puteo vbi sup.nu.6.& seq.Amæd.à Ponte loco cit.nu.160.notab.Mascar.de prob.concl.223.late præd.Ant.Mar.in prealleg.cons.nu. 194.& infra.Reliquas recensere omitto, cum satis abunde per Doctores scribentes super c.1.qui feud.dare possunt & per Redoan.qu.62.de eis agatur; Vnum non pertranseundum duxi scilicet, vt bona ad ecclesiam reuersa,quotiescunq; cessaret causa primæ concessionis,& reb.nō sic stantibus non possint dari pro eodem canone,seu pretio quãdo plus fuerit oblatum,vel facta diligenti inquisitione plus reperiri potuisset,ꝑpter verisimilem spem maioris perceptionis iuxta terminos singulariter discussos per Dominos de rota in decis.360.diuers.volum.1.& vide Paul.de Cast.cons.61.incip.videtur.& Rim.cons.100.num.4.cons.567. volum.3.

41 Quarto,limita † in re immobili parua,vt possit alienari cum cōsensu episcopi absq; solemnitatib.c.terrulas 12.q.2.& tunc tria copulatiuè requiruntur,vt res sit exigua,& modica,qđ nō sit ecclesiæ vtilis,& necessitas,

ſitas.Rebuff.in d.commen.nu.122.& 60.Redoan.q.13.nu.19.& q.51.c.8.& 20.nu.6. Res igitur ſterilis, ſeu inutilis prædictis non concurrentib.nō pōt alienari abſq; ſolemnitate.Capy.deciſ.105.Bero.conſ.83.85.89.& 91.vol.1.Guid.Papa deciſ.156.Rebuf.nu.121.& iuramentum prælati non alienando non extenditur ad hanc rem exiguam. Abb.in c.fi.de eccl.ædific.in c.vt ſuper,de reb.eccl.& c.1.de feud.Redoa.d.q.13.nu.11.Capyc.in inueſt.feud.in verbo feudum dant concluſ.20.fol.147. Nota quod tex.in d.c.terrulas,per hanc extrauag.non eſt correctus, vt dicit Alexan.Stiatic.hic,nu.3.Non obſtat tex.in c.ad aures,de reb.eccl. quia ibi ponitur vnus de caſib.a iure permiſſis, & procedebat ante hāc extrauag.per quā hodie non poteſt concedi in emphyteuſim niſi trib. concurrentibus ſcilicet,quod ſit in caſibus à iure permiſſis,de bonis ſolitis ab antiquo dari in emphyteuſim,& cum euidēti vtilitate,vt in preced.limita quib.trib.concurrentib.pōt concedi inconſulto Rom.Pontefice; Quænam dicatur res exigua,&modica,vltra gl.in d.c.terrulas,& & Redoan.queſt.10.eſt arbitrio boni viri ſuſpecta conditione eccleſiæ, ſi eſt tenuis vel multum abundans, attenta qualitate temporum, locorum,& reum argum.l.1.de iur.deliber.& cap.de cauſis §.1.de offic.deleg.Abb.in c.1.nu.8.de reſtit.in integr.Canophi.in repet.huius Paulinę, num.46.

Adde quod hoc cenſuit Sacra Congregatio Concilij, ſcilicet neque conſtitutionem Pauli ſecundi,neq; Conc.Trid.decretum derogaſſe diſpoſitioni c.terrulas 12.q.2.

Quinto limita in bonis ſtauritarum,fraternitatum,hoſpitalium,collegiorum, ſeu aliorum locorum non fundatorum authoritate epiſcopi in quibus non habet inſtitutionem neque deſtitutionem,Redoan.q.49.nu.8.& per ea quæ dixi ſupra 13.amplia.

Sexto,limita in bonis relictis,& donatis eccleſiæ quæ eſt incapax retinendi ēt in cōi vt ſunt fratres Sancti Franciſci de obſeruantia, & Capucini,de quib.mentionem facit Conc.Trid.ſeſſ.25.de reg.c.3.vbi poſſint alienari ſine ſolemnitatibus,& precium conuerti in eccleſię neceſſitatem.Soc.in Reg.110.nu.3.Dec.in c.præſentia,nu.271.de prob.& dixi ſupra amplia.16.

42 Septimo limita † ſi immineret ſumma neceſſitas alienandi, & tantā celeritatem requireret,qđ ſuperiorem conſuli nō patiatur,tunc poteſt fieri alienatio ſine conſenſu Papæ, vel alterius ſuperioris, cui fuit iuramentum præſtitum de non alienando minimè requiſito,Abb.in c. fin. nu.8.de eccl.edific.Card.Zabar.loquens de bonis hoſpitaliū in cle. 2.q. 11.de religio.domi.Rebuf.in d.com.nu.35.loquens pro vtili cōi in muniendа Ciuitate,per Redoa.q.13.nu.13.cum ſeq.& q.9.nu.51.& q.35.nu.7.& 9.Canophil.in repet.huius extrauag.nu.85. item pro redemptione captiuorum,& alimonia pauperum quando periculum eſſet in mora,lege aurea iura in c.aurum,& c.gloria epiſcopi 12.q.2.

Octauo limita in re mobili minus precioſa. Rebuff.in d. commen. nu.24.Redoa.q.51.c.1.nu.4.

43 Nono, limita † non habere locum dispositionem huius Paulinæ in repudiatione, vel remissione legati, seu hereditatis, ac rei ecclesię nō incorporate, quia remissio non est alienatio. l. alienationis, ff. de verb. sign. & prælatus seu beneficiatos pōt præiudicare ecclesiæ, in acquirendis. Ias. in l. seruus, nu. 2. C. de pac. & in l. legatum, ff. de lega. 1. dixi sup. in amplia 8. tamen tenetur ecclesiæ resarcire damnum. gl. in c. 2. in verbo aut neglectum 12. q. 4. Abb. in c. ad præsentium, de pigno. Franc. in c. 2. de rebus eccles. non alienan. in 6. Silu. in verbo, immunitas primo, nu. 12. Rebuf. in d. comm. alie. nu. 31. Redoa. in d. trac. q. 2. c. 7. nu. 12. & q. 3. nu. 60. ac q. 22. nu. 52. q. 76. nu. 31. & q. 51. c. 4. non tamen incurrit pœnas huius Paulinæ. arg. odia, de reg. iur. in 6. facit tex. in l. qui autem, ff. quæ in fraudem credi. de debitore qui potest renunciare legatum in fraudem creditorum. Couar. in c. Rainaldus. §. 3. de test. Bal. in l. maximum vitium, nu. 11. C. de lib. præte. quem refert Ang. in vers. excōicatio primo, num. 20. Sed hæc procedunt in foro exteriori, non autem interiori, quia tenetur debitor facere id quod potest pro soluendis debitis iustis. Petr. Naua. lib. 3. de rest. c. 1. nu. 13. si tamen prælatus ex iusta causa ob scandalum vitādū omisisset acquirere, nō tenetur, quia ecclesia potius debet pati damnum temporale q̄ permittere scandalum animarum fideliū, S. Thom. & ibi Caiet. 2. 2. q. 43. art. vlt. in resp. ad 5. in fi. Quando vero esset res, seu actio communis prælato, & ecclesiæ, seu capitulo, non potest in præiudicium capituli renunciare. Rebuf. in d. comm. n. 30. vers. & ista opinio. Iul. Clar. §. e nphyteusis q. 11.

Prælatus pōt præiudicare ecclesiæ in acquirendis, vide Rimin. consi. 315 nu. 15. vol. 2. adde quod hanc opinionē sequitur Aluar. Valasc. decis. 77. Lusitan. nu. 2. tom. 1. amplexi sunt ēt Domini de Rota vt liquet in decis. 233. diuers. nu. 6. p. 3. lib. 2. iuncta decis. 284. nu. 6. eod. lib. ad obiectionem illam. s. quod quando prælatus credit iura sibi ɔpetentia ratione hæreditatis ecclesiæ suæ relictæ, ad quam sibi & ecclesiæ actio est q̄sita ex testamento, cedendo, & repudiando vr̄ acquirere, & adire hæreditatem tanq̄ necessarium antecedens ex Ripa cons. 170 col. 2. vol. 1. nō enim posset cedere nisi prius saltē ordine intellectus intelligatur adiisse, & ita potius essemus in acquisitis, q̄ in acquirendis, & per consequēs cessioni illi obstaret Paulina tanquam absq; solemnitatib. per eam requisitis factæ, si quidem per eosdem Dominos in alia decis. 30. p. 3. lib. 2. iuncta decis. Putei 519. lib. 2. respondetur, quod ex quo illa cessio nō est ordinata ad acquirendum, & adeundum principaliter, sed potius ad repudiandum, quod illa acquisitio momentanea, quæ fit, non est in consideratione, licet verior, & tutior sit opinio contraria relata sup. sub nu. 23. scilicet, quod non tantum in acquisitis, sed etiam in acquirendis nō possit fieri remissio à solo prælato absque solemnitate, quę vltra supra allegatos corroboratur ex decis. Caputq. 359 p. 9.

Decimo limita in reb. quę nondū sunt incorporatæ mensæ ep̄ali, seu capitulari. clem. 1. in vers. ad mensā. de excess. prela. c. 2. de feud. Abb. in c. vt super, de reb. eccle. alien. vt possint cōcedi sine solemnitatib. dumō

duret

duret prima causa, vt dixi supra lim.3.quæ & quomodo res dicatur de mensa vltra Doc.in locis præallegatis,& in c.1.de his qui feu.da.pos. in vsi.feu.vide Redoa.q.62. Aduerte quia tam per nonam, quam per hãc decimam limitationem euitantur pœnę extrinsecæ huius Paulinę,non tamen intrinsecę nullitatis contractus, non.n.præcluditur via ecclesiæ aduersus repudiationem,seu remissionem legati,ac rei non incorporationem factam in damnum Ecclesiarum , quia rectores earum vtilia non inutilia agere potuerunt; ideoq; dato quod in quęrendis videatur quod factum Prælati possit pręiudicare Ecclesiæ, & licet Ecclesiæ possit agere contra Prælatum,qui illi preiudicauit in non acquirendo,non tamen, per hoc videtur sublatum remedium restutitionis in integrum ex allegatis per Riminal.in cons.315.nu.15.& inf.vol.3.

Vndecimo limita, vt possit Prælatus sine solemnitatib.restituere rē, quam iniuste detinet Rebuf.in d.comm.nu.28.Canophi.in repet.huius Paulinę.nu.37.

Duodecimo, limita vt valeat transactio absq; solemnitatib. quando possessio non est pœnes Ecclesiam, nam si per transactionem Ecclesia rem relaxeret in cuius possessione existit, tunc requiruntur solemnitates. Rebuf.in d.comm.nu.21.Rolan.cons.15.dixi supra amplia.5. intellige de re dubia, alioquin nō dicitur transactio l.1.ff.de transact.& dummodo sit in euidentem Ecclesiæ vtilitatem,tutius tamen erit assensum, Apostolicum obtinere si in futurum Ecclesia nollet stare contractui sic practicatur, & vidi expedita breuia.

44 Decimotertio limita, † vt possit solus prælatus, seu Rector remittere caducitatem emphyteutæ Ias.in l.legatum,nu.18.de l.1.& in l.seruus, nu.2.C.de pac.Cur.de feu.p.2.q.2.prin.nu.7.per ea quę dixi supra limit. 9.hoc enim dependet ex voluntate beneficiati. Afflict.decis.97.Iul. Cla. in §.emphyteusis,q.9.10.& 11.quę pœna caducitatis an, & quando remissa pręsumatur,notab.tradit Menoc.in trac.de pręsump.lib.3.pręsū. 112.& an caducitatis incursa tempore prędecessoris,possit per successorem intentari,& de canone decurso tempore prędecessoris,& non solu to cui debeatur an hęredibus illius, vel successori in Ecclesia de vtroq; agit Hiero.Mangon.dec.70.Rotę Florent.

Decimoquarto,limita quando contractus esset in euidentem Ecclesię vtilitatem,vt non requirantur solemnitates secundum quosdā doc. relatos supra amplia.18.sed hodie per hanc Paulinam requiritur assensus Apostolicus,vt dixi sup.nu.5.

45 Decimoquinto,limita † in Principe permutante cum Ecclesia secūdum Host.in c.1.de rer.permut.licet contrarium teneat Inn. vt predixi amplia.1. & est magis tutum.

Decimosexto limita quando ecclesia esset grauata per fideicommissum restituere, Rebuff.in d.commen.nu.29.et 30.Redoa.q.51.c.3.n.22.

46 Decimoseptimo,limita †quando non apparet de solemnitatib.sed pֹsumitur propter diuturnitatem temporis mortuis contrahētib. Rebuf. in d.comm.nu.37.et in cons.111.nume.12.Afflic.dec. 107.num. 5.et de-

cil.368.nu.7.Capy.dec.26.Gram.dec.79.Crauet. de antiq.temp.p. 3.§. vidimus nu.24.cum seq.Redoa.in d.trac.q.39.& 48.Nauar. cons.1. de rebus eccl.alienan.in antiquis,& 16.in nouiss.Rol.consi.15.num.12.vol. 2.Alexan.Stiat.in repet.huius Pauline sub nu. 20. de qua solemnitate præsumenda late per Fel.in c.sicut,de sen.& re iud. Ias.in l.sciendum, ff.de Rim.cons.102.sub nu.87.verb.oblig.Rom.consi.41.cumulat,et re assumit Mas.de prob.concl.75.154.& 482.vbi notabiliter limitat,& sub limitat, & an cursu triginta annorum,vltra Nauar.in d.consi. & cons. 1.de præscrip.in nouiss.vide Dec.cons.36.sub nu.8.& cons.341. numero 13.Socin.in regu.376.in ver.solemnitas extrinseca & an credatur instru mento in quo asseritur solemnitates fuisse adhibitas. Bartol.consil.41. parte 1.

Propter temporis diuturnitatem pñsumitur solemnitatem interuenisse cũ declaratione.

Præsumuntur solemnitates propter diuturnitatem temporis, adde quod hãc conclusione multorum authoritate comprobat Nauar.in cõsil.3.num.7.de censibus in antique.Declara primo, quod cum hæc presumptio sit fundata in taciturnitate,partium ex occi.iun.consil. 56. sub nu.13.& 14.lib.1.secus esset dicendum si infra spacium 30.annorum fuisset per ea per partes aliqualis mota fuisset Rota diuers.dec.160.nu.6. volu. 2.Secundo declara talem præsumptionem nunquam habere locũ, vbi ex instrumento constaret solemnitatem fuisse defectiuam, & minus legitimam.Cassador.decis.3.nu.7.de procurat.Redoan.q. 39. sub nu. 29. est magis communis opinio referente Caualc.qui alios concordes adducit dec 29.sub nu.24. p.2.amplia etiam & declara,vt per Ant.de Gama.decis.48.regni Lusitani,& per Rimin.cons.343.vol.2. & in consilio 461.vol.3.& cons.171.eo.vol. Quid vero dicendum sit in præsumptione assensus Apostolici.

Traditur plena elucidatio illius articuli. Nu.5. an ex tẽporis diuturnitate præsumatur assensus Apostolicus.

Vt huius articuli,qui admodum frequens,necessarius,& difficilis est, veritas liqueat,amicorumq; votis morem geram, iccirco exactius illũ examinando breuiter præsupponendo dicimus, quod de stylo, & obseruantia Curię Romanę concessio assensus Apostolici per Alienationib.rerum ecclesię non indulgetur,nisi preuia delegatione S.Pontificis in personam aliquorum in dignitate ecclesiastica constitutorum, q videant an concessiones cedant in euidentem ecclesiæ vtilitatem , & si ita apparuerit,illas confirment, alios non de qua obseruantia testatur Vinc.de Fran.in dec.2;5.n.1.quæ cõmisso solet expediri in forma breuis,seu per bullam de qb.rescriptis,eorũq; clausulis est videre apud Staphil.de rescrip.in forma breuium nu.20.& inf.in 2.editione,Gomes.in trac.breuium,n.21.& seq.Mandos.de signat.Grat.ti.si in euidentem,& latius apud Redoa.in pred.trac.q.20.nu.89.& plurib.seq.Quæritur modo an præd. Assensus Apostolicus,(cuius concessio passim fit per diploma separatum,vt prædixi,)ex tpis diuturnitate presumatur. Rñdeo,qđ ista difficultas fuit proposita in Rota Rom.vt hetur in decis.179.diuers. volu.2.cuius integrũ tenorẽ,vt cunctis innotescat,huc inserere curauimus,put seqt.NEAPOLITAN FVNDACI, LVNAE, PRIMA IVNII. M.D.LXXIX.*Difficultas fuit restricta, An ex lapsu 38.vel 39. an-*

norum

norum cum continua quasi possessione, seu solutione canonis præsumatur beneplacitum Sedis Apostolicæ, Et an præsumatur consensus Confraternitatis in alienatione facta per Ioan. Antonium in sorores de Caraciolis. Circa primam resoluerunt ex lapsu 30. annorum cum possessione præsumi beneplacitum ex Put & Aug. de rebus eccles. non alien. & alijs pluribus. in Roman. Sancti Laurentij Damaso, coram D. de Rubeis isto anno allegatis. Quo ad secundam partem Domini dubitabant, cum simus in Vniuersitate, vel collegio, in quo requiritur consensus Collegij ad remittendam caducitatem vt late cumulat Clar. in §. emphyteusis q. 19. Et quia moniales, videntur potentiores, cum quibus est facta alienatio; sed hoc tollitur ex facto, quia ab initio fuit in particulares. Solum igitur remanet difficultas de Collegio, seu Vniuersitate ex adductis per Clar. d q. 10. Hactenus decisionis verba. Verum quia hæc resolutio non est vsquequaq; sufficiens, ad pleniorem dilucidationem firmo conclusionem. s. quod quando intercedit solus lapsus annorum 30. vel 40. absque alia coniectura non inducitur præd. præsumptio, Hugo, Cels. in consi. 111. nu. 18. Ferret. notab. vbi huius rationem reddit, in consi. 248. num. 12. & seq. vol. 2. Limitatur primo quando cum præd. temporis decursu probatur etiam, seu constaret Summum Pontificem habuisse scientiam, & tolerantiam illius contractus, seu alienationis, in qua eius licentia, & consensus erat necessarius, & de cuius præsumptione agitur ex Alex. in consi. 9. nu. 8. lib. 3. quam Alexandri declarationem eam sequendo commendat Fely. dicens de ea nunquam obliuiscendũ in c. sicut, sub nu. 33. vers. Bene fateor, de sen. & re iud. Affli. decis. 107. in fi. Crau. in trac. de antiq. temp. p. 3. in princ. Io. Cephal. cons. 528. num. 80. vol. 5. Redoan. in pref. trac. q. 48. nu. 16. Mascar. de prob. conclus. 416. nu. 2. comm. opin. de qua per Menoc. in tract. de præsump. lib. 2. præsumpt. 132. nu. 71. qui hanc scientiam præsumi inquit, vbi contractus fuisset celebratus in eo loco, in quo esset notorium, & consequenter verisimile, quod ipse superior, & sic Papa sciuerit ex dictis per Capyc. decis. 4. num. 29. & 30. Secundo limitatur quando concurreret perseuerantia partiũ in ipso contractu cum afflictorum solutione prout Romæ iudicatũ fuisse attestatur ex quibusdam decisionib. manuscriptis Mohedani, & Fabij, quæ circumferebantur, Hiero. Gabr. cons. 88. nu. 18. & seq. vol. 1. quibus conformatur prænarrata à nobis decisio, quæ est Robusterij, & q̄d hęc sit magis comm. opinio, etiam absq; scientia, & patientia superioris Ferret. cons. 249. num. 26. vol. 2. Declara, vt hæc limitatio non procedat, qñ, per partium conuentionem, seu pactum, & sic c̄ditionaliter Papę beneplacitum requireretur pp appositionem clę videlicet, (si & quatenus beneplacitum, & consensus S. Sedis Apostolicæ interueniat) per q̄ significatur ipsarum partium voluntatem esse, vt ecclesiæ oĩno sit consultũ per Papæ assensum, & notitiam, & per c̄ns, vt à d. futuro euentu ipsius c̄ctus validitas pendeant, & demonstretur, quo casu vere, & non presũptiue de d. assensu apparere dēt, ad tradita per Ruyn. in consi. 68. nu. 17. & 18. lib. 1. & per Io. Ceph. in cons. 447. nu. 88. & inf. vol. 3. & est comm. opi. vt docet Berous, cons. 19. nu. 14. & cons. 90 nu. 4. vol. 3. Ioseph. Ludo. decis. 52, Rotæ Lucan. nu. 25. & seq. optime, & in specie Cauale. decis. 8. sub

Optime ad hanc 2. limitationẽ faciunt dicta p Ruin. consi. 109 col. j

 nu. 23.

nu.23.p.2.asserens hoc esse valde notandum, quia pauci ad hoc animaduertũt, ac ita per ipsum vti iudicem delegatum fuisse iudicatum, eiusq; sententiam Romæ confirmatam. Tertio limitatur, quoties cætera habilia supponerentur, scilicet, quod de iustitia tituli appareret, aliaque de iure inquisita concurrissent, & sic quod causa alienãdi suberit, ac in euidentem ecclesiæ vtilitatẽ sit contractu &c. ex Ferretto in præalleg. consil.248.nu.24. qui in terminis ita respondet si aliud canonicum non obstet. Quarto limitatur vt præd. licentia, seu consensus præsumatur adhibitus, quando transactum esset tempus immemorabile. Crauet. loco præcit. nu.19. quem sequitur Menoc. vbi supra in eod. nu.71. in fin. Declara nisi constaret, vel alia coniectura colligi posset, quod partes arbitrabantur eo opus non esse, vel intellexisse illum velle adhibere ex Ioã. Vincen. Hondedeo in cons.21. nu.36. cum seq. & cons.89. nu. 26. lib.2.

Hinc non immerito quæritur, An præd. tempus 30. aut 40. annorum intelligatur currere viuente illo Prælato, seu Rectore, qui fecit alienationem. Respondeo negatiue, imò neque post mortem illius, nisi data scientia, & patientia cuiuslibet Rectoris, seu Prælati successoris, eoque maxime vbi plures intra d. tempus successissent, quam probare habet, qui fundat in d. præsumptione, prout colligitur ex dictis per Caualcan. decis.46. sub nu.29. par.1.

Quando nõ apparet de decreto Cõmissarij an ex tẽporis diuturnitate interuenisse præsumatur.

Ex præcedentes articuli discussione alia emergit quæstio dubitandi materiam præbens, & in qua iudices, apud quos in facti contingentia huiusmodi processus absoluendi pendent, nimis perplexi esse vñr; An scilicet si appareat de supplicatione, & petitione præd. assensus, ac de commissione facta à S. Pontifice delegatis ad confirmandum si in euidentẽ, & c. de ipsa ꝯfirmatione, seu Cõmissariorũ decreto subsequuto non constet, num, ex tẽporis diuturnitate illud interuenisse præsumendum sit. Respõdeo, qđ etsi præsens dubium à doctoribus formaliter, & in specie tactum non reperi compellor negatiue respondere, nempe, qđ nisi appareat oĩa contenta, & mandata per S. Pontificẽ in huiusmodi rescriptis Apostolicis commissis iudicibus delegatis, per ipsos vere fuisse exequuta ad illa præsumenda tpis diuturnitas non sufficiat, imò esset maxima præsumptio, quod Commissarij noluissent decretum interponere, eo qđ non inuenissent exposita in supplicatione verificari, verum vbi cum temporis curriculo concurreret etiam iustitia contractus, & euidens ecclesiæ, vtilitas, ꝯtinuatio possessionis cum canonis solutione, scientia, & patientia cuiuslibet Rectoris successoris aliter respondẽdũ esset. vide Rim. cons.430. vol.3. & cons.74. vol. primo.

47 Decimooctauo, limita † vt possit res ecclesiæ alienata præscribi bona fide post mortem illius, qui male alienauit spatio 40. annorum, Rebuf. in d. commen. nu.36. Redo. in tract. de reb. eccl. q.79. c.3. Masc. de prob. concl.225. nu.12. Molina de iustit. disput.79. Alex. Stiat. super hac Paulina sub nu.56. Nau. cons.1.2. & 3. de episc. in nouis. Io. And. & Doc. in c. 2. de reb. eccl. alien. in 6. & in c. cura, & ibi gl. de iure patr. & cũ Paulus IV. ꝙ res male alienatas exceptionem legitimæ præscriptionis opponi

non

non posse constituisset. Pius IV. reuocauit, & ad viam iuris communis reduxit, vt in eius Bulla incip. Prouida fol. 681. in bullar. & tunc prescriptio ex 40. annorum curriculo habet vim decreti. Redoa. q. 2. c. 3. nu. 12. & aduersus præscriptionem datur nihilominus ecclesiæ restitutio Fel. in c. 1. nu. 8. de præscrip. Afil. deci. 239. Couar. in regula possessor p. 3. §. fi. de reg. iur. in 6. Molin. de iust. disp. 80. Item non in congrue dici posse videtur, quod cum in terminis nostris præter ius commune antiquũ alienationi rerum ecclesię resistat hæc Paulina, per quam additur, vt etiã in casu licito non possit fieri absq; assensu apostolico, qđ hæc quadragenaria præscriptio concurrente duplici prohibitione fortior redditur, & hodię non sufficeret ex adductis in simili per Ruy. in conf. 41. nu. 27. vol. 1. & per Tiber. Dec. cõs. 43. nu. 19. vol. 1. & prohibita præscriptione non intelligitur centenaria, nec illa cuius initij ꝁ Fely. in rub. de prescr. n. 18. & mala fides ꝓbatur, eo ipso qđ instrm̃ iniusti tituli reperitur pęnes possessorem. Nau. in cõs. 3. & 5. de pscr. in nouis. & de instro reperto post pscriptionem vide eundẽ in cons. 1. de reb. eccles. alie. in antiq. & 16. in nouis.

Decimonono limita in locatione vltra triennium de bonis quæ non fructificant quolibet anno, vt dixi supra amplia. 4.

Vigesimo limita in quibusdam religionib. quę possunt alienare vsq; ad certam summam ex priuilegio Apostolico, vt refert Comped. Mendic. in verbo alienatio. quæ priuilegia erunt videnda, an sint reuocata ꝑ illam clausulam generalem in eorum cõfirmationem, dummodo sint in vsum, sacris canonibus, & decretis Conc. Trid. non aduersentur, vt infra in verbo priuilegia regularium.

48 Vigesimo primo limitant † hanc Paulinam nõ procedere in locis in quib. non fuit vsu recepta in totum vel in partem. Card. Caiet. in verbo excommunicatio c. 75. quem sequitur Nauar. in Man. confess. c. 27. sub nu. 149. subdens quod in paucis locis est recepta quoad pœnas extrinsecas, quamuis in multis sit recepta quoad dispositionem principalem, & pœnam intrinsecam nullitatis contractus. qui idem dicit in c. 23. sub n. 62. & in commen. alie. num. 21. & in cons. 10. nu. 2. de reb. eccl. alien. in nou. Tolet. in Sum. lib. 5. c. 91. vers. dico tertio de hac Paulina Felyn. in c. de quarta, sub nu. 3. de præscr. vltra Naua. vide Boer. in decis. 224. Silu. in ver. excommunicatio 7. nu. 83. in fi. Sarmen. de redi eccl. p. 1. ca. 2. nu. 20. Ioan. Guttier. lib. 1. can. q. 9. c. 8. Molin. de contract. disp. 466. nu. 8. Redoa. de reb. eccl. alie. q. 36. nu. 21. & q. 58. nu. 25. vbi de ea nu. 21. vsq; 26. Quando aũt dicatur sed non usu recepta, vt non obliget transgressores, Abb. & profundius Fely in c. 1. de Treg. & pac. Nauar. c. 23. nu. 41. Sil. in ver. Alienatio q. 15. & in verbo lex, Coua. lib. 2. var. resol. c. 16. sub nu. 6. Menoc. in trac. de præsumpt. lib. 2 præsump. 2. Eman. Roderic. tom. 1. q. reg. q. 6. art. 11. in fi. & in proprijs terminis huius Paulinæ Borg. Caualc. decis. 43. num. 2. 4. & 5. Vinc. Carocius in tract. locati, & conduc. part. 3. titu. 1. de reb. eccles. locan. conclus. 9. fol. 129. Verum assertio illa scilicet opus esse, vt lex obliget. quod sit vsu populi recepta c. in istis, §. leg. 4. dist. l. de quibus vbi Doct. ff. de legib. non est ita amare intelligenda, vt à sub-

ditorum voluntate pēdeat obseruatio, sed satis est, vt lex sit promulgata in ciuitate Metropolitana, sicuti Romę cōiter fit. Nauar. late in consil. 1. nu. 19. de const. sed qn̄ per lapsum decenij, ex quo lex promulgata fuit ab initio à populo non fuerit vsu recepta neq; morib. vtentiū approbata, idque legislator sciens, seu videns taceat, dissimulet, & non obseruantes impunes relinquat, tunc est, tacita reuocatio. Medi. in c. de restit. q. 36. Couar. loco præcit. Gemin. in d. §. leges. Doctores cōiter in præall. c. 1. de treg. & pace, ac Nauar. in eod. cons. nu. 23. Igitur cum ista extrauag. sit cum alijs in corpore iuris impressa, ac in iudiciali foro citetur, quotidieque Rom. Curia pro eius obseruantia pronunciet, ac ita eius praxis se habeat in expediendis passim breuibus, si in euidentem, & c. & ex ea emanent absolutiones à censuris, dispēsationes, & habitationes in vtroq; foro quoad ꝯuenientes, ob id significatur Summos Pontifices velle iam obseruari quoad omnes partes suas, prout expresse dr̄ in iuramento, qđ præstant prælati, & Abbates, vt dixi sup. nu. 6. ĩoq; existimò non posse dici, quod non sit morib. vtentium recepta integraliter, licet prefatorum Doctorum præsertim Caieta. & Nauar. magna sit authori-
49 tas. † male tñ alienantes committunt sacrilegium Caietan. in d. cap. 75. Inn. in c. verum, de for. comp. Pœnas ꝯ eos impositas refert Rebuf. in dicto compẽ nu. 132. vsq; ad 116. & Redoa. q. 76. Quatuor vero pœnæ expressæ per hanc Paulinam imponuntur, Prima est nullitas ꝯctus. Secũda quoad personas excõicatio vniuersalis tam ꝯ alienantes, quam recipientes. Tertia est interdictus ingressus ecclesiæ ipso iure quoad Pontifices, & Abbates, & post sex menses suspensio eo ipso a regimine, & administratione. Quarta vltra excõicationem quoad beneficiatos est priuatio ipso facto illius beneficij, cuius bona alienauerint, & absq; declaratione vacatio, & sic ipso iure priuati, Nauar. cons. 4. & 18. de reb. eccl. alienan. in nouis. Sed absolutio est epālis cum non sit reseruata c. nuper de sen. exc. censuræ aũt statim infliguntur in foro conscientię, in pœna vero priuationis requiritur sñia ēt quod hic dicatur absq; declaratione, quod intellige non opus esse sñia condemnatoria ad pœnam, sed solũ requiritur sñia declaratoria crīs reum incurrisse, & sic requiritur declaratio facti, nam pœna ipso iure inducta non hēt locum in foro conscientiæ ante condemnationem gl. notab. in c. fraternitas 12. q. 2. quam declarant Fel. in c. 1. sub nu. 41. vers. tertius casus, const. vbi Dec. numero 72. etiam si dicatur absque declaratione Nauar. in Manua. confess. capi. 23. nume. 66. & de dat. & promiss. numero 41. Molina de iust. disput. 86. Caiet. in D. Thom. 2. 2. quæst. 62. artic. 2. Anton. Gabriel. lib. 7. commu. opi. concl. 34. Couar. late, & no. in epitome 4. lib. Decret. in 2. par. de spons. c. 6. §. 8. sub nu. 10. vbi quod nec ante exequutionem, vnde isti beneficiati non tenentur abstinere se à beneficijs, dignitatibus & officijs, nisi pręcesserint sententia declaratoria, ita tenuit Doctor P. Marius Andria. in relec. huius Pauline q. 14. Henr. in sum. li. 13. de exc. c. 56. §. 3. in tex. & gl. 9. & vide inf. in verbo beneficiorum resignatio, & in verbo Sodomia in fi. Sed vtcũq; sit ego vidi breuia à Sacra Pœnitētiaria in foro ꝯsciē tantum

tum

tum obtenta ab ijs, qui alienarunt saluo assensu Apostolico, & tradiderunt possessionem eo non obtento vt possint absolui à censuris, & dispẽsari ab irregularitate ac retinere, & obtinere beneficia ita v. curent obtineri beneplacitum Apostolicũ, aut alienationes rescindi, ac bona ecclesiastica restitui alia etiam breuia vidi expedita in foro exteriori per signaturam S.D.N. & ita consulerem pro tutiori præsertim ad obuiãdũ molestationibus, quæ in futurum oriri possent.

50 Alienans aũt bona ecclesiastica sine solemnitatib.† excusat à pœnis ꝑdictis, Primo ex bona fide q̃ in foro conscientiæ excusat; dr̃.n.in tex. ꝑsumpserit, quod verbum denotat dolum, & temeritatem, vt dixi supra sub nu.9. Nau.in cons.19.de reb.ecc.in nouis. Secundo ignorantia facti ꝓbabilis excusat, ac ignorantia iuris in ꝑsonis non ita peritis. Nau.in d. c.23.nu.44. Tertio qñ fuisset erratum in subtilitatib.iuris, non peccauit mortaliter, vel qñ pro alienatione essent aliquæ Doctorum opiniones, vel esset ius non clarum, vel dubitabile, Fel.in c.1.nu.15. de sen.& re iud. Nauar.in ꝯs.8.de reb.eccl.alien.in antiq.& ꝯs.2.de ꝑscr.in nouiss.& in ꝯmen. de alien.rer.eccl.sub nu.16.vbi dicit qđ non peccat mortaliter, q transgreditur legem humanam male intellectam, sed credens bona fide ita esse intelligendam ſm Inn.receptum in c.per tuas il 2.de simo. Fely. in loco ꝑalleg. Quarto excusat à pœnis huius Paulinæ reuocatio alienationis, & pœnitentia ante realem, & pacificã traditionem.c.si quis presbiterorum, & ibi gl.in verbo celeriter, de reb.eccl.alien. Ias.in l.fin.nu. 131.C.de iur.emphyt. Couar.li.2.var.resol.c.16.nu.7.nam reuocatio, & restitutio post traditionem non excusant à censura, & pęna, Nau. in ꝯs. 3.n.4.de reb.eccl.nõ alie. ĩ antiq.& 18.in nouis. Quinto apparẽtia iustæ causæ excusat alienantem à culpa mortali, licet alienatio esset ipso iure nulla, qa q bona fide facit aliquid ꝯ legẽ humanã putans se iustã cãm hẽre id faciendi non peccat mortaliter, Nau.in Man.confes.c.23.nu. 43. & in d.commen.alien.nu.10. Sexto beneficiatus, qui alienat iustã de cã rẽ ecclesiæ incõsulto Papa ẽt cũ ꝯsiliũ eius reqrat quoad forũ exterius, bona fide faciẽs ꝯditionẽ ecclesiæ meliorẽ, nõ peccat quoad Deũ mortaliter, nec incidit in pœnas ꝑfatæ Paulinę, tũ quia non frangit legem ꝑ presumptionem, tũ quia alienat in casu permisso à iure, tum quia licet non seruet formã alienandi iuris humani, seruat tñ formam iure naturali, & diuino necessariam; quæ est magna ꝯsolatio multorum, qui per simplicitatẽ, vel ignorantiã alienant res ecclesiæ incõsulto Papa ita Nauar.in d.ꝯmen.sub nu.17.vbi tenet valere alienationẽ in foro ꝯscientiæ

l post Abb.in c.1.n.17.de res.in ĩteg. Fel.in c.1.n.39.de ꝯst. *l* & hæc breuiter, clare, vtiliter, et ordinate dixisse sufficiat de hac mã alienationis rerum ecclesię.

Stephanus Quaranta V.I.D.

k *ADDITIO. Præscriptio immemorabilis ẽt si oĩb. præscriptionib & ꝯsuetudini derogaretur sub tali derogatione nõ ꝯprehenditur. Mas. de prob cõcl. 1415. nu. 55.* Limita primo nisi specialiter ipsa immemorabilis reijciatur Roder. to.1.qq.regul.q.9.ar.5.in fi. Secundo limita qñ ꝯsuetudo vti iniqua au-

fertur, & reprobatur, quia tunc similiter, & immemorabilis sublata, & reuocata censetur. Couar. cum alijs ab eo citatis li. 3. var. resol. c. 13. sub nu. 5. vide Gonsalen. ad 8. reg. cancel. glos. 33. fol. 472. & Alexan. monetam. in trac. de distribut. quotidia. p. 1. q. 12. nu. 23.

ADDITIO Aduertendum vero est, quod licet quidam Doctores tenuerint contrarium, vt refert Rebuf. in d. comm. nu. 42. & Redoa. q. 46. tamen est intelligendum, vt possit quis tuta conscientia retinere rem ecclesie absque solemnitatib. alienatam in euidentem eius vtilitatem quousque ecclesie restitutionem petierit. ita Sarmen. notabiliter conciliando Doctores in tract. de redit. eccl. par. 1. c. 1. nu. 6 & 7.

AMBITIO.

PRAETER summistas sciendum est Pium Quartum edidisse Constitutionem Romae publicatam die 5. Octobris 1565. Incip. & si Roma. Pont. fol. 849. in bullario.

Contra nuncios Apostolicos ne à principibus ad quos mittuntur, debeant mendicare fauores, aut literas commendatitias ad dignitates, & gradus obtinendos, aut fauores ad officia ecclesiastica consequendum per Rom. Pont. conferenda ipsis, vel alijs consanguineis, & necessarijs suis, ne vè illis etiam vltro sibi per Principes spontè oblatis vti sub maioris excommunicationis late sententię, ac priuationis ecclesiarum, & beneficiorum pęnis, & inhabilitatis ad illa, & sufficiunt literæ vel prę ces oratorum Principum ad hoc legitimè probandum, & omninò cōuincendum.

APOSTATA.

PRAETER Caietan. & Summistas in hoc verb. sciendum est, constitutionem Pauli IV. contra Apostatas à religione Pium IV. reuocasse, & ad terminos iuris reduxisse, vt in Bullar fol. 654. incipie. Sedis Apostolicæ, adeo quod hodie attenditur dispositio iuris communis prout habetur in c. pen. & fi de apost. in ca. fin. de regular. & in cap. 1. ne cleric. vel monac. in 6. De huiusmodi Apost. item, & de legitimè à religione expulsis, nouissime, & copiose scripsit Eman Roder. tom. 1. quaest. reg. qu. 30. per totam, quibus quomodo ex Nauarri. sententia sit consulendum vide ipsum in cons. 75. de regular. in nou. An autem regularis, qui ob timorem iustitiæ propter aliquod crimen ab eo perpetratum, ne capiatur & puniatur à suo superiore deferentes tamē habitum regularem sed coopertum, alio habitu publice superindutus incedens sit Apostata censendus? Respondeo, quod cum casus Venetijs accidisset, fuit pro tali diudicatus, & punitus referente Thoma Triursano lib. 2. decis. 14. tum quia deferre habitum regularem est de essentia religionis, & gestare illum coopertū, perinde est, ac si non ferret cum non videatur. tum quia prædictus timor, cum sit respectu pœna benemerita non dicitur excusabilis, & iunctus, quinimo punibilis. Et an ex sola habitus regularis dimissione, etiam, quod non aliter constaret de animo deserendi religionem apostasiæ crimen incurratur, videndus est Achil. de Graf recis. vnica sub tit. de apostatis.

APO-

APOSTOLORVM LIMINA.

TENENTVR epi visitare limita apostolorum c.iuxta 93.dist.c.ego de iureiur.habetur in Pont.Rom.de forma iuramenti electi in epū,et de Pallio.& statuit S.Greg.magnus vt legit in Breuiario Rom.die 12.Martij.Sixtus V.constitutionē edidit de visitandis liminib. Apostolorū publicatā Romæ die 20.Decemb.1585.incip.Rom.Pontifex & inf.fol.45.

Hac perpetua constitutione sarcimus, decernimus & mandamus, vt omnes Patriarchę Primates, Archiepiscopi, Episcopi per vniuersum orbem terrarum constituti à nobis deinceps ordinandi etiam si cardinalatus honore prefulgeant, antequam munus consecrationis suscipiāt, seu eis consecratis Pallium de B.Petri corpore sumptum tradatur, aut si ad aliam ecclesiam transferantur antequam illius regimini, & administrationi se immisceant si quidem præsentes in curia fuerint, in manib. S. R. E. Diaconi Cardinalis ordine prioris; si vero absentes in manib. Antistitis qui ad impendendum munus prædictum aut ad tradendum Pallium huiusmodi à Sede Apostolica delegabitur iurent iuxta formulam in libro Cancellariæ Apostolicæ Quinterno Appellato nuper descriptam se Beatissimorum Apostolorum Petri & Pauli limina statutis in hac nostra Constitutione temporib personaliter ac per se ipsos visitaturos, ac nobis & successorib. nostris pro tempore existentib Romanis Pontificibus rationem reddituros de toto eorum pastorali officio deque reb. omnib. ad ipsarum quibus præsunt ecclesiarum statum ad cleri & populi disciplinam animarum denique quę illorum fidei creditę sunt salutem quouis modo pertinētib & vicissim mandata Apostolica humiliter recepturos & quam diligentissime exequuturos.

Quod si legitimo impedimento detenti fuerint iurent se prędicta omnia adimpleturos per certum nuncium ad illa specialem mandatum habentem de gremio suorum capitulorum aut alium in dignitate ecclesiastica constitutum, seu alias personatum habentem, aut si hmōi hominem ecclesiastica dignitate, & personatu præditum non habeant per diœcesanum sacerdotem, & si clero careant omnino per aliquem alium presbyterum sęcularem, vel regularem spectatæ probitatis, & religionis de supradictis oīb plene instructum De hmōi autem impedimento docere debeāt per legitimas probationes ad dictum primum Diaconum Cardinalem per supradictum nuncium transmittendas.

Quin ēt principes tpales, si quid pro eorum pietate, & erga hanc Apostolicā Sedē obseruantia Rom.Pon. voluerint significare, eosdem siue episcopos, siue alios qui ab eis mittentur fidos habebunt nuncios ac relatores, quorum opera ab eadem sede pro illorum dominij Ditionib. & reb firmandis, ac stabiliendis, & cū Dei, & Sancta Religionis cā sine qua tuto consistere haud possint cōiungendis opportuna sincerę charitatis officia consilia, atq subsidia expectare certo poterunt.

Ad hoc autem debitum visitationis officium commode explendum supradicti omnes Patriachæ, Primates, Archiepisc & Episc Itali videlicet, vel ex Italicis insulis, vnde in Italiam commodius traijci potest veluti Siculi, Sardi, Corsi & alij adiacentiū Prouinciarum Italiæ ac etiam Dalmaciæ & Grecarum, quæ è regione ipsis Italiæ, & Siciliç oris sunt tertio anno, Germani uero, Galli Hispani, Belgæ, Bohemi, Vngari, Poloni, Angli, Scoti, Iberni, & cęteri omnes qui in Europa sunt citra mare, Germanicum, & Belticum, ac omnium Insularum Maris Mediterranei quarto

anno, & qui intra Europæ fines sunt his prouincijs remotiores; ac etiam Africani littoribus nostris aduersi, ac insularum Maris Oceani Septentrionalis, & Occidentalis Europæ, & Africa citra continentem noui orbis, tam qui nunc sunt quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint V. anno. Asiatici vero & qui extra Asiam, & in alijs nouis terris Orientalib. Meridionalib. Occidentalibus, & Septentrionalib. tam in insulis, quam in continentib. & denique in quibuslibet Mundi partibus decimo anno iter suscipiant & Deo concedente perficiant, idemque institutum certo quoque, quarto quinto & decimo anno repetant, & obseruent Hæc autem annorum spacia à tempore suscepti muneris consecrationis, vel pallij additionis aut translationis vt præfertur incipiant. Quæ ne longius differatur. Volumus quod tempus qualecunque excursum alicui ex supradictis præsulibus qui siue morte præuentus, siue alia quacunque de causa ob non finitum tempus ei præscriptum dicta limina non visitauerit, ita illius successori effluxisse, & excurrisse intelligatur vt termino ipso iuxta prædecessoris sui iusiurandum completo, debitam tunc visitationem quam primum conficere teneatur.

Hi vero ex supradictis Antistib qui hactenus ab hac Sancta sede ordinati sunt, aut dictum pallium ab ea susceperunt, aut ad aliam ecclesiam translati sunt prout cuique distantia locorum, & temporum interualla præscripta sunt ad supradicta omnia obseruanda à die publicationis præsentis Constitutionis omnino teneantur.

Iubemus igitur in virtute sanctæ obedientiæ supradicti omnib. Antistib. præsentib & futuris: vt visitationem prædictam sibi suisque ecclesiis adeo vt ilem, ac necessariam iuxta præscriptam formulam omnino conficiant. Si vero quod absit, non egerint, eos ab ingressu ecclesiæ, ac etiam ab administratione tam spiritualium, quam temporalium, nec non à perceptione fructuum suarum ecclesiarum; à capitulis eorum omni exceptione, & mora cessante interim libere exigendorum, & in opus fabricæ, seu ornamentorum ecclesiæ emptionem prout maior exegerit necessitas insumendorum ipso facto tandiu suspensos, esse volumu, donec à contumacia resipiscente relaxationem suspensionis huiusmodi à sede prædicta meruerint obtinere. Non obstantibus &c.

ARCHIEPISCOPI AVTHORITAS.

1 *Archiepiscopus in quo differat ab Episcopo.*
2 *Iurisdictio Archiepiscopi varijs nominib in iure exprimitur.*
3 *Archiepiscopi authoritas olim in electione confirmatione, & consecratione Episcoporum & exactione iuramenti.*
4 *Ad consecrationem Metropolitani. & suffraganei comprouinciales Episcopi accedere tenentur.*
5 *Suffraganeus non consecratus à Metropolitano quid prima vice facere debeat.*
6 *Archiepiscopus est pater, & Episcopus animarum suffraganeorum, & de dilectione obedientia, & reuerentia erga eum.*
7 *Episcopus extra suam diœcesim quem possit sibi eligere confessarium.*
8 *Archiepiscopus potest proferre censuras contra Episcopum.*
9 *Episcopus coadiutor quænam possit exercere.*
10 *Archiepiscopus an sit iudex ordinarius suffraganeorum.*
11 *Vicarij suffraganeorum an subsint immediate Archiepiscopo.*
12 *In casibus tantum in iure expressis Archiepiscopus habet iurisdictionem.*

Archie-

ARchiepiscopi authoritas. Preter.summistas in hoc verbo sciendum est Greg.xiij.erexisse Eccl.Bononien.in Metropolin. & Archiepisc. parū f.1320.in bullar.incip. Vniuersi vbi enumerat aliquas Archiepiscopi authoritates, & quoniam hodie Archiepiscopi non possunt exercere omnia, quę eis competebant per anteriores canones, cum in quibusdā eorum iurisdō sit limitata, vt Ego Stephan. Quaranta dixi in tractatu meo impresso Neap.in anno 1586.de prestantia Archiepi, & eius authoritate in suffraganeos, eorumq; subditos, & in tota prouincia, qui cum non facile reperiatur, hic inserendum esse censui, recognoscendo, & addendo,

1 & dicimus, quod † quāuis respectu ordinis in substantia, i.respectu characteris nihil plus habeat Archieps q̃ Eps, tamen respectu exequutionis & exercitij maiorem sollicitudinem habet Archieps. Card.Zab.in Cle. Archiepō, nu.7.de priuil.(ad dicta per eum, vide notab.gl.in c.quia periculosum in verbo de epis de sent.excom.in 6.& in extrauag.Io.22.ne Sede vac.in verbo coepiscoporum, Sot.in 4.sent.dist.24.q.2.ar.4.ideo in vniuersali dispositione facta de Episcopo comprehenditur Archiepiscopus. Imo.in cle.si de beneficio, nu.9.de præb.) & pręcellit ceteros Epos honore. Gemi.in c.per singulas el 2.9.q.3.& est persona magis priuilegia

2 ta, c.seruatis, & ca.igitur.25.q.2.cuius præstantia † aliquando appellatur authoritas Metropolitana, c.sollicitudinem, de app.c.de his 12.dist.ca.si. 51.dis.& authoritas accipitur hic pro iurisdōne gl.Io.Paul.de Lancel. in procę.Inst.cano.in prin.in verbo authoritate. Alibi dr̄ Metropoliticum ius c.cum a nobis, de arb.& in auth.de ecclesia.ti.in prin.& Archiepiscopalis dignitas, c.fi.de purg.cano.hūc dr̄ in extrauag.communi incip.Saluator, de præb. quod Metropolitana Ecclesia est grandioris honoris tit. suffraganea, quæ est sub iuridōne, potestate, & subiectione Archiepiscopi, Capituli, & Ecclesiæ Metropolitanæ Paul. de off.& potest.ca.p.2.q.6. sub n.6.facit tex.in c.super eo, de censi. quod prouincia est ad iurisdictionem Metropolitanę Ecclesiæ, & not.ex d.extrauag. quod Metropolitanus, & Archieps idē sunt.c.pastor.in prin.de off.ord.Imol.Zab.& Vital. in d.cle.Archiepō, Lancel.Corrad.in templo omni iud.lib.2.c.4. sunt tñ aliqui Archiepi, qui non sunt Metropolitani, inter alios est Rossaneñ.& Lancianeñ.qui nullum hñt suffraganeum. Ad ostendendum igitur quā ta sit authoritas Metropolitani in suffraganeos, eorumq; subditos, & in tota prouincia dicta sacrorum Canonum, & Doctorum in hac mā sparsim scribentiū in vnū redigere curabo, referēdo singulas authoritates, et in quib.hodie reperiatur limitata, ac incipiendo à psonis suffraganeorū.

3 Prima authoritas erat, electum in Episcopum Archiepiscopus confirmabat.c.1.64 dist.c.innotuit, & c.cum dilectus, de electio. c.inter corporalia de transla.epis.c.qua fronte, de appell.

Secunda authoritas erat, quod electione non celebrata inf. tres mēses iusto tñ impedimento cessante ab ijs qui eligere debuerant, eligendi potestate ea vice carebant, & deuoluebatur ad Archiepiscopum superiorē proximum c.ne pro defectu, de electio.ca.q̃q̃, de electio. in 6. sed antea deuoluebatur ad Papam ca.dilectus, de concess.præb.vbi Inno.3.cassauit

uit quandam electionem factam ab Archiepiscopo S. Seuerinæ, sed postea idem Inn. in d.c. ne pro defectu aliter generaliter decreuit.

Tertia authoritas erat, quia quando duo contentiosè in suffraganeã ecclesiam eligebantur, & hinc inde erant æqualia omnia, poterat archiepiscopus gratificari cui volebat, c. fi. 63. dist. vide Host. in sum. de off. ordi. sub nu. 7. vers. custos, sed hæc archiepiscopi exercebant, quando seruabatur Scrutinium Serotinum, quo Antiqui vtebantur antequam electus in episcopum consecraretur, de quo in Pontificali Romano in fin. de quibus episcopus ordinandus à Metropolitano interrogabatur, habetur in c. omnes, 38. dist. & quoniam ecclesiarum Cathedralium, siue Metropolitanarum, ac Patriarchalium prouisiones, seu electionum ad illas confirmationes ad Sedem Apostolicam hodie pleno iure pertinẽt, & ab eadem ecclesijs pastore viduatis, vel de nouo prouidetur, vel electiones ab illis, quibus ex priuilegio licet canonicè celebratæ confirmãtur, vt legitur in d. Pontif. p. 1. in rubr. de consecratione electi in episcopũ fol. 22. extant de hoc regulæ Cancellariæ Apostolicæ in prin. vbi Sũmus Pontifex sibi reseruat generaliter omnes ecclesias Patriarchales, Primatiales, Archiepiscopales, & Episcopales, superfluum est hodie de his disputare dicit Vgonius in tract. de concilijs in præludijs, capi. 7. in fi. adeo quod prouisio facta à Papa habet vim electionis, & cõfirmationis Abb. in c. cum olim. de c. poss. & pro. post gl. in c. 1. de elect. in 6. Fely. in c. eam, de rescript. Henric. Bot. de Syno. p. 1. nu. 33. de quorum examine habendo circa eorum qualitates vide Conc. Trid. sess. 24. de reform. gene. c. 1. & sess. 22. c. 2. extat constitutio Greg. XIV. de forma faciendi processus, & inquisitiones ex præscripto Concil. Trid. super promouendis ad regimina ecclesiarum Cathedralium, & aliarum superiorum, seu monasteriorum, atq; ad cæteras dignitates de quibus in consistorio prouidetur. Dat. Romæ Idib. Maij 1591. incip. Onus Apostolicæ seruitutis. Consecratio vero episcoporum si extra Romanam curiam fiat in ecclesia ad quam promoti fuerint, aut in prouincia si commodè fieri poterit celebretur ex decreto Conc. Trid. sess. 24. de refor. gener. c. 2.

Quarta authoritas erat, nam confirmato electo in episcopum archiepũs in consecratione sui suffraganei interuenire debebat, vel eam committere, nec alij epĩ sine eius mandato consecrare debebant, vt hr̃ 64. & 65. dist. per totum, c. qui in aliquo 51. dist. c. suffraganeis de elec. c. si archiepũs cum seq. de temp. ord. c. inter corporalia de transl. episc. ca. quod sedem. de off. ord. gl. in c. perlectis in verbo iurgia 25. dist. Et cognoscens epũm consecrandum esse dignum Metropolitano poterat denunciare, c. 1. de Scrut. in ordi. fac. Hodie Metropolitani hac authoritate non vtuntur, quia prouisio fit à Papa, & cessat ista authoritas, quando quis est ordinatus à Papa, vel de eius mandato, c. nunc verò 9. q. 3. & episcopum à Papa promotum inferiores non consacrant sine licentia Summi Pontificis, quæ datur in ipsis literis promotionis, vt à quocunq; catholico epõ consecretur Fely. in c. per tuas, sub nu. 2. de maio. & obed. & tunc in mãdato promotionis vidi apponi clausulam absq; præiudicio Metropolitani

tani,& quando consecratur extra Romanā Curiam, si ēt præuia scientia ordinarij loci arg.c.ex tuarum,de auth.& vsu pal.

Quinta authoritas erat,quia Metropolitanus a suffraganeo exigebat iuramentum,non tamen vltra formam statutam a canone c.dilecti, de maio.& obed.& ibi Abb.

4 Sexto†ad consecrationem Metropolitani debent episcopi Comprouinciales venire c.q in aliquo, in fi.51.d.& 66. d.& ca. si Archieps cum sequen. de temp.ordin.

Septima authoritas est,nā vocati ab Archiepō pro consecratione alterius suffraganei tenentur accedere c.non debet,cū seq.63.distin.d.c.si Archieps,Card.Alex. in ca. si eps 18.dist.& vbi vult Metropolitanus,ibi consecrari debet d.c.qui in aliquo,expensis tamen consecrandi.

5 Octauū Metropolicum ius est,†quod eps, qui in Metropolitana Ciuitate non fuerit ordinatus infra duos,seu tres menses proprij Metropolitani sui præsentiam visurus accedere tenetur vel impeditus scribere, vt ab eo monitis ecclesiasticis instructus plenius qd obseruare debeat, recognoscat c.cum longe 63.dist.& c.si quis 65. dist.

6 Nonum Metropoliticū ius est,quia† Archieps est pater,& episcopus animarum suffraganeorū,ita scripsit Inn. III. Arelaten. ecclesiæ suffraganeis, vt legitur in primo tomo Decretalium, & aliarum eius epistolarum Romæ impressio de anno 1543. fol. 228. quarum literarum tenor hic duximus inserendum,videlicet. *Cum secundum doctrinam euangelicam quæcunque vultis faciant vobis homines, & vos eis eadem facere debetis, eā reuerentiam vos conuenit præstare prælatisquam vobis vultis à subditis exhiberi, sane cum venerabilis frater noster N. Arelaten. Archiepiscopus Metropolitanus vester illis studijs, & meritis adiuuetur, vt commendationibus non indigeat aliorū fraternitati vestræ duximus authoritate præsentiū iniungendum per Apostolica scripta pręcipiendo mandantes quatenus ei tanquam patri, & episcopo animarum vestrarum deuote studiatis, & humiliter obedire ad vocationem ipsius nisi euidēs necessitas contradicat secundum traditionem canonicam sine difficultate qualibet accedētes. Dat. Lateran. 4. Decemb.*

Item Inn. scribens N. Lexouien.episcopo suffraganeo Rotohomangen. Archiepiscopi fol.108.inter alia scribit hæc verba,videlicet. *Ad hæc ne propter hoc tu videaris ab ipsius subiectione subtractus, volumus, vt sibi tanquā Metropolitano tuo debitam obedientiam exibeas, cum honore, ipse vero (sicut ratio mutuæ charitatis exposcit) tibi vt fratri, & coepiscopo suo paternam benegnitatem ac dilectionem impendat.*

Idem Innoc.scribens suffraganeis Archeruntinæ ecclesiæ fol.367.inter alia scribit hęc verba,videlicet.*Fraternitati vestri per Apostolica scripta mandamus atque præcipimus,quatenus ad eum sicut patrem, & pastorem vestrum pium geratis deuotionis respectum.*

Notatur ex modo relatis ꝙ Archiepiscopus pastoralem hēt authoritatem super epm suffraganeum c.1.34. dist. Gemin.in c.2.de supplem. neg. prælat.in 6.col.4. in fi.ex proxime dictis infertur quod suffraganei suo Metropolitano obediētiam,& reuerentiam pręstare dēnt c.ad supplicatio-

plicationem,de renunc.gl.in c antiqua in verbo,obedientiæ,de priui. & in literis Apostolicis, quæ diriguntur suffraganeis in alia hæc habent videlicet *Mandantes quatenus eisdem Archiepiscopo tanquam membrum capiti obsequentes exhibeatis ei obedientiam, & reuerentiam debitas, & deuotas.*

Et suffraganei partem sui Metropolitani fauere debent quoad ea,quę spectant ad honorem ipsius.gl.in c.cum in iuuentute,in verbo,sic purgarent,de purg.cano. debitum ergo honorem debent suffraganei exhibere Metropolitano,& eũ diligere, & reuereri, ac meminisse se esse sub Metropolitano.c.quia per ambitiones,vbi gl.in verbo meministi 65.dist. c.per singulas vbi gl.in uerbo cognoscere 9.q.3.Solicitudo namq; totius Prouinciæ Archiepiscopo commissa est c.cleros 21.dist.& d.c.per singulas,cap.1.de auth.& vsu pal. & per singulas prouincias oportet episcopos recognoscere Metropolitanum suum,qui eis præest d.c. per singulas, & 1.& 2.c.1.de off.leg.& ei tanquam maiori obedire gl.in c.si episcopus in verb.perceptione.18.dist.dummodo mandatum sit secundum Canones c.dilectus,de temp.ord.facit tex.in c.dilecti filij,de maior.& obed.glo.in c.ad aures d.titu.de temp.ord.& c.ne Dei ecclesiam, de simon.in c.sane de excess.prælat.& in c.ex tenore,de sent. excom. Item *qui scit se quibusdã esse Præpositum,non moleste ferat aliquem sibi esse prælatum sed obediẽtiam, quam exegerit,etiam ipse dependat, & sicut non vult grauis oneris sarcinas ferre, ita non audeat alijs importabile pondus imponere*; verba sunt hæc Leonis Papæ relata à Gratiano in c.qui scit.2.q.6. vbi gl.infert ad episcopos, qui non debent ægre ferre appellationes ab eis interpositas,facit text.in c. quorundam 74.dist.d.c.dilecti filij,de maior.& obed.c.prohibemus, de censi.

Reuerentię causa fuit decretum,quod præsente, seu adueniente suo Metropolitano cesset episcopus à Benedictionibus priuatis, vt habetur in Ceremoniali episc.nuper edito.c.4.

Hinc deducitur secundum Hostien.in sum.de pęni.& remi.nu.18.in fi.sub nu.20.quod ab Archiepiscopo de anima episcopi ratio exigetur,et quod ei tenetur confiteri subdens,nec istud prohiberi per c. fi.de pęn.& remiss.Abb.in c.cum inferior,de maio.& obe. idem tenet habere locũ. d.c.fi.in exemptis tantum,sed contrarium tenet in d.c.fi.& Pet.de Palu. vt refert Sylu.in verbo confessor.1.q.8. nu.3. quod episcopus etiam nõ
7 exemptus potest sibi eligere confessarium, † & intellige non solum in sua diœcesi, sed etiam extra, dummodo confessarius sit approbatus ab
8 ordinario per declarationem Concil. Trid.sess.24.c.15.

Decimum Metropoliticum ius est, quod Archiepiscopus potest iniungere episcopis suis,vt per suas diœceses seruetur,quod seruatur per Metropolitanum ipsum in sua Diœcesi,c.dilectus,el secundo de simon. dicam.inf.23.auth.

Vndecimum ius est. Nam absentia episcopi probanda est à Metropolitano,à quo in scriptis approbanda est Conc. Trid.sess.6.de refor.c.3.& sess.21.c.1.de refor.

Duodecimum ius est,quod absq; legitima causa eo non residente archieps potest applicare fructus fabricæ ecclesiæ, aut pauperibus loci, & crescen-

crescente contumacia denunciare Summo Rom. Pontifici iuxta prædicta decreta Conc. Trid. & Constitu. Pij iv. de anno 1560. pridie nono. Septemp. incip. De salute gregis.

8 Decimatertia authoritas est qđ † Archiepiscopus potest episcopum suspendere, interdicere, & excommunicare c. 1. §. fin. de off. ord. in 6. c. uenerabili, vbi Abb. de sent. exc. gl. in c. fi. 12. dist. Host. in c. graue, col 3. de præb. & in c. 1. de off. vicar. in 6. Abb. in c. non potest nu. 8. de sent. & re iu. & in c. postulatio nu. 11. de cleri. exco. minis. Gem. in c. vt litigantes nu. 4. de off. ord. in 6. & in c. 1. §. fi. de for. comp. in 6. Dec. in c. 1. de iud. nu. 28. in 1. lect. Syno. Vgo. in præludijs c. 9. fol. 10. col. 2. Lancel. Corrad. in templo omn. iud. lib. 2. c. 4. sub nu. 18. Bocte. de Syno. p. 1. nu. 45. 46. & 47. vbi tenet quod episcopus omittens congregare Synodū est suspendendus ab executione officij, & poterit suspendi per Archiepiscopum cui subest. Eo excommunicato iurisdictio non deuoluitur ad Archiepiscopum c. 1. de sup. negl. prel. in 6 tunc cessat iurisdictio Vicarij, & eius officialis, & si de facto audit causas, potest eum suspendere, & excommunicare. Host. in c. 1 de off. vica. in procedendo tamen contra episcopos seruanda est dispositio c. 2. de off. deleg. in 6. & sicut Episcopo excōmunicato non deuoluitur iurisdictio ad Archiepiscopum, ita nec etiā si propter morbum incurabilem pastorale officium exercere nō possit adeo quod coadiutorem dare non possit c. ex parte de cler. egro. cū hoc spectet ad Papam c. vnico. eo. tit. in 6. Conc. Tri. sess. 25. c. 7. de refor. ge-

9 nerali † de facultate quam habet episcopi coadiutores cum futura successione, & quænam exercere possint vltra doct. in locis præallegatis, & Oldrad. cons. 44. ac Nau. in cons. 2. de cler. ægrot. extant declarationes

b sacræ Congregationis super sacris ritibus. *b*

Decimaquarta authoritas est. Quòd si episcopus est negligens in eo, quod facere debet, Archiepiscopus potest ipsum compellere. Abb. in repetitione c. si quis contra clericum, nu. 5. & nu 40. de for. comp. & in c. pastoralis in prin. de off. ord. in c. auaritiæ, de præben. in ca. cum Bertoldus, de iud. nu. 19. & potest in eum exagerare pēnas Fely. in d. c. pastoralis, nu. 6. Si autem episcopus non vult facere, an supplebit Archiepiscopus, dicam infra. Ideoq; Archiepiscopus cogere debet episcopum negligentem in erectione Seminarij, eiusq; conseruatione, si suam portionē soluere detrectauerit ex decreto Sacri Conc. Trid. ses. 23. de refor. c. 18.

Decimaquinta authoritas est, nā Archiepiscopus vocans episcopos ad concilium prouinciale, tenentur accedere, de quo infra verbo, concilium prouinciale.

10 Decimasexta authoritas est, † nā Archieps est ordinarius iudex oīum episcoporum suæ prouinciæ. c. quia cognouimus 10. q. 3. c. pastoralis in prin. vbi Abb. num. 2. de off. ord. c. sollicitudinem, de appell. gl. in c. Metropolitanum 2. q. 7. & in c. sicut vnire, in verbo, attentare, de exces. prel. & in aut. cleric. in verbo episcopalis C. de sacrosc. eccle. Abb. in c. excōicato sua nu. 13 de rescript. in c. suffraganeis, nu. 1. de elect. in c. non pōt, sub nu. 8. de re iud. in c. nullus, nu. 2. de iure patr. in c. dilectis, num. 7. de

appella.

appella.in c.postulatio,nu.11.de cler.excom.ministran.& in c.antiqua, de priuileg.Gem.in c.venerabilibus in princip.nu.4.de sent.excom.in 6. per illum text.& in ca.cleros 21.dist.vbi etiam dicit,quod episcopi immediatè sunt subiecti Metropolitano.Card.Zaba.in clem.abusionibus sub nu.8.& de pœn.& remiss.Gem.& Franc.in c.vt litigantes,de off.ord. in 6.Roma.consil.121.nu.3.Felyn.in c.cum inferior, de maio.& obedi. & Bott.de syno.p.4.art.2.nu.28.& 29.est enim episcopus suus,& idem Metropolitana lege subiectus d.c.pastoralis,in prin.facit text. in c. dilectus filius,el 2.de simo.ibi episcopis tuis,& c.1.44.dist. & est de clero Metropolitani c.maritus,& ibi gl.93.dist.Bott.de syno.p.3.art.2.sub nu.27. qui est eorum superior clem.1.& ibi glos.in verbo superiores, de exces. præl.gl.in c.quia periculosum,de sent.excom.in 6.& in c.cum Apostolus in verbo rationabilis, de censi. & dicuntur suffraganei à suffragãdo, quia suffragantur sibi in officio episcopali Abb.in d.c.suffraganeis,& c. quod sedem,de electio. Ex quibus infertur quod si episcopus manus iniecit in clericum, & est senex vel debilis vel impeditus, poterit absolui per Metropolitanũ qui est eius ordinarius, vel sede Metropolitana vacante per capitulum ipsius Specul.in tit.de diuersis senten.for.ver.quid si ipse episcopus.Bertachi.trac.de episcopo in præludijs nu.14. & qualiter Archiepiscopus potest indifferenter cognoscere de causa ciuili, & potest conueniri etiam per eius subditum absq; petitione veniæ Abb.in c.legebatur,sub nu.3.de maio.& obe. Albe.Oliua super ritu 11.cur.Archiep.Neap.& quid in criminibus vide Abb.in d.c.pastolis in prin.& c. 2.de appella.& quid si de crimine agatur ciuiliter Abb.in d.c.nõ potest nu.8.& in causa ciuili non solum procedit si conueniretur actione personali,sed etiam si reali,vel ratione rei sitæ in eius diœcesi,vel prouincia Abb.in c.sanè nu.5.de for.comp.cuius dictis adde Gemi. & Franc.in d. c.vt litigantes,& Lancel.Conrad.in d.templo omn.iud.lib.2.c.4.nu.17. 18.& 19.& Iacob.Sbrozzius in trac.de off.Vica.lib.2.q.58. in causis vero criminalibus vide decretum Conc.Trid.sess.24.de refor. generali c. 5.& sess.13.ca.6.& 7. Non desunt tamen aliqui Doc.dicentes quòd Archiepiscopus in ipsis suffraganeis nullam habet potestatem, nisi quatenus expressum in iure reperitur gl.in cle. si vna. in verbo mense suæ, de reb.eccle.non alienan. Dec.in c.sollicitudinem n.11.de appel.post Hos. & Ioan.And.in c.magnæ,de voto.idem dicit Io.And.in c.nullus, de iure patro.refert Fely.in d.c.pastoralis in prin.& in c.cum ex officij nu.7. de præscr. qui dicit esse doctrinam solicitariam, & quòd in hac materia episcoporum Metropolitanis est prohibitum quicquid expresse nõ reperitur concessum,colligitur euidẽter in eo quod legitur, & notatur. in c.inter corporalia.§.sed neque versi.& quod non est,de translat. episcop.secundum Host.in d.c.magnæ.facit etiam text.in cap. dilectus, de temp.ord.cap.duo simul,de offic. ordin.& glos.fin. in ca.1.de sup.negligen.prela.in 6.vbi dicit Host.per d.c.2.de transl.episc.quod Archiepiscopo responderi potest, quia sufficit, quòd casus iste non inueniatur expresse concessus.

Decima-

11 Decimaseptima authoritas est † quod nedum Archieps est iudex suffraganeorum d.c.pastoralis, in princ. sed etiam vicariorum generalium ipsorum c.1.de off.vicar.in 6.& hoc in ijs, in quib.vicarij delinquunt in offic.d.c.1.& tunc officialis dr delinquere in exercitio officij,quando authoritas officij est in causa, vt delinquat,& sic quoties prætextu,fauore, cōtemplatione,& colore officij delinqueret. Paris de Puteo in trac.Syndic.in verbo officialis offensæ,sub nu.6. Carauit super Ritu.49.mag.curiæ.Vica.sub nu 27.Rota Rom.in decis.diuerso.754.nu.2.& 3.vol.1.potest ergo Archieps eos punire. Card.Zab.in clem.abusionib.sub nu.8.de pœnit.& remiss.idem dicit in clem. Archiepiscopo vers. simili,nu.2.de priuil.quod Archiepiscopus habet iurisdictionem in epos suffraganeos, & eorum officiales principales per d.c.pastoralis, in princ.& c.Rom.de offic.ord.in 6.& quod qui habet querelam ꝯ episcoꝑum,vel eius officialem,potest adire Archiepm per simplicem querelam,ca.venerabilibus, §.sed si excōicatus,de sent.excoiam.in 6.sm Card.in d.clem.Archiepiscopo,Gemi.in d.c.venerabilibus,nume.4.vbi etiam dicit quod quilibet subditus suffraganeorum potest adire archiepiscopum per viam querelæ contra suffraganeum,vel eius officialem, nec obstat text.in c.1.§ nec etiam,& §.fi.de fo.compet.in 6.quia intelligitur,quando extra officium vt per Io. And.in d.§.fi. & ideo si in exercendo iurisdictionem episcopalem, delinquant officiales in aliquo in talibus immediate subdunt Archiepiscopis, vnde à sententijs eorundem ad Archiepiscopum appellatur c.Romana, de appell.in 6.& possunt Archiepiscopi animaduertere in eosdem,v.g.si non seruant priuilegia Sedis Apostolicæ,sen'entiā proferunt per gratiam,vel per sordes,contra c.1.de sent.& re iudic. in 6.excommunicant sine scriptis,c.1.de sent.excommuni.in 6.vel vniuersitatem,siue collegium,vel generaliter, sine causæ rationabilis, & veræ expressione,c.Romana,§.pen.& fin.eod.tit.& multa alia exampla poteris colligere per te ipsum,in alijs autem,quæ facit,vel possidet officialis episcopi tanquam priuatus nō habet se intromittere Archiepiscopus,plusquam de alijs subditis suffraganei sui d.c.Romana.§.nec etiam,& §.fin. de fo.compet.in sexto,& Archiepiscopus potest contra eundem procedere,quando de facto, & cōtra iura suum exercet officium,ita dicit Hostien.in d.c.1.de offic.vic.in 6.in verbo officialem,& in verbo non arctatur,idem etiam dicit in d.c.1.de fo.compet. in sexto in verbo officiales, inquiens quod cum consistorium episcopi, & officialis vnum, & idem sit d.c.Romana,de appell.in sexto videbatur, quod vterque eadem persona censeretur,& ideo posset Archiepiscopus distringere officialem sicut,& episcopum prout in d. c.pastoralis in princ. Sed non ita est nisi in ijs in quibus officialis delinqueret cum dictum consistorium, siue officium dicti consistorij,vt patet in d.c.1.§.fi.de fo.comp. in 6. vbi idem tenet Io.And.Gemin.& Franc.in ijs ergo,quæ sunt extra officialatū, non
24 se intromittit † Archiepiscopus plusquam de alijs subditis suffraganeorum Iacob.Sbrozzius in tract.de off.Vic.lib.2.q.59.& lib.3.q.57.in quos regulariter nullam habet potestatem, nisi in casibus expressis in iure ca.

D Roma-

Romana,& c.venerabilib.de sent.excom.in 6.d.c.pastoralis, vbi præter alios Bellam.nu.1.& 10.& Fely.nu.5.& est tex.in d.c.1.de sup.negl.prel. in 6.c.1.de fo.comp.c.sicut venire,de excess.prela.Abb.in c. si quis contra clericum,sub num.40.de fo.comp.& in c.ex parte, nu.5. de concess. præb.Card.Zabar.in d.clem.Archiepiscopo, & ibi etiam Imo.num.12. Fely.in c.cum ex officij,nu.7.de prescrip.Dec.in c.solicitudinem nu.10. de appell. in tantum quod Archiepiscopus excommunicans subditum episcopi,vel absoluens in casu non suo extra casus exceptos, non tenet excommunicatio,vel absolutio.Inn.in d.c.pastoralis,de off.ord.& ibidē Bellam.nu.12. & Abb.sub.nu. 10. qui dicit quod communiter tenetur, & vide eundem in cap.quanto,de off.ordin.post.glo.in cap.per singulas, el secondo,9.q.3.& glo. in Summa. 16. q.6.in verbo Metropolitanum, vnde Archiepiscopus subditos sui suffraganei non potest compellere, causas delegatas ab eo suscipere, suas sententias exequi, vel testimoniū in causis,ad eum deuolutis proferre,nisi consuetudo aliud disponat.c.1. §.neq; de fo.comp.in 6.vbi Gem.nu.3.notat quod iudex non potest cōpellere testem ad testificandum in causa coram eo vertente, nisi sit suæ iurisdictioni subiectus.Item Archiepiscopus nec contra officiales,vel p̄latos suffraganeorum consuetudine aliud,non disponente, nec contra subditos eorum super salarijs aduocatorum, & procuratorum causarū fori Archiepiscopi iudex competens est dicto c.1.§.nec etiam.Item Archiepiscopus non compellit inuitos, ꝯhentes aliarum diœcesim in sua propria coram se respondere,nisi ibi inueniantur, sed si citati nolunt ꝯparere,vel malitiose se occultāt ne citentur,in bonis ipsorum in sua diocesi potest missionem facere,vel in alia decernere per ordinarios faciendam d.c.1.§.contrahentes,vbi no.doc.& Gem.quod ratione ꝯctus non potest quis conueniri in loco ꝯctus nisi reperiatur ibi, & sic patet quod in contractib. non fit remissio ad locum contractus sicut fit in delictis: quid si diœcesanus non vult illam facere? non potest compelli à iudice ꝯctus nisi alias sit suus,sm Io.Mona.Arch.& Gem.in d.§.contrahentes, & nota quod iudex non poterit excommunicare existentem extra territorium ratione contractus initi in territorio, si ibi non inueniatur, qđ limita nisi iudex prius præuenisset illum per citationem antequam exiret eius territorium,quia tunc teneret excommunicatio contra existētem extra territorium,ratione contumaciæ commissæ in territorio, tenet Inn.& Io.And.c.preterea,de dilatio.& Fran.in d.§.contrahentes,& nota quod disposita in d.§.contrahentes, habēt locum in quolibet alio iudice contractus,licet non sit Archiepiscopus Io. And. & Gemini. ibi sub nu.15.& probantur omnia ibi disposita in l.hæres absens & l.omnē, & l. interdum.§.fi.de iudi. cum similib. allegatis per Host. ibid.in verbo super contractib.Item non potest Archiepiscopus suos clericos mittere in diœcesim suffraganeorum,vt coram ipsis fiant contractus,vel iam facti approbentur,nec si facti,vel approbati sunt coram illis possunt suffraganeorum,subditos cogere coram se litigare super illis, nec excommunicare suffraganeorum officiales, vel subditos si noluit litigare coram

ram ipso d.c.1.§.fi.de for.comp.in 6.vbi Io. Andr. ampliat etiam si contractus fierent coram ipso Archiepiscopo extra suam diœcesim, nõ sortirentur contrahentes ipsius forum, infertur etiam ex regula prædicta, quod si Archiepiscopus citat subditum suffraganei,& in citatione exprimit casum per quem concludatur sua iurisdictio, tenetur citatus comparere:aut non exprimit talem casum,& non tenetur cõparere fm Hostien.Io.Mon.Io.And.Gem.in d.§.fi.num.3.etiam notat quod citatus à non suo iudice,licet non compareat, tamen excõicari non potest, & rõ est,quia iste non potest dici contumax,& Franc.in d.§.fin.vnum casum colligit,in quo excõicatio est ipso iure nulla,quando.s.quis citatur à nõ suo iudice,quia tunc non tenetur comparere, nec potest excommunicari,si non comparet,esto quod aliquo casu posset esse suus iudex,casus in quib.excõicatio est nulla,ponit gl.in c.præsenti, de sent. excom.Item Archiepiscopus non potest consentire vnioni ecclesiarum, quæ sunt in diœcesi sui suffraganei,ca.sicut vnire, de excess. prælat. alios casus negatiuos poterit quis colligere per seipsum inter principales ergo casus exceptos,in quib.Archiepiscopus habet iurisdictionem,est qui sequitur.

a *ADDITIO. Verba declaratoria decreti Conc.Trid sess.23.ca.15.sunt videlicet S.D.N. audita relatione Congregationis declarauit episcopos vigore priuilegij de quo in c fi.de pœn.& remiss.non posse sibi eligere sacerdotem non subditum qui a proprio ordinario non fuerit adhuc ad formam huius decreti concilij amissus, & approbatus ad audiendas confessiones.*

Communis intelligentia d.c.fi est,vt habeat locum etiam in episcopo suffraganeo, vt possit sibi eligere confessorem contra Hostien. qui confessor electus etiam Archiepiscopo inuito potest omnia in eum de quibus non est sedes Apostolica consulenda, quia hanc potestatem non habet ab episcopo eligente,sed à iure committente S.Ant. in 3.par.sum.tit.17.ca.2.§.2.Syluest in ver.Confessor.1.q.9.& dum legitur ibi episcopo inuito dic.Archiepiscopo inuito sic enim dicit.S.Ant.in loco praallegato.

b *De coadiutore episcoporum fecit tractatum Thomas Campegius, habetur etiam per Tarsium in tractat.de resign.benefic lib.8.q.20.& extant declarationes tenoris sequentis videlicet die Iouis 31.Ian.1591.Congregatio Illustriss.Dominorum Cardinalium super sacris ritibus ad dubia nomine Illustriss. Dominorum Cardin.Paleotti, & Veronen.proposita sic respondendum censuit.*

Ad primum dubium censuit coadiutori cum futura successione non licere ingredi ciuitatem pontificaliter,quia licet sit coadiutor cum futura successione,ex quo tamen non habet ius in re,sed ad rem,non debet recognosci tanquam superior,& caput,sed vti coadiutor,& eo magis,quia contingere potest, vt non succedat in episcopatu,sed prior moriatur.

Ad secundum respondit ipsum non debere vti cruce in diuinis, nec in functionibus pontificijs nec dum incedit per vrbem cum crux sit signum, & ornamentum dignitatis,& iurisdictionis & coadiutor vtraque careat.

Ad tertium censuit coadiutorem pontificalia in ecclesia exercentem absente Archiepiscopo vti posse cappa, cum ea sit tantum ornamentum dignitatis episcopalis, præsente autem Archiep.scopo vti debet mantelletto,& rochetto, neque licere vnquam coadiutori vti mozzetta,& rochetto,etiam absente Archiepiscopo cum hoc

proprium sit eius penes quem est dignitas, & iurisdictio.

Ad quartum respondit negatiue cum vna sedes, non capiat duos.

Ad quintum censuit canonicos esse compellendos, vt coadiutori episcopo solemniter celebranti, & pontificalia exercenti semper assistant, alioquin indecorum videretur si episcopus sine canonicorum assistentia celebraret, nec non videretur esse contra decretum Conc. Trid. quod extensiue huic etiam casui accommodari potest.

Quoad circulos respondit canonicos non debere accedere ad circulos cum ipsi circuli denotent membrorum vnionem ad ipsum caput, & ex superius deductis constat coadiutorem non debere esse caput.

Quo vero ad confessionem faciendam cum celebrante solemniter, respondit decere vt coadiutor episcopus confessionem faciat cum sacerdote canonico celebrante, & vt idem quoque benedicat in fine missæ, ne populus præsens diuinis benedictione episcopali defraudetur, & iam est vsu receptum, vt episcopus benedicturus in fine missæ faciat etiam confessionem cum celebrante.

Ad sextum censuit licere coadiutori de licentia tamen Archiepiscopi benedicere populo dum per ciuitatem incedit.

Ad septimum respondit maxime decere, vt canonici prodeant obuiam coadiutori episcopo ad ecclesiam pontificialiter accedenti ad ostium ecclesiæ, eumque discedentē ad idem ostium deducere, immo esset valde commendandum, si nonnulli canonici officij & vrbanitatis gratia ad ipsius coadiutoris ædes accederent.

Ad Octauum respondit, coadiutorem non habere facultatem largiendi indulgentias, & sic eas Archiepī noīe si quas Archieps concedere voluerit, esse publicandas.

Quarum declarationem exemplar habui ab admodum Illust. & Reuerendiss. Domino Alphonso Pisano Archiepiscopo S. Seuerinæ, & insuper vidi Bullas Apostolicas in persona Domini electi episcopi Caliponen coadiutoris Domini episcopi Insulauen cū futura successione vbi inter alia sunt apposita hæc verba videlicet, te prædicto Annibali episcopo quandiu idem Annibal episcopus idem ecclesiæ Insulanen præfuerit coadiutorem perpetuum, & irreuocabilem in regimine, & administratione ecclesiæ Insulanen. huiusmodi in eisdem spiritualibus, & temporalibus cum plena facultate omnia, & singula quæ ad huiusmodi coadiutoris officium de iure, vel de consuetudine quomodolibet pertinerent, & c hæc recensui quia in bullis coadiutorium non solet exprimi aliqua facultas specialis sed absolute prædicta generalis clausula. Prosp. de Aug. I. V. D.

13 *Quam iurisdictionem habeat Archiepiscopus per appellationē, & de eius effectu.*
14 *Absolutio ad cautelam quæ sit, quando habeat locum, & dari possit.*
15 *In quo loco Archiepiscopus potest cognoscere causas appellationum.*
16 *Archiepiscopus in diœcesibus suffraganeorum eis inuitis nihil potest regulariter agere nisi in casibus sibi a iure concessis.*
17 *An de consensu partium.*
18 *Quæ sunt consideranda ante inhibitionem.*
19 *An per suspicionem suffraganei deuoluatur iurisdictio ad Archiepiscopum.*
20 *A quibus decretis hodie admittenda sit appellatio.*

13 Decimaoctaua authoritas est, † nam Archiepiscopus habet iurisdictionem in subditos suffraganei per appellationē in appellantē, & appellatum, illosq; qui se spontè offerunt liti super illa re de qua est qō c. Romana,

mana.§.in alium,& ibi Gemi.& Frauc.de appell.in sexto, & appellatio principaliter operatur duos effectus,vnum sententiæ suspensiuum,aliũ vero iurisdictionis deuolutiuum.Abb.in rub.& in c.per tuas,num.2.de sent.excom.Franc.in c.ex parte,de appellat.à subditis enim episcopi suffraganei ad archiepiscopum appellatur c.per singulas,el secondo c.cõquæstu.9.q.3.c.1.de off.lega.c.duo,& c.pastoralis,de offi ord.c.dilectis, c.cum causam,c.solicitudinem,de appell.c.per tuas, de sent.excom.c. 1.de for.comp.in6.d.c.Rom.de appell.in 6.c. 1.& c. vt litigantes,de offi. ord.in 6.c.venerabilib.de sen.excom.in 6.cũ venerabilib.de sent.exc.in 6.cũ similib.& non ad Patriarcham si Archieps illum habet in superiorem,quia omittitur medium,s.Archiepiscopus.Fely.In c.cum te consulente,vel off.del.valet autem cõsuetudo appellandi, eo omisso, qua cessante valet appellatio,si non fuit obiectum.Abb.in rub.de appell.ad Papam autem appellatur omisso medio.c.ad Romanam,2.q.6.c.antiqua de priuileg.gl.in d.c.Romana,in princ.Felyn.in d.c.cum te,quia ipse est omnium iudex ordinarius gl.in d.c.si duobus,de appell.de qua appellatione debet Archieps certificari,vt non possit se intromittere . Host. in c.1.de sup.negl.præla.in sexto,de qua scientia vide gl.in reg. cũ qui scit, de reg.iur.in sexto,nam si appellatum sit ad Papam ab vno,& ab alio ad Archiepiscopum,qui ignorans apppellatum fuisse ad Papam ratione ɔtumaciæ excõicauit,tenet excommunicatio c.si duobus,de appel.& sic nota Archiepiscopum esse legitimum iudicem subditorũ suffraganeorum in cã appłonis,& appellatio interiecta ad Papam , q̃ ignorabat Archiepiscopus,non habet impedire iurisdictionem ipsius , cui renunciare poterat appellans.Gemin.in d.c.Romana.§.cum autem,de appell.in sexto,quod extendit in quolibet ordinario ignorante fuisse appellatum ad superiorem,vt non suspendatur eius iurisdictio Pet.Duen. reg.24.limitat.4.per d.c.si duobus:& sciens de appellatione ad Papam, non põt Archiepiscopus tunc se intromittere ẽt in carcerib.appellationem, nisi appellnas appellationi renunciauerit verbo, vel facto,vel nisi notorium sit actum illum esse iniustum.d.c.sollicitudinem,de appellat.& vide gl. in c.per tuas,in verbo remitti,de sent.excom.& per d.c.sollicitudinem, dicit ibi Card.Alex.nu.4. quod licet regulare sit Archiepiscopum in criminibus notorijs habere potestatem supra subditos suffraganeorum c. Romana §.notoria,de censi.in sexto,tamẽ ampliat etiam post interpositam appellationem ad Papam,& hoc per elegantem decisionem prędictæ decretalis,de qua per Host.in c.ex conscientia,de crim.fal. Anto. Gabriel.lib.2.comm.opin.in tit.de appell.concl.2.

Ampliatur tñ præcedens conclusio , quod nedum in spiritualib. sed ẽt in temporalib. ab episcopo ad archiepiscopum appellari possit Host. in d.c.Romana.in prin.& in §.debet, & nedum in ciuilib. sed ẽt in criminalib:& non solum cum proceditur per viam accusationis, sed ẽt p viam inquisitionis.Abb.in c.licet,nu.3.de off.ord.an autem in causis fidei ab ordinario ad Metropolitanum appellari possit, vide Franc. Pęgna.in c.3.p.direc.inquisi.in scholia, seu adnotatione 42. fol.153.c.3.

Declaratur prędicta conclusio, vt per appellationem solum deuolua tur iurisdictio ad Archiepiscopum quoad partes, non quoad alios subditos, & iō in compulsione aliorum subditorum recurrendum est ad epm.gl.& Abb.in c.pastoralis, in prin.nu.12.de offi.ord.vnde non potest archiepiscopus compellere subditos episcopi ad perhibendum testimonium, nisi aliud de consuetudine obtineat c.1.§.neq; vbi gl.in verbo, suscipere de foro competen.in sexto,& Host.in verbo, testimonium, dicit necesse esse quod ordo seruetur, vt. s. is qui ordinarius est personarum primitus requiratur, qui si non obedierit puniri poterit, & si infra tempus per Metropolitanum congruum assignatum hoc non fecerit, eo elapso ipse archieps faciet, no.in c.Rom.de sup.neg.prael.in sexto, sed istud non placet Archidiac.qui dicit quod licet tunc possit compellere suffraganeum, non tamen subditum ipsius:& ita Io.And.residet.Imo. tamen in d.§.neq; dicit quod forte posset dici illud procedere, quādo est negligens termino à iure statuto, secus in termino per archiepiscopum statuto, ne aliàs aperiatur via malitijs c.quanto, in fi.de diuor. secūdum eum decisio autem huius articuli dependet à notatis in d. c. Romana, quia si teneatur opinio, quod negligentia episcopi deuoluat iurisdictionem ad Archiepiscopum, procedit, opinio Hostie. Si vero teneatur opinio contraria procedit opinio Archidiac. & ita nihil affirmando transeunt Gemi.& Fran.in d.§.neque, de qua quæstione dicam infra.

Id autem quod diximus de effectu appellationis, limita, vt per appellationem non suspendatur exequutio, si appelletur ab excommunicatione, vel ab alia sententia censurę ecclesiasticæ, nam tunc causa tantū transfertur ad superiorem c.pastoralis,§.verum, vbi Abb.assignat duodecim rationes, de appell.c.ad reprimendam,& ibi gl.in verbo conquestus de offic.ord.c.is cui, de sen.excommu.in sexto (secus est in appellatione à declaratione excommunicationis, vt dicam infra sub nu.20.)& potest archiepiscopus aliquando absoluerę ad cautelam c.per tuas, de sen.excommu.c.solet,& c.venerabilibus eo.tit.in sexto,& de absolutione ad cautelam etiam habetur in c.ad præsentiam, de appell.in c.veniēs el 2.in fi.de test.in c.Apostolicæ, de excep.c.cum desideres §.1.& c.vene

14 rabilibus, de sen.excom.& in c.præsenti eod.tit.in sexto, † est autem absolutio ad cautelam vera, seu putatiua ab ecclesiastica cēsura liberatio. Io.And.in d.c.solet, nu.12.qui post Inn.Host.& Io.Mon.ibi longe diffusius tractat hanc materiam absolutionis ad cautelam per modum sūmæ, ex cuius,& aliorum dictis ad intelligentiam terminorum has breues conclusiones delegimus. Absolutionem, s.ad cautelam non habere locum nisi in sen.excom.lata ab homine,& à censuris latis in homines, quia illæ possunt esse nullæ,& iniustæ, in sententijs vero latis à canone, & à iure, de quibus non dubitatur, quod sint iniustæ, ista absolutio locū non hēt,& hoc nisi occurrat dubiū facti, vel probabile dubiū iuris, fm Io.And.quem sequuntur cæteri doc.quorum dicta reassumit Fran. in d.c.solet in 1.nota.& col.3.& sequitur Fel.in d.c. Apostolicæ nu. 20. de excep.Bott.de syno.p.2.ar.1.concl.13.nu.112.vbi etiā tenet, quod sicut abso-

absolutio ad cautelam non habet locum in censuris latis per canones, ita nec in censuris statutorum synodalium, idq; colligitur etiam ex p̄allegatis iurib. loquentib. de absolutione ad cautelam, quæ loquuntur ĩ censuris latis ab homine, & excommunicatio nunquam fertur ab homine, nisi propter contumaciam. Abb. in c. qua fronte, nu. 11. de appellatio. in rub. de sen. exc. & in c. 2. de rap.

Secunda conclusio est, quod quando ex quacunque causa allegatur nullitas sententię, habet locum ista absolutio ad cautelam, & hanc opinionem esse communiorem, & veriorem, & cōiter teneri dicit Abb. in d. c. Apostolicæ, sub nu. 10. de exceptio. & ideo si sententia censuræ dicatur iniusta, tunc non debet peti absolutio ad cautelam, sed simpliciter ex quo est ligatus, cum siue iusta, vel iniusta ligat idem quando sententia esset æqua, & iusta, ita ex dictis doctorum concludit Fran. in d. c. solet col. 4. versi. 5. quærit, habet ergo locū in omni casu, quo dubitatur de nullitate. Fran. in d. c. solet. in 3. no. Sed si constat eam esse nullam, tunc debet statim pronunciari nulla, nec fiet ista absolutio ad cautelā. Card. Alex. in c. quoties. 2. q. 6. à sententia itaq; iniusta non datur absolutio ad cautelam, quia fatetur se ligatum, ideo habet necesse petere directe absolutionem, & non ad cautelam. Gemi. in d. c. solet nu. 7. casus in quib. excommunicatio est nulla, enumerat gl. in c. pręsēti, de snia exc. in 6. & quę dicatur iniusta, & nulla, vide gl. in c. sacro, eo. ti. in antiquis. Abb. in c. ab excommunicato, de rescript. Nau. in Man. confess. c. 27. sub nu. 2.

Tertia conclusio est, quod qui non potest directam absolutionē impendere, no pōt nec illam, quæ fit ad cautelam. Fran. in d. c. solet. col. 1.

Quarta conclusio est, quod absolutio ad cautelam est ex gratia, nam de iure esset, vt primo constaret de veritate causæ quam fieret absolutio ideo est in arbitrio superioris, qui poterit eam concedere, & denegare, secundum coniecturas occurrentes, & concludunt Inn. Host. & Io. Andr. in d. c. solet, vbi Fran. in 2. nota.

Quinta conclusio est, quod quando fit hæc absolutio ad cautelā, requiritur citatio illius, cuius interest, nisi periculū esset in mora: & debet fieri absolutio cum cautione de parendo mandatis si apparebit eum iuste excommunicatum, cum enim hæc absolutio fiat solum in dubio, tale dubium postea per probationes certificabitur, per quas patebit an absolutio habeatur pro putatiua, & imaginaria, quod erit cum patebit nō fuisse ligatum, an pro vera, si apparebit illum iuste ligatum, vnde nō bene esset in hunc casum prouisum aduersario, si non cauisset, debet etiā præstari iuramentum secundum Ioan. And. cuius dicta reassumit Fran. in d. cap. solet, col 4. vers. 6. quęrit, & notat vnam regulam, quod vbicunque pars potest impedire, ne actus fiat, semper requiritur citatio, facit, quod notatur. 3. q. 9. c. omnia, quare autem ista absolutio dicatur. & fiat ad cautelam, vide Abb. in d. cap. Apostolicæ, nume. 10. de excep. referentem Hostien. & Ioan. Andr. in d. ca. solet. vbi glo. in verbo opponat. dicit quod propter peccatum, & propter excommunicationem facilius quis moritur. gl. in c. episcopi 11. q. 3. Silua. nup. lib. 6. sub nu. 56. Oliua sup ti-

tu.18.cur. Archiep. Neap. & proprie dr̄ absolutio qñ fit à censura iusta, vel ad cautelam, sed vbi est censura iniusta, vocatur proprie relaxatio, licet respectu suspensionis iura vtantur verbo relaxationis. Fel. in d.c. Apostolicæ, in prin. quia nu.17. vsq; ad finem dictis per Io. And. in d.c. solet, circa absolutionem ad cautelam multa satis notabilia addidit.

Sexta conclusio est, quòd absolutio ad cautelam potest fieri etiam antequam iudex de veritate causæ cognoscere incipiat c. venerabilibus. §. sed si ex causa, & ibi Franc. de sent. excom. in 6. plus ergo potestatis habent Archiepiscopi in hac absolutione ad cautelam, quam in inhibitione, quam facere non possunt, nisi prius incipiant cognoscere de veritate causæ appellationis ante diffinitiuam. gl. fi. in d.c. venerabilibus.

Septima conclusio est secundum Card. Alex. in c. solitudinem, nu.4. de appell. qui ex eo tex. notat quod in omni casu, in quo nulla causę cognitio requireretur, tunc inferior, pendente appellatione coram superiores potest adiri, & infert satis notabiliter quod cum absolutio ad cautelam possit impendi præstita cautione absq; causæ cognitione, pendente appellatione coram Papa à facto episcopi, poterit excommunicatus ab epo petere ab Archiepiscopo ad cautelam absolui ab excommunicatione, non obstante, quod interposuerit appellationem ad Papam.

Octaua conclusio est, quod non solum fit absolutio ad cautelam, qñ quis principaliter appellat, vt supra dixi, sed etiam quando contra aliquem testem posset opponi exceptio excommunicationis, vt repellatur à testimonio, tunc iudex potest absoluere ad cautelam testis, quando tamen aliter veritas haberi non potest, nisi sit tale genus excommunicationis, cuius absolutio, reseruaretur Papæ, & durabit durante eius depositione, c. veniens el 2. in fi. & ibi gl. Io. Andr. & Doct. de testi. sicut, & absolutio eligere debentis, d.c. Apostolicæ, de except. & potest fieri tunc à quocunque iudice causæ, Felyn. in c. pastoralis, num.13. de off. ord. tales enim absolutiones prouident negotijs, quibus functis reuiuiscit sententia, & procedit quando excipitur de excommunicatione in vim dilatoriæ, secus in vim peremptoriæ, nam tunc non fieret absolutio ad cautelam, Franc. in d.c. solet, col.2. & uers. 8. quęrit, qui ita dicit, post Archi. & Io. And. in c.1. nu.2. & Gemi. nu.10. de excep. in 6. quæ omnia notabilia
d sunt, quia multi errant in ista absolutione ad cautelam dicit Card. Alex. in c. quoties, 2. q.6. fit etiam absolutio ad cautelam extra casum excõicationis propter ambiguum duplicitatis, gl. in c. fi. de his, qui fi. occid. & in uerbo bonum, & in c. significasti, in uerbo ad cautelam, de hom. de pęnitentia ad cautelam legitur in c. significasti, el 2. de homi. gl. in c. perpendimus, de sen. excom. de uenia ad cautelam in c. exhibita, cod. tit. c.2. & 3. & ibi gl. fi. de cler. percuss. & quicunq; absoluitur saltim ad cautelam sp obtineat literas absolutionis. gl. in c. proposuit in uerbo de absolutione, de cler. excom. min. & de iur̄o ad cautelam glo. in c. super eo. de sent. excom. Sed redeundo ad appellationis mãm quatenus ad Metropolitanũ attinet, quęro de loco iudicij in causis appellationum tractandis. Re-
13 spon. constitutione Bonifacij Octaui esse cautum † ne Archiepiscopus

causas

causas quę per appellationem, vel aliàs iure Metropolico deferũtur ad ipsum alibi quam in sua propria ciuitate, vel diœcesis, aut in eis in quibus appellatũ extitit, vel causę ipsæ consistere dignoscuntur audiat, vel ēt audiēdas committat nisi sibi aliud de consuetudine competat in hac parte c. vt ligantes, de offic. ord. in sexto, ex quo tex. notat. ibi Gemin. casum in quo Archiepiscopus potest locare sedem, & de causa cognoscere in diœcesib. suffraganeorum suorum, nam Metropolitanis ne suorũ suffraganeorum ingrediantur diœceses, vt in eis authoritate propria iudicent, disponant aliquid ve aliud agant, canonica prohibent instituta,
16 dr in c. 1. de offic. ord. in sexto, super quod tex. exorditur Host. † quod archiepiscopus in diœcesib. suffraganeorum suorũ nihil potest inuitis suffraganeis regulariter agere est, tex. in c. sicut vnire, de exces. præl. facit ēt tex. in c. pastoralis, in princ. de offi. ord. & c. duo, eod. ti. & c. 1. de supplē. negl. præl. in sexto, vbi etiam Host. dicit quod prohibitum est Archiepš; vt in diœcesib. suorum suffraganeorum aliquid exerceant, sed suis terminis sint contenti, c. nullus primas. 9. q. 2. & iõ in nullo debent se intromittere, nisi in casib. à iure concessis, & Host. in d. c. 1. de sup. negl. præla. in sexto, refert decem, & octo casus, aliàs debet rr Metropolitanus abstinere per d. c. pastoralis, & c. sicut, & eosdem ēt casus refert in summa de offic. ord. sub nu. 7. Archieps insuper non potest in diœcesi suffraganei constituere officiales, qui de casus ad eum per appellationem deuoluendis, cognoscant, nisi de ɔsuetudine habeat, licet possit delegare causas in diœcesi epi sibi per appellationem deuolutas d. c. 1. de offi. ord. in sexto, & Metropolitani gesta in diœcesi suffraganei, in casib. qui nõ sũt in iure expressi, sunt nulla. gl. in c. per singulas el 2. 9. q. 3. Card. Alex. in d. c. nullus Primas, & facit regula ea, quæ de reg. iur. in sexto, & ibi gl. Item quæro pro declaratione proximè dictorum, quid si adesset ɔsensus par-
17 tium. Resp. † quod Archiepiscopus, vel eius officialis de causis clericorum tanquam iudices, absq; diœcesanorum suorum voluntate non cognoscunt: quando tamen non fuit appellatum, & si in ipsos ijdem clerici de facto cõsentiant d. c. 1. in prin. de foro comp. in sexto, vbi Gemi. notat quod Archiepiscopus non potest adiri, per viam querelæ per subditos suffraganei sui, nisi ipse consentiat, & sic patet quod de iure canonico clerici non possunt prorogare iurisdictionem non sui iudicis etiam ecclesiastici, suo iudice non consentiente c. significasti, de for. comp. & consensus debet esse epi, & non eius officialis gnalis. Gemin. in d. c. 1. nume. 2. & nouem concurrere debent, vt consensus clerici teneat. Host. in d. c. 1. in verbo, de facto, de for. compet. in sexto. Inter subditos ergo episcopi citra remedium appellationis non potest Archiepiscopus rr aliquid diffinire. Abb. in c. sollicitudinem, nu. 5. de appell. & si Vicarius epi detulit appellationi non deferendæ, non præiudicialiter iurisdictioni epi. Iacob. Sbroz. in trac. de off. Vic. lib. 2. q. 204. Vlterius quæro, quę nā
18 causæ cognitio requiratur anteq̃ inhibeatur. Resp. quod † Archiepiscopus antequam suffraganeorũ inhibeat, plura considerare dēt, & primo an cognitio causæ appellationis ad ipsum pertineat; nā ab inferiorib. prælatis

latis episcopo subiectus non facientibus idem consistorium, cum eo nō appellabitur ad archiepiscopum, sed ad episcopum, nisi aliud de consuetudine esset, c. Romana, §. ab Archidiaconis, de appel. in sexto, vbi Fran. post Andr. & Gemin. limitat duodecim modis, inter quos si non opponeret exceptio, quia tunc valet appellatio omisso medio, Rebuf. in trac. concordatorum in rub. de friuolis appell. vbi de prædictis limitationib. Item in causis, in quibus episcopus iurisdictionem temporalem habet appellatur ad Archiepiscopum nisi ex consuetudine, aut priuilegio, aut alio iure speciali sit appellandum ad alium d.c. Romana, §. debet, de appell. in 6. Capi. decis. 147. nu. 12. & dictis ibi per Gem. & Franc. adde Mari. Frec. in trac. de sub feud. lib. 1. sub tit. de orig. Baro. q. 11. & lib. 2. titu. de differen. feud. quater. sub nu. 34. fol. 142.

Similiter respectu appellationis interponendæ est differentia, an episcopus habeat delegatam, vel ordinariam iurisdictionem, nam si habet ordinariam, appellabitur ad archiepiscopum d.c. Romana, sed si delegatam, ad delegantem, & episcopus tanquam delegatus Papæ maior est archiepiscopo quoad illum articulum, vt in c. sane de off. deleg. c. pastoralis, §. preterea, de off. ord. ergo non debet appellari ad minorem. Abb. in c. ad abolendam, sub nu. 15. de hæretic.

Item si Papa mandat episcopo id, quod potestate ordinaria potest facere, non derogatur, quin ab episcopo ad sedem Metropolitanā appellari possit, c. licet, de off. ord. quia tūc dicitur potius excitata iurisdictio ordinaria secundum Doct. ibi, & præcipuè Felyn. qui declarant, & ponūt casus, quomodo possit cognosci, quando videatur dari delegata iurisdictio, vel excitari, & vide eundem Felyn. in rub. de off. deleg. Ias. & Dec. in l. si prætor. ff. de offic. eius, & ab habente vtramque potestatem ordinariam, & delegatam, ad quem appellabitur, vide Felyn. post Abb. & alios in c. cum ex officij de præscript. Item appellari potest à iudice in commissis arbitrio suo si partem lædit, aut grauat glo. in c. super de his de accusat. & in c. Romana, §. quod si obijciatur in verbo minus legitima, de appell. in sexto, gl. & Bar. l. si qua pœna, ff. de verbor. signif. & vide Cardi. Alex. qui refert opiniones contrarias, & concordiam in rubr. de appell. & Felyn. in ca. cum speciali, & in c. ex ratione eod. tit. amplia istam conclusionem, & limita, vt per Felyn. notabiliter in d. ca. super his, à num. 7. vsque ad 14. de accus.

Secundo principaliter Archiepiscopus antequam suffraganeo inhibeat, considerare debet an per appellationem sit deuolutum negotiū, & causa, & an appellatio sit legitime interposita, nam aut appellatur ante sñiam diffinitiuam, & tūc vt possit inhiberi, debet appellans exprimere probabilem, seu legitimam cām grauaminis, & quod fuerit appellatū inf. 10. dies, & anteq̄ fieret fides, iudex ad quem non pōt procedere, nec inhibere, vnde cauti appellantes portant sñiam diffinitiuam, vel interlocutoriā, & ipsam appellationem, vt per ista simul appareat esse appellatum inf. decem dies, infra quem terminū in dubio non p̄sumitur appellatum nisi probetur, & sic ante non est fundata iurisdō iudicis ad quem

Item

Item debet citari appellatus cum termino ad opponendum ꝯ appellationem,& si opponitur:quod causa in eo expressa nõ sit legitima, vel vera, tunc si constat iudici ad quem, quod per appellationem sit ad cũ deuoluta causa, vt quia constat esse appellatum infra legitima tempora, & quod causa sit legitima, dẽt tunc admittere appellationem ex causa legitima interpositam,& deinde debet incipere cognoscere de ueritate causæ,& his præcedentib.statim potest inhibere,& nõ antea, vt hæc oĩa colliguntur ex tex.in d.c.Rom.§.cũ aũt §.si vero,& §. quod si obijciatˀ, & ibi Io.An.Gemi.& Franc.ex quib.iurib.dicit Fran.in d §.qđ obijciat. quod habetur practica, quæ dẽt seruari in appellatione ab ĩterloquutoria per ipsum iudicem, anteq̃ inhibeat.Car.Alex.seu Prepo.in c.vt debitus honor.de appell.dicit decem esse necessaria in appellatione ab interloquutoria, quæ ẽt refert Rebuff.in trac.cõcordatorum in rub. de friuolis appell.Si vero appellatur à diffinitiua, tunc debet primo constare esse appellatum infra decem dies, & statim poterit inhibere etiam si cã non sit expressa vt not. Fran.post Gemi.& cæteros Doct.in d.§.quod si obijciatur, tamen hoc fallit, si dicatur esse appellatum in casu à iure prohibito, quia tũc debet cognosci de legitimate ipsius appellationis separatim ab articulo causę principalis d.l.Romana §.si autem.vbi Fran.etiam notat, quod licet in appellatione ab ĩterloquutoria iudex ad quem nõ possit inhibere anteq̃ appellationem, ut legitimam admiserit, & inceperit cognoscere de veritate causæ in appellatione expressæ, vt in d. §. quod si tñ si appellatur in casib.in quib. allegatur appellari non posse, poterit inhibere statim ad cognoscendum, an appellatio sit recipienda, vel non & si anteq̃ appellatio sit admissa per d.§.si aũt.& hęc qñ allegatur, quod appellatio sit interposita in casu à iure prohibito,& tñ de hoc non constat, quia si de hoc ꝯstaret, tunc iudex à quo,& ad quẽ ipsam recipere nõ dẽt.Sed illud nota, quod anteq̃ procedatur in iudicio super appellatione, semper sunt citandę partes etiam si agatur de appellatione à diffinitiua, vnde sequiẽ quod per iudicem ad quem debet assignari terminus ad opponendum ꝯ appellationem anteq̃ procedatur vlterius, etiã si sit appellatum à diffinitiua.notat Fran.ex d.c.Romana §.si vero, & ex dictis iuribus etiam colligitur, atq; notatur, quod ipse iudex ad quem cognoscit, an sua sit iurisdictio, & an appellatio sit admittenda, vel non,& ideo quantuncũq; iudex à quo non admiserit appellationem, tamen vtrũ appellatio sit admittenda, vel nõ, spectat ad iudicem ad quẽ Fran.in d.§.si autem, quis vero exequatur sñiam à qua ea appellatum, latissime prosequitur idem Fran.in d.§.cum autem appellans, ergo ante diffinitiuam debet exprimere causas grauaminis nominatim , & illas,& non alias prosequi,& iustificare ex eisdem actis.cap. vt debitus, & ibi Abb. nu.secundo. de appel.clem.appellanti ad appel. & non exprimens causam reputabitur non appellans Host. in d.c.Romana.§.cum autem per tex.in c.cordi nobis, de appel.in sexto, ita etiam appellans ab excõicatione tenetur exprimere cãm Abb.in c.sacro nu.5.de sen.excomun. & ex quo Archieps pronũciauerit,& legitimè cognouerit, statim debet cau-

sam ad suffraganeum remittere d.c.Romana.§.fi.& ibi Franc. non tamen debet Archiepiscopus causam ad suffraganeum remittere appellatione,adhuc non iustificata,nisi de cõsensu partium c.accepta,de appe. & si per iudicem à quo grauaret in alio,pōt iterum pars adire Archiepiscopum.& appellare.c.dilecte nobis, de appell. Si tñ iudex à quo appellationem friuolam admisit appellationi deferens,tunc totius causæ decisio deuoluta est ad superiorē.c.cū appellationib.eo.tit.in sexto,& ꝑ appellationē ante diffinitiuā ante inhibitionē non sunt ligatæ manus iudicis,secus ꝑ appellationē à diffinitiua c.non solum,de appell.in sexto.

Archiepiscopus ēt non prius ante diffinitiuam appellationem admittere debet quam ei constiterit eam interpositam fuisse, vel à grauamine,vel iniusta condemnatióne c.cum in ecclesia,de appella. † ideoq; si
19 appellatur propter suspitionem episcopi suffraganei,non debet appellās audiri, nisi prius Archiepiscopo constet coram suffraganeo fuisse propositam recusationem c.cum speciali c.secundo requiris §.fin.eod. tit. eaque ratio,quare suspicio non sufficit, quia suspicio habet à iure suum remedium recusationis,vt in dictis iurib.nam licet causa suspicionis sit contra eum, non tamen sequitur quod grauet, iudex enim suspectus bene posset procedere in causa,ita quod nullam partem grauaret, & appellatio non habet locum nisi à grauamine d.c.vt debitus,ac stulte faceret recusans prosequendo appellationem,qñ post recusationem non ꝓcessit: volens ergo recedere à iudice ordinario, vel delegato suspecto, oportet quod proponat recusationē, nam quantumcunque suspectus nisi recusetur,est iudex,& pōt procedere. Card. Alex.in c.postremo nu. 5.de appel. & tunc si iudex recusatus causas recusationis non admittit, patens est,qđ in hoc grauat,& ab hoc grauamine pōt appellari ca.super quibusdam.§.fi.de off.deleg.& hoc verum nisi cā recusationis esset euidenter frustratoria,vel notorie falsa.ita concludunt in d.c.cum speciali in prin.sub nu.1.& 6.Io.And.col.1.Ant.de Butr.nu.8.Anch.nu.1.Bellame.nu.3.Abb.nu.6. Franc.& Card. Alex.nu.11. Idem Car. melius quā alij in c.quoties episcopi.2.q.6. & quod recusatione proposita non possit à iudice recedi,donec admiserit vel non causam recusationis nisi per viam appellationis. Bellam.in d.c.cum speciali nu.16. vera ratio prædictorum ea est quia per suspicionem ordinarius iurisdictionem nō amittit, & remanet iudex ēt post pronūciationem factam super suspicione. Franc.in c.iudex in 3.nota.de off.deleg.in sexto,recusatio.n.ob suspitionem personā concernit non iurisdictionem recusati; idem Franc. post Pet.de Anch.in c.si contra vnum,eod.tit.in sexto, suspitio nanque personam sugillat,iurisdictionem autem non tollit.Mari.Frec.in tracta.de subfeu.lib.2.in tit.de differen.feud.quater.nu. 27.fol. 143. ratio rationis est,quia ordinarius hēt iurisdictionem generalē, & licet propter suspitionem non habeat exercitium illius causę,tñ iurisdictionem habet,& poterit delegare respectu ordinariæ,& generalis potestatis quā habet in commitiendo neutri parti suspecto maximè de partium cōsensu nulla ꝯtra eum poterit oriri suspitio, secus autem est in delegato,qui nihil habet

bet iure proprio,sed iure delegantis, & iurisdictionem non efficaciter, sed eligibilem, cui Papa non intendebat cām cōmittere, si sciuisset suspitionem,& hæc est ratio,quare postq̄ est prouinciatum super recusacusatione desinit esse iudex, vt nec ēt de consensu partium possit exercere d.c.iudex de off.deleg.in sexto vnde in articulo,in quo cessat suspitio,ordinarius vtitur iurisdictione delegando nō suspecto,& exequendo snīam delegati ab eo,cum tantum sit exclusus respectu cognoscēdi Abb.in c.si quis ꝯ clericum nu.1.6.7.11.16.18.26.vsq; ad 28. de for. cōp. Capi.decis.137.nu.10.Quæro an possit recedi à iudice per appellationē sine suspitionis propositione coram eo. Resp.quod non,ēt si suspitio esset notoria,quia licet notorium excuset à probatione,non tñ excusat à propositione suspitionis coram eo,nisi suspicio non concerneret personam iudicis, sed locum, vt quia citatur ad locum notoriè non tutum, & tunc pōt recedi à iudice appellando ēt sine grauaminis propositione Card. Alex.in d.c.quoties episcopi 2.q.6.vbi Gemi.& vide Franc. in ca. ex parte,de appel.nam,& si notorietas alicuius iuris mihi cōpetentis releuet me ab onere probandi, non tñ releuat ab onere allegandi, & non allegando nihil prodest notorietas gl.in clem.appellanti, in verbo aliàs, de appellat.Item quęro,si recusatus suspectus ex causa rationabili, procedat post recusationem ad vlteriora in cā non obseruata forma d. ca. cum speciali, & appellator an recusans teneatur probare causas suspitionis.Respondet Inno.in d.c.cum speciali nu.6. quod ab ordinario legitime appellatur,si arbitros non elegerit,ēt si causæ suspicionis nō probarentur.finita aūt causa appellationis.quæ est,vt cassetur quicquid factum est ꝯ eam,non oportet prosequi cām recusationis,quia sola appellatio ad hoc sufficit c.interposita de appell. Io. Andr.ibidem sequendo Inno.dicit,quod aut recusans vult prosequi causas recusationis, & tūc oportet eas probare,si vero causam appellationis,& tunc nihil habet necesse probare de veritate causarum recusationis Ant.de Butr. similiter dicit sub nu.5.& Imo.eo enim ipso quod iudex procedit post appellationem, & recusationem grauat partem, ita quod satis ex hoc dicatur iustificata,& probata veritas causarum grauaminis, & appellationis licet recusans non obtulerit coram eo incōtinenti se probare, cū coram iudice recusato non debeat fieri probatio,sed coram arbitris d.c.cū speciali in prin.vbi per Franc. ꝯ Butr.Præterea quæro quid si reprobaretur appellatio an possit prosequi cās recusationis.Resp.ꝙ sic, vt dicunt Inno.& Io.And.in d c.cum speciali.Quęro quis compellit arbitros.Resp. ꝙ iudex recusatus compellit arbitros ad finiendā cām recusationis ca. suspitionis,de off.dele.& ipse assignat terminū arbitris d.c.cū speciali,& c.legitima,de appell.in sexto.Item quæro à delegato recusati ad quem, appellabitur.Resp.qđ à delegato iudicis ordinarij recusati appellatur ad ipsum ordinariū recusatū non,vt cām discutiat,sed,vt aliter discutiendā, & finiendam cōmittat ita concludit Abb.in c. si qs ꝯ clericum sub nu.31.de for.comp.ꝯ Host.Specul.Io.And.& alios tenentes ad Archiepiscopum esse appellādum quorum opinionem communem esse dicit

Carau.

Carau. super ritibus Magnę Cur. Vic. in ritu. 265. nu. 37. Vlterius quęro an suspicio episcopi tangat Vicarium. Resp. quod episcopo certa ratione suspecto recusari potest eius Vicarius quamuis contra Vicariū nulla ad si suspitio c. insinuante, vbi Abb. nu. 2. de off. deleg. Cap. decis. 137. nu. 9. non sic è contra, nam suspecto Vicario episcopi, vel delegato ab e-
8 piscopo non censetur suspectus ipse episcopus, coram quo causa suspitionis cognosci debet c. si contra vnum, de off. deleg. in sexto, quando tamen principaliter, & ex certa causa recusatur, secus autem si causa suspitionis concernat episcopum pariter, & vicarium, vel delegatum, qa tunc coram arbitris talis causa tractabitur Franc. in d. c. si contra vnū, Dec. in c. 1. nu. 70. de iud. in 2. lect. & quid si in causa commissa vicario episcopus nullam habeat potestatem, quia delegatus, & tali casu separatum est auditorium episcopi, & vicarij Dec. in c. quoniam Abb. nu. 62. de offic. deleg. an tunc suspecto episcopo censeatur suspectus vicarius. Resp. quod ex sequenti patet solutio. Quęro An Archiep. suspecto censeatur etiam suspectus eius suffraganeus. Resp. q sic per c. accedens, vt lite non contest. & rationem assignat gl. in c. cum in iuuentute, de purg. canon. Deinde quęro an episcopus recusatus possit remittere cām ad Archiepiscopum. Resp. quod episcopus recusatus potest remittere cām ad Archiepiscopum, & sic aliter quam per appellationem Archiepiscopus qui pōt adiri per querelam, pōt tñ in causa subditorum sui suffraganei cognoscere, scilicet in casu recusationis inferiore remittente d. c. cū speciali, de appell. in quo tex. hoc expresse notat. Abb. nu. 5. Franc. in vlt. no. & Card. Alex. nu. 10. & sic episcopo recusato Archiepiscopus in iurisdictione non succedit Abb. in c. si quis contra clericum nu. 7. de for. comp. ita, vt nec etiam de causis recusationis possit cognoscere cū appellandi causa non sit legitima non subsistente grauamine, sicq; inhibitioni locus non erit, si tñ episcopus non vult remittere, procedendum erit iuxta formam d. c. cum speciali. Signatura autem Sanct. D. N. Papę iusta seu legitima causa subsistente tam iudicibus Roma. Curię, quam extra eam consueuit dare adiunctū, vt nouissime post alios refert Mandosius in praxi commissionum super commissione deputationis adiuncti, in verbo adiunctum, fol. 60. de qua adiuncti deputatione vide Abb. in d. c. si quis contra clericum, & in c. licet ex suscepto nu. 16. de for. cōp. & auth. si vero C. de iudi. Cap. decis. 137.

Deniq; in admittendis appellationib. & cōcedendis inhibitionib. seruanda est forma, & tenor sacrarum Constitutionū pręsertim Inn. 4. in d. c. Rom. de appell. in sexto quacunq; ꝯsuetudine etiam immemorabili, aut stilo, vel priuilegio in ꝯrium non obstantibus, aliter inhibitiones & processus, & inde sequuta sunt ipso iure nulla ex dec. Conc. Trid. ses. 22. c. 7. in qua decretali diffinit Papa inquantum iurisdictio Archiep. se extendat quoad subditos suffraganeorum, vt inquit Hos. in c. 1. de supp. negl. pręl. in 6. q̄ decretalem si iudices appellationum prę oculis haberent non sic passim inhibitoriales ꝓcederent, nā sua vnicuiq; episco. iurisdictio seruari debet c. peruenit. 11. q. 1. c. 2. de religio. domi. gl. fin. in c. sicut

cut olim, de accusat. in ca. dilecti filij, de priuileg. & in c. fi. de confir. vlt. vel inutil. episcopus enim in solidum est iudex in sua diœcesi, & cuncta debent deferri prius ad ipsum c. vlt. de offic. Archi. & ipse omnem causam sibi competentem debet audire in sua diocœsi ca. de persona vbi Card. Alex. 11. q. 1. habet iurisdictionem vniuersalem in tota diœcesi. ca. conquerente, de off. ord. Gemi. in d. c. C. de Roma. §. Archidiaconis, facit tex. in ca. 1. de iudi. loquitur d. in signis decretalis de Archiepiscopo Rhemēsi, facit ius quoad omnes, qui dedit causam determinandi multas lites cum suffraganeis vt patet ex decretalib. sexti in c. 1. de suppl. ne gl. prælat. in c. 1. de off. ord. c. 1. de for. comp. d. c. Romana, de appel. ca. 1. de pen. c. Romana, de sent. exc. 1. de pœn. & remis. & quid ei scripsit Nicolaus Papa quando carcerauit episcopum habes in c. arguta, 2. q. 6.

Post Conc. Lateran. sub Leone x. & Bullam Pij iv. fol. 678. in bullario, & infra in verbo Residentia incip. de salute, superuenit Conc. Trid.
20 sess. 24. c. 20. de refor. generali, & sess. 13. c. 1. de refor. ex quib. patet † appellationem esse admittendam, & inhibendum in infrascriptis casibus.

Primo, à diffinitiua d. c. 20.

Secundo ab habente vim diffinitiuæ d. c. 20.

Tertio, à grauamine quod per appellationem à diffinitiua reparari non potest d. c. 1. & d. c. 20.

Quarto, quando ab ipsa diffinitiua appellari non potest d. c. 1.

Declara hos terminos Oldrad. cons. 20. Abb. & Fely. in rubr. de sent. & re iudic. Alex. Ias. & Doct. in rub. & in l. quod iussit, ff. eod. Maranta in vlt. par. specu. vbi post Specul. in tit. de appell. refert 45. casus in quib. non potest appellari à diffinitiua, & tamen potest ante diffinitiuam ab intelloquutorijs appellari quia grauamen non speratur posse reparari p appellationem à diffinitiua, & si interloquutoria non habeat vim diffinitiuæ, & tunc quando fuit appellatum à diffinitiua potest inhiberi iudici à quo, ne sententia mandetur exequutioni, antequam iudex ad quem cognoscere cœperit, vtrum sit recipienda appellatio? d. c. Roma. §. si autem de app. in 6. exempla de interloqutorijs continentibus grauamen irreparabile ponit Bart. in l. 2. ff. de appell. recip. vbi excellen. Marinus Quaranta pater meus Iure consultus, & aduocatus Neapo. nemini secundus vita, & doctrina cōspicuus in eius Apostillis dictis per Bar. multa addidit, & examinat per oēs partes iudicij incipiendo à citatione inter quas causas connumeratur, quod si episcopus habet amplā diœcesim, & vellet causam cognoscere in loco multum remota à partib. possunt partes petere causam committi in loco propinquo, & si hoc denegaret, pōt appellari, & sic limitatur c. cum episcopus, de off. ord. in sexto, per Decium in c. cum tenni. 12. de off. deleg. Rebuf. in trac. concordatorum in rub. de friuolis appell. Nauar. cons. 3. de off. ord. nam illud magnum incommodū partium dicitur continere grauamen irreparabile.

Opinionem istam Doctorū asserentium, qđ vbi diœcesis est ampla, Episcopus non pōt cogere ad litigādum in loco longiquo, sed debet, vel ipse accedere, vbi vertit litigium, vel delegare, nō amplectitur Rot. Rō. *Episcopus in qualibet sua diœ-*

vt

cessis partre potest in subditos iurisdictionē exercere cum declaratione.

vt patet in decis.297.diuers.nu.7.p.2.sed vt in omnem euentum procedat,qñ causa esset modica, & locum valde distaret ex Fely.qui optime hoc discutit in c.nonnulli col.1.de rescript. Amplia vt ēt si Episcopus aliquando retinuerit generalem Vicarium in aliquo loco suæ diœcesis, non possit communitas,seu vniuersitas d. loci contra Episcopum intētare petendo se manuteneri in illa possessione Caputaq.n.decis.306 p.1.

A carceratione datur appellatio Duen.in reg.52. & extat declaratio b Sacrę congregationis. b

Si à carceratione quanto magis decreto torturæ,eisq; comminatione datur appellatio, quotiescunq; enim iudex cōminando, vel interloquendo protulerit decretū,quo exequutioni mandato grauaretur pars irreparabiliter,potest appellari.ita hodie procedit tex.in c. cum cessante,de appell. & à tali futuro grauamine appellari posse tenet Bart. in d.l. 2.ff de appell.recip.& ius ciuile concordat cum hac dispositione concik liari Nauar.cons.2.de appella.k

Censura ecclesiastica,vt est excommunicatio, suspensio, & interdictū c.quærenti,de verb sign.dicitur grauamen irreparabile Rebuff.in trac. concorda.in rub.de friuo.appellat.Duen.reg.52. & si appellatur non suspenditur c.pastoralis,§.verum,de appell. c. ad reprimendam, de offic. ord.c.is cui de sent.excom. quæ censura quando profertur ab homine semper est ratione contumaciē Abb.in c.qua fronte de appell.& est interloquutoria,vt per Doct.in d.rub.de re iudi.& de sent.excom.& Maran.p.6.nu.40.in ver.& demum fertur,& ideo si fuit appellatum à futuro grauamine, & sic à censura futura, excommunicatio postea lata est ipso iure nulla.c.dilecti filij de appell.Duen.reg.42.licet à futuro grauamine appellari non possit Abb.in c.dilecto,de appella.Fely. in c. significauerunt nu.9.de testib. Maran.in d.vlt. p.nu. 273.fol.167.nisi ab illato, vel comminato irreparabili, vt supra, & tunc si a decreto torturæ, vel eius comminatione etiam excommunicationis cōminatione fuerit appellatum coram suffraganeo,& per eum admissa,potest statim inhiberi, aut non fuit admissa, & tunc Metropolitanus ad quem fuit appellatum,antequam inhibeat potest mandare pro transmissione copiæ actorum,vt illis visis prouideri possit si adest grauamen, & quod interim nihil innouetur,& hoc est de iure,quia per appellationem à grauamine irreparabili,vel cōminato statim sunt ligatæ manus iudicis anteq̄ per iudicem ad quē inhibeat sicuti per appellationē à diffinitiua, ita limitatur tex.in c.non solū,de appel.in sexto.Maran.d.par.6.in verbo,& quandoq; appellatur nu.212. quib. actis visis per Metropolitanum, & constito de grauamine pōt inhibere suffraganeo, vt non procedat ad torturam, vel excommunicationem comminatam, & remittere causam, vt in ea procedat ad vlteriora citra torturam, vel excommunicationem:si vero non constat de grauamine debet remittere causam appellatione non obstante ita consului in Curia Archiep. Neap.

[illegible]ando vero excōicatio est pęna delicti imposita à iure vt per Abb. [illegible].de sent.excom. dicitur declaratio, & per appellationem suspenditur

ditur sententia declaratoria, nec habet exequutionem Fel. in c. cum ab homine nu. 12. de iudi. & in c. Rodulphus nu. 43. de rescript. Duen. in d. reg. 42. Nau. cons. 12. & 20. nu. 5. & in cons. 35. & 65. de sent. excomm. vbi etiam dicit in alio differre, quia declaratoria absq; citatione est ipso iure nulla, non sic excommunicatio, seu censura ab homine, idē in ɔs. 6. eod. tit. in antiquis: tñ crimen est publicum seu manifestum, & notorium, pōt denuntiari non obstante appellatione c. peruenit, el primo, cū seq. de appell. Couar. in c. alma mater §. 2. nu. 9. de sent. excom. in 6.

Id qđ diximus de appellatione non impedire exequutionem excōicationis ab homine, limita non procedere in eo qui appellauit post excōicationem, qñ excōicatio post denunciationem fortior redderetur, cuius absolutio post denunciationem reseruaretur Papæ, vt in c. tua de sen. excō. nā tūc per appellationem suspenditur Nau. in c. cū ɔtingat. de rescri. rem. ed. 6. nu. 7. post Francū in d. c. pastoralis, §. verum, de appell.

Primo, quęro an extra prædictos casus possit appellari, Respōdeo nō posse neq; tenetur iudex deferre appellationi ex decretis d. Conc. Trid. quis ante Concil. poterat appellari ab interloquutoria in scriptis, & expressa causa iusta, licet non contineret grauamen irreparabile, vel non haberet vim diffinitiuæ l c. vt debitus honor, de appell. Naua. cons. 2. de appell. Imò Metrop. non posse cognoscere de grauamine et citra præiudicium cursus causę coram episcopo neque ad eum effectum, etiam absque vlla inhibitione posse simpliciter mandare, vt sibi transmittatur copia processus expensis appellantis extra causa à prædicto Conc. concessos apppellandi vt extat declaratio Sacr. Congregationis Conc.

Secūdo quęro an dictis casus appellandi seruari debeant, qñ is à quo appellatur, non est eps habens iurisdictionem ordinariam, Respondeo seruandos esse, & locū habere vt patet ex verbis decretorū dicti Conc. præsertim in d. c. 20. sess. 24. & extat declaratio Sacræ Congregationis.

Tertio quæro quid si dicti termini à Conc. pscripti in inhibendo nō sint seruati, Respondeo iudicē à quo non teneri obedire, sed inhibitione nō obstāte posse ad vlteriora pcedere ex relatis decreti Conc. Trid.

Quarto quero an Archiepiscop. possit de nullitate principaliter absq; appellatione cognoscere. Resp. quod Abb. in c. literis, in fin. de offi. delegat. tenet quod sic, sed contrarium tenent ibi Felyn. sub nu. 5. Deci. nu. 47. Franc. in capit. dilecto, de appellat. & ratio est, quia Archiepiscopus non potest adiri per viam querelæ cap. 1. de offic. leg. ergo nec per viam nullitatis, quia paria sunt, vt ibidem per Dec. & querela proprie dicitur quoties causa defertur ad iudicem absque appellatione glos. & Abba. in c. querelam, de procura. quam opinionem veram esse censet, & tenet Couar. prac. q. c. 9. sub num. 2. dicens opinionem Abb. esse veram in superiore, qui potest adiri absque appellatione, non autem in eo qui tantum est iudex ex appellationis causa, vt Archiepiscopus qui regulariter nisi per appellationem est iudex in subditos episcopi, Abb. in c. ad reprimendā, sub nu. 6. de off. ord. & nullitas impedit exequutionē sñię gl. fi. in clem. vni. de seq. poss. & fru. Bart. in l. 4. §. condemnatum vbi Ias. nu. 20.

ff.de re iud.& in l.si expressim,ff.de appel. Van.de nullit.tit.9, Ant.Gab. lib.6.comm.opi.concl.2.sub rub.de statu Troisius in Prag.Regni Neap. pōt aūt excōicatus archiepiscopum adire per viam querelæ,prout in casu d.c.ad reprimendā,& c.venerabilib. sent.de excō. in 6. quę iura iuncto c.per tuas,de sent. excom. sunt notabilia in hac materia absolutionis,& archiepiscopi eorumq; vicarij antequam absoluant: debent habere præoculis,qui dant regulā,& formam quo modo sit procedendū.

Quinto quæro quid in casib.in quib.expresse Conc.sustulit appellationem? Respondeo extare declarationē eiusdem Sacræ Congreg.Cōcilij,appellationem.s.sublatam intelligi quoad effectum deuolutiuū,nō aūt suspensiuum,& ex Decretis eiusdem Conc.habes qđ appellatio nō suspendit exequutionem Decretorum in causa residentiæ sess. 23.de refor.c.1.Item si de visitatione,aut morū correctione agatur, exequutio non impeditur,aut suspenditur per appellationem sess. 4.de refor.generali c.10.& sess.13.de refor.c.1.§.in causis,nisi de grauamine irreparabili agatur,tunc.n.appellationi locus erit ēt quoad effectū suspēsiuum, vt extat declaratio.Item examinatorū relationem circa examinatos per concursum quo minus exequutionem hēat,nulla deuolutio aut appellatio impedit,aut suspendit sess.24.de refor.generali c.18.& qđ appellari possit de mala electione in beneficijs per ɔcursum vide Bullam Pij V. incip. In conferendis,q̄ habes ꝫ in verbo Beneficiorū parochialiū collatio.Item ep̄us controuersias oēs de præcedētia in processiōn b. publicis tum in his, q̄ fiunt in tumulandis defunctorū corporib.& in deferenda vmbella,& alijs similib.amota omni appellatione,& non obstātib quibuscunq; componat vt in sess.25.de refor.c.13.Item exequutionem Decreti eiusdē Conc.sess.25.de refor.c.14.ꝯ concub.clericos appellatio aut exemptio non impedit aut suspendit,& per iudicē appellationis erit videndum si fuit excessus modus in corrigendo,qa tunc à correctione legitime appellatur c.ad nostrā c.reprehensibili,in fi.& c.qa nos,c.inquisitioni de appel,c.licet de off.ord.vbi de clausula appellatione remota.

Declaratur conclusio. s. non posse Religiosos appellare à correctione. Vide decretum pro fratribus S. Frāc. de obseruātia relatum in

Conclusionem,quæ se habet, scilicet Religiosos appellare non posse à correctione in eos facta per ipsorum superiores,declara primo, vt intelligatur denegata eis appellatio à correctione, quæ fit secundum statuta ordinis,non autem ab ea quæ contra statuta fieret ex deductis per Paris.in cons.28.nu 15.& infra vol.4. Secundo declara vt sit permissa ipsis Religiosis appellatio,qn̄ correctionis modus excederetur veluti, qa ob aliquod leue peccatum supra modum grauarētur,vt pręter Doctores per eundem Paris.ibid.nu.21.allegatos comprobat Nauar.in consi. 4.sub nu.3.de appel. in nou.& apud religiosos adire superiorē ob iustū grauamen ad conquerendum de illo, habet vim appellationis, neq; id vetare Concil.Trident.sess.25.de regular.cap.4. docet idem Nauar. in comment.super c.non dicatis 12.quæst.1.num.61.etiam si pred. accessus ob hanc causam ad superiorem fieret sine licentia, & consensu sui superioris ratione de qua ibi per eum,& concinit Roderic.to.1.q. reg. qu.30.art.3.asserens opinionem D.Banes ad D. Thom.2.2.qu.12.art.1.

pro-

procedere posse casu,quo non cōstaret de iniustitia grauaminis,& hoc ratione scandali,qui Roder.in q.29.art.2.eiusdem tomi refert per sacrā congregationem Illustrissimorum Cardinalium esse impositum decretum anno 1587.vt appellatio hoc ordine prosequatur,à Guardiano ad Prouincialem,à Prouinciali ad Generalem,à Generali ad Protectorē, à Protectore ad Sacram Congreg.& vide hoc decretū relatum in verbo monasteria,& conuentus regularium virorum incip. quoniam.

vero Monasteria & conuētus regulariū virorum,

Sexto quæro an sint alij casus,in quib.appellatio nō retardet exequutionem,Resp.qđ sic vt sunt decreta affirmatiua quæ enumerat Affl.decis.152.& 271.sed primi duo per eum relati habent locum in foro laicali huius Regni,cum de iure communi ciuili,& canonico appellationi sit deferendum ēt pro causa minima,ca.de appellationib. de appel.l.& in maiorib.C.de appell.Tiraq.de iudi.in reb.exig.feren. fol. 82. Item appellatio non suspēdit exequutionem in causa institutionis qua pendente institutus potest capere possessionem beneficij.Lamb.de iure patro.5.art.11.q.princ.1.p.2.lib.nu.2.versi.bene verum fol.337.sed in ɔ̃riū est veritas,quia talis possessio dicitur attentata, & non posse institutum possessionē capere pendente appellatione,pluries fuisse decisum in Rota Rom.refert.Lancel.de attenta.p.2.c.13.limita.49.fol.298.

Septimo, Quæro an elapso biennio dato per Conc.Trid.pro expeditione causarum possint partes adire iudices superiores,quando non stetit per iudices. Resp.non posse,faciunt dicta per Abba.in c. venerabilis, nu.10.de iud.extat declaratio Sacræ Congregationis Concilij.

Octauo quæro an acta originalia sint transmittenda.Resp.extare declarationem Sacræ congregationis Concilij causis episcoporum proposita,qđ acta originalia processuum primæ istantiæ ad iudicem appellationis notarius mittere non cogatur,nisi probabilis aliqua falsitatis causa,& suspicio incidat,quæ iudicialiter objiciatur, & tūc terminata causa,remittenda sunt ad ordinarium,vt in suo archiuio conseruetur.

Vltimo erit animaduertendum ꝙ si appellatio non suspendit pronūciatum vt in causis sup.relatis,& admittitur appellatio ad effectum deuolutiuum tantum,literæ inhibitoriales erunt pro transmissione copię actorum tantum,ita ēt qñ appellatur ab indebita carceratione, no apponitur clausula ꝙ interim nihil innouetur,quia per appellationem nō impeditur impugnatio informationis,si vero appellatio admittitur, de iure etiam quoad effectum suspensiuum, tunc in literis inhibitorialib. apponitur clausula ꝙ appellatione pendente nihil innouetur, & innouata,& attentata reducantur in pristinum,& si corā Metrop. appellans produxerit copiā sñīæ vel decreti suffraganei à quo fuit legitimè appeltum erit inferenda in literis inhibitorialib.qñ vero appellans non producit,sed in eius compatitione corā Metrop. exprimit casum à Conc. Trid.permissum appellandi,tunc vidi practicari in literis inhibitorialib. inseri comparitionem apellantis, cum clausula qđ veirus existentib. ꝑnarratis,& si infra legitima tēpora fuerit appellatum,tunc transmittere hēt copiam actorū inhibendo in forma iudici à quo,eum admonendo,

ff.de re iud.& in l.si expressim, ff.de appel. Van.de nullit.tit.9, Ant.Gab. lib.6.comm.opi.concl.2.sub rub.de statu Troisius in Prag.Regni Neap. pōt aūt excōicatus archiepiscopum adire per viam querelæ, prout in ca su d.c.ad reprimendā,& c.venerabilib. sent.de excō. in 6. quę iura iuncto c.per tuas, de sent. excom. sunt notabilia in hac materia absolutionis,& archiepiscopi eorumq; vicarij antequam absoluant: debent habere præ oculis, qui dant regulā,& formam quo modo sit procedendū.

Quintò quæro quid in casib.in quib.expresse Conc.sustulit appellationem? Respondeo extare declarationē eiusdem Sacræ Congreg. Cōcilij, appellationem.s.sublatam intelligi quoad effectum deuolutiuū, nō aūt suspensiuum,& ex Decretis eiusdem Conc.habes qđ appellatio nō suspendit exequutionem Decretorum in causa residentiæ sess. 23.de refor.c.1.Item si de visitatione, aut morū correctione agatur, exequutio non impeditur, aut suspenditur per appellationem sess. 4.de refor.generali c.10.& sess.13.de refor.c.1.§.in causis, nisi de grauamine irreparabili agatur, tunc.n.appellationi locus erit ēt quoad effectū suspēsiuum, vt extat declaratio.Item examinatorū relationem circa examinatos per concursum quo minus exequutionem hēat, nulla deuolutio aut appellatio impedit, aut suspendit sess.24.de refor.generali c.18.& qđ appellari possit de mala electione in beneficijs per ꝯcursum vide Bullam Pij V. incip. In conferendis, q̄ habes ꝟ in verbo Beneficiorū parochialiū collatio.Item ep̄us controuersias oēs de præcedētia in processionib. publicis tum in his, q̄ fiunt in tumulandis defunctorū corporib.& in deferenda vmbella,& alijs similib.amota omni appellatione,& non obstātib quibuscunq; componat vt in sess.15.de refor.c.13.Item exequutionem Decreti eiusdē Conc.sess.25.de refor.c.14.ꝯ concub.clericos appellatio aut exemptio non impedit aut suspendit,& per iudicē appellationis erit videndum si fuit excessus modus in corrigendo, qa tunc à correctione legitime appellatur c.ad nostrā c.reprehensibili in fi.& c.qa nos, c.inquisitioni de appel, c.licet de off.ord.vbi de clausula appellatione remota.

Declaratur conclusio. s. non posse Religiosos appellare à correctione. Vide decretum pro fratribus S. Frāc. de obseruātia relatum in

Conclusionem, quæ se habet, scilicet Religiosos appellare non posse à correctione in eos facta per ipsorum superiores, declara primo, vt intelligatur denegata eis appellatio à correctione, quæ fit secundum statuta ordinis, non autem ab ea quæ contra statuta fieret ex deductis per Paris.in cons.28.nu 15.& infra vol.4. Secundo declara vt sit permissa ipsis Religiosis appellatio, qn̄ correctionis modus excederetur veluti, qa ob aliquod leue peccatum supra modum grauarētur, vt pręter Doctores per eundem Paris.ibid.nu.21.allegatos comprobat Nauar.in consi. 4.sub nu.3.de appel. in nou.& apud religiosos adire superiorē ob iustū grauamen ad conquerendum de illo, habet vim appellationis, neq; id vetare Concil. Trident.sess.25.de regular.cap.4. docet idem Nauar. in comment.super c.non dicatis 12.quæst.1.num.61.etiam si pręd. accessus ob hanc causam ad superiorem fieret sine licentia, & consensu sui superioris ratione de qua ibi per eum,& concinit Roderic.to.1.q. reg. qu.30.art.3.asserens opinionem D.Banes ad D. Thom.2.2.qu.12.art.1.

pro-

procedere posse casu, quo non cōstaret de iniustitia grauaminis,& hoc ratione scandali, qui Roder. in q. 29. art. 2. eiusdem tomi refert per sacrā congregationem Illustrissimorum Cardinalium esse impositum decretum anno 1587. vt appellatio hoc ordine prosequatur, à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorē, à Protectore ad Sacram Congreg.& vide hoc decretū relatum in verbo monasteria, & conuentus regularium virorum incip. quoniam.

vero Monasteria & conuētus regulariū virorum.

Sexto quęro an sint alij casus, in quib. appellatio nō retardet exequutionem, Resp. qđ sic vt sunt decreta affirmatiua quæ enumerat Affl. decis. 152.& 271. sed primi duo per eum relati habent locum in foro laicali huius Regni, cum de iure communi ciuili,& canonico appellationi sit deferendum ēt pro causa minima, ca. de appellationib. de appel. l. & in maiorib. C. de appell. Tiraq. de iudi. in reb. exig. feren. fol. 82. Item appellatio non suspēdit exequutionem in causa institutionis qua pendente institutus potest capere possessionem beneficij. Lamb. de iure patro. 5. art. 11. q. princ. 1. p. 2. lib. nu. 2. versi. bene verum fol. 337. sed in ɔ̄riū est veritas, quia talis possessio dicitur attentata, & non posse institutum possessionē capere pendente appellatione, pluries fuisse decisum in Rota Rom. refert. Lancel. de attenta. p. 2. c. 13. limita. 49. fol. 298.

Septimo, Quæro an elapso biennio dato per Conc. Trid. pro expeditione causarum possint partes adire iudices superiores, quando non stetit per iudices. Resp. non posse, faciunt dicta per Abba. in c. venerabilis, nu. 10. de iud. extat declaratio Sacræ Congregationis Concilij.

Octauo quæro an acta originalia sint transmittenda. Resp. extare declarationem Sacræ congregationis Concilij causis episcoporum prepositæ, qđ acta originalia processuum primæ istantiæ ad iudicem appellationis notarius mittere non cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa,& suspicio incidat, quæ iudicialiter obijciatur, & tūc terminata causa, remittenda sunt ad ordinarium, vt in suo archiuio conseruetur.

Vltimo erit animaduertendum ꝙ si appellatio non suspendit pronūciatum vt in causis sup. relatis,& admittitur appellatio ad effectum deuolutiuum tantum, literæ inhibitoriales erunt pro transmissione copię actorum tantum, ita ēt qn̄ appellatur ab indebita carceratione, no apponitur clausula ꝙ interim nihil innouetur, quia per appellationem nō impeditur impugnatio informationis, si vero appellatio admittitur, de iure etiam quoad effectum suspensiuum, tunc in literis inhibitorialib. apponitur clausula ꝙ appellatione pendente nihil innouetur, & innouata,& attentata reducantur in pristinum,& si corā Metrop. appellans produxerit copiā sn̄iæ vel decreti suffraganei à quo fuit legitimè appellatum erit inferenda in literis inhibitorialib. qn̄ vero appellans non producit, sed in eius compatitione corā Metrop. exprimit casum à Conc. Trid. permissum appellandi, tunc vidi practicari in literis inhibitorialib. inseri comparitionem apellantis, cum clausula qđ veirus existentib. p̄narratis,& si infra legitima tēpora fuerit appellatum, tunc transmittere hēt copiam actorū inhibendo in forma iudici à quo, eum admonendo,

vt si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit ipsi iudici appellationis significare: sed modus inhibendi cũ insertione sententiæ, seu decreti constito de legitima appellatione est tutior, & iuridicus ex predictis sub nu.16.vers.2.principaliter. Et vt nihil relinquatur intactũ in hac appellationis materia, quęritur an Metrop. ad quem fuit legitimè appellatum à grauamine illato ante diffinitiuam, coram quo fuit iustificata causa appellationis, constito de grauamine possit cognoscere de negotio principali, & prouidere quod stantib. grauaminib. causa remaneat. vide c. vt debitus honor, in fi. de appell. c. 1. in prin. & ibi gl. de for. comp. in 6. Bart. in l. eius qui nu. 10. ff. de appell. recip. Couar. prac. q. c. 9. sub nu. 6. aut grauamen non fuit illatum sed comminatum, & tunc non potest retinere causam, sed reuocato grauamine comminato, remittere causam, vt dictum fuit supra sub nu. 20. de appellatione a comminata tortura, vel excommunicatione: si vero nõ fuit pars grauata, debet statim remittere, c. Roma. §. fi. de appell. in 6. limita nisi iudex à quo detulisset appellationi, tunc de necessitate non tenetur remittere c. cum appellationib. eod. tit. in 6. *Stephan Quaran V. I. D.*

Sciendum est denique in hac materia appellationum extare decretũ Sacræ Congregationis tenoris sequentis.

Decretũ S. Cõgregationis.

Ad tollendas ambiguitates, & controuersias iurisdictionales quę inter appellationum, & prioris instantiæ iudices non sine partium dispendio cursusq; iustitiæ impedimento, & sæpe cum scandalo oriuntur, Sacra congregatio causis Episcoporũ prępo sita facta prius relatione Santiss. D. N. Clementi Papæ III ac de Sanctitatis suæ mãdato viuæ vocis oraculo desuper habito in hunc qui sequitur, modum ab omnibus, ad quos spectat in posterum fieri, ac seruari debere mandauit, & mandat.

Metropolitani, Archiepiscopi, Primates aut Patriarchæ in suffraganeos, eorumue subditos non iudicent, nisi in casibus à iure expressis.

Iidem, nec alij superiores etiam Nuntij, vel Legati de latere specificam facultatem maiorem non habentes, causas in curijs Ordinariorum, vel aliorum inferiorum Iudicum pendentes ad se non aduocent nisi per viam legitima appellationis ad ipsorum Tribunalia deferãtur, tuncque appellantes ab inferiorum iurisdictionibus quo ad alias causa eximere non possint.

Appellationes nunquam recipiantur, nisi per publica documenta quæ realiter exhibeantur, prius constiterit appellationem à sententia diffinitiua, vel habente vim diffinitiuæ aut à grauamine, quod per diffinitiuam sententiam reparari non poßit, in casibus à iure nõ prohibitis per legitimam personam, & intra debita tempora fuisse interpositam ac prosequutam.

Nec dum causæ coram inferioribus iudicibus pendent, ante diffinitiuam sententiam, vel vim diffinitiua habentem, de grauamine illato superiores cognoscere valeant, licet citra prędiudicium cursus causarum se id facere contestentur. nec ad hunc effectum liceat eis inhibere, aut simpliciter mandare, vt ipsis copia processus transmittatur etiam expensis appellantis.

Inhibitiones post appellationem sicut præmittitur, receptam, non concedantur, nisi cum inscriptione tenoris sententiæ, aut decreti diffinitiui aut vim diffinitiui habentis, vel damnum per diffinitiuam irreparabile continentis, alias inhibitiones, & pro

cessus

cessus, & inde sequuta quæcunq; sint ipso iure nulla eisque impune non parere liceat.

Si appellans asserat sententiæ, aut appellationis exemplum culpa iudicis à quo, vel actuarij habere non posse, non ideo recipienda erit appellatio, aut aliqua inhibitio concedenda, sed eis tantum ad quos pertinet, iniungi poterit, vt soluta condigna mercede actorum exemplum authenticum appellanti intra breuem aliquem competentem terminum tradatur. Caueat tamen iudex à quo, ne si vere appellatum fuerit in casu appellabili, interim aliquid in præiudicium appellantis attentet, & si per actum publicum, aut per testium depositiones constiterit acta denegari appellanti, tunc mandato tradendi acta possit iudex appellationis adijcere, ne interim aliquid noui contra appellantem attentetur.

Ab executione decretum S. Conci. Trid. aut visitationis Apostolicæ appellationes à Metropolitanis non recipiantur, nec si Episcopi virtute eiusdem Sacri Concilij procedunt, vt Sedis Apostolicæ delegati in causis, quæ sub eorum iurisdictione ordinaria non comprehenduntur, salua tamen in hoc casu Legatorum, & Nuntiorum Apostolicorum authoritate.

In causis vero visitationis ordinariorum, aut correctionis morum, quoad effectum deuolutiuum tantum admittantur, nisi de grauamine per diffinitiuam irreparabili agatur, vel cum visitator citata parte, & adhibita causæ cognitione iudicialiter processit; tunc enim appellationi locus erit etiam quoad effectum suspensiuum.

Cum à grauamine, quod per diffinitiuam reparari nequit, vt indebitæ carcerationis, vel torturæ, aut excommunicationis etiam comminatæ appellatur, non nisi visis actis, ex quibus euidenter appareat de grauamine, appellatio admittatur, aut inhibitio, vel prouisio aliqua concedatur.

Causa appellationis pendẽte appellans in eodem quo reperitur carcere, permanebit, quoad iudex ad quem appellatum est, visis actis, & causa cognita aliter decreuerit, & tunc si à iudicis ad quem decreto vim diffinitiuæ habente fuerit appellatũ nihil mandare aut pro sui decreti executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum.

Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa, & suspicio incidat, quæ iudicialiter obijciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad Ordinarium, vt in suo Archiuio conseruentur.

Censura ecclesiastica in appellantem prolata relaxari, aut nulla declarari per iudicem appellationis non possit, nisi auditis partibus, & causa cognita, tuncq; si constiteret eam iustam esse ad iudicem, qui excommunicauit, appellans remittendus est, vt ab ipso iuxta Sacros Canones beneficium absolutionis, si humiliter petierit debitamq; emendationem præstiterit, obtineat; si vero iniustam esse clare appareat superior absolutionem impendat, si dubitetur honestius est, vt ad excommunicatorem intra breuem aliquem competentem terminum eidem præfigendum absoluendus remittatur, licet etiam superior hoc casu idipsum per se præstare iure possit.

Absolutio ad cautelã non nisi parte citata, & visis actis, cum dubitatur de nullitate excommunicationis ab homine prolatę, vel à iure si occurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris, concedenda erit, tuncque ad tempus breue cum reincidentia, & præstita per excommunicatum cautione de stando iuri, & parendo mandatis ecclesiæ tantum, & si iuxta formam à iure præscriptam apparebit, quem ob

manifestum offensam excommunicatum fuisse, debitam etiam satisfactionem præstare, & si ob contumaciam manifestam, expensas pariter satisfacere, & cauere de iudicio sisti coram excommunicatore quis tenebitur, priusquam ad cautelam absoluatur.

A sententia etiam diffinitiua contra verum contumacem prolata appellatio non recipiatur, nec inhibitio, aut alia quæuis prouisio quamdiu appellans in huiusmodi vera contumacia persisterit concedatur.

Romæ in Sacra Congregatione die xvi. Octob. 1600.

Alex. Card. Floren.

Hier. Agucchius Sec.

c *ADDITIO. Quod ab inquisito de hæresi possit appellari ad Metropolitanum tenet Zanch. in tract. de hære. c. 29 nu. 3. & 4 Repert. inquis. in verbo appellare, quamuis de prouocando ad Metropolitanum non facile admittat Franc. Pegna in direct. inquis. p. 3. comment. 31 fol. 459.*

d *Dictis per D. Authorem adde quod postulans absolutionem ad cautelam non fatetur se excommunicatum gl. recepta in c. venerabilem, in verb. postulauerit de elect. Naua. conf. 5. nu. 12 de empt. & vend. neque inducit eius necessitatem idem Naua. in conf. 1. de cler. vel monac nu. 2 & absolutionem ad cautelam an possit dare is cui commissa est absolutio simpliciter Nau. in man. conf. c. 27. sub nume. 178. qui tenet, quod non contrarium asserendo in D. legato, cui committitur causa, faciendo differentiam inter commissionem absolutionis ab excommunicatione, & commissionem causæ, quæ sine absolutione partium ad cautelam non satis commode possit tractari, de quo plenius per Couar. in c. alma mater p. 1. §. si sub nu. 8. Et in absolutione ad cautelam requiritur licentia à Diœcesano loci, quando fit ad partis instantiam secus si ex officio procedit. Paul in tracta. de off. & pot. c. sed. vac p. 2 q. 6. nu. 6. & post excommunicatus absolui ad tempus cum reincidentia. Couar. ind. p. 1. §. 11 sub nu. 6.*

Denique de hac materia post primam editionem scripsit late Auth. thesauri Casuum conscientiæ lib. 2 c. 18 quibus adde Lancell lib. 4. instit. canon. in tit. de excom. § si quis tamen, & ibi gl.

e *Extat declaratio Sacræ Congreg. Concil. Trid. ad instantiam Episcopi Nicotaren. videlicet.*

An quod cap. 10. sess. 24 de refor. dicitur quod Episcopi tanquam Apostolicæ Sedis Delegatius, & potestatem habeant &c. ita intelligendum sit, vt possit episcopus declinare iurisdictionem Metropolitani.

Congregatio concilij censuit non posse in casibus illis, in quibus ante Concilium tamquam ordinarius poterat vti eodem iure, eademque potestate.

f *Iurisdictio duplex aliquando in personam vnius residet. ca. super quæstionem. § si vero, & ibi Anch. de off. deleg Menoch. de præsumpt. lib. 2. c. 16 & 17. & iurisdictionem ordinariam, & delegatam habens videtur procedere illa, qua magis firmatur processus Nauar. in consi. 33. de sent. excomm. in antiq.*

Differt autem ordinarius à delegato tantum, quia absolutio excommunicationis facta ab habente potestatem iure ordinario non seruata forma iuris valet etiam ante satisfactionem non tamen facta à Delegato Nau. in man. conf. c. 27 nu. 37.

g *Episcopus cognoscit de suspicione Vicarij, eo tamen existente in remotis, cognoscunt*

sunt arbitri sicut cognoscunt de recusatione episcopi Iacob. Sbrozz. in trac. de off. Vica. lib 3. q. 16.

Acta tamen facta per iudicem recusatum an sint ipso iure nulla Ant. Gab. in titu. de iudicijs, conclu 5 Minado decis. 27. & de attentatis post recusationem iudicis Lantel. in trac. de attent par. 2. c. 6. A decretis vero in causis suspicionum non datur appellatio de iure regni, Vinc. de Franc. dec. 408.

Quando episcopus litigat cum subdito, vel est suspectus, eliguntur arbitri, Capi. decis. 137 à quorum sententia appellari ad Papam tenet Maran. in 6. par. in verbo & quandoque appellatur nu. 376 per glos in c. ab arbitris, de off deleg. in 6. sed hoc procedit in arbitris delegati Papæ, non autem ordinarij quia tunc non potest appellari ad Archiepiscopũ, vt est com opi. Cara. in ritu. M. C. Vic. 275. & tenet D. Quaranta sup sub nu. 19. vers. item quæro à delegato recusati.

Hinc dubitari, p̄t an Episcopus sit iudex legitimus in causa suę ecclesiæ, seu ad Episcopatum pertinente. Respondeo affirmatiue prout ex p̄sse, & indistincte tenet glo. in c. si quis erga, vers. priuetur 2. q. 7. & Inn. in c. nostri, nu. 1. de elec. Put. dec. 110. nu. 3. lib. 2. quam glossam communiter receptam fatetur, Nauar. in cons. 20. sub n. 9. de rescrip. in nou. & est com. canonistarum sententia, de qua testatur Redoa. in trac. de reb. eccl. non alien. q. 78. c. 8. nu. 4. & 5. Quam conclusionem declara primo, vt tamen consultius sit alij committere, in quo omnes concordare asserit Alber. in rub. C. ne quis in causa sua nu. 3. Secundo declara, vt non p̄cedat q̄ñ commodum venit ipsi Ep̄o applicandum ex Panor. in c. venerabili, nu. 4. de consib. Tertio declara vt possit nihilominus recusari, & pp præsumptam affectionem vti suspectus allegari, vt post Abb. Fran. et Dec. in c. postremo de appel. concludit Stepha. Aufrer. in trac. de recusat. n. 8. ex c. & veriori opinione. Marãta. in Spec. aduocat. p. 6. ĩ actu prin. n. 51. Cęsar. de Gras. in dec. 4. n. 1. sub tit. de excep. & Cap. dec. 137. nu. 6.

b *Tenor vero declarationis est an quod decreto Sacri Conc Trid sess. 13. c. 1. de refor. & alio sess. 24. c 20. de refor. dicitur de grauamine quod per appellationem a diffinitiua reparari nõ põt, intelligi possit debeat de grauamine indebitę carcerationis.*

Sanctiss. D N audita relatione Congregationis concilij declarauit ita esse intelligẽdum, & ideo ab huiusmodi grauamine appellari posse & ordinarium teneri huic appellationi deferre, & teneri processum transferre ad iudicem appellationis, interim tamẽ reo manẽte in carcerib. donec iudex appellationis causa cognita aliud iusserit.

Carcerari sine processu appellatio à Metropolitano cognosci potest. dummodo nõ impediat exequutionem correctionis, eadem Sac. Congregatio censuit hactenus verba declarationis.

x *In quibus casibus potest inferri tortura Carau. in tit Mag Cur. Vic. 4. nume. 13. item in rit. 259. sub nu. 11. tenet, & probat quod à decreto de torquendo admittatur appellatio & tortura suspendatur etiam antequam per iudicem ad quem inhibeatur nã licet regulariter appellatio ab interloquutoria non liget manus iudicis à quo antequam inhibeatur, vt in c non solum de appell in 6. limitatur non procedere in ea interloquutoria, quæ infert grauamen irreparabile, vt ista de torquendo, & ampliat prædicta procedere nõ solũ quando tractatur de eruenda cõfessione, sed ẽt si tortura inferatur ad eruendã respõsionem affirmatiue, vel negatiue, ampliãdo etiam quãdo*

appellatur à comminatione torturæ, vt ligentur manus iudicis sicut per appellationem à decreto de torquendo, & grauamen irreparabile dicitur omnis actus irretractabilis ferens secum exequutionem in instanti, vt excommunicatio, carceratio, tortura, & alia huiusmodi quæ continent factum, quod infectum esse non posset leg. in bello. §. facta. ff. de c. & post reuer. ideo illud grauamen irreparabile censetur Doc. in l. quod iussit, ff. de re iudi. Diaz. reg. 39.

Idē indiciū fit de grauamine reparabil. sed cum magna difficultate quod de irreparabili.

Amplia vt idem iudicetur, quando grauamen esset quidem reparabile, sed cum magna difficultate; aut preiudicio partis vt nec tunc iudex procedere possit, Felin. in c. accepimus, nu. 5. de fide instrum. Duen. reg. 52. limit. 13. nu. 13. Menoc. in comment. de adipis. pos. remed. 1. nu. 866. Lācel. in trac. de attentat. p. 2. c. 12. lim. 1. nu. 104. Hier. Gonzalez in commen. ad reg. 8. Cancel. gl. 9. §. 1. f. 282. nu. 187. qui alios etiam casus refert.

Dicitur etiam decretum habere vim diffinitiuæ, quando episcopus suffraganeus petierit remissionem causæ, & Archiepiscopus declarasset se iudicem competentem, & ab hoc decreto suffraganeus appellasset, quo casu non poterit Archiepisc. ad vlteriora procedere quia talis interloqutoria habet vim diffinitiuæ secus vero si ad instantiam rei hoc decreuisset, vt per Carau. in d. ritu. 259. in fi. vbi allegat Rebuff.

In hac materia Appellationes addendo omnibus prædictis sciendum est quod appellatio debet fieri coram iudice à quo infra decem dies nisi sit absens, vel adesset iustus metus quia tunc coram iudice ad quem vel extra iudicialiter coram notario iudice & testib. c. fin. vbi Zab. de appellat. Maran. in 6. part. in verbo, & quandoq; appellatur, nu. 133.

Item inhibitio superioris legitime interposita cum causa cognitione, & parte citata ligat manus iudicis, alias secus. Maran. in d. 6. par. n. 207. Prof. de Aug. V. I. D.

21 *An propter negligentiam episcopi deuoluatur iurisdictio ad Archiepiscopum.*
22 *An extra causam negligentię.*
23 *Quæ nam possit Archiepiscopus exercere in sua prouincia suffraganea, & in locis exemptis suæ diœcesis, & prouinciæ.*

21 DEcimanona authoritas est, † vt propter negligentiā episcopi deuoluatur potestas ad Archiepiscopum 9. q. 3. vbi gl. in sum. & in ca pit. fi. in verbo, negligeres. quæst. eadem, ac in c. pastoralis. in prin. de of. ord. in c. sicut olim, de accu. s. in c. 1. de sup. negl. præl. in sexto Hostien. in sum. de off. ord. sub nu. 7. Abb. in c. quanto n. 6. de off. ord. Gemi. & Frā. in c. venerabilib. §. sane, de sent. excom. in sexto. notant ex eo tex. quod archiepisc. habet iurisdictionem in subiectos suffraganei si suffraganeus negligit facere iustitiam, & hanc esse com. opin. dicit Abb. in c. graue, n. 9. de off. ord. Feli. in d. c. pastoralis, nu. 6. & quod negligentia sit iusta causa priuandi aliquem exercitio, & modos probandi negligentiam vbi à iure, vel superiore nō est pfixū tēpus, Fely. ponit in c. irrefragabili. de of. ord. [illegible] pdictam cōem opin tenet Abb. in ca. si quis ꝯ clericum, nu. 7. de fo. cōp. & in repetitione eiusdem q à nu. 40. vsq; ad 42. late examinat & concludit q episcopo, pro suis excessio excōmunicato, vel iurisdictionē exercere negligēte eius iurisdictio [illegible] ad Metropolitanū nō deuoluit

quam-

quanquam in casu negligentiæ ad iniustitiam ministrandam eundem compellere valeat, in prælatis vero episcopis inferiorib. quoad ipsum, secus est censendum, & ex hoc infert corrolarium φ pinguius ius habent episcopi in subditos suorum subditorum, q̃ Archiepiscopi in subditos suorum suffraganeorum. idem tenet. Abb. in d.c. pastoralis. in princ. nu. 10. & 12. in c. ex parte nu. 17. de concess. præben, in c. auaritiæ nu. 6. de p̃ben. in cap. ex frequentib. nu. 10. de instit. in c. cũ Bertold. nu. 10. de sen. & re iud. in d.c. graue nu. 9. de offi. ord. & in c. nullus, de iure patro. similiter dicit, qđ Archiep. non succedit data qualibet negligentia, sed tantũ in casib. à iure expressis. vnde licet regulariter possit compellere episcopum ad officium suum debite exercendũ, non tñ ipse succedit in exercitio, & notat et Gemin. in ca. 1. nu. 5. de suppl. negli. prǽl. in sexto, & sic maior est iurisdictio Archiep. in suffraganeos, q̃ in subditos suffraganeorum. Anch. notat. in d.c. pastoralis in princ. Card. Alex. in c. de ijs 12. dist. propter negligentiam ergo suffraganeorum non deuoluuntur actus ad Archiepiscop. sed vniuersus mundus tenet oppositum vt refert Fely. in d.c. pastoralis, qui dicit opinionem Abbatis esse nouam, & tuendo, cõmunem, tria pro ea considerat, cuius dictis adde φ non conuincitur iudex de retardata iustitia nisi fuerit ter requisitus. Gram. in cons. crim. 54. nu. 7. Bauer. in trac. de mora. p. 1. nisi in prima interpellatione recusaret, tunc vna sufficit, & sequitur Rebuff. in trac. concordatorum in rub. de friuolis appella. vbi concludit esse communem opinionem quod qñ qs non potest habere iustitiæ complementum à suo iudice, appellare põt ad immediatè superiorem post trinam monitionem iudici factam, & iudex negligens circa ea quæ sibi incumbũt, tenetur ad interesse, vt per Rebuff. in loco præallegato post. glos. in c. dominus noster 23. q. 2. & aduerte φ Abb. in d.c. si quis contra clericum, loquitur qñ quis vult adire Archiepiscopum per viam querelæ, & dictum suum dicit Abb. non p̃cedere in casib. exceptis vt in absolutione ab excommunicatione, c. ad reprimendam, de off. ord. c. sacro, de sent. excom. gl. in ca. qua fronte, in verbo conqueruntur, de appell. & in correctione criminum, ca. Roma. §. notoria, de cens. in sexto, qui tex. procedit et Archiep. nõ visitat. Abb. in c. ex frequentib. nu. 10. de insti. vtroq; enim casu mora affert perculũ in illa. Abb. in d. repetitione c. si quis contra, nu. 40. de for. comp. ex quã ratione infertur quod licet Archiep. non possit ipse dare licentiam, vel consentire compellere episcopum ad consentiendum, tamen si causa est multum fauorabilis pp aliquod bonum emergens, quod bonum aliter non succedere, poterit et ipse dare licentiam, vel consensum præstare. Lamb. de iu. pat. lib. 1. p. 1. art. 20. q. 1. prin. nu. 21. f. 113. vbi pro orna tu d.c. nullus, de iure patron. late tractat, quando aliquis habens consentire non vult consentire an possit adiri superior, vt illum compellat, ad consentiendum vel ipse consentiat, & concludit quod, quotiescunque consensus est præstandus per inferiorem prælatum Episcopalia habentem, potest episcopus adiri in omni casu, vt vel compellat inferiorem prælatum ad consentiendum, vel ipse consentiat, & ratio

ratio est in episcopo versus subditos prælatos, quia ipsa hēt intentionē suam fundatam de iure super omnes existentes in diœcesi c. omnes basilicæ 16. q. 7. glo. in c. sane & in c. sicut videre, de exc. præl. & in c. quāq̄ in verbo loci ordinario de vsu in 6. c. cum contingat, de fo. comp. & res, de facili reuertitur ad suam pristinam naturam c. ab exordio 36. dist. Secus tamen est in Archiepiscopo, qui non potest supplere negligentiam episcopi, nisi in casib. à iure expressis per d. c. pastoralis, prout etiam supplet in casu institutionis in quo potest recurri ad Archiepis. quando Episco. non vult instituere qui præfiget terminum, infra quem si non instituit ipse supplebit Abb. in d. c. ex parte nu. 17. de concess. præben. & vltra rationem. Abb. potest dici quod ille casus est expræssus à iure, scilicet in collatione beneficiorum, vel institutione vt episcopo negligente Archiepiscopus succedat per c. 2. de concess. præbe. c. cum in cunctis, in fine de electio. d. c. ex parte, de concess. preb. Rocchus de iure patro. in verbo pro eo quod diœcesani consensu nu. 16. Lamb. vbi supra, & in q. seq. & lib. 2. par. 2. ar. 17. q. 8. prin. fol. 191. & eodem lib. 2. par. 3. ar. 7. q. 7. prin. fol. 217. qui in præcedenti art. 6. nu. 4. ponit multos casus, in quibus superior potest præfigere tempus, vbi tempus à iure non est præfixum habenti facere actum, & si infra illud tempus ille actus non fuerit factus, ipse superior supplebit, si tamen episcopus habens consentire, noluerit consentire ex iustis causis, & superior aditus non vult eum in illis adire, sed loco ipsius vult consentire, episcopus, vel habens consentire potest appellare ad superiorem superioris sui. Lamb. in d. ar. 20. nu. 13. fol. 123. & secūdum communem opinionem infertur quod si suffraganeus est, negligens in exhibenda iustitia, & subditus cōqueritur Archiepiscopo de suffraganeo, qui noluit procedere, tali casu deuoluitur potestas ad Archiepiscopum, vt tamen quo ad hoc nulla restet obiectio, consuluit Hostien. in d. c. 1. de sup. negl. prel. in sexto, vt Metropolitanus remitat subditum ad suffraganeum assignans ei certum terminum competentem, infra quē iustitiam reddat, quo elapso si hoc non fecerit, debet Archiepiscopus definire, & vt epūs monitionem negare non possit, fiat de præsentatione literarum publicū instumentum, pro hac opinione Hos. quę est cōis inquit Fely. in d. c. pastoralis, de off. ord. facit dispositio Concil. Trid. ses. 24. c. 20. §. legatis, & ritus. 19. Cur. Archiep. Neap. & ibi Alb. Oliua Freccde subfeu. li. 2. auth. 11. Card. Alexan. etiam dicit in sum. 9. q. 3. quod si suffraganeus est negligens, vt non ordinet, vel excommunicet vel condemnet quos debet, & generaliter non facit ea, quę debet, & admonitus non emendauerit, tunc Archiepiscopus inuito eo supplebit vices eius, scilicet quod in parochia eius ordinabit clericos, instituit in ecclesiis, excōicabit, absoluet, & dānabit secundum Hugonem. idē Clar. etiam in d. c. si, 9. q. 3. notat qđ episcopus non debet esse negligens in diœcesi sua sed facere ea ad quæ tenetur, vt putà ordinare clericos, iudicare & alia disponere ad quę tenetur, alias Metropolitanus defectum, vel negligentiā supplere potest, idem tenet Berta, de epis. lib. 4. p. 2. q. 44. & fit dicta 9. q. 3. abbreuiatur vut ponitur in princ. voluminis decreti vbi queri

tur

tur, an liceat Archiepiſcopo clericos ſui ſuffraganei abſoluere, vel damnare, & quod non niſi data negligentia, vel appellatione interpoſita, exclusa ergo negligentia, vel appellatione nõ poteſt Archiepiſcopus ſe intromittere, vt quando epiſcopus aduerſus monitionem Metropolitani allegaret cauſam rationabilem præſertim contra promouendum etiã extraiudicialiter ſibi notam arg. c. ad aures de temp. ordi. & Conc. Trid. ſeſſ. 14. c. 1. & ſeſſ. 23. c. 8. de refor. dum dicitur, quod vnuſquiſq; à ꝓprio ẽpõ ordinetur, & alius ẽps non poteſt ordinare niſi eius probitas, & mores ordinarij ſui teſtimonio commendetur ſub pœnis ibi expreſſis. Sed ſi ẽps ſuffraganeus non allegaret cauſam rationabilem, & perſona promouenda eſſet idonea de vita, moribus, doctrina, ac arctata ratione beneficij curati; & adeſſet vrgens neceſſitas eccleſię, & in loco eſſet magna penuria presbyterorum, periculum etiam eſſet in mora ob ſalutem animarum, circa adminiſtrationem ſacrorum, & non adeſſet copia tpis ꝯſulendi ſummum Pontificem ad maiorem cautelam, crederem attẽtis prædictis circunſtantijs, ac negligentia ẽpi præuia monitione, & capta informatione de prædictis omnib. per Metropolitanum tunc poſſe ordinari ſubditum ſui ſuffraganei, & ita procedere prędicta, idem dicendũ ſi ẽps eſſet in remotis partib. & non adeſſet copia tpis recurrendi ad ipſum, vel ad ſummum Pontif. & Vicarius eſſet negligens in concedendo licentiam ordinandi attentis terminis prædictis. Præterea ex hac cõi ꝯcluſione deducitur, quod Archiẽps poteſt aſſignare terminum ẽpo, vt
n conſtituat ſibi Vicarium, vel officialem, *n* quo elapſo Archiẽps ſupplebit. Abb. in c. qm̃, de off. ord. ſi tamen ẽps eſt in diœceſi, & poteſt omnia ẽpalia munera obire, non tenetur habere Vicarium gl. Io. Paul. Lancel. in lib. 1. inſtit. iur. cano. in tit. de off. Vicar. in verbo non poteſt Vlterius infertur, quod in exequutione vltimæ voluntatis ẽpo negligente ſuccedit Archiẽps Abb. in d. c. paſtoralis, in prin. Lancel. Gorrad. in temp. om. iud. lib. 2. c. 4. ſub nu. 22. Item Archiepiſcopus ſupplet negligentiam pręlati, regularis perſonæ ſuæ prouinciæ ſi poſt eius monitionem non reuocauerit ad clauſtra c. quanto, vbi Abb. de off. ord. Quæro quid ſi in termi nis c. omnis vtriuſq; ſexus, de pę. & remiſſ. ẽps malitioſè recuſauerit dare licentiam alteri confitendi, an poſſit Archiẽpm adire. Reſp. prout in gl. in d. c. in verbo obtineat. Item quæro quid ſi ẽps eſt, exemptus Reſp. ꝙ Metropolitanus non ſupplet negligentiam ẽpi exempti, Abb. in c. 2. n. 8. de conceſſ. præb. prout erat ẽps Adonen. qui non recognoſcebat alium ſuperiorem niſi Papam, cui eſt directa decretalis in c. nullus de iur. patr. & ideo de Papa ille tex. loquutus fuit dicit Lamb. in d. ar. 20. n. 9. fol. 121. vbi nu. 15. ponit, qñ dicatur negligens, & neglectus, & hr̃ per Gem. in c. eccleſiæ nu. 12. de ſuppl. negl. præla. in ſexto. Quæro etiam quid ſi capitulum. Sede vacãte negligens eſt. Reſp. ꝙ nedum Archiepiſcopus ſupplet negligentiam, ſed etiam capituli cathedralis eccleſiæ vacantis deputando viſitatorem iuxta diſpoſitionem, c. fi. de ſuppl. negli. prelat. in 6. Abb. in c. 1. ne ſede vacan. & vide gl. in clem. 2. in verbo capituli de hæretic.
22 Quæro † ẽt quid extra caſum negligẽtiæ? Reſp. quod in caſu extra negligen-

gligentiam non succedit Archiepiscopus, si episcopus ex suis culpis fuerit excommunicatus, nam tunc iurisdictio ipsius suffraganei excōmunicati ad metropolitanum deuoluitur c. 1. de suppl. negli. prælat. in 6. sed ad Papam vi. ibi per Gem. & Do. vbi assignant rationem, quia negligēs peccat in iurisdictionē, ideo ad proximum superiorem deuoluitur, non sic ex alia causa, episcopo vero à paganis, vel à schismaticis capto, non Archiepiscopus, sed capitulum administrat. c. 3. d. tit. in 6. & talio ponitur in tex. Quod amplia etiam in absentia episcopi remota, qui nō prouidit de Vicario, vt Capitulum succedat, Card. Zab. in clem. vnica, sub nu. 17. de off. Vicar. Vital. in cle... §. volumus, nu. 17. de fot. compet. facit etiam tex. in c. vnico, §. fi. de sed. vac. in 6, ita fui in voto pro Capitulo nostro Neap. mortuo Vicario existente Archiepiscopo in Plonia.

m *ADDITIO. Quod propter negligentiam episcopi deuoluatur iurisdictio ad Archiepiscopum tenet etiam Afflict. in cap. Imperialem, §. præterea nu. 33. de probi. feu alie per Frider. & qualiter constare debeat de negligentia vide eundem in c. 1. si de inuesti feud inter dom & vassal nota 13. in fi. & propter negligentiam solam non deuoluitur iurisdictio ad Archiepiscopum nisi post terminum assignatum per Archiepiscopum: quando tamen crimina non sunt notoria Paui. de visita par. 2. q. 5. Item si episcopus non vult exibere auxilium iudici seculari, potest adire Metropolitanum, vt illum cogat exilium præstare ad exequutionem sententiæ. vt est communis opinio. Couar. cap. 10. pract. quæstio sub nume. 10. Et an episcopus possit cogi ab Archiepiscopo ad pronunciandum, vide Bal in l 1. nume. 18 C. quom & quando iudex post glo. fin. in cap admonet, de renunc. Tu dic, quod si causa est in expeditione, vel retardat expeditionem, tunc ad instantiam partis potest moneri ab Archiepiscopo cum termino, aliàs eo elapso. & nulla suasistente causa rationabili poterit ipse Archiepiscopus procedere. Nec potest episcopus se teneri termino biennij dato per Conc. Trid in præalleg sess. 24. cap 20 quia in eodem ca. in §. legati quoque expresse cauetur. quòd negligente episcopo, eo quę prius requisito iudex superior potest procedere, & ratio est, quia illa retardatio expeditionis præsertim si reus detinetur in carcere continet grauamen irreparabile, à quo potest appellari, carcer enim semper grauat, Bald. in l. 2. num. 6. & 7. C. de episc. audien & supradictum est authe. 8. & in hac authoritate, 19. & non debet resultare iniuria vnde iura nascuntur l. meminerit. C. vnde vi, ac inducta in fauorem, non debent retorqueri in odium l quod fauore. C. de legi. Item per negligentiam episcopi in collatione beneficij deuoluitur collatio, ad Archiepiscopum post sex menses ca. 2. de conceß. præben. Limita in beneficio Curato, ad quod si patroni presentauerint & presentatus per examen fuerit approbatus, tenetur episcopus infra duos menses instituere, aliàs poterit Archiepiscopus ex Bulla Pij V. incip. In conferendis sed eo casu ego consulerem, vt prius certioretur ordinarius ad dicendum causam quare non debeat fieri institutio ab Archiepiscopo, vt ipse tutius procedere poßit.*

Amplia non solum in negligentia sed etiam in recusatione, vt quando episcopus negaret dispensare vbi patet ratio dispensandi, vt eo casu poßit adiri Metropolitanus, vel alius Superior Burgas. in tractat de Irregu p. 1. fol. 28. sub rub. quę dispensatio dicatur debita, facit tex cum gloß in c. exigunt. 1. q. 7. & in c. Domino sancto. 50. dist.

50.dist. & c.nullus de iure patr. & tunc debet remittere ad suffraganeum vt dispenset quo recusante, vel negligente tunc superior dispensabit. Burga. in d. tracta. part. 3. in tit. de dispensatione Archiepiscopi fol. 77. & quando liceat dispensare vltra Burgas vide Rebuff not. in praxi. benefic. part. 2 sub titu. de dispen. ad plu. benef a. numero 41. ad 62. Et prædicta de dispensatione intellige iuxta terminos relatos satis notabiliter consideratos in præsenti authoritate scil. existente necessitate, & non ita simpliciter. Item amplia in monitionibus excommunicationum, quę fiunt ad finem reuelationis, vt si episcopus eas denegaret, liceat parti appellare ad Metropolitanum q̃uis resideat in eius arbitrio illas concedere per Concil. Trid. sess. 25. ca. 3. & ita practicatur, a commissis enim arbitrio iudicis si partem lędit aut grauat appellari potest dictum fuit supra autho. 18. sub, numero 18. etiam si fuerit datus breuis terminus ad reuelandum Nauar. cons. 11. de offi. ordin. in nouis. vbi etiam si obscuritatem, vel repugnantiam contineant.

Hæc quæstio, an episcopus teneatur constituere Vicarium, disputatur ad patres per Iacob. Sbrozz. in tract. de Vica episc lib. 1 q 45. & concludit pro parte affirmatiua, quod saltim tenetur habere Vicarium in spiritualibus generalem sed tutius est, Vt etiam in temporalibus: Et quænam significent ista verba, In spiritualibus & temporalibus, declarat glos. in c. auaritiæ de elect. in 6. & quod possit Archiepiscopus constituere Vicarium episcopo negligente tenet idem Sbrozz. d lib. 1. q. 57. & Nauar. cons. 4. de off. ord in anti.

23. XX. authoritas est † nam in concernentibus totam Prouinciam põt Archieps exercere iurisdõnem in subditos suffraganeorum, vt in tollendo prauam consuetudinem, c. ad extirpandas, & c. fin. de fil. presbyt. c. ex frequentib. de inst. c. in tm̃, de simo. c. perniciosus, vbi Abb. de celeb. Mis. Abb. in c. pastor. in prin. de off. ord. & ibi Fel. nn. 7. & iste est casus, in quo Archiepiscopus exercet iurisdictionem in Diœcesi suffraganeorum suorum Abb. in d. c. ex frequentib. nu. 4. & 10. versi. tertia solutio, & Host. in c. 1. de sup. negl. prelat. in 6. dicit qñ peccatum est vniuersale. s. quia per vniuersam Prouinciam frequentatur, sollicitudo. n. totius Prouinciæ Archiepiscopo commissa est c. cleros. 21. dist. facit text. in ca. ea noscitur, de his quæ fiunt à prelat. sin. cons. cap c. tuarum de priuil. c. qm̃ 75. dist. glo. in d. c. pastor. de off. ord. Gemi. in c. fi. in princ. nu. 9. de offic. deleg. in 6. & gerit solicitudinem vniuersaliter non particulariter Butr. d. c. pastoralis.

XXI. authoritas est, quod Archiepiscopus cum in prouincia suam iurisdictionem exequitur, potest punire subditos suffraganei notorios iniuriantes sibi, & nuncijs, & familiæ suæ tam si ob id sua inrisdictio impediatur, quam non, tex. est not. in c. 1. de pœn. in 6. & de iudice quod possit procedere conrra impedientes eius iurisdictionem, vide c. 1. de offic. deleg. & ibi gl. & in c. cum voluntate. §. fi. in verbo. Ratione officij de sen. excommu. & in extrauag. vnica Io. 22. de priuil. in verb. impediatur officium. faciunt dicta per Vinc. de Franc. decis. 147. post Paul. de Castr. in l. adductos. C. de epis. audien. officiales, & ministri Archiepiscopi ipsum representat glo. in extrauag. Io. 22. de pœnis in vers. calcata reuerentia, & de prorumpente contra iudicem, vt arbitrio superioris puniatur, vide cap. dilectus, de pœnis, vbi Abb.

ADDI-

vt si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit ipsi iudici appellationis significare: sed modus inhibendi cũ insertione sententiæ, seu decreti constito de legitima appellatione est tutior, & iuridicus ex predictis sub nu. 16. vers. 2. principaliter. Et vt nihil relinquatur intactũ in hac appellationis materia, quęritur an Metrop. ad quem fuit legitimè appellatum à grauamine illato ante diffinitiuam, coram quo fuit iustificata causa appellationis, constito de grauamine possit cognoscere de negotio principali, & prouidere quod stantib. grauaminib. causa remaneat. vide c. vt debitus honor, in fi. de appell. c. 1. in prin. & ibi gl. de for. comp. in 6. Bart. in l. eius qui nu. 10. ff. de appell. recip. Couar. prac. q. c. 9. sub nu. 6. aut grauamen non fuit illatum sed comminatum, & tunc non potest retinere causam, sed reuocato grauamine comminato, remittere causam, vt dictum fuit supra sub nu. 20. de appellatione à comminata tortura, vel excommunicatione: si vero nõ fuit pars grauata, debet statim remittere, c. Roma. §. si. de appell. in 6. limita nisi iudex à quo detulisset appellationi, tunc de necessitate non tenetur remittere c. cum appellationib. eod. tit. in 6. *Stephan Quaran V. I. D.*

Sciendum est denique in hac materia appellationum extare decretũ Sacræ Congregationis tenoris sequentis.

Decretũ S. Cógregationis.

Ad tollendas ambiguitates, & controuersias iurisdictionales quę inter appellationum, & prioris instantiæ iudices non sine partium dispendio cursusq; iustitiæ impedimento, & sæpe cum scandalo oriuntur, Sacra congregatio causis Episcoporũ prępo sita facta prius relatione Santiss. D. N. Clementi Papæ III ac de Sanctitatis suæ mãdato viuæ vocis oraculo desuper habito in hunc qui sequitur, modum ab omnibus, ad quos spectat in posterum fieri, ac seruari debere mandauit, & mandat.

Metropolitani, Archiepiscopi, Primates aut Patriarchæ in suffraganeos, eorum ue subditos non iudicent, nisi in casibus à iure expressis.

Iidem, nec alij superiores etiam Nuntij, vel Legati de latere specificam facultatem maiorem non habentes, causas in curijs Ordinariorum, vel aliorum inferiorum Iudicum pendentes ad se non aduocent nisi per viam legitimæ appellationis ad ipsorum Tribunalia deferãtur, tu neque appellantes ab inferiorum iurisdictionibus quo ad alias causa eximere non possint.

Appellationes nunquam recipiantur, nisi per publica documenta quæ realiter exhibeantur, prius constiterit appellationem à sententia diffinitiua, vel habente vim diffinitiuæ aut à grauamine, quod per diffinitiuam sententiam reparari non possit, in casibus à iure nõ prohibitis per legitimam personam, & intra debita tempora fuisse interpositam ac prosequutam.

Nec dum causæ coram inferioribus iudicibus pendent, ante diffinitiuam sententiam, vel vim diffinitiuæ habentem, de grauamine illato superiores cognoscere valeant, licet citra prę iudicium cursus causarum se id facere contestentur. nec ad hunc effectum liceat eis inhibere, aut simpliciter mandare, vt ipsis copia processus transmittatur etiam expensis appellantis.

Inhibitiones post appellationem, sicut præmittitur, receptam, non concedantur, nisi cum inscriptione tenoris sententiæ, aut decreti diffinitiui aut vim diffinitiui habentis, vel damnum per diffinitiuam irreparabile continentis, alias inhibitiones, & pro

cessus

cessus, & inde sequuta quæcunq; sint ipso iure nulla eisque impune non parere liceat.

Si appellans asserat sententiæ, aut appellationis exemplum culpa iudicis à quo, vel actuarij habere non posse, non ideo recipienda erit appellatio, aut aliqua inhibitio concedenda, sed eis tantum ad quos pertinet, iniungi poterit, vt soluta condigna mercede actorum exemplum authenticum appellanti intra breuem aliquem competentem terminum tradatur. Caueat tamen iudex à quo, ne si vere appellatum fuerit in casu appellabili, interim aliquid in præiudicium appellantis attentet, & si per actum publicum, aut per testium depositiones constiterit acta denegari appellanti, tunc mandato tradendi acta possit iudex appellationis adijcere, ne interim aliquid noui contra appellantem attentetur.

Ab executione decretum S. Conci. Trid. aut visitationis Apostolicæ appellationes à Metropolitanis non recipiantur, nec si Episcopi virtute eiusdem Sacri Concilij procedunt, vt Sedis Apostolicæ delegati in causis, quæ sub eorum iurisdictione ordinaria non comprehenduntur, salua tamen in hoc casu Legatorum, & Nuntiorum Apostolicorum authoritate.

In causis vero visitationis ordinariorum, aut correctionis morum, quoad effectum deuolutiuum tantum admittantur, nisi de grauamine per diffinitiuam irreparabili agatur, vel cum visitator citata parte, & adhibita causæ cognitione iudicialiter procedit; tunc enim appellationi locus erit etiam quoad effectum suspensiuum.

Cum à grauamine, quod per diffinitiuam reparari nequit, vt indebitæ carcerationis, vel torturæ, aut excommunicationis etiam comminatæ appellatur, non nisi visis actis, ex quibus euidenter appareat de grauamine, appellatio admittatur, aut inhibitio, vel prouisio aliqua concedatur.

Causa appellationis pendēte appellans in eodem quo reperitur carcere, permanebit, quoad iudex ad quem appellatum est, visis actis, & causa cognita aliter decreuerit, & tunc si à iudicis ad quem decreto vim diffinitiuæ habente fuerit appellatū nihil mandare aut pro sui decreti executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum.

Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa, & suspicio incidat, quæ iudicialiter obijciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad Ordinarium, vt in suo Archiuio conseruentur.

Censura ecclesiastica in appellantem prolata relaxari, aut nulla declarari per iudicem appellationis non possit, nisi auditis partibus, & causa cognita, tuncq; si constiteret eam iustam esse ad iudicem, qui excommunicauit, appellans remittendus est, vt ab ipso iuxta Sacros Canones beneficium absolutionis, si humiliter petierit debitamq; emendationem præstiterit, obtineat; si vero iniustam esse clare appareat superior absolutionem impendat, si dubitetur honestius est, vt ad excommunicatorem intra breuem aliquem competentem terminum eidem præfigendum absoluendus remittatur, licet etiam superior hoc casu idipsum per se præstare iure possit.

Absolutio ad cautelā non nisi parte citata, & visis actis, cum dubitatur de nullitate excommunicationis ab homine prolatę, vel à iure si occurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris, concedenda erit, tuncque ad tempus breue cum reincidentia, & præstita per excommunicatum cautione de stando iuri, & parendo mandatis ecclesiæ tantum, & si iuxta formam à iure præscriptam apparebit, quem ob

manifestum offensam excommunicatum fuisse, debitam etiam satisfactionem præstare; & si ob contumaciam manifestam, expensas pariter satisfacere; & cauere de iudicio sisti coram excommunicatore quis tenebitur, priusquam ad cautelam absoluatur.

A sententia etiam diffinitiua contra verum contumacem prolata appellatio non recipiatur, nec inhibitio, aut alia quæuis prouisio quamdiu appellans in huiusmodi vera contumacia perstiterit concedatur.

Romæ in Sacra Congregatione die xvi. Octob. 1600.

Alex. Card. Floren.

Hier. Agucchius Sec.

c *ADDITIO. Quod ab inquisito de hæresi possit appellari ad Metropolitanum tenet Zanch. in tract. de hæret. c. 29 nu. 3. & 4 Repert. inquis. in verbo appellare, quamuis de prouocando ad Metropolitanum non facile admittat Franc. Pegna in direct. inquis. p. 3. comment. 31 fol. 459.*

d *Dictis per D. Authorem adde quod postulans absolutionem ad cautelam non fatetur se excommunicatum gl. recepta in c. venerabilem, in verb. postulaueris de elect. Naua. conf. 5. nu. 12 de empt. & vend. neque inducit eius necessitatem idem Naua. in cons. 1. de cler. vel monac. nu. 2 & absolutionem ad cautelam an possit dare is cui commissa est absolutio simpliciter Nau. in man. conf. c. 27. sub nume. 178. qui tenet, quod non contrarium asserendo in Delegato, cui committitur causa, faciendo differentiam inter commissionem absolutionis ab excommunicatione, & commissionem causæ, quæ sine absolutione partium ad cautelam non satis commode posset tractari, de quo plenius per Couar. in c. alma mater p. 1. §. si sub nu. 8. Et in absolutione ad cautelam requiritur licentia à Diœcesano loci, quando fit ad partis instantiam secus si ex officio procedit. Paul. in tracta. de off. & pot. c. sed. vac. p. 2 q. 6. nu. 6. & post excommunicatus absolui ad tempus cum reincidentia. Couar. ind. p. 1. §. 11 sub nu. 6.*

Denique de hac materia post primam editionem scripsit late Auth. thesauri Casuum conscientiæ lib. 2 c. 18 quibus adde Lancell. lib. 4. instit. canon. in tit. de excom. § si quis tamen, & ibi gl.

e *Extat declaratio Sacræ Congreg. Concil. Trid. ad instantiam Episcopi Nicotaren. videlicet.*

An quod cap. 10. sess. 24. de refor. dicitur quod Episcopi tanquam Apostolicæ Sedis Delegati, & potestatem habeant &c. ita intelligendum sit, vt possit episcopus declinare iurisdictionem Metropolitani.

Congregatio concilij censuit non posse in casibus illis, in quibus ante Concilium tanquam ordinarius poterat vti eodem iure, eademque potestate.

f *Iurisdictio duplex aliquando in personam vnius residet. ca. super quæstionem. §. si vero, & ibi Anch. de off. deleg. Menoch. de præsumpt. lib. 2. c. 16 & 17. & iurisdictionem ordinariam, & delegatam habens videtur procedere illa, qua magis firmatur processus Nauar. in consi. 33. de sent. excomm. in antiq.*

Differt autem ordinarius à delegato tantum, quia absolutio excommunicationis facta ab habente potestatem iure ordinario non seruata forma iuris valet etiam ante satisfactionem non tamen facta à Delegato Nau. in man. conf. c. 27 nu. 47.

g *Episcopus cognoscit de suspicione Vicarij, eo tamen existente in remotis, cogno-*

scunt

ssunt arbitri sicut cognoscunt de recusatione episcopi Iacob. Sbrozz. in trac. de off. Vica. lib. 3. q. 16.

Acta tamen facta per iudicem recusatum an sint ipso iure nulla Ant. Gab. in ti tu. de iudicijs, conclu. 5 Minado decis. 27. & de attentatis post recusationem iudicis Lancel. in trac. de attent. par. 2. c. 6. A decretis vero in causis suspicionum non datur appellatio de iure regni, Vinc. de Franc. dec. 408.

Quando episcopus litigat cum subdito, vel est suspectus, eliguntur arbitri, Capi. decis. 137. à quorum sententia appellari ad Papam tenet Mtran. in 6. par. in verbo & quandoque appellatur nu. 376 per glos. in c. ab arbitris, de off. deleg. in 6. sed hoc procedit in arbitris delegati Papæ, non autem ordinarij quia tunc non potest appellari ad Archiepiscopũ, vt est com. opi. Cara. in ritu. M. C. Vic. 275. & tenet D. Quaranta sup. sub. nu. 19. vers. item quæro à delegato recusati.

Hinc dubitari pt an Episcopus sit iudex legitimus in causa suæ ecclesiæ, seu ad Episcopatum pertinente. Respondeo affirmatiue prout ex pse, & indistincte tenet glo. in c. si quis erga, vers. priuetur 2. q. 7. & Inn. in c. nostri, nu. 1. de elec. Put. dec. 110. nu. 3. lib. 2. quam glossam communiter receptam fatetur, Nauar. in cons. 20. sub n. 9. de rescrip. in nou. & est com. canonistarum sententia, de qua testatur Redoa. in trac. de reb. eccl. non alien. q. 78. c. 8. nu. 4. & 5. Quam conclusionem declara primo, vt tamen consultius sit alij committere, in quo omnes concordare asserit Alber. in rub. C. ne quis in causa sua nu. 3. Secundo declara, vt non p cedat qñ commodum vehit ipsi Epo applicandum ex Panor. in c. venerabili, nu. 4. de consib. Tertio declara vt possit nihilominus recusari, & pp præsumptam affectionem vti suspectus allegari, vt post Abb. Fran. et Dec. in c. postremo de appel. concludit Stepha. Aufrer. in trac. de recusat. n. 8. ex c. & veriori opinione. Marãta. in Spec. aduocat. p. 6. ĩ actu prin. n. 51. Cæsar. de Graf. in dec. 4. n. 1. sub tit. de excep. & Cap. dec. 137. nu. 6.

b *Tenor vero declarationis est an quod decreto Sacri Conc. Trid. sess. 13. c. 1. de refor. & alio sess. 24. c. 20. de refor. dicitur de grauamine quod per appellationem a diffinitiua reparari nõ põt, intelligi possit debeat de grauamine indebitæ carcerationis. Sanctiss. D. N. audita relatione Congregationis concilij declarauit ita esse intelligẽdum, & ideo ab huiusmodi grauamine appellari posse & ordinarium teneri huic appellationi deferre, & teneri processum transferre ad iudicem appellationis, interim tamẽ reo manẽte in carceribus donec iudex appellationis causa cognita aliud iusserit.*

Carcerati siue processu appellatio à Metropolitano cognosci potest dummodo nõ impediat exequutionem correctionis, eadem Sac. Congregatio censuit hactenus verba declarationis.

x *In quibus casibus potest inferri tortura Carau. in tit. Mag. Cur. Vic. 4. nume. 13. item in rit. 259. sub nu. 11. tenet, & probat quod à decreto de torquendo admittatur appellatio & tortura suspenditur etiam antequam per iudicem ad quem inhibeatur nã licet regulariter appellatio ab interloquutoria non liget manus iudicis à quo antequam inhibeatur, vt in c. non solum de appell. in 6. limitatur nonprocedere in ea interloquutoria, quæ infert grauamen irreparabile, vt ista de torquendo, & ampliat prædicta procedere nõ solũ quando tractatur de eruenda cõfessione, sed ẽt si tortura inferatur ad eruendã respõsionem affirmatiue, vel negatiue, ampliãdo etiam quãdo*

appellatur à comminatione torturæ, vt ligentur manus iudicis sicut per appellationem à decreto de torquendo, & grauamen irreparabile dicitur omnis actus irretractabilis ferens secum exequutionem in instanti, vt excommunicatio, carceratio, tortura, & alia huiusmodi quæ continent factum, quod infectum esse non poßet leg. in bello. §. factæ. ff. de c. & post reuer. ideo illud grauamen irreparabile censetur Doc. in l. quod iussit, ff. de re iudi. Diaz. reg. 39.

Idē iudiciū fit de grauamine reparabili sed cum magna difficultate quod de irreparabili.

Amplia vt idem iudicetur, quando grauamen esset quidem reparabile, sed cum magna difficultate; aut preiudicio partis vt nec tunc iudex procedere possit, Felin. in c. accepimus, nu. 5. de fide instrum. Duen. reg. 52. limit. 13. nu. 13. Menoc. in comment. de adipis. pos. remed. 4. nu. 866. Lācel. in trac. de attentat. p. 2. c. 12. lim. 1. nu. 104. Hier. Gonzalez in commen. ad reg. 8. Cancel. gl. 9. §. 1. f. 282. nu. 187. qui alios etiam casus refert.

Dicitur etiam decretum habere vim diffinitiuæ, quando episcopus suffraganeus petierit remissionem causæ, & Archiepiscopus declarasset se iudicem competentem, & ab hoc decreto suffraganeus appellasset, quo casu non poterit Archiepisc. ad vlteriora procedere, quia talis interloquutoria habet vim diffinitiuæ secus vero si ad instantiam rei hoc decreuißet, vt per Carau. in d. ritu. 259. in fi. vbi allegat Rebuff.

In hac materia Appellationes addendo omnibus prædictis sciendum est quod appellatio debet fieri coram iudice à quo infra decem dies nisi sit absens, vel adsit iustus metus quia tunc coram iudice ad quem vel extra iudicialiter coram notario iudice & testib. c. fin. vbi Zab. de appellat. Maran. in 6. part. in verbo, & quandoq; appellatur, nu. 133.

Item inhibitio superioris legitime interposita cum causæ cognitione, & parte citata ligat manus iudicis, alias secus. Maran. in d. 6. par. n. 207. Prof. de Aug. V. I. D.

21 *An propter negligentiam episcopi deuoluatur iurisdictio ad Archiepiscopum.*
22 *An extra causam negligentię.*
23 *Quæ nam possit Archiepiscopus exercere in sua prouincia suffraganea, & in locis exemptis suæ diœcesis, & prouinciæ.*

21 DEcimanona authoritas est, † vt propter negligentiā episcopi deuoluatur potestas ad Archiepiscopum 9. q. 3. vbi gl. in sum. & in capit. fi. in verbo, negligeres. quæst. eadem, ac in c. pastoralis. in prin. de of. ord. in c. sicut olim, de accu. s. in c. 1. de sup. negl. præl. in sexto Hostien. in sum. de off. ord. sub nu. 7. Abb. in c. quanto n. 6. de off. ord. Gemi. & Frā. in c. venerabilib. §. sane, de sent. excom. in sexto. notant ex eo tex. quod archiepisc. habet iurisdictionem in subiectos suffraganei si suffraganeus negligit facere iustitiam, & hanc esse com. opin. dicit Abb. in c. graue, n. 9. de off. ord. Feli. in d. c. pastoralis, nu. 6. & quod negligentia sit iusta causa priuandi aliquem exercitio, & modos probandi negligentiam vbi à iure, vel superiore nō est pfixū tēpus, Fely. ponit in c. irrefragabili. de of. ord. S. [illegible] pdictam cōem opin tenet Abb. in ca. si quis ꝯ clericum, nu. 7. de fo. cōp. & in repetitione eiusdem q à nu. 40. vsq; ad 42. late examinat & [illegible] q episcopo, pro suis excessio excōmunicato, vel iurisdictionē exercere negligēte eius iurisdictio [illegible] ad Metropolitanū nō deuolu[illegible]

quam-

quanquam in casu negligentiæ ad iniustitiam ministrandam eundem compellere valeat, in prælatis vero episcopis inferiorib. quoad ipsum, se cus est censendum, & ex hoc infert corrolarium quod pinguius ius habent episcopi in subditos suorum subditorum, quam Archiepiscopi in subditos suorum suffraganeorum. idem tenet. Abb. in d. c. pastoralis. in princ. nu. 10. & 12. in c. ex parte nu. 17. de concess. præben, in c. auaritiæ nu. 6. de pben. in cap. ex frequentib. nu. 10. de instit. in c. cũ Bertold. nu. 10. de sen. & re iud. in d. c. graue nu. 9. de offi. ord. & in c. nullus, de iure patro. similiter dicit, quod Archiep. non succedit data qualibet negligentia, sed tantũ in casib. à iure expressis. vnde licet regulariter possit compellere episcopum ad officium suum debite exercendũ, non tñ ipse succedit in exercitio, & notat et Gemin. in ca. 1. nu. 5. de suppl. negli. præl. in sexto, & sic maior est iurisdictio Archiep. in suffraganeos, quam in subditos suffraganeorum. Anch. notat. in d. c. pastoralis in princ. Card. Alex. in c. de ijs. 12. dist. propter negligentiam ergo suffraganeorum non deuoluitur actus ad Archiepiscop. sed vniuersus mundus tenet oppositum vt refert Fely. in d. c. pastoralis, qui dicit opinionem Abbatis esse nouam, & mendo, cõmunem, tria pro ea considerat, cuius dictis adde quod non conuincitur iudex de retardata iustitia nisi fuerit ter requisitus. Gram. in consc. crim. 54. nu. 7. Bauer. in trac. de mora. p. 1. nisi in prima interpellatione recusaret, tunc vna sufficit, & sequitur Rebuff. in trac. concordatorum in rub. de friuolis appella. vbi concludit esse communem opinionem quod quando quis non potest habere iustitiæ complementum à suo iudice, appellare põt ad immediatè superiorem post trinam monitionem iudici factam, & iudex negligens circa ea quæ sibi incumbũt, tenetur ad interesse, vt per Rebuff. in loco præallegato post. glos. in c. dominus noster 23. q. 2. & aduerte quod Abb. in d. c. si quis contra clericum, loquitur quando quis vult adire Archiepiscopum per viam querelæ, & dictum suum dicit Abb. non procedere in casib. exceptis vt in absolutione ab excommunicatione, c. ad reprimendam, de off. ord. c. sacro, de sent. excom. gl. in ca. qua fronte, in verbo conqueruntur, de appell. & in correctione criminum, ca. Roma. §. notoria, de cens. in sexto, qui tex. procedit et Archiep. nõ visitat. Abb. in c. ex frequentib. nu. 10. de insti. vtroq; enim casu mora affert periculũ in illa. Abb. in d. repetitione c. si quis contra, nu. 40. de for. comp. ex qua ratione infertur quod licet Archiep. non possit ipse dare licentiam, vel consentire compellere episcopum ad consentiendum, tamen si causa est multum fauorabilis pp aliquod bonum emergens, quod bonum aliter non succedere, poterit et ipse dare licentiam, vel consensum præstare. Lamb. de iu. pat. lib. 1. p. 1. art. 20. q. 1. prin. nu. 21. f. 113. vbi pro orna tu d. c. nullus, de iure patron. late tractat, quando aliquis habens consentire non vult consentire an possit adiri superior, vt illum compellat, ad consentiendum vel ipse consentiat, & concludit quod, quotiescunque consensus est præstandus per inferiorem prælatum Episcopo iura episcopalia habentem, potest episcopus adiri in omni casu, vt vel compellat inferiorem prælatum ad consentiendum, vel ipse consentiat, &

ratio

ratio est in episcopo versus subditos prælatos, quia ipse hēt intentionē suam fundatam de iure super omnes existentes in diœcesi c.omnes basilicæ 16.q.7.glo.in c.sane & in c.sicut videre, de exc. præl. & in c. quāq; in verbo loci ordinario de vsu.in 6.c.cum contingat,de fo.comp.& res, de facili reuertitur ad suam pristinam naturam c.ab exordio 36.dist.Secus tamen est in Archiepiscopo, qui non potest supplere negligentiam episcopi,nisi in casib.à iure expressis per d.c.pastoralis,prout etiam supplet in casu institutionis in quo potest recurri ad Archiepis. quando Episco.non vult.instituere qui præfiget terminum,infra quem si non instituit ipse supplebit Abb.in d.c.ex parte nu.17.de concess.præben.& vltra rationem. Abb.potest dici quod ille casus est expræssus à iure,scilicet in collatione beneficiorum,vel institutione vt episcopo negligente Archiepiscopus succedat per c.2.de concess.prębe.c.cum in cunctis, in fine de electio.d.c.ex parte,de concess.pręb. Rocchus de iure patro.in verbo pro eo quod diœcesani consensu nu.16. Lamb.vbi supra,& in q. seq. & lib.2.par 2.ar.17.q.8.prin.fol.191.& eodem lib.2.par.3.ar.7.q.7.prin. fol.217.qui in præcedenti art.6.nu.4.ponit multos casus,in quibus superior potest prefigere tempus,vbi tempus à iure non est præfixum habenti facere actum,& si infra illud tempus ille actus non fuerit factus, ipse superior supplebit,si tamen episcopus habens consentire,noluerit consentire ex iustis causis, & superior aditus non vult eum in illis adire, sed loco ipsius vult consentire,episcopus,vel habens consentire potest appellare ad superiorem superioris sui.Lamb.in d.ar.20.nu.13. fol.123. & secūdum communem opinionem infertur quod si suffraganeus est, negligens in exhibenda iustitia,& subditus cōqueritur Archiepiscopo de suffraganeo,qui noluit procedere,tali casu deuoluitur potestas ad Archiepiscopum, vt tamen quo ad hoc nulla restet obiectio,consulnit Hostien.in d.c.1.de sup.negl.pręl.in sexto,vt Metropolitanus remittat sub ditum ad suffraganeum assignans ei certum terminum competentem, infra quē iustitiam reddat, quo elapso si hoc non fecerit,debet Archiepiscopus definire,& vt epūs monitionem negare non possit,fiat de præsentatione literarum publicū instumentum,pro hac opinione Hos.quę est cōis inquit Fely.in d.c.pastoralis,de off.ord.facit dispositio Concil. Trid.ses.24.c.20.§.legatis,& ritus.19.Cur. Archiep. Neap.& ibi Alb. Oliua Frec.de subfeu.li.2.auth.11.Card. Alexan.etiam dicit in sum. 9.q.3. quod si suffraganeus est negligens,vt non ordinet, vel excommunicet vel condemnet quos debet,& generaliter non facit ea,quę debet,& admonitus non emendauerit,tunc Archiepiscopus inuito eo supplebit vices eius,scilicet quod in parochia eius ordinabit clericos,instituit in ecclesiis,excōicabit,absoluet,& dānabit secundum Hugonem.idē Clar. etiam in d.c.fi.9.q.3.notat qđ episcopus non debet esse negligens in dięcesi sua sed facere ea ad quæ tenetur,vtputa ordinare clericos,iudicare & alia disponere ad quę tenetur,alias Metropolitanus defectum,vel negligentiā supplere potest,idem tenet Berta.de epis.lib.4.p.2.q.44.& fit dicta 9.q.3.abbreuiatur vut ponitur in princ. voluminis decreti vbi queri

tur

tur, an liceat Archiepiſcopo clericos ſui ſuffraganei abſoluere, vel damnare, & quod non niſi data negligentia, vel appellatione interpoſita, excluſa ergo negligentia, vel appellatione nõ poteſt Archiepiſcopus ſe intromittere, vt quando epiſcopus aduerſus monitionem Metropolitani allegaret cauſam rationabilem præſertim contra promouendum etiã extraiudicialiter ſibi notam arg. c. ad aures de temp. ordi. & Conc. Trid. ſeſſ. 14. c. 1. & ſeſſ. 23. c. 8. de refor. dum dicitur, quod vnuſquiſq; à ꝓprio ep̃o ordinetur, & alius ep̃s non poteſt ordinare niſi eius probitas, & mores ordinarij ſui teſtimonio commendetur ſub pœnis ibi expreſſis. Sed ſi ep̃s ſuffraganeus non allegaret cauſam rationabilem, & perſona promouenda eſſet idonea de vita, moribus, doctrina, ac arctata ratione beneficij curati, & adeſſet vrgens neceſſitas eccleſię, & in loco eſſet magna penuria presbyterorum, periculum etiam eſſet in mora ob ſalutem animarum, circa adminiſtrationem ſacrorum, & non adeſſet copia tp̃is ꝯſulendi ſummum Pontificem ad maiorem cautelam, crederem attẽtis prædictis circunſtantijs, ac negligentia ep̃i præuia monitione, & capta informatione de prædictis omnib. per Metropolitanum tunc poſſe ordinari ſubditum ſui ſuffraganei, & ita procedere prędicta, idem dicendũ ſi ep̃s eſſet in remotis partib. & non adeſſet copia tp̃is recurrendi ad ipſum, vel ad ſummum Pontif. & Vicarius eſſet negligens in concedendo licentiam ordinandi attentis terminis prædictis. Præterea ex hac cõi ꝯcluſione deducitur, quod Archiep̃s poteſt aſſignare terminum ep̃o, vt
n conſtituat ſibi Vicarium, vel officialem, *n* quo elapſo Archiep̃s ſupplebit. Abb. in c. q̃m, de off. ord. ſi tamen ep̃s eſt in diœceſi, & poteſt omnia ep̃alia munera obire, non tenetur habere Vicarium gl. Io. Paul. Lancel. in lib. 1. inſtit. iur. cano. in tit. de off. Vicar. in verbo non poteſt. Vlterius infertur, quod in exequutione vltimæ voluntatis ep̃o negligente ſuccedit Archiep̃s Abb. in d. c. paſtoralis, in prin. Lancel. Corrad. in temp. om. iud. lib. 2. c. 4. ſub nu. 22. Item Archiepiſcopus ſupplet negligentiam pręlati, regularis perſonæ ſuæ prouinciæ ſi poſt eius monitionem non reuocauerit ad clauſtra c. quanto, vbi Abb. de off. ord. Quæro quid ſi in terminis c. omnis vtriuſq; ſexus, de pę. & remiſſ. ep̃s malitioſè recuſauerit dare licentiam alteri confitendi, an poſſit Archiep̃m adire. Reſp. prout in gl. in d. c. in verbo obtineat. Item quęro quid ſi ep̃s eſt, exemptus Reſp. ꝙ Metropolitanus non ſupplet negligentiam ep̃i exempti, Abb. in c. 2. n. 8. de conceſſ. præb. prout erat ep̃s Adonen. qui non recognoſcebat alium ſuperiorem niſi Papam, cui eſt directa decretalis in c. nullus de iur. patr. & ideo de Papa ille tex. loquutus fuit dicit Lamb. in d. ar. 20. n. 9. fol. 121. vbi nu. 15. ponit, q̃n dicatur negligens, & neglectus, & hr̃ per Gem. in c. eccleſiæ nu. 12. de ſuppl. negl. præla. in ſexto. Quæro etiam quid ſi capitulum. Sede vacãte negligens eſt. Reſp. ꝙ nedum Archiepiſcopus ſupplet negligentiam, ſed etiam capituli cathedralis eccleſiæ vacantis deputando viſitatorem iuxta diſpoſitionem, c. fi. de ſuppl. negli. prelat. in 6. Abb. in c. 1. ne ſede vacan. & vide gl. in clem. 2. in verbo capituli de hæretic.

22 Quæro † ẽt quid extra caſum negligẽtiæ? Reſp. quod in caſu extra negligen-

gligentiam non succedit Archiepiscopus, si episcopus ex suis culpis fuerit excommunicatus, nam tunc iurisdictio ipsius suffraganei excõmunicati ad metropolitanum deuoluitur c. 1. de suppl. negli. prælat. in 9. sed ad Papam vt ibi per Gem. & Do. vbi assignant rationem, quia negligẽs peccat in iurisdictionẽ, ideo ad proximum superiorem deuoluitur, non sic ex alia causa, episcopo vero à paganis, vel à schismaticis capto, non Archiepiscopus, sed capitulum administrat. c. 3. d. tit. in 9. & talio ponitur in tex. Quod amplia etiam in absentia episcopi remota, qui nõ prouidit de Vicario, vt Capitulum succedat, Card. Zab. in clem. vnica, sub nu. 17. de off. Vicar. Vital. in cle... §. volumus, nu. 17. de fot. compet. facit etiam tex. in c. vnico, §. fi. de sed. vac. in 6. ita fui in voto pro Capitulo nostro Neap. mortuo Vicario existente Archiepiscopo in Plonia.

m *ADDITIO. Quod propter negligentiam episcopi deuoluatur iurisdictio ad Archiepiscopum tenet etiam Afflict. in cap. Imperialem, §. præterea nu. 33. de prohi. feu alie per Frider. & qualiter constare debeat de negligentia vide eundem in c. 1. si de inuesti feud inter dom & vassal nota 13. in fi. & propter negligentiam solam non deuoluitur iurisdictio ad Archiepiscopum nisi post terminum assignatum per Archiepiscopum: quando tamen crimina non sunt notoria Paul. de visita par. 2. q. 5. Item si episcopus non vult exibere auxilium iudici seculari, potest adire Metropolitanum, vt illum cogat exilium præstare ad exequutionem sententiæ. vt est communis opinio. Couar. cap. 10. pract. quæstio sub nume. 10. Et an episcopus possit cogi ab Archiepiscopo ad pronunciandum, vide Bal in l. 1. nume. 18 C. quom & quando iudex post glo. fin. in cap admonet, de renunc. Tu dic, quod si causa est in expeditione, vel retardat expeditionem, tunc ad instantiam partis potest moneri ab Archiepiscopo cum termino, aliàs eo elapso. & nulla subsistente causa rationabili poterit ipse Archiepiscopus procedere. Nec potest episcopus se teneri termino biennij dato per Conc. Trid in præalleg sess. 24. cap 20 quia in eodem ca. in §. legati quoque expresse cauetur. quòd negligente episcopo, eo quę prius requisito iudex superior potest procedere, & ratio est, quia illa retardatio expeditionis præsertim si reus detinetur in carcere continet grauamen irreparabile, à quo potest appellari, carcer enim semper grauat, Bald. in l. 2. num. 6. & 7. C. de episc. audien & supradictum est autho. 8. & in hac authoritate, 19. & non debet resultare iniuria vnde iura nascuntur l. meminerit. C. vnde vi, ac inducta in fauorem, non debent retorqueri in odium l quod fauore. C. de legi. Item per negligentiam episcopi in collatione beneficij deuoluitur collatio, ad Archiepiscopum post sex menses ca. 2. de conceß. præben. Limita in beneficio Curato, ad quod si patroni presentauerint & presentatus per examen fuerit approbatus, tenetur episcopus infra duos menses instituere, aliàs poterit Archiepiscopus ex Bulla Pij V. incip. In conferendis sed eo casu ego consulerem, vt prius certioretur ordinarius ad dicendum causam quare non debeat fieri institutio ab Archiepiscopo, vt ipse tutius procedere posit.*

Amplia non solum in negligentia sed etiam in recusatione, vt quando episcopus negaret dispensare vbi patet ratio dispensandi, vt eo casu poßit adiri Metropolitanus; vel alius Superior Burgas. in tractat de Irregu p. 1. fol. 28. sub rub. quę dispensatio dicatur debita, facit tex cum gloß in c. exigunt. 1. q. 7. & in c. Domino sancto. 50. dist.

50.dist. & c.nullus de iure patr. & tunc debet remittere ad suffraganeum vt dispen set quo recusante, vel negligente tunc superior dispensabit. Burga. in d. tracta. part. 3. in tit. de dispensatione Archiepiscopi fol. 77. & quando liceat dispensare vltra Burgas. vide Rebuff. not. in praxi. benefic. part. 2. sub titu. de dispen. ad plu. benef. a. nume ro 41. ad 62. Et prædicta de dispensatione intellige iuxta terminos relatos satis nota biliter consideratos in præsenti authoritate scil. existente necessitate, & non ita simpliciter. Item amplia in monitionibus excommunicationum, quę fiunt ad finem reuelationis, vt si episcopus eas denegaret, liceat parti appellare ad Metropolitanum q̃uis resideat in eius arbitrio illas concedere per Concil. Trid. sess. 25. ca. 3. & ita practicatur, a commissis enim arbitrio iudicis si partem lędit aut grauat appellari potest dictum fuit supra autho. 18. sub, numero 18. etiam si fuerit datus breuis terminus ad reuelandum Nauar. cons. 11. de offi. ordin. in nouis. vbi etiam si obscuritatem, vel repugnantiam contineant.

Hæc quæstio, an episcopus teneatur constituere Vicarium, disputatur ad patres per Iacob. Sbrozz. in tract. de Vica episc. lib. 1. q. 45. & concludit pro parte affirmatiua, quod saltim tenetur habere Vicarium in spiritualibus generalem sed tutius est, Vt etiam in temporalibus: Et quænam significent ista verba, In spiritualibus & temporalibus, declarat glos. in c. auaritiæ de elect. in 6. & quod possit Archiepiscopus constituere Vicarium episcopo negligente tenet idem Sbrozz. d. lib. 1. q. 57. & Nauar. cons. 4. de off. ord in anti.

23 XX. authoritas est † nam in concernentibus totam Prouinciam põt Archieps exercere iurisdõnem in subditos suffraganeorum, vt in tollendo prauam consuetudinem, c. ad extirpandas, & c. fin. de fil. presbyt. c. ex frequentib. de inst. c. in tm̃, de simo. c. perniciosus, vbi Abb. de celeb. Miss. Abb. in c. pastor. in prin. de off. ord. & ibi Fel. nu. 7. & iste est casus, in quo Archiepiscopus exercet iurisdictionem in Diœcesi suffraganeorum suorum Abb. in d. c. ex frequentib. nu. 4. & 10. versi. tertia solutio, & Host. in c. 1. de sup. negl. prelat. in 6. dicit q̃n peccatum est vniuersale. s. quia per vniuersam Prouinciam frequentatur, sollicitudo. n. totius Prouinciæ Archiepiscopo commissa est c. cleros. 21. dist. facit text. in ca. ea noscitur, de his quæ fiunt à prelat. fin. cons. cap. c. tuarum de priuil. c. qm̃ 75. dist. glo. in d. c. pastor. de off. ord. Gemi. in c. fi. in princ. nu. 9. de offic. deleg. in 6. & gerit solicitudinem vniuersaliter non particulariter Butr. d. c. pastoralis.

XXI. authoritas est, quod Archiepiscopus cum in prouincia suam iurisdictionem exequitur, potest punire subditos suffraganei notorios iniuriantes sibi, & nuncijs, & familiæ suæ tam si ob id sua iurisdictio impediatur, quam non, tex. est not. in c. 1. de pœn. in 6. & de iudice quod possit procedere contra impedientes eius iurisdictionem, vide c. 1. de offic. deleg. & ibi gl. & in c. cum voluntate. §. fi. in verbo. Ratione officij de sen. excommu. & in extrauag. vnica Io. 22. de priuil. in verb. impediatur officium. faciunt dicta per Vinc. de Franc. decis. 147. post Paul. de Castr. in l. adductos. C. de epis. audien. officiales, & ministri Archiepiscopi ipsum representat glo. in extrauag. Io. 22. de pœnis in vers. calcata reuerentia, & de prorumpente contra iudicem, vt arbitrio superioris puniatur, vide cap. dilectus, de pœnis, vbi Abb.

AUDI-

ADDITIO. Nec erit tunc iudex in causa propria, ex quo factum est notorium, & non requiritur causæ cognitio. cap. manifesta 2 q. 1. cap. cum sit Romana de appel. c. euidentia, & ibi gl. de accusat cum alijs concord. Sed erit potius exequutor iuris vt per Innoc. & Card. Zabar. in c. ex parte, de verb. signif. per Gem. & Frã. in d. capit. 1. de pœn. in 6. & ideo nec poterit vt suspectus recusari c. nouit. de appel. & asserunt prædicti Doct. vbi supra. Hoc autem intelligit, & not. limitat Abb. in c. cum venissent sub num. 8. de iudi. quando pro illo delicto, seu iniuria est certa pœna in iure expressa, secus si venit imponenda arbitrio Iudicis; quia tunc in arbitrando posset excedere modum, & per consequens non diceretur merus exequutor exequendæ simpliciter iuris dispositionem sed iudex, & poterit vt suspectus recusari ex allegat. ibi per eum, quia nulla ratio patitur, vt quis iudicet in causa propria, cum sit res valde iniqua, vt in rub. C. ne quis in sua cau. & tunc debet committere non suspecto, per ea quæ fuerunt dicta auth. 18 sub numero 19. Et Prælatus potest punire iniuriã propriam etiam occultam quando procedit extraiudicialiter per viam correctionis, & impositionis cuiusdam pœnæ vel pœnitentiæ ex his, quæ notantur in c. & qui emẽdat. & ibi glos. 45. dist. & sentit expressè Abb. in d. c. cum venissent sub numer. 12. Et poterit Archiepiscopus etiam iniurias occultas punire, dummodo de illis constare possit secundum Host. & Archid. in d. c. 1. de pæn. in 6.

XXII. authoritas Metropolitani est, vt puniat deuiantes à consuetudine Metropolitanæ ecclesiæ in diuinis officijs ca. de ijs 12. dist. suam. n. Metropolim tenetur sequi ecclesia suffraganea ca. altaria, el primo, de consecr. dist. 1. c. institutis, de consec. d. 2. gl. in c. pen. de celeb. miss. c. fi. de sponsal. diuor. & facit tex. in c. dilectus, el 2. de simo. & in c. 1. de postu. prę la. & sic nota casum in quo Archiepiscopus iudicat inter subditos suffraganei, videlicet, quando agitur de modo officiandi, & ratio potest esse, quia concernit totum statum Prouinciæ, in quib. Archiepiscopus habet iurisdictionem, c. ex frequentib. de insti. Gemi. notat in d. c. de ijs, quẽ sequitur Card. Alex. ibidem dicens, quod cum modus publicus officiandi debeat esse in tota Prouincia vniformis, talis modi obseruantia, & violatio respiciunt totam Prouinciam, & ipsum Archiepiscopum, & pro talib. potest Archiepiscopus punire subditos suffraganeorum suorum, nisi ecclesiæ Prouinciæ haberent specialem consuetudinem rationabilẽ. Sylu. in verb. Archiepiscopus sub nu. 2. sed hodie attenduntur constitutiones Pij V. super recitatione Roman. Breu. in c. quod à nobis postulat, Datum Romæ 6. Id. Iul. 1568. quæ est impressa in Breu. & in Bullar. fol. 1031. & altera Constitutio eiusdem Pij de Missalis Rom. ex Decr. Cõci Trid. restituti approbatione incip. quod primum, Datum Romæ prid. Id. Iul. 1570. quæ est impressa in Missali, in Bullar. fol. 1099. In matrimonio etiam debet consuetudo Metropolitanæ ecclesiæ attendi c. 3. de cogni. spir. sed quoad illum tex. attendit Conc. Trid. sess. 26. c. 2. de ref. mat.

XXIII. authoritas est, nam Metropolitanus ad querelam episcopi tanquam delegatus Papæ procedit contra canonicos sui suffraganei cessantes à diuinis absque causa rationabili, & manifesta, c. irrefragabili, §. cæterum, de off. ordin.

ADDI-

ADDITIO. Cessatio à diuinis nil aliud est quam suspendere organa ministrorū, vt in ecclesia non celebrent,& est quid facti. Abb. in c. dilectis, de appel. & de hac materia cessationis à diuinis habetur in c. canonici,& c. quamuis, de off. ordi in 6 de qua etiam multa vtilia tradit Aluarez in speculo iuris canon. ac Cæsarei c. 37. de eccles. interd. & de ratione quare ipse episcopus non corrigat hunc excessum suorum canonicorum vide per Innoc. & alios doct. in d. §. cæterum.

XXIV. authoritas est, quando crimina sunt notoria potest Archiepiscopus punire subditos suffraganeorum in tota prouincia, c. 1. §. notoria, de censib. in 6. qui text. procedit etiam si Archiepiscopus non visitat. Abb. in c. ex frequentib. nu. 10. de instit. quando tamen episcopus est negligens. Sylu. in vers. Archiepiscopus sub nu. 3. in fi. sed in criminib. notorijs,& de quib. solum laborat infamia, non potest Archiepiscopus procedere, sed debet compellere episcopum, vt inquirat,& puniat. Soc. de visitat. sub num. 29. & si episcopus tunc non procedit in puniendo eius subditos, tunc potest Archiepiscopus. Paui. de visit. p. 2. q. 5.

XXV. authoritas est, quia Archiepiscopus potest exercere iurisdictionem in prouincia consuetudine sibi permittente, vnde licet Archiepiscopus regulariter non possit exercere iurisdictionem in prouincia in subditos episcopi suffraganei, c. 1. de fo. comp. in 6. nisi in casib. in iure expressis per gl. in c. pastoralis, de off. ord.& in sum. 9. q. 3.& in c. conquestus, ea. q. inter quos est, quando consuetudo hoc sibi tribueret, d. c. 1. de for. comp.& c. 1 de pęn. in 6. vbi Gem.& Franc. notant.

ADDITIO. Ex quo enim quis est in possessione per aliquod tempus sine controuersia dicitur pacifice possidere, ita quod sit in ea conseruandus. Cardi Zabar declarando dictum Hostien. in c duo simul de off. ord & ex hoc inducitur consuetudo, quæ consuetudo tribuit iurisdictionem c conquestus, 9. q. 3. c cum contingat de for. compe. l. vlt. C de emancip. liber. limita, vt non possit Archiepiscopus, vel alius Prelatus consuetudine acquirere illa quæ tendunt ad honorem, quę communiter non conceduntur ecclesiis sine priuilegio Apostolico, vt probatur in cap. contra morem 109. dist. vel si vellet inducere, vt ecclesia sua præ cæteris habeat aliquam preeminentiam, videlicet vt si haberet canonicos Cardinales aut esset aliqua dignitas omnino noua doc. in ca. cum accessissent, de const. Petr. de Rauen singulariter in enarrat. in tit. de consuet. fecti. nu. 12.

XXVI. authoritas est, nam Archiepiscopus, vel eius officialis pōt mittere quæstores ad elemosynam per totam Prouinciam pro fabrica ecclesiæ Metropolitanę, quibus si à subditis suffraganeorum resistitur, vel non paretur, non possunt eos citare c. 1. de pen.& remiss. in 6 vbi Franc. dicit procedere pro quolibet opere pio. Imo. in clem. abusionib. nu. 28. & Card. Zab. nu. 9. eod. tit.& de operib. pijs vide gl. in c. fi. in verbo Casibus eod. tit. de pęn.& remiss. Ideoq; licet Archiepiscopus punire possit subditos suffraganeorum impedientes eum, vel eius officiales in iurisdictione contentiosa, vel quasi c. 1. de pen. in 6. non tñ poterit iurisdictionem exercere ꝯ ipsos subiectos suffraganeorum impedientes eum, vel

eius

eius officiales circa charitatem, & exhortationem, sed benè potest Archiepiscopus coercere suffraganeos,& eorum officiales,si absque causa iusta non permittunt cum potestas ipsorum Archiepiscoporum circa exhortationem esset alias delusoria, vel quia sunt iudices suffraganeorum,& eorum officialium Franc.in d.c.1. in 3.not. de pœn. & remiss.in 6.Imo.& Card.Zab.in d.cle.abusionib.nu.8.& Bonif. de Vital.num.62. Ipsi tamen quæstores debent literas Archiepiscopi ostendere Diœcesano qui habebit illas examinare,quo facto debet facere incorporari in literis episcopi,& tales literę Archiepiscopi,& episcopi concessæ quæstoribus erunt exhortatoriæ,non autem compulsoriæ. Imol.in d.clem.abusionib.nu.28.De forma autem literarum, & quales debeant esse quæstores habetur in c.cum ex eo de pen. & remiss. Dum hic dicitur,quod tenentur ostendere literas suffraganeo, consului in simili Archiepiscopum non posse propria authoritate affigere cedulones contra excõmunicatos,& publicatos ab ipso in sua Metropolitana, in ecclesijs suffraganeorum,sed debet eis scribere,vt publicentur, & affigantur iuxt.c.curæ sit 11.q.3.cuius literis creditur,c.ad probandum,de sent. & re iudi.& cũ sit eius superior tenetur obedire nisi sint notorie iniustæ,glo.in c.vnic.§. eorũdem in vers.requisisti,& ibi doct.præsertim Vital.de for.comp.His questorib.non obstat.Conc.Trid.sess.5.de refor.c.2.& sess.21.de refor.c. 11.& sess.vlt.in Decret.de Indulg. quia loquitur Conciliũ de prauis eleemosynarum quæstorib.quorum abusus narrantur in d. clem. abusionib. Nauar.in cons.33.de pen.& remiss.in nouis,& hodie est penitus abolitum istud nomen quæstorum per Conc.Trid.in d.c.9.sed debent nuncupari collectores,vt extat declaratio,& debent habere qualitates prout in d.c.cum ex eo.adeo quod hodie per Conc. Trid.d.authoritas fundata in d.c.1.de pen.& rem.in 6.remanet intacta.

XXVII. authoritas,est vt Archiepiscopus possit mittere edictum per totam Prouinciam suam in casib. ad suam iurisdictionem pertinentib. cap.1.vbi not.Gem.& Franc.de supplen.negl.prælat.in 6.congruum tamen esset scribere episcopo, vel eo absente Vicario generali,vt illud publicari,& affigi faciant ad valuas ecclesiæ Cathedralis, vel alibi, ita vidi obseruari in publicatione edicti Concilij Prouincialis, quod quolibet triennio tenet Archieps celebrare vigore decreti Conc.Trid.sess.24.c.2.

XXVIII. authoritas est, quia Archiepiscopus de iure cõi potest ante se deferri facere crucem per totam suam Prouinciam:quod amplia et si locos esset exemptus vigore constitutionis editæ in Conc.gen. Viennensi relato in clem. Archiepiscopo de priuileg.& antea poterat per prouinciam;habetur in c.1.vt lit.pen.& ibi Abb. sed vt possit liberè in loco exẽpto hoc fuit inductum per d.clem.vbi Card.Zaba.sub num.4. etiam dicit ꝙ delatio Crucis licet non sit cõtentiosæ iurisdictionis, est tamen insigne sapiens superioritatem, & posse in loco exempto vti insignijs volũtariæ iurisdõnis,& honoris,quem sequitur Vital.in 3.not.dicens qđ delatio Crucis significat quandam preeminentiam eius,qui ante se illã facit deferre,idem tenet Abb.in d.c.1.sub num.7. vt lit. pen. Card.in d.clem.

& doct.

& doct. dicunt hoc ei concedi propter reliquias præcedentis subiectionis, cum per exemptionem talia loca non desinant esse in prouincia vel diœcesi, ius nãque reuerentiæ nunq̃ tollitur per exemptionem, & ideo ecclesia exempta seu liberata tenetur nihilominus exhibere reuerentiã episcopo, & ire ei obuiam processionaliter more aliorum. Fel. c. cum nõ liceat, sub nu. 2. de præscript. Crucis enim prælatio illius cui præfertur, p̃cipuã quandam dignitatem demonstrat, explicat Fiuizanus in commẽtario de ritu sanctissimæ Crucis Romano Pontifici præferendæ lib. 3. c. 7. vbi eo. lib. c. 1. refert eius significatus. Quid vero significet delatio Crucis in funere, declarat Vitali. in d. cle. & quid in processionib. Rationa. diui. lib. 6. c. 102. nu. 8. Amplia vt possit Archiepiscopus etiã qñ non visitat Card. in d. clem. nu. 8. multo magis quando visitat locum exemptum in sua diœcesi vel prouincia vti sedis Apostolicæ delegatus. nã d. clem. generaliter loquitur & verbũ declinãti ad locũ exemptũ, de quo in d. cle. etiam in visitatione verificatur c. cum ex officij, de præscript. quem tex. allegat glos. in d. cle. & exemptis nullum fit ex hoc præiudicium vt in d. cle. expresse dicitur. Limita nisi esset præsens legatus Papę, quia tũc nec Patriarcha c. antiqua, de priuileg. vel præsens Cardinalis nõ legatus vel nũcius cũ facultate legati de latere vt in cæremo. episc. c. 3. vbi de habitu ordinario Archiepiscopi, & episcopi in sua pronincia, diœcesi & ciuitate.

XXIX. authoritas est quod Archiepiscopus de iure cõi põt benedicere populo per totam prouinciã, quod amplia ẽt in loco exẽpto p d. cle. Archiepiscopo, de priu. & per talẽ benedictionẽ delentur venialia, & intellige tam de benedictione solemni per illa verba sit nomen domini benedictũ, vt inquit gl. quam simplici, quam iterando præstant, vt ibidem per Card. & Doct. ita etiam expresse habetur in cæremon. episc. c. 4.

XXX. authoritas est posse Archiepiscopum diuina officia in Pontificalibus celebrare in prouincia etiam in loco exempto, & ab aliis in sua præsentia sine Pontificalibus celebrari facere d. clem. Archiepiscopo, & potest vti pallio diebus tamen permissis illo vti glo. ibidem, computatur enim inter Pontificalia, & indistincte per d. cle. permittitur inquit Card. sub nu. 10. & tenent Anchar. num. 3. Imo. num. 6. Vitali. num. 16. & ceteri doct. in dicta clem. & Paui. de visita. par. 2. c. 4. Ampliatur vt pro celebratione in Pontificalibus possit collocare sedem, quia spectat ad honorem episcopalem, & est de accessorijs ad celebrationem, & his pontificalibus vtitur sine iurisdictionis exercitio vel officio, vt missam celebrãdo, & predicando, sed si iurisdictionis officio vti vellet, id non poterit sine licentia ediscopi vel superioris loci exẽpti, vt ordinare, crismare, degradare, vel similia facere. glo. est celebris, & magistra in dicta cle. Archiepiscopo, quam communiter sequuntur omnes Doctores. & Pauin. de visita. par. 2. q. 4. Id amplia etiam si vellet hoc exercere in subditum suũ non solum in loco exempto, sed etiam in diœcesi sui suffraganei, Couar. pract. quæst. cap. 9. sub nume. 7. quod etiam amplia vt non possit Archiepiscopus etiam extra Pontificalia exercere ea quæ sunt iurisdictionis contentiosæ, vt excommunicare, iudicare, & alia simil. capit. 1. de offic.

ord.in 6.nisi in casibus à iure expressis.Card.in d.clem.§.simili sub nu.2. Dixi supra autho.18.sub num.15. & ideo quando vellet in sua præsentia ab alio celebrari facere in Pontificalibus,esset authoritatiue demandare & iurisdictionem exercere,quod non potest non solum in loco exẽpto,vt declarant Ancha.nu.4.Imo.nu.9.& Card.in d.§.q.7. sed etiam in prouincia suffraganea Card.in d.clem.in prin.nu.3.

Amplia hanc authoritatem multo magis posse Archiepiscopum diuina officia priuatim,vel publicè in prouincia audire etiam in loco exẽpto d.clem. Archiepiscopo, & hoc ei competebat etiam extra prouinciam sine Pontificalibus,& cuilibet episcopo extra Diœcesim per c.fin. de priuile.in 6.vt animaduertit Card.in d.clem.sub nu.3. sed hodie quo ad locum seruanda est dispositio Conc.Trid.sess.22. c.quarto,versiculo ne patiantur,contra quam dispositionem non potest loci ordinarius dare licentiam Nau.consi.1.de const.nu.76.in antiq.

Notandum quòd in casibus in quib.pōt Archiepiscopus vel eps in locis exẽptis exercere vigore huius clem.si de facto prohibeatur, ita quod exẽpti'eis resistant,non poterunt in eos animaduertere,sed debent agere coram superiore exemptorum,qui eos coget ad parendum huic cõstitutioni,& non parentes puniet Card.in d.clem.§.fi.in fi. Vitali.nu.56. extra locum exemptum in prouincia poterit ipse Archiepiscopus procedere,vt dixi supra 21. autho. Alia quę potest Archiepiscopus vel Episcopus in loco exempto tam vti ordinarius, quam vti Sedis Apostolicæ Delegatus vigore Decretorũ Conc.Trid.dicam infra in ver. exemptio.

XXXI. authoritas est quia Archiepiscopus in prouincia sua,potest concedere indulgentias secundum formam Conc.Gener.ca.nostro de pœn.& rem.c.1.eo.tit.in 6.de quo Conc.habetur in c.cum ex eo.tit.Notandum tamen est secundum Nauar.in tract.de iubileo, & indulg.nor. 31.nu.13.fol.156.quod episcopi,& superiores non possunt concedere indulgentias non subditis,exceptis primo exemptis sui episcopatus;exceptis secundo ijs,quibus à superioribus suis facta est facultas eas quærendi,exceptis tertio saltem mediate subiectis,quales sunt subditi suffraganeorum,respectu Archiepiscopi.His enim Archiepiscopus concedit d. c.nostro de pœnit.a Nau.loco præalleg.Sed quod in loco exempto episcopus,seu Archiepiscopus non possit concedere indulgentias, cum sit dignitatis,& iurisdictionis epicospalis,tenet Card.Zab.in cle. Archiepiscopo,in §.sit tamen à nu.4.vbi Anch.nu.6.& Vitali.nu.66.

XXXII. authoritas est,vt Archiepiscopus intra quamlibet ecclesiã ꝓuinciæ suę possit vti pallio c.1.de auth.& vsu pal. ẽt in loco exẽpto gl.in d.clem.Archiepiscopo,de priu.Abb.in c.1.de auth.& vsu pal.& qa Pontificalis officij plenitudo confertur per pallium antequã obtinuerit pallium,licet sit consecratus,non sortitur nomẽ Archiepiscopi,vel Primatis,aut Patriarchę,& nõ poterit Archiepiscopus cõsecrare,nec conuocare ad Cõciliũ,nec chrisma cõficere,nec ecclesias dedicare,nec clericos
a ordinare, etiam si pallium in alio Archiepiscopatu habuisset cũ oporteat petere nouũ pallium: Potest tamen quando vult Missam sine pallio

& san-

& sandalijs celebrare, põt ẽt huiusmodi consecrationis ante pallij receptionẽ alteri cõmittere, dummodo non sit in mora petendi palliũ. nec ante habitum pallium, põt Metropolitanus ante se crucem deferre, sed tñ postea. nec põt Archieps, vel Patriarcha vti pallio extra suã Prouinciam, vel Patriarchatum, & non omni tpe, sed tñ in ecclesia in missarũ solemnijs, in festis præcipuis, non in processionib. neq; in Missis pro defunctis, & est personale, & ideo accommodari non põt, nec in morte alicui relinqui, sed Archieps, vel Patriarcha cum eo sepeliri debet, vt dr in Pontificali Romano sub rub. de pallio, vbi exprimuntur ẽt dies, quibus pallio vti põt. Probãtur prædicta oĩa, in dist. 100. & in d. tit. de auth. & vsu pall. per totũ, & in c. suffraganeis, & in ca. quod sicut, §. super eo. de elect. c. 3. in fi. de postulat. prçlat. de pallio Patriarchæ, vide c. antiqua de priuil. & de elect. in Archiepiscopum, & confirmato, quid exercere possit, vide gl. in c. 1. de transf. epis. & in d. c. suffraganeis.

Notandum, quod licet hodie Archieps non visitet Prouinciã, vt proximè dicam, tñ põt vti prædictis authoritatib. 28. 29. 30. 31. & 32. non. n. sequitur, non visitat, ergo non põt vti, quia ẽt extra actum visitationis possunt prædicta exerceri, non. n. probat hoc esse, quod ab hoc contingit abesse, l. neq; natales, C. de prob. tum quia locum exemptũ Archiepiscopus non visitat, & tamen in eo vtitur d. cle. Archiepiscopo, de pri.

Præterea per Decreta Conc. Trid. prædicta Archiepo non prohibentur, quæ ei competunt iure cõi vigore ẽt Conciliorum generalium, & non ex priuilegio speciali, exemptis habentib. priuilegium, fuit derogatum in hoc per d. clem. Archiepo, quæ ideo fuit situata sub tit. de priuileg. respectu exemptorum priuilegiorum, ibi non obstante quocunq; priuilegio, iuri tñ cõi præsertim dispositioni conciliari non censetur derogatum, nisi expressè dicatur c. ex parte, de capel. mo. ideoq prædictis non obstat, Conc. Trid. sess. 6. c. 5. de refor. quia loquitur de Pontificalib. cum exercitio, vt de collatione ordinũ, & de epo ordinare volente ẽt prætextu priuileg. ordinandi extra suam diœcesim, prout erant ante Conc. Trid. multi titulares epi, & ordinabant vbicunq; volebant sine epi illius loci consensu, & ita dicit Nauar. consi. 21 de temp. ord. in antiq. qui in consil. 69. de sent. excom. in antiq. extendit, etiam ad episcopum, qui in aliena diœcesi sine licentia consecrauit calices, & benedixit corporalia, & episcopus circumscripto priuilegio etiam ante Concil. non poterat per c. episcopus, 6. q. 1. ac Archiepiscopus etiam vigore prędictarum authoritatum ante Concil. non poterat ordinare in diœcesi suffraganei etiam subditum suum, nec alia exercere, d. c. 1. de offic. ord. in 6. & 9. q. 3. per totum, vt dictum fuit supra. Insuper licet diœcesis suffraganei non dicatur diœcesis Archiepi, tamen est de eius Prouincia suffraganea, & in ea habet iurisdictionem ordinariam Metropoliticam Archiep. in c. per singulas, 9. q. 5. num. 4. Bott de synod. epis. par. 3. artic. 2. num. 27. sollicitudo namque totius Prouinciæ Metropolitano commissa est dixi supra autho. 9. sub nu. 6. & autho. 20. & est suffraganei superior. & iudex eius subditorum in casibus sibi à iure permissis, vt latè

etiam fuit demonstratum auth.16.numer. 10.& auth.17.num.12.& au thoriss.18.sub num. 16. Non est ergo iudicandum de Archiepiscopo sicut de episcopo alieno,& sic remanent prædictæ authoritates intactæ secũ dum dispositionem iuris communis, & non correctæ per Concilium Tridentinum, sess.6. cap.5. Igitur Archiepiscopus in quolibet loco suæ prouinciæ etiam exempto non obstante quocunque priuilegio contrario potest facere ante se libere portari Crucem benedicere populo, & audire publicè,vel priuatim diuina officia, & in Pontificalibus celebrare, & coram se facere celebrari sine Pontificalibus tamen d. clem. Archiepiscopo,de priuileg.

a *ADDITIO. Licet episcopus possit ministrare illa,quæ sunt ordinis,tamen postquam fuerit in Archiepiscopum promotus, & nondum pallium consequutus,non potest ordines conferre,vt episcopus, nec Archiepiscopus: & istud est verum de clericis sui Archiepiscopatus, quia tunc videtur conferre ordines iure suo,& tanquam Archiepiscopus in subditum suum, & in collatione ordinum in sua diœcesi,& Prouincia vtitur pallio.quod adhuc non habuit.Ita intelligitur,tex.in d cap.quod sicut, §.præterea,in fine, de elect. Potest tamen ante receptum pallium alteri committere,gl in c.1.de translat episc.Alios tamen clericos potest ordinare si sit inuitatus ab alio episcopo & nomine illius, alia episcopalia exercere, & ratio est,quia illud non videtur facere iure suo,& tanquam Archiepiscopus,sed vt simplex episcopus, tum quia etsi habuisset pallium, non posset, eo extra Prouinciam suam vti ita colligitur ex dictis per Innoc.Zabar.& Anchar.in d.c.quod sicut,§ præterea,& in c suffraganeis,eo.tit.de elect.*

Item Archiepiscopus,qui renunciauit Archiepiscopatui,& sic loco,& non dignitati, non potest exercere Pontificalia cum pallio in diœcesi & Prouincia renunciata etiam cum consensu Archiepiscopi successoris,& suffraganeorum,sed tantũ exercere Pontificalia sine pallio cum consensu prædictorum quemadmodum in alijs diœcesibus de consensu diœcesanorũ, quia illo pallio amplius vti non potest sed debet retinere penes se,& cum eo sepeliri,vt per doct.loc cit.& facit tex.in c.ad supplicationem,de renunc,Pari de resigna.benef lib.1.q.17.

Item ante receptionem pallij nihil interim de ecclesiæ Prouentibus recipere potest,vt in extrauag.communi prima,de elect.in fine, & pallij traditio per obiectum criminis,vel defectus retardari non debet, nisi obijciens præstito iuramento offerat se promptam de obiectis facere fidem, vt in extrauag. communi vnica de autho. & vsu pall.

XXXIII.authoritas est,nam Archiepiscopus potest visitare Prouinciã,procurationẽ à subditis suffraganeorũ suorũ exigere, c. cũ Apostolus,& ibi gl.in verbo Archiepi,c.soluta,& c. super eos,& c.cũ nuper de censib.c.cum ex officijs,de præscrip.c. 1. & cap.fi.de censib.in 6.vbi dr̃ quod Archieps dum visitat Prouinciam,potest confessiones subditorũ suffraganeorũ audire,& absolute confitentes, & ipsis pœnitẽtias iniungere salutares,& poterit absoluere à casib. episcopo reseruatis,& cẽsuris,Paui.de visita.par.2.q.4. & dispensare in foro conscientię. Abb,in c.

ad extirpanda, de fil.presb. Non potest ordinare, neque concedere literas dimissoriales, quia non reperitur à iure ei permissum. Franch.& Gemin.in d.c.fina.neque crismare, vt per Petr.Subert.in tracta. de cultura vineæ Dei par.1, c.9. Non poterit exercere iurisdictionem fori contentiosi in subditos episcopi suffraganei, nisi in duobus casibus,& in criminibus notorijs,& contra impedientes eius iurisdictionem. vt per Socin.de visita.sub nu.29.& dictum fuit supra autho.21.& 24.hodie verò per Cōcil.Trid.sess.24.de refor,c.3, non potest visitare diœceses suffraganeorū nisi causa cognita,& probata in Concilio Prouinciali, & tunc visitando habebit easdem facultates, quas ante Conc.de iure communi habebat, vt prealleg.iur.nec non alia quæ à Concil.Prouinciali, in specie ei committerentur iuxta facultatem, quam habet à iure Conc.Prouinciale.

XXXIV. authoritas est, quia Metropolitanus potest per totam prouinciam suam prædicationis officium aliquibus interdicere, prout in c. tuarum de priuileg.

XXXV. authoritas est, nam Metropolitanus potest confirmare electum confirmandum ab epō suffraganeo, si ecclesia suffraganea vacat, si tñ est cōsuetudo c.sicut tuis,& ibi gl.in ver.ad Coloniensem, de simo.

XXXVI. authoritas est, vt Metropolitanus possit deputare Vicariū, seu officialem in ecclesia suffraganea, si infra octo dies post mortem episcopi capitulum non prouiderit ex decreto sacri Concil.Trid.sess.24.de reforma.generali cap.18. & emolumenta sede vacante erunt successoris.& non capituli.clem.statutum, de electio. In quibus hodie in regno Neapolitano regulariter succedit Nūcius; Camera Apostolica, electio tamen Vicarij debet fieri de capitulari persona, si idonea ibi reperiatur c.ne pro defectu.& ibi glos.de elect.& in c.nullus inuitus 60.dist. sed de necessitate vt infra in verbo capitulum sede vacante nu.6.

XXXVII. authoritas est, quia Metropolitanus tanquam sedis Apostolicæ Delegatus, potest compellere Abbates & Regulares prælatos negligentes vt prædicatio Euangelij fiat in ecclesijs parochialibus subiectis monasterijs in nulla diœcesi existentibus, in cuius prouincia diœceses ipsæ sitæ sunt ex decreto eiusdem Conc.sess.5.de refor.c.2. Item metropolitanus tamquam sedis Apostolicæ Delegatus potest conuocare Regulares, in cuius prouincia monasteria sub immediata Sedis Apostolicę protectione sita sunt, contra negligentes exequi Decretū eiusdē Conc. sess.25.de refor.c.8.de regul.de quo late per Nauar.cons.83. de regular.

XXXVIII. authoritas, quia Metropolitanus cum duob.antiquioribus suffraganeis potest in prouincia erigere vnum, aut plura collegia seminarij ob ecclesiarum paupertatem, iuxta Decretum eiusdem Conc. sess.23.de ref.c.18.

XXXIX. authoritas, nam Archiepiscopus potest in casibus sibi permissis reum exulare extra prouinciam c.2.de arbitr. An vero possit relegare extra prouinciam quando in prouincia, seu diœcesi metropolitana non extat insula,& an tunc sententia operetur extra territorium, vide Fel.in c.postulasti, sub nu.2.de for.comp.

XL. authoritas est, quia licet Archiepiscopus non dispenset cū subditis suffraganeorum suorum, vt per Doctor. in c. ad extirpandas, de fil. presbyt. tamen in casibus in quibus potest iudicare, poterit etiam dispensare Fel. in c. pastoralis nu. 7. de offic. ord. & in quibus casibus possit Archiepiscopus dispensare, vide Burgas. de Irregul. p. 3. in tit. de dispen. Archiep. fol. 76.

ADDITIO. Burgas. in loco praallegato tenet quod Archiepiscopus dum visitat diœcesim suffraganei audiendo confessiones in pœnitentialibus potest dispensare in foro conscientiæ, idem dicit Abb. in cap. ad extirpandas de fil. presb. & dictum fuit supra auth. 33. Item quando in foro exteriori dispensatio est debita ratione causæ & personæ debet remittere ad suffraganeum eius subditum, vt dispenset cum eo quo recusante vel negligente, Archiepiscopus dispensabit quod intellige vt dictum fuit supra autho. 19. Item vbicunq; suffraganeus culpa sua ius dispensandi perdidisset potest Archiepiscopus dispensare. Item quando episcopus est suspensus ad tempus & dispensatio pro magno bono faciendo, vel magno scandalo vitando celeritatem requireret, tali casu fit deuolutio ad Metropolitanum, ita per Burg. vbi supra qui multa allegat.

Alius casus est quod si ecclesia Cathedralis non habet capitulum actu, sed habitu & quando nullus canonicus est in sacris in ecclesia suffraganea, tunc Metropolitanus potest exercere iurisdictionem & vacante sede Metropolitani, capitulum Metropolitanum, ita per Pauin de offi & pot. can. sed uac. p. 1. q. 10 sub nu. 5. Item quando est discordia inter episcopos suffraganeos super perceptione iurium episcopalium in ecclesia quæ est sita in confinibus duarum diœcesiū, potest metropolitanus eos cogere vt concordent. Bellenci. in tract. de charita. subsi. q. 52. Item Archiepiscopus hēt iurisdictionem in subditos suffraganei quando clericus publice tenet illicite ecclesiam vt in terminis c. ad extirpandas de fi. presby. dictum fuit sup. auth. 20.

Et licet Archiepiscopus nihil possit in diœcesibus suffraganeorum nisi in casibus à iure expressis, an idem sit in similibus vide Fel. in c. pastoralis sub nu. 5. de rescri. vbi videtur tenere esse periculosum hoc dicere.

Hæc breuiter non sine magno labore recollegisse sufficiat de casibus Archiepiscopo competentibus in iure expressis, vltra glo. Abb. & Fel. in d. c. pastoralis, de off. ord. gl. in sum. & in c. conquestus 9. q. 3. & gl. Host. & Docto. in c. 1. de suppl. negl. prælat. in 6. & per eundem Host. in sum. de off. ordi. & Pau. de visita. p. 1. q. 10. nu. 50. Lancell. Corrad. in templo omnium iudi. lib. 2. c. 4. in tit. de Archiepiscopo. Cæteras vero authoritates lector suppleat.

His tamen quadraginta authoritatibus puto fuisse satisfactum hodie die 9. Martij 1585. in festiuitate Sanctorum Quadraginta martyrum familiæ meæ Protectorum, est enim in honore hic numerus, vt legitur in lectionibus istorum Sanctorum.

Archiepiscopus autem his, & alijs authoritatibus in casibus à iure permissis expressis vtendo, moneo esse memores de dicto Apostoli (ut non dominantes in Clericum) relato à Gratiano in c. quia 10. q. 1. & legitur in epistola in festiuitate Sancti Apollinaris die 23. Iulii.

Fuit autē iste Tractatus deinde Neap. Impressus in anno 1586. simul

cum

cum alio tractatu, sic inscriptus. De Concilio Prouinciali, & authoritate Archiepi in suffraganeos, eorumq; subditos, & in tota Prouincia tractatus, authore Stephano Quaranta V.I.D. Canonico Neap. &c.

ARCHIVVS.

PRæter Summistas sciendum est, quod bonorum ecclesiasticorum Archiuum tenētur facere Prælati in eorum Diœcesib. & administratores ecclesiarum ex Constitutione Sixti V. incip. Prouida, publicata Romæ die 8. Iunij 1587. Et per hanc Constitutionem determinatur quæstio disputata per Abb. in sua, q. 3. dub. 4. sub nu. 16. & per Couar. in c. 2. de testam. nu. 9. An episcopus, seu Prelatus tenetur facere Repertorium, seu Innētarium rerum ecclesiæ. De hoc Archiuio faciendo fuit prouisum per multa Conc. Prouinc. Metrop. præsertim per Neap. sub tit. de visita. §. quoniam, fol. 60. Et omnes beneficiati tenentur facere Inuentaria, & maior ecclesia tenetur habere Archiuium vbi collocari debent, Paulin. de visita. par. 2. q. 3. Fuscus, de visita. c. 15. nu. 33.

ADDITIO. Archiuus est locus in quo reponuntur scripturæ publicæ, quē armarium librorum appellat, gl. in clem. unica, in uer. Archiuis de iureiur. in quo tex & in c peruenit, 30. q. 1. fit mentio de Archiuis S. R. E. & nota quod qualibet ciuitas debet habere archiuum publicum, & cameram actorum, in quo reponantur acta, & instrumenta publica, ut facilius inueniantur, ac incorruptè seruentur, tex. est nota. in auth. de defenso. ciui. § pen. uers. pracepta, ubi gl. etiam ponit qualiter vocetur præpositus archiuo publico, & quod faciat fidem instrumentum productum ex publico archiuo habens publicum testimonium, est tex. in auth ad hæc. C. de fid. instrum. in l. censu, ff. de probat. in l. minoris, §. soles, ff. de penis, Crauet consi. 602 nu. 2 lib. 4. & quando dicatur habere publicum testimonium vltra. gl. ibi declarat Abb. in c. ad audientiam, de præscrip. & ad prædicta uide etiam Imm. in c. 1. de procura. & Quintil. Mandos. super gl. facul § Habita, in uer. Archiuij.

ASTROLOGIA IVDICIARIA.

PRæter Summistas sciendum est, quod contra exercentes Astrologiæ iudiciariæ artem, & alia quæcunque diuinationum genera, librosque de eis legentes, ac tenentes extat Sixti V. Constitutio Romæ publicata die 9. Ianuarij 1586. & alias Neap. impressa, incip. Cœli, & terræ creator Deus, & infra. fol. 51. in bullario.

Hac perpetuo ualitura Constitutione Apostolica authoritate statuimus, & mandamus, ut quam contra Astrologos, Mathematicos, & alios quoscunque dictæ Iudiciariæ Astrologiæ artem, præterquam circa Agriculturam, Nauigationem & rem medicam in posterum exercentes, aut facientes, iudicia, & natiuitates hominum, quibus de futuris contingentibus successibus, fortuitisque casibus aut actionibus ex humana uoluntate pendentibus, aliquid euenturum affirmare audent, etiam si id se

non certo affirmare asserant, aut protestentur, quam contra alios vtriusq. sexus, qui supradictas damnatas, vanas, fallaces, & perniciosas diuinandi artes siue scientias exercent, profitentur, & docent, aut discunt, quiue huiusmodi illicitas diuinationes, sortilegia, superstitiones, veneficia, incantationes, ac præmissa detestanda scelera, & delicta, vt prefertur faciunt, aut in eis se, quomodolibet intromittunt, cuiusq. dignitatis, gradus, & conditionis, existāt tam episcopi, & prælati superiores, ac alij ordinarij locorum, quam inquisitores hæreticæ prauitatis vbiq. gentium deputati, et si in plerisq. ex his casib. antea non procedebant, aut procedere non uolebāt diligentius inquirant, & procedāt atq. in eos seuerius canonicis pœnis, & alijs eorum arbitrio animaduertant. Prohibentes oēs, & singulos libros opera, & tractatus huiusmodi Iudiciariæ Astrologiæ Geometriæ, Hydromantiæ, Pyromantiæ Onomātiæ, Chyromantiæ, Necromantiæ Artis magicæ, aut in quibus sortilegia, Veneficia, Auguria, Auspicia, execrabiles incantationes, ac superstitiones contineātur, ac vt supra in memorato Indice interdictos sub censuris, & pœnis in eo contentis, à quibuscunq. Christi fidelibus legi, aut quomodolibet retineri, sed illos episcopis, & ordinarijs locorum, vel inquisitoribus prædictis præsentari, & consignari, debere, & nihilominus eadem authoritate statuimus & mandamus, vt contra scienter legentes, aut retinentes libros, & scripta huiusmodi, seu in quibus talia continentur similiter ijdem inquisitores liberè, & licitè procedeant, ac procedere, & pœnis condignis punire, & coercere possint. Non obstantibus, &c.

Indicis librorum prohibitorum, Regula 9.

Libri omnes, & scripta Geomantiæ, Hydromantiæ, Aeromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chyromantiæ, Necromantiæ, siue in quibus continentur Sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, prorsus reijciuntur.

Episcopi vero diligenter prouideant, ne Astrologiæ iudicariæ libri tractatus, indices legantur uel habeantur, qui de futuris contingentibus successibus, fortuitisq. casibus, aut ijs actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certò aliquid eventurum affirmare audeant. Permittuntur autem iudicia, & naturales obseruationes, quæ nauigationis, Agriculturæ siue Medicæ artis iuuandæ gratiæ conscripta sunt.

Censuras, & pœnas de quib. in prædicta constitutione fit mentio, vide infra in verbo libri prohibiti, & ad declarationem omnium prædictorum, vide Abb. in ca. ex tuarum, nu. 6. de sortileg. & Caiet. in sum. in ver. obseruatiō astrorum, & pro interpretatione, & significatu vocabulorum, vide c. 1. 26. q. 1. & c. nec mirum, 26. q. 5.

ADDITIO vltra Abb. in d. c. 2. de sort adde Paul. Grillan. in tract. de sortileg. q. 11. nu. 12 & 22. & Corrad. Lancell in templo omni iud. lib. 1. c. 1. ver. sortilegia eui tare. Nauar. consi. 1. sub tit. de sortileg. & quæ diffusius, refert Ambros. de Vignat. vna cum annot. Franc. Pegn. in tract. de haret q. 10.

BANNITORVM FAVTORES.

PReter Summistas sciendum est, quod contra ecclesiasticas personas, Regni Neapolitani, Bannitorum fautores fuit per Sixtū V. prouisum per breue tenoris sequentis videlicet.

Sixtus

Sixtus Papa V. Dilecte fili nobis vir salutem, & Apostolicam benedictionē. Exponi nobis nuper fecisti, in Regno Neapolitano, ac præsertim in Prouincia Aprutij nonnullos Bannitos viarū grassatores existere, contra quos pro tui officij debito omni studio procedere intendis, & ad id necessaria omnia remedia præparasti. Ne autē dicti banniti, & uiarum graßatores condignas, delictis suis pœnas euadant, prouidere uolentes omnib. & singulis Abbatib. Priorib. Abbatissis, Priorissis, Præpositis, Plebanis, Guardianis, Archipresbyteris, Præceptorib. Commendatarijs, Rectoribus, & alijs, quibusuis personis ecclesiasticis sæcularib. & quorumuis ordinum, & militiarum regularib. Regni, & Prouinciæ, huiusmodi sub excommunicationis latæ sententiæ pœna à qua nisi a nobis, aut Romano Pontifice, pro tēpore existentes, præterquam in mortis articulo absolui nequeant, districtè prohibemus, ne dictos bannitos, & uiarum graßatores, in Monasteria, domos ecclesias, capellas, hospitalia, aut quæuis alia loca recipere seu in eis occultare, aut illis auxilium, consilium, fauorē, seu uictum, aut uestitum uel alia eis neceßaria directè, seu indirectè, quomodolibet præstare audeant seu præsumant, non obstantib. quibusuis constitutionibus, & ordinationib. Apostolicis, nec non monasteriorum & aliorum locorum prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, uel quauis firmitate alia roboratis statutis & cōsuetudinibus, cæterisq. contrarijs quibuscunque. Cæterum, quia difficile foret præsentes literas ad singula quęq; loca deferri, uolumus & similiter Apostolica authoritate decernimus, quod præsentium transumptis etiam impressis, & sigillo tuo obsignatis eadem prorsus fides adhibeatur, quę pręsentibus adhiberetur, si forent exhibita, uel ostensę. Datum Romę apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 20. Maij 1589. Pont. nostri anno quinto M. Vestrius Barbianus Antonius Ruloffius. a Tergo. Dilecto filio nobili viro Ioanni de Zunica, Proregi Neapolitano. Locus sigilli. Impressa Neap. Apud Horatium Saluianum. 1589.

De materia bannitorum, & reorum fautorum extant nonnullæ bullæ præsertim Greg. xiij. incip. Tanta, fol. 1291. in bullar. & Sixti V. incip. Hoc nostri, fol. 18. cum ibidem adnotatis per dominum Laertiū Cherubinum, Iurisconsultum Romanum, eximium compilatorem Bullarij super quib. extant consi. Nau. 57. 59. & 68. de sent. exc. in antiq. vbi tenet non incurrere eos, qui dictos bannitos, quoad victum adiuuant in, extrema necessitate, faciendo eleemosynam, vel aliud opus de genere suo bonum, ad finem conuertendi, & pœnitendi.

ADDITIO. Nec etiam incurrent illi, qui per ignorantiam receptauerint aliquos nescientes eos esse bannitos ex dictis per Ang. in tract. de malef. & ibi Aug. Ariminen in apostil in uer. maleficio semper astitit, nu. 23. per Nell in tract. bann. in 3. par. secundi temporis. q. 20. Afflict. in constit. Pactarenorum. nu. 8. cum receptare in se non sit delictum, Boss in tit. de rapinis, nu. 21. in foro autem exteriori præsumitur sciētia quando esset publicum & notorium illos esse bannitos, gl. in l. 1. ff de recepta. & per dictos doctores, in locis præallega. & quando dici potest, esse publicum, late per Boss ubi supra.

Est. & alius casus, ut non incurrant quoties huiusmodi receptatio à personis ecclesiasticis esset coactè, & nō uoluntariè facta propter uiolentiam bannitorū adeo,

vti non possent illos expellere absq; sui periculo Afflict. in d. constit. nu. 3. Campan. in c regni, licet contra receptatores sub nu. 10. Rolan. consi. 45. vol. 1.

Tertius est casus, non incurrant quoties ipsæ personæ ecclesiasticæ tales bannitos receptarent animo exhibendi, & præsentandi curię dummodo talem habuerint intentionem inspecto tempore receptionis; secus uero si ex post facto hoc deliberauerint prout colligitur ex dictis notabiliter per Nell. ubi supra, q. 24.

Contra vero receptantes alias personas ēt non bannitos, neq; viarū grassatores extāt literæ directę Illustriss. Neap. in qb. inter alia disponit in hæc verba. Non piace à N.S. che le Chiese, ne gl'altri luoghi sacri seruano d'asilo, & di ricettacolo à tristi, Onde mi ha fatto commādare di scriuere à V.S. che faccia prohibire, & intimare per parte di Sua Beatitudine à i Superiori de' Monasterij, de Regulari de tutti gli Ordini co'l mezo de gli Ordinarij, ò come meglio parerà a lei, che per l'auuenire non diano ricetto à sorte alcuna de condennati, ne banditi ladri, ò altre genti di male affare, ne à falliti, & debitori, sotto pena della priuatione d'officio, se hauerà notitia del ricetto, ancora che non siano trouati questi tali nei Monasterij, & sotto altre pene anco maggiori ad arbitrio del la Santità sua, & vuole in oltre che si stia auertito per punire quelli, c'haueranno ardire di contrauenire à quell'Ordine. Potrà dunque V. S. andar publicando la prohibitione per luoghi, doue ne sarà maggiore bisogno, & di mano in mano per tutto, che non se ne possa pretendere ignoranza; & il Signore l'assista con la sua santa gratia. Di Roma alli 11. d'Aprile 1602.

D V.S. Come fratello amoreuolissimo.
Il Cardinal di Firenze.

BENEFICIORVM PAROCHIALIVM COLLATIO.

PRæter Summistas sciendum est, q in prouisione facienda de eis obseruanda sunt disposita per Sacros Canonicos, nempè in c. cum in cunctis, §. inferiora, de elect. ad cuius materiæ declarationē extant, c. licet, can. c. nemo deinceps, c. statutū, c. cum ex eo. & c. cōmissa, d. tit. in 6. & vide c. cū sit ars artiū, de æta. & qual. c. graue, nimis, de præb. c. cum in illis, d. tit. in 6. & Conc. Trid. sess. 24. de ref. gene. c. 18. extat postremò Pij V. Constitutio super collatione Parochialiū ecclesiarū Romæ publicata die 16. Maij 1567. quæ diuiditur in duas partes, in prima allegat iura prædicta disponētia circa hanc materiā, in scda illa innouat, ac ampliat, & disponit obuiando fraudib. contrauenientiū, secunda ibi, sed qm res humanæ, &c. Hanc constōnem explicat Gonzalez, in comment. ad octauam Reg. cancellariæ, gl. 6. Sequitur tenor d. Constitutionis Pij V.

IN *conferendis beneficijs ecclesiasticis, & præsertim Parochialibus ecclesiis personis dignis, & habilibus, quæ in loco residere, & per se ipsos curam exercere valeant quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexandri III. in Lateranen. & Gregor. Decimo, in Lugdonen. generalibus Concilijs, ac Innocentij similitèr III. & aliorum Roma-*

Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum editæ constitutiones testantur. quod vt diligentius ac rectius perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentnia vt occurrente vacatione Parochialis ecclesiæ etiam generaliter vel specialiter, etiam vigore indulti in fauorem S.R.E. Cardinalium, aut aliàs quomodolibet reseruatæ, vel affectæ debeat Episcopus habita notitia vacationis Ecclesiæ si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur. Et deinde Episcopus, & qui iuspatronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendũ aliquos clericos ad regendum ecclesiam idoneos Examinatoribus iuxta formam eiusdem Synodi deputatis, nominet, & non nisi ab eisdem Examinatorib. per concursum aliorum examinatorum etiam tanquam magis idoneo ab Episcopo iudicato & electo de ecclesia prouideatur. aliàs prouisiones seu institutiones omnes præter formam prædictam factæ subreptitiæ censeantur. Sed quoniam res humanæ semper in deterius prolabuntur, nisi sit qui eas retineat ac debitæ executioni demandet, & verendum sit ne propter Constitutionum huiusmodi transgressionem maximi abusus oriantur, Nos, ad quorum notitiam non sine graui nostra molestia peruenit nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis. & Episcopis occurrente vacatione parochialium ecclesiarum eas nullo aut minus rite seruato examine, præsertim illo quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino. vel etiam examine, rite seruato, personis minus dignis carnalitatis aut alium humanæ passionis affectum, non rationis iudicium sequentes contulisse & de eis prouidisse, volentes quantum cum Deo possumus huiusmodi ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem prædecessorum nostrorum Constitutiones Præfatas etiam innouando authoritate Apostolica tenore præsentium omnes & singulas collationes, prouisiones, institutiones parochialium ecclesiarum ab eisdem Episcopis, & Archiepiscopis, ac quibusuis alijs collatoribus tam ordinarijs quam delegatis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus. ac Sedis. Apostolicę Legatis. vel Nuncijs prçter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino prçsertim in examine per concursum faciendo præscriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore, & esse, nullumque prouisis ius aut titulum etiam coloratum possidendi præbere, & parochiales ecclesias huiusmodi, quæ vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus, & declaramus easque omnes pro tempore sic vacantes nostræ, & sedis Apostolicæ seu eorum quibus ius conferendi eas, præterquam Episcopis & Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum eiusdem Concilij habere debent competet, dispositioni reseruamus. Insuper ne parochiales Ecclesię diu in suspenso maneant in maximum animarum periculum quarumcumque parochialium Ecclesiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas, & quosuis alios ordinarios collatores in mensibus ordinarijs collatoribus etiam per nostras regulas assignatis prouisio, & collatio spectat & pertinet, de quibus ijdem Episcopi & ordinarij prædicti intra sex mensium spatium à die vacationis earundem perfecto examine iuxta formam Concilij Tridentini præfati non prouiderint ac illarum etiam quarum collationes nobis & dictę sedi generaliter vel specialiter ex quauis causa reseruatę, seu affectę existunt, aut alijs ex in-

dulto

dulto sedis apostolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione episcopi, & Archiepiscopi præfati personas per examen concursu mutuo habito iuxta dicti Concilij Tridentini formam approbatas & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis vel successoribus nostris, aut ijs ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spatium à die illius vacationis non significauerint, nec non parochialium ecclesiarum similium quę iurispatronatus ecclesiastici vel laicorum seu clericorum, & laicorum simul fuerit, sic præsentatus intra tempus eisdem patronis à iure præfixum præuio examine iuxta formam dicti Concilij approbatus petatur institui, institutioque ipsa per duos menses à die præsentationis dilata fuerit, collationem, prouisionem, institutionem, ac omnimodam dispositionem nobis, & ipsi sedi ac personis indulta huiusmodi conferendi, prouidendi, seu instituendi, obtinentibus respectiue reseruamus, data tamen in parochialibus iurispatronatus optione ipsis patronis, vt si institutio ad ordinarios spectabit ipsis ordinarijs illam facere negligentibus, & vltra dictos duos menses differentibus, possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem ordinarium, aut ad sedem Apostolicam. Prohibens etiam eisdem ordinarijs ne tempus decem dierum eisdem ordinarijs, & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum vltra alios decem dies prorogare audeant vel præsumant. Districtius inhibentes nequis præter Romanum Pontificem aut alios indulta huiusmodi obtinentes vt præfertur, quicunque sit super hoc authoritate munitus, de huiusmodi beneficijs sic reseruatis, vt præfertur disponere, vel circa illa etiam per viam permutationis vel aliàs innouare quoquomodo præsumat. Vt autem non solum dignis sed magis idnoeis repertis iuxta eiusdem Concilij decretum parochiales ecclesiæ conferantur, volumus & eadem authoritate decernimus, quod si Episcopus minus habilem post habitis magis idoneis elegerit, possint ij qui reiecti fuerint, à mala electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus aut exemptus fuerit, ad viciniorem ordinarium vt nostrum et sedis huiusmodi delegatum, aut aliàs ad ipsam sedem Apostolicam appellare ac prælectum ad nouum examen coram ipso appellationis iudice, & eius Examinatoribus prouocare, & constito de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoque reuocato parochialis magis idoneo per eundem iudicem appellationis authoritate nostra (quatenus collatio ad episcopum à quo appellatum fuit spectaret) conferatur, aliàs eidem magis idoneo per iudicem appellationis approbato conferenda remittatur, ad eum, ad quem collatio prouisio, vel institutio spectabit. Hæc tamen appellatio interposita interim non impediat aut suspendat quominus electio per ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, & prouisus ab eadem ecclesia, causa appellationis huiusmodi pendente non amoueatur. Et si quis à sententia per iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad sedem ipsam Apostolicam appellabit. Si secus in præmissis omnibus, et singulis actum aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane, &c.

ADDITIO. Ea quæ concurrere debent, vt ecclesia dicatur parochialis, & vt quis dicatur Curatus, habent per Staphil. de lit. grat. tit. de qualit. & stat. benef. numero 27. & infra Gomes. in regul. cancel. de idiomate q. 11. Hoied. de benef. incompetentibus p. 1. ca. 13. & not. discutiuntur per Rot. Rom. in decis. diuer. decis. 52. vol. 2.

Circa

Circa examen per concursum, in vacatione parochialis ecclesiæ faciendum, quæritur de infrascriptis, & primo. An notorietas idoneitatis, de vita moribus, & scientia alicuius personæ qualificatæ operetur, vt non subijciatur huic examini. Respondeo negatiuè etiam si esset famosissimus doctor, qui cum maximo applausu per plures annos legerit ad tradita per Fusc. lib. secundo, de visita. capit. 5. num. 10. etiam si esset Vicarius ipsius Episcopi ex declar. Sacræ Congreg. referente. Paris. lib. 8. de resignat. benef. q. 9 num. 87. neque hoc caret ratione patet enim præd. examen requiri pro forma, cum alias stante præfata, Pij V. Constitu. annulletur collatio, & ideo omitti non potest ad notata per Lambert. qui alios citat, de iure patr. lib. 2. par. 1. q. 11. artic. 3.

Secundo quæritur, An istud ius examinandi, & edicti proponendi solis episcopis competat ita vt alij inferiores, ad quos ipsarum parochialium ecclesiarum collatio pertineret, ab hoc excludantur. Respondeo affirmatiuè, & ita pluries resolutum fuisse per sacram Congregat. eius decisiones & responsa ad uerbum recitando testatur Paris. loc. cit. limitatur in illis, qui omnimodam iurisdictionem episcopalem haberet nec alicui subderentur, sed immediatè Sedi Apost. subiecti essent, ac nullius diœcesis censerentur proprium, & distinctum territorium habentes cum facultate congregãdi synodum, quam antea etiam coegissent, & in ea examinatores elegissent, & habetur in Archiep. Bononien. par. 4. tit. de exam. per concurs. & censuisse Sacrã Congregationem affirmat in d. q. 9. Paris. nu. 98.

Tertio quæritur in quib. casib. hæc forma examinis à Concilio præscripta omitti possit. Respondeo, quod præter casus, in præalleg. c. 18. in eius fine expressos, sunt etiã alij, quorum primus est in cura animarum, quæ in ecclesia collegiata exercetur per canonicos, vel hebdomadarios, arg. text. in c. statutum, de elect. in 6. nam in isto casu cura dicitur esse penes collegium, & non penes singulos, aut quemcunque canonicum per se ita vt canonicus dicatur curatus, Oldrad consi. 67. tit de præben. Puteus, dec. 290. lib. 1. & censuit sacra congreg. in vna hebdomadaria collegiata ecclesię, S. Ioannis maioris, de Neap. Sed obstare videntur verba, Conc. Trident. in princ. d. ca. 18. adiecta quibus aperte significatur prædictam examinis formam non esse prætermittendam, etiam si cura ecclesiæ, vel Episcopo incumbat, & per plures administretur. Hinc Domini de Rota, in prox. cit. decis. 48. dixerunt quod vbi cura beneficio inhærens ecclesiæ, uel episcopo incũbat & ab ipso ecclesiæ superiore pluribus inuicẽ proprie, & discrete, ueluti singulis hebdomadis exercenda, & administranda committitur in hoc casu uerificari uerba Conc. Trid. ubi vero promiscue, confuse, & indeterminate cura beneficij ipsius ministeriũ per plures exercetur & ecclesiæ, vel episcopo non incumbat, tunc locum esse d. Oldradi consil. & ita esse intelligen. ut non repugnet decreto Conc. Trid. Secundus casus, vt non requiratur nouum examen in prouisionibus faciendis de beneficijs ex causa permutationis declarando, vt per Paris. in d. q. 6. nu. 95. Tertius, ut nõ oporteat seruare formã examinis per concursum in collatione canonicatus, cui unita sit Parochialis prout fertur censuisse sacram Congregationẽ. Quartus in resignatione Parochialis factæ in manibus sanctissimi ad fauorẽ certæ personæ sed sufficere si examinetur eo examinis genere, quod uocatur in forma dignum, iuxta quam opinionem pluries in facto contingenti respondisse sacram Congregationem refert Paris. lib. 10 de resignat. benef. q. 7. & illa uerba in Concilio posita ibi s. (per resignationem etiam in curia) intelligi de resignatione simpliciter

ter facta, & non de ea, quæ fit in fauorem, quod & ipse ex pluribus similibus comprobat.

Quarto quæritur. Quando incipiat currere tempus quattuor mensium Episcopis datū ex præd. Pij V. constitutione. Respondeo, quod non incipit currere, nisi a die habitæ notitiæ vacationis, ita in terminis huius bullę vnanimiter conclusum fuit per Dominos de Rota in decis. diuers. 481. vol. 1.

Deniq. quęritur in quib. casib. poterit Episc. terminū decem di. rū in edicto præfixum ad alios decē dies prorogare. Respondeo quod hoc non aliter ei licebit, nisi qui descripti sunt, legitimo impedimēto detenti fuerint, quominus præstito tpe ad concursum accesserint, siue ēt si in tpe quidem se obtulerint, sed legitima aliqua cā ne ad cōcursum accederent, impediti fuerint. At si nullus intra priorem terminum se obtulerit, vel ex accedentib. nullus idoneus repertus fuerit, tunc edictum erit proponendū, cuius termino elapso, si nemo se exhibeat, aut ex oblatis nullus idoneus inueniatur, tunc omisso edicto atq; concursu præcedente, tamen examine alteri beneficium poterit conferri. Non etiam aliud edictum erit necessarium proponere, aut propositum prorogare, si infra terminum vnius tantum se exhibuerit, nam de eo solo periculum erit faciendum, prout hęc, & alia habentur in d. Archiep. Bononien.

Et quoniam Conc. Trid. & præfata Pij V. Constitutio pręcipere videntur tale examen, vt postea possit de digniori, & magis idoneo aduocantis beneficij regimine electio fieri ad sciendum, quæ scientia in aliquo requiratur, vt dicatur dignus, & profici possit ecclesiasticis beneficijs, vide Io. Sylua. in tract. de benef. par. 3. q. 5. & Gonzalez ad 8. reg cancel gl. 4 a nu. 60.

Item an magis idoneus doctrina præferendus sit illi, qui sufficientes literas habēs esset tamen magis idoneus morib. & prudentia, uide D. Tho. 2. 2. q. 63. ar. 2. & Rodriquez in noua su. cas conf par. 1. c. 160. nu. 2. & An patroni salua conscientia præsentabunt dignum, & idoneum, cum præsentare poterint digniorem, & idoniorē, ac teneat huiusmodi præsentatio latè Lambert. de iure patron. lib. 2 par. 1. q. 10. ar. 2. Item in quib. casib. liceat conferre beneficia ecclesiastica minus digno, digniore postposito post Sot lib. 3. de iustit & in abunde tradit Nau. in miscellan. 38. de orat & Rodriq. in prædleg. cap 136.

Item an, & quō iuxta terminos Conc Trid. d. c. 18. minus dignus in beneficio cōpetitur, cū digniore concurrendo possit se excusare a peccato idem Naua. optime in miscellan. 40 & An eligens dignū prętermisso digniori teneatur ad restitutionem ac damni satisfactionem & cui post Caieta. in sum. in verbo Acceptio personarum, & Sot. lib. 4 de iusti & iur. q. 5. art. 3. vers. Ad sextum argumentum, disputat hanc qōnem, Couar qui alios citat in regula peccatum, p. 2. §. 7. nu. 6. de reg. iu. in 6 Et denique qūo impediens ne detur beneficium ecclesiasticum digniori, uel digno ad restitutionem teneatur, uidendi sunt, D. Tho. & ibi Caiet. 2. 2. q. 62. art. 2. ad 4 Syluestr. in verbo Restitutio, 3. §. 12. Couar. loc. cit & Nau. in Man. c. 17. nu. 74. & in præd. Miscellan. 40. nu. 16. qui in utroque loco loquitur in materia concursus.

BENEFICIORVM POSSESSIO.

PRæter Summistas sciendum est, quod prouisus à Sede Apost. non pōt possessionem adipisci, nisi literis expeditis, & contra tales administrationi

tioni se ingerentes extat extrauag.communis incip. Iniunctæ nobis, de elect. quæ fuit innouata per Iulium secundum fol. 151. in Bull. & per Iulium tertium fol. 134. extenditur, & ampliatur per Paulum tertium fol.
a 360 & per Pium IV. fol. 804. cum ante confectionem literarum gratia Apostolica sit informis a voluit Summus Pontifex in reg. Canc. 26. de non iudicando iuxta formam supplicationum, sed literarum expeditarum.

In Regno Neapolitano ad hoc vt prouisi faciant fructus suos vltra li-
b teras Apostolicas requiritur quòd possessionē recipiant de Manu Nuntij b ob breue Pij V. de anno 1568. die 8. Ianu. fol. 1008. in Bul. inci. Cupiētes, cuius tenor fortè subijcietur inf. in versi. spolia Clericorum, & ratio
c est quia beneficio vacante succedit Camera in fructibus c vt Nuntius Apostolicus reddatur certior, quando Camera desinat possidere.

De electo se ingerente administrationi ante confirmationem est tex.
d in ca. auaritiæ, de elect. in 6. d

a *ADDITIO Ratio est quia ex quo gratia à mente Papæ dependet, & ipse non vult quod gratiatus gratia vtatur nisi literis expeditis secundum Gomes. in regul. de non iud. iuxta for. sup. q. 9. & talis concessio habeat quasi tacitam conditionem vide licet super Cancellariam transierit vt per Mandos. in ead. reg. quæstio. 3. Hinc dicitur quod in beneficialibus litera expedita habentur loco tituli. Staphil. in tractat. de lit. gra. in princip. nu. 17. quæ quando dicantur suam formam recipere vt possint dici expeditæ vide per Rebuff. in prax. tit. de publ. nou. declarat Gomes. loc. citat. quæstio. 1. & in tractat. breuium sub num. 2. Mascard. de probat. conclus. 1269. numero 2. & quibus rationibus id statutum sit vide per Paris. de resign. benef. lib. 8. q. 2. nume. 13. & lib. 10. q. 1. num. 12. & disposita contra capientes beneficiorum possessionem ex sola signatura absque literis expeditis limita primo, vt habetur per Staphil. tit. de rescri pt. infor. breu. num. 24. & Gomes. in tract. breuium sub num. 14. Secundo limita nisi possessio capiatur vigore breuis nomine Cameræ, vt fieri solet in beneficijs litigiosis cum clausula citra vitium spolij, & attentatorum, de quo late per Lancel. de attental. par. 2. cap. 4. nu. 155. cum seq. Paris. in d. trac. lib. 11. q. 6. nu. 29. quo casu ex Bulla Py. V. incip. Cordi quam habes infra in verbo sequestrum fructus beneficiorum lite pendente deponi debent apud personam à iudice eligendam, non obstantibus quibuscunque statutis disponentibus, quod Capitula, & canonici percipiant. Et quid si post supplicationem signatam manu Sanctissimi ipsius mors intercedat, priusquā peruentum sit ad bullarum confectionem vide doctores in proœm. Sexti ver. vniuersitati Eccl. in rubr. de constitut. sub num. 5. Gomes. loco primo citat. & in reg. de infr. resign. q. 18. Boer. decis. 346. Afflict. decis. 253. num. 4. & Paris. in d. trac. lib. 10. q. 1. nu. 35. & infra. & an Episcopus pro expeditione literarum collationis beneficij possit tertiam partem fructuum illius accipere vide Nau. conf. 13. de Simon in antiq. intrepide tenentem quod non ad quod facit tex in c. ex multis temporibus 1. q. 3. Conc Triden. sess. 24. de ref. c. 14. & Bulla Pij. V. inc. p. Durum nimis, quam habes infra in verbo Simonia illius decreti declaratoria reuocans, omnia priuilegia, & consuetudines ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione, prouisione, ac missione in possessionē beneficiorū, adeo vt pro immissionē in possessionē alicuius beneficij, vel receptione in*

canonicum

canonicum tam Episcopo, quam Capitulo sint de genere prohibitorum etiam dulciaria multa & quid simile exigere pront Sacra Congregatio censuit.

An & quando beneficiatus cogi possit ad ostendendum titulum sui beneficij vltra glo in capit.1.de reg.iur.in 6.vide Gomes.in regul.de trie.possess.q.43.Maran.in Spe. par.6.tit.de inquisit num.152.& par.4 d.13.num.6.Couar.in c.alma mater de sen. excom in 6 p.1.§.1.sub nu.9.Io Syluest.de benef.p.3.q.23.Mascard.late & notab. de probat.concl.1373.Capyc.decis.6.& Nauar. consil.14. de offic. ord.in antiq. Et quid in successore in beneficio an & quando teneatur docere de titulo sui prædecessoris adde Boer decis.51.numero 3. Mascard.de prob.concl.1374. Paris.in d tracta. lib.10.q.4 Quid autem si bullæ fuerint deperditæ quomodo possit earum probatio fieri vide Affl.decis.302.nu.3.& decis.274. Mandos.in reg.de non iudic.iux. for.sup. q.6.Mascar.concl.246.Paris.in d.tract.lib.8.q.2.nu.22.& infra ac per alios doctores à prædictis citatos.

b Qui post bullas sibi præsentatas scribit literas suos collectori siue commissario diœcesis in qua est situm beneficium impetratum à Sede Apostolica, vt prouiso possessionem relaxet vel ipsum in eam immittat Et an quis possit propria authoritate beneficij possessionem capere, ac de corporali inductione ad ipsius apprehensionem præter Rebuff.late de hoc scribentem in prax.tit.de miss.in possess.doctissime loquitur Couar lib.3.var.resol capitu 16.Rossin.de benef capit.12.Paris in d.tracta.lib.10.q.6.Et quid si prouisus à Papa non possit capere possessionem beneficij eo quod fuerit impeditus expedire bullas ab aliquo pensionario ob non solutionem pensionis antiquæ super illo beneficio impositæ, an ad remouendum illud impedimentum possit illam soluere vel impedienti aliquid promittere Resp.quod iste talis ad hoc cauere debet absque authoritate vel licentia S.D.N. aliàs committeret peccatum simoniæ, quia quamuis liceat beneficiario pro iure spirituali iam quæsito & possesso conseruando dare aliquid temporale molestatori de facto vt probatur in c.dilectus el 1.de simo. & per gl. in cap.decimas 16.q.7.in ver.decimas, secus tamen est pro iure spirituali quærendo neque pro quæsito nondum possesso conseruando, vt per Panormitan.in d.capitulo dilectus numero quarto, & in fin præd glos quam rationem affert Nauar consil.17.de simo.in antiq & tamen verum est posse pensionarium iure petere pensiones decursas, & non solutas annorum præteritorum à nouo possessore beneficij, qui forte nihil recuperabit ab hæredibus sui prædecessoris prout colligitur ex dictis Philip. Franch. in capitulo præsenti, §.fina de offic.ordi.in 6.& latius ex Gigan.in tracta. de pensio. quæst.39.& quod ita se habet stylus Curiæ testatur Nauar.in consil.49.nume.5.de præb in antiq.

Quamuis liceat beneficiario &c. Quod licite possit quis redimendo vexationem aliquid dare ne molestetur super beneficio quod possidet, & pro conseruatione illius iuris iam quæsiti post Doct.in c.dilectus el 1.de simon. vide Paris in consil.135.num. 20.vol.4.Burg in tract de irreg p.6.tit.de simo nu.58.& Rebuff.plene declarantem in praxi.p.2 tit.de simo.in resign.nu.17.& pluribus seq ac Nauar. in Man cap.23. sub nu.102.& consi.47.nume.44.de simo.in nouis.Toletum in Sum.lib.5.c.90. Ioan. Guttier.lib.2 cano.q.c.23.à nu.37.

At an quis licite & tuta conscientia possit beneficium simplex accipere animo illud postea relinquendi & mutandi statum, vide Nauar. in miscel.44. de orat. & quid in accipiente beneficium curatum animo residendi in eo sed permutãdi ob aliud simplex

simplex vel renunciandi reseruata pensione vide eundem Nauar in consi.16. & consi. 24.de præb.in antiq. ideoque ad hoc euitandum de stylo in Curia quando datur examen apponitur clausula, dato prius iuramento quod illud non recipiat animo renunciandi, testante Paris. d.tract lib.6.q.10.in fin.

Inter alia requiritur vt prouisi à die adeptæ possessionis intra duos menses si qualitas beneficij hoc exposcit, debeant emittere professionem fidei iuxta decretum Concil.Triden sess.24.de ref cap.12.§.Prouisi etiam & bullæ Pij 4 incip Iniunctum nobis quam habes infra in verbo fidei professio sub pœna vt alioquin non faciant fructus suos nec possessio illis suffragetur vt habetur in d Concil quam Concilij dispositionem amplia & primo in eo qui illam infra tempus à Concil præfixum non fecerit, vt nihilominus possit & debeat deinde illam facere ratione a Nauar.assignata consil.4 de Sum Tri.& fid.cathol.Secundo amplia vt tali non suffragetur quoad fructus possessio triennalis tum per rationem eiusdem Nauar consilio primo,numero primo eod ti tu.tum quia hoc voluit Congr Concil.Triden scilicet vt nec longissima possessio prosit ei qui non emisit professionem fidei quoad fructus percipiendos quandiu illam non emiserit.Limita & primo vt propter illa verba Concilij scilicet vt nec illis possessio suffragetur non excludatur prouisus quo ad titulum & proprietatem beneficij sicuti per plura respondet Nauar in facti contingentia in consi.5.de verb signi in antiq Secundo limita in omittente illam ex incogitantia vel ignorantia, vt nec mortaliter peccet neque in foro conscientiæ obligetur ad fructuum restitutionem idem Nauar. consi.1.& 3.eod tit.admonens tacendam esse hanc negligentiam coram hominibus, secus vero in foro exteriori, quia illa ignorantia est iuris clari quæ non excusat capit. ignorantia de regu.iur.in 6 & sic præsumeretur mala fide illos percepisse arg.regul. qui contra iura cum concord.in glo allegatis eo.tit. & lib.Tertio limita intelligendo vt propter omissionem professionis fidei amittantur tantum fructus præbendarum, non autem distributiones quotidianæ quas inseruiendo quis acquisierit prout eadem Sacra Congregatio censuit.

Refertur Sacram Congregationem Conc.censuisse scribendum esse ad Nuntiũ Hispaniarum Ei qui professionem fidei non emisit possessionem non suffragari quoad faciendos fructus suos tantum,quoad cæteros autem effectus commodo possessionis & cæteris iuribus si qua habet,non priuari ac aliàs declarasse omissionem professionis fidei non priuare Canonicum alijs possessionis effectibus.sed ipsum & vocem in Capitulo & præcedendi habere à die adeptæ possessionis nisi aliud obstet.

Quos fructus à die vacationis obueniente vsque ad diem quo prouisus per S.Pontificem possessionem ceperit,hodie applicat sibi Camera Apostolica pro Ecclesiæ Romanæ necessitatibus releuandis vt colligitur ex extrauag cũ nonnulli sub tit de præb. inter com. & fuit etiam prouisum per aliàs diuersorum SS. Pontificum constitutiones qui in regno Neap exiguntur à commissarijs deputatis per Nuncium; idque limitatur in Episcopatibus & beneficijs huius regni pertinentibus ad regiam nominationem vt fructus decurrentes durante tempore vacationis reseruentur futuro successori,in quo videtur obseruari ius commune prout statuitur in capitu quia sæpe,de elect.in 6.& in c.præsenti,de off.ord eod.lib.& habetur per Nauar.in tract de spol. §.12.nu.2 & per Boer.decis.340.Quid vero dicendum sit de fructibus beneficiati demortui infra annum ad quem debeant spectare pro rata temporis decursi vsque ad illius obitum præter doct.in d cap.præsentij,vide Couar lib.1.var resol.ca 15.nu.7 ... &

late per Redoan. in tract. de spol. q. 5. faciunt dicta per Vinc. de Franc. dec. 168. & eo magis stante concordia facta cum Sede Apostolica super spolijs, ad quod etiam vide bullam. 9. Iul. 3. incip. Cum sicut nobis fol. 504. in bullario & vide infra in verbo Spolia clericorum. Et an ex istis beneficus fructibus pendentibus, ac in exactis possit creditorib. ob debita ipsius beneficiarij satisfieri, tangit Nau. in apolog. de redit eccles. q. . mon. 6. in fi. & in consi. 4. de succes. ab intest. in antiq. Et an camera teneatur ad soluenda debita ipsius beneficiarij, vel prælati de fructib. beneficijs & spolijs remansis tempore obitus eorum habetur plene per Redoan. in suprad. tract. q. 10. vide etiam Nau. con. 14. de regul. in antiq.

d *Cuius tex. dispositionem licet pœnalem tanquã ecclesiis fauorabilem amplia procedere etiam in præsentato a patronis ante institutionem Lap. alleg. sua. nu. 4. Rocc. de Cur. in tract. iurispatronat. in ver. honorificum q. 39. Reb. in prax. 3. p. signat. nu. 54. & 55. et ratio dispositionis illius tex. erit quia nemo debet a seipso assumere honorẽ Pau. Apost. ad Hier. c. 5. c. qualiter de ele. Limita non procedere in tentante & parante se tantum ad illud faciendum absq; executione ut per gl. Gem. & Fran in d. tex.*

Quamuis ex relatis per Lambertin. in tract. de iure patron. p. 2. lib. 2. q. 5. art. 1. appareat aliqualiter controuersum, Num dispositio tex. c. Auaritiæ, de elect. in 6 an extendatur ad præsentatum ingerentem se in administratione, ipse vero declinat in partem affirmatiuam, & hanc litẽ nobis clare diffiniuit Rota Rom. teste Crescentio in decis. 6. sub tit. de iure patro. quo loci a n. 12. & inf. plura notatu digna ad intellectũ, & ampliationẽ pd. tex. tradũtur. vide Mãdosi. de signa. gratiæ ti. priuationes fol. 37.

SEQVVNTVR CONSTITVTIONES IVLII III. ET Pij. IV. Supra allegatæ.

Contra retinentes beneficia ecclesiastica absque literis Apostolicis super eisdem retentionibus. Necnon contra quoscunque apprehendentes possessiones beneficiorum ecclesiasticorum absque eisdem literis Apostolicis.

Sanctissimus in Christo Pater, & dominus noster Dominus Iulius, diuina prouidentia Papa IV. Cui nuper innotuit quod licet alias fe. rec. Gregorius Decimus in Generali Concilio Lugdunensi, sua Generali Constitutione sancinerit quod nullus ex tũc de cætero administrationem dignitatis, ad quam electus esset prius quã celebrata de ipso electio cõfirmaretur sub æconomatus, vel procurationis nomine, aut alio de nouo quæsito colore in spiritualibus, vel temporalibus, per se, vel per aliũ pro parte, vel in totum gerere, vel recipere aut illis se immiscere præsumeret, omnes illos, qui secus fecissent iure, si quod illis per electionem quæsitum foret, decernens eo ipso priuatos, & piæ me. Bonifacius VIII. etiam sua perpetua valitura constitutione sancinerit, vt Episcopi, & alij Prælati superiores necnon Abbates, Priores, & cæteri monasteriorum regimina exercentes quocunque nomine censerentur, qui apud Sedẽ Apostolicam promouerentur, aut confirmationis, consecrationis, vel benedictionis munus reciperent: aut cõmissas eis ecclesias, & Monasteria dictæ sedis literis eorum promotionem, confirmationẽ, consecrationem, seu benedictionem huiusmodi continentibus nõ confectis accedere,

re,vel bonorũ ecclesiasticorũ,administrationẽ accipere nõ presumerẽt nulliq.eos absq.dictarũ literarũ ostensione reciperent,aut eis parerent, vel intenderent. Qđ si forsan contra p̄sumptum fuisse,qđ p Epos,Prelatos,Abbates,Priores,& alios Monasteriorũ regimina exercentes prędictos medio tpe actum foret,irritum haberetur,nec quicquã interim ijdem Epi,vel Prelati,Abbates,Priores,vel regimina exercentes de ecclesiarũ,vel Monasteriorũ eorundẽ proventib.perciperent,& fe.me.Pau. III.Rom.Pontif.prædecessor nr̃ quibuscunq. Tabellionib.publicis,sub excõicationis latæ sniæ pœna inhibuerit,nẽ ex tunc de cętero de transumptis supplicationũ prǽterq̃ habentiũ clausulã,qđ earum sola signatura sufficeret,ac decreto,& cõcessione literarũ; seu mãdatorum possessionẽ bñficiorum ecclesiasticorum vigore supplicationum hmõi apprehendi,rogati deberent,neve illa scribere,vel subscribere,aut quouis modo authenticare,vel partib.tradere p̄sumerent,volens,& Apost.authoritate statuens inter cętera,qđ partes trãsumptis,seu literis,aut mãdatis hmõi,ex tunc deinceps vtentes,ac illorũ p̃textu possessionẽ hmõi apprehendentes fructus quos ex illis pro tpe perciperent suos non facerent. Quinimmo ad beneficia in eisdẽ transumptis, & literis,ac mandatis exp̄ssa efficerent,ipso facto ppetuo inhabiles,& ad restõnem fructũ ex illis pro tpe perceptorũ in vtroq.foro tenerentur.Decernentes sic iudicari debere.ac irritũ,&c.& successiuè Sanctitas sua,attendens,qđ ante confectionẽ literarum gratia Apost. est informis inter alia voluerit, statuerit,& ordinauerit,qđ iudices in Ro.Cur.vel extra pro tpe existente,ẽt si essent S.R.E.Card.vel causarum Palatij Apost.auditores,aut qcunq. alij non iuxta supplicationem super impetratione signaturarum tenores,& formas iudicare deberent,ẽt decreto irritanti adiecto. Nihilominus diuersi Epi,& alij Prelati superiores,& Abbates,literis super dispensatione retinendi bñficia per eos anteq̃ promouerentur,aut eorum electiones confirmarentur obtenta per p̄dictam Sedem pro tpe cõcessis minimè confectis beneficiã per eos obtenta prædicta retinere,& diuersæ aliæ personæ ecclesiasticæ possessionum bñficiorum ecclesiasticorum eis d.authoritate conferri,seu cõmendari,vel in eorum fauorẽ vniri,aut alias disponi concessionẽ literis Apost. desuper non expeditis apprehendere præsumunt,inhabilitatẽ,& alias pœnas in sanctionib.& inhibitione, ac voluntate & statuto prædict. contẽtas dãnabiliter incurrendo in aĩarum suarũ periculum:Volẽs periculis aĩarum hmõi latius occurrere;Sanctiones,& inhibitionem,ac voluntatem,& statutum huiusmodi,quorum tenores Sanctitas sua, ac si de verbo ad verbum insererentur, hr̃i voluit pro expressis, approbans,& innouans,ac perpetuò obseruari debere decernens, & Sanctiones ipsas ad inferiora beneficia Ecclesiastica,quæcunq. quomodocunq. qualificata amplians,& extendens, hac sua in perpetuo valitura cõstitutione statuit, & ordinauit,qđ oẽs,& singulæ personę ecclesiasticę,tam seculares, quã quorumuis ordinum regulares cuiusuis status,gradus,ordinis,vel conditionis existãt etiam si Epali, vel Archiepiscopali, aut Patriarchali, vel alia maiori di-

gnitate pfulgeant; qđ de cætero literis super dispensationē retinendi beneficia p eos anteq̃ promoueantur, aut eorũ electiones confirmentur obtenta eis per Sed. eandē pro tpe concessis minime confectis bñficia ipsa retineri, aut possessionē alicuius, seu aliquorũ bñficiorũ ecclesiasticorũ cũ cura, vel sine cura sæculariũ, vel quorũuis ordinũ regularium q̃cunq. & qualitercunq. qualificatorũ eis d. auth. apostolica cõferri, seu commendari, aut in eorũ fauorē, & accõmodum vniri, seu alias disponi concessionē literis Apost. sup collatione, seu cõmenda, aut vnione, seu alia dispõne hmõi nõ expeditis p se, vel p aliũ, seu alios eius noĩe ēt supplicationũ, seu sumptorum, vel transumptorũ huiusmodi, aut collationũ eis postmodum de ipsis bñficijs tanq̃ ēt tunc certo modo in supplicatione expsso vacantib. ordinaria, vel alia quauis authoritate factarũ prætextu apprehendere psumpserint, aut p alios apprehensam ratã, & gratã habuerint ipsorũ bñficiorum nõ possessores, sed meri, & nudi detentores, ac violenti sine aliquo titulo in eis intrusi censeãtur, & pro talib. habeãtur, & reputētur nec fructus suos faciãt, sed ad illorũ restõnē, vt præfertur, teneãtur, & obligati existãt, constõnes, seu d. cancellariæ regulæ de annali, & triennali possessore in illis locũ non habeãt nec eisdē detentorib. & intrusis in aliquo suffragētur, quinimò bñficia p eos tpe promotionis suæ, aut eorũ electionis, confirmationis obtenta literis super dispensatione ea retinendi, sibi concessa nõ expeditis retinentes, aut possessionē bñficiorum literis Apost. sup illis nõ confectis apprehendentes, seu p alios apprehēsam, ratã, & gratã hñtes bñficia sic retenta, aut apprehensa, & oẽ ius, ꝙ in illis, vel ad illa p tpe quolibet habuerint, eo ipso amittãt, illisq. & illo priuari, ac ad illa de cętero obtinenda perpetuò inhabiles, nec illa vlterius, & ptextu noui tituli, aut nouę cõmendę, vel vnionis, seu alterius dispõnis, ēt apost. authoritate factã assequi valeant, sed bñficia ipsa tanq̃ de iure, & facto vacãtia alijs conferri, seu cõmendari, & p quosuis, tã ab eorũ ordinarijs collatorib. q̃ à sede pdicta libere ĩpetrari possint, & si bñficia ipsi litigiosa fuerint collitigãtis in oĩ iure, & ad oẽ iùs, ꝙ bñficia retinẽtib. aut possessionē apprehendentib. huiusmodi in eisdē beneficijs, vel ad illa quolibet competebat, aut cõpetere poterat eo ipso absq; iuris, aut hoĩs ministerio surrogentur, & surrogati esse censeãtur, ac in eorũ fauorē cã desuper pendens aduocata, & lis extincta fuisse, & similiter esse censeãtur. Quodq. de cętero supplicationes ēt manũ nostra, & motu proprio signata, nisi habuerint clausulã, ꝙ eorum sola signatura sufficiat nullã aliam q̃ literarũ, super illis conficiens fidem, aut probõnem faciant, seu præstent, nec nulla eis in aliquo alio casu fides adhibeat, & adhiberi possit. Decernēs sic, & aliter, tam in eadē curia, q̃ extra eã, & in partib. p quoscunq. iudices, ac Commissarios quauis ēt Apostolica authoritate prædicta fungentes ēt causarum palatijs huiusmodi Auditores, & ipsius S.R.E. Cardin. in quauis causa, & instantia sublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi authoritate, facultate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, &c.

Placet publicetur, & describatur I.

DE ELECTIONIBVS AD REGIMINA MONASTERIORVM *Prapositorum, & aliarum dignitatum Conuentualium.*

SAnctiss.in Christo PF, & dñs nr̃ dñs Pius diuina prouidentia Papa Quartus. Ad cuius peruenit notitiã, q̃ licetalias oĩa monasteria virorũ, valorẽ ducentorum floren.auri cõi æstimatione excellentia, necnon prioratus, præpositurás, ac alias dignitates Conueatuales, & præceptorias generales, ordinũ quorũcunq; dispositioni tuæ gñaliter reseruauerit, ac ppea illorũ prouisiones, & ad ea q̃ spãli priuilegio eligendi sibi per sedẽ Apost.concesso suffulta sunt, Canonicè factarũ electionum confirmationes, ad sanctitatẽ suã, & dictam sedem pertinere noscantur: nihilominus plerięq; religiosi cęca nimis ambitione agitati partim electiones de suis personis ad monasteria, prioratus, & alias dignitates conuentuales hmõi, vel priuilegiũ eligendi prædictũ habeant, vel illo careant, nullo, iuris ordine seruato, nullaq; boni, vel ęqui rõne habita temere fieri factasque per ordinũ superiores, aut locorũ ordinatos de factocõfirmari, partim vero nedũ priusquã electiones de se ad monasteria, & alias cõuentuales dignitates eligendi priuilegio suffulta factæ, rite cõfirmentur: sed ne electi quidẽ canonicè, se in regimine, & administratione tã in spũalib. quã tpalib. monasteriorũ, aliarũq; dignitatũ vacantũ eorundẽ, ac illorũ bonorũ immiscere non verentur, in aĩarũ tuarũ periculum authoritate Apost.contẽptum, & plurimorũ scandalum. Volens tantis, qui paulatim in religiosos irrepserunt abusib. & ausib. nimis licentiosis aliqñ, sicut par est, occurrere, suamq; sedi præfatę prærogatiuam asserere, oẽs, & singulas electiones quarumuis personarũ ad regimina monasteriorum, prioratuũ, præpositarum, & aliarum dignitatum conuentualium, ipsarumq; electionum confirmationes per quoscunq; cuiusuis status, gradus, ordinis, & conditionis existat, & quauis ẽt archiepãli, patriarchali, aut maiori præfulgeant dignitate hactenus sic præsumptas, nullas, & inualidas, ac pro nullis inualidis, & prorsus infectis habendas esse, personasq; sic vt præfertur electas, & confirmatas, monasteria, aliasque dignitates hmõi sine legitimo titulo possedisse, & possidere, Nec non illorum fructus, redditus, & prouentus indebite percepisse, & percipere. Ac personas ipsas ad absolutionẽ, & habilitationem super his, nec non confirmationem electionem de se factarum a Sanctitate sua seu Rom. Pont.pro tpe existente, aut sede prædicta, infra sex menses à data præsentium computandos impetrandum, ac literas Apostto. super huiusmodi confirmatione in totum expediendum oĩno teneri declarauit. Et nihilominus hac sua perpetuo valitura constõne statuit, & ordinauit, quod nullus de cœtero se in regimine, & administratione monasterij, vel alterius dignitatis conuẽtualis, ad quod seu quã illum eligi contigerit in spũalibus, vel tpalibus antequam rite celebrata electio à Sanctitate sua, aut Rom. Pontifice pro tpe existente, & sede prædicta confirmata, & literæ Apost.desuper expeditæ fuerint, per se, vel alium in toto, vel in parte quouis quæsito colore immiscere, aut ad illud, vel istam se recipi facere, vel alias se pro eius prælato gerere præsumant.

Decernens omnes,& singulos qui secus fecerint,iure si q; illis ad monasteria,vel eorum regimina,& administrationes, ac alias conuentuales dignitates per electionem huiusmodi quæsitum fuerit,eo ipso priuatos,& deinceps ibi ineligibiles esse,ipsaque monasteria,& alias dignitates ab eadem sede impetrari posse;qui vero similes electiones confirmare præsumpserit,etiam eo ipso superiores ordinum videlicet suis dignitatibus priuatos;ordinariis aũt locorũ etiam si Archiepiscopali,& maiori præcellant dignitate ingressum ecclesiæ interdicendum,eosque ab ecclesiarum suarum regimine,& administratione suspensos existere.

Placet publicetur,& describatur I.

Lecta,& publicata fuit suprascripta regula Romę,in Cancellaria Apostolica,Anno incarnationis Dominicæ M D L XI V.Die verò Martis vltima mensis Octobris,Pontificatus præfati.S.D.N. Papæ Anno quinto.

Ant. Homelius Custos.

BENEFICIORVM RESIGNATIONES.

PRAETER. Summistas sciendum est beneficium potuisse olim resignari simpliciter in manibus collatoris c.admonet,de renun.gl.in clem. vnica in ver.manib.eo.tit.& in c.de regularib.in uer.dimittant, de simo. Mandos.in praxi,signa.gratiæ in ver.resignatio,non tamen ad fauorem, quia esset simonia.glo.& Abb.in c.ex parte,nu.4.de off.deleg.& in c.cũ vniuersorum,nu.5.de rer.permu.nisi fieret in manibus Papæ secundum stilum curiæ à multis sæculis seruatum, a quo tñ cæpit recedere Grego. xiij. qui permisit vt una cum renunciatione unius præsentetur petitio alterius cui renuncians uellet cõferri Nau.in man.conf.c.23.sub n.207.

Sed postea Pius V.suspendidit facultates, & authoritates conferendi beneficia per resignationem,seu permutationem uacantia in manibus quorumcunque ordinariorum ut patet ex eius constitutione publicata Romę die. Augusti 1567.Incip.Officium creditæ fol.992.in Bullario.

Deinde idem Pius V.relaxauit supradictam prohibitionem de nõ admittendis resignationibus per ordinarios cum modificationibus ut ex altera eius constitutione publicata Romæ die 10.Aprilis 1568.fol.1014. in Bulla.Incip.Quanta ecclesiæ Dei incommoda & infra.

Post hac episcopi & alij facultatem habentes eorum duntaxat resignationes recipere & admittere poßint,qui aut senio confecti aut valetudinarij,aut corpore impediti,vel vitiati aut crimini obnoxij,censurisque ecclesiasticis irretiti aut noqueũt, aut non debent ecclesiæ,vel beneficio inseruire qui vnum aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoueri. Religionem quoque ingreßuri, vel matrimonium contracturi si statim postea id re ipsa exequantur denique cũ quis ex alijs casibus acciderit qui constitutione fel.recor.Innocẽtij Papę iij de dimittendis cathedralibus ecclesiis edita cõtinentur. Qui etiã ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficij residere securi Sed nec horum vllus sacro ordini mancipatus,nisi religionem ingreßurus valeat vllo modo beneficium vel officium, ecclesiasticum resignare,nisi aliunde ei sit quo in vita poßit commode sustentari. Ac has beneficiorum,& officiorum permutationes admittere quæ canonicis sanctionibus & Apostolicis constitutionibus permittuntur Caueant autem episcopi, & alij prædi-

Eti,

tti. Itemque omnes electores, præsentatores & patroni tam ecclesiastici, quam laici, quicumque sint, ne verbo quidem aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficijs, & officijs successores ab ipsis resignantibus, aut alijs eorum significatione, vel hortatur designatur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscunque intercedat.

Cæterum præcipimus atque interdicimus ne ipsi episcopi, aut alij collatores de beneficijs, & officijs resignandis prædictis, aut suis, aut admittentiũ consanguineis affinibus, vel familiaribus etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, audeant prouidere; quod si secus, ac etiam quicquid præter, vel contra formam prædictorum fuerit a quocunque temere attentatum, id totum ex tunc vires, & effectum decernimus non habere.

Qui vero contrafecerint, ut in eo quo deliquerint puniantur a beneficiorũ, & off. collatione, necnon electione præsentatione, confirmatione, & institutione prout cuique competierit tandiu suspensi remaneant donec remissionem a Rom. Pont. meruerint obtinere, & qui talia beneficia, seu off. receperint eos prædictis pœnis volumus subiacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, confirmare, vel instituere, ausi fuerint, excom. quo ad personas, quo vero ad capitula, & cõuentus a diuinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus; quibus nullus alius quam ipse Ro. Pont. siue absolutionis, siue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impartiri, prohibitione & literis nostris prædictis nihilominus in cæteris omnibus perpetuo valituris. Non obstantibus, &c.

Hæc constitutio latissimè declaratur per Parisium in tracta. de resignat. benefi. par. 1. lib. 5. q. 6.

Decreto Conc. Trid. sess. 21. c. 2. de ref. prouisum est, quod ordinatus ad titulum beneficij, illud resignare non potest, nisi facta mentione, qd ad illum beneficij titulum sit promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constituto, quod aliunde viuere commodè possit, & aliter facta resignatio nulla sit.

AD maiorem dilucidationem Bullæ Pij V. sup. relatæ sciendum est, extra declarationem, quam ex authentico habuimus videlicet. Nos Hieronymus titu. Sancti Pancratij S. R. E. Presbyter Cardin. Matthæius Fidem facimus, & attestamur in libris Sacræ Congregationis Concilij, qui apud nos asseruantur, ad notatum esse, quod fel. record. Greg. XIII. declarauit beneficia iurispatronatus non comprehendi in §. cæterum, contento in Constitutione sanctæ mem. Pij Quinti, relaxante probibitionem de non admittendis resignationibus, quo §. prohibentur Episcopi beneficia in eorum manibus resignata eorum, aut resignantium affinibus consanguineis, vel familiaribus conferre.

Hieron. Card. Matthæius. Locus sigilli.

Quæ fides facta fuit ad requisitionem Reuerendiss. Episcopi Salernitani.

***ADDITIO** Recolligendo huiusmodi causas, ex quib. Ordinarij possunt beneficiorum resignationes admittere: Prima est, quando beneficiatus volens resignare est senex, & quisnam dicatur senex, com. opinio est hoc remitti iudicis arbitrio considerata qualitate personarum propter complexionum diuersitatem, vt per Menoch. de arbit. iud. casu 59. Paris. loco superius allegato, nu. 7.*

dulto sedis apostolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione episcopi, & Archiepiscopi præfati personas per examen concursu mutuo habito iuxta dicti Concilij Tridentini formam approbatas & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis vel successoribus nostris, aut ijs ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spatium à die illius vacationis non significauerint, nec non parochialium ecclesiarum similium quæ iurispatronatus ecclesiastici vel laicorum seu clericorum, & laicorum simul fuerit, sic præsentatus intra tempus eisdem patronis à iure præfixum præuio examine iuxta formam dicti Concilij approbatus petatur institui, institutioque ipsa per duos menses à die præsentationis dilata fuerit, collationem, prouisionem, institutionem, ac omnimodam dispositionem nobis, & ipsi sedi ac personis indulta huiusmodi conferendi, prouidendi, seu instituendi, obtinentibus respectiue reseruamus, data tamen in parochialibus iurispatronatus optione ipsis patronis, vt si institutio ad ordinarios spectabit ipsis ordinarijs illam facere negligentibus, & vltra dictos duos menses differentibus, possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem ordinarium, aut ad sedem Apostolicam. Prohibens etiam eisdem ordinarijs ne tempus decem dierum eisdem ordinarijs, & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum vltra alios decem dies prorogare audeant vel præsumant. Districtius inhibentes nequis præter Romanum Pontificem aut alios indulta huiusmodi obtinentes vt præfertur, quicunque sit super hoc authoritate munitus, de huiusmodi beneficijs sic reseruatis, vt præfertur disponere, vel circa illa etiam per viam permutationis vel aliàs innouare quoquomodo præsumat. Vt autem non solum dignis sed magis idnoeis repertis iuxta eiusdem Concilij decretum parochiales ecclesiæ conferantur, volumus & eadem authoritate decernimus, quod si Episcopus minus habilem post habitis magis idoneis elegerit, possint ij qui reiecti fuerint, à mala electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus aut exemptus fuerit, ad viciniorem ordinarium vti nostrum et sedis huiusmodi delegatum, aut aliàs ad ipsam sedem Apostolicam appellare ac prælectum ad nouum examen coram ipso appellationis iudice, & eius Examinatoribus prouocare, & constito de prioris eligentis irrationabili iudicio, eoque reuocato parochialis magis idoneæ per eundem iudicem appellationis authoritate nostra (quatenus collatio ad episcopum à quo appellatum fuit spectaret) conferatur, aliàs eidem magis idoneo per iudicem appellationis approbato conferenda remittatur, ad eum, ad quem collatio prouisio, vel institutio spectabit: Hæc tamen appellatio interposita interim non impediat aut suspendat quominus electio per ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, & prouisus ab eadem ecclesia, causa appellationis huiusmodi pendente non amoueatur. Et si quis à sententia per iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad sedem ipsam Apostolicam appellabit Si secus in præmissis omnibus, et singulis actum aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane, &c.

ADDITIO. Ea quæ concurrere debent, vt ecclesia dicatur parochialis, & vt quis dicatur Curatus, habent per Staphil de lit. grat. tit. de qualit & stat. benef. numero 27. & infra Gomes. in regul cancel. de idiomate q. 11. Hoied. de benef incompetentibus p. 1. ca. 13. & not. discutiuntur per Rot. Rom. in decis diuer. decis. 52. vol. 1.

Circa

Circa examen per concursum, in vacatione parochialis ecclesiæ faciendum, quæritur de infrascriptis, & primo. An notorietas idoneitatis, de vita moribus, & scientia alicuius personæ qualificatæ operetur, vt non subijciatur huic examini Respondeo negatiuè etiam si esset famosissimus doctor, qui cum maximo applausu per plures annos legerit ad tradita per Fusc. lib. secundo, de visita. capit. 5. num. 10. etiam si esset Vicarius ipsius Episcopi ex declar. Sacræ Congreg referente. Paris lib. 8. de resignat. benef q. 9 num. 87. neque hoc caret ratione. patet enim præd. examen requiri pro forma, cum alias stante præfata, Pij V. Constitu. annulletur collatio, & ideo omitti non potest ad notata per Lambert. qui alios citat, de iure patr. lib. 2. par. 1. q. 11. artic. 3.

Secundo quæritur, An istud ius examinandi, & edicti proponendi solis episcopis competat ita vt alij inferiores, ad quos ipsarum parochialium ecclesiarum collatio pertineret, ab hoc excludantur. Respondeo affirmatiuè, & ita pluries resolutum fuisse per sacram Congregat. eius decisiones & responsa ad uerbum recitando testatur Paris loc. cit. limitatur in illis, qui omnimodam iurisdictionem episcopalem haberēt nec alicui subderentur, sed immediatè Sedi Apost. subiecti eßent, ac nullius diœcesis censerentur proprium, & distinctum territorium habentes cum facultate congregādi synodum, quam antea etiam coegissent, & in ea examinatores elegissent, & habetur in Archiep. Bononien par. 4. tit. de exam. per concurs. & censuisse Sacrā Congregationem affirmat in d. q. 9. Paris. nu. 98.

Tertio quæritur in quib. casib. hæc forma examinis à Concilio præscripta omitti possit. Respondeo, quod præter casus in præalleg. c. 18. in eius fine expressos, sunt etiā alij, quorum primus est in cura animarum, quæ in ecclesia collegiata exercetur per canonicos, vel hebdomadarios, arg. text. in c. statutum, de elect. in 6. nam in isto casu cura dicitur esse penes collegium, & non penes singulos, aut quemcunque canonicum per se ita vt canonicus dicatur curatus, Oldrad consi. 67. tit de præben Puteus, dec. 290. lib. 1. & censuit sacra congreg in vna hebdomadaria collegiatæ ecclesię, S. Ioannis maioris, de Neap. Sed obstare videntur verba, Conc. Trident in princ. d. ca. 18. adiecta quibus aperte significatur prædictam examinis formam non esse prætermittendam etiam si cura ecclesiæ, vel Episcopo incumbat, & per plures administretur. Hinc Domini de Rota, in prox. cit. decis. 48. dixerunt quod vbi cura beneficio inhærens ecclesiæ, uel episcopo incūbat & ab ipso ecclesiæ superiore pluribus inuicē proprie, & discrete, ueluti singulis hebdomadis exercenda, & administranda committitur in hoc casu uerificari uerba Conc. Trid. ubi vero promiscue, confuse, & indeterminate cura beneficij ipsius ministerijū per plures exercetur & ecclesiæ, vel episcopo non incumbat, tunc locum esse d Oldradi consil. & ita esse intelligen ut non repugnet decreto Conc. Trid Secundus casus, vt non requiratur nouum examen in prouisionibus faciendis de beneficijs ex causa permutationis declarando, vt per Paris. in d. q. 6. nu. 95. Tertius, ut nō oporteat seruare formā examinis per concursum in collatione canonicatus, cui unita sit Parochialis prout fertur censuisse sacram Congregationē. Quartus in resignatione Parochialis factæ in manibus sanctissimi ad fauorē certæ personæ sed sufficere si examinetur eo examinis genere, quod uocatur in forma dignum, iuxta quam opinionem pluries in facto contingenti respondisse sacram Congregationem refert Paris. lib. 10 de resignat. benef q. 7. & illa uerba in Concilio posita ibi s. (per resignationem etiam in curia) intelligi de resignatione simpliciter

ter facta, & non de ea, quæ fit in fauorem, quod & ipse ex pluribus similibus comprobat.

Quarto quæritur. Quando incipiat currere tempus quattuor mensium Episcopis datũ ex prẹd. Pij V. constitutione. Respondeo, quod non incipit currere, nisi a die habitæ notitiæ vacationis, ita in terminis huius bullẹ vnanimiter conclusum fuit per Dominos de Rota in decis. diuers. 481. vol. 1.

Deniq. quæritur in quib. casib. poterit Episc. terminũ decem di rũ in edicto præfixum ad alios decẽ dies prorogare. Respondeo quod hoc non aliter ei licebit, nisi qui descripti sunt, legitimo impedimẽto detenti fuerint, quominus præfito tpe ad concursum accesserint, siue ẽt si in tpe quidem se obtulerint, sed legitima aliqua cã ne ad cõcursum accederent, impediti fuerint. At si nullus intra priorem terminum se obtulerit, vel ex accedentib. nullus idoneus repertus fuerit, tunc edictum erit proponendũ, cuius termino elapso, si nemo se exhibeat, aut ex oblatis nullus idoneus inueniatur, tunc omisso edicto atq; concursu præcedente, tamen examine alteri beneficium poterit conferri. Non etiam aliud edictum erit necessarium proponere, aut propositum prorogare, si infra terminum vnius tantum se exhiburit, nam de eo solo periculum erit faciendum, prout hẹc, & alia habentur in d. Archiep. Bononien.

Et quoniam Conc. Trid. & præfata Pij V. Constitutio prẹcipere videntur tale examen, vt postea possit de digniori, & magis idoneo aduocantis beneficij regimine electio fieri ad sciendum, quæ scientia in aliquo requiratur, vt dicatur dignus, & proficí possit ecclesiasticis beneficijs, vide Io. Sylua. in tract. de benef. par. 3. q. 5. & Gonzalez ad 8. reg. cancel gl. 4. a nu. 60.

Item an magis idoneus doctrina præferendus sit illi, qui sufficientes literas habẽs esset tamen magis idoneus morib. & prudentia, uide D. Tho. 2. 2. q. 63. ar. 2. & Rodriquez in noua su. cas consp. par. 1. c. 160. nu. 2. & An patroni salua conscientia præsentabunt dignum, & idoneum, cum præsentare poterint digniorem, & idoniorẽ, ac teneat huiusmodi præsentatio latè Lambert. de iure patron. lib. 2 par. 1. q. 10. ar. 2. Item in quib. casib. liceat conferre beneficia ecclesiastica minus digno, digniore postposito post Sot lib. 3. de iustit & in abundè tradit Nau. in miscellan. 38. de orat & Rodriq. in præalleg. cap 166.

Item an, & quõ iuxta terminos Conc Trid. d. c. 18. minus dignus in beneficio cõpetitur, cũ digniore concurrendo possit se excusare a peccato idem Naua. optime in miscellan. 40 & An eligens dignũ prẹtermisso digniori teneatur ad restitutionem ac damni satisfactionem & cui post Caieta. in sum. in verbo Acceptio personarum, & Sot. lib. 4 de iusti & iur. q. 5. art. 3. vers. Ad sextum argumentum, disputat hanc qõnem, Couar qui alios citat in regula peccatum, p. 2. §. 7. nu. 6. de reg. iu. in 6 Et denique qũo impediens ne detur beneficium ecclesiasticum digniori, uel digno ad restitutionem teneatur, uidendi sunt, D. Tho. & ibi Caiet. 2. 2. q. 62. art. 2. ad 4 Syluestr. in verbo Restitutio, 3. §. 12. Couar. loc. cit & Nau. in Man. c. 17. nu. 74. & in præd. Miscellan. 40. nu. 16. qui in utroque loco loquitur in materia concursus.

BENEFICIORUM POSSESSIO.

PRæter Summistas sciendum est, quod prouisus à Sede Apost. non põt possessionem adipisci, nisi literis expeditis, & contra tales administrationi

tioni se ingerentes extat extrauag.communis incip. Iniunctæ nobis, de elect.quæ fuit innouata per Iulium secundum fol.151.in Bull.& per Iulium tertium fol.134.extenditur,& ampliatur per Paulum tertium fol.
a 360 & per Pium IV. fol. 804. cum ante confectionem literarum gratia Apostolica sit informis a voluit Summus Pontifex in reg.Canc.26. de non indicando iuxta formam supplicationum, sed literarum expeditarum.

In Regno Neapolitano ad hoc vt prouisi faciant fructus suos vltra li-
b teras Apostolicas requiritur quòd possessionē recipiant de Manu Nuntij b ob breue Pij V.de anno 1568.die 8.Ianu.fol.1008.in Bul.inci. Cupiētes,cuius tenor fortè subijcietur inf.in versi.spolia Clericorum,& ratio
c est quia beneficio vacante succedit Camera in fructibus c vt Nuntius Apostolicus reddatur certior,quando Camera desinat possidere.

De electo se ingerente administrationi ante confirmationem est tex.
d in ca.auaritiæ,de elect.in 6. d

a *ADDITIO Ratio est quia ex quo gratia à mente Papæ dependet, & ipse non vult quod gratiatus gratia vtatur nisi literis expeditis secundum Gomes.in regul.de non iud.iuxta for.sup.q 9.& talis concessio habeat quasi tacitam conditionem videlicet super Cancellariam transierit vt per Mandos.in ead.reg.quæstio.3.Hinc dicitur quod in beneficialibus literæ expeditæ habentur loco tituli.Staphil.in tractat. de lit. gra.in princip.nu.17.quæ quando dicantur suam formam recipere vt possint dici expeditæ vide per Rebuff.in prax.tit de publ nou.declarat Gomes loc. citat.quæstio. 1. & in tractat.breuium sub num.2.Mascard.de probat conclus.1269. numero 2. & quibus rationibus id statutum sit vide per Paris de resign.benef.lib.8.q.2.nume.13. & lib.10.q.1.num.12.& disposita contra capientes beneficiorum possessionem ex sola signatura absq; literis expeditis limita primo,vt habetur per Staphil.tit.de rescript infor.breu.num.24.& Gomes.in tract.breuium sub num.14.Secundo limita nisi possessio capiatur vigore breuis nomine Cameræ,vt fieri solet in beneficijs litigiosis cum clausula citra vitium spolij,& attentatorum, de quo late per Lancel.de attental par 2.cap.4.nu.355.cum seq.Paris.in d.trac.lib.11.q.6.nu 29.quo casu ex Bulla Pij.V.incip.Cordi quam habes infra in verbo sequestrum fructus beneficiorum lite pendente deponi debent apud personam à iudice eligendam, non obstantibus quibuscunque statutis disponentibus,quod Capitula, & canonici percipiant. Et quid si post suplicationem signatam manu Sanctissimi ipsius mors intercedat, priusquā peruentum sit ad bullarum confectionem vide doctores in progm.Sexti ver.vniuersitati Eccl.in rubr.de constitut.sub num.5.Gomes.loco primo citat.& in reg.de infr.resign.q.18.Boer.decis.346.Afflict.decis 253.num.4.& Paris.in d.trac.lib.10.q.1.nu. 35.& infra.& an Episcopus pro expeditione literarum collationis beneficij possit tertiam partem fructuum illius accipere vide Nau.cons. 13.de Simon in antiq.intrepide tenentem quod non ad quod facit tex in c.ex multis temporibus 1.q.3.Conc Triden ses.24.de ref c.14.& Bulla Pij.V.incip.Durum nimis,quam habes infra in verbo Simonia illius decreti declaratoria reuocans, omnia priuilegia, & consuetudines ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione,prouisione, ac missione in possessionē beneficiorū, adeo vt pro immissionē in possessionē alicuius beneficij,vel receptione in*

canonicum

canonicum tam Episcopo, quam Capitulo sint de genere prohibitorum etiam dulciaria multa & quid simile exigere pront Sacra Congregatio censuit.

An & quando beneficiatus cogi possit ad ostendendum titulum sui beneficij vltra glo in capit. 1. de reg. iur. in 6. vide Gomes. in regul. de tric. possess. q. 43. Maran. in Spe. par. 6. tit. de inquisit num. 152. & par. 4 d. 13. num. 6. Couar. in c. alma mater de sen. excom in 6 p. 2. §. 2. sub nu. 9. Io Syluest. de benef. p. 3. q. 25. Mascard. late & notab. de probat. concl. 1373. Capyc. decis. 6. & Nauar. consil. 14. de offic. ord. in antiq. Et quid in successore in beneficio an & quando teneatur docere de titulo sui prædecessoris adde Boer decis. 52. numero 3. Mascard. de prob. concl. 1374. Paris. in d. tracta. lib. 10. q. 4 Quid autem si bullæ fuerint deperditæ quomodo possit earum probatio fieri vide Affl. decis. 302. nu. 3. & decis. 274. Mandos. in reg. de non iudic. iux. for. sup. q. 6. Mascar. concl. 246. Paris. in d. tract. lib. 8. q. 2. nu. 22. & infra ac per alios doctores à prædictis citatos.

b *Qui post bullas sibi præsentatas scribit literas suos collectori siue commissario diœcesis in qua est situm beneficium impetratum à Sede Apostolica, vt prouiso possessionem relaxet, vel ipsum in eam immittat Et an quis possit propria authoritate beneficij possessionem capere, ac de corporali inductione ad ipsius apprehensionem præter Rebuff. late de hoc scribentem in prax. tit. de miss. in possess. doctissime loquitur Couar lib. 3. var. resol capitu 16. Rossin. de benef capit. 12. Paris. in d. tracta. lib. 10. q. 6. Et quid si prouisus à Papa non possit capere possessionem beneficij eo quod fuerit impeditus expedire bullas ab aliquo pensionario ob non solutionem pensionis antiquæ super illo beneficio impositæ, an ad remouendum illud impedimentum possit illam soluere vel impedienti aliquid promittere Resp. quod iste talis ad hoc cau re debet absque authoritate vel licentia S. D N. aliàs committeret peccatum simoniæ, quia quamuis liceat beneficiario pro iure spirituali iam quæsito & possesso conseruando dare aliquid temporale molestatori de facto vt probatur in c. dilectus el 1. de simo. & per gl. in cap. decimas 16. q. 7. in ver. decimas, secus tamen est pro iure spirituali quærendo neque pro quæsito nondum possesso conseruando, vt per Panormitan in d. capitulo dilectus numero quarto, & in fin præd glos. quam rationem affert Nauar consil. 17. de simo. in antiq & tamen verum est posse pensionarium iure petere pensiones decursas, & non solutas annorum præteritorum à nouo possessore beneficij, qui forte nihil recuperabit ab hæredibus sui prædecessoris prout colligitur ex dictis Philip. Franch. in capitulo præsenti, §. fina de offic. ordi. in 6. & latius ex Gigan. in tracta. de pensio. quæst. 39. & quod ita se habet stylus Curiæ testatur Nauar. in consil. 49. nume. 5. de præb in antiq.*

Quamuis liceat beneficiario &c. Quod licite possit quis redimendo vexationem aliquid dare ne molestetur super beneficio quod possidet, & pro conseruatione illius iuris iam quæsiti post Doct. in c. dilectus el 1. de simon. vide Paris in consil. 135. num. 20. vol. 4. Burg in tract de irreg p. 6. tit. de simo nu. 58. & Rebuff. plene declarantem in praxi. p. 2 tit. de simo. in resign. nu. 17. & pluribus seq ac Nauar. in Man cap. 23. sub nu. 102. & consi. 47. nume. 44. de simo. in nouis. Toletum in Sum. lib. 5. c. 90. Ioan. Guttier. lib. 2 cano. q. c. 23. à nu. 37.

At an quis licite & tuta conscientia possit beneficium simplex accipere animo illud postea relinquendi & mutandi statum, vide Nauar. in miscel. 44. de orat. & quid in accipiente beneficium curatum animo residendi in eo sed permutãdi ob aliud

simplex

simplex vel renunciandi reseruata pensione vide eundem Nauar in consi.16.& consi. 24.de preb.in antiq ideoque ad hoc euitandum de stylo in Curia quando datur exa- men apponitur clausula, dato prius iuramento quod illud non recipiat animo renun- ciandi, testante Paris d.tract lib.6.q.10.in fin.

Inter alia requiritur vt prouisi à die adeptæ possessionis intra duos menses si qua- litas beneficij hoc exposcit, debeant emittere professionem fidei iuxta decretum Con- cil.Triden sess.24.de ref cap.12.§.Prouisi etiam & bullæ Pij 4 incip Iniunctum no bis quam habes infra in verbo fidei professio sub pœna vt alioquin non faciant fructus suos nec possessio illis suffragetur vt habetur in d Concil quam Concilij dispositionem amplia & primo in eo qui illam infra tempus à Concil præfixum non fecerit, vt nihi lominus possit & debeat deinde illam facere ratione a Nauar.assignata consil.4 de Sum Tri.& fid.cathol.Secundo amplia. vt tali non suffragetur quoad fructus posses- sio triennalis tum per rationem eiusdem Nauar consilio primo, numero primo eod ti tu.tum quia hoc voluit Congr Concil.Triden scilicet vt nec longissima possessio prosit ei qui non emisit professionem fidei quoad fructus percipiendos quandiu illam non e- mise it.Limita & primo vt propter illa verba Concilij scilicet vt nec illis possessio suf fragetur non excludatur prouisus quo ad titulum & proprietatem beneficij sicuti per plura respondet Nauar in facti contingentia in cons.5.de verb signi in antiq Se- cundo limita in omittente illam ex incogitantia vel ignorantia, vt nec mortaliter peccet neque in foro conscientiæ obligetur ad fructuum restitutionem idem Nauar. consi.1.& 3.eod tit.admonens tacendam esse hanc negligentiam coram hominibus, secus vero in foro exteriori, quia illa ignorantia est iuris cleri quæ non excusat capit. ignorantia de regu.iur.in 6 & sic præsumeretur mala fide illos percepisse arg.regul. qui contra iura cum concord.in glo allegatis eo.tit. & lib. Tertio limita intelligendo vt propter omissionem professionis fidei amittantur tantum fructus præbendarum, non autem distributiones quotidia quas inseruiendo quis acquisierit prout eadem Sa cra Congregatio censuit.

Refertur Sacram Congregationem Conc.censuisse scribendum esse ad Nuntiũ Hi- spaniarum Ei qui professionem fidei non emisit possessionem non suffragari quoad fa- ciendos fructus suos tantum, quoad cæteros autem effectus commodo possessionis & cæteris iuribus si qua habet, non priuari ac aliàs declarasse omissionem professionis fidei non priuare Canonicum alijs possessionis effectibus.sed ipsum & vocem in Capi- tulo & præcedendi habere à die adeptæ possessionis, nisi aliud obstet.

Quos fructus à die vacationis obueniente vsque ad diem quo prouisus per S.Pon tificem possessionem cœperit, hodie applicat sibi Camera Apostolica pro Ecclesi Ro- manæ necessitatibus releuandis vt colligitur ex extrauag cũ nonnulli sub tit de preb. inter com. & fuit etiam prouisum per aliàs diuersorum SS. Pontificum constitutio- nes qui in regno Neap exiguntur à commissarijs deputatis per Nuncium; idque li- mitatur in Episcopatibus & beneficijs huius regni pertinentibus ad regiam nomi- nationem vt fructus decurrentes durante tempore vocationis reseruentur futuro suc- cessori, in quo videtur obseruati ius commune prout statuitur in capitu quia sæpe, de elect.in 6.& in c.præsenti, de off.ord eod.lib.& habetur per Nauar.in tract de spol. §.12.nu.2 & per Boer.decis.340.Quid vero dicendum sit de fructibus beneficiati de mortui infra annum ad quem debeant spectare pro rata temporis decursi vsque ad il lius obitu præter doct.in d cap.præsentij, vide Couar lib.1.var resol.ca 15.nu.7 n.&

late per Redoan. in tract. de spol. q. 5. faciunt dicta per Vinc. de Franc. dec. 168. & eo magis stante concordia facta cum Sede Apostolica super spolijs, ad quod etiam vide bullam. 9. Iul. 3. incip. Cum sicut nobis fol. 504. in bullario & vide infra in verbo Spolia clericorum. Et an ex istis beneficus fructibus pendentibus, ac in exactis possit creditorib. ob debita ipsius beneficiarij satisfieri, tangit Nau. in apolog. de redit eccles. q. . mon. 6. in fi. & in consi. 4. de succes. ab intest. in antiq. Et an camera teneatur ad soluenda debita ipsius beneficiarij, vel prælati de fructib. beneficijs & spolijs remansis tempore obitus eorum habetur plene per Redoan. in suprad. tract. q. 10. vide etiam Nau. con. 14. de regul. in antiq.

d *Cuius tex. dispositionem licet pœnalem tanquã ecclesiis fauorabilem amplia procedere etiam in præsentato a patronis ante institutionem Lap. alleg. sua. nu. 4. Rocc. de Cur, in tract. iurispatronat. in ver. honorificum q. 29. Reb. in prax. 3. p. signat. nu. 54. & 55. et ratio dispositionis illius tex. erit quia nemo debet a seipso assumere honorẽ Pau. Apost. ad Hier. c. 5. c. qualiter de ele. Limita non procedere in tentante & parante se tantum ad illud faciendum absq; executione ut per gl. Gem. & Fran in d. tex.*

Quamuis ex relatis per Lambertin. in tract. de iure patron. p. 2. lib. 2. q. 5. art. 1. appareat aliqualiter controuersum, Num dispositio tex. c. Auaritiæ, de elect. in 6 an extendatur ad præsentatum ingerentem se in administratione, ipse vero declinat in partem affirmatiuam, & hanc litẽ nobis clare diffiniuit Rota Rom. teste Crescentio in decis. 6. sub tit. de iure patro. quo loci a n. 12. & inf. plura notatu digna ad intellectũ, & ampliationẽ pd. tex. tradũtur. vide Mãdosi. de signa. gratię ti. priuationes fol. 37.

SEQVVNTVR CONSTITVTIONES IVLII III. ET PII IV. Supra allegatæ.

Contra retinentes beneficia ecclesiastica absque literis Apostolicis super eisdem retentionibus. Necnon contra quoscunque apprehendentes possessiones beneficiorum ecclesiasticorum absque eisdem literis Apostolicis.

SAnctissimus in Christo Pater, & dominus noster Dominus Iulius, diuina prouidentia Papa IV. Cui nuper innotuit quod licet alias fe. rec. Gregorius Decimus in Generali Concilio Lugdunensi, sua Generali Constitutione sanciuerit quod nullus ex tunc de cætero administrationem dignitatis, ad quam electus esset prius quã celebrata de ipso electio cõfirmaretur sub æconomatus, vel procurationis nomine, aut alio de nouo quæsito colore in spiritualibus, vel temporalibus, per se, vel per aliũ pro parte, vel in totum gerere, vel recipere aut illis se immiscere præsumeret, omnes illos, qui secus fecissent iure, si quod illis per electionem quæsitum foret, decernens eo ipso priuatos, & pię me. Bonifacius VIII. etiam sua perpetua valitura constitutione sanciuerit, vt Episcopi, & alij Prælati superiores necnon Abbates, Priores, & cæteri monasteriorum regimina exercentes quocunque nomine censerentur, qui apud Sedẽ Apostolicam promouerentur, aut confirmationis, consecrationis, vel benedictionis munus reciperent: aut cõmissas eis ecclesias, & Monasteria dictæ sedis literis eorum promotionem, confirmationẽ, consecrationem, seu benedictionem huiusmodi continentibus nõ confectis accede-

re,

re,vel bonorũ ecclesiasticorũ,administrationẽ accipere nõ præsumerẽt nulliq. eos absq. dictarũ literarũ ostensione reciperent,aut eis parerent, vel intenderent. Qđ si forsan contra p̃sumptum fuisse,qđ p Ep̃os, Prelatos,Abbates,Priores, & alios Monasteriorũ regimina exercentes prædictos medio tpe actum foret,irritum haberetur,nec quicquã interim ijdem Ep̃i,vel Prelati,Abbates,Priores,vel regimina exercentes de eccl̃osiarũ,vel Monasteriorũ eorundẽ prouentib.perciperent, & fe.me. Pau. III. Rom.Pontif.prædecessor nr̃ quibuscunq. Tabellionib.publicis,sub excõicationis latæ sñiæ pœna inhibuerit, ne ex tunc de cętero de transumptis supplicationũ præterq̃ habentiũ clausulã, qđ earum sola signatura sufficeret,ac decreto,& cõcessione literarũ ; seu mãdatorum possessionẽ bñficiorum ecclesiasticorum vigore supplicationum hmõi apprehendi,rogati deberent,neve illa scribere,vel subscribere,aut quouis modo authenticare,vel partib.tradere p̃sumerent,volens,& Apost.authoritate statuens inter cętera,qđ partes trãsumptis,seu literis,aut mãdatis hmõi,ex tunc deinceps vtentes, ac illorũ p̃textu possessionẽ hmõi apprehendentes fructus quos ex illis pro tpe perciperent suos non facerent. Quinimmo ad beneficia in eisdẽ transumptis, & literis,ac mandatis exp̃ssa efficerent, ipso facto ppetuo inhabiles,& ad restõnem fructũ ex illis pro tpe perceptorũ in vtroq.foro tenerentur.Decernentes sic iudicari debere,ac irritũ,&c.& successiuè Sanctitas sua,attendens,qđ ante confectionẽ literarum gratia Apost. est informis inter alia voluerit, statuerit,& ordinauerit,qđ iudices in Ro.Cur.vel extra pro tpe existente,ẽt si essent S.R.E.Card.vel causarum Palatij Apost.auditores,aut q̃cunq. alij non iuxta supplicationem super impetratione signaturarum tenores,& formas iudicare deberent, ẽt decreto irritanti adiecto. Nihilominus diuersi Ep̃i,& alij Prelati superiores,& Abbates,literis super dispensatione retinendi bñficia per eos anteq̃ promouerentur,aut eorum electiones confirmarentur obtenta per p̃dictam Sedem pro tpe cõcessis minimè confectis beneficia per eos obtenta prædicta retinere,& diuersæ aliæ personæ ecclesiasticæ possessionum bñficiorum ecclesiasticorum eis d.authoritate conferri, seu cõmendari,vel in eorum fauorẽ vniri,aut alias disponi concessionẽ literis Apost. desuper non expeditis apprehendere præsumunt, inhabilitatẽ, & alias pœnas in sanctionib.& inhibitione, ac voluntate & statuto prædict. contẽtas dãnabiliter incurrendo in aĩarum suarũ periculum. Volẽs periculis aĩarum hmõi latius occurrere; Sanctiones,& inhibitionem,ac voluntatem,& statutum huiusmodi,quorum tenores Sanctitas sua, ac si de verbo ad verbum insererentur, hr̃i voluit pro expressis, approbans,& innouans,ac perpetuò obseruari debere decernens, & Sanctiones ipsas ad inferiora beneficia Ecclesiastica,quæcunq. quomodocunq. qualificata amplians,& extendens, hac sua in perpetuo valitura cõstitutione statuit, & ordinauit,qđ oẽs,& singulæ personę ecclesiasticę,tam sęculares, qua quorumuis ordinum regulares cuiusuis status,gradus,ordinis,vel conditionis existãt etiam si Ep̃ali, vel Archiepiscopali, aut Patriarchali, vel alia maiori di-

gnitate pfulgeant, qd de cætero literis super dispensationẽ retinendi beneficia p eos anteq̃ promoueantur, aut eorũ electiones confirmentur obtenta eis per Sed. eandẽ pro tpe concessis minime confectis bñficia ipsa retineri, aut possessionẽ alicuius, seu aliquorũ bñficiorũ ecclesiasticorũ cũ cura, vel sine cura sæculariũ, vel quorsuis ordinũ regularium q̃cunq; & qualitercunq. qualificatorũ eis d. auth. apostolica cõferri, seu commendari, aut in eorũ fauorẽ, & accõmodum vniri, seu alias disponi concessionẽ literis Apost. sup collatione, seu cõmenda, aut vnione, seu alia dispõne hmõi nõ expeditis p se, vel p aliũ, seu alios eius noĩe ẽt supplicationũ, seu sumptorum, vel transumptorũ huiusmodi, aut collationũ eis postmodum de ipsis bñficijs tanq̃ ẽt tunc certo modo in supplicatione expsso vacantib. ordinaria, vel alia quauis authoritate factarũ prætextu apprehendere psumpserint, aut p alios apprehensam ratã, & gratã habuerint ipsorũ bñficiorum nõ possessores, sed meri, & nudi detentores, ac violenti sine aliquo titulo in eis intrusi censeãtur, & pro talib. habeãtur, & reputẽtur nec fructus suos faciãt, sed ad illorũ restõnẽ, vt præfertur, teneãtur, & obligati existãt, constõnes, seu d. cancellariæ regulæ de annali, & triennali possessore in illis locũ non habeãt nec eisdẽ detentorib. & intrusis in aliquo suffragẽtur, quinimò bñficia p eos tpe promotionis suæ, aut eorũ electionis, confirmationis obtenta literis super dispensatione ea retinendi, sibi concessa nõ expeditis retinentes, aut possessionẽ bñficiorum literis Apost. sup illis nõ confectis apprehendentes, seu p alios apprehẽsam, ratã, & gratã hñtes bñficia sic retenta, aut apprehensa, & oẽ ius, q in illis, vel ad illa p tpe quolibet habuerint, eo ipso amittãt, illisq. & illo priuari, ac ad illa de cętero obtinenda perpetuò inhabiles, nec illa vlterius, & ptextu noui tituli, aut nouç cõmendę, vel vnionis, seu alterius dispõnis, ẽt apost. authoritate factã assequi valeant, sed bñficia ipsa tanq̃ de iure, & facto vacãtia alijs conferri, seu cõmendari, & p quosuis, tã ab eorũ ordinarijs collatorib. q̃ à sede pdicta libere ĩpetrari possint, & si bñficia ipsi litigiosa fuerint collitigãtis in oĩ iure, & ad oẽ ius, q bñficia retinẽtib. aut possessionẽ apprehendentib. huiusmodi in eisdẽ beneficijs, vel ad illa quolibet competebat, aut cõpetere poterat eo ipso absq; iuris, aut hoĩs ministerio surrogentur, & surrogati esse censeãtur, ac in eorũ fauorẽ cã desuper pendens aduocata, & lis extincta fuisse, & similiter esse censeãtur. Quodq. de cętero supplicationes ẽt manu nostra, & motu proprio signata, nisi habuerint clausulã, q eorum sola signatura sufficiat nullã aliam q̃ literarũ, super illis conficiens fidem, aut probõnem faciant, seu præstent, nec nulla eis in aliquo alio casu fides adhibeañ, & adhiberi possit. Decernẽs sic, & aliter, tam in eadẽ curia, q̃ extra eã, & in partib. p quoscunq. iudices, ac Commissarios quauis ẽt Apostolica authoritata prædicta fungentes ẽt causarum palatijs huiusmodi Auditores, & ipsius S.R.E. Cardin. in quauis causa, & instantia sublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi authoritate; facultate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, &c.

Placet publicetur, & describatur I.

DE

DE ELECTIONIBVS AD REGIMINA MONASTERIORVM *Propositorum, & aliarum dignitatum Conuentualium.*

SAnctiss.in Christo Pr,& dñs nr dñs Pius diuina prouidentia Papa Quartus. Ad cuius peruenit notitiã, q licetalias oĩa monasteria virorũ, valorẽ ducentorum floren.auri cõi æstimatione excellentia, necnon prioratus, præpositurás, ac alias dignitates Conuentuales, & præceptorias generales, ordinũ quorũcunq. dispositioni tuæ gñaliter reseruauerit, ac ppea illorũ prouisiones, & ad ea q̃ spãli priuilegio eligendi sibi per sedẽ Apost.concesso suffulta sunt, Canonicẽ factarũ electionum confirmationes, ad sanctitatẽ suã, & dictam sedem pertinere noscantur: nihilominus pleriq. religiosi cçca nimis ambitione agitati partim electiones de suis personis ad monasteria, prioratus, & alias dignitates conuentuales hmõi, vel priuilegiũ eligendi prædictũ habeant, vel illo careant, nullo, iuris ordine seruato, nullaq. boni, vel çqui rõne habita temere fieri factasque per ordinũ superiores, aut locorũ ordinatos de factocõfirmari, partim vero nedũ priusquã electiones de se ad monasteria, & alias cõuentuales dignitates eligendi priuilegio suffulta factæ, rite cõfirmentur: sed ne electi quidẽ canonicẽ, se in regimine, & administratione tã in spũalib. quã tpalib. monasteriorũ, aliarũq; dignitatũ vacantiũ eorundẽ, ac illorũ bonorũ immiscere non verentur, in aĩarũ suarũ periculum authoritate Apost.contẽptum, & plurimorũ scandalum. Volens tantis, qui paulatim in religiosos irrepserunt abusib. & ausib. nimis licentiosis aliqñ, sicut par est, occurrere, suamq; sedi præfatæ prærogatiuam asserere, oẽs, & singulas electiones quarumuis personarũ ad regimina monasteriorum, prioratuũ, præpositarum, & aliarum dignitatum conuentualium, ipsarumq. electionum confirmationes per quoscunq. cuiusuis status, gradus. ordinis, & conditionis existat, & quauis ẽt archiepãli, patriarchali, aut maiori præfulgeant dignitate hactenus sic præsumptas, nullas, & inualidas, ac pro nullis inualidis, & prorsus infectis habendas esse, personasq. sic vt præfertur electas, & confirmatas, monasteria, aliasque dignitates hmõi sine legitimo titulo possedisse, & possidere, Nec non illorum fructus, redditus, & prouentus indebite percepisse, & percipere. Ac personas ipsas ad absolutionẽ, & habilitationem super his, nec non confirmationem electionem de se factarum a Sanctitate sua seu Rom. Pont. pro tpe existente, aut sede prædicta, infra sex menses à data præsentium computandos impetrandum, ac literas Aposto. super huiusmodi confirmatione in totum expediendum oĩno teneri declarauit. Et nihilominus hac sua perpetuo valitura constõne statuit, & ordinauit, quod nullus de cœtero se in regimine, & administratione monasterij, vel alterius dignitatis cõuẽtualis, ad quod seu quã illum eligi contigerit in spũalibus, vel tpalibus antequam rite celebrata electio à Sanctitate sua, aut Rom. Pontifice pro tpe existente, & sede prædicta confirmata, & literæ Apost. desuper expeditæ fuerint, per se, vel alium in toto, vel in parte quouis quæsito colore immiscere, aut ad illud, vel istam se recipi facere, vel alias se pro eius prælato gerere præsumant.

tii. Itemque omnes electores, præsentatores & patroni tam ecclesiastici, quam laici, quicunque sint; ne verbo quidem aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficijs, & officijs successores ab ipsis resignantibus, aut alijs eorum significatione, vel hortatur designatur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscunque intercedat.

Cæterum præcipimus atque interdicimus ne ipsi episcopi, aut alij collatores de beneficijs, & officijs resignandis prædictis, aut suis, aut admittentiũ consanguineis affinibus, vel familiaribus etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, audeant prouidere; quod si secus, ac etiam quicquid præter, vel contra formam prædictorum fuerit a quocunque temere attentatum, id totum ex tunc vires, & effectum decernimus non habere.

Qui vero contrafecerint, ut in eo quo deliquerint puniantur a beneficiorũ, & off. collatione, necnon electione præsentatione, confirmatione, & institutione prout cuique competierit tandiu suspensi remaneant donec remissionem a R. mi. Pont. meruerint obtinere, & qui talia beneficia, seu off. receperint eos prædictis pœnis uolumus subiacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere præsentare, confirmare, vel instituere, ausi fuerint, excom. quo ad personas, quo uero ad capitula, & cõuentus a diuinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus; quibus nullus alius quam ipse Rõ Pont. siue absolutionis, siue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impartiri, prohibitione & literis nostris prædictis nihilominus in cæteris omnibus perpetuo ualituris. Non obstantibus, &c.

Hæc constitutio latissimè declaratur per Parisium in tracta. de resignat. benef. par. 1. lib. 5. q. 6.

Decreto Conc. Trid. sess. 21. c. 2. de ref. prouisum est, quod ordinatus ad titulum beneficij, illud resignare non potest, nisi facta mentione, qd ad illum beneficij, titulum sit promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constituto, quod aliunde viuere commodè possit, & aliter facta resignatio nulla sit.

AD maiorem dilucidationem Bullæ Pij V. sup relatę sciendum est, extra declarationem, quam ex authentico habuimus uidelicet. Nos Hieronymus titu. Sancti Pancratij S. R. E. Presbyter Cardin. Matthaius Fidem facimus, & attestamur in libris Sacræ Congregationis Concilij, qui apud nos asseruantur, adnotatum esse, quod fel. record. Greg. XIII. declarauit beneficia iurispatronatus non comprehendi in §. cæterum, contento in Constitutione sanctæ mem. Pij Quinti, relaxante prohibitionem de non admittendis resignationibus, quo §. prohibentur Episcopi beneficia in eorum manibus resignata eorum, aut resignantium affinibus consanguineis, uel familiaribus conferre.

Hieron. Card. Matthaius. Locus sigilli.

Quæ fides facta fuit ad requisitionem Reuerendiss. Episcopi Salernitani.

ADDITIO Recolligendo huiusmodi causas, ex quib. Ordinarij possunt beneficiorum resignationes admittere. Prima est, quando beneficiatus uolens resignare est senex, & quisnam dicatur senex, com. opinio est hoc remitti iudicis arbitrio considerata qualitate personarum propter complexionum diuersitatem, vt per Menoch de arbit. iud. casu 59. Paris. loco superius allegato nu. 7.

Secunda causa est infirmitas volentis resignare beneficium quis autem dicatur valetudinarius comm. Doctorum sententia est hoc etiam iudicis arbitrio relinqui, Menoch. de arbitr. iud. cas. 60. esset talis in terminis nostris, qui ab aliquo malo corporis affectu adeo frequenter vexatur quod non possit muneri sibi iniuncto satisfacere Paris ibidem nu. 12.

Tertia causa est quando beneficiatus est corpore impeditus, & impedimentũ esset tale vt non possit prestare id ad quod tenetur, vel alias ipsi Ordinario videretur esse sufficiens Paris. vbi supra nu. 22. qui hoc superius exemplificat in octo morborum generibus videlicet in leproso in scabioso herculeo, in paralitico, in aplopetico, in habente moabum comitialem in lunatico, in laborante morbo gallico producente vlcera per corpus, in habente manus tremulas vel chiragram continuam, quorum morborum genera late explicat Maiol. de irregu lib. 2. c. 15. 16. 18. 19. & 24.

Quarta causa est quando beneficiatus est corpore vitiatus Paris. vbi sup nu. 26. vsq; ad 54 ibi exemplificat in sex corporis deformitatibus scilicet in caeco in claudo, in habente pedem fractum cum magna deformitate, in habente manum mutilam, vel articulatas manus ad vtendum inefficaces in habente crus penitus abscissum aut adeo contractum vt ligneo pede sit opus, in gibboso, & tandem secundum eum in diminuto qualibet parte corporis notabili, quos defectus fusius prosequitur Maiol. de irregu. lib. 1. c. 14. 19. & quae sit ratio huius constitutionis in hac parte, vide per Paul Fus. in tract. de visitat lib. 2. cap. 28. num. 18. accedit etiam quia aliquando hĩ diuinis ministerijs tractandis impotentes sunt, ideoq; recta ratione constitutum fuisse tradit Menoch. de arb. iud. cas. 226.

Quinta causa est si beneficiatus est crimini obnoxius Paris. loc. cit. num. 58. vbi exemplificat in casibus in quibus ob crimen commissum veneris beneficio priuandus videlicet in homicida, in simoniaco in adultero, in concubinario qui post ad monitionem non resipiscit, in sustinente excommunicationem per annum in periuro & in blasphemo, & ratio huius constitutionis in hac parte erit, quia ad eorum priuationem etiam iura conueniunt quam assignare videtur Fusc. de visitat. l. 22. cap. 28. num 25.

Quaestio tamen est an isti criminosi inquisitione pendente, quando in sententia, ex deductis venirent priuandi beneficiis, possint illa resignare tam coram Papa quam coram Ordinario R. quod simpliciter possunt etiam post receptas probationes & cõclusum in causa ca. dudum el. 2. in fin. & ibi Doct. de elect. Rebuf in praxi. in titu. de mod amitt. benef Boer. decis 206. num. 1 modo fiat mentio criminis & processus incepti nisi crimen illud renunciantem indignum non redderet Paris. in d. tract. de resignat. benef. tom. 1. lib. 3. q. 16. num. 23. quod amplia etiam pendente appellatione a sententia priuationis cuius ratio erit quia sententia non priuat sine executione per text. in l qui a latronibus. §. vlt. ff. de testamen. quae per appellationem suspenditur Lap. alleg 2 modo fiat mentio priuationis secundum veriorem & tutiorem opinionem Paris. in d q num. 23. Ad fauorem autem alterius non possunt in duobus casibus. Primus postquam est conclusum in causa ita vt nihil restet nisi proferenda sententia, & est com. opinio referente Paris. in ead. q. 16 sub num. 46. & rationem assignante, quia tunc renunciatio iudicatur dolosa, & malitiosa; & sic eliderctur iudicium arg. tex. in cap. 2. de renun. in 6. Secundus casus est postquam tales inquisiti sciuerint impetrationem factam a tertio de eorum beneficiis in euentum priuationis

Boer.

Boer decis.205.num.8.Lancellot.de attentat.ca.5.num.10.censeretur enim facta in fraudem & praiudicium impetrantis cui est ius quæsitum ad illa beneficia de quorum vacatione speratur c.si postquam de præb.in 6.ca.fin.de conces præb. cod.li. huiusq; impetrationis in hoc casu communem, & quotidiana praxim insinuat Pari.in d q.16.nu.37.

Huius,occasione quæro. An ob delictum occultum ob quod quis esset beneficio priuandus possit ipse criminosus beneficium tuta conscientia retinere an vero illud resignare teneatur. R. quod non tenetur resignare cum nemo teneatur pœnam exequi cōtra se ipsum & pœna etiam ipso iure statuta in foro conscientiæ locum non habeat glos.communiter recepta in c.fraternitas 12.q.2.Couar.notab.in 4.lib. decret. par. 3.§.8.num.10.cum suis extensionib.Nau.in man conf c.23.num.66. & seq. limita nisi initium esset vitiosum quale esset ingressus simoniacus intrusio in beneficio cap. eum qui,de præb.in 6.& ibi Gemin. & similia secundo limita nisi a iure addatur. vt etiam in foro conscientiæ non possit illud retinere pro hoc habeo tex Conc.Trid loquētem de fructibus beneficijs pro rata temporis absentiæ non retinendis tuta conscientia,alia etiam declaratione non secuta sess.23.de refor.c.1.versi si quis autem Tertio limita si ab ipso iure declaretur inhabilis ad illud obtinendum vt in eod. Conc. Trid sess.24 de refo.cap.14.cæterisq; constitutionibus hac verborum forma loquentibus.

Rursus quæro. Quomodo sit intelligenda priuatio beneficij propter crimen ipso iure a canone facta R. vt non aliter sortiatur effectum nisi prius per sententiam a iudice declaretur ipsum reum illius criminis esse culpabilem per tex. in cap. cum secundum leges de hæret in 6 & per regulam generalem quam in hoc facit Ioan Andreas in cap.1.nu.10.de homic in 6.Gomes in reg.de ann possess.quæstio.52 & dictum fuit satis notabiliter supra in verbo Alienatio sub num.49. amplia etiam si crimen esset notorium & eius author prout indistincte tenet. Couar. dicens quod ita praxis recepisse videtur in repe cap.alma mater de sen.excom.in 6.par.1.§.2 nume.9. in fin.intelligendo ante declarationem posse conferri beneficium tanquam ipso iure vacans, licet non possit possessio auferri ab ipso possidente donec lata sit sententia declaratoria secundum Rip.in cap.sæpe de restit spoliat.colum.pen faciunt dicta per Nauar. consi.12. de hæret. in antiq limita vt hoc non procedat cum contrarium constet de mente legislatoris,& quando priuatio beneficij non imponitur proprie vt pœna, sed vt quædam conditio vel modus rei traditæ vt in terminis c.licet canon. de elect. in 6. Nauar.in man.conf c.25 num.148.

Quid si in sententia condemnatoria super crimine lata nil fuerit dictum de priuatione beneficij, R. quod nisi hoc in ea exprimatur ipse criminosus non est priuatus beneficio Rebuff in prax.de modo,amitt benef nu.64.& est com. opinio testante Paris in suprad q.16 num.30 limita nisi tale esset crimen per quod ipso iure ipso facto, idest simulatq; commissum est crimen beneficij priuatio irrogetur. Abb. in cap. inter dilectos de excess.prælat.prope fin. & quoties canon vtitur verbis executionem denotantibus,de quibus late Felin in cap.Rodulphus,de rescrip. tunc enim sufficit pronunciari reum illud crimen incurrisse vt locus sit pœnæ priuationis beneficij quæ etsi non exprimatur in sententia intelligitur imposita authoritate iuris per text. in l.1.ff. ad turpil.& colligitur ex dictis Gem.in c.1.§.sacri,de homicid.in 6.Diaz. in pract. crim.fol.123.in verbo Beneficijs priuari.

An

An autem clericus criminis beneficio priuatus teneatur ad restitutionem fructuum a die perpetrati criminis vide Felyn in d cap. de quarta, numero 32. de præscript Diaz. loc. prox cit. Couar in 4. lib decret. despons. par. 2. c. 6. §. 7. num. 8. & 9. Bott. decis. 98.

Denique sciendum iudices causarum criminalium concernentium priuationẽ beneficiorum, eorumque affines, & familiares nõ posse beneficia illa impetrare ex bulla 20. Pij iiij incip. Cupientes, & c. relata infra ver. Beneficiorum priuatio.

Sexta causa est quoties beneficiatus esset censuris ecclesiasticis irretitus de quibus in c. quærenti, de uerb. sig.

Septima causa est, quando beneficiatus nequit ecclesię siue beneficio inseruire, & exemplificatt. Paris nu. 93. in quolibet irregulari, clerico bannito, in dęmoniaco & in muto effecto de quibus vltimis plene loquitur, Maiol de irregul lib. 1. capit. 16. & lib. 2 capit. 15. in qua septima causa, includit etiam illos, & si possint non tamen debent ecclesię siue beneficio inseruire sub quo capite comprehenduntur primo clerici turpiter, & scandalose viuentes secundo lunatici, item patientes stomachi languorẽ, & sic uomitum de quo etiam per Maiol lib secundo, cap. 27. Item illiterati de quib. habetur in Conc. Trid sess. 21. de ref. c. 6. idque propter scandalum, quod dant in ipso seruitio, ad quod sunt obligati, & vltimo secundum eum, nu. 105. continentur habentes morbum caducum.

Octaua causa ex qua Ordinarij possunt recipere resignationem beneficiorum, est quãdo beneficiatus vnum aliud, aut plura obtinuerit beneficia, quod prohibetur per decretum Conc. Trid. sess. 24 de reform cap. 17. quando vnum est sufficiens ad congruam sustentationem ratione in eodem tex. assignata in verbis illis cum ecclesiasticus ordo, & cap. ab eodem Paris. declarata, num. 110. aliasq; rationes tradit Alph. Hoied in tract. de incompatib. benef par. 1. cap. 19. num. 2. qui doctores asserunt contrafacientes mortaliter peccare, iuxta gl. quam celeberrimam & ad hoc receptam inquit Nauar. in miscellan 62. de orat. nume. 1. & in consil. 16. de præben. in antiq in cap dudum el 2. in ver. retinere de elect idque amplia, vt non excuset commun obseruantia in contrarium etiam si esset temporis immobilis ex alleg. per Paris. num. 169. cum seq. & per Hoied. in d capit. 19. nu. 9 limita, nisi in hoc cum aliquo adesset dispensatio ex rationibus adductis per eundem Paris in eodem loco num. 125. & per Hoied. d. nu. 9. & tunc an dispensatus in hoc sine rationabili causa sit tutus quoad Deum, commu. sententia est quod non, teste Couar. lib. 4. de sponsal. par. 2. ca. 6. §. 9. num. 9. in quam etiam descendit Abb. in capit. extirpandę, §. qui verò numero 43 de præbend & prędicti Doctores confirmant. Et quę posset esse ista causa illa retinendi, & etiam dispensandi, uide Nauar in man conf. c. 25 sub nume. 128. & 129. & in consi primo, de constitu in antiq sub num. 40. Quod autem dicatur beneficium sufficiens ad congruam sustentationem iuxta mentem dicti Concilij, quia hoc non est à iure diffinitum, & sub certa regula comprehendi non potest, cum illud quod respectu vnius dicitur magnum respectu alterius dicitur paruum uera, & recepta sententia est, referente Paris ibidem, nu. 532. hoc relinqui arbitrio iudicis paulo plus, uel minus ęstimandum per regu l. 1 ff de iure delib & c. de causis, § illis etiam de offic. deleg. consideratis considerandis, scilicet qualitate personarum, locorum, & temporum, de quibus pręter Nauar loco citat. latissimè habetur per Paris & Hoied in locis pręallegat Et an in iudicanda beneficij sufficientia debeat haberi ratio bonorum patri-

patrimonialium ipsius beneficiarij. R. negatiuè stante commum. opinione quæ se habet posse clericorum conseruare proprium patrimonium eiusque fructus, & beneficij reditus in proprios vsus impendere in quam sententiam præter alios consentiunt Innoc. & Ab in c. episcopus, de præb. Fel. in cap postulasti de rescript. Francisc. Sarmient. in tracta. de redit. eccles. par. 1. capit. 1. nume 18. Couar. in capit. 1. numero secundo, de testam. Nauar. in apologia lib. de redit. eccles. q. 1. monit. 30. eamque post responsiones ad aliquas obiectiones, quibus commun. hæc sententia improbatur, firmat Alfons Hoied. in d. capitu. 19. nume. 45. In quo animaduertendum differentiam esse, an quis possit honestè & sic sine penuria viuere, & an possit decenter & commodè viuere iuxta glos. nota. in capitu. 1. §. sane, versicu absque penuria, vbi Franch. & Gemin. de stat. regul in 6. quam sequitur Panormitan in cap. 1. numero quarto, de institut & in cap postulasti; notab 2. de rescrip. ipsamque solemnem in hoc prædicat Nauar. in d. miscellan. 52. num. 8. asserens illud dici sufficere ad viuendum honeste alicui quod sufficit ad viuendum ita, vt non cogatur mendicare. & secundum hunc intellectum ex mente ipsius Nauar. loc. citat ad effectum vt quis possit ad ordines sacros promoueri ex dispos Conc. Triden sess. 21. de ref. c. 2. beneficium 50. aureorum solet communiter ad honeste viuendum pro sufficienti haberi non autem ad commode & decenter viuendum secundum terminos in quibus loquimur. idem confirmat. Paris. vbi supra nu. 55.

Circa renunciationem beneficij ad cuius titulum quis est promotus, qua ratione exprimi debeant illæ duæ qualitates de quibus in d. Conc. vide per Paris. in tracta. to. 1. lib. 2. q. 6 nu. 38. cum seq. Et quid si Ordinarius admiserit huiusmodi renunciationẽ contra formam decreti Conc. Trid R. a sacra Congreg. eiusdem Conc. resolutum fuisse referente eodem Paris. in proxime alleg. q 6 sub num. 41. non posse prædictum Ordinarium eidem resignanti beneficium illud iam resignatum restituere collationemque inde factam tenere, ipsamque Ordinarium teneri de proprio resignatis vitæ necessariæ sub ministrare iuxta disp. cap. Episcopus, de præb. illud autem non procedere in permutatione æquiualenti eadem Congregatio censuit. Quid autem si quis ad tit. cuiusdam beneficij ad sacros ordines promotus & nihil aliud habens vnde viuere posset, illud renunciauerit reseruata sibi pensione centum ducatorum nulla facta mentione, quod ad titulum illius benefici sit ordinatus, num talis resignatio sit valida stante supra d Conc. decreto vide Nauar. ad partem affirmatiuam inclinantem ratione vt ibi per eum consi. 13. de præb in antiq.

Noua causa est, quando contigerit beneficiatum ad aliud beneficium promoueri quo casu talis resignatio non tam dicitur fieri propria voluntate quam ex necessitate per tex in c de multa, de præb & in extrauag. Execrabilis vers Qui vero deinceps eod. ti inter communes Hinc incidenter quæro An, & quando per assecutionem alterius beneficij ipso iure vacet primum In quo Prima sit conclusio, quod habens beneficium curatum si aliud curatum obtineat, ipso iure vacat primum, vt in iurib præalleg & in c cum singula, de præb. in 6 cum alijs concord Diaz in sua prac cano. ca. 42. vers si beneficia plura possid quia per disp. Conc Trident. sess. 7. de refor capitu 4. & sess. 24. de ref c. 17. incompatibilia iudicantur, et itque ratio: clarum est enim in illis personalem residentiam esse necessariam cap quia nonnulli, de cler. non resid cum similibus, & impossibile est quem vno eodemque tempore in diuersis ecclesiis residere posse Lamb. alleg. 16. numero 3. & cum regimen ac cura animarum sit ars artiũ

ca-

cap.cum sit ars,de ętat.& qualit Rebuff.in prax in titu de non residen numero 10. ideoque hoc videtur electa industria persona & nõ potest regulariter per vicarium deseruire,argum tex.in l inter artifices ff de solut.cap.fin.§.primo,de off. deleg.ca. is cui,eodem tit in 6.Abb.in c.extirpanda,§.qui uero,de prębend.Quod uero non intelligatur procedere per solam gratię impetrationem ad secundum beneficium, sed post obtentam pacificam ipsius possessionem,clem.gratię,vbi Card. Zabar. q.12. de rescript uel si acceptata collatione per eum steterit quominus ipsam haberet,capit. commissa,de electio. in 6.& primum intelligitur vacare ipso iure sic tamen,vt eius possessio alteri tradi non possit nisi uocato primo possessore capitu licet episcopus,de pręb.in 6.quę verba ipso iure in eo,quod attinet ad hoc propositum pulchrè declarat Greg Tolos in instit non rei beneficiar. cap. 25.num.1.2.& 3.Amplia hoc adeo esse verum, quod etiam post obtentam pacificam possessionem alterius beneficij incompatibilis,in quo quis iuste putabat sibi ius esse quęsitum, & uere non erat,ut in hoc casu primum non uacet, & poterit ad illud redire absque nouo titulo,& collatione. Nauar.in consi.31.num.3.de prabend in antiq per text.in cap.si beneficij,de prab. in 6.Secundo amplia quoties non posset fructus,si cundi beneficij, percipere eo,quod alteri ex aliqua causa debeantur,tunc enim non censentur uacare primum cap.si tibi concesso ubi Gemin.& Franc.de pręben in 6.Quę uero dicatur pacifica possessio, vide gl.& ibi doct in cap commissam,in uer.pacificam.Cassad decis.9.de cau possess.& propr. Mascard.singulariter in proprijs terminis loquentem,de probat.conclus.183. Limita,& primo,ut licitè possit,quis duo beneficia curata obtinere,quando unum ab altero legitimè dependet,cap super eo,ubi glo.& Franc.de pręben in 6. cap eam te,de ętat.& qualit.glo.in cap. dudum,el 2 in uer.intitulatam,de elect.& ratio huius compatibilitatis est, tum quia beneficium per vnionem amittit nomen beneficij & desinit esse per se,Oldrad.consi.25.num.15.& 18.Cassad.decis.13.super reg.Cancell tum quia in ecclesia annexa non tenetur, quis residere in qua poterit per Vicarium deseruire,capi extirpandę,§ qui vero,de prębend.Mandos.in addit.fin.ad Lap alleg. 5 Secundo limita, quando quis haberet unum beneficium curatum in titulum & aliud in commendam,cap. qui plures,21.quæst 1.d capi.dudum, vbi glo.Rebuff.in prax.in tit de commenda.num 4 intelligendo,de beneficio ad tempus commendato,& si ecclesia est parochialis non vltra sex mens s,cap.nemo,deinceps.de electiõ in 6.secus uero in perpetuum, ad uitam illius cui conceditur,quia hoc ęquiparatur beneficio dato in titulum,Gomes.de regu de infir. resignat. q 13. in fin. Nauar.in man conf.cap.25.num.116.& in consi primo num.39 de constitu.in antiq Verum in hoc Alphons Hoied in tract de benef compatib part 1.cap.4.num. 18 resolutiue tenet quod etiam attento iure nouissimo Conc Triden.sess.7. de refor. cap 4.licitum sit habere duo beneficia curata unum in titulum,& alterum in commendam perpetuam declarando primo dummodo illa concessio beneficij curati in cõmendam perpetuam similem habentis fiat a Papa,non autem ab Episcopo,& ita ait intelligendum esse.Nauar.d cap.25.nume. 126.Secundo eo quod ex uerbis,Concil. Trid in d c.4. clare pateat nolle prohibere pluritatem duorum beneficiorum,scilicet unius in titulum & alterius in commendam perpetuam sed solummodo pluralitatem duorum beneficiorum collatorum per uiam commendę siue perpetuę siue temporalis, & quod commendę nostri temporis hodie semper fiant in perpetuum ad vtilitatem commendatariorum asserit Paris.de resignat.benef lib.11.q.5.numero 40. duob.

duob. beneficijs curatis, alterum esset habitu, & potentia curatũ, & non actu quia istud non cadit sub dispositione iurium supra alleg. Abb in d. cap de multa sub num. 42. rationibus, vt ibi per eum, Ioan. Sylua. in tract. de bennfic. 3. part quæst. 42. Staphil de lit grat. tit. de qualit. & stat benef. num. 20. & est commun. opinio, vt per Benedict. Capra. in tract. regu. & fallent regu. 90. num. 14. cum sequen esset enim tale, quando tunc temporis ex defectu Parochianorum non posset cura exerceri, vt quia occasione pestis, vel timore hostilitatis vel alia, de illo loco parochiani recessissent transferentes se ad alienas parochias, gloss. in cap licet canon, in ver. parochialis, de elect. lib. sexto, & firmat Nauar. in alio proposito in consi quarto, de præbend in antiq declarando, nisi postea per reuersionem ipsorum parochianorum ad desertam parochiam illud beneficium ad actum curæ reducatur, quia tunc cessaret compatibilitas & tenetur ipse beneficiarius, infra spatium sex mensium, vnum ex præfatis dimittere ex d. decreto Conc Trid sess. 24 cap. 1 . Nunquid autem licitè ab vno obtineri possint duo beneficia curata propter eorum tenuitatem, & insuper, quid agendum erit si hac de causa, sibi concessa fuerint, & postea dicta beneficia ad pinguiorem fortunam peruenerint, ita quod vnumquodque illorum per se esset sufficiens ad congruam sustentationem ipsis beneficiarij primum, & secundum tangit, & explicat Hoied. in suo tract de benefi compatib. par secunda cap quinto num. 4. & ca. 6. num. 14. cum seq.

Secunda sit conclusio illud idem affirmandum in obtinente dignitatem, vel personatum, vt per adoptionem alterius ipso iure inducatur vacatio primæ, vt clare habetur in d. c. de multa, & in d. c. extrauag. execrabilis, adeo, ut nullo modo contrarium ex consuetudine introduci possit, c. 1. & ibi scribentes, de consuet in 6. optimaque ratione per dicta iura hoc est prouisum, tum quia quando uni assignantur, duæ dignitates, vel personatus in eadem ecclesia, utiq. eccl defraudatur necessario ministerio unius beneficiarij, & consequenter ex ministrorum paucitate diuini cultus diminutio fit cum potius sit augendus, c. ex parte, de consti. tũ quia ex eo quod quis plura in aliqua ecclesia uendicans sibi stipendia contra tex. in d. c quia nonnulli sequitur maxima inæqualitas s. quod alius, quidem esurit alius autem ebrius est. Quam conclusionem ẽt declara, ut sup. uidelicet dispositioni prædictorum iurium non esse locum, nisi secunda assecutio dignitatis, uel personatus sit pacifica non solum de facto. s. ut in possessionis apprehensione non sit incontinenti deturbatus per reiectionem ab illa sed etiam de iure s. vt non sit litigiosa dummodo in limitibus legitimæ possessionis moueatur sibi lis prout expressa habetur per Egid. de Bellamera, decisi. 5. 6 Staph. de lit. grat tit. de qual & stat benef nu. 4. & de intellectu d extrau. execrabilis disponenti circa dimissionem uerbaliter sub publico testimonio faciendam de primo beneficio curato, seu dignitate coram Ordinario uide Egid Bellam. conclu. 754. & Staphil de lit grat. tit de uac mod. vacat nu. 59 Quid vero iuris sit in beneficijs illorũ qui sunt promoti ad episcopatum præter doct. in c cum in cunctis, §. cum vero, de electio. vide Hoied in tract. de incompatib benef. p cap. 4. Mandos in reg. de benef. uacant per promot. q. 1. Gig. de pensio q. 56. Paris. de resig. benef lib. 3. q. 1. numer 75. & inf & Card. Simon. in tract. de benef q. 17.

Tertia conclusio sit Quando duo beneficia sunt uniforma. i. similia, & eiusdem speciei, tũc per alterius adoptionem in eodem tecto uacat primum ipso iure, c. literas de concess præb. etiam si iure annexionis ad aliquam dignitatem alterum pertineret

ret clem fina de prębend. Nauarr. consil. 23 eodem titul in nou is, secus vero si sint difformia. Rebuff in prax. de dispensat. rat. ata. §. incompatibilia, nu. quarto, Franc. ind cap primo, de consuetu. in 6. vt esset thesauraria cum capellania, in eadem ecclesia. Nauar. consi. vigesimosecundo, de prębcn. in nou. canonicatus cum dignitate idē Nauar. consi. 24. eodem tit. quæ etiam habentur loco vnius Stapbil. de lit. grat. folio 12. Declaratur hac conclusio non procedere, quando beneficium veniret secundario in quandam consequentiā primi beneficij, vt quando quis est rector alicuius ecclesiæ, & percipit redditus alicuius cappellaniæ, quæ in ea sit, quo casu non dicitur duplex in beneficio, quia cappella venit secundario, argum. tex. in cap. super eo, de præbend. in 6. Lap. all. g. 117. & ita declarat Felyn. in cap. ex parte, el 2. numer. 3. de rescript. vnum quoad propositum nostrum, & ad effectum incompatibilitatis, vt duo beneficia dicantur vniformia non sufficit, quod vno, & simili nomine nuncupentur, sed requiritur, vt sint instituta ad vnum, & eundem finem, habeantque idem prorsus officium, & onus secus si diuersum, vel non, eodem tempore explendum, Naua. singulariter consi 16. de præbend. in non. & dicuntur bene cia esse sub eodem tecto, quando sunt intra eandem ecclesiam eiusque circuitum, Rebuff. in prax. de dispensat. rat. atat. §. etiam si sint, sub eodem tecto. An autem in vna, & eadem ecclesia possit, quis duas obtinere pensiones absque dispensatione, & an dispensatus ad duo beneficia censeatur dispensatus, vt possit illa obtinere intra eandem ecclesiam, quando illud in dispensatione non exprimitur habetur per Rebuff. loco prox. citato, & latè disputat vtrumque articulum Alphons Hoied. in tract. de incompatib. benefic. par. prima cap 23.

Quarta & vltima conclusio in præsenti quæstione erit, quod omnia alia beneficia præter illa de quibus statuitur in d. capitu. de multa, & in d. extrauag. Execrabilis, quamuis sint ex aliqua causa incompatibilia cum aliis non vacant ipso iure etiam post Conc. Trid. sess. 7. de refor. c. 7. & ratio est, quia nulla pœna ipso iure incurritur, nisi in casibus a iure expressis iuxta gl pen. & memorabilem, in c. fi. de iure patro. aliisque rationibus firmat Nauar. in consi. 17. de præb. in non. prout etiam censuit Rota diuersor. par. 1. decis. 484. sed datur electio, ita vt tenetur illorum vnū quod maluerit relinquere, c. referente, & c. præterea, de præb. & multi effectus resultant, an inducantur ipso iure beneficiorum vocatio, an uero per sententiam, quos cumulat, Hoied ind. tract. par. 1. c. 13. nu. 596. cum seq & Greg. Tolosa. ubi sup. c. 29. nu. 13. & infra. Paris. de resignat benef. lib. 3. q. 1. & ad referendam beneficiorum pluralitatem vdluti animabus periculosissima legendus est, Diaz. in sua pract. crim. c. 42. in uer. Beneficia plura possident.

Decima causa est, quando clericus beneficiatus uellet religionem ingredi, aut matrimonium contrahere dummodo statim re ipsa ad exequatur, & in primo casu non poterit ipse ordinarius beneficium conferre, nisi secuta professione, c. beneficium, de reg. in 6. in secundo vero non sufficerent sponsalia, Fusc. de uisit. lib. 2. cap. 28. sub numero 18.

Vndecima, & vltima causa est, quando beneficiatus nequit, aut non audet propter capitales inimicitias in loco beneficij securus residere. Quæ autem dicatur capitalis inimicitia remittitur iudicis arbitrio, Grammat. consi. 7. num. 9. Menoch. de arbit. iudi. cas. 110 quæ posset argui, si ex magna causa præcedente fuerit ipsius beneficiarij uita insidiatum, uel de uniuersi substantia controuersum, de quibus coniectu

iectiuris plene per Mascard.de prob.conclus.899.verum an tales inimicitiæ sine legitima causa vt semper beneficiatus excusetur à non residendo dicetur infra in verbo Residentia.

Attamen vt renunciatio ex relatis causis ab ipsis Ordinarijs admitti possit requiritur vt resignans si esset in sacris ordinibus constitutus, habeat aliunde vnde vita commode sustentare possit, & ratio erit ne in opprobriũ sic ordinis mẽdicare cogatus vel sordidum aliquem quæstum exercere c. ad supplicationem, de ren & habetur in Conc.Trid.ses.21.de ref in c.2.in princ.quod amplia etiamsi quis fuerit ordinatus ad titulum patrimonij vt Ordinarius in ipsa beneficij renunciatione debeat inspicere an ei supersit tantum vt ipsius iudicio commode viuere possit Paris.ibidem num.176.limita nisi renuncians sit religionem ingressurus, quia tunc cessat ratio de allegata mẽdicitate quæ exceptio in d.constitutione firmat regulam in alijs casibus non exceptuatis l.nam quod liquide, §.legetur, in fin.ff.de pen.leg.

Quid si ordinarij admittant beneficiorum resignationem absq; quo adsit aliqua ex prædictis causis num puniantur aliqua pœna? R. quod non, vt aduertit Paris.num. 225.sed resignatio erit nulla propter decretum irritans ibi, quod si secus &c.

Et quare Ordinarij per istam constitutionem prohibeantur beneficia ex prædictis causis resignata conferre suis aut admittentium, seu dimittentium consanguineis affinibus, & familiaribus etiam per circuitum vt in ea continetur. R. quia si hoc facerent hæc renunciatio præsumeretur tacitè & indirectè facta ad fauorem alicuius certæ personę quæ coram eis fieri non potest vt supra dictum est & quod directe prohibetur censetur prohibitum etiam indirecte cap. cum quid vna via, de regu iur.in 6. Quę autem sit ratio quod resignatio ad fauorem certæ personæ quæ non potest fieri coram Ordinario secus sit coram Papa, vide per Greg.Tholos.in institu. nou.rei benef. cap.28.sub num.8.

Et quid si ordinarij ignorantes hanc constitutionem contrauenerint conferendo huiusmodi beneficia sic resignata talibus personis prohibitis, an ligentur respectu pęnæ in d.constitu impositę Resp in praxi affirmatiuam opinionem tanquam tutiorem seruari, vt etiam in casu ignorantiæ habeatur absolutio a Summo Pontif. testante ibidem Par.sub nume.121.se in proprijs terminis huius const. Pij V. ita vidisse obseruari.

An autem Ordinarij in Curia Romana commorantes possint huiusmodi resignationes beneficiorum recipere & illis admissis conferre cui eis placuerit. Respo. Couar libro 3.var.resol.cap.20.sub num.8.tenere quod non quia ex hoc dicuntur vacare in curia, & eo casu collatio palam ad Sum.Pontificem spectat cap.2.de præb. in 6.licet communiter Episcopi referente Gommes.in regu. de non iud. iux. for. sup. adhibeant hanc cautelam in conferendo vt exeant ab vrbe ad hoc vt dicantur esse in alien.diœcesi.

Pro complemento visum est insinuare quod non obstante hac constitutione prohibente, vt in huiusmodi renunciatione coram Ordinario facienda nec etiam nutu designari possit successor in beneficio, alias collatio sit inualida, posse resignantem nutu non præcedente dimissione facta in foro conscientiæ rogare collatorem absque labe simoniæ vt conferat beneficium à se nominato, neque etiam peccare renunciantes ea intentione vel spe concepta quod Ordinarij conferent illud beneficium cui ipsi volent quando nihil horum est in conuentione deductum, cum alias esset inijcere laqueum

queum contra tex in cap. de viduis 7 q. 1. quia vix aliquis ad hoc spontaneè inducitur absque prædictis, probantur hæc per ea quæ Domini de Rota declarauerunt referente Cassadoro decis. 2. de simon. & ex dictis per Nauar. in man. conf. c. 23. nume. 107. & 109. & in consi. 36. & 38. de simon. in antiq.

Sciendum est etiam quod ad obuiandum illis qui beneficia acceptant vel procurāt animo non retinendi, sed alteri renunciandi seruatur in Curia quod in examine faciendo detur illi iuramentum, quod tale beneficium non recipit animo renunciandi. ita refert Parisius de resigna. benef. lib. 9. q. 10. in fine, Ideo Innoc. nonus bene instituit vt accipiens beneficium curatum vel simile non possit illud renunciare ante triennium vt ibi vt testatur Dominus Isidorus Muscouiuis in tract. de Maiestate militantis ecclesiæ lib. 1. par. 3. c. 2. rub. de benef. fol. 451.

BENEFICIORVM RESIGNATORVM PVBLICATIO.

Cōgruit. tit. de renunc.

PRAETER Summistas sciendum est, quod ad prohibendum simulatas occultasuè beneficiorum resignationes per diuersos Roma. Pont. fuit prouisum ut p Inn. 8. incip. Sicut bonus pastor fol. 130. in Bullar. per Clem. 7. incip. Sanctissimus fol. 318. per Pium 4. fol. 662. & fol. 898. per Pium V. fol. 1187. etiam in Bullar. prescribendo quomodo etiam ordo sit tenendus in confectione bullarum super gratijs resignationum Parochialium, & simplicium fol. 1167. & per Regulas cancellariæ Apostolicę de publicandis resignationibus super quibus scripserunt Rebuff. in praxi. benefi. & Gomes. Hodie uerò attenditur constitutio Grego. xiij. de modo, & forma publicandi resignationes, & cessiones fol. 1324. tenoris sequentis.

Causa cōstitutionis.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Humano vix iudicio ita bene quicquam, & prudenter sanciri potest, quin vsus sæpe aperiat doceatque id quod salubre fore credebatur, minus exoeriundo prodesse, quod in illis constitutionibus quas ad prohibendas simulatas occultasve beneficiorum ecclesiasticorum resignationes diuersi Roma. Pontific. multifariam ediderunt, & fec. rec. Pius Papa V prædecessor noster nouissime promulgauit, cognoscimus accidisse. Nos hoc malum prout occasio necessitasque postulat, coercere volentes statuimus, vt post hac omnes & quęcunque resignationes etiam causa permutationis, ac commendarum & etiam litteris Apostolicis non confectis & possessione non habita, nec non litis, & iurium quorumcunque cessiones, ac retrocessiones, quæ deinceps de quibuscunque beneficijs ecclesiasticis in nostris seu Roma. Pontific. pro tempore existentis manibus, ac etiam coram Notario publico, & testibus fient, & à nobis vel illo seu nostro vel illius mandato admittentur & super eis prouisiones, & quæcunque aliæ dispositiones siue temporales, siue perpetuæ, aut ad hoc mandata Apostolica sub quacunque forma & quibuscunque etiam S. R. E. Cardinalibus, ac pijs locis quocunque priuilegio suffultis facta publicari debeant cum literis Apostolicis desuper confectis intra sex menses, si beneficium citra montes fuerit, vltra vero intra nouem à data concessionis, gratiæ non autem à die præstiti super ea consensus numerandus, etiam si postea concessio gratiæ huiusmodi ex quauis causa,

sa, diuersisque subsequentibus datis, ac quotiescunque & quouis modo r. formata, & valida reddita fuerit, pluresque & quotquot in alium, vel alios cessiones, ac etiam in ipsummet primum resignantem vel cadentem retrocessiones termino prædicto nondum elapso retrocesserint, ita vt vnicus dumtaxat terminus omnibus successiuis cessionibus ac retrocessionibus decurrat, vt qui postremus gratiam habuerit publicationem huiusmodi facere, cæteraque omnia hic præscripta intra eundem terminum præstare teneatur.

Ipsa autem publicatio cathedralis, & in beneficij ecclesia vel ecclesiis si in pluribus illud si fiat ibique dum frequens populus ad missarum solemnia conuenerit palam omnibus literæ Apostolicæ prædictæ earumue transumptum authenticum exhibeatur, claraque & intelligibili voce resignatio seu cessio huiusmodi, ac beneficij qualitas, et inuocatio nominaque, & cognomina resignantis, seu cedentis, ac illius in cuius fauorē gratia huiusmodi facta est pronuncietur, ita, vt hæc omnia possint ad notitiam omniū ibi existentium verisimiliter peruenire, scriptoque de his omnibus exemplo collato, valuis dictarum ecclesiarum affixum relinquatur.

Si vero ecclesia beneficij ruralis sit aut populo conuentuque careat, eo casu in parochiali, intra cuius parochiæ limites beneficium ipsum consistit & in cathedrali ecclesia, vel si locus bello seu peste alijsue manifestis periculis subiaceat tunc in proxima parochiali, ac etiam in cathedrali ecclesia, vel si aditus ad illas aut vtramuis minime sit securus, in alia cathedrali, vel parochiali viciniori periculorum immuni publicatio huiusmodi peragatur.

Is quoque in quem disponi, vel mandari de beneficio etiam litigioso, vel à cedente non possesso sub quacunque forma contigerit, possessionem beneficij intra dictum tempus vigore literarum Apostolicarum desuper confectarum, nec aliàs apprehendere debeat, & si propter litem aut aliud legitimum impedimentum nequiuerint, saltem literas Apostolicas cum earum publicatione si tunc facta erit, Iudici seu executori illarum, vel alijs, ad quos pertinet per se, vel procuratorem suum legitimum, intra idē tempus præsentare & apud illum, vel illo pro ipsarum literarum executione instare, & possessionem huiusmodi instanter petere teneatur.

Cæterum modus, & forma hic tradita semper & vbique debeat obseruari, nec alia vel æquipollens vllo modo admitti in omnibus huiusmodi resignationibus, cessionibus & retrocessionibus de quibuscunque Ecclesijs, Monasterijs prioratibus tam virorū quam mulierum dignitatibus, officijs, & beneficijs ecclesiasticis sæcularibus, & quorumuis ordinum etiam militiarum regularibus, etiam electiuis, & manualibus, ac etiam de iure patronatus laicorum illustrium, & aliàs quomodocūque existentibus, siue pacificis, siue in petitorio, siue in possessorio litigiosis etiam de quibus in consistorio nostro disponi consueuit seu debet, quæ posthac ex quacunque causa fient, & per nos, ac prædictos successores, extra tamen dictum consistorium admittentur etiam cū reseruationibus nominis tituli, administrationis, possessionis, fructuum etiam omniū, ac rerum, & iurium quorumcunque.

Ad prædictorum tamen obseruationem eum in quem iuris fit cessio beneficij, quod tempore cessionis huiusmodi, & ante illam vigore literarum apostolicarū ut supra, si ad id tenebatur, publicatarum realiter possidebat nolumus obligari.

Quod si quicquam prædictorum omnium omissum fuerit dictis terminis, vt quique præscripti sunt elapsis, omnes dispositiones, & gratię resignatorum & cessorum be-

H nefi-

Omnes resignationes, & uniū cessiones publicari debent intra sex mense. si beneficia sint citra mōtes si vero vltra intra nouem.

Modus, & forma publicādi resignationes & cessiones.

De ecclesia Rurali & populo carente.

De capiēda possessione beneficij etiam litigiosi intra prædictum tempus & quomodo.

neficiorum, aut iurium huiusmodi cum omnibus inde secutis, siue de pacificis, siue de litigiosis sint irritæ & inanes, nullaque aliæ gratia super huiusmodi beneficia siue iu recessio, his quibus concessa fuerit suffragetur: sed ipsis tales inhabiles, & incapaces sint ad huiusmodi beneficia sic resignata, & cessa quandocunque obtinenda illaque, siue iura ab ipsa statim prima resignatione seu cessione etiam si illæ aliàs nullæ & inualidæ essent vacauisse & vacare censeantur eo ipso nec resignantibus seu cedentibus si postea in sua possessione remanent, constitutiones de annali, & triennali possessore, nec præsumpta, aut tacitæ retrocessiones, etiam propter diuturnam continuatæ possessionis huiusmodi tolerantiam nec omnino aliud ius, vel beneficium vllo tempore suffragetur, sed ipsa beneficia siue iura sic à principio vacantia à Sede Apostolica prædicta duntaxat impetrari valeant, ac concedi.

Illorum vero impetrationes vel etiam Motu proprio concessiones, quibuscunque derogationibus suffultæ, nunquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus vel implicitis comprehendantur sed specialiter, & expresse ob non seruatam præsentis constitutionis formam ac cum declaratione nominum, & cognominum resignantis, seu cedentis & gratiam habentis, dispositiue, & non conditionaliter fieri omnino debeant, & quicunque sic impetrans aut gratiam etiam motu simi lis habens præfinitum cuique casui tempus prædictum à data concessionis gratia sibi factæ huiusmodi ex omnia quæ cadens à iure prædicto debeat præstare teneatur & si pluribus gratiam huiusmodi fieri contigerit præ omnibus obtineat, qui primus publicationem suæ impetrationis fecerit, & possessionem adeptus fuerit, aut petierit omniaque requisita prædicta adimpleuerit quamuis in data sit postremus, & possesio ab alio in publicando negligentiore prius apprehensa fuerit, vel petita.

Reseruationibus omnibus nominis administrationis fructuum etiam omnium, ac pensionum, & aliarum rerum quarumcunque, nec non facultatibus, indultis, & alijs concessionibus tam ipsis resignantibus seu cedentibus qui tamen possessionem ab initio re ipsa dimiserint, quam alijs ex huiusmodi resignationibus seu cessionibus à Sede Apostolica factis nihilominus validis, plenumque effectum sortituris.

Sed ne in beneficijs super possessione, vel proprietate litigiosis litis prosecutio turbari valeat, vel diferri, in causis huiusmodi contra cedentem ad vlteriora etiam ad sententiam diffinitiuam, & rem iudicatam, ac illius executionem, quousque ille qui gratiam ex resignatione seu cesione, aut ex omissa forma publicationis huiusmodi obtinuit ad causam per se vel procuratorem legitimum accesserit, litemque huiusmodi susceperit eodem modo & ordine procedi posit, quo potuisset legitime si cessio huiusmodi facta non fuisset. ac quicquid interim sic procedendo decretum & expeditum fuerit siue cum cedente siue contra eum etiam postquam ipse vel quiuis alius in cumbentiam sibi secundum prædicta præstiterit, non solum circa fructus, sed etiam circa possessionem & ipsum ius quod cessum est valeat omnino & vim obtineat. Illumque ipsum, cui gratia facta est non minus afficiat quam si ipso legitime citato contra eum decretum & expeditum fuisset, nec ipse aduersus hæc prætextu non acceptatæ gratiæ, vel etiam illius ignorantia aut citationis, vel intimationis executioni contra ipsum minime demandatæ, alia ve ratione valeat excusari. Possit tamen ipse etiam si in lite, & causa huiusmodi surrogatus non sit, quandocunque ad illius prosecutionem, & terminationem venire, & à iudice, coram quo causam ipsam etiam ex

dele-

delegatione pendere contigerit, in illis ipsis statu, & terminis in quibus tunc eā esse repererit, etiam absque rescripto speciali admitti.

De beneficijs autem, quæ deinceps in manib. ordinariorū collatorum, etiam Cardinalium, etiam indulta, & facultates ad hoc ab Apostolica sede habentium, ac legatorum etiam de latere & delegatorum etiam specialium eiusdem sedis extra Romanam Curiam resignari, etiam ex causa permutationis contigerit ipsi intra mensem negotium vniuersum admissionis, vel reiectionis, resignationis huiusmodi, & (si per eos facienda erit) prouisionis resignati beneficij iuxta apostolicas, & alias canonicas sanctiones omnino absoluant Et qui sic prouisus fuerit intra tres menses, à die sibi factæ prouisionis illam publicet, & possessionem beneficij capiat modo & forma supradictis, alioquin illis elapsis nulla sit eius prouisio, & beneficium vacare censeatur eo ipso.

Ordinarijque, & alij prædicti, qui hæc, vti eis præscribuntur non perfecerint eo casu potestate disponendi de ipsis beneficijs sint ea uice priuati, eorumque dispositio eo ipso ad sedem Apostolicam, deuoluta existat, aut alijs idoneis ab ipsa sede, dumtaxat modo & forma prædictis concedantur.

Decernentes sic per quoscunq; iudicari debere, nec nō irritum, & inane quicquid secus his per quoscunque scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus prædicti Pij V. & alijs omnibus aliorum prædecessorum nostrorum constitutionibus, de publicandis resignationibus huiusmodi hactenus editis & reformatis, quas omnes omnino abrogamus. Ita tamen, quod in publicandis illis resignationibus, & cessionibus quæ in manibus nostris hucusq; factæ, & a nobis ad missæ sunt, & tempus ad eas publicandas, iuxta d. Pij prędecessoris constitutionem nondum effluxit, constitutio ipsa quo ad eas duntaxat integre obseruetur. Nec non resignantium siue cedentium voluntatibus conditionibus, protestationibus, & clausulis, in ipsismet resignationibus, & cessionibus, seu procuratorum constitutionibus, & mandatis, ac alias etiam ad præseruationem suorum iurium, & significationem quod non aliter nec alio modo resignant, seu cedunt appositis, & quacunque verborū vi formula & multiplicatione expressis, nec non indultis priuilegijs, & gratijs Apostolicis etiam prædictis Cardinalibus; ac eorum, & nostris familiaribus continuis commensalibus, nec non literarum apostolicarum scriptoribus, abbreuiatoribus cæterisque Romanæ Curię officialibus, et ex quibusuis causis, quomodocunque concessis, & confirmatis, quæ omnia etiam tollimus, & annullamus cæterisque contrarijs quibuscunque. Vt autem præsentes, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrū Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimotertio. Non Ianuarij Pont. nostri Anno duodecimo.

Sequitur relatio publicationis Romæ die 19. Ianuar. 1584.

Hæc constitutio latissimè declaratur per Paris. in tract. de resign. benef. tom. 2. lib. 11. per totum.

ADDITIO Quia hæc constitutio est amplissima, ideo dubiorum quæ in hac materia in foro aßidua excitari possent, resolutio ex eius lectura euidenter apparet aliqua tamen de quibus in ea non fit expressa mentio per aliquas ampliationes, & limitationes breuiter explicanda censui.

Amplia igitur primo præsentē constitutionem, ut quoties ex defectu publicationis non factæ, seruata ipsius forma, contigerit resignationem esse nullam, non possit

resignans repetere bene' cium resignatum neq; spolio agere, quia omne ius ab eo cecidit, ut ex d.const.colligitur, quamuis alias regulariter, ubi ex aliqua causa resignatio redderetur nulla, & nisi beneficium reipsa resignatario acquiratur nunquam ab ipso resignante ius abdicetur, & ad illud redire possit prout vsu compertum, & clarissimum est, de quo late scripsit, Paris de resign.benef.lib.1.q.7.

Secundo amplia pari ratione ubicunq; prima resignatio ob publicationẽ non factam esset nulla effecta, & resignans iterũ eadem uel alteri beneficium resignauerit cuius secundæ resignationis vigore sit postea publicatio facta, & possessio capta, vt tanquam inualida non subsistat, quia in hoc casu cũ per primam resignationẽ sit abdicatus titulus & omne ius ab ipso resignante, ut notissimum est, Cassad. decis. 9. de concess preb Gomes in reg. de publ.resign q. 8. & tempus publicandi per hanc constitutionem computetur, & currat a die primæ prouisionis, nihil potuit per secundã resignationem transferre quia nihil habebat, arg. tex. in c. quod aũt, in fi. de iure patron. quod enim semel est extinctum non reuiuiscit, l qui res, §. arcam, ff. de solut.

Tertio amplia, ut per hanc constitutionẽ teneatur ad publicandum etiam, minor 14 ann cum quo per Sum. Pontificem fuerit dispensatum ad huiusmodi beneficia resignata, quia licet in minore cesset ratio fraudis vigent tamen aliæ, quæ sunt æquè principales, propter quas requiritur publicatio beneficiorum resignatorum de quibus per Paris. lib. 11. q. 1. intelligendo etiam præposita ignorantia ex parte ipsius minoris ex communi omnium sententia Paris. d. lib. 11. q. 4. num. 62. & eo magis si ob non factam publicationem fuerit alteri collatum beneficium, quia cum res non sit integra, & etiam de lucro tractetur, non venit minor restituendus cum damno tertii, Abb in c. ex parte, de restit. spol. Boer decis. 350. nu. 4.

Quarto amplia hanc publicationem requiri etiam in renunciationibus hospitalium tam respectu eorum, quæ dantur in titulum, quam eorum, quę dantur in administrationem, quando hospitalarii deputantur in regimen, de quibus habetur in clemen quia contigit, §. uerum, & ibi Doctores, de religios. dom. idque fuisse apud Rotam indistinctè firmatum scripsit Paris. d. lib 11. quæst. 3. accedit, quia hęc constitutio veluti fraudibus obuiatiua, & bono publico introducta censetur fauorabilis, & in matera fauorabili appellatione beneficiorum ecclesiasticorum ueniunt hospitalia etiam solita laicis concedi in administrationem, Card. Zab. in clemen. dispendiosam, q. 3. de iudic. Fel in cap. de quarta, num. 15. & 16. de præscr. Mandos. in reg. de benefic. vac per promot. q. 5.

Quinto amplia etiam si Papa in cuius manibus fuit renunciatio facta moriatur intra illud tempus datum ad publicandum, ut nihilominus teneatur resignatarius, sede uac. uel tempore successoris ad publicandum, intra eundem terminum præscriptum & ratio est, quia renunciatio huiusmodi iam habuit suum effectum tunc temporis quo Papa uiuebat, per cuius obitum superuenientem non potest tolli cũ sit iam causatus, ad quod faciunt dicta notabiliter per Dec. consi. 24. sub nu. 5. & hanc ueram conclusionem, & de stylo receptam fatetur, Paris. d. lib. 13. q. 1. nu. 32. intellige tamen nisi propter impedimentum, sedis uacãtis, quia tunc ius non redditur, bullas expedire non potuerit, arg. tex in l iure ciu. ff de reg. iu. quo casu de stylo tẽpus prorogatur, Paris. d lib. 11. q. 12 nu. 136.

Limita primo, quoties fuisset prorogatum tempus a Sum. Pontifice, quo casu cẽsetur restitutus aduersus lapsum temporis tribus concurrentib. primum, ut si allegetur

getur resignantem adhuc viuere hoc iustificetur si super hoc fundatur ipsi restitutio secundum vt postea fiat publicatio infra illud tempus in prorogatione concessum tertium vt ista prorogatio non operetur si medio tempore esset ius alteri acquisitum per collationẽ factam ab eodem Summ. Pontifice, ideoque apponi solet clausula præseruatiua iuris tertij Paris d. lib. 11. q. 7. nu. 78. & 79. qui etiam superius num. 69. ponit formulam huius supplicationis.

Secundo limita hanc constitutionem non habere locum in translatione pensionis in aliquem, & sic vt ille non teneatur ad publicandum Gomes in reg. de public. resigna. q. 10. ratione vt ibi per eum neque appellatione beneficij regulariter ipsa pensio veniat Gigas de pension q. 28 nu. 10.

Tertiò limita quoties prætextu legitimi impedimenti publicatio fieri non potuerit cum impedito non currat tempus c. quia diuersitatem de concess præb. Nauar. consilio 3. de renunc. in antiq. quod non ita simpliciter & absolute intelligendum est, recipit enim aliquas declarationes, quarum prima est, vt impedimentum illud probari debeat l. vlt. §. illud etiam C. de temp. appell & quod fuerit causa immediata non faciendi quod debebat Abb in capitulo plerumque sub numero 6. de rescrip. Cranet. consilio 151. numero 12. quod an & quando sufficiat probare per iuramentum ipsius impediti. Mascar. nota de prob concl. 885 secunda declaratio est vt per dictam probationem verificetur impedimentum fuisse tale, quod euitari non potuerit Dec. consi. 677. numero quarto, & quinto. Cranet consil. 270. numero 3. & insuper adhibitam fuisse debitam diligentiam pro illo remouendo. Mascar. loco citat numero 9. Boer. decis. 40. numero quarto nisi ex qualitate impedimenti notorium esset, quod omnis diligentia fuisset frustratoria Fel. in cap ex transmissa numero secundo de præscript. Lancelloc. de attent p. 2. cap. 12 amplia 1. nu. 68. Afflict. decis. 29 inci Quidam exterus Boer. d. decis. 40. nume. 7. decis. 9 senatus Pedem nu. 4. Tertia declaratio, vt si impedimentum esset ex facto aduersarij vel tertij tunc demum excusetur si vi armata impediretur ipse resignatarius, vt non possit nec per se, neque per alium facere illud, ad quod tenetur, secus vero si ex dolo prædictorum Paris d lib. 11. num. 100. Quarta & vltima declaratio, vt non liberetur resignatarius si ob iustum impedimentum non possit publicare in loco destinato, & præscripto quin illam facere teneatur in alio æquipollenti. Gomes. in regul. de publ. resig q. 15. si in cathedrali, & parochiali viciniori ab impedimentis immuni, vt in præsenti constit statuitur in §. si vero ecclesia versic. vel si locus, ex quo recipiunt interpretationem, & modificationem verba eiusdem constit. in §. cæterum, vt in hoc casu speciali forma ibi requisita remittatur. Paris. d. q. 13. sub num. 47.

Quarto & denique limita vt excusetur resignatarius si non publicauerit infra tempus præfixum quoties Datarius signata supplicatione mandauerit ad alicuius instantiam in ea apponi vt nihil transeat, dummodo citauerit partem aduersam coram ipso Datario ad dicendum, quare vult impedire ipsius supplicationis registrationem & per consequens literarum expeditionem & instare vt supplicatio relaxetur, quod si Datarius ex causa sibi visa noluerit ipsam admittere adhuc excusabitur à publicatione, modo vsus fuerit diligentia per totum tempus datum ad publicandũ per se, vel per procuratorem ad petendam supplicationis relaxationem. Paris. ibid. à nu. 112. vsque ad 120. & illud idem affirmandũ si resignatarius eo quia fuit carceratus literas expedire nec per aliũ potuerit, vel ipsæ literæ expeditæ detinerentur à

iudice, modo protestetur coram iudice, notario & testibus per eum non stare neq; culpa sua tempus transire Gomes. d. q. 13. Paris. loc. cit. nu. 121.

Adueniente tamen casu vt huius constitutionis dispositioni sit locus sciendum est onus probandi non publicationem incumbere impetranti beneficium tanquam vacans ob publicationem non factam, non autem resignatario qui ad illam tenebatur; & ratio est, quia negatiua qualiscunque sit, probanda est per eum qui in ea sua intentionis fundamentum facit de comm. omnium doctorum opinione ex adductis per Gabriel lib. 2. comm. opinionum de probat. conclus. 6. & eo magis quia præsumitur factum quod de iure erat faciendum Dec. consi. 446. nu. 7. Crauett. consi. 22. num. 5. & conclus. 149. Mascard. de probat. conclus. 734.

Quam conclusionem, scilicet resignatarium non teneri probare publicationem, limita: & primo quoties essemus in spolio, nam tunc nec triennalis possessio induceret præsumptionem illam esse factam, hocque pluries per Dominos de Rota fuisse resolutum tradit Paris. d. lib. 11. q. 14. num. 31. Secundo limita vt teneatur resignatarius publicationem exhibere si superior ex officio procedens vellet eam videre Rebuff. in praxi tit. de rescript. ad benef. vacant. num. 20. etiam si essent ministri deputati à camera Apostolica. Paris. in d. q. 14. num. 37. nisi superior constituisset se aduersarium eius qui beneficium obtinet. glos. communiter recepta in c. conquerente in versic. voluerit, & ibi Abb. de restit. spoliat. Felin. in c. licet Heli, num. 9. de simon. Gem. & Franch. in cap. ordinarij §. 1. de offic. ordin. in 6. Tertio limita quando ipse resignatarius peteret suam gratiam canonizare ad aliquem effectum Innoc. in c. ex insinuatione sub num. 3. de procurat. Rebuff. ibidem num. 17. Gemin. & Franc. loc. cit. late Cosmas Guynier in pragmat. sanct. titu. de pacif. possess. super verbo inquirant.

Modus autem probandi per impetrantem hanc negatiuam quæ de sui natura difficilis probationis æstimatur, vt per Doct. in c. quoniam contra, de probat. Dec. consi. 172. nume. 2. poterit esse per coarctationem loci & temporis de quo late per Herculan. in tract. de negatiua nume. 60. & 328. vsque in finem quoties impetrans probaret fuisse relaxatas literas in fine termini dati ad publicandum ita vt impossibile fuerit literas transmitti potuisse in partibus vbi erat facienda publicatio, Menoch. de arbitr. iud. cas. 472. Mandos. in regul. de verisim. not. quæst. 9. Alter probandi modus erit si à personis per quas actus publicationis fieri oportebat vt sunt notarij, vel sciri debebat quales sunt canonici, vel clerici eiusdem ecclesiæ, scriptus non reperitur, neque scitur ex adductis per Paris. d. q. 4. numero 60. cum sequen. vel etiam per ipsius partis confessionem, vt per Herculan. in d. tractat. de negat. nume. 196. Optimum vero esset ex mente Paris. loc. citat. numero 52. ad tollendas lites & dispendia vt facile constare possit an sit facta publicatio; vel ne mandari vt publicationes omnium beneficiorum registrentur penes actuarium Curiæ Episcopalis illius loci, in quo fiunt.

BENEFICIORVM PERMVTATIO.

PRAETER Summistas sciendum est, φ beneficiorũ, & officiorum permutationes Ordinarij admittere posśũt, q̃ canonicis sanctionib., & apostolicis cõstitutionib. permittũtur, vt patet ex constitutione Pij V. supra relata in verbo, beneficiorũ resignationes, adeo φ hodie in ipsorum permuta-

mutationib. coram ordinarijs attenditur dispositio iuris, quæ hr̃ in ti. de rer. permut. præsertim, in c. quęsitũ, vbi Abb. nu. 4. & in c. 1. eo. tit. in 6. & clem. Nau. in man. c. 23. sub nu. 100. & dẽt fieri publicatio iuxta constit. Greg. xiij. sup. relatam in verbo beneficiorũ resignatorũ publicatio. Requisita in permutatione ponit Rebuff. in prax. benef. tit. de permutatione, p. 3. reassumendo dicta Feder. de Sen. Aegidij Bellam. ac Petri de Vbaldi in tractat. de permutatione beneficiorum, de quo extat ẽt alius tractatus nouissimè conscriptus per Petrum And. Gambarum.

ADDITIO. Frequenter tamen accidere solet, authoritate ipsorum Ordinariorum fieri permutationes beneficiorum, quæ sunt de iure patronatus laicorum, ideo non ab re elucidãdũ erit, an huiusmodi permutationes subsistant, quoties Ordinarij illas admiserint patronis non vocatis, & absque eorum consensu. Et quidem ex doctoribus, de hac materia scribentibus, quos vidi, percepi omnes in vnum concurrere (Staphyleo excepto in tit. de mod. & for. impetr. nu. 16. quod sit nulla & inualida sit talis permutatio,) & communis huius conclusionis erit ratio; quia patronorum interest, vt videant ne habeant rectorem eis odiosum, & non acceptum, vnde cum de eorũ præiudicio tractetur sequitur illos necessario esse vocandos, eorumque consensum requiri per reg. quod omnes tangit, de reg. iur. in 6. quod vltimum limita, quando ipsi patroni fuerint peremptorie vocati dato eis termino ad comparendum cum expressione causæ, & ipsi infra terminum præfixum non comparuerint ad contradicendum permutationi, quod tunc secuta institutione Ordinarij vlterius non audentur nec poterunt se opponere etiam infra residuum temporis dati ad præsentandum; si vero cõparuerint declarando se permutationi nolle consentire, & velle alium præsentare, tunc licet non præsentauerint infra tempus præfixum in edicto per Episcopum apposito poterunt nihilominus, vti beneficio temporis legalis vsque ad finem quadrimestris, tum per reg. indultum, de reg. iur. in 6. tam etiam ratione, quia hoc tempus datum patronis ad præsentandum est pœnæ introductiuum, cum eo elapso amittant pro illa vice ius præsentandi, propter quem pœnæ incursum sequitur neque ex causa posse illud tempus per Ordinarium abbreuiari.

Quæ permutatio absq; patronorũ consensu facta siue sit nulla ipso iure prout quidam ex doctoribus pro constanti, & indistinctè asseuerant, siue veniat per sententiã annullanda, & retractanda prout magis commun. sententia est, defectus huius consensus præter ipsius permutationis irritationem operatur duo. Primum, vt in pœnã propter patronorum contemptum non possint permutantes redire ad eorum beneficia, licet regulariter contra. Secundum, quod dicti patroni freti authoritate eis concessa, per c. decernimus, 16. quæst. 7. libere possunt illis exclusis alios in ecclesiis patronatus præsentare. Prædicta intellige in permutatione, quæ fit ad libitum Ordinarij, vel fauore, & intuitu permutãtium, & tam Ordinarius, quam ipsi fuerint in culpa, eo, quod scientes ecclesias esse patronatas spretis patronis contra ius, & honestatem eos non uocando ad actum permutationis, deuenerunt, vel quando ordinarius eis inuitis, & recte contradicentibus permutationem admiserit. Amplia etiam si quo ad effectum euitandi pœnam amissionis beneficiorum in ipsa permutatione apponatur conditio si placeat patrono, idque limita duobus modis, & primo, vt ista conditio si placeat patrono, operetur, quãdo copia patroni haberi non potuit ex quo fuisset

in longinquis partibus. Secundo limita quoties non ita absolute apponeretur, sed adijciendo illa verba nec aliter, nec alio modo velle permutare, quia virtus huius clausulæ eos excusabit reseruando consensum patroni.

Ex quibus concludendum omnino in huiusmodi permutatione patroni consensum esse requirendum qui cōsensus habetur loco præsentationis, & conseruat eos in quasi possessione absque noua, & actuali præsentatione, & poterit etiā interuenire post actum permutationis ad ipsam conualidandam, & in hoc nullus doctorū discrepat siue expresse illum interponēdo intra tempus datum à iure patronis ad præsētandū, siue tacitè quoties patronus reuocando sibi ad iniuriam, quod fuisset contemptus permitteret labi tempus, 4. mensium non contradicendo, nec alium præsentando, quę cōsensus interpositio non erit dicenda ratihabitio, sed potius quadā suppletio, seu perfectio illius actus permutationis, qui propter eius defectum tunc non habuit effectum, declara, vt si patronus incepisset non contradicere, & intra lapsum, quatuor mensiū moriatur, non per hoc dici posset, quod videatur tacitè cōsensisse in præiudiciū hæredis, qui poterit reliquo tempore contradicere, vel tacendo tacitè approbare.

Hæc aūt limita in casu, in quo per Ordinariū poterit patronus compelli ad consentiendum surgente necessitate, & vtilitate ecclesiæ siue populi, quia cum hęc permutatio sit de iustitia, poterit Episcopus disponere, de beneficio patronali, aliter, quam eius natura exigit, ipsisq. patronis inuitis, quod intellige procedere duob. modis. Primo, vt ad hoc non sufficiat, qualibet simplex necessitas, vel vtilitas ecclesiæ, sed talis cui sine illa permutatione aliter prouideri nō posset, idq. in duob. tātum casib. accidere posse ait Lambert loco infra citando. primus, quando persona preposita ad ecclesiam patronatā per permutationem esset talis sine qua Plebs pateretur in cōscientia eo, quod in illa parochia essent hæretici, & nō reperiretur alter rector theologus, qui plebi consulere possit. Secundus casus, quando bona ecclesiæ occuparentur ab aliquo potente cū quo nemo se præualere posset pro illis recuperandis, nisi persona illa præposita & aliàs secūdum eum esset destruere gratiam à iure patronis factā, vt in hoc iure sustineantur, quo per hanc vitam sæpe fraudari possent. Couar. vero loco cit. inf. cit. causam necessitas, & vtilitatis ecclesiæ non ita strictè exigit, sed sufficere inquit, quod constet talem permutationem factam fuisse in magnam ecclesiæ vtilitatē. Secundo intellige procedere, nisi patroni allegarent aliam causam rationabilē, & præualentem necessitati, & vtilitati ecclesiæ, & in permutationes quæ fit ex gratia, & fauore ipsorum permutantium, tenet Aegidius de Bellamer. a. loc. inf. cit. simplicem voluntarium patroni contradictionem valere ad eam impediendam.

Prædicta extēde, vt eodem iure censeatur quoad inualiditatē permutationis, quę fiunt in Curia non facta mentione de iure patronatus, laicorum ratione per Lap. assignata alleg. 96. vbi Mandosiu addit. lit. numer. 9. in quo loco etiam refert vita fuisse pronunciatum à Grego. xi à quo nunquam potuit, quidam Cardinalis obtinere, quod ex causa permutationis fieret derogatio iuri patronatus laicorum, in casu autem in quo fieret expressio de iure patr. & de patronorum consensu non constaret, vel ab eis hoc ignoraretur dubium facit permutationem tenere, cuius validitas oritur ex eo, quod illa expressio, & Papę admisso inducerent præsumptam derogationem, quę derogatio non præsumitur, neque tenet, nisi expresse de ea in literis appareat, & Aegidius Bellamer. asserit, quod tempore quo ipse fuit referendarius in curia vidit seruari permutationem non expediri, nisi habeatur consensus patroni laici, & ratio qua

re non ita de facili praeiudicetur iuri patr. laicorum adducitur per gl. in cap. cum dile ctus, in ver. quempiam praesentare in fine de iure pat.

Quos terminos intellige etiam procedere in renunciatione beneficiorum iurispa tronatus laicorum siue simplici siue ad fauorem alterius, siue in manibus Papae, siue Ordinarij facta, vt absque patronorum consensu sit nulla, & collatio inde sequuta de iure admitti non debeat eadem ratione, quia patronorum interest ne beneficiati dimittant eorum beneficia ipsis spretis, & ne forsan beneficijs praeficiantur personae eis non gratae quae etiam conualidatur per superuenientem eorum cōsensum siue expresse siue tacite quoties scientes, & patientes non reclamauerunt, quod declara nisi conferatur cum clausula (dummodo accedat patronorum consensus ex fundatione) quo casu non sufficit tacitus inductus ex lapsu quatuor mensium, quia per illam clausulam inducitur forma, quae non impletur per consensum tacitum qui dicitur fictus, per quem etiam non inducitur status libertatis, vt quasi possessio praesentandi amittatur, vt supra dictum est. Praedicta vero limita quoties Summus Pontifex admitteret resignationem, & conferret cum expressa derogatione iurispatronatus laicorum, quod potest tum quia est dominus absolutus, & dispensator praesertim in beneficialibus, & sit supra ius, tum etiam quia illud laici habent ex mera gratia ipsius Papae, in qua derogatione non sufficiunt clausulae generales, neque si in literis exprimatur (etiam si ad alicuius praesentationem, & collationem beneficium pertineat,) & solet de stylo passim seruari, vt dicatur pro hac vice tantum, & aliàs minime cēsendum, & iudicandum est Sum. Pont. velle derogare iuri patro. laicorum, & in hoc nulla est controuersia inter doctores, quae derogationes tanquam odiosae non admittuntur, vt tradunt Reb. de quibus scribit Mand. in prax signat grat. verbo derogationes iurispatron.

Quę sub breui quodam compendio annotaui ex dictis doctorum in c. 1. de rerum permut in 6. Card Zab. in rep. c. si quaesitum, eod tit Pan. in disput. 5. incip. Augerio. num. 17 Gemin. in c. nemo deinceps sub num. 11. de elect. in 6. Fel. in cap. cum Bertoldus, de re iud. & in tract. quando lit. apost. noceant patron. Bonif. de Vitalinis, in clemen. vnic nu. 48. cum seq. eo. tit Aegid Bellam. in tract. de benef. rer permut par. 4. & decis. 87. & 181. Rocch. de Curt in tract. de iure patr in uer. honorifi. c. 1. q. 3. & 51. Lambertin. in eo. tract. par. 1. lib. 2. art. 9. q. 6 & par. 3. lib. 2. art. 9. & 10. q. 3. & lib. 3. art. 5. q. 5. Couar. lib pract q cap. 36. Paris. in tract. de resignat. benef. libr. 2. q. 4. Dec. cōsi. 172. & 223. nu 6 Crauet consi. 82. & 153. nu. 10. aliorum, & intentionis meae fuit loqui tantum de iure patron laicorum ex fundatione, constructione, vel dotatione, non autem de acquisito ex priuilegio, vel praescriptione, nec de iure patr. ecclesiastico, & mixto, in quibus, quid iuris sit remitto me ad eosdem doctores ad quorum narratorum comprobationem non usus sui allegationibus, quia in praalleg. locis ad saturitatem reperiri possunt.

PRIVATIO BENEFICIORVM.

PRæter Summistas sciendum est, quod Iudices cāsarum beneficialium, vel criminalium priuationem beneficiorum cōcernentium, eorumq; affines, & familiares, beneficia illa impetrare nō possint, fuit prouisum per Pij IV. constitutionem, fol. 582, in bull. tenoris seq.

Cupien-

Pij IV. Cognit ti de prę bn.

Cupientes unicuiq. iustitiã, prout par est, æqua lance ministrari, & oẽm delinquendi occasionẽ ab ipsius iustitiæ ministris præsertim Iudicib. in beneficialib. ac ẽt criminalib. priuationem beneficiorũ Ecclesiasticorũ cõcernentib. causis tam à Sede Apost. & eius legatis, & vicelegatis, quã alias quolibet, & quibuscunq. pro tpe deputatis, seu ad quos illarum cognitio tam, de iure, quam de consuetudine, ẽt ratione eorum, quæ obtinent officiorum, & alias quolibet pertinet, & pertinebit seu quib. causæ ipsæ tam Apost. quam alia autboritate commissæ sunt, & pro tpe committentur penitus remoueri, ac eorũ fraudib. obuiare, & aĩarum saluti, quantum cum Deo possumus salubriter consulere, ex certa nostra sciẽa, ac de Apost. potestatis plenitudine dicernimus, & declaramus, quoscunq. iudices ẽt S. R. E. Card. non causarum Palatij Apost. Auditores, seu Locatenentes, & utriusq seu alterius signaturę Referẽdarios, & quosuis alios ẽt Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia etiam maiori dignitate, etiam legationis munere fungentes ad audiendum, cognoscendum, et decidendũ causas super quibusuis Ecclesiis, Monasterijs, Prioratib. & alijs beneficijs ecclesiasticis tam in Rom. Curia, quam extra eam quolibet hactenus motas etiam priuationẽ earundem concernentes, & in futurũ mouendas, tam a d Sedes eiusq. Legatis, seu Vicelegatis prædictis, ac tam Apost. quam ordinaria, aut alia autboritate, & a quibusuis in d. curia, & extra eã, uel alias ubilibet pro tpe deputatos, seu ad quos similiũ causarum decisio seu qualiscunq. cognitio etiam quolibet, ut præfertur spectat, & spectabit in futurũ aut quib illas quouismodo audiendas, cognoscendas & decidendas, & ut præfertur, alias committi contigerit, nec non eorundem Card Auditorũ, Locatenentiũ, Referendariorũ, & aliorum, ut præfertur qualificatorum Iudicum huiusmodi nepotes, cõsanguineos, affines, procuratores sollicitatores ac domesticos, vel familiares, cuiuscunque status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & etiam ex quorum sententijs priuationis ecclesiarum monasteriorum prioratuum, & beneficiorum huiusmodi, aut alias emanauerint, ac emanabunt eorum per priuationẽ eãdem, aut alias quomodolibet occurrenda uacatione nullo unquã tempore a nobis, seu Sede, aut alijs legatis prædictis, uel quibusuis illarum Ordinarijs, Collatorib. impetrare, aut ab alijs impetrari, seu sibi conferri, & de illis prouideri facere quoquomodo posse, seu debere sed illos penitus ad illa imposterum obtinenda inhabiles fore, & esse, ac quascunq. impetrationes sic ab eis etiam, ut præfertur qualificatis, nec nõ collationes, & prouisiones, ac quasuis alias dispões aut alias concessiones de ecclesiis, monasterijs prioratib & beneficijs huiusmodi etiam per nos, aut prædecessores nostros, etiam motu, & potestatis plenitudine similib. hactenus quolibet factas, & in posterum faciendas nullas irritas, & inanes, nulliusq roboris & momenti existere, nullumq; per illas eis ius quæsitum fuisse, fore, aut esse seu dici, uel censeri, ac de annali, & triennali possessore, aut alias Cancel. Apost. regulas, seu alias cõstitutiones aduersus præmissa nullatenus suffragari posse, sed illos eis sic impetratis omnino priuatos, & ab eis amouendos esse prout nos harum serie priuamus, & amouemus, ac priuatos, & amotos esse denunciamus, & ita, &c. Non obstantibus, &c.

BENEFICIORVM RESERVATIO.

PRæter Summistas sciendũ est, quod quibusuis Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub suspen-

ſpenſionis à diuinis,& interdicti ingreſſus eccleſię quoad Archiepiſcopos,& Epiſcopos;quo vero ad alios inferiores ẽt ſub excõmunicatione & alijs arbitrij noſtri,& quod ad oẽs ſub priuationis facultatis conferẽdi beneficia in eorum menſib. pro tpe vacantia penis diſtrictè præcipimus,& inhibemus ne beneficia diſpoſitioni Apoſtolicæ reſeruata, ſeu affecta quouis prætextu,cauſa aut quæſito colore cuiq̃ conferre, ſeu de illis prouidere aut in illis,ſeu eorum poſſeſſione ſeſe intromittere quoquomodo audeat vel pręſumat,inquit Pius Quartus in conſtitutionib. ſub die 22.& 25.Aprilis 1561.fol.709.in bull.incip.Volentes,& in alia incip.Cupiẽtes,& Pius V.fol.1008.vide ſupra in verbo beneficiorũ poſſeſſio. Et nota pro ampliatione extrauag.com.Pauli Secundi de pręb. ſub quo titulo ẽt habetur extrauag.Benedicti xij.inc.Ad regimẽ, & Ioannis 22.incip.Execrabilis.vbi de beneficijs Sedi Apoſtolicæ reſeruatis. In c.
a 2.3.& in cap.præſenti,de præb.in 6.tractatur de vacantibus in curia a,ac in extraua.comm.Bonif.8.eodem tit. Aliæ reſeruationes ſunt in regulis
b Cancellariæ quas habes inf.ac collatores ſcire oportet b & dictæ bullæ Pij 4. & 5. loquuntur quando tempore vacationis fructus ſpectant ad Cameram Apoſtolicam.

Nota etiam quod nulliter prouiſus ab ordinario de beneficio reſeruato in impetratione poſtea facienda à Papa oportet mentionem facere de nulla collatione ab ordinario aliàs eſt inualida vt per AEneam de Falconibus in tracta·reſeruat.benef.in 35.effectu.fol.48.

Reſeruatio beneficiorum vacantium, & quæ in poſterum vacabunt Sede Epiſcopali vacante fuit facta per conſtitutionem Pij V.incip.Sanctiſſimus,vt in bull.fol.1167.

Rurſus omnia beneficia vacantia propter crimen hæreſis ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ,per conſtitutionem Pij V.incip.Cum ex Apoſtolatus Romæ publicata 1567.die 17.Febr.fol.968.Gregorius xiij. annullauit collationes beneficiorum perſonis prohibitis propter genus, aut hæreſim, & à fide apoſtaſiam, ſunt reſeruata vt in eius conſtit. publicata Romę die 18.Nouembris 1580.incip.In eccleſijs,fol.1297. in bullario.

Item omnia beneficia recepta in confidentiam vacant ipſo iure & ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ per conſtit.Pij Quarti incip.Romanum Pontificem,fol.810.& per conſtit. Pij V.incip.Intolerabilis. fol.1051. in bullario & vide infra in verbo Simonia.

Etiam beneficia parochialia collata non ſeruata forma Concil.Trid. ſeſſ.24.de ref c.18.ſunt reſeruata vt ſtatuit Pius V.in eius conſtit.inci. In
c conferendis c, & vide infra in verb. Beneficiorum parochialium collatio. Alia beneficia reſeruata refert Pariſ. de reſign. benef. lib.2.q.6. poſt Mando.ſup.reg.Cancel.to.1.

a *ADDITIO. Quomodo ad hunc effectum reſeruationis curia intelligi debeat adde Gomeſ.in reg de trien poſſeſſ.quæſt.31.verſicu ſed antequam ſpecialia, & Mandoſ. in quæſt.2.5.reg.reſeruat, & an ſit idem beneficia vacare in Curia & apud Sedem Apoſtolicam Couar.in lib.prac.quæſt.cap.36.ſub nume.3. Limita vt ſub huiuſmodi reſer-*

reseruatione non cadant beneficia illa quibus ex erectione, vel fundatione, aut alijs constitut. requiruntur aliquæ qualitates seu certa onera iniuncta sunt, vt sunt præbendæ theologales pro magistris & sim. Conc. Trid. sess. 25. de ref. ca. 5 in cuius fine dicitur vt prouisio de eis facta subreptitia censeatur, & hoc multum conducere ex mente Couarr. loc. cit. Secundo limita vt non comprehendantur beneficia quæ sunt de mensa episcopali declarando vt per Aene. de Falcon. in tract. reser. 3. q prin nu. 1. & 2. quæ vero talia sint vide glos. in clem. frequens in ver. ad mensam & ibi Card. Zab. de excess. præl. & eundem Zaba. cum glo. in clem. quia regulares in ver. de mensa de suppl. neglig. præl. & Pau. Ro. in tract. de pens. c. 1. nu. 7. Tertio limita in terminis c. si apostolica, de præb. in 6. Quid autem dicendum sit in beneficijs iuris patronatus laicorũ vacantibus in curia præter doc. in c. 2. de præ. in 6. adde Stapb. de lit. grat. tit. de mod. & for. impet. nu. 7. & infra Lap. alleg. 96. R. buff. in 3. par. signa. ver. nec non iurispatronatus. Mandos. in reg. 1. Cancel. q. 10. & in tract. de signa. grat. ver. Derogationes iurispatronatus. Lamber in tract. de iure patron. q. 6. primæ par. lib. 2. art. 22. Paris. de resig. benef. lib. 2. q. 4. nu. 45. & inf. & denique Couar. d. c. 36. nu. 4. & 7.

Controuertitur tamen inter aliquos num cap. statutum, de præb. in 6. disponens (quod si Papa beneficia vacantia in curia per mensem à die vacationis numerandũ non conferat, possint illa conferri ab illis ad quos collatio pertinebat?) sit reuocatum, & correctum per iura noua nempe per extrauag. in c. Ex debito, de elec. & extrau. in c. Piæ sollicitudinis, de præb. inter com. quam controuersiam ceteris omissis videre poteris per Staph. in tracta. de grat. & expectat. sub nu. 28. per Mand. in add. ad Lap. alleg. 96 lit. c & per Aen. de Falcon. in trac. de reseru. q. 4. prin. nu. 2 in d. effect. poterit tamẽ defendi & corroborari opinio inclinantium in fauorem Episcoporum & ea potissimum ratione, quia cum c. statutum nihil de nouo concedat eo quod potestas Episcoporum reducatur ad suum ius primæuum iuxta text. in c. peruenit 11. q. 1. cum simil. & res de facili ad naturam suam reuertatur cap. ab exordio 35. dist. l. si vnus §. pactus ne peteret vbi Iason. ff. de pact. & hoc esse fauorabile per plura probat Felin. in cap. cum omnes nu. 8. de const. per consequens potius ampliandum quam restringendum vulgat. iuribus.

b Quæ sint causæ propter quas Summi Pontifices inducti fuerunt ad faciendas huiusmodi reseruationes vide per Card. Simon. in tractat. reseruat. benef. quæstio. 3. Quæ beneficia sic reseruata intelligent semper durent affecta etiam per obitum ipsorum Pontificum & ipsa Romana Sede vacante vt in extrauag. inci. ad Romani Pontificis inter comm. sub tit. de præb. & extat regula Cancel. nona incip. Item declarauit licet talis affectio multoties nascatur ex appositione manus Papæ, cui datum est in prærogatiuam supremæ potestatis, vt in quibus ipse manum apposuerit alij se intromittere non possint, vt in cap. nostrum de appel. & plenius per Mandos. q. 5. proæm. regul. Cancel.

c Quæ constitutio est in viridi obseruantia referente Parisio in tracta. de resign. benef. lib. 8. q. 9. sub nume. 79. & ad interpretationem dicti decreti Concil. Trident. disponentis in vacatione ecclesiarum parochialium debere fieri examen per concursum vide Fus. in tract. de visit. lib. 2 ca. 5. & eundem Paris. d. q. 6. & libr. 10. q. 7. in quibus locis ad intelligentiam dicti decreti præter alia scitu digna & necessaria satis notabiliter congerit quamplures decisiones Illustrissimorum Cardinalium deputatorum super declaratione Concil. Trident. ponens etiam formulam Edicti circa exa-

examen eorum, qui ecclesiæ parochiali præficiendi sunt.

Insuper, quod attinet ad materiam reseruationis beneficiorum, Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 19. annullat & prohibet mentales reseruationes, quas declarant Cassad. dec. 4. cum trib. seq. sub tit. de reseruat. & Mandos. q. 4. & 15. nu. 7. 11. reg. Cancell. & explicat Sim. in tract. reseruat. benef. q. 3. & 15. fol. 20. & 72.

BLASPHEMIA.

PRæter Summistas sciendum est, quod *quicunq; clericus Deum, & D. N. Iesum Christum, vel gloriosam Virg. Mariam, eius genitricem expresse Blasphemauerit pro prima uice fructib. unius anni omnium, & quorumcunq; beneficiorum suorũ, pro secunda beneficijs priuetur, pro tertia oĩbus et dignitatibus exutus deponatur, & in exilium mittatur. Quod si clericus nullum obtinuerit beneficium pœna pecuniaria, vel corporali, pro prima uice puniatur, pro secunda carceribus mancipetur, pro tertia verbaliter degradetur, et ad triremes mittatur. Qui reliquos sanctos blasphemauerit pro qualitate blasphemiæ, atque personæ arbitrio iudicis puniatur.* Pij V. constitutione cauetur Leonis X. in Conc. Later. statuta innouando, fol. 929. in bull. incip. Cum primum. §. ad abolendam, & de d. Conc. statuto, fol. 194. in bull. meminerunt, & ad literam referunt, Diaz. in prac. crim. c. 110. in verbo, Blasphem. Nauar. in ca. inter verba, 11. q. 3. corol. 57. nu. 158. & Couar. in c. quamuis pactum, par. 1. §. 7. sub nu. 10. de pact. in 6 de hac Pij V. constitutione, vide Farinac. in pract. crim. in tit. de delictis, & pœnis. Cęterum de Iudęorum blasphemijs, hæreticę prauitatis Inquisitores cognoscere possunt, in eosque animaduertere, ex Gregor. xiij. statuto Romæ publicato die 10. Iunij 1581. Incip. Antiqua, f. 1305. in bull. & vide Abb. in c. gaudemus, de diuor.

ADDITIO Pœnas contra blasphemantes impositas præter Diaz. in d. cap. 110. eas diligenter recenset Boer. dec. 39. nu. 9. 10. & 15. & Couar. in d. §. 7. nu. 10. & 11. & ratio quare pœna statuta, in c. 2. de maled. non habeat locum quoad clericos prout cõiter teneri attestatur, ibi Abb. nu. 8. est ne propter publicam illam satisfactionem vilescat dignitas ordinis clericalis, Iul. Clar. in pract. crim. §. Blasphemia, nu. 3. Ignat. Lopez. in addit. ad Diaz. loco cit. verb. clericos non subire Quibus adde, quod de iure nouissimo, Prag. Regni Neap quoad laicos est pœna triremium per quattuor annos, & hæc est in viridi obseruantia super cuius Prag. commentario plura notatu digna Alex. Rom. Massapien. congerit. De iure canonico, nouissimo est illa quæ continetur, in d. Conc. Later. & in d. const. Pij V. est tamen animaduertendum, quod verba illa bullæ pro prima vice, interpretanda sunt pro prima uice punitionis & non Blasphemiæ ẽt si clericus fuerit pro illa prima uice inquisitus, ꝗ pluries blasphemasset qa bulla videtur habere respectũ ad correctionẽ clericorũ ad quod facit text. in c. graue, de præb. ibi post primã, et secundã correctionẽ. Et ad hoc, ut quis dicatur cõsuetus blasphemare, nõ sufficit ꝗ per duas, vel tres vices id crimen cõmiserit. Alex. consi. 72. in 1. uol. nu. 8. & quę sit ratio specialitatis, uide per Rocch. Cur in rubr. de consuetud. q. 5. nu. 36 Boer. in d. decis. 201 sub n. 11. sed ad inducendũ prauum usum, & vitiosum habitũ blasphemãdi requirũtur multo plures reiterationes, Ias. in l. ait prætor, §. iurani, n. 14 ff de iureiu. Menoch. lib. 2. de arbit iud. 4 cent. cas. 379. Insuper ad sciendum, an clericũ à prædictis pœnis excusent, uel saltem operentur, ut cum

eo

eo mitius esset agendum, regionis consuetudo ex frequenti vsu hominũ illius loquentium quibusdam verbis in contemptum Dei tendentib. lubricum linguæ, & præsertim in eo, qui non perfecit blasphemiam, & statim se pœnituit, & ad hoc, vt excuset iracundiæ calor, quib. esse debeat circumstantijs vallatus præalleg. doct. in prad. loc. quare etiam apud Alex consil 15. ante fi. vol. 3 Afflict. in consti Regni blasphemantes, nu. 5. & 10. Cauens super Prag. 10. Regis. Ferdinandi nu. 6. Gram. decis. 50. plenius, per Foller. in pract. cens. in ver Nicolaus Episcopus a num. 56. vsq; ad 67. Iul. Clar. in pract. cri. q. 60. nu. 6. & Io. Franc Ponzibum in tract. de lamijs sub nu. 86. Si quis calor iracundiæ pluries vno instanti blasphemat, præsumitur quod semel tantum blasphemauerit. Menoch. de præsump. lib. 5. præsump. 2. nu. 27.

BONA NAVFRAGANTIVM.

PRæter Summistas sciendum est, quod raptores prædictorum bonorũ sunt excõicati, & absolutio est reseruata Papæ in bulla cœnæ, nam licet antea fuisset lata, non tñ erat reseruata, vt in ea. excommunicationi, de raptor, & declarat Nauar. in man. confess. ca. 27. nu. 60. & nu. 118. & contra tales raptores prouisum est in Regno Neapo. per constit. Rapinas eorum, vbi Afflict. eorumq; dominis succurritur pro conseruatione bonorum per constit. Dohanæ, de secretis, quantum verò attinet ad excõicationem Papalem, non incurritur, si furtum excedit, duos aureos, quamuis peccet mortaliter. ita tenuit Preceptor meus, Pater Marius Andria in expositione, d. bullæ, per text. in l. si oleũ, §. fi. cum l. seq. ff. de dolo. Sed decretũ S. congregationis relatũ infra in verbo, casus reseruati, fol. 146. & 152. contra præsumentes absoluere ab vllo ex casib. clarè, vel dubie in bulla die cœnę dñi consulerem pro tutiori absolutionem obtinendã esse à Sum. Pontifice, qñ tñ furtum bonorum naufragantium ascenderet ad eam quantitatem, quæ sit peccatum mortale, Vgolinus, de censuris, in expositione, d. bullæ, c. 4. ver. 7. fol. 43.

ADDITIO Limitatur secundo, vt ẽt non incurratur, quando essent bona naufragorum, non tamen Christianorũ sed infidelium, Iudæorũ hæreticorum, & aliorũ quõcunq; Christiano nomini inimicorum, auth Nauigia, C. de furtis, & ex verbis bullę comprehenditur fuisse Sum. Pontificis intentionem prouidere bonis fidelium.

Tertio limitatur, ut hęc excommunicatio maior non extendatur ad tertiam personam tam per bullam Sixti V quam Clem. viij licet per bullam Greg. xiij a Naua. relatam secus, ut ex eius uerbis palam colligitur, quamuis teneatur illa tertia persona cognito uero domino naui, & rerum ablatarum illa restituere quæ a surripiente cceperat, uel emerat ẽt nullo sibi soluto pretio per text. in l. in ciuilem. C de fur. Quid dicendum in eo qui naufragium passus venit ad terram & aliquas res quas saluare potuit penès tertium deposuerit, si ille postea negauerit dictum depositum, quod ab ipso domino non possit sufficienter probari an teneatur pœna huius bullæ, ac si res ipsas surripuisset contra domini voluntatem retinendo Resp. hunc casum attentis verbis bullæ non uideri comprehendi posse.

Limitatur quarto, vt nec etiam incurratur ex solo actu acceptionis talium bonorum animo conseruandi ea, & tradendi vero domino illius habita notitia, non autẽ vsurpandi, & in vsum, ac proprium commodum conuertendi, alias secus, licet deinceps eum pœniteat, & mutato illa restituat si quidem per illam pœnitentiam excõmuni-

municatione non liberatur sed opus est absolutione arg. tex in capit cum desideres de sent. excom. declara hanc 4 limit. nisi adsit mora restituendi. 1. cum quis potest restituere, & non restituit glo. fin in d. c. excommunicationi, ratione per Caiet assignata in verbo excom c. 23. propter quam eum sequitur Nau in d ca. 17. nu. 818. etiam si non praecedat monitio pro dictis bonis ablatis restituendis cum Panor in d. c excommunicationi distinguente, vt ibi per eum nu. 2. in si communi tamen opinione in contrarium existente testantibus Sylue. in verb excom. 7. §. 20. Rosel in eod. verbo el 1. excom. 21 loquentibus attentis verbis d. c. excommunicationi de rapto, sed tu considera verba bullæ die cœnæ Domini nouissime promulgatæ & quę scripsit Suarez de censuris disp. 21. sec. 2 censu. 4. fol. 366.

Quinto limitatur ut per hanc bullam non intelligantur excommunicari putantes propter ignorantiam illam non esse bona naufragorum sed aliorum licet nolint restituere, & sint in mora restituendi. Nau. in consi. 1. nu. 2 de pœn & remis. in antiqui. itē per simplicitatem rapientes de dictis bonis credentes eis id licere ex alia causa, Syluest. & Rosel. in ver. naufragium Nauar. in man c. 17. nu. 99.

Limitatur sexto, Quando Dominus illa bona habuerit pro derelictis amissa omni spe ea recuperandi l. falsus §. si iactum, ff. de fur secus vero si illa proiecisset in mari propter procellam, et vim tempestatis ad nauem exonerandam vt periculum euadat quia tunc dominium remanet penes proprium dominum l. qui leuandæ, ff ad l. Rhod. de iact. quæ si quis acceperit animo retinendi furtum comittit l. qua ratione, § fi. ff de acq. rer. dom. §. fi. inst. de rer. diuis. Abb. in c. cum dilecti de accusat nu. 11 indubio autem non præsumitur habuisse illa pro derelictis l interdum, §. 1 ff de acq poss ex reg. illa quia nemo putatur suum iactare l. cum de indebito, ff de proba. & quando censendum sit aliquid habitum pro derelicto vide tex in §. pen. insti. de rerum diuis. gl. in i. si quis merces, ff. pro derelicto Sylu. in vers inuenta sub num. 3. Rosel. in ver furtum §. 12. Nau. in man. c. 17. sub nu. 99. & in hoc casu ad coniecturas esse recurrendum inquit Panor loc. cit. vbi etiam Fel. nu. 6. quę coniecturę deprehendi possunt ex dictis eiusdem Nau. in d. c. 17. nume. 170. & 176. de quibus etiam habetur in lib. thesaur. cas. consc in exposit bull. Cæn. c. 8. & per Bartholom. Vgolin in tract. de censuris Roma. Pont. reseruatis. c. 4. §. 2.

Septimo, & denique limita in eo qui pro recuperandis talibus bonis quę de sui natura statim erant peritura cuicunque periculo mortis exposuit vitam suam, & Dominus verisimiliter dicta bona per aliud medium & viam non erat rehabiturus ita vt possit tuta conscientia sibi illa retinere, Vgol loc. cit. sub nu. 3. secus vero si illa salua fecisset sine vllo periculo vitæ, etiam si dominus illa bona, nec per se, nec per alium erat aliàs recuperaturus quia ex charitate tenebatur ad præbendum auxilium d. c. excommunicationi, vbi etiam glo & plenius in supra alleg consilit. Rapiens debet tamen habere mercedem sui laboris iudicio boni viri ita communiter Summistę in ver. Naufragium & Nauar. d. c. 17. sub nu. 98 asserens etiam quod si fulminaretur excom contra habentes de talibus bonis. & si quis possit licite illa retinere ut in casu proxime dicto, teneatur saltim manifestare.

BONA ECCLESIAE VSVRPANTES.

PRAETER Summistas sciendū est vsurpatores tales esse excōmunicatos, & absolutionem esse reseruatā Papę, vt in Cōc. Trid. de ref. ses. 22. c. 11.

c.11.& hodie est in bulla Cœnæ clausula 17.his verbis videlicet. *Quive iurisdictiones seu fructus redditus, & prouentus ad nos & Sedem Apostolicam et quascunque ecclesiasticas personas ratione ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum pertinētes vsurpant, vel etiam quauis occasione vel causa siue Rom. Pont. vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia sequestrant.*

ADDITIO. Verum ad hanc censuram incurrendam quinque conditiones requiri docent Caiet. in v. excommunicatio cap. 27. & Nauar. in Man. cap. 27. sub num. 71. vers. Sexta, explicantur etiam in lib. Thesaur cas consi in expres Bull. Cœn cap. 21. et ille dicitur vsurpare qui sibi vendicat id quod ad eum non pertinet glos. in c. multi 2. q. 1. cuius termini significatum quoad præsentem materiam optime explicat Vgolin. in prealleg. tract. c. 17. nu. 4. & eod. c. §. 2. & quod vsurpantes iura ecclesiastica tanquam sacrilegi iudicantur est tex. in c. conquestus de for. compe.

Item pœnam huius excommunicationis effugit is qui tanquā creditor vt suum recuperet beneficij fructus capit. prout consuluit Nau. conf. 35. de sen. excom. in antiq.

Postremam partem huius canonis intellige de sequestratione necessaria quæ fit iussu iudicis, non autem de voluntaria quando partes inter se conueniunt vt sequestrū fiat ad quod non est necessarium licentiam postulare. Vgol. loc. proximè cit. in fine. Secundo intellige vt non incidat in pœnam huius excommunicationis is quis id faciendum procurauit, quia sumus in dispositione pœnali, & ideo non debet fieri extensio de vno casu ad alium cap. pœnæ de pœnit. dist. 1. Nau. conf. 34. de sent. exco. in antiq.

CAMPANA.

PRAETER Summistas sciendum est per Leo. X. in Conc. generali Lateranensi fol. 217. in Bull. fuisse moderata Priuilegia Mendicantium, & inter alia fuit prouisum, *Vt debitus honor matrici Ecclesiæ reddatur tam ipsi fratres quam alij clerici sæculares etiam super hoc Apostolicę Sedis priuilegio muniti die Sabbati maioris hebdomadæ antequam Campana Cathedralis, vel matricis Ecclesiæ pulsauerit campanas in ecclesijs suis pulsare minime possunt, contrafacientes pœnam centum ducatorum incurrant.* Quæ adde ad c. pertinentibus de priuileg. & ad extrauag. Io. 21. incip. Quia cunctus inter communes, de offic. custod. cæteris uero diebus non possunt impediri, vt patet ex declaratione relata infra in uerbo confessor, & aderat antea constitutio Pij V. incip. Et si mendicantium fol. 982. in bul.

ADDITIO De diuersis finibus ad quos Campana pulsetur eorumque significatu vide per Guliel. Durand in ration. diuin. lib. 1. cap. 4. Abb. in cap. 1. nume 2. de off. custod. Bonif. de Vital. in cle. grauis nu. 13. & 14. de sen. excom. & quando Vniuersitas vocari possit per sonum campanæ per eundem Abb. in cap. in causis de elect. Et quare tempore interdicti prohibeatur sonus campanæ Gemin in cap. Alma §. adijcimus nu. 4. de sent. excom. & an tunc temporis illam pulsantes incurrant irregularitatem Philip. Franch ibidem numero 3. Et qua ratione campanæ sileant triduo ante Pascha habetur in d. rational. diuin lib. 6. capitu. 72. Nunquid autem pulsans, vel pulsari iubens campanam ad arma sumenda pro captione alicuius rebellis vel malefactoris incurrat irregularitatem si ob illum sonum ille reus fuerit captus & deinde morte vel mutilatione damnatus Respon. Maiolus in tract. de irregul li. 2. c. 0. tenet affirma-

affirmatiue hoc idem extendens in pulsante vt conuocetur populus quando reus ducitur ad supplicium, declarando dummodo pulset ad finem vt reus securius ducatur ad mortem, secus vero si pulset tantum ad signum & publicum exemplum. Et quid in eo qui pulsando campanam ipsa vel eius malleus cadens aliquem interfecerit quando sit irregularis, vide tex. in c. Ioannes de homic. & ibi dicta per Car. Zab & Abb. vna cum addit. Alex. de Neuo ad ipsum, Syl. in ver. homicid. 2. ver. 10. Matol in tracta. li. 5. cap. 48. §. 3. nec omittas videre quę de campanis traduntur per Ioan. Syl. in tract. de benef p, 1. q. 5. nu 85. & inf & per Paul Fusc in tract. de visit. li. 1. c. 14.

CANONICVS REGVLARIS.

PRaeter Summistas & Doctores, sciendum est, quod hodie nulli Regulares, etiam si sint Canonici, habere possunt sine dispensatione Apostolica. beneficia curata, nec in perpetuum, neque ad tempus, & ita in praxi obseruari attestatur D. Hier Gonzalez in comment. ad r. reg. Cancell. gl. 7. nu. 53. referens etiam declarationem Sacrae Congregationis Conc. Trid. videlicet S. D. N. Greg. xiij noluit licere Canonicis regularibus Congr g. Lateran. etiam de licentia sui Generalis absque permissu Sum. Pont. assumere curam animarum, etiam ad tempus, multoque minus beneficium curatum ad tempus.

Quam declarationem adde ad cap quod Dei timorem de statu monach.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum Sede Vacante in quibus Episcopo succedat latissime declaratur.*
2 *Ante Vicarij Capitularis electionem quis administret.*
3 *An Capitulum possit reuocare Vicarium.*
4 *An facta electione Vicarij Capitulum abdicet à se iurisdictionem: possit sibi aliqua reseruare.*
5 *Qui cognoscit de suspicione Vicarij Capitularis.*
6 *An teneatur eligere personam de gremio ipsius Capituli.*
7 *Ex cuius bonis Vicarius debeat habere salarium.*
8 *An Vicarius praecedat canonicos in sessionibus.*
9 *An Capitulum possit plures Vicarios constituere.*
10 *An Vicarius Capitularis possit alium substituere.*
11 *An inhibitio facta Vicario Capitulari afficiat Episcopum successorem.*
12 *An episcopo viuente detur casus, in quo Capitulum valeat Vicarium constituere.*
13 *In quibus casibus expiret officium Vicarij Capitularis.*
14 *An Vicarius teneatur stare syndicatui.*
15 *Sede vacante an possint agitari causa ipsius ecclesia, & salarium aduocatis debeatur, & currat praescriptio.*

CAPITVLVM SEDE VACANTE.

PRAETER Summistas sciendū est ne sede vacāte acta causarū criminalium occupētur fuisse Pij V. constitutione praeceptum vt Epi, vtriusque Siciliae quotannis conficiat inuentarium, vt habetur infra in verbo

inuentarium,actorum.Item sciẽdum est capitulum cathedralis accle-
1 siæ † defuncto Episcopo succedere in his quæ Episcopalem iurisdictionem concernunt c.cum olim,vbi gl.& doct.de maiorit. & obed. ca.vnic.eod.tit.lib.6.& totum Capitulum durante vacationis tempore poterat de iure per se ipsum administrare illamque exercere. Abbas in c. irrefragabili,sub nu.2.de offi.ordin.Fel.in d.c.cum olim nu.9. hodie vero ex decreto Conc.Trid.ses.24.de ref.c.16.tenetur infra octo dies post mortem episcopi omnino Vicarium constituere.vel existentem cõfirmare,qui saltem in iure canonico sit doctor,vel licentiatus, vel aliàs, quantum fieri poterit idoneus; si secus factum fuerit ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuoluatur, Et si ecclesia ipsa Metropolitana fuerit,aut exempta,tunc antiquior episcopus,ex suffraganeis in Metropolitana,& propinquior in exempta vicarium idoneum possit constituere.

Pro intelligentia huius materiæ videnda sunt sequentia iura, videlicet.

Cap.illa & c.fi.ne sed.vac.
cap.vni.eo.tit.in 6.
cap. cum olim & cap. his quæ,de maio.& obe.
cap.ad abolendam,de hæret.
cap.vnic.de instit.in 6.
cap.si episcopus & cap.ecclesiæ de sup.negl.prælat.in 6.cap.quia se pe de elect.in 6.
clem.statutum de electio.
cap. cum nullus §. episcopo de temp. ord. in 6.cap. vnicum de maio.& obedien.in 6.
Concil.Triden.sessio.7.cap.10. & sess.23.c.10.de refor.& d.ses.24. cap.16.

In quibus iuribus disponitur de potestate capituli.

QVia in dies accidit cathedrales ecclesias suis Pastoribus ex hac luce subtractis viduari,operę pretium duxi per quasdam quæstiones magis notabiles decisiue procedendo,breuiter enucleare, ad quæ tunc tẽporis capituli potestas suum Episcopum repræsentantis extendatur. Quæro igitur qualiter intelligatur generalis regula illa cãpitulum scilicet Sede vacante succedere Episcopo in his, quę sunt iurisdictionis vulgatis iuribus.Respon.ex mente gl.celebris in clem.1.ver.capituli prope finem,de hæret.hanc maximam in plurib. declaratione egere,vnde nõ ab re erit per sequentes exceptiones dilucidanda.Et primo vt intelligatur de iurisdictione ordinaria,non autem delegata Feder.de Senis cõs. 30.Abb.in d.c.cum olim,quòd amplia procedere etiam in iurisdictione generali quam haberet Episcopus à iure delegatam Apostolica authoritate vt in casu c.ad abolendam, de hæret.alijsque similibus quos recenset Pauin.in præalleg.tract.par.1.q.10.in prin.Io. Andreas quem communiter sequuntur doctores in d.c.ad abolẽdam,& precise Card. Zab.qui tam in d.loco quam in clem.1.q.8. de hæret.omnibus contrarijs libratis hanc veriorem esse asserit,& quod hæc sit communis testatur Philip.Franc.in c.vnic.de maior.& obed.in 6.subdens ita esse tenendum,& ibidem Geminia.casu 7.rationem affert,quia in talibus potius esset

esset supplere vices Papę,q̃ epi,idq. cõfirmare vr̃ Bellam.concl. 166.quã uis hmõi iurisdõ p viam iuris cõcessã,sit perpetua, Feder.de Sen.consi. 130.incip. Factum est tale,in fi. Pauin.tũ loco cit.sub nu.4 pro cõcordia distinguit illud colligendo ex mente Inn.& Host.in d.c.ad abolendam, asserens,quod ne in hoc fiat amara interpretatio,dici posset in talib.casib.capitulum succedere stante necessitate,vel vtilitate actus expediendi eoq.maximè si non sit de proximo futurus successor,aliàs secus.

Subseqũeter hãc regulam intellige procedere in iurisdõne,q̃ cõpeti Epõ iure cõi,& proprio,i.eo ipso, qđ est Eps, secus vero vbi cõpeteret aliquo iure spãli,seu accidentali.doct.in c.verũ de for.cõpet. Rebuff.in prax.tit.de deuolut.nu.68. declara dũmodo p illud accidẽs,siue casum aduentitiũ ipsi Epo noua tribueretur iurisdõ,aliàs si nõ tribueretur noua iurisdõ,sed esset quedã annexio,seu additamentũ ad gñalẽ,& naturalẽ iurisdõnẽ,q̃ hr̃et à iure in sua dioecesi,tũc succederet capitulũ Ant. But.in c.cũ in cunctis,de elect.latius p Gem. in c. q̃q̃,de elect.in 6.Fely. in d.c.verũ sub nu.3.cuius rõ esse põt, qa idem iudiciũ fieri dẽt de additamento , qđ de principali.Abb.in clem.statutũ,in 3.opp.de elect.Hinc dixerunt aliqui capitulũ succedere in iurisdõne,seu alio iure,qđ eps ex consuetudine sibi acqsiuisset. Abb.in d.c. cũ olim.q.10.licet oppositum voluerit,in c.scriptũ,nu. 12.de elec.Frãc.in d.c.vnic.sub nu 4. Paul.p.1.q. 9.nu.7. Ex quib.ẽt Fel. in c.eã,te,nu.17.de rescr.infert.ad tria notatu digna. Primum est ex mente But.& Imol.in d.tex.5.cil.in mandato facto Epõ ipso defuncto capitulũ non succedere ẽt literis iam pñtatis. Secundum,qđ capitulum Sede vac.non succedit in ptãte literarum executorialium,quæ dantur in personam epi si conferunt ptãtem non concurrentem cum potestate iuris cõis ex mente Lud.Rom.cons.606.De tertio dicemus infra,vbi magis opportunè cadet,in fi.3.q.specialis.

Tertio intellige regulã procedere in iurisdõne cõtentiosa,vel necessaria.1.vbi fieri non potest,quin ille actus,fiat,iux.doctrinam præd.gl.in clem.1.de hæret.cõiter approbatæ,vt in inquit, Fel. in d.c.cum olim,& sic in his,quæ sunt iustitiæ,& quoties actus de necessitate expediendis, sine causa denegaretur, posset dari superior pro compulsione.arg.eorũ quæ notatur in c.nullus de iur.patr. & eorum,quę in simili superius dicta fuerunt in verbo Archiepi authoritas,nu.21.& seq.secus aũt ex mẽte aliquorum iurisdõne voluntaria,& sic in his,quæ sunt gratiæ, Io. Monac.in d.c.vnic.de maior.& obed.in 6.& in c.fi.de supp.negl. prælat.co. tit.nisi inquantum à iure reperiatur concessum.Gem.in d. ca.vnic.sub nu.4.vel existente necessitate, Fel.in c.cum oẽs,sub nu.10. de consti.quidam vero in hoc dissentiunt volentes indistinctè circa potestatem capituli Sede vac. esse constituendam regulam affirmatiuam, uidelicet, ut episcopo in omnibus regulariter succedat,quæ sunt iurisdictionis ordinariæ,exceptis casib.expressis,prout nouissimè post alios per eum citatos censuit Nauar.consi 31.nu.2.de temp.ord.in antiq.

Vlterius sciendũ est,quod Capitulum in quantũ epo succedit eiusq. uices supplet, nõ dicitur eo inferius,sed par,& ratio est,quia eius iurib. Quarta decler.

 vtitur

ytitur,hêtq; eandem ptãtem tanq̃ subrogatũ,argu.tex.in c.his,q in ius. de reg.iu.in 6.& ex relatis p Iac.Sbroz.in tract.de vica.episc.lib.1.q.15. clare patet,in quo ferè oẽs conueniunt. Quã extende,& primo,vt in ea dicatur succedere pleno iure.s. quoad liberã administrationẽ tam spũa lium,q̃ tpalium,c.si eps,cum seq. de sup. negl.prælat.in 6.& q̃ comprehendãtur sub istis vocabulis.s.in spũalibus, & tpalib. traditur notabiliter per Fed.de Sen.consi.302.ẽt si spiritualia essẽt talia,quæ requirerent spãle mandatum epo viuente.Gem.& alij,in c.cum nullus,§.epo,de tẽ por.ordin.in 6.Secundo extende,vt illam exercere possit tam in personas ecclesiasticas, quam seculares,qñ.s. prælatus defunctus præter epalem habebat tpalem iurisdictionem , vt posset cognoscere de causis,q̃ mouentur inter laicos suæ diœcesis,arg.tex.in c. conquestus,de fo. cõpet.& in c.Romana,§.debet,de app.in 6.quam in criminib.per alios exercere solet absq; irregularitatis incursu,c.fin.ne cler.vel monac.in 6. Panin.p 1.q.2.nu.5.Tertio extende,vt possit illam exercere contra singulos de capitulo etiam Decanum,vel præpositum ipsius capituli secũ dum omnes,teste.Nauar.consi.7.sub nu.3.de off.ord.in antiq.

Quinta declar. Prædicta restringe,& primo,vt nõ succedat capitulum in casu in quo epus exercitium iurisdictionis non hñet solus, sed cum alio, quia tunc non ad capitulum,sed ad collegã superstitem fieret deuolutio,c.fin.65. dist.hoc tñ declarando ex mente Zab.in d.c.abolendam,qñ taliter epo, & alio competeret, quod inter eos esset locus iuri accrescendi, arg.tex. in l.vnic.C.qñ non petent.par.alias si non insolidum competeret,expe ctandus esset successor in ipsa dignitate Episcopali,c.quoniam, Abbas, de off.deleg.Secundo illam restringe,vt intelligatur,qñ contenditur de nudo exercitio ipsius iurisdõnis,secus aũt quoties verteretur,qõ.super proprietate alicuius certi iuris,seu iurisdõnis,vt non succedat capitulũ in examinatione illius qõnis , & ratio est pp præiudicium, qđ generari posset futuro epo cum ecclesia careat legitimo defensore, c. fi. ne Sede vac.exempla ponit Pan.in c.verum, nu.12 de fo.cõp.veluti si contende

Notabilis doctrina. retur,an talis sit subiectus,an exẽptus,item an talis locus sit de diœcesi, velne. Posset ẽt exemplificari,qñ dubitaretur de aliquo beneficio,an esset de iure patr.vel pertineret ad meram epi collationem,eo qđ per iura patronis producta liquidè non appareret de existentia ipsius iurispa tronatus,quod intellige ẽt si huiusmodi causa reperiretur incepta ante vacationem, & sic ipso epo viuente.s. vt non possit prosequi,sed ab ea desistendum vsq.ad noui prælati aduentum Doct. in d.c.fi. Paui. par.2. q.9.Tertio regulam hanc generalem restringe , qđ & si capitulum Se

Sexta declar. de vac.succedat in iurisdõne , non tñ in emolumento proueniente ex ipsa iurisdictione.& sigillo Curiæ,vel aliàs vndecunque ad prælatũ per tinente,sed illud successori reseruandum esset per tex. in clem.statutũ, de elect. quod intellige etiam vbi istud emolumentum iurisdictionis, quod percipitur, esset cõe Episcopo, & capitulo,quia cum consistat in re diuisibili pars capituli sibi cedet , pro parte vero episcopum tangente fiet reseruatio,vt dictum est.Zabar. singulariter, in d.text. quæstio.5.

Secun-

Secundo intellige hoc procedere qñ emolumentũ directe ex iurisdictione proueniret, secus si ex causa psonę illã exercẽtis gratis, & nõ tãquam debitum aliqd detur arg. tex. in c. statutum. §. insup, de rescrip. in 6. Imo. in præalleg. cle. sub nu. 19. vetũ in locis in qb. adsunt collectores Cameræ Apostolicę illud vacationis tpe durãte eadẽ camera sibi appropriat vt est in Regno Neap. & per emolumentum intelligitur pęna imposita inobediẽtib. ratione cõtumacię, esset ẽt tale id ꝙ pcipitur ratione decreti ꝙ interponitur Vital. in tract. cle. nu. 47. & seq. intelliguntur ẽt compositiones, & pęnæ pecuniariæ, seu emendę, quę & cui debeantur habetur per Fel. in c. irrefragabili, de off. ord. per Diaz. in sua prax. 146. per Couar. lib. 2. var. resol. c. 9. nu. 9. & nouissime p Conc. Trid. ses. 25. de ref. c. 3. §. in causis vero iudicialib. dispositum est vt huiusmodi pecuniarię, eo ipso ꝙ exactę fuerint, assignẽtur locis pijs ibi existẽtib., cuius canonis authoritate id statim exequi poterit Vicarius capituli & ex dictis emolumẽtis Sede vacãte obueniẽtib. deduci debẽt rationabiles expẽsæ, & quę essẽt tales vide per gl. in d. cle. statutum, ver. expensę. Quarto limita ꝙ licet de iure absq; hominis ministerio capitulum in pdictis succedat cuius successionis rationes assignat Lãber. in trac. de Iure patr. lib. 1. p. 1. art. 9. 1. q. prin. tñ secus esset vbi talis iurisdictio Sede vacãte ex aliquo iure speciali cõpeteret certę psonę ratione suę dignitatis, veluti si hoc constitutum esset in fundatione illius dignitatis, siue ecclesię vel cõsuetudine, seu priuilegio Io. And. in c. pen. de off. leg. Pauin. p. 1. q. 9. n. 5. arg. tex. Cõc. Trid. ses. 23. de ref. c. 10. ppe finẽ ẽt si illa iurisdictio deferretur cum emolumẽto d. cle. statutum in fi. cum ibi adnotat p gl. & doct. de elect. Nec capitulo obstabit quominus in huiusmodi administratione succedat persona, scilicet vel coadiutoris pro tpe, quem forsan episcopus habebat, vel administratoris. si quem Papa dederit, quia horum potestas expirat mortuo episcopo. Franc. in d. c. vnic. sub nu. 3. Fel. in d. c. cum olim. nu. 8. **Septima declara.**

Subnectitur congruè quærẽdum, qd dicendum in his, quę sunt ordinis episcopalis, Resp. ꝙ in illis ẽt capitulũ succedit. illud sane intelligẽdo. s. quoad potestatem ea cõmittendi alteri epõ vicino, quẽ ad illa exercẽda inuitabit arg. tex. in c. Pontifices 7. q. 1. cum simil. Franc. in d. ca. vnic. nu. 9. & si non possit commode habere aliquem ex cõuicinis episcopis poterit vocare alium commodiorem Sedis Apostolicę habẽtem, cuius copiã habere poterit. Pauin. p. 1. q. 3. nu. 4. protestatione vero adhibita, ꝙ p hoc nihil iuris illi epõ vocato acquiratur. Panor. in ca. his quæ nu. 3. de maior. & obed. ꝙ amplia in omnib. quæ consecrationis ministerium exposcerent, de quib. per Paui. loc. cit. in prin. illa. n. de lege iurisdictionis episcopalis existere, docet gl. recepta in c. dilectus, de off. ord. limita tñ vt non succedat quoad immunitates, & priuilegia concessa episcopis ratione ordinis, & dignitatis Pontificalis, quę numerantur per gl. in c. fi. de priuil. in 6. ꝙ pro indubitato ponunt docto. in d. c. vnic. & Pauin. ibidem refert sub nu. 9. Item quę sint ordinis episcopalis, & quæ eis cõpetunt ratione dignitatis, & quę contineat iurisdictio episcopalis, clare, & distincte notat Iac. Sbroz. in tract. de vicar. Episc. lib. 2. q. 2. & duabus seq. **An Capitulum Sede vaca. succedat in his q̃ sunt ordinis episcopalis.**

 Qui-

An in potestate visitandi.

Quibus sic prelibatis vltro se offerunt speciales quæstiones decidendę, inter quas erit prima in ordine. An potestas visitandi diœcesim Sede vacante transeat in capitulum. Resp. quod Panor. in præalle. capit. cum olim, indistincte tenet quod sic, idem confirmat Soc. in tract. de visit. colum. 4. Bonif. de vital. in clem. 1. nu. 79. de hære. ratione de qua ibi per eũ quod declara duobus modis & primo nisi separaretur quod de proximo prouideretur ecclesiæ de episcopo successore, vt colligitur ex theorica Innoc. in d. c. ad abolendam. Felin. in d. c. cum olim sub nu. 3. Secundo vbi visitatio competeret episcopo de iure speciali, vt quando episcopus exemptos Sedi Apostolicæ immediate subiectos authoritate Apostolica visitat iux. tex. in cle. attendentes de stat. monac. vbi Card. Zab. q. 4. & in c. cum olim q. 9. Fede. de Sen. cõs. 291. Franc. in d. c. vni. nu. 5. Phil. Prob. in addit. ad Io. Monac. in c. ecclesiæ nu. 1. de sup. neg. præl. in 6. verum in hoc vltimo Pauinus par. 1. q. 7. in fi. sibi placere inquit moderationem Collectarij in d. c. cum olim, scilicet, vtc̃id etiam possit subsistente necessitate, & vide eundem in tract. visit. par. 2. princ. in fine.

An possit dispensare.

Secundo quæro. An capitulum Sede vacante possit dispensare in casibus Epo permissis. Resp. quod Feder. de Sen. consi. 30. post multa hinc inde adducta concludit tandem affirmatiuè cuius dicta ad verbũ recitat Pauin. p. 1. q. 5. quam partem amplectitur Abb. in d. c. cum olim & in c. at si clerici, §. de adulterijs, sub nu. 16. de iud. Zab. in c. cum oẽs q. 10. in fi. de constit. cui ẽt accedit Gem. in c. cum ex eo nu. 7. de elect. in 6. eamque expresse sequitur Naua. cons. 31. de temp. ord. in antiq. volens posse capitulum Sede vacante dispensare cum illegitimis ad ordines minores, & Beneficium simplex iux. text. in c. 1. de fil. presb. in 6. quam conclusionem declara procedere in casu in quo subsistente legitima causa dispensatio esset debita, iux. glo. in c. vt constitueretur, &c. Domino sancto 50. d. tũ q̃a cum fiat causa cognita dicitur esse iurisdictionis Zab. in c. 2. q. 3. ne Sed. vac. tum q̃a cum tunc exequatur iustitia vt per Abb. in d. §. de adulterijs, sub nu. 20. esset ius non oĩo voluntarium sed coactũ. Fel. in d. c. cum olim q. 8. Secũdo declara nõ procedere in Vicario à capitulo simpliciter dato arg. tex. in c. 3. de offi. Vic. in 6. secus vero si post aliquos casus specificatos esset apposita clausula generalis Feder. de Sen. cons. 40. in fi. Emanat dubitatio. An capitulũ succedat in potestate Epis concessa dispẽsandi in irregularitatibus, iuxta decretum Conc. Trid. ses. 24. de reform. c. 6. Respondeo, ꝙ affirmatiuã sententiã tenet Henric. in Sum. lib. 14. de irregular. c. 20. §. 1. in fine, rationem assignans, quia succedit Epo in iurisdictione, præterq̃ in paucis exceptis. Idem ẽt colligitur ex relatis per Ioannem Gutier. lib. 1. canon. qq. c. 3. nu. 10. Sed Suarez oppositum sentit. in tract. de censuris disputat. 41. sectio. 2. pag. 748. colum. 2.

An excõmunicare, & ab eius sententia ab

Tertio quæro An succedat in potestate excõmunicãdi, & absoluẽdi ab excommunicationis sententia quoscunq; posset Eps si uiueret. Resp. ꝙ de secundo clarum est illud posse, prout ad literã habetur in c. unic. de maior. & obed. in 6. ẽt si excommunicatio esset lata à iure, dummodo alteri non sit reseruata Nauar. in man. confess. cap. 27. num. 39. & per consequens

sequẽs idẽ concludendũ circa ptãtem excõicandi cum ptãs absoluẽdi, & ligãdi pari passu ambulent,& qui põt vnũ põt aliud,c.verbũ, de pęn. d.1.Fran.in d.c.vnic.n.1. & eo magis in excõicatione ad finẽ reuelationis,vt aĩæ exeant à peccato iuxta disposita in Cõc.Trid.sess.25.de ref.c.3.Prædicta amplia,vt ad finẽ absoluendi à casib. epo reseruatus de quib. hr̃ per gl.in c.3.de pœ.& rem. in 6. possit deputare pnĩarum,vt expresse decidit,Pan.in c.his,que in fin.de maior.& obed.& hoc pp periculum, qđ imminere posset ipsis aĩabus ex superioris defectu sede epali vacante,arg.tex.in c.ne pro defectu, de elect. Secundo amplia procedere etiã in absolutione à iuro,Card.consi.35.vers. Ad secundum dubium principale,cuius dicta reassumit,Fel.eum sequendo,in c.1.nu.2. de iureiur. & concurrit Ant.Gagliard.in tract.de absol.à iuram.§.4.nu.11. — soluere ualere.

Hinc incidenter quæro num Vicarius datus à Capitulo Sede vacãte possit absoluere quendã à peccato, cuius absolutionem Papa mãdauit alternatiuẽ epo,vel eius vicario.Hanc qõnem mouet,Fely.in c.eam te potest,n.7.de rescr.& concludit negatiuè ea rõne,quia talis Vicarius à capitulo electus non dr̃ Vicarius epi, sed episcopalis iurisdictionis,& illius,quam à capitulo assumpsit,sed cum hoc non possit capitulum tanquam iure accidentali episcopo competens, ut superius dictum est:ergo,nec ipsius Vicarius,arg.tex.in l.Nemo plus iuris,ff.de reg.iu.& cap. quod autem,de iure pat.Sbroz.in tract.de vic.episc.lib.1.q.16.

Quarto quæro.An capitulum Sede vac. possit condere statuta super statu ecclesiæ distringentia totã diœcesim,Resp.ꝙ Fed.de Sen.consi.16. hanc qõnem disputando affirmatiuè tandem determinat,cui astipulatur,Pan.in d.c.cum olim,q.7.& sic transeunt doct.in d.c.vnic.eandem allegantes rõnem,quia.s.ius statuendi dependet à iurisdictione per tex. in d.c.2.de consti.in 6.Quã conclusionem intellige,& primo,vt talia statuta teneant,& durent et in tps futuri prælati, nam licet capituli prãs sit in defectum,& tps, ac in aduentu successoris expiret,illud tñ quod tpe suo fecit, tanquam legitimè factum durabit,c.factum legitimè,de reg. iu.in 6.& hr̃ per prædictos doc.in locis cit.Secundo intellige,vt sit in potestate successoris,qñcunq; illa pro libito reuocare,arg.tex.in c.si qua, de reb.12.q.2.& ijdem doc.confirmãt. Tertio intellige dummodo sint iusta,& salubrta,secus vero si in præiudicium ecclesiæ, vel epalis mensæ et si essent iurata,c.sicut nostis,vbi gl.& Host de iureiur.& pœnę appositione vallata.Lap.alleg.20.& seq.Pauin.p.1.q.16.nu.8.quod Fel.in c.cum omnes,sub nu.10.de constit.sub intelligit procedere in his, quæ de iure communi, vel laudabili,& à probata consuetudine epo competerent,secus si aliquo iure ipsi episcopo non canonicè,quęsito præiudicium afferretur.Quarto,& denique intellige etiam si talia statuta Capituli essent contraria statutis,& synodalib.constitutionibus ab episcopo editis,cum illas possit tollere,& reuocare Gemin.& Franc.in d.c.vnic. Zabar.& Fel.in d.c.cum omnes.Pauin.loc.cit. — An possit condere statuta.

Quinto quęro,An Capitulũ Sed.vac.possit cognoscere de arduis causis,Resp.affirmatiuè.idq.patet, nã causæ matrimoniales inter maiores — Cognoscit de arduis causis.

reputantur, c. 1. de consang. & affi. de quib. Capitulū cognoscit, vt probatur in c. veniens, iuncta supraſcriptione, de eo, q duxit in matr. & notat Abb. in c. præterea, nu. 2. de test. cog. ex quo hoc non reperitur prohibitū, neq. agatur de aliquo successoris præiudicio, Pauin. p. 1. q. 10. sub nu. 8. & si opponatur, de tex. Conc. Trid. sess. 24. de ref. c. 20. §. ad hæc, disponentis, quod causæ matrimoniales relinquātur examini, & iurisdōni epi tm rndeo, p illa verba excludi alios prælatos inferiores, sed Capitulū in hoc casu nō dr inferius epo, sed par, vt sup. tactū est: & de intellectu, d. tex. Conc. Trid. vide Nau. consi. 1. nu. 5. & 6. de off. deleg. in antiq. Itē patet, qa succedit in officio cognoscendi, de crīe hæresis, qp inter maxima cōputari nemini dubiū est, de quo est tex. expssus, cle. 1. de hæret. ex cuius verbis colligit, qd in hoc à Capitulo dēt esse aliquis in spē deputatus, seu delegatus, vbi ēt Zab. q. 12. inquit non sufficere, quod sit Vicarius generalis ipsius Capituli, nisi ad hoc haberet speciale mandatū.

An possit alienationi cōsentire, & mutuo accipere.

Sexto quæro, An capitulū possit alienare bona ipsius ecclesię vacantis. Resp. negatiuè per tex. in c. si qua de reb. &c. precariæ, 12. q. 2. poterit tn consentire, & interponere authoritatē ecclesiæ inferiori ex causa alienare volenti, Pan. in d. c. cū olim, q. 3. Franc. in d. c. vnic. sub nu. 3. Rebuff. in prax. tit. de deuolut. nu. 104. imitatur ēt in reb. quæ seruando seruari non possunt, quas libere poterit alienare. Pauin. p. 2. q. 8. sub nu. 3. ēt sine alterius authoritate Ab. in c. 1. ne Sed. vac. & tandem limita, vt pro instantib. necessitatib. ipsius ecclesiæ vac. ēt sine superioris authoritate possit pecunias mutuo recipere prout tenet, gl. in c. cupientes, §. ad hæc vers. aliunde, de elect. in 6. quod intellige cū manifesta sit in hoc ecclesię vtilitas, & negotiū dilationem non caperet, & de facili superioris authoritas haberi non posset, alias secus, adeo, quod ex tali mutuo obligetur ecclesia, & prælatus successor, Pauin. d. q. 8. nu. 10. Franc. in d. §. ad hæc, nu. 4. Io. Gutier. li. 1. canon. qq. c. 1. nu. 132. Redoa. in tract. de reb. eccles. nō alie. q. 10. qui in fine ad præsentem materiam addit id, quod nostris temporibus in simili vac. Sede per obitum Summi. Pontif. seruari solet per sacrosanctum Illustrissimus Card. Collegium.

An in capitulum transeat ptās infeudandi bona mēsę episc.

Sub hac qō. cadit alterius decisio, an. s. in Capitulum Sede vacante, transeat ptās infeudandi bona infeudari solita deuoluta, & dependētia à mensa Prælati, ad quā similiter negatiuè rndetur, nisi inuestitura esset necessaria, cū tunc ex ea successori nullum paretur præiudiciū, vel vbi in Ecclesia esset consuetudo talia infeudandi, qn ipsa Prelato vacarent, ita concludit Amed. à Ponte in com. ad titu. Qui feud. dare poss. nu. 157.

Septimo quæro, An succedat in ptāte compellendi executores testamentorum. Resp. quod non solum in hoc, sed etiam in ipso executionis officio ipsis executorib. negligentib. Doct. in c. Io. & ibi Couar. nu. 2. de testa. & hoc communiter approbari inquit Card. in clem. vnic. q. 3. de testam. Pauin. p. 2. q. 7. quod extende etiam quoad potestatem cogendi ipsos executores ad rationes reddendas, Imol. in d. clemē. vnic. sub nu. 13. Franc. in d. c. vnic. de maior. & obed. in 6. q. 1.

Octauo quęro, An succedat in exactione manualis obediētię, q̄ in quibusdam

busdã locis statuto die clerici diœcesis suo plato exhibere solēt cũ mune- tib. Resp. videri dicendũ, qđ sic p tex. in c. his, q̃ de maior. & obed. verũ Card. Zab. ibi, q. 4. in fi. dicit non obseruari, qđ Capitulũ exigat obedientiã, sed Neapoli Sede vac. fuit obseruatum cõtrarium in prima Dñica mensis Maij, exigendo Capitulũ reuerentialē, & manualē obedientiã ab ijs, q tenētur cõparare cũ florib. fructib. cereis. alijsq. munusculis, & hoc ex iuris dispõne iux. tex. prælleg. accedit ēt quia obedientia est de lege iurisdictionis, c. conquerente, de off. ord. in qua Capitulũ succedit. Exigit obedientiã manualē

Nono q̃ro, Nũ Capitulũ Sede epali vac. succedat in ptãte conferendi bñficia. In quo firmanda est cõclusio negatiua, q̃ probatur tũ de iure cõi per tex. clarum, in c. 2. ne sed. vac. vbi hr̃ hoc nusquã inueniri cautũ in iure, tum de iure nouissimo per constõnem fel. mem. Pij V. incip. Sãctiss. in Christo Pr̃, fol. 1167. in bull. per quam oĩa beneficia epali Sed. vacante quõlibet vacantia ad eorundem epõrum collationē, prouisionē, præsentationem, electionem, seu q̃uis aliã dispositionem quõlibet pertinenita, ipsi Pontifici reseruantur. Quã amplia, & primo etiã vbi collatio bñficiorum per ipsum epm non ex toto libere, sed cum cousilio. vel consensu ipsius Capituli fieri haberet iux tex. in capitu. vnic. ne Sede vac. in 6. in eo. n. casu perinde est, ac si cum consil. tantum hr̃et fieri, quia ad veritatem alternatiuæ sufficit alterum adimpleri, cap. in alternatiuis cum gl. de reg. iu. in 6. huncq; verum illius tex. sensum esse testatur Pauin. p. 2. q. 1. sub num. 2. Nau. consi. 1. ne Sed. vac. in nou. Secundo prædictam conclusionem extende procedere ēt qñ alius ex aliquo spãli iure hr̃et conferre cum epo, Rebuff. in prax. tit. de deuolut. nu. 76. quod põt esse duob. modis. s. vel cum consilio, vel cum consensu epi, & in neutro succedit Capitulum nec in præstatione consilij neq. consensus, si quidem primo casu poterit ille tertius libere conferre irrequisito Capitulo, nec tenebitur aliquem adire loco epi pro tali consilio, d. c. vnic. §. vbi Gem. & Franc. huius rõnem adducunt, & in 2. casu de necessitate erit expectandus successor in epatu, qui consentiat, gl. in d. §. fi. ver. cum cõsilio, & ibi scribentes, gl. in cap. si pro te, de rescrip. in 6. ipsiq; expectanti tanq̃ impedito tps non currit, c. quia diuersitatem, de conces. præb. c. fi. de elect. quod vltimum declara, nisi ille consensus præstandus esset ab epo solum rõne iurisdõnis epalis, vt in concessione iurispatronatus, & decimarum, c. nullus, cum alijs concord. de iure patr. nã tunc succederet Capitulum Pauin. loc. superius, cit. nu. 11. Tertio conclusionem amplia procedere etiã in bñficijs ad ipsum epm pertinentib. iure deuoluto ob negligentiã, vel culpã inferiorum prælatorum non conferentium, vel male conferentium scđm vnã opin. cui se subscribit Rebuff. in praxi. tit. de deuolut. n. 94. & cum huius determinatio pp doctorũ varietatem difficillissima reputetur prout pcipuè est videre omissis apud Abb. & Fel. in præll. c. cũ olim, & apud eosdem, in c. verum, de for. cõp. tãgit idem Abb. sibiipsi cõtrarius, in c. 2. ne Sed. vac. Io. And. Gem. & Franc. tractant, in ca. quenq̃, de elect. in 6. hr̃ p Paui. p. 2. q. 2. diu me cogitabundum tenuit cui potius adhærerē sñiæ, quę ad præsens omni difficulta- An cõferat beneficia.

te

te carere videtur propter d.constitutionem fel.rec.Pij V.generaliter loquentem. Quarto, & deniq; amplia, vt capitulum Sede vac.non possit conferre etiam hospitale in titulum, quia loco beneficij habetur clem. quia contigit,de relig.dom.clem.2.de præb.secus quando ad nutum daretur,vt per Io.Sylu.in tract.de beneficio,p.2.q.11.in fi.

Quæ conclusio recipit plures fallentias, inter quas prima est,vt non procedat in bñficijs,quæ cõiter spectant ad collationem epi,& capituli, quia vno deficiente,vel inhabili existente alter confert,c. vnic. ne Sede vac.in 6.Similiter ex identitate rõnis succedet in ptãte pñtandi, vel eligendi quoties ad vtrumq; simul spectaret electio,& pñtatio, aliàs non, prout declarat Lap.quẽ sequuntur Gemin.& Franc.in d.c.vnic.de maior.& obed.in 6.& ita concludit Lambert. latè notabiliter examinãdo in suo tract.de iure pat.p.1.lib.2.art.13.q.2.prin.& quare in his,quę cõiter epo,& capitulo imminent facienda de facili transeat de vno ad aliũ ptãs,ratio affertur per Io.Monac.in d.c.vnic.ne Sed.vac.in 6.à doctoribus in varijs locis rellata,& illud dr̃ cõiter pertinere,qñ æquale ius quęlibet pars hẽt in actu prout in d.tex.notat Gemin.& explicat plenè Philip.Prob.in addit.ad Io.Monac.in c.cum illis,de præb. in 6.Per quos terminos erit ẽt decidenda dubitatio illa.s. An prouisio præbendæ pœnitentiario(quẽ Conc.Tri. sess.24.de ref.c.8.iussit institui in ecclesijs Cathedralib.)facta à capitulo epali Sede vac.valida sit, vt traditur per Nauar.consi.29.de præb.in antiq.Scdo limita, vt possit in illis præfigere œconomum,seu ipsas ecclesias ad tps cõmendare alicui,vt ipsarum iura regat,& administret,donec fuerit per superiorẽ prouisum,ca.cum vos, vbi Pan.nu.2.de off.ord.Idẽ Pan.in d.c.2.ne Sed.vac.& in c.bonæ de appel.Gem.in d c.vnic.de maior.& obed.in 6.& in d.§. cum vero Pauin. par.2.q.3.quod rõnib.comprobat Fel.in d.c.cum olim,nu.6.& Rebuf. in prax.d.tit.de deuolut.nu.77.& infra. Verũ in Regno Neap.Camera statim capit possessionẽ,vt clare patet ex dictis supra in verbo Beneficiorum possessio,fol. 121.& 124.Tertio limita,vt nihilominus succedat in ptãte instituendi pñtatos à patrono,ꝙ est expressum, in c.1.de insti.in 6. vbi Gem.& Franc. diuersitatis rõnem assignant,quare,s.aliud sit in collatione beneficiorũ,& per Abb.in d.c.2.ne Sed.vac.Itẽ in ptãte confirmandi electiones, quas eps viuens confirmabat,d.c,cũ olim.& per Rebuff.loc.cit.nu.88 Sbroz.in trac.de vic.episc.lib.2.q.70.nu.4.& de vtroque loquitur Pauin.p.2.q.4.& 5.qđ si electio alicuius dignitatis spectaret ad Capitulũ,& Confirmatio ad epm vacante Sede Capitulum duplici iure fungetur iux.tex.in l.si consul.ff.de adop.s. ꝙ eliget iure capitulari,& cõfirmabit iure epali.gl.& doc.in c.pe.de suppl.negl.præl.in 6. Hanc limitationẽ extendi duob.modis,& primo,vt ẽt succedat in ptãte dandi licentiã ædificãdi ecclesiã,ad finẽ,vt ædificans acqrat iuspatronatus,vt decidit Cald.quẽ alij sequuntur,cõs.3.incip.An capitulũ sub titu. de iu.patr, nã si retardaretur assensus vsq.ad aduentũ noui epi periculũ esset in mora,quia posset pęnitere fundatorem contra disposita, in c.3. de iu.pat.Lambert.tamen in d.trac.lib.1.par.1.ar.9.quæst.2.princ.hunc

arti-

articulum more suo discutiendo tanquam nimis dubitabilem reliqt super eo cogitandũ, licet superius dixerit hãc partẽ veluti cõmunẽ esse tenendã in iudicando & consulendo, quam sustinendo declara vt non liceat Capitulo consentire vt in fundatione apponatur conditio aliqua, ꝓpter q̃ pręiudicium aliquod epõ generetur, quia cum non adsit qui episcopale ius tueatur debet hoc oĩo censeri prohibitum arg.text.in c.1.ne Sed.vac. Secundo prædictã limitationẽ extende, posse ẽt Capitulum Sede vacante si patronus esset clericus ex eius motu proprio illi acceptanti ecclesiã conferre, sicut & eps posset. Pauin.par.2.q.5. in fine declarãdo iuxta dicta Lambert. In præalleg.tract.par.1.lib.2.ar.4.q.7.princ. Quarto limita vt possit interponere authoritatem in beneficiorũ permutatione in duobus casibus. Primus est qñ eorũ collatio spectabat communiter ad episcopum & Capitulum ex gl. notab. & communiter approbata in clem.vnic.in ver.conferãtur, & ibi Imol.nu.11.de rer.permut. Zab.cõs. 39.n.2. Secundus casus est qñ beneficia pertinẽt ad collationẽ tertij idẽ Zab.cle.1.ver. Duro de hæret. Quinto limita vt possit recipere beneficiorũ resignationem Panor.in d.c.cum olim, q fatetur ita ꝑ maiorẽ partẽ Domin.de Rota fuisse conclusum refert, & sequitur Gemi.in d.c.vnic. casu.22.de maior.& obed.in 6.idem tenet Philip.Franc.in c.1.sub nu.7. de rer.permut.in 6.ꝙ quidem declara procedere tribus modis: primo quando fieret ex causa necessaria non aũt libere, & simpliciter Rebuff. loc.superius cit.num.95.vel qñ fieret in pęnam ipsius resignantis vt clare elicitur ex extraua. Execrabilis.§.cæterum de pręb.& fuit originarie ex mente Lap.in addit.ad Feder.de Sent.in tract.permut.benef.q.46. Secũdo declara, dummodo talis resignatio, & collatio fiant ante prouisionẽ factã de prælato in Concistorio ẽt anteq̃ possessionẽ capiat, & ita apud Rotãm fuisse resolutum in simil.b.terminis refert Paris.in tracta.de resign.benef.lib.7.q.23.nu.47. Tertio secundum eundẽ Paris.declara procedere in beneficijs quorum collatio ad episcopũ & Capitulũ simul ptinent ex cõis, & veriori opinione ratione vt ibi per eum, à quo vltimo excipe nisi Capitulũ Sede vacante esset in possessione conferẽdi & recipiẽdi resignationẽ beneficiorũ spectantium ad collationẽ solius epi, cum in istis attendatur possessio c.consultationibus, de iurepatr. Decius consil. 126.nu.2. Sexto limita vt possit ex causa vnire beneficia in omnibu. casibus, in quib. poterat episcopus, dummodo nihil pereat de iure episcopali & cum hoc simpliciter transeunt doctores in clem.1.de stat. monac. & in præalleg.c.1.de maior.& obed.in 6. Petrus de Perus.in tracta.de vnion.eccles.c.4.nu.29. Io.Bapt.de Caccialup.in tract.de vnionibus art.3. sub nu.19. Rebuf.in prax.tit.de vnion.benef.nu.36. Quod ẽt vendicabit locum à contrario sensu vt Sede vacante possit ex causa dimembrare beneficia vnita in eo casu, in quo poterat episcopus. Rebuff.in prax.ti.de vnion.reuoc.nu.19.& tam vnio quam ipsius vnionis dissolutio durabũt etiam in tempus noui episcopi creati, vt concludit idem Petr.de Perus. in tract.de reuocat. vnion.nu.16.& 18.& habetur per Felin. in d.c.cum olim in fine, & in materia vnionis beneficiorum plura salubriter sancimus

uit Conc. Trid. ſeſ. 7. de ref. c. 6. & 7. ſeſ. 24. de ref. ca. 13. & 15. & ſeſ. 25. de ref. ca. 9. §. inſuper acceſſiones. Septimo & denique limita quod quãuis non ſuccedat in collatione beneficiorum, poterit ex cauſa deſtituere bẽneficiatos ipſis beneficijs, illoſque ſeruatis de iure ſeruandis priuare Doct. in d. cap. cum olim Pauin. par. 2. q. 6. in princ. Per quæ remanet expedita quæſtio iſta & inſuper oſtenſum quid poſſit Capitulum Sede vacante, & quid non poſſit in beneficialibus.

An cõcedat dimiſſorias ad ord.

Decimo quæro, An Capitulum Sede vacãte poſſit dare literas dimiſſorias, ſeu reuerẽdas ad ordines ſuccipiẽdos. Reſp. ꝙ ante Cõc. Trid. abſolute id poterat per tex. expreſſum in c. cũ nullus §. epo, de temp. ord. in 6. hodie verò ex Conc. Trid. ſeſ. 7. de ref. c. 10. nõ põt illas concedere ſub pęna inibi contenta tam reſpectu Capituli q̃ ipſius ordinati. Quã diſpoſitionem amplia ẽt ſi Capitulũ haberet territorium diſtinctũ & exemptũ ob immemorabilem poſſeſſionẽ, & ſint iudices ordinarij prout reſcriptum fuit à S. Congregatione Capitulo Salmantino. Secundo amplia ꝓcedere ẽt in literis dimiſſorijs conceſſis ad primã tonſurã per glo. in c. 1 ver. clericum. de temp. ord. in 6. Maiol. de irregular. lib. 4. c. 2. idq; confirmatur cũ ſecundũ canoniſtas prima tonſura ſit ordo c. cũ cõtingat. vbi doct. de ætat. & qual. gl. in c. eoſqui, de temp. ord. in 6. Tertio pęnã impoſitã reſpectu ordinati extende ẽt in eo q̃ tales literas non à Capitulo, ſed ab alijs quibuſuis in iuriſdictione epi loco Capituli ſuccedẽtib. obtinuerint vt habetur in eo. Conc. Tri. ſeſ. 23. de ref. c. 10. ſuſpendente ẽt ipſo iure cõcedentes illas ab officio & beneficio per annũ. Eandẽ limita & primo vbi vacatio eccleſię fuerit diuturnior anno, quo tranſacto Capitulũ id poterit. Secũdo ſtãte neceſſitate, ſeu arctatione beneficij habiti vel habẽdi ordinẽ requirentis, nã tũc poterit infra annũ à die vacationis illas cõcedere, q̃ caſus in eod. Cõcilij decreto ſeſ. 7. de ref. c. 10. exprimuntur.

Et refertur S. Congregationẽ declaraſſe facultatẽ remittendi interſtitia Epiſcopo competentem ex cauſis comprehenſis in c. 11. 13. & 14. ſeſ. 23. de ref. tranſire in Vicarium Capituli Sede Vacante, quando tamen ex decretis eiuſdem Concilij poteſt concedere licentiam ordinandi.

Tertio limita vt poſſit approbare, de vita, & moribus habentes priuilegium à Summo Pontifice recidiendi ordines à quouis Antiſtite cum approbatione Ordinarij de vita, & moribus: quia per talem atteſtationẽ non eſſet dare literas dimiſſorias, ſed ſolum literas teſtimoniales idoneitatis quas dare non prohibetur Nauar. conſ. 19. de temp. ord. in antiq.

Hinc cõtingit dubitare de duobus. Et primo qa in prælleg. tex. Cõc. Trid. ſtatuiẽ ordinatus in minorib. ordinib. cõtra formam illius decreti nullo priuilegio clericali gaudeat, an poſſit habere beneficiũ. Reſp. ꝙ prima facie videt̃ dicendũ ꝙ nõ, qa ꝙ quis ſit capax beneficij eccleſiaſtici, eſt clericale priuilegiũ vt ꝓbatur in c. ex literis, de trãſac. & in c. 2. de inſt. Verũ qa taliter ordinatus ex mẽte Nau. cõſ. 20. de tẽp. ord. in antiq. hoc priuilegiũ nõ amittit ipſo iure, ſed debet illud amittere ꝑ ſententiã, vel per exceptionẽ, ſequitur ꝙ poterit beneficium habere anteq̃ priuetur, & ratio eſt quia Conc. Trid. vtitur verbo gaudeat, ꝙ cum ſit futuri temporis

non

non infligitur pœna ipso iure iux. glo.receptam in reg. in pœnis,de regul iur.in 6.

Secundo dubitatur, Nũ hñs literas dimissorias suo epõ continentes facultatẽ suscipiendi ordines à quocunq; Catholico Antistite si deinde anteq̃ ordinetur,& sic re integra suus eps moriatur,possit virtute illarũ ordinari. Resp.ꝙ sic,vt determinat,Card.cõiter receptus in clem.fin.in q.5.de elect.Nau.in c.placuit,nu.163. de pen. dist.6.& in consi.49.de tẽpo.ord.in antiq.in 2.p.Romæ impr.f.747.Henric.Henriq.in sum.lib.10. de ordinis Sacram.c.22.in fi. hocq; interpide tenendũ latè demõstrat. Io.Gutier.li.2.canon.qq.c. 18. extendens ẽt in literis concessis ad recipiendos ordines à Capitulo Sed.vac.in casib.tñ in quib.id potest.f.vt finita Capitula potestate nihilominus validæ sint, nisi nouus eps eas reuocauerit anteq̃ exequantur,& sortitæ fuerint effectum,consulit vero ibid.sub nu.12.ordinatorib.vt in vtroq. casu si tpe pñationis dictarũ literarum corã eis sciuerint nouum prælatum atq. successorẽ possessionem eiusdẽ epatus cæpisse,vel in epatu adesse illas non admittãt,nisi re ualidatæ,vel nouiter à successore cõcessæ productæ fuerint,vel ab eius officiali gñali ad id spãle mandatum hñte, & hoc pp præsumptionem fraudis cũ faciliter contingere possit,ꝙ illæ sint reuocatę,idq.ordinandus subiceat, sicuti semel hoc fatetur accidisse,alias vero proculdubio poterint illas acceptare, & ipsarũ virtute ordines in eisdẽ contentos cõmendatis cõferre.Hæc ille cõfirmatur, qa gratia per mortẽ concedentis non expirat,c.si sup gratia,de off.deleg.in 6.c.si cui præb.eo.lib.& est com.doctorum snĩa;Gigas de pensio.q.91. Rebuff.in prax.benef.tit.de gratia,nu.2.Sylu.in verbo priuilegiũ.§.14.Nau.optimè in man.confes. c.27.sub nu.253.in 4.recognitione. Hinc idẽ voluit consi.1.de priuil.in antiq.facultatẽ dispensandi epõ datam non expirare per obitum Papę. Amplia idem dicendũ in licentia,q̃ quis hẽt audiendi confessiones,vt non desinat valere p mortem concedentis, nisi fuerit concessa vsq; ad eius beneplacitũ iux.tex.in c.si gratiose,de rescr.in 6.secus si vero si fuerit apposita clausula donec aliud decreuerit huiusq. dñię rõnẽ assignat, Nau.consi.2.de priuil. in antiq. secus ẽt vbi non simpliciter fuerit,dictũ ad beneplacitum,sed donec reuocauerit, Dec.consi.108.vel etiã si fuerit concessa ad certum tps,quod adhuc expletum non esset,nisi postea fuerit ex causa per successorem reuocata,arg. tex.in c.cum ad hoc,vbi Inn.de clet.non resid.Card.& Imol.in clem.si.

Dimissorio non expirant per mortem concedent

Vndecimo quero, An capitulũ Sede vac.possit cõcedere licentiam extero epõ exercendi põtificalia in ecclesia vac.Resp. ꝙ sic præterquã ordinandi subditos, vel eos, qui sunt sub iurisdõne ipsius capituli Sede vac.infra annum p dec. Conc.Trid.sess.7.c.10.de refor.Henriq.in sum. lib.10.de ord.cã. 22.vbi intellige concilium de secularib.ordinandis,& apparet ex verbis eiusdem Conc. Post annum uero nullum dubiũ est, quoad subditos ipsius capituli,& tunc neq. obstabit idem Conc. Trid. sess.6.c.5.etiã quoad exteros cum dimissorijs suorum superiorum,ut tenet Nau.in consi.21.de temp.ord.in antiq.& consi.44. eo.tit.in nouiss.

An possi. concedere licentiam episcopo exercẽdi põtificalium.

Aduer-

An indulgentias, cõcedere

Aduerte, qđ Vicarius capitularis Neap. Sede Archiep. vac. infra annũ renuit concedere licentiã Ēpo in ciuitate, seu dioecesi Neap. cõmoranti, vt præuio ipsius Vicarij examine, & approbatione ordinare possit regulares existentes de familia in Conuentib. præd. Ciuitatis, & vide decretum de ordinatione regularium relatum in verbo ordo.

Duodecimo quæro, An capitulum Sede vac. possit concedere indulgentias, quas posset ẽps si viueret iux. tex. in c. cum ex eo cum concord. de pœn. & remis. Resp. omissis in hoc variorum doctorum citationib. cõiter teneri, qđ non, quia licet ptãs concedendi indulgẽtias pertineat ad clauem iurisdictionis, vt per D. Tho. 3. sent. 20. dist. q. 4. art. 2. est vere iurisdictio concessa ẽpali dignitati, c. accedentib. de excess. præla. de qua com. testatur Zab. in clem. 2. q. 3. de pœn. & rem. Paui. p. 1. q. 4. attñ Lud. Bolog. in suo tract. de indulg. ex professio hunc articulum tanq̃ frequẽtem, & necessarium examinando partẽ affirmatiuam tenet. Huic etiã parti vr̃ inhærere. Nau. de iubil. & indulg. notab. 31. nu. 7. præsertim si capitulũ Sede vac. id hr̃et ex consuetudine, Henriq. in sum. lib. 7. de indul. c. 31. tutius tñ esset, vt capitulum hoc committeret alicui episcopo, qui suo nomine hoc faceret, vt in simili, s. in electo, & confirmato in episcopum nondum consecrato, inquit Zab. loc. cit. & in terminis nostris, Panin. eum sequendo, d. q. 4. sub nu. 5.

Verum, quia propter difficultatem congregandi totum capitulum, præsertim in his, quæ celeritatem desiderarent, item ob contradictionẽ ac discordiam, quæ oriri posset inter singulos de canonicis cõmodius, & expediens visum fuit, vt hanc iurisdictionem, quæ penes ipsum capitulum residet vni committat, vnumque ad illam exercendam deputet, iure igitur optimo Sacros. Conc. Trid. sess. 24. ca. 16 sanciuit, vt infra octo dies, &c. Circa, quod de pluribus dubitare occurrit.

2 Primo dubitatur † stante præfixione termini octo dierum, infra quẽ capitulũ cogitur Vicarium eligere, quis interim administrabit. Resp. ꝙ q̃uis videatur dici posse Archidiaconum debere tunc tp̃is vices Vicarij sustinere per tex. in c. 1. & in c. ad hæc, de off. Arch. idq. ẽt sentiat Iac. Sbroz. in tract. de vic. episc. lib. 1. q. 61. tñ quia ex diuersis non fit illatio, & d. iura loquantur sede repleta, non aũt Sede vac. quo casu de iure trãsit in capitulum iurisdictio, vt satis abundè supra scriptum fuit, dicendũ puto infra octo illos dies totum capitulũ administrare debere, posseq; ẽt prædictum numerũ octo dierũ pro Vicarij electione restringere breuiorem statuendo per tex. in c. ecclesia vestra, vbi Abb. not. 1. de elect.

2 Secundo dubitatur. Quid si adesset discordia inter canonicos in electione Vicarij, & plures ad hoc officium assumerentur, Resp. ꝙ in hac controuersia magis idoneus, & habens qualitates Concilij remanere debet, cęteris remotis ex declaratione Sacræ Congregationis.

3 Tertiò dubitatur † An facta electione, vel cõfirmatione possit postea illũ reuocare, Resp. affirmatiuè per Paui. p. 2. q. 10. sub num. 7. nam vicarium posse ad libitum remoueri ab eo cuius est vicarius, modo solum hẽat ptãtem ab illos asseruit. Nauar. consil. 9. de elect. in antiq. & D. Antonin.

tonin.3.par.suę Sum.tit.19.c.10.§.2.in fi.ita testatur se Paduę consuluisse,arg.tex.in c.fi.de pręcar.tñ huiusmodi amotio nō debet fieri sine causa,cum absque ea variatio à iure improbetur ex annotatis per scribentes in c.publicato de elect.nec non ad fauorem Vicarij dici posset iustã, & rationabilem causam in reuocatione requiri,etiam si à capitulo simpliciter & sine certa temporis præfinitione constitutus esset,vel cum adictione clausulę ad beneplacitum,q̃ clausulã non importare liberã voluntatem,sed ad arbitriũ boni viri referri debere voluerunt Abb.in ca. verum,nu.6.de for.compe.Ias.in l.si sic legatum nu.6.de leg.1. Fel.in c. 1.sub nu.51.de const.Capy.decis.116.nisi ex cōi loquēdi vsu pro libero arbitrio sumeretur sicuti apud Gall.refert.Menoc.de arb.iud.lib.1.q.8. nu.10.ad cuius corroborationem faciũt ea, q̃ idē tradit in addit. ad 1.li. q.55.nu.21.& ratione cōprobat̃ qa si canonici pro libito eorum voluntatis possent auferre vicario cōmissionē ei factã,sequeretur absurdũ.s. q̄ ipse vicarius segniret se haberet in administranda iustitia in canonicos particulares, vel dependentes ab eis,hoc enim non procedit in vicario epi ad beneplacitũ constituto,cũ ad eius nutũ possit libere remoueri arg.tex.in l.iudicium soluitur,ff.de iudic.cũ cōcor.adductis p Sbroz. in tract.de vicar.episc.lib.3.q.32.siquidē epus iudicare pōt de per se absque vicario,secus in Capitulo post octo dies.idq; & fortius locũ habere asserendũ est in vicario capitulari expresse electo,durāte Sedis vacatione,vel ad certũ tēpus determinatũ, vt eo magis sine iusta causa amoueri nō possit ante tēpus finitũ,alias capitulũ teneretur ad interesse.Frecc. in tract.de subfeud.li.2.autho.9. verũ in cōtrariũ magna est authoritas D.Antonini loc.cit.loquentis in proprijs terminis. Inter iustas aũt causas deponēdi vicariũ ab officio enumerãtur sequētes,quarũ prima est, q̄n in suo officio negligens admodũ esset.l.fi.ff.vbi pupill.educ.deb.& l. si quos,C.de offi.pręf. pręt. & eo magis si ob eius negligentiã in iustitia nō ministrata aliqs mortuus fuerit.Boer.decis.153.n.20.Secunda causa iusta esset,q̄n pręuaricaretur in ipso officio illũ male gerendo , scilicet vēdendo iustitiã,& his similia faciēdo Pet.Bellug.in Spec.Prin.rub.26. de priuat.offi.§.princeps n.6.quinimo Capitulum teneri de delicto Vicarij ab eo cōstituti,nisi quãto citius sciuerit,eius delictum purgauerit. scriptũ reliqt Pau.loc.cit.sub nu.22. Tertia causa iusta esset,q̄n apparet insufficiens in exercitio illius officij c.q̃uis triste 7.q.1. Boer.decis. 149. nu.17.Menoc.has causas ex ordine colligens in addit.lib.1.de arb.iud. q.55. nu.29. Neq; ignorãdũ existēte iusta causa posse capitulum Vicarium reuocare,ēt si interpositũ fuerit iuramentum,vel ab ipsis canonicis sub certa pęna promissum de non reuocãdo, vt & contrauenientes nō sint periuri nec pęnæ debitores efficiãtur D.Antonin.loc.præal.Pauin.d.q.10.sub nu.7.Sbroz.in d.trac.lib.3.q.32.nu.7. An scilicet capitulũ possit ad libitũ amouere Vicariũ aliàs per ipsum electũ seu cōfirmatum,placuit nobis pro norma,& exēplo aliarum ecclesiarum huc transcribere,q̃ circa hoc & alia sancita reperiuntur inter Cōstitutiones, & decreta Sexti Concilij Prouincialis Mediolanensis, & habentur apud

acta

acta eiusdem ecclesiæ par. 1.pag.306.& sunt prout sequitur.

Capitulum Sede Episcopali vacante Vicarium constituat, cõfirmet ve,qui omnino iuris Canonici Doctor sit; quod si huiusmodi vir in Collegio capitulove non extat, alium de capitulo, quisquam maxime potest idoneus sit.deligere potuerit.

Eidem Vicarium semel electum mutare ob causam licebit, modo alium octo dierum spatio cõstituat, alioquin illius eligendi facultas ad Metropolitanum aut ad eius antiquiorem suffraganeũ Sede Metropo litana vacante pertinebit. Electione vero in controuersiã aut in dubiũ adducta,is electus censeatur,q à capituli maiori parte delectus fuerit.

Ne vero œconomus,ceterive Officiales semel electi à Capitulo mu tentur nisi ea electio etiam viuente Episcopo ad Capitulum pertineat.

Vicario autem,alijsve Officialibus absentibus, substitutorũ electio ad Vicarium,non ad Capitulum spectet.

Cum Vicarius,aliusve Officialis a suo munere amouendus erit,fas sit Capitulo Vicariũ ipsum,Officialesve ad reddendam rationẽ admini strati muneris compellere,eosq; p modo culpę ẽt non expectato nouo prælato punire:qui nihilominus eandem administrationis rationem, q̃ Sede vacante reddiderint,exigere possit,atq;in eos, q̃uis per Capitulum absoluti essent,animaduertere vt iuris erit.Hæc ibi.Ex quib.infertur,ꝙ si mutare Vicariũ ob causam licebit, sine causa non permittendũ,Neq; huic conclusioni obstabit authoritas D.Antonini cõtrarium asseuerantis,siquidẽ non est mirum si p̃fatus Doctor in eã descẽdit sen tentiã tunc tpis, quo capitulũ per se ipsum valebat iurisdictionẽ exerce re,neq; ad Vicarij deputationem arctabatur,ad q̃ hodie vigore decreti Conc.Trid.omnino tenetur.Neq: à præd.administratione erit illico re mouẽdus nisi causa,quę aduersus ipsum Vicariũ opponitur,bene põ derata,& qua mente,quove spiritu d.oppositio fiat,& nisi ex informatione capta aliquid substantia se appareat,quia non est indulgendũ ma litijs hominũ,sed potius obuiandũ l. in fundo,§.cẽsuimus, ff.de rei vẽd.

Terminum octo dierum post mortem Episcopi præscriptum capitu lo ad constituendum vicarium ex decreto Conc.Trid.sess.24.c.16 refertur sacram eiusdem Concilij Congregationem declarasse currere capitulo etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiã, quando tamen à Summo Pontifice fuerit Episcopus absolutus à vincu lo prioris Ecclesiæ,quia tunc dicitur proprie vacare sedes per trãslationem etiam ante adeptam possessionem secundæ ecclesię.Host.in sum. de translat.Episc.sub nu.6.Abbas in consi.101.par.2.Franc.Marc.decis. delph.1098. & tunc cessare administrationem,& fructuum perceptionem censuit sacra Congregatio super causis Episcoporũ, quicquid dicat Alphons.Hoied.in tract.de benef.in compar.par.1.c.3.n.12.Ex quo sequitur infra illos octo dies non arctari capitulum ad constituendũ Vicariũ, & successiue posse de per se administrare cum voto cõsultoris in casibus,in quibus eo opus erit,sed ne Ecclesia,ciuitas,Diœcesis, & Tribunal infra illud tempus detrimẽtum patiantur,cõsulo, vt Capitulum

deputet

deputet personam, quæ nomine ipsius administret per septẽ dies, absq; tñ facultate determinãdi causas, & procedẽdi ad actus irretractabiles, sed tantũ ad actus currentes, & ad ea, quæ celeritatẽ exigunt, & interim deliberare de qualitate Vicarij deputãdi, q ad id munus obeundum sit idoneus, & attẽte considerare, an expediat illum ad certum tempus cõstituere, an verò durante Sedis vacatione, an cũ omnimoda potestate, an verò aliqua reseruare, & quę, & pro dicta inuestigatione faciẽda omnes Canonici habentes vocem in capitulo non semel, sed pluribus vicibus consulto per eũ, ad quem spectat, conuocari debent, vt de hoc tractatus inter eos habeatur, omniaq; agere pręuia Missa de Spiritu sancto.

In casu verò in quo Vicarius constitutus non esset Doctor, potest capitulũ in ipso actu deputationis, dare ei consultorem Doctorem, vt præximus fol. sup. alioquin poterit ipse Vicarius eligere cõsultorẽ sibi bene visum, partib. nõn suspectũ, in casib. in quib. eo opus erit, vt fertur eandem Sacram Congregationem super causis Episcoporum censuisse, ꝑ quam fuit etiam dispositum, & plurib. capitulis rescriptum, vt nequeat capitulum amouere Vicarium sine causa approbanda prius ab ipsa Sacra Cõgregatione, quæ certiorari debet, alioquin reuocatio esset nulla.

4 Quarto dubitatur † An facta electione Vicarij videatur translata omnis potestas à capitulo in uicariũ, ita ut nihil remaneat apud ipsum capitulũ. Resp. quod post vicarij electionem capitulũ non abdicat à se iurisdictionem, sed illius exercitium tantũ: nam q per aliũ facit per se ipsum facere uidetur ex iuris regula, In commissione tñ Vicarij potest capitulum sibi aliqua reseruare, ut colligitur ex dictis per Ioan. Gutierez lib. 1. canon. q. c. 11. nu. 10. dum inquit posse Vicarium rite à capitulo Sede episc. Vacante cum plena, omnimoda, & libera potestate deputatũ cõcedere literas monitorias generales ad finem reuelationis, nisi id expresse in mandato, seu commissione denegetur, uel restringatur ad alia, reseruando cætera ipsi capitulo. Prædicta amplia ẽt quãdo Metropolitanus, uel alius ex episcopis antiquior iuxt. Concilij decretũ ipsum Vicariũ cõstitueret supplendo capituli negligentiam, ut non per hoc capitulum iurisdictione priuetur alijs uicibus, ex quo sequitur quod si Vicarius à Superiore cõstitutus ex hac uita migraret uel renũciauerit, uel decursum esset tempus ad ꝙ creatus esset, possit denuo à capitulo alter uicarius eligi, & non à Superiore, cũ illa neglig ẽtia capituli suggillet personas, nõ aũt inducat iurisdictionis priuationẽ, cum capitulum sit iudex ordinarius, & ad huius comprobationẽ cito ea quę in simili scripta fuerunt supra in uerbo Archiepiscopi authoritas auth. 18. sub nu. 19 Per q̃ non intendimus affirmare ꝙ si Metropolitanus, uel is ad quẽ in hoc casu spectat supplere defectum, & negligentiam capituli, differret Vicariũ deputare, licere capitulo pęnitẽdo se de cõmissa negligẽtia ad Vicarij creationẽ ꝓcedere, qa eo ipso ꝙ lapsum est tempus dierũ octo, ius est quęsitum ipsi Superiori, & fit executio ab ipso iure, seu Cõcilio trãsferẽte statim illã potestatẽ ad Metropolitanum, & ideo facta deuolutione nõ est locus purgationi moræ ex allegatis notabiliter per Geminian. in cap. fin. nu. 8.

de suppl.negl.prælat.in 6. Hinc infertur etiam post vicarij constitutionē ad capitulum spectare, ne ecclesiastica libertas, seu iurisdictio aliqua ex parte imminuatur, prout de hoc Sanctissimus D.N.D. Clemens Papa VIII. capitulum Neap. monuit apostolicis literis tenoris sequentis, videlicet.

Dilectis filijs Canonicis, & Capitulo Ecclesiæ Neapolitanæ.

CLEMENS Papa VIII. Dilecti filij, salutem & Apostolicam benedictionem. Pie, ac merito literis ad nos scriptis, deploratis iacturam, quę a vobis, & ab insigni ista ecclesia nuper facta est in obitu venerabilis fratris nostri Archiepiscopi vestri Alphonsi Cardinalis Gesualdi, cuius animæ sempiterna gaudia tribuat Deus, & nos etiam viri pietate, & vitę integritate, ac multis meritis præclari, atque in hoc sacro Ordine amplissimi mortem doluimus, sed in Dei voluntate omnes conquiescere æquū est. Vos interea pro eo quod vos decet, dū ecclesia ista, q̄ paterne amamus, & in visceribus Christi gerimus, Pastore proprio viduata est, dare operam vt cultus Dei & ecclesiastica disciplina accurate conseruetur, & vos ecclesiæ eiusque iurisdictio, libertas vbiq; sarta, & recta sit neq; vlla ex parte imminuatur. Deniq; quicquid ad Dei honorē, & animarū vtilitatem pertinet summa inter vos cōcordia procurate q̄ diligentissime, & agite quoad Deo bene iuuante, idoneū Pastorem, & Archiepiscopū, vt maxime cupimus ecclesiæ isti præficiamus, vobis, filij, Apostolicā benedictionē nostrā benigne impartimur. Dat. Romę apud S. Petrum sub annulo Piscatoris. Die vij: Martij 1603. Pontificatus nostri anno 12.

Syluius Antonianus Card.

5 Quinto dubitatur † quid agendum quando allegaretur ex aliqua causa suspectus Vicarius à Capitulo deputatus. Resp. in eo casu ad Capitulum esse recurrendum, ipsūmque posse eligere arbitros ad cognoscendum de causis suspitionum, quæ proponuntur eo, scilicet modo quo episcopus potuisset, & ita sacra Congregatio censuit, quod si causæ suspitionis militauerint in eo casu posse capitulum illas causas à Vicario auferre, & alteri committere.

6 Sexto dubitatur, † An teneatur eligere personam de gremio ipsius Capituli. Resp. non esse de necessitate, si vero adesset idoneus cæteris paribus esset præferendus ex declaratione sacræ Congregationis, quæ etiam voluit irritam esse electionem Vicarij non doctoris, quando haberi potest doctor. Item quod si episcopus demortuus reliquerit vicariū non doctorem, Capitulum non debet illum confirmare, sed alium qui sit Doctor. eligere. Et quid si in capitulo nullus ex canonicis adesset doctor, & fieret electio in Vicarium unius ex ipsis, an eidem possit deputari consultor. Resp. quod sic cum per constitutionem Leo. X. incip. Regimini uniuersalis ecclesiæ fol. 188. in Bullar. inter alia sit dispositū, quod iudices à Sede Apostolica deputati, si in altero iurium graduati non fuerint, assessorem partibus non suspectum, ab ipsis partibus, uel earum altera requisiti, assumere & secūdum ejus relationem iudicare teneātur.

7 Septimo dubitatur † qn̄ creatur Vicarius ex canonicis ipsius Capituli, an

li,an debeat hr̃e salarium, ex bonis ecclesiæ vacantis. Resp.affirmatiuè ac si esset quilibet extraneus,qa officiũ suum nemini dẽt esse dãnosum l.sed si qs ex signatorib.ff.quemadm.test.aper.& nemo tenetur suis stipendijs militare,c.cũ ex officijs,de præscr.illudq.ei soluatur pro labore quem exercet ad opus, & vtilitatem ipsius prælaturę, & hoc exp̃sse firmat Card.in clem.statutũ,q.7.de elect.& Imol.ibid.num.13. Sbroz.de vic.episc.li.1.q.55.nu.7. Sed an possint ipsi canonici cõuenire,& pacisci cũ Vicario ab eis eligendo,vt teneatur salariũ, & oẽ aliud emolumentum diuidere inter se,& alios canonicos, vide Nau.consil. 2.ne prælat. vices suas in antiq.pro negatiua consulentẽ,qa in hoc admitteretur simonia,non tñ inciderent in pęnã extrauag.2.de simo.ẽt si reipsa participarent,quam non habere locum,nisi in simonia commissa,in ordine vel beneficio voluit etiam ipsemet in Man.confess.c.23.nu.111.

8 Octauo dubitatur † qñ Vicarius capituli eligitur vnus ex canonicis interueniẽs in choro cum canonicali apparatu, vt lucretur distributiones,an dẽat sedere primus inter alios canonicos. Rñdeo negatiuè,sed dẽt sedere in loco sui canonicatus,antiquiores non p̃cedendo p text.in c.collatione,vbi Gem.nu.6.& Fran.nu.4.de app.in 6.Nicol.Boer.in addit.ad tract.de auth.magni conf.nu.66.in illo.n.casu cõsideratur,vt canonicus,& non,vt Vicarius,Menoc.de arb.iud.lib.2.cen.1. casu 68.nu. 23.& ideo non debet attendi illa qualitas dignitatis Vicariatus.Frec.de subfeud.li.1.c.incip.Alia ẽt fuit quæstio,nu.7. nisi consuetudine cõtrarium in aliqua ecclesia esset inductum. Nau.cõsi.2.de offi.vic.in antiq.

Successiuè hæsitare contingit de duob.& primo,qñ non eligitur Vicarius ex canonicis, an in choro, & in processionib. occupare dẽat primum,& honorabiliorem locum. Ad quod respondendũ vr̃ ei esse præferendum Archidiaconum, seu aliam dignitatem maiorem, & primã post Ep̃m,cuius maioritatis signa pulchrè recenset,Io.And. & Gemin. in c pen.de offi.legati,in 6.determinantes,quod in ecclesijs, in quibus, Præpositus præfertur Archidiacono,hanc maioritatem retinet Præpositus,ẽt si Archidiaconus gerat vices Ep̃i Sede vacante,& tunc tp̃is impediret Præposito , quia illa potestas vti temporalis, & breui duratura non facit eum haberi maiorem,sequitur Felin.in rub.de maior.& obedien.num.10.& Nicol.Boer.in tract.de Ordine,& præced.graduum vtriusque fori,par.1.nu.21. & expresse in terminis nostris firmat Sbroz. lib.2.de Vicar.episc.q.25. nu.20. Dubitatur secundo, Num Vicarius Sede vacante ex Canonicorum numero electus habeatur pro præsente ad effectum lucrandi fructus. Respõdeo per infrascriptos Doctores videri quod sic,quia censetur esse in seruitio ecclesiæ ea ratione,cum magis commodum sit Ecclesiæ,vt deputetur vnus ad exercendam iurisdictionem, propter difficultatem congregandi totum capitulum,& discordias,quæ possunt oriri inter singulas. Paul.in tract. de off.& potest. Cap.sed.vacan.par.2.quest.10. sub num. 5. cui concinit Rebuff. in praxi.par.1. titul. de Vicar. Episcop.num.5.subnectens,quod consuetudo multarum Ecclesiarum illũ absentem non excusat.sequitur Rota Ro.

Quẽ locum in choro,& processionib.habere dẽt vicarius Capitularis non electus ex Canonicis.

An vicarius decapituligremio electus Sede vac. dẽat in obseruãtia fructus lucrari.

decis.122.diuers.n.6.par.2.Verum in hoc casu,qñ.s.Vicarius à capitulo sede vac.de ipsius corpore eligitur dū à choro absens,exercet officium suum,illiq; tpe diuinorum officiorū incumbit,vt nō debeat quotidianas distributiones percipere dicendum putat. Alex.Monet.in tracta.de distrib quotid.par.2.q.11.nu.83.& rationib.de quib.ibi per eum.

9 Nono dubitatur † An possit plures vicarios cōstituere.Resp.affirmatiuè siue plures æquè principales, siue vnū generalem, & aliū foraneū, præsertim,vbi esset ampla diœcesis.Pauin.p.1.q.10.nu.6.Sbroz.de vic. epis.lib.1.q.50.nu.2.ac ēt alterum vicarium monialium,vbi episcopus viuens illum separatum constituebat,vt obseruatur Neapoli.

Refertur.S.Congregationem censuisse ex decreto Conc.sess.24.cap. 16.à capitulo sede vac.vnum tm̄ Vicarium esse eligendū, cæterum nō esse eo decreto sublatā consuetudinē duos,aut plures eligendi præsertim immemorabilem. Et ego accepi obseruari, quod qñ duo episcopatus sunt vniti, & capitula Cathedralium Ecclesiarum sunt separata,per obitum Episcopi constituuntur duo Vicarij, vnusquisq. in sua Diœcesi.

Ad maiorem corroborationem eorum,quæ diximus supra sciendū est extare declarationem tenoris seq.

Pro capitulo Salernitano supplicatur Illustriss. & Reuerendissimis Dominis Cardinalibus interpretationi decretorum Sac.Conc.Tridē. præfectis declarari subscripta dubia.

An capitulum Sede vacante duos Vicarios constituere possit,vt alternis mensibus Vicariatus munere fungantur,si ita ab immemorabili tempore consueuerit.

An item possit certum tempus in ipsa Vicarij deputatione præfinire,quo elapso eius iurisdictio expiret.

Reuer.Dominis Canonicis,& capitulo Ecclesiæ Salernitanæ.

Reuerendi Domini. Ad duas dubitationes libello his literis adiūcto comprehensus,& nomine vestro Sacræ Congregationis Cardinalium Conc.Tridē.decretorum ex Sanctissimi D.authoritate interpret.propositas,sic Congregatio ipsa(quoad primam attinet)respondit,si legitimè probetur immemorabilis cōsuetudo posse vtiq; capitulum huiusmodi Vicarios constituere, dum tñ illis qualitatibus sint præditi,quas Trid.Conc.c.16.sess.24.requirit. Ad secundam respondit capitulū tempus præfinire posse. Quam Congregationis de vtroque sententiam vobis notam esse volumus. Deus vos seruet incolumes,gratiæque suæ donis participes faciat.Romæ die 26.Iulij 1589.

Vester in Domino.

A.Card.Caraf.

10 Decimo dubitatur † An Vicarius à capitulo deputatus possit aliū substituere.Resp. negatiuè nisi in trib.casib.Primus est,qñ ad modicū tp̄s, & ex magna causa, ac non nimis frequenter aliū loco sui relinqueres. Host.in c.clericos, de offi.vic.Zab.in clem.vnic.eod.tit.q.19.Secundus casus est vbi hāc potestatem in mandato specifica à capitulo habuisset,

Pauin.

Pauin. par. 2. q. 10. consulens q quando à capitulo in cōmissione datur potestas substituendi, ad cautelam poni debet hæc verba, videlicet (quē ex nunc nos ipsi cōstituimus. Tertius casus est vt ex causa infirmitatis, vel alterius impedimēti possit delegare causas tunc pendētes. idē Pauin. in eod. loc. sub nu. 21. q ego intelligo de cōsensu ipsius capituli, cuius nomine iurisdictionē exercet, aliàs si Capitulū se opponeret, & vellet durāte infirmitate alium vicariū constituere, dicerem q possit, salua &c.

11 Vndecimo dubitatur † An inhibitio facta Vicario à capitulo sede vacante deputato afficiat successorem & modernum episcopum. Resp. quod non ad effectum, vt ipse episcopus postea cōtraueniat inhibitioni, gesta per eum sint tanquam attentata reuocanda, Lancell. in tracta. de attentat. c. 20. limit. 28. nu. 5. dicens ita per Rot. Ro. vltimo loco fuisse resolutum die 15. Decemb. 1574. in causa vt ibi per eum.

12 Duodecimo dubitatur, † An prædicta vēdicent sibi locū extra casum mortis. s. q̄n ep̄s degeret in remotis partib. & Vicarius moreretur, & ipse nō prouidit. Resp. affirmatiue, qā longa absentia æquiparatur morti Card. in cle. vnic. q. 18. in fi. de offi. vicar. Vital. in cle. 1. §. volumus, q. 5. de fo. comp. & ille dicitur esse in remotis cuius p̄sentia in breui haberi non pōt c. vnic. §. fi. vbi Gemi. notat, ne Sed. vac. in 6. ad q vide gl. in c. cū nullus. ver. remotis, de tempor. ordi. in 6. idq; in facti contingentia Neap. seruatū fuit tpe quo bone memoriæ Annibal de Capua Archiepisc. Neap. existebat in Polonia Nuntius Summi Pontificis, relatū fuit supra in verbo authoritas Archiepiscopi nu. 21. fol. 76. idem est dicendum q̄n sedes episcopalis quasi vacaret iux. tex. in c. si episcopus, de sup. negl. p̄lat. in 6.

13 Decimotertio dubitatur. † quādo expiret potestas Vicarij à capitulo constituti. Resp. q cessabit cessante potestate ipsius capituli, cuius exercitium continuare poterit donec nouus prælatus adeptus fuerit possessionem. P. aui. d. q. 10. nu. 19. Rebuf. in prax. tit. de for. vicar. nu. 20. nam vsq; tunc Sedes habetur pro uacante, Host. in ca. olim el 1. de rest. spol. Felin. notabiliter cons. 40. nu. 4. & sic non sufficit quod ecclesiæ fuerit de episcopo prouisum, ac de eo à Papa sit nominatio facta. Vital. in cle. 1. nu. 175. de hæret. & quousq; super sua promotione non fuerint literæ confectæ, non poterit administrare ut habetur in extrauagan. Bonif. VIII. incip. Iniūctæ sub tit. de elect. adeo q nec ei liceat uicarium mittere. Abb. in c. qualiter, not. 1. de elect. Vital. loc. cit. Ne prædictis repugnare uideatur decisio Rotę 182. inter nouissimas diuer. p. 2. q̄ allegat ēt Paril. lib. 7. de resig. benef. q. 23. nu. 26. & seq. quæ in contrarium facere uidetur. Aduertendum est, q dicta decisio fuit postea reuocata, & ab illa recessum p alia eiusdē Rotę decisionem factā in eadē causa Burg. Canonicatus, ubi etiā fuit reprobata opinio tenentium, q ad hoc, ut per prouisionem à Sede Apostolica de p̄lato factā cesset uacatio Cathedralis Ecclesiæ, sola expeditio literarū sufficiat & sola scientia, absq; illarū præsentatione, & intimatione Capitulo facta, put attestat Hier. Gōzalez in comm. ad reg. 8. Cancel. gl. 15. nu. 40. & in §. 2. eiusdem gl. nu. 80. & inf. subdens hanc ultimā decisionem fuisse postmodum sæpius à Rota canonizatā;

& sic vt Capituli potestas cesset, requiritur apprehẽsio possessionis Episcopatus cũ literarũ ostẽsione. Secũdo cessaret Capituli potestas si a Sede Apostolica ecclesię vacãtis administratio fuerit commissa c. is cui, de elect. in 6. & talis administrator Capitulo æquiparatur, adeo ꝙ poterit ẽt Vicarius cõstitui. Sbrox. de vicar. epis. li. 1. q. 62. Tertio expirat qñ à capitulo eius potestas esset limitata, s. vt ad certũ tẽpus vices gerat & tẽpus esset decursum, & ꝙ capitulũ id possit, colligit ex Pauin. in d. q. 10. sub n. 6.

14 Dubitatur denique An † Vicarius capituli Sede vacãte finito officio teneatur stare syndicatui, & corã quo. Resp. ꝙ sic & tenetur reddere rationem administrationis nouo episcopo, & hoc esse speciale in vicario episcopalis iurisdictionis vt Sbroz. in d. tract. lib. 3. q. 52. stãte decreto Cõcil. Trid. ses. 24. de ref. c. 17. vbi id sancitur in hæc verba. Eps vero ad eandem ecclesiã vacantem promotus, ex iis, quę ad eũ spectant, ab eodẽ Vicario, & aliis quibuscunq; officialibus, & administratoribus, qui sede vacãte, fuerunt à capitulo, vel ab aliis in eius locũ constituti, ẽt si fuerint ex eodem capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, administrationis aut cuiuscunq; eorum muneris, possitq; eos punire, q in eorũ officio, seu administratione deliquerint, ẽt si prædicti officiales redditis rationibus, à capitulo, vel à deputatis ab eodẽ, absolutionẽ, aut liberationẽ obtinuerint. Fidem quoq; episcopo teneatur capitulũ de scripturis, ad ecclesiam pertinentibus, si quæ ad capitulum peruenerunt, rationẽ reddere. hactenus verba Concilij, illud ẽt ante ipsum Conciliũ uidetur sensisse Pauin. in d. tract. par. 2. q. 8. nu. 15. in Vicario uero epi consuetudo se habet in contrarium, & expresse declaratur fel. mem. Greg. Papa xiij. in quibusdam literis de anno 1578. quæ reperiuntur impressæ in lib. de antiq. Tarent. in fi. fol. 212. directis clero, & communitati Tarentinorũ, qbus prætendentibus Archiepiscopi uicarios pro tempore existentes, syndicatui esse obnoxios, respondit his uerbis, Statuimus, & mandamus, ꝙ Vicarij, & officiales, siue generales, siue particulares ẽt foranei nuncupati per eundem Archiepiscopum, siue eius pro tempore successores in d. ecclesia Tarentina, siue eius diœcesi deputati, uel deputãdi, ad aliquẽ syndicatũ nullo mõ teneantur, aut eidẽ sub quouis respectu, sint obnoxij.

15 † An capitulum sede uacante possit agitare causas ipsius ecclesiæ. Verum quia Fel. in c. doceri, sub n. 7. uer. uacãte sede, de rescript. in hoc format regulam negatiuam cum ampliationib. & limitationib., & easdem limitationes magna ex parte repetit in cons. 40. nu. 8. in quibus plene & & ordinate procedit, nolui hic transcribere, addo tñ præter eum quærẽdo, An tunc temporis. i. uacante sede debeat solui salarium consuetum aduocatis ipsius ecclesiæ, & respondeo ꝙ sic, quia licet per id tẽpus nulla lis agitari debeat, tunc magis ecclesia indiget consilijs, sicuti etiam accidere posset ipsam saltim de facto uexari, uel ꝙ reditus episcopales dissipentur, & ita determinant Card. & Imol. in d. clem. statutum, de elect.

Num Sede uacãte currat pscriptio contra ipsam ecclesiã. Resp. quod nõ, ẽt si esset cępta uiuente plato, qa interim dormit, & tempus uacationis semp de medio subducitur c. auditis, cum alijs concor. de præscrip,

Balb.

Balb.in tract.de præscript.2. part.6.par.princ.nu.7.quod intellige,vt secus si è conuerso,si quidem ipsa ecclesia vacans bene contra alias præscribere potest, ne quod in sui fauorem introductum est, retorquetur in læsionem.Host.in sum.in tit.ne Sede vacante,§.1.Secundo intellige, vt ipsius iurisdictionis exercitium possit ab alijs contra capitulum præscribi.Pauin.par.1.q.9.sub nu.2.& quod ista iurisdictionalia sint præscriptibilia,clare patet in d.c.auditis,& in c.cum olim,eod.titu.late Balb.in præalleg.tract.par.1.quintæ par.princ.q.11.

Deniq;,vt nihil prætermissum remaneat,cum ex prænarratis satis pateat de potestate Capituli,& eius Vicarij,cui qm̄ dicet commissionem inscriptis facere,vt de eius facultate in futurum ambigi nō possit,illius ēt formam pro coronide subnectere censuimus,cui pro voluntate Capituli addi,vel diminui pōt.*Nos Canonici, & Capitulum Cathedralis N. Sede vacante per obitum bonæ memoriæ N. Episcopi,&c. Reuerendo N. salutem in Domino sempiternam.Cum ex sacrorum Canonum dispositione Ecclesiarum Cathedralium Capitula in deficientium Episcoporum (præsertim si ex humanis eximi contigerit) locum surogentur,eisque in spiritualibus, & temporalibus succedant,+eorū muneris erit viduatis Ecclesiis ita consulere, vt ministrorum solertia, & diligentia viduitatis incommoda minimè sentiantur. Ne igitur supradicta ecclesia nostri culpa aliquid detrimenti in spiritualibus, & temporalibus patiatur.Nos dictis sacris Canonibus,& Conc.Trid.decretis obtemperare volentes,vocatis omnibus, & singulis canonicis,infra tempus à dicto Concilio statutum,ad Vicarium,qui vices nostras sustinere debeat,deputandum Congregatisque ijs,qui debuerunt, noluerunt, & potuerunt interesse habitisq; interessentiū votis de consensu, & voto eiusdem Capituli te Reuerendum N. de cuius probitate scientia,& sufficientia confisi generalem in spiritualibus,& temporalibus Vicarium, nostrum in prædicta Ecclesia Cathedrali Ciuitate,& Diœcesi, tenore præsentium deputamus, creamus, & constituimus (per menses . . . . .) (vel Episcopali Sede vacante) cum omnibus,& singulis facultatibus priuilegijs, honoribus oneribus præeminentijs, & prærogatiuis ad huiusmodi munus exercendum necessarijs. & oportunis Dantes tibi plenam, & liberam potestatem omnia,& singula exercendi quæ Capitulo Sede vacante in vtroque foro à iure permittuntur, & proinde causas omnes tam ciuiles,quam criminales, & mixtas etiam hæresis,& matrimoniales,audiendi prouidendi,& decidendi,cum facultate excommunicandi, & censuras proferendi,cum voto tamen ordinariorum Consultorum nostræ Curiæ in sententiando,& procedendo ad actus quorum grauamen per appellationem à diffinitiua reparari non potest,nec non ea omnia faciendi, quæ nos facere,& mandare possumus,etiam si speciale mandatum requirant: Reseruantes nobis collationem beneficiorum, eorumque institutionem ad Capitulum spectantem, deputationem examinatorum officialium, actuariorum,& ministrorum Curiæ regimen Seminarij facultatem cognoscendi de causis susptionum, & denegata iustitia,& conflitis (seruatis de iure seruandis) alteri delegandi. Volumus,autem vt licentiam ordinandi etiam ad primam tonsuram, (in casibus à Sacro Concilio Triden. Capitulo permissis,& prouidere de Prædicatoribus in Aduentu;& Quadragesima;ac dispensare in foro exteriori,etiam quo ad temporum interstitia,& casus reseruatos de nouos facere non possis absque expresso nostro consensu capitulari-*

Formula commissionis in personā Vicarij Capitularis prēterquam in casib. in iure exceptis.

ter hab ito. N c approbare Confes. ordinandos, & ad benef. obtinēda, nisi praeuio examine ab examinatorib. deputatis, quorum approbationes per Sec. annotentur in lib. In casu vero infirmitatis, vel absentiae substituere non possis vel causas delegare, sed in his casib. prouisio ad nos spectare debeat. Praecipimus itaq; vniuerso Clero huius Ciuitatis, & Dioecesis, alijsq. huius Ecclesiae iurisdictioni subiectis, quatenus te in Vicarium Officialemque nostrum generalem recipiant, tibique in omnibus praemissis pareant, & obediant. Dantes tibi vices & voces nostras, &c. Contradictores, et inobedientes pęnis, & censuris ecclesiasticis compescendi, & ita te in Vicariū deputamus, cum solutione salarij, per eum cui incumbit. facienda. In quorum fidē praesentes scribi iussimus per Notarium nostrae Curiae, & manu propria subscripsimus Datum in nostro Capitulo Cathedralis Ecclesiae N. Die, &c. Anno, &c.

Circa quam commissionem erit primò obseruandum, expedire Capitulo in ea aliqua specificare, nā si cōstitueret Vicariū simpliciter absque tpis praefinitione, eius officiū durabit durāte Sedis vacatione, si verò cum oīmoda ptāte Capitulari, exercitiū totius iurisdōnis transiret, in Vicariū, si simpliciter dicendo, Constituimus te Vicariū gñalem in spūalib. & tpalib. tunc dubium est, an transeant ea q̄ requirunt speciale mandatum, & qđ minimè transeant, diximus sup. ex Fede. de Senis in consi. 40. quem ēt sequitur Pau in. in saepius cit. tract. p. 2. q. 10. nu. 17. Verum an hodie post Conc. Trid. hoc procedat, & similiter dicendum vr̄ non transire, nam Concilium est lex noua; & nihil sanciuit de hoc, sed arctauit tñ capitulum ad constituendum Vicarium infra octo dies, & casus omissus remanet in dispositione iuris cōis. Dubium tamen hoc indigeret declaratione à Sacra Congregatione Concilij.

Item erit obseruandum ex dictis supra, f. 149. nu. 13. posse capitulum in ipso deputationis actu Vicariū ad certum tps constituere, & nō postea: Posse itidem tunc quaedam reseruare, vt praediximus, nu. 4. fo. 146. non aūt postea, & de caet. reseruare ea, q̄ sunt voluntarię iurisdōnis, quarum quaedā sunt expressa in formula d. commissionis, cū non requirāt actus iudicarios, neq; retardetur executio iustitiae per conuocationem Capituli. Item in ipsa deputatione Vicarij Doctoris iuris Canonici pōt capitulum, vt maturius ac consultius in decidendis causis procedatur, apponere clausulā, vt adhibeat ēt vota aliorum consultorū, praesertim si Eps adhibeat: & vt in causis Canonicorū procederet cum voto certi consultoris, qa vt plurimum Vicarij Capitulares solēt esse exosi ijs, qui sibi non dederunt vocē ad fauorē. Item sciendum est decere Vicarium esse de corpore Capituli, vt dictum est supra in verbo archiēpi authoritas 36. authoritate, fol. 85. sed nō esse de necessitate, vt in fol. 145. Parochus tñ non pōt esse vicarius, vt Sacra Congregatio super causis Eporum rescripsit Archiepo Surrentino. Sciendum est, ēt quod vicarius Capitularis non potest dici proprie electus, cum electio cadat in eum, qui indiget confirmatione, toto tit. de elect. & ideo nc. Concilium Triden. sess. 24. cap. 16. vtitur verbis, s. officialem constituant, & deputent. Quamobrem cum eius potestas dependeat a Capitulo, cuius vices ge-
rir,

rit, non poterit totum capitulum suspendere, & interdicere, & redũdaret contra seipsum, quia vis officij, & iurisdõnis Vicarij ab ipso capitulo dependet, & suspensio capitulo, erit suspensus eius Vicarius, qđ procedit ẽt qñ Vicarij deputatio esset facta per Metropolitanum, vel viciniorem Ẽpm ob negligentiam capituli. Suarez de censur. disp. 7. sect. 3. hinc est, ꝙ Vicario excõicato, suspenso, vel interdicto, cuius absolutio, & relaxatio spectat ad ordinariũ, poterit absolui de mandato capituli, c. vnico, de maior. & obed. in 6. vel à superiore Capituli, & aliud est capitulum, & aliud singuli de capitulo, Fel. in c. cum accessissent, num. 22. de constit. & Canonici capitulariter congregati non dicuntur ibi vt singuli, sed vt collegium, & si cognoscit Vicarius in singulares personas de collegio est ex commissione Capituli iurisdictionem habentis in singulos Canonicos, quos poterit Vicarius excommunicare, suspendere, & interdicere vigore suæ commissionis. Si vero aliqui de capitulo dicerent de nullitate, & quod non fuerint vocati, nec auditi, nullitas hæc opponi potest coram superiore Capituli, per quem si hoc pretextu fuerit electio irritata, poterit capitulum denuo congregari, & ad Vicarij constitutionem deuenire, prout Sacra congregatio super causis Episcoporum rescripsit Archiepiscopo Surrentino. An autem sit consignanda clauis Archiuijs Episcopalis Vicario capitulari habetur apud acta Eccles. Mediol. in 4. decreto secundi Concilij Prouincialis, par. 1.

SVMMARIVM.

1 *Ad quem finem casus reseruari debeant, & quales, & nu. 14.*
2 *Superiores Regularium quos casus reseruare possint.*
3 *Quando agitur de salute animæ sit extensio etiam iuris pœnalis.*
4 *Quænam Sortilegia inducant casum reseruatum.*
5 *Quando per apostasiam Regularis incurrat casum reseruatum, vel excommunicationem, & quando neutrum.*
6 *Quando regulares, & moniales dicantur proprietarij.*
7 *Quod dicatur iudicium regulare seu legitimum.*
8 *Vt sit falsitas, quæ requirantur.*
9 *Quæ quantitas in furto constituat peccatum mortale.*
10 *Lapsus carnis quæ peccata comprehendat.*
11 *Quando percussio non faciat casum reseruatum in Regulari.*
12 *Aperire literas quando inducat peccatum mortale & quando non, & in regularibus casum reseruatum.*
13 *Confessarij priuilegiati à quibus obseruare non possint.*
14 *Cautela ordinariorum in reseruatione casuum.*

CASVS RESERVATI.

1 PRæter Summistas sciendum est, quod Casus reseruatio † debet fieri ad finem, vt populus Christianus huius metu a peccatis arceatur, & a

& a recidiuis præseruetur, & licet sit in episcoporum arbitrio quos velint reseruare, expedit tamē vt quoad fieri potest, sint per pauci, breues, & clari, & obseruare modum vt infra, nu. 14. quæ reseruatio debet fieri de atrocioribus, & grauioribus criminibus, Conc. Trid. sess. 14. ca. 7. de quibus per Nauarr. c. 27. nu. 269. & infra, & insuper debet ipse prælatus se facilem, & benignum præbere in concedenda facultate Confessarijs absoluendi a casibus reseruatis, alias si sine causa denegaret, peccaret, ratione quam affert Nauar. ex verbis D. Thomæ in c. placuit, nu. 119. de poen dist. 6. & si Deus benignus, vt quid sacerdos eius austerus vult apparere? ca. alligant autem onera, 26. q. 7. Hæc tamen facultas hodie omnibus superioribus Regularium est restricta prout sequitur Decretum Sanctiss. D. N. Clementis Papæ viij. super casuum reseruatione ab omnibus regularium superioribus obseruandum.

Sanctiss. D. N. qui iam pridem accuratè perpendit, & re ipsa compertit, quod reseruatio facultatis absoluendi Religiosos pœnitentes a peccatis quibusdam grauiorib. nisi superiores admodum prudenter, ac moderatè illa vtantur nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientiæ maculas detegere formidant, adducere posset in æternæ dānationis periculum, & spiritualis remedij desperationē. Ideo
1 *vt huic malo Sanctitas sua opportune prospiceret, decreuit, † vt nemo ex Regularium superioribus peccatorum absolutiones sibi reseruet, exceptis ijs, quæ sequuntur aut omnibus aut eorum aliquot, prout subditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerint.*

1 *Veneficia, Incantationes, Sortilegia.*
2 *Apostasia à Religione, siue habitu dimisso, siue retento, quando eo prouenerit, vt extra septa Monasterij seu Conuentus fiat egressio.*
3 *Nocturna, & furtiua e monasterio seu conuentu egressio etiam non animo apostatandi facta.*
4 *Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale.*
5 *Iuramentum falsum in iudicio regulari, seu legitimo.*
6 *Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum fœtum etiam effectu non sequuto.*
7 *Falsificatio manus, aut sigilli officialium Monasterij aut Conuentus.*
8 *Furtum de rebus Monasterij, seu Conuentus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.*
6 *Lapsus carnis voluntarius opere consumatus.*
10 *Occisio aut vulneratio, seu grauis percussio cuiusque personæ.*
11 *Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio literarum à superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.*

Si quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis conseruatione, aut pro cōscientiæ puritate reseruandum videbitur, id non aliter fiat quam Generalis Capituli in toto ordine, aut Prouincialis, in prouincia matura discussione, & consensu.

Non liceat Superioribus Regularium confessiones subditorum audire, nisi quando

do peccatum aliquod reseruatum admiserint, aut ipsimet subditi sponte, ac proprio motu id ab ijs petierint.

Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures confessarios pro subditorũ numero maiori vel minori, ijq; sint docti prudentes. ac charitate præditi, qui à nõ reseruatis eos absoluãt, & quib. etiã reseruatorum absolutio cõmittatur quãdo casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis confessarius iudicauerit.

Tam Superiores pro tempore existentes. quàm Confessarij qui postea ad superioritatis gradum fuerint promoti caueant diligentissime, ne ea notitia, quam de aliorũ peccatis in confessione habuerunt ad exteriorem gubernationem vtantur.

Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graues quibusdam peccatis etiam non reseruatis à confessarijs imponendas, quæ subditos ab huiusmodi perpetrandis cohibere possint.

Atq; ita per quoscunq; Regulariũ superiores quicũq; illi sint, obseruari mãdauit. Non obstan constitutionib. & ordinationib. Apostolicis, ac cuiusuis concilij etiã generalis, Decretis, necnon consuetudinib etiã ab innumerabili tempore obseruatis, aut regularis in generalib. seu prouincialib. capitulis æditis statutis, & constitutionibus etiam Apostolica authoritate confirmatis. Priuilegijs indultis, & concessionibus quibuscunq; quorum tenores hic pro expressis haberi voluit, cæterisque in contrarium facientibus quibuscunque. Datum Romæ apud S. Petrum die 26. mensis Maij. 1593.

Andreas Sorbolongus Secreta. Visitat.

SCiendum est etiam quod electio confessariorum approbatorum ab ordinario data regularib. & monialib. uigore bullæ cruciatæ, & aliorum indultorum absoluendi à casibus reseruatis non extenditur ad eos confessarios qui à suis prælatis non sunt deputati ut extat Clem. 8. declaratio ut infra in uerbo confessor.

ADDITIO. Quoad primum casum non est ignorandum sub illis tribus superstitionum specieb. expresse prolatis, & explicitis cõprehendi cæteras omnes superstitionum specieb. expresse prolatis, & explicitis comprehẽdi cæteras omnes species ex
3 *identitate, vel maioritate rationis, quia sunt eiusdem generis, nã quando agitur de salute animæ, & de euitando peccato debet fieri extensio etiam iuris pœnalis Ias. qui alios citat in Auth. quas actiones nu. 25. C. de sacros eccles. & potius dicitur inclusio similium peccatorum quam extensio, vt patet ex titulo Codicis, qui inscribitur de malef. & mathemat. & cæter similibus. Est etiam sciendum quod vt ea quæ attinent ad*
4 *sortilegia inducant casum reseruatum in religiosis, necesse est vt sint peccata mortalia, ex dictis per Caiet in eius summula in ver. Diuinatio & in ver. incantatio.*

Circa secundum declaræ decretum S. Pontificis intelligi debere in vero, & proprio apostata à religione, & sic in religioso illo qui expresse vel tacite professus deserit religionem quam professus est, siue transitu ad aliam cum animo non redeundi ad suam de quo loquitur titulus de apostatis D. Thom. 2. 2. q. 12. art. 1. & ibi Caiet.
5 *Nauar. not ab. in consi. 1. de apost. distat tamen in hoc quando retrocedit a religione habitu dimisso, vel habitu retento, si quidem primo casu incidit etiam in excommunicationem latæ sententia capi. 2. & ibi docto. ne cler. vel monac. in 6. in 2. casu quando habitum retinuit. esto quod animum reuertendi non habuerit, neque transeundi ad aliam religionem, licet peccet mortaliter, & incidat in casum reseruatum, non tamen*

men est excommunicatus, & quid si deferret habitum sed absconsum, & coopertum ita quod patenter non se exhibeat conspectibus hominum in habitum monachali, an taliter deferens dici possit habitum dimisisse, & per consequens sit innodatus sententia excommunicationis iuxt. text. in d. capitu. 2. vide doctores præsertim Imol. & Vital. in clemen. 2 super glos. in verb extrinseci, de vita & honest. clericor. Oldrad. optime in consil. 184. incip. Pater sancte, numero 12. vsque in finem. Panormitan. in cap. Deus qui, nume. 4. de vita & honest. cleric. Nauar. consil. 14. nume. 4. de regula in nou.

Secundo declara decretum hoc non habere locum in religioso professo qui inconsulto superiore à sua Religione recedit, vt aliam etiam laxiorem intret, quia tunc non diceretur apostata, nec esset excommunicatus, neque esset casus reseruatus Inn. communiter receptus in cap intelleximus in fine de ætat & qualit. quia non deserit religionem in genere, sed in specie Abb. in c. fin. nu. 4. de aposta. & in cap. sanè num. 6. de regular. Caiet. egregie ad D. Tho. 2. 2 q. 12. art. 1. Neque aduersatur quod si quis ab ordine mendicantium ad aliquam monachalem religionem (Chartusiensium duntaxat excepta) conuolet absque debita licentia, sit ipso facto excommunicatus per extrauag. Martini V. in c viam ambitiosæ sub tit. de reg inter communes, nam id non est ratione apostasiæ sed propter transitum illud vt rectè aduertunt Caiet loc. prox. cit & Nauar ind consi. 1. de apost. & dixi absque debita licentia quia aliàs non esset excommunicatus, licet sit priuatus omni voce actiua, & passiua in omnibus vicibus clem. 1. & ibi glos in ver. officij & Card. de reg. & ad pleniorem intelligentiam quando deferens religionem reputetur Apostata & quando non vide quæ scribit nouissime Menoch de arbit iud cent. 6. casu 546. a numero 28. vsque ad 46. in quo loco etiam reperies aliquas iustas causas per eum recollectas numero 40. propter quas regularis professus posset habitum dimittere animo tamen non deserendi religionem, nec hab tum ipsum.

Quoad tertium quando religiosus vagatur extra monasterium, vel se calat ne inueniri posit, tunc dicitur vagus & fugitiuus Pan. & alij in c. fin. de reg per te t. in l. quis sit fugitiuus, ff. de ædilit. edict. delatio autem habitus, vel ne interest tantum quoad excommunicationis euitationem. Oldrad. consil. 202. & neutro modo apostasiam incurrit quoties numquam habuerit animum recedendi a religione, nihil vero refert quominus incidat in casum reseruatum sub hoc decreto.

6 *Circa quartum † quando monachus dicatur habere propriũ declaratur per doct. in c cum ad monasterium, vbi huius materiæ sedes iacet de stat monac. quibus add. tex in cap. exijt, §. porro de verb. signif. in 6. D. Thom. 2. 2. q. 186. articu. 3. D. Ant in 3 par suæ sum. tit. 16 cap. 1. §. 11 Concil. Trid sess. 25. de regul capit. . & 2. Syluest. in ver. Religio 6 nu. 7. Nau plene, & luculenter in c. non dicatis num. 17. & inf. 12. q. 1. & in consi. 75. de regular. in antiq. quod est tertium in nou. sub tit. de stat. monac. collocatum, ex quorum dictis facile liquebit quando religiosus peccaret peccatum proprietatis contra votum paupertatis, ad hoc vt sit casus reseruatus in hoc decreto contentus, & An monialis posit sine peccato mortali lucrum laborum suorum sibi appropriare & de eo viuere tangunt Ant. Franch in addit. ad Panor in cap. fin. & Fel nu. 26. in c. cum M Ferrariensis de constit. quod per Sacr. Concil. Trid. congregationem indistinctè diffinitum est, vt quicquid fuerit moniali à parentibus donatum relictum, vel eius labore & artificio quæsitum, omne assignari debere in manu Abbatissæ*

batissæ quæ ex eo primum prouidere debet necessitatibus illius monialis cuius causa illius est quæsitum, seu donatum & reliquum in communem Monasterij vsum esse conferendum, & quod quando moniales victui, & vitæ suæ aliter consulere non possent, nisi sustententur artificio operum, quæ manib. elaborarentur, hoc non prohibere modo debita illarum clausura, & honestas seruetur, prout illarum instituta, & Sac. Trid. Conc. decreta postulant responsum est Episcopo Cathaniæ.

Ad hoc autem, vt licentia prælati excuset regulares a peccato proprietatis, & qualis licentia sit sufficiens, vel necessaria reperies in præallegat. doctoribus, quibus visum est addere sequentia. Et Primum, quod si superior concesserit monacho vsum, seu detentionem alicuius rei, potest hanc licentiam semper ad libitum reuocare, adeo quod si ipse Religiosus negaret reddere superiori semel concessum, vel non esset animo parato ad designandum ipsi superiori quotiescunque voluerit; esset in peccato mortali, & esset casus reseruatus, quod amplius non possit monachus etiam ante monachatum conuenire, vt liceat sibi habeat vsumfructum rerum suarum, ita vt in futurum possit detinere inuito, Abbate. Panormit. in consi. 68. parte prima, numero 3. ratione, vt ibi per eum limito in licentia perpetua, quæ valeret cum confirmatione, & assensu sedis Apostolicæ. idem Panormit. in capit nisi essent circa finem, de præbend. ad quæ faciunt dicta per Nauarrum consilio vigesimosexto, de regul. in antiq.

Secundum, quod si regularis dono aliqua acciperet, vel a conseruatorio bonorum caperet vestes, calceos, & similia sine licentia superioris, licet fecerit contra uotum & regulam, nec tamen esset proprietarius si ea detineret tanquam dependentia a voluntate Prælati in loco patenti.

Sequuntur declarationes Sacræ Congregationis.

QVæritur primo, An ex dispensatione inferiorum à Summo Pontifice liceat Regularibus possidere, vel tenere agros, annuos redditus, aliaque bona immobilia, videlicet, & mobilia superflua, non obstante decreto Concilij, sess. 25. de regul. c. 2.

2 An propter talē dispensationē, seu sciam superiorum possidentes, vel tenentes immobilia, vel mobilia superflua à culpa, vel à pęna excusent.

3 An superioribus asseuerantibus huiusmodi se licentias posse concedere fides adhibenda sit.

4 An superiorum arbitrio, & præfinitioni stare debeant regulares quo ad mobilium superfluitatem, & conuenientiam?

5 An superiore quãtumuis reqsito necessaria suis regularib. negãte, vel subtrahente, liceat ipsis clã, vel inuito eo illa sibi cõparare, seu retinere?

6 Et quatenus liceat, an ibidem liceat, cum necessaria ideo negantur, vel subtrahunt, quia Monasterij facultates non suppetunt?

7 An dicti superiores regulares d. c. 2. declarare, & interpretari possint?

Ad primum Congregatio Concilij respondit non licere.

Ad 2. non excusari neq; à culpa, neq; à pęna ipso facto incurrenda.

Ad 3. Minime adhibendam.

Ad 4. Nisi de excessu arbitrij cõstiterit, vtiq. stare debere habita videlicet

cet

cet ratione personæ,officij,& regulæ,statusque paupertatis,quam professi sunt,& cæterum itidem qualitatum.

Ad 5.Non licere.

Ad 6.Licere si præcisa necessitas sit ad indiuidui sustentationē,cæterū cōem penuriā ab oīb.percipiendā, vsq; adeo, vt si quid priuatim alicui delatum, vel ab ipso partū fuerit, id oē ad superiorem recte deferri oporteat, qui ex eo primum succurrat eius necessitati, cuius intuitu illud obuenerit,si peculiari aliqua necessitate vltra cōem præmatur, reliquum conuentui incorporetur,& in communem cedat vtilitatem.

Ad 7.Non posse.

Hier.Card.Matthæius. Locus sigilli.

In aliquibus Monasterijs monialium reperiuntur nonnullæ moniales,quę census,& annuos quosdam redditus, & prouentus, seu fructus percipiunt sub diuersis contractuum speciebus.Nam

Aliquæ ipsarum persona emerunt certos redditus à personis laicis.

Aliquæ ab alijs monialibus.

Aliquę ab ipsis Monasterijs.

Aliæ verò dederunt pecuniam monasterio,vt ex earum pecunijs fieret emptio nomine monasterij ad rationem septem,vel octo pro centenario,& Abbatissæ dabant dictis monialibus illos redditus, quos ex dictis emptionib.exigebant singulis annis.

Aliquæ monasterij,seu eorum superiorib.certas pecuniarū summas manualiter pro monasterij indigentijs dederunt,pacto adiecto, vel etiā tacita conuentione adhibita,vt monasteriorū, seu Abbatissā certos redditus ad rationem tot pro centenario eorum vita durante concedat.

Quæritur an in huiusmodi casib.liceat Monialib. dictos redditus,fructus, & prouentus percipere absq; incursu proprietatis, vel potius tanquam proprietariæ incurrant in pœnas per Conc.Trid.sess.25.cap.2.de Regularib.in proprietates inflictas,ēt si de licentia Abbatissæ,& Abbatissę nutu,vel Conuentus,seu monasterij nomine percipiant.

Congregatio Concilij censuit in nullo supradictorum casuum licere Monialibus dictos fructus,seu redditus percipere. & si perceperint incidere in pœnas propositas à decreto,d.ca.sess. 15.de regul.neque ab huiusmodi pœnis excusari ob licentiam Abbatissæ, quæ etiam dicti Concilij decreto in supradictis casibus concedere quidem prohibetur, sed debet pro suo munere ex Monasterij redditibus,vel eleemosynis, Monialium necessitatibus in dies subuenire.

Hier.Card.Matthęius. Locus sigilli.

Quo modo possit monachus habere ius testandi,vide Couar.in c.2. nu.10.de testam.item qualiter in hoc circa aliquid se gerere possit absque nota proprietatis nec faciendo contra votum paupertatis,vide Nauar.in d.c.non dicatis,sub nu.22.& in man.c.270. quod tanquam quotidianum est notatu dignum.

Postremo aduertatur, Regulares propter sanctam obseruantiam voti paupertatis id quod Card. Zab. in cons. 17. nu. 5. asserit, nempe religiosum nec habere dominium pannorum quos in dorso defert ita vt dicere nequeat hæc vestis est mea ad instar serui, l. id vestimentum, ff. de pecul. item quod post professionem non habent neq; velle neque nolle. c. fi. de testam. in 6. & c. fi. de sepult. eo. lib. quæ monitio dirigatur ad illos in quibus (quod absit) hęc sancta obseruantia non vigeret, informantes cō scientias suas largas ex proprio sensu, & qualiter regularis posset restituere ordini suo damna quæ per peccatum proprietatis intulit, recurrat ad modos descriptos per Nauar. in tract. de redit. eccles. monit. 22. q. 2.

Quoad quintum. Ex eius verbis infertur secus esse in iuramento falso à religioso facto extra iudicium vt non sit casus reseruatus, sed solū quā
7 do iuridice interrogatus falsum deponeret in iudicio † regulari, scilicet coram iudice vel prelato eiusdem ordinis & religionis, vel legitimo scilicet quoties examinaretur à Nuntio, Episcopo, seu quolibet alio delegato, hocque locum habet, siue fuerit examinatus tanquam principalis, siue tanquam testis atque etiam siue falsum asseruerit, siue veritatē negauerit iuxta tex. in cap. 1. §. 1. de crim. fal.

8 Quoad septimum. Quamuis ad esse falsificationis † vt sit punibilis, tria debeant concurrere, de quibus per Syluestr. & alios Summistas in verb. Falsarius, tamen ad incurrendum casum reseruatum sufficit, scilicet quod sit mutatio veritatis, & quod fiat cum dolo, idest animo inferendi damnum licet non sequatur iactura.

9 Circa octauum ad terminandam quantitatem † quæ satis sit ad effectum constituendi culpam mortalem in aliquo furto, licet etiam nō desint qui asserant quantitatem furti quę vere inducat mortale crimen debere pensari ad arbitrium boni, & discreti uiri, iuxta propositas qualitates in contingenti specie in expositione huius decreti inter iurisperitos suę ætatis facile princeps omniq; eruditione insignis Pater Marius Andria definiuit, nempe furtū mortale esse quotiescunq; quātitas rei subreptæ pertingeret ad summam duorum Iuliorum, seu carolenorum, sumens regulā in attendendo valorē, seu æstimationē mercedis diurnæ cuiusq; operarij circa victum vnius diei in homine, qui hodie communiter cōsiderari potest quantitas duorū argenteorū, uel trium ad summū, & nō soluere mercedem operario pauperi esset ei notabile damnum inferre, eo quod esset auferre uictum quotidianum, cum ex illo denario diurno uictum sustentet Deuter. c. 24. & sic peccatum mortale induceretur, qui enim negat victum interficit l. necare. ff. de lib. agnosc. Nec obstat ordinaria illa obiectio quę in hac materia fieri solet, scilicet valorē duorū argenteorum uideri potius modicā quantitatē q̄ notabilē, idque probatur qa iurisconsultus in l. si oleum. §. fi. iuncta l. seq. ff. de dolo declarauit modicā quantitatē illā esse quę non excedit summā duorū aureorum, & q̄ de modicis nō sit curandū, est tex. in l. scio. ff. de resti. in integ. & absurdum uideri quod anima condemnetur pęnis inferni pro re tam modica, s. duorum carolenorum, nā respondeo prædicta procedere in foro exte-

exteriori scilicet quod pro modica summa à iure ciuili quis non puniatur eo quod deneget actionem doli, & non per hoc sequitur id licitum esse in foro interiori, in quo attenditur lex naturalis, ne quis locupletetur cum aliena iactura l.nam hoc natura, ff.de condict. indeb.cũ diuersum sit ius exterius à foro conscientiæ, vt late habetur per Panor.in cap. quia plerique, de immunita.eccles.Nauar.in c.nouit. notab.6. num.79. de iudic.& insuper quemadmodum absurdum esset condemnare animam pro valore duorum argenteorum, ita etiam dici posset pro maiori summa, cum anima sit cunctis rebus pretiosior l.sancimus, C.de episc.& cler.& sic daretur progressus in infinitum, adeo quod ista oppositio de absurdo euitando non vrget.

An autem hæc conclusio procedat non solum qñ religiosus prędictã quantitatem caperet vnica vice, sed ẽt separatim & plurib. vicibus, adeo quod omnia illa exigua, & parua furta simul coniuncta conflarent, seu efficerent quantitatẽ notabilẽ duorũ argenteorũ. Resp. ꝙ quamuis opinio communiter recepta se habeat in affirmatiuã partem.f. quod eo ipso & vt primũ peruentũ fuerit ad illam summam, peccatũ mortale cõmitatur ratione detentionis, cũ obligatione restituendi, sicuti post alios exprimit Couar.lib.1.var.resol.c.3.sub nu.12. Nau.in man.c.17.n.139. quam etiam sectatus fuit prædictus P.Marius Andria, non habita distinctione an interuenerit animus perueniendi ad illam summam, an non, reperi nuper eundem Nau.in solemni cons.75.de regul.in antiq.nu.27. non negantem hanc opinionem esse probabilem, & communem & asserentem contrariam veriorem esse, dummodo ipse religiosus non intenderit expresse, vel virtualiter in aliqua illarum vicium nocere in pluri quam tunc furabatur, & ad hunc animum præsumendum multũ facere an in capiendis illis minutis habuerit memoriam prioris furti, vel posterioris faciẽdi, subdens ꝙ talis animus fuisse præsumitur in foro hominis, non autem in foro Dei, quod sola nititur veritate c.multi 2.q.1.

Esset etiam furtum mortale, & casus reseruatus cum obligatione restituẽdi in religiosos, q surriperet rem sacrã licet pretio nummario non æstimetur, vt sunt reliquiæ & huiusmodi. Et idẽ si surriperet aliqua rescripta seu aliud ꝙ esset æstimabile singulari pretio, & interesse affectionis, qa res tãti valet, quãti ab eo æstimatur, qui habet rẽ, l.vnic.C.de sent. quæ pro eo ꝙ interest proferuntur, si vero religiosus clam surriperet, & consumeret res comestibiles ex locis publicis, nẽpe ex officinis conuentus, quæ sunt expositę periculo probabili, posset excusari, vt non sit casus reseruatus, tamen cauendum est D.Bannes in D.Tho.2.2.q.66.art.6.

Diceretur etiã religiosus furtum cõmittere & esset casus reseruatus, quoties ex pecunia q̃ accepit à suo superiore ꝑ viatico, id ꝙ superesset nõ restitueret ipsi superiori, sine cuius licẽtia non põt de eo, ꝙ superfuit disponere vltra summã duorũ iuliorũ, ẽt si consumeret in faciendo eleemosynã, & licet Religiosus in itinere possit facere eleemosynam vt inquit gl.in cle.2.de vita & honest.cler.illud intelligendum est, cũ tacita licentia superioris, D.Tho.2.2.q.32. artic.8. vel quod possit erogare constitutis

stitutis in extrema necessitate Card. in d. clé. 2. vers. sed & tales q. 4. & ratio per Nauar. assignatur in d. c. non dicatis, nu. 28.

10 Circa nonum sciendum per lapsum carnis † comprehendi omnes species peccati carnalis de quibus per D. Tho. 2. 2. q. 154. per plures articulos adeo, vt peccatum propriæ mollitiei, seu voluntariæ pollutionis etiam sine vlla commixtione tertiæ personæ opere consummatum, sit casus reseruatus; & qñ per capitulũ generale, seu prouinciale iuxta potestatem à Summo Pontifice sibi traditam ad præsentẽ nouũ casum superadderentur hæc verba videlicet, & quicquid est contra votum Castitatis quod in actum externum prodeat (tũc si solum intercesserit prouocatio, seu sollicitatio ad turpia, oscula, tactus, seu amplexus impudici siuè in propria siue in aliena persona, essent ẽr casus reseruati, aliàs non.

11 Quoad decimum. Ad cognoscendum † qñ dicatur percussio, grauis, seu enormis, mediocris, vel leuis, & cuius arbitrio hoc relinquatur, preter doct. in c. peruenit, & in c. cum illorum, de sent. excom. vide Nau. in man. c. 27. nu. 91. & seq. & Suprà in verbo excommunicatorum absolutio. Amplia in religioso qui verberaret etiam nouitium primi diei vt sit excõmunicatus. c. religioso. §. 1. de sent. exc. li. 6. & sit etiam casus reseruatus, limita in percussione graui, quæ per regularem facta fuisset in termino iustæ defensionis, seruato moderamine inculpatæ tutele, q̃ quale debeat esse, & qñ in defensione adfuisse dicendũ sit, vide constit. Regni incie. Pacis cultũ. Aret. in trac. de malefic. in verbo & dictus Titius se defendẽdo. Syl. in ver. Bellum 2. Nau. in man. confess. c. 15. nu. 3. & in quib. cõsistere hẽat. Boer. decis. 186. n. 4. & inf. Mascard. de prob. concl. 1126. à n. 29. vsq; in finẽ, & qñ q̃s dicat̃ excessisse limites defensionis. Menoc. de arbit. iud. li. 2. cen. 3. casu 277. & qñ nõ imputetur excessus, vt eo non obstante dici possit fuisse seruatũ hoc moderamen. gl. in c. significasti verb. moderamine, de homicid. Foller. in pract. crimin. rubr. recipiãtur defensiones nu. 16. & in fragment. par...... nu. 57. & 58. denique de hac defensione late habetur per Anchar. in capi. dilecto, de sen. excom. lib. 6.

Circa vndecimum & vltimum. Quibus rationibus prohibeatur literas alienas, quæ clausę sunt aperiri, vide per Nau. in c. Sacerdos nu. 10. & seq. de perit. dist. 6. quẽ refert Menoc. de arbit. iud. casu 311. n. 12. cent. 4. & de pena aperiẽtis literas alijs destinatas præter Bar. in l. Titio ff. ad municip. & Iason. in l. non dubium nu. 53. C. de legib. vide Abb. Fel. & alios in c. cum olim el 2. de off. deleg. quib. ad materiam adde Syluest. & alios summistas in verbo falsarius. D. Ant. par. 2. tit. 1. c. 12. §. 5. in fine Naua. in

12 man. c. 18. nu. 53. & late Menoch. de arbitr. iud. cent. 6. casu 538. † Vt autem religiosi propter impedimentum, retardationem, & aperitionem literarum incurrant casum reseruatũ; necesse est quod manifeste sit peccatum mortale, esset enim tale si eo animo aperiantur vt nocumentum notabile proximo inferatur. Secundo si illud eueniret etiam sine tali intentione. Tertio eas proditorie scribentis aduersario ostendendo.

Non esset mortale in manifesto inimico mittẽtis, vel illius cui mittũtur iuste timẽte p illas aliquod damnũ sibi parari, vel dubitãte ne aliqd

in illis contra eum tractetur. Secundo in referente ac illas bono fine impediente. s. ad præcauendum aliquod malum iniustum alteri per illas probabiliter illaturum. Tertio quando cõmuniter tangerent ipsum, & tertium ei illas manifestando. Quarto non esset etiam mortale aperire literas quę non sunt alicuius momenti neq; continerent materiam grauẽ, sed leuem, an autem sit res leuis vel grauis facile dignosci potest, & rem grauẽ efficere possent illa perturbatio qua pars afficeretur dũ id contra eius voluntatem fieret, vt tenuit præd. P. Marius Andria in explicatione huius casus, secus si id fieret ex consensu præsumpto mittentis, vel bona fide, spem ponẽdo in ratihabitione eius cui mittuntur. Quinto, vt nõ incidat in casum reseruatum religiosus malitiose frangens solũ illã chartulam, cum qua literæ clauduntur, vel sigillum auferens, non tñ illas legens, qa literæ non dicũtur aperte si sola ligatura sit dissoluta, nisi ẽt fuerint lectæ cum simus in pęnalib. in quib. debet fieri stricta interpretatio Bar. in l. si quis in graui, §. si qs tabulas, ff. ad Senatusc. Syllan. Fel. in d. ca. cũ olim. Deniq; cæteris omissis quę p Sũmistas supplẽtur, nõ esset mortale in persona legitima ad id faciendũ potestatem habente, vt in prelato seu prefecto ipsorum Regularium, cui publica lege id licet & tũc iure suo vtatur c. non dicatis 12. q. 1. Nau. in d. c. sacerdos nu. 19. Sũmistę loc. cit. hinc est ꝙ de laudabili & cõi Religiosorum obseruãtia missio, & acceptio literarum ipsis prohibetur sine superioris licentia, ꝙ vltimũ limitatur non procedere in literis necessarijs, & vtilib. monasterio, quas iuridice possent ipsi regulares sine superioris voluntate dare, vel accipere, quales essent illę quib. Regularis denunciaret delicta, psius superioris arg. tex. in c. ex parte de accus. vel literas à Papa impetratas super hoc acciperet Inn. communiter receptus in c. cum L. & A. sub nu. 4. de sen. & re iud. Nau. in d. c. nõ dicatis, in 4. notab. in fi. & in cons. 31. n. 4. de sen. ex comm. in antiq. qualiter vero puniatur clericus literas alijs directas aperiens, & aduersarijs ostendens, adde Diaz. in pract. cri. cano. c. 103.

Dantur tamen aliqui casus, in quibus Regularis habens casum reseruatum, potest absolui ab alio, quam à suo Superiore; indirecte vero & cum obligatione, vt quam primum commode poterit præsentet se Superiori à quo directe absoluatur; prout clare, & ad rem declarat hanc materiam Henricus Henriquez in sum. lib. 3. de pœn. c. 15. illud idem afferens eod. c. nu. 3. in Superiore monasterij, vt possit absolui ab inferiori cum prædicto onere se præsentandi.

Quæ breuiter annotasse sufficiat quoad casus reseruatos tangentes personas
13 sonas religiosorum, † quantum vero ad ipsos Confessarios tam regulares, quam sæculares priuilegiatos circa absolutionem à reseruatis, sciendum est eorum facultatem fuisse reuocatam, & moderatam per vniuersam Italiam tantum, ut sequitur.

Declaratio Decreti, quo prohibetur absolutio à casibus reseruatis.

EDitum fuit aliàs à Sacra Cõgregatione S. R. E. Cardinalium, negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, Decretũ super absolutione à casibus reseruatis eius, qui sequitur tenoris.

Sacra

Sacra Congregatio, S.R.E. Cardinalium, negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium proposita iustis, & grauibus causis id exigentibus, ac de Sanctissimi D.N. Clementis Papæ viij. speciali mandato, viuæ vocis oraculo desuper habito, Sacerdotibus omnib. tam. Secularibus, quam Regularibus, per vniuersam Italiam extra Vrbem degentibus ad confessiones audiendas probatis quorumuis ordinum etiam Mendicantium, Militarium, aut congregationum etiam Societatis Iesu, & generaliter quarumcumque aliarum quouis nomine nuncupentur, iubet, & præcipit, ut quis eorum, sub prætextu priuilegiorum, indultorum, aut facultatum generaliter, vel specifice scripto, aut viua vocis oraculo, vel per communicationem a Sede Apostolica, vel eius authoritate eorum Ordinibus, Congregationibus, Collegijs, vel Societatibus, aut Archiconfraternitatibus secularium, aut singularibus personis, seu aliàs quomodocunque sub quibusuis tenoribus formis & clausulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, ad cuiusuis etiam Imperatoris Regum, aut aliorū Principum instantiam concessarum seu confirmatarum, alicui cuiusuis status, gradus, et conditionis, aut dignitatis, tam ecclesiasticæ quam secularis etiam Regiæ, vel Imperialis, ab ullo ex casib. clarè, vel dubie in Bulla die Cœnæ Domini legi solita, contentis, uel alias quomodocunque Sedi Apostolicę reseruatis aut in futurum per Sanctitatem suam eiusve Successores pro tempore, in eadem Bulla, uel aliter reseruandis, nec etiam a Casibus, quos Ordinarij locorum hactenus reseruarunt, vel in posterum sibi reseruabunt, nullo casu etiam necessitatis, vel impedimenti nisi in mortis articulo, seu cum noua, vel speciali Sanctitatis suæ, aut successorum suorum, vel ordinariorum quoad casus ab ipsis tantum reseruatos respectiue, impetrata in scriptis licentia, Ordinarijs locorum exhibenda, absolutionis beneficium de cætero impendere audeat, uel præsumat, sed cum opus fuerit pœnitentes ad superiores legitimosque Iudices suos accedere consulant; sub pœna contrafacientibus tam Regularibus, quam secularibus, excommunicationis priuationis officiorum, & dignitatum, aut beneficiorum, inhabilitatis item audiendi confessiones, & ad quæcunque officia, prælaturas, beneficia in posterum obtinenda ipso facto absque ulla alia declaratione incurrenda: super quibus a nemine, nisi a Romano Pontifice, habilitatio, dispensatio, aut absolutio, preterquam in mortis articulo possit impartiri. Sanctitas enim sua (quatenus opus sit facultates, & concessiones ipsas in hac parte vti cassas, & irritas haberi de cętero voluit, & vult, non obstantibus quibuscunque.

Prætera nouerint pœnitentes, absolutionem si quam obtinebunt contra huiusmodi prohibitionem, esse nullam, nulliusque roboris, vel momenti.

Et ne locorum ordinarij, quibus ius hoc reseruandorum casuum competit, plurium, quam opus sit, reseruatione subditis aut confessarijs in animarum salute procuranda cooperatoribus sint onerosi, moneantur omnes, vt paucos eosque tantum, quos ad Christianam disciplinam retinendam animarumque sibi creditarum salutem, pro cuiusuis Diœcesis statu, & qualitate necessario reseruandos esse iudicauerint, reseruent. In quorum fidem, &c. Datum Romæ die nona, mensis Ianuarij Anno 1601.

CVm aūt dubia quædam ac difficultates circa eiusdē decreti interpretationem, antequam obseruationem emersissent, eadē congregatio, ne vllus deinceps obscuritati, scrupulo, ambiguitatiue locus relinquat,

& vt clarius appareat, in quib.casib. vigore eiusdẽ Decreti seruatis, intelligatur prohibita absolutio, speciali mandato eiusdem S.D.N. Clementis Papæ viij. similiter viuæ vocis oraculo, super ea habito, ipsum Decretum ita moderatur, ac declarat, videlicet sub eiusdẽ prohibitione illos tñ in posterum cõprehendi casus, qui in Bulla die Cœnæ Dñi legi consueta continentur. Ac præterea violationis immunitatis ecclesiasticæ in terminis constõnis fel.rec.Greg.xiiij.quæ incipit: Cum aliàs nonnulli. Violationis clausulæ monialiũ ad malũ finem. Prouocantiũ, & pugnantium in duello iuxta Decretum Sacri Conc. Trid.& Constitutionem, fel.rec.Greg. Papæ xiiij.incipientem. Ad tollendum iniicientium violentas manus in clericos, iuxta Canonẽ. Siquis suadente, 17.q. 4. ac iuris dispositionem. Simoniæ realis scienter contractæ, atq; ẽt confidentiæ beneficialis. Item oẽs casus, quos ordinarij locorum sibi reseruarunt, vel in posterũ reseruabunt. In quib.oĩb.iam enumeratis casibus dumtaxat, & sublata ẽt pœna inhabilitatis audiendi confessiones eadẽ Sacra Congreg. vult, & mandat, d. Decretum in sua firmitate, & pristino robore permanere: Ac præterea declarat eos quidem sacerdotes tã seculares, quã Regulares. qui aliquo ex priuilegijs, indultis, & facultatibus in supradicto Decreto expressis suffulti fuerint, posse iuxta eorũ priuilegia, indulta, & facultates, vsu ante idẽ Decretũ receptas, & q̃ sub alijs reuocationib. non comprehenduntur, tñ, & non aliàs absoluere à casib.in pñti declaratione non cõprehensis: alijs verò sacerdotib. huiusmodi priuilegia non habentib. nihil de nouo concedi. † Sed ne locorũ
14 ordinarij, ad quos casuum reseruatio spectat, ea in re modum excedãt, eadem S.Congregatio illos rursus magnopere admonendos censet, vt non passim, sed cum id videbitur cõi bono expedire, atrociorum tñ, & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruẽt, quorũ reseruatio ad Christianam disciplinam retinendam conferat in ædificationem, non aũt in destructionem cedat, ne alioquin Sacri Pnĩæ Ministrorum coarctata potestate, & Sanctæ Matris Ecclesiæ piæ menti cõtrarius effectus subsequatur. Prohibet ẽt, ne sibi superfluè reseruent casus in bulla die Cœnæ Dñi regni consueta, & contentos, neq; alios Sedis Apostolicæ specialiter reseruatos. Facultatem verò, & licentiam absoluendi à casibus reseruatis, quam in scriptis tñ concedi permittebatur, ẽt sola viua voce concedi posse declarat. Cæterum quis sacerdotum sæculariũ, aut Regulariũ, sub prætextu, qui per d. primum decretum non fuerit sufficienter eorum specialib. priuilegijs derogatum eidem Decreto sic, vt præfertur declarato, contrauenire audeat, Sanctitas sua Constitutionib.& ordinationib. Apostolicis oĩb. in fauorem quorumcunque ordinum, seu institutorum Regularium, aut Sacerdotum tam sæcularium, quam regularium editis, necnon eorundem ordinum, seu institutorũ, ac etiam Eccles.& Monasteriorum, & aliorum sæcularium, seu Regularium locorum quorumcunque etiam iuro. confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis, quoq; indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari magno, seu bulla

bulla aurea, aut aliàs nuncupatis eisdem ordinibus, seu institutis, ac etiã ecclesijs, & monasterijs, & secularibus seu regularibus locis, aut personis sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & alijs decretis etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet ẽt per viã cõicationis, seu extensionis concessis, ac ẽt iteratis vicibus approbatis & innouatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus, & formis, specialis, specifica, expressa & indiuidua, ac de verbo ad verbũ, nõ aũt p clausulas generales idẽ importãtes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbũ, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forẽt, psẽtib. pro expssis habẽs, quo ad ea, quæ præsentib. aduersantur, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogat, contrarijs quibuscunque non obstantibus: Romę die 26. Nouemb. 1602.

Alex. Card. Floren. Episc. Prænestinus.

Hier. Agucchius Secret.

Sequuntur literæ Sacrę Congregationis ad D. Cardinalem, & Archiepiscopũ Neap. Illust. & Reu. Domine. Accipiat Illust. Amplitudo vestra vna cum hisce literis exemplum Declarationis, q̃ sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium, negotijs & cõsultationib. episcoporum, & regulariũ præposita, de expresso S. D. N. mandato nuper edidit super Decreto de prohibita absolutione à casibus reseruatis die 9. Ianuarij 1601. promulgato, quod in suis diœcesibus Ostiensi & Neapolitana publicandũ, ac studiose obseruandũ diligenter curabit. Cum autem locorum ordinarij magna ex parte indicẽ, seu notã singulorũ casuum a se reseruatorũ huc miserint, compertum est in hoc genere varie quid à varijs admissũ fuisse, quod aliqua emendatione indigeret, quosdã nimirum quędã reseruasse, quæ iam Apostolica sedes sibi reseruaret, alios alia, quę minime expediebat, nonnullos vero in ea re modũ excessisse, vt nullum fere superesset peccatũ, q nõ sibi vendicaret indifferens illa seruandi ratio, q̃ (vt necesse erat) res pletasq; leuis momenti & alioquin Conc. Trid. aliorumq; sacrorum Canonum sententiæ parum congruentes complectebatur: Verum quia nondũ satis hic explorata erat cuiusq; loci conditio, ac necessitas, non potuit vniciuiq; reseruationum huiusmodi sigillatim modus ac temperamentum, q res poscebat, adhiberi. Nec sane debuit vna eademq; regula omnib. ecclesijs pscribi quandoquidẽ alia alibi magis cõuenire certũ est, & fieri vix potest, vt oĩa omnib. in locis æque probẽtur, & prosint. Quæ cũ ita sint visum est eidem Sac. Congregationi pter illã declarationẽ priuatas quoq; literas ad singulos ordinarios mittere quib. moneant, vt simul ac eas acceperint oẽs casus sibi iam olim reseruatos, adhibitis aliquib. pietate & doctrina præstantib. viris de integro discutiant, diligenterq; examinent, & ad ipsius Decreti iã declarati normam accommodent, eorum multitudinem sic resecãtes, vt ad quã-

paucissimos,eosq.maxime necessarios redigatur iidem casus,vnde salutaris ille sequatẽ effectus,cuius causa hæc reseruandi atrociores quosdam casus episcopus in sua cuique diœcesi tributa est authoritas.

Præcipuè verò hęc monenda censet.Sac. Congr.vt videant ipsi ordinarij ne illos casus promiscue reseruẽt,quib.annexa est excõicatio maior à iure imposita,cuius absolutio nemini reseruata sit,nisi fortè pp frequentiam,scandalum,aut aliam necessariam causam aliqui huiusmodi casus noĩatim reseruandi viderentur,neq; casus,in quib.absolutio,nisi cum restitutione,vel executione eorum,ad quę pęnitentes tenentur,non confertur,neq; illos, qui etsi mortale peccatum inducãt, circa res tñ parui momenti versantur, & frequenter inter idiotas euenire solẽt, vti damni dati, & similiũ. In peccatis ẽt carnalib. reseruandis multa vtantur circumspectione,pp periculum scandalorum,in ijs maximè psonis,in quas ob accessum ad confessarios extraordinarios,vel frequentem redditũ ad ordinarios suspitionis aliquid cadere põt. Postremò eã potissimũ ineant,ac sequanẽ rõnem,quæ consideratis diligenter cuiusque prouinciæ,ac populorum morib.natura, ac propensione magis in dño expedire videbitur. Post quã aũt ab ijs peracta, descriptaque fuerit hæc moderatio vnusquisq. eã primo quoq; tpe ad me perferẽdã curet addita insuper causa,quæ cuiusq; casus reseruationem potissimũ suaserit.Hoc.n.S.D.N.deliberatũ est,vt postmodũ singulæ huiusmodi reseruationes distinctius examninẽtur,quo pfectè tãdem,adiutrice Dei gratia,opportunum ijs incõmodis remediũ adhibeatur.Interim de ipsius Sancttatis siue mandato iidẽ ordinarij mouentur,vt per totã suã diœcesim,ac præsertim in ijs locis,qui à Ciuitate,& Cathedrali Sede longius remoti sunt,Pęnitentiarios,aliosq.Sacerdotes constituant, ac delegẽt, quib. facultatem absoluendi à casib.sibi reseruatis,concedant,ita vt his quoq.liceat eandẽ alijs confessarijs,si opus sit,ẽt viua voce impartiri; Idque maximè in solemniorib. & præcipuis anni festiuitatib. vt peccatores,quib.obuia, & facilis fuerit huiusmodi sacerdotũ copia ad peragendã confessionẽ. alliciãtur, quia alioquin pleriq.vel ob idipsum omittere possent,si necesse haberent pniæ ministros,quib.indigent,longius q̃rerę.In eam agiẽ curam quantũ in se erit sedulo incũbet. Illustris. Amplitudo vestra,vt hæc oĩa ex Sanctitatis suæ,& Sacræ Congreg.mente, debitæ executioni mandentur,ea diligentia,eoque zelo vbiq.adhibito, quem optimus quisq.Pastor erga aĩarum sibi creditarũ salutem præseferre debet.Vt aũt apud se,successoresq. suos perpetuũ extet monumẽtum, quid hic circa totam hanc reseruandi rõnem deliberatum sit,dabit operam,vt hæ literæ vna cũ ipso Decreto, ac declaratione in publicis suarũ Curiarũ episcopalium actis integrè describant.Eas verũ cum primum acceperit dignabitur facere nos ea de re certiores,missura postea quantotius fieri poterit, expetitũ nouæ reseruationis indicem ex prescripto huiusce mandatum confectũ.Quæ omnia mandante ipsa S. Congregatione ego Illust.Dominationi vestrę scripsi Deum pręcatus, vt eandem quam diutissimè incolumen tueatur.Romæ die 26. Nouemb.

uemb. 1602. Dignabitur etiam amplitudo vestra Illust. operam dare, vt Prelatis inferioris ordinis exemptis, seu nullius Diœcesis, si qui sint in sua Prouincia, annotescat Decretum hisce literis inclusum, tum etiam hęc reliqua, quæ ei scribuntur super casuum reseruatione.

Illustriss. & Reuerendiss. Dominationis vestræ.

humillimus seruus. *Alex. Card. Floren.*

Ex prędictis summarium distinctè recolligendo habes, quod Sanctiss D. N. derogando omnibus priuilegijs amplissimè: Prohibet quibuscunque confessarij sęcularib. & regularibus; Ne vigore ipsorum Priuilegiorum.

Absoluant in casibus contentis in Bulla die Cœnæ clare, vel dubie.

Violationis immunitatis ecclesiæ in terminis Const. Greg 13.

Violationis clausuræ Monialium ad malum finem.

Procurationum, & pugnantium in duello in terminis Concilij, & Constitutionis Gregor. 13.

Inijcientium manus uiolentas in clericos iuxta cap. si quis suadente, ac iuris dispositionem.

Simoniæ realis scienter contractæ.

Confidentię beneficialis.

Et in omnibus casibus quos locorum ordinarij sibi hac tenus, reseruarunt, aut reseruabunt.

Etiam in casu necessitatis & impedimenti.

Nisi in mortis articulo, vel

Habeant licentiam nouam specialem à Sede Apost. vel ab Ordinarijs in scriptis, vel in viua voce.

In alijs Casibus Qui habent priuilegia poterunt iuxta d. priuilegia, & facultates absoluere. Dummodo ante decretum essent vsu recepta vel non reuocata.

Qui non habent, nihil de nouo eis conceditur

Pœna quoad Confitentes — *Nullitas absolutionis.*

Quoad Confessarios — *excommunicationis*

priuationis — *officiorum dignitatum Beneficiorum*

Inhabilitatis — *ad ea in posterum obtinenda*

Et ipso facto incurrunt absque ulla declaratione.

Et a nullo dispensari, habilitari, vel absolui possunt, nisi a Sed. Apost. præterquam in mortis articulo.

Aderat etiam pœna inhabilitatis audiendi Confessiones, sed hodie est sublata.

Quod ordinarij.

N*On reseruent casus contentos in Bulla Cœnæ Domini.*

Non specialiter reseruatos Sedi Apost.

Non promiscuè eos, quibus annexa est excommunicatio maior à iure imposita, cuius absolutio nemini est reseruata. Nisi iudicauerint aliquos nominatim reseruãdos propter frequentiam, scandalum, aut aliam necessariam causam.

Non eos in quibus non datur absolutio, nisi facta restitutione, vel executione.

Non eos in quib licet adsit peccatum mortale tamen uersantur circa res parui momenti, & quæ frequenter euenire solent inter idiotas. *vt damni dati, & similium.*

Non in carnalibus ubi adest periculum scandalorum, vel ubi cadere potest aliquid suspitionis propter frequentem reditum ad Ordinarios.

Non passim, modum excedendo.

Reseruet.

Paucos, resecando multitudinem.

Quam paucissimos, eosque maxime necessarios.

Atrociorum tantum, & grauiorum criminum.

Quos iudicauerint necessario reseruandos, ad retinendam disciplinam in ædificationem, non in destructionem. Ad animarum salutem.

Vt non sequatur effectus contrarius piæ menti Sanctę Matris Ecclesiæ.

Quos expedire iudicauerint consideratis diligenter cuiuscunq; prouinciç, & populum morib. Natura, propensione, pro cuiusque Diœcesis statu, & qualitate.

Aliquos nominatim in quibus de iure est imposita excommunicatio propter frequentiam, scandalum, aut aliam necessariam causam.

Casus reseruati, quando expirant

Postremò animaduertendum id quod passim asseritur, scilicet per obitum episcopi casuum reseruationem cessare, intelligi debere de casibus, quos ipse episcopus sibi reseruauerit, sicuti communiter solent episcopi vti his verbis scilicet nobis reseruamus, quia cum sint lati ab homine, ipso sublato, & ipsi extinguntur; secus vero de casibus à iure episcopo reseruatis, de quibus per Syluestr. in verbo Casus, sub nu. 3. quia tunc per eius mortem nõ expirant, & erit facienda absolutio à successore, vel à Capitulo Sede Vacante succedente in eius iurisdictione; & illud idem affirmandum, quoties casuum reseruatio esset facta ab episcopo viuente per modum statuti, seu perpetuæ constitutionis, veluti decernendo, quod absolutio ab eis fieri non possit, nisi à nobis, vel episcopo, qui pro tempore fuerit, vel reseruando Curię, seu sedi episcopali, tunc enim non expirat nisi fuerit facta reuocatio à Successore, vel à capitulo Sede Vacante, vt infra dicetur, ad quę faciunt tex. in capit. fin.

de

de offic. leg. in c. 2. §. statuto, de constit. in 6. & dicta per Nauar. in man. c. 27. num. 2. & sub num. 74.

CONCEPTIO BEATAE MARIAE.

PRæter Summistas sciendum est, quod vltra ea quæ habentur in constitutione Sixti iv. relata in extrauag. com. de reliq. & vener. Sancto. & in Sac. Conc. Trident. sess. 6. in princip. §. vlt. adest constitutio Pij V. fol. 1100. in bullario Romæ publicata die septima Decembris 1570. ne in popularibus concionibus disputetur de conceptione Gloriosæ Dei genitricis MARIAE ex qua innouantur quæ per fel. record. Sixtum Papam Quartum, & Sacr. Concil. Trident. statuta fuerunt incip. Super specula, & infra.

Motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatę petitionis instantiā sed ex certa nostra scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine, statutum fel. rec. Sixti iv. prædecessoris nostri super ea re, quod a præfata Synodo innouatum est, illud præsen tib. ac si de uerbo ad uerbum esset insertum, pro plene, & sufficienter expresso, & inserto habentes Apost. authoritate tenore præsentiū, confirmamus, & approbamus, atq; vt deinceps efficacius a cunctis obseruetur perpetuo statuimus, & ordinamus, ac per apostolica scripta mandamus, quatenus nemo cuiuscunq; ordinis gradus cōditionis, uel dignitatis existat, in popularib. concionib. vel ubicunq; promiscua virorum, & mulierum multitudo conuenire solet, de huius controuersiæ alterutra parte disputare rationib. vel doctorum authoritate asserendo propriam sententiam, & cōtrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cuiusuis pietatis, aut necessitatis prætextu vulgari sermone scribere, vel dictare præsumat. Qui contrafecerit suspensionis pœnam a diuinis absque noua declaratione ipso facto incurrat, si modo fuerit in sacris constitutus, & quocunque preterea gradu siue dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus sit ipso iure priuatus, & ad eadem, vel similia munera obtinenda perpetuæ inhabilitatis censurę ipso etiā facto sit obnoxius, super quib nisi a Rom. Pontifice pro tempore existenti dispensari, siue absolui non possit. Et nihilominus alijs pœnis, si opus fuerit a proprio prelato pro delicti mensura infligendis subijciatur, prout subijcimus. Cęterum quamdiu per Apost. sedem, altera pars diffinita non fuerit, oppositaq; sententia condemnata liceat viris doctis in publicis Academiæ disputationib. siue generalium, aut prouincialium capitulorum, vel vbi alias intersunt, qui rem capere possunt, nec scandali vlla subest occasio de illa quæstione differere, & argumentis vtramlibet partem, vel asserere, vel impugnare, dum tamen neutra, ueluti erronea præiudicetur, seruenturq; illa omnia, quæ a dicto Sixto prædecessore nostra statuta sunt, quorum singula, ut præfertur, etiam quantum ad alias pœnas duximus innouanda & innouamus per præsentes.

SVMMARIVM.

1 *Constitutiones concilij Prouincialis requirunt approbationem a Sede Apostolica antequam publicentur.*

Quid

CONCILIVM PROVINCIALE.

PRęter Summistas sciendum est, quod hodie per cōstitutionem Six-
1 ti V.† Concilia Prouincialia postquam fuerint celebrata eorum statuta transmittuntur ad S.D.N. Papam, & per Sacram Congreg. Dominorum Card. deputatam pro interpretatione, & exequutione Concil. Trid. recognita, & approbata, deinde publicantur, vt patet ex constitutione eiusdem Sixti Romae publicata die 23. Martij 1584. incip. Immēsa. Et quoniam de Concilio Prouinciali ego Stephanus Quaranta tractatum edidi Neap. impressum de anno 1589. qui cum non facile reperiatur, hic inserendum esse censui recognoscendo, & addendo.

Inter caeteras sollicitudines, quae Metropolitano incumbunt, ea non minima reputatur conuocare, s. Conc. Prouinciale, de quo breuiter, vtiliter, & ordinate scripturus nonnullas ponam quęstiones ex sacris canonib. varijsq. doctorib. ac locis non sine maximo studio, labore, atque vigilijs elaboratas, & collectas ad inchoationem d. Concilij, illiusq. progressum atq. tractatum, & ad praestantiam Archiepi in eo pertinentes.
2 Diuino igitur inuocato auxilio diximus† hanc Cōcilij Prouincialis cōuocationem ad Metropolitanum spectare, c. si eps, c. si quis eporum, c. quoniam, c. propter, 18. dist. c. sicut olim, de accus. c. 1. de poenis, in 6. ipse namque est caput huius congregationis, & propterea ad ipsum spectat huiusmodi conuocatio. Card. Alex. siue Prępos. in d. c. si quis eporum, & Concilium Prouinciale dicitur, quia repraesentat ecclesiā Prouinciae. Abb. in c. graue, in fi. de praebend. & in d. c. sicut, vbi etiam de triplici conciliorum differentia, post glo. in sum. 17. dist. in. quorum ēt diffinitiones ponit Io. Pau. Lancel. lib. 1. instit. iur. cano. in tit. de eccl. constit. declarat in sua gl. vel appellatur, quia regulariter fit, & congregatur

in

in prouincia authoritate Archiepiscopi Metropolitani, qui omnibus episcopis prælatis,& clericis prouinciæ præesse dicitur. Bero. in c.1. de iud. & sine authoritate Metropolitani non licet inferioribus illud congregare. Card. Ale. notat in d.c. propter el 1. Sede tñ Metropolitana vacãte episcopi prouinciæ se congregare possunt ad illud celebrandum. Archid. & Gemin. in c. placuit n.2. & in d.c. propter, vbi Io. de Tur. crema. Card. S. Sixti nu.8. ac Card. Alex. in c. de concilijs in 3. notab. & in d.c. placuit 18. dist. Petrus de monte episcopus Brixien. in tract. monarchiæ conciliorũ c.2. nu.9. Vgonius episcopus Famagustanus in tract. quem inscripsit de Concilijs Synod. Vgon. in præludijs q.5. & in 3. par. fol. 134. Henric. Botteus de synodo episc. par. 1. nu. 43. ad quem tamen finẽ, quoties, & quid sit tractandum in eo, habetur in d.c. propter c. quoniam, 18. dist. & c. dicitur, de accusat. iusta etiam causa illud conuocandi est cum aliqua magna oritur dubitatio, quæ aliàs cõmode non posset diffiniri. Card. Ale. in c. multis in 4. notab. 17. dist. etiam põt conuocari pro corrigendo episcopo, prout in c.1.34. dist. & qñ immineret necessitas, põt congregari ante tempus statutum. idem Card. in d.c. de concilijs. Bott. in d. par. 1. nu. 54. sed Archiepiscopo non licet ante receptionem pallij illud conuocare c. ꝙ sicut §. præterea, de elec. & ex his patet responsio saltem remissiue ad primam quæstionem, quæ erat, præmittenda videlicet, quid illud sit, p quem conuocetur, ad quẽ finẽ & quoties, & de concilijs Prouincialibus, vide ꝙ nouissime fuit decretũ per Conc. Trid. ses. 24. de ref. c.2.

ADDITIO. Verba Conc. Trid. sunt ista videlicet.) Prouincialia Concilia sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controuersijs componẽdis, alijsq ex sacris canonibus permissis renouentur. Quare metropolitani per seipsos, seu illis legitime impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilij, & deinde quolibet saltem triennio post Octauam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi seu, alio commodiori tempore pro more prouinciæ non prætermittat synodum in prouincia sua cogere. quo episcopi omnes & alij qui iure, vel consuetudine interesse debent, exceptis ijs quibus cum imminenti periculo träsfretandum esset conuenire omnino teneantur. Nec episcopi comprouinciales prætextu cuiuslibet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inuiti compellantur. Itidem episcopi, qui nulli Archiepiscopo subijciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel elegant in cuius synodo Prouinciali cum alijs interesse debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obseruent, ac obseruari faciant. in reliquis omnibus eorum exemptio, & priuilegia salua atque integra maneant. Synodi quoque diœcesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias, cessante exemptione interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur accedere teneantur, ratione tamen parochialium aut aliarum secularium ecclesiarum etiam annexarum debeant, ij qui illarum curam gerunt, quicunque illi sint synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitani, quam episcopi & alij suprascripti negligentes fuerint, pœnas, sacris canonibus sancitas incurrant: hactenus verba Conc. Trid.

Est aũt Concilium Prouinciale conuentus episcoporum coactus ab habẽte potestatẽ cõgregãdi vocatis vocandis de iure, vel consuetudine. Nau. conf. 4. nu. 3. de verb. signif. in antiq. ubi etiã inquit posse. Conciliũ

Pro-

Prouinciale congregari ad aliquas particulares causas in congregatione ipsius expressas ex mente Innoc.in c.graue nu.7 de præb.itidẽ ex verbis Conc. Trid. supra relatis colligitur hodie cessare potestatẽ Capituli Metropolitani Sede vacante illud celebrãdi,ac suffraganeos conuocãdi licet ante ipsum Concilium Trid.id poterat,vt per Pau.in.in tract. de offic.& potest.ca.sede vac.par.1.q.7.sub nu.3.& Bott.de sino.par.1.nu.43.

An autem electio semel facta Metropolitani ab episcopo exempto, vt ad eius synodum Prouincialem conueniat,possit postea mutari.Respon.quod non sed semper in futurum ad illam accedere tenetur, eiusque electio ligat successores,& ita declarauit Sacra Congregatio.

3 Secundo quæro † quomodo & qui vocandi.Resp. Metropolitanum conuocare concilium ad statutam diem per literas,& sufficere vnicam citationem c.si episcopus,& ibi gl.27.dist.Gemin.& Franch.in ca.1.de pœnis in 6.& episcopi prouinciæ vocandi sunt & ire tenentur,ut in præall.iuribus habetur,ex quo textu in d.c.si episcopus,notat Card. Alexan. quod suffraganei non tenentur uenire ad concilium Prouinciale, nisi à Metropolitano sint vocati, in tantum quod si suffraganeus uideret omnes alios episcopos consuffraganeos ire ad concilium, si ipse non esset uocatus,non tenetur ire,nisi in præcedenti concilio fuisset deliberatum de futuro celebrando cum assignatione loci & temporis: tunc qui fuissent præsentes non forent necessariò ulterius uocandi, uel nisi essent uocati per edictum generaliter Card.Iacobatius in tract. de concilio lib.2. art.4.q.5.fol.102.& ratio est quia in iis in quibus est necessaria denunciatio,prout hic non sufficit scientia,ubi uero sola scientia est de substantia non requiritur de necessitate denuntiatio,& ita procedit regu.eum qui de reg.iur.in 6.quæ potuisset obstare,ut ibi per Ioan.Andr.& Franc.formulam indictionis futuri Concilij Prouincialis,uide in fine Cõc. Prou. Mediolan.4.& 5.& in cerem.epis.lib.1.cap.fin.

Tertio quæro quid de Abbatibus.Respon.quod abbates etiam intersunt Concilio Prouinciali.c.ex ore,de priuileg.c.ut apostolicę,eod.tit.in 6 & an accedere teneantur,uide Gemin.& Card.S.Sixti,& Alex.in ca. episcopus,18.dist.Doct.in d.tract.par.2.sub num.4.

ADDITIO. Quando tamen habent populum, & membra non exempta,à quibus appellatur ad Archiepiscopum clarum est quod tenentur accedere.vt in iuribus præalleg.& Abbates habentes populum,& territorium proprium iurisdictionemq; episcopalem exercentes intra ambitum ipsius Prouinciæ ad Concilium Prouinciale vocari debent, quemadmodum vocantur episcopi Comprouinciales & possunt dici suffraganei:nam cum habeant iura episcopalia, ac proprium territorium, & celebrent de per se synodum diœcesanam,dicuntur ordinarij locorum,& appellatione ordinarij comprehenduntur glos.notab.iuncto tex in cap ordinarij.de offi ord.lib.6.quorum Abbatum multi sunt in Regno Neap qui obtinent plurima castra de quib. per Frecc.in tracta de sub feud sub rubr.de origine baronum c.3.num 28.& isti surguntur vice triũ personarũ s Abbatis in monasterio erga monachos,Prȩlati seu Antistitis erga populum & domini iurisdictionis temporalis ciuilis seu mixta si habent (er

ga laicos,qui etiam omnib.prælatis inferiorib.præferuntur.arg tex.in cap.1.de ętat. & qualit plene per Lancellott. Conrad.alios cumulantem in templo omnium iudic. lib.2.ca.7.nu.18.quibus competere poßunt non solum ea quæ sunt dignitatis, & iurisdictionis episcopalis,uerum etiam ea quæ sunt ordinis episcopalis de quibus in ca. quamuis Coepiscopis,68.dist.in c.quanto,de consuetud.in c aqua de consecr.eccles. vel altar.& in c.accedentibus;ubi Panor.de exceß.prælat præter tria videlicet,conferre ordines sacros,consecrare basilicas,& altaria.& conficere chrisma prout patet ex priuilegijs quibusdam Abbatibus à Sede Apost.conceßis. Insuper isti in Concilio sedent post episcopos,vt per Pet.de Monte in tracta.monarch.concil q.5.nu.4. & per Campeg in tracta.de autho.Sac.Conc.c.7.& tanquam locorum ordinarij in Concil Prouinciali habent uocem decisiuam,vt per Alph Aluarez in speculo iuris Pontificis & Cęsarei,c.51.§.2.fol.208.& tunc de eis in decretis debet fieri mentio,ut obseruatum fuit in synodo Prouinciali Sipontina celebrata de mense Ianuarij 1560.Manfredonia,attento proœmio tenoris sequētis,videlicet.Nos Ptolemęus Gallius,S.R.E tit.S Pancratij presbyter Cardinalis Comensis,ac Dei & Apostolicæ Sedis,gratia Archiepiscopus Sipontinus,de consilio,& assensu Reuerendissimorū DD.Episcoporum Abbatum,& aliorum nostræ prouinciæ Ordinariorum in Prouinciali Synodo Sipontina hæc statuimus,& sancimus,& infra Ampliatur ut accedere teneantur etiam si in capite essent exempti notat Gemin.in d c vt Apostolicæ, nu. 4 Secundo ampliatur in commendatarijs perpetuis constitutis in sacris ordinibus habentibus proprium territorium curam animarum,ac episcopalem iurisdictionē ex adductis per Nauar.in consi.3.num.2.de fil presby.& consil 5.de sponsal in antiq. limita ut non omnes Abbates,seu commendatarii habeant vocem decisiuam in Cōcilio Prouinciali,sed illi tantum,qui habent iurisdictionem episcopalem, & alia, vt supra,licet habeant insignia episcopalia,scilicet,usum mitræ,& baculi ac aliorum Pontificalium ex priuilegio Apostolico,cum habere uocem decisiuam sit etiam iurisdictionis,Campeg.in d.tract.c.7.& 15.Si tamen concilio prouinciali non placuerit,consulenda erit Sacra congregatio.

An autem Abbates prædictis qualitatibus muniti habentes populum intra fines Prouinciæ existentem,a quorum sententijs immediate ad Sedem Apostolicam appellatur,& non ad Archiepiscopum teneantur ad concilium Prouinciale accedere, & videtur dicendum quod sic,siquidem episcopi exempti a quorum sententijs ad S. Pontificem appellatur tenētur eligere aliquem vicinum Metropolitanum vigore decreti Conc Tridēn.supra relati,ergo eo magis Abbates respectu populi exempti,tutius enim erit consulere Sanctam Sedem Apostolicam, an scilicet mens Conc. Trid. fuerit dictos Abbates comprehendere.

Quarto quæro,quid de capitulis ecclesiarum, Respon.quod capitula cathedralium vocari debent, & admitti ad tractatum Concilij, non autem ad decidendum,& possunt comparere per procuratores; capit. fin.de his,quæ fiunt à prælat.sine consc.cap.vbi Abb.numero quarto,dicit procedere etiam in negotijs non tangentibus capitula,& Card.Zabar.in dicto cap.graue,quęst.5.de præb.tenet semper vocandos esse ad concilium Prouinciale canonicos cathedralium pro tutiori,Bott.in dicto tract.par.2.numero 42.habetque capitulum vocem consultiuam, formu-

formulam literarum quibus capitula canonicorum cathedralium ad illud inuitantur. vide in fine voluminis actorum ecclesiæ Mediolanen. folio 359.

ADDITIO. Si tempore celebrationis Concilij Prouincialis vacaret sedes capitulum cathedralis, seu Metropolitanæ succedens in iurisdictione est ordinarius index, & debet de necessitate vocari, & potest comparere per vicarium generalem cum speciali mandato dandi vocem decisiuam, cum sit iurisdictionis, quæ transit in capitulum Sede Vac. vt satis abunde fuit demonstratum supra, & in verbo capitulum Sede vac. si tamen concilio prouinciali non placuerit consulenda erit Sacra congreg. Notandum etiam est quod Sacra congregatio censuit capitula Collegiatarum quasi episcopalem iurisdictionem habentia ad Synodum Prouincialem esse vocanda.

Quinto quæro quid de alijs. Resp. quod ad Concilium prouinciale nedum debent venire episcopi, verum et alij inferiores, qui se læsos esse existimant, sed episcopi veniunt, vt diffinitores, isti autē pro iustitia consequenda, d.c. propter, vbi Card. Alex. in 1. notab. 18. dist.

Sexto quæro, qui debeant omnino vocari, Resp. quod de necessitate ad illud vocandi sunt episcopi, & non alij, Inn. Host. & Zab. in d.c. graue de præb. Abb. in disput. 1. nu. 29. & sequuntur communiter doctores, vt refert Card. Alex. in d.c. propter, el primo.

ADDITIO. Intellige hoc non procedere, quando in prouincia vltra episcopos adessent alij ordinarij locorum habētes episcopalem iurisdictionem vt dixi supra in addit. ad tertiam, & 4. quæstio. Item vbi fuisset prouisum de episcopo, qui nondum esset consecratus, licet non dicatur episcopus ante consecrationem, gl. in clem dignum de celebr. miss. & per plura citata à Felin. in c. eam te de rescrip. Nau in man. confes. c. 27. sub num. 67. si tamen est electus, & confirmatus, & possessionem adeptus poterit interesse concilio & votare, argu. tex. in c. transmissam, vbi glos. de elect. & per ea, quæ dicit Abb. in c. accedentibus, de excess. prælat. Campeg. de Concil. ca. 15. eique, & synodum consecrato, licebit suam synodum conuocare, Bott. de Synod. p. 1. & ideo erit de necessitate vocandus.

Septimo quæro. Quid si episcopus vocatus moritur. Resp. quod si citato episcopo, & eo mortuo, fuerit prouisum de alio ante inchoatum Concilium ex illa citatione non arctaretur successor, Card. Iacob. in d. tract. de concil. lib. 1. art. 4. q. 6.

Octauo quæro, quid si episcopus non reperitur in diœcesi, Resp. qđ episcopi, qui non sunt in suis diœcesibus, sed extra eas necessario non sunt personaliter citandi ad Concilium Prouinciale, Card. Alex. in ca. peruenit, in 4. notab. 18. dist. verum in prouinciali Concilio Sanctæ Seuerinæ obseruauimus literas Metropolitani directas episcopo absenti consignari facere eius capitulo, vt transmittat, & proponere edictū ad valuas cathedralis, vbi tenetur residere, & domicilium residentiæ semper est principale, Fel. in c. postulasti, nu. 1. de fo. comp.

Nono

4 Nono quæro † de tempore & loco, Resp. non debere concilium Prouinciale celebrari temporibus quibus abstinentiæ, seu contemplationi est vacandum, vt in quadragesima, & in diebus quibus insistendum est celebrationi solemnitatum præcipuarum c. habeatur, ubi Card. Alex. in fi. 18. d. Bott. de synodo. p. 1. nu. 56. & in congregationibus conciliorum debet haberi ratio, vt hi, qui uocati sunt, non fatigentur propter discrimina itinerum, debent ergo fieri huiusmodi congregationes & conuẽtus in loco non multum remoto, immo proportionato respectu eorũ, qui debent uenire, etiam debet haberi ratio temporis, ut non in hyeme maxima fiant, cum in istis temporibus periculosa sit itineratio Card. Alexand. in c. quoniam 18. distin. Bott. in d. par. 1. nu. 55.

Decimo quero de termino ad ueniendum, Resp. quod uocati ad Cõcil. debent uenire infra terminum, uel saltem ad terminum eis assignatum c. placuit & c. si episcopus 18. d. sed quandiu concilium non erit absolutum, poterit episcopus moram purgare. & non punietur pena canonica, doct. in d. c. si episcopus Card. Iacob. in d. tract. lib. 2. art. 5. fol. 110.

Vndecimo quæro quid si uenit & discessit illicentiatus, Resp. quod episcopus qui uenit ad concilium, & discessit illicentiatus antequam synodus absoluatur, debet excõmunicari, & excommunicatus à synodo non potest absolui per singulos prælatos synodi. sed ab ipsa synodo tantum c. si quis 18. dist. ubi Card. Alex. notat paria esse non uenire & ante absolutum concilium recedere facit tex. in c. certum 11. q. 2 cap. 1. de iudic. in tantum quod si vocatus ad concilium expectasset per plures dies alios absentes, & postea etiam in die prorogata illicentiatus recederet, puniretur tanquam contumax non expectato fine Concilij. Cardina. Iacob in d. art. 1. fol. 112. & 113. Syno. Vgo. in 4. par. fol. 144. & cõtumax dicitur ille qui illicentiatus recedit. Dec. in c. 1. de iudi. nu. 43. in 1. lectu.

5 Duodecimo quæro quid si non omnes venirent. Resp. † quod si Archiepiscopus vocat subditos ad Concilium, & ipsi non veniunt in termino eis assignato, conuincuntur de negligentia & potestas deuoluitur ad accedentes etiam numero pauciores. Card. Iacob. in d. tract. lib. 6. art. 7. fol. 275.

ADDITIO. Ex quo enim vocati venire noluerunt, alienos se fecisse videntur c. cum nobis vbi Panor. num. 3. de elect. & sic absurdum est eos in numero computare iux. glo. in clem quod circa eod. tit. vnde faciunt quod contumax resideat in præsentibus, & in terminis nostris asserit Petr. de monte in præalleg. tract. de concilio. q. 6.

6 Decimotertio quæro de excusationibus non venientium. Respon. quod episcopus qui non potest interesse concilio, debet se excusare per literas subscriptas per eum, & excusationis suæ rationem exprimere apud Metropolitanum, & non est necesse apud totum Concil. illam allegare. Card. Alex. in d. cap. placuit 18. d. quem sequitur Card. Iacob. in d. tracta. lib. 2. artic. 7. q. 7. fol. 103. qualiter autem probabitur Impedimentum, vide gl. in d. c. placuit.

Decimo-

Decimoquarto quæro, quæ nam excusatio requiratur. Resp. non q̄ libet necessitatem excusare episcopum, vt non teneatur venire ad Concilium, sed requiri grauem necessitatem, & tunc tenetur mittere nūciū ad recipienda statuta edita in Concilio Prouinciali c. episcopus, cū seq. & ibi Card Alex. ac etiam in c. peruenit 18. dist. vbi gl. in verbo, necessitatibus, ponit multa quæ excusant ne vocatus teneatur venire ad Concilium, & Campeg. de conc. c. 11. & formula literarum quib. episcopi à Concilio Prouinciali absentis excusatio accipitur, reperitur impressa in fine voluminis actorum Ecclesiæ Mediolani. fol. 359. de quibus excusationum causis latè Bott. de syno. par. 2. sub nu. 56.

Decimoquinto quæro, quid si episcopus subest duobus Metropolitanis prout dicit glo. in c. 1. in uer. ueniendo, in fin. ne Sed. uac. & eodem tē pore uocaretur ab ambobus ad Concilium. Resp. quod accedendo ad unum potest mittere procuratorem ad alium.

ADDITIO. Similis gloss. est in c. & temporis vers. venire 16 q. 1. & arg text. in c 2. de relig. dom. & vide Caccialup in tracta. de vnion. artic. 8 num. 11. & in Regno Neapo. extant aliqui episcopi qui subsunt duobus Metropolitanis ratione duorū episcopatuum vnitorum, & inter alios est episcopus Campaniensis & Satrianensis vniti qui respectu primi subest Archiepiscopo Salernitano, & respectu secundi recognoscit in Metropolitanum Archiepiscopum Compsanum Et facit in simili quod dicit gloss. fin. in c. ex ore de priuileg. Imol. in c. quod super his de maior. & obed. Bott. in d. tract. par. 2. sub nu. 42.

Decimosexto quæro, Quid de vocato ad Concilium à Metropolitano, si eodem tempore vocetur à Rege ad quem potius accædere debeat, vide glo. in c. si episcopus 18. dist. & in cap. cum parari, de appellat. vbi Innoc. & Abb. Car. Iacob. in d. tract. lib. 1. ar. 5. fol. 117. Lancell. Conrad. in templ. omn. iud. li. 1. c. 2. §. 3. nu. 9. & Bertach. in tract. de episc. li. 4. pat. 1. q. 14. & Dec. in consi. 72. Campeg. de conc. c. 11.

7 Decimoseptimo quæro, † An possint episcopi compelli ut ueniant cessante impedimento, & quomodo Resp. quod sicut possunt compelli subditi uenire ad synodum episcopalem, sic & cōpelli possunt episcopi, ut ueniant ad Concilium Prouinciale, Abb. in cap. quod super his, de maior. & obed. in 3. not.

Decimo octauo quæro de pœna contumacium. Respondeo quod episcopus qui impedimento canonico cessante non uenit ad Conciliū, debet priuari communione aliorum episcoporum usque ad futurum Concilium, si fuerit contumax cap. si quis episcoporum, & ibi Card. Alexan. in 1. not. 18. distin. faciunt etiam c non oportet c. peruenit, in fi. c. si quis autem c. placuit, & cap. si quis episcopus dist. eadem. unde non erit talis episcopus prohibitus celebrare diuina officia, & recipere Sacramenta ecclesiastica, & communicare cum cæteris episcopis & alijs: sed tantum erit suspensus à communibus negotijs cum alijs episcopis, nec poterit interesse scrutinio episcoporum, nec consecrationi eorum & alijs

& alijs cõiter pertractandis cum Metropolitano, & episcopis, gl. in d. c. placuit, & Card. Alex. in fine, Card. Iacob. in d. art. 5. in princ. fol. 111. subdens quo ēt poterit excõicari excludendo à communione fidelium, & erit in electione Archiepiscopi, quod sanè debet intelligi, vt si primo vocatus non venit, procedat prædicta pęna, si iterũ & tertio monitus non venit, poterit excõicari, nec punitur bis ex eodem delicto; ex multiplicato. n. delicto contumaciæ augetur pęna, ideo, & si vnica citatione monitus nõ venit, poterit priuari cõione aliorũ Eporum, & ista non est excõicatio, vnde ad hanc pęnã inferendam sufficit vnica monitio d. c. si Eps, si tñ postea tertio monitus adhuc persistit in sua contumacia, tunc poterit excõicari, & pro hac diuersitate facit, quia priuatio à cõione de qua in dd. iuribus non est censura Ecclesiastica, sed pęna canonica, & ideo trina monitio in ea non requiritur, secus in excõicatione quæ est ecclesiastica censura, c. quærenti, de verb. sig. & non põt, nisi trina monitione præmissa proferri cap. sacro, de sent. exc. c. 1. eo. tit. in 6. ad prædicta facit in simili quod notat Io. And. in c. 1. de exces. prælat. vbi dicit ad inferendã pęnã suspensionis non requiri monitionem, qñ profertur vt pęna, qñ aũt profertur, vt censura, trina monitio dēt præcedere, ita resider Card. Alex. in d. c. si quis Eporum, cuius dictis addo ēt vt si vocatus ad Concilium negligat venire, & non mittat nec se excuset, non statim puniendus est tanquã contumax, sed prius dēt admoneri, & requiri & tandē citari ad videndũ se declarari, c. propter el 1. 18. dist. & ibi gl. Card. Iacob. in d. tract. lib. 1. art. 4. princ. fol. 114. Campeg. de conc. c. 13. facit id quod dicit Inn. in c. cũ olim, in fi. de test. quod contumax in processu iudicij citatur ad sñiam, item in procedendo contra episcopos consulerē seruandam esse constitutionem Alex. 3. relatam, in c. 2. ff. de off. deleg in 6.

8 Decimonono quęrot an Eps pro dicto accessu possit petere subsidiũ. Resp. quod Eps volens ire ad Concilium Prouinciale põt petere ab ecclesijs subiectis, vt conferãt expensas Bellēcinus Rotæ auditor in tract. de charit. subsid. q 21 Card. Iacob. in d. artic. 5. fol. 111. quod intellige qñ Episcopus esset pauper, qui non haberet ad faciendum expensas, vt per eundem Card. Iacob. in d. art. 5. fol. 101. col. 1. Rebuff in tract. concordat. in rub. de publ. concubinarijs, § quia vero, quod charitatiuum subsidiũ, non exigendum est à pauperib. & ille dicitur pauper clericus, qui ex reditibus non percipit vltra decentem victum suum. Bellenic. in d. tract q. 30. & qñ prælatus possit imponere charitatiuum subsidium vltra Bellenic. in d. tract. vide Afflic. in constit. Regni quamplurimum, nu 2. B[illegible]er. dec. 133. cum tribus seq. & Pet. Duen. reg. 89. in verbo charitatiuum subsidium, & reg. 153. in verbo Episcopus, & quæ dicatur congrua clerici sustentatio, vide Menoch. de arb. iud. cent. 6. casu 520. num. 10.

Vigesimo quęro quid de Archiepiscopo. Resp. quod Archiepiscopus non dēt petere aliquid à prælatis venientib. ad Conciliũ alias teneretur in quadruplũ, c qm, 18. dist. qui tex. loquitur, qñ Archiepiscopus petierit, si tñ ipso non petente aliquis de suffraganeis episcopis aliquid daret

M de

de ibi contentis non incurret in pœnā quadrupli Archiepiscopus cū hāc pœnalē non debeamus extendere ad casum nō expressum; peccaret tñ cū abstinere debeat à munerib. secundum Card. Alex. in d c. qm. vbi tenet quod ex sola petitione incurrit in dictā pœnā de rigore iuris, sed æquitate non, si non obtineat, & tunc authoritate maioris pōt cōpelli ad soluēdum de proprijs bonis, & non ecclesiæ, & solutio dēt fieri episcopo, qñ agitur de restōne rei petitæ, pœna aūt applicabitur ecclesiæ, cui facta est iniuria, munuscula autem, seu xenia non debet illa quærere nec ea sponte oblata respuere cap. de eulogijs 18. dist. & ibi Card. Alex.

9 Vigesimo primo quæro de ordine ad conciliū Prouinciale celebrandum, Vide Pontificale Romanum sub titulo de ordine ad Conciliū prouinciale celebrandum, & nouissimè ceremo. episc. lib. 1. cap. 22.

Vigesimosecundo quæro de ordine sedendo. Resp. q episcopi, scdm ordinationis suæ tēpus, siue ad consedendū, siue ad subscribendū loca tenere debent c. fi. 17. dist. conseruato Metropolitani primatu, c. placuit; 18. dist. dicit tñ gl. in c. per tuas, de maio. & obed. esse ibi argm pro exemptis episcopis, vt in synodo sedeant in meliori loco, sed an præferantur nō exēptis, primo promotis, vide Abb. ibidem, si verò episcopus teneret locū Metropolitani, licet sit posterius ordinatus, præponitur alijs glo. in d. c. fi. de Abbatib. an debeant præcedere canonicos tract. Fel. in c. pastoralis, nu 9. de off. deleg. Card. Iacob. in d. lib. 1. art. 8. fol. 72. Synod. f. 88. vbi post Gemin. & Card. Alex. in c. fi. 17. dist. tenet, quod clerici seculares regularibus, regulariter semper præferendi sunt: quō autē se habere debeant in concilio residentes, vide c. in loco benedictionis: 5. q. 4.

ADDITIO. In confessione verò, & ordine proferendi vota inter episcopos, dignitates, Canonicos, Abbates, commendatarios, procuratores, & cæteros attenditur hodie nouissima dispositio, quæ habetur in d. ceremo. episc lib. 1. c. fi. & eod. lib. c. 3. habetur episcopos in congregationibus concilij prouincialis coram Archiepiscopo vti posse Rochetto discooperto cum mozeta.

Quidam, Archiepiscopo siue titulari, siue aliàs promoto ac translato ad ecclesiā suffraganeam an in Synodo Prouinciali sedere debeat immediate post Metropolitanum rōne Archiepiscopalis dignitatis qua fructus est, & sic præcedere dēat alios episcopos antiquiores. Resp. quod sic arg. tex. in l. 1. ff. de albo scrib. & rub C. vt dignitat. ordo seruetur lib 12. & hoc in memoriam pristinę dignitatis, & honoris, quem gessit, rōne cuius retinet iura reuerentialia, ad quod faciunt ea, quę cumulat. Felin. in cap. qua in ecclesiarū, nu. 81 de constit. est & aliàs ratio, quia Archiepiscopus translatus ad ecclesiam suffraganeam cessit loco & non dignitati. arg. text. in c. 2. de ord. ab episc. qui renun. episcopat. & in c. post translationem, de ren.

10 Vigesimotertio quæro quis in eo est præsidens. Resp. q Archiepiscopus in Concilio Prouinciali est præsidens d. c. placuit: gl. in c. Pastoralis, in verbo, exceptis, de off. ord. & est caput concilij Abb. in c. graue, nu. 8. & Imol. nu. 10. de præb. Card. Alex. in c. si quis episcoporum, 18. dist. qui

omnibus

omnibus episcopis, prælatis, & clericis prouinciæ præesse dicitur, Bero. in c. 1. de iud. & authoritate Archiepiscopi celebratur, Bonifac. de Vitalinis in clem 1. num. 45. de sent. excom.

Vigesimoquarto quæro, quinā iudices sint. Resp. ne dū Archiepiscopum, sed ēt alios episcopos esse coniudices, c. 1. ubi Abb. in 1. nota. & Marian. Soc. in 2. notab. de libell. oblatio gl. in sum. 9. q. 8. sine quorū consensu non iudicat Archiepiscopus, Abb. in c. 1. nu. 14 de iud. Card. Iacob. in d. tract. lib. 5. art. 11. fol. 292. Syno. Vgo. in 3. par. fol. 108. col. 3. Metropolitanus ergo est coniudex licet tanquam maior sedeat Card. Alex. 3. q. 8. in sum. episcopi congregati non dicuntur esse ibi singuli, sed vt collegium c. 1. 34. dist. Anch. & Fel. in c. sicut olim, de accus. Henr. Bot. de syno. par. 1. nu. 48. & totum concilium est iudex, non autem singulares: Abb. in c. non potest: nu. 18. de sent. & re iud. in synodo verò episcopi vnus est iudex, & lata est differentia inter istam, & illam, ut per Bott. in d tract. par. 1. sub nu. 32. sicuti non est bona similitudo arguere de concilio Prouinciali ad Generale Card. Iacob. de concil. lib. 6. art. 2. fol. 345.

Vigesimoquinto quæro, qs est principalis iudex, Resp. quod Archiepiscopus est iudex principalis, c. 1. 34. dist. & ipse habet principaliter iudicare de consilio aliorū episcoporū, Card. Alex. in c. de eo 50. dist. Archiepiscopus enim presidens cū episcopis suffraganeis in consilio Prouinciali hēt iurisdīone n ordinariā, d. c. sicut olim, suffraganei episcopi in concilio existentes in cognoscēdo sunt coniudices, in diffiniendo, vt assessores, Card. Alex. in c. propter, el 18. dist. Imol. in c. graue, de præbs Bott. de syno. p. 1. nu. 33 & p. 2. nu. 48. Syn. Vgo n. c. 9. sed siue sint iudices siue assessores, nō valet qd̄ fit eis non vocatis Inn. & Host. in d. c. graue nā si Archiepiscopus vult statuere, vniuersaliter in tota Prouincia requirit consensus suffraganeorū d. c. sicut olim, de accus. cū si. eorū enim, qui participes sunt officij, dēt attendi consensus, Abb. in c. cū olim, nu. 4 de arb. & tunc ligat subditos totius Prouinciæ, aliter verò cōprehenderet subditos diœcesis suæ tantum c. Romana, & ibi gl. in vers. sniæ, de sent. excom. in 6. Item qn̄ vult statuere vniuersaliter in Prouincia vltra consensum suffraganeorum, requiritur etiam cōsensus subditorum suffraganeorum, si statutum concernit eorum præiudicium, vnde si faceret statutum Archiepiscopus, quod possit cognoscere de causis subditorū suffraganeorum, & ad suam diœcesim illos trahere, tale statutum non valeret in præiudicium subditorum suffraganeorum, nisi cōsentirent Card. Alex. 18. dist. in sum. Fel. in c. pastoralis, nu. 7. de off. ord. Lancel. Conrad. in templo om. iud. lib. 2. c. 4 num. 22.

Vigesimosexto quæro, qūo sit pronunciandū. Resp. quòd Archiepiscopus tanquam caput de consensu, & consilio suffraganeorū, vel maioris partis pronunciare dēt: Io. And. post Host. in c. 1. de libel. oblatio. idē Card. Host. & Zab. in c. graue, de præb. nu. 6. vbi Imo. nu. 19. & hanc esse veritatē dicit idē Imo. in d c. 1. in vlt. notab. & sub nu. 21. Card. Iacob. in d. tract. lib. 5. art. 8. fol. 288. & faciunt c. sanè 65. dist. c. nec episcopi, de

M 2 temp.

temp.ord.c.ficut, de accufa. & fic in praxi obferuari patet ex principijs nonullorum conciliorum prouincialium, quæ funt impreffa, videlicet Mediolanen.Confent.Neap.Tranen.& aliorum.

Vigefimofeptimo quæro de modo in ftatuendo.Refp.q Abb in c.1 de pac.notat modum, & practicam condendi legem in Cōcilio prouinciali,nam vnus de concilio facit propofitionem, & reliqui,fi eis placet,ftatuunt illam confirmando vel reftringendo,feu ampliando.

Vigefimooctauo quæro,an alij præter epifcopos in d. cōcilio fint vocales.Refp. quod in cōcilio Prouinciali Metropolitano multo plus,quā aliis eft tribuēdum,nā ipfe pōt eligere electiffimos quofq; facerdotes,vt præter epifcopos habeāt in concilio vocē confultiuā, & decifiuā,vt latè demonftrat Doc.Michael Thomafius Hifpanus in difputatione de rōne habendi cōcilia Prouincialia Ro.impreffa anno 1565.f.81. vfq; ad 99.

ADDITIO. Intellige,vt fi ipfi concilio placuerit poterunt habere vocem decifiuam,vt fuit determinatum per Gregor.13.in refponfione ad quintam difficultatem propofitam à Concilio Prouinciali Rothomagenfi,qua eft impreffa in d. Concilio.imò requiritur confenfus omnium fuorum fuffraganeorum, nec fufficit maior pars:faciunt dicta per Campeg.in tract.de conc.c.6.fecus tamen eft in voce cōfultiua tantum,quia nullum affertur præiudicium habentib. decifiuā faltim vbi de eft copia epifcoporum,vt cum maturiori iudicio procedatur Abb.in 1.q.fub nu.29.de alijs non epifcopis habentibus vocem decifiuā dixi fupra q.3.4.& c.fuffraganeus legitimo impeditus poteft conftituere procuratorem vnum ex fuffraganeis cū fpeciali mandato ad decidendum tenet Nauar.confi.3 de off.deleg.in antiquis,& cōfil.7.de maior.& obed.in nouif quod mihi non placet, nam pro danda voce in omnibus actib.concilij requiritur præfentia,intelligentia aliorum iudicum, & factà difcuffio,ex quib monetur ad determinandum, & non poteft pendere ab alieno arbitrio cum fit electa induftria perfona ad determinandum vna cum alijs, nifi dicamus poffe conftituere procuratorem ad præfentandum votum,in fcriptis redactum per ipfum epifcopum impeditum accedere fuper aliquo particulari negocio de eo inftructò accedente voluntate Concilij Prouincialis.

Vigefimonono quæro,quid fi Mētropolitanus à maiori parte in iudicando,vel ftatuendo diffentit.Refp.q Metropolitano difcrepante præualet prouincialis concilii fnīa fnīæ Archiepifcopi dicit Card. Iacob.de conc.lib.6.art.2.fol.329.Henr.Bott.de fynod.par.3.nu.137.nā concilium Prouinciale reputatur,vt collegiū:Anch.& Fel.c.ficut olim,de accuf.& in agēdis de collegio fi difcordāt ftatur maiori parti:c. fanè,& ibi Card. Alex.65.dift.gl.in c.fi Archiepifcopus de tēp.ord.Naua.in conf.1.de his quæ fi.a maio.par.c.in antiq.ftandū eft in difpōnib.concilij iudicio plurimorū Abb.in c.1.de pac.& in c.in fingulis, nu.5. de ftatu mon.& ideo concilii Prouincialis iudicium integrum dr̄, quia plurimum à fentētijs comprobatur clem.1.de fent.excom. vbi Bonif.de Vital.in 10.nota.nu. 45.dicit quod ftabilius & firmius eft ftatutum per conciliū Prouinciale,

le quam per sententiam præsulis prouinciæ sicut est Archiep. licet authoritate Archiep. celebretur, Item dispositio synodalis dicitur quæ fit a maiori parte Abb. in c. non potest, sub nu. 16. de sent. et re iud. deniq; Metropolitani suffragium non potest nisi vim vnius habere Doctor Thomasius in dicta disputat. fol. 89. et si non præualeret maioris partis sententia posset Archiep. solus decernere sine cõsensu suffraganeorum contra prædicta in superioribus quæst. 24. 25. et 26. non obstat c. si quis episcopus cum seq. 6. q. 4. quia speciale est in condemnatione vel absolutione episcopi, vt ibi dicit glo. et in c. episcopis 65. distin.

a ADDITIO. Adde tex. in c. extra conscientiam 64 dist. & in c. prudentiam de off. deleg. Afflict. dec. 1. & ibi Vrsill. in annot. limita vt opinio singularis præualeat cõmuni quando ratione fortiori nititur per tex. in c. capellanus & ibi Panor. nu. 3. ab omnibus receptus. de ferijs Felin. in c. 1. sub nu. 54. de constit. Petr. de monte in tract. monarchico c. q. 7. Nauar. consi. 17. nu. 8. de priuileg. in antiq.

Trigesimo quæro. Quid si Archiepiscopus non vult pronunciare secundum vota maioris partis. Resp. tunc puto esse recurrendum ad summum Pontificem per ea quæ dicit glos. in cap. sanè 65. dist. in vlt. dicto et in c. fin. in verb. iudic. 63. distinct.

Trigesimo primo quæro, quid si sententiauerit Archiep. secundum voluntatem minoris partis, dicit Abbas in c. nec episcopi, de tempor. ordin. quod vitiabitur factum et facit id quod in simili dicit gl. not. in c. 2. in ver. dum consilio. de corpore vitiat.

12 Trigesimo secũdo quæro, de quib. causis cognoscere possit ꝯciliũ Prouinciale, q̃ iurisdictionẽ habeat et sup quos. Resp. qđ ꝯcilium Prouinciale cognoscit de oĩb. causis ecclesiast. totius Prouinciæ c. pp, et ibi Gemin. notat. 18. dist. et hẽt iurisdict. super oẽs de ꝑuincia Abb. in c. graue n. 4. de præben. & cognoscit, & examinat delicta nõ solũ suffraganeorum, sed ẽt subditorum suorũ d. c. graue c. sicut olim, vbi Host. de accusat. & d. c. ꝑpter. Philip. Frãc. in c. fi. de cẽsi. in 9. Lancell. Corad. in tẽpl. omn. iud. lib. 2. c. 6. nu. 2. & hẽt iurisdict. ordin. Card. Ale. in c. experientię 11. q. 1. & 3. q. 8. in sum. Bero. in c. 1. n. 125. de iud. & cognoscit de oĩb. causis nedum per appell. sed etiam p simplicem querelã Card. Alex. in c. de concilijs 18. dist. & in rub. de appellat. nu. 36. & in c. cum speciali n. 27. eod. tit. quem seq. Card. Iacob. in d. tract. lib 5. & ar. 11. fol. 289. Lancell. Cor. in d. templo lib. 2. c. nu. 20. & debent audiri querelæ oĩum læsorum d. c pp & ſm Innoc. quem sequuntur Io. Andr. Imol. Card. Zab. in d. c. graue Abb. in c. 1. nu. 15. de iudi. & Card. Alex. in d. c. de concilijs 48. dist. ẽt non citati tenentur respondere de querelis ciuilibus ac si citati essent, de criminalib. autem non nisi sint citati, et exposita crimina super quib. accusantur: habent tñ ius reuocandi domũ accusati, si pro specialibus negotijs fiat concilium, et putatur quod respondeant pro alijs argu. ca. fi. de for. comp. alias secus si indistinctè fiat

 concilium

conciliũ pro oĩb. negotiis emergētib. ēt cõpetit ius reuocandi domũ si cõciliũ sit de longinquo, nisi in casib. qui de sui natura tractantur in concilio secundũ Card. Zab. in d.c. graue Bott. de syno. par. 3. in prin. nu. 41. & 42. Card. Iacob. in d. lib. 7. ar. 8. fol. 289 synod. Vgo. in prælud. c. 10. in fine fol. 10. & in 3. p. fol. 108. col. 1. in fine, epi Prouinciali concilio congregati loco ordinarii sunt in oĩb. causis clericorũ, quæ ad conciliũ referũtur, ad illũ aũt qui præest diffinitio pertinet de consilio & assensu aliorũ Eporũ oĩum, vel maioris partis Host. in d.c. graue, & dixi supra q. 26. Concilium insuper prouinciale hẽt ptãtem excõicandi episcopos illius prouinciæ Abb. in c. 1. n. 5. de iud. vbi Bero. nu. 67. & Prælatos ex proprio delicto põt suspendere, epm tñ deponere non põt Abb. in d. c. graue, nu. 4. de præb. quia depositio eporum soli Papæ est reseruata, Abb. in c. Pastoralis, in prin. de off. ord. Fel. in c. 1. nu 23. de iud. dicit tñ Abb. in cap. 2. nu. 3. de accus. quod Archieps cum suis suffraganeis põt audiere causam, sed non diffinire, idem dicit Anch. in d. c. graue, nu. 18. & Imol. sub nu. 18. b solum. n. interdicitur concilio ptãs b deponendi episcopos Abb. in c. 1. de iud. sed circa hoc vide quod fuit decretum per Conc. Trid. ses. 24. de refor. generali, c. 5. & de reseruatis Sedi Apost. vide notab gl. in cap. quod translationem, de off. leg. & in cle. quia contingit, de relig. dom. & enumerat Card. S. Sixti in c. huic sedi 17. dist. & Pauin. de visi. par. 1. q. 10. Hẽs quod Conc. prouinciale põt cognoscere de causis quæ vertuntur inter epos, & clericos, item poterit cognoscere de oĩb. causis clericorum, dummodo factum sit notorium, vel si res non patiatur dilationem, vel in breui possit liquidari, ipse tñ Archieps qui præest Concilio, vel qui hẽt ptãtem diffiniendi, dẽt hoc facere de consilio, & assensu aliorum de Concilio vel maioris partis, c. nec epi, de temp. ord. & c. sicut, de accus. Card. Iacob. in d. lib. 6. ar. 8. fol. 288. in quo Concilio dẽt ẽt tractari de corrigendis excessib. & morib. reformandis, præsertim in clero d. c. sicut, & c. propter 18. dist. & ex non celebratione conciliorum sequitur inconueniẽs, quod multa remanent incorrecta de his quæ concernunt ecclesiasticum statum, c. peruenit 18. dist. & debet fieri inquisitio summaria propter breuitatem tpis, de his quæ sunt notoria, vel quæ cõfitentur per delinquẽtes, vel de quibus statim fides potest haberi, de dubijs vero delictis nõ e st inquirendum, sed tunc omittenda Host. & Zab. in d. c. graue, sub nu. 4. & ibi Imol. sub nu. 19. Bott. de syno. par. 3. sub nu. 45. debet etiam fieri generalis inquisitio de malis, sed contra certam personam non debet fieri, fama non præcedente secundum Abb. in d. c. graue, nu. 9.

ADDITIO. An Concilium Prouinciale, possit capere informationẽ, aut formare processum contra aliquem episcopum suspectum aut accusatum ibi de causis grauioribus ad effectum transmittendi probationes, & processum ad Romanum Põtificem? Resp. quod hodie de iure nouo non solum depositio episcoporum est reseruata Papæ, sed etiam omnimoda cognitio & examinatio causæ depositione digna, ita quod inferioria Papa hoc denegetur, prout habetur in præallegato Conc. Tri. ses. 24. de ref.

de ref.c.5.per quod Capitulum crimen hæreseos,& alia crimina maiora depositione & priuatione digna,exequantur;quoad hoc Nauar.conf.1.de for.compet.in antiq. amplia etiam si talis formatio processus fieret ad finem remittendi causam instructiorem ad Papam glos.in c. inquisitores, de hæret. in 6.limita de mandato expresso Summi Pontificis iuxta conditiones in d c. 5 descriptas,per quod etiam permittitur vt minores criminales causæ episcoporum in Concilio tantum Prouinciali cognoscantur,& terminentur, vel deputandis per Cōcilium Prouinciale.Hinc quæro nū deputandi per Conciliū ad terminandas illas causas debeāt esse episcopi, et an absoluto Concilio possint in illis causis procedere.Resp. videtur dicēdum non esse necesse, vt sint episcopi, quia illa facultas est generalis,& eorū iurisdictio nō expirat si prius, idest ante Concilij absolutionem cæperint cognoscere, prout in simili notatur in c. relatum,& c. gratum,deleg. deceret tamen vt essent episcopi.

Trigesimotertio quero,an cognoscat de Metrop.Resp. quod Conciliū Prouinciale non iudicat Archiepm.c. graue, de præben.sed tamē potest ex charitate reprehēdere gl.in c.si aūt., & ibi Card. Alex. 9. q. 3. negligentiā vero Metropolitani circa iustitiā ministrandā supplere pōt Conciliū prouinciale c.si Metropolitanus,& ibi Card.Alex. 6.q. 4. pōt cognoscere de causis appellationum interpositarū a Metrop.glos.in c. multis.ī verbo ad maiorē 17.dis.in c.omnis oppressus 2.q.6.vide Rom. cōs.521.Syno.Vgo.in præiud.c. 10.potest ēt cognoscere de causis ad ecclesiā ipsius Metrop.spectantib.gl.in d.c.sicut, de persona autē & statu ipsius Archiepi prouinciale Conciliū nō cognoscit ad effectū iudicādi, sed admonēdi ipsū Archiep. vt se corrigat, & si obstinatus se corrigere nollet ad effectū denunciandi summo Rom. Pont. d.c.graue,de præb. Card.Alex. in c.si clericus 11.q.1. nō tamē pōt se intromittere ad effectū iudicādi de eo,vt notat.gl.in d.c.sicut,per ea quæ habētur in c.cum inferior,de maio.& obed.& in c.inferior 21.dist.& ibi gl.fin.in c. 1. de rapto.ita distinguit Bellamer.in d.c.sicut sub n.11.vbi Card. Alex. 2.q. 8.et ratio est quia ipse præest concilio,et ideo ab ipso Concilio tamquā inferiori non debet iudicari Imol. in d.c. graue nu.10.

ADDITIO. Hinc sequitur non posse Archiepiscopū excōmunicari a Concilio Prouinciali contra opinionē,quam tenet Nau in cons.7.de off.ordi. in antiq. nā contradicit textui in d.c.graue nimis, & iuribus præalleg.quæ ab ipso nō citantur.

12 Trigesimo quarto quæro, † an ab eo possit appellari, & ad quem. Resp. quod a concilio Prouinciali appellatur ad Papam c. sicut excellentiā 23.q 4.Card. Alex.in rubr.de appellat.nu.34.Felin. cap. 1. nu. 6. de iud.Bellam. & Card. Alex.ī d.c.multis.& Synodus. Vgo in Prælud. q.10.Nauar.conf.3.de appellat.in antiq.

Trigesimo quīto quæro,an totū Cōciliū Prouinc.possit allegari suspectū,& an si Metrop. non est suspectus possit recusari propter episcopos suspectos,& quid si tantum Metropolitanus est suspectus,vel aliqui de concilio, vide Abb. in c. si quis contra clericum sub nume. 21. de

foro compet.& in c.2.sua.nu.14.de iud.& ibi Dec.n.96.in r.& 3.lectura. Felin.nu.6.Ripa nu.40.Card. Alex.in c.quia suspecti 6.q.5.& in rubr.de appel.col.12.& in c.cũ speciali,eod.tit.Card.Iacob.in d.tract.lib.5.ar.10. fol.291.Coer.decis.269.Capi.decis.138.Menoch.in tract. de arb.iud.lib. 2 cent.3.casu 459.Synod.Vgo.fol.108.col.3.communis tñ est opinio, totam synodum posse recusari Card.Alex.in d.c.cum speciali, & Dec.in d.c.1.nu 65.in 1.elect. & suspectus non debet interesse quando votatur ẽt si non det votum suum Cap.in d.decis nu.5.Carauit in ritu mag.Curiæ Vic.265.suspicionum vero causæ multæ reperiuntur in iure expressæ, & approbatę,& minor causa repellit tam iudicem quã testem.gl.in accedẽs vt lit.non contest.Dec.in d.c.1. de iudi.nu.22.Septuaginta quatuor post Specula refert.Card.Alex.in cap.postremo,de appellat. vbi Phil ip.Frãc. 40.reassumit tractando ẽt de personis quæ recusari possunt Abb.remissiuè in d.c.si quis contra clericum,nu.24.Maran.alias 40.refert in speculo par.vt.a nu.25.vsq; 68.Multæ tamen causæ possent obuenire,quæ iustiores essent quam in iure expressæ, & relinquuntur arbitrio iudicis, qui si malearbitratur,& appellari pôt Io.And.in d.c.cũ speciali, col.3. Ancha. nu.13.Abb.nu.8.& cæter.sequuntur in d.tit.de appellat.

ADDITIO. De qua communi testatur etiam Nauar.cons.1.de appell in antiq & totum Concilium Prouinciale suspectum dici posset, vbi solum illius caput esset suspectum ex allegatis per Crauet.in tract.de antiquit tempor p.1.nu.80. & per Menoch loco ait.nu.19.posset tamen secundum eum in hoc fieri distinctio prout etiam colligitur ex mente Ripæ in c.1.nu.41.in fine de iudic.s quod aut caput concilij amoueri non potest quin totum Concilium amoueatur, & tunc si caput est suspectum.totum Concilium redditur suspectum,cum ab eo pendeat ipsoq; amoto nõ detur Concilium. aut vero caput Concilij amoueri potest, Concilio ipso subsistente, & valente sine eodem causa illa cognoscere,& tum solum caput esse remouendum. illius loco alter subrogari,qui illius personam sustineat.

13 Trigesimo sexto quæro de potestate in statuẽdo.Resp.Cõcilia puincialia neq; diffiniendi,neq; generaliter constituendi,vim aliquã habere, sed tantum curandi,vt id seruetur,qđ alias statutum est,& qđ generaliter seu specialiter obseruari præceptum est 18.dist.in sum.c.sicut olim, de ac causa.Io.Pau.Lancel.in lib.1 inst.iur.can.in ti.de eccles.const. §. Prouincialis,& dispositiones quæ fiunt in concilio Prouinciali,debẽt esse canonicę & iustæ,canonicæ quantũ ad causã, & iustæ quantum ad ordinem, not.Card.Alex.in c.multis 17.dist.& potest facere statuta clem. 1. de sẽt. excom.Ancha.& Felin.in d.c.sicut olim,quæ non debent esse in præiudicium aliorũ inferiorum c.vestra,de locat.& conduct. neq; contra ius canonicum c.institutionis 2.q.2.c.quod super de maior.& obed.vbi Feli.notabiliter examinat,potest tñ statuendo adiuuare ius commune.sapponẽdo pænam vbi ius non imponit, vel grauando pænam a iure impositã c. innotuit,& ibi Abb.& Ancha.de eo qui fur.ord.suscep.c.2. de constit. in 6.glos.

6.glos.in cle:ne Romani,in verbo,tolli,de elect.Abb.in c.cum dilectus n. 10.de consuetud.& in c.a nobis el 1.nu. 2. de sent. excom. Gemin. Card. Alex.& cæteri doct.18.dist.in su.n.vbi dicit idem Card.non valere statutum quod non possit a sententia appellari,de quibus conclusionib.latissime per Henri.trac.de syno.par.3.art.1 ac reassumit Duen.in regula 249. cum sequ. Lancell.Corad.in templ.omn.iud.lib.2.c.5.§.3.nu.55 & statuta concilij Prouincialis ligant ẽt subditos episcopi suffraganei absentis Card.Alex. in c. episcop. syno. 18. dist. & laici ligantur statutis Archiep. factis in synodo Prouinciali in materia spirituali c.fin.18.dist. vbi Doct. Bott.de syno.p.3.ar.2.sub n.3.qui ibidem n.102.dicit quod abstinere debent episcopi a nimia multitudine statutorum & debent esse pauca,& de rebus in quibus iuxta temporum diuersitatem opus est prouidere. Quæ ẽt deberent obligare quoad pęnam tantum temporalem,& non quaod culpam Panorm.in c.cum olim,sub nu 5.de cler. coniug. & ideo illa facientes aperte deberent mentẽ suã declarare Bott.de syno.par.3.artic.1.cõcl. 16.in fine. Item in dictis constitutionibus raro est vtendum pęnis censurarum ne ex frequentia contemnantur,& in vilipendiũ ducãtur,iuxta Panor.in c.clericos,notab.2.de cohab.cle & mulier,eoq; magis vbi præuideri põt illas non proficere Host.in c.Rom.§.sed nec.de sent.excom.in 6.quẽ sequuntur Io.And.& Gemin.in c.constitutionem, eo. tit. & lib.Iason.in l.quod iussit,nu.42.de re iudic.Cou.in initio c.alma mater.sub nu. 10.de sent.excom.in 6.ideoq; illas mitigari, & ipsarum loco pænas temporales imponi debere docet Bott.in d.art.1.concl.13.nu.113.

ADDITIO. Concilium Prouinciale an possit statuere ne signum crucis pingatur vel sculpatur in aliqua re humi iacente, vide Nauar.cons.3. de reliq & vener. sanct. in antiq. & quod statuta concilij Prouincialis non comprehendant regulares exemptos,eorumque loca habetur per eundem in cons.2.de sepul.in antiq a sententijs tamen excommunicationum per statuta Prouincialia aut synodalia promulgatis,nequaquam absoluere possunt, alias inciderent in Papalem excommunicationẽ clem.1. de priuileg.non potest concilium Prouinciale dare facultatem pænitenti subdito episcopo suffraganei eligendi confessarium non approbatum a suffraganeo ipso ita declarauit Sac Congreg.die 16.Martij 1581.

Trigesimo septimo quero,quib. pcipuẽ sit in eo vacandum,& quid statuendũ in eo,ac ẽr,de illius potestate,præsertim ex decretri Sacri Cõcilij Trident.Resp quod episcopi in concilio Prouinciali se exercere debẽt in meditatione euangeliorum,& canonicorũ præceptorũ ac in sollicitudine ipsorum custodiendorũ cap.non oportet cap. quoniã vbi Card.Alex. notat.18.distinct.ex quib.infert qđ illis temporib.non debẽt prælati intendere conuiuijs nec ludis,vel alijs actibus secularib. sed de corrigendis excessib.& morib. reformandis præsertim in clero diligentẽ habeant cũ Dei timore tractatum canonicas regulas maxime quæ statutæ sunt in generali concilio Lateranensi relegentes vt eas faciant obseruari debitam pœnam trangressoribus infligendo cap. sicut olim, de accusat. constitutio-

tutiones in d.generali cõc.editas enumerat,Hoſt.Io.And.& Io.de Anã. in d.c.ſicut,ſint enim 71.quæ oẽs reperiuntur in volumine decretalium iuris canonici ſparſę ſub diuerſis relatæ titulis,illas ẽt refert Syno.Vgo. in prælud.c.9.poſt quarũ enumerationẽ dicit Hoſt.in d.c.ſicut, qđ ſi Archiepiſcopus in concilijs neſcit quid proferat,vt ſe qñq; vidiſſe teſtatur, poterit ſibi per has concordantias,ex quib.ſtatuta ſua eliciat,ſubuenire, alias ẽt regulas morales,& vtiles poteſt addere,quas reperies in eodẽ volumine decretalium,& refert idem Hoſt.in d.c.ſicut.

c Audiendæ ſunt relationes teſtiũ ſynodaliũ,c & ſi nõ ſunt,de nouo ſtatui debent, de quorum munere,& fide habetur, in d. c. ſicut,vbi latè per gl.Hoſt.Abb.Anch.Fel.& cæteros doctores,& per Bott.de ſynod.par.2.à nu.57.vſque ad 76.Syno.Vgo.in prælud. c. 9. & per conc. prouinc.Mediolanenſe quartum,p.3.ſub rub.de teſtib.ſynodal.fol.79.& in Syno.Placen.de anno 1570.eo.tit.fol.166.

Recipienda ſunt in primis decreta Sac.Conc.Trid. & facienda eſt fidei profeſſio ex decreto eiuſdem Conc.ſeſſ.25.de refor.c.2.

Prouidebit conc.Prouinciale circa deputationem perſonarum qualificatarum promiſſione cauſarum a Sede Apoſt. iuxta c. ſtatutum,de reſcrip.in 6.ex decreto eiuſdem conc.ſeſſ.25.de refor.c.10.

Synodus Prouincialis pro cuiuſque prouinciæ vtilitate & morib.certam cuiq; formulam præſcribet,quæ ad debitum in diuinis officijs regimen ſpectant,deq; congrua in his cauendi,ſeu modulãdi ratione, de certa lege in choro conueniendi,& permanendi,ſimulque de omnibus eccleſiæ miniſtris,quæ neceſſaria erunt,& ſi qua huiuſmodi ex decreto d. conc.ſeſſ.24.de refor.generali,c.12.

Examinare debet conc. Prouinciale vocatis quorum intereſt, & diligenter expendere quas cathedrales eccleſias propter anguſtias & tenuitatem redituum inuicem vnire,vel nouis pronentib.augere expediat,cõfectaq; de præmiſſis inſtrumenta ad Sum.Ro.Pontificem mittere ex decreto eiuſdem conc.ſeſ.24 de refor.generali,c.13.

Synodus Prouincialis prouidet, an pro moris regione videbitur magis expedire, vt per edictũ ẽt publicum vocetur,qui volent examinari ad beneficia curata obtinenda, quorum examinatores in Synodo prouinciali,ſi opus erit,rõnem reddere tenentur,& ſi quid contra officiũ eos feciſſe compertum fuerit,grauiter eius arbitrio puniuntur,circa quam examinis formã prouidere poteſt iuxta tenorem decreti eiuſdem conc. ſeſſ. 24.de refor.generali,cap.17.

Ad Metropolitanũ vna cũ cõc.Prouinc.ſpectat iudicare de licẽtiis datis nõ reſidẽtib.ex dec.eiuſdẽ ſeſ.23.de ref.c.1.qđ decretũ dẽt ĩ eo publicari.

Archiepm, & ſuperiores negligentes in inſtõne ſeminarij Synodus Prouincialis acriter corripere,& cogere ad illius erectionem, ac pro regionis more pro eccleſiarum,& beneficiorũ qualitate prouidere circa illud iuxta decretum eiuſdem concilij,ſeſ.23.de refor.c.18.

Præſcribit propriã examinis,ſeu inſtructionis faciẽdæ formam à Sanctiſſ

ctiſs. Romano Pontifice approbandam, quæ magis eiſdem locis vtilis, & opportuna eſſe videbitur; circa promouendos ad cathedrales iuxta decretum eiuſdem concilij, ſeſſ. 24. de refor. generali, c. 1.

Cauſa cognita, & approbata in concilio Prouinciali, Metropolitanus poteſt viſitare cathedrales eccleſias epiſcoporum comprouincialium, & eorum diœceſes ex decreto eiuſdem conc. ſeſ. 24. de de refor. generali, c. 3.

Epiſcopi & viſitatores excedẽtes in viſitatione vltra pęnas impoſitas, etiam alijs pęnis in ſynodo Prouinciali arbitrio ſynodi abſq; vlla ſpe veniæ mulctantur ex decreto eiuſdem concilij, in loco præallegato.

Quando non conſtat, quæ cathedralis eccleſia ſit proximior eccleſię ſęculari nullius diœceſis, prælatus illius debet in concilio prouinciali ſemel eligere prælatum, qui tanquam Apoſtolicæ ſedis delegatus viſitabit ex decreto dicti concilij, ſeſſ. 24. de refor generali, c. 9.

Supplet & coercet negligentiam epiſcoporum in exequẽdis decretis Sac. Conc. Trid. in monaſteriis ſibi ſubiectis, & in omnib. aliis ipſis in decretis d. concilii ſpecialiter commiſsis, & prouidet etiam in defectum capitulorum generalium per deputationem aliquorum eiuſdẽ ordinis iuxta tenorem decreti eiuſdem concilij, ſeſſ. 24. de regula, c. 22.

Synodus prouincialis, vel deputandi ab ea cognoſcunt de locationib. rerum eccleſiaſticarum in damnum eccleſiæ contra canonicas ſanctiones factis iuxta formam decreti eiuſdem conc. ſeſſ. 25. de refor. c. 11.

Epiſcopos concubinarios ſynodus prouincialis admonere debet, & ſi perſeuerent referre ad Sanctiſs. Rom. Pont. ex decreto eiuſdem concilii, ſeſſ. 24. de refor. generali, c. 14.

Abuſus indulgentiarum, ſi quæ irrepſerunt epiſcoporum ſententia cogniti in prouinciali ſynodo Sanctiſſ. Ro. Pont. referri debent ex ſeſ. eadem in fi. de indulgentiis, & circa noua miracula, nec nouas reliquias recipiendas, vnde in ſeſ. 25. in decreto de reliquiis.

Minores crĩales cauſæ epõrum in concilio tm̃ prouinciali cognoſcentur, & terminentur, vel ex deputatis per conc. prouinciale, non autẽ grauiores ex decretis eiuſdem conc. ſeſs. 24. de refor. generali, c. 5. & ſeſs. 13. de refor. c. 8. & quænam cauſa, requiratur, vt epũs poſsit citari, vt compareas perſonaliter, vide in ſeſs. 13. c. 9. vbi in c. 7. habetur quænam qualitas requiratur in teſtibus contra epiſcopum deponentibus.

Debet in concilio prouinciali fieri diligens inquiſitio, an beneficia fuerint collata indignis perſonis, et collatores ab eodem, poſt primã, et ſecundam monitionem reperti culpabiles ſuſpendũtur à collatione, Metropolitani vero delictum ſuperioris iudicio relinquitur ex parte concilii nunciandum d. c. graue, de præben. vbi Ino. poſt Io. And. in d. c. graue, nu. 17. dicit quod epiſcopi delinquentes conferendo indignis beneficia poſsunt puniri per Archiepiſcopum ſuum, ſed Archiepiſcopus ſi negligens eſt, tunc concilium habet poteſtatem hoc faciendi. Conc. Trid. ſeſſ 7. de refor. c. 3.

Per concilium Prouinciale compeſcatur ſi quis Iudæos, uel paganos officijs publicis præfecerit dicitur in c. cum ſit, de Iudæ.

ADDI-

ADDITIO. Qui testes synodales an denunciare teneantur crimina quæ probare non possunt, vide Syluest in verbo fama, in fine.

14 Trigesimo octauo quæro quãdiu durabit. Resp. q̃d cõgregati in cõcilio non morãtur simul nisi tribus, vel quatuor, vel paucis dieb. Host. in d. c. graue, col. 3. de præben. & non debet conciliũ ꝓuinciale durare vltra vnam abdomadam, tamẽ propter iustam causam posset vlterius differri propter imminentia negotia Card. Alex. in c. propter, el 1. 18. dist.

Trigesimo nono quæro de illius publicatione. Resp. q̃d singuli episcopi infra sex menses debent notificare in diœcesibus suis ea quæ in cõciliis ꝓuincialib. statuta sunt c. fi. 18. d. vbi Card. Alex. dicit, q̃d de his sex mẽsibus subdicitur tẽpus, quo ordinarius potuit redire de concilio, & q̃d deberent ex latino vulgarizari, vt illa idiotæ intelligerent, formulam autẽ acclamationum in fi. concilij Prouincialis faciendam, itẽ formulam literarum de monitionibus, quæ episcopis à concilio Prouinciali absentibus mittuntur, aliamq; formulam literarum quibus concilium Prouinciale mittitur ad Summum Pontifi. Itemq; formulam literarum ad episcopos prouinciæ de affixione, & ꝓmulgatione illius, imprimi fecit Card. Sãctæ Praxedis in fi. voluminis actorum ecclesiæ Mediolanen. fol. 353.

15 Quadragesimo quæro, quinã habeant potestatem absoluendi à censuris ꝑ illud latis. Resp. quod Archiep. & ordinarius possũt absoluere à sententia excõmunicationis lata per canon. synodalem. doct. in d. c. graue, vbi Anchar. n. 12. & quod absoluere possint suffraganei *b* à sententijs per concilia Prouincialia latis tenet etiam Bott. de syno. p. 3. ar. 5. nu. 2. post Archid. & cæteros doct. 17. dist. in sum. quando tñ quis esset excõmunicatus a concilio prouinciali per viam sententiæ non potest absolui nisi de mandato concilij, secus si per viam statuti Card. Alex. in c. propter, el 2. 18. d. denique ex præcedentibus habetur quanta sit Archiep. potestas quoad concilium Prouinciale quę est in eo conuocando, prout in 1. & 2. q. diximus. Item in recipiendo excusationes episcoporum non valentiũ venire, vt in q. 13. in procedendo contra contumaces, prout in qõ. 18. in secundo, presidendo, & pronunciando tanquam caput, prout in q. 22. 23. 25. & 26. item in eligendo, prout in q. 28. item vt concilium non iudicet de eo, vt in q. 33. & in absoluendo, vt in præsenti quæst.

b ADDITIO. Quam conclusionem etiam firmant Card. Zab in clem. 1. §. si quis q. 6. de reb eccl. non alien. Io. Guttierez c. 5. canon quæst. nu. 22. Sbroz. de vic. ep sc lib. 2. q. 174. nu. 11. quam amplia etiam postquam constitutiones Concilij Prouincialis, in quibus fuerit apposita aliqua censura, ante publicationem sint per Papam confirmatæ Panor. & Zabar. in c. ex frequentibus, de instit. Fel in c. pastoralis, §. præterea, col. 1. de off. ord. Burga. de irregular p 6. rub. de absoluta maior excomm. sub nu. 33. & ratio est quia confirmatio Papæ non tollit potestatem ordinariam vt notatur in c. 1. de confir. vtil vel inut. Panor loco cit. n. 12. Secundo amplia vt non solum possint absoluere suffraganei, sed etiam alij sacerdotes, & confes-

sarij

sarij inferiores Bott. in d par. 3. art. 5. conclus. vnic. nu. 2. nisi episcopi sibi ab solutionem reseruauerint Duen reg. 252.

16 Post præcedentem tractatum de concilio Prouinciali nō incongruum duximus subnectere Metropolitanas & Cathedrales ecclesias huius regni Neapolitani, quarum Antistites ad Prouinciale concilium celebrandum conueniunt, & vltra descriptionem Consiliarij Marini Freccia in tract. de subfeudis annotauimus etiam loca, in quibus in corpore iuris canonicis de eis fit mentio, & sunt.

Archiepiscopus Neapolitanus Huic ecclesiæ profuit primus episcopus Neapolitanus S. Asprem à Sancto Petro Apostolo ab infirmate curatus & deinde baptizatus eiusdem Ciuitatis episcopus ordinatus fuit, de quo in Martyrologio Romano sub die 3. Augusti, vbi die 24. Septembris de Sancta Candida, quæ Sancto Petro ad eam vrbem venienti prima occurrit, atque ab eo baptizata postea sancto fine quieuit. Habuit insuper Ciuitas Neapol. multos alios sanctos episcopos eodem Martyrol. Rom. promulgatos.

Archiepiscopo Neap scripsit Gregorius Papa in c. 1. de relig. dom. & in c. 2. de constit. Greg. 3. in c. 1. de stat. monach. Innoc. 3. in c. ad nostram, el 3. de iureiur. Gregor. 9. in c. fi. de seru. non ordin. Fortunato episcopo Neap. scripsit Greg. in c. monasterijs, 19. q. 3. & in c. fraternitatem, 71. dist. Greg. vniuersis militibus Neapol. in c. Summa, 73. q. 1. Idem clero, & nobilibus ciuibus Neapolitanis in c. Petrus 39. dist. in cap de Petro, 47. dist in c. nec nouum, 8. q. 1. in c. studij, 61. dist. & in c. priusquam, 28. dist. In Sardicen. Synodo Osius Cordubensis episcopus, & Vincentius Capuanus episcopus, & Ianuarius Beneuētanus, et Calepodius Neapolitanus, S. R. E. legati extiterunt, vt habetur in cap. prima, el 2. §. quarta, 16. dist. Gregorium primum in Archiepiscopalem sedem Neapolim erexisse patet ex decretalib. eiusdem, qui in d. c. fraternitatem, & c. monasterijs scribit Fortunato episcopo Neap & in c. primo de relig. dom. dicit Victori Archiepiscopo Neap.

Stephanus Neap. Antistes interfuit Concilio sub Simacho anno 500. idem interfuit sub Symaco in Concilio quarto, Ioannes Neapolitanus interfuit Synodo sexta sub eodem.

SVffraganei sunt videlicet. 1. Episcopus Puteolanus. S. Paulus Apostolus venit Puteolos, vbi inuentis fratrib. mansit apud eos dies septem, vt legitur in actib. Apostolorum, c. vlt. vnde versus, O vere Campania felix, quæ Petro Neapoli, & Paulo Puteolis gloriaris, est ad Regiam præsentationem, 2. Episc. Nolanus 3. Episc. Acerarum qui est ad Regiam præsentationem, 4. Episc. Isolanus seu Aenarius, 5. Episc. Auersanus exēptus Huic scripsit Honorius 3. in c. fi. de cler. ægr. Greg. Guitmundo Auersano Episcopo scripsit in c. si consuetudinem, 8. dist. & quod hactenus ecclesia Auersana Archiepiscopo Neap. responderit, a quo consecrationis, & cōfirmationis consueuerat beneficiū obtinere, & obedientiā ac reuerentiam sicut Metropolitano exhibere patet ex lib. primo decretalium atque aliarum epistolarum Innocent. 3. Romæ impresso fol. 19. scribentis episcopo, & Capitulo Auersan. hodie autem est in possessione exemptionis, & eligens Archiepiscopū Neap Metropolitanum viciniorem (iux. decretum Conc. Trident. session. 24. de reformat. capit. 2.) accessit ad concilium Prouinciale Neapolitanū, erat tamen antea in facultate ipsius Auersani episcopi si maluisset accedere ad Capuanum Archiepiscopum eadem vi-

ciniita-

ciuitate coniunctũ & hoc modo electio ligat successores ex declaratione Romæ habitâ ab Illustriss. Dom. Cardin. Borromæo die 25. Aprilis 1578. tenoris sequentis. Electio Metropolitani facta semel ab episcopo exempto ad cuius synodum conueniat, ligat successores, similiterq; ligat successores electio facta à prælatis nullius diœcesis pro visitationibus.

Episcopatus Cumanus, & Atellanus sunt vniti Auersano.

Archiepiscopus Capuanus. Inter Capuanam Prouinciam & Pisanam est Prouincia Romana cap. tua nobis, & ibi Abb. in 3. notab. de off. vicar. glos. in c. vni in ver. sede vacante de schismat. in 6. Pauin. in tract. de off. & potest. cap. Sed. vacan. part. 2. q. 10. sub nu. 41. & inter vniuersas Metropoles Capuana est Apostolicæ Sedi vicinior, ita exorditur Innoc. 3. in c. cum inter de elect. Greg. in c. quoniã 62. dist. meminit de Festo Capuanæ ecclesiæ episcopo, Honorius 3. de Archiepiscopo Capuano mẽtionẽ facit in c. illa ne Sed. vac. & Innoc. 3. in c. cum causa de offic. & potest. iudic. deleg. Anno Domini 964. in Archiepiscopalem sedem erigitur, vt colligitur ex Chronica Cassinensi lib. 2. c. 9 fol. 39. vbi quomodo, à quo Põtifice, & quis fuit primus Archiepiscopus, & lib. 3. c. 25. fol. 9. de Hildebrando Capuano Archiep. & lib. 4. c. 7 fol. 135. de Senne cap. Archiep. & eod. libro ca 71. fol. 55. de Othone Archiepisc. Capuano. fuerunt multi sancti Antistites Capuani descripti in Martyrologio Rom. vt SS. Vitalianus, Rufus, Priscus, Aristeus, Panphilus, Paulinus, Victor, Castrensis, Bernardus, & Germanus, nouissime autem præest huic insigni Ecclesiæ Illustriss. & Reuerendiss. D. Robertus Bellarminus S. R. E. Cardinalis, & Illustriss. Religionis Societatis IESV singulare ornamẽtum, vita probitate, & doctrina celeberrimus & eius scripta, & facta testantur.

SVffraganei sunt videlicet. 1. Episcopus Theanensis, Leoni episcopo Theanensi scripsit Stephanus Papa V. prout in cap. de manifesta 2. quæst. 1. & in cap. 1. 15. q. 5. de ecclesia Theanensi legitur in c. Romanus 81. dist. præfuerunt huic ecclesiæ Sancti Antistites, Paris, & Vrbanus descripti in Martyrologio Rom. 2. Episc. Caluensis 3. Episc. Casertanus, 4. Episc. Calatinus. seu Caiacensis, 5. Episc. Calen. seu Calimensis seu Carinolæ. seu Calamensis huic scripsit Honor. 3 in cap illa ne Sed. vacante. 9. Episc. Cesernienis, vbi ortus fuit S. Petrus de morino postea Celestinus Papa V. de quo in Martyrol. Rom. sub die 16 Maij 7. Episc. Suessanus Canonicis Suessanis scribitur ab Honorio 3. in d. cap. illa, 8. Episc. Venafranus, de Leone Venafrano episcopo chronica Cassinen lib. 4. c. 6. fol. 127. & de Gratiano ecclesiæ Venafranæ diacono translato in diaconum Cardinalem Neap ecclesiæ habetur in cap fraternitatem 71. dist. 9. Cassinensis: vitam S. Seueri episcopi Cassinen. scripsit Petrus diaconus, vt refert chronica Cassinen. lib. 4. c. 68. fol. 154. Nunc est cœnobiũ celebre nullius diœcesis, de quo extat d. chronica, & de electione Cassin. Abbatis in Tranensem Archiepiscopum habetur in capit. licet de offic. lega. Decano Cassinen scripsit Alexand. 3. in c. quia de præsumpt. idem Cassinen. Abbati in c. 1. de consang. & affin & Innoc. 3. in d. lib. epistolarum fol. 192. 10. Aquinas episcopus prætendit non esse de Prouincia Capuana, vt D. Freccia ponit, sed Romana. Aquinati episcopo scripsit Innoc. 3. in c. ex literis de pignor. & in d. lib. epistolarum fol. 181. De Sancto Constantino episcopo dictæ ciuitatis prophetiæ dono multisq; virtutibus claro, vide Martyrol. Rom. die 1. Septembris, & S. Greg. in 3. lib. dialog. cap 8. cuius vitam

tam Paulus diaconus ad Guarinum Aquinatem episcopum scripsit, vt refert chro. Cassinen.lib.4.c 65.11.Fundanus episcopus etiam prætendit non esse de Prouincia Capuana, neque Theatina, vt Freccia ponit, sed Romana, De Benedicto fundanæ ciuitatis episcopo chron.Cassinen.lib 4.c 55. ac de Andrea eiusdē ciuitatis episcopo quomodo fuerit liberatus à carnis tentatione lege Sanctū Greg. in 3 lib.dialog.c. 7.12.Gaietanen.episc.etiam prætendit non esse de prouincia Capuana, neq; Theatina, vt Freccia ponit, sed Romana Alex.3.huic scripsit in c.cum P.Manconella, de accusa.& in c.1.de purgat can. & de Raynaldo Gaietanen. episcopo chron.Cassinen.lib.4.c.9 fol.128.& huius ciuitatis episcopus præsentatur à Rege 13.Socranus episc.Ioanni.huius ciuitatis episcopo scripsit Gelasius Papa in c. certum de consec.d.1. & Alex.3.de eo mentionem facit scribens canonicis Soranis in c. veniens, el 1.de sponsa.De Roffrido Sorano chro. Cassin..in dict.lib.4.c.8.fol.127.qui etiam prætendit non esse de prouincia Capuana, neque Theatina, vt idē Freccia ponit, sed de Romana, quam Vrbem Summus vir, & pietate, & literis, Cæsar Baronius ortu suo illustrat, ac toto orbi celebrem reddit, qui tum ob vitæ innocentiam, tum etiam ob egregie Reip.Christianæ in ecclesiastica historia nauatam operam (quam multis & rerum, & tēporum erroribus implicitam maximo ordini, suæque veritati, qua fieri potuit, restituit) à S.D N.Clemente viij. in amplissimo Cardinalatus honore collocatus est.

Archiepiscopus Salarnitanus est ad regiam præsentationem. Alex.3. Archiepiscopo Salernitano scripsit in c cum tu de vsur. & in c.de quarta de præscrip. & in c.clericos, de cohab.cler & mulier.& in c de cetero cum seq.de testi.& in cap.licet, de sponsa.duorum, & in cap.1.de cognat.spirit. & in c.verum, de conuers coniugat.& in cap.ad hæc de præb.& in cap.1.de corp.vitiat.prout habetur in decretali Romæ impresso Honor.3.in c.1.de offic.iud.Greg.3 Archid.Salernit.in cap 3. de offic.Archid.

Suffraganei Episcopi sunt. 1.Episc.Caputaquensis, 2.Policastrensis, 3.Sarnensis 4.Arcenensis.5.Marsicensis 6.Campaniensis.7. Nucernius.de quo Gregor. Papa meminit in c.2.de relig.dom. & Felici episcopo Nucernio scripsit Inmoc.1.in c laici d.33.8.Episc.Nuscitanus, de Sancto Amato Episcopo Nuscitano legitur apud Marty. Rom. die vlt. Augusti.9.Episc.Cauensis est exemptus, & per multos annos Abbas Sacri Monasterij Sanctiss. Trinitatis de Caua Ordinis S.Benedicti habebat iura episcopalia in d.ciuitate, & casalibus ante erectionē episcopatus, quo tēpore in anno Millesimo Nonagesimo fuit præd.Monasterium exemptum cum eius iurisdōne ab Archiepiscopo Salernitano, & ab Vrbano Papa ij in anno 1092. Abbati Cauensi fuit data facultas exercendi omnia pontificalia, & spiritualia exceptis tribus, scilicet conferre ordines sacros, basilicas, & altaria cōsecrare, & cōficere chrisma, quæ hodie exercet, extra tamē diœcesim Cauensem in aliis locis sibi subditis, de quo Cauensi Monasterio meminit Honor.3.in c.1.de offic.iud & Eugen.iij in c.Insuper de testibus, & de monastico ordine, qui secundum Dei timorem & Beati Benedicti regulam, & Cauensi Monasterij obseruantiam, ac de multitudine monachorum de Cauensi ordine introducto in monasterio montis, Regalis, lege epistolam Inno c.3.directam Archiepiscopo montis Regalis fol.145.De hoc monasterio legitur etiam apud Chron.Cassinen.lib.2.c.30.& lib.3.c.3.De potestate huius

huius Abbatis extant literæ Sacræ Congregationis tenoris seq.

Nos Hieron. Sancti Eustachij diaconus Cardinalis Matthaius nuncupatus fidem facimus, & attestamur, in libris. Sacræ Congregationis Concilij, qui apud nos asseruantur adnotatum esse Illustriß. Cardin Carafam fidem fecisse, & attestatũ esse ex authenticis scripturis aliàs coram Congregatione productis liquidò constare, Abbatem Monasterij Sanctiss. Trinitatis Cauæ omnimodam habere iurisdictionem episcopalem nec alicui subditum esse, sed immediatè subiectum Sedi Apostolicæ, nulliusque esse diœcesis, & proprium habere territorium; In quorum fidem has præsentes fieri iussimus, & nostri sigilli impressione muniri mandauimus.

Datum Romæ Idibus Martij 1591.

Hier. Card. Matthaius.

Locus † sigill.

Sequitur tenor alterius decreti. Die 13. Augusti 1579. Congregatio censuit hos monachos Monasterij Sanctiß. Trinitatis Cauæ non posse ex decreto Conc. sess. 5. c. 13. de regular. cogi ad processiones, tum quia non possunt dici exempti qui nunquam subditi fuerunt, item propter pactum confirmatum à Sede Apostol. quod non tollitur per c. 12. de regul.

Archiepiscopus Amalphitanus. Amalphitanæ ecclesiæ suffraganeis scripsit Nicolaus Papa ij. in c de cõsanguinitate, 35. q. 2. & 3. Monasterij S. Petri de Amalphia fit mentio in c. 1. de offic. iud.

Suffraganei sunt videlicet. 1. Episcopus Capritianus. 2. Scalensis. 3. Minorensis. 4. Litterensis. 5. Episc. Rauellensis, qui est exemptus, & nunc vnitus cum Scalensi per Clem. 8.

Archiepiscopus Surentinus. De eo mentionem facit Innocen. 3 in c. constitutis el 1. de testi. De Surrentino episcopo Gregor. meminit in c. 2. de relig. dom. Anno Domini 913. fuit erecta in Archiepiscopalem Sedem secundum Frecciam. De Sancto Antonio Abbate dictæ Ciuitatis protectore legitur apud Martyrolog. Roman. die 14. Febr. vbi die 19. Martij de SS. Martyribus, Quinto, Quintilla, Quartilla, & Marco cum alijs nouem.

Suffraganei sunt videlicet. 1. Episcopus Aquensis seu Vici. 2. Lubrensis: seu Massæ. 3. Stabiensis seu castelli ad Mare qui à Rege præsentatur.

Archiepiscopus Compsanus. Suffraganei sunt videlicet. 1. Episc. Muranus 2. Satrianensis, qui est vnitus cum Campaniensi episcopo. 3. Laquedonensis 4. Episc. Sancti Angeli de Lombardus, & Bisatiensis vniti. 5. Episc. Montis viridis.

Archiepiscopus Acherontinus, & Materanus vniti ad regiam præsentationem De Acherontino fit mentio in c. cum clamor, de testi. & in c fin. de collus. deteg. Huic scribitur ab Innoc. 3. in cap cum olim de cler. coniug. qui etiam Suffraganeis Acherontinæ ecclesiæ scripsit vt in eius epistolis fol. 366. quo tempore Cancellarij vicem agebat vt legitur in fine epistolarum fol. 368.

Suffraganei sunt videlicet. 1. Episcopus Venusinus. De Stephano Venusinæ ecclesiæ episcopo legitur in c. bene quidem 96. d 2. episc. Angolensis. De huius ecclesiæ canonicis fit mentio in d. c. cum olim de cler. coniug 3. Potentinus qui est ad regiã præsentationem. Apud hanc Ciuitatem legitur successisse miraculum de sacris stygmatibus

matibus S. Francisci in personam Canonici Rogerij, vt scribit S. Bonauentura in eius vita c. 16. §. 5. 4. Episc. Grauinensis. 5. Tricariensis de huius ecclesiæ cantore habetur in d. c. cum olim de cler. coniug. 6. Episc. Montis Pelusi, qui est exemptus.

Archiep. Tarentinus, qui est ad regiam præsentationem. Huic scripsit Grego. in c. 2. de cler. percuss. & in c. habuisse. 33. dist. Ecclesiæ Tarentinæ mentio habetur in c. ex parte el 2. de rescript. Clero. & plebi Taren. scripsit Gelasius Papa in c. venerabilis de consecr. d. 4.

Suffraganei sunt videlicet. 1. Episc. Motulensis, qui est ad regiam præsentationem. 2. Episc. Castellaneti 3. Episc. Oriæ, seu Vricanus, qui est ad regiam præsentationem Huic scripsit Lucius 3. in c. præterea el 1. de transl prout legitur in 2. collectione decretalium.

Archiep. Brundusinus, qui est ad regiam præsentationem Clero, & Ordini, & plebi Brūdusii dirigitur c. concesso 12. q. 2. Suffraganeus est 1. Episc. Hostunensis. 2. Episc. Neritinensis alias Nardonensis exemptus. 3. Episc. Monopolitanus exemptus, qui est ad regiam præsentat.

Archiep. Hydruntinus, qui est ad regiam præsentationem. De eo legitur in c. cū secum de temp. ord. Suffraganei sunt videlicet. Episc. Lyciensis, alias Lupien. 2. Leucensis, & Alexanensis. 3. Castrensis. 4. Gallipolensis. 5. Episc. Vgentinus qui duo sunt ad regiam præsentationem.

Archiep. Barensis, & Canusinæ Sedis Antistes Huic scripserunt Alex. 3. in c. super hoc, de eo qui dux in matri & in c. 2. de coniug. leprof. Inn. 1. in c. licet, de offi. leg. & Greg. 9. in c. consulationi, de temp. ord. & in c. fi. de collus. deteg.

Suffraganei sunt videlicet. 1. Episc. Bitontinus. 2. Rubensis. 3. Polignanensis 4. Episc. Menaurini 5. Episc. Cupersani, seu Conuersanen. 6 Episc Bitecti. 7. Episc. Melficten. exemptus, vt asseritur. 8. Episc. Iuuenatiensis, qui est ad regiam præsentationem. 9. Episc. Iauellinus.

Archiepisc. Tranensis, & Salpensis est ad regiam præsentationem. De canonicis Tranensibus fit mentio in c. licet, de offic. legat. Suffraganei sunt, videlicet. 1. Episc. Vigilen. Huic scribetur ab Alex. 3. in c. debitores, de iureiur. in c. cum sit, de simo in c. sponsam, de sponsal in c. quia nos, de test. & in c. super eo, de cognat. spirit. & ab Vrbano 3. in c. 3. de secund. nup. 2 Episc. Andrien. de eo legitur in c. consuluit, de iure patr. Hec patria est celeberrimi. Decretorum & legum doctoris casuum conscientiæ primarij. Illustr. familiæ, & relegionis Societatis Iesu P. Martij de Marcellis, qui Neapoli per annos triginta, & plus publice legit sacramque paginam exposuit Archiepiscopus Nazarenus est titularis cui sunt vniti episcopatus Casinensis, & montis Viridis habet ecclesiam in castro B. roli Tranensis diœcesis sub vocabulo S. Mariæ Nazaret cum capitulo canonicis, de dignitatibus, & clero intus dictam ecclesiam habet iurisdictionem, & vtitur insignibus Archiepiscopalibus.

Archiep. Sipontinus aliàs Manfredoniæ. De eo habetur in c. te referente, de celebr. mis. in c. 2. de adult. in c. si custos. 27. q. 1. vbi Greg. scribit Vitalino episcopo Sipontino. Pascalis. 2. erexit in Archiepisc. sedem. Suffraganeus est Episc. Vestanus. 2. Episc. Melphien. & Rapollen. vniti est exemptus, & de eo fit mentio in cap. cum clamor de testi. eique scribit Lucius 3. in c. requisiuit, de sponsal.

Archiepsc. Beneuentanus. De ciuitate Beneuentana legitur in c. Frater episcop.

conciliū pro oīb. negotiis emergētib. ēt cōpetit ius reuocandi domū si cōciliū sit de longinquo, nisi in casib. qui de sui natura tractantur in concilio secundū Card. Zab. in d. c. graue Bott. de syno. par. 3. in prin. nu. 41. & 42. Card. Iacob. in d. lib. 7. ar. 8. fol. 289 synod. Vgo. in præluд. c. 10. in fine fol. 10. & in 3. p. fol. 108. col. 1. in fine, epi Prouinciali concilio congregati loco ordinarii sunt in oīb. causis clericorū, quæ ad conciliū referūtur. ad illū aūt qui præest diffinitio pertinet de consilio & assensu aliorū Eporū oīum, vel maioris partis Host. in d. c. graue, & dixi supra q. 26. Concilium insuper prouinciale hēt ptātem excōicandi episcopos illius prouinciæ Abb. in c. 1. n. 5. de iud. vbi Bero. nu. 67. & Prælatos ex proprio delicto pōt suspendere, epm tñ deponere non pōt Abb. in d. c. graue, nu. 4. de præb. quia depositio eporum soli Papæ est reseruata, Abb. in c. Pastoralis, in prin. de off. ord. Fel. in c. 1. nu 23. de iud. dicit tñ Abb. in cap. 2. nu. 3. de accus. quod Archieps cum suis suffraganeis pōt audiere causam, sed non diffinire, idem dicit Anch. in d. c. graue, nu. 18. & Imol. sub nu. 18. b solum. n. interdicitur concilio ptās b deponendi episcopos Abb. in c. 1. de iud. sed circa hoc vide quod fuit decretum per Conc. Trid. ses. 24. de refor. generali, c. 5. & de reseruatis Sedi Apost. vide notab gl. in cap. quod translationem, de off. leg. & in cle. quia contingit, de relig. dom. & enumerat Card. S. Sixti in c. huic sedi 17. dist. & Pauin. de visi. par. 1. q. 10. Hēs quod Conc. prouinciale pōt cognoscere de causis quæ vertuntur inter epos, & clericos, item poterit cognoscere de oīb. causis clericorum, dummodo factum sit notorium, vel si res non patiatur dilationem, vel in breui possit liquidari, ipse tñ Archieps qui præest Concilio, vel qui hēt ptātem diffiniendi, dēt hoc facere de consilio, & assensu aliorum de Concilio vel maioris partis, c. nec epi, de temp. ord. & c. sicut, de accus. Card. Iacob. in d. lib. 6. ar. 8. fol. 288. in quo Concilio dēt ēt tractari de corrigendis excessib. & morib. reformandis, præsertim in clero d. c. sicut, & c. propter 18. dist. & ex non celebratione conciliorum sequitur inconueniēs, quod multa remanent incorrecta de his quæ concernunt ecclesiasticum statum, c. peruenit 18. dist. & debet fieri inquisitio summaria propter breuitatem tpis, de his quæ sunt notoria, vel quæ cōfitentur per delinquētes, vel de quibus statim fides potest haberi, de dubijs vero delictis nō est inquirendum, sed sunt omittenda Host. & Zab. in d. c. graue, sub nu. 4. & ibi Imol. sub nu. 19. Bott. de syno. par. 3. sub nu. 45. debet etiam fieri generalis inquisitio de malis, sed contra certam personam non debet fieri, fama non præcedente secundum Abb. in d. c. graue, nu. 9.

ADDITIO. An Concilium Prouinciale, possit capere informationē, aut formare processum contra aliquem episcopum suspectum aut accusatum ibi de causis grauioribus ad effectum transmittendi probationes, & processum ad Romanum Pōtificem. Resp. quod hodie de iure nouo non solum depositio episcoporum est reseruata Papæ, sed etiam omnimoda cognitio & examinatio causæ depositione digna, ita quod inferiori a Papa hoc denegetur, prout habetur in præallegato Conc. Tri. ses. 24. de ref.

de ref.c.5.per quod Capitulum crimen hæreseos,& alia crimina maiora depositione & priuatione digna,exequantur;quoad hoc Nauar.conſ.1.de for.compet.in antiq. amplia etiam ſi talis formatio proceſſus fieret ad finem remittendi cauſam inſtructiorem ad Papam gloſ.in c. inquiſitores, de hæret. in 6.limita de mandato expreſſo Summi Pontificis iuxta conditiones in d. c. 5 deſcriptas,per quod etiam permittitur vt minores criminales cauſæ epiſcoporum in Concilio tantum Prouinciali cognoſcantur,& terminentur, vel deputandis per Cōcilium Prouinciale.Hinc quæro nū deputandi per Conciliū ad terminandas illas cauſas debeāt eſſe epiſcopi, et an abſoluto Concilio poſſint in illis cauſis procedere.Reſp. videtur dicēdum non eſſe neceſſe, vt ſint epiſcopi, quia illa facultas eſt generalis,& eorū iuriſdictio nō expirat ſi prius, ideſt ante Concilij abſolutionem cæperint cognoſcere, prout in ſimili notatur in c. relatum,& c. gratum,deleg. deceret tamen vt eſſent epiſcopi.

Trigeſimotertio quæro,an cognoſcat de Metrop.Reſp. quod Conciliū Prouinciale non iudicat Archiepm.c. graue, de præben.ſed tamē poteſt ex charitate reprehēdere gl.in c.ſi aūt., & ibi Card. Alex. 9.q. 3. negligentiā vero Metropolitani circa iuſtitiā miniſtrandā ſupplere pōt Conciliū prouinciale c.ſi Metropolitanus,& ibi Card.Alex. 6.q. 4. pōt cognoſcere de cauſis appellationum interpoſitarū a Metrop.gloſ.in c. multis.ī verbo ad maiorē 17.diſ.in c.omnis oppreſſus 2.q.6.vide Rom. cōſ.521.Syno.Vgo.in præiud.c. 10.poteſt ēt cognoſcere de cauſis ad eccleſiā ipſius Metrop.ſpectantib.gl.in d.c. ſicut, de perſona autē & ſtatu ipſius Archiepi prouinciale Conciliū nō cognoſcit ad effectū iudicādi, ſed admonēdi ipſū Archiep. vt ſe corrigat, & ſi obſtinatus ſe corrigere nollet ad effectū denunciandi ſummo Rom. Pont. d.c.graue,de præb. Card.Alex. in c.ſi clericus 11.q.1. nō tamē pōt ſe intromittere ad effectū iudicādi de eo,vt notat.gl.in d.c.ſicut,per ea quæ habētur in c.cum inferior,de maio.& obed.& in c.inferior 21.diſt.& ibi gl.fin.in c. 1. de rapto.ita diſtinguit Bellamer.in d.c.ſicut ſub n.11.vbi Card. Alex. 2.q. 8.et ratio eſt quia ipſe præeſt concilio,et ideo ab ipſo Concilio tamquā inferiori non debet iudicari Imol. in d.c. graue nu.10.

ADDITIO. Hinc ſequitur non poſſe Archiepiſcopū excōmunicari a Concilio Prouinciali contra opinionē,quam tenet Nau in conſ.7.de off.ordi. in antiq. nā contradicit textui in d.c.graue nimis,& iuribus præalleg.quæ ab ipſo nō citantur.

12 Trigeſimo quarto quæro, † an ab eo poſſit appellari, & ad quem. Reſp. quod a concilio Prouinciali appellatur ad Papam c. ſicut excellentiā 23.q 4.Card. Alex.in rubr.de appellat.nu.34.Felin. cap. 1. nu. 6. de iud.Bellam. & Card. Alex.ī d.c.multis.& Synodus. Vgo in Prӕlud. q.10.Nauar.conſ.3.de appellat.in antiq.

Trigeſimo quīto quæro,an totū Cōciliū Prouinc.poſſit allegari ſuſpectū,& an ſi Metrop. non eſt ſuſpectus poſſit recuſari propter epiſcopos ſuſpectos,& quid ſi tantum Metropolitanus eſt ſupectus,vel aliqui de concilio, vide Abb. in c. ſi quis contra clericum ſub nume. 21. de

foro compet.& in c.2.sua.nu.14.de iud.& ibi Dec.n.96.in r.& 3.lectura. Felin.nu.6.Ripa nu. 40.Card. Alex.in c.quia suspecti 6.q.5.& in rubr.de appel.col.12.& in c.cũ speciali,eod.tit.Card.Iacob.in d.tract. lib.5.ar. 10. fol.291.Coer.decis.269.Capi.decis.138.Menoch.in tract. de arb.iud.lib. 2 cent. 4.casu 459.Synod.Vgo.fol. 108. col. 3. communis tñ est opinio, totam synodum posse recusari Card.Alex.in d.c.cum speciali, & Dec.in d.c.1.nu.65.in 1. elect. & suspectus non debet interesse quando votatur ẽt si non det votum suum Cap in d.decis nu.5.Carau.in ritu mag.Curiæ Vic.265.suspicionum vero causæ multæ reperiuntur in iure expressæ, & approbatæ, & minor causa repellit tam iudicem quã testem.gl.in accedẽs vt tit. non contest.Dec.in d.c.1. de iudi.nu. 22.Septuaginta quatuor post Specula refert.Card.Alex.in cap.postremo,de appellat. vbi Philip.Frãc. 40.reassumit tractando ẽt de personis quæ recusari possunt Abb. remissiuè in d.c.si quis contra clericum,nu.24.Maran.alias 40.refert in speculo par.vt.a nu.25.vsq; 68.Multæ tamen causæ possent obuenire,quæ iustiores essent quam in iure expressæ, & relinquuntur arbitrio iudicis, qui si male arbitratur,& appellari pôt Io.And.in d c.cũ speciali, col.3. Ancha. nu.13.Abb.nu.8.& cæter.sequuntur in d.tit.de appellat.

ADDITIO. De qua communi testatur etiam Nauar.cons. 1. de appell in antiq & totum Concilium Prouinciale suspectum dici posset, vbi solum illius caput esset suspectum ex allegatis per Crauet.in tract.de antiquit tempor p.1 nu. 80. & per Menoch loco ait.nu. 19.posset tamen secundum eum in hoc fieri distinctio prout etiam colligitur ex mente Ripæ in c.1 .nu.41.in fine de iudic.s quod aut caput concilij amoueri non potest quin totum Concilium amoueatur, & tunc si caput est suspectum.totum Concilium redditur suspectum,cum ab eo pendeat ipsoq; amoto nõ detur Concilium. aut vero caput Concilij amoueri potest, Concilio ipso subsistente, & valente sine eodem causa illa cognoscere,& tum solum caput esse remouendum. illius loco alter subrogari,qui illius personam sustineat.

13 Trigesimo sexto quæro de potestate in statuẽdo.Resp.Cõcilia puincialia neq;diffiniendi,neq; generaliter constituendi,vim aliquã habere, sed tantum curandi,vt id seruetur,qđ alias statutum est,& qđ generaliter seu specialiter obseruari præceptum est 18.dist.in sum.c.sicut olim, de a c causa.Io.Pau.Lancel.in lib.1 inst.iur.can.in ti.de eccles const. §. Prouincialis,& dispositiones quæ fiunt in concilio Prouinciali,debẽt esse canonicę & iustæ,canonicæ quantũ ad causã, & iustæ quantum ad ordinem, not.Card.Alex.in c.multis 17.dist.& potest facere statuta clem. 1. de sẽt. excom.Ancha.& Felin.in d.c.sicut olim,quæ non debent esse in præiudicium aliorũ inferiorum c.vestra,de locat.& conduct. neq; contra ius canonicum c.institutionis 2.q.2.c.quod super de maior.& obed.vbi Feli.notabiliter examinat,potest tñ statuendo adiuuare ius commune.s.apponẽdo pœnam vbi ius non imponit, vel grauando pœnam a iure impositã c. innotuit,& ibi Abb.& Ancha.de eo qui fur.ord.suscep.c.2. de constit. in 6.glos.

6.glos.in cle:ne Romani,in verbo,tolli,de elect.Abb.in c.cum dilectus n. 10.de consuetud.& in c.a nobis el 1.nu. 2. de sent. excom. Gemin. Card. Alex.& cæteri doct.18.dist.in sum.vbi dicit idem Card.non valere statutum quod non possit a sententia appellari,de quibus conclusionib.latissime per Henri.trac.de syno.par.3.art.1 ac reassumit Duen.in regula 249. cum sequ. Lancell.Corad.in templ.omn.iud.lib.2.c.5.§.3.nu.55 & statuta concilij Prouincialis ligant ēt subditos episcopi suffraganei absentis Card.Alex.in c. episcop. syno. 18. dist. & laici ligantur statutis Archiep. factis in synodo Prouinciali in materia spirituali c.fin.18.dist. vbi Doct. Bott.de syno.p.3.ar.2.sub n.3.qui ibidem n.102.dicit quod abstinere debent episcopi a nimia multitudine statutorum & debent esse pauca,& de rebus in quibus iuxta temporum diuersitatem opus est prouidere. Quæ ēt deberent obligare quoad pœnam tantum temporalem,& non quaod culpam Panorm in c.cum olim,sub nu 5.de cler. coniug. & ideo illa facientes aperte deberent mentē suā declarare Bott.de syno.par.3.artic.1.cōcl. 16.in fine. Item in dictis constitutionibus raro est vtendum pœnis censurarum ne ex frequentia contemnantur,& in vilipendiū ducātur,iuxta Panor.in c.clericos,notab.2.de cohab. cle & mulier,eoq; magis vbi præuideri pōt illas non proficere Host.in c.Rom.§.sed nec.de sent.excom.in 6.quē sequuntur Io.And.& Gemin.in c.constitutionem, eo. tit. & lib.Iason.in l.quod iussit,nu.42.de re iudic.Cou.in initio c.alma mater.sub nu. 10.de sent.excom.in 6.ideoq; illas mitigari, & ipsarum loco pænas temporales imponi debere docet Bott.in d.art.1.concl.13.nu.113.

ADDITIO. Concilium Prouinciale an possit statuere ne signum crucis pingatur vel sculpatur in aliqua re humi iacente,vide Nauar.cons.3. de reliq & vener. sanct. in antiq. & quod statuta concilij Prouincialis non comprehendant regulares exemptos,eorumque loca habetur per eundem in cons.2.de sepul.in antiq a sententijs tamen excommunicationum per statuta Prouincialia aut synodalia promulgatis,nequaquam absoluere possunt, alias inciderent in Papalem excommunicationē clem.1. de priuileg.non potest concilium Prouinciale dare facultatem pænitenti subdito episcopo suffraganei eligendi confessarium non approbatum a suffraganeo ipso ita declarauit Sac Congreg.die 16.Martij 1581.

Trigesimo septimo quero,quib. pcipuē sit in eo vacandum,& quid statuendū in eo,ac ēt,de illius potestate,præsertim ex decretri Sacri Cōcilij Trident.Resp quod episcopi in concilio Prouinciali se exercere debēt in meditatione euangeliorum,& canonicorū præceptorū ac in sollicitudine ipsorum custodiendorū cap.non oportet cap. quoniā vbi Card.Alex. notat.18.distinct.ex quib.infert qđ illis temporib.non debēt prælati intendere conuiuijs nec ludis,vel alijs actibus secularib. sed de corrigendis excessib.& morib. reformandis præsertim in clero diligentē habeant cū Dei timore tractatum canonicas regulas maxime quæ statutæ sunt in generali concilio Lateranensi relegentes vt eas faciant obseruari debitam pœnam trangressoribus infligendo cap. sicut olim, de accusat. constitutio-

tutiones in d.generali cōc.editas enumerat, Host.Io.And.& Io. de Anā. in d.c.sicut, sint enim 71.quæ oēs reperiuntur in volumine decretalium iuris canonici sparsę sub diuersis relatæ titulis, illas ēt refert Syno. Vgo. inprælud.c.9. post quarū enumeratione dicit Host.in d.c.sicut, qđ si Archiepiscopus in concilijs nescit quid proferat, vt se qñq; vidisse testatur, poterit sibi per has concordantias, ex quib.statuta sua eliciat, subuenire, alias ēt regulas morales, & vtiles potest addere, quas reperies in eodē volumine decretalium, & refert idem Host.in d.c.sicut.

c Audiendæ sunt relationes testiū synodaliū, c & si nō sunt, de nouo statui debent, de quorum munere, & fide habetur, in d. c. sicut, vbi latè per gl.Host.Abb.Anch.Fel.& cæteros doctores, & per Bott.de synod.par.2.à nu.57.vsque ad 76.Syno.Vgo.in præl ud. c. 9. & per conc. prouinc.Mediolanense quartum, p.3.sub rub.de testib.synodal.fol.79.& in Syno.Placen.de anno 1570.eo.tit.fol.166.

Recipienda sunt in primis decreta Sac.Conc.Trid. & facienda est fidei professio ex decreto eiusdem Conc.sess.25.de refor.c.2.

Prouidebit conc.Prouinciale circa deputationem personarum qualificatarum promissione causarum a Sede Apost. iuxta c. statutum, de rescrip.in 6.ex decreto eiusdem conc.sess.25.de refor.c.10.

Synodus Prouincialis pro cuiusque prouinciæ vtilitate & morib.certam cuiq; formulam præscribet, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen spectant, deq; congrua in his canendi, seu modulādi ratione, de certa lege in choro conueniendi, & permanendi, simulque de omnibus ecclesiæ ministris, quæ necessaria erunt, & si qua huiusmodi ex decreto d. conc.sess.24.de refor.generali, c.12.

Examinare debet conc. Prouinciale vocatis quorum interest, & diligenter expendere quas cathedrales ecclesias propter angustias & tenuitatem redituum inuicem vnire, vel nouis pronentib.augere expediat, cōfectaq; de præmissis instrumenta ad Sum.Ro.Pontificem mittere ex decreto eiusdem conc.ses.24 de refor.generali, c.13.

Synodus Prouincialis prouidet, an pro moris regione videbitur magis expedire, vt per edictū ēt publicum vocetur, qui volent examinari ad beneficia curata obtinenda, quorum examinatores in Synodo prouinciali, si opus erit, rōnem reddere tenentur, & si quid contra officiū eos fecisse compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniuntur, circa quam examinis formā prouidere potest iuxta tenorem decreti eiusdem conc. sess. 24.de refor.generali, cap.17.

Ad Metropolitanū vna cū cōc.Prouinc.spectat iudicare de licētiis datis nō residētib.ex dec.eiusdē ses.23.de ref.c.1.qđ decretū dēt ī eo publicari.

Archiepm, & superiores negligentes in instōne seminarij Synodus Prouincialis acriter corripere, & cogere ad illius erectionem, ac pro regionis more pro ecclesiarum, & beneficiorū qualitate prouidere circa illud iuxta decretum eiusdem concilij, ses.23.de refor.c.18.

Præscribit propriā examinis, seu instructionis faciēdæ formam à San-

Ctiss.

ctifs. Romano Pontifice approbandam, quæ magis eisdem locis vtilis, & opportuna esse videbitur; circa promouendos ad cathedrales iuxta decretum eiusdem concilij, sess. 24. de refor. generali, c. 1.

Causa cognita, & approbata in concilio Prouinciali, Metropolitanus potest visitare cathedrales ecclesias episcoporum comprouincialium, & eorum diœceses ex decreto eiusdem conc. ses. 24. de de refor. generali, c. 3.

Episcopi & visitatores excedētes in visitatione vltra pęnas impositas, etiam alijs pęnis in synodo Prouinciali arbitrio synodi absq; vlla spe veniæ mulctantur ex decreto eiusdem concilij, in loco prææallegato.

Quando non constat, quæ cathedralis ecclesia sit proximior ecclesię sęculari nullius dięcesis, prælatus illius debet in concilio prouinciali semel eligere prælatum, qui tanquam Apostolicæ sedis delegatus visitabit ex decreto dicti concilij, sess. 24. de refor generali, c. 9.

Supplet & coercet negligentiam episcoporum in exequēdis decretis Sac. Conc. Trid. in monasteriis sibi subiectis, & in omnib. aliis ipsis in decretis d. concilii specialiter commissis, & prouidet etiam in defectum capitulorum generalium per deputationem aliquorum eiusdē ordinis iuxta tenorem decreti eiusdem concilij, sess. 24. de regula, c. 22.

Synodus prouincialis, vel deputandi ab ea cognoscunt de locationib. rerum ecclesiasticarum in damnum ecclesiæ contra canonicas sanctiones factis iuxta formam decreti eiusdem conc. sess. 25. de refor. c. 11.

Episcopos concubinarios synodus prouincialis adinonere debet, & si perseuerent referre ad Sanctiss. Rom. Pont. ex decreto eiusdem concilii, sess. 24. de refor. generali, c. 14.

Abusus indulgentiarum, si quæ irrepserunt episcoporum sententia cogniti in prouinciali synodo Sanctiss. Ro. Pont. referri debent ex ses. eadem in fi. de indulgentiis, & circa noua miracula, nec nouas reliquias recipiendas, vnde in ses. 25. in decreto de reliquiis.

Minores crīales causæ epōrum in concilio tm̄ prouinciali cognoscentur, & terminentur, vel ex deputatis per conc. prouinciale, non autē grauiores ex decretis eiusdem conc. sess. 24. de refor. generali, c. 5. & sess. 13. de refor. c. 8. & quænam causa requiratur, vt epūs possit citari, vt compareat personaliter, vide in sess. 13. c. 9. vbi in c. 7. habetur quænam qualitas requiratur in testibus contra episcopum deponentibus.

Debet in concilio prouinciali fieri diligens inquisitio, an beneficia fuerint collata indignis personis, et collatores ab eodem. post primā, et secundam monitionem reperti culpabiles suspendūtur à collatione, Metropolitani vero delictum superioris iudicio relinquitur ex parte concilii nunciandum d. c. graue, de præben. vbi Ino. post Io. And. in d. c. graue, nu. 17. dicit quod episcopi delinquentes conferendo indignis beneficia possunt puniri per Archiepiscopum suum, sed Archiepiscopus si negligens est, tunc concilium habet potestatem hoc faciendi. Conc. Trid. sess 7. de refor. c. 3.

Per concilium Prouinciale compescatur si quis Iudæos, uel paganos officijs publicis præfecerit dicitur in c. cum sit, de Iudæ.

ADDI-

ADDITIO. Qui testes synodales an denunciare teneantur crimina quæ probare non possunt, vide Syluest in verbo fama, in fine.

14 Trigesimo octauo quæro quãdiu durabit. Resp. q̃d cõgregati in cõcilio non morãtur simul nisi tribus, vel quatuor, vel paucis dieb. Host. in d. c. graue, col. 3. de præben. & non debet conciliũ ꝓuinciale durare vltra vnam abdomadam, tamẽ propter iustam causam posset vlterius differri propter imminentia negotia Card. Alex. in c. propter, el 1. 18. dist.

Trigesimo nono quæro de illius publicatione. Resp. q̃d singuli episcopi infra sex menses debent notificare in diœcesibus suis ea quæ in cõciliis ꝓuincialib. statuta sunt c. fi. 18. d. vbi Card. Alex. dicit, q̃d de his sex mẽsibus subdicitur tẽpus, quo ordinarius potuit redire de concilio, & q̃d deberent ex latino vulgarizari, vt illa idiotæ intelligerent, formulam autẽ acclamationum in fi. concilij Prouincialis faciendam, itẽ formulam literarum de monitionibus, quæ episcopis à concilio Prouinciali absentibus mittuntur, aliamq; formulam literarum quibus concilium Prouinciale mittitur ad Summum Pontifi. Itemq; formulam literarum ad episcopos prouinciæ de affixione, & ꝓmulgatione illius, imprimi fecit Card. Sãctæ Praxedis in fi. voluminis actorum ecclesiæ Mediolanen. fol. 353.

15 Quadragesimo quæro, quinã habeant potestatem absoluendi à censuris ꝑ illud latis. Resp. quòd Archiep. & ordinarius possunt absoluere a sententia excõmunicationis lata per canon. synodalem. doct. in d. c. graue, vbi Anchar. n. 12. & quod absoluere possint suffraganei *b* à sententijs per concilia Prouincialia latis tenet etiam Bott. de syno. p. 3. ar. 5. nu. 2. post Archid. & cæteros doct. 17. dist. in sum. quando tñ quis esset excõmunicatus a concilio prouinciali per viam sententiæ non potest absolui nisi de mandato concilij, secus si per viam statuti Card. Alex. in c. propter, el 2. 18. d. denique ex præcedentibus habetur quanta sit Archiep. potestas quoad concilium Prouinciale quę est in eo conuocando, prout in 1. & 2. q. diximus. Item in recipiendo excusationes episcoporum non valentiũ venire, vt in q. 13. in procedendo contra contumaces, prout in qõ. 18. in secundo, pręsidendo, & pronunciando tanquam caput, prout in q. 22. 23. 25. & 26. item in eligendo, prout in q. 28. item vt concilium non iudicet de eo, vt in q. 33. & in absoluendo, vt in præsenti quæst.

b ADDITIO. Quam conclusionem etiam firmant Card. Zab in clem. 1. §. si quis q. 6. de reb eccl. non alien. Io. Guttierez c. 5. canon quæst. nu. 22. Sbroz. de vic. ep sc lib. 2. q. 174. nu. 11. quam amplia etiam postquam constitutiones Concilij Prouincialis, in quibus fuerit apposita aliqua censura, ante publicationem sint per Papam confirmatæ Panor. & Zabar. in c. ex frequentibus, de instit. Fel in c. pastoralis, §. præterea, col. 1. de off. ord. Burga de irregular p 6. rub. de absoluta maior excomm. sub nu. 33. & ratio est quia confirmatio Papæ non tollit potestatem ordinariam vt notatur in c. 1. de confir. vtil vel inut. Panor loco cit. n. 12. Secundo amplia vt non solum possint absoluere suffraganei, sed etiam alij sacerdotes, & confessarij

sarij inferiores Bott. in d par. 3. art. 5. conclus. vnic. nu. 2. nisi episcopi sibi ab solutionem reseruauerint Duen reg. 252.

16 Post præcedentem tractatum de concilio Prouinciali nō incongruum duximus subnectere Metropolitanas & Cathedrales ecclesias huius regni Neapolitani, quarum Antistites ad Prouinciale concilium celebrandum conueniunt, & vltra descriptionem Consiliarij Marini Freccia in tract. de subfeudis annotauimus etiam loca, in quibus in corpore iuris canonicis de eis fit mentio, & sunt.

Archiepiscopus Neapolitanus Huic ecclesiæ profuit primus episcopus Neapolitanus S. Asprem à Sancto Petro Apostolo ab infirmate curatus & deinde baptizatus eiusdem Ciuitatis episcopus ordinatus fuit, de quo in Martyrologio Romano sub die 3. Augusti, vbi die 24. Septembris de Sancta Candida, quæ Sancto Petro ad eam vrbem venienti prima occurrit, atque ab eo baptizata postea sancto fine quieuit. Habuit insuper Ciuitas Neapol. multos alios sanctos episcopos eodem Martyrol Rom. promulgatos.

Archiepiscopo Neap scripsit Gregorius Papa in c. 1. de relig. dom. & in c. 2. de constit. Greg 3. in c. 1. de stat. monach. Innoc. 3. in c. ad nostram, el 3. de iureiur. Gregor. 9. in c si de seru. non ordin Fortunato episcopo Neap. scripsit Greg. in c. monasterijs, 19. q. 3. & in c. fraternitatem, 71. dist. Greg. vniuersis militibus Neapol in c. Summa, 73. q. 1. Idem clero, & nobilibus ciuibus Neapolitanis in c. Petrus 39. dist. in cap de Petro, 47. dist in c. nec nouum, 8. q. 1. in c. studij, 61. dist. & in c. priusquam, 28. dist. In Sardicen. Synodo Osius Cordubensis episcopus, & Vincentius Capuanus episcopus, & Ianuarius Beneuētanus, et Calepodius Neapolitanus, S. R. E. legati extiterunt, vt habetur in cap. prima, el 2. §. quarta, 16. dist. Gregorium primum in Archiepiscopalem sedem Neapolim erexisse patet ex decretalib. eiusdem, qui in d. c. fraternitatem, & c. monasterijs scribit Fortunato episcopo Neap & in c. primo de relig. dom. dicit Victori Archiepiscopo Neap.

Stephanus Neap. Antistes interfuit Concilio sub Simacho anno 500. idem interfuit sub Symaco in Concilio quarto, Ioannes Neapolitanus interfuit Synodo sexta sub eodem.

SVffraganei sunt videlicet. 1. Episcopus Puteolanus. S. Paulus Apostolus venit Puteolos, vbi inuentis fratrib. mansit apud eos dies septem, vt legitur in actib. Apostolorum, c. vlt. vnde versus: O vere Campania felix, quæ Petro Neapoli, & Paulo Puteolis gloriaris, est ad Regiam præsentationem, 2. Episc. Nolanus 3. Episc. Acerrarum qui est ad Regiam præsentationem, 4. Episc. Isolanus seu Aenarius, 5. Episc. Auersanus exēptus Huic scripsit Honorius 3. in c si dè cler. ægr. Greg. Guitmundo Auersano Episcopo scripsit in c. si consuetudinem, 8. dist. & quod hactenus ecclesia Auersana Archiepiscopo Neap. responderit, a quo consecrationis, & cōfirmationis consueuerat beneficiū obtinere, & obedientiā ac reuerentiam sicut Metropolitano exhibere patet ex lib primo decretalium atque aliarum epistolarum Innocent. 3. Romæ impresso fol. 19. scribentis episcopo, & Capitulo Auersan. hodie autem est in possessione exemptionis, & eligens Archiepiscopū Neap Metropolitanum viciniorem (iux. decretum Conc. Trident. session. 24. de reformat capit. 2.) accessit ad concilium Prouinciale Neapolitanū, erat tamen antea in facultate ipsius Auersani episcopi si maluisset accedere ad Capuanum Archiepiscopum eadem vicinita-

ciuitate coniunctũ & hoc modo electio ligat successores ex declaratione Romæ habitâ ab Illustriss. Dom. Cardin. Borromæo die 25. Aprilis 1578. tenoris sequentis. Electio Metropolitani facta semel ab episcopo exempto ad cuius synodum conueniat, ligat successores, similiterq; ligat successores electio facta à prælatis nullius diœcesis pro visitationibus.

Episcopatus Cumanus, & Atellanus sunt vniti Auersano.

Archiepiscopus Capuanus. Inter Capuanam Prouinciam & Pisanam est Prouincia Romana cap. tua nobis, & ibi Abb. in 3. notab. de off. vicar. glos. in c. vni in ver. sede vacante de schismat. in 6. Pauin. in tract. de off. & potest. cap. Sed. vacan. part. 2. q. 10. sub nu. 41. & inter vniuersas Metropoles Capuana est Apostolicæ Sedi vicinior, ita exorditur Innoc. 3. in c. cum inter de elect. Greg. in c. quoniã 62. dist. meminit de Festo Capuanæ ecclesiæ episcopo, Honorius 3. de Archiepiscopo Capuano mẽtionẽ facit in c. illa ne Sed. vac. & Innoc. 3. in c. cum causa de offic. & potest. iudic. deleg. Anno Domini 964. in Archiepiscopalem sedem erigitur, vt colligitur ex Chronica Cassinensi lib. 2. c. 9 fol. 39. vbi quomodo, à quo Põtifice, & quis fuit primus Archiepiscopus, & lib. 3. c. 25. fol. 9. de Hildebrando Capuano Archiep. & lib. 4. c. 7 fol. 135. de Senne cap. Archiep. & cod. libro ca 71. fol. 155. de Othone Archiepisc. Capuano fuerunt multi sancti Antistites Capuani descripti in Martyrologio Rom vt SS. Vitalianus, Rufus, Priscus, Aristeus, Panphilus, Paulinus, Victor, Castrensis, Bernardus, & Germanus, nouissime autem præest huic insigni Ecclesiæ Illustriss. & Reuerendiss. D Robertus Bellarminus S. R. E. Cardinalis, & Illustriss. Religionis Societatis IESV singulare ornamẽtum, vitæ probitate, & doctrina celeberrimus & eius scripta, & facta testantur.

SVffraganei sunt videlicet. 1. Episcopus Theanensis, Leoni episcopo Theanensi scripsit Stephanus Papa V. prout in cap. de manifesta 2. quæst. 1. & in cap. 1. 15. q. 5. de ecclesia Theanensi legitur in c. Romanus 81. dist. præfuerunt huic ecclesiæ Sancti Antistites, Paris, & Vrbanus descripti in Martyrologio Rom. 2. Episc. Caluensis 3. Episc. Casertanus 4. Episc. Calatinus. seu Caiacensis, 5. Episc. Calensis seu Calimensis seu Carinolæ seu Calamensis huic scripsit Honor. 3 in cap illa ne Sed. vacante, 9. Episc. Cesernienis, vbi ortus fuit S Petrus de morino postea Celestinus Papa V. de quo in Martyrol Rom sub die 16 Maij 7. Episc. Suessanus Canonicis Suessanis scribitur ab Honorio 3. in d. cap. illa, 8. Episc. Venafranus, de Leone Venafrano episcopo chronica Cassinen lib. 4. c. 8. fol 127. & de Gratiano ecclesiæ Venafranæ diacono translato in diaconum Cardinalem Neap ecclesiæ habetur in cap fraternitatem 71. dist. 9 Cassinensis: vitam S. Seueri episcopi Cassinen. scripsit Petrus diaconus, vt refert chronica Cassinen. lib. 4. c. 68. fol. 154. Nunc est cænobiũ celebre nullius diœcesis, de quo extat d. chronica, & de electione Cassin. Abbatis in Tranensem Archiepiscopum habetur in capit. licet de offic. lega. Decano Cassinen scripsit Alexand. 3. in c. quia de præsumpt. idem Cassinen. Abbati in c. 1. de consang. & affin & Innoc. 3. in d. lib. epistolarum fol. 192. 10. Aquinas episcopus prætendit non esse de Prouincia Capuana, vt D. Freccia ponit, sed Romana. Aquinati episcopo scripsit Innoc. 3. in c. ex literis de pignor. & in d. lib. epistolarum fol. 181. De Sancto Constantino episcopo dictæ ciuitatis prophetiæ dono multisq; virtutibus claro, vide Martyrol. Rom. die 1. Septembris, & S. Greg. in 3. lib. dialog. cap 8. cuius vitam

tam

tam Paulus diaconus ad Guarinum Aquinatem episcopum scripsit, vt refert chro. Cassinen.lib.4.c 68.11.Fundanus episcopus etiam prætendit non esse de Prouincia Capuana, neque Theatina, vt Freccia ponit, sed Romana, De Benedicto fundanæ ciuitatis episcopo chron.Cassinen.lib 4.c 55. ac de Andrea eiusdē ciuitatis episcopo quomodo fuerit liberatus à carnis tentatione lege Sanctū Greg. in 3 lib.dialog.c. 7.12.Gaietanen.episc.etiam prætendit non esse de prouincia Capuana, neq; Theatina, vt Freccia ponit, sed Romana Alex.3.huic scripsit in c.cum P.Mancone lla, de accusa.& in c.1.de purgat can. & de Raynaldo Gaietanen. episcopo chron.Cassinen.lib.4.c.9 fol.118.& huius ciuitatis episcopus præsentatur à Rege 13.Socranus episc.Ioanni.huius ciuitatis episcopo scripsit Gelasius Papa in c. certum de consec.d.1.& Alex.3.de eo mentionem facit scribens canonicis Soranis in c. veniens, el 1.de sponsa.De Roffrido Sorano chro. Cassin..in dict.lib.4.c.18.fol.127.qui etiam prætendit non esse de prouincia Capuana, neque Theatina, vt idē Freccia ponit, sed de Romana, quam Vrbem Summus vir, & pietate, & literis, Cæsar Baronius ortu suo illustrat, ac toto orbi celebrem reddit, qui tum ob vitæ innocentiam, tum etiam ob egregie Reip.Christianæ in ecclesiastica historia nauatam operam (quam multis & rerum, & tēporum erroribus implicitam maximo ordini, suæque veritati, qua fieri potuit, restituit) à S.D N.Clemente viij. in amplissimo Cardinalatus honore collocatus est.

Archiepiscopus Salernitanus est ad regiam præsentationem. Alex.3. Archiepiscopo Salernitano scripsit in c cum tu de vsur. & in c.de quarta de præscrip. & in c.clericos, de cohab.cler & mulier.& in c de cętero cum seq.de testi.& in cap licet, de sponsa.duorum, & in cap.1.de cognat.spirit.& in c.verum, de conuers coniugat.& in cap.ad hæc de præb.& in cap.1.de corp.vitiat.prout habetur in decretali Romæ impresso Honor.3.in c.1.de offic.iud.Greg.3 Archid.Salernit.in cap 3. de offic.Archid.

Suffraganei Episcopi sunt.1.Episc.Caputaquensis, 2.Policastrensis, 3.Sarnensis 4.Arcenensis.5.Marsicensis 6.Campaniensis.7. Nucernius.de quo Gregor. Papa meminit in c.2.de relig.dom.& Felici episcopo Nucernio scripsit Innoc.1.in c laici d.33.8.Episc.Nuscitanus, de Sancto Amato Episcopo Nuscitano legitur apud Marty. Rom. die vlt. Augusti.9.Episc.Cauensis est exemptus, & per multos annos Abbas Sacri Monasterij Sanctiss. Trinitatis de Caua Ordinis S.Benedicti habebat iura episcopalia in d.ciuitate, & casalibus ante erectionē episcopatus, quo tēpore in anno Millesimo Nonagesimo fuit præd.Monasterium exemptum cum eius iurisdōne ab Archiepiscopo Salernitano, & ab Vrbano Papa ij in anno 1092. Abbati Cauensi fuit data facultas exercendi omnia pontificalia, & spiritualia exceptis tribus, scilicet conferre ordines sacros, basilicas, & altaria cōsecrare, & cōficere chrisma, quæ hodie exercet, extra tamē diœcesim Cauensem in alijs locis sibi subditis, de quo Cauensi Monasterio meminit Honor.3.in c.1.de offic.iud & Eugen.iij in c.insuper de testibus, & de monastico ordine, qui secundum Dei timorem & Beati Benedicti regulam, & Cauensi Monasterij obseruantiam, ac de multitudine monachorum de Cauensi ordine introducto in monasterio montis Regalis, lege epistolam Innoc.3.directam Archiepiscopo montis Regalis fol.145.De hoc monasterio legitur etiam apud Chron.Cassinen.lib.2.c.30.& lib.3.c.3.De potestate

huius

matribus S. Francisci in personam Canonici Rogerij, vt scribit S. Bonauentura in eius vita c. 16. §. 5. 4. Episc. Grauinensis. 5. Tricaricensis de huius ecclesiæ cantore habetur in d. c. cum olim de cler. coniug. 6. Episc. Montis Pelusi, qui est exemptus.

Archiep. Tarentinus, qui est ad regiam præsentationem. Huic scripsit Grego. in c. 2. de cler. percuss. & in c. habuisse. 33. dist. Ecclesiæ Tarentinæ mentio habetur in c. ex parte el 2. de rescript. Clero. & plebi Taren. scripsit Gelasius Papa in c. venerabilis de consecr. d. 4.

Suffraganei sunt videlicet. 1. Episc. Motulensis, qui est ad regiam præsentationem. 2. Episc. Castellaneti 3. Episc. Oriæ, seu Vricanus, qui est ad regiam præsentationem Huic scripsit Lucius 3. in c. præterea el 1. de trans. prout legitur in 2. collectione decretalium.

Archiep. Brundusinus, qui est ad regiam præsentationem Clero, & Ordini, & plebi Brūdusii dirigitur c. concesso 12. q. 2. Suffraganeus est 1. Episc. Hostunensis. 2. Episc. Nerotinensis alias Nardonensis exemptus. 3. Episc. Monopolitanus exemptus, qui est ad regiam præsentat.

Archiep. Hydruntinus, qui est ad regiam presentationem. De eo legitur in c. cū secum de temp. ord. Suffraganei sunt videlicet Episc. Lyciensis, alias Lupien. 2. Leucensis, & Alexanensis. 3. Castrensis. 4. Gallipolensis. 5. Episc. Vgentinus qui duo sunt ad regiam præsentationem.

Archiep. Barensis, & Canusinæ Sedis Antistes Huic scripserunt Alex. 3. in c. super hoc, de eo qui dux in matri & in c. 2. de coniug. leprof. Inn. 2. in c. licet, de offi. leg. & Greg. 9. in c. consulationi, de temp. ord. & in c. fi. de collus. deteg.

Suffraganei sunt videlicet. 1. Episc. Bitontinus. 2. Rubensis. 3. Polignanensis 4. Episc Menaurini 5. Episc. Cupersani, seu Conuersanen. 6 Episc Bitecti. 7. Episc. Mel fiten. exemptus, vt asseritur. 8. Episc. Iuuenatiensis, qui est ad regiam præsentatio nem. 9. Episc. Iauellinus.

Archiepisc. Tranensis, & Salpensis est ad regiam præsentationem. De canonicis Tranensibus fit mentio in c. licet, de offic. legat. Suffraganei sunt, videlicet. 1. Episc. Vigilen. Huic scribetur ab Alex. 3. in c. debitores, de iureiur. in c. cum sit, de simo in c. sponsam, de sponsal in c. quia nos, de test. & in c. super eo, de cognat. spirit. & ab Vrbano 3. in c. 3. de secund. nup. 2. Episc. Andrien. de eo legitur in c. consuluit, de iure patr. Hęc patria est celeberrimi Decretorum & legum doctoris casuum conscientiæ primarij Illustr. familiæ, & relegionis Societatis Iesu P. Martij de Marcellis, qui Neapoli per annos triginta, & plus publice legit sacramque paginam exposuit Archiepiscopus Nazarenus est titularis cui sunt vniti episcopatus Casinensis, & montis Viridis habet ecclesiam in castro B. roli Tranensis diœcesis sub vocabulo S. Mariæ Nazaret cum capitulo canonicis, de dignitatibus, & clero intus dictam ecclesiam habet iurisdictionem, & vtitur insignibus Archiepiscopalibus.

Archiep. Sipontinus aliàs Manfredoniæ. De eo habetur in c. te referente, de cele br. mis. in c. 2. de adult. in c. si custos. 27. q. 1. vbi Greg. scribit Vitalino episcopo Si pontino. Pascalis. 2. erexit in Archiepisc. sedem. Suffraganeus est Episc. Vestanus. 2. Episc. Melphien. & Rapollen. vniti est exemptus, & de eo fit mentio in cap. cum clamor de testi. eique scribit Lucius 3. in c. requisiuit, de sponsal.

Archiepisc. Beneuentanus. De ciuitate Beneuentana legitur in c. Frater episcop.

27.q.4.*Consulibus, & populo Beneuentano scribitur per Innoc.3. in ca.cum causa de testi.& Episcopo ac Archidiacono Beneuentano in c.cum à nobis eo.tit.& canonicis Beneuentan.is in c.ex tenore.qui fil.sint legit.*

Suffraganci sunt videlicet.1.Episc.Ausculanus, de eo in c. sicut ne cle.vel mon. 2.Thelesinus.3.Episco S.Agathæ de eo in c.præterea de sponsal in c.cum dilectus de ijs,quæ vi metusve caus.fiunt 4.Clisanus.5.Episc.montis marani.6.Puellinen. & Frequintinus vniti 7.Triuicanus 8.Arianus qui est ad regiam præsentationem 9.Boianen.10.Episc.Bouin.11.Vulturari & montis Coruini 12. Larinen.13. Episc. Termularum.14.Episc.Sancti Seueri.15.Episco.Troianus exemptus de eo in c.3.de auth.& vsu pal.& in cap.nisi de off.lega.Episc. Troiano Regni Siciliæ Cancellario scripsit Innoc.3.vt in eius epistolis fol.380.16.Episc.Guardien.Alpheriæ.

Archiep.Theatinus à Clem.7.anno Domini 1526.erigitur in Archiepiscopalem sedem.De eo fit mentio in c.tenor, de sent. & re iud est etiam Comes,nec repugnat esse comitem,& episcopum Abb.in c inter dilectos,sub nu.5.de fide inst Suffraganeum vnicum tantum habet,& est Episc.Orthone,& complensis,ad quam ciuitatem reliquiæ S.Thom Apostoli ex India translatæ sunt, vt legitur apud Martyrol. Rom sub die 3. Iul. de certitudine dictarum reliquiarum in d. ciuitate existentium testatur S.Brigitta lib.7.reuelationum cælistium c.4. & extat libellus eius vitæ, & translationis descriptus à Io.Bapt de lectis de Orthona impressus apud Firmanam ciuitatem anno Domini 1577.2.Episco.ciuitatis Pinnæ, & Hadrien. vniti de eo habetur in c.qualiter de elect.in c.nuper de testi.3.Epi.Valuens,& Sulmonens. vniti.4. Aquilanus est ad regiam præsentationem 5. Marsicanus 6. Aprutinus, alias Therami,de quo in c.bene 63. d dicitur Princeps Therami, & Comes Biscegnæ.7.Episc.ciuitatis Ducalis: homnes prædicti nunquam fuerunt suffraganei.

Archiepis. Lancianensis à Pio 4.ex episcopali fuit erecta in Archiepiscopalem sedem,nullum habet suffraganeum,& est ad regiam præsentationem Episc. Trinentinus,qui est ad regiam præsentationem exemptus accessit ad Concilium Prouinciale Lancian.eligens.

Archiep.Rheginensis est ad regiam præsentationem.Huic scribitur ab Inno.3. in c.cum causa,de off.& potest.iud.deleg.& ab Honorio 3.in c. venerabili eod tit. Archidiacono Rheginensi scribitur à Gregorio ix in c.cum olim de maior & obed. Suffraganei sunt 1.Episc.Cathacensis,al as Cathanzarij 2.Epis Cotronien qui est ad regiam præsentationem 3.Episc.Tropiensis, qui est ad regiam præsentationē.4. Oppidensis 5.Bouensis.6.Neucastrensis.7.Nicotiren.8.Ieracen. 9.Episc. Squillacen.de quo in c Atfos 99.dist.& in c.pastoralis 7 q.1.directo Ioan episcopo Squillatino.nu.10 Episc.Mileti exempto de eo habetur in c.exposuist de corp. vitiat.

Archiep Consentinus.De eo in c.continebatur de homicid. & in c.venerabili de offi.& potest iud.de leg ubi etiam fit mentio de Thesaurario Consentino.Episc.Marturanen Suffraganeus.2.Episc Sancti Marci exemptus, qui antea vocabatur episc. Maluitan.3.Episc Bisinianen.exemptus.4 Episc.Cassanen exemptus, qui est ad regiam præsentationem de eo in c. relatum el 1.de testam.

Archiepisc.Rossanē.nullum habet suffraganeum de eo in c.quod super, de consang.& affin.& in c.cum causa, de off deleg.

Archiep.S.Seuerinæ.De eo in c.dilectus,de concess præb.Titulus Archiepisc.ecclesiæ

clesia est S. Anastasiæ virginis,& martyris Romanæ,cuius Capitulo scripsit Inno. 4.vt in eius epistolis fol.8.Suffraganei sunt:Ep Vmbriaticen.2. Bellicastren.3 insulanus 4.Geren in.& Cariaten.vniti 5.Epis.Strongulensis.

Habes ergo ex prædictis in Regno Neap Sedes Archiepiscopales numero viginti,quarum octo spectat ad Regiam præsentationem,& Cathedras episcopales centum,& tresdecim,& harum decem, & septem sunt ad Regiam præsentationẽ salho tamen meliori calculo.

Episcopus Liparensis est in Regno Neap.& ad regiam præsentationem,est suffraganeus Archiepiscopus Messanen.

CONCILIVM TRIDENTINVM.

PRæter summistas sciendum est,quod Pius IV.confirmauit generale Conc.Trid.vtq; ab omnibus Christi fidelibus recipi,& inuiolabiliter obseruari mandauit, prohibendo prælatis sub interdicto ingressus ecclesiæ, alijs vero sub excõicationis latæ sñiæ pœnis, commentarios, glosas,annotationes,scolia,vllũ oĩno interpretationis genus super ipsius concilij decretis quocunq; modo edere,quocunq; noĩe, ẽt sub prætextu maioris corroborationis decretorũ,aut exequutionis,alioue q̃sito colore statuere; sed in dubio recurri debere ad S.Sedẽ Apost. vt ex eius constitutione Romæ 7.Kal.Febr.1563.incip.Bened.Deus f.799.in bullar.Ab eodẽ Sum.Pont.13.kal.Martij 1564. fuit facta reuocatio priuilegiorum,exemptionum,immunitatũ, facultatũ; cõseruatoriarũ,indultorũ,confessionaliũ,maris magni,& aliarũ quarũcunq; similiũ gratiarũ,quibuscunq; locis,& personis concessarũ,in his, in quibus statutis,& decretis Sac.Conc.Trid.contrariantur, annullando in vtroq; foro facta, & gesta vigore prædictorũ post id tempus quo conciliũ obligare cœpit, vt in eius bulla incip.In Principis Apostol. f.481. in bullar.

Greg.13.constitutionem edidit contra iurantes, & iurare facientes illicita,impossibilia damnosa,ecclesiasticæ libertatis,ac decretis Cõc. Trid.aduersantia,incip.Inter Apost. f.1354.in bull. & vide inf.in verbo Iuramentum.

In confirmationibus priuilegiorum post dic. Cõcilium solet apponi clausula,quatenus sint in vsu,& decretis Conc.Trid.non aduersentur.

An autem requiratur expressa mentio de constitutione conciliari, vt illi sit derogatum per clausulam generalem non obstan. habetur in c.ex parte de c.mon.in c.nonnulli,de rescr. vbi Fel.Arch.in c.1.de constit.in 6.Gomes. in prohæ.reg. Canc.q.5.latè per Card. Iacob.in tract. de concilio lib.5.art.18.fol.311.

Pro huius ergo Conc.Trid.interpretatione,& exequutione extat aliquorum Illustrissimorum Dominorum S.R.E. Cardinalium Congregatio instituta à Pio 4.f.896.in bull.incip alias nonnullas.

Sixtus V.istius Sacræ congreg.facultates declarauit, vt in eius constitutione publicata Romæ die 23.Martij 1583.incip.Immensa.

Greg.XIII.priuilegia regularibus concessa a pio V. reduxit ad terminos Conc.Trid.incip.In tanta negotiorum mole. Et habetur in fine Manual.Nauar.& infra in verbo priuilegia Regularium.

PRæter summistas in hoc verbo, sciẽdum est, quod Leo X. in generali Concilio Lateranensi de Regulariũ priuilegijs in Bull. fol. 217. inter alia decreuit. *Quod ipsi fratres forensium confessiones audire valeant, laicos tamen, & cleros sæculares à sententijs ab homine latis, nullatenus absoluere possint. Eucharistiæ verò, & extremæ vnctionis, aliqua ecclesiastica sacramenta, illis quorum etiam infirmorum, ac decedentium confessiones audierint, dicentibus proprium sacerdotem illa sibi dare denegare, dare nequeant, nisi denegatio sine legitima causa facta, vicinorum testimonio probata, aut requisitio coram notario publico facta, doceretur: Eorundem verò fratrum obsequio insistentibus sacramenta huiusmodi nullatenus ministrare valeant, nisi illorum durante obsequio.*

Decretum Concilij Trid. sess. 23. de refor. c. 15. Pius V. declarauit, vt infra videlicet.

Declaramus decretum Conc. Trid. de approbatione Regularium audiendis confessionibus sæculariũ præpositorum ab episcopis facienda obseruari debere in omnibus Regularibus quorum iis ordinum, etiam Mendicantium, etiam sub regulari disciplina viuentibus, etiam si sint doctores, aut in Theologia, etiã de superiorum suorũ licentia graduati, vel promoti, vel à suis magistris Generalibus, vel Prouincialibus ministris sæculariũ confessionibus audiendis expositi, volumus tamẽ eos, qui semel ab episcopo in ciuitate, et in diœcesi b. suis prænio examine approbati fuerint, ab eodem episcopo iterum non examinari, ab episcopo autem successore pro maiore conscientiæ suæ quiete examinari, de nouo poterunt, vt patet ex eius constitutione Romæ publicata die 22. Augusti 1571. incip. Romani Põtificis in Bullar. fol. 1131.

Quæ non fuit reuocata à Greg. XIII. per reductionem priuilegiorũ Regularium ad terminos Concilij Trid. vt testatur Sacra congregatio, cuius decreta fuerunt impressa Romę apud hæredes Antonij Bladij Impress. Cameralis 1586. tenoris sequentis, videlicet.

Pro fratribus Ordinis Prædicatorum Prouinciæ terræ Laboris dicti Regni die 10 Octobris 1586.

Lecto in Sacra Congregatione Regularium memoriali, oblato nomine totius familiæ fratrum Mendicantium quarumcumq; Prouinciarum Regni Neap. conquerentium qualiter contra formam suorum Priuilegiorum, Sacrorum Canonum, Cõcilij Trid. & ordinantionum Apostolicarum in quamplurimis ab ordinarijs locorũ grauantur prout eiusdem memorialis series cõtinebat, Illustriss. Domini Cardinales bis maturè consideratis statuerunt, & decreuerunt, vt infra, ab eisdem locorum ordinarijs perpetuo inuiolabiliter obseruari debere.

Primo quod circa sæculariũ confessiones ab ipsis fratrib. Mendicãtib. audiendas seruetur decisio Congregationũ Sacri Concilij, & episcoporum, corripiãturq; Ordinarij qui in articulo mortis id fieri prohibent, vel in licentijs concessis id excipiunt.

Secundo, Fratres mendicantes nullatenus à quæstuatione, quæ de licentia suorũ Superiorum fit, & in dies fieri continget, prohibeantur.

Tertio, ordinarii in cognitionib. causarum Fratrum mendicantium tam ciuilium quàm criminalium minimè sese ingerant, pariter nec in visitatione eorundem fratrum, vel ecclesiarum suarum, nisi quatenus eis per Conc. Trid. decreta conceditur.

Quarto

Quarto ordinarij non impediant frates pulsare campanas ad Matutinum, ad Horas, & ad missam antequam pulsetur Campana maioris Ecclesiæ, præterquam in die Sabbati Sancti.

Quinto, quo autem ad quartam funeraliũ seruetur decretum Sacri Concil. Trid.
F. Michael Bonellus Card. Alex.
Gregorius Palearius Secret.

Seß. 23. cap. 15.

Congregatio Concilij cẽsuit Regulares ad audiendas in ciuitate, & diœcesi sæcularium cõfessiones semel ab Episcopo præuio examine approbatos, iterũ ab eodem Episcopo non esse examinandos, Cæterum a successore posse vtique examinari iuxta constitutionem sanctæ memo. Pij V. datam viij. id. Aug. Pontificatus illius anno 6. quæ à fel. recor. Greg. xiij. non est reuocata per reductionem priuilegiorum Regularium ad terminos Conc. Trid. *A. Card. Carafa.*

Præter Summistas ad remouendam omnem dubitandi ansam in quæstione illi non parum apud insignes, & grauissimos viros controuersa per quos in diuersas sententias itum esse, ex relatis per Io. Gutier. lib. 1. can. q. 27. satis apparet: An scilicet facultas concessa pœnitenti virtute alicuius Bullæ seu Iubilei, eligendi Confessarium quemcunque presbyterum sæcularem, uel regularem ex approbatis ab ordinario, intelligi debeat, ab Ordinario illius loci seu diœcesis, vbi exercenda est administratio Sacramenti Pœnitentiæ, & sic vbi pœnitens Confessarium eligere vult, vt confiteatur. An verò sufficiat approbatio per alium Ordinarium facta in alio Episcopatu; sciendum est, quod propter opinionum varietatem, & conflictum testante Emanuele Roder. in explicatione bullæ Cruciatæ, §. num. 5. Ioan. Ribera Archiepiscopus Valentinus consuluit Illustrissimos Cardinales Concilij eique rescriptũ fuit in hunc modum, uidelicet, Congregatio Concilij respondet, approbatum ab alio quàm à Valentino Archiepiscopo in diœcesi Valentina, non censeri approbatũ ab Ordinario. Qua declaratione attenta, opinio contrarium sentientium non videtur tuta. Quo verò ad personas regulares adest dispositio S. D. N. Clementis viij. sub Dat. Romæ 23. Nouemb. 1599 tenoris sequent. Ad perpetuam rei memoriam Romani Pontificis circumspecta benignitas honestis petentium votis, quæ personarum sub Religionis iugo Altissimo famulantium statutum, & salubrem directionem respiciunt, ad exauditionis gratiam libenter admittit, & fauoribus prosequitur opportunis, Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Procurator Generalis Ord. Fratrũ B. Mariæ de monte Carmelo, quod cum in Bulla Cruciatæ sanctæ, & alijs priuilegijs, quæ ab Apostolica Sede concedi solent, detur facultas eligendi Confessorem idoneum ab Ordinario approbatum, qui possit Christi fideles absoluere à casibus Ordinario reseruatis, & à quibusuis, etiam quæ dictæ Sedi reseruata sunt. Religiosi dicti Ordinis, seu eorum nonnulli, etiam ijs facultatibus vti præsumunt, & illorum prætextu eligunt confessorem aliquando præter eos qui à suis Prælatis eorum confessionibus deputati sunt, quod aliquando in speciale eorum vergit detrimentum. Quare prædictus Procurator Generalis humiliter nobis supplicari fecit, quatenus in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huius

modi supplicationibus inclinati, talem concessionem sanctæ Cruciatæ, & aliorũ Indultorum particularium quantum ad prædictum articulum eligiendi Confessorem, & absoluendi à casibus reseruatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus Ordinis prædicti, ac aliorum quorumcunque Ordinum, & Congregationum cuiusuis instituti Mendicantium, & non Mendicantium tam Prouinciæ Hispaniæ, quàm extra eam vbilibet locorum minime habere, neque censeri, sed nostræ intentionis existere quod ijdem Fratres, & Moniales quantùm ad Sacramentum pœnitentiæ, seu confessionis administrationem dispositioni suorum Prælatorum subiecti sint; Apostolica authoritate tenore præsentium perpetuo declaramus; eisdem tamen Prelatis, vt in vsu huiusmodi potestatis se cum subditis benignos, & faciles habeant præcipimus, & mandamus. Non obstantibus, &c.

Sciendum est etiam, quod contra Confessores, qui in sacris confessionibus coufitentem ad libidinem prouocauerint, cum male de sanctißimo Pœnitentiæ Sacramento sentire videantur, eo abutentes, vti de hæresi suspectos iure optimo hodie procedunt hæreticæ prauitatis Inquisitores, ut tradit Fran. Pegna in comment super directo. Inquisit. p. 2. q. 56. ac ita in sacros. Inquisitionibus Tribunalibus obseruari attestatur Ignat Lopez in addit. ad Diaz in pract. crimen. can. c. 72. quod & iustissime ordinauit, ac decreuit Pius IV. Pon Max. quadam sua constitutione, cuius tenorem fideliter desumptum ex Archiuo Sacræ Inquisitionis generalis Olysiponæ copiam libri in quo continebatur sibi faciente Reuerendiß. D. Antonio de Norona Episcopo Eluensi, & Generali Inquisitore Sanctæ Inquisitionis Regnorum Portugalliæ, refert Eman. Roderic. tom 1. suarum quæstio. regul q. 59 art. 4. fol. 557. in impreßis Salmanticæ, prosequitur. fol. 337

Venerabili fratri Archiepiscopo Hispalensi, in Regno Hispaniæ hæreticæ prauitatis Inquisitori Generali, Pius Papa IV.

Venerabilis frater, salutem, & Apostolicã benedictionem. Dum sicut nuper, non sine animi nostri molestia, accepimus, diuersos sacerdotes in Regni Hispaniarum, atque etiam in ciuitatibus, & diœcesibus curam animarum habentes, siue eam pro alijs exercentes, aut aliàs audiendis confessionibus pœnitentium deputati, in tantam proruperint iniquitatem, vt Sacramento Pœnitentiæ in actu audiendi confeßiones abutantur, nec illi, & qui id instituit Domino Deo, & Saluatori nostro Iesu Christo iniuriam facere vereantur, mulieres videlicet, pœnitentes ad actus inhonestos, dum earum audiunt confessiones alliciendo, & prouocando, seu allicere, & prouocare tentando, & procurando, ac loco earum per Sacramentum huiusmodi Creatori nostro reconciliationis, grauiorum peccatorum mole eas onerando, & in manibus Diaboli tradendo, in Diuinæ Maiestatis offensam, & animarum perniciem, Christi fideliumscandalum non modicum. Nos animum inducere nequeuntes, quod qui de Fide Catholica recte sentiunt, Sacramentis ab Ecclesia Dei institutis abutantur, aut illis iniuriam faciant; fraternitati tuæ, de cuius eximia pietate virtute, atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, & mandamus quatenus per te, vel alium, seu alios à te deputandum, seu deputandos, contra omnes, & singulos sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum ciuitatum, & diœcesum de præmissis quomodolibet diffamatos tàm seculares, quàm quorumuis etiam exemptorum, ac S. di Apostolicæ immediatè subiectorum Ordinum

Regu-

Regulares cuiuscunque dignitatis, status, gradus ordinis, cõditionis, & praeminentiae existant, tam super praemissis, quam super Fide Catholica, & quid de ea sentiant, diligenter inquiras, & iuxta facultatem tibi contra haereticos, aut de hęresi quouis mõdo suspectos à sede Apostolica concessarum continentiam, & tenorem procedas ac culpabiles repertos excessuum suorum qualitatem, prout de iure fuerit faciendum debita praecedente degradatione, saecularis iudicis arbitrio puniendos tradendo. Non obstan. &c. Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 16. Aprilis anno Domini 1561. Pontificatus nostri anno secundo.

Ampliatur, nam, licet ex contextu d. constitutionis ibi, Mulieres videlicet, &c. illa tantum loquatur de sollicitatione ad actus impudicos circa mulieres; vt tamen de eius mente fuerit velle comprehendere etiam confessores, allicientes adolescentes ad peccatum nefandum: tum quia ratio in ipsa constitutione expressa conueniat etiam huic casui, imò fortiori, seu maiori ratione in hoc casu procedere debet cum multò grauius sit hoc crimen, tum quia haec constitutio loquatur de his, quae cõiter eueniunt, non excludens propter hoc alia, quae rarò contingunt, sed sunt eiusdem generis, imò grauioris. Roderic. d. loco praecit. & latius, tom. 2. q. 36. art. 3. Et nos pro huius ampliationis corroboratione, tacitae etiam obiectioni respondendo, addimus, quod non suffragatur vulgaris regula illa, nempe in odiosis, & paenalibus strictam esse interpretationem faciendam, quia negamus dicendum esse ex hoc casu fieri extensionem, sed potius inclusionem, ex gl. notab. in c. 1 in ver. Italiae de tempor. ordin. lib. 6. sufficit etiam legislatori apponere casum magis frequentem, in quo etiam includitur alius non adeo frequens, qui forsan tacitus fuit maioris honestatis causa, quia esset valde molestum auribus pijs audire, confessarium cõmittere id, quod oẽs Christiani abhorrent. Accedit quod vbi agitur de salute animarum ad euitanda maiora peccata, tunc in pęnis facienda est extensio de casu ad casum ex cõi DD. cõsensu ex allegatis p Iason. in Auth. quas actiones, n. 25. C. de sac. eccl. et aliàs diximus.

ADDITIO. De approbatione Regularium ad sacras confessiones audiendas Summa Henriquez l. 3. de paenit. c. 6. fol. 273. sub rubr. Quis sit, & reputetur idoneus Confessarius iux. Conc. Trid. sess. 23. cap. 15. vbi etiam de priuilegijs ipsorum Regularium circa confessiones.

Item absoluere potest à casibus episcopo reseruatis, quiuis confessor, illo mortuo, post mortem enim eius desinunt esse reseruati, si sit reseruatio ab homine, ita tenet Emanuel in Aphorismis Confessariorum in verbo, Absoluto, num. 20. vide supra in verbo, Casus reseruati, in fine.

Presbyteri Congreg. Oratorij Romae approbati ad confessiones audiendas non debent examinari extra Vrbem a locorum ordinarijs, quibus sufficit praesentare eorum licentias Romae habitas, vt haec, & alia patent ex eorum priuilegijs tenoris seq. videlicet.

Sixtus Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem, cuius fidei cura, & salus gregis Dominici diuinitus est cõmissa praedecessorum suorũ vestigijs inhaerendo, ea benigniter concedere, quae ad eiusdem gregis conscientiae purificationem, & peccatorum remissionem, aĩarumq; salutem, ac spirituale consolationem, noscuntur pertinere; Alias siquidem fel. rec. Greg. Papa xiij. praedecessor noster, pro parte dilectorum filiorum

Philippi Nerei præpositi, & presbyterorum Congreg. Oratorij, in parochiali Ecclesia S. Mariæ in Vallicella, de Vrbe, per ipsum prædecessorem antea instituti, exposito, quod mense Augusti, anni Domini millesimi quingentesimi sexagesim quinti, pię memoriæ Pius Papa IV. etiam prædecessor noster Philippo, & presbyteris præfatis tunc ecclesiæ S. Ioan. Baptistæ nationis Florentinorum etiam de Vrbe, in diuinis deseruientibus nonnullas gratias, & priuilegia ad decennium duratura, Apostolica authoritate concesserat, & decennium huiusmodi iam tunc expirauerat, dictus Gregorius prædecessor, volens eosdem Philippum, & presbyteros non minoribus quam dictus Pius prædecessor prosequutus fuerat gratijs, atque priuilegijs, prosequi, & vt ipsi facilius, & libentius altissimo famulari, & animabus Christi fidelium, in eorum audiendis confessionibus amplius prodesse possent prouidere Philippo, & presbyteris Congregationis huiusmodi, vt quorumcunque Christi fidelium ad ipsos vndecunque accedentium, illosque infirmitatis, vel quocunque alio tempore, occasione domum siue ad quemcunque alium locum, ad se vocantium & requirentium confessiones liberè audire, & illis diligenter auditis ipsos Christi fideles, & eorum singulos ab excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac quibusuis alijs ecclesiasticis sententijs, & censuris quauis occasione vel causa, quomodolibet latis, & per eos incursis, ac etiam ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcunque grauibus, & enormibus, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, exceptis contentis in literis die Cœnæ Domini consuetis absoluere, & pro commissis pœnitentiam salutarem eis iniungere, ac vota quæcunque ultramarina visitationis liminum Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum de Vrbe S. Iacobi in Compostella, & B. Mariæ Lauretanæ, ac castitatis, & religionis votis duntaxat exceptis, in alia pœnitentiæ, vel pietatis opera commutare, necnon per dimidium horæ spatium ante auroram, & post meridiem eis eueniente casu Missas celebrare liberè, & licite valerent, dicta authoritate indulsit, & facultatem concessit, prout in ipsius Gregorij prædecessoris literis desuper in forma breuis sub die 14. Martij Pontificatus sui anno quarto, expeditis plenius continetur. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte Philippi, & presbyterorum præfatorum petitio continebat à pluribus credatur literas, & facultates huiusmodi, licet illæ ad certum aliquod tempus specificè, & expreßè non fuerint limitatæ, nihilominus decennio iam de mense Martij proximè præteriti elapso, tantum duraße, & propterea ipsi, vt omne dubium tollatur, ac in Dei, animarumque seruitio in dies magis, & magis proficere valeant, libeniusq; in hanc curam incumbant dictas facultates ipsis in perpetuum concedi, ac in quibusdam extendi, & ampliari desiderent; pro parte eorundem Philippi, & presbyterorum, qui vt aßerũt in primo dicta ecclesia ad confessiones audiendas de nostri in dicta Vrbe, & illius districtu Vicarij in spiritualibus generalis licentia deputatis existunt, nobis fuit humiliter supplicatũ, vt eis in premissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui honestis petentium votis libenter annuimus, eaq; fauoribus prosequimur opportunis, & Philippum, & presbyteros præfatos ac eorum singulos à quibusuis excommunicationis suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequen-

dum

dum harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, necnon literarum præfatarum tenores præsentibus pro expressis habentes huiusmodi supplicationibus inclinati, Philippo, ac nunc, & pro tempore existentibus cõgregationis huiusmodi vbicunque locorum diffusæ, presbyteris in Vrbe dicto Vicario seu extra eam ab ordinarijs locorum ad confessiones audiendas quomodolibet approbatis, eorumq; singulis, quod ipsi perpetuis futuris temporibus omnium & singulorum Christi fideliũ confessiones audire, illisque auditis eos à quibusuis excõicationis, suspensionis, & interdicti alijsque quibusuis ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, quauis occasione, vel causa quomodolibet latis, & per eos incursis nec non ab omnibus & singulis eorum peccatis criminibus, excessibus, ac delictis, quantumcunque grauibus, & enormibus, etiam in casibus dictæ sedi reseruatis, vel in posterum reseruandis, exceptis tamen contentis in literis die Cœnæ Domini legi consuetis absoluere, ac pro commissis pœnitentium salutarem eis iniungere, nec non vota quæcunq; vltramarina, visitationis liminum Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum de Vrbe, & S. Iacobi in Compostella, Castitatisque, & Religionis votis duntaxat exceptis, in alia pœnitentiæ, vel pietatis opera commutare, præterea per dimidium horæ spatium ante auroram, & post meridiem Missas celebrare, ac etiam qui eis præuio examine ad confessiones audiendas in ipsa Vrbe à dicto Vicario approbati fuerint, extra eandem Vrbem absque alio examine, de licentia tamen ordinariorum locorũ indulto, & facultatibus huiusmodi vti, ac potiri libere, & licitè valeant, Apostolica authoritate tenore præsentium concedimus & indulgemus. Decernentes præsentes literas nullo vnquam tempore reuocari, suspendi, vel limitari, neq; eis derogari posse, nec sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus comprehendi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum suum, & validissimũ statum restitutas, ac plenarie reintegratas esse, & censeri, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter cõtigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem quod Philippus, & presbyteri præfati huiusmodi indulto celebrandi ante diem parce vtantur, quia cũ in altaris ministerio immoletur Dominus noster Iesu Christus Dei filius, qui Candor est lucis æternæ congruit, hoc non noctis tenebris fieri, sed in luce, quodque præsentium transumptis etiam impressis Notarij publici manu scriptis, & sigillo Iudicis ordinarij Rom. Curiæ, vel alterius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides vbique locorum adhibeatur, quæ ipsis præsentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo hominum omninò liceat hanc paginam nostræ absolutionis concessionis indulti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Domini 1586. Non Septemb. Pontificatus nostri anno secundo.

Dat. Pallottus. Dat.

R. Bergerius.

SEquitur declaratio tenoris sequentis videlicet, à tergo. Illustrissi. & Reuerendiss. Dominis Cardinalibus Congregationis sacri Concilij Trid. pro presbyteris

Congre-

Congregationis Oratorij, intus vero Illustrissimi, & Reuerẽdiss. Domini. Sixtus Papa V. fel. record. indulsit Patribus Congregationis Pratorij, vt qui ex eis prauio examine ad audiendas cõfessiones in ipsa vrbe à Vicario approbati fuerint extra eandem Vrbẽ absq; alio examine de licentia tamen ordinariorũ locorum confessiones liberè audire valeant, sed quia in partibus, præcipue Neapolis, ipsis in dubium reuocatur priuilegium prædictum sub prætextu, quòd non contineat præcisam derogationem, neq; mentionem aliquam Conc. Trid. sess. 12. c. 15. quo cauetur ne quis absq; propriorum diœcesanorum examine audeat confessiones audire; ideo prædicti presbyteri Congreg. Oratorij supplices desiderant super hoc responsum à sacra Congreg. An fuerit necessaria derogatio sac. Conc. Trid. Congreg. Concilij censuit si huiusmodi priuilegium fuerit, vt proponitur, à Sede Apostolica concessum, vtiq; omnino esse obseruandũ, quamuis nullam derogationem aut mentionẽ Conc. Trid. contineat. Hieron. Card. Matthæius.

Circa facultatem absoluẽdi a casibus reseruatis vigore dictorũ priuilegiorũ, attendenda est hodie declaratio decreti, in quo prohibetur absolutio a casibus reseruatis, quæ fuit relata supra in verbo, Casus reseruati.

CONFESSIO SACRAMENTALIS.

PRæter summistas sciendum est, quod *Die 20 Iunij anno a Natiuitate Domini Iesu Christi 1602. In Generali Congreg. Sanctæ Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico in monte Quirinali coram S. D N. Clemente diuina prouidentia Papa viij. Proposita fuit quæstio.*

Vtrum liceat per literas, seu internuntium, confessario absenti, peccata sacramentaliter confiteri & ab eodem absente absolutionem obtinere.

Sanctissimus D. N. auditis votis Patrum Theologorum, & re cum Illustrissimis & Reuerendiss. Dominis Cardinalibus, contra hæreticam prauitatem, Generalibus Inquisitoribus maturè, ac diligenter considerata; hanc propositionẽ, scilicet licere per literas, seu internuntiũ confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere; ad minus, vti falsam, temerariam, & scandalosam damnauit, ac prohibuit præcepitq; ne deinceps ista propositio, publicis priuatisue lectionibus, concionibus, & congressibus doceatur, neue vnquam tanquã aliquo casu probabilis defendatur, imprimatur, aut ad praxim quouis modo deducatur: quod si quis illam docuerit, defenderit, imprimi fecerit, aut de ea etiam disputatiue tractauerit (nisi forsan impugnando) vel ad praxim directè, seu indirectè deduxerit, præter excommunicationem latæ sententiæ, quam ipso facto incurrat, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacunque etiam dignitate fulgente, etiam S. R. Ecclesiæ maiori Pœnitentiaria, nisi a protẽpore existente Rom. Pontif. absolui, aliis etiam pœnis pro arbitrio infligendis subiaceat. Quintilianus Adrianus Not. publicata fuit Romæ 19 Iunij 1602.

COMMVNIO SACRA.

PRæter Summistas sciendum est ad declarationem c. omnis vtriusq; sexus, de pœnit. & remiss. Eugenium IV. declarasse, quod cõicans in heb-

in hebdomada sancta, vel infra octauam Pascha, satisfacit præcepto ecclesiæ die 8. Iunij 1446. Pontificatus sui anno 10 quam refert Nauar. in man. confes. c. 21. nu. 45. quæ non est in bullario, sed eam inuenies per extensum impressam in priuilegijs Minorum fol. 139.

CONFRATERNITATES.

Sciendum est quod super modo, & forma per quoscunque Regulares Ordines, Religiones instituta, seu Archiconfraternitates, & Congregationes secularium, tam Vrbis, quam aliarum Ciuitatum, & locorum in Erectionibus, Institutionibus, & Aggregationibus Confraternitatum, & Cõgregationum, & communicationib. Priuilegiorum, Indulgentiarum, Facultatum, aliarumque spiritualium gratiarum & indultorum eisdem Confraternitatibus, Congregationibus faciendis in posterum obseruanda, edita fuit constitutio a Sanctissimo Dom. N. D Clemente Diuina prouidentia Papa VIII. publicata Romæ die 24 Decembris 1605. tenoris sequentis. Clem. 8.

Quæcunque a Sede Apostolica ad promouendã Christi fidelium salutem aliquando concessa sunt, & si ea maturo consilio magnaq; prudentia, & cautione sancita, & decreta sint: tamen cum Romanus Pontifex de animarũ salute solitus progressu tẽporis animaduertit sensim aliquos abusus in eisdem statutis, & decretis obseruandis prouenire; debet pro sui Pastoralis officij munere illis opportuna ratione occurrere, & quantũ cum Domino potest, adhibito salutari remedio, prouidere Cum itaque à pluribus Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, & forsan etiã à nobis nõ nullis Regularibus Ordinibus, Religionibus, institutis, ac etiam Christi fidelium secularium Archiconfraternitatibus, & Congregationibus diuersarum nationum nominum, & institutorum, tàm Alma Vrbe nostra, quàm in alijs Ciuitatibus, & locis Christiani Orbis institutis, facultas erigendi, & instituendi in eorum, & alijs Ecclesiis, & Collegijs, necnon etiam sibi aggregandi Confraternitates, & Congregationes in eadem Vrbe, & in alijs eis existentes, eisque priuilegia Indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta sibi concessa respectiuè communicandi attributa fuerit, ac nulla certa forma, vel ratio præscripta sit, quæ in huiusmodi erectionibus, institutionibus, aggregationibus, & communicationibus faciendis seruari debeat: propterea siue negligentia Superiorum Ordinum, Religionum & institutorum, vel officialium Archiconfraternitatum, & Congregationum erigentium instituentium, aggregantium, & communicantium, quę Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes priuilegiorum, indulgentiarum, aliarumque gratiarum prædictarum fiunt, non seruant formam in huiusmodi erectionibus, institutionibus, aggregationibus, & communicationibus seruari debitam, neque præscribunt modum, quo priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, indulta prędicta consequi debeant, siue ipsarum Confraternitatum, & congregationum incuria, quæ non inquirunt ea, quæ præstare oportet, vt illa consequantur, nonnullę prauæ consuetudines irrepserũt, multaq; incommoda inde prouenerunt, quibus Nos pro commisso Nobis Apostolicæ sollicitudinis officio, paternaq; erga omnes Christi fideles charitate prospicere volentes, hac nostra Constitutione perpetuo valitura decernimus, atque statuimus, vt in posterum tàm huius Almæ Vrbis nostræ, quàm aliarum Ciuitatum, & locorum Congrui ti. de priuileg.

totius

totius Christiani Orbis Regularium Ordinem Religionum, & Institutorum, quibus, in eorum, & quibuscunque alijs Ecclesiis, & Collegijs Confraternitates secularium erigendi & instituendi facultas concessa est, necnon etiam Archiconfraternitatũ, & Congregationum cuiusue nationis, nominis, & instituti illæ sint, & in quibuscunque ecclesiis, Domibus, & Oratorijs, tàm secularium, quàm vt presertur quorumcũque etiam Mendicantium Ordinum, Religionum, & Institutorum Regularium, quauis tam Ordinaria, quã Apostolica authoritate erectæ, ac institutæ, existunt, seu aliàs quouis modo introductæ reperiantur, quibus Aliàs Confraternitates, & Congregationes instituendi, erigendi ac sibi aggregandi, illisque priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta prædicta elargiendi, & communicandi potestas à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, vel à Nobis, & Apost Sede attributa fuit, Magistri, Priores, Præpositi, Rectores, Gubernatores, Præceptores, Primicerii, Prelati, Custodes, Guardiani Præfecti, Administratores, & alij Officiales seu superiores quouis modo nuncupati, Regularium siquidem Ordinum, Religionum, & Institutorum vnam tantùm Confraternitatem, & Congregationem, de consensu tamen Ordinarij loci, & eum literis eius testimonialibus quibus Confraternitatis & Congregationis erigendæ, & instituendæ pietas, & Christianæ charitatis officia, quæ exercere cupit, apud eos commendentur, in eorum, & quibuscunque alijs Ecclesiis, & collegiis, erigere, & instituere, cæterarum verò Archiconfraternitatum & Congregationũ in singulis Ciuitatibus, oppidis, vel locis vnã etiã confraternitatẽ, & cõgregationẽ dũtaxat, quæ Apostolica, vel Ordinaria authoritate prius erecta nulli alteri Ordini, Religioni, Instituto, Archicõfraternitati, & congregationi eiusdem, vel alterius nationis, nominis, & instituti aggregata sit preuio similiter loci Ordinarij consensu, & cum eius literis testimonialibus, quibus eiusdem Confraternitatis, & Congregationis aggregandę institutum, pietas, & Christianæ charitatis officia, quæ exercere consueuit, apud eos commendetur sibi adiungere, & aggregare possit: Huic verò Confraternitati, & Congregationi erigendæ, instituendæ, seu aggregandæ ea tantùm priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta, quę ipsi Ordini, Religioni, Instituto erigenti instituendi, ac communicati, seu Archiconfraternitati, Congregationi aggreganti nominatim, & in specie, non autem quæ per extensionem, vel communicationem sibi quouis modo concessa sunt, & illa quidem non sub generali forma uerborum, uel ad instar, sed expresse, & in specie communicare valeant, Statuta autem pro regimine Ordinum, Religionum, & institutorum erigentium, & instituentium, ac communicantium, seu Archiconfraternitatum, & congregationum aggregantium, edita Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes priuilegiorum, & aliorum prædictorum fiunt impartiri non possint, nisi ea prius ab Episcopo Diœcesano examinata, & pro ratione loci approbata fuerint, quę nihilominus eiusdem Episcopi decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus semper subiecta remaneant. Insuper volumus, & ordinamus, vt prędicti Ordines, Religiones instituta erigentia, instituentia, ac communicantia, nec non Archiconfraternitates & Congregationes aggregãtes certam erigendi, instituendi, aggregandi, & communicandi formulam à Nobis nouissime approbatam diligenter obseruent, secundum quàm priuilegia, indulgentias, facultates aliasque

spirituales

spirituales gratia, & indulta ipsis Ordinibus, Religionibus, Institutis erigētibus, instituentibus, & communicantibus seu Archiconfraternitatibus, & Congregationib. aggregantibus nominatim, & expressè, non autem per cōmunicationem; neque ad instar, vt supra concessa ipsis Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes fiunt communicare possint, quibus Confraternitates, & Cōgregationes eiusdem dumtaxat nationis, & nominis, ordinis, Religionis, & Instituti, Archiconfraternitatis, Congregationis cui aggregantur, tam hactenus aggregatę, quàm in posterum aggregandę vtantur, potiantur, & gaudeant, ita vt dictarum Confraternitatum, & Congregationum erectarum, instituarum, & aggregatarum, de qui bus communicationes factę sunt, Ministri, & Officiales, & alij supradicti, priuilegio, indulgentia, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta huiusmodi, pręuia tamen recognitione Ordinarij loci, qui adhibitis duobus de eiusdem Ecclesię Capitulo, illa iuxta Sacri Concilii Trident. decretum promulganda decernat, debitis temporibus promulgare valeant, quibus etiam Ministris, Officialibus, & aliis prędictis, eleemosynas, & alia oblata Christiana charitatis subsidia, iuxta modum, & formam per Ordinarium loci pręscribendam, remotis tamen mensis, peluibus, & capsis, quæ in Ecclesiis, & Oratoriis dictarum Confraternitatum, & Congregationum publice ad hoc exponi consueuerunt, excipiendi potestas detur. Atque hoc ipsum Ordines, Religiones, Instituta erigentia, instituentia, ac communicatio seu Archiconfraternitates, & Congregationes aggregantes, tam Almę vrbis nostrę, quàm aliarum Ciuitatū, & locorum quorumcunque, iuxta modum à Vicario Vrbis, & ab Ordinariis locorum respectiue præscribendum obseruare teneantur. Eleemosynas autem sic collectas in reparationē, & onerum Ecclesiarum, tā Ordinum, Religionum, Institutorū erigentium, & instituentium, & communicantium, ac Archiconfratern. & congregationum aggregantium, quā Confraternitatum, & congregationum erigendarū, instituendarum & aggregandarum & quibus cōicationes fient, aut in alios earum pios vsus arbitrio eiusdem Vicarii nostri in Vrbe, necnon Ordinariorum locorum respectiuè, fideliter exponere, atque erogare procurent, vt omnes intelligant cœlestes Ecclesię thesauros, non quęstus, aut alicuius lucri causa; sed pietatis, & charitatis excitandę gratia, ex Apostolica Sedis benignitate, Christi fidelib. apertis. Pręterea volumus, vt Cōfessarii, qui vigore priuilegiorum ipsis Ordinib. Religionibus, Institutis erigentib. instituentib. & communicantib. seu Archiconfraternitatib. & Congregationibus, aggregati, concessorum, ac fraternitatibus, & congregationib. aggregādis communicandorum pro tempore eligi possunt, & potuerunt seculare s. in Alma Vrbe à prædicto nostro Vicario extra Vrbem verò à locorum Ordinarijs; regulares āt nō solùm à prædicto Vicario nostro, et à locorum Ordinarijs respectiuè; sed ēt à suis superiorib. approbati sint; vtq; Confratres confitentes à criminib. casibus, & cēsuris, iuxta dictorū priuilegiorū quatenus tamē fiet in vsu, & sacris Concily Tridentini decretis ac Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & nostris constitutionibus non aduersentur, nec reuocata, aut sub aliquibus reuocantibus, comprehensa sint, formam, & tenorem duntaxat absoluere valeant, Decernimus insuper, vt ijdem Confessarij prædictos Confratres cuiuscunque gradus, status, conditionis, & præeminentia, etiam si speciali nota digne fuerint à casibus contentis

Sess. 21. de refo. c. 9.

Cōgnoit. de pæ. & remis.

tentis

tentis in literis, quę die Cænę Dom legi consueuerunt, nec non violationis immunitatis, & libertatis Ecclesiasticę, & clausurę Monasteriorum Monialium, si videlicet sine necessaria, urgenti, & causa, ac sine superiorum licentia, vel etiam si causa, & licētia concessa abutentes, prædicta Monasteria ingressi fuerint nec non violentæ manus iniectionis in Clericum, & singularis certaminis, seu duelli, ac ab aliis etiam casibus tam à Nobis, quàm à prædicto nostro in Vrbe vicario, & loco um Ordinarijs respectiue, reseruatis & pro tēpore reseruandis, & etiam à quauis excommunicatione ab homine lata obsoluere, & super irregularitatibus, tam ex aliquo defectu prouenientibus, quā occasione delicti contractis cum aliquo dispensare prætextu dictorum priuilegiorum nullo modo possint. Demum statuimus, & pariter ordinamus, vt Confraternitates, & Congregationes vbiuis locorum, quauis authoritate, vt profertur, erectæ, & institutæ, quibus cōmunicationes prædictæ factæ sunt, à quocunque, ex dictis Ordinibus, Religionibus, Institutis Archiconfraternitatibus & congregationibus vbilibet existentibus hactenus, aggregatæ ab eisdem respectiue Ordinibus, Religionibus, Institutis, Archiconfraternitatibus, & congregationibus nouas erectionum institutionum, communicationum, & aggregationū literas, iuxta formam à Nobis nouissime approbatam infra annum si in Europa sint, & si extra Europam fuerint, infra biennium à die publicationis præsentium in Romana curia faciendæ computandos impetrare tenentur, alioquin, dicto tempore elapso, erectiones institutiones & quæcunq; communicationes priuilegiorum, facultatum indulgentiarum, aliarumq; spiritualium gratiarum, & indultorum, & aggregationes illarum vigore Ipsis cōcessa nullius sint roboris, & momēti, ac reuocatæ, & obligatę censeantur eo ipso. Erectionum āt institutionum, cōmunicationū, & aggregationum, tam hactenus factarum, quàm deinceps faciendarum literæ ab ipsis Ordinibus Religionibus, Institutis, seu Archiconfraternitatibus, & congregationibus gratias omnino, ac nulla prorsus mercede, etiā à sponte dantibus accepta expediri, & concedi debeant. Quod si Ministri aliqui superiores, vel officiales quocunq; noīe nūcupati Ordinum, Religionum, Institutorum, seu Archiconfrater. Congregationum & confraternitatum huiusmodi quauis authoritate, vel priuilegio & officio fungantur, & presulgeant cōtra præmissa in aliquo venire, vel facere præsumpserint, Erectiones institutiones, & cōicationes priuilegiorum, indulgētiarum facultatum spiritualiumq; gratiarum & indultorū, aliorumque præmissorum concessiones, necnon aggregationes per ipsos faciendæ, seu renouandę nullius sint roboris, & momenti; & quilibet eorundem Ministrorum Superiorum, Officialium, & aliorum prædictorum priuationis officiorum, quę obtinet, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnam, quę ab alio, quàm à Nobis, vel Romano Pontifice pro tempore existente remitti non possit incurrat eo ipso. Decernentes præsentes literas ppetuo validas, & efficaces existere, et fore ac ab oībus, et singulis, ad quos spectat, inuiolabiliter obseruari debere, sicq; nostrę mētis & intentionis existere, & ita, & non aliter per quoscunq; Iudices & c. Nō obstantibus, & c. Vt autem presentes literę ad omnium, quos concernūt, notitiam facilius deueniāt. volumus illas ad valuas Basilicarum S. Io. Latera & Principis Apostolorū de Vrbe, & in Acie campi Florę, more solito publicari, & affigi, atque ijs inde amotis, earundem exempla, etiam impressa ibi affixa relinqui, factaque publicatione huiusmodi

iusmodi, omnes regulares Ordines, Religiones, Instituta, & Archiconfraternitates, Congregationes, & Confraternitates sæcularium quæ in Vrbe quidem post mensem, quæ vero in Europa, post sex menses, quæ demum extra Europam post decem menses à die publicationis huiusmodi computandos perinde afficere, & arctare, ac si earum cuilibet nominatim insinuata fuissent. Et nihilominus, vt ipsæ præsentes literæ notoriæ fiant, magisque omnibus innotescant, vniuersis & singulis Venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorū Ordinarijs per easdem præsentes committimus, & mandamus, vt per se, vel alium seu alios hasce nostras literas, postquam earum exemplum receperint, seu earū notitiam habuerint semel, aut pluries, prout eis magis expedire visum fuerit in suis Cathedralibus, & maioribus respectiue ecclesijs Ciuitatum, oppidorum, & locorū quorumcunque eorum Diœcesum, dum in eis maior populi multitudo ad Diuina cōuenerit, solemniter publicent, & publicari authoritate nostra mandent, ac faciant. Ceterum quia, &c.

De confraternitatibus vide etiam in verbo: Præcedentia.

CONTRACTVS AD CAPVT SALVVM.

PRæter summistas in verbo, vsura, sciendum est Sixtū V. edidisse constitutionem super contractibus sociatatum ad caput saluū, vel alia pacta illicita continentibus, & quomodo in posterum iniri debeant, vt patet ex eius constitutione publicata Romæ die 25. Octobris 1586. fol. 154. in bullar. incip. Detestabilis auaritiæ ingluuies, & infra.

Hac nostra perpetuò valitura constitutione damnamus & reprobamus omnes, & quoscunq; contractus, conuentiones, & pactiones post hac ineūdos seu ineundas per quos, seu quas cauebitur personis pecunias, animalia, aut quaslibet alias res societatis nomine tradentibus, vt etiam si fortuito casu quamlibet iacturam, damnū aut amissionem sequi contingat, sors ipsa, seu capitale semper saluum sit, et integrū à socio recipiente restituatur siue, vt de certa quantitate, vel summa in singulos annos, aut menses durante societate respondeatur: Statuimusq; huiusmodi contractus, conuentiones, & pactiones vsurarios, & illicitos post hac censeri debere, atq; in posterum non licere ijs, qui pecunias, vel animalia, aut alias res in societatē tradent de certo lucro, vt præfertur, percipiendo inter se paciscí, & concordare, neq; etiam siue ad certum, siue ad incertum lucrum conuenerint, socios, qui ea recipiēt, ac sortem seu capitale saluum, & integrum, vbi illud casu fortuito perierit, vel amissum erit, reddendum quouis pacto, aut promissione sibi obligare. Ac ne de cętero societates ineantur sub huiusmodi pactis, & conditionibus, quæ vsurariam prauitatem sapiunt, districtè interdicimus, & prohibemus. Sed potius cuncti nouerint societates huiusmodi, cum in posterum vnus pecuniam, animalia, aut alias res, & bona, alter vero operam vel industriam confert, pure sincere & bona fide sicut decet, iustis, & ęquis conditionibus, & pactis, secundum iuris dispositionē, ac sine ulla prorsus fraude, palliatione, aut vsurariæ prauitatis labe, aut suspicione ineunda seu contrahendas esse, ita vt non ad certam summam aut quantitatem ab omni periculo, & damno, vt præfertur, immunē lucri noīe persoluendā, neq; ad capitale, si casu fortuito perit, restituendum socius accipiens teneatur. Si verò finita societate ipsum

capitale

capitale extat, ei qui illud in societatem contulerit, restituatur, nisi socij recipienti fuerit communicatum aut aliter inter ipsos contrahentes super eo legitime conuentum sit. Ac praeterea ijdem contrahentes fructus, expensas, & damna in commune conferant, & prout aequũ, & iustum fuerit sibi cõicent atq; diuidant. Decernentes si cui contractus conuentiones, & pactiones in futurũ contra nostram huiusmodi prohibitionẽ de facto initi fuerint, nullam ex eis, tanquã per hanc eandem constitutionẽ nostram damnatis, & reprobatis, etiam si iuramento, aut in forma Camerae Apostolicae, vel aliàs quomodolibet roborati fuerint, obligationẽ ciuilem aut naturalem oriri nullãq; actionẽ realem, aut personalẽ, nec iudicis officiũ, neq; aliud quodcunq; ius cuiquam competere, neq; quo ad sortem seu capitale integrũ recuperandum, quod casu fortuito perierit, aut amissũ erit, neq; quo ad certas summas, & quãtitates in singulos annos, aut menses, lucri socialis nomine promissas. Si qui verò in posterũ sub praedictis conditionib. & pactis cõtrahere temere praesumpserint, aut praetextu similium contractuum, conuentionum, & pactionum societatis nomine initorum, qui hucusque durant ad exactionem dictae sortis, seu capitalis siue illius precij, & valoris, postquã illud in toto, vel in parte casu fortuito perierit aut amissum sit aut certae summae, vel quantitatis annuae, aut menstruae sibi promissae in futurum procedere ausi fuerint, eos vniuersos, & singulos in poenas contra manifestos vsurarios, & foeneratores à sacris canonibus, & concilijs generalibus latas, & promulgatas, eo ipso incurrere, & contra illos vti manifestos vsurarios, et foeneratores, via iuris, alijsque oportunis remedijs procedi posse, & debere: sicque omnibus, &c.

CONTRACTVS CENSVALIS.

PRaeter summistas sciendum est, quod vltra extrauag. cõmunes Martini V. & Calist. 3. in tit. de empt. & vend. super annuorum censuum emptione, & venditione confirmatas per Paul. V. fol. 441. in Bullario habemus constitutiones Nicolai V. Pij V. & Greg. XIII. Nicolai V. est tenoris sequentis in Bullario fol. 72.

Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

SOlicitudo Pastoralis offi ij fores nostrae prouidentiae pulsare non desinit, vt indẽnitati, ac statui prospero fidelis populi curae nostrae caelitus commissi, iuris moderãdo rigorẽ per optimae prouisionis remedia quantum ex alto nobis permittitur, salubriter cõsulamus sane (sicut fide dignorum relationem audiuimus) in regno Siciliae, ac certis alijs dominijs, & terris charissimi filij nostri Alphõsi Aragoniae, & vtriusque Siciliae Regis Illustris, auaritiae caecitas, & damnandae ambitionis improbitas, quorundam oculos adeo excaecauit, vsurariaq; prauitas illis in partibus tantũ excreuit, quod incolae, & habitantes partium illarum pecunijs indigentes, eas vix, aliter quàm faeneratorum opera (quasi inauditum faenus exercẽtium) consequi possunt & cum eas acceperint si in tempore praecepta non restituant, breui eorum bona insatiabili vsurarum voragine miserabiliter consumuntur, & quod in dominijs, & terris ipsius Regijs vltra montes constitutis, videlicet in Regnis Aragoniae, Valentiae, & Maioricarum, ac principatu Cathaloniae, & Comitatib. Rossilionis, & Caritaniae vniuersitates, & singulares personae tam ecclesiasticae, quã seculares huiusmodi pecunijs

pecunijs indigentes, vt cum minori incommodo etiã habere possint, per vẽditiones annualium censualium (quæ mortua nũcupantur) super domibus possessionibus, & proprietatibus, specialiter, vel etiam generaliter, super omnibus annis redditibus emolumentibus, iuribus, & rebus eorum, (mediante tamen instrumento, gratia redimendi onera eorũ) sibi vt plurimum prospicere, & consulere consueuerũt. Quod in prædictis eiusdem regni partibus, & Regnis vltra montes constitutis, non solum in longam consuetudinem (de cuius contrario memoria hominum non existit,) mole vtentium deductum est, sed etiam per municipalia huiusmodi Regnorum, & partium iura per regem ipsum, seu eius prædecessorem, cum consensu trium brachiorũ (videlicet ecclesiastici, militaris, & Regalis) promulgata, specialiter confirmãtur. Cum itaque militibus incolis, & habitatoribus partiũ, & dominiorum eisdem regnis vltra montes constitutorum indigentibus per huiusmodi censualiũ venditiones subueniri, ipsique fœneratorum vsuris eximi possint, sed quia in hoc pecunijs abundantes dubitant vsurariam prauitatem cõmittere, & sic eisdem indigentibus more præmisso succurrere formidant in indigentium detrimentum, & fœneratorum quorundam euidens incrementum, pro parte eiusdem Regis asserentis, se & subditos, serenitatis suæ, quam plures grauium vsurarũ voraginibus magnis hactenus pecunijs exhaustos existere, alios quoque in dies pecunijs egentes fenore magis atque magis opprimi & vexari. Nobis fuit humiliter supplicatum, vt eis paterno cõpatientes affectu in primis de opportunæ prouisionis opere succurrere, præfatasque cẽsualium venditiones cum clausulis, & cautionibus ad earum valitudinem inter venditores & emptores mutuo consensu, ineundis, absque læsione consciẽtiæ in Regnis Siciliæ citra, & vltra Pharum fieri posse decernere, & declarare, de begnitate Apostolica dignaremur. Nos igitur pro debito Pastoralis ministerij nobis Diuinitus iniũcto super his salubriter prouidere, ac statui & indemnitatibus incolarũ, & habitatorum Regnorum & terrarum dicti Regis citra montes constitutorũ, præsentium & futurorum, quantum cum Deo possumus, subuenire cupientes, & attendentes, quod clero terrarum, & dominiorum ipsius Regis citra montes constitutorum, in suis olim indigentijs, per venditiones prædictorum censualium, authoritate Apostolica pluries consultum & prouisum fuit; præfati Regis in hac parte supplicationibus inclinati tam eidem Regi, quam huiusmodi Regnorum Siciliæ citra, & vltra Pharum, omnibus, & singulis incolis, habitatoribus, ac locorum ciuitatum, & per terrarum vniuersitatibus præsentibus & futuris, huiusmodi censualia super rebus, & proprietatibus suis, ac facultatibus, & emolumentis eorumdẽ instrumento gratiæ pro consimili pretio illa redimendi mediante (dummodo annualis census huiusmodi censualium decimam partem principalis recepti, seu pretij eorundem non excedat) inter se contrahendi, vendendi & emendi cum opportuna cõtrahentium securitate, tuitione, & indemnitate, ac cum potestate vendentes personas, eorumque proprietates, redditus, iura, iurisdictiones, census, ac omnia, & singula mobilia, & immobilia, bona obligandi, & obligari faciendi, ac etiam quascumque alias obligationes, & submissiones cuicumque foro, nec non renunciationes, promissiones, stipulationes, pœnis, iuramentis, & alijs cautionibus vallatas, & alia quæcunque, de quibus inter ementes, & vendentes huiusmodi censualia conuentum & in pactum deductum fuerit, plenam licentiam & liberam authori-

tate Apostolica tenore præsentium concedimus facultatem decernentes & declarã tes eosdem incolas & habitatores ac ciuitatum, & terrarum vniuersitates, censua lia prædicta, modo præmisso in Regnis ipsis Siciliæ citra, & vltra Farum libere, & licite contrahere, ac emere & vendere posse, neque propterea vsurariam prauitatẽ committere (dummodo alias quam vt præmittitur, quodlibet annuum cẽsuale decimam partem recepti, seu prætij venditionis ipsius non excedat, & pensionibus, seu annualitatibus illorum in sortem non computatis pro totali redemptione, præter principalem summam nihil vltra percipiatur ab emptore vel exibeatur a vendito re, non obstantibus, &c. Datum Romæ apud S. Petrum, &c. Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo secundo pridie Kal. Octob.

Quæ etiam est impressa inter Pragmat. Regni Neap. ac eam commentauit Petr. Foller. in praxi. censuali, & vide Ioan. Bapt. Lup. in l. 2. C. de pact. inter empt. & vend. §. 2.

Constitutio Pij V. super forma creandi census fuit Romæ publicata die 19. Ian. 1569. fol. 1042. in Bullar. incip. Cum onus & infra.

Hac igitur nostra constitutione statuimus censum seu annuum redditum creari, constitutiue nullo modo posse, nisi in re immobili, aut quæ pro immobili habeatur de sui natura fructifera & quæ nominatim certis finibus designata sit. Rursum nisi vere in pecunia numerata præsentibus testibus ac Notario, & in actu celebrationis instrumenti, non autem prius recepto integro, iustoq; pretio Solutiones, quas vulgo anticipatas appellant fieri, aut in pactum deduci prohibemus. Conuentionis directe aut indirecte obligantes ad casus fortuitos eum qui alias ex natura contractus non teneatur, nullo modo valere volumus. Quemadmodum nec pactũ auferens, aut restringens facultatem alienandi rem censui suppositã, quia volumus rem ipsam semper, & libere, ac sine solutione laudemij seu quinquagesimæ aut alterius quãtitatis, vel rei tam inter viuos quam in vltima voluntate alienari. Vbi autẽ vendenda sit, volumus Dominum census alijs omnibus præferri, eique denunciari conditiones quĩbus vendenda sit & per mensem expectari. Pacta continentia morosum census debitorem teneri ad interesse lucri cessantis, vel ad cambium seu certa expensas, aut certa salaria seu expensas medio iuramento creditoris liquidandas, aut rem censui subiectam, siue aliquam eius partem amittere, aut aliud ius ex eodem cõtractu, siue aliunde acquisitum perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto irrita sint & nulla. Imo & censum augeri, & nouum creari super eadem, vel alia re in fauorem eiusdem aut personæ per eum suppositæ pro censibus temporis vel præteriti, vel futuri, omnino prohibemus. Sicuti etiam annullamus pacta continentia solutiones onerum ad eum spectare, ad quem alias de iure & ex natura contractus non spectaret. Postremo census omnes in futurum creandos non solum re in totum, vel pro parte perempta, aut infructuosa in totum vel pro parte effecta, volumus ad ratam perire, sed etiam posse pro eodem pretio extinguo. Non obstante longissimi etiam temporis, ac immemorabili, immo centum, & plurium annorum præscriptione non obstantibus aliquibus pactis directe talem facultatem auferentibus, quibuscunque verbis aut clausulis, concepta sint. Cum vera traditione pretij redditus extinguendus erit, volumus per bimestre ante id denunciari ei, cui pretium dandum erit, & post denuntiatam, intra annum tamen, etiam ab inuito pretiũ repeti posse, & vbi

& ubi pretium nec volens, intra bimestre soluat, nec ab inuito intra annum exigatur, volumus nihilominus quandocunque redditum extingui posse praeuia tamen semper denuntia de qua supra. & non obstantibus his, de quibus supra, idque obseruari mandamus & quod pluries ac pluries denunciatum fuisset, nec vnquam effectus secutus fuisset. Pacta etiam continentia precium census extra casum praedictum, ab inuito, aut ob poenam, aut ob aliam causam repeti posse, omnino prohibemus, Contractusq; sub alia forma post hac celebrandos foeneratitios iudicamus. Et ita illis propterea non obstantibus, quicquid vel expresse, vel tacite contra haec nostra mandata dari remitti, aut dimitti contingat, a Fisco volumus posse vendicari. Hanc autem salutiferam sanctionem nedum in censu nouiter creando, verum etiã in creato quocunque tẽpore, alienando modo post publicationem constitutionis creatus sit perpetuo & in omnibus seruari volumus, Declarantes pretium semel censui constitutum, nunquam posse ob temporum aut contrahentium qualitatem seu aliud accidens, nec quo ad vltimò contrahentes minui vel augeri. Et licet legem ipsã ad contractus iam celebrantes nõ extendamus, illos tamen omnes in quos sub alia forma peruenerunt census, hortamur in Domino, vt singulos contractus cẽsure bonorum religiosorum subijciant, & animarũ saluti consulant. Non obstantibus, &c.

Hanc constitutionem declarat Nauar. in mã. conf. c. 17. sub nu. 234. & Io. Lup. in d. l. 2. n. 84. C. de pact. inter empt. & vend. Redoan. de rebus eccles. non alien. a fol. 101. vsque 109. & fol. 31. nu. 15. eamque exponit etiam per singulas clausulas Ludou. Molin. de contract. disput. 380. cum pluribus seq.

GREGOR. XIII. Ad perpetuam rei memoriam, quę à Romanis Pontificibus ad Regnũ supplicationem pro suorum vtilitate Regnorũ maxime ad tollẽdã peccati occasionem matura deliberatione specialiter conceduntur & longo vsu recepta sunt, vt ea contrarijs generalibus Constitutionibus postea editis minimè obstantibus, illabata seruentur, rationi valde conuenire videtur; Cum alias itaque, Nicolaus Quintus felicis recordationis Praedecessor noster supplicationibus Alphõsi Gloriosae memoriae tunc Aragoniae Siciliae Regis inclitus per suas literas, tam ipsi Regi quam Regnorũ Siciliae circa, & vltra Pharum omnibus, & singulis incolis, & habitatoribus, ac locorum ciuitatum & terrarũ vniue sitatibus praesentibus, & futuris, Cẽsus super rebus & proprietatibus suis, & facultatibus et emolumentis eorundem Instrumento gratiae pro consimili pretio, illa redimen i, mediante, constituere, absque vsurariae prauitatis incursu concesserit, dummodo annualis census, decimam partem precii non excedat, & alia decreuerit vt latius in his literis continetur quae receptae, & per centũ, & vltra annos obseruatae fuerunt, deinde vero recol ndae memoriae Pius Quintus etiam Praedecessor noster, cu suggestũ fuit, multas in venditione, & emptione censuum, fraudes committi, multaq; pacta illicita appon', literas ediderit quib. illud in primis cauetur, vt census, nõ generaliter super omnibus bonis sed specialiter super re certa imponatur, aliaque in eisdem ad iustitiam contractus minimè necessaria constituerit, cõtractusque ipsius emptionis, & venditionis censuum suarũ litterarum forma non seruata, factos foeneratitios esse iudicauit, vt in ipsis plenius explicatur. Quas cum dilecti filij Regis Siciliae vltra

Pharum ministri debita cum reuerentia suscepissent, easq; exequutioni demandaret, tanquam obedientia filij decreuissent, experientia compertum est eas litteras, non sine maxima Regni illius perturbatione, & damno obseruari posse. Quare totius Regni prædicti nomine, ad eundem Pium Quintum prædecessorem nostrum accessit dilectus filius Octauius Spinula Regni ipsius Magister Portulanus, qui multis difficultatibus, & incommodis eidem Prædecessori propositis, nonnullas ab eo suarum litterarum declarationes & moderationes reportauit. Quas vt Regni necessitatibus, minime satisfacere compertum est. Rursus, Charissimus in Christo filius noster Philippus Rex Catholicus, Regni sui indemnitati prospicere volens, tã suo quam ipsius Regni nomine venerabilem fratrem Iacobum Archiepiscopũ Panormitanum de eo negotio optime instructo ad nostram præsentiam mittere curauit, qui multis nobis repræsentatis difficultatibus, quæ in exequutione litterarum Pij Quinti suboriuntur, & grauissimis totius Regni damnis, & illarum obseruatione prouenientibus diserte expositis, & diligenter enarratis; Humiliter tam Regis, quam ipsius Regni nomine nobis supplicauit, vt illorum indemnitati de benignitate Apostolica prospicere dignaremur, quod nulla commodiori ratione fieri posse videbatur, quam si litteræ Nicolai Quinti illesæ in Regno illo cõseruarentur; Nos ipsarum litterarum tenoribus diligenter consideratis, & re maturè discussa, cum litteræ Nicolai nihil in se contineant: quod a ratione sit alienum, diuque in Regno Siciliæ prædicto magna cum incolarum tranquilitate obseruatæ fuerunt, litteras verò Pij Quinti tam primo quam secundo loco emanatas eidem Regno minimè expedire attestetur prædictus Rex Catolicus, cui tanquam optimo Regi, & diligenti Patrifamalias in his præsertim, quæ suorum subditorum vtilitatem concernunt omnino credendum esse duximus, supplicationibus prædictis inclinati, vt tam Regi ipsi, quam omnibus, & singulis Regni Siciliæ vltra Pharũ incolis, & habitatoribus, & locorum, ciuitatum, & terrarũ, vniuersitatibus præsentibus & futuris census iuxta Nicolai Quinti Constitutionem facere, emere, & vendere, liceat, easq; sic constitutos census, validos, & licitos, non autem feneratationis esse, perinde, ac si litteræ Pij V. prædicti non emanassent; tenore præsentium Apostolica authoritate concedimus, declaramus, & statuimus: Illud addentes, vt in censuum emptione, & venditione, prius vnius vel plurium rerum certarum, super qua, vel quibus, census ipse constituatur expressè & deinde si voluerint omnium bonorum in genere mentio fiat, quemadmodum in censualibus contractibus huiusmodi in futurum in eo Regno celebrandis, & præteritis, in quibus fortè prius generalis, deinde specialis bonorum mentio facta est, quo ad hoc in suo robore permanentibus retineri, & quatenus opus sit de nouo introduci, & obseruari præcipimus. Præterea si qui abusus in contractibus prædictis faciendis irrepserint, qui constitutioni Nicolai prædicti aliqua ex parte aduersantur, vel facultatem redimendi censum, tam annualem, quã perpetuum iuxta dicti Nicolai & Pij Quinti, litteras esse decernimus, aliquo modo restringant eas omnes harum, authoritate litterarum, quas perpetuo valere volumus, abolemus, litteris Pij Quinti, quatenus litteris Nicolai Quinti aduersantur, vel aliud preterea decernunt, & alijs contrarijs, quibuscunque non obstantibus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 7. Ianuarij 1574. Anno secundo.

DATA ET PROMISSA PRO IUSTITIA, VEL GRATIA obtinenda a Sede Apostolica.

PRAETER Summistas in verbo excõicatio, sciendum est, qualiter a Greg. XIII. fuit facta innouatio censurarum, & pœnarum quas fel. rec. Bonifacius Papa VIII. edidit contra paciscentes, seu dantes, & accipientes, aut promittentes, & acceptantes pro expeditionibus gratiæ vel iustitiæ, & ipsarum extensio, vt patet ex eius cõstitutione publicatę Ro. die 8. Nouemb. 1574. incip.

Ab ipso Pontificatus nostri principio, quam maximè possumus enitimur atq; contendimus, vt domus & curia nostra a sordibus expurgetur. Cui rei salubris consilio incumbens fel. recor. Bonifacius Papa VIII. excommunicauit, & anathematizauit omnes clericos, Religiosos, & laicos vtriusque sexus, siue familiares curiæ, siue vndecumque alios qui aliquid pactum facerent, seu quid paruum, vel magnum promitterent, vel promissionem reciperent, aut ex pacto vel promissione occulta, vel manifesta, siue sub verbis generalibus & plene non expressis siue specialibus, & aperte expressis facta quicquam darent aut reciperent pro iustitia siue gratia siue pro se siue pro alio in causis, vel iudicijs seu alias per litteras Apostolicas, & quibuscunque alijs modis apud sedem Apostolicam obtinenda, & eam sententiam ad promittentes, & acceptantes, dantesque & recipientes duxit extendendam; illos etiam qui sibi intra triduum non renunciarent eum, quem in culpa esse scirent, vel alicui per quem ad se fideliter referretur, simili voluit sententiæ subiacere. Ac decreuit, vt nullus hanc incurrentes excommunicationis sententiam, absque speciali mandato suo absolutionis beneficium valeret obtinere nisi in mortis articulo constitutus, sed nec quisquam admitteretur ad absolutionis gratiam nisi prius erogatum esset pauperibus quantum ille dedisset, vel etiam recepisset. Iustitiæ vero siue gratiæ expeditiones sic obtentæ nullius prorsus essent roboris, vel momenti, & scienter illis vtentes simili sententia innodauit; ac reseruauit sibi solutionem eorum cum prædictis ad pœnas similes in omnibus obligauit. Sed hoc scelus ita hodie in mores inductum est, vt plerique cupiditate improbi quæstus potentiorum suffragationib. adnixi huiusmodi negotiorum expeditiones ac illas conquirentes turpissimè nundinentur. Alijs alios, quos gratia præstare arbitrantium, donis pollicitationibusq; ambiant. Quidam etiam se talium operam atque industriam pretio & munerib. quæsisse effingant. Quæ cum pessima sint & Curię prædictæ existimationem grauissimè offendant: in eos qui tam agunt, animaduertendum fore arbitrati Constitutionem prædictam cum suis censuris, & pœnis omnibus innouamus easdemque omnes extendimus ad audientes qualecunque horum facinorum quæ adscripsimus, dantesque illis, & alijs supradictis auxilium consilium, vel fauorem. Quin etiam eos omnes omni beneficio & officio ecclesiastico & sæculari siue temporali, siue perpetuo ipso iure priuamus, ac priuatos esse volumus. A quibus etiam pro ut quæque res erit tales pœnæ exigantur, quæ cæteris sint exemplo, illis tamen qui rem adhuc incognitam, complicesque ac fautores & socios retexerint, impunitas concedatur. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1574. nonis Nouemb. Pontificatus nostri Anno 3.

M. Datarius Cęs. Gloriérius.

Hanc extrauag. declarauit Nauar. in commentario de datis, & promissis pro iustitia, vel gratia obtinenda.

DIES FESTVS.

PRæter Summistas in hoc verbo,& in ver. Dominica sciendum est decreto Conc.Trid.sess.25.de regular.c.12.caueri,quod dies festi quos in diœcesi sua seruandos episcopus præceperit,ab exemptis omnib.etiam Regularibus,seruentur,extat etiam constitutio Pij V.in bullar.fol.925. incip.Cum primum,& infra.

Cum vero dierum festorum obseruatio ad Dei cultum maximè ptineat,& in lege diuina præcipiatur,cupientes abusus prauos,qui ex eorum in obseruantia inualuerunt,oĩno corrigere, & antiquorum canonum statuta renouantes mandamus, vt oẽs dies Dñici, & præcipuè in honorem Dei; B. M. V. SS. Apostolorum feriati,cum omni veneratione obseruentur,& omnes in dieb.præfatis ecclesias frequentẽt, diuinis officijs deuote intendant, ab omni illicito, & seruili opere abstineant, mercatus nõ fiãt, profanæ negotiationes, & iudiciorum strepitus conquiescant. Qui vero in dieb. præfatis opus aliquod illicitum fecisse deprehensus fuerit,præter diuinam vltionem,& amissionem aĩalium,quibus ad vecturam vtetur ẽt graues pęnas incurret arbitrio nostro,seu Vicarij nostri in Vrbe.In alijs autem locis arbitrio ordinariorum,vel aliorum magistratuum,ita vt præuentioni locis sit.quib. oĩb. districtè præcipimus,vt hæc diligenter obseruari procurent,illas etiã festiuitates,quæ iuxta consuetudinem locorum solemniter celebrari cõsueuerunt,iuxta laudabilem consuetudinem debita cum reuerentia obseruari faciãt. sub pœnis arbitrio ipsorum imponendis,& moderandis.

Congregatio Concilij censuit licere dieb. festis dare operam reb. ad victum necessarijs,ac tempore perituris,pręsertim tempore vindemiarum,& messium, ac recollectionis fructuum, vel vbi necessitas vrgeat, aut suadeat pietas.Hier.Card.Mattheus.Loc.Sigilli.

Et huic declarationi conformari vñr, c.licet,& c. fi. de ferijs,& dicta per Sylu.in verbo Dominica,q.7.Neapoli vero contra inobedientes,& non obseruantes diem festum exiguntur tantũ tres caroleni pro pœna cum restõne animalium,& bonorum interceptorum,quę pœna applicatur pijs vsib.& si fuerint pauperes,relaxatur vti pauperibus.

An & qñ non obstante consuetudine Nundinę solemnes, & priuatę possint prohiberi per episcopos dieb.festiuis tam de iure cõi quã ex decreto sacrę Congregationis Conc. adde D. Stephanum Gratianum in decis.11.Romę Marchię,Romę impres.vbi nu.17.refert, ꝙ quoad nundinas priuatas sacra Congregatio resoluit declarando licuisse Archiepiscopo Neap.prohibere nundinas, siue mercatus,quę de consuetudine antiqua celebrabantur in ciuitate Neap.in festiuitatib.S.Marię Annuntiatæ,& Spiritussãcti.cum pręfato decreto facto per Archiepiscopum fuisset habitus recursus ad d. Sacram Congregationem per Prępositos,seu Magistros dictorum ecclesiarum.

Quo verò ad nundinas publicas adest infrascriptũ eiusdẽ Sacrę Cõgregationis particulare decretũ,editũ occasione nundinarum,q̃ in ciuitate Racanat.consueuerunt fieri ex indultis,& authoritate SS.Pontificum

cum

tum ab eodem Gratiano ibid. nume. 20. relatum cuius tenor talis. est. *Præceptū de Dominicis, & festiuis diebus sanctificandis, & obseruandis sub prætextu mercatuum, nundinarium, & feriarum nullatenus esse violandū. Caterū his diebus licere Agasonibus, ac alijs inuentorum vectoribus, seu mercium conductoribus, baiulis, & alijs huiusmodi seruientibus, ac ministris sarcinas, & onera nundiarum causa exonerare, & deponere inceptumque iter, Missa tamen prius audita, transeundo prosequi, & continuare. Non tamen debere sarcinas componere & iumento onerare ad iter de nouo incipiendum; Neque mercatoribus aut alijs ciuibus & viatoribus ijs diebus etiam clausis apothecis merces vendere, emere, aut asportare licere, nisi tantum ad victum necessaria, aut alia minuscula, & modici momenti opera iam conflata, & elaborata, pro transeuntium hospitum, aduenarum, & exterorum vrgenti, & præsentanea necessitate, & opportunitate. In quo partes erunt Episcopi propositis edictis prouidere, vt in primis hi festi dies debita obseruatione colantur simulque populorum eo confluentum necessitatibus, quantum sine diuina offensione fieri potest, consulatur. Quo ad iudicia autem quæ Dominicis, & festis diebus silere debent, id obseruari poterit, quod iure communi permittitur in quibusdam urgentibus casibus, qui moram, & dilationem non patiuntur. In quibus & alijs iurisdictionem consultum nundinis præpositorum concernentibus, constitutiones & Summorum Pontificum, si quæ habent priuilegia, & allegatum breue fel. rec. Pij V. seruanda esse statuit.*

DISTRIBVTIONES QVOTIDIANAE.

POST dispositionem Bonifacij Papę VII. de qua in ca. vni. de cleri. non resid. lib. 6. vbi quotidianarum distributionum materiæ sedes residet, fuerunt aliqua per sacrosan. Conc. Trid. Circa illas ordinandas, augendas, diuidendas, & a quibus recipiendas, sancita, sess. 22. de ref. cap. 3. ac ses. 24. de ref. capit. 12. §. Distributiones verò, & capit. 15. De Canonicis celebrantibus Missam priuatim tempore horarum, item & de associantibus suum Episcopum extra ecclesiam, an debeant distributiones habere, quid Sacra declarauerit Congregatio memorat D Hieron. Gonzalex in comm. ad 8. reg. Cancel. nu. 181. & 183. vt sequitur. Qui tēpore, quo cōtatur vna Hora in choro, Missam celebrat in eadem Ecclesia ex deuotione, vel obligatione, non dicitur interfuisse illi Horæ, nec illius distributiones accipere potest; Si verò iussus fuerit a Superiore, vt celebraret, tunc reciperet, Superior tamen debet cauere a tali iussione: Quod secundum declarauit sic, Non possunt Canonici, videlicet duo, aut plures associantes eorum Prælatum, quandoque volentem audire Missam nō in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis participes fieri distributionū quotidianarum, quæ non nisi præsentibus, & inseruientibus dantur.

De Canonico iuste ob alicuius criminis suspicionem in carcerē cōiecto, verā, iurique consonam, & ab omni quæst. liberā ponimus conclusionem, qđ ei denegari nō debeant quotidianę distributiones quas lucratus fuisset, si captus non fuisset, & vna cū alijs Canonicis diuinis Officijs interfuisset, cui conclusioni in specie se subscripserunt Philip. prob. *Carcerato & absoluto an debeantur distributiones:*

O 4 in ad-

in addit.ad Ioan.Monac.in præd.c.vnico,nu.22.vbi ēt Gemin.sub nu.5. Didac.Couar.lib.3.var.resolut.c.13.sub nu.8.vers. Vndecimo ex his colligitur,&c.,Frāc.Monal.cons.27.nu.6.& nouissime Alex.Mon.in tract. de distrib.quotid.par.2.2.quęst.5. nu. 80. Quā conclusionem āpliamus, & primo,vt si fuerit absolutus, & innocēs declaratus, nedū ei debeātur verę distributiones quotidianę,verum ēt, & fructus certo modo,certis temporibus diuidendi, qui tantum interessentib. diuinis assignantur; Nauar.in cons.de cler.non sed resid.in nou. Ampliamus secundo,vt ēt illi reddidebāt ea, q̄ p anniuersatijs defunct. largiuntur, & mortuaria, seu funerales portiones,q̄ manualiter diuidūtur inter interessentes officio funeris,ista enim cōprehendi appellatione quotidianarum distributionū docęt Lap.& ad eū Mandos.in addit.lit.B.allegat.42. & īter se ęqparari cōiter adnotant Scribentes,in d. c. vnico, in fin. Hinc si capitulū inuitaretur ad funus,Canonici,q psonaliter ad illud nō vadunt,cereos non habebant,quamuis consuetudo contrarium disponeret,exciperet vero casus iste,de quo agimus,sicut & alij excepti,in d.c.vnico, vbi Gemin.in fi. Tertio loco ampliamus procedere etiam, si tam grandia criminis indicia pręcessissent, vt sufficientia Iudici visa sint,nedum ad capiendum,sed etiam ad illud torquendum, & deinde fuerit per sententiam a crimine ei obiectó absolutus, & innocens iudicatus, ita in terminis nostris pro Pręposito cuiusdam Ecclesię Cathedralis, contraria diluendo,respondit Nauar.cons.9.de cler.non resid.in antiq.& cōs.11. in nou. Deniq; & quarto eādem conclusionem ampliari posse arbitramur,etiam si in primo iudicio prolata fuerit condemnatoria sententia, quę per legitimam appellationem interpositā, per iudicem appellationis reuocata fuerit,& per eius sententiam subsecutam Canonicus inquisitus,seu accusatus fuerit absolutus,& ad pristinum statum,& famā restitutus, quia appellatio suspendit pronunciatum, quatenus respicit futurum,& quatenus respicit pręsens,extinguit l.1.cum ibi concord.ff. ad Turpil.Bald.in l.tale pactum,§.qui procurauit,ff.de pact. & q appellauit,non dicitur cōdemnatus,l.2.§.si ff.de pęnis. Illam verò limitamus non habere locum, quādo huiusmodi Canonicus ante carcerationem non consueuerat alias in choro freq̄ns esse, corporaliter in seruire,p ea q̄ generaliter in alijs causis iustis in iure expssis excusantibus ab omissione quotidianarum distributionū determinant Doctores ī hac materia.

Item sciendū est extare Rotę decisionem sub die 4.Iunij 1593.& vnanimiter resolutū, q quando pensio est imposita authoritate Apost. sup fructib.& distributionib.alicuius canonicatus, seu alterius beneficij, & pp absentiam,vel obitum canonici, seu beneficiati, capitulum iure accrescendi recipiat omnes fructus; vel distributiones, q tali casu Capitulum difficultate tenebitur ad soluendū pportionem pensionario; nec aliquo modo se valebit excusare, q̄uis dicat, qđ nunq̄ soluerit. De qua decis.attestatur rationem assignans.D.Gonzalez in pręcit. cōmēt.glos. 5.§.5.nu.44.& si in contrariam opinionem inclinauerit Nauar. in cons. 46.de pręb. in antiq. & in consil.1.& 3.sub tit. de solut. in nou. Io. Gutier,

tier.lib.1.can.q.cap.1.nu.109.& infra, ac Alex.Mon.in pręf. tract. p.3.q. 8.num.17.& seq.

DIVINVM OFFICIVM.

QVONIAM plerunque contingit fieri Officium Sanctorum, qui nō sunt descripti in Breuiario Romano, ideo opereptiū duximus hoc loco recensere declarationes quasdam contentas in quodā Breui, bonę memorię Gregorij XIII. incipien. Pastoralis officij, & infra. Greg.13. Cōgruit tit. de cel. Mis. & de of.

Ad omnem scrupulum dimonendū motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, hęc quę sequuntur, declaranda duximus, & concedenda. In primis illud nobis declarandū se offert, ex quo magna oriri poterat confusio, cum enim prædecessor prædictus, indistinctè concesserit, vt Ecclesię Hispanię possint celebrare officia propria Sanctorum illius Prouinciæ, illique plures sint numero, hoc sequebatur, vt officium maioris partis feriarum ommitteretur; & ordo Breuiarij ferè subuerteretur. Nos huic incommodo occurrere volentes, & prædecessoris prædicti mentem sano modu interpretantes, declaramus vnamquamque Hispaniæ Ecclesiam eorum tantum Sanctorum, q in Breuiario nō sunt descripti, Officia propria celebrare posse, qui vel illius Diœcesis sunt naturales, vel eius Ecclesiæ, seu Diœcesis sunt Patroni, vel corū corpora, seu notabiles reliquię in ea Ecclesia, seu Diœcesi requiescunt. De alijs verò Sanctis, etiam si sint naturales, vel patroni alterius Diœcesis, ēt si illorum corpora, vel notabiles reliquię in aliqua Ecclesia alterius Diœcesis requiescant, non celebratur Officiū proprium, sed seruetur ordo Breuiarij Romani, & quo die celebrabit festiuitas Patroni vnius Diœcesis, religiones omnes teneant eodē die in suis Ecclesijs intra limites illius Diœcesis existentib. eandē festiuitatē celebrare, & in hoc cum Ecclesia Matrice se conforment, &c.

Item concedimus, quod quælibet Ecclesia, & Monasterium Hispanię, habens aliquas reliquias insignes, puta caput, brachium, vel crus alicuius Sancti, etiam alienigenę, non existentis in Breuiario, vel de quo in dicto Breuiario fit tantum cōmemoratio, possit illius festiuitatem celebrare, & officium duplex facere, & de alio Sancto eodem die occurrenti si fuerit simplex, fiat commemoratio: Si vero fuerit duplex, vel semiduplex, transferauit in primā diem simili festo nō impeditam, &c.

Cū verò in Ecclesijs, & Religionibus Hispanię vigeat cōsuetudo, qđ dieb. Paschalib. & festiuitatib. maioribus celebret Missam cōuētualem Antistes, vel alia psona principalis, & regula Missalis ordinet, q oīb. diebus Dominicis infra annum Sacerdos, q celebrauerit Missam conuentualem, exeat ante celebrationem Missę cum pluuiali, vel cappa, & cū ministris ad incipiendum in Altari maiori Anthiphonam, Asperges, & ad aspergendam aquam benedictam populo concedimus, qđ Antistes, seu alia psona principalis, celebrans Missam cōuentualem, premissa facere non teneatur, sed illa facere possit quilibet alius simplex Sacerdos

eius

eius loco, & qđ talis Sacerdos non deferat pluuiale, sed albã, & stolam, vel superpellicium, & stolam, nec procedat associatus cum ministris, sed solum cum acolitis, &c. Datum Romæ &c. die 30. Decemb. 1573.

Breue hoc impressum habetur in principio Officiorum proprium Sanctorum Toletanæ Ecclesiæ.

DVELLVM.

Cõgruit ei. de pu. in duel.

PRAETER Summistas in hoc verbo sciendũ est, quod Gregorij xiij, constitutione Romæ publicata die 14. Decemb. 1582. f. 1319. in bullario extenditur & ampliatur decretum Conc. Trid. sess. 25. c. 19. de refor. generali, vt in d. c. Const. incip. ad tollendum & infra.

Authoritate Apost. statuimus omnes illos, qui ex condicto statuto tempore in loco conuento monachiam commiserint, etiam si nulli patrini socijue ad id vocati fuerint, nec loci securitas, nullæue prouocatoriæ literæ, aut denunciationis chartulæ præcesserint censuris, & pœnis omnibus a d. Concilio propositis teneri perinde ac si publico, & cõsueto abusu singulare certamen iniuissent. Volentes ẽt locorum dominos, si certamen ex condicto huiusmodi permiserint, aut quantũ in se fuerit, non prohibuerint, omnesq; illud fieri mandantes, instigantes, auxilium, consilium, vel fauorem dantes, equos, arma, pecuniam, commeatum, & alia subsidia scienter subministrantes, aut ex composito spectatores, vel socios quouis modo sese præbentes eisdem censuris, & pænis subiacere, etiam si illi qui ad locum destinatum pugnaturi accesserunt, impediti pugnam non commiserint, si per ipsos nõ steterit, quo minus illa committatur: non obstantibus, &c.

Aderant antea aliæ Cõstitutiones de prohibitione duellorum, videlicet. Iulij 2. fol. 153. incip. Regis &c. Leonis 10. incip. Quam Deo. fol. 232. Clemen. 7. Consueuit. fol. 298. Iulij. 3. Cum sicut. fol. 558. ac Pij 4. Ea quæ. fol. 686. in Bullar.

Nouissimè autem adest Sanctissimi Domini N. Clementis viij. Cõfirmatio, declaratio, & extensio constitutionum Apostolicarum & decreti Concilij Tridentini, contra pugnantes in duello publice vel priuatim; Necnon contra mittentes, scribentes, aut diuulgantes chartulas prouocatorias, aut scripta quę dicũtur manifesta, eorumque fautores, & complices. Romæ publicata die 2. Sept. 1592. tenoris seq.

Illius vices, licet immeritò, gerentes, q̃ vt animas suorum fidelium à peccato, & diaboli laq̃is liberaret, e celo discendens, humana carne assumpta, ne proprio q̃dem suo p̃tiosissimo sanguini pepercit, sed se ipsũ in Ara crucis immaculatã hostiam æterno Patri offerre voluit: in hanc p̃cipuè curã summo studio incũbimus, vt easdem animas inestimabili p̃tio redẽptas, aduersus Sathanæ fraudes quantũ ĩ nobis est illæsas p̃seruemus, p̃serti vero totis virib. nob. à Dño traditis exterminemus exitialia quędam, atq̃ enormia peccata, quibus Diuina Maiestas grauius offenditur, quæq̃ eodẽ fabricante humani generis hoste inuẽta, atque introdu-

troducta sunt, vt ex cruenta corpnrũ morte animarũ ẽt simul interitus, ac pnicies sequatur. Recte si quidẽ & salubriter fel. recor. Pius Papa iv. pdecessor noster post alios cõplures suos, nostrosq; pdecessores, q detestãdũ, diuina, naturaliq; lege, ac sacris canonib. dãnatũ duellorũ abusũ suis ẽt Cõstitutionib. seuere prohibuerãt, graues pęnas cõtra quoscũq; tpali ditioni S.R.E. mediate, vel immediate subiectos eius crĩs quolibet reos, vel participes inflixerant, cupiens non solum in terris prædictis, sed alijs vbilibet, aĩarũ periculis obuiare, Principes, ac Domicellos permittentes in suis dñijs id patrari, ac ẽt extra terras, & loca ditioni ecclesiasticæ subiecta, huiusmodi duella, seu singularia certamina, aut diffidationes desup faciẽtes, ac id inuitãtes, prouocantes, auxiliũ, consiliũ, vel fauorẽ dantes illisq; astantes, & interessentes, necnon chartas desuper subscribentes, aut publicãtes, seu de illis se intromittẽtes, singulos Imperatore, ac Regib. inferiores, maioris excõicationis, ac si ecclesiastici fuerint vltra eã, ẽt priuationis oĩum dignitatũ, beneficiorũ, & officiorũ ecclesiasticorũ, inhabilitatisq; ad illa, & alia in posterũ obtinẽda, pęnis subiacere, easq; incurrere voluit, à qb. nõ nisi à Rom. Põt. absolui possint. & postmodũ Gñalis Tridẽtina Synodus ad exterminãdum penitus ex Chriano orbe hoc malũ statuit, vt Imperator, Reges, Duces Principes, Marchiones, Comites, & quocunq; alio noĩe Dñi tpales, q locũ ad monomachiã in terris suis inter Chrianos cõcesserint, eo ipso sint excõicati, ac iurisdõne, & dñio Ciuitatis, Castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellũ fieri pmiserint, qđ ab ecclesia obtinent, priuati intelligãtur, & si feudalia sint, directis dñis statim acqrãtur. Qui vero pugnã cõmiserint, qui eorũ Patrini vocantur excõicationis, ac oĩum bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pęnam incurrant, & vt homicidæ, iuxta sacros canones, puniri debeant: Et si in ipso conflictu decesserint, perpetuò careant ecclesiastica sepultura. Illi ẽt qui consilium in causa duelli, tàm in iure, q̃ facto dederunt, aut alia quacunq; rõne ad id quẽq̃ suaserint necnõ spectatores, excõicationis, & perpetuę maledictionis vinculo teneãtur quas pęnas nouissimè pię mem. Greg. Papa xiij. pariter prędecessor nr̃ extendit aduersus illos ẽt oẽs, qui non publicè, sed priuatim ex condicto, statuto tpe, & in loco conuento monomachiam cõmisissent, ẽt patrinis, socijsvè non vocatis, & loci securitate non habita, & prouocatorijs literis minimè præcedentib. ẽt contra locorum Dños, si id (quantum in se fuerit) non prohibuissent, cæterosq; supradictos criminis socios, & ex composito spectatores, ẽt si pugnam ob aliquod impedimentum non cõmisissent, si ad locũ accessissent pugnaturi, & per eos nõ stetisset quominus pugnarent. Verũ qa cũ magna animi nostri molestia intelleximus adhuc in quibusdã, præsertim transalpinis ac remotis regionib. & potissimum vbi bella vigent, castrensi, quadã, & militari licẽtia, seu verius audacia pniciosum hoc scelus inter fideles exerceri, quasi fas sit in olo hostili vbi Christiani noĩs, seu Catholicę fidei hostes tyrannidem exercent, siue hęreses, & schismata impunè grassantur, siue inter signa & castra militaria in canunt suorũ fratrum impios conuertere

uertere mucrones, quos multo salubrius cõtra Chri aduersarios stringi par esset. Nos nefaria diaboli arma salutari ecclesiæ gladio ad cõtinendos in officio fideles nobis ꝑcipue ipsis Dñi authoritate tradito retundere, atq; a ceruicib. gregis Dñi nřę curiæ crediti, q̃tum (eodẽ Deo adiutore) eniti possumus propulsare cupientes ꝑdictis oẽs Constõnes ac decretum Conc. Trid. cum oĩb. & singulis in eis contentis cẽsuris & pęnis, decretis, extensionib. quarum, & quorum oĩum tenores p̄ntib. hři volumus pro exp̄ssis, & ad verbum insertis, authoritate Apostolica tenore p̄ntium perpetuo approbamus, confirmamus; & innouamus. Ac insup authoritate & tenore p̄missis decernimus & declaramus easdem constõnes ac decretum locum hře vbiq; gentiũ & terrarum, inter quascunque p̄sonas, ẽt armatas, & in castris seu propugnaculis militantes, ẽt vbi nostrorũ & S.R.E. aut Catholicę fideihostiũ furor impunè grassatur, vel in Dñijs p eos occupatis, & detentis. Idem quoq; iuris censendum esse, si publico & forsan iusto bello indicto miles aliqs contra alterum in aduersariorum exercitu militantẽ, siue aliàs in hostiũ castris, prę sidijs, aut terris degentẽ, priuatas singulare atq; inimicitias publicę causę intermiscendũ, ẽt dudum p̄missũ ex condicto ad singulare certamen descẽdat, aut illum prouocet. Necnon ijsdem pœnis, decreto, & constõnib. teneri eos, inter quos pactiones initę sint de derimẽdo certamen cum primũ alteruter vulneratus fuerit, seu sanguinẽ effuderit, aut certus ictuũ numerus vtrinq; illatus fuerit, vel si conuenerint, vt non singuli cũ singulis, sed bini, terni, aut plures hincinde pugnẽt. Et non solũ locorũ Dños, sed ẽt Magistratus, Pręsides Locumtenentes, aut ẽt militum Duces, & Capitaneos in Castris, vel extra ea, in alieno, vel hostili solo, vel cũ militib. exercitus aduersariorum monomachiã in quocunq; casu p p̄ntem, vel aliàs Constõnes huiusmodi prohibitis, permittentes: vel q̃tum in ipsis est non prohibentes, aut post admissum crimen veniã & impunitatem concedentes. Prętерea pari rõne prohibemus oĩa, & singula eius generis scripta manifesta, seu fides vulgo appellata, q̃ ẽt sine exp̄ssa prouocatione ad certamen tñ quasi p̄paratoria q̃dam ad chartulas, seu libellos prouocatorios, & ad duellũ, illorumq; veluti radices, aut semina, vt plurimum lacessendi aliquẽ ad pugnam, & suscitandę simultatis, atq; inimicitię materiam, & occasionẽ p̄bent. Dum. s. in illis p modum epistolę, libelli, aut publicæ attestationis, & intimationis, siue p authentica documenta, siue p vnius, plurimve chirographum, subscriptiones, aut relationes, sub p̄textu proprij, vel alieni honoris, & famæ, more militari, atq. vt dr̃ cauallaresco, tuendi, aut lędendi, siue ad illatæ, propulsatęve contumelię, aut iniurię probõnem, seu tollendam illius suspitionem rei alicuius gestę ad id pertinentis vel verborum, aut r̃nsionum series, & ordo, narratur. Vel ex simili abusu hac de causa aliquid tale adeo firmiter asseriturr, aut negatur, vt qui contradixerit, is siue nominatim siue in genere mendacij arguatur, aut mentiri dicatur. Aut ad hunc effectũ ex militari ẽt consuetudine quęritur, declaratur, aut respondẽt, qua mente, aut quo sensu quippiã eiusmodi, qđ ad superius expressa spectet,

gestum

gestū dictūve sit. Vel deniq; offert se quispiā contra certā, vel incertam personā, vel generatim contra quemcunq; ad probandū armis, & verificandū ēt inito certamine aliquid ita esse, vel fuisse, vel nō fuisse. Necnō quascunq; ēt sine scripto factas taliū rerū supradicta quoquomodo concernētiū, & huiusmodi causas in locis publicis, vel priuatis, vbi hominū multitudo cōuenire soleat, denunciationes, narrationes, declarationes, & testificationes. Volentes eos oēs, & singulos, qui suo, vel alieno noīe, ad effectū, de quo superius dictū est, prędicta, vel his similia, multoq; magis ad certandū prouocatoria scripta, libellos, epistolas, earūve exempla dictauerint, cōposuerint, scripserint, inserīt, detulerīt: diuulgauerint, affixerint, exēplauerint, typis impresserint, subscripserint, intimauerint, vel ēt verbo denunciauerint, siue attestati fuerint. Quive alijs ad singulare certamen, publicè vel occultè ineundū, vel ad prouocandū aliquē ad pugnā, siue ad huius generis scripta, quæ manifesta, quæq; chartulæ prouocatoriæ appellātur, scribēda, dictāda, mittēda, deferēda, diuulgāda, auxiliū, consiliū, operā, vel fauorē præstiterint, siue id suaserint, aut mandauerint, quive in præmissis, vel eorū aliquo se quōlibet immiscuerint, ēt si neq; pugna aliqua, nec certamē, aut effectus, nec accessus, aut actus ad pugnā proximus, neq; expssa, & aperta prouocatio subsecuta fuerit, neq; scriptiones prædictæ, quę manifesta dnr, in publicū prodiderint, aut cuiquā intimatę extiterint, si per eos non steterit, quominus publicatio, aut denunciatio fieret, Nihilominus censuris & penis oīb. in præsenti, & alijs prædictis Constōnib. & Decreto contentis subiacere tā si superius enumeratis, quā si alijs ēt maiorib. ecclesiasticis vel mundanis dignitatib. gradib. & preeminentijs excellant. Quinimò de nouo ēt per pntes ex parte Oīpotentis Dei Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, & excōicamus, & anathematizamus, maledicimus, & execramur oēs, & quoscunq; publicè, vel priuatim, palā, vel occultè. in quibuscunq; locis, modis & formis, ac casib sub præsenti nostra, vel alijs prædictis constōnib. ac Decreto cōprehensi, singulare certamen (quod duellū vulgo dicitur) ex cōposito ineuntes, nec non id scelus suadentes, aut prouocantes, opem, cōsilium, vel fauorē prestantes, equos, arma, & cōmeatus præbentes, aut comitantes, vel circa chartulas, seu libellos, literas, nuncios, aut quęcunq; alia scripta huiusmodi quōlibet peccantes, huiusq; delicti socios, de industria spectatores, patrinos, fautores, defensores, quacunq; tam superius expressa, quā alia ecclesiastica vel mūdana præfulgeant dignitate, ita vt singulares ēt personę cuiuslibet cōitatis, vniuersitatis, collegij, aut Reipublicę quę huius cris participes quoquomodo fuerint, nequaquā excusentur, sed supradictos oēs, eorumq; singulos ipso facto, absq; vlla monitione, iudicis decreto, aut ministerio perpetui anathematis, excōicationis maioris, & maledictionis ęternę mucrone perculsos, & dānatos harum serie declaramus, & si in ipso conflictu obierint, sepultura ecclesiastica perpetuo priuatos esse volumus: Ipsas verò Ciuitates, Terras, Oppida, vel Castra, & loca, in quorū territoriis id facinus scientibus, & tacitè,

citè,

citè, vel expressè, permittentib. aut tolerantib. Dñis, aut magistratib. vel Senatu, aut Populo, admissum fuerit, ecclesiastico supponimus interdicto, cuius interdicti relaxationẽ, aut excõicationis absolutionẽ, ab alio, quã à nobis, aut pro tpe existẽte Romano Pontifice pnĩa, & satisfactione congrue peracta, nisi in mortis articulo cõstituti nequeãt obtinere ẽt prætextu quarũuis facultatũ, & indultorũ quibusuis personis tã ecclesiasticis cuiuscunq; ordinis, aut militiæ status, gradus, aut condõnis existẽtib. quã laicis, ẽt imperiali, Regali, vel alia mũdana præeminentia insignitis, per Sedẽ Apost. in genere vel in spẽ concessorũ. Quæ oĩa, quoad præmissa, nolumus cuiquã in aliquo suffragari. pœnis alijs tã spũalibus, quã tpalib. contra eos inflictis nihilominus in suo robore permãsuris, Vniuersos aũt, & singulos charissimos in Christo filios nostros Imperatorẽ, Reges, ac dilectos filios nob. viros Duces. ẽt armorũ & exercitiũ, Marchiones, cæterosq; Prĩcipes Chrĩanos, nec nõ Dñia, Potẽtatus, cõitates, & Vniuersitates Ciuitatũ, Oppidorũ, & Castrorũ illorũq; Domicellos, & Dños tpales, ac ẽt Militũ, & copiarũ tã equestriũ quã pedestrium Ductores, Tribunos, Præfectos, Capitaneos in quibuscunq; ẽt nobis, & S.R.E. tpali iurisdõni nõ subiectis locis constitutos, cuiuscunq; gradus, præeminẽtiæ, & nobilitatis existentes, hortamur, rogamus, & obtestamur p viscera D.N. Iesu Christi, & eius diuini noĩs intuitu pro sua erga eundẽ, per quẽ regnãt reges, & à quo principatus acceperunt, pietate, atque erga nos, & sanctã hanc sedẽ reuerentia, & deuotione, nõ modo nihil tale in suis Dñijs fieri permittãt; nec vllo modo conueniãt, sed hoc malum oĩ studio; diligentia, & authoritate exterminare totis viribus procurẽt, & contra quoscunq; delinquentes, & (vt præfertur) quolibet cõplices, & participes ẽt tpalib. grauissimis aĩaduertãt, & per suos officiales, & curiæ ministros procedi curẽt: sciturì se obsequiũ Deo per gratũ, perq; acceptũ præstituros, si quo gladio ad tutelã bonorũ, & ad propulsandos perditorũ conatus sunt accincti, eundẽ ad vindictã huius peccati, & ad sumẽdas de huiusmodi crĩs rei debitas pœnas exercuerint: cõtra vero memores, si in re tã graui malè se gesserint, se ĩ districto Dei iudicio rõnẽ in nouissimo die reddituros. Volumus aũt vt pñtiũ trãsũptis, &c.

ADDITIO. Adest etiam in Regno Neap. Pragmatica sanctio incip. Nouis occurrentibus morbis statuens pœnam mortis naturalis ipso iure incurrendam nõ solum per ipsos principales audentes prouocare alios ad duellum, etiam si nullum certamen sequeretur; verum etiam per nuncios intermedios & assistentes similib. pugnis & duellis; excipiuntur vero duo casus, in quibus dicta pęna minoratur, vt in d. Pragma. super qua extant cõmentaria Petri Follerij & Io. Francisci Scaglioni.

E L E C T I O.

PRæter Summistas sciendum est per Greg. XI. fuisse statutũ, ne de ecclesijs, aut monasterijs vacantib. prouisi aut translati apud sedẽ Apost. constituti, ipsarũ prouisionũ vel translationũ nunciatorib. aliquid per se, vel per aliũ dent aut promittãt, seu promissũ psoluant, & impo-

imponitur excõicatio latæ ſnĩæ ipſo facto cuius abſolutio reſeruatur Papæ, vt patet ex eius conſtitutione incip. Sollicitæ fol.46.in Bullario. Greg. xiiij.

Contra ineuntes ſpõſiones ſuper vita, & morte, & futura electione Sũmi Pontificis, ac promotione S.R.E.Card. extat Greg. xiiij. Conſtitutio Romæ publicata die 28. Martij 1591. incip. Cogit nos deprauata. contra ineuntes ſpõſionis.

Cogit nos deprauata miſeri huius ſeculi corruptela, vt in ipſo noſtri Põtificatus ingreſſu ſeueriorib. pœnis illorũ, coerceamus audaciã, qui cęca duci ducti cupiditate, grauiorib. peccatis diuinã Maieſtatẽ lædere, ac ſacroſanctæ Eccl. Dei mala, & ſcãdala pniciosa inferre nõ phorrēſcunt. Qualia multa cũ ingẽti aĩ noſtri dolore ſenſimus manere, ex frequẽti ſpõſionũ illarũ vſu, quæ excõmiſſæ vulgo dictæ ſuper futura electione, aut vitæ, & morte Romani Põtificis, aut promotionib. S. R. E. Card. fieri cõſueuerũt: Nã ſine rẽ ipsã, q̃ nedũ eccleſiaſtica, ſed & ſacra, & mere ſpũalis eſt ſpectemus, profanatio q̃dã rei ſacræ, & ſacrilegiũ quodã inde ppca cõmitti vr̃, dũ electionib. & promotionib. ſacris ac plene ſpũalib. ſors pecuniarũ immiſcetur, & turpiſſimæ nũdinationis genus cohæret, ſiue grauiſſima à peccata eorũ occaſione perpetrari ſolita, & detrimẽta inde prouenientia, ſpõſiones huiuſmodi, q̃ ſup prædictis fiunt oĩno dãnandas, & prohibendas, atq; à Chriſti fideliũ cõmercio prorſus exterminandas arbitramur. Multi ſiquidẽ lucri cupiditate, aut metu iacturę pecuniarũ illicitis modis directè, vel indirectè, p ſe, vel aliũ, electiones, ſeu promotiones impedire, aut retardare conãtur: Alij eligẽdorũ, aut promouendorũ honorẽ famã & exiſtimationẽ impijs falſis, ac prorſus iniquis detractionib. aut diffamationib. lædere, ac dilacerare nõ erubeſcũt: Orones vero, & vota, ac pias preces Chr̃iani populi, quas eo potiſſimũ tpe ſummo deuotionis feruore ex intimo cordis affectu ab vniuerſo fideliũ cœtu Deo oĩpotẽti offerri par eſſet, vt huiuſmodi electionib. ac promotionib. Spiritusſanctus aſſiſtere, nõ mediocriter hac de cã impediri, pturbari, ac refrigeſcere neceſſe eſt, dũ multi tpalib. lucris intẽti, aut obliuiſcũtur, quæ Dei ſunt, aut certè deſiderãt ſæpè numero, & procurãt, vt eligãter non ij, qui optimi ſunt, ſed quorũ electione plurimũ lucri ſe cõſecutores aĩaduertunt. Nec deſunt, qui innumerabiles fraudes, ac pernicioſa mẽdacia, dolos, & fallacias cõminiſcũtur, dũ ſpõſionũ precia augere, aut minuere callide, & verſute ſatagũt. Nõnulli quoq; manifeſta iniuſtitia, peccãt, dũ ferè certi eorũ q eligẽdi, aut promouẽdi ſunt, cõuẽtiones, ſeu ſuſpẽſiones ineũdo ab alijs id ignorãtib. pecunias p fraudẽ exorquẽt. Multi prætera dũ vana ſpe vniuerſum patrimoniũ ſuũ in diſcrimẽ temere deducũt, repẽte & ex improuiſo ad inopiã redigũtur: ex quo & abominabiles cõtra Deũ blaſphemiæ, & plurima ſcãdala, & peccata atrocia cõſequuntur, quod aũt deterius eſt, miſeri quidã ad nefandas Dæmonũ inuocationes, ad prohibita ſortilia, dãnataq; diuinandi genera confugiunt, vt futura (ſi id fieri poſſet) prænoſcẽdo, minori cũ periculo: aut queadmodum ipſi vana ſpe decepti ſibi perſuadent, certiore euentu ſponſiones ineãt: illud deniq; omnib. notiſsimum eſt magnum hoc eſſe auaritiæ fomentũ,

&

& ex eo vehementẽ quæstus cupiditatem, qñq; ẽt in Ecclesiasticis,& religiosis personis excitari. Nos igitur qui,hoc præcipuũ munus ad Pastoralẽ nostram solicitudinem maximè pertinere existimamus, vt gregem Dñicam fidei nostræ creditum ab oĩ offensione,atq; æternæ vitæ periculo securum in viã salutis,diuina fauente gratia,dirigamus: pestiferi huius morbi contagionẽ,priusquã in cõem fideliũ perniciẽ latius serpat(quantum in nobis est)tollere,necnon delicti, & scandali inde, vt plurimum prouenientis occasionẽ penitus,& vbiq; submouere cupientes,ac simul æquum censentes,in quo frequẽter,& grauiter peccatur, id ad tollendũ scandali periculũ generatim,& peræq; oĩb.interdicatur: fel. rec. Pij Papæ Quarti prædecessoris nostri,qui pariter hoc ipsum super futura Pontificis electione fieri prohibuit,vestigijs inhærentes, de tributæ nobis à Dño ptãtis Apostolicæ plenitudine,hac nostra in perpetuũ valitura cõstitutione dãnamus,& reprobamus oẽs,quascunq; sponsiones,promissiones,stipulationes cõuẽtiones,aut pacta,Excõmissas vulgo dictas,quouis noĩe,aut vocabulo appellatas: Quas,siue per cedulas(vt aiunt) vel apochas,aut alio quocunq; publicæ,aut priuatæ scripturæ,aut chirographi genere,vel p Mensariorũ,aut Mercatorũ libros,aut partitas crediti (vt dñt)seu verbo tñ data fide,aut facto deposito certæ pecuniarũ summæ, vel cuiusuis alterius rei ptio æstimabilis, aut aliàs quoquomodo,vel sub quauis noĩati,aut innoĩati contractus forma,aut condõne,in euentũ vitæ,aut mortis, vel futuræ creationis Romanis Põtificis,tã eo viuẽte,quã Apostolica Sede vacãte,aut in euentu promotionũ S.R.E.Cardin.post, hac in quibusuis Christiani Orbis Regnis,Dñijs, Prouincijs, Ciuitatib. Terris,& locis vbilibet gentiũ,aut locorũ iniri qñcunq; contigerit, ipsosq; contractus,sponsiones, aut pacta, si quæ post hanc nostrã prohibitionẽ inita fuerint,vel ẽt antea,quarũ tñ,vel quorũ exitus adhuc expectantur,dãnata prorsus,illicita,& inualida decernimus, & declaramus, illaq; ex nunc,prout ex tunc,& è contra harũ serie rescindimus, & annullamus,ac ne de cætero fiat districtè interdicimus,& prohibemus. Decernẽtes ex eis tanquã dãnatis,& reprobatis,ẽt si iure, qđ pariter illicitum,& tanquã contra bonos mores præstitũ nihil operari,in hoc declaramus,aut instrumento in forma Cameræ Apostolicæ,vel aliàs quolibet roborata fuerint:nullã prorsus obligationẽ oriri, nullamq; actionẽ realem,aut personalem,aut iudicis officium in foro exteriori,neq; extra illud;nec ẽt,quo ad forum conscientiæ,prouenire,neq; exceptionem aut aliud quodcunq;ius cuiquã cõpetere. Quinimò statuimus,& declaramus ex prædictis dãnatis sponsionib. nullũ taliũ pecuniariũ dñium,ẽt si solutæ,aut datæ seu remissæ,vel condonatæ hac de causa fuerint,cuiquã acquiri:sed quicquid pecuniarũ,aut cuiusq;alterius rei in cõtractu,seu sponsione huiusmodi deductum fuerit,siue datum,& acceptum,siue tantummodo promissum,vel vt perfertur,condonatum,aut ẽt,vt ab alijs soluatur,mandatũ existat,eo ipso pijs locis eius Ciuitatis,aut oppidi,vbi spõsiones ipsæ initæ, vel vbi primum detectæ fuerint,ẽt si prius alibi initæ sint,

sint, acquisitũ censeri, & ipsos cõtrahentes ad restõnem, siue elargitionẽ eisdem pijs locis in vtroque foro teneri, & in foro exteriori ad id per Epm (cuius consciam super hoc oneramus) opportunis iuris, & facti remedijs, ẽt sub cẽsuris, & pęnis Ecclesiasticis, cogi, & compelli debere, & non solũ Procuratorib. seu administratorib. seu cuilibet psonæ, actionẽ popularẽ noie eorundem piorum locorum pro ipsius pecunijs consequendis cõpetere. Ita tñ, vt si plura loca pia in Oppido, seu Ciuitate huiusmodi existant, inter ipsa loca pia is pręferatur, & pecunias integrè lucretur, q prior agere cæperit, nec cõponere transigere, aut concordare cũ ipsis delinquentib. aut illis partẽ aliq pœnæ remittere, aut concordare quoq̃uo liceat, sed integrè ab ipsis locis pijs exigatur; qđ si de facto cõcordatum fuerit, tunc eo ipso concordia, cõpositio, aut transactio irrita sit, & nulla, & actio pro reliqua summa nõ exacta ad alia loca pia deuoluta censeat, donec pœna pdicta integrè ab ipsis transgressorib. fuerit psoluta. Personas verò ecclesiasticas, si q forsan (quod non credimus) tale aliquod pactũ, aut sponsionẽ contra hanc nostrã prohibitionẽ inire præsumpserint, tàm sęculares, q̃ cuiusuis ordinis, aut militiæ regulares, cuiuscunq. status, gradus, vel condõnis fuerint, ẽt si Epali, Archiepali, Primitiali, Patriarchali, aut alia quacunq. ẽt S.R.E. Cardinalatus præfulgeant dignitate (præter supradictã, & alias in pnti constõne cõtentas pœnas) oib. & quibuscunq. per eas obtentis beneficijs cum cura, & sine cura secularib. & quorumuis ordinũ, aut militarum regularib. ex nunc eo ipso per pñtes in vtroq. foro priuamus, & priuatas, ac ad illa, & alia quæcũq. imposterũ obtinẽda, perpetuò inhabiles, & incapaces declaramus, eaq. oĩa iuxta pñtem Constõnem ipso facto vacare, deq. illis libere per sedem Apost. vel per ordinarios Collatores alijs prouideri posse, ac ẽt si alioquin nostrę, & sedis Apostol. seu Rom. Pontificis tñ dispositioni ex quauis reseruatione generali, ẽt in corpore iuris clausa, seu alias quomodolibet reseruata, seu affecta fuerint, nihilominus per ordinarios Collatores, ad quos eiusdem reseruationibus, seu affectionibus Apostolicis cessantibus, pertineret, liberè, & licitè conferri, & de eis perinde, ac si reseruata, aut affecta non essent, disponi posse volumus, & declaramus. Vlterius etiam in eos, qui talia patrare, & huic nostræ Constitutioni contrauenire pręsumpserint, tam si prædictis, quæ hic pro expressis habeantur, quàm si quibusuis mundanis etiam Ducalibus, Regijs, Imperialibus dignitatibus fungantur, ac etiam in eosdem, vel alios, quid in Terris, locis Ciuitatibus, ac Dominijs, sibi subiectis tacitè, vel expresse fieri permiserint, eorumque Consiliarios, Magistratus, Potestates, Gubernatores, Præfectos, aut Locumtenentes, eorumque singulos, qui pariter consensum, auxilium, consiliũ, vel fauorem in præmissis præstiterint, ac in quoscunque Proxenetas, vel mediatores, excommunicationis sñiam per easdem præsentes ferimus, & promulgamus, eosque ipso facto absque alia monitione, aut declaratione, iudicis decreto, aut ministerio excõmunicationis sñiam incurrere volumus a qua eorum nullus ab alio, quàm Romano Pontifice pro tempore existente

(nisi in mortis articulo) quoad eos, qui pecunias, vel aliud quidpiā præmissorum occasione perceperint, etiam præuia restitutione integrè pecuniarum eiusmodi occasione perceptarum, absolui possit, aut debeat.

Sicq. in oīb. & singulis superius expssis p quoscunq; iudices ordinarios, & delegatos, ēt causarum Palatij Apostolici Auditores, ac eiusdē S.R.E. Card. sublata eis, & eorū cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, in quauis causa, & instantia iudicari, & diffiniri debere. Irritū quoq;, & inane decernimus, si secus sup his à quoquā quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca vniuersis locorū ordinarij, vbilibet constitutis, p Apostolica scripta mandamus, vt pñtes literas in suis quisq; ecclesijs, ciuitatib. diœcesib. & locis, ab oīb. inuiolate obseruari curent, & contra quoscūque præsentis constitutionis transgressores ad declarationem censurarum, & pœnarum huiusmodi procedāt, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sęcularis. Non obstantibus, &c.

ADDITIO. De huiusmodi sponsionib. seu conuentionib. factis sub aliquo futuro euentu, vide Dec. consi. 115. Couar. in reg. peccatum p. 2. §. 4. nu. 2. Lud. Mol. de contract. disp. 508. & in terminis Vinc. de Franc. decis. 113. & in Regno Neap. etiam adsunt Pragmaticæ sanctiones similiter fieri prohibentes excommissas Sede Vacante, & super creationes Sum. Pont necnon, & excommissas super pueris mulierum prægnantium sub pęnis ibi contentis sub tit. de sponsionibus mercatorum.

Sequitur eiusdē Pontificis constitutio de forma faciendi processus, & inquisitiones ex præscripto Conc. Trid. super promouendis ad regimen ecclesiarū Cathedralium, & aliarum Superiorū, seu Monasteriorum, atq; ad cæteras dignitates, de quib. in Consistorio prouidetur.

Onus Apostolicæ seruitutis ad ꝙ nuper nos dignatio diuina prouexit assiduè admonet, in eā potissimum curā nobis esse pastorali sollicitudine incumbendum, vt quę à sacris, œcumenicisq; Concilijs pro cōi totius Christiani populi salute pie, prudenterq; statuta sunt nulla aut temeritate violentur, aut negligentia deserantur, ea præsertim, q̄ ad bonos, idoneosq; pastores Cathedralib. ac superiorib. ecclesijs gubernandis præficiendos pertinent, nā si in quibusuis ecclesiæ gradibus, & ministris curandum est tales eligi, qui religione, & sanctitate fideles ædificēt multo certè magis elaborandū est, ne in eius electione erretur, qui sup. oēs gradus constituitur, cui tanquā seruo fideli, & prudenti totius familiæ cura traditur, qui ad omnem virtutem, & mandatorum Dei obseruantiam aliorum forma esse debet, cum certum sit gregis salutem magnopere pendere ex boni pastoris præstanti vita, & doctrina. Sanè venerabiles patres, q ex toto terrarum Orbe ad Sacrū generale Trid. Conc. à Summis Pontificibus prædecessorib. nostris euocati magna frequentia conuenerunt, cum in alijs reb. multis præclarum studium ad corrigendos deprauatos mores, & collapsam Ecclesiasticā disciplinam restituendā ōnderunt, tum in eo potissimū insigni zelo, magnaq; cū laude labora-

laborarũt,vt rationem inuenirent,qua viri doctrina pietate,prudẽtiaq; excellentes,& in ecclesiasticis functionib,diu multũq; versati ecclesiijs Cathed.pficerent. Nos igitur,q cũ in morib.cõstituti Cremon.ecclesiã regeremus,in eodẽ Concilio cum sanctis,egregijs illis Patrib. interfuimus, & Concilio absoluto ad Ecclesiam nostram reuersi magno sẽper desiderio flagrauimus,vt tam salubria generalis Cõcilij decreta executioni debitę mãdarẽtur,atq;vt id fieret,p virili parte curauimus: Multo nũc magis,cum disponente Dño oĩum ecclesiarum cura,& solicitudo nos premit,sũmo desiderio tenemur,vt Pastores ij pficiantur Ecclesijs q opus suũ,& ministerium impleant,& de ouium salute nos in Dño lętificent. Illud aũt in hoc saluberrimo, & pnecessario negotio, qđ est de Episcop.eligendis,& præficiendis,videt esse pcipuum,vt instructio,examen.& inquisitio de fide,vita,moribus,doctrina,& prudentia pmouẽdorũ tã accurate,fideliter,ac serio instituat,vt oĩs fallacia, fuco semoto certo cõfidere valeamus, tales à nobis Christi gregi pascendo esse ppositos,quales tãtũ onus, Angelicis,vl3. humeris formidandum,exigit. & quales ille expetit,q p ijsdẽ ouib.redimendis,ppriæ vitæ, ac sanguini nõ pepcit,& qdem in hac parte prouidentia dicti Cõcilij Trid.minime defuit,cum statuerit,ac mandauerit, vt in Prouinciali Synodo p Metrop. habenda præscribatur quibusq; locis, & Prouincijs, propria examinis, seu inquisitionis,aut instructionis faciendę forma Rom. Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis vtilis atque opportuna esse videretur. Verum neq; id hactenus nisi a paucissimis factum est, neque spes est nisi longissimo temporis spatio, vt ab omnibus fiat, atque interim, dum certa examinis, siue inquisitionis ratio a Prouincialibus Concilijs expectatur, perit vber ille fructus, qui ex tam utilibus Concilij generalis decreti sperari posse uidebatur, & experientia ipsa docuit per tot annos a publicatione Concilij prædicti elapsos,quid in unaquaque Prouincia opus sit,quidue possit fieri. Habita igitur cum uenerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, matura deliberatione, ac de eorum unanimi consilio, & assensu præsenti nostra perpetuo ualitura constitutione decernimus, ut cum extra Roman. Curiam examen, instructio siue inquisitio facienda erit, nemo omnino cuiuscunque status, gradus, conditionis ue fuerit, inquisitionẽ prædictam sibi arrogare præsumat, sed integrum hoc negotium ijs, qui à prædicto Tridetino Concilio designantur, Apostolicæ, uidelicet, sedis Legatis seu Nuntijs Prouinciarum, aut eius, de quo inquisitio fit Ordinario, eoq; deficiente, Ordinarijs uicinioribus relinquatur, nisi iustis de causis nobis aut pro tẽpore existenti Roman. Pontifici p speciale mãdatũ alicui alteri hoc munus quãdoq; commitendum esse uisũ fuerit. Qđ si forte aliqs prædictorũ consanguinitate, aut affinitate, usq; ad tertium gradum inclusiue, pmouẽdũ contingeret ut oĩb. suspitio carnalis affectus a tã sancto negotio repellatur, ille quidẽ eo casu censeatur exclusus, atq; ad eum, q proxime sequitur, hoc est, si Legatus excludendus erit, ad Nuncium, si Nuncius ad Ordinariũ, si Ordinarius ad uiciniorẽ

Sess. 24. de refor. gen.

Sess. 6. de ref. c. 1.

Supra Sess. 14. eodem c. 1. 5. quoniam.

ordinarium inquisitionis officium deferatur. In curia vero hæc functio spectet, vel ad eos Card. q a nobis, vel pro tempore existēte Rom. Pont. diligēter, vel ad Card. earum Prouinciarum seu Regnorum apud nos, & Sedem Apost. Protectores, in quibus Ecclesiæ ipse consistunt, si tñ ad ipsos huiusmodi vacantium Ecclesiarum relatio pertinebit. Quod si de Episcopo, vel Metrop. extra Rom. curiam degente ab vna Ecclesia ad aliā ex aliqua graui, & iusta causa transferēdo agetur, hoc munus deficientib. Legato, vel Nuntio Apostolico eius Prouinciæ, aut Regni vbi Ecclesia ipsa a qua trāsfertus sita erit, ad Metrop. si Episcopus, ad suffraganeum vero antiquiorem residentem, si Metrop. transferendus erit ptinere declaramus. Deinde qa Sacrum Tridētinum Conciliū, non sine magna ratione eminētes personas, & q̃ negotij magnitudinē probe intelligerent, ad hoc officium nominauit Declaramus, & statuimus tā Legatos, siue Nuncios, q̃ Ordinarios, vel alios ab hac sancta Sede forte delegandos non per Auditores, aut Vicarios, aliosue ministros, sed per se ipsos inquirendi munus exercere debere q̃uis ab huiusmodi psonis alijsque viris peritis adiuuari possint, & si prelatus inquirens per se non posset ob locorum distantiam testes examinare circa articulum aliquē vt legitimos natales, vel ętatem aut aliqd eiusmodi licebit ei articulum illum alteri personę in dignitate ecclesiastica cōstitutę subdelegare, nō autem vniuersalem inquisitionem. Quod si forte cōtingat aliquem supradictorum legitime impediri, vt per se hoc munus prestare nō possit, ad alios ea cura transferetur, qui sunt ab eodem Concilio Tridentino ad hoc officium designati, vt supra dictum est, de ijs qui ob consanguinitatem vel affinitatem ab hoc munere excluduntur. Ad hoc, vt mens eiusdem sacri Conc. recte, ac fideliter debitę executioni mandetur, & tale sit exa mē, quale reqrīt in negotio tā ti pōderis, declaramus, ac statuimus, nō esse in vita, ac doctrina pmouēdi inuestiganda eam rationē adhibendam, vt ab ipso pmouendo articuli offerantur, ac testes pducātur, sed oportet, vt Prelatus, q munus inquirēdi suscepit, articulos conscribat, atq; ipse ex officio suo illos testes vocet, atq; examinet, quos de reb. inquirēdis sincerum, ac fidele testimonium daturos esse existimet. Verum, vt inqsitio pdicta faciliu's, ac plenius pfici atq; expediri qat, vtile erit, si Prelatus q inquisitionē facturus est, vel a pmouēdo, vel ab aliquo alio cōfici curet schedulā, in qua sint ordine descripta nomē pmouēdi, cognomē, patria, parentes, etas, ordo, gradus, pfessio, functio si q̃ is forte exercuit, loca in quib. aut Theologię vel iuri Canonico operā dederit, aut longo tempore versatus fuerit, denique amici, ac familiares q tam ipsum, q̃ parētes eius intime norint. Quod si promouendus documentum, aliqd exhibere voluerit, vnde ipsius ætas, gradus, dignitas, sacri ordines functio, officia muneraq; aut aliqd eiusmodi cōpbet, admittedū ac pcessui inserēdū erit modo documentū publicū, seu authenticū fuerit. Illud quoq; phibendū censuimus, ac expresse prohibemus, ne ad testimoniū dicendū de fide Catholica, vita, moribus, doctrina, atq; aptitudine ad regendā Ecclesiā, quilibet homines admittantur, sed viri tātum

graues,

graues, pij, prudentes, docti, qui de qualitatib. promouendorũ rectum iudiciũ ferre valeant, ac vt sup. diximus, sincerũ, ac fidele testimoniũ dare velint. Proinde tã cognati, ac nimiũ familiares, q̃ inimici, atq; æmuli excludendi erunt. Porrò testes eiusmodi, Prælatus, q examen, seu inquisitionẽ habiturus erit, seorsum ac sigillatim examinabit, & si qñ iudicauerit expedire, eis ad memoriam reducet, tũ iuri vim, tũ periurij grauitatẽ, eosdem ẽt serio, & grauiter admonebit ipsos reos futuros apud oĩpotentem Deum eorũ oĩum, quorũ, vel cõmittendo, vel omittẽdo rei erunt, qui promouebuntur, si vel falsa narrando, vel reticendo vera, in causa erunt, vt hoĩes indigni, vel minus idonei eiusmodi ecclesijs præficiantur. Diligenter ẽt testiũ qualitates cognoscere studebit, ac potissimum, q̃ sint ad promouẽdos affecti, vt inde conijciat, vtrũ ex affectu, an ex veritate testimoniũ dicant. Deniq; cum testes de qualitatib. promouẽdi interrogabit, dabit operã, vt quoad fieri poterit oĩa, & singula, quæ ad p̃dictam inquisitionem facere videbuntur p ipsos exprimãtur. Quãuis aũt qualitates oẽs promouendorum q̃ in generalium Synodorum decretis, alijsq;. Canonicis sanctionib. continentur probè cognitæ esse debeant, ijs quib. inquisitionis officium demandatũ est, quales sunt natum esse ex legitimo matrimonio, atq; ex parentib. catholicis annũ trigesimum iam expleuisse, sacris ordinib. saltẽ ante sex menses initiatum esse gradum Doctoratus, aut licentię in Theologia, vel iure Canonico, aut certè publicum alicuius Academiæ testimonium obtinuisse, quoad alios docẽdos idoneus esse declaretur, ad hæc in ecclesiasticis functionibus diu esse versatũ, itẽ fide puritate, innocentia vitæ, prudentia vsu rerũ, integra fama, doctrina deniq; p̃ditum esse, tñ quia circa doctrinã plures fraudes cõmitti solent, & sæpè contingit, vt nõnulli sciã vacui de solo Doctoris titulo, aut priuilegio glorientur, volumus, vt de eorum ẽt doctrina diligenter inquiratur, q vel Doctoratus, aut licentiæ titulis, & priuilegijs gaudent, vel ẽt à publicis Academijs testimoniũ habuerunt, qđ idonei essent ad alios docendos, nisi fortè aliquorũ insignis doctrina, ex publica ipsorũ fructione notoria esset. Ita vero inquisitio faciẽda erit, vt quib. in locis, quanto tpe, & quo fructu Theologiæ, vel iuri Canonico promouendus operã dederit cognoscatur, & qm in quibusdam prouincijs nulla sunt studia gñalia, neq; vllę publicę scholę, nec; vsus hẽt vt qui studijs operã nauant, vllis Doctoratus, aut licentię insignib. decorentur, declaramus in eiusmodi locis sufficere, si testimonio virorũ grauium, & S. Theologiæ, vel iuris canonici peritorum constet, promouẽdos ea sciã Theologię, vel canonum verè pollere, vt idonei sint ad ea docenda, q̃ populum Christianum scire oportet, ac muneris sibi inungẽdi necessitati valeant satisfacere. Testes p̃terea deponant se de sciẽtia promouendorum certos redditos esse ex eo, qđ prædictos promouendos specimẽ suę doctrinę publicè; vel priuatim dedisse cognouerit. Qđ aũt ad regulares pertinet cum ad ecclesias Cathedrales promouendi fuerint, ne fraus vlla subrepere possit in eo, quod idem Trid. Concilium statuit, vt regulares à suis Superiorib. sufficientis doctrinæ testimoniũ

habeāt. Declaramus nomine superiorum eos dumtaxat intelligendos esse qui nullum sui ordinis superiorem agnoscunt, siue ij cuiusuis ordinis Abb. Magistri, aut Ministri, aut Prępositi generales, aut quarum libet Cōgregationum p̄sidentes siue definitores, aut uisitatores capitulū gn̄ale repræsentantes, siue alij quocumq. vocabulo nominentur, & in eorū absentia ipsorum Vicarij, seu Cōmissarij gn̄ales, vel in Rom. Curia Procuratores Ordinum, aut Congregationū gn̄ales in hac parte succedant, & nihilominus pręter superiorū testimonium, qa fidem facient eiusmodi regulares ad alios docēdos idoneos esse, volumus ea seruari, q̄ de ijs diximus, qui publicū suæ doctrinæ ab aliqua Academia testimoniū hn̄t, vt videlicet serio inquirāt, an regulares ad Cathedrales Ecclesias promouendi eos progressus in studijs fecerint, q in futuro Antistite requirunt. Post inquisitionē vero de fide, vita, de morib. doctrina, & prudentia promouēdi, necnō informationē de statu Ecclesiæ, alijsq. necessarijs reb. q̄ pariter corā superius exp̄ssis Prælatis iuxta eiusdē Concilij decreta fieri debent, professio fidei Catholicę à promouendo facienda erit, q̄ quidē ab eo dumtaxat recipiendam esse declaramus, ad quē inquisitio pertinebit, nisi forte, q professionē emissurus est à Prælato inquirente longè distet, tunc. n. is prælatus ex subdelegatione inquirentis professionē admittere debebit, cui promouēdus vicinior erit, qđ idem intelligatur, de informatione de statu Ecclesię, accipienda, si qn̄ contingeret, vt in alia Prouincia, siue Regno esset Ecclesia, in alia promouendus. Recipiet aūt Prælatus professionē promouendi p̄nte Notario publico, ac testib. atq. eam à se admissam, ac receptam proprię manus subscriptione testabitur. Is quoque qui professionē eiusmodi fecerit, in eo loco vbi propriū nomen profitentis exprimi solet, nomen suū manu ꝓpria adscribet. Denique his peractis Notarius publico, nstrumento fidē facit de professione p̄dicta adhibitis testibus, vt p̄fertur. Vbi vero totum examen, seu inqsitio de pſona ꝓmouenda pfecta fuerit, ea in instrumētum publicum redacta cū toto testimonio, ac ꝓfessione fidei emissa ad hanc sanctā Sedem, vt Concilium statuit, q̄ primum clausa, & obsignata in forma authentica trāsmittenda erit. In qua te obseruari volumus, vt ꝓfessio fidei ijsdem omnino verbis descripta sit, q̄ in ea forma cōtinētur quam fel. recor. Pius Papa IV. prædecessor noster statuit obseruandā, & vt Prælatus, q instructionem, examen, & inquisitionem fecit, vel ꝑliteras separatas simul tn̄ cum processu mittendas, vel ꝑsubscriptionē dicti processus significet, quanta fides testib. examinatis eorumq; dictis & scripturis productis suo iudicio habenda sit, simul ēt qd de promouēdo ipsi sentiat, processus aūt sic formati, & ad Curiā transmissi, à Cardinali, cui promouendi munus incūbet, & à trib. Priorib. Ordinum Cardinalib. vt moris est, iuxta formā Concilij prædicti subscribentur, & expedient. Volumus aūt, vt Cardinalis relator moneat promouendum si præsens in Curiæ fuerit, vt iuxta Concilium Lateranense nouissimè celebratum omnes Cardinales siue maiorem partem Collegij adeat antequā Ecclesiā proponat, vt quæ à referente Collega sint adiutori occulta

culta

culta fide quantũ ad personã ꝓmouendi attinet, cognoscere possit. Hęc porro omnia, quæ de promouendis ad ecclesias Cathedrales dicta sũt, ad eos ẽt ꝑtinere, atq; in eorũ ꝓmotione seruãda esse declaramus & decernimus qui nominati, ꝑsentati, aut electi fuerint, ad dignitates Abbatiales, ac Prioratus, seu Pręposituras, Monasteriorũ regimina, aut alias regularium cuiusuis Ordinis, aut ẽt sæculariũ præfecturas de quib. cõsistorialiter ꝓuideri contigerit, atq; eos ꝑsertim, qb. ꝑter curam, & regimen Monach. aut Canon. Clericorumq; Regularium vel seculariũ annexa est in populum iurisdictio spiritualis, vel temporalis, excepta tñ ætate circa quam nihil innouamus. Quo vero ad doct. cum generalia Cõcilia non statuãt, vt ꝑsonę ꝓmouẽdę ad regulares dignitates Doctoratus, siue licentię gradũ suscipere, vel publicum testimoniũ ab Academia aliqua habere teneantur; & tñ ęquũ sit, vt ea doctrina polleant, qua onus sibi imponendum sustinere valeant, declaramus, & statuimus, vt Prelati, q inquirendi munus suscepturi sunt, studiose, ac diligẽter inquirant sup doctrina eiusmodi ꝑsonarum iuxta modũ, & formã superius ꝑscriptam, vt nos, & ꝓ tempore futuri Romani Pontifices habita de illis vera informatione p ꝓcessum, q ab inquirẽte trãsmittetur, certo statuere, ac iudicare possimus an ꝑsona ꝓmouenda vere sit talis, qualẽ dignitas illa ad quã ꝓuehenda est, exigit, & requirit. Hortamur vero in visceribus Domini nostri Iesu Christi, ac paterna charitate mouemus eos omnes q ab hac Sancta Sede nominandi, ꝑsentandi, vel ẽt eligẽdi futuros Episcopos, vel Abbates ius habent, vt serio apud se cogitent quãti momenti sit hoc negotium, ex quo salus animarũ, trãquillitas Reipublicæ, incolumitas Religionis, ꝓpagatio fidei, aliaq; p multa, & maxima bona dependẽt. Illud ẽt sæpe, & sępius ad mentẽ reuocent, qđ sancta Tridentina Synodus admonet, nihil se ad Dei gloriam, & populorũ salutẽ vtilius posse facere, q̃ si bonos Pastores, & Ecclesię gubernandę idoneos ꝓmoueri studeant, eosq; alienis peccatis cõicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesię magis vtiles ipsi iudicauerint non quidẽ ꝑcibus, vel humano affectu aut ambientiũ cupiditatibus, sed eorũ exigentibus meritis pręfici diligenter curauerunt. De nominãdis vero presentandis, vel eligendis ad regulares dignitates ꝑterea, quę superius obseruanda esse declarauimus, illud quoq; paternis his nostris hortationibus, & monitionibus adiiciendum censuimus, vt nominationis, presentationis, vel electionis ius habentes eos deligere studeant, atq; omnino conẽtur, qui non modo eundẽ Ordinem sint ante ꝓfessi: sed in eodẽ ẽt satis diu laudabiliter versati neq; enim decet, vt Magistri aliorũ esse incipiant, q non fuerint ante discipuli, & subditis imperare pręsumant, q prius non didicerint superioribus obedire. Eos deniq; qui vel examinãdo, & inquirendo, vel testimonium ferendo operã suam in hac re pręstabunt serio admonemus, vt ea fide, ac diligentia negotio tãti momenti versent, vt ad eo & a nobis laudẽ pro bono opere expectare valeant. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã nostræ ꝓhibitionis, volũtatis, declarationis, decreti, statuti, hortationis, & monitionis infrĩge-

ADDITIO. *Practica monendi generaliter malefactores, & scientes, vt infra certum terminum satisfaciant, vel reuelent, aliàs excommunicationē incurrāt, necnon & modus ipsius excommunicationis publicandæ habetur optime in extrauag. com, vnic. Io. 22. sub titulo de furtis. Et ad materiam literarum monitorialiū generalium ad finem reuelationis sub excommunicationis pœna, vide Card. Zab. Imol. & alios in clem. dispendiosam de iudic. vbi præfatarum litterarum formā notant: luculentissime scripserunt Ioan. de Neuiz. in sua Sylua nuptial. lib. 3. in verbo monitoriæ, Philip. Prob. ad Ioan Menoch. in c. 5. de constitut. in 6. Nauar. in repet. c. inter verba concl. 6. corrol. 66. 11. q. 3. licet etiam aliqua pauca sparsim tagat in Man. & in consil. 7. de sentent. excom. in antiq. Ioan Guttierez lib. 1. canon q. c. 11. per totum, Henriquez in sum. lib. 5 de excom. c. 18. quædam etiam ad propositū huius materiæ reperiuntur annotata per Rip. in tract. de peste in fine a num. 121. vsque 128. & nouissime scripsit Reuerendissimus Episcopus Montius Marant in sua praxi cap. 1. & 2. per quos traduntur regulę obseruandæ in dictis literis concedendis, explicantur causæ, ex quibus quis excusatur a reuelando numerantur personæ, quæ ab huiusmodi literis eximuntur, & præsertim declaratur quæstio. illa; An & quando principalis teneatur seipsum propalare. & denique traditur communis praxis eius quod agendum est, receptis reuelationibus an autem quis cōpelli possit censuris ad exhibendas scripturas contra se, & quando ad id teneatur præter doct. in c. 1. de probat. vide Sot. in 4. dist. 22. q. 1. art. 2. casu 3. Nauar. in cons. 3. de censib. in antiq. Henriquez distincte & notab. in præalleg c. 18. nu. 1. & 2.*

EXCOMMVNICATORVM VITATIO.

PRAETER Summistas sciendum est, quod licet de iure antiquo excommunicatus occultus debebat occulte euitari, tamen hodie attenditur extrauagans Leonis X. in Conc. Lateranensi vltimo sess. 11. fol. 179, a ter. in antiquis, & in Bullar. fol. .... tenoris sequentis.

Statuimus insuper, quod ad euitandum scandala, & multa pericula, subueniendumque conscientijs timoratis quod nemo deinceps a cōmunicatione alicuius in sacramentorum administratione, vel receptione, aut alijs quibuscunque diuinis, vel etiam prætextu cuiuscunque sententiæ, aut censurę ecclesiasticę, seu suspensionis, aut prohibitionis ab homine, vel a iure generaliter promulgatæ, teneatur abstinere, vel aliquem vitare, vel interdictum ecclesiasticum obseruare, nisi sententia, prohibitio, suspensio vel censura, huiusmodi fuerit vel contra personam, collegium, vniuersitatem ecclesiasticam, aut locum certum, aut certā à iudice publicata, & denunciata specialiter, & expresse, aut si notorię in excōmunicationis sententiā constiterit incidisse quod nulla possit tergiuersatione celari, aut aliquo iuris suffragio excusari, eū a cōmunione illius abstinere volumus iuxta Canonicas sanctiones. Per hoc tñ huiusmodi excōmunicatos, suspensos, interdictos, seu prohibitos nō intēdimus in aliquo releuare, nec eis quomodolibet suffragari.

Hanc extrauang. inter alios recitant, & declarant Nauar. In man. confess. c. 27. num. 35. Couar. in c. Alma mater. par. 1. §. 2. nu. 7. de sent. excom. in 6. Henriquez in summa lib. 13. de excom. cap. 3. latissime Ioan Gutier. lib. 1. canon. qq. c. 1.

EX-

PRAETER Summistas in hoc verbo sciendũ est, quod Regulares a sẽtentia excõmunicationis ab homine lata nullatenus absoluere possũt laicos, & clericos sæculares Leonis 10. Cõstitutione cauetur ĩ generali Concil. Lateran. fol. . . . in Bull. in quo etiam fuit prouisum quod excommunicati ordinem Mendicantium profiteri volentes vbi de interesse tertij ageretur, absolui non possint, nisi præuia satisfactione. Procuratores quoq; & negociorum gẽstores, ac operarij eorundẽ fratrum seruitijs insistentes sententijs excommunicationis promulgatis illaqāti sint, & esse censeantur, si illis causam dederint, aut dantibus consilium, auxiliũ vel fauorem præstiterint. Et scias quod excõmunicatio lata ab homine non prouenit nisi ratione cõtumaciæ, à iure vero p̃uenit ratione delicti Abb. in rub. de sent. excom. & in c. qua frõte nu. 10. de appell. & de absolut. casuũ reseruatorũ, vide supra in verbo casus reseruati.

Annectere visum fuit Ioan. xxij. declarationem, q̃ sit atrox iniuria, vel damnabilis violentia, q̃ recitat per extensum Ioan. Bapt. Confect. in collect. priuileg. Ordin. Mend. & non Mend. fol. 22. mouit nos ad hoc agendum presertim, quia Nauar. in Man. c. 27. sub nu. 91. Io. Guttier. lib. 3. can. q. c. 5. nu. 15. & Sayr. in thesauro cas. consc. lib. 3. c. 18. nu. 8. diminutam illam referunt, & vt tutius iudicium fieri possit, an Ordinarij absoluere valeant. Pred. extrauang. tenor talis est.

Perlectis literis vestris circa absolutionem excommunicatorum, vos in eis dubitare perspeximus, quæ esset modica, aut leuis iniuria, circa q̃ sicut talis loquitur, absoluendi vobis contulimus potestatem, ad quod, cum sit facti potius quam iuris questio; vobis prout possumus respondemus: illam videlicet modicam percussionem, aut impulsionẽ, pugni, palmę, manus, pedis, digiti, aut baculi, vel lapidis, quę ad liuorem, mutilationem membri, fractionem dentis, depilationem capillorũ nõ modicam, vel effusionem sanguinis non excedit, nec si tam leuissimi ictus, aut pugni percussione sanguis exiret, transire in atrocem iniuriã p̃fitemur, vt propter hoc sit ab absolutione talium abstinendum, vt tñ non solum ipsum factum, imo ẽt facti qualitas, percutiendi modus, aut iniuriandi circa hoc diligentius attẽdatur & ipsius facti circumstantia loci vlz. & ẽt personę, quę sit leuis, vel modica, grauis aut enormis iniuria manifestius cognoscatur: loci quidẽ, vt in theatro, vel in foro, corã Rege Prælato, vel Iudice, in Ecclesia corã multis, in alio loco publico alicui iniuria inferatur: Personę veluti si Magister, vel Iudex, aut ẽt Magistratus, aut Prelatus, Pater aut Patruus, vel aliquis indignitate, vel personatu constitutus ab inferiori, vel humili cõtra naturã iuris patiatur, p̃ hęc quidem graues videãtur iniurię, & quę sint tales, aut modicę tanq̃ ex opposito cognoscãtur. Sanè qa negotij natura nõ patitur, vt ad plenũ oĩa differãtur, iudiciũ talis enormis iniurię vestro duximus arbitrio committendũ, vt potestatem vestrã, cũ ad hęc processeritis, tẽperetis, vt citra metas huiusmodi potius q̃ ultra eas circa absolutionẽ talium

proce-

procedatur, ne iniuriantes de vicina absolutione cōfisi, de facili in atroces prorumpant percussiones, vel iniurias, & sententias canonis iā periculosius contemnentes, in excommunicationis sententias proclinius prolabantur. Tolerabilius est enim aliquos, qui per vos etiam possunt absolui, nobis, vel superiori absoluendos relinquere, quā cōtra statuta Canonum imagine quadam absolutionis, (quod non fit sine grandi periculo,) quemquam relinquere innodatum, cum vmbra quædam videatur in opere, veritas autem non subeat in effectu.

Hactenus verba literarum Ioan. xxij. Quarum literarum terminos, s. quando percussio, seu lesio iudicetur leuis, mediocris, vel enormis præter Nauar. & Sayr. vbi supra declarant Tolet. in sum. lib. 1. c. 32. & latius Suarez de censuris, disp. 21. sect. 1. pag. 408. col. 2.

EXCOMMVNICATIONES IN BVLLA DIE COENAE DOM.

Præter Summistas in verbo excōicatio, sciendum est, quod excōicationum quarum absolutio est reseruata Summo Pontifici, quędam sunt extra dictam Bullam, quędam vero continentur in ea, quæ enumerātur, & declarantur per Summistas pręsertim per Nauar. in manuali cō fess, c. 27. tenor vero dictæ Bullę est tenoris sequentis.

IN NOMINE SANCTAE ET INDIVIDVAE TRINIT. Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Nouerint vniuersi hoc pręsens publicum transumptū inspecturi, quod Nos Marcellus Lātes Prothonotarius Apostolicus, vtriusq; Signaturę S.D. Papę Referendarius, ac Curię Causarum Camerę Apost. generalis Auditor, Romanęq; Curię Iudex ordinarius, sententiarumq; & censurarum in eadem R. Cur. latarum, ac quarumcunque Literarū Apostolicarum vniuersalis executor ab eodem S.D. N. Papa deputatus, vidimus, & diligenter inspeximus literas Apostoli. S. D. N. Pauli Diuina prouidentia Papę V. hodie, quę fuit dies ferię quintę, & Cœnę Domini solemniter more solito lectas, & publicatas, eiusque Bulla plumbea cum cordulla rubei, croceiq. colorum more Romanę Cur. pendentes, bullatas, & omni suspitione carentes, subsequentis tenoris.

PAVLVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI. Ad futuram rei memoriam.

PROEMIVM BVLLAE.

Pastoralis Rom. Pontificis vigilantia, & sollicitudo, cum in omni Christiana Republica pace, & tranquillitate procuranda, pro sui muneris officio assiduè versatur, tum potissimū in Catholicæ fidei, sine qua impossibile est placere Deo vnitate, atque integritate retinenda, & conseruanda, maximè elucet: Nimirum, vt fideles Christi

non

non sint paruuli fluctuantes, neque circũferantur omni vento doctrinæ in nequitia hominum ad circumuentionem erroris, sed oẽs occurrant in vnitatem fidei, & agnitionis filij Dei, in virum perfectũ, neq; se in huius vitæ societate, & cõione lædant, aut inter se alter alteri offensionem præbeat, sed potius in vinculo charitatis coniuncti, tanquã vnius corporis mẽbra sub Christo capite, eiusq; in terris Vicario Rom. Pontifice B. Petri successore, à quo totius Ecclesiæ vnitas dimanat, augeãtur in ædificationem, atq; ita diuina gratia adiutrice sic præsentis vitæ quiete gaudeant, vt futura quoq; Beatitudine perfruantur. Ob quas sane causas Rom. Pont. Prędecessores nostri hodierna die, quę anniuersaria Dominicę Cœnæ cõmemoratione solẽnis est, spũalem Ecclesiasticæ disciplinæ gaudiũ, & salutaria iustitiæ arma per ministeriũ summi Apostolatus, ad Dei gloriam animarum salutem solemniter exercere consueuerunt.

Nos igitur, quib. nihil optabilius est, quam fidei inuiolatam integritatem, publicam pacem, & iustitiam, Deo authore, tueri, vetustũ, & solemnem hunc morem sequentes,

1. Excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Authoritate quoq; B. Apostolorum Petri, & Pauli, ac Nostra, quoscunq; Hussitas, VVicleffistas, Lutheranos, Zuinglanos, Caluinistas, Vgonottos, Anabaptistas, Trinitarios, & à Christiana fide Apostatas, ac omnes, & singulos alios Hæreticos, quocunq; nomine censeantur, & cuiusq; sectæ existente eorũ credentes, receptatores, fautores, & generaliter quoslibet illorum defensores, ac eorundem libros Hæresim continentes, vel de religione tractantes, sine authoritate Nostra, & Sedis Apostolicę scienter legentes, aut retinentes, imprimentes, seu quomodolibet defendentes ex quauis causa publicè, vel occultè, quouis ingenio, vel colore, necnon Schismaticos, & eos, qui se à Nostra, & Romani Pontificis pro tempore, existentis, obedientia, pertinaciter subtrahunt, vel recedunt.

2. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos cuiusque, status gradus, seu conditionis fuerint: Vniuersitates verò, Collegia, & Capitula quocumque nomine nuncupentur, interdicimus ab ordinationibus, seu mandatis nostris, ac Romanorum Pontificum, pro tempore existentium, ad vniuersale futurum Concilium appellantes: necnon eos, quorum auxilio, vel fauore, appellatum fuerit.

3. Item excommunicamus, anathematizamus omnes Piratas, Cursarios, ac Latrunculos Maritimos, discurrentes Mare nostrum, præcipuè à Monte Argẽtario vsque ad Terracinam: ac omnes eorum fautores, receptatores, & defensores.

4. Item excõicamus, & anathematizamus, oẽs, & singulos, qui Christianorum quorumcunq. Nauib. tempestate, seu in transuersum (vt dici solet) iactatis, vel quoquomodo naufragium passis, siue in ipsis nauib. siue ex eisdem eiecta in mari, vel in littore inuenta, cuiuscunq; generis bona tam in nostris tyreni, & Adriatici, quàm in cæteris cuiusq; Maris Regionib. & littorib. surripuerint. Ita vt nec ob quodcunque priuilegiũ consuetudinem, aut longissimi, etiam immemorabilis temporis possessionem, seu alium quemcumque prætextum excusari possint.

5. Item

5. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, qui in terris suis noua Pedagia seu Gabellas, prærterquam in casibus sibi à iure, seu ex speciali Sedis Apostolicæ licentia, permissis, imponunt, vel augent, seu imponi, vel augeri prohibita exigunt.

6. Item excommunicamus, & anathematizamus, omnes falsarios literarū Apost. et in forma Breuis ac supplicationum, gratiam, vel iustitiam concernentium, per Romanum Pontificem, vel S. R. E. Vicecācell. seu gerentes vices eorum, aut de mandato eiusdem Rom. Pontificis signatarū, necnon falsò fabricātes literas Apost. et in forma breuis, & etiam falsò signantes Supplicationes huiusmodi, sub nomina Rom. Pontificis, seu Vicecancellarij, aut gerentium vices prædictorum.

7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Saracenos, Turcas, & alios Christiani nominis hostes, & inimicos vel hæreticos, per nostras, siue huius Sanctæ Sedis, sñ.a, & expsse noīatim declaratos, deferunt, seu transmittunt equos, arma, ferrū, filum ferri, stannum, chalibem, oīaq; alia metallorum genera, atq; bellica instrumenta, lignamina, canapem funes, tam ex ipso canape, quam alia quacūq; materia, & ipsam materiā, aliaq; huiusmodi, quibus Christianos, & Catholicos impugnant, necnon illos, qui per se, vel alios de reb. statū Christianæ Reip. cōcernentibus, in Christianorum perniciem, & damnum, ipsos Turcas, & Christianæ Religionis inimicos, necnon hæreticos in damnum Cath. Religionis certiores faciunt, illisq; ad id auxiliū, consilium, vel fauorem quomodolibet prostant. Non obstantib. qbuscumque priuilegijs quibusuis personis Principibus Rebuspublicis, per nos, & Sedem prædictam, hactenus concessis, de huiusmodi prohibitione, expressam mentionem non facientibus.

8. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedietes, seu inuadentes eos, qui victualia, seu alia ad vsum Romanæ Curiæ necessaria ducunt, ac etiam eos, qui ne ad Rom. Curiam adducantur, vel afferantur, prohibent, impediunt, seu perturbant, seu hęc facientes defendunt, per se vel alios cuiuscunque fuerint ordinis, præeminentiæ, cōditionis, & status, etiam si Pontificiali, seu Regali, aut alia quauis Ecclesiastica vel mundana præfulgeant dignitate.

9. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apost. venientes, & recedentes ab eadem, sua, vel aliorum opera interficiunt, mutilāt, spoliant, capiunt, detinent, necnon illos omnes, qui iurisdictionem ordinariam, vel delegatam a nobis, vel nostris iudicibus non habentes, illam sibi temere vendicantes, similia contra morantes in eadem Curia audent perpetrare.

10. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, seu depredantes Romipetas, seu peregrinos, ad Vrbem causa deuotionis, seu peregrinationis, accedentes, & in ea morantes, vel ab ipsa recedentes, & in his, dantes auxilium, consilium, vel fauorem.

11. Itē excommunicamus, & anathematizamus omnes interficiētes, mutilan-

mutilantes,vulnerantes,percutientes,capientes, carcerātes, detinētes, vel hostiliter insequentes S.R.E. Card. ac Patriarchas, Archiep. Episcopos, Sedisque Apost. Legatos, vel Nuncios, aut eos à suis diœcesibus, territorijs, terris, seu dominijs, ejjcientes. Nec non ea mandantes, vel rata habentes, seu præstantes eius auxilium. consilium, vel fauorem.

12 Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel per alios, personas Ecclesiasticas quascunq; vel seculares, ad Romanam curiam super eorum causis & negocijs recurrentes, ac illa in eadem curia prosequentes, aut ꝓcurantes; negociorumq; gestores, aduocatos, procuratores, & agentes, seu ēt Auditores, vel iudices super dictis causis, vel negocijs deputatos, occasione causarū vel negotiorū huiusmodi occidunt, seu quoquomodo percutiunt, bonis spoliant, seu qui ꝑ se, vel ꝑ alios directè vel indirectè delicta huiusmodi cōmittere, exeq, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel fauorē præstare non verentur, cuiuscunq; præminentiæ & dignitatis fuerint.

13 Item excommunicamus & anathematizamus omnes, tam Ecclesiasticos, q̄ seculares, cuiuscunq; dignitatis, qui prętexentes friuolam quādam appellationem a grauamine, vel futura executione literarum Apost. ēt forma Breuis, tam gratiam q̄ iustitiā concernentium necnon citationum, inhibitionum, sequestrorum, monitoriorū, processuū executorialium & aliorum decretorū à Nobis, & a Sede prædicta, seu Legatis, Nuncijs, Præsidentibus Palatij nostri & Cameræ Apost. Auditoribus, Commissarijs, alijsq; Iudicibus, & delegatis Apost. emanatorum & quæ pro tempore emanauerint, aut aliàs ad Curias seculares, & laicam potestatem recurrunt, & ab ea instante etiam Fisci ꝓcuratore, vel aduocato, appellationes huiusmodi admitti, ac literas, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciūt, que illa simpliciter, vel sine eorum beneplacito & consensu, vel examine executioni demandari, aut ne tabelliones, & notarij super huiusmodi litterarum, & processuum executione, instrumenta, vel acta conficere, aut confecta, parti, cuius, interest, tradere debeāt, impediunt, vel prohibent, ac etiam partes, seu eorum agentes, consanguineos, affines, familiares, notarios, executores, literarum, citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum, capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex ciuitatibus, locis, & regnis eijciunt, bonis spoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur, per se vel alium, seu alios, publice, vel occulte, quiue aliàs quibuscunque personis, in genere vel in specie, ne pro quibusuis eorum negotijs prosequendis, seu gratijs, vel litteris impetrandis, ad Romanam Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratia ipsas, vel literas à dicta Sede impetrent, seu impetratis vtant̄, directè, vel indirectè ꝓhibere, statuere, seu mandare, vel eas apud se, aut notarios, seu tabelliones, vel aliàs quomodolibet, retinere præsumunt.

14 Item excōicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui per se, vel alios, authoritate ꝓpria, ac de facto quarumcunq; exemptionum, vel aliarū gratiarum, & literarum Apost. ꝑtextu, beneficiales, &

decima-

decimarũ: ac aliàs causas ſpũales,& ſpũalib. annexas, ab Auditorib.& Cõmiſſarijs nrĩs,alijſq. Iudicib. Eccleſiaſticis auocant,illarumq.cauſas ipſas proſequi volẽtes,impediũt,ac ſe illarũ cognitioni, tanq̃ iudices interponunt. Quiq. partes actrices,q̃ illas cõmitti fecerunt,& faciunt,ad reuocandũ,& reuocari faciẽdum, citationes, vel inhibitiones,aut aliàs literas in eis decretas,& ad faciendum,vel cõſentiendũ,eos cõtra quos tales inhibitiones emanarunt,à cenſuris, & pœnis in illis contentis,abſolui, p ſtatutum, vel aliàs cõpellunt, vel executionem literarũ Apoſt. ſeu executorialiũ proceſſum, ac decretorum pdictorum, quõlibet impediunt, vel ſuum ad id fauorẽ, cõſilium, aut aſſenſum pſtant, ẽt ptextu violentię prohibendæ, vel aliarum prætenſionum, ſeu ẽt donec ipſi ad nos informandos,vt dñt,ſupplicauerint, aut ſupplicari fecerint, niſi ſupplicationes huiuſmodi coram Nobis,& Sede Apoſt.legitimè proſequantur,ẽt ſi talia cõmittentes,fuerint Præſidentes Cancellariarũ, Cõſiliorum,Parlamentorum,Cancellarij,Vicecancelarij, Conſiliarij, ordinarij,vel extraordinarij quorumcunq. Principũ ſecularium,ẽt ſi Imperiali, Regali,Ducali, vel alia quacunq. præfulgeant dignitate,aut Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates, Commendatarij,ſeu Vicarij fuerint.

15. Quivè ex eorum prętenſo officio, vel ad inſtantiã partis,aut aliorum quorumcunq.pſonas Eccleſiaſticas,capitula, conuentus,collegia Eccleſiarum quarumcunq. coram ſe ad ſuum tribunal Audientiam, Cancellariam, conſiliũ, vel parlamentũ, præter Iuris Canonici diſpõnem,trahunt,vel trahi faciunt,vel procurant directè,vel indirectè quouis queſito,colore, necnon qui ſtatuta, ordinationes, conſtõnes,pragmaticas,ſeu quæuis alia decreta in gñe,vel in ſpecie,ex quauis cauſa,& quouis q̃ſito,ac colore ẽt pretextu cuiuſuis cõſuetudinis,aut priuilegij, vel aliàs quõlibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint,vel factis,& ordinatis,vſi fuerint, vnde libertas Eccleſiaſtica tollitur, ſeu in aliquo lęditur,vel deprimitur,aut aliàs quouis modo reſtringitur,ſeu noſtris, & dictæ Sedis, ac quarumcunq. Eccleſiarum, iurib. quomodolibet directè,vel indirectè,tacitè, vel expreſsè preiudicatur.

16. Necnon qui Archiepos, Epos,alioſq.ſuperiores,& inferiores Prelatos,& oẽs alios quoſcumq.Iudices Eccleſiaſticos ordinarios quomodolibet hac de cauſa directè, vel indirectè carcerando,vel moleſtando eorum agentes,procuratores,vel familiares,necnon conſanguineos,& affines impediunt, quominus ſua iuriſdictione Eccleſiaſtica,contra quoſcunq.vtantur ſecundum ꝙ canones, & ſacrę Conſtitutiones Eccleſiaſticę,& decreta conciliorum generalium, & preſertim Tridentini, ſtatuunt, ac etiam eos, qui poſt ipſorum Ordinariorum,vel etiam ab eis delegatorum quorumcunq. ſñas,& decreta,aut aliàs fori Eccleſiaſtici iudicium eludentes,ad Cancellarias,& alias curias ſeculares recurrant,& ab illis prohibitiones, & mandata, etiam pœnalia Ordinarijs,aut delegatis prædictis, decerni, & contra illos exequi,procurant, eos quoque,qui hęc decernunt,& exequuntur,ſeu dant auxilium,conſilium,patrocinium,& fauorem in eiſdem.

17. Qui-

17. Quive iurisdõnes, seu fructus, redditus, & prouentus, ad nos, & Sedem Apost. & quascunq. Ecclesiasticas personas, rõne Ecclesiarũ Monasteriorum, & aliorum bñficiorum Ecclesiasticorum, pertinẽtes vsurpant, vel ẽt qriauis occasione, vel cã, sine Romani Pontificis, vel aliorũ ad id legitimam facultatem habentium, expressa licentia sequestrant.

18. Quive, Collectas, Decimas, Talleas, Prestãtias, & alia onera, clericis, prelatis, & alijs psonis ecclesiasticis, ac eorũ & ecclesiarũ Monasteriorũ, & aliorũ bñficiorum ecclesiasticorum bonis, illorumq; fructib. redditib. & prouentib. huiusmodi, absq. simili Romani Pontificis spẽli, & expssa licentia, imponunt, & diuersis ẽt exquisitis modis exigũt, aut sic imposita, ẽt à sponte dantib. & concedentib. recipiunt, Necnon, qui per se, vel alios directè, vel indirectè, prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdẽ auxiliũ, consiliũ, vel fauorẽ prẽstare non verentur, cuiuscumq. sint præeminẽtiæ, dignitatis, ordinis, condõnis, aut status, ẽt si Imperiali, aut Regali præfulgeãt dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, & alij Potentatus quicunq. ẽt Regnis, Prouincijs, ciuitatib. & Terris quoqũo Præsidentes, & Cõsiliarij, & Senatores, aut quauis ẽt Pontificali dignitate insigniti, innouantes decreta super his per sacros Canones, tam in Lateranensi nouissimè celebrato, q̃ alijs Concilijs generalib. edita, etiam cum censuris, & pœnis, in eis contentis.

19. Item excõicamus, & anathematizamus oẽs, & quoscunq. Magistratus, & Iudices Notarios, Scribas, Executores, & Subxecutores, qũolibet se interponentes in causis capitalib. seu criãlib. contra personas Ecclesiasticas, illas processando, banniendo, capiendo, seu sñias contra illas proferendo, vel exequendo, sine speciali. specifica, & expressa huius Sanctæ Sedis Apost. licentia, quiq; eiusmodi licentiam ad personas, & casus non expressos extendunt, vel alias illa perperam abutũtur, etiam si talia committentes, Consiliarij, Senatores, Præsidentes, Cancellarij, Vicecancellarij, aut quouis alio nomine nuncupati.

20. Item excõicamus, & anathematizamus oẽs illos; qui per se, seu alios directè, vel indirectè sub quocunq. titulo, vel colore, inuadere, destruere, occupare, ac detinere præsumpserint, in totum, vel in partẽ Almam Vrbem, Regnum Siciliæ, insulas Sardiniẽ, Corsicẽ, Terras circa Pharum Patrimonium B. Petri in Tuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venaysinum. Sabinensem, Marchiæ Anconitanæ, Massæ Trebariæ, Romandiolæ, Campaniẽ, & Maritimas Prouincias, illarumque Terras, & Loca, ac Terras spãlis commissionis Arnulforum, Ciuitatesq. nostras Bononiã, Cesenã, Ariminum, Beneuentũ, Perusium, Auinionẽ ciuitatẽ Castelli, Tudertũ, Ferrariã, Comaclũ, & alias ciuitates, Terras, & Loca, vel iura, ad ipsam Romanã Ecclesiã pertinẽtia, dictẽque Romanẽ Ecclesiẽ, mediatè, vel immediatè subiecta, necnon supremam iurisdictionem in illis nobis, & eidem Romanẽ Ecclesiẽ competentem, de facto vsurpare, perturbare, retinere, & vexare varijs modis presumunt, necnon adherentes fautores, & defensores eorum, seu illis auxilium, consilium, vel fauorem, quomodolibet prẽstantes.

Abso-

Absolutio soli Pontifici reseruatur.

Volẽs pñtes nr̃os processus, ac oĩa, & quæcunq. his literis contenta, quousq. alij huiusmodi processus à nobis, aut Ro. Pontifice pro tpe existentes, fient, aut publicentur, durare, suosq. effectus omnino sortiri.

Absoluere præsumentes excommunicantur.

Ceterũ à p̃dictis sñijs, nullus p al.ũ q̃ p Rom. Pontificẽ, nisi in mortis articulo cõstitutus, nec ẽt tunc nisi stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo, cautione p̃stita, absolui possit, ẽt p̃textu quarũuis facultatum, & indultorum, quibuscunq. p̃sonis Ecclesiasticis, secularib. & quorumuis Ordinũ, ẽt Mendicantiũ, ac militiarũ, regularib. ẽt Ep̃ali, vel alia maiori dignitate p̃ditis, ipsisq. Ordinib. & eorũ Monasterijs, Conuentibus, & Domib. ac Capitulis, Collegijs, Cõfraternitatib. Cõgregationib. Hospitalib. & locis pijs, necnõ laicis, ẽt Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentib. per nos, & d. Sedem, ac cuiusuis Concilij decreta, verbo, literis, aut alia quacunq. scriptura, in genere, & in specie concessorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum.

Quòd si fortè aliqui contra tenorem præsentium, talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui absolutionis beneficium impendere de facto præsumpserint, eos excommunicationis sententia innodamus grauius contra eos spiritualiter, & temporaliter, prout expedire nouerimus, processuri.

Papæ Absolutio non comprehendit eos, qui à præmissis non destiterint.

Declarantes, ac protestantes quamcunq. absolutionem, ẽt solẽniter p vos faciẽdam, p̃dictos excõicatos sub pñtib. comprehensos, nisi prius à præmissis, cum verò proposito vlterius similia non cõmittendi, destiterint, ac quoad eos, qui cõtra Ecclesiasticã libertatem, vt præmittitur, statuta fecerint, nisi prius statuta, ordinationes, constõnes, pragmaticas, & decreta huiusmodi, publicè reuocauerint, & ex Archiuijs, seu capitularib. locis, aut libris, in quib. annotata reperiuntur, deleri, & cassari, ac nos de reuocatione huiusmodi certiores fecerint, eos nõ cõprehendere, nec eis aliter suffragari, quin ẽt per huiusmodi absolutionẽ, aut quoscunq. alios actus contrarios, tacitos, vel expressos, ac ẽt p patiẽtiam, & tolerantiam nostram, vel successorũ nostrorũ, quantuncunque tpe cõtinuatam, in præmissis oĩb. et singulis, ac quibuscunq. iurib. Sedis Apostolicæ, ac S.R.E. vndecunque, et quandocunque quæsitis, vel quærendis, nullatenus præiudicari posse, aut debere.

Non obstantib. priuilegijs, indulgentijs, et literis Apost. gñalibus, vel sp̃alib. supradictis, vel eorum alicui, seu aliquib. alijs, cuiuscunque ordinis, status, vel condõnis, dignitatis, et præeminentiæ fuerint, ẽt si vt præmittitur Pontificali, Imperiali, Regali, seu quauis Ecclesiastica, et mundana p̃fulgeant dignitate, vel eorũ Regnis, Prouincijs, Ciuitatib. seu Locis à prędicta Sede, ex quauis causa, ẽt per viam contractus, aut remunerationis, et sub quauis alia forma, et tenore, ac cũ qbusuis clausulis, ẽt derogatoriarũ derogatorijs, concessis, ẽt continentib. quod excommunicari, anathematizari, vel interdici non possint per literas Apostoli

eas,non faciētes plenā,& exp̄ssam,ac de verbo ad verbū,de indulto huiusmodi, ac de ordinib. locis,noīb. proprijs, cognominib.& dignitatib. eorū,mētionē,necnō ꝯsuetudinib. ēt īmemorabilib. ac p̄scriptionib.q̄tumcunq.lōgissimis,& alijs q̄buslibet obseruantijs,scriptis,vel nō scriptis,p q̄ cōtra hos nostros p̄cessus, ac sn̄ias quominus includanī,in eis se iuuare valeāt, vel tueri. Quæ oīa, quo ad hoc eorū oīum tenores,ac si de verbo ad verbū,nihil penitus omisso insererenī,p̄ntib.,p exp̄ssis hn̄tes,penitus tollimus,& oīnò reuocamus, cęterisq. cōtrarijs q̄buscunq.

Vt verò p̄ntes nr̄i processus ad publicā oīum notitiā facilius deducatur,chartas,seu mēbranas Processus ipsos cōtinentes Valuis Ecclesiæ S.Io.Lateranēsis, & basilicę Principis Apostolorum de Vrbe, appendi faciemus. Vt ij,quos processus huiusmodi concernunt,quod ad ipsos non peruenerunt,aut ꝙ ipsos ignorauerint, nullam possint excusationem prætendere,aut ignorantiam allegare, cum nō sit verisimile,id remanere incognitum,quod tam patenter omnibus publicatur.

Insuper,vt processus ipsi,& p̄ntes literæ,ac oīa,& singula in eis contēta eò fiant notoria,quo in plerisq; Ciuitatib. & locis fuerint publicata: Vniuersis,& singulis Patriarchis,Primatib, Archiep̄is,Ep̄is,& locorum Ordinarijs,& Prælatis vbilibet cōstitutis,p hæc scripta cōmittimus,& ī virtute S.obedientię districtè præcipiendo mandamus, vt p se, vel aliū, seu alios,præsentes literas, postquam eas receperint,seu earū habuerint notitiam semel in anno,aut si expedire viderint,etiam pluries in Ecclesijs suis, dū in eis maiori populi multitudo ad diuina cōuenerit,solēniter publicēt,& ad Chr̄i fideliū mentes redeant,nuncient,& declarent.

Quicunque audiunt confessiones apud se has literas habeant.

Cæterū Patriarchę,Archiep̄i,Ep̄i,alijq.locorū Ordinarij,& Ecclesiarū Prælati,necnō Rectores, cæteriq. curā aīarū exercentes,ac presbyteri sęculares, & quorūuis ordinū regulares ad audiendas peccatorum confessiones,quauis authoritate deputati,transumptū p̄ntium literarū penès se habeant easque diligenter legere,& percipere studeant.

Volentes earumdem p̄ntium transumptis, ēt impressis Not.publici manu subscriptis,& sigillo Iudicis ordinarij Rom.Cur.vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eandem prorsus fidem in iudicio,& extra illud,vbiq; locorum adhibendam fore,quæ ipsis præsentib.adhiberetur si essent exhibitæ,vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ excōmunicationis, anathemationis, interdicti, innouationis, innodationis,declarationis,protestationis,sublationis,reuocationis,commissioni-,mādati, & voluntatis infringere,vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei,ac Beatorum Petri,& Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S.Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1605. Decimo Kal. Aprilis Pontificatus Nostri Anno primo.

P.Card.Prodat. M.Vestrius Barbianus.

S.de Vrsinis.

Regi-

Registrata apud Marcellum Secretarium.

Anno a Natiuitate D.N. Iesu Christi Millesimo sexcentesimo sexto Indict. quarta die verò uigesimatertia mensis Martij Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Pauli Papæ V. Anno eius primo, supradictæ literæ apostolicæ affixæ, & publicatę fuerunt ad valuas Basilicarũ Principis Apost. S. Ioannis Lateran. & in acie Campi Floræ per nos Bernabeum Politum & Bernardinum Mazzatellum S.D.N. Papæ Cur.

Io. B. Bagni. Mag. Curs.

Quibus quidem literis diligenter inspectis, illas ad requisitionem, & instãtiam Mag. D. Prosperi Farinacij S.D.N. Papę, & Cam. Apost. Procuratoris Fiscalis, per D. Hieron. Fabrium nostrum, & de Curia Not. publicum infrascriptum transumi, & exemplari, ac in hanc publicam transumpti formam redigi mandauimus, decernentes, & volentes, vt huic præsenti transumpto, iuxta earundem Literarum, & decreti in eis appositi formam, continentiam, & tenorem, de cętero plena, & indubitata fides adhibeatur vbique locorum, ac si ipsę Literę originales exhibitæ, vel ostensæ forent. Quibus omnibus, & singulis authoritatem nostram ordinariam, ac decretũ interposuimus, & interponimus per pręsentes. In quorum fidem pręsentes Literas atque pręsens publicum Instrumentum transumpti exinde fieri, & p Impressores Camerales imprimi, ac per dictum nostrũ, & curiæ nostræ Not. infrascriptũ subscribi, & publicari mandauimus, nostriq; soliti sigilli impressione muniri iussimus, & fecimus Dat. Romę in ędibus nostris, anno à Natiuit. D.N. Iesu Christi, 1606. Indict. quarta, die vero 23. Mensis Martij, Pont. autẽ B. D. N. D. Pauli Diuina prouidentia P. P. V. Anno eius primo. Præsentibus ibidem DD. Laureto, Bersico, & P. Ant. Catalono d. Cu. nostræ Not. & corã nobis scribis testibus ad præmissa omnia, & singula vocatis speciãliter atque rogatis. Locus † sigilli.

Marcellus Lentes Audito.

Hieronymus Fabrius Cur. Caus. Cam. Ap. Not. et Mens.

EXEMPTIO.

PRAETER Summistas sciendum est. Pium 4. Episcopis residentibus cõcessisse, vt iurisdict. habeant contra clericos sæculares, & ẽt Regulares extra claustra degentes quomodolibet exẽptos vt in eius cõstitutione incip. De salute §. & insuper fol.... in bull. & infra in verbo Residẽtia: quę facultas postea per Conc. Trid. fuit in pluribus ampliata siquidem dicti concilij vigore possunt episcopi, seu Archiepiscopi contra exẽptos procedere tanquam Apostolicæ Sedis delegati in infrascriptis.

Et primo cõpellere opportunis remedijs, vt lectio sacræ scripturę habeatur in monasterijs monachorũ, vbi cõmode fieri põt, si Abb. in hoc negligentes fuerint ses. 5. de ref. c. 1. 2. puidere vt Plebani, Parochi, & alij curam animarum habentes, per se, vel p alios, plebes sibi cõmissas, pro sua, & earũ capacitate pascant salutarib. verbis, diebus saltem Dominicis, et festis solẽnib. et si ipsæ ecclesiæ essent nullius diocœsis, Archiepiscopi id præstare debent vt delegati d. ses. 5. c. 2. post. princ. 5. Procedere

contra p̄dictores ēt ſpāli priuilegio exēptos, qui hæreſes prædicarent.d. c.2.circā finē.Quartò Deputare Vicarios,et prouidere ne aīarū cura negligatur in eccleſijs ēt exēptis eorū,q priuilegia,indulta,aut deſpenſationes hn̄t de nō reſidendo ſeſs.6.c.2. Quintò Viſitare,punire,et corrigere clericos ſeculares priuilegiatos,vel regulares extra monaſteria degētes, ſi deliquerint d.ſeſs.6.c.3.VI.Viſitare,corrigere,et emēdare toties,quoties opus fuerit, Capitula exēpta ead.ſeſ.6.c.4. ēt qn̄ extra viſitationē ꝓcedit iuxta p̄ſcriptū,c.6.ſeſ.7.25.de ref.VII.Examinare vniones à 40.annis citra factas ſeſ.7.c.6.VIII.Viſitare quaſcunq.eccleſias,qūolibet exēptas,et ꝓuidere,vt reparent̄,d.ſeſ.7.IX. Cognoſcere cauſas mercedum miſerabiliū pſonarum ead.ſeſ.6.c.14.X.Viſitare hoſpitalia iuxta formā cle.qa cōtingit,de relig.dom.ead.ſeſ.c.14.XI.Cognoſcere de ſurreptione,et obreptione abſolutionū cōceſſarum alicuius publici crīs,vel delicti,de quo ipſe ingrere cæperat,aut remiſſione pœnæ,ad q̄ criōſus p eū cōdemnatus fuerat,ſeſ.23.c.5.XII.Cognoſcere,et punire exceſſus clericorum ſecularium exēptorum,q alias ſuæ iuriſdōni ſubeſſent,tā in viſitatione,q̄ extra viſitationē, dummodo in ſuis eccleſijs reſideāt, ſeſs.14. c.4.XIII.Cōuertere in diſtributiones quotidianas tertiā partē fructuū ēt dignitatū,canonicatuū,pſonatuū,portionū,et officiorū Cathedraliū, et collegiatarū eccleſiarū,in qb nullæ ſunt diſtributiones,vel ita tenues vt veriſimiliter negligātur,ſeſs.21.et 22.c.3. XIV. Præſcribere Dignitatib.pſonatib.et Off.cathedraliū,et collegiatarum eccleſiarum cōpetens ſeruitium ab eis pſonaliter adimplēdum,ꝓ diſtributionib.lucrādis, d.c. 3.ſeſs.22.XV.Nouas parochias erigere,et in erectis miniſtrorum numerum,ꝓut opus fuerit augere ſeſ.21.c.4.et vniones facere ea.ſeſ.c.5.illaſq. q̄ à 50.annis circa factæ ſunt,reuidere,et examinare ſeſ.7.c.6.XVI.Coadiutores dare Parochis minus idoneis ſeſ.21.c.6.XVII.Trāſferre bn̄ficia.et eccleſiarū refectionē ꝓcurare d.ſeſ.21.c.6.XVIII.Cōmēdata monaſteria in qb. nō viget regularis obſeruātia,et bn̄ficia q̄cunq.qualitercunq.cōmēdata viſitare,et curare,vt reficiant̄, q̄ reſtauratione indigēt, vt aīarum cura,et alia debita obſeqa rectè exerceant̄, ſeſs.21. c.8.XIX. Viſitare,et corrigere Regulares in cōmēdatis monaſterijs in qb.regularis,obſeruātia viget, reſidentes, q ſcd̄m eorū inſtituta nō viuunt,ad ſuperiores admoniti intra ſex mēſes nō fecerint,et correxerint,d.c. 8.ſeſ. 21.XX.Cognoſcere,an diſpenſationib.q̄ à Sede Apoſt.concedūtur,et in cōmutationib.vltim.voluntatum p̄ces veritati nitant̄, ſeſ.22.c.5.et 6. XXI.Exeq oēs pias volūtates,ſeſ.22.c.8.XXII.Viſitare Hoſpitalia,Collegia,Cōfraternitates laicorum,ēt quas ſcolas vocāt, nō tn̄, q̄ ſua regū immediata protectione ſunt,ſine eorum licentia,Mōtes pietatis,ac oīa loca pia,d.cap.8.ſeſ.22.XXIII.Notarios examinare, et ſuſpendere, ſeſs. 22.c.10.XXIV.Viſitare eccleſias exēptas,et q̄ in nullius die eſſe dn̄r ſeſ. 24.c.XXV.In oīb.quæ ad viſitationem, et morum correctionem ſpectant,procedere ſeſs.24.c.10. XXVI. Procedere contra Capellanos regios,et hn̄tes titulum Prothonotariatus, et contra oblatos Militiarum, et hoſpitalium, prꝫterquam eos, qui actu inſeruiunt ſeſs. 24. capit. 11.

XXVII.

XXVII. Prohibere ne in cõsequutione possessionis bñficiorũ, canonicatuũ, &c. interueniãt solutiones, pmissiones, & alia sapientia simoniã, & turnorũ lucra, q̃ in vsus pios nõ conuertuntur, ses. 24. c. 14. XXVIII. Redigere in Cõgregatione Monasteria Sedi Apost. immediatè subiecta, si ipsi Religiosi negligẽtes fuerint, & hoc faciãt Archiepi in prouincia, & si nec ad Metropolitani, instantiã se redegerint, epis subiaceant, in quorũ diœcesi sunt, ses. 25. de regu. c. 8. XXIX. Monasterijs monialium Sedi Apost. immediatè subiectis pesse, d. ses. 25. c. 9. XXX. Procurare in monasterijs sibi non subiectis, vt monialiũ clausura restituatur, vbi violata est conseruetur iux. ca. periculoso, de stat. regul. in 6. renouatũ, ses. 15. de regul. ca. 5. XXXI. Rescindere cõcessiones iurispatronatus ex augmẽto dotis, vel alia simili cã à 40. annis citra acqsitas, & in posterum acquirẽdas ses. 15. de ref. c. 9. XXXII. Procedere, & punire Cõcubinarios, post q̃ admoniti non resipuerint iux. formam traditam, ses. 25. de ref. c. 14.

Quib. sic vnũ recollectis sciendũ est pterea extare constõnem S. D. N. Clem. viij. super executione decreti Conc. Trid. sess. 25. c. 14. contra regulares non subditos epo, intra claustra degentes, & extra ea ita notoriè delinquentes, vt populo scandalo sint, an contra eorũ superiores illos punire negligentes, aut impunitos ad alia suorum ordinũ loca trãsmittentes, vel transmissos ad locum, in quo deliquerunt, non reuocantes, Romę publicatam die 18. Martij 1596. tenoris sequentis:

Suscepti muneris ratio postulat, vt ea, q̃ in Sac. Trid. Conc. prouide cõstituta sunt, ab ijs, ad quos spectat, inuiolatè obseruari curemus. Maturo sanè cõsilii ipsius Concilij decreto prouisum est, vt quicunq. regularis non subditus epo, intra claustra degens, extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit, Epo instante, à suo superiore intra tps ab Epo pręfigendum, seuerè puniatur, & superior de punitione Epm certiorem faciat, sin minus, ipse à suo item superiore officio priuetur, et delinquens ab episc. puniri possit. Verum, qa experientia compertum est interdum in huiusmodi decreti executione nimis remisse procedi cũ n. eps, instat aliquẽ regularẽ, eo, quo supradictum est, modo, delinquentẽ, à suo superiore puniri, sępè fit, vt superior regularẽ delinquentẽ, ad ad alia suorum ordinum loca, extra epi diœcesim, ex industria impunitum transmittat, atq; etiam ipse aliqñ ad aliàs prouincias se conferat, nec vlterius super delinquentis excessib. inquirat, et de eius punitione Episc. certiorem reddat. Vnde nec Regularis delinquens tunc ab epo puniri põt, cum extra ipsius diœcesim existens, nec superior, qui delinquentem corrigere negligit, officio priuatur. Nos pro Pastoralis nostra solicitudine, præfati decr. executioni, quantũ cum Dño possumus, fauore, et premissis malis (vt par est) opportuno aliquo remedio occurrere volentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Card. prædicti Concilii interpretatium sñe: Motu proprio, et ex certa scia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura constitutione omnibus, et singulis cuiuscunque ord. nis, et instituti regularium, etiam mendicantium superiorib. in virtute sanctę obedientię, et

ſub indignationis nřæ,ac priuationis dignitatū, & officiorum p eos obtentorum,eo ipſo incurrēdis pęnis,pcipimus,& mandamus,vt iuxta pdictum decretum,qlibet ipſorum, regularem non ſubditum ep̄o intra clauſura degentē,& extra ea ita notoriè delinquentē,vt populo ſcandalo ſit,ep̄o inſtante intra tp̄s ab ep̄o præfigendū,ſeuerè puniat,ac de punitione ep̄m certiorem faciat, & aliàs decretum ipſum in oīb.& per oīa exequatur. Cæterum ſi ſuperior in regularē delinquentem nō aīaduerterit, quinimo ſi illum impunitū ad alia ſuorum ordinum loca, extra epiſc.diœceſim,vt pfertur,tranſmiſerit,volumus,& ſimili motu,atque authoritate decernimus, vt ſuperior inſtante ep̄o, intra terminum,ab ep̄o prefigendum, & ſub eiſdē indignationis nřæ,ac priuationis dignitatum, & officiorum obtentorum, necnon & ſub inhabilitatis ad illa,& alia in poſterū obtinenda,ac vlterius priuationis actiuę,& paſſiuę vocis ad quas à nemine preterquā à nobis,& à Rom.Pontifice pro tp̄e exiſtēte reſtitui poſſit, ipſo facto ſimiliter incurrendis pœnis, ipſum regularē delinquentem à loco, ad quē tranſmiſſus fuit reuocare,& in ꝙ deliqt, cōſtituere,ſeu ſiſtere teneatur. Qđ ſi hoc ēt facere pretermiſerit,p pñtes ſimiliter ſtatuimus, vt ordinarius loci ad quem regularis delinquens tranſmiſſus fuerit, ſuper præmiſſis ab ipſo ordinario loci,in quo deliqt, ſimiliter reqſitus,vel aliàs de illius delicto informatus,vt pfertur,tāquā ſedis Apoſt.delegatus prędictum Concilij decretum oīnò exequi,& in regularem delinquentem ſeuerè aīaduertere poſſit, & debeat. Decernentes ſic, & nō aliter p quoſcunq.iudices,& Cōmiſſarios quauis authoritate fungentes, etiā eiuſdem Ro.Eccleſię Card & Cauſarū Palatij Apoſt. Auditores,ſublata eis,& eorū cuilibet quauis aliter iudicādi,& interp̄tandi facultate,& authoritate,vbiq.iudicari,& diffiniri debere,irritū quoq.& inane,quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter,vel ignoranter cōtigerit attentari. Non obſtantibus, &c.

Iuriſdictio ordinariorum eſt fundata in iure cōi c.omnes baſilicę 16. q.7.cap. cum perſonæ de priuileg.in 6.ſuper omnes de diœceſi exceptis exemptis,c.ſanè,& ibi glo.de exceſſ.prelat. & propriè Sedis Apoſtolicæ eſt eximere, gl.in c. 1. ver.exemptionis de priuileg.in 6.qui exempti in multis caſib.iuriſdictioni epiſcoporum ſubijciuntur gl.in d.c.1.in ver. inſtituta,& in clem.2.c.fi.in ver.puniri de pœn.et remiſſ.et quando priuilegium non extendatur contra ordinarium eſt tex.in c. Ne aliqui de priuileg.in 6.et quando ex verbis priuilegiorum diſcerni poſſit,ſi ordinariorum iuriſdictioni ſit derogatum vide tex.in c.ex parte de priuileg. et in c.Si Papa eo.tit.lib. Maſcard. de probatio. concluſ.713. An autem pendente lite inter epiſcopum,et aliquem ex ſuis clericis,exemptus exiſtat clericus ab ipſius epiſcopi iuriſdictione,notabiliter declaratur per Guliel. Caſſad.dec.5.ſub tit.de priuileg.

FABRICA SANCTI PETRI DE VRBE.

PRęter Summiſtas ſciendū eſt, quod licet Epiſcopi de iure ſint executores piarū voluntatum,c.3. et c.tua nobis,et ibi Doct.pręſertim Couar. plures

plures explicans assertiones de test. ēt tanq̄ Sedis Apost. delegati Conc. Trid.sess.22. de ref.c.8. in prin. Id ēt agere valet officium Reuerendę Fabricæ S.Petri,& extat Pij V.Bullæ applicationis Fabricæ medietatis relictorum piorum non exactorum per triennium, sub Dat. Romæ XI. Kal.Ianuarij 1596.fol.1605.in Bullario incip.Exigit,& infra.

Hinc est,qđ nos,qui nuper accepimus,ꝙ tā in alma Vrbe nostra q̄ in alijs Ciuitatib.Terris,Dñijs,locis,& Regnis,reperiuntur multa legata à pijs testatorib.facta ad effectū celebrationis Missarū, & recitationis Diuinorum officiorum, necnō erogationis eleemosynarū diuersis Ecclesijs,Monasterijs, Hospitalib.& alijs pijs locis,ipsaq.legata hæredum auaritia, seu aliàs ꝑ triennium retroactum executioni debitæ demādata nō fuerint,volētesq.&c.De Apost. ptātis plenitudine Deputatis, & Collegio huiusmodi,si & postq̄ iuxta tenorē priuilegiorum,& facultatum sibi cōcessarum legata huiusmodi executioni debite demādari fecerint, vnā illorū medietatē,reliquā vero loco,cui legata fuerint,applicamus, & appropriamus. Decernētes,&c.Sicq.ꝑ quoscunq.iudices,&c.Super qua Bulla,& alijs dubiis æditæ fuerunt declarationes sequentes.

Declarationes facultatum Reuerendæ Fabricæ S. Petri de Vrbe factæ ab *Illustriss.* Deputatis d. Fabricę in Vrbe residentib.super interpretatione eis concessa dubiorum occurrentium circa priuilegia d. Fabricæ,ad tollendas difficultates,quæ sæpè in cōtrouersijs iudiciorum corā eius Commissarijs, & Iudicib. oriuntur,ac faciliori litium expeditione infrascripta declaranda,& interpretanda duxerunt,videlicet.

Qm̄ iuxta priuilegia eidem Reuerendę Fabricę cōcessa de legatis hereditatib. & pijs dispositionib. certis ad fauorem piorum locorum, Ecclesiarum, & Ecclesiasticarum personarum, pro vnà vice, & sine onere,aut cum eo relictis, & factis, q̄ intra annum ab heredib.seu aliàs grauatis realiter adimpleta,non fuerunt vsq.ad triennium computandum à die mortis, quinta pars tantum ad ipsam fabricam spectat,lapso vero triennio,si adhuc adimpleta nō sint, eidem Fabricæ medietas debetur. Declaramus medietatem huiusmodi pariter à die mortis dictorum testatorum,& disponentium ipsi fabricæ debitam esse,seruandamq.fore in his Bullam fel.rec.Pij Papę V.sub Dat. 11.Kal.Ianuarij,1569.quā generaliter de omnib.pijs relictis intelligendam esse significamus,& interpretamur,& predicta etiam locum habere in relictis similib. quæ intra statutum à testatore, & disponente tempus satisfacta non sunt,vt eo lapso triennium intelligatur cucurrisse à die mortis.

Annua vero pia legata,& disposita pijs locis,Ecclesijs,& Ecclesiasticis ꝑsonis certis, & noīatis cū onere celebrationis missarum,Diuinorū Officiorum, erogatione eleemosynarū, aut similium in ꝑpetuum,aut ad certū tp̄s,seu statutis quibusdā dieb.in anno, vel hebdomada ꝑ quorum adimplemento bona, seu ēt redditus perpetui,aut ad tp̄s relinquūtur:& heredem, seu aliorum, qui ad id quomodolibet obligati,erant, aut tenebantur,auaritia,pro preterito adimpleta cum effectu,non sunt tunc redditus, & relicta huiusmodi hucusque decursa,& realiter non

soluta fabricæ debeātur. In futurum vero decurrenda ipsis legatarijs cũ onere iniuncto applicentur, vt hactenus obseruatum est.

Qñ vero bona, seu annui redditus, & introitus a monasterijs, capitulis, Capellanis, seu alijs legatarijs pręcepi, & exacti sunt, ac pcipiuntur, & exigunt pro dicta, celebratione Missarũ, & diuinorũ off. in perpetuũ, aũt ad tps vt sup. & Missæ huiusmodi, aut diuina off. in toto, vel in parte ab ipsis legatarijs celebratę non fuerunt, vel celebrari desierunt, aut ēt minimè celebrantur pp ipsorum legatorum negligentiam, seu impotētiā nempe, quod maior sit numerus missarum, q̃ Sacerdotũ, huiusmodi relicta pro rata Missarum et diuinorũ Officiorũ, sic per Negligentiā, seu impotentiā omissarũ, ad Fabricā ipsam deuoluta esse declaramus. Dantes facultatem ministris a nobis deputatis, seu ab illis ad hęc spāliter substitutis, vt cũ legatarijs, aut aliàs obligatis, ad quos spectat, si eis melius expedire videbitur, pro pręterito tantum desuper componere valeant.

Si aũt ipsi legatarij, quib. à principio redditus, & bona huiusmodi relicta sunt ex instituto, et obseruantia regalę, taliũ relictorum incapaces erant, aut à principio quidem capaces existebant: sed pp regulæ mutationem imcapaces effecti sunt, inhęrendo d. Fabricę priuilegijs, aut declarationib. aliàs facti, p̄sertim sub die 28. Martij 1589. Declaramus huiusmodi, q̃ à principio psonis incapacib. facta sunt, siue ex post facto incapaces sunt redditi, nō ad hæredes grauatos, seu aliàs obligatos spectare, seu vti caduca ab eis vindicari posse, sed ad Fabricā ipsam nedum in vim instōnis, sed ēt substōnis, & fideicommissi, tanq̃ incerta effecta spectauisse, et spectare, & sub priuilegijs ipsius Fabricę cōprehendi, prout etiam quę fortè ex quacumq. causa à legatarijs ipsis ēt capacibus recusata, et non acceptata, fuerunt, ac recusantur, & non acceptantur.

Similiter annua pia legata pro pauperibus puellis nuptui tradendis, quæ amore Dei, seu aliàs ratione animæ, non autem effectu sanguinis, aut remunerationis seruitiorum facta erunt, si per aliquot annos ab hęredibus, aut alijs grauatis neglecta fuerint, nec effectualiter, persoluta, seu deposita, etiam si fortè per dictos hæredes, aut grauatos huiusmodi puellarum electio facta foret pro annis, & temporibus decursi, ad Fabricam ipsam pertinere declaramus. Decurrenda vero in futurum pro pauperibus huiusmodi puellis maritandis etiam antea electis, vt pręfertur, integra cōcedantur, nisi in totum incerta essent, ita vt ad Frabicam, iuxta priuilegia, omninò spectarent, prout etiam eidem Fabricæ competunt omnia alia pia legata incerta, & maximè pro malè ablatis relictas, ita vt etiam ab ordinarijs locorum si fortè ad eos peruenerint, vindicari valeant iuxta priuilegia prædicta.

Insuper quia, vt accepimus, sępè huiusmodi legata, & pię dispōnes, p constructione Monasteriorum, Hospitalium, Capellarum, aut pro sustentatione ecclesiasticarũ personarum sæcularium, seu regaliũ, tam virorum, q̃ mulierum, & similium, nec intra, vel post triennium, hæredes ea adimplere curāt, ex qb. si quinta, aut medietas respectiuè p Fabrica detrahat, opera ipsa aut in totũ negliguntur, aut sine debita perfectione

inchoata

inchoata remanēt, nec defunctorū voluntas, vt par est, obseruatur. Quo vt huic incōmodo, quātum fieri pōt, occurramus, & hæredib. ac alijs obligatis oīnò fraudis occasio auferat dum huiusmodi legatorū solutionē, & executionē procrastinare solent, vt interim dictorū priorum relictorū fructus pcipiant ad quorū restōnem nō teneri ptendunt, & p capitalis solutionem satisfecisse testorum voluntati cōtendunt. Iccircò declaramus dictos hęredes, seu alios grauatos teneri, & obligatos existere ad fructus huiusmodi legatorū psoluendos, à die mortis, quos realiter ex relegata, seu alia relicta pceperunt, aut pcipere poterunt, si res hmōi sui natura, aut alia fructifera sit, ita tñ, vt in posterū fabricæ non quinta, aut medietas relicti, sed fructus ipsi talis relicti persoluantur. legatum vero ipsum integrū p profectione dicti pij relicti consignetur, & reseruetur.

Pręterea, qa sępè cōtingit pia huiusmodo legata, & dispōnes pro constōne Monasteriorū, Hospitalium, seu Ecclesiarum, & similiū relictorum, debitæ executioni demandari nō posse pp aliquod facti, seu iuris impedimentū, qa nēpè pecunia relicta ad cōstruendum Monasterium nō sufficit, aut in loco a testatore designato ædificari non pōt, seu ēt licētia ab Epō, aut alio Superiore obtineri nequit: cum æquū non sit, vt piū opus huiusmodi ppea deseratur, sed potius in aliud de iure cōmutandum veniat declaramus, vt grauatis certus cōpetens terminus præfigatur, arbitrio Iudiciū pro impedimētis huiusmodi realiter, & cū effectu remouendis, aut pro obtinēda à Sede Apost. cōmutatione talis pij relicti, & dispōnis. Qd si terminus elapsus, & impedimenta remota nō fuerint, aut cōmutatio obtēta nō sit, tunc legatū ipsum integraliter à Fabrica exigatur, proindè ac si ad fabricæ vtilitatē deuolutio facta fuisset.

Cum vero interdum eo vsq. habendi cupiditas accrescat, vt non vereantur multi hæredes, & legatarij scripturas falsas fabricare, priores datas confringere, aut aliàs, fabricam ipsam defraudare, Declaramus contra huiusmodi falsarios, complices, aut quouis modo culpabiles, omnibus, iuris, & facti remedijs procedi debere, etiam declarando eos in cēsuras Ecclesiasticas, & pœnas incidisse, multas, & pœnas ad fabricę vtilitatem conuertendas fore, iuxta eiusdem fabricę priuilegia.

Tandē teneri hęredes, qui intra statuta à iure tpa, bonorum hęreditariorum legitima inuentaria non confecerunt, ad integram solutionē faciendam legatorum, & piorum relictorum, quoties iuxta eiusdē fabricæ priuilegia, in foro iudiciali conuenti fuerint, neque sub prętextu, quod hæreditas soluendo non sit, excusari posse, quominus ēt vltra vires hęreditarias teneātur, Cū. n. sine inuentarij confectione hęreditates adeundo, aut in eis se ipsos immiscendo, cū legatarijs quasi contraxisse videantur, non debēt bñficio legis par frui, quā contemnendā esse censuerunt, nisi à S.D.N. restitutionem in integrum aduersus lapsum temporis ad inuentarij confectionem concessi forsant obtinuerit.

Ne aūt de prędictis vllo vnquam tpe dubitari contingat, & vt iustitiam indifferenter oībus cuiuscunq. gradus, et conditionis existunt, ministretur, iussimus, et mandauimus hanc nostrā declarationem etiam

per

quibuſcunq; beneficijs Eccleſiaſticis curã animarum habẽtibus,proui deri cõtinget,publicã Orthodoxę fidei profeſſionẽ facere,ſeque in Ro manę Eccleſię obedientia pmãſuros,ſpõdere & iurare teneatur: Nos volentes ẽt per quoſcunq; quibus de monaſterijs,Conuentibus,Domi bus,& alijs quibuſcunq; locis.Regulariũ quorumq; Ordinum ẽt Militarũ, quocunq; nomine, vel titulo prouidebitur, idem ſeruari, & ad hoc,vt vnius eiuſdẽ fidei profeſſio vniformiter ab omnib. exhibeatur, vnicaq;,& certa illius forma cũctis innoteſcat, noſtrę ſollicitudinis par tes in hoc alicui minime deſiderari, formã ipſam pſentibus annotatã publicari,& vbiq; gentium per eos,ad quos ex decretis ipſius Concilij, & alios pdictos ſpectant, recipi,& obſeruari,ac ſub pęnis p Concilium, ipſum in contrauenientes latis,iuxta hanc & non aliã formam, profeſſionẽ prædicta ſolemniter fieri authoritate Apoſtolica tenore præſentium directè precipiendo mandamus huiuſmodi ſub tenore.

Qui Sũmus Pont.de ea emittenda in ordinatione,& pmotione Doctorũ,& p alios cuiuſuis artis,& facultatis pfeſſore altera eius cõſtit. puidit eodẽ die,& anno incip.In ſacroſancta,fo.819.in bullar. Videlicet.

In ſacroſancta Beati Petri Principis Apoſtolorum Cathedra, meritis licet imparibus,hiſce procelloſis millitantis Eccleſię tẽpeſtatib. conſtitutos,plurimum nos oportet eſſe ſollicitos,vt Domini gregem curæ noſtrę cõmiſſum non ſolũ ab apertis rapaciũ luporum vndecunq; caudis obſtrepentium inſultibus,ſed ẽt à magis formidoloſis peſtiferarum vulpecularum domi latitãtium inſidijs,p prouidũ paſtoralis officij miniſterium,ipſo Domino cooperante,pſeruemus,ac illis oẽs nocendi occaſiones,quãtũ cũ Deo poſſumus, vbilibet auferamus.Cum itaq; iuxta notum Sãctiſſimi Vatis oraculũ,timor Domini,ſiue quo vera Religio,& Catholicæ fidei puritas nullibi reperitur;ſapientiæ ſit initiũ,& q, vel in ſcientijs pficere,vel eas alios docere parãt,ſupremũ illum ſapientiæ parentem,benignũq; largitorem deuoto ſanæ fidei obſequio demereri,vtraq; ſincerę Religionis pietate ſibi cõciliare debeãt.Iccirco hanc fidei puritatẽ,ſciẽtijs,doctriniſq; quibuslibet tum tradẽda,tum addiſcẽdis,tanq̃ neceſſariã baſim,cõſtituere,& ne ſimplicia nunuullorum adoleſcentium res nouas audiendi cupidorum,ingenia,in nauſtagos blandictium hæreſum ſcopulo imprudenter impingãt occurrere cupientes, Motu pprio, et ex certa ſciã noſtra ac de Apoſt.ptãtis plenitudine, qđ deinceps nullus Doctor, Magiſter, Regens, vel alius cuiuſcunq.artis,et facultatis profeſſor,ſiue Clericus,ſiue Laicus, ac Secularis, vel cuiuſuis Ordinis Regularis ſit, in qbuſuis ſtudiorũ gñaliũ Vniuerſitatib. aut Gymnaſijs publicis,aut alibi ordinariã,vel extraordinariã Lectoris Cathedrã aſſeq,vel iã obtentã retinere,ſeu aliàs Theologiã,Canonicã, vel ciuilem cenſurã, Medicinam,Philoſophiã,Grammaticã,vel alias liberales artes,in quibuſcunq.ciuitatib. Terris, oppidis,ac locis,etiam in Eccleſijs,Monaſterijs, aut conuentibus Regularium quorumcunq.publicè, vel priuatim quoquomodo profiteri, ſeu lectiones aliquas,in facultatib.huiuſmodi habere,vel exercere. Neq. Doctores ipſi, aut Vniuerſita-

uersitatum,seu Gmynasiorum eorundē Rectores Cancellarij,vel allij Superiores,sed nec ēt palatini comites,aut alij particulares facultatem eruditos viros ad eosdem gradus promouendi, ēt à nobis,& Apost.Sede, vel aliàs vndecunq. hñtes scholares,tā laicos,q̄ clericos,& cuiusuis ordines regulares,vel alios quoscunq; quantalibet eruditione præditos ad vllum gradū in eisdē facultatib. suscipiendum recipere, & admittere, Neq; Doctores. Magistri, & Scholares ad electionē alicuius in Rectorē, vel Cancellarium Vniuersitatis, aut Gymnasij ꝓcedere,nec ipsi Scholares,vel alij quātumlibet docti, & alio qui habiles,gradus huiusmodi,vel eorum aliquē,palàm,vel priuatim recipere valeant, Nisi Doctores videlicet,ac Regētes,Magistri,&alij professores iā ad cathedras, & lecturas recepti,in Italia inf.tres,extra illā verò inf. sex mēses à die publicationis pñtiū cōputandus, reliqui verò ad cathedras,& aliàs lecturas ibidē in posterū assumendi ante illorū receptionem in Rectoris, vel aliorum Superiorū, Eligēdi aūt in Rectores,vel Canc.ante illorum electionē,vel saltē admissionē ordinarij loci,vel eius in spūalib. Vicarij, Ac ꝓmouendi Scholares, & alij præfati, ante illorū promotionē in eiusdē Ordinarij,seu eius Vicarij,aut Doctorū aliorūve promouentiū manib. præuio ēt processu,vel debita informatione, quātū eis sufficere videbit super Religione fideq. Catholica, Rectorū, Cācellariorū, Doctorū, Lectorum,& promouendorum eorundē p ipsos locorum Ordinarios,vel eorū Vicarios ritè facta ꝑcedente,eandē Catholicā fidem, verbis, iuxta formæ infrascripta tenorem cōceptis palam,& sollemniter profiteri teneant. Et desuper instr̄m publicū cōfici,ac de processu,seu informatione,& fidei professione in Priuilegio Doctoratus, vel alterius gradus huiusmodi spālis, ac de verdo ad verbū mentio;& relatio fieri dēat authoritate Apost.tenore pñtium perpetuo statuimus,& ordinamus. Ac oīb. & singulis earundem Vniuersitatū, & Gymnasiorū Rectorib. Doctorib.& alijs Superiorib.ac aliàs facultatē doctorādi habētib. cuiuscunq; status,gradus,condition s,& præeminentię si Ep̄ali, Archiep̄ali, Patriarchali, vel maiori dignitate, ēt Cardinalatus honore, ac Ducali, vel alia etiam Regiam,& Imperiali authoritate præfulgeant, ne quem in Vniuersitatib. Ciuitatib. Oppidis, vel alijs locis sibi in spiritualibus vel tp̄alibus subiectis,aliter Cathedras,aut aliàs lectiones retinere, consequi vel ad gradus promoueri respectiuè patiātur in virtute Sanctæ obedientię, & sub interdicto ab ingressu Ecclesiæ,quoad Antistites,quovero ad inferiores sub excōicationis latæ sn̄iæ,necnō priuationis omnium,& singularum dignitatum,beneficiorum,officiorum,& feudorū Ecclesiasticorum per eos quōlibet obtentorū,& inhabilitatis ad illa,& alia in posterum obtinenda,eo ipso per contrafacientes incurrendis pœnis districtius,inhibemus; Ac quascunq. receptiones, ꝓmotiones, electiones,& admissiones absq; processu,certaq.de religione, & fide Catholica notitia,ac dicta fidei professione sic (vt prefertur) præcedente,pro tp̄e factas, nullas,inualidas,nulliusq; roboris, vel momēti esse, neq; cuiquā in iudicio,vel extra suffragari posse, sicq; per quoscunq; Iudices,& cōmissarios,

sarios,quauis authoritate fungẽtes, sublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicãdi,et interpretãdi facultate,et authoritate,iudicari,diffiniri debere, ac qcqd secus à quoquã quauis authoritate sciẽter,vel ignorãter attentari contigerit,irritũ,et inane decernimus. Non obstantib.&c.

Forma autem dictę professionis Fidei hæc est.

Ego N. firma fide credo,& profiteor oĩa,& singula,q̃ continentur in Symbolo fidei,quo S.Rom. Ecclesia vtitur, videlicet; Credo in vnum Deũ Patrem oĩpotentem factorẽ cœli, & terræ,visibilium oĩum,& invisibilium,& in vnum Dñm Iesum Christum filiũ Dei vnigenitũ,& ex Patre natum ante oĩa sęcula. Deum de Deo,lumen de lumine Deũ verum de Deo vero, Genitũ non factũ, consubstantialẽ Patri p quẽ oĩa facta sunt. Qui pp nos hoĩes, & pp nostram salutẽ descendit de cœlis,& incarnatus est de Spiritusancto ex Maria Virgine, & homo factus est, crucifixus ẽt pro nobis sub Pontio Pilato,passus,& sepultus est,& resurrexit tertia die scdm scripturas,& ascendit in cœlũ sedet ad dexterã Patris,& iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos,cuius regni non erit finis:& in Spiritumsanctũ Dñm,& viuificantem,q ex patre filioq.procedit.Qui cũ Patre,& filio simul adoratur, & conglorificatur,q loquutus est p prophetas,& vnã sanctam catholicam,& Apostolicam Ecclesiã. Confiteor vnum baptisma in remissionẽ peccatorũ, & expecto resurrectionem mortuorum,& vitam vẽturi sæculi. Amen.

Apostolicas,& ecclesiasticas traditiones,reliquasq; eiusdem ecclesię obseruationes, et constitutiones firmissimè admitto,et amplector.

Item sacram scripturam,iuxta eum sensum quẽ tenuit,et tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu,et interpretatione sacrarum scripturarum admitto;nec eam vnquam,nisi iuxta vnanimẽ consensum patrum accipiam,et interpretabor.

Profiteor quoq.septẽ esse verè,et propriè sacra nouæ legis à Iesu Chro Dño nostro instituta,atq.ad salutẽ humani gñis, licet nõ oĩa singulis necessaria,s.Baptismũ,Confirmationẽ,Eucharistiã, Pñiam, extremã Vnctionẽ,et matrimonium;illaq.gratiam conferre,et his baptismum, confirmationem,et ordinem,sine sacrilegio reiterari non posse.

Receptos quoq.et approbatos Ecclesię Catholicę ritus in supradictorũ omnium sacramẽtorum solemni administratione recipio, et admitto.

Oĩa,et singula,q̃ de peccato originali,et de iustificatione in sacrosancta Trid.Synodo definita,et declarata fuerunt amplector,et recipio.

Profiteor pariter in missa offerri Deo verum proprium,et propiciatorium sacrificium pro viuis, et defunctis,atque in sanctiss. Eucharistiæ sacramento esse verè,realiter,et substãtialiter corpus, et sanguinem,vnà cum anima, et diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substãtiæ panis in corpus,et totius substantiæ vini in sanguinem,quam conuersionem catholica ecclesia transubstantiationem appellat.

Fateor etiam sub altera tantum specie totum,atque integrum Christum,verumque sacramentum sumi.

Con-

Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fideliũ suffragijs iuuari.

Similiter,& sanctos,vna cum Christo regnantes,venerandos, atque inuocandos esse,eosque orationes Deo pro nobis offerre,atque eorum reliquias esse venerandas.

Firmiter assero imagines Christi,ac Deiparæ semper Virginis,necnõ aliorum Sanctorum habendas,& retinẽdas esse,atque eis debitum honorem,ac venerationem impartiendam.

Indulgentiarum etiam potestatẽ à Christo in ecclesia relictã fuisse, illarumque vsum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo.

Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium ecclesiarum matrem,et magistram agnosco.

Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum principis successori,ac Iesu Christi vicario,veram obedientiam spondeo ac iuro.

Cætera item omnia a sacris canonibus, et œcumenicis concilijs,ac precipue a sacrosancta Tridẽtina Synodo tradita,definita,et declarata, indubitanter recipio,atque profiteor,simulque contraria omnia,atque hæreses quascunque ab ecclesia damnatas, et reiectas, et anathematizatas,ego pariter damno,reijcio,et anathematizo.

Hãc verã catholicã fidẽ, extra quam nemo saluus esse potest, quã in p̃senti sponte,p̃fiteor,et veraciter teneo,eandẽ integrã, et inuiolatã, vsque ad extremũ vitę spiritũ constantissime,Deo adiuuante,retinere,et cõfiteri,atq; a meis subditis,seu illis,quorũ cura ad me in munere meo spectabit,teneri,doceri,et p̃dicari quãtũ ĩ me erit curaturũ. Ego idẽ N. spõdeo,voueo,ac iuro:sic me Deus adiuuet,p̃ hęc sãcta Dei euãgelia.

PROFESSIO ORTHODOXAE FIDEI A GRAECIS *facienda,iussu fel.rec.Greg.Papę xiij. edita.*

EGo firma fide credo,et profiteor omnia & singula,quę continentur in Symbolo fieri quo Sancta Romana Ecclesia vtitur,videlicet.

Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem factorem cęli,& terræ visibilium omnium,& inuisibilium: Et In vnum Dominum Iesum Christum filium Dei vnigentum,& ex Patre natũ ante oĩa sęcula. Deũ de Deo,lumen de lumine,Deũ verũ de Deo vero, Genitũ non factum, consubstantialem Patri, per quem oĩa facta sunt. Qui propter nos homines,et propter nostram salutem descendit de cęlis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est: Crucifixus etiã pro nobis sub Põtio Pilato,passus,& sepultus est,& resurrexit tertia die secundum scripturas,& ascendit in cęlum sedet ad dexteram Patris,& iterũ venturus est cum gloria,iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in spiritum sanctum dñm,& viuificãtem,qui ex parte, filioque procedit Qui cum Patre,& filio simul adoratur,& cõ glorificatur,qui loquutus est per prophetas & vnã sanctã catholicã, & Apostolicam Ecclesiã. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorũ, & expecto resurrectionem mortuorum,& vitã venturi sęculi. Amen.

Credo

Credo ēt, suscipio atq; profiteor ea oīa, q̄ sacra œcumenica Synodus Florentina sup vnione Occidentalis, & Orientalis, Ecclesię diffiniuit, & declarauit, videlicet; ꝙ Spūs Sanctus à Pre, & Filio æternaliter est, & essentiā suā, suumq; esse subsistens hēt ex Pre simul & Filio, & ex vtroque ęternaliter, tanq̄ ab vno principio, & vnica Spiratione, pcedit. Cū id qđ S. Doctores, & Patres dīt, ex Patre per filium procedere Spiritū sanctum, ad hanc intelligentiā tendat, vt per hoc significetur Filiū quoque esse fm Græcos quidem causam, fm Latinos verò principiū subsistentię Spiritus sancti, sicut & Patrem. Cumq. oīa, q̄ sunt, patris sunt, ipse Pater vnigenito Filio suo gignendo dederit pręter esse Patrem; hoc ipsum qđ Spiritus sanctus procedit ex Filio, ipse Filius à Patre ęternaliter hēt, à quo ęternaliter etiam genitus est. Illamq; verborum illorum, Filioq; explicationem, veritatis declarandę gratia, & imminente tunc necessitas, licitè, ac rationabiliter Symbolo fuisse appositam.

Item in azimo, siue fermentato pane tritico corpus Christi veraciter confici Sacerdotesq; in altari ipsum Domini corpus conficere debere vnumquemque scilicet iuxta suę Ecclesię, siue Occidentalis, siue Orientalis consuetudinem.

Itē si verè pœnitentes in Dei charitate decesserint, anteq̄ dignis pnīę fructib. de cōmissis satisfecerint, & omissis eorū aīas pœnis Purgatorij post mortē purgari, & vt à purgari huiusmodi releuentur prodesse eis fideliū viuorū suffragia, Missarū, s. sacrificia, orōnes, & eleemosynas, et alia pietatis officia, q̄ à fidelib. pro alijs fidelib. fieri consueuerunt scdm Ecclesiæ instituta. illorumq; aīas, q post baptisma susceptū, nullā oīnò peccati maculā incurrerunt, illas ēt q̄ post contractā peccati maculam, vel in suis corporib. vel eisdem exutæ corporib. prout superius dictum est, sunt purgatæ, in cœlum mox recipi, & intueri clarè ipsum Deū trinum, & vnū sicuti est, meritorum tñ diuersitate alium alio perfectius. Illorum aūt aīas, qui actuali mortali peccato, vel solo originali decedunt mox in infernum descendere, pœnis tamen disparibus puniendas.

Item sanctam Apost. sedem, & Rom. Pontificem in vniuersum orbē tenere primatum, & ipsum Pontificem Romanū successorē esse B. Petri Principis Apost. & verum Christi vicarium totiusq; Ecclesię caput, & oīum Christianorum patrem ac doctorem existere, & ipsi in B. Petro pascendi, regendi, & gubernandi vniuersalem Ecclesiam à D. N. Iesu Christo plenam potestatem traditam esse, quemadmodum etiam in actis œcumenicorum Conciliorum; & sacris canonibus continetur.

Insuper profiteor ac recipio alia omnia, quæ decretis sacræ œcumenicę Generalis Synodi Tridentinæ, Sacrosancta Romana, & Apostolica Ecclesia, etiam vltra contenta in supradicto fidei Symbolo, profitenda, ac recipienda proposuit atq; præscripsit, vt sequitur.

Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasq. eisdem Ecclesię obseruationes, & constōnes firmissimè admitto, & amplector.

Item sacram scripturā iuxta eum sensum, quē tenuit, & tenet Sancta Mr Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarū

scriptu-

ſcripturarũ, admitto, nec eam vnquam niſi iuxta vnanimẽ conſenſum patrium accipiam, et interpretabor.

Profiteor quoq. ſeptem eſse verè, et propriè ſacra nouæ legis à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atq. ad ſalutem humani generis, licet non oĩa ſingulis neceſsaria, ſ. Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pęnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, et Matrimoniũ, illaque gratiam conferre, et ex his Baptiſmum, Confirmationem, et ordinem, ſine Sacrilegio reiterari non poſse.

Receptos quoq. et approbatos Eccleſię Catholicę ritus, ĩ ſupradictorũ omnium Sacrorum ſolemni adminiſtratione recipio, et admitto.

Oĩa, et ſingula, q̃ de peccato Originali, et de Iuſtificatione ĩ Sacroſancta Trident. Synodo definita, et declarata fuerũt amplector, et recipio.

Profiteor pariter in miſsa offerri Deo verũ propriũ, et propitiatoriũ Sacrificiũ pro viuis, et defunctis, atq. ĩ Sãctiſs. Euchariſtię Sacro eſse verè, realiter, et ſubſtantialiter Corpus, et Sanguinem, vna cum aĩa, et diuinitate D. N. Ieſu Chriſti, fieriq. conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, et totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat.

Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrũ Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi.

Conſtanter teneo purgatorium eſse, animaſque ibi detentas fideliũ ſuffragijs iuuari. Similiter, et Sanctos cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſse, eoſq; orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſse venerandas.

Firmiſſimè aſsero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, et retinendas eſse, atque eis debitũ honorem, ac venerationem impartiendam.

Indulgentiarum ẽt ptãtem, à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſse illarumq. vſum a Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſse affirmo.

Sanctam Catholicam, et Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum Matrem, et magiſtram agnoſco, Romanoq. Pontifici, B. Petri Apoſtolorum Principis ſucceſsori, ac Ieſu Chriſto Vicario veram obedientiam ſpondeo ac iuro.

Cętera item omnia à ſacris Canonib. et Oecumenicis Concilijs, ac pręcipuè à Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, et declarata, indubitanter recipio atq. profiteor, ſimulq. contraria omnia, et ſciſmata atq. hęreſes quaſcunq. ab eccleſia damnatas, et reiectas, et anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, anathematizo, et aburo.

Hanc verã Catholica Fidẽ, extra q̃ nemo ſaluus eſse põt, q̃ in pñti ſpõtè profiteor, et veraciter teneo, eandẽ integram, et inuiolatam vſq. ad extremum vitæ ſpiritũ, conſtantiſsimè, Deo adiuuante, retinere, et confiteri, atq. à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum.

Ego idem. Spondeo, Voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hęc Sancta Dei Euang.

PRæter Summistas sciendum est, qualiter contra personas ecclesiasticas foro suo renunciantes, vel alias psonas ecclesiasticas ad forum laicale trahentes extat decretalis Innocentij tertij relata in c.si diligenti, de foro cõp.quæ.fuit innouata, & ampliata per Martinũ V.fol.62.in bullario tenoris sequentis. Martinus Episcopus seruus seruorum Dei.

Ad reprimẽdas insolentias transgressorũ, eorũve psumptionẽ refrenandam, si neruus ecclesiasticæ disciplinę lentescat, eorũ voluntas procliuior fit ad peccãdum, exẽplum impunitatis periculosius in alios deriuat. Propter qđ ad Præsidentis offiñ pertinet, sic debitã executionẽ adhibere iustitię, qđ cõmissa iã puniat, & cõmittẽdorũ in posterũ audaciã interdicat. Sanè sicut displicenter accepimus nõnulli diuersorũ regnorũ, & terrarũ iudices, alijq; officiales laici, & laicales psonę, iurisdõnem in tpalib. exercentes, exerceriq. facientes, non attendentes, qđ laicis in clericos, & ecclesiasticas psonas, & illorũ bona, nulla sit attributa ptãs ptextu huiusmodi (quod asserãt in suis dñijs ad se ptinere coercere via facti, q̃ verè, & fictè attentata afferũtur ẽt in quocunq. loco sacro, vel religioso q̃tuncunq. Deo dicato, ex quacũq. causa ẽt si rõne delationis corporis Chri, collationis sacrorũ, & beneficiorũ ecclesiasticorũ vendõnis factarũ, aut aliarũ rerũ & bonorum ad ecclesias, & ecclesiasticas personas pertinentiũ q̃uocunq; ẽt si sola negatione, vel affirmatione facti interueniat, & ad se eos recurratur, cognitionẽ ad se spectare pro eo qđ factũ, & nouitas, q̃ prætendunt ẽt sine alia violentia, q̃uis in loco spũali, & in loco sacro, siue religioso, eo quod immediate, vt prætenduntur, spiritualia nõ existãt) ppea ministros ecclesiæ, & personas ecclesiasticas, quãtuncunq. res, causa, vel occasio, vnde pendeat, & deriuantur, pia sacra, vel ecclesiastica sit, aut spũalis ad forum suum, & ipsarum cognitionẽ trahunt & rñdere cogunt. Necnon procuratores fiscales in curijs tpalibus multoties agere procurant, ad quos (qđ deterius est) nonnulli prælati, & psonę ecclesiasticæ in superbiã, & elationẽ dati, ad superandum, sibi subijciendũ p tales inuentiones, & cautelas alias persona ecclesiasticas, et religiosas, hñt plerumq. recursum, & ppea in eisdẽ regnis, & terris ciuitatib. castris, & locis, authoritas, & iurisdictio ecclesiastica penitus absorbẽtur, & nihilominus ipsi laici iudices, alios laicos respõdet in foro ecclesiastico sup reb. q̃tuncunq. ecclesiasticis, vel spũalib. immediatè ecclesiasticas personas, ne rñdeant, et iudicibus, ecclesiasticis, ne cognoscant, inhibitiones fieri sub grauibus penis tẽporalib. faciunt et procurant, & si secus fecerunt, emendã pecuniariã, excessiuã exigere, ac vastatores ĩ domib. & pijs alijs locis ecclesiasticis, & religosis inducere, ac loca ipsa personasq. ecclesiasticas ipcalib. & paramẽtis ecclesiasticis, et bonis mobilib. ac alijs spoliare, illaq; vẽdere, & alienare, fructus quoq; ac prouẽtus ad tpalitatẽ ad manus suas ponere, necnõ diuersas iniurias, & molestias reales, & psonales eisdem psonis ecclesiasticis inferre non verẽtur in Dei offensam, ĩiarũ suarum periculũ, ecclesiasticę libertatis

R vilipen-

vilipēdium, & plurimorum grauamen, preiudicium, & iacturam. Nos igitur aduersus talia presumentiū temeritatē remedia apponere, & super his salubriter prouidere cupientes, ac concilij Mileuitan. ac fel. rec. Innoc. Papę III. prędecessoris nostri constōnib. super hoc editis authoritate Apost. ex certa scientia, hac nostra irrefragabili constōne perpetuò duratura tenore pręsentū statuimus, decernimus, ac ēt ordinamus, quod oēs, & singulę personę ecclesiasticæ seculares, & regulares ordinum quorumlibet quacunq. exceptione suffultę ēt si Patriarchali, Archiepāli, episcopali, Abbatiali, vel alia quauis prefulgeāt dignitate, quę aliam personā ecclesiasticum, collegium vel conuentū in actione reali, mixta, vel personali, ciuili, vel crīali, ēt occasione eiuscumq. submissionis, ēt iurō stallatę, vel alias ad finem, siue iudiciū laicale directè, vel indirectè (de qua in foro ecclesiastico ordinari consueuerit, possit, vel dēat, de iure, vel de consuetudine, aut alias cognosci) trahere pręsumpserit causam ipsam, & oē ius ei, siue eis, in possessorio, vel petitorio iure, vel ad rem, causa, vel occasione huiusmodi qūolibet competens, eo ipso pdant penitus, & amittant, & singulares personę excōicationis, capitula vero, & conuentus suspensionis, & interdicti sñias incurrant ipso facto, etsi personæ ipsę, & eis in præmissis adherentes, & seruientes in aliquo rebelles fuerint, & incontinenti non obedierint, oēs illas per priuationē suorum beneficirum ecclesiasticorum quorūcunq. q̄ obtinebant, & in quib. & ad quę ius qūolibet competit, & inhabilitationem ad alia in posterum obtinenda, coerceri & compelli volumus ante dictas, & nihilominus oēs, & singulos iudices, & executores, cōitatis, dñia; laicos, & laicales personas postquam exceptum fuerit de non iurisdōne eorū, aut euidenter appareat huiusmodi cognitionē ad eos de iure non spectare, talia præsumentes, & ea fieri mandantes, seu eorum noīe, & mandato facta, rata habentes, vel eis faciendis dantes auxilium, consiliū, vel fauorem, cuiuscunq. preeminentię dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis existat, sęculares personas: eorū videlicet singulos officiales, quocumq. noīe censeantur, & consiliarios, & priuatas personas, quæ pmissorum principales perpetrarores, existerent excōicationis sñiam incurrere volumus ipso facto, nullusq. ab eisdem sñijs per alium, q̄ per Rom. Pontificem præterquam in mortis articulos constitutus absolui valeat siue possit, & premissa oīa non tm̄ ad futura, sed ēt ad pñtia, & pendētia extendimus authoritate memorata: quodque etiam procurator fiscalis causarum, curiæ camerę Apost. contra culpabiles in premissis desuper summaria in formatione præhabita, per se vel aliū, seu alios agere, et procedere possit, & valeat nihilominus concedentes. Non obstante si aliquibus communiter, vel diuisum à Sede Apost. sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de corum proprijs nominibus, ac indulto huiusmodi mentionem, & quibus libet constitutionibus priuilegijs indultis, & literis Apostolicis de quibus etiam plena, & expressa, ac de verbo ad verbum in nostris literis habenda

habenda est mentio specialis cęterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo, &c. nostrorum statuti, decreti, ordinationis, & voluntatis infringere, &c. Datum Romę apud Sanctos Apostolos Cal. Februarij Pontificatus nostri anno vndecimo.

Pro militibus Regularibus S. Ioannis extat Clem. VIII. constitutio tenoris sequentis.

Clemens Papa VIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Aequa, & circumspecta Rom. Pontificis prouidentia inter cętera, quę ei diuinitus incumbunt onera, illud ēt sollicitè prospicere, & cauere dēt, ne sęculares iudices in personas ecclesiasticas, & pśertim hospitalis, S. Io. Hierosolymitani, ꝑ fidei Catholicę aduersus Christiani nominis hostes defensione assiduè laborantes sub pretextu crīs assassinij vltra quā deceat manus extendat. Propterea nos pro pastoralis officij nostri munere his malis atque incommodis, quæ de cætero euenire possent opportuna rōne obuiare volētes, et vt milites Religiosi, ac personę hospitalis prędicti in suis immunitatib. et priuilegijs, vt par est conseruētur illæsi. Motu proprio, non ad ipsius Religiosis, aut alicuius pro ea nobis super hoc oblatę petitionis instantiam, sed ex certa scīa, et de Apostolicę ptātis plenitudine, ac nostra perpetuis futuris tpibus, valitura cōstitutione, Decernimus, declarationem crīs assassinij ad iudicem ecclesiasticum oīnò pertinere, ideoq. oībus, et singulis quarumcumque ciuitatum. Prouinciarum, Terrarum, Regnorum, et Dominiorum curijs Tribunalib. Magistratibus, necnon Gubernatoribus, Ptātibus, officialibus, et Ministris cęterisque personis quacumq. ēt Regali, Imperiali, et alia authoritate, et potestate fungentibus, & functuris authoritate Apostolica tenore pñtium districtè prohibemus, atque interdicimus, ne sub excōicationis maioris latæ sententiæ à qua non nisi à Rom. Pontifice pręter quam in mortis articulo constituti absolui nequeant, alijsq. pœnis nostro, et successorum nostrorum pro tempore existētium arbitrio infligendis, et per quemcumq. orum ipso facto, & ipso iure sine aliqua declaratione incurrendis, audeant, vel quoquomodo præsumant ex nunc de cætero in perpetuū cōtra aliquos dicti hospitalis Fratres Milites, ad Religiosos, Donatos, Familiares, seruitores; nec nō presbyteros sęculares eorum ecclesijs inseruientes dum eis inseruiūt, & alias quasuis personas dicti Hospitalis declaratoriam aliquam sententiam ferre, quod assassinij crimen cōmiserint, neq. ad pœnarum exequutionū deuenire, nisi prius per superiores eorum adiūctio sibi loci epo, declaratū fuerit eos tale assassinium comisisse, non obstante quauis ēt antiquissima, et immemorabili consuetudine in contrarium forsan qūolibet vigente Decernentes quoque sic in premissis omnibus per quoscunque iudices, et commissarios ecclesiasticos, et sęculares quauis etiam imperiali, Regia, Ducali, aut alia authoritate, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et authoritate, iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane qcqd secus super his a quocūq; quauis authoritate scienter, vel

ignoranter contigerit attentati. Non obstantib. premissis ac quibusuis constonib.& ordinationib. Apost. ēt in corpore iuris clausis, necnon statutis legib.& consuetudinib. priuilegijs quoq. indultis, & literis Apost. quibusuis huiusmodi curijs tribunalib. magistratib. & alijs supradictis eorumq. iudicib. ac alijs superiorib.& personis sub quibuscunq. tenoribus,& formis ac cum quibuscunq. clausulis,& decretis in contrarium forsan quolibet concessis, confirmatis,& innouatis, quib. oib. ēt si de illis eorumque totis tenorib. spālis, specifica, & indiuidua mentio facienda esset illarum huiusmodi tenores pñtib. pro plenè, & sufficienter expressis hñtes, illis alios in suo robore permansuris latissimè hac vice specialiter,& expressè derogamus, ceterisq. cōtrarijs quibuscūq. volumus aũt quod præsentiũ, transumptis ēt impressis manu notarij publici subscriptis,& sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadē prorsus fides adhibeatur, quæ præsentib. adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatotis Die xviij. Decembris 1595. Pontificatus nostri anno quarto.

M. Vestrius Barbianus.

Romæ apud Impressores Camerales, 1595.

De pœnis contra assassinos est tex. in c. 1. de hom. in 6 Djaz. in pract. crim. can. in verbo per assassinos alios interfici mandantes: vbi Igna. Lopez, in addit.& nota delarationem criminis assassinij contra p̄sonas ecclesiasticas ad iudicem ecclesiasticum de iure spectare, vide Iul. Clar. in pract. q. 36. sub nu. 31. Capic. dec. 112.& 555. sub nu. 25. Gram. voto 8.& 11. post doc. in d. c. 1. de homic. & dñr assassini ēt si promissio sit incerta. Vinc. de Fran. decis. 176. quib. adde Menoch. de Arb. Iud. lib. 2. cent. 4. casu 360. sub nu. 41. vbi multa ad intelligentiam,& declarationem d. ca. 1. de homi.& quando punitur affectus, effectu non sequuto.

GRAECORVM RITVS.

PRæter Summistas sciendum est, quod Græci de iure cōi sunt subiecti Episcopo latino loci ordinario, in quo degunt c. quod translationem, de temp. ord. facit text. in cap. quoniam, de offic. ord.& sacerdos Græci vtuntur legitimo matrimonio contracto in laicali habitu, vel dum erãt in minorib. c. cum olim, de cler. coniug. c. quæsitum, de pœn.& remis.& ibi gl. mores tñ ac ritus Græcorum tolerandi non sunt, in his, quę periculum generant animarum & ecclesiasticæ derogant honestati, c. fi. de baptismo. Et de reformatione græcorum, eorumque eerrorib. tollendis, fuerunt nuper Romæ editę Constitutiones tenoris seq.

Per breuis instructio super aliquib. ritib. græcorum ad Reuerendissimos Patres DD. Episcopus Latinos in quorum ciuitatib. vel diœcesib. gręci, vel Albanenses græco ritu viuentes degunt; ac literæ quædã Apostolicæ ad ipsos gręcos, & eorum ritus pertinentes, necnon forma professionis Fidei orthodoxæ à Gręcis ad vnitatem S. R. E. venientibus faciendæ, Mandato Sanctiss. D. N. D. Clementis Papæ viij. simul excusæ Romæ apud Impressores Camerales Anno Domini 1597.

Circa

Circa Sacramentum Baptismi.

Presbyteri Græci baptizatos chrismate in fronte nõ consignent, & ideo ab ipsis in ordine baptismi apud eorũ euchologiũ prætermittãtur, quæ sequunt post illa verba καὶ μετὰ τὴν ψ χεῖν, &c. vsque ibi εἶτα ποιεῖ σημεῖον σχήματι κύκλου hoc est, & post orationem, &c. (vbi hr forma huius consignationis) vsque ad verba, postea facit sacerdos figuram circuli, &c.

Circa Sacramentum Confirmationis.

Episcopi Latini infantes, seu alios baptizatos à presbyteris Græcis de facto chrismate in fronte consignatos confirment, & tutius videtur vt cum cautela, & sub conditione id faciant (videlicet si es confirmatus ego te non confirmo, sed si non es confirmatus ego consigno te signo crucis † & confirmo te chrismate salutis † In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti) præsertim vero cum verisimiliter dubitari potest, quod ab episcopis græcis fuerint baptizati.

Circa Sacramentum Eucharistiæ.

Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, quod pro infirmis asseruatur, singulis octo diebus, aut saltem quindecim renouetur.

Non asseruetur idem sacramentum toto anno si tamen asseruatum fuerit, saltem in fine anni sumatur.

Tollatur abusus tundendi, vel etiam miscendi sacro oleo, ac iterum coquendi, vel aliàs exiccandi species Sacramenti sacræ Eucharistiæ feria quinta Cœnæ Domini, vt deinde illud asseruent.

Si græci velint accipere altaria portalia ab episcopis Latinis cõsecrata benè erit, sin minus tolerentur eorum thioni siue throni super altaria lapidea ponendi cum celebrant.

Corporalia vti latini habeãt nisi thionis, etiã pro corporalib. vtantur.

Circa Sacramentum Pœnitentiæ.

In casu necessitatis psbyteri græci catholici possint latinos absoluere.

Vtãtur forma absolutionis in generali Conc. Florentino prescripta, & postea si voluerint, dicant orationem illam deprecatiuam, quã pro forma huiusmodi absolutionis dicere tantum consueuerunt.

Tollendus abusus, vbi est, vt vir atque vxor simul, & eodem tẽpore eidem presbytero confiteantur.

Aqua ex ritu græco in die Epiphaniæ, vel primo die mẽsis benedicta conseruetur in ecclesia, vt illa fideles aspergantur. (Circa oleum Sanctum Catechumenorum, & Infirmorum.)

Non sunt cogẽdi presbyteri græci olea sancta, præter Chrisma ab episcopis Latinis Diœcesanis accipere, cum huiusmodi olea ab eis in ipsa oleorum, & sacramentorum exhibitione ex veteri ritu conficiãtur, seu beneficantur. Chrisma autem, quod non nisi ab episcopo ntiã iuxta eorum ritum, benedici potest, cogãtur accipere. Prohibeantur verò ab episcopis græcis externis scismaticis seu Sanctæ Romanæ Eccl. scommunionem non habentibus illud accipere, vel eo vti.

Circa Sacramentum Ordinis.

Ordinati ab epis schismaticis, alias ritè ordinatis seruata debita for-

ma, recipiunt quidem ordinem, sed non executionem.

Proinde ordinati ab epis schismaticis, correcti, vel emendati reconciliandi sunt, & absoluēdi cum pnijs salutarib. dummodo errores, vel saltē schisma ordinatoris abiurent in iudicio, vel publicè, vel secreto pro qualitate facti. In ordinib. aūt per eos aliàs ritè susceptis ministrare non permittantur, nisi cum ipsis super irregularitate huiusmodi occasione contracta, authoritate sanctæ sedis Apostolicæ fuerit dispensatum.

Non sunt admittendi episcopi schismatici siue pro ordinib. siue pro alijs sacramentis conferendis, sed detinendi quo ad sancta sedes Apostolica desuper consulatur, & responsum habeatur.

Græci sine literis dimissorijs episcopi Latini diœcesani ad sacros ordines promoti, suspensi sunt, & si suspensi suis ordinibus administrauerint, efficiuntur irregulares, sicut & Latini.

Super huiusmodi autem & similibus irregularitatibus dispensandi facultatem à sancta sede Apostolica obtineri oportet.

Si episcopus Latinus Græcum aliquem ordinare voluerit, qui à presbytero Græco in baptismo Chrismate in fronte de facto fuerit consignatus, debet illum antea confirmare, saltem sub conditione videlicet Nisi es confirmatus, &c. vt supra presbyteri vidui, seu vxoribus orbati, habitum deferant diuersum ab alijs.

Circa Sacramentum Matrimonij.

Curent ordinarij locorum, vt decretum S. Generalis Conc. Trid. de refor. matrimonij vertatur in linguam græcam vulgarem, & in locis, & parochis Græcorum, Albanensium euulgetur, & publicetur.

Matrimonia inter coniuges Græcos dirimi, seu diuortia quoad vinculum fieri nullo modo permittant, aut patiantur, & si quæ de facto, pcesserunt, nulla, & irrita declarent.

Maritus Latinus, vxoris Græcæ ritum non sequatur.

Latina vxor non sequatur ritum mariti Græci.

Græca vero vxor sequitur ritum mariti Latini.

Quod si id fieri non possit quisque coniugum in suo ritu.

Catholico tamen patris, manere permittatur.

Proles sequatur patris ritum, nisi præualuerit mater Latina. Presbyter Græcus coniugatus ante sacrum Sacrificium, seu S. Missam celebrandam, vel per hebdomadam, vel per triduum abstineat ab vxore.

Circa alia dogmata.

Græci credere tenentur, etiam à filio Spiritum sanctum procedere, sed non tenentur pronunciare, nisi subesset scandalum, præsertim si degant inter latinos, aut necessitas postularet confitendi fidem catholicā, quia tunc oportet etiam pronunciare.

Nunquam monachis Græcis, seu Calogeris animarum cura cōmittatur, nisi ex necessitate, vel alia iusta causa.

Presbyteri sæculares Græci abiurati schismate, & erroribus, atque in fide Catholica bene instructi in parochialibus, seu curatis ecclesijs Græcorum institui possint.

Tole-

Tolerandus est apud græcos vſus carnium die Sabbathi, vbi ſine ſcãdalo fieri poteſt, in locis tamen ipſorum, & inter eos tantum.

Item tolerandum eſt, vt ad ieiunium eodem die Sabbathi in Quadrageſima excepto vno Sabbato ſancto, ex antiqua traditione non teneantur, ſed dunxatat ad abſtinentiam.

In ieiunijs biduanis, vel triduanis, vel alia à Diœceſanis, vel in Iubileis a Summo Romano Pontifice indictis, die Sabbathi in eis comprehenſus, vel præſcriptus in alium diem pro plebibus Græcis ab ipſis Diœceſanis, Apoſtolica authoritate Sanctiſſ. D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ viij. permittitur commutari.

Si ipſi Græci ad obſeruationem ieiuniorum, & vigiliarum Latinę eccleſiæ induci poſſent, optimum eſſet, ſed non cogantur, cum ipſi qualibet hebdomada, & feria quarta, & ſexta ieiunent.

Græci exiſtentes inter Latinos, dies feſtos de præcepto eiuſdem Latinæ Eccleſiæ ſeruare teneantur.

Inſuper idem Sanctiſſ. Dñs noſter conſtituit Romæ habendum eſſe Epm Græcum Catholicũ, qui Græcos Epiſcopis Latinis Italiæ & Inſularum adiacentium ſubiectos, ab Epiſcopo Græco ordinari volẽtes, cum illorum dimiſſorijs, ad id tantum concedẽdis, ritu græco ordinet.

Item mandauit, vt ad maiorem inſtructionem Dñorum Eporum Latinorum, imprimantur cum hac ipſa Decretali, literę quædam Apoſt. ad Græcorum ritus pertinentes, ac etiam profeſſio orthodoxæ fidei, à Græcis, qui ad vnitatem S. R. E. veniunt, facienda.

Ita Sanctitas Sua ex ſnia Congregationis ſuper reformatione Græcorum decreuit, & declarauit, ac fieri mandauit. Romæ in Palatio Montis Quirinalis, apud S. Marcũ die 31. Menſis Auguſti, Anno Domini, 1595. Pontificatus ſui Anno Quarto. Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.

INNOCENTII PAPAE IV. Bulla, ſeu Literę ad Epiſcopum Tuſculañ. Apoſtol. Sedis Legatum in Regno Cypri, quę extat in eius Regeſto Bullar. Pontificatus ſui anno 11. apud Bibliothecam Vaticanam. Super Ritib. Grecorum, qui tolerari, vel non tolerari poſſunt.

Innocentius, &c. Epiſcopo Tuſculano Apoſtolicę Sedis Legato.

SVB Catholicę profeſſione fidej, atque cultu conſiſtere, ac proficere vniuerſos cæteris noſtrę mentis deſiderabilibus preferrentes, illud tanquam acceptabilius pleniori deſiderio cupimus, & ad hoc velut operatiuum ſalutis precipuum intimis affectibus anxius aſpiramus. Hęc inquam vnio, ſiue connexio cordi noſtro ineſtimabilis gaudij rorem infunderet ſi varias gentium nationes eiuſdem obſeruantia fidei in vnũ acceptabilem in Chriſto populum adunaret. Id vtiq. anxiè noſtrę mentis ardorem affluentes letitię refrigeraret irriguo, ſi omnes, quos olim in vnum catholicum gregem ouile collegit Domini, cum multi ab eo diſceſſerint, in idem indiuiduum Collegium vnius paſtoris ſolidaret magiſterium, & cuſtodia communiret. O ſi Orientalibus Oriens ex alto luceret, & ſui luminis illuſtratione ipſos ad Catholicam reduceret

vnitatẽ, vt cũ reliquis orthodoxis in vnius aulę collecti gremio, de matris Ecclesię vbere flueta doctrina salutaris haurirent, tūc ipsi Ecclesię proueniret magnũ, & desiderabile salutare: tunc eius vteris sobole geminata cõcresceret, tunc Orietalib. oriretur supernę illuminationis aurora, tũc eis claresceret lucifer veritatis, tunc p vniuersam ecclesiã inũdantis gaudij erũperet plenitudo, tunc exultatione nimia claresceret totus orbis, qa valde bonũ, & iucundum existeret fratres simul in domo Dñi habitare, tũc eadem ecclesia multiplicata lætitia nouę iocunditatis canticũ personaret. Verũ qa nonnulli gręcorũ iã dudum ad deuotionẽ Sedis Apost. redeũtes ei reuerenter obediunt, & intendunt, licet, expedit, vt mores, ac ritus eorũ quantũ cum Deo possumus tolerantes, ipsos in ecclesiæ Rom. obedientię pseruemus, qq in iis, q aĩarum periculũ parerent, vel honestati Ecclesiasticę derogarent, nec debeamus illis deferre aliqatenus, nec velimus. Sanè inter Ven. Fratrem nrm Archiepm Nicosien. & eius suffraganeos Latinos ex parte vnã, & Epos græcos Regni Cypri ex altera, de quibusdã certis articulis, discordiã, & turbationẽ fore subortã, & eorundẽ tenorẽ articulorũ, ac rñsiones ipsorum grę corum ad illos, nobis, vt melius possemus instrui super eis, plenè, ac puide per tuas literas intimasti, solicitè requirendo, vt prouidere sup hoc Apostolica diligẽtia curaremus. Nos aũt literis ipsis affectuosè receptis earum seriẽ, & ipsos articulos, ac rñsiones easdẽ, & cœtera, q continebantur in illis, vnà cum Fratrib. nostris perlegimus, intelleximus diligenter, prudentiam tuam multipliciter in Dño cõmendantes, & meditantes, ac deliberantes super his, prout rei qualitas exigebat. Circa hęc
1 itaque sic deliberatio nostra resedit, vt gręci eiusdẽ Regni in vnctionib.
2 quę circa baptisma fiunt, morem Ecclesię Rom. teneant, & obseruent. Ritus vero seu consuetudo, q hr̃e dñr vngendi p totum baptizandorũ corpora, si tolli sine scandalo, vel remoueri non põt, cum siue fiat, siue non quantum ad baptismi efficaciam, vel effectũ non multum referat,
3 toleretur. Nec refert ẽt vtrum in frigida, vel calida aqua baptizent, cum
4 parem vim, & effectum in vtraq. baptismum hr̃e asseuerare dicantur. Soli aũt Epi consignent chrismate in frontib. baptizatos, quia huius vnctio non dẽt, nisi per Epos exhiberi, qm soli Apostoli, quorum vices gerunt Epi, per manus impositionem quam cõfirmatio, vel frontis chris-
5 matio rappræsentat Spiritum sanctum tribuisse leguntur. Singuli quoque epi in suis ecclesijs in die Cœnæ Dñi possunt sm formam Ecclesię Chrisma conficere ex balsamo, quidem & oleo oliuarum. Nam Spiritus sancti donum in Chrismatis vnctione confertur; columba vtique, quæ ipsum designat spiritum, oliuę ramum ad arcam legitur retulisse, sed si suum antiquum ritum in hoc græci potius seruare voluerint, videlicet, quod Patriarcha, vnà cũ Archiepis, & Epis eius suffraganeis, & Archiepiscopi cũ suffraganeis suis simul Chrisma conficiant, in tali eo-
6 rum consuetudine tolerentur. Nullis aũt per Sacerdotes, vel Confessores; pro satisfactione pnĩę vnctio aliqua solummodo iniungatur, infir-
7 mis vero iuxta verbum Iacobi Apost. vnctio exhibeatur extrema. Porrò

8 rò in appositione aquę, siue frigidę, siue calidę, vel tepidę in altaris sacri
ficio, suā si velint consuetudinē greci sequantur, dummodo credant, &
asserant, q̄d seruata Canonis forma conficiatur pariter de vtraq;. Sed Eu
9 chariā in die Coenę Dñi consecratā, vsq. ad annū, ptextu infirmorum,
vt de illa videlicet ipsos cōicent, nō reseruent, liceat tñ eis pro infirmis
ipsis corpus Christi conficere, ac p quindecim dies, & non longiori tpis
spatio conseruare, ne p diuturnam ipsius reseruationē, alterius forsitan
specieb. reddatur minus habile ad sumendum, licet veritas, & efficacia
semper eadē oīnò remaneat, nec vlla vnquā diuturnitate, seu volubili-
tate tpis euanescat. In celebratione vero solemniū, & aliarum Missarū,
10 & de hora celebrandi eas, dūmodo in cōfectione, vel cōsecratione for-
mā verborū à Dño expssam, & traditā obseruent, & celebrādo nō trās-
11 grediantur horā nonā, suā seq. consuetudinē permittatur, sacerdotes aūt
dicāt horas canonicas more suo, sed Missam celebrare, prius quā officiū
matutinale cōpleuerint, nō psumant. Promouendi verò ad sacerdotiū,
& presbyteri, qui prēficiendi fuerint Ecclesiarū regimini, examinētur
antea diligēter, si pcipuè de horis canonicis, & Missarū officijs, scdm di
stōnem tporum exequendis, sint sufficienter instructi, vt ad hęc nō nisi
digni, & idonei admittantur. Coeterū vnusquisq. sacerdos in aureo, vel
13 argenteo solū, aut saltē stanneo calice sacrificet, hñs corporale de lino
candidū, & nitidū, & altare mundis vestimentis opertū, vel decentib.
paramentis. Mulieres aūt seruire ad altare nō audeant, sed ab illius mi-
14 nisterio repellantur oīnò, De ieiunio verò diei Sabbathi Quadragesimali
15 tpe, q̄q honestius, & salubrius greci agerent, si sic toto illo tpe abstinē-
rent, vt nec vnico die institutū à se ieiuniū violarent, teneant, & seruēt
pro libito morem suū. Sacerdotes quoq. coniugati, & alij, quibus paro-
16 chiarum cura, vel ecclesiarum parochialiū regimen per epos suos cō-
mittitur, licitè, ac liberè possint parochianorū suorū confessiones audi-
re, ipsisq. pniam iniungere pro peccatis: quia cui licet, vel conceditur, q
est maius, competit nimirū, nec negari conuenit, quod est minus; libe-
rum tñ sit ipsis Epis viros alios idoneos coadiutores, & cooperatores
habere in audiendis confessionib. & poenitentiis iniungendis, ac cęte-
17 ris, quę ad salutem pertinent aīarum. Ipsisq. in his per eorum dioeceses
absque Sacerdotum ipsorum praeiudicio, & grauamine committere vi-
ces suas, cum propter occupationes multiplices, & occasiones varias
possint contingere, quod nequeant per easdem dioeceses officium suū
18 exequi per se ipsos. De fornicatione autem, quam solutus cum soluta
committit, quin sit mortale peccatum, non est aliquatenus ambigen-
dum, cum tam fornicarios, quam adulteros à regno Dei Apostolus
asserat alienos. Ad hęc volumus, & expressè praecipimus, quod episcopi
19 graeci septem ordines secundum morem Ecclesię Romanę de coete-
ro conferant, cum huc vsque tres de minoribus circa ordinandos ne-
glexisse, vel pretermisisse dicantur. Illi tamen qui iam sunt taliter ordi-
nati per eos, propter nimiam ipsorum multitudinem sic susceptis or-
20 dinibus tolerentur. Quia vero secundum Apostolum, mulier mor-

tuo

suo viro ab ipsis est lege soluta, vt nubendi cui vult in Dño liberam ha-
beat facultatem, scdas, & tertias, ac vlteriores ēt nuptias Greci non re-
prehendāt aliquatenus, nec condemnent, sed potius illas approbent in-
ter personas, quę aliàs licitè ad inuicem matrimonio iungi possunt.
21 Secundò tñ nubentes presbyteri nullatenus benedicant. Et qm̃ apud
22 eos consueuerunt contrahi matrimonia inter personas cōtingentes se
iuxta eorum cōputationem octauo gradu, qui fm cōputationem, & di
stinctionem graduum, quā nos facimus, apud nos quartus hr̃, ne id pre
sumatur deinceps firmiter prohibemus: districtè pcipientes, vt cum in
vlteriorib. gradib. licitè matrimonia cōtrahātur, in prædicto quarto cō
sanguinitatis, vel affinitatis gradu copulari vlterius non psumant statu-
tū in hoc gñalis Concilij obseruantes. Illos tñ q iam in gradu huiusmo-
di contraxerint, dispensatiuè permittimus in sic cōtracto matrimonio
remanere. Deniq. cū veritas in Euangelio asserat, qd̃ si qs in Spiritum
23 Sanctū blasphemiā dixerit, neq. in hoc seculo, neq in futuro dimittetur
ei: p quod datur intelligi, quasdā culpas in pñti, quasdam vero in futuro
posse sæculo relaxari, & Apostolus dicat quod vniuscuiusq. opus, quale
sit, ignis probabit, & cuius opus arserit detrimentum patietur, ipse aūt
saluus erit, sic tñ quasi per ignē, & ipsi Græci verè, ac indubitāter crede-
re, ac affirmare dicant, aīas illorū qui suscepta pnīa, ea non peracta, vel
q sine mortali peccato, cū venialib. tñ & minutis decedūt, purgari post
mortem, & posse suffragijs Ecclesię adiuuari. Nos, qa locū purgationis
huiusmodi dñt non fuisse sibi ab eorū doctorib. certo, & proprio noīe
indicatū, illum quidē iuxta tradōnes, & authoritates SS. Patrum Pur-
gatorium noīantes, volumus, qd̃ de cetero apud ipsos isto noīe appelle-
tur, illo. n. transitorio igne peccata vtiq. non tñ crīalia, seu capitalia, quę
prius per pnīam non fuere remissa, sed parua, & minuta purgātur, quæ
24 post mortem ēr grauat, si in vita non fuerint relaxata. Si quis aūt absq;
pnīa in peccato mortali decedit, hic proculdubio eternę gehennę ardo
25 rib. perpetuò cruciatur. Aīę vero paruulorum, post baptismi lauacrum
& adultorum ēt in charitate decedentium, qui nec peccato, nec ad sa-
26 tisfactionem aliquam pro ipso tenentur, ad patriam protinus transuo-
lant sempiternam. Ordinationes demum, & instituta regularia SS. Pa-
trum de vita, & statu Monachorum precipimus ab Abbatib. & Mona-
chis Gręcis inuiolabiliter obseruari. Fraternitatem itaq tuam hortamur
attente, per Apostolica tibi scripta mandantes, quatenus premissa oīa
Epis grecis prefati Regni seriatim, & diligēter exponi facias, districtè ip
sis iniungens, vt ea solicitè attendere, studiosè tenere, ac efficaciter pro-
curent, & à suis faciāt subditis obseruari. Memoratis aūt Archiepo, Ni
cosien. & eius suffraganeis latinis firmiter authoritate nostra precipias,
vt eosdem Grecos super præmissis contra huiusmodi prouisionem, &
deliberationem nostram non inquietent aliquatenus, nec molestent.
Contradictores eadem authoritate, appellatione postposita, compescē
do. Non obstantibus si predictis Archiepiscopo, & suffraganeis, vel qui-
buscunque alijs à Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspen
di,

di, vel excommunicari non possint per literas Apost. plenam, & expressam ac de verbo ad verbum non faciente de indulto huiusmodi mentionem, Datum Lateran. ij. Non. Martij, Anno. 11.

LITERAE PII PAPAE IV. in forma breuis, per quas Ecclesiæ Græcorum, earumque Prelati, & administratores visitationi, ac superioritati ordinariorum subijciuntur.

Pius Papa Quartus, ad futuram rei memoriam.

ROmanus Pontifex præcipuus, æquitatis, & religionis assertor, facultates, & gratias ab Apostolica Sede concessas, ex quib. tempore procedente animarum pericula, & inter catholicos scandala prouenire animaduertit, pro sui pastoralis officij debito mature reuocare consueuit. Sanè nonnulli locorum ordinarij nuper ad audientiam nostram referri curarunt, q in quampluribus Regni Siciliæ citrà, & vltra Pharum, & alijs Christiani nominis Ciuitatib. & locis magna Græcorum, tam Religiosorum, & secularium clericorum, quam laicorum multitudo reperitur, qui Ecclesiæ Grecè mores, & ritus obseruãtes, seq. suos proprios eiusdem nationis Prelatos hře, ac illis, non autem locorum ordinarijs subesse, sed immunitatū, aliorumq. priuilegiorum sibi per fel. rec. Leonē X. Paulū III. Iulium et III. & forsan alios Rom. Pont. prædecessores nostros, & dictā Sedem antiquitus concessorum pretextu, se ab eorundem ordinariorū iurisdōne, & superioritate exemptos esse precedētes impunitate sibi proposita, in diuersas hæreses, nefarisaq. opiniones, & absurda deliramēta passim prolabuntur, asserētes inter alias eorū blasphemias nullū esse defunctorum Purgatorium, Ro. Pontif. aliquam in eos iurisdōnem, vel authoritatem hře negantes, indulgentias ab illo cōcessas damnantes, Ecclesiasticas snĩas, & censuras ab eo latas serpentes, Sanctiss. Dei Genitricis Virginis Marię, B. Apostolorū, & aliorum Dei Sanctorum festiuitates ab Ecclesia Rom. sanctisq. Patribus ordinatas nō obseruantes Sanctiss. Eucharistiæ Sacrm̃ suis infantib. in baptismo exhibentes, inhumata defunctorum cadauera superstitione quadā impia, & plusquā barbarica è sepulchris eruentes, igneque comburentes, Ordinariorum locorum, quos habitãt, visitationem, iurisdōnemq. contemnentes, & ecclesiasticā disciplinā perturbātes, ac demum huiusmodi alijsq. suis opinionib. erroneis atque sacrilegis, populos latinos inficientes, correctionem legitimā suæ pretensę exemptionis clypeo repellentes, in suis pietatib. abusibusq. consenescunt, & immoriuntur, & in suarū vicinorumq. populorum presertim simplicium aĩarum perniciē & scādalum plurimorum. Nos igitur prouidè considerãtes, eiusdē Sedis intētionem nunquā fuisse exemptionem aliudve priuilegium à se concessum iri, vt inde scelerum impunitas, & aĩarum periculum emergat, abusibus, & periculis huiusmodi, quātum cum Deo possumus, tēpestiuè obuiare volentes, ac quarumcunq. exemptionum, aliorumque priuilegiorum dictis Grecis, eorumque Prelatis, Rectorib. Abbatibus, & alijs, tam Sancti Basilij, & alterius ordinis regularibus, quam secu-

laribus

ldribus ac ēt laicis personis quocunq; noīe nuncupatis, per præfatos, & alios quoscunq. Rom. Pōtifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedē præfatam in genere, vel in specie hactenus cōcessorum, ac ēt iteratis vicibus approbatorum, & innouatorum, literarumq. desuper confectarū, & inde secutorum tenores pñtib. pro sufficienter expressis hñtes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apost. ptātis plenitudine omnes, & singulas exemptiones, ac prout illas concernunt, desuper confectas literas præfatas, ad hoc videlicet vt ipsi locorum ordinarij quascūque græcorum Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & alia pia loca, tam secularia, q̄ cuiusuis ordinis regularia, eorūmq; Prælatos, ēt si Epāli, Archiepāli, ac maiori dignitate præfulgeāt; necnon Abbates, Rectores, ministros, & quasuis alias eiusdem nationis personas in suis ciuitatibus, & dioe. consistentia, quoties, opus fuerit visitare, ac in illis suam ordinariā iurisdōnem, plenamq. & oīmodam superioritatem in ijs, quæ Dei cultum, Sacrorum administrationem, & aīarum salutem hæresumq. extirpationem concernunt, exercere, & exequi liberè, & licitè valeant, reliquis ipsorum græcorum in diuinis celebrādis alijsq. ritib. à Sede Apost. approbatis, necnon priuilegijs, & gratijs Apost. intactis remanentib. authoritate Apostolica tenore pñtium perpetuò reuocamus, cassamus, & annullamus ac reuocatas, cassatas, & annullatas esse, nec ipsis græcis clericis, vel laicis eorumve Prelatis, ecclesijs, Cenobijs, aut alijs pijs locis in aliquo suffragari, sed illos oēs, & singulos locorū, in quib. morā traxerint, Ordinariorū visitationi, correctioni, punitioni, iurisdōni, & oīmodæ superioritati in pmissis subesse illisq. tanq̄ superiorib. suis suarumq. aīarum pastorib. humiliter obedire, & sic per quoscumq. Iudices, & cōmissarios quauis authoritate fungentes, ēt S. R. E. Card. sublata eis quauis aliter iudicandi facultate iudicari, & definiri debere ac quicquid secus à quoquā quauis authoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritū, & inane decernimus. Non obstantib. premissis, ac constitutionib. & ordinationib. & Apost. ceterisq. contrarijs quibuscunque. Per hoc tñ non intendimus, q̄ ipsi greci ab eorū Grecanico ritu abstrahantur, vel aliàs desuper quoquō per locorum ordinarios, aut alios impediantur. Et qa difficilè foret pñtes ad diuersa loca, in quib. illarum exhibitio forsan erit necessaria, circūferri, volumus, & eadem authoritate similiter decernimus, quod earundem pñtium transumptus etiam impressis, Notarij publici manu subscriptis, & personę in dignitate ecclesiastica constitutę sigillo signatis, plenaria, & indubia, eaq. prorsus adhibeatur fides in iudicio, & extra, quæ pñtib. adhiberi deberet, si forēt exhibitę, vel ostensæ. Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 16. Febr. 1564. Pontificatus nostri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

Anno à Natiuitate Dñi Millesimo quingētesimo sexagesimosexto, Indictione 9. die vero tertia Octobr. Pontificatus Sanctiss. D. N. D. Pij diuina puidentia Papę V. anno primo Retroscriptę literę affixę, lectę, & pubi-

publicatæ fuerunt in valuis Principis Apostolorum de Vrbe,& Cancellariç Apostolicæ,et Acie Campi Floræ,per me Io.Freile, prelibati S.D. N.Papç Cursorem. Nicolaus de Matthçis Mag.Curs.

BVLLA PII PAPAE V. Reuocationis licẽtiarum Græcis latino more,et Latinis Græco ritu Missas, ac alia diuina officia celebrandi hactenus concessarum.

Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

PRouidentia Romani Pontificis plurimũ circumspecta,nonnunquam ea quç certis suadentib. causis p̃ eius prędecessores gesta sunt,ex alijs non minus rõnalib. causis alterat, & ad pristinũ statum reducit, prout æquitas suadet,& in dño conspicit expedire. Sanè cùm ad notitiam nostrã peruenerit, ꝙ nonulli presbyteri tam Græci, quã Latini antiquũ S.R.E.ritum tam in celebratione Missarũ, quã aliorum diuinorũ officiorum peruertere satagentes, diuersas licẽtias,& facultates, Missas,& alia diuina officia gręci latino more, ac latino gręco ritu celebrandi ab Apost.Sede,vel eius Legatis,ac ẽt maiore pœnitentiario pro tp̃e existẽte,varijs prętextib.impetrarunt,illisq.iam pridem vtuntur, hoc ab antiquo Catholicæ Ecclesiæ instituto,Sanctorumq. Patrũ decretis deuiare considerantes, p̃pea hunc abusum ab ecclesia Dei extirpantes, & submouere volentes,oẽs,& singulas licentias, & facultates huiusmodi hactenus ẽt Motu proprio, vel quorumuis ẽt Imperatorum, Regum,& aliorum Principũ contẽplatione, & quibusuis causis quolibet concessas,ac Apost.& alias literas, desuper confectas,illarũ,oĩum tenores pro sufficienter expressis hñtes, Apost.authoritate ex certa sciã hac præsenti nostra perpetuo valitura constitutione reuocamus,cassamus,annullamus,& irritamus,quibusuis presbyteris tam Græcis, quam Latinis in virtute sanctæ obedientiæ,& sub indignationis nostræ, ac perpetuæ suspensionis a diuinis pœnis districtius inhibentes,ne deinceps presbyteri Græci pręcipuè vxorati latino more,& latini gręco ritu huiusmodi licẽtiarum,& facultatũ,aut alio quouis p̃textu Missas,& alia diuina officia celebrare,vel celebrari facere p̃sumant. Mandantes in virtute sanctę obedientiæ oĩb.& singulis venerabilib.fratrib.nostris Patriarchis,primatib. Archiep̃is, et ep̃is, quatenus in ciuitatib. & diœcesib. proprijs p̃ntes nostras literas publicari, & sub prędictis, et alijs sibi bene visis pœnis p̃ quoscunq. Prælatos,Capitula,clericos,Fratres, Superiores,et personas quaslibet inuiolabiliter obseruari faciant,contradictores quoslibet authoritate Apost. compescendo. Non obstantib. præmissis,ac quibusuis constitutionib.et ordinationib. Apost. necnon Ecclesiarum,Monasteriorum,conuentuum,Domorum,et aliorum locorum quorumcunq. ẽt iur̃o,confirmatione Apost. vel quauis firmitate alia roboratis, statutis,consuetudinib.priuilegijs,quoq. indultis, et literis Apostolicis,eisdẽ Ecclesijs, Monasterijs, Domibus, et locis illorumque Capitulis, Conuentibus, Superioribus, et personis, ac ordinibus sub quibuscumque

teno-

tenorib.& formis, ac um quibusuis ēt derogatoriarum der ogatorijs, alijsque efficaciorib. & insolitis clausulis, necnon irritantib.&alijs decretis etiam ad Imperatorū, Regum Reginarum, Ducū,& aliorū Principum instātiā, aut eorum cōtemplatione, etiam Motu proprio & certa sciētia, ac alias quomodolibet cōcessis, approbatis,& innouatis, quib. omnibus illorū tenores pro expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, illaque, quo ad premissa, cassamus penitus,& annullamus, ceterisq; contrarijs quibuscunque. Volumus aūt quod presentes literæ ac Valuas Beati Petri Apostolorum Principis,& Cancellarię nostrę, ac in acie Campi Florę publicentur, & inter Constitutiones extrauagātes perpetuò valituras conscribantur. Et quia difficile foret presentes ad singula queque loca deferri, volumus & ēt declaramus, quod earum transumptos etiam impressis manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis, si eadem prorsus fides vbicunque adhibeatur, quæ præsentib. adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ, Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginā nostræ reuocationis, cassationis, annullationis, irritationis, mandati, inhibitionis, derogationis,& voluntatis infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attētare pſumpserit, indignationē oīpotentis Dei, ac Beatorū Petri,& Pauli Apostolorū eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo sexagesimosexto, 13. Kal. Septemb. Pontificatus nostri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo Sexagesimo sexto, indictione nona, die vero Veneris, vigesima mensis Septem. Pontificatus autem sanctissimi in Christo, Patris,& D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti, anno eius primo, presentes infrascriptæ literę affixæ,& publicatæ fuerunt ad Valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Bartholomeum sottocasa,& Io. Andream Rogerium, præfati Sanctiss. D. N.D. Papæ cursores.

Nicolaus de Matthæis Mag. Cursor.

DECRETA S. INNOC. PAPAE I. ET INNOC. PAPAE III. Vt sacramentum Confirmationis, baptizatis, non nisi a solis Pontificibus administretur. Et licet in eis de grecis nominatim nō dicatur, de ipsis tamen expresse traditur supra in literis Innocentij Papę IV. §. Soli autem Episcopi, Ac quę illis suffragantur.

Decreta generalia Conc. Florentini,& Tridentini.

DECRETVM S. INNOCENTII PAPAE I. In Epistola prima, seu regulari ad Decentium Episcopum Eugubinum, c. 3. Tomo I. Conciliorum, vt baptizati non debeant nisi à solis episcopis chrismate consignari, vbi ita rescripsit.

INNOCENTIVS: &c. De consignandis verò infantibus, manifestum est non ab alio, quàm ab episcopo fieri licere. Nam presbyteri licet sint

Sacer-

Sacerdotes, pontificatus tamen apicem non habent. Hęc autem Pontificib. solis deberi, vt vel cōsignent, vel paraclytū spiritū tradāt, nō solū consuetudo ecclesiastica demōstrat, verū & illa lectio Actuum Apost. quę asserit Petrum, & Io. esse directos, qui iam baptizatis traderent Spiritum sanctum. Nā presbyteris, qui extra epm, seu pñte epo baptizant, chrismate baptizatos vngere licet, sed quod ab episcopo fuerit cōsecratum, non tñ frōtem ex eodem oleo signare, qđ solis debetur episcopis, cum tradunt spiritum paraclytum. Verba verò dicere non possum, ne magis prodere videar, quàm ad consultationem respondere.

Et hoc quidē decretū refertur à S. Isidoro de ecclesiasticis officijs, ca. xxvj. & vltimo, Albino Alcuino libro de diuinis officijs, c. de Sabbato Sāčti Paschę, & Beda in acta Apost. c. vij. tomo 5. & ab alijs scriptoribus Ecclesiasticis Cuius ēt pars hr̄ apud Gratianum, de consecr. dist. 4.. cap. presbyteri, ac ēt apud sacrum Conc. Florentinum in Bulla instructionis Armenorum, §. secundum Sacramentum, est proximè citando.

INNOCENTII PAPAE III. Literæ ad L. Vicarium suum apud Constantinopolim, quæ habentur libro 2. primi tomi eius regesti impressi, fol. 398. & positę sunt in compilatione Decretalium lib. 1. tit. 4. de consuetudine, c. Quanto.

L. Vicario nostro apud Constantinopolim.

INNOCENTIVS, &c. Quanto de benignitate sedis Apostolicę locum obtines celsiorem, tanto ibi est solicitus procurandum, vt te talem exhibeas in agendis, non declinans ad dexterā, vel ad sinistrā, quod nō minus re quam nomine vices Apost. gerere videaris. Peruenit sanè ad audientiam nostram, quod quidam simplices sacerdotess apud Constantinopolim ea Sacra pręsumunt fidelib. exhibere, quæ ab Apost. tempore ritè fuerunt solis Pontificibus reseruata: vt est Sacram Confirmationis, quod chrismando renatos, soli debent Episcopi per manus impositionē conferre, ad excusandas excusationes in peccatis, & sui erroris fomentum solam consuetudinem prætendentes, cum diuturnitas temporis peccata non minuat, sed augmentet, quę tanto grauiora existant, quanto infelicem aīam diutius detinent alligatam. Volentes igitur hęc, & alia q̄ oculos diuinę maiestatis offendunt, de agro Dñico extirpari, discretioni tuæ per Apost. scripta præcipiendo mandamus, quatenus oīb. Latinis presbyteris, apud Constantinopolim constitutis, directè ꝓhibeas, ne talia de cœtero sua temeritate pręsumant; quę licet non sint à fidelib. contemnenda; tutius tñ est ea sine periculo, ex necessitate, quę legem non hēt omittere, q̄ vt ab his, quibus ea conferre non licet, ex temeritate, quę lege damnatur, non sine graui periculo inaniter conferātur: cum vmbra quædam ostendatur in opere, veritas autē non subeat in effectu. Alios quoq. subiectos tuos, & ab illicitis reuocare satagas, & ad facienda bona verbo; & exemplo pariter inuitare, quib. quales pro te literas destinemus, ex rescripti nostri serie perpendere poteris euidēter.

Datum Laterani 16. Kal. Decemb.

DE-

DECRETVM EVGENII PAPAE IIII. In generali Concilio Florentino, in Bulla instructionis Armenorum §. secundum Sacramentum est, in quo sic traditur.

SECVNDVM Sacrm est confirmatio, cuius materia est chrisma confectum ex oleo, quod nitorē significat consciæ, et balsamo, quod odorem significat bonę famæ per Epm benedicto. Forma aūt est. Signo te signo Crucis, et confirmo te chrismate salutis, In noīe Patris, Filij, et Spiritus sancti. Ordiarius minister est Eps. Et cū cæteras vnctiones simplex Sacerdos valeat exhibere, hāc nō nisi Eps dēt conferre, qa de solis Apostolis legitur, quorum vicem tenet Epi, ꝙ p manus impositionē Spiritum sanctum dabant, quemadmodū Actuum Apost. lectio manifestat. Cū enim audissent (inquit) Apostoli, qui erāt Hiersorolymis, qa recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum, et Io. qui cū venissent, orauerunt pro eis, vt acciperent Spiritū sanctum. Nondum .n. in quemquam illorum venerat, sed baptizati tm̄ erant in nomine Domini Iesu. Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum sanctū. Loco aūt illius manus impositionis, datur in Ecclesia Confirmatio. Legit tamen, aliquando, per Apost. sedis dispensationem, ex rōnabili, et vrgente admodum causa, simplicem Sacerdotem, chrismate per Epm cōfecto, hoc administrasse Confirmationis Sacramentum, etc.

Decretum sacri generalis Oecumenici Conc. Trid. sess. 7. de Sacramentis, vbi de Confirmatione canone iiij. ita diffiniuit.

Si quis dixerat S. confirmationis ordinarium ministrum non est solū Episc. sed quemuis simplicem Sacerdotem, anathema sit.

HABITVS CLERICALIS.

PRæter Summistas sciendū est, quod clerici beneficiati, et in sacris constituti tenentur incedere in habitu, et tonsura ex decreto Cōc. Trid. sess. 24. de refor. c. 6. alij vero in minorib. constituti non beneficiati cogi nequeunt. Abb. in c. fi. de cler. cōiug. sed si volunt gaudere priuilegio fori oportet, qd̄ deferant habitum et tōsurā, et seruiant in diuinis & ēt si sint coniugati, ex Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 6. et c. 17. in fin. extat insuper hodie constitutio Sixti Quinti, de habitu, et tonsura per clericos, seu milites beneficia, vel pensiones obtinētes deferendis, et pœnis contra inobedientes inflictis publicata Romæ die 18. Ianu. 1589. inc. Cum sacrosanctā, et infra. Hac nostra perpetuò valitura constitutione præcipimus, et mādamus, oīb. et quibuscunq. clericis non solum in sacris, sed ēt in alijs minorib. ordinib. constitutis, et clericali tm̄ tonsura insignitis, et nedū beneficia ecclesiastica qualiacunque ēt simplicia nunc et pro tempore obtinentibus, et in illis vel ad ea ius habentibus, verum ēt pensiones super quibus suis fructibus, redditibus, aut prouentibus quarumuis Patriarchalium, Primalium, Metropolitanarum, Cathedralium, et aliarum quarumcunque ecclesiarum, seu Abbatialium, capitularium, et conuentualium mensarum, necnon Monasteriorum, Prepositurarū, Prę-

positа-

positatum, Prioratuum, Preceptoriarũ, Hospitaliũ, canonicatuum, prębendarũ, dignitatũ, personatuum, administrationũ, officiorum, & beneficiorum quorumcũq. ecclesiasticorum sęcularium, & quorumuis ordinũ regularium, seu illorũ distributionib. quotidianis, ac iurib. emolumentis, et obuentionib. vniuersis sibi reseruatas, aut fructus ipsos, prędia ve, aut bona ecclesiastica loco pensionum sibi assignatos, vel assignata ex quacunq. concessione, seu dispensatione Apost. percipientib. etiã cõiugatis, pręsertim si ijdem clerici coniugati iuxta cõstitutionem pię mem. Bonifacij Papę viij. prędecessoris nři in Conc. Trid. innouatam priuilegijs clericalib. vti velint, tam in Rom. Curia degentib. quã extra eam vbilibet gentium, et locorum constitutis, vt ipsi, & eorum quilibet quantũuis, & exẽpti existant, et quouis priuilegio, vel immunitate gaudeãt, quacunq. dilatione, aut tergiuersatione postposita, dẽant oĩnò, qui in vrbe pñtes fuerint, intra quindecim dies, q verò citra montes intra quatuor mẽses, q deniq. vltra montes constituti sunt, intra octo mẽses, à die publicationis pñtium literarum, in Ro. Curia faciendę, tonsurã & habitũ clericalẽ, vestes, s. talares aut milites infra dicendi, quib. pensiones, aut fructus, aliave bona ecclesiastica reseruata sunt, suę Militię cõuenientem quacunq. remota excusatione assumere, & iugiter deferre: in futurum aũt non nisi actu clericis in habitu clericali, et tõsura, & Militib. infra dicẽdis in militari incedntib. suę Militię propria, aut alia quacunq. ecclesiastica ẽt simplicia beneficia respectiue conferantur, aut cõmendentur, aut pensiones fructusve, aut bona ecclesiastica reseruẽtur. Alioquin ipsos, & ipsorũ quẽlibet, qui quoad gestandum habitum clericalẽ, & militarẽ supradictũ, lapso huiusmodi tẽpore eorum vnicuiq. vt supradictũ est. pfixo, nřis huiusmodi pręcepto, et mãdato, nunc et in posterum perpetuis futuris tpib. cum effectu non obediuerint, pręter alias pęnas contra eos inflictas, ẽt quibuscũque dignitatib. administrationib. officijs, canonicatib. & pręhendis, ac beneficijs ẽt simplicib. et pręstimonijs p eorum quemlibet in titulũ, cõmendam, vel aliàs pro tpe obtentis, necnon pensionib. et fructib. ac prędijs, bonisq. ecclesiasticis huiusmodi, quocunq. modo eis reseruatis, vel reseuandis, omniq. iure sibi in eis, vel ad ea quõlibet competenti, harum serie ex certa nostra scientia, deq; Apost. potestatis plenitudine priuamus, ac sine vlla alia monitione, citatione, iudicis decreto, aut ministerio ipso facto priuatos declaramus, ac tam beneficia ipsa per priuationem huiusmodi vacare, libere alijs conferri posse, quam etiam pensiones cassatas, extinctas esse, et fore, ac fructuum, vel aliarum rerum reseruationes cessare, et quemquã vlterius ad illorum solutionem minimè teneri, et ob non solutionem censuras, et pęnas aliquas incurrere nõ posse, nec debere decernimus; ipsasque dignitates, personatus, administationes, officia, necnon canonicatus, et prębendas, et beneficia sic pro tẽpore vacantia, et collationi, prouisioni, et dispositioni nostrę, et Rom. Pontifi. pro tempore existentis, perpetuo reseruamus. Statuentes sic in pręmissis vniuersis, et singulis, per quoscunque Iudices, et Commissarios etiam causarum Palatij

S Apo-

Apostolici Auditores,& S.R.E.Card.sublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate in quauis causa, & instantia iudicari, & definiri debere,necnon irritum, & inane qcqd secus super his a quoquã quauis authoritate scienter,vel ignoranter contigerit attentari. Cæterum Milites, quarumuis Militiarum sub regula aliqua approbata canonicè institutarũ,vel alij Roman.cur.officiales,q non vti Clerici,sed potius tanq̃ Milites iuxta priuilegia, & dispensationes Apostolicas eis in gñe, vel in spẽ p nos, aut prædecessores nr̃os noĩatim concessa,& sub fel.rec.Pij Papę v. prædecessoris nostri constõne, quæ incipit, Sacrosanctum,&c. huiusmodi priuilegiorũ forsan reuocatoria minimè cõprehensa, bñficcia Militię, q̃ professi sunt regularia obtinent, seu pensiones super quibusuis fructib.redditib. & prouentib.ecclesiasticis ẽt prædictarum Ecclesiarum,& beneficiorum sæcularium, aut fructus ipsos sibi reseruatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipiant in futurum, siue clericali charactere insigniti sint, siue non sint, qui vero clerici sunt ẽt si ab initio tpe reseruationis pensionum,seu fructuum huiusmodi,regularem habitum nondum susceperint,nec militijs officiorum Rom. cur. ascripti fuerint, sed post factas eorum cuiq. reseruationes,ante vel post publicationem pñtis constõnis, Milites effecti extiterint,sub præcepto, & mandato præfatis de habitu, & tonsura Clericali deferendis,nolumus cõprehendi; sed ijs permittimus,vt regulari habitu Militiæ,q̃ professi sunt conuenienti, vel si ipsi Milites Rom. cur. officiales fuerint,qui pensiones,aut fructus,aliave prędia,aut bona ecclesiastica ex dispensatione, seu priuilegio Apost. percipiant, habitu militari suprascripto absq; alicuius censurę, vel pœnæ ecclesiasticæ incursu licitè vti valeant,& nihilominus tam beneficia suæ militiæ regularia retineat, quam etiam pensiones super ecclesiarum, & beneficiorum prædictorum etiam sęcularium fructib. seu bona, vel fructus pręfatos sibi pro tempore reseruatos percipiant. Non obstantibus,&c.

Hanc constitutionem declarauit,& limitauit idem Sixtus V.eodem anno pridie Kal. Febr. faciendo indultum deferendi habitum non clericalem pro aliquib.S.D.N. familiarib.& pro omnib.pensiones,&c.nõ vltra 60.duc.percipiẽtibus; cum prorogatione termini ad alios xv. dies pro personis in vrbe degentibus,vt pater ex eius constitutione fol.266. in bull.incip. Pastoralis,& infra.

Oĩbus,& quibuscunq; clericis,tam in Rom.cur. quàm extra eã vbilibet gentium,& locorum cõstitutis,qui pensiones, fructus,aut prædia, vel bona ecclesiastica,sibi in vna, vel plurib.vicib.reseruata,& concessa summã, seu valorem annuum 60. duc. auri de Camera in simul nõ excedentes,seu excedentia percipiunt,aut percipient in futurum; Ac præterea nostris familiarib.nobis in quibusdam inferiorib.ministerijs,quales sunt,quia pedib.seu parafrenarij mensę dispositores, aut credentiarij,aut dispensatores, vulgo dĩr, & alijs his similib, seruitij actu ministrãtib.quive in futurum inseruirent,necnõ quibusuis nostrorum in timorum familiarium actum nobis in Palatio nostro Apostolico inseruientium

tium

tium familiarib.continuis commensalib.præsentib.& futuris, qui pensiones, aut fructus, bonave ecclesiastica loco pensionum, vsq; ad quan cunq; summam, & valorem nunc percipiunt, aut in posterum pro tpe percipient, vt ipsi, & eorum quilibet in habitu, & tonsura clericali ince dere minimè teneantur; sed laicali habitu impunè, & licitè vti possint, quo sua munia promptius, e xpeditiusq. obire valeant, ne pœnis in eadem constitutione inflictis subiaceant, authoritate Apost. tenore præsentium de spāli gratia concedimus, & indulgemus Reliquis autē nostris, aut personarum nobis inseruientium familiarib.continuis cōmen salib.oībusque, & singulis alijs tam clericis, quā militib. beneficia fructuum, vel bonorum ecclesiasticorum reseruationes, ac pensiones obtinentib.aut in ipsis beneficijs, vel ad ea ius hñtib.in vrbe pñtib.tps quindecim dierum in d.constitutione pręfixum, nec dū elapsum ad alios qn decim dies a fine primi dicti termini computandos extendimus, & prorogamus. Ac demum Militibus tam Militiarum canonicè institutarū, quām Rom.cur.officialib. qui iuxta prefatam nostrā constitutionē in Militari habitu incedere tenentur, vt vestib. cōibus, cum insignibus tñ Crucis, aut Numismatis suę Militię proprijs vti valeant atque hac ratio ne ipsius Constōnis pręcepto plenè satisfacere censeantur pariter indul mus, Eos vero clericos, aut Milites, quib.pensiones, aut fructus, bonave aut predia ecclesiastica ad quamcumque summam reseruata, aut reser uari concessa, sunt, vel post hac reseruabuntur, non aliter ad gerendum huiusmodi habitum teneri volumus, nisi postquam pensiones, fructus, aut alia prefata cum effectu exigere, aut percipere cœperint, vel per eos steterit quominus, vel percipiant. Decernentes, &c.

ADDITIO. Et ita concurrentib.bis, de quib.in pręfato decreto Conc Trid. sess. 14.c.6.consuluit Illustriß. Dominus Io. Franciscus de Ponte Marchio Morconi Regens decanus Regiam Cancellariam, & de consilio sua maiestatis catholica responsio 24.suorum consiliorum clericum primę tonsurę remittendum esse ad iudicem ecclesiasticum, & in eo, quod præd Concilium requirit, s.seruitium in diuinis, intellige procedere, ēt in clerico, qui deseruiret altari ecclesię, quam illi cui fuit adscriptus, vel deseruiret capellæ existenti in ecclesia, quę ab episcopo confraternitati laicorum pro oratorio eßet assignata ex de.laratione Sacrę Congreg. Secundo intellige procedere etiam in seruitio diuino, quod clericus non continuatum sed aliquo imped.mento necessario interpellatum præstiterit, vt hoc non obstante gaudeat priuilegio fori, quia verba sunt intelligēda ciuili modo, l. si cui ff.de seruit & doctores tam in proœ. decret quam sexti notant, id dici continuo fieri, quod pro maiori parte temporis fit. Tertio intellige non procedere in clerico, qui, & si ministerio ecclesiastico vacaret, non tamen incederet in habitu, & tonsura, & sic vt fori priuilegio non gaudeat, idq. amplia etiam si nulla pręcedat sui episcopi monitio ad habitum reassumendum de mente Concilij fuisse censuit Sacra Congregatio super d c.6 s. ß 2?.

Pręnarrata constitutio poßet limitari in casib. infrascriptis, & primo in clerico qui ex iusta causa timoris habitū clericalē postponere, & trāsformare inductus fuerit ex tex.in c clerici, de vita, & honest. cler. Secundò si ratione paupertatis illum

gestare non valeret ex Imol. in clem. 2. nu. 9. eod. tit. Tertio vt non priuetur clericus priuilegio clericali propter vnicam habitus omissionem, sed necessaria esset tanta perseuerantia, vt publice existimetur laicus, Prosper. Farinac. in pract. crimin. tit. de inquisit. q. 8. nume. 68. ex Consilio Christoph. de Castellio. ab eo citato. Quarto in clerico qui nequiret tonsurã deferre propter infirmitatem Capel. Tholos. decis. 104.

Dubium tamen est ad effectum vt praesenti constitutioni satisfactum videatur & vt clerici iudicentur incedere in habitu clericali, quae vestes sint eis congruentes, seu decentes & vere clericales, si quidem praed. constitutio quoad hoc nil aliud prouidet nisi circa longitudinem, & breuitatem disponendo, vt vestes sint talares, de caetero circa ipsarum qualitatem, hoc neque per illam, neque per alia iura canonica praefinitum, seu cautum reperitur, praeterquam quod clericis certarum vestium vsus interdicatur, de quibus in praeallegatis c. clerici & cle. 2. & ibi doctores, Diaz in prax. crim can c. 75. Menoch. de arb. iudic lib. 2. centur. 4. casu; 93. & quod clerici seculares non habeant certum & determinatum habitum testatur glos. not. in clem. 1 in fine de elect. Resp. quod in huiusmodi casu illae censentur clericis vestes honestae, quae vsu, & consuetudine illius regionis seu prouinciae, vbi commorantur, admissae fuerint, ita post glos. in c. si quis virorum 30. dist. & in d. c. clerici ve. deauratis, alios quam plures allegantes conclusiue tenet Con. lib. pract. q. c. 32 sub num. 7. Iul. Clar. in pract. crim q. 36. nu. 11. Foller. in pract. crim. in verbo audiantur excusatores, nu 4. Ignat Lopez ad Diaz loc. cit. dicentes in hoc attendendam esse prouinciae consuetudinem, intelligere id est similium personarum, & clericorum eiusdem conditionis. Prosp. Farinac. loco praealleg. nu. 69.

HAERETICI.

PRaeter Summistas in hoc verbo sciendum est, quod per S.D.N. Clem. viij. fuit facta innouatio Constõnis fel. rec. Pauli Papae iv. contra negantes Trinitatem, aut diuinitatẽ Iesu Christi, aut eius conceptionẽ de Spiritu sancto, aut eius mortem, vt nos redimeret, aut Virginitatem Beatiss. semper Virg. Dei genetricis Mariae. Adiecta forma in publicatione eiusdem Constitutionis seruanda, ne de caetero illius ignorantia à quoquam quouis praetextu possit allegari, publicata Romae die 14. Februarij 1603. tenoris sequentis.

CLEMENS PAPA viij. Ad parpetuam rei memoriam.

DOminici gregis Diuina prouidentia nobis licet meritis imparib. commissi, sollicitudo postulat, vt Romanorum Pontificum praedecessorũ nostrorũ Constitutiones, quae praesertim ad fidei catholicae integritatẽ conseruandam, & impios homines, ac prauarũ haeresum assertores debitis poenis plectendos pertinent, innouemus, ne qui eiusmodi errorũ labe infecti sunt earundẽ Constõnum, & poenarum in eis inflictarum ignorationẽ vllo modo praetendere, aut quauis rõne excusare se posse praesumant. Cũ itaq. fel. rec. Paulus Papa iv. Praedecessor noster ad quorundam hoĩum iniquitatem coercendam, qui non solũ diuersas haereses profiteri, sed ẽt ipsius fidei fundamenta negare praesumebãt, suoque exẽplo multos in interitũ aĩae trahebãt, quadã sua perpetuò valitura cõstõne, quae incipit. Cũ quorundã hominũ prauitas, vt huiusmodi hoĩes

a suis

a suis errorib. intra certum eis tunc prefixum tps resipiscerent, paterna monitione, & requisitione, necnon cum ipsorum resipiscentiũ a quibuscunq. censuris, & poenis ecclesiasticis, & tpalib. plenissima, absolutione sanciuerit: vt quicunq. tam eatenus lapsi fuissent, & intra tps prefixum non resipuissent, quam qui posterum probarent in hos errores, aut eorum aliquem, qui nimirũ asseruissent, domatizassent, vel credidissent Deum Oĩpotentem non esse trinum in psonas, & incõposita oĩno, indiuisaq. vnitate substantiæ, & vnũ vnamet simplici Diuinitatis essentia, aut D. N. Iesum Christum non esse verum Deum eiusdem substantiæ per oĩa cum Patre, & Spiritu sancto, aut eundem scdm carnem nõ esse conceptum in vtero Beatiss. semperq. Virginis Mariæ de Spiritu sancto, sed sicut ceteros hoĩes ex semine Ioseph, aut eundem Dñm, & Deum nostrum Iesum Christum non subijsse accerbissimam crucis mortẽ, vt nos a peccatis, & ab eterna morte redimeret, & Patri ad vitam æternam reconciliaret, aut eandem Beatiss. Virginem Mariam non esse veram Dei matrem, nec perstitisse semper in Virginitatis integritate ante partum, s. in partu, & perpetuo post partum, pro subuersis, & relapsis in heresim haberi, & vt relapsi curiæ seculari tradi, & per ipsam curiã, debitis poenis in relapsos statutis puniri posse in oĩbus, & per oĩa perinde, ac si verè, & realiter in heresim relapsi essent, & eos relapsos esse constaret, prout in prædicta Constitutione sub Datum Romę apud S. Marcũ septimo Idus Augusti. Pontificatus sui anno primo edita plenius continentur: Eo tñ huiusmodi impiorum hoĩum prorupit temeritas, vt prætextu ignorationis huius Constõnis, ac poenarum in eadem Constõne inflictarũ, se illic minime subiacere nec obnoxios esse putent, ac ppea se ab eisdem poenis liberari, & absolui posse pretendant. Nos igitur animaduertentes vt idem quoq. Paulus prædecessor bene animaduertit) huiusmodi errores tã graues, ac nafandos existere, vt illi qui in eos incidunt, nullam prorsus excusationem habeant, sed subuersi potius & immanes, q̃ hæretici merito dici possint, propterea, vt illi debita animaduersione oĩno puniantur, nec a prefatis errorib. vlla excusatione de cætero se tueri valeant, Motu proprio, & ex certa scĩa, ac matura deliberatione nostra, deq. Apostolicæ ptãtis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutionem, dicti Pauli prædecessoris; vestigijs inherentes, ac eius constitutione predictam quoad poenas in contentas innouãtes, ac perpetuo confirmantes, & approbantes, supra dictos oẽs, & singulos, q hactenus in similes errores, aut eorum aliquem lapsi sunt, aut in posterum prolabentur, attenta dictorũ errorum grauitate, & enormitate, cuiuscunq. dignitatis, gradus, ordinis, vel condõnis existent, nulla illius ẽt ignorantiæ supra dicte constõnis excusatione suffragante pro subuersis & relapsis in heresim haberi, & tanquam relapsos Curiæ seculari tradi, ac per eandem Curia debitis poenis in relapsos statutis puniri posse authoritate Apost. tenere pñtium perpetuo statuimus. Non obstantib. oĩbus illis, que predictus Paulus prædecessor voluit non obstare, ceterisq. cõtrarijs quibuscũq. Vt aũt huiusmodi Constõnis ignorantia de cetero

allegari,aut ptendi nunquã possit atque vt pñtes oĩbus innotescant,volumus illas ad valuas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum,& in acie campi Floræ, more soliti publicari, & affigi,atq. ijs inde amotis earundē exempla,ēt impressa,ibi affixa relinqui, factaque publicatione huiusmodi, oēs qui in Vrbe post mensem, qui vero extra eam,& citra montes,post quatuor menses,& qui demum vltra mõtes fuerunt,post decem menses à die pblicationis huiusmodi computãdos perinde afficere, & arctare, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent. Et nihilominus vt ipsæ præsentes literæ eo notoriæ fiant,& qb. magis innotescant,nec non pro potiori cautela volumus,vt Inquisitores contra hæreticã prauitatē in ijs ciuitatib.terris,& locis in quib.constituti sunt,vbi vero huiusmodi Inquisitores non sunt,locorũ ordinarij publicatione in pñtium,vt inf.dicetur,fieri curent,ac propterea vniuersis,& singulis Venerabilib.fratribus.Patriarchis,primatibus Archiepis, Epis,& alijs locorũ ordinarijs necnon dilectis filijs Inquisitorib. præ fatis contra hereticã prauitatem vbilibet constitutis,per easdem pñtes cõ mittimus,& in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo manda mus,vt per se, vel alium, seu, alios hasce nostras literas,postquã earum exemplum receperint,seu earũ notitam habuerint,semel,aut pluries p̃ ut eis magis expedire visum fuerit, ipsi quidem Patriarchæ, Primates, Archiepi,Episcopi,& alij locorum ordinarij in eorum Cathedralibus, maiorib.respectiuè Ecclesijs, Ciuitatum,Oppidorum,& locorum quorumcunq.eorum Diœcesum,vbi Inquisitores non fuerint, ubi vero Inquisitores fuerint ipsimet Inquisitores in eisdem Ecclesijs,dum in eis maior populi multitudo ad diuina conuenerit, solemniter publicēt,& publicari authoritate nostra mandent, & faciant.Cæterum quia difficile foret easdem pñtes ad singula loca, vbi opus esset deferri, volumus, & similili authoritate decernimus, vt earum transumptis, etiã impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis,& sigillo alicuius Inquisitoris contra hereticam prauitatem,vel cuiuscunq. personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis,eadem vbiq.in iudicio,& extra fides habeat, quæ ipsismet literis hrētur,si essent exhibitæ,vel ostēse. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris,die 3. Februarij 1603.Pontificatus nostri Anno vndecimo.

M.Vestrius Barbianus.

Constitutio Pij V.de impedientib.& offendētib.personas,ac diripiētibus bona,& frangentibus carceres Officij Inquisitionis, eorumq.& filiorum,& complicum pęnis publicata Romæ die 2.Maij 1596.fol.1046. in bullar.tenoris seq.

Si protegendis cęteris oĩb.Ecclesię ministris,quos in fidem,& clientelam nostrã à Domino recipimus,cura nobis quotidiana insidet,quãto maiore studio eam nos solicitudinem capescere necesse est,vt qui in Sacro Inquisitionis hæreticæ prauitatis officio versantur, sub tutela inuiolatę authoritatis huius sedis periculorum oĩum expertes, quęq.munera ad exaltationem fidei catholicę exequantur: Cũ itaq.eius generis

im-

impiorum vis quotidie magis inualescat, qui oĩb. malis artib. prædictũ officiũ subuertere, ministrosq. functionib. disturbare moliuntur, eo iã nos detrusit necessitas, vt nefariã, & scelestã illorum audaciã acerbiore castigationis uerbere reprimamus. Hac igitur generali cõstitutione de fratrum nostrorum consilio sancimus, vt quicunq. siue priuatus, siue cuncta Ciuitas, siue populus siue Dñs, Comes, Marchio, Dux, vel potiore titulo illustris, quẽuis ex Inquisitorib. Aduocatis, Procuratorib. Notarijs, alijsve Ministris prædicti Officij, vel Eporum id munus in sua diecesi, aut prouincia obeuntium, seu accusatorem, denunciatorẽ, aut testẽ in cã fidei, qũocunq. productũ vel euocatũ occiderit, verberauerit, deiecerit, seu per terrefecerit, quiue Ecclesiæ ędes, aliasvè res publicas, siue priuatas officij, aut ministrorum expugnauerit, inuaserit, incenderit, expilauerit, aut libros, litteras, authoritates, exẽplaria, regesta, protocolla, exẽpla scripturas, aliave instr̃a, siue publica, siue priuata vbicunq. posita cõbusserit, diripuerit, seu interuerterit, seu ex incendio, aut direptione, aut alio quocunq. modo illa exportauerit, seu qui in conflagratione, expugnatione, aut direptione ẽt inermis, siue cupiendi siuè comburendi siue supprimendi cã fuerit, siue res, aut personas seruari, defendive prohibuerit, quive carcerẽ, aut aliã custodia, seu publicam, seu priuatam egregerit, vinctũ extraxerit, seu emiserit, capiendum prohibuerit, captumq. eripuerit, receperit, occultauerit, seu facultatem effugiẽdi dederit, seu iusserit id fieri, q coetũ, concursumve fecerit, siue vt aliquid prædictorũ fieret opẽ accõmodauerit, siue alias auxiliũ, cõsilũ, aut fauorẽ publicè, vel occultè in quolibet prædictorum sciẽter pręstiterit, licet nemo occisus, nemo verberatus, nemo extractus emissus vel ereptus, nihil expugnatum, nihil effractũ, succensum, direptũve, nullum deniq. damnum te ipsa sit secutũ: nihilominus is sit anathemate pręsentis canonis authoritate ligatus, idem quoq lese maiestatis reus, dominio, dignitate, honore, feudo, ac quocunq. alio beneficio tpali, & perpetuo eo ipso priuatus, secularis iudicis arbitrio relinquatur, cui de eo illas ipsas poenas exigat, quæ damnatis primo capite dictæ legis per cõstitutiones legitimas irrogantur, bonis rebusque omnibus fisci iuribus applicatis, ẽt est de damnatis hereticis per sanctiones canonicas constitutũ, eius filij paterna infamia subiecti, oĩs, & cuiuscunq. hereditatis successionis, & donationis & legati, siue propinquorũ, siue extraneorũ omnino sint expertes, eisdem præterea portę nunq̃ pateant dignitatum. Nemo autẽ expurgationem hr̃e, aut causam vllam proponere, vel p̃tendere possit, qui tm̃ nefas in contemptum, & odium huius officij admiserit nisi contrariũ per claras probationes docuerit se fecisse. Qđ porro de prędictis, eorumque filijs statuimus, illud id idem in oĩb. clericis, & presbyteris secularib. & quorũuis Ordinum ẽt exemptorum regularibus, & quacunque ẽt Epali, & maiori dignitate præditis, ac etiã priuilegio quomodocunque suffultis, decernimus exequendũ, ita vt ipsi beneficijs, & officijs, oĩb. Ecclesiasticis p̃titum authoritate priuati per iudicẽ Ecclesiasticũ hereticorum more degradentur, demum potestati seculari traditi, poe-

 nis

nis prędictis laicorum instar subijciantur: Pontificum tñ causis nobis, & successorib. nostris reseruatis, vt re quæsita, & nobis renunciata contra eos ad depositionem, & alias pœnas prædictas procedamus, vti criis atrocitas videbitur postulare. Quicunq. aût pro talib. veniam petere, aut alias intercedere tentauerint, in easdem illas pœnas, quę in hęreticorũ fautores à Sacris Constõnib. inferuntur, ipso facto se nouerint incidisse. Verum si quis ẽt huiusmodi criminum conscius vel affinis, siue religionis studio siue pœnitentia ductus rem adhuc incognitam retexerit supplicio liberetur. Cæterũ ea omniũ, & quarumcunq. absolutionum rõnem a prædictis criminibus, nec non habilitationum, & restitutionum ẽt ad famam, & honores, ita deinceps habendam optamus, vt successores nostri nullas nisi saltem semestri post cuiusq. assumptionẽ ad huius dignitatis fastigiũ excursõ, ac precib. apud supremum officium inquisitionis hic institutum verificatis, cõcedant. Decernentes oẽs, & quascunque huiusmodi absolutiones habilitationes, & restõnes, quæ precib. sic non verificatis de cętero fient, nemini prorsus prodesse, sed nec præsentib. nisi toto ipsarum tenore ad verbũ inserto, & gratia ex certa Romani Pontificis scientia facta, & propria manu subsignata vlla in parte derogari, vel derogatum censeri debere, & si illis ex quacumque causa aliter derogari contigerit, derogationes huiusmodi nullius prorsus fore roboris, & momẽti. Iubemus igitur vniuersos, & singulos Patriarchas Primates, Archiepõs, Epõs, & cæteros Ecclesiarũ Prælatos per vniuersum Orbem cõstitutos, vt per se, vel alium, seu alios præsentes litteras, aut earum exempla in suis quisque Prouincijs, Ciuitatib. diœcesib. & locis solemniter publicare, & quantum in se est firmiter obseruari procurent, cõtradictores quoscunque per censuras, & pœnas Ecclesiasticos appellatione postposita compescendo, ipsasque censuras, & pœnas ẽt iteratis vicibus aggrauando, inuocato, etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Non obstantib. &c. Cæterum omnes Orbis terrarum Principes, quibus gladij sęcularis ptãs ad malorum vindictã est permissa, per eam quam se tueri promiserũt fidem, obtestamur, ita suas quemque partes, siue in pręstando ministris prędictis auxilio, siue in criminum post Ecclesię sentẽtiam animaduersione, interponere, vt eorũ quoque pręsidijs ministri ipsi tanti Officij munus pro Dei æterni gloria, & religionis incremento feliciter exequantur, amplissimũ à Domino præmium recepturi, quo fidei prędictę assertorib. in ęternę beatitudinis consortio preparauit, Nulli ergo &c.

De preeminentia Inquisitorum generalium hęreticę prauitatis, ac obedientia eisdem ab omnibus pręstanda.

Sanctiss. D. N. D. Pius diuina prouidentia Papę V. statuit, decreuit, & ordinauit, ac mandauit, vt negotia Fidei oĩb. & singulis alijs preferãtur cũ Fides sit substantia, & fundamentum Christianę religionis Idcirco omnibus, & singulis almę Vrbis, eiusque districtus Gubernatori Senatori

tori Vicario, Camerę Apostolicę Auditori quibuscũque alijs Legatis, Vicelegatis Gubernatorib. prouinciarum, & terrarũ suę sanctitati, & S.R.E. mediatè immediatè subiectarũ, ac eorum Locatenen. Officialibus, Barisellis, & alijs ministris necnon alijs locorum Ordinarijs, cęterisq. Magistratib. & Officialib. ac cuiusuis condõnis, & status hoĩbus in oĩb. et singulis tertijs opidis, et ciuitatib. ac in tota Repub. Christiana existentibus sub excõicationis latę sñiæ, ac indignationis suę sanctitatis, et alijs arbitrio suę Sanctitatis, & Illustrissimorum, & Reuerendissimorum Dominorum Cardinalium Inquisitorum Generalium imponendis, & exequendis pœnis, vt eisdem Cardinalib. Inquisitorib. ac eorum præceptis, & mandatis in quibuscunque Officium sanctę Inquisitionis huiusmodi concernen. pareant, et obediant.

Reges verò, Duces, Comites, Barones, & quosuis alios Principes sæculares in Dei noĩe rogauit, vt eisdem Cardinalib. Inquisitorib. eorũq. Officialib. faueant, auxiliumq. præbeant, & a suis Magistratib. subditis auxilium pręberi faciant in negotijs ad dictum Officium spectantibus. Necnon carceratos quoscunq. pro quibusuis delictis, & debitis ẽt atrocib. apud dictum Inquisitionis Officium quomodolibet delatos, vel denunciatos, suspensa aliorum criminũ inferiorum cognitione, ad eosdẽ Card. & Inquisitionis carcere, ibidemq; ad crĩs hęresis totaliter cognitionem & expeditionem retinendo, et postea ad eosdem Officiales pro aliorum criminum expeditione remitendos, sine mora transmittant.

CONstitutio S.D.N.D. Clementis Diuina prouidẽtia Papę VIII. vt Itali extra Italiam agentes, non habitẽt nisi in locis vbi liber, & publicus cultus, siue vsus Chatholicę Religionis existat, & quid in eis tunc facere, vel euitare debeant Sub Dat. Rome die 26. Iulij 1596.

Cum sicut non sine magno animi nostri dolore accepimus, quã plures Christi fideles ex diuersis Italiæ partibus eorum patrijs, vbi vera, & sancta Catholica, et Apostolica Religio viget, & publicè prędicatur, discedentes, habeant loginqua loca, vbi non solum hęreses impunè grassantur, sed quod peius est Catholicę Religionis vsus publicè interdicitur, & prohibetur quo fit vt personę ibi permanentes, etiã si Catholicæ sint, cogantur tñ, contra eorum pia desideria, Sacrosanctę Missę sacrificio, alijsque diuinis officijs, ac Sanctorum Sacramentorum perceptione, in suarum aĩarum discrimen diutius carere. Quare nos his, & alijs malis, & periculis inde prouenientibus quantum cum Domino possumus, obuiare cupientes, hac nostra in perpetuum valitura constõne statuimus, & ordinamus, vt de cætero nullus Italius siue mercator, siue cuiusuis alterius conditionis, vel status existat, quouis quęsito colore, prętextu, vel ingenio audeat habitare, vel domicilium tenere in ciuitate, oppido, seu loco, vbi aliqua Ecclesia cum Parocho, vel Pastore, seu Sacerdote Catholico non existat in qua liberè, sine omni periculo palam, et publice celebrari, & audiri possint sacrosanctæ Missę, & alia diuina officia, et conciones, ac Sacramenta Ecclesiastica ministrari, mortuorum,

DECRETVM EVGENII PAPAE IIII. In generali Concilio Florentino, in Bulla instructionis Armenorum §. secundum Sacramentum est, in quo sic traditur.

SECVNDVM Sacrm est confirmatio, cuius materia est chrisma confectum ex oleo, quod nitorẽ significat conscię, et balsamo, quod odorem significat bonę famæ per Epm benedicto. Forma aũt est. Signo te signo Crucis, et confirmo te chrismate salutis, In noĩe Patris, Filij, et Spiritus sancti. Ordiarius minister est Eps. Et cũ cæteras vnctiones simplex Sacerdos valeat exhibere, hãc nõ nisi Eps dẽt conferre, qa de solis Apostolis legitur, quorum vicem tenet Epi, qꝫ p manus impositionẽ Spiritum sanctum dabant, quemadmodũ Actuum Apost. lectio manifestat. Cũ enim audissent (inquit) Apostoli, qui erãt Hierosolymis, qa recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum, et Io. qui cũ venissent, orauerunt pro eis, vt acciperent Spiritũ sanctum. Nondum.n.in quemquam illorum venerat, sed baptizati tñ erant in nomine Domini Iesu. Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum sanctũ. Loco aũt illius manus impositionis, datur in Ecclesia Confirmatio. Legit tamen, aliquando, per Apost. sedis dispensationem, ex rõnabili, et vrgente admodum causa, simplicem Sacerdotem, chrismate per Epm cõfecto, hoc administrasse Confirmationis Sacramentum, etc.

Decretum sacri generalis Oecumenici Conc. Trid. sess. 7. de Sacramentis, vbi de Confirmatione canone iiij. ita diffiniuit.

Si quis dixerat S. confirmationis ordinarium ministrum non est solũ Episc. sed quemuis simplicem Sacerdotem, anathema sit.

HABITVS CLERICALIS.

PRæter Summistas sciendũ est, quod clerici beneficiati, et in sacris constituti tenentur incedere in habitu, et tonsura ex decreto Cõc. Trid. sess. 24. de refor. c. 6. alij vero in minorib. constituti non beneficiati cogi nequeunt. Abb. in c. fi. de cler. cõiug. sed si volunt gaudere priuilegio fori oportet, qđ deferant habitum et tõsurã, et seruiant in diuinis, & ẽt si sint coniugati, ex Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 6. et c. 17. in fin. extat insuper hodie constitutio Sixti Quinti, de habitu, et tonsura per clericos, seu milites beneficia, vel pensiones obtinẽtes deferendis, et pœnis contra inobedientes inflictis publicata Romę die 18. Ianu. 1589. inc. Cum sacrosanctã, et infra. Hac nostra perpetuò valitura constitutione præcipimus, et mãdamus, oĩb. et quibuscunq. clericis non solum in sacris, sed ẽt in alijs minorib. ordinib. constitutis, et clericali tm̃ tonsura insignitis, et nedũ beneficia ecclesiastica qualiacunque ẽt simplicia nunc et pro tempore obtinentibus, et in illis vel ad ea ius habentibus, verum ẽt pensiones super quibusuis fructibus, redditibus, aut prouẽtibus quarumuis Patriarchalium, Primalium, Metropolitanarum, Cathedralium, et aliarum quarumcunque ecclesiarum, seu Abbatialium, capitularium, et conuentualium mensarum, necnon Monasteriorum, Prępositurarũ, Prępositа-

positatum,Prioratuum,Preceptoriarũ,Hospitaliũ, canonicatuum,præbendarũ,dignitatũ,personatuum, administrationũ, officiorum,& beneficiorum quorumcũq.ecclesiasticorum sæcularium, & quorumuis ordinũ regularium,seu illorũ distributionib.quotidianis,ac iurib.emolumentis,et obuentionib.vniuersis sibi reseruatas,aut fructus ipsos,præ dia ve,aut bona ecclesiastica loco pensionum sibi assignatos,vel assignata ex quacunq.concessione, seu dispensatione Apost. percipientib. etiã cõiugatis, præsertim si ijdem clerici coniugati iuxta cõstitutionem piæ mem. Bonifacij Papæ viij. predecessoris nr̃i in Conc. Trid.innouatam priuilegijs clericalib. vti velint, tam in Rom. Curia degentib.quã extra eam vbilibet gentium,et locorum constitutis,vt ipsi, & eorum quilibet quantũuis,& exẽpti existant,et quouis priuilegio, vel immunitate gaudeãt,quacunq.dilatione,aut tergiuersatione postposita,dẽant oĩnò,qui in vrbe p̃ntes fuerint, intra quindecim dies, q verò citra montes intra quatuor mẽses,q deniq.vltra montes constituti sunt, intra octo mẽses, à die publicationis p̃ntium literarum,in Ro.Curia faciendę,tonsurã & habitũ clericalẽ, vestes, s. talares aut milites infra dicendi,quib.pensiones,aut fructus,aliave bona ecclesiastica reseruata sunt,suæ Militiæ cõuenientem quacunq.remota excusatione assumere,& iugiter deferre: in futurum aũt non nisi actu clericis in habitu clericali;et tõsura, & Militib.infra dicẽdis in militari incedntib.suæ Militiæ propria, aut alia quacunq.ecclesiastica ẽt simplicia beneficia respectiue conferantur, aut cõmendentur,aut pensiones fructu sve,aut bona ecclesiastica reseruãtur. Alioquin ipsos,& ipsorũ quẽlibet, qui quoad gestandum habitum clericalẽ,& militarẽ supradictũ, lapso huiusmodi tẽpore eorum vnicuiq. vt supradictũ est,p̃fixo,nr̃is huiusmodi precepto, et mãdato, nunc et in posterum perpetuis futuris tp̃ib.cum effectu non obediuerint,preter alias penas contra eos inflictas,ẽt quibuscũque dignitatib.administrationib.officijs,canonicatib.& præbendis,ac beneficijs ẽt simplicib. et prestimonijs p eorum quemlibet in titulũ,cõmendam,vel aliàs pro tp̃e obtentis,necnon pensionib.et fructib.ac predijs, bonisq. ecclesiasticis huiusmodi,quocunq.modo eis reseruatis, vel reseuandis,omniq.iure sibi in eis,vel ad ea quõlibet competenti,harum serie ex certa nostra scientia,deq; Apost.potestatis plenitudine priuamus, ac sine vlla alia monitione,citatione,iudicis decreto,aut ministerio ipso facto priuatos declaramus,ac tam beneficia ipsa per priuationem huiusmodi vacare,libere alijs conferri posse,quam etiam pensiones cassatas, extinctas esse,et fore,ac fructuum, vel aliarum rerum reseruationes cessare, et quemquã vlterius ad illorum solutionem minimè teneri, et ob non solutionem censuras,et penas aliquas incurrere nõ posse, nec debere decernimus; ipsasque dignitates,personatus,administationes, officia, necnon canonicatus,et prebendas,et beneficia sic pro tẽpore vacantia, et collationi, prouisioni,et dispositioni nostræ,et Rom. Pontifi.pro tempore existentis,perpetuo reseruamus. Statuentes sic in præmissis vniuersis,et singulis,per quoscunque Iudices, et Commissarios etiam causarum Palatij

Apostolici Auditores,& S.R.E.Card.sublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate in quauis causa, & instantia iudicari, & definiri debere,necnon irritum, & inane qcqd secus super his a quoquã quauis authoritate scienter,vel ignoranter contigerit attentari. Cæterum Milites, quarumuis Militiarum sub regula aliqua approbata canonicè institutarũ,vel alij Roman.cur.officiales,q non vti Clerici,sed potius tanq̃ Milites iuxta priuilegia, & dispensationes Apostolicas eis in gñe, vel in spẽ p nos, aut prædecessores nr̃os noĩatim concessa,& sub fel.rec.Pij Papę v. prædecessoris nostri constõne, quæ incipit,Sacrosanctum,&c. huiusmodi priuilegiorũ forsan reuocatoria minimè cõprehensa, bñficcia Militię, q̃ professi sunt regularia obtinent, seu pensiones super quibusuis fructib.redditib. & prouentib.ecclesiastícis ẽt prædictarum Ecclesiarum,& beneficiorum sæcularium, aut fructus ipsos sibi reseruatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipiant in futurum, siue clericali charactere insigniti sint, siue non sint, qui vero clerici sunt ẽt si ab initio tpe reseruationis pensionum,seu fructuum huiusmodi,regularem habitum nondum susceperint,nec militijs officiorum Rom. cur. ascripti fuerint, sed post factas eorum cuiq. reseruationes,ante vel post publicationem pñtis constõnis, Milites effecti extiterint,sub præcepto, & mandato præfatis de habitu, & tonsura Clericali deferendis,nolumus cõprehendi; sed ijs permittimus,vt regulari habitu Militiæ,q̃ professi sunt conuenienti, vel si ipsi Milites Rom. cur. officiales fuerint,qui pensiones,aut fructus,aliave prędia,aut bona ecclesiastica ex dispensatione, seu priuilegio Apost. percipiant, habitu militari suprascripto absq; alicuius censurę, vel pœnæ ecclesiasticæ incursu licitè vti valeant,& nihilominus tam beneficia suæ militiæ regularia retineat, quam etiam pensiones super ecclesiarum, & beneficiorum prædictorum etiam sęcularium fructib. seu bona, vel fructus prędfatos sibi pro tempore reseruatos percipiant. Non obstantibus,&c.

Hanc constitutionem declarauit,& limitauit idem Sixtus V. eodem anno pridie Kal. Febr. faciendo indultum deferendi habitum non clericalem pro aliquib.S.D.N. familiarib.& pro omnib.pensiones,&c.nõ vltra 60.duc.percipiẽtibus; cum prorogatione termini ad alios xv. dies pro personis in vrbe degentibus,vt patet ex eius constitutione fol.266. in bull.incip.Pastoralis,& infra.

Oĩbus,& quibuscunq; clericis,tam in Rom.cur. quàm extra eã vbilibet gentium,& locorum cõstitutis,qui pensiones, fructus,aut prædia, vel bona ecclesiastica,sibi in vna, vel plurib.vicib.reseruata,& concessa summã, seu valorem annuum 60. duc. auri de Camera in simul nõ excedentes,seu excedentia percipiunt,aut percipient in futurum;Ac præterea nostris familiarib.nobis in quibusdam inferiorib.ministerijs,quales sunt,quia pedib.seu parafrenarij mensę dispositores, aut credentiarij,aut dispensatores, vulgo dr̃, & alijs his similib, seruitij actu ministrãtib.quive in futurum inseruirent,necnõ quibusuis nostrorum in timorum familiarium actum nobis in Palatio nostro Apostolico inseruientium

tium familiarib.continuis commensalib.præsentib.& futuris, qui pensiones, aut fructus, bona ve ecclesiastica loco pensionum, vsq; ad quancunq; summam, & valorem nunc percipiunt, aut in posterum pro tpe percipient, vt ipsi, & eorum quilibet in habitu, & tonsura clericali incedere minimè teneantur; sed laicali habitu impunè, & licitè vti possint, quo sua munia promptius, expeditiusq. obire valeant, ne pœnis in eadem constitutione inflictis subiaceant, authoritate Apost. tenore præsentium de spāli gratia concedimus, & indulgemus Reliquis autē nostris, aut personarum nobis inseruientium familiarib.continuis cōmensalib.oībusque, & singulis alijs tam clericis, quā militib. beneficia fructuum, vel bonorum ecclesiasticorum reseruationes, ac pensiones obtinentib. aut in ipsis beneficijs, vel ad ea ius hñtib.in vrbe pñtib.tps quindecim dierum in d.constitutione pręfixum, nec dū elapsum ad alios quindecim dies a fine primi dicti termini computandos extendimus, & prorogamus. Ac demum Militibus tam Militiarum canonicè institutarū, quām Rom.cur.officialib. qui iuxta præfatam nostrā constitutionē in Militari habitu incedere tenentur, vt vestib. cōibus, cum insignibus trū Crucis, aut Numismatis suę Militię proprijs vti valeant atque hac ratione ipsius Constōnis pręcepto plenè satisfacere censeantur pariter indulmus, Eos vero clericos, aut Milites, quib.pensiones, aut fructus, bona ve aut predia ecclesiastica ad quamcumque summam reseruata, aut reseruari concessa, sunt, vel post hac reseruabuntur, non aliter ad gerendum huiusmodi habitum teneri volumus, nisi postquam pensiones, fructus, aut alia prefata cum effectu exigere, aut percipere cæperint, vel per eos steterit quominus, vel percipiant. Decernentes, &c.

ADDITIO. Et ita concurrentib.bis, de quib. in pręfato decreto Conc Trid. sess. 14.c.6.consuluit Illustriss. Dominus Io. Franciscus de Ponte Marchio Morconi Regens decanus Regiam Cancellariam, & de consilio suæ maiestatis catholicæ responsio 24.suorum consiliorum clericum primę tonsurę remittendum esse ad iudicem ecclesiasticum, & in eo, quod præd Concilium requirit, s.seruitium in diuinis, intellige procedere, ēt in clerico, qui deseruiret altari ecclesię, quam illi cui fuit adscriptus, vel deseruiret capellæ existenti in ecclesia, quę ab episcopo confraternitati laicorum pro oratorio esset assignata ex declaratione Sacrę Congreg. Secundo intellige procedere etiam in seruitio diuino, quod clericus non continuatum sed aliquo impedimento necessario interpellatum præstiterit, vt hoc non obstante gaudeat priuilegio fori, quia verba sunt intelligēda ciuili modo, l. si cui ff.de seruit & doctores tam in proœ. decret quam sexti notant, id dici continuo fieri, quod pro maiori parte temporis fit. Tertio intellige non procedere in clerico, qui, & si ministerio ecclesiastico vacaret, non tamen incederet in habitu, & tonsura, & sic vt fori priuilegio non gaudeat, idq. amplia etiam si nulla pręcedat sui episcopi monitio ad habitum reassumendum de mente Concilij fuisse censuit Sacra Congregatio super d c.6 s. ß 21.

Pręnarrata constitutio posset limitari in casib infrascriptis, & primo in clerico qui ex iusta causa timoris habitū clericalē postponere, & trāsformare inductus fuerit ex tex.in c clerici, de vita, & honest. cler. Secundò si ratione paupertatis illum

gestare non valeret ex Imol. in clem. 2. nu. 9. eod. tit. Tertio vt non priuetur clericus priuilegio clericali propter vnicam habitus omissionem, sed necessaria esset tanta perseuerantia, vt publice existimetur laicus, Prosper. Farinac. in pract. crimin. tit. de inquisit. q. 8. nume. 68. ex Consilio Christoph. de Castellio. ab eo citato. Quarto in clerico qui nequiret tonsurã deferre propter infirmitatem Capel. Tholos. decis. 104.

Dubium tamen est ad effectum vt præsenti constitutioni satisfactum videatur & vt clerici iudicentur incedere in habitu clericali, quæ vestes sint eis congruentes, seu decentes & vere clericales, si quidem præd. constitutio quoad hoc nil aliud prouidet nisi circa longitudinem, & breuitatem disponendo, vt vestes sint talares, de cætero circa ipsarum qualitatem, hoc neque per illam, neque per alia iura canonica præfinitum, seu cautum reperitur, præterquam quod clericis certarum vestium vsus interdicatur, de quibus in præallegatis c. clerici & cle. 2. & ibi doctores, Diaz in prax. crim. can. c. 75. Menoch. de arb. iudic. lib. 2. centur. 1. casu; 93. & quod clerici seculares non habeant certum & determinatum habitum testatur glos. not. in clem. 1 in fine de elect. Resp. quod in huiusmodi casu illæ censentur clericis vestes honestæ, quæ vsu, & consuetudine illius regionis seu prouinciæ, vbi commorantur, admissæ fuerint, ita post glos in c. si quis virorum 30. dist. & in d. c. clerici ve. deauratis, alios quam plures allegantes conclusiue tenet Cou. lib. pract. q. c. 32 sub num. 7. Iul. Clar in pract. crim q. 36. nu. 11. Foller. in pract. crim. in verbo audiantur excusatores, nu 4. Ignat Lopez ad Diaz loc. cit. dicentes in hoc attendendam esse prouinciæ consuetudinem, intelligere idest similium personarum, & clericorum eiusdem conditionis. Prosp. Farinac. loco præalleg. nu. 69.

HAERETICI.

PRæter Summistas in hoc verbo sciendum est, quod per S.D.N. Clem. viij. fuit facta innouatio Constõnis fel. rec. Pauli Papæ iv. contra negantes Trinitatem, aut diuinitatẽ Iesu Christi, aut eius conceptionẽ de Spiritu sancto, aut eius mortem, vt nos redimeret, aut Virginitatem Beatiss. semper Virg. Dei genetricis Mariæ. Adiecta forma in publicatione eiusdem Constitutionis seruanda, ne de cætero illius ignorantia à quoquam quouis prætextu possit allegari, publicata Romæ die 14. Februarij 1603. tenoris sequentis.

CLEMENS PAPA viij. Ad parpetuam rei memoriam.

DOminici gregis Diuinà prouidentia nobis licet meritis imparib. commissi, sollicitudo postulat, vt Romanorum Pontificum prædecessorũ nostrorũ Constitutiones, quæ præsertim ad fidei catholicæ integritatẽ conseruandam, & impios homines, ac prauarũ hæresum assertores debitis pœnis plectendos pertinent, innouemus, ne qui eiusmodi errorũ labe infecti sunt earundẽ Constõnum, & pœnarum in eis inflictarum ignorationẽ vllo modo prætendere, aut quauis rõne excusare se posse præsumant. Cũ itaq. fel. rec. Paulus Papa iv. Prædecessor noster ad quorundam hoĩum iniquitatem coercendam, qui non solũ diuersas hæreses profiteri, sed ẽt ipsius fidei fundamenta negare præsumebãt, suoque exẽplo multos in interitũ aĩe trahebãt, quadã sua perpetuò valitura cõstõne, quæ incipit. Cũ quorundã hominũ prauitas, vt huiusmodi hoĩes

a suis

a suis errorib. intra certum eis tunc præfixum tps resipiscerent, paterna monitione,& requisitione, necnon cum ipsorum resipiscentiũ a quibuscunq. censuris, & pœnis ecclesiasticis,& tpalib. plenissima, absolutione sanciuerit: vt quicunq. tam eatenus lapsi fuissent,& intra tps præfixum non resipuissent, quam qui posterum probarent in hos errores, aut eorum aliquem, qui nimirũ asseruissent, domatizassent, vel credidissent Deum Oĩpotentem non esse trinum in psonas,& incõposita oĩno, indiuisaq. vnitate substantiæ,& vnũ vnamet simplici Diuinitatis essentia, aut D. N. Iesum Christum non esse verum Deum eiusdem substantiæ per oĩa cum Patre,& Spiritu sancto, aut eundem scdm carnem nõ esse conceptum in vtero Beatiss. semperq. Virginis Mariæ de Spiritu sancto, sed sicut cęteros hoĩes ex semine Ioseph, aut eundem Dñm,& Deum nostrum Iesum Christum non subijsse accerbissimam crucis mortẽ, vt nos a peccatis,& ab ęterna morte redimeret, & Patri ad vitam æternam reconciliaret, aut eandem Beatiss. Virginem Mariam non esse veram Dei matrem, nec perstitisse semper in Virginitatis integritate ante partum, s. in partu,& perpetuo post partum, pro subuersis, & relapsis in hęresim haberi,& vt relapsi curiæ sęculari tradi,& per ipsam curiã, debitis pœnis in relapsos statutis puniri posse in oĩbus, & per oĩa perinde, ac si verè,& realiter in hęresim relapsi essent, & eos relapsos esse constaret, prout in prædicta Constitutione sub Datum Romę apud S. Marcũ septimo Idus Augusti. Pontificatus sui anno primo edita plenius continentur: Eo tñ huiusmodi impiorum hoĩum prorupit temeritas, vt prætextu ignorationis huius Constõnis, ac pœnarum in eadem Constõne inflictarũ, se illic minime subiacere nec obnoxios esse putent, ac ppea se ab eisdem pœnis liberari,& absolui posse pretendant. Nos igitur animaduertentes vt idem quoq. Paulus prædecessor bene animaduertit) huiusmodi errores tã graues, ac nafandos existere, vt illi qui in eos incidunt, nullam prorsus excusationem habeant, sed subuersi potius & immanes, q̃ hæretici merito dici possint, propterea, vt illi debita animaduersione oĩno puniantur, nec a prefatis errorib. vlla excusatione de cætero se tueri valeant, Motu proprio,& ex certa scĩa, ac matura deliberatione nostra, deq. Apostolicæ ptãtis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutionem, dicti Pauli prædecessoris; vestigijs inhęrentes, ac eius constitutione prędictam quoad pœnas in contentas innouãtes, ac perpetuo confirmantes,& approbantes, supra dictos oẽs, & singulos, q hactenus in similes errores, aut eorum aliquem lapsi sunt. aut in posterum prolabentur, attenta dictorũ errorum grauitate,& enormitate, cuiuscunq. dignitatis, gradus, ordinis, vel condõnis existent, nulla illius ẽt ignorantiæ supra dictę constõnis excusatione suffragante pro subuersis & relapsis in hęresim haberi,& tanquam relapsos Curiæ sęculari tradi, ac per eandem Curia debitis pœnis in relapsos statutis puniri posse authoritate Apost. tenere pñtium perpetuo statuimus. Non obstantib. oĩbus illis, quę prædictus Paulus prædecessor voluit non obstare, cęterisq. cõtrarijs quibuscũq. Vt aũt huiusmodi Constõnis ignorantia de cetero

allegari,aut ꝑtendi nunquā possit atque vt pñtes oībus innotescant,volumus illas ad valuas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum,& in acie campi Floræ, more soliti publicari, & affigi,atq. ijs inde amotis earundē exempla,ēt impressa,ibi affixa relinqui, factaque publicatione huiusmodi, oēs qui in Vrbe post mensem, qui vero extra eam,& citra montes,post quatuor menses,& qui demum vltra mōtes fuerunt,post decem menses à die pblicationis huiusmodi computādos perinde afficere, & arctare, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent. Et nihilominus vt ipsæ præsentes literæ eo notoriæ fiant,& oīb. magis innotescant,nec non pro potiori cautela volumus,vt Inquisitores contra hæreticā prauitatē in ijs ciuitatib.terris,& locis in quib.constituti sunt,vbi vero huiusmodi Inquisitores non sunt,locorū ordinarij publicatione in pñtium,vt inf.dicetur,fieri curent,ac propterea vniuersis,& singulis Venerabilib.fratribus.Patriarchis,primatibus Archiepis, Epis,& alijs locorū ordinarijs necnon dilectis filijs Inquisitorib.præfatis contra hereticā prauitatem vbilibet constitutis,per easdem pñtes cōmittimus,& in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus,vt per se, vel alium, seu, alios hasce nostras literas,postquā earum exemplum receperint,seu earū notitam habuerint,semel,aut pluries ꝑut eis magis expedire visum fuerit, ipsi quidem Patriarchæ, Primates, Archiepi,Episcopi,& alij locorum ordinarij in eroum Cathedralibus, maiorib.respectiuè Ecclesijs, Ciuitatum,Oppidorum,& locorum quorumcunq.eorum Diecesum,vbi Inquisitores non fuerint, ubi vero Inquisitores fuerint ipsimet Inquisitores in eisdem Ecclesijs,dum in eis maior populi multitudo ad diuina conuenerit, solemniter publicēt,& publicari authoritate nostra mandent, & faciant.Cæterum quia dificile foret easdem pñtes ad singula loca, vbi opus esset deferri, volumus, & simili authoritate decernimus, vt earum transumptis, etiā impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis,& sigillo alicuius Inquisitoris contra hereticam prauitatem,vel cuiuscunq. personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis,eadem vbiq.in iudicio,& extra fides habeat, quæ ipsismet literis hrētur,si essent exhibitæ,vel ostēse. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris,die 3. Februarij 1603.Pontificatus nostri Anno vndecimo.

M.Vestrius Barbianus.

Constitutio Pij V.de impedientib.& offendētib.personas,ac diripiētibus bona,& frangentibus carceres Officij Inquisitionis, eorumq.& filiorum,& complicum pęnis publicata Romæ die 2.Maij 1596.fol.1046. in bullar.tenoris seq.

Si protegendis cęteris oīb.Ecclesię ministris,quos in fidem,& clientelam nostrā à Domino recipimus,cura nobis quotidiana insidet,quāto maiore studio eam nos solicitudinem capescere necesse est,vt qui in Sacro Inquisitionis hæreticæ prauitatis officio versantur, sub tutela inuiolatę authoritatis huius sedis periculorum oīum expertes, quęq.munera ad exaltationem fidei catholicę exequantur: Cū itaq.eius generis

im-

impiorum vis quotidie magis inualescat, qui oĩb. malis artib. prædictũ officiũ subuertere, ministrosq. functionib. disturbare moliuntur, eo iã nos detrusit necessitas, vt nefariã, & scelestã illorum audaciã acerbiore castigationis uerbere reprimamus. Hac igitur generali cõstitutione de fratrum nostrorum consilio sancimus, vt quicunq. siue priuatus, siue cuncta Ciuitas, siue populus siue Dñs, Comes, Marchio, Dux, vel potiore titulo illustris, quẽuis ex Inquisitorib. Aduocatis, Procuratorib. Notarijs, alijsve Ministris prædicti Officij, vel Eporum id munus in sua diecesi, aut prouincia obeuntium, seu accusatorem, denunciatorẽ, aut testẽ in cã fidei, qũocunq. productũ vel euocatũ occiderit, verberauerit, deiecerit, seu per terrefecerit, quiue Ecclesiæ ędes, aliasvè res publicas, siue priuatas officij, aut ministrorum expugnauerit, inuaserit, incenderit, expilauerit, aut libros, litteras, authoritates, exẽplaria, regesta, protocolla, exẽpla scripturas, aliave instrã, siue publica, siue priuata vbicunq. posita cõbusserit, diripuerit, seu interuerterit, seu ex incendio, aut direptione, aut alio quocunq. modo illa exportauerit, seu qui in conflagratione, expugnatione, aut direptione ẽt inermis, siue cupiendi siuè comburendi siue supprimendi cã fuerit, siue res, aut personas seruari, defendive prohibuerit, qui ve carcerẽ, aut aliã custodia, seu publicam, seu priuatam egregerit, vinctũ extraxerit, seu emiserit, capiendum prohibuerit, captumq. eripuerit, receperit, occultauerit, seu facultatem effugiẽdi dederit, seu iusserit id fieri, q cœtũ, concursumve fecerit, siue vt aliquid prædictorũ fieret opẽ accõmodauerit, siue alias auxiliũ, cõsiliũ, aut fauorẽ publicè, vel occultè in quolibet prædictorum sciẽter pręstiterit, licet nemo occisus, nemo verberatus, nemo extractus emissus vel ereptus, nihil expugnatum, nihil effractũ, succensum, direptũve, nullum deniq. damnum te ipsa sit secutũ: nihilominus is sit anathematę pręsentis canonis authoritate ligatus, idem quoq. lesę maiestatis reus, dominio, dignitate, honore, feudo, ac quocunq. alio beneficio tpali, & perpetuo eo ipso priuatus, secularis iudicis arbitrio relinquatur, qui de eo illas ipsas pœnas exigat, quæ damnatis primo capite dictæ legis per cõstitutiones legitimas irrogantur, bonis rebusque omnibus fisci iuribus applicatis, ẽt est de damnatis hereticis per sanctiones canonicas constitutũ, eius filij paterna infamia subiecti, oĩs, & cuiuscunq. hereditatis successionis, & donationis & legati, siue propinquorũ, siue extraneorũ omnino sint expertes, eisdem præterea portę nunq̃ pateant dignitatum. Nemo autẽ expurgationem hre, aut causam vllam proponere, vel ptendere possit, qui tm nefas in contemptum, & odium huius officij admiserit nisi contrariũ per claras probationes docuerit se fecisse. Qđ porro de pręedictis, eorumque filijs statuimus, illud id idem in oĩb. clericis, & presbyteris secularib. & quorũuis Ordinum ẽt exemptorum regularibus, & quacunque ẽt Epali. & maiori dignitate præditis, ac etiã priuilegio quomodocunque suffultis, decernimus exequendũ, ita vt ipsi beneficijs, & officijs, oĩb. Ecclesiasticis pñtium authoritate priuatim per iudicẽ Ecclesiasticũ hęreticorum more degradentur, demum potestati seculari traditi, pœ-

nis prędictis laicorum instar subijciantur: Pontificum tñ causis nobis, & successorib. nostris reseruatis, vt re quæsita, & nobis renunciata contra eos ad depositionem, & alias pœnas prædictas procedamus, vti crīs atrocitas videbitur postulare. Quicunq. aũt pro talib. veniam petere, aut alias intercedere tentauerint, in easdem illas pœnas, quę in hęreticorũ fautores à Sacris Constõnib. inferuntur, ipso facto se nouerint incidisse. Verum si quis ēt huiusmodi criminum conscius vel affinis, siue religionis studio siue pœnitentia ductus rem adhuc incognitam retexerit supplicio liberetur. Cæterũ ea omniũ, & quarumcunq. absolutionum rõnem a prædictis criminibus, nec non habilitationum, & restitutionum ēt ad famam, & honores, ita deinceps habendam optamus, vt successores nostri nullas nisi saltem semestri post cuiusq. assumptionē ad huius dignitatis fastigiũ excursu, ac precib. apud supremum officium inquisitionis hic institutum verificatis, cõcedant. Decernentes oẽs, & quascunque huiusmodi absolutiones habilitationes, & restõnes, quæ precib. sic non verificatis de cętero fient, nemini prorsus prodesse, sed nec præseu tib. nisi toto ipsarum tenore ad verbũ inserto, & gratia ex certa Romani Pontificis scientia facta, & propria manu subsignata vlla in parte derogari, vel derogatum censeri debere, & si illis ex quacumque causa aliter derogari contigerit, derogationes huiusmodi nullius prorsus fore roboris, & momēti. Iubemus igitur vniuersos, & singulos Patriarchas Primatos, Archiepos, Epos, & cæteros Ecclesiarũ Prælatos per vniuersum Orbem cõstitutos, vt per se, vel alium, seu alios præsentes litteras, aut earum exempla in suis quisque Prouincijs, Ciuitatib. diœcesib. & locis solemniter publicare, & quantum in se est firmiter obseruari procurent, cõtradictores quoscunque per censuras, & pœnas Ecclesiasticos appellatione postposita compescendo, ipsasque censuras, & pœnas ēt iteratis vicibus aggrauando, inuocato, etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Non obstantib. &c. Cæterum omnes Orbis terrarum Principes, quibus gladij sęcularis ptãs ad malorum vindictã est permissa, per eam quam se tueri promiserũt fidem, obtestamur, ita suas quemque partes, siue in pręstando ministris prędictis auxilio, siue in criminum post Ecclesię sentẽtiam animaduersione, interponere, vt eorũ quoque pręsidijs ministri ipsi tanti Officij munus pro Dei æterni gloria, & religionis incremento feliciter exequantur, amplissimũ à Domino præmium recepturi, quo fidei prędictę assertorib. in ęternę beatitudinis consortio pręparauit. Nulli ergo &c.

De pręeminentia Inquisitorum generalium hęreticę prauitatis, ac obedientia eisdem ab omnibus pręstanda.

Sanctiss. D. N. D. Pius diuina prouidentia Papę V. statuit, decreuit, & ordinauit, ac mandauit, vt negotia Fidei oĩb. & singulis alijs pręferãtur cũ Fides sit substantia, & fundamentum Christianę religionis Idcirco omnibus, & singulis almę Vrbis, eiusque districtus Gubernatori Senatori

tori Vicario, Cameræ Apostolicæ Auditori quibuscũque alijs Legatis, Vicelegatis Gubernatorib. prouinciarum, & terrarũ suę sanctitatis, & S.R.E. mediatè immediatè subiectarũ, ac eorum Locatenen. Officialibus, Barisellis, & alijs ministris necnon alijs locorum Ordinarijs, cęterisq. Magistratib. & Officialib. ac cuiusuis condõnis, & status hoībus in oīb. et singulis tertijs opidis, et ciuitatib. ac in tota Repub. Christiana existentibus sub excõicationis latę sñiæ, ac indignationis suę sanctitatis, et alijs arbitrio suę Sanctitatis, & Illustrissimorum, & Reuerendissimorum Dominorum Cardinalium Inquisitorum Generalium imponendis, & exequendis pœnis, vt eisdem Cardinalib. Inquisitorib. ac eorum præceptis, & mandatis in quibuscunque Officium sanctę Inquisitionis huiusmodi concernen. pareant, et obediant.

Reges verò, Duces, Comites, Barones, & quosuis alios Principes sæculares in Dei noīe rogauit, vt eisdem Cardinalib. Inquisitorib. eorũq. Officialib. faueant, auxiliumq. præbeant, & a suis Magistratib. subditis auxilium pręberi faciant in negotijs ad dictum Officium spectantibus. Necnon carceratos quoscunq. pro quibusuis delictis, & debitis ẽt atrocib. apud dictum Inquisitionis Officium quomodolibet delatos, vel denunciatos, suspensa aliorum criminũ inferiorum cognitione, ad eosdẽ Card. & Inquisitionis carcere, ibidemq; ad crĩs hęresis totaliter cognitionem & expeditionem retinendo, et postea ad eosdem Officiales pro aliorum criminum expeditione remitendos, sine mora transmittant.

Constitutio S.D.N.D. Clementis Diuina prouidẽtia Papę VIII. vt Itali extra Italiam agentes, non habitẽt nisi in locis vbi liber, & publicus cultus, siue vsus Chatholicę Religionis existat, & quid in eis tunc facere, vel euitare debeant Sub Dat. Romę die 26. Iulij 1596.

Cum sicut non sine magno animi nostri dolore accepimus, quã plures Christi fideles ex diuersis Italiæ partibus eorum patrijs, vbi vera, & sancta Catholica, et Apostolica Religio viget, & publicè prędicatur, discedentes, habeant loginqua loca, vbi non solum hęreses impunè grassantur, sed quod peius est Catholicę Religionis vsus publicè interdicitur, & prohibetur quo fit vt personę ibi permanentes, etiã si Catholicæ sint, cogantur tñ, contra eorum pia desideria, Sacrosanctę Missę sacrificio, alijsque diuinis officijs, ac Sanctorum Sacramentorum perceptione, in suarum aĩarum discrimen diutius carere. Quare nos his, & alijs malis, & periculis inde prouenientibus quantum cum Domino possumus, obuiare cupientes, hac nostra in perpetuum valitura constõne statuimus, & ordinamus, vt de cætero nullus Italius siue mercator, siue cuiusuis alterius conditionis, vel status existat, quouis quęsito colore, prętextu, vel ingenio audeat habitare, vel domicilium tenere in ciuitate, oppido, seu loco, vbi aliqua Ecclesia cum Parocho, vel Pastore, seu Sacerdote Catholico non existat in qua liberè, sine omni periculo palam, et publice celebrari, & audiri possint sacrosanctæ Missę, & alia diuina officia, et conciones, ac Sacramenta Ecclesiastica ministrari, mortuorum,

tuorum,corpora sepeliri,& cętera fieri iuxta ritum S. R.E. Vtiq.ijdem Itali abstineant Matrimonijs cum hæreticis mulierib.& ab hęreticorũ sepulturis,filios suos de sacro fonte leuari per hæreticos non pmittant, nec ipsi vicissim hæreticorum filios nisi per Catholicum Sacerdotẽ Catholico more baptizẽt,leuare pręsumant. Medicorum quoq.hæreticorũ opera,necessitate cessãte,& vbi adsit copia Catholici Medici idonei, nõ vtanť,Cum verò Itali pdicti ex Italia recedunt ad morandũ,seu inhabitandũ partib.pdictis id significent suis Ordinarijs, vel Inquisitorib. locorum,a quib.serio admoneanť, vt in eis perpetuo Catholicã , & orthodoxã Fidẽ constanter retinentes,& pfitentes, piã, & Catholicã vitã ducant,Dñicis,& festos dies,abstinentias,& sacra ieiunia ab ecclesia pcepta religiosè colant atq.oẽm hęresim, & errorem hęreticos schismaticos,& ab orthodoxa Fide aberrantes fugiant, & euitẽt, ac vt saltẽ singulis annis de eorũ sacrali peccatorum confessione, & sanctiss. Eucharistiæ perceptione p eos facta fidem , seu testimonium ipsis Ordinarijs, vel Inquisitorib.in Italiam transmittant:ad qđ,& nostras dictos Italios tenore pñtium teneri,& obligatos esse decernimus, & mandamus. Qđ siquis propriæ salutis immemor, contra præmissa facere præsumpserit possit aduersus eum per locorum Ordinarios, & Inquisitores hæreticæ prauitatis,vti hæresi suspectum procedi. Non obstan.&c.

HORAE CANONICAE.

PRæter Summistas in hoc verbo sciendum est contra beneficiatos non recitantes horas Canonicas extare decretum Conc. Lateranen. vltimi sub Leone X.fol.194.in bullar.tenoris seq.

Statuimus quoq.& ordinamus,vt quilibet habens beneficium cum cura,vel sine cura,si post sex menses ab obtento beneficio, diuinũ officium non dixerit legitimo impedimento cessante,bñficiorum suorum fructus suos nõ faciat pro rata omissionis recitationis officij,& tpis,sed eos tanquã iniuste perceptos in fabricas huiusmodi bñficiorum,vel pauperum eleemosynas erogare teneatur. Si vero vltra dictum tps in simili negligentia contumaciter permanserit,legitima monitione præcedente,beneficio ipso priuetur,cum pp officium detur beneficium . Intelligatur aũt officium omittere, quoad hoc vt beneficio priuari possit, qui per quindecim dies illud bis saltẽ non dixerit, Deo tñ vltra præmissos de dicta omissione reddituri rationem.quæ pena in habentib. plura beneficia reiterabilis toties sit quoties contrafacere conuincatur.

Quod decretum fuit innouatũ , declaratũ, & auctũ per Pium V.qui edidit statutũ de fructib. quos amittunt,q horas canonicas nõ recitant. Romæ datum sub die 12.Cal.Octob.1571.fol.1134.prout sequitur.

Ex proximo Lateran.Conc.pia,& salubris sanctio emanauit,vt quicunq.hñs beneficium ecclesiasticum, cum cura,& sine cura,si post sex menses,q̃ illud obtinuerit, diuinũ officiũ legitimo cessante impedimento nõ dixerit.beneficiorũ suorum fructus,pro rata omissionis officij,&

tem-

tpis, suos non faciat, sed eos tanquam iniuste perceptos in fabrica ipsorũ beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare teneať. Verumtñ multorum animi suspensiones tenenť, cuiusmodi ratæ p̃dictæ rõ sit habenda. Nos huic rei euidentius atq. expñius prouidere volentes, statuimus, vt q horas oẽs canonicas vno vel plurib. dieb. intermiserit, omnes beneficij, seu bñficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis dieb. rñderent, si quotidie diuideretur, qui vero matutino tñ, dimidiam, qui cœteras oẽs horas, aliam dimidiam, qui harum singulas, sextam partẽ fructuum eiusdẽ diei, amittat, tametsi aliquis choro addictus non recitatis oĩbus horis canonicis cum alijs pręsens adsit, fructusq. & distributiones forte aliter assignatas, sola p̃ntia iuxta statuta, cõsuetudinem, fundationẽ, vel alias sibi lucri fecisse prætendat. Is ẽt præter fructuum, & distributionũ amissionem, item ille, qui primis sex mensib. offm̃ non dixerit, nisi legitimũ impedimentum ipsũ excusauerit, graue peccatum intelligatur admisisse. Declarãtes prestimonia. prestimoniales, portiones, & qualiacunq. alia bñficia, ẽt nullum oĩno seruitium habentia obtinẽtes, cum prædictis pariter conueniri. At quicunq. pensionẽ, fructus aut alias res ecclesiasticas, vt clericus percipit, eũ modo p̃dicto ad dicendũ offm̃ paruum B. Mariæ Virginis decernimus obligatum, & pensionum, fructuum, rerumq. ipsarum amissioni obnoxium. Nulli ergo. &c.

ADDITIO. Ad quorum statutorum ornatum, & declarationẽ videndi sunt Domin. a Soto lib. 10. de iust & iur. q. 5. art. 6. Nauar in Man. c. 25. nu. 122 & seq & de orat. & horis canon. c. 7. nu. 31. & infra, & in consil. 22. & 14. de celebr. miss. in antiq Symanc de cathol instit. tit. 9. nu. 208. Ignat. Lopez ad Diaz in pract. crim. can c. 54. author. Catechef. Neap lib. 4. a c. 1 vsque ad 7. Menoch. de arbit. iudic. lib. 3. cent. 2. cas. 429. iunctis his, quę dicit in addit. nouissime impressis ad præd. cas. 429. quo in loco non admittit, nec recipit opinionem Nau. in quam fere omnes conueniũt asserentis clericum omittentem recitare horas canonicas intra primos sex menses a die habiti beneficij, non teneri ad fructuum restitutionem, licet mortaliter peccet. ipse tamen conclusiue tenet. quod enim primum quis habet beneficium quęcũque horarum omissio illum ad fructuum restitutionem obligat, & mouetur ratione, quia tales fructus dantur loco mercedes operę & laboris, vt habetur Numer. c. 18. ibi. Filijs Leui dedi omnes decimas Israel. in possessionem pro ministerio, quo seruiũt mihi in tabernaculo fœderis, & qui non laborat non munducat. 2. Thessalonic. c. 3. & tunc an ipse clericus possit se componere cum suo epõ, & superiore pro hac pœna ad eius arbitrium, & voluntatem adde Sot. loc superius cit qualiter vero illa rata fructus, de qua in constõne Pij V. sit restituenda, s an pro aliqua parte, vel in totum vide Card. Tolet. in sum sub c. 12. & Henriquez in sum lib. 13. de excõ. c. 13. sequen. nu. 2. & vt cessent pœnæ de quib in prænar statusis, quæ sint iustæ causę excusantes a recitatione horarum, post Naua in man c. 25. nu. 101. & seq. & latius illas discutiẽtem de orat. & hor can c 11. per totum, breuiter, & sub compendio illas recensent. Menoch. in præalleg. addit. ac casum 120. & Tolet. in præd. lib. 2. c. 14. sub rubr de causis excusantib ab officio persoluendo, & tpe horarum canonicarum adest insignis tractatus Marcelli Francollini presbyt. & Doct. Bodiani.

Præterea

Præterea sciendum est, quod Sacra Congregatio censuit canonicos collegiatæ omnino esse ad residendum, atque ad horas canonicas statis horis recitandas compellendos, nisi collegiata esse ruralis, ac destituta in qua antea nunquam supra memoriam solitum sit resideri, & canonicos non habentes aliunde vnde viuant, lere non posse, & nisi huiusmodi qualitates in ea collegiata simul concurrant ad id incunctanter cõpelli debere. & tangunt rescriptum Domino episcopo Sarnen.

Quando vero canonicus non residens ex iusta causa possit percipere fructus, & quas distributiones vide infra in verbo Residentia.

ILLEGITIMI.

PRæter Summistas in hoc verbo sciendũ est, ꝙ illegitimi sunt inhabiles ad ordines, Bñficia, ad successionẽ bonorũ, & ad ingressum religionis. De ordinib. & beneficijs hr̃ in titulo de filijs presbyt. in decr. & in 6. & quantũ ad ordines remanet ius antiquũ intactum, vt dicã inf. in verbo ordo. Sed in beneficijs de iure antiquo per cõstõnem Alex. 3. poterant succedere, mediatè, tñ per Clem. vij. fuit reuocata in anno 1533. incip. Ad canonum conditorem, fol. 339. in bull. tenoris sequentis.

Clem. Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

AD canonũ conditore non est dubiũ pertinere cũ statuta a se, vel prædecessorib. suis ad aĩarum Chr̃i fideliũ salutẽ edita, pp eorũ abusum, qui successu tpis malitia hoĩum succrescẽte magis in dies dignoscit̃ obesse, q̃ prodesse, aĩaduertit, ne vlterius obesse valeat prouidere. Sanè postquã fe. re. Alex. Papa iij. prędecessor nr̃ filios p̃sertim sacerdotũ in ecclesijs p̃nis succedere prohibuerat eosq. nihilominus media intercedente p̃sona filios ipsos hr̃e disposuerat, cũ passim sacerdotes in ecclesijs suis eorũ filij potirent̃ satagẽtes in Alexãdri p̃decessoris hmõi dispõnes consisi ecclesias suas, quas ad eorũ p̃uenire filios gestabãt, in fauorẽ p̃sonarũ, q̃ ecclesias ipsas ẽt illarũ possessione nõ habita, in ipsorũ resignãtiũ filios ex fornicatione genitos, illico mox resignare, ipsius filij ecclesias ipsas dispẽsatione sup defectu nataliũ, quẽ ex dictis sacerdotib. resignãtib. geniti, patiebant̃, ẽtpatris noĩe exp̃sso, obtẽta cõsequi hactenus cõsueuerint, p̃fecto p̃niciosum semp, & abhominabile, ac in grauẽ diuinę maiestatis offensã tẽdere, videlicet qđ ipsi p̃sbyteri eorũ crimẽ, qđ erat occultũ, nõ sine turpitudine ob inordinatũ superiorũ filiorum amorẽ detegere nõ erubescerẽt. Iudicamus pp, ꝙ vbi tp̃s, quod oĩa palam facit, & p̃ñtium rõ, qd in futurum cauẽdum sit admonet meritò admonemur, & ad tollendum huiusmodi abusum necessario arbitrati sumus eiusdem Alex. prędecessoris canonem corrigere, potius q̃ talia cum tãto hoĩum scandalo tolerare. Habita igitur super his cum venerabilib. fratrib. nostris S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalib. matura deliberatione, de eorum consilio, & vnanimi consensu authoritate Apost. tenore p̃ñtium statuimus, & ordinamus, qđ de cętero filij presbyterorum ex fornicatione

nati

nati ecclesias cathedrales et Metropolitanas, ac monasteria quib.eorũ patres prefuerunt,seu illas dignitates, et maiores,& principales psonatus,administrationes,& officia et curata, & electiua, & alia quæcunq; beneficia Ecclesiastica cũ cura, & sine cura secularia,& quorũuis ordinũ regularia,q̃ presbyteri,& clerici ac religiosi eorũ patres in titulũ,vel commendam, aut administrationẽ ad tp̃s, seu in perpetuum aliq̃n obtinuerunt nullo vnquam tpe quoq̃uo obtinere possint, nec cum eis super hoc dispensare intendimus,& si quas dispensationes per nos concedi contigerit,tãquam per præoccupationem,& contra mentem nostrã concessas eis nullatenus suffragari,talesq. dispensationes nr̃is volumus exulare tpib.& quod nobis licere nos patimur nostris successorib.dicamus non obstantib.præfati Alexandri prædecessoris,& alijs constitutionib.& ordinationib.Apost.cæterisq.contrarijs quibuscunque,&c. Datum Romæ apud S.Petrum anno incarnationis dominicæ 1533.nonis Iunijs pontificatus nostri anno septimo.

Filij illegitimi excluduntur à successione in beneficijs parentum tam mediatè, q̃ immediatè, de qua meminit Rebuff.in prax.benef.p.2.sub tit.de dispen.super defectu natal.nu.24.eamq.refert Nauar.in c.si q̃n,ex cept.21.de rescr. & ampliatur per Conc.Trid.sess.25.c.15.de ref.p quod redduntur prorsus inhabiles ad obtinendũ aliquod beneficium in ecclesia,in qua parentes eorum hñt,vel habuerunt illud,vel aliud simile,aut dissimile,qđ decretum refert,& declarat Nauar.in fi. d.c. filius vero legitimus põt succedere mediatè,non aũt immediatè. c. ad extirpandas, de fil.presb.Quantũ vero attinet ad successionẽ bonorũ, illegitimos inhabiles prorsus,& incapaces reddit Pius V.per eius constõnem Romæ publicatam die 2.Martij 1571.in bullar.fol.1169.tenoris seq.

Quæ ordini ecclesiastico noxia esse,& scandalum obijcere perhibentur,necesse est è medio submouere. Quod nos pro nostri muneris officio inter alia incõmoda, quæ in oculos nostros incurrunt de Christi peculio,ne ab indignis,& reiectis ignominiose consumatur,neue illorum causa ecclesijs,& pauperib. præripiatur, curam præcipuam hr̃e volentes,de nobis attributæ ptãtis plenitudine reuocamus,& abolemus omnia,& quæcunque priuilegia,licentias,dispensationes,& indulta faciendi testamenta,donationes siue inter viuos,siue casu mortis,& legata,& quascunque alias dispositiones,de dominijs, terris, castris,domibus,& quibuslibet alijs bonis,& rebus immobilib.mobilib.& se mouentibus, necnon pecunijs,iuribus,& actionibus ex beneficijs,fructibus,pensionibus,& alijs rebus ecclesiasticis qualibuscunq. confectis,acquisitis,& aliàs quõcunque prouenientibus, necnon de peculio,& alijs etiam sola industria,labore, emuneribus,aut quocunq; alio modo partis,cuiuscũque qualitatis,speciei,naturæ,& valoris existentibus,in quoscunque illegitimos,siue suos,siue extraneos, etiam legitimatos, eosdemq.ex toto,vel in parte hæredes instituendi,& substituendi,seu quod ipsi in prædictis ab intestato succedant, cæterasque huiusmodi facultates,& permissiones,ac etiam habilitationes, & capacitates succedendi in bonis,

&

& reb. feudalib. & emphyteuticis ab ecclesiis, monasterijs, & pijs locis profectis, quibuscunq. personis sęcularib. & quorumcunq. ordinũ, nec non militiarũ, & hospitalium, Regalib. ac Rom. Cur. officialib. & alijs curialib, curiamq. ipsam sequentib. & ẽt Vrbis Romę ciuib. ac palatij ędes, census, aliaq. bona in ea, eiusq. districtu hñtibus, nostris quoque, & aliorum Rom. Pont. familiarib. ecclesiarum prælatis, ẽt S. R. E. Cardinalib. & alijs cuiuscunq. dignitatis, ordinis, & conditionib. existentib. illorumq. & alijs ecclesijs, capitulis, conuentib. ordinib. Militijs, Hospitalib. collegijs, officijs, & locis, ac prædictæ Vrbi, alijsq. ciuitatib. prouincijs, & dominijs, eorumq. dñis, populis, ciuib. & incolis, tam per fel. rec. Sixtum iv. Innocentium viij. Alexandrum vj. iulium ij. Leonem x. Clementum vij. Paulum iij. Iulium iij. Paulum iv. Pium iv. & qui ante illos fuerunt alios quoscunque Rom. Pontifices, ac nos, sedem Apostolicã, eiusque legatos etiam de latere, nuncios, notarios, comites, collegia, officia, & loca, etiam per modum statuti perpetui, generalis legis, initi, & stipulati contractus seu quasi, & alias sub qbuscunq. tenorib. & formis, ac cum quibusuis restitutiuis, præseruatiuis, mentis attestatiuis, derogatorium derogatorijs, alijsq. fortiorib. efficaciorib. & insolitis clausulis, necnon irritantib. & alijs decretis, ẽt Motu proprio, & ex certa scĩa, deque simili potestatis plenitudine, ac prędictorum Card. consilio, & matura deliberatione in consistorio habita, necnon consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principũ, ẽt ob remunerationem laborum & obsequiorum nobis, & dictę sedi impensorum, refectionem damnorum, cõpensationem iurium cessorum, vel ablatorum, nauatæ militię contra hęreticos, & infideles, seu pro prędictę Vrbis ornatu & frequẽtatione, ac quibuscumque alijs vsib. ac ẽt necessarijs, & pijs causis concessa, & multiplicatis vicib. confirmata, innouata, extensa, & moderata, & quantocunq. tpe pacificè obseruata, quoad eam partem, q̃ illegitimos prædictos tangit duntaxat, ẽt si illa contineant, quod oẽs curiales, curiam sequentes, & alij siue ecclesiastici, ẽt Cardinales, siue mundani, qui palatia, domus, & prædia vrbana, vel rustica ędificauerint, aut cẽsus aliave bona acquisierint, aut aliàs acquisita habuerint in dicta Vrbe, & circum eã ad militaria decem, ex bonis seu fructib. ecclesiasticis, hi tales de illis necnõ iurib. & iurisdõnibus oĩb. in fauorem illegitimorum, aut quomodolibet inhabilium, & incapacium, siue inter viuos, siue causa mortis disponere, eosque hæredes, et successores vniuersales, vel particulares instituere, & substituere, & si intestati decesserint, ipsi illegitimi, et incapaces in illis succedere possint, quodq; per quascunq. reuocationes, derogationes, aut alias cõtrarias impositiones illis, quorum interest, p̃iudicati nequeat, et si vllo vnquã tpe præiudicatum aut derogatũ quoquõ apparuerit, ius quæsitum, ablatum, et literæ reuocantium, et derogationũ huiusmodi, iuris quęsiti ablatiuè censeãtur. Sicq. per quoscunq. iudices iudicari debeat, & ẽt diffiniri; Ac pariter tollimus, et abrogamus oẽs, et quascunque facultates similia concedendi, legatis, nuntijs, nostrarijs, comitibus. colle-

gijs

gijs officijs & alijs supradictis, quorum oīum tenores, ac se ad verbum inferentur habemus pn̄tib. pro exp̄ssis, ita vt priuilegiorum dispensationum, facultatum, habilitationum, capacitatū, indultorum, & aliorū supradictorum sic reuocatum, ac ēt literarū legitimationis prętextu, nullus oīnò de huiusmodi bonis, reb. pecunijs, iurib. iurisdōnib. et actionibus in cōmodum, et fauorē illegitimorum vtriusq; sextus, siue ēt filiorum siue consanguineorum, affiniumve, siue extraneorum, ēt in statu sęculari procreatorum, ad legitimati quacunq. authoritate, donatorū, et ad huiusmodi res & bona, eiusq. successionē testato, vel intestato idoneorum et capacium effectorū, siue testō, siue donatione, siue legato, siue eleemosyna, siue alio quocunq. titulo, et pio opere (exceptis in cōi, ac omni fraude, conuentione, seu cōpositione cessante, hospitalib. expositorum et orphanorum) disponere nec illegitimi ipsi, in eis ab intestato, siue per interpositas personas qūocunque succedere, aut illa aliàs ad eos ēt per quemcunq. circuitum multiplicicatarum in alios capaces successionū, vllo tpe deuenire possint. Ab hęc nulla esse, et pro infectis haberi volumus, oīa et quecunq. facta hucusq. testamenta, legata donationes, et alia disposita huiusmodi, quę viuentib. adhuc testatoribus, aut alias locū non habuerunt, ac pariter ab intestato, successores, non tn̄ litigiosas, q̄ plenium non sunt effectum sortitę. De hinc vero districtius p̄hibemus ne talia, siue in prędictos illegitimos vtriusq. sextus, siue in illorum coniuges siue ipsorum parentes, filios, descendentes, ascendentes, vel alios cognatos siue viuētibus, siue defunctis dictis illegitimis, ēt paupertatis, dotis, aut alterios cuiuscunq. pij operis intuitu fiant, neue ipsi vnquam in reb. bonis, pecunijs, iuribus, iurisdōnib. prędictis, siue totis, siue in parte succedat, aut illa ad ipsos, quauis dispensatione suffultos, ēt per prędictum circuitum deueniant, neue de vlla in alium, seu alios cōcessio, donatio, translatio, aliave dispositio fiat, aut alia bona similia, vel dissimilia, illegitimis, aut alijs supradictis concedātur. Quod si prędictorum quisquā fuerit pręsentium violator, testm̄m, donatio, legatum, et dispositio oīnò non teneat, nec ēt quoad alios capaces, et res alias valeat, sicq. disponens priuilegio dispensatione, facultate, et indultu prædicto eiusq. vsu, et cōmodo ēt ī cęteris oīb. ipso sit iure priuatus Nemo q̄ tumuis capax illius prætextu fructus, res, pecunias, aut prorsus alia bona sua faciat, nec illa detinens vlla pręscriptione, aut vllo alio iuris præsidio adiuuetur, sed ad integram illorum restituitionem quocunq. tpis lapsu non obstante debeat coerceri. Ita vt omnes in ecclesijs, monasterijs, et beneficijs successores, tam coniunctim, quam diuisim, quisq. videlicet pro rata sua, illa omni tpe recuperare possint, et qui primus cęteris ab eo monitis, et negligentibus iudicium intenderit ei soli res tota merito vendicetur. Nullus vero huiusmodi successorib. pro prędictis, insistentib. ac ēt de peculio alias, quam ex rebus ecclesiasticis cōfecto, locorum ordinarij, tam concessorum, et relictorū illegitimis, eorumq; causa qum quorumcunque aliorum annorum mobiliū, et se mouentis, necnon pecuniarum, fructuum, rerum, et iurium, alias sub dictis testamentis

ſtamentis, donationibus,& legatis,& diſpoſitionib.comprehenſorum, corporalem poſſeſſionem,amotis inde & expulſis quibuſcunq; detentorib.ſiue incapacibus,ſiue capacibus,per ſe vel alium, ſeu alios, liberè apprehendant,& apprehenſam huius ſedis noīe cuſtodiăt,donec ipſa ſedes de illis, vti tũ tulerit piorum operũ neceſſitas duxerit prouidendũ. Bona verò, res, & iura feudalia, vel emphyteutica(alijs legitimis ad ea fortè vocatis non exiſtẽtib.)eo ipſo deuoluta,& iuri ac proprietati ſuarũ eccleſiarum,& locorum reſtituta, & cum reliquis eorũ bonis cõſolidata eſſe declaramus,Decernentes irritum,& inane quicquid ſecus ꝑ quaſcunq.ſcienter,vel ignoranter contingerit Non obſtatibus,&c.

Quam conſtitutionem idem Pius V.die 5.Martij 1572.per aliam cõſtitutionem fol. 1159.inci. Ad Romanum & capit.declarauit loqui, intelligi debere etiam de quibuſcunque bonis, patrimonialibus, tam mobilibus, quam immobilibus, & ſe mouentibus, iuribus, & actionibus quibuſcunque.

ADDITIO Pro quarum Conſtõnum maiori declaratione adeſt notabilis deciſ. Rotę Romanę 214.p.2.diuerſorum Aldobrandini, tunc Auditoris nunc Summi Pontificis die 29.Octob. 1584.fol. 122. vbi refert ex d.bullę diſpoſitione fuiſſe concluſum,& iudicatum,non prohiberi laicum vigore priuilegiorum diſponere in illegitimos de bonis merè patrimonialib.& laicalib.nullam habentib.mixturam cũ bonis ab eccleſia profectis ſed bullã cõprehendere ſolum clericos diſponentes de bonis nedum quęſitis ex fructib.beneficiorum, ſed ẽt de bonis patrimonialib. item.& laicos, quando diſponerent de bonis ab eccleſia profectis,vt ſunt emphyteuſis,& feuda eccleſiaſtica,& bona quęſita ex penſionib.quas laicis,ex priuilegio aliquãdo obtinẽt.

Quamuis illa Pij V. conſtitutio reuocatoria facultatum teſtandi,& diſponendi in illegitimos edita nimis dura lex habeatur,ſeruanda tñ eſt ad tex.in l.proſpexit,ff.qui & à quib.&c. Sed eſt rurſus cũ hac moderatione interpretanda,vnà cum eiuſdem conditoris declaratoria, quæ retentis eiſdem terminis conſtitutionis declaratæ intelligi debet,cum oĩbus illius clauſulis,vt ſcilicet ſonent,& reſtringantur,q̃d ad licentias,priuilegia,& indulta a iure ſpeciali prouenientia,non autem à iure cõi cõceſſa in fauorem illegitimorum,tum quia ſublato iure ſpãli regulariter non tollitur ius cõe,quod vti potentius difficilius reuocatur, quam ius ſpeciale ad tex.in l.Eius militis §.militia miſſus,ff.de milit.teſtam. tum quia a iure antiquo non cenſetur receſſum,niſi quatenus in nouo exprimitur.arg.tex.in l. Præcipimus,§.fin. vbi gl.C.de app.& per hanc extrauag.nulla mentio,neq.receſſio fit à iure communi,& ideo quando fieret diſpoſitio in illegitimos de bonis cuiuſcunq; qualitatis vigore alicuius facultatis, ſeu gratiæ particulariter cõpetentis, & Sedis Apoſtolicę Authoritate impetratæ contra, vel pręter ius cõe hoc præciſè intelligitur prohibitum,& reuocatum per hanc extrauag.Non autem quando Clerici ſeculares in Sacris conſtituti,vel obtinentes Beneficia Eccleſiaſtica,(omni dolo,& fraude ceſſante,)in ſuos, vel alienos ſpurios pauperes,& bonæ conditionis,ac famæ diſponerent ex cauſa alimentorũ, vel dotis,quæ loco alimentorum ſuccedit,vt hac conſtitutione nõ obſtante id

re id licitè possint iuxta æquitatem Canonicam, et iuris cõmunis dispositionẽ contentam in c.cum haberet,& ibi Panor.& Card. Alex.de eo, qui dux.in matrim. quam pol. per adulter. latè Ant.Gabriel lib.6.com. conclu.tit.de elimentis conclus.1.cum aliàs resultaret iniquitas contraria naturali pietati, quę declaratio clare colligitur ex Nau.in commen. de spolijs,§.18.nu.9.& seq.quo loci hanc Pij V.extrauag. ad verbũ plures ad illam adijciendo annotationes refert, et repetit ac cõfirmat cum eorundem argumentorũ formatione consi.4.et 5. de testam. in nou.& fuit ita decisum per Rotã Rom.in dec.487.diuers.volu.1.quę Rota,sub nu.12.subdit,vt in tali casu disponi possiit in primis tñ de bonis patrimonialib.aut alijs,quã ex beneficijs acquisitis,et in subsidium ex fructibus beneficiorum,seu pensionum,&c. An vero filius Sacerdotis,siue Clerici Sacris ordinib.insigniti valeat succedere matri,adde Didac. Cou. in Epitome de spons.& matrim.par.2.c.8.§.5.nu.17.Vrsillum in annot.ad decis.Afflict.96.& Molinam de iustitia disp.167.sub 4.conclus.

Item declaratur,vt reuocatio, quæ per hanc Pij V. constõnem fit,nõ extendatur ad priuilegia,seu indulta concessa ab Imperatore, Regib.& regalia iura habentib.filijs Clericorum, quod facultatẽ capacitatis succedendi circa temporalia,extra tamen dominium tpale Papę ex Nau. in proprijs huius bullę terminis in prę alleg.consi.5.nu.6.& 7.

Denique declarat, vt præfata extrauag.quatenus annullat legitimationes;et vt ipsis non obstantibus excludantur etiam ipsi illegitimi a iure succedendi,tanquam exorbitans, restringatur, iuxta limites,seu terminos,de quibus loquitur,et sic ad effectum tãtum ne legitimationum prętextu possint mediatè,vel immediatè succedere,aut aliàs acquirere, non autem vt censeantur inhabilitari simpliciter,scilicet, vt illarum vigore non possint effugere turpitudinem,et maculam;ac fieri honesti,et digni,cum ista respiciant personam,& constitutio loquatur quoad bonas,vt pręfertur, vnde tanquam ad ponitus diuersa inductum in vno non porrigitur ad aliud,prout illam in hac parte sic declarat Rot.Rom. in decis.505.diuers.vol.1.

Quoad illegitimos volentes ingredi Religionem,& de eis iã ingressis vide infra in verbo Monasteria,seu conuentus Regularium.

INVENTARIVM ACTORVM.

SCiendum est,quod ne Sede vacante acta causarum criminalium occupentur,fuisse Pij V. constõne pręceptum oĩb. Epis vtriusque Siciliæ,vt conficiant quotannis inuentarium actorum criminaliũ suę Curiæ, fol. 1111.in Bull.publicatæ Romæ die vlt. Martij 1571.inci.Muneris nostri est additum prohibere per quem salubris delictorum animaduersio pperam disturbatur. Nefarium etenim facinus in plerisq. Epatibus Regni Siciliȩ citrà, et vltra Farum, audiuimus exoriri,quod Cathedralib. Ecclesijs Prȩsule viduatis,Vicarij à Capitulis constituti, gratia,timore, odio,vel sordib.quas volũt inquisitiones,et testimonia rerũ,& causarũ crimi-

Cõgruit tit.de of. ord.seu titu.ne se. de vac.

T

criminalium violant, surripiunt, & lacerant, ne dictorum cognitio, vel vindicta vspiam consequatur. Nos ad hoc malum, qua põt industria, coercendũ, pro nostro officio intenti, pręcipimus oĩb. Archiepis, & Epis dicti Regni, præsentib. & futuris, vt deinceps inuentarium, authēticum omnium, & quarumcunq. suæ Curiæ querelarum, accusationum, inquisitionum, denunciationum, testificationum, instrũm, processuũ, cæterorumq. actorum causarum, & negotiorum criminalium ẽt mixtorum, quę apud Curiæ suę notarium fuerint, quotannis in perpetuum conficiant, confectum, & dicti notarij manu subscriptum, penes se custodiant, donec super ijs fuerit iudicatum. Etsi eos de vita decedere interim contigerit, illud vniuersum sigillo suo obsignatum fidei Sacerdotis cui peccata confitent, morte impendente cõmittant, qui ea secura protinus ipsum Prelato, ac domui, seu cõtentui digniori Regularium illius Ciuitatis dẽat resignare, vt ab eis tute, & fideliter asseruetur donec futurus aduenerit Præsul, cui illud itidẽ clausum, & integrum tribuatur. Qđ ipsimet per se faciant, si qñ necesse habuerint peregre proficisci, ita vt illud ipsum statim cum pñtes redierint, recipiant ab eisdem. Quicunque aũt testimonia, processus, scripturas, & instrã huiusmodi quocunq. modo violauerit, corruperit, subtraxerit, cõbusserit, suppresserit, aut iusserit id fieri, seu auxilium consilium, vel fauorẽ pręstiterit, omni sit dignitate, officio & beneficio, pñtium authoritate priuatus, & ad futura inhabilis eo ipso. idem quoq. & pariter notarius, cui quid prædictorum defuerit, aut aliàs deliquerit in prædictis, tanq̃ falsi reus declaretur, pœnasq. omnes subeat, quę sunt in huiusmodi rerum falsarios per sanctiones Canonicas, & constitutiones legitimas irrogatæ. Nulli ergo, &c.

IVDEX.

Cõgnitio de hæretic.

PRæter Summistas sciendum est, quod Iudices, & cõseruatores à sede Apostolica deputati si in altero iurium graduati non fuerint, assessorem partib. non suspectum ab ipsis partibus, vel earum altera requisiti assumere, & secundum eius relationem iudicare teneantur. Leo X. in Conc. gen. Lateranen. decreuit, fol. 188. in bullar.

IVRAMETVM.

PRæter Summistas in hoc verbo sciendũ est, quod vltra constõnem Nicolai iij. relatam in c. 1. de iureiur. in 5. extat Gregor. XII. illius innouatio, & aliarum sanctionum contra iurantes, & iurare facientes illicita, impossibilia, damnosa, & ecclesiasticæ liberati, ac decretis Conc. Trid. aduersantia, publicata Romę die 14. Septemb. 1584. f. 144. in Bull. incip. inter Apostolicas, & infra. Verum tñ multi infirmi, cupidique sensus sese in huiusmodi iura cum animarum suarum periculo præcipitãt. Nos qm̃ hæc Sanctorum quoq. Patrum institutis, & salubri rerum Ecclesiasticarũ directioni aduersantur, et tanquã de radice ambitionis pceden-

cedentia, oē bonum in Ecclesijs, rebusq. publicis peruertunt; ea nouæ prouisionis subsidio prohibere volētes pñtium authoritate innouamus predictam constōnem Nicolai Papæ, idemq. alias oēs canonicas sanctiones de abusu, et reprobatione huiusmodi iurorum promulgata, volumusq. eas vbique ab oībus etiam quoad preterita inuiolabiliter obseruari, ac ēt precipimus, et interdicimus Prelatis, Canonicis, et alijs supradictis, necnon Ecclesiarum capitulis, et Monasteriorum, cæterisque Conuentib. Ciuitatum quoque Castrorum, et Terrarum Cōitatibus, et personis quacunq. dignitate preditis, ne vlla oīno iuramenta illicita, impossibilia, dānosa, vel libertati ecclesiastice, aut decretis Conc. Trid. obuiantia, siue ante, siue post electiones, confirmationes, prouisiones, receptiones, admissiones, aut alios actus, vbicunq. ac quocunq. tpe etiā pretextu cuiusuis consuetudinis, quantocunq. tpe obseruate, quæ potius corruptela est censenda, siue in genere, siue in specie prestare, reddere, vel exigere, neue super præstitis, redditis, vel exactis, hucusq. quemquā in iudicio vel extra inquietare audeāt quoquomodo, vel turbare, illos. n. qui iuramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel ecclesiastice libertati, aut decretis d. Concilij obuiantia, exigere contenderint, Epos, videlicet, et alios quoscunq. Pontificali dignitate præditos suspendimus à diuinis, Capitula vero, et Conuentus eorumque Ecclesias, et loca oīa interdicto Ecclesiastico supponimus, ac singulares personas excommunicationis sententia innodamus, inhabilesq. facimus ab obtenta, et alia obtinenda eo ipso, nobisque, et Romano Pontifici pro tempore existēti relaxationem suspensionis, et interdicti, necnon absolutionem ab excommunicationis sententia huiusmodi perpetuo reseruamus. Decernentes eos, qui talia iuramenta scienter prestiterint, vsu et commodo rei, et gratie cuius causa iurauerint, eo ipso priuatos esse; alios vero ignorantes ad præstitorum iuramentorū huiusmodi obseruationem minime teneri. Necnon irritum, etc. Non obstantib. etc.

LIBRI PROHIBITI.

PRæter Summistas sciendum est, quod extat Index Librorum prohibitorum cum regulis confectis per patres à Tridētina Synodo delectos, authoritate Pij iv. primum editus, postea vero à Sixto V. auctus, et nūc demum S.D.N. Clementis Pape viij. iussu recognitus, et publicatus, instructione adiecta de exequende prohibitionis, deque sincerè emendādi, et imprimendi libros oratione. Cōgnitio. de hæretic.

Si quis aūt aduersus eas regulas, prohibitionemq. fecerit, is quidem, qui hereticorum libros, vel cuiusuis authoris scripta pp heresim, vel falsi dogmatis suspicionem damnata, atq. prohibita legerit, habueritve, ipso iure excōicationis pœnam incidat, eamque ob causam in eum, tanquam de hæresi suspectum inquiri, et procedi liceat preter alias pœnas super hoc ab Apost. sede, sacrisque Canonibus constitutas. Qui autem libros alia de causa prohibitos legerit, habueritve, preter peccati mor-

talis textum, episcoporum arbitrio seuere se nouerit puniendum, vt patet ex constitutione Pij iv. die 24. Martij 1564. incip. Dominici, fol. 803. in bullar. et est impressa etiam in d. Indice.

Qui hæreticorum libros hæresim continentes, vel de religione tractantes sine authoritate Summi Pont. et Sedis Apost. scienter legentes, aut retinentes, imprimentes, aut quolibet defendentes ex quauis causa publicè, vel occultè, quouis ingenio, vel colore, sunt etiam excōicati in Bulla Cœnæ Domini cap. primo, et est reseruata Summo Pontifici.

Sciendum est etiam qualiter post additionem dicti iudicis extat Clemētis Papæ Octaui prohibitio operum damnatæ memoriæ Caroli Molinei cum reuocatione licentiarum illa legendi, et retinendi, quibuscunque personis hactenus concessarum, et inhibitione, ne eædem licentiæ cuiquā de cætero concedantur, publicata Romæ die 26. Augusti 1602. Incip. Apostolicę sedis, & infra.

Motu proprio, & ex certa sciā, ac matura deliberatione nostris, hac nostra perpetuo valitura constōne oīa, & quæcunq. prædicti Caroli Molinei Hæretici scripta, opera & commentaria, B. Apostolorum Petri, & Pauli ac nostra autoritate de nouo perpetuo damnamus, reprobamus, interdicimus, & antehematizamus, eorumq. lectionem, & retentionem vniuersis, & singulis Christi fidelib. cuiuscunq. statutis, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, honoris, & preeminētię, licet de illis specialis, & indiuidua mentio habenda foret, existant, ēt sub excōicationis latę sñæ alijsq; censuris, & pœnis in indice librorum prohibitorum cōtentis, ac ēt suspicionis ipsius hæresis, quantumuis scripta, opera, & cōmentaria ipsa, iā quouis modo fuisse expurgata prętendāt, districtè perpetuò interdicimus, & prohibemus. Et propterea omnes, & quascunq. licentias quibusuis personis tam ab ordinarijs locorū, quam ēt ab ipsis Cardinalib. super dicto indice deputatis, ac supremis Sanctæ vniuersalis Inquisitionis contra hęreticā prauitatem Inquisitorib. ac à nobis, & Apost. sede quolibet concessas legendi, & retinendi libros eiusdem Caroli Molinei, ēt sub alio nomine inscriptos, vel expurgatos, cum non aliter quam igne expurgari possint reuocamus, cassamus, & annullamus inhibentes oīb. & singulis supradictis, nè de cæterro, huiusmodi licētias cuiquam concedant, vel impartiantur. Quinimo omnem facultatem concedendi huiusmodi licentias, retinendi, vel legendi opera huius impij authoris, ex quacūq. causa, & sub quouis prętextu, & colore quibuscunq. personis, quauis authoritate ēt Apost. suffultis, & quacunque dignitate præditis ēt ipsismet Cardinalib. super indice librorum prohibitorum deputatis, ac supremis Inquisitorib. prædictis adimimus, eamq. nobis, & successorib. nostris Romanis Pontificibus tantum reseruamus. Cassantes insuper, & ex nunc irritantes quascunque licentias, etiā à nobis concessas, & à successoribus nostris Romani Pontificib. respectiuè concedendas, quę manu nostra, aut successorum prædictorū subscriptę non fuerint. Per has tñ nostras literas non intendimus prohibere retentionem librorum iuris canonici, & aliorum Catholicorum Authorū haben-

habentium additiones, seu apostillas, vt vocant, huius impij hoīs, ipsis ta men additionib. seu Apostillis deletis, & emendatis iuxta censuram de mandato nostro nuper editā, & in Typographia Cameræ Apost. impressam Romæ hoc anno MDCII. chartis seu folijs xxiiij. distinctam, cuius initium est Censura in oēs additiones, seu admonitiones marginales dānatæ mem. impij Caroli Molinei ad textum Iuris Canonici, Commētaria Decij, in decretales, & ius ciuiles, ad consilia Decij, & Alexādri, & ad Dynum de reg. iu. & Decium in tit. ff. de reg. iu. finis vero est. Aliqua fortasse in præmissis, & consimilib. additionib. ab oculis nostris effugerunt, notatu & censura digna, quę diligens lector aīaduertēs delere prorsus teneatur. Postremo sub censuris, & pęnis supradictis oībus, & singulis Christi fidelib. per Apost. scripta mādamus quatenus intra mēsem a publicatione pręsentium in locis per quę eędem ad eorū notitiam peruenire possint, facienda computandum, oīa, & singula scripta, & commentaria prædicta Caroli Molinei, realiter, & cum effectu locorum ordinarijs, vel inquisitorib. exhibeant, & consignēt. Ipsis vero locorum ordinarijs, vel inquisitorib. vt illa statim nulla interposita mora, aut expectata licentia igne comburant, & comburi faciant, vt autem, &c.

LITANIAE.

PRæter Summistas sciendum est extare Decretum S. D. N. Clementis Papæ viij. circa litanias obseruandum.

Quoniam multi hoc tēpe priuati ēt hoīes prętextu alendę deuotionis, nouas quotidie Litanias euulgant, ut iam prope innumerabiles formę Litaniarum circumferantur, & nonnullis ineptę sīnt, in alijs (quod grauius est) periculosæ, & errorem sapiētes inueniantur, Sanctiss. D. N. Clemens Papa viij. pro sollicitudine sua prouidere volens, ut aīarum deuotio, deniq. ac sanctorum inuocatio, sine ullius detrimenti spiritualis periculo foueatur, pręcipit, ac mandat, ut retentis antiquissimis, cōibus Litanijs, quę in Breuiarijs, Missalib. Pontificalib. ac Ritualib. cōtinentur, nec non litanijs de Beata Vergine, quæ in Sacra Sede Lauretana decantari solent. quicunque alias litanias edere, vel iam editis in ecclesiis siue Oratorijs, siue Processionibus, vti voluerint, eas ad Congregationem Sacrorum rituum recognoscendas, & si opus fuerit corrigendas mittere teneantur, neque sine licentia prædictę Congregationis, eas in publicum edere, aut publice recitare præsumant, sub pœnis (vltra peccatum) arbitrio Ordinarij & Inquisitoris seuerè infligendis. Pręsens decretum factum fuit in generali Congregatione Sanctæ Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico, in Monte Quirinali coram prædicto Sanctissimo Domino Nostro, ac Illustrissimis, & Reuerendissimis Dominis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, aduersus hæreticam prauitatem generalib. Inquisitoribus, octauo Idus Septembris, Anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi, MDCI.

Quintilanus Adrianus Notarius.

Leo X. Cögruit tit.de magistr.

PRæter Summistas sciendum est qualiter Leo x.in Conc.generali Lateranen.decreuit fol.171.in bul.incip.Apostolici,& infra.

Omnibus,& singulis philosophis in vniuersitatib. studiorum Generalium,& alibi publice legentib.districte præcipiendo mandamus,vt cum Philosophorum principia, aut Conclusiones, in quib.a recta fide deuiare noscuntur auditoribus suis legerint, seu explanauerint,quale hoc est de animæ mortalitate,aut vnitate, & mundi æternitate,ac alia huiusmodi,teneantur eisdem veritatem religionis christianæ omni conatu manifestam facere,& persuadendo pro posse docere , ac oĩ studio huiusmodi Philosophorum argumenta,cum omnia solubilia existant,pro virib.excludere,atq,resoluere, & cum non sufficiat aliqñ tribulorũ radices præscindere,sed & ne iterum pullulent,funditus euellere,ac eorum semina, originalesq.causas,vnde facile oriuntur remouere,cũ pręcipuę humanę Philosophiæ studia diuturniora, quam Deus secundum verbũ Apostoli euacuauit,& stultam fecit,absq; diuinæ sapientiæ condimento , & quæ sine reuelatæ veritatis lumine in errorem qñq; magis inducunt, quã in veritatis elucidationẽ . Ad tollendam omnem in præmissis errãdi occasionem hac salutari constõne ordinamus,& statuimus,ne quisquam de cætero in Sacris Ordinib.constitutus,secularis, vel regularis,aut alias ad illos a iure arctatus in studijs generalib. vel alibi publicè audiendo,philosophiæ,aut poesis studijs vltra quinquennium post grãmaticam,& dialecticã,sine aliquo studio Theologię,aut iuris Pontificij incumbant.Verũ dicto exacto quinquẽnio, si illis studijs insudare voluerit, liberum sit ei, dum tñ simul aut seorsum, aut Theolologiæ aut Sacris Canonib.operã nauauerit,vt in his Sanctis, & vilib.professionib.Sacerdotes Dominis inueniãt,vnde infectas Philosophiæ,& poesis radices purgare,& sãnare valeat.Et hos canones per ordinarios locorũ vbi generalia studia vigẽt,& rectores vniuersitatis eorundẽ studiorũ singulis annis in principio studij in virtute sanctę obedientię publicari mandamus.Nulli ergo,&c.

Cögruit tit.de cleric.vel monac.

Leon. X.

Extat itẽ eiusdem Leonis X.in eodem Concilio Lateranensi Decretum obseruandum à Magistris,& Præceptoribus Scolarium, fol.194.in Bull,incip.Supernæ,& infra.

Cum oĩs ætas ab adolescẽtia prona sit ad malum,& a teneris assuefieri ad bonũ magni sit operis,& effectus, statuimus, & ordinamus,vt magistri scholarium,& præceptores,pueros suos,siue adolescentes nedum in grammatica, & rethorica,ac cæteris huiusmodi erudire; & instruere debeant,verum ẽt docere teneantur ea,quæ ad religionem pertinent,vt sunt præcepta diuina,articuli fidei,Sacri Hymni, & Psalmi,ac Sanctorũ vitæ diebusq; festiuis nihil aliud eos docere possint,quam in rebus ad religionem,& bonos mores pertinen.eosque in illis instruere , & hortari, & cogere in quantum possunt teneantur, vt nedum ad missas, sed ẽt ad vesperas,diuinaque officia audienda, ad ecclesias accedant, & similiter ad prædicationes,& sermones audiendos impellant,nihilque contra bo

nos

nos mores, aut quod ad impietatem inducat eis legere possint.

Sciendum est insuper qualiter Pij V. constitutione cauetur, quod Ordinarij constituant loca, in quibus pueri Doctrina Christiana erudiātur cum facultate erigendi Confraternitates, & indulgētias pro cōfratibus pueros docentibus fol. 1163. incip. Ex debito, & per Greg. XIII. facta ēt fuit ampliatio indulgentiarum a Pio V. societatibus ad pueros, & rudes in bonis operibus, & doctrina Christiana erudiendos deputatis cōcessarū, vt in eius constitutione incip. Vniuersis fol. 1204. in bullar. & faciunt disposita per Conc. Tridentinum sessione 24. de reform. capit. 4. & sess. 4. cap. 1. & sess. 23. de ref. c. 18.

MATRIMONII IMPEDIMENTA.

PRæter Summistas sciendum est, quod duodecim illa impedimenta matrimonij per eos adnotata in verbo Matrimonium, remanent incorrecta præter tria sequentia, quæ per Concilium Tridentinum restringuntur, & circa impedimentum ex cognatione spirituali proueniens vltra disposita in tit. de cognat. spirit. in 6. & per Conc. Trid. sess. 24. de reform. matrim. cap. 2. ad est Pij V. declaratio præfati decreti Concil. Trident. de cognatione spirituali in maritum vel vxorem suscipientis, & baptizatū, baptizatique patrem, & matrem, & quascunque alias personas tam ex parte suscipientis, quam baptizantis, & baptizati, publicata Romæ die 19. Decemb. 1566. fol. 953. in bullar. in cap. Cum illius vicem & infra Sane licet ex eo, quod in Conc. Trident. decretum fuerit cognationem spiritualem inter eos tantum contrahi, qui suscipiunt baptizatū de Baptismo, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem necnon baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrē in reliquis personis, quæ per antiquos canones occasione cognationis huiusmodi contraherе prohibebātur, omne impedimentum sublatum esse videatur; adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an saltem impedimentum cognationis spiritualis huiusmodi inter maritum, vel vxorem suscipientis, & baptizatum, nec non inter maritum, vel vxorem suscipientis, & patrem, ac matrem baptizatum, vigeat, propterea quod prohibitum de vno coniuge, de altero etiam prohibitum esse videatur. Nos piarum mentium quieti, & Matrimonionrum fauori (quātum ex alto nobis permittitur) consulere volentes, a præcisis verbis Concilij minime descendendum in præmissis esse censuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiusmodi subesse decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum, vel vxorem suscipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quascunque alias personas tam ex parte suscipientis, quam baptizantis, & baptizati, in dicto Cōcilio nominatim non expressas, Matrimonium licitè, & libere contrahi possit, & ita ab omnibus indicari, &c. Cōgruit tit. de cogna. spi.

Quantū ad impedimentum publicæ honestatis attinet vltra disposita in

c.ipsam,de spons.& in c.vnic.eo.tit.lib.6. cum alij concord. attenditur hodie decretum Sacri Conc Trid.sess.24.de refor.matr.c.3.quod fuit declaratum per Bullam Pij V.Romę publicatam die 21.Iulij 1568.fo.1018 in bull.incip. Ad Romanum spectat Pontificem,& infra. Sane ad aures nostras peruenit,multos esse,qui dubitent,an decretum œcuminici Conc. cil.Trid.sess.24.de ref.matr.c. quo cauetur impedimentum publicę honestatis,vbi sponsalia valida nō fuerint,prorsus tolli,vbi vero valida fuerint,non excedere primū gradum,cum in vlterioribus.gradib.nō possit huiusmodi prohibitio seruari,de spōsalib.per verba (vt aiunt) de futuro tm̄ conceptis intelligatur, vel ēt matrimonia per verba de p̄nti cōtracta,nō tn̄ consummata, quæ interdū sponsalia appellantur, comprehendat, ita vt ēt in eo casu impedimentum inde proueniens sublatum fuerit. Nos itaq.vt omnis difficultas,dubitatione tollatur, attendentes quod sponsaliorum appellatione,qua dictum Conc.vtitur,non nisi impropriè matrimonium uerbis de p̄nti conceptis contractum continetur, quodq.agitur de correctione iuris veteris,quo casu sc̄dm proprietatem verborum dumtaxat procedendum est,præsertim cum longè maiorē rōnem prohibitionis in matrimonio per verba de p̄nti contracto, quā in sponsalib. de futuro vigere a nemine dubitetur, iccirco Motu proprio authoritate Apost.tenore p̄ntium declaramus,& diffinimus decretum Conc.huiusmodi oīno intelligendum esse,& procedere in sponsalib.de futuro dumtaxat,non autem in matrimonio sic(vt præfertur) cōtracto,sed in eo durare,adhuc impedimentum in oībus illis casib.& gradib.quib.de iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat. Et ita ab omnib.iudicari debere,mandamus,atque statuimus. Non obstantib.&c.

Circa impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens erat antea vsq; ad quartū gradum,c.quædā cum plurib. seq.32.q.7.& tot.tit.de eo qui cogn.consang.uxor.suæ,sed per Conc. Trid.fuit restricta usq; ad secundum gradum,& per eundem Summum Pont.facta fuit altera declaratio decreti Conc. Trid.sess.24.c.4 de ref.matr.de impedimento affinitatis ex fornicatione proueniente publicata Romę,die 19. Debembris 1564.fol.954.in bull.incip. Ad Romanum Pontificem,& infra.

Sane postquam ex eo,quod Trid. Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens,per quod non solum Matrimonium contrahi prohibetur, sed ēt postea factam dirimitur, ad eos tantum restrinxit, qui primo & secundo gradu coniunguntur,in ulteriorib.uero gradibus statuti Matrimonium postea factum non dirimi,a plurib. Christi fidelibus,ut accepimus est dubitatum,an licet in ulteriorib.gradib.huiusmodi matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et pp nos hominum ambiguitatem tollere,& animarum tranquillitati,ac Matrimonij libertati, quantum cum Deo possumus consulere volentes, Declaramus,& Apostolica authoritate decernimus,nullum hodie impedimentū remanere quo minus in ulterioribus gradib.huiusmodi libere, & licitè Matrimonium contrahi possit,& ita ab omnibus iudicari,&c.

Quæ-

Quæstio illa quæ præteritis temporibus disputabatur, An scilicet spadones quibus ambo testiculi abscissi sunt, ad matrimonium contrahendum habiles reputandi sint, vel definita iam reperitur per quasdam literas fel. rec. Sixti V. in forma breuis transmissas, vt infra.

Venerabili fratri episcopo Nouarien. nostro, Sedis Apostolicę in Regnis Hispaniarum Nuntio. Sixtus Papa V.

Venerabilis frater salutē, & Apostolicam benedictionē. Cum frequēter in istis regionibus eunuchi quidam, & spadones, qui vtroque teste carent, & ideo certum, & manifestum est eos verum semen emittere non posse, quia impura carnis tētigine, atque immundis complexibus cum mulieribus se commiscent, & humorem forsan quendam similem semini, licet ad gñationem, & ad matrimonij causam minime aptum effundunt, matrimonia cum mulieribus, & præsertim hunc ipsum eorum defectum scientib. cōtrahere præsumant, idq. sibi licere pertinaciter contēdant, & super hoc diuersæ lites, et cōtrouersiæ ad tuum, et Ecclesiasticū forum deducantur, requisiuit à nobis fraternitas tua, qd de huiusmodi cōnubijs sit statuendum. Nos igitur attendentes, quod secundum canonicas sanctiones, & naturæ rationem qui frigidę naturę sunt, & impotētes ijdem minime apti ad cōtrahenda matrimonia reputantur, quodq. prędicti eunuchi, aut spadones quas tāquam vxores hr̄e nō possunt, easdem hr̄e, ut sorores nolunt, quia experientia docet tam ipsos, dum se potentes ad coeūdum iactitāt quā mulieres, quę eis nubūt, nō ut castē viuant, sed ut carnaliter inuicem coniūgantur, praua, et libidinosa intētione, sub prętxtu & figura matrimonii, turpes huiusmodi commixtiones affectare, quę cū peccati, et scādali occasionem prębeāt, et in aīarū dānationem tendāt, sunt ab Ecclesia Dei prorsus exterminādę. Et insuper cōsiderātes, quod ex spadonum huiusmodi, et eunuchorum cōiugijs nulla utilitas prouenit, sed potius tentationum illecebrę, incentiua libidinis oriuntur; Eidem fraternitati tuæ per pręsentes committimus, et mandamus, ut coniugia per dictos, et alios quoscunque eunuchos, et spadones vtroq. teste carentes, cum quibusuis mulierib. defectum prędictum, siue ignorātibus, siue ēt scientib. contrahi prohibeas, eosque ad matrimonia quōcunque contrahenda inhabiles authoritate nostra declares, et tam locorū Ordinarijs, ne huiusmodi coniūctiones de cętero fieri quoquomodo permittant, interdicas, quam eos etiam qui sic de facto matrimonium contraxerint, separari cures, et matrimonia ipsa sic de facto cōtracta nulla, irrita, et inualida esse decernas. Eos ēt, qui sic iā cōtraxerunt si appareat illos, non ut caste simul uiuant contraxisse, sed actibus carnalibus, et libidinosis operam dare, simul in vno, et eodem lecto cum prędictis mulieribus dormire conuincantur, omnino similiter separari cures; Non enim ita in premissis, et non aliter per quoscunque Iudices & Commissarios, quacūq; authoritate, et dignitate fungētes sublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, et interpretandi facultate in quacunque causa et instantia iudicari, et diffiniri debere, & si secus super his à quocunque quauis authoritate scienter, uel ignoranter

attentatum

attentatum forsan est hactenus, vel attentari in posterum contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantib. cuiusuis Ciuitatis, Prouincię, aut Regni statutis, legibus municipalibus, aut consuetudinibus, quæ abusus potius, & corruptelæ cēsendæ sunt, etiam si ab immemorabili tempore obseruatæ dicantur, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 27. Iunij 1587. Pontificatus nostri anno tertio.

Harum litterarum tenorem, prout iacet, refert Io. Gutier. lib. 1. can. q. cap. 16. sub num. 18.

MATRIMONIALES DISPENSATIONES.

IN contrahendis matrimonijs, vel nullā omnino detur dispensatio, vel raro, idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicā causam, verba sunt Conc. Trid. sess. 24. de refor. matrim. cap. 5. in fine.

Hinc sciendum, quod causæ, quæ hodie in praxi versantur in Romana Curia, pro quibus dispensationes ad contrahenda matrimonia cōceduntur, sunt infrascriptæ, videlicet.

Propter dotem.

1 Quod cum oratrix dotem habeat minus competentē iuxta status sui conditionem, cum qua virum sibi non consanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere possit inuenire queat, & dictus orator intendat illam cum dicta minus competente dote in vxorem ducere.

Pro muliere indotata.

2 Quod cum dicta oratrix indotata existat, & dictus orator illam sic indotatam in vxorem ducere, ac vsque ad quantitatem secundum oratricis qualitatem competentem ex integro dotare intendat.

Propter angustiam loci.

3 Quod cum dicta oratrix in dicto loco propter illius angustiam virum sibi non consanguineum, vel affinem, paris conditionis, cui nubere possit, inuenire nequeat.

Propter angustiam locorum, quando Oratores sunt ex duobus locis orti.

4 Quod cum dicta oratrix in dictis locis, etiam de vno ad alium se trāsferens propter illorum angustiam virum sibi, &c. nequeat.

Clausula etsi extra.

5 Etsi extra dictum locum, vel dicta loca nubere cogeretur, dos quā ipsa habet, non esset competens, neque sufficiens, vt cum ea virum, cui iuxta status sui conditionem nubere posset, inuenire valet.

Propter inimicitias.

6 Quod cum inter dictorum Oratorum parantes, cōsanguineos, vel affines graues inimicitiæ ortæ iam sint, & ad præsens vigeant, aliunde tamen, quā ex causa matrimonij inter Oratores contrahendi prouenientes, & ante illius tractatum exortæ, & certum sit, quod si Oratores prædicti inuicem matrimonialiter copularentur, inimicitiæ huiusmodi omnino

nino componerentur,pro illis igitur cōponendis, ac pro bono pacis oratores prædicti cupiunt,&c.

Propter lites.

7 Quod cum inter dictos Oratores,seu eorum parētes lites super rebus magni momenti ortæ iam sint, & ad præsens vigeant, lites huiusmodi omnino connantur,& c.pro illis igitur,&c.

Pro confirmatione pacis.

8 Quod cum alias inter dictorum Oratorum parentes,cōsaguineos,vel affines,graues inimicitiæ viguerint, aliunde tamen quam ex causa matrimonij inter Oratores contrahendi,prouenientes,& ante illius tractatū exortæ,& licet inter ipsos pax de recenti inita fuerit, nihilominus pro illius firmiori confirmatione oratores prædicti cupiunt,&c.

Pro belgis.

9 Quod cū oratores pdicti nouerint se Fidei orthodoxæ cultores,ac Deo dante sub obedientia S.R.E.viuere intendebāt & in illis partjb,in quib. multi hęretici existūt,ne cōtingat eos cū hęreticis cōtrahere,cupiūt,&c.

Pro habitatricibus locorum situs ad litus maris.

10 Quod cum dictus locus ad litus maris situs continuis inuasionib.pyratarū,& Fidei orthodoxæ hostium,expositus sit, propterea externi homines non ita libenter,vt cum dicti loci habitatricibus contrahant,accedere velint,cupiunt,&c.

Pro Oratrice excedente 24.annum.

11 Quod dicta Oratrix vigesimumquartum annum excedens, hactenus virum paris conditionis,cui nubere posset,non inuenit.

Causæ infamia,quando adest carnalis copula.

12 Cum autem, Pater Sancte,nisi matrimonium inter Oratores contrahatur,dicta Oratrix innupta, & diffamata remaneret,grauiaque exinde scandala posent verisimiliter exoriri.

Quando Oratores contraxerunt seruata forma Concilij,& consumarunt, detectoque impedimento,abstinuerunt.

13 Quod ipsi alias ignorantes aliquod impedimētum inter eos existere, quominus possent inuicem matrimonialiter copulari, matrimoniū inter se per verba de præsenti publicè, factis proclamationib.in eorum parochiali Ecclesia iuxta formam Conc.Trid.nulloq.detecto,neq.denunciato impedimento contraxerunt,illudq. in facie Ecclesię solēnizarunt, & carnali copula consummarunt, postmodum vero cum ad eorū peruenit notitiā,eos quarto consanguinitatis grano inuicē esse coniunctos, pp quod a carnali copula huiusmodi abstinuerunt. Cum aūt,Pater Sancte,Oratores prædicti in huiusmodi matrimonio remanere nō possint, absque Sedis Apost.dispēsatione, & si diuortium inter eos fieret, grauia exinde scandala possent verisimiliter exoriri,supplicant,&c.

Quib.expletis,rursus sciendū est,q praxis Rom.Curiæ,pariterq.sacra Concilij Congregatio censuit, quod dispensationes factæ,non expressa

copula

copula habita inter consanguineos, vel affines, etiam post commissionẽ Ro. Pontificis factam Ordinario de dispensando, ante tamen quod ab ipso dispẽsetur subreptiuę sunt, & nullæ, put de vtroq. testatur Io. Gutier. lib. 1. can. qq. c. 15. sub nu. 24. & Apostilla ad consil. 9. Nauar. de consang. & affi. in nouis, ac declarationem ad literam etiam refert. Petrus de Ledesma dẽ magno matrim. Sacram. q. 56. art. 5. conclus. 4.

Item non erit vulgariter notandum, quod dispensationis gratia ad validandum matrimonium nulliter inter coniunctos intra quartum consanguinitatis, vel affinitatis gradũ contractum, & ad prolem legitimandam concessa, quoniam continet duo æque principaliter, videlicet mandatũ de dispensando, vt illi qui nulliter, & de facto contraxerunt, manerent in matrimonio contracto, & potestatem legitimandi prolem, licet quoad matrimonium non potuisset effectum habere, pp superuenientẽ mortem alicuius ex parẽtibus: valebit tamen ipsa gratia, & debet executioni mandari quoad legitimationem prolis, prout in vna Syracusan. illegitimitatis, die 19. Octobris 1573. resolutum fuit in Rota Rom. coram Hippolyto Aldobrandino, tunc Rotæ Auditore, postea Summo Pontifice Clemente VIII. decis. 207. diuer. part. 1. per consil. Anchar. 409. & aliã eiusdem Rotæ decisionem, teste Puteo dec. 483, inci. Mathæus Gabella, lib. 2. quod nota propter præiudicium venientium ab intestato.

MEDICVS.

PRæter Summistas in hoc verbo sciendum est, quod vltra decretũ Concilij Lateranensis relati in cap. cum infirmitas, de pœn. & remiss. adest Constitutio Pij V. Romę publicata die 11. Mart. 1566. fol... in bullar. tenoris sequentis.

Supra gregem dñicum nostræ vigilantię diuinitus creditum vigilis speculatoris, prout nobis desuper conceditur, exercẽtes officium, ad ea, per quæ animarũ saluti cum diuini nominis gloria consuli valeat, libenter intendimus, vt Christi fideles post baptismum in peccata lapsi per sacramentum penitentię Deo reconcilientur. Sane cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccato proueniat, dicẽte Domino lãguido, quem sanauerat, vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat ac ppea prouide fel. recor. Inn. Tertius prędecessor noster medicis præceperit, vt cum eos ad ægrotos vocari contingerit, ipsos ante oĩa moneant, vt animarum medicos vocent, ne cũ eis hoc in extrema ęgritudine constitutis suadetur in desperationis articulum incidant. Nos igitur volẽtes hoc tam salutare pręceptum nulla temporis præscriptione aboleri, sed semper obseruari cõstitutionem pręfatam authoritate Apostolica tenore pręsentium innouamus, & hac nostra in perpetuum valitura cõstitutione statuimus, & decernimus, quod omnes medici, cum ad infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipsos ante omnia moneant, vt idoneo cõfessori omnia peccata sua iuxta ritum S.R.E, confiteantur, neque tertio die ulterius eos visitent, nisi longius tempus infirmo confessor ob aliquã ratio-

rationabilem causam, super quo eius conscientiam oneramus, concesserit, & eius per finē confessoris in scriptis factā constiterit, qđ infirmi, vt præmittitur, peccata sua confessi fuerint. Coniunctos vero, ac oēs familiares, & domesticos infirmi in dño rogamus, & monemus, vt de infirmitate parochū certiorem faciant, ac tam parochus, quam coniūcti, & familiares pręfati infirmum ad confessionem peccatorum suadeant, & inducant. Quod si qui Medicorum præmissa nō obseruauerint, vltra pœnas in d, Constōne contentas, quas incurrere declaramus, perpetuo sint infames, & gradu medicinæ, quo insigniti erant, oīno priuentur, & a Collegio, seu vniuersitate Medicorum eijciantur, ac pœna ēt pecuniaria arbitrio ordinariorum, vbi deliquerint, mulctētur. Et vt hęc oīa inuiolabiliter obseruentur, volumus, & eadem authoritate pręcipimus, & mandamus, vt nullus posthac vbiq. locorum in medicina Doctoretur, aut ei quōlibet medendi facultas a quouis Collegio, & vniuersitate concedatur; nisi oīa in pñti nostra constitutionis contenta medio eorū iurō coram Notario publico, & testibus obseruare in eorum manib. vel ordinarij iurauerint, & de huiusmodi iuramēto in priuilegio, seu licentia medendi spālis mētio fiat. Quod si collegia, & vniuersitates præfatæ non recepto a promouendis iurō huiusmodi, eosdem ad gradum prædictum promouerint, aut eisdem medendi licentiam præstiterint, pœnā priuationis facultatis alios vlterius doctorādi incurrant Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ oīb. & singulis venerabilius fratrib. & Patriarchis, Primatib. Archiepis, & Epis, quatenus in Ciuitatibus, & diœcesib. proprijs præsentes nostras literas publicari faciant, ac iuramentum prędictum a Medicis iam promotis, seu licentiam medendi habentib. omnib. iuris remedijs existant, neq. aliquos ad medendum in ciuitatib. & diœcesib. prędictis admittant, nisi eis constiterit, eosdem iuramentum huiusmodi præstitisse, & contumaces, & iurare ac iurm huiusmodi iam pręstitum exhibere recusantes, gradu medicinę, & oīb. priuilegijs eisdē medicis tam coniunctim, quam diuisim eis, & eorum cuilibet concessis per quosuis, ēt Romanos Pontifices priuent, ac ab ingressu ecclesię arceant, donec resi puerint. Non obstantibus pręmissis priuilegijs, indultis literis Apostolicis, quibusuis personis collegio, & vniuersitati, sub qbusuis verborum formis & tenorib. concessis. Quę oīa quoad effectum validitatis Constitutionis nostrę, tm̄ reuocamus, cassamus, & annullamus, & omnes Principes sęculares, ac alios Dños & magistratus tpales rogamus, requirimus, & obsecramus p viscera misericordiæ Iesu Christi eisdem in remissionem peccatorum nihilominus iniungentes, quod in pręmissis omnib. eisdem Patriarchis, Primatib. Archiepis, & Epis assistant & suum fauorem, & auxilium præstent, ac contrafacientes pęnis etiam temporalibus afficiant. Volumus autem quod pręsentes literę in Cancellaria, & acie Cāpi Florę publicentur, & inter constitutiones extrauagantes perpetuo valituras conscribantur, &c.

Sciendum est, qđ præter constōnem Pij V. de medicorum Officio in curatione infirmorū relatam, extat altera Gregorij XIII. quod medici

Here-

Hęretici, vel infideles ad Christianorum curam non admittantur, publicata Romæ die 5. Aprilis 1581. fol. 1303. in Bullar. incip. Alias pię mem. Paulus Papa quartus, et infra.

Vniuersis vtriusq. sexus Christi fidelib. districtè prohibemus, & interdicimus, ne posthac Iudæos, vel alios infideles ad ipsorum Christianorum ęgrotantium, & infirmorum curã vocent, seu admittant, aut vocari, admittiue faciant, concedant, vel permittant. Mandantes ppea oĩb. & singulis Venerablibus fratribus nostris Patriarchis, Primatib. Archiepiscopis, & Epĩs, nec non dilectis filijs alijs locorum ordinarijs, & quibus suis Parochis, alijsve animarum curam hñtib. & exercentib. sub indignationis nostræ, ac alijs arbitrio nostro infligendis pœnis, vt pñtes nostras literas in suis Ecclesijs, quæ in illis Ciuitatib. vel diœcesib. constitutæ sunt, in quibus Hebræi, vel alij infideles moram trahunt, quam primum ad eos perlatæ fuerint, & deinde singulis annis initio quadragesimalis ieiunij publicent, aut publicari faciant, & quod si quis post earum publicationem ẽt quomodolibet exemptus, ac cuiuscunq. status, gradus, ordinis, condõnis, & prçeminentiæ existẽs aduersus illas facere ausus fuerit, sacrã ei Ecclesiastica nullatenus ministrentur, nec ẽt a regularib. exemptis, & sic decedens Ecclesiastca careat sepultura, quæ quidem oĩa parochi ægrotantib. significare apto tempore non comittant, præsertim cum Iudæum, vel infidelem medicum ab eis admissum esse cognouerit, & aliàs ipsi locorum Ordinarij cõtra huius mandati transgressores debita animaduersione procedant. Iudæosque ipsos nihilominus iuxta Pauli, & Pij Pontificum prædictorum litteras contra illos editas pro earum transgressione puniant. Non obstantib. &c.

MISSA.

PRæter Summistas sciendum est, quòd vltra decretum Conc. Trid. sess. 22. de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ, ibi (debitis horis celebrent) extat Pij V. Reuocatio licentiarum, ac facultatũ celebrandi missas vespertino tẽpore publicata Romę die 29. Martij 1566. fol. 924. in bullar. tenoris sequentis.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dñs noster Pius diuina prouidentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quod nonnulli Cathedralium ẽt forsan, Metropolitanarum, collegiatarum, & aliarum ecclesiarum, nec non Monasteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum Piorum locorum sęcularium, & diuersorum ordinum; ac Militarium, regulariũ, Prælati, capitula, clerici, fratres, aliasque superiores, & personæ antiquũ S. R. E. ritum in statutis missarum celebrandarum temporibus peruertere satagentes, diuersas, licentias, & facultates missas, quæ media nocte, seu in aurora Natiuitatis, ac de mane Resurrectionis Domini nostri Iesu Chtisti, & forsan aliarum festiuitatum iuxta prædictum Ritũ celebrari consueuerat, de sero etiam forsan circa solis occasum vigiliæ festiuitatum earumdem in suis ecclesijs, & capellis celebrandi, seu ce-

lebrari

lebrari faciendi ab Apostolica sede vel eius legatis, ac etiam maiori Pœnitentiario pro tpe existente varijs prætextib. impetrauerunt, illisq. iam pridem vtuntur: hoc ab antiquo catholicæ ecclesiæ instituto, sanctorūque patrum decretis deuiare cōsiderans, ac propterea hunc abusum ecclesia Dei submouere volens, omnes, ac singulas licentias, & facultates huiusmodi hactenus ēt Motu proprio, vel quorumuis, ēt Imperatorū, Regum, & aliorum Principum contēplatione, & ex quibusuis causis, quomodolibet concessas, ac Apost. & alias litteras desuper confectas, illarum oīum tenores pro sufficienter expressis, habens, Apostolica authoritate, ex certa sciā reuocauit, ac oīno cassauit, & annullauit hac pñti perpetuo valitura constōne, qbusuis Prælatis, capitulis, clericis, fratribus, alijsq. superiorib. & personis earundem ecclesiarum, monasteriorum, conuentuum domorum, & aliorum locorum in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis suæ, ac perpetuæ suspensionis à diuinis pœna districtius inhibens, ne deinceps missas vespertino tempore huiusmodi licentiarum, & facultatum huiusmodi, aut alio quouis prætextu celebrare, vel celebrari facere præsumant, ac mandans locorū ordinarijs, vt eandem præsentem constōnem sub prædictis, & alijs sibi bene uisis pœnis per quoscūq. Prælatos, capitula, clericos, fratres, superiores, & personas huiusmodi inuiolabiliter obseruari faciant, contradictores quoslibet authoritate Apost. compescendo. Non obstantib. &c.

Quanta circumspectione vti debeant Epi in concedendis licentijs, vt sacrosanctum missæ sacrificium in priuatis alicuius domib. Oratorijs celebretur, attendendum est tum ex Concil. Trid. sess. 22. in decreto de obser. & euit. in celebratione missę, ibi, Neue patiantur priuatis in domib. &c. & Illustriss. Cardin. declarauerunt id non debere permitti, nisi propter necessitatem & tunc fieri, dēt in Oratorio, aut altari ad diuinum cultum tantum dedicato, vt refert. Io. Gutierez lib. 3. canon. q. c. 30. nu. 28. tum quia quando Summus Pontifex hanc licentiam per breuia Apostolica indulget, solet, illis apponere sequētia moderamina, seu clausula, videlicet vt Oratorium ad hoc decenter extructum, & ornatū existat, ac ab omnibus domesticis actibus liberum, ab ordinario loci etiā visitandum, & approbandum. Item vt missa celebrari possit per quemcunque Sacerdotem secularem, seu de Superiorum suorum licentia regularem. Item vt dicta concessio intelligatur, sine tamen iurium parochialium præiudicio, ac exceptis diebus Pascatis Resurrectionis, Pentecostes, & Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi. Item adijci solet, at alij, pręter familiares illius personę, cuius contemplatione dicta licentia impartitur seruitio necessarios, ibidem missæ interessentes diebus festis de præcepto ab obligatione audiendi missam in Ecclesia minime liberi censeantur.

Posse Epm in Synodo refręnare, seu reducere numerum missarum, à Fidelib. relictarū, vbi tenues sunt eleemosynę, & missę non dñr, deducitur ex Concilio Trid. sess. 25. de refor. c. Qua de re cum cap. Cathedralis Neap. pro tenui eleemosyna incumbere onus celebrationis tot anniuersa-

Leo X. Cõgruit tit.de magistr.

PRæter Summistas sciendum est qualiter Leo v.in Conc.generali Lateranen.decreuit fol.171.in bul.incip.Apostolici,& infra.

Omnibus,& singulis philosophis in vniuersitatib. studiorum Generalium,& alibi publice legentib.districte præcipiendo mandamus,vt cum Philosophorum principia, aut Conclusiones, in quib.a recta fide deuiare noscuntur auditoribus suis legerint, seu explanauerint,quale hoc est de animæ mortalitate,aut vnitate, & mundi æternitate,ac alia huiusmodi,teneantur eisdem veritatem religionis christianæ omni conatu manifestam facere,& persuadendo pro posse docere, ac oĩ studio huiusmodi Philosophorum argumenta,cum omnia solubilia existant,pro virib.excludere,atq.resoluere, & cum non sufficiat aliqñ tribulorũ radices præscindere,sed & ne iterum pullulent,funditus euellere,ac eorum semina, originalesq.causas,vnde facile oriuntur remouere,cũ præcipuę humanę Philosophiæ studia diuturniora, quam Deus secundum verbũ Apostoli euacuauit,& stultam fecit,absq; diuinæ sapientiæ condimento, & quæ sine reuelatæ veritatis lumine in errorem qñq; magis inducunt, quã in veritatis elucidationẽ. Ad tollendam omnem in præmissis errãdi occasionem hac salutari constõne ordinamus,& statuimus,ne quisquam de cætero in Sacris Ordinib.constitutus,secularis, vel regularis,aut alias ad illos a iure arctatus in studijs generalib. vel alibi publicè audiendo,philosophiæ,aut poesis studijs vltra quinquennium post grãmaticam,& dialecticã,sine aliquo studio Theologię,aut iuris Pontificij incumbant. Verũ dicto exacto quinquẽnio, si illis studijs insudare voluerit, liberum sit ei, dum tñ simul aut seorsum, aut Theolologiæ aut Sacris Canonib.operã nauauerit,vt in his Sanctis, & vilib.professionib. Sacerdotes Dominis inueniãt,vnde infectas Philosophiæ,& poesis radices purgare,& sanare valeat. Et hos canones per ordinarios locorũ vbi generalia studia vigẽt,& rectores vniuersitatis eorundẽ studiorũ singulis annis in principio studij in virtute sanctę obedientię publicari mandamus. Nulli ergo,&c.

Cõgruit tit.de cleric.vel monac.

Extat itẽ eiusdem Leonis X. in eodem Concilio Lateranensi Decretum obseruandum à Magistris,& Præceptoribus Scolarium, fol. 194. in Bull,incip.Supernæ,& infra.

Leon. X.

Cum oĩs ætas ab adolescẽtia prona sit ad malum,& a teneris assuefieri ad bonũ magni sit operis,& effectus, statuimus, & ordinamus,vt magistri scholarium,& præceptores,pueros suos,siue adolescentes nedum in grammatica, & rethorica,ac cæteris huiusmodi erudire; & instruere debeant,verum ẽt docere teneantur ea,quæ ad religionem pertinent,vt sunt præcepta diuina,articuli fidei,Sacri Hymni, & Psalmi,ac Sanctorũ vitæ diebusq; festiuis nihil aliud eos docere possint,quam in rebus ad religionem,& bonos mores pertinen.eosque in illis instruere, & hortari, & cogere in quantum possunt teneantur, vt nedum ad missas, sed ẽt ad vesperas,diuinaque officia audienda, ad ecclesias accedant, & similiter ad prædicationes,& sermones audiendos impellant,nihilque contra bo

nos

nos mores, aut quod ad impietatem inducat eis legere possint.

Sciendum est insuper qualiter Pij V. constitutione cauetur, quod Ordinarij constituant loca, in quibus pueri Doctrina Christiana erudiātur cum facultate erigendi Confraternitates, & indulgētias pro cōfratibus pueros docentibus fol. 1163. incip. Ex debito, & per Greg. XIII. facta ēt fuit ampliatio indulgentiarum a Pio V. societatibus ad pueros, & rudes in bonis operibus, & doctrina Christiana erudiendos deputatis cōcessā rū, vt in eius constitutione incip. Vniuersis fol. 1204. in bullar. & faciunt disposita per Conc. Tridentinum sessione 24. de reform. capit. 4. & sess. 4. cap. 1. & sess. 23. de ref. c. 18.

MATRIMONII IMPEDIMENTA

PRæter Summistas sciendum est, quòd duodecim illa impedimenta matrimonij per eos adnotata in verbo Matrimonium, remanent incorrecta præter tria sequentia, quæ per Concilium Tridentinum restringuntur, & circa impedimentum ex cognatione spirituali proueniens vltra disposita in tit. de cognat. spirit. in 6. & per Conc. Trid. sess. 24. de reform. matrim. cap. 2. ad est Pij V. declaratio præfati decreti Concil. Trident. de cognatione spirituali in maritum vel vxorem suscipientis, & baptizatū, baptizatique patrem, & matrem, & quascunque alias personas tam ex parte suscipientis, quam baptizantis, & baptizati, publicata Romæ die 19. Decemb. 1566. fol. 953. in bullar. in cap. Cum illius vicem & infra Sane licet ex eo, quod in Conc. Trident. decretum fuerit cognationem spiritualem inter eos tantum contrahi, qui suscipiunt baptizatū de Baptismo, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem necnon baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrē in reliquis personis, quæ per antiquos canones occasione cognationis huiusmodi contrahere prohibebātur, omne impedimentum sublatum esse videatur; adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an saltem impedimentum cognationis spiritualis huiusmodi inter maritum, vel vxorem suscipientis, & baptizatum, nec non inter maritum, vel vxorem suscipientis, & patrem, ac matrem baptizatum, vigeat, propterea quod prohibitum de vno coniuge, de altero etiam prohibitum esse videatur. Nos piarum mentium quieti, & Matrimonionrum fauori (quātum ex alto nobis permittitur) consulere volentes, a præcisis verbis Concilij minime descendendum in præmissis esse censuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiusmodi subesse decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum, vel vxorem suscipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quascunque alias personas tam ex parte suscipientis, quam baptizantis, & baptizati, in dicto Cōcilio nominatim non expressas, Matrimonium licitè, & liberè contrahi possit, & ita ab omnibus iudicari, &c. Cōgruit tit. de co gna. spi.

Quantū ad impedimentum publicæ honestatis attinet vltra disposita in

T 4 c. spon-

c.ſpōſam,de ſponſ.& in c.vnic.eo.tit.lib.6. cum alij concord. attenditur hodie decretum Sacri Conc Trid.ſeſſ.24.de refor.matr.c.3.quod fuit declaratum per Bullam Pij V.Romę publicatam die 21.Iulij 1568.fo.1018 in bull.incip. Ad Romanum ſpectat Pontificem,& infra. Sane ad aures noſtras peruenit,multos eſſe,qui dubitent,an decretum œcumenici Cōcil.Trid.ſeſſ.24.de ref.matr.c. quo cauetur impedimentum publicę honeſtatis,vbi ſponſalia valida nō fuerint,prorſus tolli,vbi vero valida fuerint,non excedere primū gradum,cum in vlteriorib.gradib.nō poſſit huiuſmodi prohibitio ſeruari,de ſpōſalib.per verba (vt aiunt) de futuro tm̄ conceptis intelligatur, vel ēt matrimonia per verba de p̄nti cōtracta,nō tn̄ conſummata, quæ interdū ſponſalia appellantur, comprehendat, ita vt ēt in eo caſu impedimentum inde proueniens ſublatum fuerit. Nos itaq.vt omnis difficultas,dubitatione tollatur, attendentes quod ſponſaliorum appellatione,qua dictum Conc.vtitur,non niſi impropriè matrimonium uerbis de p̄nti conceptis contractum continetur, quodq.agitur de correctione iuris veteris,quo caſu ſcd̄m proprietatem verborum dumtaxat procedendum eſt,præſertim cum longè maiorē rōnem prohibitionis in matrimonio per verba de p̄nti contracto, quā in ſponſalib. de futuro vigere a nemine dubitetur, iccirco Motu proprio authoritate Apoſt.tenore p̄ntium declaramus,& diffinimus decretum Conc.huiuſmodi oīno intelligendum eſſe,& procedere in ſponſalib.de futuro dumtaxat,non autem in matrimonio ſic(vt præfertur) cōtracto,ſed in eo durare,adhuc impedimentum in oībus illis caſib.& gradib.quib.de iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat. Et ita ab omnib.iudicari debere,mandamus,atque ſtatuimus.Non obſtantib.&c.

Circa impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens erat antea vſq; ad quartū gradum,c.quædā cum plurib. ſeq.32.q.7.& tot.tit.de eo qui cogn.conſang.uxor.ſuæ,ſed per Conc. Trid.fuit reſtricta uſq; ad ſecundum gradum,& per eundem Summum Pont.facta fuit altera declaratio decreti Conc.Trid.ſeſſ.24.c.4 de ref.matr.de impedimento affinitatis ex fornicatione proueniente publicata Romę,die 19.Debembris 1564.fol.954.in bull.incip.Ad Romanum Pontificem,& infra.

Sane poſtquam ex eo,quod Trid.Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proueniens,per quod non ſolum Matrimonium contrahi prohibetur, ſed ēt poſtea factam dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo & ſecundo gradu coniunguntur,in ulteriorib.uero gradibus ſtatuti Matrimonium poſtea factum non dirimi,a plurib. Chriſti fidelibus,ut accepimus eſt dubitatum,an licet in ulteriorib.gradib.huiuſmodi matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et pp nos hominum ambiguitatem tollere,& animarum tranquillitati,ac Matrimonij libertati, quantum cum Deo poſſumus conſulere volentes, Declaramus,& Apoſtolica authoritate decernimus,nullum hodie impedimentū remanere quo minus in ulterioribus gradib.huiuſmodi libere, & licitè Matrimonium contrahi poſſit,& ita ab omnibus iudicari,&c.

Quæ-

Quæstio illa quæ preteritis temporibus disputabatur, An scilicet spadones quibus ambo testiculi abscissi sunt, ad matrimonium contrahendum habiles reputandi sint, vel definita iam reperitur per quasdam literas fel. rec. Sixti V. in forma breuis transmissas, vt infra.

Venerabili fratri episcopo Nouarien. nostro, Sedis Apostolicę in Regnis Hispaniarum Nuntio. Sixtus Papa V.

Venerabilis frater salutē, & Apostolicam benedictionē. Cum frequēter in istis regionibus eunuchi quidam, & spadones, qui vtroque teste carent, & ideo certum, & manifestum est eos verum semen emittere non posse, quia impura carnis tētigine, atque immundis complexibus cum mulieribus se commissent, & humorem forsan quendam similem semini, licet ad gñationem, & ad matrimonij causam minime aptum effundunt, matrimonia cum mulieribus, & præsertim hunc ipsum eorum defectum scientib. cōtrahere præsumant, idq. sibi licere pertinaciter contēdant, & super hoc diuersæ lites, et cōtrouersiæ ad tuum, et Ecclesiasticū forum deducantur, requisiuit à nobis fraternitas tua, qd de huiusmodi cōnubijs sit statuendum. Nos igitur attendentes, quod secundum canonicas sanctiones, & naturæ rationem qui frigidę naturę sunt, & impotētes ijdem minime apti ad cōtrahenda matrimonia reputantur, quodq. prędicti eunuchi, aut spadones quas tāquam vxores hre nō possunt, easdem hre, ut sorores nolunt, quia experientia docet tam ipsos, dum se potentes ad coeūdum iactitāt quā mulieres, quę eis nubūt, nō ut castē viuant, sed ut carnaliter inuicem coniūgantur, praua, et libidinosa intētione, sub prętxtu & figura matrimonii, turpes huiusmodi commixtiones affectare, quę cū peccati, et scādali occasionem prębeāt, et in aīarū dānationem tendāt, sunt ab Ecclesia Dei prorsus exterminādę. Et insuper cōsiderātes, quod ex spadonum huiusmodi, et eunuchorum cōiugijs nulla utilitas prouenit, sed potius tentationum illecebrę incentiua libidinis oriuntur; Eidem fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut coniugia per dictos, et alios quoscunque eunuchos, et spadones vtroq. teste carentes, cum quibusuis mulierib. defectum prędictum, siue ignorātibus, siue ēt scientib. contrahi prohibeas, eosque ad matrimonia quōcunque contrahenda inhabiles authoritate nostra declares, et tam locorū Ordinarijs, ne huiusmodi coniūctiones de cętero fieri quoquomodo permittant, interdicas, quam eos etiam qui sic de facto matrimonium contraxerint, separari cures, et matrimonia ipsa sic de facto cōtracta nulla, irrita, et inualida esse decernas. Eos ēt, qui sic iā cōtraxerunt si appareat illos, non ut caste simul uiuant contraxisse, sed actibus carnalibus, et libidinosis operam dare, simul in vno, et eodem lecto cum prędictis mulieribus dormire conuincantur, omnino similiter separari cures; Non enim ita in premissis, et non aliter per quoscunque Iudices & Commissarios, quacūqtre authoritate, et dignitate fungētes sublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, et interpretandi facultate in quacunque causa et instantia iudicari, et diffiniri debere, & si secus super his à quocunque quauis authoritate scienter, uel ignoranter

attentatum

attentatum forsan est hactenus, vel attentari in posterum contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantib. cuiusuis Ciuitatis, Prouinciç, aut Regni statutis, legibus municipalibus, aut consuetudinibus, quæ abusus potius, & corruptelæ cẽsendæ sunt, etiam si ab immemorabili tempore obseruatæ dicantur, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 27. Iunij 1587. Pontificatus nostri anno tertio.

Harum litterarum tenorem, prout iacet, refert Io. Gutier. lib. 1. can. q. cap. 16. sub num. 18.

MATRIMONIALES DISPENSATIONES.

IN contrahendis matrimonijs, vel nullã omnino detur dispensatio, vel raro, idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicã causam, verba sunt Conc. Trid. sess. 24. de refor. matrim. cap. 5. in fine.

Hinc sciendum, quod causæ, quæ hodie in praxi versantur in Romana Curia, pro quibus dispensationes ad contrahenda matrimonia cõceduntur, sunt infrascriptæ, videlicet.

Propter dotem.

1 Quod cum oratrix dotem habeat minus competentẽ iuxta status sui conditionem, cum qua virum sibi non consanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere possit inuenire queat, & dictus orator intendat illam cum dicta minus competente dote in vxorem ducere.

Pro muliere indotata.

2 Quod cum dicta oratrix indotata existat, & dictus orator illam sic indotatam in vxorem ducere, ac vsque ad quantitatem secundum oratricis qualitatem competentem ex integro dotare intendat.

Propter angustiam loci.

3 Quod cum dicta oratrix in dicto loco propter illius angustiam virum sibi non consanguineum, vel affinem, paris conditionis, cui nubere possit, inuenire nequeat.

Propter angustiam locorum, quando Oratores sunt ex duobus locis orti.

4 Quod cum dicta oratrix in dictis locis, etiam de vno ad alium se trãsferens propter illorum angustiam virum sibi, &c. nequeat.

Clausula etsi extra.

5 Etsi extra dictum locum, vel dicta loca nubere cogeretur, dos quã ipsa habet, non esset competens, neque sufficiens, vt cum ea virum, cui iuxta status sui conditionem nubere posset, inuenire valet.

Propter inimicitias.

6 Quod cum inter dictorum Oratorum parantes, cõsanguineos, vel affines graues inimicitiæ ortæ iam sint, & ad præsens vigeant, aliunde tamen, quã ex causa matrimonij inter Oratores contrahendi prouenientes, & ante illius tractatum exortæ, & certum sit, quod si Oratores prædicti inuicem matrimonialiter copularentur, inimicitiæ huiusmodi omnino

nino componerentur, pro illis igitur cōponendis, ac pro bono pacis oratores prædicti cupiunt, &c.

Propter lites.

7 Quod cum inter dictos Oratores, seu eorum parētes lites super rebus magni momenti ortæ iam sint, & ad præsens vigeant, lites huiusmodi omnino connantur, & c. pro illis igitur, &c.

Pro confirmatione pacis.

8 Quod cum alias inter dictorum Oratorum parentes, cōsaguineos, vel affines, graues inimicitiæ viguerint, aliunde tamen quam ex causa matrimonij inter Oratores contrahendi, prouenientes, & ante illius tractatū exortæ, & licet inter ipsos pax de recenti inita fuerit, nihilominus pro illius firmiori confirmatione oratores prædicti cupiunt, &c.

Pro belgis.

9 Quod cū oratores pdicti nouerint se Fidei orthodoxæ cultores, ac Deo dante sub obedientia S.R.E. viuere intendebāt & in illis partjb, in quib. multi hęretici exiſtūt, ne cōtingat eos cū hęreticis cōtrahęre, cupiūt, &c.

Pro habitatricibus locorum situs ad litus maris.

10 Quod cum dictus locus ad litus maris situs continuis inuasionib. pyratarū, & Fidei orthodoxæ hostium, expositus sit, propterea externi homines non ita libenter, vt cum dicti loci habitatricibus contrahant, accedere velint, cupiunt, &c.

Pro Oratrice excedente 24. annum.

11 Quod dicta Oratrix vigesimumquartum annum excedens, hactenus virum paris conditionis, cui nubere posset, non inuenit.

Causæ infamia, quando adest carnalis copula.

12 Cum autem, Pater Sancte, nisi matrimonium inter Oratores contrahatur, dicta Oratrix innupta, & diffamata remaneret, grauiaque exinde scandala possent verisimiliter exoriri.

Quando Oratores contraxerunt seruata forma Concilij, & consumarunt, detectoque impedimento, abstinuerunt.

13 Quod ipsi alias ignorantes aliquod impedimētum inter eos existere, quominus possent inuicem matrimonialiter copulari, matrimoniū inter se per verba de præsenti publicè, factis proclamationib. in eorum parochiali Ecclesia iuxta formam Conc. Trid. nulloq. detecto, neq. denunciato impedimento contraxerunt, illudq. in facie Ecclesię solēnizarunt, & carnali copula consummarunt, postmodum vero cum ad eorū peruenit notitiā, eos quarto consanguinitatis graue inuicē esse coniunctos, pp quod a carnali copula huiusmodi abstinuerunt. Cum aūt, Pater Sancte, Oratores prædicti in huiusmodi matrimonio remanere nō possint, absque Sedis Apost. dispēsatione, & si diuortium inter eos fieret, grauia exinde scandala possent verisimiliter exoriri, supplicant, &c.

Quib. expletis, rursus sciendū est, q praxis Rom. Curiæ, pariterq. sacra Concilij Congregatio censuit, quod dispensationes factæ, non expressa

copula

copula habita inter consanguineos, vel affines, etiam post commissionẽ Ro. Pontificis factam Ordinario de dispensando, ante tamen quod ab ipso dispẽsetur subreptiuę sunt, & nullæ, ꝑut de vtroq. testatur Io. Gutier. lib. 1. can. qq. c. 15. sub nu. 24. & Apostilla ad consil. 9. Nauar. de consang. & affi. in nouis, ac declarationem ad literam etiam refert. Petrus de Ledesma de magno matrim. Sacram. q. 56. art. 5. conclus. 4.

Item non erit vulgariter notandum, quod dispensationis gratia ad validandum matrimonium nulliter inter coniunctos intra quartum consanguinitatis, vel affinitatis gradũ contractum, & ad prolem legitimandam concessa, quoniam continet duo æque principaliter, videlicet mandatũ de dispensando, vt illi qui nulliter, & de facto contraxerunt, manerent in matrimonio contracto, & potestatem legitimandi prolem, licet quoad matrimonium non potuisset effectum habere, ꝑp superuenientẽ mortem alicuius ex parẽtibus: valebit tamen ipsa gratia, & debet executioni mandari quoad legitimationem prolis, prout in vna Syracusan. illegitimitatis, die 19. Octobris 1573. resolutum fuit in Rota Rom. coram Hippolyto Aldobrandino, tunc Rotæ Auditore, postea Summo Pontifice Clemente VIII. decis. 207. diuer. part. 1. per consil. Anchar. 409. & aliã eiusdem Rotæ decisionem, teste Puteo dec. 483, inci. Mathæus Gabella, lib. 2. quod nota propter præiudicium venientium ab intestato.

MEDICVS.

PRæter Summistas in hoc verbo sciendum est, quod vltra decretũ Concilij Lateranensis relati in cap. cum infirmitas, de pœn. & remiss. adest Constitutio Pij V. Romę publicata die 11. Mart. 1566. fol... in bullar. tenoris sequentis.

Supra gregem dñicum nostræ vigilantię diuinitus creditum vigilis speculatoris, prout nobis desuper conceditur, exercẽtes officium, ad ea, per quæ animarũ saluti cum diuini nominis gloria consuli valeat, libenter intendimus, vt Christi fideles post baptismum in peccata lapsi per sacramentum penitentię Deo reconcilientur. Sane cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccato proueniat, dicẽte Domino lãguido, quem sanauerat, vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat ac ꝑpea prouide fel. recor. Inn. Tertius prędecessor noster medicis præceperit, vt cum eos ad ægrotos vocari contingerit, ipsos ante oĩa moneant, vt animarum medicos vocent, ne cũ eis hoc in extrema ęgritudine constitutis suadetur in desperationis articulum incidant. Nos igitur volẽtes hoc tam salutare pręceptum nulla temporis præscriptione aboleri, sed semper obseruari cõstitutionem pręfatam authoritate Apostolica tenore pręsentium innouamus, & hac nostra in perpetuum valitura cõstitutione statuimus, & decernimus, quod omnes medici, cum ad infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipsos ante omnia moneant, vt idoneo cõfessori omnia peccata sua iuxta ritum S.R.E, confiteantur, neque tertio die vlterius eos visitent, nisi longius tempus infirmo confessor ob aliquã ratio-

rationabilem causam, super quo eius conscientiam oneramus, concesserit, & eius per finē confessoris in scriptis factā constiterit, qđ infirmi, vt præmittitur, peccata sua confessi fuerint. Coniunctos vero, ac oēs familiares, & domesticos infirmi in dño rogamus, & monemus, vt de infirmitate parochū certiorem faciant, ac tam parochus, quam coniūcti, & familiares pręfati infirmum ad confessionem peccatorum suadeant, & inducant. Quod si qui Medicorum præmissa nō obseruauerint, vltra pœnas in d, Constōne contentas, quas incurrere declaramus, perpetuo sint infames, & gradu medicinæ, quo insigniti erant, oīno priuentur, & a Collegio, seu vniuersitate Medicorum eijciantur, ac pœna ēt pecuniaria arbitrio ordinariorum, vbi deliquerint, mulctētur. Et vt hęc oīa inuiolabiliter obseruentur, volumus, & eadem authoritate pręcipimus, & mandamus, vt nullus posthac vbiq. locorum in medicina Doctoretur, aut ei quōlibet medendi facultas a quouis Collegio, & vniuersitate concedatur; nisi oīa in pñti nostra constitutionis contenta medio eorū iurō coram Notario publico, & testibus obseruare in eorum manib. vel ordinarij iurauerint, & de huiusmodi iuramēto in priuilegio, seu licentia medendi spālis mētio fiat. Quod si collegia, & vniuersitates præfatæ non recepto a promouendis iurō huiusmodi, eosdem ad gradum prædictum promouerint, aut eisdem medendi licentiam præstiterint, pœnā priuationis facultatis alios vlterius doctorādi incurrant Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ oīb. & singulis venerabilius fratrib. & Patriarchis, Primatib. Archiepis, & Epis, quatenus in Ciuitatibus, & dięcesib. proprijs præsentes nostras literas publicari faciant, ac iuramentum prędictum a Medicis iam promotis, seu licentiam medendi habentib. omnib. iuris remedijs exigant, neq. aliquos ad medendum in ciuitatib. & diœcesib. prędictis admittant, nisi eis constiterit, eosdem iuramentum huiusmodi præstitisse, & contumaces, & iurare ac iurm̄ huiusmodi iam pręstitum exhibere recusantes, gradu medicinę, & oīb. priuilegijs eisdē medicis tam coniunctim, quam diuisim eis, & eorum cuilibet concessis per quosuis, ēt Romanos Pontifices priuent, ac ab ingressu ecclesię arceant, donec resipuerint. Non obstantibus pręmissis priuilegijs, indultis literis Apostolicis, quibusuis personis collegio, & vniuersitati, sub quibusuis verborum formis & tenorib. concessis. Quę oīa quoad effectum validitatis Constitutionis nostrę, tm̄ reuocamus, cassamus, & annullamus, & omnes Principes sęculares, ac alios Dños & magistratus tpales rogamus, requirimus, & obsecramus p viscera misericordiæ Iesu Christi eisdem in remissionem peccatorum nihilominus iniungentes, quod in pręmissis omnib. eisdem Patriarchis, Primatib. Archiepis, & Epis assistant & suum fauorem, & auxilium præstent, ac contrafacientes pęnis etiam temporalibus afficiant. Volumus autem quod pręsentes literę in Cancellaria, & acie Cāpi Florę publicentur, & inter constitutiones extrauagantes perpetuo valituras conscribantur, &c.

Sciendum est, qđ præter constōnem Pij V. de medicorum Officio in curatione infirmorū relatam, extat altera Gregorij XIII. quod medici

Hęre-

Hęretici, vel infideles ad Christianorum curam non admittantur, publicata Romæ die 5. Aprilis 1581. fol. 1303. in Bullar. incip. Alias pię mem. Paulus Papa quartus, et infra.

Vniuersis vtriusq. sexus Christi fidelib. districtè prohibemus, & interdicimus, ne posthac Iudæos, vel alios infideles ad ipsorum Christianorum ęgrotantium, & infirmorum curã vocent, seu admittant, aut vocari, admittiue faciant, concedant, vel permittant. Mandantes ꝑpea oĩb. & singulis Venerablibus fratribus nostris Patriarchis, Primatib. Archiepiscopis, & Epĩs, nec non dilectis filijs alijs locorum ordinarijs, & quibusuis Parochis, alijsve animarum curam hñtib. & exercentib. sub indignationis nostræ, ac alijs arbitrio nostro infligendis pœnis, vt pñtes nostras literas in suis Ecclesijs, quæ in illis Ciuitatib. vel diœcesib. constitutæ sunt, in quibus Hebræi, vel alij infideles moram trahunt, quam primum ad eos perlatæ fuerint, & deinde singulis annis initio quadragesimalis ieiunij publicent, aut publicari faciant, & quod si quis post earum publicationem ẽt quomodolibet exemptus, ac cuiuscunq. status, gradus, ordinis, condõnis, & prçeminentiæ existẽs aduersus illas facere ausus fuerit, sacra ei Ecclesiastica nullatenus ministrentur, nec ẽt a regularib. exemptis, & sic decedens Ecclesiastca careat sepultura, quæ quidem oĩa parochi ægrotantib. significare apto tempore non comittant, præsertim cum Iudæum, vel infidelem medicum ab eis admissum esse cognouerit, & aliàs ipsi locorum Ordinarij cõtra huius mandati transgressores debita animaduersione procedant. Iudæosque ipsos nihilominus iuxta Pauli, & Pij Pontificum prædictorum litteras contra illos editas pro earum transgressione puniant. Non obstantib. &c.

M I S S A.

PRæter Summistas sciendum est, quòd vltra decretum Conc. Trid. sess. 22. de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ, ibi (debitis horis celebrent) extat Pij V. Reuocatio licentiarum, ac facultatũ celebrandi missas vespertino tẽpore publicata Romę die 29. Martij 1566. fol. 924. in bullar. tenoris sequentis.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dñs noster Pius diuina prouidentia Papa V. ad cuius notitiam peruenit, quod nonnulli Cathedralium ẽt forsan, Metropolitanarum, collegiatarum, & aliarum ecclesiarum, nec non Monasteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum Piorum locorum ścularium, & diuersorum ordinum; ac Militarium, regulariũ, Prælati, capitula, clerici, fratres, aliasque superiores, & personæ antiquũ S. R. E. ritum in statutis missarum celebrandarum temporibus peruertere satagentes, diuersas, licentias, & facultates missas, quæ media nocte, seu in aurora Natiuitatis, ac de mane Resurrectionis Domini nostri Iesu Chtisti, & forsan aliarum festiuitatum iuxta prædictum Ritũ celebrari consueuerat, de sero etiam forsan circa solis occasum vigiliæ festiuitatum earumdem in suis ecclesijs, & capellis celebrandi, seu ce-

lebrari

lebrari faciendi ab Apostolica sede vel eius legatis,ac etiam maiori Pœnitentiario pro tpe existente varijs prætextib.impetrauerunt, illisq.iam pridem vtuntur: hoc ab antiquo catholicæ ecclesiæ instituto, sanctorũque patrum decretis deuiare cõsiderans,ac propterea hunc abusum ecclesia Dei submouere volens,omnes,ac singulas licentias,& facultates huiusmodi hactenus ẽt Motu proprio, vel quorumuis, ẽt Imperatorũ, Regum,& aliorum Principum contẽplatione, & ex quibusuis causis, quomodolibet concessas,ac Apost. & alias litteras desuper confectas,illarum oĩum tenores pro sufficienter expressis, habens, Apostolica authoritate,ex certa scĩa reuocauit,ac oĩno cassauit,& annullauit hac pñti perpetuo valitura constõne,qbusuis Prælatis,capitulis,clericis,fratribus,alijsq.superiorib.& personis earundem ecclesiarum, monasteriorum,conuentuum domorum,& aliorum locorum in virtute sanctæ obedientiæ,& sub indignationis suæ, ac perpetuæ suspensionis à diuinis pœna districtius inhibens,ne deinceps missas vespertino tempore huiusmodi licentiarum,& facultatum huiusmodi, aut alio quouis prætextu celebrare,vel celebrari facere præsumant, ac mandans locorũ ordinarijs,vt eandem præsentem constõnem sub prædictis, & alijs sibi bene uisis pœnis per quoscũq.Prælatos,capitula,clericos,fratres, superiores, & personas huiusmodi inuiolabiliter obseruari faciant, contradictores quoslibet authoritate Apost.compescendo. Non obstantib.&c.

Quanta circumspectione vti debeant Epi in concedendis licentijs,vt sacrosanctum missæ sacrificium in priuatis alicuius domib. Oratorijs celebretur,attendendum est tum ex Concil. Trid.sess.22.in decreto de obser. & euit. in celebratione missę, ibi, Neue patiantur priuatis in domib.&c.& Illustriss.Cardin.declarauerunt id non debere permitti,nisi propter necessitatem & tunc fieri,dẽt in Oratorio,aut altari ad diuinum cultum tantum dedicato,vt refert.Io.Gutierez lib.3.canon.q.c. 30. nu. 28.tum quia quando Summus Pontifex hanc licentiam per breuia Apostolica indulget,solet,illis apponere sequẽtia moderamina,seu clausula,videlicet vt Oratorium ad hoc decenter extructum,& ornatũ existat, ac ab omnibus domesticis actibus liberum, ab ordinario loci etiã visitandum,& approbandum. Item vt missa celebrari possit per quemcunque Sacerdotem secularem,seu de Superiorum suorum licentia regularem.Item vt dicta concessio intelligatur, sine tamen iurium parochialium præiudicio,ac exceptis diebus Pascatis Resurrectionis, Pentecostes, & Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi.Item adijci solet,at alij,pręter familiares illius personę,cuius contemplatione dicta licentia impartitur seruitio necessarios, ibidem missæ interessentes diebus festis de præcepto ab obligatione audiendi missam in Ecclesia minime liberi censeantur.

Posse Epm in Synodo refrenare, seu reducere numerum missarum, à Fidelib.relictarũ,vbi tenues sunt eleemosynę, & missę non dñr,deducitur ex Concilio Trid.sess.25.de refor.c.Qua de re cum cap.Cathedralis Neap.pro tenui eleemosyna incumbere onus celebrationis tot anniuersa-

uersariorum, vt ad salutare remedium prefati Concilij sibi recurrendũ foret, hęsitabatur tñ, eo quo in d.c.4. de Missis tm̃ mentio fiebat, & non anniuersariis, et consulti Illustriss. Card. eis super hoc ipsius capituli nomine supplicatione porrecta rescripserunt, vt sequitur.

Perillustri, ac Reuerendiss. Dño vti fratri, D. Archiepiscopo Neapol.

Per illustris, ac Reuerendissime Domine. Cũ ex libello hoc Capituli istius Cathedralis noĩe oblato cognitum esset ab Illustriss. Cardinalibus, qui sacra Trid. Concilij decreta interpretantur, dubitari abs te; an eiusdem Concilij decretum sess. 25. c. 4. intelligatur etiam de anniuersarijs, ij Amplitudini tuę significandum censuerũt, decretum prędictum in sacrorum etiam Anniuersariorum reductione locum habere, vt in margine ipsius libelli adscriptum est. Quamobrem Amplitudo tua præfati canonis facultate in proposito vti non dubitabit, & Bene in Domino valebit. Romæ die 26. Nouembris. 1583.

Amplitudinis tuę vti frater Phillp. Boncom. Card. S. Sixti.

Item, vt refert Ganzale in pręcit. commen. gl. 6. nu. 29. declarauit eadem Sacra Concilij Congragatio, vt sequitur. Et etiam dubitatum, qd iuris de illis, qui nullum certum habent beneficium, sed solum iure legati relictum fuit à quibisdã, vt certę in hebdomada Missę celebrẽtur, & eorum hęredes faciant electionem Sacerdotum, qui huiusmodi legato satisfaciant? Responsum fuit à Congregatione, satis esse, si prędicti hęredes eligerent Sacerdotem aliquem ex approbatis ab Ordinario.

In Ecclesiis Parochialibus, et quę sub Magistrorum laicorum gubernio, et directione esse solent, ex stauritis nuncupatis, sacerdotalia munera, ac presbyterales functiones, quę populi, & animarum curam quoquomodo concernere videntur, quales sunt.

Candelarum, Cinerum, Palmarum, fontis Baptismalis benedictiones, sanctissimi Secramenti delationes, celebrationes Missarum feriæ v. in Cœna Domini, et Sabbati sancti, aspersiones domorum, & quę in Dominicis diebus in Ecclesia fiunt, quęque circa cultum sanctissimi Sacramenti Corporis Christi in 40. horarum oratione, et similes non ad capellanos, seu Sacristiam Ecclesiarum huiusmodi ab eisdem laicis deputatos, sed ad Parochum, seu Rectorem animarum curam habẽtem in Ecclesijs huiusmodi institutum pręcedente examine, et alijs requisitis ab Ordinario loci prouisum spectare debere censuit Sacrorum rituum Congregatio, die 18. Maij 1602.

Ptolomeus Cardinalis.

Alex. Gratianus pro Secretario.

MONASTERIA ET CONVENTVS REGVlarium virorum.

PRęter Summistas, quantum ad clausuram attinet, sciendum est Piũ V. per eius constitutionem reuocasse oẽs licentias ingrediendi monasteria,

tia, & domos Cartusien. & aliorum quoruncunque Regularium ordinum etiam Mendicantium quibusuis mulieribus concessas sub die 14. Octobris, et publicatam Romæ die 28. eiusdem mensis 1566. fol. 952. in bullar. tenoris seq.

Regularium personarum quæ relicto sęculo Dei se obsequio dedicarunt pro cōmisso nobis officio, quieti consulere cupiētes, ad ea remouenda, q̃ religiosum earum propositum impedire possunt curā nostrā libenter intendimus vt nulla re, quæ eas a diuino cultu auocet, prepedite, scdm ordidinum suorum regularia instituta, & decretū Sacri Trid. Conc. trāquillis mētib. gratum altissimo impendere possint famulatū. Quia igitur, & Cartusiensium ordinis & aliorum Regularē vitam professorum quies nō parum solet, sicut accepimus, perturbari pp qđ mulieres modestię matrimonialis oblitæ, domos ac monasteria eorū, contra ipsorum instituita, pretextu confessionaliū aut aliarum literarum Apost. ingredi audeant ipsis etiam Abbatib. Prepositis, Priorib, & alijs Pręsidentib. aliquando recusantib. & retinentib. non sine magna eorū molestia, nec sine grauilaicorum ēt offensione, ac scandalo, si qñ admitti nimis facilè videantur huic rei prouidere volentes Motu proprio, & ex certa scīa, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, oēs, & singulas facultates, ac licentias ingrediendi monasteria ac domos Chartusiensiū, & aliorum quorumcunque regularium ordinum, ēt mendicantium, mulieri cuiuscunq. status, gradus, ordinis, conditionis, et quacunq. dignitate, ac preeminentia preditis, ēt Commitissis, Marchionissis, Ducissis, sub quibuscunq. verborum tenoribus, & formis, & cum quibuscunque ēt derogatoriarū derogatorijs alijsque fortiorib. efficaciorib. et insolitis clausulis. Nec nō irritantib. decreti ab Apostol. sede quomodocunq. concessas, q̃ tenores perinde ac si de verbo ad verbum pręsentibus insereretur, haberi volumus pro expressis, tenore pñtium reuocamus, et cassas, irritas, et inanes esse decernimus; Districte prohibētes mulieribus quidem predictas facultates, et licentias prætendentib. sub excōicationis latę sniē pœna, postquam harum literarū notitiam habuerint, a quā non possint nisi a nobis, aut a Rom. Pontifice, qui pro tempore fuerit, absolui preterquam in mortis articulo, ne dictas domos, & monasteria ingredi audeant. Ipsis vero monasteriorū, et conuentuum Abbatibus, Præpositis, Priorib. & alijs Pręsidentibus quocumque nomine vocentur, & eorum Monachis, Canonicis, et Fratribus, siue mendicantibus, siue non mendicantib. sub priuationis officiorum, quę in presentia obtinent, & inhabilitatis in posterum ad illa, et alia oīa, et suspensionis, a diuinis ipso facto, sine alia declaratione, incurrēdis, pœnis nec eas introducere, admittereve præsumant. Non obstantib. etc.

Cōgruit tit. de regu. & trāseunti ad Relig.

Quam reuocationem confirmauit Greg. xiij. extendens ēt ad monasteria monialium per eius constitutionem incip. Vbi gratię, fol. 1239. in bullar. de qua infra in verbo Monasteria monialium, super qua reuocatione ab eodem Pio v. edita fuit declaratio in eum, qui sequitur modū.

Nos Alexander miseratione Diuina tituli S. Ioannis ante portam

latinā Presbyter Card. Cribellus nuncupatus, oib. & singulis pñtes nostras literas inspecturis, lecturis, & audituris fidem facimus indubiam & in verbo veritatis attestamur, qualiter Sanctiss. in Christo Pater, & Dñs noster D. Pius Diuina prouidentia Papa V. viuæ vocis oraculo nobis facto dixit; & declarauit, fuisse, & esse mentem, & intentionē suam, quod eius literæ in forma breuis, sub die 24. Octob. 1596. Pontificatus sui Anno primo editæ, in quib. Mulierib. quibuscunq. Monasteriorum Regulariū ingressus cum derogatorijs clausulis, & irritantib. decretis prohibeatur, non solum cōprehenderent, & comprehendant mulieres hñtes, & hñe prætendentes facultatem; & indulta ingrediēdi huiusmodi monasteria, sed ēt oēs, & quascunq; mulieres alias tam in genere, q̄ in specie. Significans nihilominus idem Sanctiss. D. N. eodem viuæ vocis oraculo nobis facto, quod pp hoc & per dictas suas literas nō intelligit quod mulierib. præludatur aditus accedendi ad monasteria, & loca regularia, ac eorum claustra, qñ in eis Missę, & alia Diuina officia celebrantur, ac qñ processiones fiunt, & qñ Christi fidelium cadauera ibi sepeliuntur, ac ēt pro eis suffragia fiunt, sed libere concessit, & concedit eisdem oib. mulieribus facultatem, vt ad illa loca, in quib. dicta pia opera exercētur cum alijs catholicis personis accedere libere, & licitè possint, & valeant, & similiter quod qñ diuinum verbum in ecclesia Monasteriorum, & regularium locorum huiusmodi proponitur, vel pp aliam quamcunq; causam est tantus concursus populi, quod commodè ingredi non possint, & egredi per principalem portam ecclesiæ, concessit, & concedit eodem viuæ vocis oraculo, vt dictæ mulieres vna cū alijs sæcularib. personis possint ingredi, & egredi per portā claustri Monasteriorum, & regulariū locorum huiusmodi, dummodo recto tramite accedant portā ad qua exitur a monasterio non obstantib. priuilegijs & literis Apost. ac quibuscunq. in contrarium facientib. In quorū omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorū pñtes nostras literas exinde fieri fecimus, illasq. manu propria subscripsimus, sigilliq; nostri, quo in talib. vtimur impressione communiuimus. Dat. Romę in Palatio Apostolico in ædibus nostræ solitæ residentiæ sub anno a Natiuitate Domini 1568. Indictione 11. Die vero 28. mensis Ianuarij, Pontificatus prælibati Sanctiss. D. N. Pij V. Anno tertio.

Alex. Card. Cribellus.

Robertus Fontanus, locus † sigilli.

Adde Naua. in Man. c. 27. sub nu. 250. & in c. statuimus, num. 62. in 4. not. 19. q. 3. affirmantem fuisse ēt de mente, & sñia Greg. xiij. includere ēt mulieres intrantes sine vlla tali facultate, & licentia, & subdit ita seruare prætoriū Pœnitentiarię, idem testatur author Catech. Neap. lib. 3. c. 21. fol. 208. qualiter vero ad hūc finem intelligatur clausura regulariū virorum, & sic qñ sub ista prohibitione ingressus monasterij cōprehendantur horti, & sacristiæ, item in quib. casib. mulieres, illasq; admittentes pp huiusmodi ingressum non incurrerent in pęnas, pleraque alia ad reso-

resolutionem dubiorũ, & difficultatum, quę occurrere possent circa in telligentiã prędictarum constõnum declarationis Pij V. sup. relatæ reperies annotata, & accurate elucidatur, per bonę mem. R. P. F. Hieron. à Sorbo ordinis Capuccinorũ in compend. Priuileg. Fratrum Minorũ, & aliorum, in verbo ingredi Monasteria, quo loco inter cætera recẽset duas Illustrissimorum Card. declarationes ad propositum huius materiæ, quarũ altera est quod Illustriss. Card. Alex. noĩe aliorum Cardinalium Cõgregationis Prelatis d. Ordinis Capuc. anno 1584. rñdit in Monasterijs, seu locis eorũ, q̃ sunt in fieri, vel in quę, dum fabricãtur adhuc Conuentus ad ibi morandũ non fuerit introductus, sed solũ ibi aliqui habitauerint Fratres pro Fabricę potius seruitio, q̃ aliter, Clausurã nullam esse talẽ, vt si mulieres intrarent, pœnas ppea in suprad Motu proprio contentas incurrerent. Idemq. debere dici de Domib. seu Infirmarijs in Ciuitate positis, cum nec ecclesiam, nec conuentum habeant.

Altera declaratio est, quod per Greg. xiij. ex sent. Cõgregationis Cõcil. Trid. religioso fratri ordinis Minorum S. Francisci de Paula quęrenti. An per supradictum Pij. V. statutum censeretur derogatum suę Regulæ Concessioni huic, vt singulæ Dominæ de stirpe Regiæ procreatæ, ac etiam omnes huius ordinis fundatrices, quæ locorum eiusdem ordinis septa communiora videre postulauerint, eędem honeste cũ sua comitiua intrare ac deuote visitare tolerentur. Fuit declaratum non censeri derogatum, quo ad Reginas, vel Fundatrices dumtaxat.

Quantum verò attinet circa qualitatem recipiendorum ad religionem, & statum regulariũ extat Sixti V. Constitutio contra illegitimos, legitimatos, criminosos, & reddẽdis rationibus obnoxios, ad aliquam religionem transire volentes, & contra regulares absque superiorum licentia de prouincia in prouinciam euntes, seu transmigrantes, publicata Romæ 27. Nouembris 1587. tenoris sequentis.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

CVM de oĩb. Ecclesiasticis ordinib. in ea, qua conuenit puritate, & dignitate conseruandis præcipuam geramus sollicitudinẽ, tum verò illud præter cætera nobis cordi est, vt à Regulariũ personarũ Congregationib. quas tanq̃ Deo dicatis maximè candor, sanctitasq; decet, cuiuscunq; criis, aut turpitudinis labes, & scãdali occasio q̃ longissimè arceãtur. Si quidem res ipsa nos admonet, q̃ indecorum sit, & ab ea, quæ diuinæ Maiestati, eiq; consecratis personis debetur, reuerentia, alienum, si eiusmodi hoĩes, qui pp sua scelera, pœnas graues sibi in sęculo propositas timent, quivè pp immunditiam, & peccata ex quib. orti sunt, notati perpetua ignominia ab oĩ mundano honore, & à paterna hereditate repelluntur, iidem oĩpotenti Deo, tanquam hostię offerantur, atque ad habitandam in domo, quã decet honor, & sanctitudo, inter ministros Cõgruit tit. de regu. & trãseunti ad Relig.

Domini, cui seruire regnare est, ad sacros functiones quacunque profana præeminetiâ multo nobiliores sine vllo de delectu admittant. Cum etiam secundum legem Moysi, immundi ab ingressu sanctuarij excluderentur, ac sacerdos habens maculam panes Deo suo offerre nō posset nec accedere ad ministerium eius & quod in holocaustum Dñi, aut victimam pacificorum offerrebatur id immaculatū esse deberet, vt acceptabile foret nec vlla macula esset in eo, quo si maculam habuisset, neque offerendum, neque acceptabile futurum esset.

Ne igitur contingat illegitime genitos, qui vt plurimum parentū vitia & incontinentiam imitari solent, nec pietatis studio, sed temporalium commodorum intuitu (quia hæreditates maiorum aut dignitates aliquas consequi non possunt) ad Religionem confugiunt, vitam quā animo à Religione alieno susceperūt ab institutis Religiosis alienam, plerumque cum dedecore, & propriæ salutis dispendio ducere, suisque corruptis moribus & malis exemplis quietem, & statum cæterorum Deo famulantium perturbare aut ac quasi fæce & colluuie ipsarum Religionum honorem & existimationem lædi, vt denique homines q̄ hac spe ad filios spurios in peccato gigendos essent pro pēsiores, eo magis abstineant ab huiusmodi carnis flagitijs quo suæ proli hoc quoque refugium præculsum viderint. Hac nostra in perpetuū valitura constitutione directè interdicimus & prohibemus ne illegitimi procreati ex incestu aut ex sacrilegio (quorū scilicet Parentes consanguinitate, vel affinitate intra tertium gradum inuicem coniuncti fuerint, vel quorū alteruter parens castitatem Deo vouerit) etiam Apostolica Imperiali, vel Regia, aut quauis authoritate legitimati, aut natalibus restituti, ad aliquam quoruncunque ordinum etiam Mendicantium, & non Mendicantium, Fratrum, Monachorum, Eremitarum, vel Canonicorum, aut Clericorum regularum Congregationū, aut Hospitalium Religionem, neque ad habitum nec professionem regulares recipi, vel admitti quoquomodo possint. Quod si eorum quispiam habitum post publicationem præsentis. Constitutionis in futurum receperit, vel professionē posthac emiserit, decernimus habitus susceptionem professionem ex nunc, prout ex tunc irritam nullam & inualidam, nulliusque roboris vel momenti fore ac nullum exinde aut ex huiusmodi voto penitus annullato obligationis vinculum oriri posse, quinimò illos habitu regulari ad quem reassumendum perpetuo inhabiles sint, quamprimum exutò & ab ipsa Religione eijci, exterminarique debere. Et nihilominus quicunque Superiores tam Monasteriorum Prioratuū Præpositarum Domorum Collegiorum & locorum regularium quam etiam præfatorū ordinū, Congregationū, Hospitaliū, & quarūcunq. Religionū prouinciales, vel generale, quouis noīe nuncupati, qui ex prædictis incestu vel sacrilegio genitos post dictam publicationē ad habitum receperint, vel ad professionem admiserint, excōicationis sententiam eo ipso incurrant à qua eorum nemo, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Sed

Sed ne ijs,qui in humilitati Spiritu,Deo,& Religioni seruire,& penitentiam agere intra Monasteria vel domos regulares, cupiunt ad sanctum huiusmodi propositum via penitus præcludatur,permittemus,vt præfati illegitimi,ex dictis incestu,aut sacrilegio geniti ad habitum Conuersorum,seu famulorum in Monasterijs,vel domib.regularib.seruientium recipiantur,& in ipsis Monasterijs,seu domib. ad seruilia ministeria,viliora obsequia,humiles functiones, atque abiecta seruitia admitti possint,ea tamen conditione,vt ad habitum religiosum,vel ad professionem,quam Religiosi emittere solent, emittendam nec non ad omnes non modo sacros,sed etiam minores ordines, vel ad Clericalem characterem denique ad cuncta Ecclesiastica officia,& functiones,& ad ascēdendum ad altiores gradus sint eis portę perpetuo clausę,& obseratæ.

Quod reliquos vero nō ex incestu præfato,nec sacrilegio,sed ex quouis alio minus legitimo toro natos,spurios,vel naturales,etiā vt præfertur,vel aliàs legitimatos,qui ob meliorem vitę frugem,Religionem ingredi cupiunt,statuimus,& ordinamus, ad eos Religionem admitti nō posse,aut debere,nisi prius illorum vita & moribus diligenter cognitis, & circumstantijs vniuersis, quæ circa idoneitatem personæ attendēdę erunt,consideratis,ac de Religionis zelo pietate,integritate,& doctrina fide dignis testimonijs adeò commendati fuerint,adeo bonam indolē, & specimen virtutis præseferant ac tot merita eis suffragantur, vt defectum nataliū suppleant eorumq; receptio vniuersæ Religioni commodo,& vtilitati profutura videatur. Et super hoc ipso in Generali vel prouinciali capitulo,matura deliberatione habita, Gn̄alis, vel prouincialis Superioris ac Diffinitorū vnanimi consensu approbati,& ad habitū regularē admissi extiterint,& tn̄ hi sic recepti ad gradus,honores,& dignitates,sui ordinis obtinen. perpetuo inhabiles, & illorū incapaces remaneāt,nisi super hoc cum eis fuerit authoritate Apost.spiritualiter dispēsatū.Si quis aūt eorum aliàs q̄ vt præfertur,recipiatur,professio similiter nulla sit atq; ipsi habitu priuari,& à Religione eijci debeant,eorumque receptores,excommunicatione, vt supra,innodati ipso facto existant.

Cæterum qm̄ sæpè se vitia ingerunt, & se esse virtutes mentiuntur, ac multi decoctores post dilapidatā rem familiarē, & contractam ingētem vim æris alieni, aut interuersam alienā pecuniā eorum fidei creditā,vt ratiocinia effugiant,alij post furta,latrocinia, rapinas, homicidia, aliavè facinora patrata,ēt bāniti aut dānati,seu qui meritas pro suis delictis pœnas metuunt,non pia intentione, sed ad euitandā legū, & iudiciorum seueritatem quia tuto in seculo viuere nō pn̄t,tunc demū quærunt à Religione auxilium, qn̄ aliunde illud non sperant,vnde sub habitu,& noīe Religiosorum,aīum Religioni inimicū,inueterata vitia retinent,neq;alios,qui sancta vocatione vocati sunt,patiūtur trāquillè diuinis obsequijs insistere, in grauē Dei offensam, Religionis opprobriū, & scādalū plurimorū,ut his quoq; subterfugij, & impunitatis spes oīs tollatur, authoritate Apost. & tenore præsentium , etiam perpetuo statuimus,& ordinamus, iuuenes, aut uiros adultos, maiores sexdecim an-

nis non aliter in aliquam Religionem recipi posse,nec debere,nisi prius de eorum parentibus patria,deque ante acta vita,& moribus diligenter inquiratur,& ex accurata informatione, & fide digna relatione copertum,& exploratum sit,eos neque aliquorum criminũ, qualia sunt homicida,furta,latrocinia,vel alia similia,aut grauiera reos, vel suspectos existere,vt propterea damnati sint,aut ne damnentur, formident, neq; ingenti ære alieno supra vires facultatum suarum grauatos, vel reddendis ratiocinijs ita obnoxios,vt ex huiusmodi causa, lis, vel molestia eis iam illata,vel timendum sit,ne inferatur.Nisi denique constet,ipsos nō humana aliqua ratione,sed tm̄ deuotionis,& pietatis feruore,vitam Religiosam sponte,& ex animo elegisse. Deque his omnibus in Generali, vel prouinciali capitulo plena, & indubitata fide facta, tam Superioris generalis,seu Prouincialis,quam Diffinitorum consensu approbati,'& ad habitum regularem admissi fuerint. Omnes autem & quoscunque vt dictum est criminosos,vel suspectos,aut æri alieno, vt etiã diximus, vel rationibus reddendis,obligatos, ad Religionem perpetuo inhabiles
a declaramus. Et si qui eorum contra præsentem *a* nostram constitutionem temerè admittentur;tam susceptionem habitus, quam professionem,& inde secuta,ex nunc,prout ex tunc pari modo irritamus,& annullamus,viribusque,& effectu carere decernibus,ac iubemus,eos,qui sic de facto recepti erunt,habitu spoliari,& à Religione expelli, & nihilominus si expulsi non fuerint,volumus,& pariter declaramus habitus susceptionem, & professionem penitus nullam esse censeri, ac propterea attenta nullitate habitus'& professionis,licere quibuscunque Iudicibus Curijs etiam sæcularibus ad quos,seu quas spectat contra eos,vti prius iuris,& facti remedijs opportunis, ex officio, vel ad cuiuscunque instantiam,vel querelam ciuiliter,criminaliter,aut mixtim procedere. Quare volumus,vt cuiusque iuuenis,aut viri maioris 16.annis à sæculo
b ad Religionem *b* transeuntis,approbatio,admissio,& receptio in Generali,vel Prouinciali capitulo,vt supra ordinatũ est pro tpe fiant.nec non Religiosi sic recepti nomen & cognomen, quib.in sæculo vtebatur, & patria in actis ipsius capitulis describantur,& notentur.Et insuper quoscunque Religiosos,eorumque Superiores, qui antiquas personas, vt dictum est,inhabiles post hanc Constitutionem pualicatam receperint, voce actiua,& passiua,nec non officijs gradibus honoribus, & dignitatibus quibuscunque per eos obtentis eo ipso in perpetuam priuamus, tã illis priuatos,quam ad illa,& alia quæcunque in posterum obtinenda ꝑpetuo inhabiles,eorumque incapaces decernimus, declaramus.

Sed,& quia interdum Satanas in Angelũ lucis se callidè trãsfigurat, ac perditi quidã'& facinorosi homines,quod sępè vidimus,& experti sumus,instigante antiquo Pacis,& Religionis hoste,non veriti sunt temerario ausu habitum Religiosorum assumere ea mente, vt veluti sub ouina pelle lupi rapaces,per dolũ, & insidias Christi fideles incautos, & nihil mali à Religiosis suspicantes opprimerent,siue vt post scelera perpetrata, viam faciliorem ad fugam haberent, siue vt banniti Curiæ secu-
laris,

laris,quæ eos propemodum interceptos persequebatur,manus effugerent:& contigit aliquando ipsos Sicarios, religiosis vestibus indutos,à veris Religiosis hac fraude deceptis, intra domos Regulares hospitio receptos fuisse. Prohibemus eodem modo, atque interdicimus,ne qs Regularis ex vna Prouincia ad aliam Prouinciam,sui ordinis transeũdo,etiam in itinere,intra aliquod Monasteriorum,domum,vel locum alterius Prouinciæ ad habitandum, vel tanquam hospes recipi,aut ad modicum tempus diuertere possit,nisi à Superiore eius loci,vbi resider expressam licentiam descedendi in scriptis obtentam, seu literas obedientiæ,vel commendatitias secum deferat,atq.exhibeat,vel nisi ita cognitus sit ijs, ad quos deuerterit, vt de eius persona nullus oĩno dubitationi,aut suspicioni locus relinquatur. Ideoq. pręcipimus,vniuersis,& singulis locorũ Ordinarijs,eorumq.Vicarijs in spũalib. vt per suos officiales, Ministros, vel executores curent ab oĩbus personis regulari habitu indutis,quas per suas Ciuitates, vel diœceses iter facere,vel transire,& ad quęcunq. Hospitia,vel diuersoria se recipere contigerit,diligenter perquiri num huiusmodi literas obedientiæ,seu commendatitias secum deferant,ꝙ si eos dictas literas non hr̃e, vel ignotos esse deprehenderint possint contra ipsos, ẽt tanquam dictorum criminum suspectos procedere,& tandiu illos sub custodia detinere, donec certa de eisdem notitia habeatur. Et tamen volumus,vt ij,qui ẽt pietatis,vel hospitalitatis prætextu, regulares alterius Prouinciæ ignotos,aut sine licentia, vel literis,vt supra receperint,dictas pęnas priuationis vocis actiuę,& passiuę,necnon officiorum,graduum,honorum,& dignitatum obtentorũ, atque inhabilitatis perpetuę pariter incurrant. Decernentes sic in pręmissis omnibus per quoscunque iudicari debere. Nec non irritum,& inane,si secus à quo quam quauis authoritate scienter,vel ignoranter contigerit attentari.

Quo circa Venerabilib.fratrib.nostris.S.R.E.Cardi. dictorum ordinum,Congregationũ, Hospitaliũ, & locorum Regularium apud nos, & Sedem Apost. protectorib. nunc, & pro tp̃e existentib.ac locorum ordinarijs pręfatis,per Apost.scripta mandamus,vt eorum vnusquisq. per se,vel alium,seu alios,Cardin.quidem in suę protectionis ordinarij vero in suarum Ciuitatum, diœcesum, & districtuum regularibus locis,curent præsentes literas publicari, easque perpetuo firmiter,& inuiolate obseruari:Inobedientes censuras,& pœnas prædictas incurrisse declarando,illasque etiam iteratis vicibus aggrauando. Inuocato etiam si opus fuerit,auxilio brachij sęcularis. Non obstantib. &c.Dat. Romæ 6.Kalen.Decemb.1578.

Sequitur,altera Sixti V.constitutio super dubijs in priori constitutione emergentibus de admittendis ad habitum, & professionem Regularibus declaratio in forma perpetuo valituræ constitutionis. Datum Romæ 12.Kalend.Nouemb.1588.& publicata die 7. Nouembr. 1588. tenoris sequentis.

Sixtus Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Cōgnuit tit. de regular. & transeun ti ad Rel.

AD Romanum spectat Pontificem Sacrorum canonum conditorem, quæ per eum sancita sunt, ita suæ declarationis arbitrio delucida reddere, vt inde nemini possit dubitationis scrupulus exoriri; præsertim verò salubriter consulere, vt cū de Regularib. agitur, qui se oīno Dei omnipotentis obsequio manciparunt, tollantur ea oīa, q̄ eorum sanctum Christo piè inseruiendi institutum quoq̄uo valeant per turbare. Sanè post editam nostram Constitutionem, quæ incipit: Cum de oībus ecclesiasticis, &c. Super modo, & forma recipiēdi, & admittendi eos, qui sub Religionis iugo Altissimo famulari desiderant, cum variæ sint extortæ dubitationes, & qōnes eæq; postea ad audientiam nostram, perlatę. Nos ad tollendam oēm ambiguitatis occasionē, habita cum Venerabilib. fratrib. nostris, S.R.E. Cardinalib. Congregationis super Regularium negotijs, & consultationibus per nos institutæ matura deliberatione, de illorum cōsilio, & assensu præsentem nostram perpetuo valituram declarationis constōnem duximus promulgandam. Cū itaque inter alia dubitetur, num primo, dicta nostra cōstitutio, vbi de illegitimè genitis loquitur, cōprehendat ēt eos, qui postea per subsequens matrimonium fuerunt legitimati. Nos inhęrentes Sacrorū Canonum dispositioni anthoritate Apostolica tenore præsentium.

Declaramus illegitimè natos ex ijs parentib. inter quos tpe, quo ipsi geniti sunt matrimonium ritè consistere porteat, secuto postea matrimonio legitimos effectos sub dicta Constitutione minimè comprehēdi, seu eos quo ad emittendam professionē, quam quo ad consequendos gradus, honores, & dignitate, sui ordinis, æquo iure cum illis, qui ex matrimonio legitimo, & constanti nati sunt censendos esse.

Illegitimos verò ēt ex soluto, & soluta, qui anteq̄ nostra constitutio emanaret professi, vigore seu p̄textu priuilegiorū, aut indultorū Apostolicorū cuius Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi eorumve superiorib. in genere, vel in specie concessorum eo ipse per ingressum religionis, vel per eosdē superiores siue alios quoslibet ēt sedis Apost. de latere legatos, aut alios officiales, vel ministros quauis præeminentia, vel authoritate ēt Apostolica fungentes, aut facultate suffultos legitimati, aut ad gradus, honores, & dignitates habilitati, seu reintegrati, & illis alias perfuncti sunt volumus posthac non obstantib. quibuscunq. tā antiquis priuilegijs, aut literis, Apost. quā alijs indultis, seu declarationib. ēt si illa per nos post dictam constōnem nouissimè edita fuisse asserant, honores, gradus, aut dignitates huiusmodi obtinere non posse, ac dispēsationes, & legitimationes quascūque eis nullatenus suffragari, nisi spāliter, & noīatim cum eorum singulis fuerit super nataliū defectu ad honores, & gradus, & dignitates obtinēdas ante, vel post ingressum religionis per Rom. Pontificem immediatè, vel de eius speciali mandato dispensatum deque dispensatione, seu mandato per literas

Apost.

Apost.seu in forma Breuis,vel saltem per parentes literas Card.Protectoris de ipsius Ro.Põt.voluntate fidem facientes legitimè constiterit.

Eos pariter,qui tpe publicationis nostrę constitutionis in suis Religionib.sine huiusmodi speciali Rom.Pont. dispensatione officia honores,& dignitates habeant ad vitam,eo ipso ab illis amotos,& absolutos harum serie declaramus.Ad tps aũt illa obtinentes permittimus in sua administratione vsque ad finem sui tpis conseruari: ita tñ,vt in posterum nec pus ordinariũ eis prorogari,aut extendi,neq; ipsi ad alias non modo similes verum ẽt neque ad inferiores,aut altiores,& maiores dignitates honores,gradus ascendere possint,perinde ac si idipsum præfata nostra Constitutione ab initio expressum fuisset.

Nec tñ huiusmodi Religiosi in liberalium artium,ac præsertim Sac. Theologiæ studijs,& religiosis profectib.segniores fiant, atq; eorundẽ pia studia refrigescant,eos nosse volumus,quod si ipsorum quispiã eximia doctrina vitæq;,& morum sanctitate excellere reperietur,deq.eorum probitate, & pręclaris meritis ordinum Protectores eã apud nos fidẽ fecerint, vt non immeritò separari queat, eorũ doctrinã,& operã ipsi Ordini,& Sanctæ Dei Ecclesię vsui,& cõmodo futuram,tunc demum indulgentiam,& benignitatem nostram facilè experientur.

Quoniam verò a multis quæsitum est sub noĩe honorum,graduum & dignitatum,à quib.illegitimi penitus excluduntur,quid potissimum sit intelligendum, Declaramus hac in re, de qua nunc agitur,Appellatione dignitatum,honorum,graduũ debere intelligi Pręposituras, Abbatiatus,Prioratus,Guardianatus,Custodiatus,Prouincialium, ac Generalium superiorum officia, & aliàs his similia cum honore, & superioritate coniuncta.

Ab officijs autem oneris veluti lectoris, confessarijs, studiorum,& sacrę Theologiæ magistri,regentis,prędicatoris verbi Dei,& cęteris huiusmodi,immo etiam à voce actiua, à sacris ordinib. suscipiendis ipsorumque ministerio ipsos illegitimos, dummodo ex sacrilegio, vel incestu geniti sunt nequaquam arcemus.

Cum verò in quibusdã Religionibus capitula prouincialia, aut nunquam aut non quotannis,sed rarius celebrentur; quædam etiam monasteria,aut domus huiusmodi remotissimis regionis Hęreticorũ, aut Infidelium tyrannidi finitimis sita sint:ne ijs,quos extra capitula ad habitum,vel professionem regulares admitti prohibuimus,tempus celebrãdis capitulis præfixum nimis diu expectare, aut ad ea cum maximo incommodo accedere cogantur,concedimus,& indulgemus.

Vt in quolibet prouincia saltem duo, vel si commode fieri poterit, tria,aut plura monasteria,seu domus regulares deputentur, quarum, seu quorum superiores infra annum saltem ad inquisitionem super nouitijs faciendam, & ad ipsos Religiosos iuxta formam præfatę constitutionis recipiendos, & ad alia, quæ in ipsa cõstitutione continentur peragenda in simul congregentur.

Quod si paucitas, aut nimia distantia monasteriorum ne id quidem

patiatur

patiatur, saltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monasterij, aut domus eius Prouinciæ huiusmodi facultas, & authoritas per capitulũ Generale, scilicet Monachorum, vel prouinciale Mendicantium, & reliquorum Regularium eius ordinis demandetur.

Verum Monasterijs, domibus, & locis regularib. quę aut nondũ in Congregationem redacta, aut alias nulli Prouincię subiecta sunt statuimus, vt trina capitula Conuentualia trib. distinctis cũ interuallo saltem decem dierum vicib. celebrata, eandem in recipiendis, Nouitijs per trinas huiusmodi distinctas vices approbatis habeant authoritatem, quæ per nostram Constitutionem capitulis Prouincialib. est attributa.

Neq; vero si in generalib. vel prouincialibus capitulis aliqui vocales desinit, nec si à definitorum consensu aliquis discrepauerit, iccirco receptio religiosorum retardari, impediri, aut impugnari debebit, sed satis esse volumus si vocalium, & suffragiorũ numerus legitimus à iure, vel per quoscunq; ordinis statuta præfinitus interuenerit. Et quod de capitulo Prouinciali, aut generali dictũ est, idem iuris statuimus, si quæ Religiones non capitulorum, sed Congregationum, aut dietarum, vel alio quouis nomine vti reperiantur.

Quoad autem pertinet, ad professionem tam illegitimorum, quam eorum, qui post 16. ætatis annum expletum regularem habitum susceperunt, quia tunc demũ verè, & propriè religiosi effici dicuntur cũ professionem emittunt. Declaramus, eos, qui ante prædictam nostram editam Constitutionem habitum susceperint, & post ipsius promulgationem cupiunt profiteri, non alias ad professionem admittẽdos esse, quã facta inquisitione, & seruata forma in ipsa constitutione præscripta, & eorum, qui post dictam promulgationem etiam ignoranter non habita dicta inquisitione, & nõ seruata forma ad professionem admissi fuerint, professionem nullius esse roboris, & momenti. In oblatis autẽ, & Conuersis professionem emittentibus satis erit si quo ad mores, & statum personarum ipsa inquisitio fiat.

Sed cum eadem ratio vigeat in tacita professione emittenda, q̃ militat in exp̃ssa, statuimus, quod in quibusuis ordinib. & religionib. neq; ẽt tacita professio quorumcunque religiosorum induci possit, nec dicta intelligatur, nisi in receptione constitutionis forma seruata fuerit.

Si quis vero ante editam nostram Cõstitutionem iam tacitè professus, expresse cupiat profiteri, vel si quis apostata ad suam Religionem redire voluerit, inquisitio, & forma præscripta non erit necessaria, nisi vel de morib. statu, & qualitate personæ, vel de validitate ipsius tacitæ professionis dubitatio aliqua oriatur.

In ijs autem, qui in locis à sua patria longissimè remotis degẽtes, vel quorum patria ab Hæreticis, vel Infidelib. misere oppressa detinetur voluerint se diuinis obsequijs sub regulari habitu dicare, vt ĩ hoc quoq. sedis Apost. benignitas elucescat, quæ cunctos mortales, præsertim vero exteros ex longinquis regionib. ad eã assiduè confluẽtes materno sinu liberter amplectitur, sancimus exteros huiusmodi aduenas, quamuis

non

non liquido constet de ijs omnibus, quæ in constitutione nostra requiruntur, tamen si diligentia adhibita nihil appareat, quod eos impediat, habiles reputandos esse.

Quod si quis ante, vel post Cōstitutionem ipsam professus ad sacros ordines, vel ad honores, gradus, & dignitates promotus existat, & postmodum in eo natalium defectum, aut criminū in d. Constitutione nostra expressorum nota, quæ prius ignorabantur, detegi contigerit. Decernimus eum statim post huiusmodi defectus notitiam habitam non aliàs quàm iuxta formam ipsius cōstitutionis ad honores, gradus, & dignitates, aut ad executionem sacrorum ordinum admitti debere.

Contra criminosos dero, quorum professio eadem constitutione nostra irrita declaratur, ac propterea Iudicibus, & curijs secularibus procedendi facultas conceditur; tunc demum id locum habere volumus, & non aliter cum actis publicis constiterit ipsos Iudices, & curiam secularem ante susceptionem habitus de ipso crimine aduersos eos accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse.

Cæterum quę à nobis circa Religiosos viros in præfata constitutione sancita sunt, ea nequaquam volumus ad moniales nunc extendi.

Postremo dū interdicimus, ne quis regularis alterius Prouinciæ intra aliquod Monasterium, domum, vel locum alienæ prouinciæ, etiam tanquam hospes, & ad modicum tempus recipi possit, nisi à superiore loci vbi residebat, & à quo discessit licentiam expressam in scriptis exhibuerit, vel nisi satis cognitus, sit id obseruari volumus non solum in religiosis itinerantib. de vna in aliam Prouinciam, sed in ijs quoque qui proficiscuntur de vno in aliud eiusdem Prouinciæ monasterium tam sui, q̃ alterius ordinis. Quod si dicerent se ad Apostolicam sedem confugere ob grauamina à suis Superioribus licentiam, & literas obtinere non potuisse, non ꝑpea vllo modo recipi valeant, nisi fide digno testimonio de petita ab eis licentia, & per suos superiores denegata constiterit.

In Alma vero Vrbe nostra Religiosi aduenæ, & peregrini de grauaminibus sibi illatis conquerentes nullibi sine huiusmodi literis, aut licē tia recipiendi erunt, nisi prius ad Congregationem dictorum Cardinalium super negotijs Regularium à nobis deputatorum, vel ad suos Protectores remittantur, vbi ipsis auditis pro rerum, & personarum qualitate, quid agendum sit, statuetur.

Reliqua aūt in priori nostra Constitutione contenta, q̄ in presentib. literis nō declarātur, Volumus perpetuo firma, & valida, & in suo robore permanere ac ab omnibus ad quos spectat inuiolabiliter obseruari.

Et si quid à nobis alicui ordini, aut Religioni præter aut cōtra pręfatę cōnstōnis formā post illius editionē circa recipien. extra capitula Nouitios, aut aliàs indultū, aut concessum fuit, id oē ac desuper cōfectas literas prorsus reuocamus. & annullamus, ac ad terminos p̄ntis constōnis reducimus, & aliàs nemini volumus suffragari. Decernētes sic in ꝑmissis vniuersis, & singulis per quoscunq; iudices, &c. Non obstantib. &c.

Moderatio prædictarū Constitutionū Sixti v. contra illegitimos Regula-

gularium fuit facta à Grego. Decimoquarto, Idus Martij 1599. tenoris sequentis.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Circumspecta Romani Pontificis prouidẽtia, ea, quæ rationabilib. causis, authoritate Apost. sancita fuerunt, ipsa rerum experientia suadente, ex alijs interdũ non minus iustis causis moderatur, & immutat, prout in Dño conspicit salubriter expedire. Sane licet aliàs felicis recordationis Sixtus Papa V. prædecessor noster, nonnulla circa qualitates, modum, & formam admittendi Religiosos ad quoscunque Ordines salubriter statuerit, prout in duab. desuper, prima videlicet sub datum 6. Kalend. Decemb. Anno tertio, & altera sub datum 12. kalen. Nouembris, Anno Quarto sui Pontificatus editis constõnib. latius continetur. Quia tñ vsu comprobatum est, multa inuenta fuisse impedimenta, propter, quæ ea, quę in præmissis, statuta fuerunt, executioni mandari minimè poterunt. Vnde quam plures literis, & pietate insignes viri à sancto proposito regularem ducendi vitam abducti, ac impediti, atque ẽt alii diu cum maxima eorum laude in Religione versati ab illius dignitatib. honorib. prelaturis cũ non modico religionis, & ordinum huiusmodi detrimento repulsi, & inhabiles penitus redditi, fuerint. Nos igitur ea qua docuit experientia salubriter fuisse constituta cõfirmare, quæ vero moderatione aliqua indigere moderari volentes, ac dictarum constitutionum, & inde sequutorum quorumcunque tenores ẽt veriores præsentibus pro expressis hñtes. Habita cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardin. super negocijs, & consultationibus regularium deputatis, matura deliberatione, de eorundem consilio prædictas constitutiones in ea parte qua cauetur, ne illegitimi ex certo inibi expresso damnato thoro, vel complexu ad quamcumq; religionem, neq; ad habitum, aut professionem regulares, sed tm̃ ad habitum Conuersorum, aut famulorum in Monasterijs, alijsque locis regularib. seruientium admittantur, & post dictam Constitutionem professionem emitterent, voluit illam nullius esse momenti. Et in altera parte, in qua illegitimè genitos, ẽt ante ipsas Constitutiones professos vigore priuilegiorum, aut indulgentorum Apostolicorũ cuius ordini, Religioni, Monasterio, aut Cõgregationi, eorũve Superiorib. in gñe, vel in specie concessorum, ẽt ipsi per ingressum religionis, vel eosdẽ Superiores legitimatos, seu gradus, honores, & dignitates habilitatos, seu integratos, ab honorib. gradib. & dignitatib. quibuscunq. tã antiqs, q̃ alijs priuilegijs, literis Apostolicis, indultis, aut declarationib. non obstantib. excludi, ac dispẽsationes quascunq. aut legitimationes non suffragari, neq. in futurum cũ his nisi à Sede Apost. Priuilegijs, quibuscunq; non obstantib. dispensare voluit; authoritate Aposto. tenore pñtium ad terminos iuris reducimus, & moderamur, ac omnes dispensationes, habilitationes vigore priuilegio-

giorum aut indultorum Apostolicorum cuius Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi, eorumve Superiorib. in gñe, vel in specie vt præfertur concessorum, quæ tpe constitutionũ huiusmodi vsu recepta, et nõ sub vllis alijs reuocationib. comprehensa erunt p quoscũque eorum Superiores factas, in pristinum statũ, & validitatẽ, in quib. ante ipsas cõstitutiones existebãt, restituimus, et reintegramus. Volẽtes ijsdẽ Constitutionib. nõ obstãtib. eos qui quouis modo illegitimi procreati fuerint, ad habitũ, et pfessionem regulares admitti posse quẽadmodũ admitti poterãt si supradictæ Cõstitutiones editę nõ fuissent. Ita tñ, vt cum de recipiendis quomodocũque illegitimè natis, ad habitum, et professionẽ Ordinũ quorũcũque ageẽ, ij, ad quos huiusmodi receptio spectat, præter alia, de quib. ex dictarũ cõstitutionũ pcepto circa quoscunque ẽt legitimos disquirere debẽt, diligẽter eorum vitam, et mores inquirant, et ita demum recipiant, si tñ, bonã indolẽ, et virtutis specimen prę ferant, ac tot eis merita suffragẽtur, vt Nataliũ suppleant defectum, eorumque receptio Religionis cõmodo, et vtilitati profutura videatur. Et super hoc ipso ij ad quos, vt dictum est, pertinet huiusmodi receptio matura deliberatione habita ita censuerint, & iudicauerint, dummodo tñ filius illegitimus in Religione, in qua pater, siue ante, siue post natiuitatem dicti filij professus fuerit, ipso patre viuente admittatur, qđ expresse prohibemus. Volumus quoq. ac statuimus licere Generali, aut Prouinciali singulorũ Ordinũ, aut Cõgregationum, aut Hospitalium, ad quos dicta dispensatio spectat iuxta tenorẽ priuilegiorum & indultorum Apostolicorum eis concessorũ, quę dummodo vsu recepta, nec alias sub vllis reuocantib. comprehensa sint, vt præfertur, in hac parte reualidamus cũ illegitimus, quos alias dictus Generalis, aut Prouincialis, seu Generali Prouinciali, seu intermedio capitulo, & non alias suffragantib. meritis dignos iudicauerint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare ac dispensationes huiusmodi pro tpe ita factas, et inde sequuta quæcunque vt antea valere, tenere, perinde ac si supradictę constitutiones non emassent. Cęterum cum acceperimus, nonnullarum Religionum, et ordinum, prę sertim Monachaliũ Monasteria ita instituta esse, vt in eis perpetua quædam filiatio constituatur, Ideoq. receptio nouitiorum in vnoquoque Monasterio ad superiorem Prælatum, et Capitulum eiusdem Monasterij tantum pertineat, quæ etiam Monasteria, vt plurimum inter se longè distant, nec generalia, Prouincialia, aut inter media Capitula nisi raro celebrare solent. Ideo statuimus, vt Superiores illorum Monasteriorum de consensu sui Capituli præhabita simul cum his, de quib. in vnaquaque Religione, aut Monasterio iuxta eius constitutiones recipiendis interrogari solet, aliqua informatione super his, quę in dictis constitutionib. continentur, ad receptionem huiusmodi procedere valeant, dum tñ antequam ad professionem admittatur, plenaria, & eo modo, prout in dictis constõnib. habetur inquisitio fiat, quæ postea ab his à quib. in prædictis monasterij examinari solent, diligenter examinetur, et approbetur,

tur, & demum oĩa in d. Cap.coram Superiore referantur. Volentes, quod Superiores prędicti cũ eorum capitulo, aut vbi consuetudo non fuerit celebrandi capitula cũ tribus, aut quatuor, ac in generali Cõgregatione per vota secreta deputatis, seruatis eorum regularibus institutis, ac supra dictis oĩb. eandem in recipiendis nouitijs habeant authoritatem, quæ per d. constitutiones Prouincialibus est atributa Decernentes sic, & non aliter per quoscunque Iudices, & Commissarios quauis authoritate fungentes, etiã eiusdẽ Romanæ Curiæ Cardinales, & causarum Palatij Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate vbique iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque & inane, quicquid secus super his à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit, attentari. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis alijs constitutionibus & ordinationibus Apostolicis cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autẽ, quod præsentium transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadẽ prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur si fuissent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ redductionis moderationis, restitutionis, redintagrationis, prohibitionis, reualidationis, statutorum voluntatum & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis aũt hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurũ. Dat. Romę apud S. Petrum Anno Incarnationis, Dominicę, 1590. Idus Martij Pontificatus nostri anno primo,

L. Dat. M. Vestrius Barbianus. A. de Alexijs.

Decretũ Sãctiss. D.N.D. Clementis Papæ VIII. de Nouitijs ad Regularem habitum non recipiendis, nisi in monasterijs, & locis designãdis.

SAnctissimus in Christo Pater & D.N.D. Clemens diuina prouidentia Papa Octauus, cum iam dudum animaduerteret collapsæ Regularis disciplinę restitutioni pro qua potissimum iuxta sui muneris debitum vigilare, ac laborare non desistit, illud in primis magnum impedimentum afferre, quod omnibus monasterijs, & conuentibus, ijsque præsertim, qui maiori indigent reformatione, singuli ad religionem profitendam accedentes, passim ac sine delectu recipiuntur, ac inde fieri, vt quo magis vari constitutionibus male affectas radices, euellere studet, eo magis infructuosa nouiter profitentium germina quotidie succrescant, cumq; ob zelum ac desiderium, quo tenetur sanctitas sua oẽs regulares ad vetus suæ cuiusque religionis institutum redigendi strictè prohibuerit, ne quis in certis Monachorum, & mendicantium ordinibus ad suscipiendum habitum Religionis admitteretur, profiteretur- ve, quousque Monasteria, & conuentus aliquot destinarentur, in quibus

bus posset commodius regularis obseruantia secundum reformatione'nē à Sanctitate sua institutam introduci: quia tñ non obstante tali prohibitione cognouit non nullos fuisse, vel sub colore facultatis,& licentię à Sanctitate sua obtentæ,vel quia talis prohibitio ad illorum notitiam non peruenerit,receptos,& admissos præter mentis suæ sensum; Ideircò huic malo prospicere volens,ne licentiarum ac facultatum huiusmodi,subreptione,ac prætextu,Decretum Sanctitatis suæ irritum reddatur; Nunc denuò districtè præcipit,ac mandat oīb. Generalib.Prouincialib.Commissarijs,Ministris,Præsidentib.Abbatib.Priorib. Guardianis quibuscunq; cęterisque superiorib. conuentuum, monasteriorum,ac domorum quocunq; nomine appellētur, intra Italiam, & insularum adiacentium fines existentium quorumcunque ordinū Mendicantium,& non Mendicantium (exceptis tñ Carthusianorum Fratrum minorum districtiori obseruantia, nec non Capuccinorum Sancti Francisci,Reformatorum S Dominici. Discalceiatorū ordinis Carmelitarum,nec non fratrum congregationis foliensis Cisterciensis ordinis,ac Eremitarum Eremi Camalduensis,& montis Coronę,Clericorum Regularium Theatinorum,Societatis Iesu, S. Pauli decollati,, & aliorum Desomascha ministrorum infirmorum respectiuè ordinibus,societatibus,seu congregationibus nuncupatis, quę etiā antea exceperat,& tunc iterum excipiendo, voluit prohibitionem hanc ad illa nullo modo extendi;(Ne sub cuiusuis licentiæ,& facultatis impetratę, vel impetrandæ obtentu, nisi per literas in forma breuis dumtaxat,& non aliàs,quemquā ad habitum Regularem suscipiendum, nec ēt conuersos,nisi in conuentib.monasterijs,& domibus authoritate eiusdem S.D.N. propediem in vnaquaque Prouincia designandis,recipere, aut receptos ad professionem admittere vllo modo audeant.

Quinimo contra primam prohibitionem Sanctitatis suæ receptos etiam si imperfectū habitum,aut sine caputio gerant post præsentis Decreti in Romana Curia publicationem omnino eijcere debeant.

Superiorem autem,qui huius Decreti transgressor extiterit,ipso facto pœnam priuationis omnium officiorum,quętunc obtinebit,vocis actiuæ,& passiuæ,& perpetuę inhabilitatis ad alia in posterum obtinenda,eo ipso incurrere voluit,ac decreuit, & alijs etiam pœnis arbitrario Sanctitatis suæ imponendis subiacere.

Receptiones vero, & ad professiones quaslibet eorum,qui cōtra huiusmodi Decretum admissi fuerint,nullas,& irritas esse ad quemcumque effectum ex nunc decernit,& declarat.

Hoc autem Decretum noluit Sanctitas sua eos ordines comprehendere,qui conuentus,domos,& monasteria a se probata pro Nouitiorū receptione,& educatione hactenus permissione sua constituerint.

Cęteras verò licentias siue generales siue particulares,quę in hanc diem effectum non sunt sortitæ,reuocat,& annullat.

Vult aūt Decretum hoc suū in solitis locis Vrbis publicatum ita prędictorū singulos afficere, ac si cuilibet personaliter fuisset intimatū, Priuilegijs,

uilegijs, statutis, & constitutionib. quibuscunq; in contrarium minime obstantib. Dat. Romę apud S. Marcum die 20. mensis Iunij 1599.

A. Sorbolongus Secret.

Die tertia mensis Iulij 1599. Supradictę literę affixę, & publicatę fuerunt in acie Campi Floræ, & alijs locis solitis, & cõsuetis Vrbis per me Iacobum Bramdillam Cursorem. Prosper Spada Mag. Curs.

Romę apud Impressores Camerales 1599.

Decretum S.D.N. CLEMENTIS PAPAE VIII. Super forma recipiendi Nouitios regularium ad habitum, & professionem.

Sanctissimus in Christi Pater, & D. N. D. Clemens diuina prouidentia Papa viij. Qui alias pro Regularis disciplinę restõne, singulis Regulariũ Ordinib. (quibusdam exceptis) prohibuit, ne ad regularem habitũ Nouitios in posterum reciperent, receptosve ad professionem admitterẽt, quousq; in aliquibus cuiusuis Ordinis Monasterijs, seu Conuentib. (in quib. Nouitiatus pro recipiendis, & educandis Nouitijs designarentur & approbarentur) ad eius, q̃ professi sunt; Regulæ præscriptum, vitam moresq. restituerent, & cõponerent, certior deinde factus quosdã (omnium ferè Ordinum) Conuentus, seu Monasteria ad pristinã illã Regularẽ viuendi formã, & disciplinã, quam diutius desiderauerat, fuisse redacta; in eisdem Monasterijs, & Conuentib. & Nouitiatus, erigi, Nouitijq. recipi possent, (sub certis tñ legib. ac ea præsertim, vt licentia à Congregatione Reformationis Apostolicæ prius obtenta esset) cõcessit, & ad id illa designauit, & approbauit. Nunc volens, vt ea, q̃ pro Nouitiorum receptione, & instõne, de mandato Sanctitatis S. pręscripta fuerũt in posterum accuratius, & exactius obseruetur: vltra formã traditã in Constitutionib. fel. rec. Sixti Papę V. & ẽt Sanctitatis S. super receptione Nouitiorum, decreuit, ac pñtis Decretis virtute mandauit, ne in Cõuẽntib. seu Monasterijs ad Nouitios recipiendos, de Sanctitate S. seu d. Congregationis Reformationis licentia hactenus designatis, & approbatis, seu in posterũ desig. & approbandis, Nouitij ad habitum, vel professionem recipi vllatenus possint, vel admitti, nisi prius ab ipsa Cõgregatione, vel ab eorũ ordinarijs, & ab illis ẽt, in quorũ diœcesi Nouitiatus existunt in quib. Nouitij recipiendi fuerint, expressè, & nominatim Nouitij ipsi recipiendi approbati fuerint, & vt recipi, & admitti possint, licentiã in scriptis (gratis tñ in oĩb. ẽt quoad scripturam, conceden.) obtinuerint Monet aũt Sanctitas S. eosdem Ordinarios oẽm curam, & diligentiam adhibere, vt circa ætatem, condõnem, euocationẽ, sciam, vt tam, & mores, cæterasq. qualitates in ipsi Nouitijs requisitas, obseruentur Instõnes pro illis recipiendis ab eadẽ Congregatione Reformationis factæ, & publicatę. Neq; aliter nec alio modo aliquẽ ad habitũ, vel professionẽ recipi pmittãt. Ordinariorũ ipsorũ conscĩam onerãdo, si quẽpiam approbauerint, vel admitti promiserint, q nõn sit idoneus,

& iuxta

& iuxta Constitutiones, & Institutiones prędictas, approbandus, & admittendus. Firmis nihilominus remanentibus pęnis omnibus contra Superiores quorumcunque Ordinum, qui, in admittendis ad habitũ, & professionem Nouitijs, formam Constitutionum, & Instrutionum prædictarum non seruauerint, tunc Nouitium aliquem, quantumuis idoneum, & approbatum, in quouis alio Conuentu, loco, seu Monasterio, præterquam in hactenus à S. Sanctitate, vel à dicta Congregatione designatis, & approbatis, seu in posterum designandis, & approbandis, vel vltra numerum in eorum singulis præscriptum, seu scribentiũ receperint, vel admiserint, seu aliàs præmissis quouis modo contrafecerint, Irritum ex nunc, & inane decernẽs quicquid secus, vel aliàs, quauis authoritate à quouis gestum, vel attentatum fuerit. Non obstantibus quibuscunque, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die 19. Maij 1602. Pontificatus eiusdem Sanctissi. D. N. Anno vndecimo.

Ancharisius Visitationis, & Reformationis Apost. pro Secret.

Romæ, Ex Typographia Cameræ Apostolicæ. 1602.

INSTITVTIONES SVPER RECEPTIONE, ET EDVCAtione Nouitiorum Religiosorum in Monasterijs, & conuentibus designatis vel designandis.

S.D.N. CLEMENTIS Papæ viij. iussu aditæ.

CVM ad regularem disciplinam in singulis Religiosorum Monasterijs propagandam Nouitiorum institutio maximè vtilis sit, & necessaria, & nihil ad grauem illam, ac laudatissimam priscorũ Patrum viuendi rationem relaxandam maiorem vim habuisse compertum sit, q̃, vel nimiã in recipiẽdis Nouitijs facilitatẽ supra numerũ, quẽ capere atque alere Monasteria ipsa possent, vel negligentiã in probãdo, & examinando eorum spiritu, an vere esset ex Deo, atque ex pręcipuo desiderio illi inseruiendi, vel denique incuriã in eis educandis, atque instituẽdis. Idcirco, vt huiusmodi incõmodo deinceps occurratur, pręcipitur omnibus, & singulis, ad quos spectat, ut in recipiendis Nouitijs, & in eorum institutione, atq; educatione, necnòn in Magistri, & aliorum Ministrorum electione, præter alia, quę in sacris Canonibus & Decretis præsertim Concilij Tridẽtini, Summorum Pontificũ, & cuiuscunq; Ordinis, aut Instituti constitutionibus continentur, tam aliàs designatis, quã nunc, & in posterum ad hoc designandis monasterijs, & Conuentibus, hæc quę sequuntur inuiolatè obseruari, & exequi perpetuo current.

Primũ, q̃ attinet ad Nouitiorum recipiendorũ formã, vltra diligentẽ perquisitionẽ, quę habẽda erit de vniuscuiusq; natalib. corporis habitudine, moribus, & vita anteacta, ac præcipue eorũ, q sextũ decimum ætatis sue annũ excederent, an criminosi, aut ære alieno grauati, vel redendæ alicuius administrationes rationi obnoxij sint, iuxta formã Constitutionis fel. rec. Sixti V. & moderationũ subsecutarum; illud ẽt Superiores, ad quos spectabit, sedulo ꝑquirunt, vt quibus in monasterijs, &

Cõuentib.ex Apostolica facultate Nouitiatus fuerint instituti, in ijs ad religionem nullus in posterum admittatur,qui ex honestis parentib. natus non sit,& alias conditiones sacris Canonibus, Summorumq; Pontificum Constitutionib.prescriptas non habeat,ac aliàs iuxta decretum supet forma recipiendi Nouitios,die 19.Maij 1602.editum.

Quisque recipiendus in aliquo Ordine regulari, etiam Mẽdicantiũ, in ea sit ætate constitutus,quam eius Ordinis,in quo recipientur regularia instituta,& ordinationes requirunt, eam vero literarum scientiam calleat,aut illius addiscendæ spem indubiam præseferat, vt minores, & suis temporib.maiores ordines,iuxta Decreta S.Concil.Trid.suscipere valeat. Sed si quis annum 25. excedens ad habitum regularem admitti postulauerit, & talis eruditionis expers inuentus fuerit, in Conuersorũ tantum;quibus literarum scientia non est necessaria numerum referatur,ipsi autem Conuersi non recipiantur ante vigesimum ætatis suæ annum,& nisi saltem præcipua Doctrinæ Christianæ capita nouerint.

Demum Superiores diligenter exquirant,quo spiritu, qua mente,ac voluntate id regularis vitæ genus elegerint, quem sibi finem proposuerint,num zelo melioris frugis;ac perfectioris vitæ,& vt Deo,ac D.N.liberius famulari possint,an potius leuitate, vel humano aliquo affectu, aut inordinato animi motu ducantur.& an eorũ parentes ope, & subsidio ipsorum indigentes destituant.

Prouideant quoque vt omnes,etiam Conuersi recipiendi, priusquã ad habitum regularem admittantur, ab ijs quibus munus hoc incũbit, de regula quam professuri sunt, tribus votis essentialibus statuq; regulari,& alijs cuiusq; Ordinis peculiaribus Institutis,Constitutionibus diligenter instruantur. Et quia quarundam Religionum moris est,nedũ Conuersos ad professionem admittendos,verum & oblatos,vt vocãt, recipere,circa ipsorum Oblatorũ receptionem vnaquæq;, religio suas peculiares Constitutiones,specialiaque instituta obseruare teneatur.

Statim atque Nouitij ad habitum recepti, & in locũ Nouitiatus introducti fuerint,per generalem omnium peccatorum confessionem totius anteactæ vitæ conscientiam discutiant, & expurgent.

Quod verò ad loci qualitatem vniuscuiusque Nouitiatus spectat,locus huiusmodi propria clausura ab ea parte Conuentus,& Monasterij, in qua degunt professi,segregatus sit,atque distinctus habeatque tot ad dormien.cellulas separatas, quot erunt numero Nouitij, vel dormitorium ita capax,vt pro singulis singuli lectuli commode sterni possint,in quo etiam cellula,vel certus,ac determinatus locus pro Magistro,eiusque socio reperiatur.

In eo etiam,præter alias communes commoditates, aptus locus adsit ad spirituales collationes,seu cõferentias faciẽdas,ac lectiones instructionesque Magistri audiendas, & in quem hyemis tempore ad calefaciendum se igne communi recipiant,Oratorium insuper, seu Capella, si commode fieri poterit,ad Nouitios in spiritualibus, præsertim in cæremonijs,ecclesiasticisque functionibus exercendos.

Hortus

Hortus quoque peculiaris ad honestam recreationem bene conclusu atq; munitus adsit, sin minus hortum cęteris Fratrib.communem recreationis tempore ingrediantur.Ipsis vero Nouitijs ibi commorantib.curabit Magister cum loci Superioris authoritate(si opus fuerit) ne in eundem quisquam alius ingrediatur.

Ad hmōi locū Nouitiatus nemini eiusdem, vel alterius Ordinis regulari,etiam Conuentus, & Monasterij Officiali, vllo vnquā tempore sub quouis prætextu aditus pateat,præterq̄ Magistro,eiusq; socio, ac etiam Monasterij,aut conuentus, Superiori, si q̄ncunq; ingrediendum sibi necessario existimauerit,quo tamen casu aliquem semper ex senioribus.Conuentus,vel Monasterij Patrib.socium assumant.

Huius loci clausuræ clauis apud Magistrum semper asseruetur,illiq. soli liceat ex graui tantum causa ingressum illuc alicui permittere;si quis autem Nouitiorū quempiam alloqui voluerit, Magistro præsente,& non aliter alloquatur.

Nouitiorū Magistro socius,si per Nouitiorū instruendorū,multitudinem necessarius fuerit,vita,& morib.(quoad fieri poterit)consimilis deputeẽ, qui in his, q̄ ad Nouitiatus regimen,spectant,dicto Magistro immediatè subiectus existat, eligaturq; tā Magister,q̄ socius per Prouinciale Capitulū per trienniū ad minus onus hmōi subituri. Qđ si aliquo casu extra tp̄s capitulare noua loca Nouitiatus cōcedi contingat, tunc electionē Magistri Nouitiorū,& socijs hmōi in his nouis locis per Generalem,vel Prouincialē,seu Ministrum,aut eorum Visitatores,seu vicarios de Diffinitorum tñ,vel grauiorum aliorum Patrū cōsensu fieri permittitur, idemq; seruetur, si intra triennium, alterū, vel vtrumque vrgenti aliqua de causa in alijs locis amoueri, vel mori contigerit, In cuius,vel quorum locum alij consimiles subrogari debeant.

Tam Nouitiorū Magister,q̄ socius ab ijs oīb.officijs, oneribusq. vacationem habeant,q̄ Nouitiorū curam,& regimen impedire valerent. Ipse Magister sacerdotali ordine sit initiatus,ac in quinto saltem supra 30.ætatis suę anno constitutus,& per decimum à professione emissā in religione perstiterit: Socius verò 30.ann.excedat,sintq.ambo doctrina, & quantum per Superiorum diligentiam,'& vires fieri poterit, vitæ ēt anteactæ exemplo præstantes,orationis præterea, & mortificationis operib.adducti,prudentia,charitateque referti', non sine affabilitate graues,zelum Dei cum mansuetudine pręferentes,ab omni cordis,ac animi perturbatione ita pręsertim,& indignatione,quę in se, & erga alios charitatem impedire consueuerunt,q̄ longissimè alieni, & tales demū, qui in omnib. se ipsos bonorum operum exemplum prębeant,vt ij,qui eorum curæ subsunt,illos non tam metuant, quam reuereantur, nec illis vnquam detrahere quicquam possint.

Habeat etiā Magister plenam,& absolutam potestatem circa Nouitiorum institutionem,ac Nouitiatus regimen, ita vt illis nemini (Visitatorib.ac Superiorib.maiorib.vel etiam localib.exceptis) quouis colore se ingerrere liceat.

X 2 Curam

Curam adhibeat diligentem, vt Nouitij oẽs in regulari disciplina sedulò exerceantur, agnoscantq; precipuè diuinam (qua digni facti sunt) vocationis præstantiam, & excellentiam; quę verò sit atq; perfecta votorum solemnium, & q̃ necessaria cuiusq; Ordinis Constitutionũ obseruantia, modum in oratione, tum vocali, tum mentali, fructuose persistendi, illicitas passiones, & vitij (ad quæ natura per peccatum labefacta omni tpe prona est atq; proclinis) per sensuum custodiam, & mortificationem cohibendi, austeritatem, ieiunia, cilicia, disciplinas, consciẽtiæ puritatem, crebram illius discussionem, Sacramentorum frequentiam (confessionis præsertim) quæ his saltem singulis mensib. fiat per aperitionem quotidianam motuum internorum, cordis, & tentationũ manifestationem, per exercitium humilitatis circa viliora misteria, per modestiam in omnibus actionibus, diuturnumque silentium.

Quilibet Nouitius his quotidie orationi mentali, & vocali incũbat, vnusquisque secundum propriam capacitatem, & ordinẽ sibi à Magistro præscriptum, ac pluries in die propriam conscientiam vnusquisq; examinare contendat. Ipsi aũt Magistro soli, Nouitiorum confessiones audiendi, cura committatur. Liceat tñ Superiori, etiam locali, si ita expedire iudicauerit, vel per se ipsum, vel per alium ab eo deputandũ, semel, aut bis in anno eorundem Nouitiorum confessiones audire.

Quotidie Missæ sacrificio intersint, & statutis horis in choro, nocturnis diuinisq; diuinis Officijs assistant.

Exercitationibus etiam corporalibus vacent, legant, vel scribant res spirituales, modestam in animi recreationem interponãt, quę in solitario loco, & commodo extra Nouitiatum semel in hebdomada, vel in alternis saltem hebdomadibus longior statuatur, fiatque semper Magistro præsente, vel socio, qui multum inuigilent, ne duo ab alijs commorentur disiuncti, atque eo tempore cuiusque, in quam natura feratur propensionem, scrutentur.

Non liceat eis durãte Nouitiatus, & probationis tempore, vna cum Professis, nisi in Choro in ecclesia tempore officiorum, in processionibus, aut in cęnaculo causa refectionis commorari, nec permittatur eis Professos domos exeuntes comitari.

Pro communibus, & proprijs cuiuscunque necessitatibus, quę accidere possint vnus ex Nouitijs ipsis, ætate moribusq. prouectior deputetur, qui absente socio (Magistro permittente) omnia prout opus fuerit agat, cui etiam ianuæ custodia, & rerum leuioris momenti prouisio intra Nouitiatum committi poterit.

Cum aũt, (licet Clericorum benè instituendorum cura debeat esse p̃cipua) Conuersorum tñ religiosa instructio nõ sit p̃termittenda quin potius equanimiter amplexanda, q̃nquidẽ satis exploratũ est, istorum ẽt, cum regulam profiteantur eandem, eorũ perfectam educationem tum Religioni decorem, & ornamentum, tum alijs Christi fidelibus ędificationẽ, exemplũ, atq; vtilitatem afferre, Cõuersis ipsis à Clericorũ Nouitiatu separatus ad dormiendũ locus (q̃tum commode fieri poterit

rit)assignari pręcipitur. Illi tñ, hac separatione non obstante, Magistro Nouitiorum, seu superiorib. Monasteriorum, & conuentum iuxta cuiusq; Ordinis statuta, & Constõnes subditi esse, & obedientiam pręstare debebunt, a quo non tm̃ circa corporalia obsequia probãdi, & exercendi, verum ẽt, pro eorum capacitate, & commoditate, de spũalibus, præsertim de modo mentaliter orandi diligenter instruendi erunt. qđ vt commodius fiat ad capitula, & spirituales Conciones, quę per Magistros Nouitijs fieri solent, accersiri debeant, & in Ecclesijs statutis horis conueniant, nisi tunc in suis officijs actualiter occupati fuerint.

Tempore verò probationis elapso ij tantum, qui non solum religiose professionis capaces, sed ad laborem corporalem apti, nouo ac diligenti examine reperti fuerint (dummodo ætatis suę annum quoad Clericos decimum sextum, quo vero ad conuersos vigesimum primũ excesserint) ad professionem admittantur. Sed quid ad conuersorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum transire, etiam durante tempore probationis, non possint.

Superior cuiuslibet Conuentus in quo Nouitiatus fuerit constitutus, particularem librum habeat, in quo vniuscuiusque Nouitij professio registretur, illamque Nouitius professus propria manu, & duo testes, qui præsentes fuerint, subscribant.

Conuersus vero literarum ignarus professus in eorundem testiũ, qui se subscripserint præsentia propria manu signum crucis apponat, asseruerturque liber, & custodiatur in Archiuio, vbi scripturæ ad Monasterium, seu conuentum pertinentes reponi consueuerunt.

Quia verò in quibusdam Ordinib. filiationis vsus est receptus, declaratur, quod licet decretum sit vt Nouitijs educandis certa Monasteria, aut conuentus designatos quilibet Ordo habere debeat, licitum tamẽ sit Superioribus Monasteriorum, & cõuentuum huiusmodi Ordinũ, in quibus filiationis vsus receptus est, eos quos pręnarratis qualitatib. suffultos reperint in suorum locorum filios iuxta cuiusque Ordinis cõstitutiones, adscribere. sicque adscriptos, cum iuxta præsentes Institutiones, & alias seruatis seruandis ad Ordinem recepti fuerint, ad loca nouitiatum cum testimonialib. literis transmittere, vbi tanquam dictorum cõuentuum seu monasteriorũ filij, eorundem noĩe, & instantia recepti ac in nouitiatu probari, & deinde antequam ad eadem monasteria, seu conuentus filiationis huiusmodi remittantur, in professorio ad perfectionem, vt præmissum est exerceri debebunt.

Porrò ne loca vnius monasterij, seu conuentus ab alio pręcupẽtur, capituli Generalis, aut Prouincialis partes erunt, numerum præscribere pro omnibus, & eam similiter rationem circa alimentorum contributionem (si opus fuerit) finire ac singulis conuentibus, & monasterijs prescribere quæ magis expedire, videbitur.

Vt autẽ nouitij iam in professorũ numerum (sic vt præmittitur) recepti melius in bono spiritu, regularisq; disciplinę obseruantia stabiliãtur & confirmentur, mãdatur, vt statim post professionẽ emissam, si in Cõ-

uentibus aut Monasterijs, pro Nouitiatibus assignatis locus aderit secundi Nouitiatus, siue Professorij ab ea, quæ Nouitiorum est atq; antiquorum. Professorum habitatione distinctus, & segregatus, ibi collocētur si Monasterium, aut Conuentus eos alere queat, sin minus, in aliū commodiorem Conuentum, aut Monasterium transferantur, in quo is locus cum requisitis ad Nouitiatum supranarratis reperiatur, vel accommodetur, aut de nouo construatur.

Ab hoc tñ illę Religiones excipiuntur, quę suarum constitutionum, seu institutorum vigore maioris tpis cursus nouos Professos intra Nouitiatum detinere consuescūt, quib. in hac parte non derogatur, illis tñ permittitur, vt, prædictis earum constõnibus non obstantib. id ipsum facere possint, si id rationi ac Religioni magis expedire dijudicauerint, qbus in locis degant sub regulis, & modo viuendi adhuc arctiori, quam seruent antiquiores professi, ita quod in negotijs Monasteriorum, aut Conuentuum non se intromittere, nec communib. tractatib. interesse, neq; alicuius exterioris obedientiæ officium exercere debeant, ibique permaneant quousq; ad ætatem sacris Ordinib. suscipiendis sufficientem deuenerint, vel saltem per triēnium post professionem, quo etiam tpe peterunt, quinimò, & debebunt literarum studijs operam nauare sub directione ac regimine Superioris, qui eas qualitates habeat, quib. Nouitiorum Magistrum præditum esse oportere dictum est.

Declaratur tamen, quod propter præmissa non censeatur concessa licentia recipiendi Nouitios nisi in locis pro Nouitiatu designatis, aut in posterum designandis, & pro numero dumtaxat in eorum singulis pręscripto vel præscribendo.

Deniq; si illi, qui inter Religiosos gradu, & ordine Superiores sunt, & alij ad quos spectat in prædictis oībus, vel eorum aliquo deliquerint, seu quouis modo contrafecerint, officiorum omniū, quę tunc obtinebunt priuationem, grauioresq; pro modo admissæ culpę pœnas se subituros certo sciant. Dat. Romæ apud S. Petrum die 19. Martij 1603.

A. Acharisius Visitationis, & Reformationis Apost. pro Secr.
Romæ apud Impressores Camerales 1603.

Sciendum est, quod ad declarationem Conc. Trid. ses. 25. de Regul. c. 16. Relationem per S. Congregationem Concilij Pio V. facta Sanctitas sua dixit Decretum dicti Cōcilij procedere tantum in illis nouitijs, quos Superiores lapso tempore nouitiatus habiles inuenerint, non in his, quos inhabiles inuenerint, vt sunt illi qui nō bene adhuc didicerūt, & ideo quod attinet ad istos, Sanctitas sua concessit, quod Superiores possint prolongare illorum professionem, dummodo habeant spē probabilem, quod efficiantur habiles intra sex menses, ita testatur Passarel. in priuileg. Minim. fol. 464. quod consulenti sibi à Neapoli 8. die Nouembris anno Dom. 1569. responderunt Illustrissimi Cardinales Concilij interpretes.

Decre-

Decretum Sacræ Regularium Congregationis contra Regulares ad Vrbem temerè, leuivè ex causa accedentes absque eorum Superiorum licentia.

QVoniam nonnulli Regulares vagandi studio siue dum imminētem admissorum criminum pœnam, ex suis cōstitutionibus aut alias debitam sibi metuunt, falsa & commentitia grauamina causati non ad immediatè sui ordinis superiores, scilicet a grauamine Prioris ad Prouincialem, a Prouinciali ad Generalem: a Generali ad Protectorē, prout cuiusque Religionis constitutionibus disponitur, sed ad Romanam Curiam absque licentia sæpius fugiunt, potius quam reccurrāt, ex quo ordinum disciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipsi in dies audaciores euadunt. Placuit Sacræ Regularium Congregationi, ex ordine Sanctissimi statuere, vt si quis Regularium in posterum temerè, leuivè ex causa hanc almam Vrbem seu Curiam absque sui Superioris licentia, & supradicta forma prætermissa, adire præsumpserit, ad suos eosdem Superiores, superiori pœna plectendus remittatur.

F. Michael Bouellus Card. Alexandrinus.

Gregorius Palearius V.I.D. Secretarius.

Romæ apud heredes Antonij Bladij Impress. Cameral. 1587.

Nos Hieron. Miseratione diuina ti. S. Pancratij S.R.E. Presbyter Card. Mattheus totius Ordini Fratrum Minorum S. Franc. de obseruantia Protector, Corrector, & Gubernator.

VT Fratres Minores de obseruantia purius, ac sincerius in feruore spiritus, & altissima humilitate Domino inseruire, valeant, ac quæcunque occasiones trāsgressionum tollantur, ordinamus, ac decernimus, vt quando a Generali, ac Ministris Prouincialibus, Custodibus, Guardianis, alijsq. Superioribus Regularibus S. Francisci de Minor. obseruantia, pro culpis leuibus disciplina, vel alia pœnitentia in refectorio vel alibi facienda, subditis morificationis gratia imponitur, nullus eorum, quibus talis pœnitentia iniunguntur, ad Nos siue ad Alios Superiores Regulares nobis subiectos, appellare possit. Si quis autem contrafecerit, triduo carceri mancipetur, & pane, & aqua ieiunet. Item si quis pœnitentias impositas a prædictis superiorib. reuelauerit alijs quā suis Superiorib. pœnę inobedientiæ subiaceat. In quorum fidem, &c.

Dat. Romæ in Palatio nostro, die 2. mensis Decembris 1602.

Hier. Card. Matthæus Protector.

Locus Sigilli. Angelus Pianus Secret.

Romæ, apud Impressores Camerales 1603.

REVOCATIO Indultorũ, præter iuris cõis dispositionem, cõcessorum, recipiendi uel retinendi religiosos alterius Ordinis ẽt laxioris, publicata Romæ die 1. Decẽbris 1569. fol. 1509. in bullar. incip. Quæcunque sacrarum Religionum, et infra. De nobis attributæ potestatis plenitudine reuocamus, et abolemus oĩa, quęcunq; priuilegia, facultates, dispensationes, et indulta prẹter iuris cõis dispositionem emanata, recipiendi, uel retinẽdi Fratres, Monachos, Canonicos, et alios ẽt laxiorum Ordinum professores, quibuscunque Ordinibus, Monasterijs, Hospitalibus, Militijs, et pijs locis, ẽt S. Antonij Viennen. Sancti Spiritus in Saxia de Vrbe, Sancti Ioannis Hierosolymitani, Iesu Christi, Sancti Iacobi de Spata, Sancti Lazari Hierosolymitani, eorũq; Ecclesijs, membris, superioribus et personis, per quoscunq; Rom. Pontifices prędecessores nostros, ac nos, et Sedẽ Apostolicã, tam in ipsorum Monasteriorum, Hospitalium, et locorum institutione, q̃ deinceps quomodocunque ac quotiescunque per modum statuti perpetui, ac initi, et stipulati contractus, et alias sub quibuscunq; tenorib. et formis, ac cum quibusuis restitutionib. pręseruationib. mẽtis attestationib. derogatoriarũ derogatorijs alijsq; fortiorib. efficaciorib. efficacissimis, et insolitis clausulis, necnõ irritantib. et alijs decretis, ẽt motu proprio, et ex certa scientia, deq; simili potestatis plenitudine, ẽt pauperũ, infirmorum, miserabilium, et cuiuscunq; alterius pij operis intuitu ac ẽt ex quibuscunque alijs causis, quantumuis grauibus charitatiuis, & necessarijs, ẽt consideratione, uel ad supplicationẽ Imperatorum, Regum, aliorumq; Principum, nec non S. R. E. Cardinaliũ, deque illorũ consilio, & matura deliberatione prius habita, concessa, confirmata, ac ẽt multiplicatis vicib. innouata, extensa, uel ẽt moderata. Cassamus, quoque & annullamus quoad illa, omnes Apostolicas, & alias literas super ijs confectas, ac processas, & alia inde secuta quæcunque: Ac volumus ea oĩa uires & effectum de cætero non habere, ita ut post hac illorũ sic reuocatorum prætextu, Prælati, & superiores prædicti, aut alij quicunq; nullũ prorsus alterius, ẽt laxioris Ordinis, vel obseruantię regularẽ, ẽt specialẽ transeundi ad ipsos licentiã (iuxta hmõdi priuilegia dumtaxat) ferentem ad habitum, et professionem regularem in suis quisq. Monasterijs, domibus, locis, vel Ordinibus, ẽt, ut in claustro perpetuo maneat, admittant nec oĩno quẽquã recipiant, uel retineant; Eos uero, quos in aliquo ex casib. prędictis uigore (hmõdi priuilegiorum tantum, ac prẹter iuris cõis dispositionem) iam habent translatos ad eorum superiores, et loca eius Ordinis, vnde erant profecti, quã primũ remittant. Decernentes admissiones receptiones, & retentiones hmõdi nulla firmitate subsistere, nẽque prorsus vlli uoto, vlliq; regulæ, uel obseruantiæ, ẽt iuramento, alia ve solemnitate promisse obligare, necnõ irritũ, & inane quicquid secus per prædictos, aut quoscũq; alios quauis authoritate, sciẽter, vel ignorãter cõtigerit attentati. Quicunq; vero aliquem cõtra huius nostræ reuocationis tenorem admiserint, aut receperint, aut illos, aut quos iam hñt (modo prędicto) trãslatos, aut receptos retinuerint, ipsos oĩbus, & singulis di-

lis dignitatibus, administrationib. beneficijs, officijs, fructib. & pensionibus ecclesiasticis pręsentium authoritate priuamus, & ad futura inhabiles esse volumus eo ipso. Quocirca oīb. locorū Ordinarijs, in quorū dioecesib. loca prædicta consistunt, per Apostolica scripta mādamus, vt per se, vel alium, seu alios de translatis prædictis authoritate nostra cognoscentes, in eos quos contra hoc pręscriptū nostrū degere inuenerint, ac ēt recipientes, vel retinētes, reiecto quocunq; exēptionis priuilegio, animaduertant, ipsosq; pręterea translatos, vel retentos, ad priores Ordines, & disciplinā remittere procurent. Contradictores quoscunque per cēsuras, & pęnas Ecclesiasticas cęteraq; iuris, & facti remedia opportuna, quacūq; appellatione post posita, cōpescēdo, inuocato etiā ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij sęcularis. non obstantib. &c. Nulli ergo &c.

Quoad transitū Religiosorū de vna Religione ad aliā, in quodam libro priuilegiorū S. Benedicti Cōgregationis, Romæ impresso anno Domini 1585. referente Emanuele Roderico tomo 3. q. regular. q. 52 art. 20. in fine, continetur quædā declaratio Illustrissimorū Cardinalium, quæ ita se hēt: Illustrissimi Cardinales definierūt ꝙ transitus ad parem, vel arctiorem Religionē non fiat, nisi causa cognita transeūtis, & vitę, ac morū ratione, idq; ex approbatione capituli generalis. Item a Sacra Congregatione super negotijs Regulariū resolutū refertur, quod per licentias, quæ conceduntur claustralib. ingrediendi quamlibet Religionem, non licere eis, transire ad non claustrales, vt sunt Militares, & hospitalariæ, prout admonet apostilla ad cōs. 58. Nauar. de regular. ī nonis.

Reductio ad terminos iuris, & sacrorum Canonū, vnius, super qualitatibus, ac modo, & forma recipiendorum Religiosorum, & alterius illius declaratorię Constitutionum fed. rec. Sixti Papæ V. quoad nullitates professionum saluis pęnis cōtra superiores Ordinum in receptione Religiosorum peccātes inflictis; Sub Dat. Romę die 2. Aprilis MDCII.

In suprema Ecclesiæ Catholicæ specula, meritis licet imparibus, Diuina prouidentia disponente constituti, omnibus incommodis, quæ in eadem Ecclesia, non sine Fidelium animarum periculo, detrimento oriri possunt, ob variam, & sinistram Constitutionum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, quas iustis de causis ediderūt, interpretationem, pro nostri Pastoralis officij munere conamur prouidere, prout in Domino salubriter conspicimus expedire. Cum igitur fel. rec. Sixtus Papa V. prædecessor noster ad integritatem, & candorē in regularibus, & religiosis Ordinibus in Ecclesia Sancta institutis retinendum, & conseruandum, quadam sua, quæ incipit; cum de oīb. Ecclesiasticis Ordinib. sub Dat. sexto Calen. Decembris, Pontificatus sui anno tertio, nonnulla circa modum, formā, & qualitates admittēdi religiosos ad quosuis regulares Ordines decreuit & deīde alia simili, quæ incipit, ad Romanum spectat Pontificem sub Dat. 12. Calend. Nouembris, pontificatus sui anno tertio, quædā dubia super dicta priori constitutione exorta, declarauerit. Et præterea piæ memoriæ Gregorius Papa XIV. etiam prædecessor noster alia sua perpetuo valituris constitutio-

tutio-

tutionibus, quæ incidit, Circumspecta Romani Pontificis prouidētia. sub Dat. Idib. Martij, Pōtificatus sui anno primo respectiuè editis. Cōstitutiones Sixti prædecessoris supradictas, quoad illegitimos moderatus fuerit, prout in eisdē Constitutionibus plenius cōtinetur. Tamen quia longo vsu, & experiētia cōpertum est, ex nimia facilitate, & multitudine casuū, in quibus professio a suscipientibus habitum alicuius Regularis Ordinis a dicto Sixto prędecessore nulla declaratur, multos, hac occasione accepta fraudulenter petijsse & in dies petere, vt professio quā in aliquo Regulari Ordine emiserunt, nulla declaretur, ex quo nonnulli eorum Regulares Ordines, & instituta sub hoc prætextu deseruerunt, & iccirco plerisque in locis maxima incommoda, & scandala extorta fuerunt. Nos ea scandala, & incommoda, quantum in Domino possumus, remouere, & ne in posterum alia eiusmodi hac de causa oriantur, opportuna ratione prouidere cupientes, singularum constitutionum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, matura super his cum Venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalib. super negocijs Episcoporum, & Regularium deputatis consultatione præhabita, ex illorum sententia, & voto Constitutiones prædictas Sixti prædecessoris, quoad eam partem, per quam eorum, qui formam in eisdem Constitutionibus præscriptam de cætero non seruauerint, & quo ad alios etiam casus ibidem expressos, in quibus receptorum in quibuscunque etiā Mendicantium Ordinibus professio nulla declaratur, ad terminos iuris, & sacrorum Canonum, perinde ac si prædictæ Constitutiones in illa parte editæ non fuissent, authoritate Apostolica tenore presentium reducimus. Cęterum pęnas cōtra Superiores quorumcunq; Ordinū etiam Mendicantium huiusmodi, qui in admittendis Regularib. ad habitum, et professionem, earundem Constitutionū formam non seruauerit, aut aliter quouis modo cōtrafecerint, in ipsis Cōstitutionib. inflictas saluas esse volumus, et statuimus, sicque et nō aliter in premissis omnibus et singulis per quoscunq; iudices Ordinarios, et delegatos, et causarum palatij Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicādi, et ĩterpretādi facultate, et authoritate iudicari, et diffiniri debere, ac irritū, et inane quicqd secus sup his a quoquā quauis authoritate sciēter, vel ignorāter cōtigerit attētari, pariter decernimus.

Non obstantibus &c.

Dubiū illud, An. s. renūciatio, seu donatio bonorum facta ab existēte adhuc in sæculo, ptextu, et intuitu ingressus Religionis, stante dispositione Conc. Trid. sess. 25. de regular. c. 16. valida sit, vel ne: Illustrissimi Cardinales Cōcilij interpretes definierūt in hūc modū, videlicet. Cōgregatio Cōcilij cēsuit decretū Conc. Trid. c. 16. sess. 25 de reg. et mon. non habere locū in renūciatione facta ante susceptionē habitus. Hieronymus Card. Matth. Quā declarationē refert, ac profitetur editā fuisse sup precib. monasterij Sāctæ Agnetis Ciuitatis Mediolani, Menoch. in addit. ad lib. 2. de arb. iud. casu 436. sub nu. 3. qua attenta nō est habēda

ratio

ratio eorum, quæ in contrarium scripserunt, Nauar. in consi. vlt. de donat. in antiq. & Molina de iustit. disp. 139. in vers. Ambiget rursus, &c. de qua declaratione admonet etiam Apostilla ad cōsil. 81. Nauarri sub tit. de regular. in nouis.

Sequitur eiusdem S.D.N. Clementis P.P. VIII. præscriptio normæ dandi licentiam ab Ordinarijs ædificanda in posterum Regularia Monasteria.

Qm̄ ad institutam Regularium locorum, & personarū reformationem promouendā, & conseruandā maximè pertinet, vt in quibusq; domib. & monasterijs is tm̄ numerus Religiosorum qui commodè ibidem ali possit, contineatur, ac eo pariter spectat, vt in quibusq. Ciuitatib. & locis nouæ domus, & Monasteria, præsertim Mendicantium, nō erigātur, nisi in eisdem ciuitatib. locis aliarum domorū, & monasteriorum in eis existentium, habita rōne, commode sustentari posse, dignoscatur. Hac igitur nos consideratione ducti, & in præmissis nostro Pastorali munere opportunè prouidere volētes, Motu proprio, & ex certa nostra scīa, ac matura deliberatione, deq. Apost. potestatis plenitudine, ex voto ēt venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Card. super cōsultationibus, negotijs Epōrum, & Regularium Præpositorum, harum serie declaramus, locorum Ordinarios non posse licentiam ad nouos Conuentus cuiusq; ēt mendicantium Ordinis in ciuitatib. & locis eorum Ordinariæ iurisdōni subiectis erigendos impartiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem ciuitatib. & locis existentium Conuentuum Priorib. seu Procuratorib. & alijs interesse habētib. & cā seruatis seruandis cognita constiterit, in eisdem ciuitatib. & locis nouos huiusmodi erigendos Conuentus sine aliorū detrimēto commodè sustentari posse: Si vero ab eorum in huiusmodi causis, & sententijs, & Apost. Sedē prouocari, & appellari contigerit, ipsos ordinarios tandiu erectionem nouorum Conuentuum suspendere debere, quousq. a nobis, & Apost. sede in eadem causa pronunciatum extiterit, irritum nihilominus, & inane decernentes quicquid secus super his a quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca vniuersis venerabilib. fratrib. nostris, Patriarchis, Primatib. Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinarijs per præsentes in virtutis sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mādamus, vt præsentes nostras literas obseruent b. obseruari curent, & faciant. Non obstantibus, &c. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 23. Iulij M D C III. Pontific. anno xij.

Sciendum est, quod ad reformationem Ordinis minorum Cōuentualium S. Francisci editæ fuerunt infrascriptæ constitutiones contentæ in Bullar. Pij V. incip. illa nos cura, &cęt. publicata Romæ die 2. A 1568. fol. 1023. in Bullar. & sunt videlicet.

Nouitij ēt oblati ante decimumoctauum ætatis suæ an. completū, ad professionē ne recipiātur, neq; ante decimumnonum itē cōplet. decimū annum admittantur. Qui hactenus recepti ēt oblati, qu[illegible] non

non explenerint, detracto habitu religionis, domum ad parētes, vel necessarios, etiam inuiti remittantur, vel alias omnino emittātur, nec postea in ædibus, vnde exierint, aut in alijs eiusdem ordinis domibus versari vllo modo possint.

Laici, qui vigesimumquintum annum non attigerunt, ad seruiendū ne recipiantur, & qui recepti et nunc ea ætate minores sunt, eijciantur.

Nouirij ne recipiātur, aut educentur, nisi in conuentib. insigniorib. in quib. dormitiorum. & capitulum habeant seorsum ab alijs fratrib.

Nullus deinceps Prouinciæ præficiatur, qui eiusdem Prouinciæ sit, sed Prouinciales ex aliena Prouincia semper assumantur, qui tamē idonei sint ad id officium, & cultores regularis obseruantiæ.

Guardianatus insigniores, & priuilegiati, vt Rom. Assisien. & huiusmodi triennio, nō priuilegiati biēnio diuturniores ne sint, in quo tñ habenda est ratio prouinciarum externarum, in illis. n. locis hæc officia iusta de causa in longius tempus arbitrio superioris protrahi poterunt.

In paternitatib. hactenus concessis, & posthac concedendis, ea moderatione adhibeatur, vt nemo paternitatis titulo, vel priuilegio fruatur, nisi qui prouincialatus officium obtineat, vel obtinuerit, vel quadragesimum annū agat, & alias etiam eo titulo, & priuilegio dignus existat.

Nulli in eodem conuentu plus biennio manere liceat, exceptis sexagenario maioribus, quibus aliquid ex causa superioris arbitrio honeste condonari poterit.

In cōuentu, vel domo pauciores ne sint 12. fratrib. si qua aūt domus hunc familiæ numerū alere nō possit, vel tota prouincia victū, & q̄ prę terea necessaria sunt suppeditet, vel frēs cū bonis ex ea domo in aliam transferant, prouisione tñ adhibita, ne ecclesię destruant, sed ad eius populi cōmoditatē cōseruet. Permittimus tñ, vt in cōuentib. q fratrib. iter faciētib. cōmodi sint, saltē quatuor fratres, nō minores quinquaginta annis, cōstāti, & probata vita maneant, si plures ea domos alere possit.

In maiorib. studijs Regētes duas lectiones Theologicas interpretentur, alterā practicā, veluti de Sacris, vel de vita rectē, sancteq. instituenda, ex magistro sñiarum, ac S. Bonauent. alterā speculatiuā ex Scoto, in minorib. vero studijs, vna lectione ex Theologia practica contenti sint. Curent aūt superiores, vt in singulis Conuentib. Fratres maximè in cō sciæ casib. & reliquis, q̄ ad audiendas confessiones pertinent, ob rei grauitatem, & necessitatem, summo studio ac diligentia exerceantur.

Fratres ēt si superiores sint, nihil proprium hr̄e possint, sed oīa in cōe conferant, distribuenda singulis, vt vnicuiq. opus fuerit, ita vt ex cōib. cuiusque conuentus facultatibus, & eleemosynis pro viribus domus, vnicuique fratri quæ sunt necessaria præbeantur.

Fratres oēs, & superiores, & qsiocunq; priuilegiati, ægrotis tñ exceptis, in refectorio cibum capiant, & cōi mensa vtentes, cōibus epulis vescantur, primis autem ægrotorum, & senum cura habeatur. Quod si propriæ facultates domui non suppettant, ad subueniendum necessitatib. ægrotantium, vicinis conuentus ditiores suppleant, aut etiam tota

ta Prouincia contribuat.

In omnibus Conuentibus, vel domibus, locus communis, Thesaurum, vel capsa sit trib. clauib. clausa, quatũ vnam habeat Guardianus, alteram Procurator, tertiam Depositarius, quo in loco, vel capsa vasa aurea, argentea iocalia, & quæque pretiosa, pecunia item conuentus, cum inuentario earundẽ rerum, condita custodiantur, seruata tamen distinctione sacrarum, & profanarum rerum.

Nullus ex fratrib. quamuis Magistratus, & superioris titulo fungantur priuatas ędes, aut in claustro, aut alibi vsquã habeat, sed singuli vnica cella in cõi Dormitorio nullo ornatu, nudis oĩno parietib. ac lectulo, & mensa humilib. contenti sint, quemadmodum pauperes religiosos decet. Cameræ, siue ędiculæ, quæ extra Dormitoriũ separatim sunt, ad officinas, vel alios vsus, toto conuentui cões redigantur, vel si Cellæ cõis Dormitorij pro fratrum numero nõ sufficiant, & illę Camerę, vel ędiculę, quas diximus, ad formã cõis Dormitorij redigi possint; in dormitoriũ cõe redigantur, sin minus destruantur, ac materia, & cęmenta ad reparandam fabricam conuentus, si opus fuerit cõuertãtur, vel vendantur, & precium ad communem vsum conuentus conferatur.

Nullus ex fratrib. priuatum hortum habeat, sed horti sint totius cõuentus communes, Verum tamen Nouitij, infirmaria hortum, seu viridarium à communi Viridario seiunctum habere poterunt, quo cęteris ingredi nullo modo liceat.

Vestes, libri; & reliqua à Superioribus cuiquam fratri ad vsum, & necessitatem concessa quęcunque apud eos mortis tempore reperta fuerint nulli fratri priuatim assignentur, sed ita distribuantur, vt dimidia pars sit natiui conuentus, altera vbi mortuus fuerit.

Generalis à prouincialib. Custodib. & alijs Religionis Ministris quouis illi noĩe appellentur, prouinciales item à Guardianis, alijsve officialib. ob eorum deputationem, vel confirmationem, nihil oĩno, neq; magnum, neque paruum exigant, ac ne sponte quidem oblatum accipiãt, neque cancellario, aut scribæ pro sigillo, siue scriptura quicquã detur, sed omnia gratis fiant, ac dentur. Neque Generalis, neque prouincialis minister, neq. Custos, neq. Guardianus à quouis fratre sui ordinis, aliquid etiam sponte oblatum, siue dono datum acceptet, vel recipiat. Pro communibus autem impensis, quas necessario ad commodũ totius Ordinis, vel alicuius priuatæ domus fieri contigerit Generali, Prouinciali, & alijs eo modo consulatur, quo in literis sanctissimi D.N. Pij V. proximè editis cautum esse constat.

Quo vero ad promotiones, & gradus attinet, id omnino seruetur, quod Alexandrinis constitutionibus sancitum est, vt nihil à promouendo exigatur, aut quouismodo spontè oblatum accipiatur. Quod si promotione facta conuentus promotorum aliquid Religioni donare voluerit, quicquid id sit, Procuratori detur, vt ad leuationem onerum, & cõmunium sumptuum Religionis conferatur, ac Procurator omnium acceptorum, & expensarum rationem reddat.

Fratres

Fratres omnes quocunque gradu, & honore sint camisijs laneis,& reliquo vestitu honestu,ac Religioso, omnique suppellectili,& instrumento paupere atque humili, quemadmodum alijs etiam constitutionibus cautum est, vtantur.

Reliquum est, vt constitutiones omnes, ad disciplinam regularē restituendam, conseruandam, & augendam, (quæ tamen ijs contrariæ non sint) præcipuè verò, ea quæ a S. D. N. Pio Papa V. ad reformationem huius ordinis proximè sunt editę, ab omnibus sanctè inuiolateque seruentur.

S. D. N. D. PAVLI PAPAE V. DECRETVM De certo Religiosorum numero cuicunque Monasterio, Conuentui, ac Domui Regulari præfigendo.

SAnctissimus in Christo Pater,& D.N.D.Paulus Diuina prouidētia Papa V. Dum ex plurimis ijsq. grauissimis Decretis, quæ fel. recor. Clem. VIII. ad regularem disciplinam restituendā, & augendam condidit, illud maximi momenti esse aīaduerterit. quos à Sacro Conc. Trid. multò ante cautum ēt fuerat, vt is tm̄ Religiosorum hoīum numerus in singulis Monasterijs, Conuentib. & Domib. Regularib. constitueretur, qui, vel proprijs redditib. & obuentionib. vel consuetis emolumentis, ac eleemosynis ali commodè possent; magnamq; fortasse obseruantiæ regulari iacturam inde factam esse, quod Ordinū Superiores illud exequi nimium distulerūt; vt hoc ēt adhibito remedio, huiusmodi incommodo prospiceret, aditumq; ijs Prælatis Regularib. præcluderet, qui plures ad suam Religionem admittentes, q̄ monasteriorum, & cōuentuū census, eleemosynæ, & qualitates ferant, non leuem subditis vitæ claustralis relaxandę occasionem prębere vñr, Decreuit, & pręcepit, ac pñtis Decreti virtute præcipit, & mandat oīb. & singulis Generalib. Prouincialib. Commissarijs, Ministris, Pręsidentib. Abbatib. Priorib. Præpositis, Guardianis, Vicarijs, & quibuscunq; alijs Superioribus Monasteriorum, Conuentuū, & Domorū quouis nomine nuncupentur, Ordinū, congregationū, & Institutorū, tam Monachorū, quam Mendicantium, & non mendicantiū Regulariū quorumcunq. existentium intra fines Italiæ, Insularum adiacentium, vt singuli, ad quos pertinet, in qualibet Prouincia, adhibitis duob. aut trib. monachis Fratribusvè sui ordinis, vel Congregationis, probatiorib. & rerū vsu peritiorib. bona immobilia, census, redditus, & prouentus oēs, consuetas itē eleemosynas, & obuentiones, tam cōes monasteriorū, Conuentuū, & Domorū eiusdē Prouinciæ, quam ēt singularib. personis religiosis assignatas, seu permissas in cōem, & vsum deinceps conferendas, decem annorū diuersorum habita ratione, diligenter ac mature recognoscat, ijs omnib. detractis, quæ reparationes, præstationes, grādines, sterilitates, aliavè cuiuslibet generis onera cōsueuerūt absorbere, eaq; omnia scripto fideliter exarata idem Superior, cuius interest, in primo capitulo, seu

Con-

Congregatione Prouinciali coram tribus Iudicibus ab ipsomet capitulo, vel Congregatione deligendis proponat, qui computatis huiusmodi redditibus, eleemosynis, & obuentibus vniuersis, ac oneribus, vt superius detractis, sedulo examinent, quod religiosi homines in unoquoque Monasterio, Cōuentu, & domo regulari, iuxta regionis & proprij Instituti morem, victum, & vestitum in communi habentes competenter valeant sustentari; Tũ eorundem bonorum, reddituum, eleemosinarum, & onerum præcisam notam ipsimet Congregationi, capitulove prouinciali exhibeant, vt in illo diligenter omnibus discussis, cuicunque familię Conuentus, Monasterij, & domus regularis quouis nomine nuncupatæ in singula quaque Prouincia certus earum tm̃ personarum numerus cõi Patrum capitularium voto præfigatur, quæ redditibus, eleemosynis, & obuentionibus, vt superius, sufficienter alij possint. Ne verò Superiores, qui id præstare debent, serius aut remissius, quam par est, muneri suo satisfaciant, Mandauit, ac mandat Sanctitas sua vt infra annum à die dati præsentis Decreti computandum oĩa hæc de genere capitulariter gesta in authenticam formam redacta ad Congregationem Reformationis Apostolicæ singuli mittant, numerumq; familię singulorum Conuentuum, Monasteriorũ, & domorum hmõi regulariũ, capituli vel Congregationis Prouincialis sñia & authoritate præfinitum, iidem Superiores Ordinum, Congregationum; & Institutorum quorumcunque tam gñales, & prouinciales, quam locales oĩs perpetuo seruare oĩo teneãtur, eos aũt Superiores cuiuscunq; status gradus, & conditionis existant, qui prædicta oĩa præfixo termino non præstiterint, vel numerum hmõi pręscriptum quouis modo augere pręsumpserint, priuationis oĩum officiorum, quæ tunc tpis obtinebunt, uocisque actiuæ, & passiuæ, ac ad omnia suę Religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipso incurrere, atque alijs etiam grauiorib. ad Sanctitatis Suę, & Successorum suorum arbitrium infligendis pęnis subiacere voluit, & declarauit. Vult præterea Sanctitas sua per hoc Decretum eiusdem Congregationis Reformationis Apostolicæ Secretarij manu subscriptum, consuetisq; Almę Vrbis locis affixum, & publicatũ ad omnes, & singulos Ordinum Regularium Superiores, ad quos spectat, perinde affici, ac si fuisset cuilibet personaliter intimatum, Non obstantibus constitutionib. Apostolicis, priuilegijs, statutis, indultis, nec non aliis contrarijs quibuscunque. Dat. Ro. apud S. Petrum die iv. Decembris. M.DCV. Pontificatus eiusdem S.D.N. Anno Primo.

Ant. Seneca Refor. Apostolicę Secr.

ROMAE, Ex Typographia Reuerendæ Cameræ Apostolicæ. 1605.

Cætera de regularibus vide in Conc. Triden. præsertim sess. 25. aliquasque declarationes Sacræ Congregationis circa vsum bonorum in particulari per regulares vtriusque sexus, habes supra in verbo casus reseruati, sub nu. 6.

MONA-

PReter Summistas sciendum est, quod quantum, attinet ad Clausuram vltra constitutionem Bonifacij VIII. in c. vnico, de statu Regula. in 6. & Conc. Trid. sess. 25. ca. 5. de Regula. extat etiam Constitutio Pij V. super clausura, & reformatione quarumcunque Monialium Romæ publicata die 19. Iunij 1596. fol. 937. in bullar. tenoris sequentis.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

CIrca Pastoralis officij nobis, meritis licet imparib. desuper commissi curam, (quãtum nobis ex alto permittitur) inuigilantes, assiduè ad ea per quæ singulis errorib. & excessib. obuiatur, ac personis quibuslibet, præsertim, fœminei sexus virginitatẽ suã altissimo vouentib. sub religionis iugo Christo Saluatori castitatis holocausto famulari affectantibus semita iustitię, & honestatis declinantib. ne quicquã in eis reperiatur incongruum, quod in regularis ponat honestatis gloria macula, & diuinã merito possit offendere maiestatem, opportune succurritur, libenter intendimus, ac in his nostræ vigilantiæ partes propẽsius impartimur, prout id in dño salubriter expedire conspicimus, Hac igitur perpetuo valitura constõne, inherẽtes ẽt constõni fel. rec. Bonifacij VIII. prædecessoris nostri, quæ incipit, Periculoso, & decretis Conc. Trid. super Clasura Monialiũ æditis, authoritate Apost. tenore pñtium statuimus, atque perpetuo decernimus, vniuersas, & singulas moniales, pñtes, atque futuras cuiuscunq; religionis, ordinis, vel militiarum, ẽt Hierosolymitan. sint, quæ vel iam receptę sint, vel in posterum in quibusuis monasterijs siue domib. recipientur, & tacitè, vel expresè, religionem professæ, ẽt si conuersæ, aut quocunq; alio noĩe appellentur, ẽt si ex institutis, vel fundationib. earum Regulæ ad clausurã non teneantur, nec vnquam in earũ monasterijs, seu domib. ẽt ab immemorabili tpe, ea seruata fuerit, sub perpetua in suis monasterijs, seu domibus de cætero debere permanere clausura, iuxta formam d. constitutionis fel. Bonifacij Papę viij. prædecessoris nostri, quæ incipit, Periculoso, in sacro Conc. Triden. approbatam, & innouatam, quam nos authoritate præfata ẽt approbamus, & innouamus in omnib. & per omnia, ac illam districtè obseruari mandamus. Quod si aliquæ Moniales forsan reperiantur, quę consuetudine etiam immemorabili, aut instituto vel fundatione regulæ suæ fretæ animo obstinato huic clasuræ resistant, aut quoquomodo reluctentur, ordinarij vnà cum superioribus earum omnibus iuris, & facti remedijs compellant easdem, tanquam rebelles, & incorrigibiles ad præcise sub eundum dictam clausuram, & perpetuo obseruandum. Mulieres quoque, quæ tertiariæ, seu de pœnitentia dicuntur, cuiuscunque fuerint ordinis in congregatione viuentes, si & ipsæ professæ fuerint, ita, vt solemne uotum emiserint, ad clausuram præcise, ut præmittitur, & ipsæ teneãn-

teneantur; Quod si votum solemne non emiserint, Ordinarij vna cũ superiorib. earum hortentur, & persuadere studeant, vt illud emittant, & profiteantur; ac post emissionem, & professionem eidẽ clausuræ se subijciant; quod si recusauerint, & aliquę ex eis inuentę fuerint scandalose viuere, seuerissime puniantur; Cæteris aũt omnibus, sic absq; emissione professionis, & clausurę viuere omnino volentibus, interdicimus, & perpetuo prohibemus, ne in futurum vllam aliam prorsus in suum ordinẽ, Religionem, Congregationemve recipiant. Quod si contra huiusmodi hanc nostrã prohibitionẽ, & decretum aliquas receperint, eas ad sic viuendũ omnino inhabiles reddimus, ac illarũ quaslibet professiones, & receptiones irritas decernimus, & nullas, prout ẽt pręsenti decreto irritas facimus, & annullamus. Porro ne Moniales, vel Tertiarię predictę ꝓpter hanc clausuram, detrimentum, aut incommodum aliquod in earũ necessitatibus, maxime in pertinentib. ad illarum victum patiantur, sed vt eis opportune consulatur authoritate Apostolica prefata statuimus, decernimus, pręcipimus, atq; mandamus, ordinarijs, & superiorib. earũ, vt curent colligi fidelium eleemosynas per conuersas, quę non sint professę, vel si professę fuerint, sint tñ ętatis annorum quadraginta, & in domib. contiguis, extra tñ monasterium degant, & non ingrediantur clausuram aliarum monialium, nisi in casibus ex earum cõstitutionib. permissis, & de earum domib. exire non possint pro huiusmodi eleemosynis colligendis, Nisi ex licentia Ordinarij vel earum superiorum, & de cętero nullę alię conuersę professę recipi amplius ẽt de consensu suorũ superiorum, vel Prælatorum possint. Quod si aduersus hanc nostram ꝓhibitionem receptę fuerint, illarum receptio, nulla, irrita, & inanis sit, ꝓut ex nunc nullam, & irritam facimus, & annullamus. Quod si prędicto modo necessitatibus Monialium & Mulierum Tertiarum prędictarũ succurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis ordinarijs, & superioribus earum, vt ipsi ꝓuideant de alijs personis pijs, & Deo deuotis, quę fidelium eleemosynas colligant vel alias eo meliori, & commodiori modo quo fieri poterit, ẽt ex opere manuum ipsarum monialium, & mulierum ꝑdictarum arbitrio ordinariorum, & superiorum earundem, & prout eis congruentius expedire videbitur prouideatur, & succurratur. Et ne ꝑꝑ Monialium numerum excessiuum clausurę obseruatio violetur, inhærentes ẽt similiter dispositioni dictæ constitutionis Bonifacij, & Concilij Tridentini decreto Monialib. ꝑdictis, & illarum superiorib., & ordinarijs districte inhibendo præcipimus, & mandamus, ne plures ĩn earũ monasterijs recipiant, admittant, siue recipi, & admitti permittant q̃ ex proprijs redditib. ipsorum Monasteriorum, vel consuetis eleemosynis commode sustentari possint. Mandãtes ꝓpterea in virtute sanctæ obedientiæ sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, vniuersis veneralib. fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis; quatenus in ciuitatibus, & diœces. proprijs ꝑsentes nostras literas publicati faciãt, ac in monasterijs Monialium sibi ordinario iure subiectis, in his vero q̃ ad Rom. mediate, vel immediatę

ſpectant eccleſiam, Sedis Apoſtolicę authoritate, vna cum ſuperioribus eorundem monaſteriorum clauſuram, (vt præmittitur,) quam primũ poterint ſeruari procurent. Contradictores, atque rebelles per cenſurã eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. At vt hoc tam ſalutare decretum facilius obſeruetur, omnes Principes ſeculares, & alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus, per uiſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccatorum iniungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & alijs monialium ſuperioribus aſſiſtant, ac ſuum fauorem & auxilium preſtent, ac impedientes pœnis, etiam temporalibus afficiant. Pręmiſſis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, etiam per ſedem Apoſtolicam approbatis, & cõfirmatis, priuilegijs quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiam in fundatione, & inſtitutione eiſdem monaſterijs uel domibus, & Monialibus ſub quibuſcunque uerborum formis, & clauſulis irritantibus, & alijs decretis quibuslibet conceſſis, cõfirmatis, ac etiam iteratis uicibus approbatis, & innouatis, quib. omnibus, ẽt ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non aũt ꝑ clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quęuis alias expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de uerbo ad uerbũ inſererentur pro ſufficienter expreſſis habẽtes, quo ad effectum ualiditatis noſtrę conſtitutionis tm̃ derogamus, cõtrarijs quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, uel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, ꝙ interdici, aut ſuſpendi non poſſit ꝑ literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de uerbo ad uerbũ de indulto huiuſmodi mentionem. Per hoc autem in monaſterijs exẽptis ordinarij locorum quoad alia nullã ſibi credant iuriſdictionem, uel poteſtatem aliquatenus eis attributam. Volumus aũt, quod pręſentes literę ad ualuas Baſilicę Beati Petri Apoſtolorũ Principis & in cancellaria noſtra in acie Campi Florę publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur, & qa difficile foret pręſentes ad ſingula quęcunq; loca deferri, uolumus, & etiam declaramus ꝙ earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij ſcriptis ac ſigillo alicuius Pręlati munitis, eadẽ prorſus fides ubicumq; adhibeatur, quę pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę uel oſtenſę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtrę approbationis, innouationis, ſtatuti, decreti, mandati, interdicti, prohibitionis, annullationis, præcepti, inhibitionis, requiſitionis, obſeruationis, iniũctionis, derogationis declarationis, & uolũtatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si qs aũt hoc at tentare præſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac Beatorũ Petri, & Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurũ. Datum Romæ apud Sanctũ Petrũ anno Incarnationis Dom. Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, iv. Kal. Iunij Pontifi. noſtri Anno Primo.

Ad

Ad prædictæ Constitutionis maiorem declarationem aliam Constitutionem edidit Greg. xiij. de clausura Monialium, & de eleemosynis eis præstandis Romæ publicatam die 21. Ianuarij 1563. fol. 1205. in Bullario tenoris sequentis.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei.

DEO sacris virginibus, quæ contemptis illecebris seculi diuinis se obsequijs mãciparunt, æquissimum est præcipua quadam a nobis, ac singulari solicitudine prouideri, tum vt ab eis omnia, quæ sanctum ipsarũ propositum impedire possent, remoueantur, tum etiam vt ijs in cultu Dei castè, ac religioso permanentibus, quæ ad victum necessaria sunt, subministrentur.

Et quidem post sacri Concilij Tridentini decretum, quo constitutio felic. record. Bonifacij Papæ viij. prædecessoris nostri, quæ incipit; periculoso, renouatur, prohibens ne aut ipsis Monialibus ex Monasterijs suis egredi, aut vlli cuiuscunque sexus, aut ordinis personæ ad eas ingredi liceat, & pretera vniuersis Episcopis precipitur, vt in omnibus Monasterijs sibi subiectis, in alijs vero sedis Apostolicę authoritate clausuram sanctimonialium, vbi violata diligenter restitui, vbi vero inuiolata conseruari maxime procurent: pię memorię Pius Papa Quintus, etiam prędecessor noster victui quoque & necessitatibus ipsarum prospicere cupiens, cum superiora illa approbasset, atque innouasset, eademque omnia etiam in Monialibus quarumcunque militiarum, etiam Hierosolymitanæ, omnibusq; alijs tacite, vel expresse religionem professis quocũque nomine censerentur, locum habere decreuisset: ne illę quicquã detrimenti in necessitatibus suis hac occasione paterentur, etiam pręcepit locorum ordinarijs, & superioribus earum, vt fideliũ eleemosynas per conuersas non professas, vel professas quidem sed ętatis saltem quadraginta annorum, & iampridem conuersas, quę in domib. contiguis extra tñ Monasterium degerent, colligendas curarent, ita tñ, vt prędictę Conuersę neq; clausuram aliarum Monialium nisi in casibus permissis ingrederentur, nec ex illis ipsis habitationib. suis ad tales eleemosynas colligendas, sine permissu Ordinariorum, aut superiorum suorũ exire possent. Quod sine hoc quidem sufficere videretur, idem Pius prędecessor mandauit ipsis ordinarijs & superioribus, vt negotium darent aliquib. personis pijs tales eleemosynas colligendi, aliaque arbitratu suo prospicerent, quę ad subleuandam Monialium inopiam expedire iudicarent.

Cum aũt, sicut accepimus, multę Moniales, ẽt quę Tertiarię vocãtur sub solemni religionis voto perpetuaq; clausura degẽtes, aliasq; talibus literis cõprehensę, & in ipsa clausura permanẽtes, multis prętera ad se sustentãdas necessarijs egeant, neq; vsq; ad hoc tempus vllo sufficienti remedio earũ necessitatib. subuentũ sit. Quin etiam alię tertiarię citrà vllũ solemne hucusq; votum viuant, quę ad suas, suorumue domos neuti q̃ rediturę essent, sed sub solemni religionis voto, & clausura prędictis permanerent, si earũ congruę sustẽtationi puideretur. Nos qui illas ne-

cessarijs rebus destitui nolumus, certioresq; facti in multis Ciuitatibus oppidis, villis, aut alijs locis, tam in ecclesijs, & monasterijs, q̃ Hospitalibus, collegijs, confraternitatibus, & alijs locis pijs etiam quæ a priuatis hominibus tū̃ ecclesiasticis, tum laicis, multas, ac diuersas eleemosynas Christi pauperibus erogari, Considerantes in eiusmodi personas, vel in primis exercēdā esse Charitatem, quę volūtaria paupertate suscepta ab omni hominū̃ commercio segregatæ Deo seruiunt, & assiduis p̃cib. Irā ipsius, ob peccata cōceptā, a Christiano populo deprecātur. Illud quoq; cogitātes si eis ad tales eleemosynas petēdas ad loca prędicta cōferre, se liceret, vix fore, vt prædicta Monasteria ecclesię loca, ac personę, eis singulis non tm̃ saltem tribuerent, quantum singulis alijs pauperib. eodem concurrentibus solent, vniuerso illi Deo deuotarum mulierum generi de opportunę, ac sufficientes subuentionis auxilio prouidere cupientes. De nobis attributæ potestatis plenitudine, statuimus, & ordinamus, vt oēs, & quicunq; Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, & alij ecclesiarū̃ Prælati, necnon Abbates, Priores, Præpositi, & alij ecclesias Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, Cathedrales, & alias ecclesias, necnon Monasteria, Prioratus, Præposituras, Canonicatus, præbendas, dignitates, personatus, administrationes, officia, cęteraq; beneficia ecclesiastica, cum cura, & sine cura secularia, & S. Benedicti, S. Augustini, Cisterciē. Cluniacē, Premostraten. Cartusien. Camaldulen. Sācti, Basilij, Cassinen. alias Sanctæ Iustinæ, Mōtis Oliueti, S. Saluatoris, ac Lateranen. & Cruciferorū̃, seu fratrū̃ S. Hieronymi, necnon Prædicatorum, Minorum, Minimorum, & Carmelitarum, Eremitarū̃ eiusdē S. Augustini, Seruorū̃ Beatæ Mariæ, Sanctæ Claræ, & quorumcunq; aliorum tā virorum, q̃ mulierum, ēt mendicantium ordinū̃, & cōgregationum, & militiarum regularia ēt de iure patronatus laicorum, ēt nobilium, Ducum Regū̃, & aliorum Principum existentia, in titulum, commendā, administrationē, & alias quomodocunq; obtinētes, necnō Rectores, Gubernatores, confratres administratores cæteriq; omnes, q ratione illorū̃ necnon capitulorum, conuentuum, mensarum, hospitalium, ēt laicorū̃, & per laicos administrari solitorum. Christi fidelium confraternitati, scholarum, collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocunq; nomine nuncupatorum, & in quibusuis mundi partib. consistentium, quę singulis annis, mensibus, hebdomadis, vel diebus ex ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum, officiorum, dignitatum, & beneficiorum, ac cōgregationum, hospitalium, confraternitatum, scholarū̃, collegiorum piorū̃ & aliorum locorum prædictorum fructib. redditibus, & p̃uentib. pauperib. Christi aliquas eleemosynas in pane, frumento, farina, vino edulijs pecunia, seu alijs ad victū̃ vel vestitum pertinentib. ēt ad supplicationē, & preces, & per cedulas, & bollettina, aut alias distribuere & elargiri ab immemorabili tpe consueuerunt, aut alio quocunq; iure tenētur ex di ctis fructib, redditib., & prouentib. & quo ad hospitalia prędicta ex ijs, q̃ seruata ī illis actuali hospitalitate supersunt, seu superint, necnō q̃cunq; p̃sonæ particulares, ēt laicæ, vel vniuersitates, ēt laicorū̃, quæ testamēto

vltima

vltima voluntate, vel a dispositione, etiam inter viuos aliquas tales eleemosynas facere tenentur, dimidiam partem omnium, & quarumcunq; eleemosynarum, & largitionum hmōdi quocunq; noīe nuncupatarū, quocunq; tpe, & modo distribui solitarū, et si speciali nota dignæ, & secundum pias defunctorū, aut aliorū voluntates sub certa forma ab eis in testamento, vel alia quacūque dispositione distribuēdæ sint, (dummodo nō in certas personas, nec ad certos vsus pios alios q̄ victus, & alimēta pauperū distribuātur) quibuslibet prędictarū Monialiū, et Tertiariarum sub solemni religionis voto, & perpetua clausura de cetero viuentib. & in terris, & locis quorū pauperib. hmōdi eleemosynæ distribuuntur consistentib. vere, realiter, et cū effectu, et absq; vlla eleemosynarū et largitionum hmōdi petitione, exactione, et conquisitione, aut alia desuper a nobis expectata iussione, aut mentis nostrę declaratione, ac quibusuis mora, subterfugio, ac exceptione cessantib. et eiectis dare atq; distribuere oīno teneantur, et quam dimidiā partem nos illi applicamus.

Vt autem præmissa omnia cum charitate, et pietate procedant, et efficaciter suum effectum sortiantur, Vniuersis, et singulis Patriarchis, Archiepiscopis, et alijs locorum ordinarijs per Apostolica scripta mandamus, vt quisque per se, vel alium, seu alios, ad præsentium executionem in suis Ciuitatibus, et diœcesibus procedens, ab Ecclesijs, Monasterijs, Hospitalibus, Confraternitatibus, Scholis, Collegijs, locis, et ecclesiasticis, ac laicis personis prædictis, etiam quomodolibet exemptis, dimidiū eleemosynarum hujusmodi exigant, ac pro portione, vt ordinarijs ipsis locorum æquum esse videbitur, singulis Pauperum Monialium, etiam Tertiariarum monasterijs huiusmodi suarū Ciuitatum, et diœcesum, etiam si alijs superioribus subiectæ sint, cum effectu distribuant. Nos.n. eisdem locorum ordinarijs, etiam tanquam Apostolicæ sedis delegatis ac cuilibet illorum tam per se, quam alium vel alios præmissa faciendi ac etiam contradictores quoslibet, et rebelles, per pœnas pecuniarias eorundem ordinariorum, et cuiuslibet illorum arbitrio infligendas, et applicandas ac in subsidium sententias, censuras, et pęnas ecclesiasticas, aliaque opoortuna iuris, et facti remedia, quacunque appellatione postposita, respectiuè compescendi, auxiliumque brachij sęcularis inuocandi, aliaque in præmissis, et circa ea necessaria, et opportuna faciendi, gerendi, mandandi, et exequendi plenam, et liberam facultatem, et authoritatem concedimus, et impartimur.

Insuper quia valde rōni cōsonum est, ut etiam ij, qui ipsi Monialibus etiam Tertiarijs indigentib. præfatis, consanguinitate aliqua sunt cōiuncti, aliquod in præmissis subsidiū conferant, cū ratio sanguinis, et debitū charitatis, et honestatis id expostulet, singulis locorū ordinarijs cōmittimus, vt omni eos officio, et diligentia monere, eisq; psuadere studeāt; parētes vero, et fratres, ac alios ad quos illas in sęculo permansissent, dotare pertinebat, vel ad quos bona, et successiones deuenerūt, et qui, si eas nuptui tradidissent, multo amplius q̄ ingredientibus Monasteriū dedissent, vel qui si eas nūc domi retinerēt, vel ad si illorum domos redirent,

eas alere tenerentur quibuscunq; vijs ipsis bene visis inducăt, vt Monia lib. ēt Tertiarijs prædictis iuxta eorũ facultates charitatiue subueniant sciturí id sibi etiam ad animarum salutem plurimum profuturum.

Cæterum quod attinet ad Conuersas professas, quas prædictus Pius prædecessor per prædictas literas sub certis conditionibus ibi contentis permisit posse manere extra Monasteria, pro colligendis eleemosynis, eisdem locorum ordinarijs iniungimus, vt quibus monasterijs prędictarum Monialium quotidianis laboribus computatis, supradicta, vel alia qualibet ratione de sufficienti subuentione, & sustentatione prouisum esse cognouerint, easdem conuersas sub eadem clausura cum alijs Monialib. reducant, neque a suis monasterijs amplius exire permittant. Cõuersas vero non professas, & profiteri volentes dimisso habitu domo remittant, neque alias in futurum, nisi professionem suo tempore emissuras, atque sub perpetua clausura mansuras in Monasteria huiusmodi recipi permittant. Quod autem idem Pius prædecessor statuit de cætero nullas alias conuersas professas recipi amplius etiam de consensu suorum superiorum posse, ita esse intelligendum declaramus; præter illas conuersas, quę extra Monasterium in domib. contiguis degerent, eleemosynarũ vero prędictarum contributionē, & applicationē durare, & valere decernimus, ac suos effectus ad plenum sortiri debere, donec numerus Monialium, ēt Tertiariarũ hmõdi (quē per ipsos locorum ordinarios ēt in monasterijs ab eorũ cura, & regimine quomodocunq; exēptis, cũ illarũ superiorum interuētu stabiliri, & ordinari, neq; supra illũ numerum alias recipi posse, ēt de consensu suorum superiorum, volumus, & mãdamus) ita imminutus fuerit, vt reliquę Moniales, & Tertiarię ex proprijs redditib. monasteriorum ipsorum, vel cõsuetis, eleemosynis se cõmode sustentare queăt, super quo eorundē ordinariorum cõscientiã oneramus, ita tñ vt decentib. singulis ex tribus earundem Monialium partibus, tertię quoq; earundem eleemosynarum partis distributio, & sic successiue in totum extinguantur, atque in pristinum statũ sub debitis, aut solitis oneribus reuertantur, & remaneant.

Quę non loca Monasterij monialiũ ext. clausurã esse declarantur.

Declaramus pręterea nullis Monialibus, ēt Tertiarijs licere habere ostium, per qđ ex Monasterio introiri possit in ipsarũ monialium ecclesiã exteriorem, in quã sęcularib. ad missas, & diuina officia patere solet accessus, sed oĩno muro obstruendum, neq; itidem licere monialib. etiã Tertiarijs, egredi ianua monasterij, q̃ est pro clausura ipsius monasterij etiã ad claudendum aliam vlteriorem ianuã, per q̃ patere solet aditus sęcularib. venientib. vel ad Rotã, vel ad crates seu loca colloquijs destinata, quę vulgo parlatoria vocătur, vel ad pulsandũ ipsam ianuã clausurę quæ loca cũ saltem pro causis prędictis patere soleăt sęcularib. extra clausurã censeri debent, etiã tempore quo clausa sunt. Insuper quoscunque dominos, & magistratus temporales in dño hortamur, monemus & requirimus, vt ad omnem ipsorũ ordinariorũ aut alicuius ipsorũ petitionem, vel simplicem requisitionem illis in prēmissis assistentes oēm opportunum fauorem, & auxilium pręstent, & exhibeant. Ipsis denique

que

que Patriarchis, Archiepis, Epis, & alijs locorum ordinarijs & præcipimus, & mandamus, vt has presentes nostras literas (quarum transumptis et impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutę munitis, eandem vbique fidē, in iudicio, & extra adhiberi debere volumus, quæ ipsis originalib. literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ) singuli in sua Ciuitate, & diœcesi publicent, ac publicari, easque iuxta earum continentiā, & tenorem vna cum prædictis, ac alij prædicti Pij V. & aliorum prædecessorum nostrorum literis, constitutionib. & iussionib. pro integra clausuræ instauratione, custodia, & firmitate editis inuiolabiliter obseruent, & obseruari faciant. Non obstantibus, &c.

Declarantur præd. Constitutiones cum aliquorum dubiorum discussione, & resolutione post Nauar. in d. c. statuimus, nu. 54. per Emanuel. Roderic. tom. 1. reg. q. q. 44. art. 3. & 4.

Decreto insuper Conc. Trid. ses. 25. de reg. c. 5. prouisum est his verbis. Ingredi intra septa monasterij nemini liceat, cuiuscunque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerint sine episcopi, vel superioris licentia in scriptis obtenta sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Dare autem tantum episcopus, vel superior licentiam debet in casibus necessarijs, neq; alius vllo modo possit etiam vigore cuiuscunque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi, Hactenus verba Concilij.

Amplia vt nec etiam ipsi superiores possint ingredi extra casus necessarios per Constitutionem Greg. xiij. publicatam Romæ die 30. Decemb. 1581. fol. 1308. in Bullar. tenoris seq.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei.

DVbijs quę emergunt declarationis remedium expedit adhibere, cum igitur super eo quod optima primum rōne Concilium sanxit Trid. deinde in constitutione fel. rec. Pij Papæ V. prædecessoris nostri, nonis Iunij Pontificatus sui anno tertio, atque item nostra idibus Iunij Pontificatus nostri anno quarto ęditis fuit prouisum, ne cui in posterum nisi in casibus necessarijs septa Monasteriorum Monialium ingrediendi concederetur licentia, à nonnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quæ alterius ad id licentia non indigent, sed sui authoritate officij nituntur, an liceat eis pro libito suæ voluntatis, huiusmodi septa ingredi, vel potius seruare debeant ipsi quoque regulam à concilio prę scriptam, nos omnem hęsitationis materiam tollere, & viam scandalis pręcidere, ac sanctimonialiū quieti consulere volentes, harum tenore authoritate Apost. declaramus, prelatos omnes tam sęculares, quàm regulares quibus cura & regimen Monasteriorū Monialium quouis modo incūbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi monasteria pdicta ita demū vti posse, si id faciant in casib. necessariis, & a paucis iisq. seniorib. ac religiosis psonis, comitati, quo circa vniuersos & singu

Cōgruit tit. de sta. regul.

 los

los epali seu maiori, ac ēt Cardinalatus dignitate praeditos, ac quorumuis ordinum Abbates, Priores, Ministros, & alios quoscunq. superiores regulares serio monemus, vt facultate huiusmodi qui eam hñt, praeterquam in casib. vt praefertur necessarijs nequaquam vtantur: quod si contrafecerint, eadem authoritate Apost. statuimus atq; decernimus, qui pontificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice qua cōtrafecerint, ingressu ecclesiae interdictos, pro secunda à munere pontificali, & à diuinis suspensos, ac deinceps ipso facto, absque alia declaratione excōicatos existere. Regulares vero omni officio ac monasterio priuatos excommunicationi similiter subiacere. Non obstantibus. &c.

Qui tñ hñt licentiam a superiorib. ingrediendi monasteria moniali ũ in casib. necessarijs, & vtuntur ea extra casus necessarios, ingrediendi, incurrunt excōicationem latae fnïae Summo Pont. reseruatam cũ priuatione, & inhabilitatione, & extenditur ēt ad moniales admittentes per alteram constõnem Greg. xiij. Romae publicatam die 24 Iunij 1575. fo. 1229. in Bull. vbi etiam reuocauit omnes licentias tenoris sequentis.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

VBi gratiae, & indulta ab hac sede concessa successu tpis incommodũ afferre noscuntur, expedit illa salubri praesidentis consilio submoueri. Proinde sanctimonialium quieti, & tranquillati cōsulere, ac oīa quę illas a spũalium rerum cogitatione, & exercitio auocant impedimenta tollere, periculaq. & scandala ab eis remouere cupientes authoritate praesentium reuocamus, & abolemus oēs, & quascunq; licentias, ac facultates ingrediendi monasteria, domos, & loca monialium, ac ēt virorum quorumuis ordinum, quibusuis ēt Comitissis, Marchionissis, Ducissis, & alijs cuiuscunque status, & conditionis mulieribus, ac ēt oēs, & quascunque licentias ingrediendi monasteria, domos, & loca ipsarũ sanctimonialium, quibuscunque viris, ēt eiusdem status, & dignitatis tam à praedecessoribus nostris, quàm ēt à nobis, & sedis Apostolicae legatis, aut alijs in quibusuis quantumcunque vrgentibus causis, sub quibuscunque tenoribus, & ēt derogatoriarum derogatorijs, reuocatorũ restitutorijs; alijsque efficacioribus clausulis, irritātibusque, & alijs decretis, ēt Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumve Principum contemplationem, vel supplicationem concessas, confirmatas ac etiam iteratis vicibus renouatas: Cassamusq;, & annullamus literas desuper confectas, & processus habitos per easdem Inhibentes eisdem, qui illas obtinuerunt, sub excommunicationis poena ipso facto incurrenda, super qua à nemine nisi à Romano Pontifice (preterquam in mortis articulo) absolutionis beneficium possit impertiri, ne ipsarum licētiarum prętextu monasteria huiusmodi quouis modo ingredi audeant. Abbatissis vero nec non Abbatibus, Conuentib. & alijs mona-

monasteriorum, vtriusq; sexus superiorib. & personis quocunque nomine vocentur, districtè præcipimus sub eadem excõicationis pœna, nec non priuationis dignitatum, beneficiorum, & officiorum suorum ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ne in monasteria; domos, & loca sua quemquam prætextu huiusmodi licentiarum, & facultatum ingredi faciant, vel permittant. Quin etiam sub eisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibemus, atque interdicimus omnibus, & quibuscunque personis ecclesiasticis, & sęcularibus, ac etiam ordinum quorumcunque etiam mendicantium regularibus, ne prętextu licentiarum ab episcopis, vel superioribus quibus illas concedendi in casib. necessarijs tantum ex Decreto Concilij Trident. tribuitur, ne monasteria ipsa monialium pro libito, sed necessitatibus vrgentibus dumtaxat ingredi, neve moniales sub eisdem pœnis illos aliter admittere presumant. Non obstantibus præmissis, &c.

Amplia d. constitutionẽ includere ẽt intrantes septa monasterij non hñtes licentias ex declaratione, & mente Pij V. & Grego. xiij. relata per Nauar. in c. statuimus, sub nu. 62. in 7. not. 19. q. 3. comment. 4. de regular. & in Manuali confess. c. 27. sub num. 150. in impresso ab anno 1584. post quartam recognitionem ipsius authoris, vt dictum fuit supra in verbo monasteria Regulariũ virorum fol. 305. qui vero intrauit ad malum finem non poterit absolui a confessarijs habentib. facultatẽ absoluẽdi à casib. sedi Apost. reseruatis, vt patet ex declaratione decreti, quo prohibetur absolutio à casib. reseruatis relata supra in verbo casus reseruati, fol. 147. ante tamen d. constitutiones Pij v. & Grego. xiij. contra intrantes absque licentia per decretum Conc. Trid. ses. 25. c. 5. de regu. excommunicatio non erat reseruata, & consequenter poterat absolui ab episcopo c. nuper, de sent. exc. alias explicationes vide per Eman. Roder. in d. tomo 1. q. regul. q. 47. in plures articulos diuisa.

Extensionem, quam hic ex Nauarri testimonio posuimus videlicet ex vi Bullarum Pij v. & Greg. xiij. vetari illum ingressum cum censura Summo Pontifici reseruata, non solum ex prætextu licentiarum, facultatum sed etiam ingressum absq; tali facultate negat Franc. Suarez de censur. disp. 22. sect. 6. excom. 6. affirmans, vt pref. Bullę sub ea limitatione, & conditione sint intelligendę, nempè quoad ingredientes solum ex præsumptione, & prætextu facultatum ad id concessarum, non aũt quo ad ingredientes ex alio titulo, & capite; Negat itidem Roderic. tomo 1. q. regul. q. 48. art. 2. rñdens ad Nauar. quia cum declarationis Gregorij xiij. ab ipso Nauarro insinuatæ non extent literę authenticę, virtute quarum fieri valeat pręd. extensio, debet illa pœna excõicationis restringi ad actionem prohibitam, s. ad ingressum ex pretextu facultatũ tantum, prout verba sonant; sed salua pace tantorum virorum præfatę Bullę satis videntur illam declarationem, & extensionem recepisse, & assumpsisse, ex communi obseruantia Pretorij, Sacræ Pœnitentiariæ, cuius ab meminimus, & quę sufficere debere debet ad illarum constitutionum interpretationem, cum stylus Rom. Curiæ faciat ius ad tex.

in

in cap. ex literis, vbi notat Panormit. nu me. 6. de constitu. & in c. quam graui, de crim. falsi.

De puellis cã educationis fuit rescriptum à S. Congregatione D. Epi copo Hieracensi tenoris sequentis. Reuerendiss. Domine ex S. Congre gatione Card. Trid. Conc. interpretum Amplitudinis tuę noĩe quæsitũ est, An Puellæ in monasterijs monialium educationis causa permanere possint, ij vero sic censuerunt ad te scribendum, iamdudum ab eadẽ congregatione statutum esse nullo concilij decreto prohiberi quominus Puellæ in monasterijs monialium educentur, si tñ eadem monaste ria ante concilium consueuerint huiusmodi Puellas recipere, sicque à superioribus monasteriorum scriptam licentiam impetrauit, atq; Abbatissæ, & reliquarum monialium consensus accesserit, tum vero hę ip se Puellæ eo vestitu in monasteria intromittantur, qui virginali pudori ac modestiæ conueniat, nullãq. secum famulã adducãt, nec manere in eis possint nisi vsque ad ætatis suę annum vigesimumquintum, atque in eis dum erunt eandem seruent clausurę legem, quam moniales ipsę & si semel exierint nullam habeant ad ea reuertendi facultatem. Proinde congregatio his literis impartiendam tibi hac facultatem duxit, vt quotiescunque in ista tua Ciuitate, & diœcesi Hieracensi id expedire amplitudo tua iudicauerit, possit permittere Puellas monialiũ monasteria, in quibus pie, & honeste instituãtur introduci, adhibitis tamẽ conditionibus suprascriptis, & bene in domino valebit. Romæ die vlt. Augusti 1575. Amplitudinis tuæ vti Frater.

Philippus Boncompagnus Card. Sancti Sixti.

Decem, & septem declarationes Sacrę Congregationis Cardinaliũ circa receptionem Puellarum, & aliarum mulierum quoad educatio nem, & mansionem in monasterijs recenset Emanuel. Roder. tom. 1. q. regul. q. 46. art. 10.

Mulieri nuptę permanere volenti in monasterio ex causa rõnabili an repugnet c. vnicum, de statu reg. in 6. Conc. Trid. d. ses. 25. c. 5. & con stitutio Pij v. vide Nau. in consi. 5. de diuor. in nouis cum apostilla.

Quantum vero attinet ad egressum ipsarum monialium vltra dictã Congregationem Bonifacij viij. in c. vnico, de statu reg. in 6. & Concil. Trid. ses. 25. c. 5. de reg per hec verba.

Nemini aũt sanctimonialiũ liceat post professionẽ exire à monasterio ẽt ad breue tpś, quocunq. prętextu, nisi ex aliqua legitima causa ab epo approbanda; indultis quibuscunq; & priuilegijs non obstantibus.

Hactenus verba Concilij, extat etiam constitutio Pij V. Romę publi cata die 27. Feb. 1570. fol. 1060. in bnll. tenoris sequentis.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

DEcori, & honestati oĩum sanctimonialium, quarũ Iesus Christus Do miuus noster sponsus est, vt in puritate, & castitate super ędificantes,

in

in ipso feliciter inhabitare valeant, consulentes ea quæ illarum existima tioni detrahere possent decet nos consulto summouere. Sane periculo, & scandalo plena res est, ac regulari obseruantiæ vehementer aduersatur, sanctimoniales aliquando parentes, fratres, sorores, aut alios agnatos, vel cognatos nec non monasteria, & alia filiationes nuncupata, etiã eis subiecta visitandi, aut infirmationis causa, alioue prætextu a monasterijs exire, & per sæculariũ personarum domos discurrere, & vagari, quo veluti colore eximiũ quoq; honestatis, & pudicitiæ decus, in discri men cõmittunt. Vnde nos malo huic pro nostro pastoralis officij debito salubriter occurrere volentes, inhærentes ẽt decreto sacri Concilij Tridentini de clausura monialium disponenti, ac alijs nostris literis sup hmõdi clausura editis adijciẽtes, volumus, sancimus, & ordinamus, nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumve monialiũ, ẽt Cartusien. Cistercien. Sancti Benedicti, & mendicantiũ, & quorumcunq; aliorum ordinum ẽt militiarũ, ac statuum, graduũ, conditionum, dignitatum, ac præeminentiarũ existentiũ, ẽt a Regia, vel Illustri prosapia ortarum, de cætero ẽt infirmitatis, seu aliorum monasteriorũ, ẽt, eis subiectorum, aut domorum parentum, aliorũve consanguineorum visitandorum, aliave occasione, & prætextu, nisi ex causa magni incendij, uel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ, quæ tamen infirmitas præter alios ordinum superiores, quib. cura monasteriorũ incumberet, ẽt per episcopum, seu alium loci ordinariũ, ẽt si prędicta monasteria ab episcoporum, & ordinariorũ iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, à monasterijs pręfatis exire, sed nec in prędictis casib. extra illa nisi ad necessarium tẽpus stare licere. Aliter autẽ quàm ut pręfertur egredientes, seu licentiã exeundi quomodocunq; concedentes, necnon comitãtes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas, aut sęculares, vel ecclesiasticas, consanguineas, uel non, excõicationis maioris latę sententię uinculo statim eo ipso absq; alia declaratione subiacere, a quo p̃terquã a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolui nequeãt. Et insuper tã egressas, quam Pręsidentes, & alios superiores prędictos eis licentiam hmõdi concedentes, dignitatibus, officijs, & admiuistrationibus per eas, & eos nunc obtentis priuamus, & illas, & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles, nec non licentias, & facultates, seu indulta, & priuilegia exeundi a monasterijs, & extra illa standi a nobis, seu alio Romano Pontifice prędecessore nostro, ac sedis Apostolicę Nuntijs, & legatis, etiam de latere, ac maiore Pœnitentiario, aut ordinum prędictorum superiorib. alijsque personis sub quibuscunque teuoribus, & formis, ac cum quibusuis restitutiuis pręseruatiuis, mentis attestatiuis etiã nouam gratiam & datam concedentibus, alijsq; efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritãtibusq; & alijs decretis in genere, uel in specie, ẽt motu proprio, & ex certa scientia, deq; Apostolicę potestatis plenitudine, etiã Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, nec non Sanctę Romanę Ecclesię Cardinalium intuitu, & contẽplatione, ac instãtia, vel alias quomodolibet cõcessas (quę prorsus abole-

abolemus) ac literas desuper confectas, & in posterũ concedendas, & cõficiendas nullas, & inualidas, nulliusque roboris, & momenti fore, nec las habentibus, & habituris suffragari posse, & ita quoscunque Iudices, & commissarios quauis authoritate fungẽtes, sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his a quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentati, decernimus. Mandantes vniuersis, & singulis venerabilib. fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopi, Episcopis, & alijs locorũ ordinarijs in virtute sanctæ obedientiæ, & sub obtestatione diuini Iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per se, vel alium, seu alios præsentes literas in Ciuitatibus, & diœcesibus proprijs, quodlibet anno publicent, oĩaque in illis contenta; necnon præfatum decretũ ipsius Concilij, quod incipit Bonifacij octaui, diligẽter & inuiolabiliter sub censuris ecclesiasticis, alijsque præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis obseruent, & obseruari faciant, & procurent, contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, ẽt alijs pęnis, authoritate nostra appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habẽdis seruatis processibus, pęnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando interdictum ecclesiasticum apponendo, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Non obstantibus præmissis.

De monialibus, an ex alijs causis iustis præter tres contentas in prædicta Constit. Pij V. possint a monasterijs exire post Nauar. in c. statuimus 19.q.3. commentario quarto de regularibus sub nu. 47. vbi hanc extrauag. declarat. latè differit Ioan. Guttierez lib. 1. cano. q. cap. 14. & Emanuel. Rodericus in libro quæst. regular. tom. 1. q. 49. art. 3. & 5.

Aduertendum tamen est, quod contra loquentes cum monialibus nulla adest censura, & pœna imposita a iure communi, sed tantum per edicta ordinariorum locorum, & episcopi per eorum statuta solent fulminare excommunicationẽ, inquit Abb. in c. monasteria, de vi. & hon. cleric. vbi est tex. contra frequentantes monasteria monialium, & quantum ad regulares attinet, non possunt hodie loqui cum monialibus per decretum Sacræ congregationis tenoris sequentis.

DECRETVM, QVO RELIGIOSI AD MONIALIVM Monasteria, cuiuscunque Ordinis accedere prohibentur, nouissime reformatum.

ILlustrissimi, & Reuerendissimi D. Cardinales, Sacræ Regularium Congregationi Præfati ad occurrendũ scãdalis, quę cõtigere possunt, alijsq; iustis, & rõnalib. causis aĩum pie mouentib. de speciali, & expresso mandato S.D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papa V. viuæ vocis oraculo eis facto, decreuerunt, & mãdauerunt, nulli post hac religioso, cuiuscunq; ordinis, gradus, qualitatis, & dignitatis existat (superiore cui monasterij, seu domus cura incumbit, visitatore, vel visitatoribus cõfessarioque ordinario

dinario,& extraordinario,cum ad tempus deputabitur duntaxat exceptis(licere absq; licentia expressa eiusdẽ Sacrę Congregationis accedere ad Monasteria,seu domus quarumcumq; Monialium,vel seruorũ,siue sui,siue alterius cuiusuis ordinis,ad colloquendum,siue tractandum cũ eis.Quod si aliquando mandato sui superioris aliquos religiosos ad prędicandum Verbum Dei,vel ad celebrandas missas in ipsarum monialium,seu sororum ecclesijs,siue oratorijs exteriorib. siue extra claustra existentibus mitti contigerit,prohibuerunt ne dicti Religiosi vllo quęsito colore,moniales,sorores,aut quamlibet aliam personam,intra clausuram degentes alloqui possint. Confessarijs autem similiter interdixerũt;ne in ędibus monasterij,seu domus,vel monasterio,seu domui monialium,aut sororum contiguis pernoctent aut alios pernoctare faciãt, vel alias secum retineant; neue extra tempora generalium confessionũ quib. soli tantum confessario, refectionem diurnam accipere vix permittitur, & tunc demum videlicet cum sua habitatio, aut virorum domus,vel monasterium in quo degit,a monialium, seu sororum monasterio,vel domo nimium distat(nisi tamen,& eo casu contrarium specialiter constitutum sit)ibi nullo modo comedant,reficiantur, aut cibum sumant.Quę omnia & singula sub pœnis priuationis officiorum ac vocis actiuę,& passiuę ipso facto,incurren. alijsq; eiusdem Cõgregationis arbitrio,præceperunt inuiolabiliter obseruari, iniungentes cunctis RR. Patrib.Generalibus,Prouincialibus & alijs quorumuis monasticorũ,& mendicantium ac non mendicantium ordinum,& cõgregationũ superiorib. ad quos spectat,quatenus infra terminum vnius mẽsis,a die quo præsens decretum ipsis notificatum fuerit,computandi, debeant eiusdẽ decreti copiam,cum huiusmodi præcepto omnib. suorum ordinum,& Religionum monasterijs,domibus, & cõuentib.intimare & notificare, ac intimasse,& notificasse,ne vllã aliquãdo desuper ignorantiã in futurũ allegare,aut prætẽdere quoquo modo possint.Romæ Nonis maij 1590.

F.Michael Bonellus Card.Alex. Georgius Palearius Secr.

Romæ apud Paulum Baldum Impressorem Cameralem.1590.

Decretum hoc fuit extẽsum ẽt ad regulares S. Ioãnis Hierosolymitani,aut Sacra Cõgregatio scripsit Vicario Neap.sunt enim verè religiosi vouentes tria substãtialia vota, Castitatis, Paupertatis,& Obediẽtiæ,iux. tradita per Nau.in cons.2.nu.2.& 3.de conu.coniug. ac gaudent priuilegio clericali,nẽpe canonis,fori, immunitatis vt p Emanuel. Roderi.tomo.1.q.regularium q.1.art.6.dũ tractat vtrum professi in ordinibus militarib. sint religiosi, vbi refert ꝙ prædicti habẽt ex priuilegio pontificio, vt non cõprehendantur sub iure aliquo religiosorum quantum ad odia & rigores,ex Petr.de Aragon.2.2.q.88.art.11. ad vlt.& faciunt dicta per Abb.in rubr.de regularib. & quoad eos põt dici fauorabile hoc decretum,qa qñ agitur de euitando animarum periculo etiam in pœnalibus & odiosis admittitur extensio, Panor.in ca.ex tenore nu.6.qui filij sint legit.Crauet.de antiquit.tempor.par.4.sect. Videamus num.10. Rota.

Rom.

Rom.in decis.diuers.vol.2.decis.29.num.10.& dixi supra in verbo casus reseruati,nu.3.fol.138.

Dubitari posset, An regulares adeuntes monasteria monialium absque Episcopi licentia incidant in pœnam excommunicationis,quam Episcopus suo edicto proposuit. Respõdetur,quod non,si Regulares habent ex priuilegio non posse ab Episcopis excommunicari,& aliàs sic excommunicati, non possint absolui a suis Superioribus,sed ab Episcopo, qui sibi hanc absolutionem reseruauit,& ita Sacram Congregationem respondisse die 9.Aprilis 1587. ex Capuccino in Compend. Mendic.refert Roderi.tomo.1.quæst.regul,q,45.art.2.in fine.

Hinc tangenda veniunt duo quæsita,sed remissiue,quorum alterum est. An Episcopi possint declarare excommunicatos a iure,vel Apostolicis constitutionibus regulares exemptos habentes priuilegium,vt excõmunicari & suspendi non possint.Pro cuius resolutione vide tex.in clemen.1.& Ibi Card.Zabar.nu.24.& Panor.nu.92.de priuil.Felin.in c.non põt sub nu.2.de sent.& re iud.& Henric.in Sum.lib.7.de indulgent.cap.25.sub §.7. Et quid si per edictum sub excommunicationis pęna prohibiti essent certum peccatum committere, quod publice perpetrassent, an Episcopus possit eos excommunicatos denunciare,videndus est Nauar.in cons.2.de sent.excomm.in nou. Alterum est quæsitum, An statutum Episcopi excommunicans accedentes ad monasteria moniatium intra diœcesim existentium,sed exempta,& subdita regularibus,valeãt, ligentq; tam subditos,quam non subditos ad illa accedentes. Ad quod videndi sunt Gemin.Ancharan.& Franc.in c.vnico, de statu regul.in 6. Henric.in tract.de Synodo Episc.par.3.art.1. conclu.13.nu.40. examinat Iason.in consi.83. nu.6.vol.1. & declarat.à Rolan. Valle in cons.33.sub nu.46.vol.3.ac faciunt dicta per Syluestr.in verbo Excom.4.num.12. & seq. Quo vero ad licentiam petendam, quo ad huiusmodi monasteria exempta, refertur Sacram Congregationem censuisse facultatem concedendi licẽtiam ad colloquium cum monialib.Regularibus subiectis, spectare ad ipsos Superiores Regulares, nisi esset consuetudo legitime præscripta,vt huiusmodi licentiæ,etiam quoad monasteria, quæ regularibus subsunt,ab Episcopo tantum,vel ab Episcopo,& Superiore regulari coniunctiue obtinerentur,tunc enim consuetudinem esse obseruãdam,& Neapoli obseruatur,vt accedentes ad monasteria etiam exempta petant licentiam a Vicario monialium.

Sed an liceat Episcopo licentiam dare,matri,sororibus,& consanguineis monasterium ingrediendi causa visitandi filiam, vel sorores, quæ graui aliqua infirmitate detinerentur. Respondetur negatiue,etiam si essent in mortis periculo,& minus quando filiæ, aut aliæ professionem emitterent,vel habitum susciperent religionis ex declaratione Sacrę Cõgregationis,quam recenset Roderic.tomo.1.quæst.reg.q.46.art.11.

Quantum vero attinet ad reformationem monialium extant infrascriptæ ordinationes tenoris sequentis.

ORDI-

ORDINATIONES QVAEDAM PER ILLVSTRISSIMOS & Reuerendissimos DD. Cardinales, super Congregatione Regularium deputatos datę Reuerend. Dominis Visitatoribus Apostolicis Monasteriorum Sanctimonialium Ciuitatum Neap. & Salerni. sub die 2. Iunij. 1589. Et per eosdem Illustrissimos DD. Cardinales reformatæ, & modificatæ, sub die 12, Iulij. 1592. vt eas perpetuo obseruari, & custodiri mandent, & operentur, &c.

IN quolibet Monasterio non habeantur, nec permittantur plures Crates ferreæ, seu fenestrę collocutoriæ, quam vna, aut ad summum duę.

2 Hæ nullo modo in ecclesiis sint, sed extra eas tantum.

3 In monasterijs verò, in quibus hactenus laminarum vsus non est introductus, in fenestris collocutorijs ponantur binæ crates ferreæ introrsus altera, altera extrorsus, & distanter ab inuicem saltem per spacium duorum palmorum, vel tutius crassitudinis muri, necnon spissæ seu strictę adeo, vt nec puellæ manus per foramina transmitti possit, Inque exteriori crate figantur claui ferrei, eminentes, & acuti, ita vt locutoris facies illis nequeant adhærere, & colloquentium verba exaudiri valeant.

4 In fenestellis Confessionalibus configantur etiam laminæ ferreæ, scilicet cum minutis foraminibus, è quibus, nec ipsæ moniales cernere, vel spectare quempiam, nec a quopiā vllo modo cerni, aut spectari possint.

5 Fenestella vnde Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum percipiant, alta sit dimidiato palmo, lata vero integro, quæ binis foriculis totidemque seris, & clauibus alternis intrinsecus occludantur.

6 Tam in ingressu, seu in habitu regulari suscipiendo, quam in professione emittenda velo suscipiendo, vel consecratione monialium, in quibus monasterijs Ordinis, vel regulæ S. Benedicti mos est, vt consecretur, fas ne sit eis munera, xenia, dona vel aliud quidlibet singularibus, vel particularibus monialibus dare, vel erogare, sed quicquid a cognatis, vel affinibus donatur, vel offertur, id vniuersum tribuatur, & referatur in cōmune, nec lauta, aut sumptuosa, siue luculenta conuiuia fiant, aut permittantur; sed sobria tantum, quæ sacras virgines deceat, spiritus corporisque recreatio concedatur.

7 In quouis monasterio eligatur quotannis magistra Nouitiarum, cui vni curæ sit illas instituere, nec eidem curæ siue illis instituendis matertere, seu Amitæ, vel quæuis aliæ, etiam qualibet cognatione coniunctę, se immisceant vllo pacto.

8 Ad ianuam monasterij, vestibulū sit binis foribus munitum, in quod moniales nunquā intrent, dum fores exteriores, vel apertę sint, vel mox aperiendæ, ne inde vnquam moniales spectare, aut spectari possint.

9 Collocutorium interius locus sit seris occlusus, in quem nulla monialium ingrediatur nisi vocata, & à sua superiore venia ei data, ibique auscultatrices huic muneri designatæ semper intersint, & assistant: Quæ quicquid dicatur audire debent, nisi futurus sermo secretum expostularet, quo casu, de Abbatissæ, siue Priorissę licentia proprinquioribus consanguineis, remotis arbitris, permitti posset.

10 Non

10 Non ſcribãt literas iniuſſu Superioris, ſcilicet, Abbatiſſę, ſiue Prioriſſæ nec dent, neuè ad eas miſſas recipiãt, niſi ante ab eiſdẽ fuerint perlectæ.

11 Presbyteris, Cõfeſſarijs ab Abbatiſſis, Prioriſſis, vel alijs Præfectis, monaſteriorum, ſtatuatur æqua, & idonea eleemoſyna ſiue, puiſio, quę ære cõi monaſterij perſoluatur, ijs autem viciſſitudo munerum quãtumuis exigui valoris, quæ ſibi cum monialibus poſſint intercedere omnino interdicta ſit, ſub pœna perpetuæ ſuſpẽſionis ab audiẽdi, tã illarum, quàm quorumuis aliorum confeſſionibus, in quam ipſo facto incurrant.

12 Nulla monialis, vel Conuerſa, dona, munera, & pecuniam, aut aliud quidpiam, etiam charitatis, aut pietatis, vel eleemoſynæ nomine, ſiue intuitu, cuicunque perſonæ, tribuat, donet, aut largiatur, ſed ſi ex aliqua iuſta, vel rationabili cauſa aliquod dandum, vel tribuendum viſum fuerit, id à Præfecta, ſeu Superiori monaſterij, & re communi fiat.

13 Præſertim vero caueatur, ne qua monialis, vel Conuerſa quicquam ex bonis monaſterij det, aut donet, nec ex eis quidem, quæ in vſum ſuũ aſſignantur, niſi de licentia Abbatiſſæ.

14 Neque vllius generis bellaria, edulia, eſculenta, ientacula, offellas, confectiones, & ſi rupata, vel alia ſimilia quæcumq; conficiant, aut coquãt, vt illa venditent, donent, aut largiantur, niſi de licentia Abbatiſſæ, & de rebus modicæ impenſæ, & in conſanguineos tantum.

15 Moniales, officiales monaſterij, in ſuis muneribus obeundis nihil niſi de re, & pecunia monaſterij expendant.

16 Denuntietur cunctis Sanctimonialibus cuiuſcumque ordinis, Religioſas profeſſas, quæ teſtamentum faciunt, vel de rebus ſibi in vſum aſſignatis diſponunt, mori & decedere proprietarias, illaſque cenſuris, & pęnis a ſacris Canonibus, regulis, ac ordinum, & monaſteriorum Conſtitutionibus, atque alijs ordinationibus contra proprietarios æditis, & promulgatis ſubiacere, ac obſtrictas eſſe. Itemque contractus, & inſtrumenta, in quibus moniales ab eorum monaſterio emunt annuos redditus, quoad ipſæ vixerint, vel etiam vt poſt ipſarum obitum alia ſuccedat, & ſimilia nullius ſunt roboris, vel momenti ſed irrita, & inania, ac proinde ijs defunctis cuncta omnino monaſterio incorporentur, cui ſunt redditus huiuſmodi acquiſiti.

17 In quouis monaſterio ſit infirmaria cõis, & vbi non fuerit, a Superioribus, extrui vel fieri q̃ primum curetur, ẽt ſi res poſtulat, ſub cenſuris, & pœnis eis bene viſis; in eam aũt recipere teneantur, in virtute ſanctę obedientiæ, oẽs moniales, & Conuerſas, tam Profeſſas, q̃ Nouitias ægrotas, quib. opus ſit medico, nec medicus quampiam ſecundo inuiſat nec inuiſere permittatur a Præfecta monaſterij, neq; medicinã præſcribat extra infirmariam, ſub pœna excommunicationis. Neq; ẽt extra illam cõfeſſarij monialium deputati cuiuſuis audiãt confeſſionẽ, ſub ſuſpẽſionis ab illarum, & aliorum quorumuis confeſſionib. audiendis, in q̃ ipſo facto incurrant. Si tñ aliqua monaſteria ob anguſtiam loci, aut ob nimiã paupertatem, non poſſent ita ſtatim extruere infirmariã, Ordinarius ſiue Superior viſitet monaſterium, & illis præſcribat certum locum, &

aſſignet

assignet spacium temporis intra quod omnino debeat exequi, & quo ad impensam necessariam pro fabrica videat idem ordinarius, vt per eleemosynas, aut per alios sibi beneuisos modos ei prouideatur, & quam primum de his quæ egerint, Congregationem certiorem faciant.

18 AEgrotantibus autem, & Infirmis, in Infirmaria decumbentibus, ex ea pecunia, quæ in eam causam, vt infra, assignabitur, suppeditentur oẽs sumptus, & expensæ pro victu, alimentis, lectulis, & medicinis, & alijs rebus necessarijs ad illarum morbos curãdos, ac valetudinẽ consequẽdã.

19 In ea verò nulla audeat aliunde particulares sumptus sibi facere: quo circa visitatores, & exinde Superiores in monasterijs, in quib. huiusmodi subuentiones non ponuntur in communi deposito, assignabũt huiusmodi infirmariæ communi redditus sufficientes tam ex communi mẽsa monasterij, quam ex assignatis rebus, censibus, & bonis ad singularũ, seu particularium monialium vsum, siue sustentationem pro ea rata tamen, quæ eis videbitur huic negotio satis esse.

20 Eligatur aũt monialis, solicitudine, sedulitate, & charitate præstãs, quæ ægrotantiũ sororum cum omni studio, & pietate curã gerat, fideliterq; pecuniam sibi commissam administret, cuius rationẽ reddere teneatur.

21 Etetiam constituantur tot Moniales conuersæ auxiliares, quot videbuntur ei muneri satis esse.

22 Nulla audeat accedere ad Infirmariam tanquam ægrotans, vel infirma, nisi febri, vel alio morbo laboret, quam ibi curare oporteat de consilio medici qui ad restitutionem expensarum in foro conscientiæ teneatur, si cui huiusmodi consilium dederit, vbi opus non erit.

23 Omnes fenestræ, vel foramina, quæ fuerint in claustorum parietibus, è quibus moniales foras spectari possint, omnino occludantur, permissis solis fenestris aliquibus ad lumen excipiendum necessarijs, quæ tamen talia sint ne inde vllo modo prospici, aut prospicere queant.

24 Monialibus, & earum ecclesijs, non permittatur cantus figuratus, sed tantum firmus, ac præterea, etiam ex omnibus monasterijs omnia instrumenta musica (exceptis organis, quæ in exteriore ecclesia permittũtur) tollantur.

25 Solæ moniales officium diuinum in suis ecclesijs celebrent, ita vt nulla regularis, vel sæcularis, aut alia quælibet laica persona, ad id quomodolibet se ingerat, sed tantum Sacerdotes, & Clerici deputati, vel deputandi ab Ordinario, siue Superiore, pro celebrandis missis, in die solemnitatis monasterij, ad ea sua munera obeunda, quæ sint ex vsu necessario ecclesiæ cuiusmodi sunt missæ celebratio, benedictiones, & his similia, quæ per moniales expediri non possunt, accedant.

26 Nulla monialis, vel Conuersa, vel quæuis alia persona, etiam quę non sit de monasterio, audeat alias priuatas sibi missas celebrari facere in ecclesijs monasteriorum monialiũm, præter eas, quæ a Cappellanis deputatis communibus impensis monasterij celebrandę sunt.

27 Quia vero in quibusdam monasterijs quã plurimę Missę quæ magnũ Sacerdotum numerũ requirunt, celebrari debent ex testamẽtis, vel reli

ctis, & alijs dispositionibus, & nihilominus ob defectum cappellanorū, aut monasteriorum paupertate, vel alia de causa omittuntur, vel omitti oportet; mandatur Dominis visitatoribus, & successiue Ordinarijs, & Superioribus vt ei rei opportune prouideant, iuxta Decreta Sacrosancti generalis Concil. Trid. & Prouincialis Synodi Neap. aut alia meliori ratione consulentes, ac referant huic Sanctæ Sedi.

28 Nulla monialis, vel conuersa cum aliquo Aduocato, Procuratore, Sollicitatore, Exactore, alioque negotiorum Gestore quodcunque negotium, causam, vel litem pertractet, nisi cum solis ijs, qui pro communibus negocijs, causis, & litibus monasterij procurandis, & defendēdis deputati sunt, et de licentia Præfectæ eiusdem monasterij.

29 Vectores, qui vinum pro vsu monasterij; vel etiam aquam Balneorum pro Infirmis conuehunt, monasterium ingredi nisi interdiu nullatenus permittantur.

30 Ad conficiendum Panem, vel etiam ad cernendam farinam nemo in monasterium intret, quod si alia de causa necessaria, et vrgenti intrauerit, istiusmodi operam ne præstet.

31 Abijciantur è monasterijs omnes Catelli.

32 Collocutoria exteriora fores ne habeant, quæ possint occludi, sed omnia pateant.

33 Ianitrices, et quæ Sacristiæ curam habent, et Comitatrices, quæ ingressos comitantur, quadraginta annis: non paucioribus natæ sint.

34 Comitatrices, confessarios, Medicos, Chirurges, et alios, qui ex necessitate intra claustra pro tempore admitti oportet, vbi ingressi fuerint, semper comitentur.

35 Omnino assignetur confessarius extraordinarius iuxta decretum sacri generalis Concilij Tridentini, quem quæuis monialis adire teneatur, cui tamen liberum sit illi sua peccata confiteri, vel non confiteri.

36 Ne quicquam commodato accipiant pro ipsarum ecclesiis, vel Oratorijs ordinandis, sed proprio sint ornatu contentæ, quem nec alijs commodent.

37 Omnes conuersæ rei communi monasterij inseruiant, conuersæ autē particulares nulli monialium concedantur, quæ iam concessæ sunt in communitatem redigantur, sed si qua, vel propter infirmitatem, morbum, aut senectutem, particulari ministerio indigeat, Abbatissa, vel Præfecta monasterij, ex eisdem Conuersis communibus vnam, pluresve assignet, prout opus fuerit, ad nutum tamen ipsius reuocabiles, et ex industria, aliam; vel alias vicissim ad tempus subštituat, vt necessitati vniuscuiusque sit consultum, et priuato seruitio nequaquam illarum quæpiam addicta, seu assignata sit, aut addici possit.

38 In conuersas non recipiantur in quoquo monasterio plures tertia parte aliarum monialium, vel ad summum non nisi duæ ad rationem quinque monialium, vbi vero consuetudo est, vt ea proportio non expleatur sed minor sit numerus conuersarum, ea, vtpote laudabilior obseruetur.

39 Famulę seculares, quę in monasterijs pro illorū seruitio et ministerio degunt

degunt, omnino dimittantur, nec habitum suscipiant, nisi prius extra monasterium dimissę ab Ordinarijs illarum voluntas fuerit explorata iuxta prędicti Sacri Concilij Tridentini Decretum, quod tamē fiat omnino gratis, neque sint supra numerum proxime definitum.

40 Tam moniales, quam Conuersę, suam quęque cellam habeāt, nec in vna plures commorentur, neque vna cum alia, seorsum quęlibet in suo lectulo dormiat, seu quiescat.

41 Non recipiatur monialis, vel conuersa in quoduis monasterium, nisi in eo singulę, singulis monialibus, & Conuersis propriè cellę, quę siue ex muro, vel cemento, siue ex tabulis, siue ex tela in communi Dormitorio distinguuntur, assignatę sint: & actu eas inhabitent, & vacua super sit propria cella pro recipienda in monialem, vel conuersam.

42 Visitatores numerum monialium, ac etiam conuersarum iuxta supra dictam rationem in quolibet monasterio, certum definiant, ex facultatibus & redditibus quę a monasterio in communi possidentur, & ex consuetis eleemosynis statuentes, in monasterijs Ciuitatis Neapolitanę pro singulis monialibus annuatim quinquagenos ducatos, quadragenos autem pro singulis conuersis, quę tamen pręscriptam portionem non excedant.

43 Verum vbi monasterium aliquas in moniales supra numerum definitum recipere voluerit, id quidem conceditur si fuerint cellę pro eis; Vel aliud ex prędictis non obstiterit, & in dotem pręterea, vel eleemosynam à singulis assignetur, pręsens pecunia, ex qua saltem possit emi annuus reditus ducatorum sexaginta sex illius monetę in absolutum monasterij commodum, & vtilitatem conuertendus & in alienabilibis, ac perpetuo retinendus. In monasteriis vero Salernitane Ciuitatis (obseruatis cōditionibus, cęteris iam dictis) Domini Visitatores taxeant certam annuam quantitatem redditum pro loci, & personarum qualitate.

44 Nulla vnquam recipiatur in monialem, nisi prius parentes, fratres, vel ij ad quos eius cura spectat, promptam, habuerint vniuersam pecuniā pro dote, vel eleemosyna consueta, ex qua puellę nomine annuus redditus ematur. Accedente monasterij consensu, cui huiusmodi redditus alimentorum causa vsque ad professionis diem cędat, ea vero sequuta, successionis iure integer acquiretur.

45 Cum vero regularis viuēdi ratio, & optimi instituti, & tuta via qua ad omnē pfectionis gradū ascenditur, sit vita cōis, nihilq; proprij possidere, nec pecuniam tractare, ne eā quidem, quę in vsum cuiusq; conceditur, districte pcipitur, & mādatur, vt si quę moniales huiusmodi sanctā & regularem viuendi rationē elegerint, & oīa bona, redditusve quouis modo ad vsum concessa, vel reseruata a se abdicauerint, & monasterio cesserint, Abbatissa, Priorissa, vel alię Prefectę monasteriorum renunciationē huiusmodi recipere oīo teneantur, & ex monasterij bonis, redditibus seu introitib. in his, quę ad victū, & vestitū, & reliq̄ vitę sustentationē pertinent, illis pręcipuē prouidere, & ita opportune oīa subministrare, vt nulla re indigere permittatur. Si quis autem, vel si qua intra, vel ex

tra monasterium talem diu viuẽdi vsum dicto, vel facto, nutu, vel signo exturbare, reprehendere, aut quouis modo impedire, maligno spiritu instigante, præsumpserit, Superiores in eum, eamue maledictionem æternam, & excommunicationis sentẽtiam, etiam ipso facto incurrendam comminari, & infligere possint. Quinimo omnibus dictorum monasteriorum Superioribus & Prefectis in Domino iniungatur, vt prædictarũ monialium piè & Religiosè viuentium singularem curam gerant, vtpote, quę sub speciali protectione Sanctę Sedis Apostolicę, & nostræ Congregationis existunt, & vt hæc tuta viuendi ratio, dante Domino, amplificetur de cætero in prędictis monasterijs, Nulla ingressura monasteriũ, recipiatur, aut admittatur aliquo modo in monialem, vel Conuersam, nisi promiserit cõis vitæ institutum prædictum amplecti, & iuxta illud perpetuò viuere, vbi verò ingressa fuerit, vna cum alijs monialibus eiusdẽ instituti, & obseruantiæ adiungatur, & cum eis viuat: Confessarij etiam sedulo hortentur, ac moneant moniales, vt prædictum communis vitæ institutum, & tutam Deo seruiendi viam sequantur.

46 In monasterijs, in quibus similiter retinentur hactenus prouisiones, & subuentiones, & non omnia in communi conferuntur, concedatur licentia accipiendi aliquam subuentionum, de manibus tamen Abbatissę, seu Præfectę monasterij, siue Depositariæ, ad nutum tamen Abbatissæ, siue Præfectæ prædictæ pro suis religiosis necessitatibus, quæ vero supersunt, Abbatissa erogare teneatur in communes vsus monasterij, ac Ordinarij, siue Superiores monasterii quotannis exigant rationẽ a Depositaria, & Abbatissa, seu Præfecta prædictis de huiusmodi prouisionibus, subuentionibus, & depositis, & in eas transgredientes grauiter animaduertant.

47 Vt autem ad Dei gloriam, et monialium in Domino profectum, et animarum salutem supradictæ ordinationes debita deuotione, et reuerẽtia suscipiantur, Vniuersis, et singulis Reuerendis Abbatissis, Priorissis, ac aliis Prefectis, et Superioribus Monasteriorum, ac monialibus, & Cõuersis, in virtute sanctæ obediẽtiæ, ac sub priuationis officiorum, & perpetuæ inhabilitatis, ac vocis actiuæ et passiuæ, atque alijs censuris ecclesiasticis et pœnis, etiam ipso facto incurrendis respectiue (in casibus tantum a Congregatione præscribendis quoad censuras, scilicet) ac aliàs iuxta facultates dictis Dominis Visitatoribus concessas districtè precipitur, et mandatur, vt omnia, et singula in eisdem ordinationibus contenta, obseruent, et exequantur, ac obseruari, et exequi faciant.

41 Præterea Dominus Ordinarius Neapolitanus, eiusq; Vicarius, et Officiales in spiritualib. Generales, et p̃dicti Dñi Visitatores Apostolici necnõ, es alij Superiores Regulares, ad quos Monasteriorum cura quomodolibet spectat, studeant, vt hęc oĩa, inuiolabiliter obseruẽtur. Transgrediẽtes vero p̃dictis censuris ecclesiasticis, et pœnis ẽt inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis, ac alijs, p̱ut eis videbitur, iuris et facti remedijs opportunis exerceant, et castigent, cũ facultate declarandi Abbatissas, Priorissas, et alias p̃fatas culpabiles repertas incurrisse in pœnas

nas etiam priuationis officiorum,& inhabilitatis ad ea,atque illas sic declaratas deponendi,& puniendi,ac alias idoneas illarum loco subrogādi,& sufficiendi, quæ regularis disciplinæ zelo accensę huic reformationi inuigilare possint,& velint.

49 E monasterijs Sanctæ Mariæ Angelorum,Sanctæ Mariæ Consolationis,Sancti Antonij de Padua, & Sanctæ Marię Magdalenę Neapolitanę Ciuitatis emittantur omnes, & quæcunque puellæ, atque seculares mulieres, quę educationis, vel alia quauis causa in eis morantur. Non obstantibus quibuscunque.

50 In monasterio Sanctæ Mariæ Angelorū, Sanctæ Mariæ Consolationis,& Sanctæ Antonij de Padua, nulla de cætero admittatur in monialem,vel Conuersam, nec Religionis habitum suscipiat,sub pœna priuationis,ipso facto, officiorum, & vocis actiuæ,& passiuæ, tam per Abbatissam,quam per Discretas,quæ huic rei authoritatē, vel assensum præbent,incurrenda. Ac insuper illius receptio, & professio inde sequuta irrita sit,& inanis,ac nullius sit roboris, vel momenti,sed & quæ de facto imposterum iam recepta fuerit,de monasterijs eijciatur.

51 Idem quoque obseruetur in monasterio Sanctæ Mariæ Magdalenę, cum propter loci insalubritatem, & alias iustas ac rationabiles causas, Dominus Visitatoribus datum fuerit in mandatis, vt ipsi, habita ratione redituum, tam communium, quam particularium, seu in proprios vsus assignatorum; tamē ex redditibus Conuentui, seu mensæ monialium tribuatur quantum videatur satis esse ad illarum congruam sustētationem, quod autem superest futuro monasterio extruendo reseruetur. Datum Romę in sacra Congregatione super Regularibus instituta,habita Domi Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini Cardinalis S. Seuerin. Die 2. mensis Iulij 1589.

F. Michael Bonellus Card. Alex. Episc. Alban.

Georgius Calcarius Secr.

Romę,apud Paulum Bladum Impress. Cameralem,1592.

Sequuntur declarationes, quędam quorundam prędictorū capitum tenoris sequentis.

MDC. Die 2. Maij. Facta relatione Sanctiss. D. N. Decreuit. Ad primū & secundum vtcuret Illustriss. D. Card. Archieps decreta reformationis Apost. inuiolabiliter seruari, & executioni mandari, pręsertim quę de duplicib. cratis ferreis in c. 2. & quę de vita cōi in 45. & 46. disponūntur,hoc addito,vt moniales teneantur prestationes omnes ipsi assignatas,superiorib. fideliter notificare, & consignare in certo libro notādas, & per cōes officiales monasterij exigendas ad hoc vt in vsum ipsarum monialium, pro singularum religiosis necessitatib. de mandato Abbatisse, seu alterius superioris per ministros publicos,& communes monasterij in totum, vel pro parte, vt opus erit quotannis erogentur.

Ad Tertium prouisum.

Ad Quartum vnicuique Monasterio vnicus tantum Confessarius ordinarius assignetur, sed per annum ter, aut quater alius extra ordinem ad præscriptum Sacri Concilij Tridentini offeratur.

Alex. Cardinalis Floren. Locus Sigilli,

Bernardinus Episcopus Auersanus Secret.

ILLVSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO SIgnor mio osseruandissimo.

NOstro Signor istesso ha voluto vedere, & essaminare le scritture mãdate da V.S. Illustriss. e date a nome delle Monache sopra l'osseruãza de' Decreti della riforma de' Monasterij di cotesta Città; Et essendo assai chiari li Capitoli 45. & 46. dell'Ordinationi generali, Sua Sãtità vuole, che s'osseruino, come cantano, nè si aggiunga obligo doue non è. E circa la difficoltà, che consiste intorno l'vltimo Decreto fatto alli 6. di Maggio 1600. come s'habbia da pratticare. Sua Beatitudine hà ordinato si dichiari a V.S. Illustriss. che sia lecito all'Abbadessa, e Superiora ciascuno Monasterio di permettere alle Monache, che possa ciascuna di esse spendere qualche cosa delle souuentioni, che li vengono date senza passare per le mani de ministri communi de Monasterij, e senz'obligo d'hauerne a rendere altro conto, come saria a ragione di vn scudo il mese per seruitij minuti, pur che s'osserui nel resto il Decreto come stà. E ben che quanto alla vita commune non intende sua Santità, che le Monache professe prima della riforma, lequali non eleggono volontariamente siano astrette ad accettarla, come non le obliga meno il sudetto Capitolo 45. così commanda, che non si riceuano nell'auenire in modo alcuno Monache all'habito, nè alla professione, se non sotto la intiera riforma, & osseruanza della vita commune; e così in ciascuno de' suddetti casi V.S. Illustriss. si compiacerà ordinare che sia esseguita la Santa mente di sua Beatitudine, e le bacio humilmente la mano. Di Roma il dì 8. di Marzo 1602.

D.V.S. Illustrissima, e Reuerendissima.

Humiliss. Seruitore. Il Cardinale di Firenze.

SAnctissimus Dominus noster Clemens Papa viij. Ad tollenda dubia, & difficultates ortas sup executione, & obseruatione Capitulorũ 45. & 46. Constitutionum super regimine Monialiũ Ciuitatis Neapolitanę declarauit, ac decreuit Capitulum 45. obseruãdum fore totum, vt iacet in Monasterijs in quib. iã fuit introducta, acceptata a maiori parte monialium vita cõis; In alijs vero, in quib. retinentur hactenus prouisiones, & subuentiones in illa parte tñ in qua mãdatur, vt si q̃ moniales huiusmodi sanctã, & regularem viuendi rationẽ elegerint, & eorum bona a se abdicauerint, & monasterio cesserint, superior monasterij renunciationem huiusmodi recipere, & ex monasterij bonis in his, quæ ad victũ, & vestitum, ac reliq̃ vitæ sustentationẽ pertinent, illis prouidere teneãt, moniales vero, quę post easdem Constitutiones receptæ fuerint, vel in posterum

posterum admittentur in eisdem monasterijs,in quib.subuentiones retinentur,nullatenus inuitę cogantur ad vitam communem, sed teneantur obseruare Capitulum 49.cum declarationib. inde secutis sub die 9. Maij 1600.& 5. Martij præsentis anni 1602.Illæ autem moniales,quę in eisdem monasterijs reperiebantur professæ ante Constitutiones, quib. idē Capitulum 46. obseruare non placuerit, priuatæ sint omnino voce passiua,donec resipiscentes tam sanctum Institutum acceptauerint. Easdem porrò Constitutiones oēs innouans sua Sanctitas mandauit in cæteris omnib. obseruari,& executioni demandari. Romę.26.Iunij 1602.
Alex.Card.Floren. Locus Sigilli.

Hieronymus Agucchius Secret.

Declaratio quomodo sint soluendę eleemosynę pro Monialibus supra numerū recipiendis,& qn possint cōcedi,vel promitti loca in Monasterijs puellis habitum regularem suscipere volentibus.

QVemadmodum sacri olim Canones,& nouissime Sacrum generale Concilium Tridentinum summa ratione decreuit, vt in monasterijs,& domib. tā virorum,quam mulierum bona immobilia possidētib. vel non possidentib. is tantum numerus constituatur, ac in posterū conseruetur,qui vel ex redditibus proprijs monasteriorū,vel consuetis eleemosynis commodè possit sustentari, ita quoq; Sacra Congregatio S.R.E.Cardinalium,quę negotijs,ac consultationib. Episcoporum, & Regularium pręest, cui antiquius nihil est q̄ salutaria huiusmodi decreta debitę executioni demandari curare, sępius locorum Ordinarijs rescripsit,vt certum numerum in singulis monasterijs monialium,ēt curę Regularium,seu militarium subiectis, iuxta cuiusque monasterij facultates præscriberent,& si quæ supra statutum numerum reciperētur, duplicē eleemosynā adferre,& supra numerarium locum tenere deberent. Verum quia in dubium plerumq; venit,num supra numerarię pręd ictę, aliquib. ex numero in quolibet monasterio definito decedentib. in earum locum subrogari possent,aut deberent, Eadē Sacra Cōgregatio,quæ peculiariter super ea re sæpe numero rescripsit: prouidere volēs ne qs deinceps dubitationis locus relinquatur,huius generalis decreti tenore statuit,& declarat,moniales que supra numerū in quolibet monasterio constitutum,recipiuntur, in locum monialium decedentiū intra numerum,nequaq̄ subrogari,neq; impedimento esse, quin alię in locū earundē ex numero demortuarum recipi eo modo valeant,quo in singulis monasterijs moniales intra numerū possunt admitti, quinimmò easdem sic supra numerum receptas, supra numerarias semp quoad hoc remanere,etiā si in cęteris ab alijs nihil differant, sed illis in omnib. pares,& æquales iuxta cuiusque monasterij institutum esse debeant.

Decretū sacræ Cōgregatio nis.

Cōgruit tit de statu regul. in 6.

Declarat insuper eadem Sacra Congregatio duplici eleemosynæ nomine intelligi semper debere duplicatā summā eius,q̄ in receptione cuiusque

iusque monialis intra numerum in quolibet monasterio constitutū ero gari pro tempore consueuerit: ita tamen vt vbi summa, quæ confertur, minor est scutis ducentis, ibi saltem ratione duplicatæ eleemosynæ, sol uenda sint scuta quadringinta, & non minus.

Eadem quoque Sacra Congregatio districtè prohibet, ne loca per obitum monialium intra numerum decedentium pro tempore vacatura, cuiquam puellæ ad habitum regularem recipiendæ concedantur, neque promittantur nisi sequuta vera, & reali illorum vacatione, atque ita demum, & non antea de eis disponi ac in monialis demortuæ locū, promissionem, aut receptionem in capitulo seu quouis alio modo fieri iubet, dummodo tunc tēporis puella ipsa recipienda & ætatem habeat idoneam, & cæteras qualitates requisitas: quibus etiam præditas esse debere vult eas puellas, quæ supra numerum recipiendæ sunt iam tunc, cū eis loca vel promittuntur, vel dantur: si quid vero contra a quoquā fieri contigerit, irritum, & inane, ac nullius roboris, & momenti fore & esse decernit. Ac nihilominus Abbatissas, Priorissas, & alios quoscunq; monasteriorum superiores, qui cuiusuis puellę receptioni, vel admissioni, aut locorum vacaturorum promissioni, seu concessioni aduersus præsentis decreti dispositionem consenserint, priuationi vocis actiuæ, & passiuę, alijsque arbitrio eiusdem Congregationis infligendis pœnis obstrictos, & obnoxios fore declarat, saluis etiam semper, & in suo robore permanentibus alijs quibuscunque ipsius Congregationis decretis alias latis, præsenti decreto non contrarijs, præsertim circa monialium admissionem, & receptionem ad habitum, & professionem, & circa eleemosynarum depositionem, solutionem, & erogationem, in bona stabilia, quibus nullatenus derogare vult, & intendit. Romæ die 6. mensis Septembris MDCIIII.

Alex. Card.

Berlingerius Gypsius Secr.

Romæ ex Typographia Cameræ Apostolicæ MDCIIII.

MONTES PIETATIS.

Cōgruit titu. de vsuris.

PRAETER Summistas sciendum est, Montes Pietatis licitos esse, & contrarium prædicantes excommunicationis latæ sententiæ pęnam incurrere Leonis X. Constitutione caueri in bull. fol. 189. incip. Inter multiplices & infra.

Sacro approbante concilio declaramus, & diffinimus montes Pietatis antedictos per respublicas institutos, & authoritate Sedis Apostolicę hactenus probatos, & confirmatos, in quibus pro eorum impensis, & indemnitate aliquid moderatum, ad solas ministrorum impensas, & aliarum rerum ad illorum conseruationem (vt præfertur) pertinentium, p eorum indemnitate dum taxat vltra sortem absq; lucro eorundem mōtium, recipitur, neq; speciem mali pręferre, nec peccandi incentiuum p̄stare, neque vllo pacto improbari; quinimo meritorium esse, ac laudari

&

& probari, debere, tale mutuum minime vsurarium putari, licereque illorum pietatem, & misericordiam populis prædicare etiam cum indulgentijs a sancta Sede Apostolica eam ob causam concessis, & deinceps alios etiam similes montes cum Apostolicæ Sedis approbatione erigi posse. Multo tamen perfectius, multoque sanctius fore si omnino tales montes gratuiti constituerentur, hoc est, si illos erigentes, aliquos census assignarent, quibus si non omni saltem vel media ex parte huiusmodi motium ministrorum soluerentur impensæ, vt ad leuiorem æris soluendi portionem medio hoc pauperes grauari contingat, ad quos cum huiusmodi census assignatione, pro impensarum supportione erigẽdos, Christi fideles maioribus indulgentijs inuitandos esse decernimus, Omnes autem religiosos, & ecclesiasticas, ac seculares personas, qui contra præsentis declarationis, & sanctionis formam de cætero prædicare, seu disputare verbo vel scriptis ausi fuerint, excommunicationis latæ sententiæ penam priuilegio quocunque non obstante incurrere volumus. Nõ obstantibus, &c. Datum Romę in publica sessione in Lateranẽ, Sacrosancta Basilica solẽniter celebrata anno incarnationis Dominicę 1515. quarto nonas Maij Pont. nostri anno tertio.

Nauar. in Manna confess. Cap. 17. nu. 213. & Ioan. Lup. in repeti. c. nauiganti, commenrario, 3. §. 3. de vsuris fol. 117. & alij hanc constitutionẽ declarant, & extat tractatus Card. Caiet. de Monte Pietatis.

MVNERVM LARGITIO REGVLARIBVS VTRIVSQVE sexus interdicta.

PRAETER Summistas sciendũ est, quòd extat Cõstitutio S. D N. D. Clementis viij. de largitione munerum vtriusque sexus regularib. interdicta publicata Romæ die 2. Iulij 1594. tenoris sequentis. Cõgruit tit. desiatu mona. seu regula.

Religiosæ Congregationes, ab insigni sanctitate viris Spiritussancti afflatu institutæ, tantas Ecclesiæ Dei vtilitates omni tempore attulerunt, vt ad eas conseruandas, & instaurandas Romani Pontifices prędecessores nostri, magnam iure optimo diligentiam semper adhibuerint. Nam cum ea sit rerum humanarum conditio, & natura, vt etiam quæ optimè fundata, & constituta sunt partim hominum imbecillitate, & ad malũ ꝓcliuitate, & partim Dęmonis astutia, paulatim deficiant, ac in si cura ꝑ vigili sustentẽtur, in deterius prolabãtur: Iccirco Sũmorũ Põtificũ vigilantia, magnopere laborauit, vt Regulariũ ordinum disciplina, aut labefactata in pristinũ restitueretẽ, aut salutarib. Cõstitutionib. cõmunita, integra atq; incolumis permaneret. Quorũ nos vestigijs, ꝑ eodẽ officij munere insistere, & Pastoralem illorũ sollicitudinẽ (quantũ possumus) diuina adiutrice gratia. cupimus imitari. Quare ne muneribus, q̃ a plurib. Religiosę vitę professoribus, ex Christi patrimonio, quibusuis hominib. quamis ex causa sæpe tribuũtur grauia incõmoda, & mala, ẽt bonispecie existãt, ꝓcauere studẽtes, hac nostra ꝑpetuò valitura Cõstitutione vniuersis, & singulis cuiuscũq; ordinis mendicãtium, vel nõ mendicãtiũ bona immobilia, & reditus certos ex indulto Apostolico possidẽtium

tium, vel non possidentium, seu cuiusuis Congregationis Societatis, & instituti (non tamen Militię) Regularibus personis vtriuslibet sexus omnem, & quamcumque largitionem, & missionem munerū penitus interdicimus. Sub qua prohibitione comprehendi volumus omnia, & singula capitula, Conuentus, & Congregationes, tam singulorum Conuētuum, monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarū, domorum, & locorum, quam Prouincialia, aut Generalia cuiuslibet Prouinciæ, siue vniuersi Ordinis Societatis, aut instituti, eorumque vel earum Camerarios Commissarios, & quoscunque Officiales, & singulares personas. Ipsos etiam Ordinum Congregationum & Societatum huiusmodi Superiores quascunque dignitates obtinentes, etiam generales, & prouinciales, Magistros, Ministros, & quocunque nomine Præfectus, necnon Conuentuum, monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, domorum, & locorum quorumcumque Abbates, Priores, Præpositus, Præceptores, etiam maiores Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, priorissas, & alio quouis titulo Præsidentes, tam ipsis Regularibus, quam Locorum Ordinarijs, seu quibusuis Superioribus subiectas vtriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos, adeo, vt nemo vnquam eorum vel earum directè, vel indirectè palam vel occulte, tam communi, quam particulari, & proprio nomine ēt sub quouis Statuti, vel consuetudinis, seu verius corruptelæ, aut alio p̄textu, vel quacunque causa in Generali capitulo, aut alia Generali Congregatione re maturæ discussa vnanimi consensu omnium Superiorūque permissu causa approbata fuerit quicquam tale attentare valeat.

Id autem ita absolutè, & generatim vetitum intelligatur, vt neq; oīo fas sit quicquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus; siue eleemosynis, aut subsidijs certis, vel incertis ordinarijs, seu extraordinarijs, mēsæ, seu massæ communis, vel cuiusuis Fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, vt prefertur, administrantur, seu quę rationibus reddendis sunt obnoxia, quam ex pecunijs, etiam, quę a singulis quouis modo acquisitę in commune conferendæ omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune cōgregantur. Nec si forsan priuatim, & nominatim cuilibet Religioso, a suis Superioribus, vel à proprijs affinibus, p̄pinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel a pijs Christi fidelibus, ēt eleemosynæ aut charitatis, & illius proprie personæ intuitu attributę, seu quoquomodo per quemlibet religiosum suo monasterio, Domui, aut Loco acquisitæ, eique vt ad libitum de eis dispónat per Superiores concessæ fuerint. Præterquam leuiora esculēta, aut poculēta seu ad deuotionē, vel Religionē pertinentia munuscula cōi tantum, nunq̄ verò particulari nomine (vbi Superiori de consensu Conuētus videbitur) tradenda.

Sed huiusmodi missiones numerum ipsis Religiosis vtriuslibet sexus non solum per se, verum etiam per alios, tam directè, quam indirectè prohibitas, declaramus.

Neque vero quispiā ab hac generali prohibitione se excusare valeat,

etiam

etiam si munera miserit, cuius personæ laicæ, vel ecclesiasticæ cuiuscunque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis, & quauis non solum mundana, & Ducali, Regia, Imperiali, verum etiam Ecclesiastica, & Pōtificali aut alia maiori, etiam S.R.E. Cardinalatus dignitate fungenti, etiam proprio loci ordinario, ēt ex causa, & occasione benedictionis, vel susceptionis habitus Regularis, tonsuræ, aut professionis monialium, tā sibi subditarum, q̄ non subditarum, aut ipsi etiam proprio ordinis, vel Congregationis Protectori, Viceprotectori, Generali, vel Prouinciali, aut cuiusuis monasterij, Prioratus domus, aut cuiuslibet alterius loci Regularis Superiori, aut alio quocunque officio, munere, aut dignitate fulgenti, vel cuicumq; ēt simplici, & particulari Religioso, Ita vt inter ipsos quoq; Religiosos (ne praua ambitione impulsi pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur) quæcunq; largitio, aut donatio munerū (nisi rerū minimarum, de licentia expressa, & in scriptis Superiorum) sit penitus interdicta.

Insuper prohibemus, ne vnquam eisdem Regularibus liceat vllas pecunias quoquomodo erogare in alicuius ēt benefactoris, aut Protectoris, vel ordinarij honorem, ēt occasione trāsitus, vel primi ingressus, aut ad beneficiorum acceptorum memoriam, gratiq; animi testificationē seu pro pdictis personis quauis authoritate, vel dignitate fungentib. honorifice, lautè, & opipare excipiendis, seu p quibusuis conuiuijs eisdem, aut cuiuis alteri quacunq; occasione, vel causa exhibēdis, vel p commessationibus, aut compotationib. quibusuis personis, tam eiusdem Ordinis, Congregationis, Monasterij, domus aut loci, q̄ extraneis largiendis, aut p exhibendis spectaculis ēt pijs intra Ecclesias, monasteria, & domos sacras, seu pias, vel extra eas, in quibusuis publicis, aut priuatis sacris, aut profanis locis ēt vbi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res piè gestæ, ēt in memoriā Passionis Dominicæ populis spectandę proponuntur, aut alias in pdictis, siue in quibusuis reb. superuacaneis ad pompā, & ostentationem, aut ad oblectationē, vel paucorū lucrū, & priuata cōmoda quomodolibet pertinētibus, Nisi re ipsa p diuino cultu, & veris Christi pauperū indigentijs, seruato in hoc charitatis Ordine, & habita necessitatis ratione, de consilio, & consensu Superiorū subleuādis, aut alias in reb. licitis, & p Capitulum Generale, aut prouinciale nō prohibitis, vel taxā ibi forsan prescriptam non excedentib. sumptus huiusmodi fiant.

Declarantes tñ per hec laudabilem, & Apostolica doctrina sacrisque Canonib. commendatā hospitalitatem pſertim erga pauperes, & peregrinos, nequaq̄ imminui, aut prohiberi. Quinimo si q redditus ad id vel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut cōsuetudinib. aliquorū monasteriorum, ordinū, aut regulariū huiusmodi locorū, aut ex testatorū, vel donantium voluntatib. siue alias applicati aut donati sunt eos omnino (vt decet) integrè in vsus pios hospitalitatis huiusmodi erogādos esse, & pręsertim in monasterijs, seu locis desertis, & ab laicorū ædib. longius remotis, vbi tñ pauperum, & verè egenorum ratio in primis habeatur.

Si

Si quos vero ditiores occasione trãsitus, siue alias ex deuotionis, aut necessitatis causa eò diuertere contigerit, eos sanè deceret Refectorio communi cum Religiosis, mensaq. & ferculis communib. nequaquã à cæteris distinctis contentos esse. Verum omnino ipsi Regulares in hospitibus huiusmodi potentioribus excipiendis ita se gerant, vt in eis frugalitas, & paupertas religiosa prorsus eluceat.

Pari ẽt rõne districtè inhibemus, ne quispiã ex prædictis laicus alias, quã vt superius dictum est, vel Clericus sæcularis, vel regularis quocũq. honore, præeminentia, nobilitate aut excellentia S.R.E. Cardinalatus dignitate præditus ẽt Protector, Vice protector, loci ordinarius Prælatus, Generalis, Prouincialis, aut monasterij, Domus, vel loci cuiuslibet superior, eorumve affines, propinqui, familiares, aut ministri vtriuslibet sexus, quicquã contra hanc superius expressam prohibitionẽ recipiant.

Quod si, vel ab aliquo particulari Religioso, vel à Superiore quopiã Generali, Prouinciali, aut alio quocunq. officio fungente, aut a Conuẽtu, Capitulo vel Congregatione, siue ab vniuerso ordine, & Religione quicquã receperint; id quod acceperint suum non faciant. Verum ipso facto absq; aliqua monitione, Iudicis decreto, sñia, aut declaratione ad illius restitutionem oĩno in vtroq; foro teneantur; adeo vt restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiæ absolui possint.

Hanc aũt restitutionem fieri volumus non priuatim ei Religioso, qui donauit, sed ei monasterio, domui, vel alteri loco de cuius bonis facta est largitio, vel si non de eius bonis donatum est in quo idem Religiosus donans professionem emisit, vel si noĩe totius Capituli, Conuentus, aut Congregationis, vel vniuersi ordinis, seu religionis donatio facta extiterit, pariter cõi mensæ, aut massæ cuius nomine donatum fuerit, accepta munera restituantur: ita vt nec qui donauit, nec Conuentus, Capitulum, Congregatio, ordo, aut Religio, cui restitutio facienda est, illã remittere, & iterum condonare, aut recipientẽ ab obligatione restituendi eximere, vel vt in pauperes eroget concedere quoquomodo possit.

Quod si quis ex supradictis regularibus vtriuslibet sexus cuiuscunq; gradus, ordinis, dignitatis, ac vbilibet locorum existentib. coniunctim, cum cæteris, seu diuisim nostrarum huiusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, iussionum, decretorum, mandatorum transgressor fuerit; statuimus, vt omnibus, & singulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officijs eo ipso priuatus, ac ad illa, & alia similia, vel dissimilia in futurum obtinenda inhabilis perpetuo, & incapax, ac perpetua infamia, & ignominia notatus existat. Et præterea priuationem vocis actiuæ, & passiuæ absque vllo Superioris decreto, aut ministerio ipso facto incurrat, nec non vltra huiusmodi pœnas, etiam tanquam contra furti, & simoniæ criminum reum, tam per uiam denunciationis, accusationis, aut querelæ, quam etiam ex officio procedi, & inquiri, condignisque supplicis affici debeat.

Pœnis alijs a iure statutis, ac per alias Constõnes Aposto. aut propria cuiusuis Ordinis Congregationis, monasterij, Domus, aut loci, statuta,

vel

vel consuetudine, contra personas aliquid præmissorum committentes forsan decretis, & inflictis, nihilominus in suo robore permansuris.

Quo circa vniuersis, & singulis modernis, & pro tempore existentib. locorum ordinarijs, eorumque Vicarijs, & officialibus necnon quorũcumque Ordinum, Prioratuum, monasteriorum, & Domorum superioribus, etiam Generalibus, seu Prouincialibus, cæterisque ad quos spectat, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli, quantum ad eos pertinet, curent omni studio, diligentia, authoritate, & vigilantia præsentem Constitutionem firmiter, & inuiolate obseruari, & contra inobedientes vel transgressores condignis pœnis animaduerti. Eosdem inobedientes, necnon contradictores quoslibet, & rebelles per opportuna iuris, & facti remedia appellatione post posita compescẽdo, inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sæcularis.

Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationib. Apostolicis dictorumque monasteriorum, Prioratuum, Domorum, Locorũ, necnõ Ordinum, Congregationum, Collegiorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis quorumcumque teniorum existant, per quę p̄sentib. non expressa, vel ad Verbum non inserta effectus præsentis nostræ cõstitutionis impediri quomodolibet valeat, vel differri, & de quib. quorũq; totis tenorib. habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quę omnia quatenus præmissis in aliquo aduersentur, prorsus tollimus, & abrogamus, cęterisq; cõtrarijs qbuscũque.

Volumus autem, vt pręsentes literę in valuis S. Ioan. Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, & in Acie Campi Florę publicentur, affixis inibi earum exemplis, & dimissis. Quodque earum exempla, seu illorum compẽdia in libris quorumcumque Statutorum prædictorum Monasteriorum, Prioratuum, Collegiorum, Domorum, Ordinum & Congregationũ (quo ad moniales, in vernaculum, & vulgarem cuiusque Religionis sermonem versa) & a loci ordinario, qui id quam primum fieri curet, subscripta inserantur, & saltem quotannis in capitulis, siue Congregationibus cuiusque earum alta, & intelligibili voce legantur. Et nihilominus post sexaginta dies a die publicationis (vt p̄fertur) in Romana Curia facienda vnumquemque citra montes, vltra montes vero post quatuor menses, perinde arctent, & afficiant, ac si cuique personaliter intimatæ, & per eos iuratæ fuissent.

Quodq; earũ trãsumptis ẽt impressis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo psonę in dignitate ecclesiasticã constitutæ obsignatis eadẽ prorsus fides in iudicio, & extra illud vbiq; adhibeatur, q̃ adhiberetur, eisdẽ pręsentibus, si essent exhibitę, vel ostẽsę. Nulli ergo oĩo hominum liceat hanc paginã nostrorũ interdicti, phibitionis, declarationis inhibitionis, statuti, mãdati, sublationis, abrogationis, & volũtatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, Si quis aũt hoc attentare pręsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac Beatorũ Petri, & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Dat. Romę in Monte Quirinali. Anno Incarnationis

carnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimoquarto, Tertio decimo Kal. Iulij Pontificatus Nostri Anno Tertio, pro declaratione eius constitutionis vide Sorbum in Compendio Mendicantium priuilegiorum Mendicantium in verbo Dare.

INDVLGENTIAE.

PRAETER Summistas sciendum est q̃ vltra disposita p sacros canones & decreta Concil. Trid. sess. 25. in fine in decreto de indulgẽtiis, & sess. 21. c. finali extat cõstitutio Pij V. Reuocatoria indulgentiarũ pro q̃bus cõsequendis manus adiutrices sunt porrigendæ tenoris sequentis.

Bulla S. D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papæ V. Reuocatoria omnium Indulgentiarum, ẽt perpetuarũ, pro quib. consequendis manus adiutrices sunt porrigẽdæ, & quæ quęstuandi facultatem quomodolibet cõtinent.

Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei ad perpetuam Rei memoriam.

ET Si Dominici gregis Saluti semper intenti, singulis cũ humilitate poscentib, ea benigne concedere Nos, & Prædecessores nostri studuerint, per quæ peccatorum mole deposita salus ipsis succedat, & hostis humani generis seruitute ereptas animas lucrifaciant Altissimo, q eas nobis sua bonitate commisit, id tñ propensiori studio nos præcauendum esse censemus, ne cuiusuis Indulgentię, remissionis, vel facultatis obtentu, Christi fideles procliuiores ad illicita in posterum committenda reddãtur, aut facilius venia eis peccandi tribuat incentiuum, & exinde Clauium authoritas deducatur in contemptum, & Christi fideles q̃ plurimum scandalizentur, Sane cum ad auditum nostrum ex diuersis Mũdi patrib. quam plurimę querelę prælate fuerint, quod vigore diuersarũ indulgentiarum & facultatum per prędecessores nostros ac etiam nos, vel authoritate nostra tam fabricæ nostrę Basilicę Principis Apostolorum & Ecclesiæ S. Ioannis Lateranen. de Vrbe, ipsiusque Ecclesię, Necnon S. Ioannis & S. Lazari Hierosolymitani ac S. Spiritus iu Saxia, & S. Ioannis Lateranen. ac S. Iacobi, incurabilium de eadẽ Vrbe, Necnon S. Elmi, & S. Bouis, ac S. Gothardi, & S. Leuguzoni, necnon S. Nicolai, & S. Bernardi montis Iouij, necnon S. Leornadi, ac S. Marthæ, necnon Sanctissimi Crucifixi Syracusanen. Sac. Mariæ de monteferrato, hospitalibus, ac ẽt S. Sebastiani prope, & extra muros dictę Vrbis, necnon S. Antonij de S. Antonio Viennen. dioec. & redemptionis captiuorum Nuper Neapoli instituto monasterijs, illorumque, ac diuersis alijs ecclesijs, monasterijs, Hospitalibus, militijs, confraternitatibus, societatib. & pijs locis, cõcessarum multi quæstores ex eisdẽ indulgentijs lucrum tẽporale tantũ quærentes nominib. fabricæ, Ecclesiarum, hospitalium monasteriorũ, militiarum, confraternitatum, societatum, & piorum locorũ prędictorum in diuersis Ciuitatib. & dioec. quæstus facere, confratres describere, capellas & oratoria erigere, illisque erectis indulgentias huiusmodi cõmuni-

municare,& in diuersis gradib. a iure prohibitis dispensare, ac plura et concedere,quam eis vigore facultatum prædictarum licitum sit; ipsiq lucro intenti,pecuniasq; potius,q̃ Christi fidelium salutem quærentes, ac eisdem indulgentijs sic abutentes,quæstum ex illis particularem face re conantur,variosque,& diuersos quæstores,commissarios,procura tores,receptores,thesaurarios,factores,nuncios,& alios ministros,constituere,qui non solum supradicta,sed et plura alia eis nunquam concessa facere,& concedere; Necnon locorum ordinarios illorumque in spiritualib. Vicarios generales,& officiales,ac ministros,ecclesiarumque,& ordinum prælatos,superiores, & personas quæstus huiusmodi impedientes censuris ecclesiasticis innodare,& alias in plurib. grauiter excedētes in diuinæ maiestatis offensam, ac suarum , & Christi fidelium animarũ perniciem,ac ordinariorum perturbationem,& piarum mentium scãdalum,præsumunt. Nos qui Deo propitio gregis Dominici,meritis licet insufficientibus,Curã gerimus,& illũ spiritualis Thesauri elargitione cu pimus ipsi Deo reddere acceptabilem,ex præmissis & alijs rationabilib. causis animum nostrum mouentibus,fel.recor.Calixti 4. Pauli 3. Iulij similiter 3.& diuersorum aliorum Rom. Pont.prædecessorum nostrorũ vestigijs inhærentes,motu proprio, nō ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam,sed de mera nostra voluntate , & deliberatione omnes,& singulas Indulgentias et perpetuas , & peccatorum remissiones fabricæ,& ecclesiæ huiusmodi,nec non S. Ioan.Hierosol.et pro constructione, & ædificatione illius nouæ ciuitatis prædictis in quibusuis alijs hospitalibus,monasterijs,ecclesijs,domibus, militijs, ordinibus, etiã mendicantium congregationib. confraternitatibus,& vniuersitatibus, & pijs locis,illorumq; ordinibus,capitulis,conuentibus,magistris,& superioribus,& tã secularib. quam quorumuis et mendicantium ordinũ Regularib. personis tam singulariter,q̃ vniuersaliter per quoscũq; Roman.Pont.prædecessores nostros ac et nos sub quibuscunq; tenoribus, & formis,ac cum quibusuis clausulis,& decretis,etiam motu proprio , & ex certa scientia,ac ex quibusuis et vrgentissimis causis, etiam causa redemptionis captiuorum,& alias quomodolibet concessis , pro quib. consequendis manus sunt porrigendæ adiutrices, & quæ quæstuandi facultatem quomodolibet continent,illarum omnium,tenores, formas, & derogationes,& decreta præsentib.pro expressis habentes authoritate apostolica tenore presentium perpetuo reuocamus, cassamus,irritamus,& annullamus,ac virib. vacuamus.Et insuper perpetuo hac nostra valitura constitutione decernimus ꝙ ex nunc de cetero sub indignationis nostræ pena pretextu indulgentiarum,& facultatum, per quoscunque Rom.Pont.p̃decessores nostros,ac nos,& sedē apostolicã,et motu simili,ac sedis apostolicæ legatos , & alias quomodolibet concessarũ & quas a nobis & sede prædicta imposterum verbo,literis, aut quauis alia scriptura,et manu nostra signata et cum clausura ꝙ sola signatura sufficiat,et in fauorē fidei,aut cruciatę sanctę,vel cuiuscũq; alterius pię causę,et priuilegiatæ cõcedi quomodolibet cõtigerit , nullus quauis et epi-

scopali,

ſcopali, archiepiſcopali, & patriarchali, aut maiori dignitate, ēt cardinalatus honore, ſeu ēt regali vel temporali, excellentia præfulgeat, audeat, vel præſumat queſtus facere, aut nuntios, queſtores, commiſſarios, theſaurarios, recepto res pro illis recipiendis in d. hoſpitalib. Eccleſijs, domibus, monaſterijs, militijs, & alijs ſupra nominatis, vel pro eis aut illorum nominibus, alibi cōſtituere, & deputare, niſi ex ſpeciali licentia, & ex certa ſcientia noſtris, & Romani Pont. pro tpe exiſtentis, de qua p literas noſtras, & eiuſdē Romani Pont. pro tpe exiſtentis locorū ordinarijs, vel eorum in ſpiritualib. vicarijs, ſeu officialib. derogationem pſentis noſtræ conſtitutionis illius tenore de verbo ad verbū inſerto expreſſe cōtinētes, nos enim ex nunc irritū, & decernimus, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis authoritate ſcienter vel ignorāter cōtigerit attētari, cōſtare debeat. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis veneralib. fratrib. noſtris patriarchis, primatibus, archiepiſcopis, & epiſcopis, quatenus in ciuitatibus, & dioec. ſuis pſentes noſtras literas publicare, & obſeruare debeāt, rogātesq; oēs, & ſingulos principes ſeculares, & alios dominos, & magiſtratus temporales, eiſq; p viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti in remiſſionem peccatorum ſuorum iniungentes, Quatenus in pmiſſis eiſdē Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum auxilium & fauorem præſtent cū auxilio, brachij ſæcularis. Non obſtantib. pmiſſis, ac quibuſuis Apoſtolicis, necnō in Prouincialibus, & Synodalib. concilijs editis generalibus, vel ſpecialib. Conſtit. & ordinationibus, necnō fabricæ Eccleſiæ Hoſpitalium, monaſteriorū, Militiarū, confraternitatū, ordinū, capitulorum, conuentuū, aliorumq; locorum prædictorū, & quorumuis illorū membrorum, eccleſiarum, ēt Cathedralium, & Metropolitan. ēt iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus, & naturis, priuilegijs quinq; indultis, & lirteris apoſtolicis illis, & præſertim S. Ioannis, & S. Lazari ac ſancti Spiritus in ſaxia Hoſpitalibus. Nenō ſancti Antonij, de S. Antonio, & ſanctorū Nicolai, & Bernardi mōtis Iunij monaſterijs ipſorūq; monaſteriorū Hoſpitalibus, ſingulorumq; eorū conuentibus, ſuperioribus, & perſonis pfatis per quoſcunq; Rom. Pont. prædeceſſores, ac Nos, & ſedē Apoſtolicā ſub quoſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis ēt derogatoriarū derogatorijs, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, nec nō irritātibus, & alijs decretis ēt motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac quauis ēt imperiali vel Regali Cōſideratione, vel inſtātias, & alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis quib. omnib. ēt ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, non autē per clauſulas generales idem importātes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbū nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forēt, præſentibus, p ſufficiēter expreſſis, habentes, motu ſcientia & poteſtatis plenitudine, ſimilibus ſpecialiter, & expreſſe derogamus,

gamus,& sufficienter derogatum esse volumus,contrarijs quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel diuisim ab Apostolica sit sede indultum quod interdici,suspendi,vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam , ac de verbo ad verbum,de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem quod presentes literæ in causa cellaria nostra Apostolica & Acie Campi Flore de more publicentur & inter Constitutiones perpetuò valituras describātur. Et Quia difficile foret,easdem præsentes ad singula quæque loca deferri,volumus,& etiam declaramus,quod earum transumptis,etiā impressis manu alicuius Notarij subscriptis,ac alicuius sigillo Prælati munitis,eadem prorsus fides adhiberetur, quæ adhibeatur si originaliter forent exhibitæ,vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reuocationis,cassationis,irritationis,annullationis,vacuationis,decreti,mandati,iniunctionis derogationis,voluntatis,& declaratiouis infringere,vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attētare presumpserit,indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romę aoud sanctū Petrum Anno incarnationis Dominicę Millesimo quingentesimo, sexagesimosexto. Sexto idus Februarij Pontificatus Nostri Anno secundo.

Cæ. Glorierius.

G.Cuyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno a natiuitate Domini Millesimo quingentesimo sexagesimoseptimo,indictione decima. Die, vero Decimaseptima mensis Februarij Pontificatus sanctissimi in Christo patris,& D.N.D. Pij Papæ V. Anno secundo,retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apostolicæ,& in Acie Campi Floræ Per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Rogerium Præfati. S.D.N. Papę cursores.

Scipio de Octauianis magister cursorum.

NVLLITAS.

PRAETER Summistas sciendum est extare cōstitutionē S D.N.D. Clementis Papę viij.de Nullitatibus alias,quā ex defectu iurisdictionis citationis,aut mandati in quocunq; Tribunali status ecclesiastici nō attendendus, Romæ publicatam die 22. Martij 1593. tenoris seq. Cognit tit. de dimissorijs

Litiū dispendijs,& ambagibus,prętertim inter personas curę,& iurisdictionis nostræ,ēt in tēporalib. subiectus occurrere,quātū in nobis est, cupientes,statutum fel.rec. Pij Papę 4. pdecessoris nostri, ne iudices Almæ Vrbis nullitates attēdāt,uisi ex defectu citationis,iurisdictionis, aut mādati, sed illis nō obstantibus ad expeditionem causarum procedant, ad omnes,& quoscunque iudices, ordinarios , & delegatos, magistra-

tus,& officiales,in quibus ditionis nostræ temporalis ecclesiasticæ,prouincijs,& ciuitatibus,terris,oppidis,& locis quamcunque iurisdictionẽ exercentes,& quauis authoritate,& dignitate fungentes,hac nostra perpetua valitura constitutione extendimus,& ampliamus, atque in quocunque Tribunali,aut Curia seculari,vel ecclesiastica firmiter,& inuiolate seruari, sicque & non aliter per quoscunque ex ipsis iudicibus, etiã causarum Palatij Apostolici Auditores et S. R.E. Card. ac legatos etiã de latere sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicãdi facultate, in quacumque causa,& instantia etiam nunc pendente,aut in futurum mouenda,ecclesiastica,prophana,ciuili,& criminali aut mixta iudicari, & diffiniri,& quibuscunq; nullitatib. præter superius expressas,nequaq̃ attentis ad expeditionem causarum earundem procedi debere præcipimus,& mandamus.Decernentes irritum,&c.Non obstantibus,&c.

ORDO.

PRAETER Summistas in hoc verbo,sciendum est,quod in materia Ordinationum vltra disposita per anteriores canones ac per Concil. Trid.præsertim sess.23.a.cap.2.vsque ad 18.& sess.21.cap.2.& sess.6.cap. 10.& 13.(cuius Conc.Trid.decreta referuntur per extensum in *Pontif.* nouissime edito iussu S.D.N.D.Clem.8.in prin.in tit.de ordinibus conferendis) extant etiam quatuor Summorum Pont. Constitutiones nẽpe Pij v.,Sixti v. & Clemen. 8. & eiusdem declarationes editæ per Sacrã Congregationem,quas referam.Prima est Pij 2. contra promotos ante legitimam ætatem,aut extra tempora,aut sine dimissorijs in bullar. fol. 70.tenoris seq.

Cum ex sacrorum ordinum collatione, character inuisibilis animæ imprimatur,sacra mysteria dispensentur,& ipãrũ cura tribuatur aĩatũ in eorum susceptione excessus graues,tanto magis plectendi sunt,quãto ex illis maiora in mentib. fidelium scandala generantur. Cum itaque(sicut dignorũ relatione,non nisi moleste accepimus) nonnulli clerici extra tempora a iure statuta,quidam ante ætatẽ legitimã, aliqui vero sine dimissorijs literis,contra sanctiones canonicas, se faciunt ad sacros ordines promoueri, nos eorumdem temeritatem tali castigatione reprimentes,vt alijs in posterum committendi similia aditus p̃cludaẽ,authoritate Apost.hac constitutione perpetuo valitura statuimus, & ordinamus q̃ oẽs,& singuli,q absq; dispensatione canonica,aut legitima licentia,siue extra tpa a iure statuta,siue ante ętatem legitimã,vel absque dimissorijs literis, etiam citramontanis (præterq̃ si in hoc vltimo casu per Cam.Apost.iux.illius stylum ordinati fuerint,& ad aliquem ex sacris ordibus se fecerint promoueri) a suorum ordinum executione, ipso iure suspẽsi sint & huiusmodi suspensione durante in eisdẽ ordinib.ministrare p̃sumpserint,eo ipso irregularitatẽ incurrant. Præterea vltra alias pœnas in tales generaliter a iure inflictas, beneficijs ecclesiasticis possint iure priuari. Volumus aũt,q̃ pręsens nostra cõstitutio in Rom.Curia existentes,

stentes post quindecim dies; absentes vero Italicos post duos menses, alios vero Vltramontanos, post sex menses, ab ipsius in audientia contradictarum, & Cancellaria Apostol. publicatione, & affixione, ligare incipiat. Nulli ergo, &c. Datum Romę 1461.

Colliguntur ex d. Pij ij. Constitutione tria requisita in promouendo ad sacros ordines circa quę plu ra consideratione digna, & vix frequentiã, ex diuorsorum Doctorum dictis ad cõem vtilitatem bř, & distinctè annotare, & in vnum redigere curaui. Primum ergo requisitum est, vt sit in ætate legitima, in qua hodie attendi dēt decretum Sacros. Concil. Trid. ses. 22. de ref. c. 12. quod disponitur, vt nullus ad Subdiaconatũ ante 22. annum, ad Diaconatum ante 23. & ad presbyteratũ ante 25. promoueantur, & corrigitur tex. in clem. generalem, de ætat. & qualit. sufficit annum esse inceptũ Nauar. in man. c. 25. sub nu. 116. & in consi. 6. de ætat. & qual. in antiq. & hoc fauoris causa l. ad rempublicã. §. annus, ff. de mux. & honor, Imol. in d. clem. generalẽ, num. 14. in fi. Syluest. in verbo Aetas, sub nu. 4. qui igitur ante d. ætatem ad aliquem ex prædictis ordinib. sacris promouetur, est ipso iure suspensus ab ordinẽ executione, & si in eo præsumpserit ministrare, efficitur irregularis, prout sancitur in hac extrauag. Quã amplia primo, vt non tñ sit suspensus vsq; ad legitimam ætatem superuenientẽ, ita vt ipsa accedente cesset impedimẽtum, vt iuris est iux. tex. in c. vel non est cõpos, de temp. ordinan. & cõem esse opin. fatetur, Couar. in clem. si furiosus, p. 1. §. 1. num. 44. de homicid. sed per hanc extrauag. est perpetuo suspensus, donec absolutionis beneficiũ consequatur, prout aĩaduertit Rebuff. in prax. benef. p. 2. tit. de cler. sacr. ord. male promot. gl. 4. nu. 3. Tol. in sum. li. 1. c. 61. Secundo amplia in accipiente presbyteratũ ante ætatẽ legitimam, vt ex vi huius extrauag. ex vno, eodemq; actu suspensionẽ simul, & irregularitatẽ incurrat, antequã ipse solus alias celebret, nã cũ in eodẽ actu ordinationis vtatur ordine presbyteratus, postquã illũ assumpsit, concelebrando, & consecrãdo cũ Epõ, irregularis iudicandus est Nauar. in cons. 4. de cler. exc. ministri. in antiq. ita testatur Lopez ad Diaz in prac. cri. can. c. 26. tenuisse quosdam grauissimos viros Societatis Iesu, cũ inter eos re hac dispensatione sermo haberetur, quã Nauar. doctrinam aduertendã esse inquit F. Hiero. à Sorbo in Compen. Priuileg. Mend. in verbo ordines sacri vers. Itẽ notando scđo, subdens hoc nõ occurrere in susceptione aliorũ ordinũ.

De ordi. in sacris ordinib. ante æta tem.

Ampliatio illa annixa, & fũdata ex Nauarri authoritate, s. Sacerdotem ordinatum ante legitimam ętatem, qui cum Epõ Ordinante concelebrat incurrere, & suspensionem simul, & irregularitatem, coadiuuatur ẽt ex dictis per Didac. Couar. in relect. c. Alma mater par. 1. §. 3. sub num. 5. Verum oppositum tenet Medinam sequens Henriq. in summa lib. 14. de irregul. cap. 3. sub §. 6. vt, s. fiat suspensus ab Ordinis officio, sed non fiat irregularis ratione, de qua ibi per eum, qua ratione motus Rodriquez in sum. par. 1. capit. 68. conclus. 2. à Nauarri opinione recedit, & huic contrariæ heret. Accedit ẽt huic sentẽtiæ Sayr. li. 4. thas. cas. consc. cap. 15. nu. 23. & lib. 6. c. 12. nu. 11. & longè altius probabiliorem demon-

37at,& confirmat Suarez,de censur. disput.31.sect.1.pag.561.quam,& nos vti benigniorem,& maiori Doctorum calculo fulcitam,ac validiorib.rationib.munitam libentius recipimus,eoq.maxime cum praxis Cancellariæ hos non reputet irregulares, vt latius significatur per Apostillā ad cōsil.Nauarri ibi citatum,quod in postrema editione est octauum in ordine sub eo.tit.de cler.exc.&c.Illud autem frequentissimo omniū calculo receptum est,vt Regularis, qui ante legitimam ætatem presbyteratum suscipiat,non contrahat irregularitatem exercendo actus solum in sacerdotio constitutis conuenientes, veluti si visus fuisset statutione,& sessione,inter Sacerdotes,vel electione tam actiua, quam passiua ad solos Sacerdotes pertinentes ex dictis per Innoc.Pan.& alios in cap.fin.de excess.prælat. Idque amplia procedere etiam si præfati actus essent deputati Ordini Sacerdotali per aliquod Ordinis statutum,seu iure particulari constitutionum alicuius religionis,eo quia non sunt diuina officia,vt in terminis consuluit Nauar.consi.9.de cler.excom.ministr.in nouis,& habetur per Roderic.tomo 3.quæst.regul.quæst.23.artic.12.& in sum.par. 1.c.166.conclus.1.peccat tamen secundum præfatos Doctores talis Religiosus exercendo prædictos actus honoris,ei ratione Sacerdotalis Ordinis conuenientes.

An aūt durante suspensione respectu epi ante legitimam ætatem ordinatis à collatione ordinum per tex.in d.c. vel non est compos,& glos.& doct.in d.clem.generalem, & si interim celebraret,fieret irregularis,vide Philip.Fran.in c.1.§.scituris,sub nu.4 de sent.& re ind.in 6.Rebuf.loco cit.gl.2.nu.7.& Maiol. de irregular.lib.1.c.30.nu.9.Hæc ætatis probatio quot modis fieri possit,de hac re latissime inter alios scripserunt Mādos.in comment.ad reg.Cancel.Reg.18.à quæst.4.vsque ad 10. Mascar. tomo 2.de prob.conclus. 667.& pluribus sequ.& Menoch.lib.2.de præsumpt.præsumpt.51.

Deuenio ad secundum requisitum, quod est,vt dicti ordines sacri recipiantur temporibus à iure statutis,& concordat Conc.Trid.sess. 23.c. 8.quæ,& qualia sint habes in cau.si.75.dist.& in c.de eo,de tempor. ord. & de ratione quare potius in temporibus ibi præscriptis,quam alijs ordines sacri conferantur,& quare potius in die Sabbati,q̄ alijs dieb.vide per Rebuff.loco prealleg.glos.1. num.8.& infra,& Lopez loco etiam cit.& in Cathchismo ad Paroch.in titul.de ordinis sacram.fol.266.in magnis. Amplia,vt non suffragetur, neque vllam obtineat firmitatem consuetudo,qua contrarium esset introductum,cap.fanè,de tempor.ordi.Limita vbi ex speciali Summi Pontificis indulgentia per breue fuerit facultas episcopo concessa in fauorem alicuius ordinandi de eum promouendo extra tempora in diebus dominicis,seu festiuis Rebuff.ibidem,numero 22.& stylum Curiæ Romanæ hoc obseruare tenetur,Maiol.de irregul lib.3.cap.14.num.9.

Quoad tertium requisitum, s. circa literas dimissorias,quæ in terminis præsentis constōnis sunt quoddam medium,per quod quis ab aliero episcopo promoueri possit, dicimus triplicē esse posse episcopū ordinarium

rium qui illas concedere valeat iux.tex.notab.in c. cum nullus de tempo.ord.in 6.originis,beneficij,& domicilij,& quoad primum non sufficere originem paternã,de qua plura tradit Cæsar. de Graſ.deciſ.15. ſub ti.de prob.ſed intelligi de ꝓpria, & ſic vbi natus eſt ipſe ordinãdus doct. in d.c.cũ nullus,qui ante factum conſulunt ita eſſe tenendum,& poſt factum cenſent haberi pro excuſatis tam ordinantem,quam ordinatum.

Circa ſecundum ratione beneficij intellige primo, ẽt ſi beneficiũ non eſſet tale, ꝑ quod quis eximeretur a iuriſdictione primi epiſcopi, vt qa beneficium non requirat reſidentiam ita ſcribentes in d.text. & præter nos Henriquez in ſum.libr.10.de ordinis ſacram.c.24.ſub §.1. in gloſ.& nos dict.text.in hac parte locum habere intelligimus,dummodo beneficium ꝙ poſſideret ſit ſufficiens ad victum iux. decretum Concil. Trid. ſeſſ.21.de ref.c.2.nam lex noua declarat veterem l.non eſt nouum ff.de legi.& quæ quantitas ſufficiat ad honeſte ſuſtentandum, eſt arbitrariũ, vt dictũ fuit ſupra in verbo beneficiorum reſignatio,octaua cauſa. Quando Epiſcop. poſſit cõferre ordines ratione domicilij. vide Nauar.in cõſil.10. & 11.de tẽpo. ordi. in antiq. & 1.& 3. in nouis.

Secundo intellige ẽt ſi beneficium eſſet in vna diœceſi, ſed eſſet ſubiectum alteri Ẽpo,niſi eſſet ſubiectum ẽt quoad iura epiſcopalia,vt ex mẽte Imolę ibi,ſub nu.5.aduertit Gemi. ita vt in hoc caſu ad iſtũ ſpectet dare hanc licentiam ad ordines,& nõ ad illum in cuius diœceſi ſitũ eſt beneficium. Tertio intellige niſi beneficium conferatur in fraudem Fran. ibidem,ſub nu.3.glo.in c.eos qui.in verbo,figmento,de tempo.ord.in 6.

Circa tertium ratione domicilij aſſerunt ijdem doct. quod poteſt qs in momento abſq; temporis expectatione acquirere domiciliũ,qñ ſcilicet transferret ſe ad habitandum in aliquo loco,expreſſe declarando ſe habere animum ibi perpetuo manendi,& domicilium cõtrahendi, ſed Rota Rom.in deciſ.diuerſ.deciſ.150.nu.8.par.2. dicit non ſufficere illam animi declarationem,quia requiritur etiam aliquis actus ſignificatiuus domicilij,puta quod emerit domum,Soc.optime in ca.fi.nu.25.de foro compet.ad cuius rei plenam cognitionem habendam,qñ ſcilicet ex cõiecturis ꝓbetur domicilium mutatum,& alibi conſtitutũ, videndi ſunt Abb.in c.fin.de Paroch.Felin.in c.dilectus,el 2.de reſcript.Petr.de Vbal. in tract.de canon.Epiſcop.& Paroch.c.7.Maſcard.de probat concl.534. Menoch.de arbit.iudi.li.2.centur.1.caſu.86.& aliqua tradit Afflict. dec. 384.& Henriquez in ſuprad.c.22.§.2.Sed qm̃ ad hunc effectum ordinã di admodum R.P.Marius in publica lectura de ſacramentis in tit.de ordine Neap. habita in templo Societatis IESV, tenuit quod Ẽpus poſſit ordinare aliquem ratione domicilij,quando in eum locum commigrauerit ibi habendo,vel transferendo maiorem partem bonorum,animo ibi perpetuo manendi,qui animus iuramento declarari poteſt,vel in eo loco domum emerit,& per aliquos annos habitauerit, ſi vero non habeat bona,requiritur habitatio per decennium cum animo ꝑpetuo manendi l.2.C. de incolis lib.10.Hoc tamen intellige, quando quis ratione domicilij habẽs alia requiſita a iure vellet initiari prima tonſura, vel ordines minores ſuſcipere,vel ad ſubdiaconatũ ꝓmoueri,nã ſi eſſet primo ſubdiaconatũ ordinatus ab Ẽpo originis ad ti beneficij reqrẽtis reſiden

tium, vel non possidentium, seu cuiusuis Congregationis Societatis, & instituti (non tamen Militiç) Regularibus personis vtriuslibet sexus omnem, & quamcumque largitionem, & missionem munerũ penitus interdicimus. Sub qua prohibitione comprehendi volumus omnia, & singula capitula, Conuentus, & Congregationes, tam singulorum Conuẽtuum, monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarũ, domorum, & locorum, quam Prouincialia, aut Generalia cuiuslibet Prouinciæ, siue vniuersi Ordinis Societatis, aut instituti, eorumque vel earum Camerarios Commissarios, & quoscunque Officiales, & singulares personas. Ipsos etiam Ordinum Congregationum & Societatum huiusmodi Superiores quascunque dignitates obtinentes, etiam generales, & prouinciales, Magistros, Ministros, & quocunque nomine Præfectus, necnon Conuentuum, monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, domorum, & locorum quorumcumque Abbates, Priores, Præpositus, Præceptores, etiam maiores Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, priorissas, & alio quouis titulo Præsidentes, tam ipsis Regularibus, quam Locorum Ordinarijs, seu quibusuis Superioribus subiectas vtriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos, adeo, vt nemo vnquam eorum vel earum directè, vel indirectè palam vel occulte, tam communi, quam particulari, & proprio nomine ẽt sub quouis Statuti, vel consuetudinis, seu verius corruptelæ, aut alio p̃textu, vel quacunque causa in Generali capitulo, aut alia Generali Congregatione re maturæ discussa vnanimi consensu omnium Superiorũque permissu causa approbata fuerit quicquam tale attentare valeat.

Id autem ita absolutè, & generatim vetitum intelligatur, vt neq; oĩo fas sit quicquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus; siue eleemosynis, aut subsidijs certis, vel incertis ordinarijs, seu extraordinarijs, mẽsæ, seu massæ communis, vel cuiusuis Fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, vt prefertur, administrantur, seu quç rationibus reddendis sunt obnoxia, quam ex pecunijs, etiam, quç a singulis quouis modo acquisitç in commune conferendæ omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune cõgregantur. Nec si forsan priuatim, & nominatim cuilibet Religioso a suis Superioribus, vel à proprijs affinibus, ꝓpinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel a pijs Christi fidelibus, ẽt eleemosynæ aut charitatis, & illius proprie personæ intuitu attributç, seu quoquomodo per quemlibet religiosum suo monasterio, Domui, aut Loco acquisitæ, eique vt ad libitum de eis dispónat per Superiores concessæ fuerint. Præterquam leuiora esculẽta, aut poculẽta seu ad deuotionẽ, vel Religionẽ pertinentia munuscula cõi tantum, nunq̃ verò particulari nomine (vbi Superiori de consensu Conuẽtus videbitur) tradenda.

Sed huiusmodi missiones numerum ipsis Religiosis vtriuslibet sexus non solum per se, verum etiam per alios, tam directè, quam indirectè prohibitas, declaramus.

Neque vero quispiã ab hac generali prohibitione se excusare valeat, etiam

etiam si munera miserit, cuius personæ laicæ, vel ecclesiasticæ cuiuscunque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis, & quauis non solū mundana, & Ducali, Regia, Imperiali, verum etiam Ecclesiastica, & Pōtificali aut alia maiori, etiam S.R.E. Cardinalatus dignitate fungenti, etiam proprio loci ordinario, ēt ex causa, & occasione benedictionis, vel susceptionis habitus Regularis, tonsuræ, aut professionis monialium, tā sibi subditarum, q̄ non subditarum, aut ipsi etiam proprio ordinis, vel Congregationis Protectori, Viceprotectori, Generali, vel Prouinciali, aut cuiusuis monasterij, Prioratus domus, aut cuiuslibet alterius loci Regularis Superiori, aut alio quocunque officio, munere, aut dignitate fulgenti, vel cuicumq; ēt simplici, & particulari Religioso, Ita vt inter ipsos quoq; Religiosos (ne praua ambitione impulsi pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur) quæcunq; largitio, aut donatio munerū (nisi rerū minimarum, de licentia expressa, & in scriptis Superiorum) sit penitus interdicta.

Insuper prohibemus, ne vnquam eisdem Regularibus liceat vllas pecunias quoquomodo erogare in alicuius ēt benefactoris, aut Protectoris, vel ordinarij honorem, ēt occasione trāsitus, vel primi ingressus, aut ad beneficiorum acceptorum memoriam, gratiq; animi testificationē seu pro pdictis personis quauis authoritate, vel dignitate fungentib. honorifice, lautè, & opipare excipiendis, seu p quibusuis conuiuijs eisdem, aut cuiuis alteri quacunq; occasione, vel causa exhibēdis, vel p commessationibus, aut compotationib. quibusuis personis, tam eiusdem Ordinis, Congregationis, Monasterij, domus aut loci, q̄ extraneis largiendis, aut p exhibendis spectaculis ēt pijs intra Ecclesias, monasteria, & domos sacras, seu pias, vel extra eas, in quibusuis publicis, aut priuatis sacris, aut profanis locis ēt vbi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res piè gestæ, ēt in memoriā Passionis Dominicæ populis spectandę proponuntur, aut alias in pdictis, siue in quibusuis reb. superuacaneis ad pompā, & ostentationem, aut ad oblectationē, vel paucorū lucrū, & priuata cōmoda quomodolibet pertinētibus, Nisi re ipsa p diuino cultu, & veris Christi pauperū indigentijs, seruato in hoc charitatis Ordine, & habita necessitatis ratione, de consilio, & consensu Superiorū subleuādis, aut alias in reb. licitis, & p Capitulum Generale, aut prouinciale nō prohibitis, vel taxā ibi forsan prescriptam non excedentib. sumptus huiusmodi fiant.

Declarantes tñ per hec laudabilem, & Apostolica doctrina sacrisque Canonib. commendatā hospitalitatem pſertim erga pauperes, & peregrinos, nequaq̄ imminui, aut prohiberi. Quinimo si q redditus ad id vel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut cōsuetudinib. aliquorū monasteriorum, ordinū, aut regulariū huiusmodi locorū, aut ex testatorū, vel donantium voluntatib. siue alias applicati aut donati sunt eos omnino (vt decet) integrè in vsus pios hospitalitatis huiusmodi erogādos esse, & pręsertim in monasterijs, seu locis desertis, & ab laicorū ædib. longius remotis, vbi tñ pauperum, & verè egenorum ratio in primis habeatur.

Si quos vero ditiores occasione trãsitus, siue alias ex deuotionis, aut necessitatis causa eò diuertere contigerit, eos sanè deceret Refectorio communi cum Religiosis, mensaq. & ferculis communib. nequaquã à cæteris distinctis contentos esse. Verum omnino ipsi Regulares in hospitibus huiusmodi potentioribus excipiendis ita se gerant, vt in eis frugalitas, & paupertas religiosa prorsus eluceat.

Pari ẽt rõne districtè inhibemus, ne quispiã ex prædictis laicus alias, quã vt superius dictum est, vel Clericus sæcularis, vel regularis quocũq. honore, præeminentia, nobilitate aut excellentia S.R.E. Cardinalatus dignitate præditus ẽt Protector, Vice protector, loci ordinarius Prælatus, Generalis, Prouincialis, aut monasterij, Domus, vel loci cuiuslibet superior, eorumve affines, propinqui, familiares, aut ministri vtriuslibet sexus, quicquã contra hanc superius expressam prohibitionẽ recipiant.

Quod si, vel ab aliquo particulari Religioso, vel à Superiore quopiã Generali, Prouinciali, aut alio quocunq. officio fungente, aut a Conuẽtu, Capitulo vel Congregatione, siue ab vniuerso ordine, & Religione quicquã receperint; id quod acceperint suum non faciant. Verum ipso facto absq; aliqua monitione, Iudicis decreto, sñia, aut declaratione ad illius restitutionem oĩno in vtroq; foro teneantur; adeo vt restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiæ absolui possint.

Hanc aũt restitutionem fieri volumus non priuatim ei Religioso, qui donauit, sed ei monasterio, domui, vel alteri loco de cuius bonis facta est largitio, vel si non de eius bonis donatum est in quo idem Religiosus donans professionem emisit, vel si noĩe totius Capituli, Conuentus, aut Congregationis, vel vniuersi ordinis, seu religionis donatio facta extiterit, pariter cõi mensæ, aut massæ cuius nomine donatum fuerit, accepta munera restituantur: ita vt nec qui donauit, nec Conuentus, Capitulum, Congregatio, ordo, aut Religio, cui restitutio facienda est, illã remittere, & iterum condonare, aut recipientẽ ab obligatione restituendi eximere, vel vt in pauperes eroget concedere quoquomodo possit.

Quod si quis ex supradictis regularibus vtriuslibet sexus cuiuscunq; gradus, ordinis, dignitatis, ac vbilibet locorum existentib. coniunctim, cum cæteris, seu diuisim nostrarum huiusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, iussionum, decretorum, mandatorum transgressor fuerit; statuimus, vt omnibus, & singulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officijs eo ipso priuatus, ac ad illa, & alia similia, vel dissimilia in futurum obtinenda inhabilis perpetuo, & incapax, ac perpetua infamia, & ignominia notatus existat. Et præterea priuationem vocis actiuæ, & passiuæ absque vllo Superioris decreto, aut ministerio ipso facto incurrat, nec non vltra huiusmodi pœnas, etiam tanquam contra furti, & simoniæ criminum reum, tam per uiam denunciationis, accusationis, aut querelæ, quam etiam ex officio procedi, & inquiri, condignisque supplicis affici debeat.

Pœnis alijs a iure statutis, ac per alias Constõnes Aposto. aut propria cuiusuis Ordinis Congregationis, monasterij, Domus, aut loci, statuta,

vel

vel consuetudine,contra personas aliquid præmissorum committentes forsan decretis,& inflictis,nihilominus in suo robore permansuris.

Quo circa vniuersis,& singulis modernis,& pro tempore existentib. locorum ordinarijs,eorumque Vicarijs, & officialibus necnon quorũcumque Ordinum,Prioratuum, monasteriorum, & Domorum superioribus,etiam Generalibus,seu Prouincialibus,cæterisque ad quos spectat,per Apostolica scripta mandamus,quatenus ipsi,& eorum singuli, quantum ad eos pertinet,curent omni studio,diligentia,authoritate,& vigilantia præsentem Constitutionem firmiter, & inuiolate obseruari, & contra inobedientes vel transgressores condignis pœnis animaduerti. Eosdem inobedientes,necnon contradictores quoslibet, & rebelles per opportuna iuris,& facti remedia appellatione post posita compescẽdo,inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sæcularis.

Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationib. Apostolicis dictorumque monasteriorum, Prioratuum, Domorum, Locorũ, necnõ Ordinum,Congregationum,Collegiorum,iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis,statutis, & consuetudinibus,priuilegijs quoque,indultis, & literis Apostolicis quorumcumque tenorum existant,per quę p̃sentib. non expressa,vel ad Verbum non inserta effectus præsentis nostræ cõstitutionis impediri quomodolibet valeat,vel differri,& de quib. quorũq; totis tenorib. habenda sit in nostris literis mentio specialis.Quę omnia quatenus præmissis in aliquo aduersentur,prorsus tollimus,& abrogamus,cęterisq; cõtrarijs qbuscũque.

Volumus autem, vt pręsentes literę in valuis S. Ioan. Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, & in Acie Campi Florę publicentur,affixis inibi earum exemplis,& dimissis. Quodque earum exempla, seu illorum compẽdia in libris quorumcumque Statutorum prædictorum Monasteriorum,Prioratuum,Collegiorum, Domorum, Ordinum & Congregationũ(quo ad moniales,in vernaculum, & vulgarem cuiusque Religionis sermonem versa)& a loci ordinario,qui id quam primum fieri curet,subscripta inserantur,& saltem quotannis in capitulis,siue Congregationibus cuiusque earum alta,& intelligibili voce legantur. Et nihilominus post sexaginta dies a die publicationis(vt p̃fertur)in Romana Curia facienda vnumquemque citra montes, vltra montes vero post quatuor menses,perinde arctent,& afficiant,ac si cuique personaliter intimatæ,& per eos iuratæ fuissent.

Quodq; earũ trãsumptis ẽt impressis manu Notarij publici subscriptis,& sigillo p̃sonę in dignitate ecclesiastica constitutæ obsignatis eadẽ prorsus fides in iudicio, & extra illud vbiq; adhibeatur, q̃ adhiberetur, eisdẽ pręsentibus,si essent exhibitę,vel ostẽsę. Nulli ergo oĩo hominum liceat hanc paginã nostrorũ interdicti, p̃hibitionis,declarationis inhibitionis,statuti,mãdati,sublationis,abrogationis, & volũtatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, Si quis aũt hoc attentare pręsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei,ac Beatorũ Petri, & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Dat. Romę in Monte Quirinali. Anno Incarnationis

carnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo nonagesimoquarto, Tertio decimo Kal. Iulij Pontificatus Nostri Anno Tertio, pro declaratione eius constitutionis vide Sorbum in Compendio Mendicantium priuilegiorum Mendicantium in verbo Dare.

INDVLGENTIAE.

PRAETER Summistas sciendum est ꝙ vltra disposita p sacros canones & decreta Concil. Trid. sess. 25. in fine in decreto de indulgẽtiis, & sess. 21. c. finali extat cõstitutio Pij V. Reuocatoria indulgentiarũ pro qbus cõsequendis manus adiutrices sunt porrigendæ, tenoris sequentis.

Bulla S. D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papę V. Reuocatoria omnium Indulgentiarum, ẽt perpetuarũ, pro quib. consequendis manus adiutrices sunt porrigẽdæ, & quę quęstuandi facultatem quomodolibet cõtinent.

Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei ad perpetuam Rei memoriam.

ET Si Dominici gregis Saluti semper intenti, singulis cũ humilitate poscentib, ea benigne concedere Nos, & Prædecessores nostri studuerint, per quæ peccatorum mole deposita salus ipsis succedat, & hostis humani generis seruitute ereptas animas lucrifaciant Altissimo, q eas nobis sua bonitate commisit, id tñ propensiori studio nos præcauendum esse censemus, nę cuiusuis Indulgentię, remissionis, vel facultatis obtentu, Christi fideles procliuiores ad illicita in posterum committenda reddãtur, aut facilitas veniæ eis peccandi tribuat incentiuum, & exinde Clauium authoritas deducatur in contemptum, & Christi fideles q̃ plurimum scandalizentur, Sane cum ad auditum nostrum ex diuersis Mũdi patrib. quam plurimę querelę prelate fuerint, quod vigore diuersarũ indulgentiarum & facultatum per predecessores nostros ac etiam nos, vel authoritate nostra tam fabricæ nostrę Basilicę Principis Apostolorum & Ecclesiæ S. Ioannis Lateranen. de Vrbe, ipsiusque Ecclesię, Necnon S. Ioannis & S. Lazari Hierosolymitani ac S. Spiritus in Saxia, & S. Ioannis Lateranen. ac S. Iacobi, incurabilium de eadẽ Vrbe, Necnon S. Elmi, & S. Bouis, ac S. Gothardi, & S. Leuguzoni, necnon S. Nicolai, & S. Bernardi montis Iouij, necnon S. Leornadi, ac S. Marthæ, necnon Sanctissimi Crucifixi Syracusanen. Sac. Mariæ de monteferrato, hospitalibus, ac ẽt S. Sebastiani prope, & extra mutos dictę Vrbis, necnon S. Antonij de S. Antonio Viennen. dioec. & redemptionis captiuorum Nuper Neapoli instituto monasterijs, illorumque, ac diuersis alijs ecclesijs, monasterijs, Hospitalibus, militijs, confraternitatibus, societatib. & pijs locis, cõcessarum multi quæstores ex eisdẽ indulgentijs lucrum tẽporale tantũ quærentes nominib. fabricæ, Ecclesiarum, hospitalium monasteriorũ, militiarum, confraternitatum, societatum, & piorum locorũ prędictorum in diuersis Ciuitatib. & dioec. quæstus facere, confratres describere, capellas & oratoria erigere, illisque erectis indulgentias huiusmodi cõmuni-

municare,& in diuersis gradib. a iure prohibitis dispensare, ac plura et concedere, quam eis vigore facultatum prædictarum licitum sit, ipsiq; lucro intenti, pecuniasq; potius, q̃ Christi fidelium salutem quærentes, ac eisdem indulgentijs sic abutentes, quæstum ex illis particularem face re conantur, variosque,& diuersos quæstores, commissarios, procura tores, receptores, thesaurarios, factores, nuncios,& alios ministros, constituere, qui non solum supradicta, sed et plura alia eis nunquam concessa facere,& concedere; Necnon locorum ordinarios illorumque in spiritualib. Vicarios generales,& officiales, ac ministros, ecclesiarumque,& ordinum prælatos, superiores, & personas quæstus huiusmodi impedientes censuris ecclesiasticis innodare,& alias in plurib. grauiter excedẽtes in diuinæ maiestatis offensam, ac suarum, & Christi fidelium animarũ perniciem, ac ordinariorum perturbationem,& piarum mentium scãdalum, presumunt. Nos qui Deo propitio gregis Dominici, meritis licet insufficientibus, Curã gerimus,& illũ spiritualis Thesauri elargitione cupimus ipsi Deo reddere acceptabilem, ex præmissis & alijs rationabilib. causis animum nostrum mouentibus, fel. recor. Calixti 4. Pauli 3. Iulij similiter 3.& diuersorum aliorum Rom. Pont. prædecessorum nostrorũ vestigijs inhærentes, motu proprio, nõ ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera nostra voluntate, & deliberatione omnes,& singulas Indulgentias et perpetuas, & peccatorum remissiones fabricæ,& ecclesiæ huiusmodi, nec non S. Ioan. Hierosol. et pro constructione, & ædificatione illius nouæ ciuitatis prædictis in quibusuis alijs hospitalibus, monasterijs, ecclesijs, domibus, militijs, ordinibus, etiã mendicantium congregationib. confraternitatibus,& vniuersitatibus, & pijs locis, illorumq; ordinibus, capitulis, conuentibus, magistris,& superioribus,& tã secularib. quam quorumuis et mendicantium ordinũ Regularib. personis tam singulariter, q̃ vniuersaliter per quoscũq; Roman. Pont. prædecessores nostros ac et nos sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis,& decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac ex quibusuis et vrgentissimis causis, etiam causa redemptionis captiuorum,& alias quomodolibet concessis, pro quib. consequendis manus sunt porrigendæ adiutrices, & quæ quæstuandi facultatem quomodolibet continent, illarum omnium, tenores, formas, & derogationes,& decreta præsentib. pro expressis habentes authoritate apostolica tenore presentium perpetuo reuocamus, cassamus, irritamus,& annullamus, ac virib. vacuamus. Et insuper perpetuo hac nostra valitura constitutione decernimus ꝙ ex nunc de cetero sub indignationis nostræ pęna pretextu indulgentiarum,& facultatum, per quoscunque Rom. Pont. p̃decessores nostros, ac nos,& sedẽ apostolicã, et motu simili, ac sedis apostolicæ legatos, & alias quomodolibet concessarũ & quas a nobis & sedẽ prædicta imposterum verbo, literis, aut quauis alia scriptura, et manu nostra signata et cum clausura ꝙ sola signatura sufficiat, et in fauorẽ fidei, aut cruciatę sanctę, vel cuiuscũq; alterius pię causę, et priuilegiatæ cõcedi quomodolibet cõtigerit, nullus quauis et episcopali,

scopali, archiepiscopali, & patriarchali, aut maiori dignitate, et cardinalatus honore, seu et regali vel temporali, excellentia praefulgeat, audeat, vel praesumat quaestus facere, aut nuntios, quaestores, commissarios, thesaurarios, recepto res pro illis recipiendis in d. hospitalib. Ecclesijs, domibus, monasterijs, militijs, & alijs supra nominatis, vel pro eis aut illorum nominibus, alibi cōstituere, & deputare, nisi ex speciali licentia, & ex certa scientia nostris, & Romani Pont. pro tpe existentis, de qua p literas nostras, & eiusdē Romani Pont. pro tpe existentis locorū ordinarijs, vel eorum in spiritualib. vicarijs, seu officialib. derogationem psentis nostrae constitutionis illius tenore de verbo ad verbū inserto expresse cōtinētes, nos enim ex nunc irritū, & decernimus, & inane quicquid secus super his a quoquam quauis authoritate scienter vel ignorāter cōtigerit attētari, cōstare debeat. Mandantes in virtute sanctae obedientiae omnibus, & singulis veneralib. fratrib. nostris patriarchis, primatibus, archiepiscopis, & episcopis, quatenus in ciuitatibus, & dioec. suis psentes nostras literas publicare, & obseruare debeāt, rogātesq; oēs, & singulos principes seculares, & alios dominos, & magistratus temporales, eisq; p viscera misericordiae Domini nostri Iesu Christi in remissionem peccatorum suorum iniungentes, Quatenus in pmissis eisdē Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum auxilium & fauorem praestent cū auxilio, brachij saecularis. Non obstantib. pmissis, ac quibusuis Apostolicis, necnō in Prouincialibus, & Synodalib. concilijs editis generalibus, vel specialib. Constit & ordinationibus, necnō fabricae Ecclesiae Hospitalium, monasteriorū, Militiarū, confraternitatū, ordinū, capitulorum, conuentuū, aliorumq; locorum praedictorū, & quorumuis illorū membrorum, ecclesiarum, et Cathedralium, & Metropolitan. et iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis, priuilegijs quinq; indultis, & lirteris apostolicis illis, & praesertim S. Ioannis, & S. Lazari ac sancti Spiritus in saxia Hospitalibus. Nenō sancti Antonij, de S. Antonio, & sanctorū Nicolai, & Bernardi mōtis Iunij monasterijs ipsorūq; monasteriorū Hospitalibus, singulorumq; eorū conuentibus, superioribus, & personis pfatis per quoscunq; Rom. Pont. praedecessores, ac Nos, & sedē Apostolicā sub quoscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis et derogatoriarū derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, nec nō irritātibus, & alijs decretis et motu simili, & ex certa scientia, ac quauis et imperiali vel Regali Cōsideratione, vel instātias, & alias quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis quib. omnib. et si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, non autē per clausulas generales idem importātes mentio seu quaeuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbū nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forēt, praesentibus, p sufficiēter expressis, habentes, motu scientia & potestatis plenitudine, similibus specialiter, & expresse derogamus,

gamus,& sufficienter derogatum esse volumus,contrarijs quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel diuisim ab Apostolica sit sede indultum quod interdici,suspendi,vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum,de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem quod ere sentes literæ in causa cellaria nostra Apostolica & Acie Campi Floræ de more publicentur & inter Constitutiones perpetuò valituras describātur. Et Quia difficile foret,easdem præsentes ad singula quæque loca deferri,volumus,& etiam declaramus,quod earum transumptis,etiā impressis manu alicuius Notarij subscriptis,ac alicuius sigillo Prælati munitis eadem prorsus fides adhiberetur, quæ adhibeatur si originaliter forent exhibitæ,vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reuocationis,cassationis,irritationis,annullationis,vacuationis,decreti,mandati,iniunctionis derogationis,voluntatis,& declarationis infringere,vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attētare presumpserit,indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se nouerit incursurum. Dat. Romę aoud sanctū Petrum Anno incarnationis Dominicę Millesimo quingentesimo, sexagesimosexto. Sexto idus Februarij Pontificatus Nostri Anno secundo.

Cæ. Glorierius.

G. Cuyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno a natiuitate Domini Millesimo quingentesimo sexagesimoseptimo,indictione decima. Die, vero Decimaseptima mensis Februarij Pontificatus sanctissimi in Christo patris,& D.N.D. Pij Papæ V. Anno secundo,retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apostolicæ,& in Acie Campi Floræ Per nos Antonium Clerici, & Ioannem Andream Rogerium Præfati. S.D.N. Papę cursores.

Scipio de Octauianis magister cursorum.

NVLLITAS.

PRAETER Summistas sciendum est extare cōstitutionē S D.N.D. Clementis Papę viij.de Nullitatibus alias,quā ex defectu iurisdictionis citationis,aut mandati in quocunq; Tribunali status ecclesiastici nō attendendus, Romæ publicatam die 22. Martij 1593. tenoris seq. Cōgnitit. de dimissorijs

Litiū dispendijs,& ambagibus,prelertim inter personas curę,& iurisdictionis nostræ,ēt in tēporalib. subiectus occurrere,quātū in nobis est, cupientes,statutum fel.rec.Pij Papę 4.pdecessoris nostri, ne iudices Almæ Vrbis nullitates attēdāt,nisi ex defectu citationis,iurisdictionis, aut mādati, sed illis nō obstantibus ad expeditionem causarum procedant, ad omnes,& quoscunque iudices, ordinarios , & delegatos, magistra-

 tus,

tus,& officiales,in quibus ditionis nostræ temporalis ecclesiasticæ,prouincijs,& ciuitatibus,terris,oppidis,& locis quamcunque iurisdictionē exercentes,& quauis authoritate,& dignitate fungentes,hac nostra perpetua valitura constitutione extendimus,& ampliamus, atque in quocunque Tribunali,aut Curia seculari,vel ecclesiastica firmiter,& inuiolate seruari, sicque & non aliter per quoscunque ex ipsis iudicibus, etiā causarum Palatij Apostolici Auditores et S. R.E. Card. ac legatos etiā de latere sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicādi facultate,⁊ in quacumque causa,& instantia etiam nunc pendente,aut in futurum mouenda,ecclesiastica,prophana,ciuili,& criminali aut mixta iudicari, & diffiniri,& quibuscunq; nullitatib. præter superius expressas,nequaq̄ attentis ad expeditionem causarum earundem procedi debere præcipimus,& mandamus.Decernentes irritum,&c.Non obstantibus,&c.

ORDO.

PRAETER Summistas in hoc verbo,sciendum est,quod in materia Ordinationum vltra disposita per anteriores canones ac per Concil. Trid.præsertim sess.23.a.cap.2.vsque ad 18.& sess.21.cap.2.& sess.6.cap. 10.& 13.(cuius Conc.Trid.decreta referuntur per extensum in Pontif. nouissime edito iussu S.D.N.D.Clem.8.in prin.in tit.de ordinibus conferendis) extant etiam quatuor Summorum Pont. Constitutiones nēpe Pij v.,Sixti v. & Clemen. 8. & eiusdem declarationes editæ per Sacrā Congregationem,quas referam.Prima est Pij 2. contra promotos ante legitimam ætatem,aut extra tempora,aut sine dimissorijs in bullar. fol. 70.tenoris seq.

Cum ex sacrorum ordinum collatione,character inuisibilis animæ imprimatur,sacra mysteria dispensentur,& ipsarū cura tribuatur aīarū in eorum susceptione excessus graues,tanto magis plectendi sunt,quāto ex illis maiora in mentib. fidelium scandala generantur.Cum itaque(sicut dignorū relatione,non nisi moleste accepimus) nonnulli clerici extra tempora a iure statuta,quidam ante ætatē legitimā, aliqui vero sine dimissorijs literis,contra sanctiones canonicas, se faciunt ad sacros ordines promoueri, nos eorumdem temeritatem tali castigatione reprimentes,vt alijs in posterum committendi similia aditus p̄cludaī,authoritate Apost.hac constitutione perpetuo valitura statuimus, & ordinamus ꝙ oēs,& singuli,q absq; dispensatione canonica,aut legitima licentia,siue extra tpa a iure statuta,siue ante ętatem legitimā,vel absque dimissorijs literis, etiam citramontanis (præterq̄ si in hoc vltimo casu per Cam.Apost.iux.illius stylum ordinati fuerint,& ad aliquem ex sacris ordibus se fecerint promoueri) a suorum ordinum executione, ipso iure suspēsi sint & huiusmodi suspensione durante in eisdē ordinib.ministrare p̄sumpserint,eo ipso irregularitatē incurrant. Præterea vltra alias pœnas in tales generaliter a iure inflictas, beneficijs ecclesiasticis possint iure priuari.Volumus aūt,ꝙ pręsens nostra cōstitutio in Rom.Curia existentes,

ſtentes poſt quindecim dies; abſentes vero Italicos poſt duos menſes, alios vero Vltramontanos, poſt ſex menſes, ab ipſius in audientia contra dictarum, & Cancellaria Apoſtol. publicatione, & affixione, ligare incipiat. Nulli ergo, &c. Datum Romę 1461.

Colliguntur ex d. Pij ij. Conſtitutione tria requiſita in promouendo ad ſacros ordines circa quę plura conſideratione digna, & vix frequentia, ex diuorſorum Doctorum dictis ad cōem vtilitatem bř, & diſtinctè annotare, & in vnum redigere curaui. Primum ergo requiſitum eſt, vt ſit in ætate legitima, in qua hodie attendi dēt decretum Sacroſ. Concil. Trid. ſeſ. 22. de ref. c. 12. quod diſponitur, vt nullus ad Subdiaconatū ante 22. annum, ad Diaconatum ante 23. & ad presbyteratū ante 25. promoueantur, & corrigitur tex. in clem. generalem, de ætat. & qualit. ſuffi cit annum eſſe inceptū Nauar. in man. c. 25. ſub nu. 116. & in conſi. 6. de ætat. & qual. in antiq. & hoc fauoris cauſa l. ad rempublicā. §. annus, ff. de mux. & honor. Imol. in d. clem. generalē, num. 14. in fi. Syluest. in verbo Aetas, ſub nu. 4. qui igitur ante d. ætatem ad aliquem ex prædictis ordinib. ſacris promouetur, eſt ipſo iure ſuſpenſus ab ordinē executione, & ſi in eo pręſumpſerit miniſtrare, efficitur irregularis, prout ſancitur in hac extrauag. Quā amplia primo, vt non tm̄ ſit ſuſpenſus vſq; ad legitimam ætatem ſuperuenientē, ita vt ipſa accedente ceſſet impedimētum, vt iuris eſt iux. tex. in c. vel non eſt cōpos, de temp. ordinan. & cōem eſſe opin. fatetur, Couar. in clem. ſi furioſus, p. 1. §. 1. num. 44. de homicid. ſed per hanc extrauag. eſt perpetuo ſuſpenſus, donec abſolutionis beneficiū conſequatur, prout aīaduertit Rebuff. in prax. benef. p. 2. tit. de cler. ſacr. ord. male promot. gl. 4. nu. 3. Tol. in ſum. li. 1. c. 61. Secundo amplia in accipiente presbyteratū ante ætatē legitimam, vt ex vi huius extrauag. ex vno, eodemq; actu ſuſpenſionē ſimul, & irregularitatē incurrat, antequā ipſe ſolus alias celebret, nā cū in eodē actu ordinationis vtatur ordine presbyteratus, poſtquā illū aſſumpſit, concelebrando, & conſecrādo cū Epō, irregularis iudicandus eſt Nauar. in conſ. 4. de cler. exc. miniſtri. in antiq. ita teſtatur Lopez ad Diaz in prac. cri. can. c. 26. tenuiſſe quoſdam grauiſſimos viros Societatis Ieſu, cū inter eos re hac diſpenſatione ſermo haberetur, quā Nauar. doctrinam aduertendā eſſe inquit F. Hiero. à Sorbo in Compen. Priuileg. Mend. in verbo ordines ſacri verſ. Itē notando ſcđo, ſubdens hoc nō occurrere in ſuſceptione aliorū ordinū.

De ordi. in ſacris ordinib. ante ætatem.

Ampliatio illa annixa, & fundata ex Nauarri authoritate, ſ. Sacerdotem ordinatum ante legitimam ętatem, qui cum Epō Ordinante concelebrat incurrere, & ſuſpenſionem ſimul, & irregularitatem, coadiuuatur ēt ex dictis per Didac. Couar. in relect. c. Alma mater par. 1. §. 3. ſub num. 5. Verum oppoſitum tenet Medinam ſequens Henriq. in ſumma lib. 14. de irregul. cap. 3. ſub §. 6. vt, ſ. fiat ſuſpenſus ab Ordinis officio, ſed non fiat irregularis ratione, de qua ibi per eum, qua ratione motus Rodriquez in ſum. par. 1. capit. 68. concluſ. 2. à Nauarri opinione recedit, & huic contrariæ heret. Accedit ēt huic ſentētiæ Sayr. li. 4. thaſ. caſ. conſc. cap. 15. nu. 23. & lib. 6. c. 12. nu. 11. & longe altius probabiliorem demon-

rium qui illas concedere valeat iux.tex.notab.in c. cum nullus de tempo.ord.in 6.originis,beneficij,& domicilij,& quoad primum non sufficere originem paternā,de qua plura tradit Cæsar. de Graſ.deciſ.15. ſub ti.de prob.ſed intelligi de ꝓpria, & ſic vbi natus eſt ipſe ordinādus doct. in d.c.cū nullus,qui ante factum conſulunt ita eſſe tenendum,& poſt factum cenſent haberi pro excuſatis tam ordinantem,quam ordinatum.

Circa ſecundum ratione beneficij intellige primo, ēt ſi beneficiū non eſſet tale, pp quod quis eximeretur a iuriſdictione primi epiſcopi, vt qa beneficium non requirat reſidentiam ita ſcribentes in d.text. & præter nos Henriquez in ſum.libr.10.de ordinis ſacram.c.24.ſub §.1. in gloſ.& nos dict.text.in hac parte locum habere intelligimus,dummodo beneficium ꝙ poſſideret ſit ſufficiens ad victum iux. decretum Concil. Trid. ſeſſ.21.de ref.c.2.nam lex noua declarat veterem l.non eſt nouum ff.de legi.& quæ quantitas ſufficiat ad honeſte ſuſtentandum, eſt arbitrariū, vt dictū fuit ſupra in verbo beneficiorum reſignatio,octaua cauſa. Quando Epiſcop. poſſit cōferre ordines ratione domicilij. vide Nauar.in cōſil.10. & 11 de tēpo. ordi. in antiq. & 1.& 3. in nonis.

Secundo intellige ēt ſi beneficium eſſet in vna diœceſi, ſed eſſet ſubiectum alteri Epō,niſi eſſet ſubiectum ēt quoad iura epiſcopalia,vt ex mēte Imolæ ibi,ſub nu.5.aduertit Gemi. ita vt in hoc caſu ad iſtū ſpectet dare hanc licentiam ad ordines,& nō ad illum in cuius diœceſi ſitū eſt beneficium. Tertio intellige niſi beneficium conferatur in fraudem Fran. ibidem,ſub nu.3.glo.in c.eos qui.in verbo,figmento,de tempo.ord.in 6.

Circa tertium ratione domicilij aſſerunt ijdem doct. quod poteſt qs in momento abſq; temporis expectatione acquirere domiciliū,qn̄ ſcilicet transferret ſe ad habitandum in aliquo loco,expreſſe declarando ſe habere animum ibi perpetuo manendi,& domicilium cōtrahendi, ſed Rota Rom.in deciſ.diuerſ.deciſ.150.nu.8.par.2. dicit non ſufficere illam animi declarationem,quia requiritur etiam aliquis actus ſignificatiuus domicilij,puta quod emerit domum,Soc.optime in ca.fi.nu.25.de foro compet.ad cuius rei plenam cognitionem habendam,qn̄ ſcilicet ex cōiecturis ꝓbetur domicilium mutatum,& alibi conſtitutū, videndi ſunt Abb.in c.fin.de Paroch.Felin.in c.dilectus,el 2.de reſcript.Petr.de Vbal. in tract.de canon.Epiſcop.& Paroch.c.7.Maſcard.de probat concl.534. Menoch.de arbit.iudi.li.2.centur.1.caſu.86.& aliqua tradit Afflict. dec. 384.& Henriquez in ſuprad.c.22.§.2.Sed qm̄ ad hunc effectum ordinā di admodum R.P.Marius in publica lectura de ſacramentis in tit.de ordine Neap. habita in templo Societatis IESV, tenuit quod Epūs poſſit ordinare aliquem ratione domicilij,quando in eum locum commigrauerit ibi habendo,vel transferendo maiorem partem bonorum,animo ibi perpetuo manendi,qui animus iuramento declarari poteſt,vel in eo loco domum emerit,& per aliquos annos habitauerit, ſi vero non habeat bona,requiritur habitatio per decennium cum animo ꝑpetuo manendi l.2.C. de incolis lib.10.Hoc tamen intellige, quando quis ratione domicilij habēs alia requiſita a iure vellet initiari prima tonſura, vel ordines minores ſuſcipere,vel ad ſubdiaconatū ꝓmoueri,nā ſi eſſet primo ſubdiaconatū ordinatus ab Epō originis ad i beneficij reqrētis reſiden

tiam, vel ad tit. patrimonij pro necessitate, & vtilitate ecclesiæ, & alibi domicilium transferret, non posset ab Epõ ratione domicilij contracti, vt sit ordinari ad Diaconatum, & presbyteratum ad eundem tit. nisi audito primo Episcopo, an causa ob quam fuit ordinarius adhuc duret, quia tunc ad eundem remitti debet, vt inseruiat ecclesiæ, cui fuit ascriptus.

Licentiã ordinandi an Vicarius possit cõcedere.

Vertitur tamen dubium, an si quis promoueatur ad sacros ordines cum literis dimissorijs Vicarij generalis satisfactum sit huic constitutioni. Respondeo negatiue, & omissis citationibus quamplurimorum doctorum, quos pro hac parte tueda congerere possem, quod inquam, ad officium Vicarij huiusmodi facultas non extendatur, tenet in specie Rebuff. in prax. benef. par. 1. tit. de forma Vicar. nu. 47. Sbroz. de Vicar. Episc. lib. 2. q. 41. & latè comprobat Mandos. contraria disuendo in cõment. in reg. Cancel. Apostol. tom. 2. reg. 24. q. 2. quæ conclusio primo limitatur quando Vicarius haberet speciale mandatum ab Episcopo, vt huiusmodi literas dimissoriales ad ordines etiam sacros concedere posset gl. in d. c. cum nullus §. inferiores in ver. non extẽdat & fatentur Pręd. doct. quib. adde, quod tale mandatum præsumitur pręcedere qñ Vicarius publicè pro habente hanc authoritatem reputetur, veluti quia talem licentiam ad ordines recipiẽdos tribueret præsente, & sciente Epõ Crescent. decis. 1. nu. 4. sub tit. de offic. Vicar. imo cum per curantes huiusmodi licentias impetrare, non soleat deueniri ad illam inquisitionem ad Vicarius habeat ad id sufficiens mandatum vel ne, ista bona fides vniuersalis credulitas, ac reputatio debet sufficere saltem ab ex cusando a pęnis huius constitutionis, & in alijs iuribus contentis. ita Mandos. d. q. 6. nu. 7. q. ẽt inferius nu. 15. arbitratur vt ad hanc excusationem non sufficiat simplex credulitas, sed tunc demum qñ veniret iustificanda ex eo ꝙ talis pmotus vidisset innumeros antea similiter ordinari cum literis aliorũ Vicariorum generalium, quib. eam facultatem habere hasque licentias cõcedere solitis, successisset præsens Vicarius, qui ei hanc tribuit licentiã. Secundo limitatur quãdo Epũs ageret in remotis, vt clare liquet ex d. c. cum nullus §. Episcopo, vbi glos. in ver. remotis, Crescent. d. decis. 1. nu. 5. licet Sbroz. vna cum Rebuff. tutius existiment, vt etiam in casu absentiæ Epi specialiter in literis Vicariatus hæc potestas exprimatur, & intellige vt in hoc casu validæ sint dimissoriæ a Vicario concessæ, ẽt mortuo ipso Epõ in remotis agente, si de eius morte non constabat. Henriq. d. c. 22. sub §. 3. in glo. An vero hoc possit Vicarius capitularis Sede vacante, tractatum fuit supra in verbo capitulum Sede vac. q. 10. fol. 138.

Licentia ordinandi ab alieno episc. est de necessitate ut præcedat.

Amplia hanc extrauag. vt nihilominus literæ dimissoriæ requirantur in pmouẽdo ad sacros ordines ab Epõ alieno, ẽt si esset psona cognita, & eius qualitates supponãtur, cũ nõ sit facienda differens inter cognitũ, & alios, ex eo ꝙ hæc constitutio literas dimissorias requirat p forma, q̃ inducta videtur, cum nõ solum disponat super illo actu faciẽdo, sed vltra pcedat ibi scilicet a suorum ordinũ executione, Dec. cõs. 455. nu. 7. & quando est data forma, semper, & oĩo est seruanda c. cum dilecta de rescript. & ita concludit Mand. in d. reg. 24. q. 3. Secundo amplia, vt pœnę huius

huius confessionis non tollantur per superuenientem ratihabitionem proprij prælati, q̃ partem ex plurib. ad contraria rñdendo firmat Mandos. loco cit. q. 4. & Rebuf. in pax. benef. p. 1. tit. de formula dimiss. lit. num. 11. & 29. & veriorem arbitratur Ignat. Lopez. loco superius alleg. dicēs, quod opinio contraria ansam præstaret Epis, vt hoc quæsito colore alienos ad ordines promouerent, & inde innumerabilia damna orirentur, ideoque dicendum per hanc con. non procedere iura antiqua, ita, & d. glosarum, & doctorum de ratihabitione conualidante ordinationē. Neq. per hoc inferimus ipsam ratificationem oĩno superuacuam esse, operabitur. n. aliqua de quib. per Nau. consi. 25. & 43. de temp. ord. in antiq. Maiol. de irreg. lib. 1. c. 20. nu. 1. & Paris. de resignat. benefi. lib. 4. q. 2. nu. 87.

Limita in eo, qui per triennium fuerit commoratus cum aliquo Episcopo, vt ab eo ordinib. Insigniri possit absq; dimissorijs proprij Epi, dūmodo statim, & sine fraude ei beneficium conferatur ex decreto Conc. Trid. sess. 23. de ref. c. 6. quod primo intellige procedere, & locum obtinere in illis familiarib. qui cum Epo commorantur, idest presentes suis obsequijs assistant, alioquin secus si absentes fuerint in regione remota, etiā si ipsius sumptib. viuant. Maiol. lib. 4. de irregu. c. 2. nu. 5. Lopez. ad Diaz. d. c. 26. qui doctores rationem afferunt, cum propter hanc absentiā minimè posset Eps illius mores nosse, & triennium ad hoc esse præfixum à concilio. Secundo intellige, vt ipsa collatio beneficii, super qua fundantur validitas collationis ordinis, eodem tpe concurrere debeat, vt in d. c. 9. Conc. Trid. & ratio quare Concilium requirat beneficij collationē, est, vt ordinatus ab Epo non suo ratione beneficij efficiatur de eius foro, sitque ei subditus, Rot. Rom. in decis. diuers. decis. 371. nume. 15. volu. 1. quæ colligitur ex Gemin. & Franc. in c. cum nullus, de temp. ord. in 6. illamque prædicti Domini de Rota afferunt militare etiam in prima tonsura, & Sacram Congreg. Cardinalium Concilij Tridentini interpretū censuisse d. decretum habere locum tam in minoribus, quam in maioribus ordinibus, & vtroque casu opus esse beneficij collatione, habetur in eadem decis. num. 3. & illud idem innuere videtur Nauar. in consi. 24. nu. 1. de temp. ord. in antiq. Et per eandem Congreg. diffinitum fuisse refert. Paris. lib. 4. de resignat. benef. q. 2. nume 92. non satis fecisse prædicto decreto eum, qui ordinauit, & post elapsos vndecim menses cōtulit beneficium. Tertio intellige, vt quamuis Episcopus possit ordinare familiarem suum triennalem alias sibi non subditum, nequeat tamen dispensare super interstitijs temporum, neque si esset illegitimus ad minores ordines illum habilitare, vt per plura in vtroque negatiuam partem substentando deducit Nauar. in consi. 27. 28. de tempo. ord. in antiq. Quarto denique intellige non habere locum in familiarib. Eporum titularum, a quib. nec ad primam tonsuram promoueri possunt, ēt prætextu familiaritatis continuę, & commensalitatis suæ, absque proprij prelati expresso cōsensu, & literis dimissorijs de eo. Conc. Trid. sess. 14. de ref. c. 2. & ratio esse potest cum isti titulares non habeant diœcesim, in qua ordinatus fiat domiciliarius, Henriq. loc. paulò ante cit.

Pœna episcopi ordinantis non subditū vide Suarez. de censuris, fol. 501. col. 1.

De pœna Epi ordinantis eum, qui sibi subditus nō est, sed alterius diœcesis, non habita eius ordinarij licentia, hr in c.2.& fi.de tempo. ord. in 6. & in Conc. Trid. sess. 23. de ref. c. 6. in quibus iuribus disponitur, vt per annum sit suspensus ab ordinum collatione. Hinc oritur dubium, an ista suspensio extendatur ad oẽs ordines, an vero restringatur tantum quoad eos quos sic male contulit, de quo vide Io. Monac. in d.c.2. nu. 6. & Gemin. sub nu. 5. vbi Io. And. nu. 2. inquit, Epm hac pœna in duobus casib. non teneri. Primus est, quando ipso probabiliter ignorante alienus clericus furtiuè, vel ex simplicitate se in multitudine ordinandorum ingesserit. Secundus casus si deceptus esset iusta ignorantia facti, potuit enim esse, quod ordinatus detulerit literas furtim impetratas à Cācellario sui Episcopi, & ita residet, Ordinatus verò cum dimissorijs falsis est suspensus, quia habetur ac si sine dimissorijs.

Qui nam excusentur a pœnis iu. extrauag.

Quibus sic specialiter examinatis amplia rursus extendendo totā huius extrauag. dispositionem, vt non solum comprehendat clericos seculares, sed ēt regulares, & monachos, super quo tanquam indubitato non insisto, idq. ex plurib. comprobat Mandos. in d. reg. 24. q. 2. Limita, vt non sit irregularis is, qui contra huius constitutionis dispositionem ordine sacro insignitus in eo ministrauerit bona fide, sine dono sibi licere putās, alioquin non facturus Nauar. in c. accepta, opposit. 8. sub nu. 34. de rest. spol. & hoc propter verbum præsumpserit, in ea appositum, cum dispositio puniens aliquid prçsumentem non comprehendat eum, qui id bona fide, ignoranter aut imprudens, seu inaduertens facit iux. doctrinam singularem Card. in clem. 1. q. 39. de priuileg. relatam supra in verbo Alienatio sub nu. 9. fol. 12. ideoque si quis bona fide parētum testimonio credendo se legitimam çtatem habere, cum non habeat, ordinatus fuerit, non incurrit vllam pœnam, neq; est cur scrupulis ob id angi debeat, inquit idem Nau. consi. 50. de tempo. ord. in antiq. qui tam. in d.c. accepta, quam etiam in man. c. 27. num. 155. Idem dicendum affirmat de eo, qui temerarie quidem ordinatus est, postea tñ bona fide, & candida simplicitate, per pœnitentiam purgato peccato illius malæ susceptionis ordinē, exercuerit, existimans id sibi licitū esse. Prædictā Nauarri mitigationē sequi videtur Couar. in clemen. si furiosus, par. 1. §. 1. nume. 4. in fine, de homicid. & Ignat. Lopez. d.c. 26. Fuscus vero in tract. de visitat. lib. 2. ca. 28. & sub nume. 27. illam non ita simpliciter recipit, eo quod non deceat ignorare, quod cōmuniter omnes sui ordinis sciunt, sed vt prodesse possit attenta qualitate personæ, vt facilius dispēsetur, & sic vt liberetur à tāto, non à toto, & Tole. in sum. lib. 1. c. 48. vers. Quarta, hr illam intelligit, qñ scilicet taliter ordinatus putabat sibi licuisse ea probabili ignorantia facti, secus si crassa facti ignorantia, aut iuris ignorantia fuit, vt tunc suspensionem incurrat, cū præsumere dicatur, & attestatur hoc sequi Tribunal Supremi Pœnitentiarij.

Notandum, quod in ordinato ante legitimam ætatem dupliciter potest præd. iuris ignorantia contingere, & primo ignorando ætatem à iure præscriptā ad sacros Ordines suscipiēdos, & tunc (nisi esset inuincibilis)

lis)quia accedens ad ipsos ordines suscipiendos, illud ius tanquam vulgare, & cõescire tenetur, vix sine culpa illud ignorare potest: secundo modo accidere põt ignorando hoc ius speciale extrauag. Pij ij. imponentis suspensionis pœnam ipso iure, quo casu ẽt illius pœnæ ignorantia nõ impedit, neque excusat, quo minus illã incurratur; conferre tamẽ dum ignoraret se suspensum ipso facto ad excusandam irregularitatem si in ordine sic suscepto ministraret, ita concludit Suarez de censuris disput. 31. sect. 1. suspensione 5. Quo vero ad ignorantiam facti non erit inutile dubitare, An stante, quod ordinatus presbyter ante legitimam ætatem, propter bonam fidem à principio à suspensione ipso facto liberatus fuerit; celebrauerit, sicuti ex Nauarro ibi posuimus, si postea adueniẽte mala fide, & sciens se non habere legitimam ætatem, antequam illã ingressus fuerit, celebrauerit, contrahat irregularitatem. Huic dubitationi negatiuè respondetur per Roderic. tomo 3. q. q. regul. q. 23. articul. 14. licet toties, quoties sacra fecerit, mortaliter peccasset, sed sibimetipsi contradicit, cum contrarium cum Medina sentiat in sum. par. 1. c. 165. sub nu. 3. & de ætate singulis Ordinibus ecclesiasticis requisita latè agit. Io. Gutier. lib. 1. Canon. q. c. 26.

Secundo limita ex com. Doctorum sñia hanc constitutionem nõ habere locum in minorib. ordinib. cum id ex eius præfatione, & verbis clare colligatur, Rebuf. in prax. benef. p. 2. tit. de cler. ad sacr. ord. malè promot. gl. 3. Mandos. in ea. reg. 24. q. 1. Lopez & Tolet. locis cit. ita vt si quis contraueniendo dispositioni huius extrauag. ad minores tm̃ ordines initiatus, fuerit minime suspensionis pœnam incurrat, voluit ẽt Nauarr. in man. ca. 25. num. 70. & in pluribus alijs locis. verum vigore decretorum Conc. Trid sess. 6. de ref. c. 5 & sess. 14. c. 2. secus est in ordinato ad minores ordines absque literis dimissorijs proprij prælati, si quidem ipso iure est suspensus ab executione ordinum susceptorum, nec gaudet priuilegio clericali præsertim in criminalib. ex decreto Conc. Trid. sess. 7. c. 10. de refor. ex quo sequitur, quod iste talis exercendo solemniter actum ordini minori deputatum, proprium, & peculiarem incurreret irregularitatem, in qua solus Papa dispensat. Nauar. in man. ca. 25. sub num. 76. & c. 27. sub num. 164. vbi declarat illa dici deputata alicui ordini, quorum faciendorum specialis potestas traditur in ordinatione exemplificando vt ibi per eum, secus si exerceret non solemniter tanquam laicus, cũ laicis ex consuetudine interdum exerceant officium minorum ordinum idem Nauar. in d. c. 27. num. 42. & 44. idq. ex D. Thoma, & D. Ant. Tertio limita vt in irregularitate contracta in casibus huius extrauag. possit Eps dispensare in foro conscientiæ, si delictum est occultum vigore facultatis concessæ a Concil. Trid. sess. 24. de ref. c. 6. & quando dicatur occultum iuxta terminos Concilij declarant Nauar. in man. cap. 27. num. 255. Maiol. lib. 5. de irregul. capit. 51. num. 4. Henriq. in summa, lib. 4. de irregular. cap. 20. §. 4. Tolet. in summ. lib. 1. cap. 89. quibus adde Farinac. in pract. crim. tit. de delict. & pœn. q. 21. numero septimo, quod intellige & primo, vt respectu eius, qui eam contraxit propter ętatis defectũ non

Pęna suscipiẽtis primam tonsurã, & minores absq; dimissorijs.

Quando ẽps possit dispensare, & absoluere male promotos.

possit

possit nisi impieta ætate, si quidem receptissima est ferè omnium sententia accedente etiam Burgas.de irregu.p.6.c.2.num.30.non posse Episcopum etiam ante promotionem dispensare circa ætatem ordinãdorum, nam cum ipse aliter ordinans puniatur, in sua potestate esset illudere d. pœnæ, dispensare posset inquit Vitalin.in clem.fi. nu.32.de ætat.& qual. Secundo intellige nisi ipse Episcopus scienter fuerit in causa peccati inducentis dispensationem; cum sit ordinauerit, in eo participando argu. tex.notab.in c.diuersis fallacijs de cleric.coniug.Panor.in c.pen.sub nu. 4.de temp.ord.Burgas.d.c.2.par.6.num.72.vbi intelligit de factis ab alijs, & non à seipso, Tertio intellige, vt in istis casibus in quibus Episcopus dispensat, & absoluit sibi subditos, non possit sibi ipsi dispensare si forte in aliquam irregularitatem incidisset, sed licitum erit ei eligere confessariũ inferiorem, qui secum ab ea dispenset, & absoluat, nam talis confessor ab Episcopo electus in hoc casu habet vicem superioris scilicet Archiepiscopi. Maiol.notab.lib.2.de irregul.cap.secundo, sub num.12. Henriq. lib.quarto, de irregul.cap.18.sub §.3.& alijs ab ipsis citati, idque ex sententia Sacræ Congregat. vt attestatur Toled. loco prox.alleg. quæ facultas Episcoporum ad eligendum confessorem nouissimè explicatur per Frãcisc.Suarez.in 3.par.D.Thom.tomo 4.disputa.27.sect.2.quæ adde ad dicta à me supra, in prima addit.ad ver. Archiepiscopi authoritas, fol.quinquagesimoprimo.

Episcopũ male ꝓmouentẽ quando eius confessarius possit absoluere, & dispensare.

Quarta limitatio assignanda, scilicet, quod per illa verba præd.extrauag. videlicet (à suorum ordinum executione ipso iure suspensi sint,) sit nihilominus illa suspensio intelligenda de ordinib. sic malè susceptis, & in quib.tantum delinquitur, vt ipsa pœna sit culpę proportionata, & cõsequenter, vt taliter ordinatus sit impeditus, ne vlterius ascendat, nõ autem inferiori ordine vtatur si illũ legitimè suscepit, & ita resolutiuè præfatus doctor Suarez, censet de censu.disp.31.sect.1.suspen.6.

Secunda Constitutio est Pij V.extendentis decretum Conc.Trid.sess.21. de reg.c.2.ad regulares non professos Romæ publicata die 12. Nouẽbr. 1568.in bull.fol.1305.tenoris seq.

Romanus Pontifex sacrorum Conciliorum author, & interpres, illa quæ in huiusmodi Concilijs, à prudentib.Patrib.in Spiritu sancto legitimè congregatis salubriter sancita sunt, pro sui pastoralis officij debito dum æquitas, honestas, & decus suadet sicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios casus extendere consueuit. Sanè cum non deceat diuino ministerio ascriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidũ aliquem quæstum exercere, à Sacro Trid.Concilio inter alia decretũ fuit, ne quis deinceps clericos secularis, quamuis alias morib.scientia, & ętate esset idoneus, ad sacros ordines promoueretur, nisi prius legitimè cõstaret, eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victũ honeste sufficere pacifice possidere, vel alias ordinari non posset, nisi iuxta decreti ab ipso Concilio desuper editi formam, & tenorem: cnm autem nulla in huiusmodi decreto religiosorum clericorum mẽtio facta fuerit, ac propterea

Cõgruit tit.de ęt. & quali. ord.

pterea nonnulli) vti moleste accepimus) cæterorum ordinum Religiosi, seu canonici vel clerici, intra claustra monasteriorum, seu domorũ more Regularium in communi viuentes, qui nunquam seu non nisi ad certum tempus professionem emittunt, & ex claustro exire, vel dimitti, ad seculum redire libere, & licite possunt, Religionis prætextu absque titulo sufficientis beneficij nec iuxta dicti decreti tenorem ad sacros ordines se promoueri prętendũt, & a nonnullis Episcopis passim promoueãtur, atq; inde, plerumq; illud inconueniens eueniat, vt sic promoti, & a claustro exeuntes, & per sæculum vagantes, vel mendicare, vel sordidũ quæstum exercere, non sine ipsorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & q̃ plurimorum Christi fidelium scandalo cogantur. Nos igitur qui singulorum Dei ministrorum honorem, & decus) quãtum in nobis est (sinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa nostra sciẽtia, deque Apostolicę potestatis plenitudine, hac perpetuo valitura sanctione decretum pręedictũ de Clericis sęcularib. loquẽs ad oẽs, & singulos etiã cuiuscunq; ordinis Clericos religiosos siue sæculares more religiosorũ viuẽtes in cõi non professos harum serie extẽdimus, & ampliamus, ac religiosis. & alijs prædictis nõ ꝓfessis, vt ad sacros ordines ꝓmoueri, necnon omnibus, & singulis venerabilib. fratrib. nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, gratiã, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus, vt ordines ipsos huiusmodi Religiosis personis impendere, nisi obseruata forma dicti decreti, nos virtute sanctę obediẽtię, & sub indignationis nostrę pęna interdicimus, & ꝓhibemus, ac cõtra faciẽtes ꝑ annum a pręstatione talium ordinum ipso iure suspendimus. Statuentes, & decernentes, ꝓmotiones quarumlibet religiosarum personarum p̃dictarum ad ordines huiusmodi contra ipsius decreti Concilij Tridentini formam, ẽt cuiusuis licentię illis ab Apostolica Sede vel illarum superiorib. cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, & pręeminentię existant, etiam si Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore pręfulgeãt, concessę pretexto factas, executione prędictorum ordinum oĩo carere, nullasq; prorsus, & irritas existere, sicque promotas personas in altaris ministrare non posse. Quinimo ministrantes, priuilegijs exemutionibus, immunitatibus, & alijs gratijs clericis concessis omnino priuari, & irregularitatis, aliasque in dicto decreto contentas pęnas eo ipso incurrere, a quibus nisi a Romano Pontifice, vel in mortis articulo minime absolui possint. Non obstantibus, &c.

Quia hęc cõstitutio loqtur tm̃ de regularib. non professis, discrimen est inter doctores an clericus secularis ordinatus in sacris absq; titulo sit ipso iure suspensus: hãc questionẽ difficilem, & aliqñ controuersam fuisse in sacro Pęnitentiarię p̃torio testat̃ Nau. in conf. 1. q. 16 de const. & negatiuã sententiã tenet Tolet. in sum. lib. 1. c. 48. ver. Decima octaua habetur, & latius Henriquez in sum. lib. 13, de excom. c. 37. Paris. lib. 2. de resignat. benef. quęst. 6. numc. 18. referendo Sacrę Congregationis declarationem, Cuius opinionis inter alios contradictores sunt Nauar. in pręd. quęst. 16. Maiol. lib. 4. de irregul. capit. 15. in princip. quem sequi videtur *An ordinatus abs que titulo sit suspensus.*

Lopez

Lopez ad Diaz. in pract. crim. canon. c. 18. nu. 1. ideo has opiniones conciliando iuxta com. praeceptoris sententiam P. Martij de Andria distinguo tres casus. Quorum primus est, qñ quis titulo carens, ꝓprio Epõ exposuit se nullum habere titulum, & Epus sciens vel scire debens absolute illum absq; titulo ad sacros ordines ꝓmouit, tunc ordinatus non incurrit suspensionē, & habet actionē contra Epum successorem, vt eum suo sumptu alere cogatur, vel prouidere de beneficio, ca. accepimus, de aetat. & qualit. c. Epus, & c. cum secundum Apostolum, de praeb. c. si Episcopus eod. tit. in 6. Quod aūt diximus ad dicta alimenta praestanda teneri ēt successorē, intellige nisi Epus, qui ordinauit viuat, vt promotus ad pinguiorem ecclesiam, qa tunc ipse potius q̃ successor tenebitur Henriquez in sum. lib. 10. de ordinis sacra. c. 17. sub §. 4. qui ibidem in gl. extendit hanc obligationem prouidendi de alimentis etiam ad capitulum Sede vacante, si non restitit tali ordinationi pauperis, ex quo sequitur ꝙ si habet vnde de suo viuere possit, vel patrem haberet diuitem, ei non debentur alimenta, d. c. Episcopus, vbi Decius de praeb. Paris. loc. cit. nu. 23. & infra. Quid si quis ordinari se fecit ad verum titulum sibi donatū, sed ipse tantundem creditoribus debebat, an sit suspensus, adde Nau. in consil. 13. de temp. ord. in antiq. & consi. 18. in nouis.

Secundus casus est quado quis habens titulum, sed non sufficientem ad honestam sui sustentationem iux. Conc. Trid. dispositionem, sincere veritatem suo Episcopo narrauit, quia patrimonium vel beneficium erat tenue quo non obstante Episcopus sciens vel scire debens eum ordinauerit, & tunc etiam ipse ordinatus non incurrit suspensionem, & agere potest contra Episcopum ad supplementum glo. in c. tuis de praeb. Fran. in d. c. si. Episcopus sub nu. 3. quo supplemento non habito non debet ascendere seu promoueri ad Diaconatum, & Presbyteratum, & in his duobus casibus procedat opinio negatiua. In quo notanda sunt duo, Primum, quod haec inuestigatio, seu discussio tituli diligenter est facienda an sit sufficiens vel ne, satisfiat decreto Conc. Trid. cum nō possit dari regula seu taxa, erit hoc arbitrio proprij Episcopi, considerata qualitate seu dignitate personae loci, & temporis. Alterum est, quod non sit iudicandus suspensus clericus ille, qui dixerit se habere sufficiens patrimonium, cum non haberet, quando ad sufficientiam deceret parum, siue quantitas, quę non esset notabilis arbitrio boni viri ex Nau. in consi. 18. de temp. ordin. in antiqu. & cons. 23. in nouis.

Tertius casus est, qñ ordinatus fuit in culpa exponendo patrimoniū siue introtum, siue in partem falsum, & sic per fraudem, & mendacia deceperit Epum affirmando se habere beneficium, vel titulū patrimonialē sufficientē, aliqua demōstrādo, p quae ordinator ꝓbabiliter ei credidit & credere debuit, vt tunc non solū incurrat suspensionē a iure impositā in c. neminem & c. sanctorum distin. 70. sed neque ordinator eum alere teneatur ex rationibus per Nau. adductis in cons. 14. & cons. 74. de tempo. ord. in antiq. & cons. 46. in nouis, quem in vtroque sequitur Paris. in d. libr. 2. q. 6. licet Tolet. in hoc vltimo dissentiat, & in hoc casu proce-

dat

dat opinio affirmatiua, quæ et comprobatur ex verbis Conc. Triden. in prin. d. c. 2. sess. 21. ibi (qui varijs artib. ac fallarijs confingunt se beneficiũ ecclesiasticum, aut et idoneas facultates obtinere) Vnde sequitur, quod si tali suspensione durante in ordine suscepto ministrauerit, incurrit irregularitatem à solo Papa delebilem c. 2. de sent. exc. eod. lib. declarando vt per Nauarr. in man. c. 2. nu. 244. & seq. poterit vero in ea episcopus dispensare si delictum est occultum vt supra tractatum fuit, cũ hodie non obstet constitutio Sixti V. stante eius moderatione habita per S. D. N. D. Clementem Papam viij. de qua infra.

Quotidianus casus de quo quæritur, de eo inquam, qui post ordinationem ad subdiaconatum ad titulum patrimonij sibi donati, illud renunciauerit, & retrocesserit in fauorem parentum, vel alterius, fecitque postea se ordinari ad superiores ordines, an incurrat aliquam censuram, & irregularitatem, Respondeo, quod non, cuius potissima ratio est, quia p̃fata renunciatio, seu remissio est inualida, & prorsus nulla per decretũ Concilij Tridentini d. sess. 21. de reform. cap. prohibentis in fauorem ordinati titulum huiusmodi sine licentia episcopi nullatenus remitti, & extingui posse, & verbum nullatenus inducit actus nullitatem ipso iure, & sic habetur ac si d. renunciatio facta non fuisset, cum non præstet impedimentum, quod iure non sortitur effectum ex regula non præstat, de reg. iur. in 6. & ita concludit Nauar. in consi. 16. & consi. 24. de tempor. ord. in antiq. & consi. 17. in nouis, & Tolet. loco superius cit. quod intellige, vt dicam inf. Retrocessio tituli an faciat ordinatum suspensum & simoniacum.

Quod intellige, nisi ante ordinationem ad subdiaconatum præcessisset, seu interuenisset pactum, siue conuentio occultè facta de non petendo, vel restituẽdo, postquam ordinatus fuerit, id quod sibi pro titulo donatum fuerat: quia à paritate rõnis incideret in pœnam suspensionis ab ordine, contentam in c. per tuas, el 3. & c. pen. de simo. iuxta sñiam Nauarri in man. c. 27. nu. 157. & post eum sentit et Lop. ad Diaz. in prac. crimi. can. c. 18. num. 12. quam valde probabilem sibi videri inquit Sayr. libro 4. thes. cas. cons. 15. numero 23. eamque, & alij sequuntur, nam qñ donatio, seu assignatio patrimonij non simpliciter, sed ad finem suscipiẽdi ordines illo titulo fit, tunc donator habet vicem præsentatoris ad ordines. Suarez de censur. disput. 31. sect. 1. suspens. 7. sub num. 35. quę opinio quamuis sit sustentabilis, pluresq. vt præfertur, in eam conueniant attamen re melius perpẽsa præsens casus sub dispositione prædictorum iurium non videtur comprehendi posse, quia cum casus sit dissimilis, pęnæ extensio de vno ad alium fieri nõ debet, et si eadem ratio id suadeat, vt considerat, & tenet Nauar. sibi contrarius in consi. 42. num. 3. de tempo. ord. in antiq. & 17. in nou. & quod ac casum specialem inibi duntaxat expressum, scilicet in paciscente cum ordinante, vel pręsentante restrictio fieri debeat, complures Theologos, & V. I. peritos consultos approbasse fatetur Henriq. in sum. lib. 10. de Ordinis sacram. c. decimoseptimo, §. 3. in glo. lit. O, et non induci suspensionem in paciscente cum alijs, decreuisse, seu declarasse signaturam Pœnitentiariæ; itaque serua- Nota quæ frequenter accidat.

ri testatur Tol.in sum. lib. c.48.vers. Quinta habetur in fine,& hanc po-
ster iorem snīam firmauit admodum R.P. Marius Andria, qui Doctor
ēt pro constanti asseuerauit,(eisdem retentis terminis,)præd.promissio-
nē,seu renunciationē ēt iuratam, ante ordinationem factā,inualidā esse
& firmitatem non obtinere,tum per Conc.Trid.decretum,prout ex di
ctis per Nauar.in eod.Cons.elicitur,& ex Toleto vbi supra,tum quia re
Ses.21.de re.c.2. pugnat,seu præiudicat bono publico, & decori Ecclesię, quod versatur
in hoc ordinandorū titulo ex Felino,& alijs in d.c.pen.ideoq.remitti ne
quit ad tex.in c.si diligenti,de foro comp. quicquid per ambeges verbo-
rum in hoc sentiat Suarez vbi supra, nu. 37.& proinde taliter Ordinato
sequuta ordinatione est acquisitum ius ad res sibi donatas,qui ēt, stan-
te præd.renunciationis inualiditate euitabit suspensionem cōminatam
in c.neminem,&c. Sanctorum 70.dist.quia vt cum titulo ordinari cum
illo non careat,& non sine titulo, vt asserit Lopez. Cui conclusioni,illā
subtiliter more suo sustinendo,subscribit se Dns Io. Hieron.Campanil-
lis in suo Diuersorio iuris Canonici rubr.de non ordinand.absq; titulo,
c.pen.grauiter tn̄ peccat, & non dēt impunitus remanere, quam tn̄ in-
carreret Clericus,cui non ad effectum vt promoueatur ad Ordines, sed
simpliciter facta esset donatio, illamq; ante ordinationem retrocessisset
& postmodum eius prætextu ad illius titulum(nulla retrocessionis mē-
tione facta) ab Subdiaconatum promotus esset. Vel & secundò qn̄ à Pa
tre,seu fratrib.ei vt Clerico facta esset alicuius possessionis donatio fictè,
& in publicam fraudem, veluti ad euitandam solutionem gabellarum,
seu collectarū vtq; ipse Clericus nudum tm̄ nomen retineat,qua dona
tione absq; donatoris consensu postea vsus fuisset pro titulo ad effectū
suscipiendi ordines, nam cum in primo casu valida sit retrocessio,& in
secundo palam est eam sub ficto titulo promotum esse,vtiq; ex vi præd.
antiquorum canonum suspensus remaneret iuxta tradita per nos supra
vers.Tertius est casus,quib.concinunt, & ad stipulantur scripta nouissi-
mè per Suarez loco indicato,quæ qn̄ per nos typis mandata fuerūt non
dum quintum eius volumen prodierat,a qua suspēsione,quia id suppo-
nitur secrete commissum poterit Eps̄ dispensare. Ad euitandas fraudes
Neapoli obseruatur, quod qn̄ contingeret donationem, seu assignatio-
nem patrimonij ab alijs fieri,producatur publicum instrūm ab vtraque
parte iurum vallatum,præd. assignationem esse realem,& oī dolo,& fi-
ctione carere,& quod neq; præteritum confectus fuerit,neq; in futurū
conficietur actus, seu contractus aliquis in præiudicium d.assignationis
cum annullatione,&c. Præcipitur ēt sub excōicationis pœna donatori,
vt non præsumat talem assignationem efficere super censibus seu reddi
tib.alteri forsan obligatis, vel quorum ipse non esset verus, & legitimus
Dn̄s prout in edicto Sacræ Ordinationis continetur.Exquib.infertur se
cundum præfatum Suarez ibid.nume.36.& nos libenter amplectimur,
(quamuis Henriq.in sum.lib.13.de exc.c.37.sub 2.§.contrariū annuere
videatur,) quod si clericus cū literis dimissorijs cū ficto titulo a proprio
Epo impetratis se promoueri faceret duplicē incurreret & suspēsionē

vnam

vnam quia sine vero titulo ordinatur: & alteram, quia cum dimissorijs subreptitijs, & super ementitio titulo fundatis, & sic inualidis, cum paria sint non habere literas dimissorias, & habere subreptitias, & ratio subreptionis est, quia si Epo de talis tituli conditione plena notificatio facta fuisset, ipse nemini talem concessisset facultatem, ideoq; ad absolutionem obtinendam vtraque suspensio erit aperienda, & explicanda. — Hæc secunda suspēsio incurritur vigore extrauag.

Suspensionis pœnam extendimus etiam ad Clericum, qui dispensatione à Summo Pontifice obtenta, Sede vacante, vel suo Episcopo absente, vt ab alio Antistite ordinari possit, promoueretur ad ordines absq; literis testimonialib. sui Ordinarij, quia talis licentia, siue dispensatio intelligitur cum ista sub ordinatione, opprobationis sui Ordinarij, ad q optime facit Concilij Trid. sess. 23. de ref. c. 8. vers. Quod si quis ab alio &c. & alias sine eis diceretur furtiue promotus ex gl. in c. 1. ver. furtiue de eo q furt. ord. suscepit, talesque suspensos existimauit, P. Marius Andria, & q dictas literas testimoniales non prohibeatur Capitulum Sede vac. etiam infra annum dare Nauar. in cons. 19. de tempo. adi. in antiquit.

An vero sacris initiato absque vero & sic cum ficto titulo, & a suspensione absoluto sit præclusa via, vt nō possit ad Superiores Ordines absq; noui tituli existentia ascendere. Respondeo, quod Henriq. loco præcit. inquit, quod Episcopus potest cum tali occulte dispensare, ne homo iā matrimonio inhabilis viliter viuat, verum Suarez in eodem etiam loco nu. 39. firmat nec talem posse sine vero titulo nouo ad altiorem ordinē promoueri, alias incideret in eandem suspensionem ea ratione, qa simpliciter iura prohibent sine vero titulo suscipere quemlibet ordinem sacrum, & non Subdiaconatum tantum, præsertim ex Conc. Trid. quod distributiuè, & in plurali loquitur. Ne quis Clericus sæcularis ad Sacros Ordines promoueatur &c. Et accepi a quodam grauissimo Doctore, ita fuisse obseruatum etiam in eo, qui absque dolo, & fallacijs ad titulū aliquem ordinatus fuit, quem postea a creditorib. euinci contigit, nulla eius considerata culpa. At quid si sacerdos effectus, appareat illum veri tituli existentiā nō habere, sed sub ficto, & supposito titulo pro motū an Episcopus possit cū eo dispensare, ipsumq; ad Sacerdotalis Ordinis executionē habilitate, & videtur dicendum, quod sic præuia absolutione a suspensione si fuerit occultū vigore Concilij Tridētini sess. 24. de ref. c. 6. — An Ordinato Subdiacono sine vero titulo sit denegandus ascēsus ad altiores Ordines. Sess. 21. de re. ca. 2.

Erit igitur huius occasione perscrutandum, An in casibus propositis in prædictis textibus sal. cap. per tuas el. 3. & c. pen. de simo. in quibus suspensionis pœna infligitur, propter pactum illud simoniæ labes consideretur. Et quidem pro ratione dubitandi prima fronte videtur affirmatiue respondendum tum quia d. textus sunt situati, & collocati sub rub. de simonia, tum quia adeptum videtur ius spirituale, scilicet Ordo dato aliquo temporali, stante remissione non petendæ portionis, seu fructuū ipsi Ordinando debendorum vigore obligationis sibi oriendæ sequuta Ordinatione, ergo pactum illud redolet simoniam, cum remittere in hac materia idem sit quod dare, ca. veniens el. 1. de testibus & facit text. in l. quin etiam in princip. ff. de calumnia. & tradunt Panor. Zabarel. & — De intellectu ca. per tuas el 3. & c pen. de simon.

Felin.

Fel.in d.c.per tuas,ac dare & remittere æquantur non solum vbi remittitur ius acquisitum,& de præsenti competens; sed etiam quærendum ex Host.& Henr.Borch.in eodem capite.

At facilis est responsio confirmando obiecta,sed illa restringendo,videlicet,vt in memoratis casibus videatur intercessisse simonia,non quidem strictè,& proprie,sed large,& impropriè vt concludunt Anani. & Butr.in d.c.pen. nam re vera nihil lucri,seu commodi pecuniarij ob talem remissionem accedit ipsi Ordinatori,& Præsentatori,cum prius ad nihil ordinato tenebantur.Quod enim vere, & stricte loquendo non sit inibi simonia commissa,arguitur communiter a leuitate pœnæ ibi expressæ, cum Ordinatus ibi suspensus pronuncietur ab Ordine tantũ sic suscepto:Ordinator vero a Collatione ordinum per triennium,ac præsentator ab executione ordinum per idem tempus,sed si vera ibi in Ordine simonia patrata esset,Ordinator esset perpetuo suspensus ab Ordinum collatione,& Ordinatus esset suspensus nedum ab ordine simoniace suscepto,sed ab omnibus alijs Ordinibus iuxta pęnas aduersus simoniacos in ordine a iure statutas a communi DD.sententia,quam refert, & defendit Vgo.in tracta.de simonia tabula 4.c.4.nu.3.

Vnde resolutiue dicendum,quod neque in illis casibus subintrent pęnæ cominatæ contra simoniacos in Ordine per extrauag.Cum detestabile,sub tit.de simon.inter communes, & ratio est, quia ibi non dicitur committi simonia directe in Ordine sed in consequutione ad ipsũ Ordinem,cum rei veritate inspecta Ordinator volebat ordinare,& ordinatus ordinari nullo dato,Innocen.Ioan.And.Panorm.& Zab.in d.c.pen. loco proxi.citat.Nauar.in specie in consi.67.versic.Tertio,quod qui ordinat &c.de simon.in nouis.Suppetit & alia ratio relata a Doctore Ioanne Hieronymo Campanili loco superius iudicato.Cum enim Papa certam inibi instigat pœnam,qua plectendi sunt,ordinans,seu præsentans, & ordinatus,implicite negat ipsis alijs pœnis afficiendos ex vulg.iuris regula,quod qui vnum includit,alterum excludit,& excipit:ergo affirmãdum præf.extrauag non complecti illus casus.

Sed res dubia est,An in casu præd.c.per tuas, pp interpositam fidẽ ab ordinato de non petenda portione a Rectore illius Ecclesiæ,ad q̃ fuit aggregatus,vt sub illius titulo ordinari possit,inducta sit saltẽ simonia confidentialis,seu beneficialis cõfidentia,vt locũ habeant pœnæ,& censurę extrauag. Pij V.relatæ in verbo simonia.Respondeo,quod q̃uis Paris.in tract.de confid.benef.prohib.q.1.nu.93.& infra,ex pluribus, per eũ congestis affirmatiuam partem firmare conetur, contrarium tñ suaderi videtur ea ratione,quia pactum retrocedẽdi beneficium, vel eius fructus ipsiusmet resignanti non arguit confidentia,sed simoniã, & vendicaret sibi locum extrauag.Pauli II.& non Pij V.secus vero qñ cum resignãte beneficium conuentum fuerit,vt fructus dentur alicui cognato,vel amico ipsius cedentis,& sic tertiæ personę,& non eidem cedenti,qa tunc iudicatur cõfidẽtia iuxta præd.Pij V.extrag.ita Nauar.in consi.76.nu.6.de simo.in nou.ac tenuit P.Marius Andria,& ad casũ d.c.p tuas,neutrũ ap

plicari

plicari potest, quia in illo textu per præsentatorem intelligitur Rector. alicuius Ecclesiæ collegiatæ, vbi adest massa communis, quæ diuiditur inter inseruientes, qui totum Collegium repræsentando, Clericum Episcopo præsentauit, asserendo illum esse ascriptum seruitio de Ecclesię collegiatæ, vt ad illius titulum ordinetur Subdiaconus, facto prius ab eo pacto de non petendo portionem in d. Ecclesia.

Subsequenter) vt errandi materia subtrahatur) se offert indagandum nec passim a Doctoribus tactum, videlicet, in terminis in d c.pen. de simon. per Præsentatorem quis intelligatur. Respondeo, ꝙ debet intelligi altero de duobus modis. Et primo, ꝙ præsentator ad Ordines de iure communi est Archidiaconus, Epi oculus appellatus, vel alia persona in simili dignitate constituta, cuius officium est ordinandos examinare, & inquirere an habeant titulum sufficientem, & postea illos præsentare Epo Ordinatori ad tex. in c. vt nostrum ni &c. Ad hæc, vbi gl. de off. Arch. & ita exponit Host. quem ēt refert Alex. de Neuo in vltima apostilla ad Abbatem in d.c.pen. Secundo modo potest sumi huiusmodi p̄sentator ꝑ Epo Ordinario faciente literas dimissorias suo subdito, vt promoueri possit ab alio Antistite, ꝑ quas illum app̄batum, & examinatum, ex mādato Conc. Trid. sess. 23. de ref. c. 3. dimittere debens, Præsentare videtur vel si hanc licentiam daret certis personis iux. tex. in c. si Epus, de præb. lib. 6. ex interpretatione P. Marij de Andria in publica lectura de simonia, & sic excipitur ex dispositione illius tex. laicus præsentans ad aliquē titulum beneficij, vt ibidem Card. Zab. annuit in finalib. verbis, aut pena suspensionis ab Ordinum executione ibi lata non cadit in laicum.

Prædicta intellige non habere locū in initiato prima tonsura, vel ordinato ad ordines minores, in quib. non reqritur titulus gl. in c. 2. de præb.

Obligationem episcopi ad prouidendum de alimentis, seu beneficio ordinato sine titulo, sicuti in primo, & secundo casu dictum est, extende etiam si ordinauerit aliquem qui prius erat in sacris constitutus, ex tex. in d.c. Episcopus, vbi Decius in 1. notab. de præben. Secundo intellige nisi episcopus tituli inuestigationem, seu scrutinium, Archidiacono vel examinatoribus commiserit, quia si in hoc negligenter se gesserint, vel ad eorum falsam relationem aliquis sine vero titulo fuerit ordinatus, tunc actio petendi alimenta dabitur contra ipsos, & in subsidiū contra episcopum gl. notab. in c. ad hęc, in ver. examinentur, de offi. Archid. & in d.c. cum secundum Apostolum in ver. successores; Syluestr. in verbo Archidiaconus quæst. 8. Henrinq. in sum. lib. 10. de ordinis sacram. c. 17. sub §. 4. Tertio intellige, quod episcopus cui ex causa committitur ordinatio certæ personæ iam approbatæ, & examinatæ a proprio Episcopo) prout ita ex decreto Conc. Trid. sess. 23. de ref. c. 3. dimitti debet) ipse non tenetur inuestigare titulum, tex. in c. si episcopus, de præb. in 6. Maiol. lib. 5. de irregul. c. 13. sub nu. 8. neque examinare personam, si verò sciret eum indignum, pecat & ordinando Inn. & Panor. in d.c. cum secundum Apostolum. Vnde timorati episcopi pro securitate examinant tales sic dimissos, & bene faciunt, & ita seruatur Neapoli.

Existentia tituli debet constare in qualibet ordine sacro.

Nota cōtra examinatores.

Secundo extende ad Capitulum sede vac. seu eius Vicarium, vt tene atur subdito sine titulo cum eius licentia, & dimissorijs ordinato alimẽ ta sub ministrare per ea; quæ a fortiori diximus de Episcopo, ideo cauti sint canonici, vt in commissione Vicario facienda apponant clausulam quod nequeat licentiam ad ordines concedere absque expresso consen su totius Capituli ad id consulto congregati, cum agatur de eorum præ iudicio, & interesse. Nec enim desunt Doct. qui asserunt Vicarium, seu Officialem generalem capituli sede vacante non posse literas commen datitias ad ordines dare nisi ei specialiter concederetur, sicuti post Pa uin. in tract. de offic. & pot. c. sede vac. par. 2. q. 10. sub nu. 17. & Mandos. in commen. ad reg. 24. Canc. q. 6. sub nu. 10. adnotauit etiam Io. Gutier. li. 2. can. q. q. c. 17. sub nu. 20. Insuper in hac materia ordinationis aduer tendum est, quod beneficium obtinens tenue, & adiuncto patrimonio si vtrumque simul esset sufficiens ad victum potest ordinari ab episco po propriæ patriæ ad dictum titulum seruatis de iure seruandis; quod si beneficium tenue esset extra patriam, & ibi adiuncto patrimonio vellet ordinari ab Epõ illius beneficij absq; dimissorijs episcopi proprie patriç hoc non cõsulerem ob suspitionem fraudis declinandi iurisdictionem episcopi propriæ patriæ, Doct. in dict. c. nullus, & gloss. in c. nullus, & glo. in c. eos, in verbo figmento, de temp. ordi. in 6. quæ fraus detegeretur si beneficium fuisset de proximo collatum; præsumeretur etiam si reuer teretur ad habitandum in propria patria sic ordinatus cum dimissorijs dicti episcopi ordinatorijs de proximo post ordinationem.

Accepi a quibusdam sciscitari, An loco beneficij ordinari quis possit ad titulum seruitij in aliqua Ecclesia, cui ascribitur, & deseruire tenetur in ordine suscepto, iuxta decretum sacros. Concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 15. & ex cuius communis massæ fructibus participat? Et respondendũ videtur, quod sit quia titulus deuinctum sibi reddit eum, qui ordinatur Maiol. lib. 4. de irregul. c. 16. sub nu. 2. & taliter ascriptus certæ Ecclesiæ a nullo Episcopo recipiendus est, ex declaratione Sacræ Cõgregationis, teste Parisio lib. 2. de resign. benef. q. 6. nu. 34. Ad cuius maiorem cõpro bationem adducitur Breue quoddam fel. rec. Sixti V. quod impressum reperitur in Synodo Veneta, celebrata ab Illustr. & Reueren. D. Lauren tio Priolo Venetiarum Patriarcha anno 1592. tenoris sequen.

Venerabili fratri Patriarchæ Venetiarum, Sixtus Papa V.

Venerabilis frater salutẽ, & Apostolicã benedictionem, Rom. Ponti fic. quẽ Dñus Ecclesiæ suæ sanctæ præesse, & prodesse voluit, assiduè in uigilare decet, vt in ecclesijs magnarum præcipuè ciuitatum, nõ desint q ministerio Diuino ascripti ad Dei gloriã, & hominũ religionẽ augen dã designentur. Relatũ siquidẽ nobis nuper fuit, in ista Ciuitate Venetia rum nobilium, & populi frequentia celeberrima, perpauca esse benefi cia sub quorum titulo multi pauperes Clerici patrimonij sufficientis ti tulo carentes iuxta constitutionẽ nostrã possint promoueri. Nos igitur singularum Ecclesiarum particulariter id exponentium necessitatibus, vtilitatibusque prouidere desiderantes, fraternitati tuas, vt omnes, & singu-

singulos d. Ciuitatis Clericos, qui vita, morib. ætate, natalitium legitimitate, & alijs qualitatib. à iure requisitis, per te idonei reperti fuerint, & si titulo beneficij Ecclesiastici, vel pensionis annuę nō sint prouisi, aut patrimonialia, aliaq. bona non possideant, dummodo alicui Ecclesiæ dictę Ciuitatis de consensu eiusdem ecclesię Rectoris fuerint ascripti pro celebratione Missarum, & diuinorum officiorum, ex quarum seruitio & eleemosynis à pijs Christi fidelib. elargiendis aliquid ad sustentationem victus capere possint, & ab eadē Ecclesia, cui ascripti fuerunt, nullo vnquam tpe amoueri, vel ipsi ab ea recedere possint, & debeant, nisi illis de competenti beneficio, aut pensione super fructib. ecclesiasticis assignanda prouisum fuerit, vel ita eorum exigentib. demeritis, ab ipsa Ecclesia amouendi veniant, ad quatuor minores, necnon sacros etiam Presbyteratus Ordines debitis tpibus, seruatisq; Concil. Trid. decretis promouere libere, & licitè valeas, licentiam Aposto. authoritate tenore pñtium concedimus, & facultatem prędictam, ac quibusuis alijs cōstitutionib. & ordinationib. Apost. cæterisq. contrarijs non obstantib. quibuscunq. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 30. Decemb. 1590. Pontificatus nostri anno quinto.

M. Vestrius Barbianus.

Queritur, An superiores Regularium possit quemadmodum Epi, vt in sess. 23. c. 11. & 13. dispensare super temporum interstitijs cū subditis suis? Congregatio Concilij censuit Superiores Regulares non posse dispensare super interstitijs Regulariū ordinandorū, sed id pertinere ad Epm ordinantem, qui tamen quoad causam dispensationis iudicium suum formare debet ex attestatione Superiorum Regularium.

P. Aemilius Cardinalis Sancti Marcelli.

Tertia, & quarta constitutio est Sixti V. inserta in constitutione Sanctissimi D.N.D. Clementis VIII. Moderatoria Bullæ fel. rec. Sixti Papę V. contra clericos malè promotos, ac in episcopos in ordinum collatione peccantes.

CLEMENS Episcop. Seruus Seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Romanū Pontificē decet, ea quæ ob iustas causas interdū statuta sunt cum ipsa rerū experiētia suadet, moderari, & immutare, prout in Domino salubriter conspicit expedire. Alias sanè emanarūt literę fel. rec. Sixti Papę v. prædecessoris nostri contra clericos malè promotos, ac in Epos in ordinū collatione peccantes tenoris infrascripti, videlicet SIXTVS Eps Seruus Seruorum Dei ad perpetuam rei memoriā; Sanctū, & salutare Sacri ordinis Sacrm ab ipso Dño, & Saluatore nostro Iesu Christe institutū, beatisq; Apost. & eorum legitimis successorib. singulari diuinę bonitatis munere traditū, ita ad Dei oīpotentis gloriam salutemq. animarū sanctè, ac religiosè administrari decet, vt quę vel ex ty- Cōgruit tit de et. & quali. ord.

po,& figura veteris legis,vel alias ex multa SS. Patrum prouidentia,circa ordinandorum natales,ætatem, vitæ ac morũ probitatẽ, sanctitatẽ, sciam,& alias qualitates in sacris ordinationib.requisitas per sacros Canones,vel Apost.Constitutiones,aut generalium Conciliorum decreta salubriter statuta fuerunt,ea inuiolatè obseruentur. Nam si in veteri testõ tam multa de integritate, & munditia Sacerdotũ,& ministrorũ Altaris,deq.eorum præstantia, & dignitate legimus de quib. dixit Dñs per Malachiam Prophetam, Labia Sacerdotis custodient sciam,& legem requirent ex ore eius,quia Angelus Dñi exercituũ est:certè multo maior ratio,& diligentia adhibenda erit in promouendis tã inferiorum graduum Clericis, quam ẽt presbyteris,qui ac consummationẽ Sanctorũ in opus ministerij,in ædificationẽ Corporis Xpi cõstituũtur, prout de his ipsis & diuino verbo, & B.Apostolorũ præceptis, ac simul SS.Patrum statutis sæpissimè traditum est. Quare nos pro ea,quæ nobis à Dño iniuncta est cunctarum Ecclesiarum cura, & solicitudine,ipsos Pastores,& Præsules Ecclesiarum quorũ proprium munus est personas idoneas,Clericali militiæ ascribere,& ad minores,maioresq; ordines ritè promouere,authoritate nostra duximus admonendos,vt in exequendo hac in parte suo Pastorali officio attentius posthac inuigilent,canonicas sanctiones,vt par est,obseruent, ac vt nemini detur offensionis occasio,neve eorum ministerium vituperetur studeant vitare ea oĩa scandala,& absurda,quæ ex vitiosa,& minus canonica Clericorũ ordinatione cernimus cũ magno aĩ nrĩ dolore frequẽtius exoriri.

Cum.n.multi,ẽt interdum inhabiles,& indigni,non vocati S Dei vocatione,sed potius Satanę dolis decepti prętextu deuotionis,& pietatis rem quidem sacrã,& diuinum munus,intempestiue tñ,& inordinatè, affectantes,seu tpale aliquod commodum,aut lucrum sibi proponentes,vel nimia simplicitate, & imperitia,malitiave,aut fraude ad suscipiendum Clericalem characterem, aliosq. ordines ante ętatem legitimam,vel à non suo epõ,aut non præuio debito examine, & approbatione,siue alias minus ritè,vel ẽt temere se ingerant. Debent sanè Episcopi paterna charitate,& prudẽtia eorum saluti,qui sępè nesciunt qd petant,melius ẽt quam ipsimet postulant,& salubrius cõsulere,nec tã quid flagitent,quam quid expediat considerare, summa verò diligentia prouidere tum in alienæ diœcesis subditis ordinandis,ne quemquã promoueant sine eorum Ordinarij literis dimissorijs tum in recognoscendis ipsis literis,ne falso,aut ab aliquo,qui authoritatem illas concedendi non habeat,confectæ sint,tum denique in examinandis natalib. ætate,vita,morib.scĩa, idoneitate,titulo,& reliquis qualitatib.ne quid in suæ vel alienæ diœces. personis ad Clericalem honorem,& ecclesiasticos ordines promouendis desideretur aliquid eorum quę ex præscripto sacrorum Canonum requiruntur.

Vt igitur Pręsules Ecclesiarũ intelligãt, si in re tã graui, & tanti momenti culpa,aut negligẽtia peccauerint,se nõ modo in tremẽdo Dei iudicio,verũ in hoc quoq.sæculo Ro. Pontifici suæ villicationis rõnem fore

fore redditurios; Præsenti Constitutione perpetuo statuimus,& ordinamus,vt si in posterum Antistes aliquis Episcopali, Archiepiscopali, Primitiali,vel et Patriarchali dignitate præfulgens , aut Abbas ad primam tonsuram minoresque ordines suis subditis conferendos a Sede Apostolica authoritatem habens; quemcunque facultatem, vel cuiussuis ordinis,aut militiæ regularem ex aliquo crimine vitio,aut defectu, seu alias inhabilem,vel irregularem existentem, vel extra tempora a iure statuta,vel absque veris dimissorijs,sui Ordinarij literis,aut per saltum,vel furtiue;aut quod sæculares sine titulo sufficientis beneficij, vel patrimonij,aut ante ætatem per sacri generalis Tridentini Concilij decreta primæ tonsuræ,aut cuique ordini præscriptam, aut non seruatis temporũ interstitijs,ita vt aliquis vnico die, seu continuatis diebus ad plures Ordines sacros , vel post vnum ordinem susceptum sine causa rationabili antequam tempus ab eodem Concilio Tridentino,præfixum elabatur, ad alium ordinem promoueatur,sine dispensatione, aut indulto Apostolico, Clericali charactere nõ legitime insigniuerit, aut ad ordines minores,vel sacros,vt præfertur,vel alias male promouerit,siue id scienter siue ignoranter fecerit,nisi debita diligentia adhibita iustus error & probabilis facti ignorantia eum excuset, vt in quo deliquit, in eo puniatur, collatione quorumcunque ordinum,atque adeo ipsius tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipso suspensus,& ab ingressu Ecclesiæ interdictus existat,alijsque grauioribus pœnis nostro, & pro tempore existentis Romani Pont.arbitrio puniatur.

Quod si spreta huiusmodi suspensione,& interdicto in præmissis se temere ingesserit,etiam in regimine & administratione suæ Ecclesiæ, seu Monasterij,& a perceptione fructuum mensæ eiusdem,ac quorumcunque beneficiorum per eum in titulum,vel commendam, seu alias obtentorum suspensionem,eo ipso incurrat,eiusque,interdicti,aut suspẽsionis relaxationem,aut pœnarum remissionem ab alio,quam a Rom. Pontif.pro tempore existente,nequeat obtinere.

Et nihilominus fel.rec.Pij II.& aliorum Ro. Pontif.nostrum prædecessorum q per suas Constitutiones, aut in Cancellaria Apostolica publicatas regulas contra huiusmodi Clericos male promotos, diuersas pœnas inflixerunt vestigijs inhærentes , eosdem Clericos post hoc male promotos,ab executione ministerio,& exercitio ordinum,susceptorũ, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensos declaramus,& si in eis ministrare præsumpserint, illos sic irregulares effectus,omnibus,& quibuscunq; per eos in tit.commendam, aut alias obtentis dignitatib. officijs,& beneficijs Ecclesiasticis cũ cura, quomodocũq; qualificatis,secularibus, vel cuiusuis ordinis aut militiæ regularibus;ac et si ipsi Clerici regulares fuerint,actiua & passiua voce ipso facto priuamus,& ijs priuatos atq; ad illa & alia similia vel dissimilia in posterũ obtinẽda,in ppetuũ inhabiles & incapaces esse decernimus & declaramus,dignitatũ, officiorũ & beneficiorũ huiusmodi,sic ppe vacantium,dispositionem nobis & Apostolicæ Sedi perpetuo reseruãtes,

 Vt

Vt autem homines, qui nimia indulgentia & spe impunitatis, ac ve-
nie facilitate, hactenus fuerunt ad huiusmodi facinora procliuiores, ea
sublata & præclusa ab his abstineant, & caueant, in futurum tam absol-
uendi, q̃ dispensandi facultatem in casibus superius expressis, ẽt in foro
conscientiæ nobis & successorib. nostris duntaxat, authoritate, & teno-
re præmissis, perpetuo reseruamus. Inhibentes ne a quoquam sæculari,
vel cuiusuis ordinis regulari Presbytero, vel Prælato quauis authorita-
te fungente, nec per quæcunq; Iubilea, & indulgentias, ẽt plenissimas,
& extraordinarias per nostros prædecessores, aut nosmetipsos, vel suc-
cessores nostros anno Iubilei, aut alio quouis tpe & Cruciatę Sãctę, vel
quocunq; alio titulo, modo, & forma, Motu proprio, & Cõsistorialiter,
seu ad quorumcunq; Principum, Regum, aut Imperatoris instantiam,
earumq; cõtemplatione, & intuitu qbusuis amplissimis in genere, vel
in specie derogatorijs clausulis concessa, vel in posterum concedenda,
vel vigore aut prætextu facultatum, aut Priuilegiorum Mare magnum
aut alias quomodolibet nuncupatorum, quibusuis ordinibus, Congre-
gationibus, aut personis regularibus aut Episcopis, per decreta Concilij
Tridentini, aut officio sacræ poenitentiariæ Apostolicæ, vel minoribus
aut etiam Maiori poenitentiarijs nostris, & Romani Ponti. pro tempore
existentis, vel alias quomodolibet pro tempore concessorum personæ,
sic vt præfertur, delinquentes, tã scilicet Antistes, seu Abbates promo-
uentes, quam Clerici male insigniti seu ordinati a reatibus, & excessib.
præfatis absolui, præterquam in mortis articulo possint, aut debeãt, nec
cum iis super irregularitate propter præmissa contracta, etiam si crimẽ
penitus occultum fuerit, quouis modo valeat dispensari.

Verum enim vero qa grauiorib. morbis fortiora sunt adhibẽda re-
media, & iuxta personarum, locorum ac temporũ qualitates leges sunt
immutandæ, penaq; aggrauandę, & moliendę, cum huiusmodi pecca-
tum Satana suggerente, hominumq; fragilitate assentiente, videatur, iã
ad culmen vitiorũ ascendisse, & in precipiti esse; Ideo, vt homines saltẽ
penæ timore & ꝓprij honoris confusione, a peccato deterreantur, nouũ
hic veneno antidotum cogimur præparare. Ac propterea volumus, vt
qui absolutionẽ dispensationẽ huiusmodi petent, semp q̃uis delictũ ad-
huc occultũ extiterit, non p officiũ Sacræ Penitentiarię, sed a nobis &
p tpe existente Rom. Pont. in vtroq; foro absolutionẽ petere teneantur,
alioquin ipsæ cõcessiones & absolutiones; Et cum clausula, q præsentis
Constitutionis tenor, & alia predicta habeantur pro expressis, prorsus
nullæ, irritæ, & inualidæ existent, ac nemini penitus suffragentur.

Cõgr nit sit. de simon.

Cæterum si quis Antistes vel Abbas, seruatis quidẽ cũctis pmissis &
cæteris omnibus, q̃ in ipsius tonsuræ, & ordinũ collatione obseruari de-
bent, personas habiles & idoneas, sed tamen recepta ab ijs, quib. tonsu-
ram aut ordines cõferet, pecunia ptio, vel pmio simoniace in futurũ in-
signiuerit, vel promouerit; volumus, vt pter alias censuras, & penas cõ-
tra simoniacos ordinantes & ordinatos, sacris Canonibus, & cõstitutio-
nib. Apostolicis alias inflictas & irrogatas, qb. nequaq̃ derogare intẽdi-
mus,

mus;ēt oīa, & singula supradicta in sic promouentib. & promotis locū habeant. Decernentes pn̄tes literas sub quibusuis concessionib. facultatib. & gratijs, ēt in casib. quibuscunq. Sedi Apostol. quomodolibet, ēt in bulla Cœnæ Domini reseruatis, ēt sub nomine Iubilęi plenarij, vel Cruciatæ sanctæ, absoluendi facultatem quibusuis personis generaliter, vel specialiter tribuentib. minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, & censeri; sicq; in præmissis vniuersis, & singulis per quoscunque Iudices, & Commissarios, ēt causarum Palatij Apost. Auditores; & S.R.E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate in quauis causa, & instantia iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis authoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionib. & ordinationib. Apost. necnon Concilijs ēt generalibus editis, ceterisq; contrarijs quibuscunq. Vt aūt præsentes literæ oīb. innotescant, mandamus illas ad Valuas S. Io. Later. & Principis Apostolorū de Vrbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ, affigi, & publicari, & post quindecim dies, qui in Vrbe sunt, qui vero extra eam & citra Montes intrà quatuor menses, qui demum vltra Montes erunt, intrà octo menses, à die publicationis huiusmodi computan. perinde afficere & arctare, ac si eorum cuique personaliter intimatæ fuissent, ac earundem pn̄tium literarum exemplis, etiā impressis, Notorij publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę obsignatis, eandem fidem in iudicio & extra illud adhiberi, quę ipsis pręsentib. adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri statuti, ordinationis, declarationū, priuationis, reseruationum, inhibitionis, voluntatum, decretorum, & mādati infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1588. Nonis Ianua. Pontificatus nostri Anno Quarto. Nos animaduertentes in dictis literis nihil ferè, quod ad eā, quę in ordinum collatione seruanda sunt dispont vltra id, quod in sacris Canonibus, & in Concilij Trid. decretis, ac aliorum Roman. Pontificum prædecessorum nostrorum Constitutionib. dispositum fuit, sed diuersas pęnas & censuras Ecclesiasticas contra episcopos, & alios Pręlatos in ordinum collatione peccantes, & similiter contra Clericos tam sęculares quam cuiusuis ordinis, instituti & militiæ regulares male promotos constitui absolutionemq; & dispensationem Sedi Apostolicæ reseruari, & alias sicut in pręfatis literis continetur, considerantesque tam promouentes, quam eos, qui ad dictos ordines promouentur sæpè censuris, & pœnis huiusmodi, ob illatum multiplicitatatem in eorum perniciem animarum varijs modis illaqueari, nonnullos ex Prælatis, & Episcopis in conferendis huiusmodi ordinibus nimis scrupulosè procedere, multosque metu pœnarum, & censurarum pręfatarum ab ordinum collatione prorsus deterreri, adeo, vt

clericorum, & Sacerdotum numerus propterea aliquib. in locis valdè imminutus sit oĩum in præmissis securitati, ac aĩarum saluti, paternâ charitate prospicere volentes: Motu proprio, & ex certa sciã nostris, ac de Apostol. potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura constitutione supradictas literas ad terminos Sacrorum Canonum, ac Constitutionis fel. me. Pij Papæ II. et prædecessoris nostri, quæ incipit, Cum ex sacrorum ordinum, sub dat. videlicet 15. Calen. Decemb. Pontificatus sui anno 4. cuius tenorem præsentib. pro expressio haberi volumus & ad dispositionem decretorum Sacri Conc. Trid. restringimus, & reducimus, necnon censuras, & pœnas in eisdem Sixti literis cõtra quoscunque preterquã contra Simoniacè ordinãtes, & ordinatos inflictas, quas nolumus in suo robore permanere (alijs ẽt pœnis, & censuris per eosdem Canones, ac Constitutionem Pij II. Conciliumq; Trid. iniunctis saluis, & firmis remanentib.) moderamur & absolemus. Decernentes sic, & non aliter per quoscunq; Iudices, & Cõmissarios quauis authoritate fungentes ẽt eiusdem Rom. Curiæ Card. & causarum Palatij Apost. Auditores sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & authoritate, vbiq; iudicari, & definiri debere, irritum quoq; & inane quicquid secus super his a quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari. Non obstantib. &c. Dat. Romę apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1595. Pridie Cal. Martij Pontificatus nostri Anno 5.

Super hac bulla vide cle. 8. Say. li. 4. The. cas. sa. cõ fi. c. 17. in fin.

Quantum verò ad regulares attinet vltra prædictas Constitutiones, & decreta Conc. Trid. præsertim in d. sess. 23. ca. 12. & 13. & sess. 7. c. 11. de refor. extat sequens decretum.

De mandato S. D. N. Clementis Diuina prouidentia Papæ viij. Tenore pñtium mandatur oĩbus, & singulis quorumcunque Regulariũ superiorib. vt de cætero obseruent, & obseruari faciant ea, quę in Decreto Sacræ congregationis Concil. Trid. continentur, cuius tenor est talis. Congregat. Concilij censuit superiores Regulares posse suo subdito itidem regulari, qui præditus qualitatib. requisitis, ordines suscipere voluerit, literas dimissorias concedere, ad episcopum tñ Diœcesanũ, nempè illius monasterij, in cuius familia, ab ijs, ad quos pertinet, is regularis positus fuerit, & si Diœcesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes, ad quemcunque alium Epm, dum tñ ab eo episcopo, qui ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipsi regulares nõ distulerit de industria, concessionem dimissoriarum, in id tempus, quo Episcopus Diœcesanus, vel absuturus, vel nullas habiturus esset ordinationes. Verum cum à superiorib. regularib. Episcopo Diœcesano absente, vel ordinationes non habente literæ dimissoriæ dabuntur, in eis vtique huiusmodi causam absentię Diœcesani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum, exprimandam esse, quod qui non fecerint officij, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis actiuæ, & passiuæ priuationis, ac alias arbitrio eiusdem Sanctiss. D. N. Papæ reseruatas pęnas incurrent. In quorum fidem, & cætera. Datum Romæ die quin-

quintadecima, mensis Martij 1596.

Notandum quod eadem sacra Congreg. Card. declarans id quod in Conc. Trid. sess. 23. de ref. statuitur videlicet.

Abbatibus, & alijs quibuscunque quantumuis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius Diœcesis consistentibus, etiamsi nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, tonsuram vel minores ordines conferre; nec literas dimissorias clericis sęcularibus, vt ab alijs ordinentur, concedant. Ait ipsa Congregatio, quod Abbates Regulares, habentes ius baculum deferendi, & Mitram postquam sacerdotalem ordinem, & munus benedictionis susceperint, possunt tonsuras, & ordines minores sæcularibus episcopi iurisdictioni subiectis, conferre: Si modo ipsius episcopi consensus accedat; & à dicto episcopo quisq. literas dimissorias impetrauerit, ita vt satis non sit, id generatim ab episcopo concessum esse, sed hac concessione semper opus sit singulis, &c.

Possunt etiam ipsi Abbates eosdem ordines conferre alijs Regularibus, qui dimissorias speciales Superiorum suorum & specialem consensum episcopi loci habuerint, ac preterea alijs sæcularibus qui aliorum Episcoporum iurisdictioni subiecti sint, dummodo superiorum suorũ dimissorias attulerint, & specialem consensum Episcopi loci, in quo ordines huiusmodi cupiunt suscipere.

Possunt etiam ex priuilegio Apostolico (de consensu tamen ordinarij, vt supra) confirmationis sacramentum conferre; prout declarauit sacra Congregatio prædicta in sess. 7. can. 3. de confirmatione.

Prescriptæ declarationes reperiuntur etiam impressæ in compendio Priuilegiorum Fratrum Minorum, & aliorum Mendicantium, & non Mendicantium, nouissimè impresso Brixię anno 1591. in verbo ordines sacri, fol. 457. & 458.

ADDITIO In ordinatione Regularium dispensatio super interstitijs pertinet ad Episcopum ordinantem, debet tamen fieri mentio in literis dimissorialibus suorum superiorum petentium ab Episcopo, vt super illis dispensare dignetur attenta necessitate vel vtilitate Ecclesiæ seu religionis, prout refert Sorb. in comp. n. Priuil. Mend. in verbo ordines sacri. Quomodo intelligatur arbitrium Episcopo concessum authoritate Concilij Trid. sess. 23. de ref. c. 11. in dispensando super interstitijs, & an Episcopus tacite aliquem dispensare cẽseatur. Pro horum dubiorum decis. remittimus lectorem ad Maiol lib. 3. de irregula. cap. 24. nu. 13. ad Lopez ad Diaz. cap. 25. in ver. vna eadem die, & ad Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. cent. 5. casu 64. qui doctores vno ore illa determinant, sic ampliando etiam si ab alio episcopo ordinetur de licentia tamen sui episcopi, & Nauarr. de primo agit in cons. 27. num. 2. de tempor ordin. in antiq. Item quæ dicatur ecclesiæ necessitas, & vtilitas, vt sufficiens causa ad dispensandum reputetur post glos. in sum dist. 74. Abb. & Zabar. in cap. quæris. de ætat. & qualit. hoc & alia egregie resoluit Sorbus loco præallegat. Notandũ insuper circa annum interponendum ab vno ad alterum ordinem sacrum attendendum esse annum ecclesiasticum, non autem solarem. Hinc sacra Congregatio declara-

Ita declarauit sacra Congreg. die 7. Septẽ. 1594. vt testatur, Io. Bapt. Confectius in colle priuile. sac. ord. fol. 136.

claravit eos qui ad subdiaconatus ordinem quatuor temporibus, Quadragesimę promoti fuerint, posse anno sequenti, eisdem quatuor temporibus Quadragesimæ ad Diaconatum promoveri, licet annus naturalis integer tunc lapsus non fuerit, cum futuro anno Pascha festum celerius, quam superiori celebretur.

Sciendum est etiam qualiter extat Santiss. D. N. D. Clementis divina providentia Papæ Octavi, Constitutio contra eos qui cum ad sacrum Presbyteratus ordinem minime promoti sint, Sacerdotis tamen authoritatem temere sibi assumentes Missarum celebrationes usurpare, & Sacramentum Pœnitentiæ Christi fidelibus ministrare præsumunt, Rom. publicata die 5. Decembr. 1601. tenoris sequ.

Cõgruit ti. de cleric. non ord. ministran.

ET si alias fel. rec. Paulus Papa IV. predecessor noster ad nefariam, & sacrilegam quorundam hoīum temeritatem coercendam, qui cum ad sacrum presbyteratus ordinē minimè promoti sint, Sacerdotis tñ authoritatem sibi temere assumentes, Missarum celebrationem usurpare, & Sacrm Penitentiæ ministrare præsumunt, decreuerit huiusmodi delinquentes à Sanctæ inquisitionis Iudicibus tradi debere curię seculari debita aīaduersione puniendus, postea fel. mem. Sixtus V. etiā prædecessor noster prædictum Pauli Papæ IV. decretum innouari, ac serió obseruari mandauerit, eo tñ dictorum hoīum prorupit audacia, vt prætextu ignorationis huiusmodi decretorum, ac penarum contra ipsos, vt pręfertur, inflictarum, illis se minime subiacere, & obnoxios esse putent, ac ppea se ab eisdem liberari, & absolui posse prætendant. Nos igitur aīaduertentes huiusmodi perditos, & nefarios hoīes ad sacrum Presbyteratus ordinem nō promotos Missarum celebrationem vsurpare præsumentes non solum actus idolatriæ saltem extrinsece, seu per externa, & visibilia Religionis, & pietatis signa exercere, sed ēt quantū in ipsis est, efficere, vt Christi fideles, qui credunt eos ordinatos esse, & ritè conficere Sacrm Eucharistiæ, idolatriæ crimen ignoranter incurrant, purū videlicet panem, & vinum, tanquam verum Christi Dñi nostri corpus, & sanguinem eisdem adorandum proponentes. Confessiones autem audientes non solum Sacri pænitentiæ dignitatem contemnere, verum etiam Christi fideles decipere, dum, sibiq; sibi assumunt gradum Sacerdotalē authoritatem absoluendi à peccatis magno cum periculo, & scandalo plurimorū; Propterea, vt grauissima hęc scelera committētes, posthac debito supplicio puniantur, Motu proprio, & ex certa nostra sciā, ac matura deliberatione deq. Apostolicæ potestatis plenitudine, S. Inquisitionis, iudicium conscientiæ consulere, & ne in futurum de pena hisce delinquentib. imponēda dubitari possit, prouidere volentes supradictorū prædecessorū nostrorū dubitari possit, prouidere, hac perpetuo valitura Constōne decernimus, atq. statuimus, ut quicunq. nō promotus, ad sacrū Presbyteratus ordinē repertus fuerit missarū celebrationē vsurpasse, vel Sacralem confessionē audiuisse, à Iudicib. S. Inquisitionis, vel locorum

corum ordinarijs tanquam Ecclesiæ misericordia indignus à foro ecclesiastico abijciatur, & ab ordinibus ecclesiasticis, si quos habuerit, ritè degradatus, statim Curiæ sæculari tradatur per Iudices sæculares debitis pęnis plectendus. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac in concilijs, etiam generalibus editis, etiam in corpore iuris clausis; Quibus omnibus, & singulis illarum tenores pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, specialiter, & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Vt autem huiusmodi Constitutionis ignorantia de cętero allegari, aut prætendi nunquã possit, atque vt pręsentes literæ omnib. innotescant, volumus illas ad Valuas S. Ioannis Lateran & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarũ, & in Acie Campi Floræ more solito publicari, & affigi, atq; ijs inde amotis earundem exempla, etiam impressa ibi affixa relinqui, factaq; huiusmodi publicatione omnes, qui in Vrbe post mensem, q verò extra eã, & citra Montes, post quatuor menses. qui denum vltra Montes fuerint post decẽ menses a die publicationis præsentium cõputandos afficere, & arctare, ac si eorum cuilibet personaliter intimatę fuissent. Ac præterea mandamus earundem præsentium literarum exẽplis ẽt impressis, & manu Notarij publici subscriptis, & Sigillo Officij Sãctę Romanę Inquisitionis, vel alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica cõstitutę munitis, eandem prorsus fidem haberi, quæ hisce præsentibus, haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, Die prima Decembris 160. pontificatus nostri Anno Decimo.

POENE PECVNIARIAE.

Communis est scribentium conclusio in c. vt clericorum, de vita, & hon. cler. addendo etiam Fel. in c. irrefragabili, §. cæteri, de off. ord. & Petr. Follet. in pract. crimi. can. c. 33. nu. 126. posse aliquando Episcopum correctionis zelo Clericos pro delicto pęna pecuniaria punire, potissime vbi ea magis timeretur, iuxta glo. in c. licet, & ibi Pan. de penis, videretq; alias pęnis negligi, & parui pendi, & ad emendationem nihil proficere, adhibita tamen cautela ne in illa imponenda modum excedat, sed peccati qualitatem, & personarum conditionem attendere debet, & ꝙ ipsis Doctorib. vti honestius (sequendo Host. in sum. de offic. ord. §. quid pertinet) visum est, nempe vt illam pęnam Epus ad effugiendam auaritiæ suspicionem; sibi non retineat, in propriam conuertendo vtilitatem, sed in pios vsus eroget, & deputet, id expresse decrete Conc. Trid. sess. 25. de ref. c. 5. præcipitur, vt mulctæ pecuniariæ, eo ipso ꝙ exactę fuerint, pijs locis assignentur, adeo ꝙ refertur Sacrã eiusdẽ Concilij Congregationem censuisse, nec Epum ex mulctis, & pœnis, quas exigi contigerit in eius Curia aliquam portionem Vicario suo assignare pro eius mercede; Super quo et Conc. Tolet celebrati anno 1565. actio. 2. cap. 14. relatum ob Ignatio Lopez in addit. ad Diaz. in pract. crim. can.

ca. 145.

ca 145. disposuit, vt sequitur pęnæ pecuniariæ si quando à Iudicibus Ordinarijs, iuxta rationem delicti, vel delinquentis qualitatem, eas imponi contigerit, in pios tantum vsus, & pro executione iustitię, non ꝑ priuata Episcoporum vtilitate expendantur arbitrio Epi, vel eius Vicarij. Deputeturq; ab eodem Epo, qui easdem pęnas recipere debeat, earũq; rationem reddere teneatur. Hactenus verba Conc. Tolet. Pluraq; imitatione digna circa dictarum pęnarum iniunctionem, depositionem, depositionem, adnotationem, ac distributionẽ faciendã, Gabriel Paleot. S.R.E. Cardinalis dictauit, & ordinauit in suo Archiepiscopali Bononien. par. 4. tit. de causis in foro Episc. fol. 270. & latius par. 6. tit. de administratione fori Archiep. fol. 416. & seq. Illud sanè concordi omniũ consensu, (Felino attestante loco indicato, sub nu. 6.) admittitur, vt in casu quo Epus euidenter indigeret ac pauper esset licitè possit dictas pęnas sibi vendicare, & in ꝓpriũ vsum expendere; In q̃ sententiã descenderunt et Henric. Bott. in tract. de Synodo Episc. par. 3. sub num. 25. ibi, puro tamẽ, &c. Couar. lib. 2. var. resol. c. 9. sub nu. 6. ac Fusc. de visitat. lib. 1. c. 32. nu. 3. Ego tamen adhuc tutius euistimarem consulendam esse Sacram Congregationem notificando, & redditus, & onera Episcopatus.

PRAECEDENTIA.

PRAETER Summistas sciendum est, quod per Greg. xiij. edita fuit declaratio circa Præcedentiam Fratrum Mendicantium, & Confraternitatum Laicorum in processionibus, vt patet ex eius constitutione Romæ publicata die 17. Iunij 1585. fol. 1323. in Bullario incipien. Exposcit pastoraiis officij, & infra.

De nobis attributæ potestatis plenitudine volumus & Apostolica authoritate decernimus, q quicunq; ex dictis Fratrib. mendicantib. inter se de præcedentia huiusmodi contendentibus, aut Confratribus cõfraternitatum prædictarum, inter quos lites, & causę præmissorum occasione ortæ iam sint, seu oriri contigerit in futurum, q in quasi possessione præcedentię, ac iuris pręcedendi sunt ij, (quibuscunq; reclamationibus, protestationibus, appellationibus, & alijs subterfugijs prorsus remotis. & cessantibus, & post positis) in processionib. tam publicis, q̃ priuatis pręcedere debeant, quando vero non probetur, aut non constet de quasi possessione pręcedentię huiusmodi inter fratres quidẽ Mendicantes ij, q antiquiores in loco controuersię, inter Confratres vero inter se litigantes ij, q prius sacris vsi sunt, in processionib. tam publicis, q̃ priuatis ꝑcedere debeant, ita vt si contigerit noua monasteria, aut domos alicuius ordinis Mendicantium in loco, in quo alterius ordinis ex dictis Mendicantib. monasteria, aut domus prius erecta, & instituta sint ille, ordo, q prius monasterium seu domum in loco habuerit, præcedat. Præterea qa inter ꝑdictos ordines plerumque alia in processionibus, & alia in concilijs generalibus, & alijs actibus publicis, siue priuatis, ratio circa modum pręcedendi seruatur, nolumus per pręsentes pręrogatiuis dictorum

ctorum ordinum quoad præcedentias huiusmodi quę proprijs ordinibus præterquam in processionib. prædictis debentur, aut fratrib. Capuccinis nuncupatis, qui in processionib. publicis sub Conuentualium S. Francisci, aut Minorum de obseruantia fratrum nuncupatorum Cruce, vt solēt, incedere possint, aliquod præiudicium generari, Sicque per quoscunque. Iudices, &c. Non obstantib. &c.

Et quoniam post d. Constitutionem ortæ fuerunt multæ lites, ideo die 26. Augusti 1593. Sacra congreg. Illustrissimorum, & Reuerendissimorum DD. Card. negotijs, & consultationib. Episcoporum, & Regularium præfecta, ad tollendas oēs lites, & controuersias, quæ inter Regulares plerunq; solent oriri, super eorum precedentia in processionibus cęterisq. actib. cum publicis, tum priuatis, illud in futurum obseruandum censuit, quod in hac alma Vrbe omnium magistra seruatur. Die 30. Augusti 1593. Illustriss. & Reuerendiss. D. C. Alex. retulit suprascriptam Congregationis snīam sanctissimo placuisse, & iuxta eam in casib. occurrentib. semper rescribi, & si opportunum fore videbitur generalem constitutionem desuper fieri mandasse illa, Greg. XIII. quę incipit. Exposcit, alijsque contrarijs quibuscunque non obstantibus.

Habentur istæ declarationes impressę in Priuilegijs ordi. Camaldulens. fol. 218. & in collectione Priuilegiorum sacrorum ordinum Mendicantium; & non Mendicantium per Io. Bapt. Confectium, fol. 188. Impress. Florentiæ.

De pręcedentia in processionib. inter regulares, & clericos sęculares plura tradit Præpos. in c. concilia, §. Eps, 17. dist. ad quem spectet diffinire controuersias, quę oriri solent circa præcedentiam in processionib. vide Conc. Trid. 25. de reg. c. 13. & nouissimè Roder. tom. 3. q. reg. art. 1. Item an omnes clerici de iure teneantur accedere ad processiones, vide Arch. Gemin. & Prepos. in c. qn̄ 38. dist. & Fel. in ca. dilectus, nu. 7. de off. ord. & quid in Religiosis, vide Panor. in c. nimis praua, el 2. de excess. prelat. Hodie tñ per Conc. Trid. c. 13. sancitum est, vt exempti omnes tam clerici sęculares, quam regulares; ēt monachi, ad publicas processiones vocati accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo viuunt: & publicę processiones dicerēntur veluti si pro bono publico indictæ essent, vt alias essent consuetæ, & publicæ, vt declarauit sacra Congreg. vel etiam vt inquit Abb. loc. cita. nu. 3. qn̄ processio fieret ex magna causa, vt in nouo introitu Episcopi, vel imminente peste seu alio flagello, vel ad generales litanias, quæ fiunt post Pascha ante festum Ascensionis, vt ibi per eum. Verum non obstante d. decreto Conc. Trid. c. 13. censuit Sacra Congreg. si monachi, seu Regulares verè vltra dimidium militare è ciuitate distarent, non esse vtique compellendos ab Episcopo accedere ad processiones.

An in casu, quo Regulares exēpti tenētur accedere ad processiones, si citati, seu vocati venire renuerēt, possit contra eos Eps p cēsuras procedere, & vr̄ dicendum, quod non; sed per alias pœnas ecclesiasticas ex Gambar. in tract. de potest. legati à latere lib. 8. cap. fi. nu. 77. & Henriq. in sum.

in sum.lib.7.de indulg.c.25.sub §.7. Et quid in Religiosis, qui ex priuilegio eis concesso habent, vt non teneantur ire ad processiones, ab Episcopo vocati pluries accessissent, an debeant iterato eodem modo accedere. Respõdeo, quod non, tum quia priuilegium est facultatis, & possunt ire si volunt, & si nolunt, abstinere; tum quia precario videntur iuisse, & sic nullum ius est Episcopo acquisitum, vt in specie determinat Calderin.in consi.8.sub tit de regular.quem refert, & sequitur Felin. in ca. dilectus, sub num.7.de offic.ordin.

Circa confraternitates laicorũ, quę laicorum Confratrię nuncupantur an sint loca religiosa, deq. alijs in proposito, latè tra. Io. Gutier. lib.1. canon.qq.c.35. Itẽ in quib. Eps, & in quib. Iudex laicus se intromittere possint citra has confraternitates, & laicorum collegia, vide Pari notabiliter in consi.34.vol.4.& Nau. in consi.3.de fo.comp.in nouis, Burgũ. Caual.dec.17.nu.60 p.2.quib.adde Conc. Trid.sess.22.de refor.cap.&& Item an possint compelli ab Epo, & censuris distringi vt accedãt ad publicas processiones? Respondeo pluries per Sacram Congreg. fuisse decretum non posse compelli, vt fuit ẽt rescriptum Epo Scalensi tenoris sequentis. Reuerendiss. Domine vt frater. Quamuis thesaurij Magistri, & Confratres S. Mariæ Annunciatæ magis conscientię suæ, ac pietati satisfecissent si amplitudini tuæ, eos ad publicas professiones vocati morem gessissent, cum tamen ad eas accedere detestauerint, neq; ab amplitudine tua compelli, neq. vllis propterea censuris distringi, atq; innodari debuerunt, quod sæpius alias consulti responderunt Illustriss. Patres Sacri Conc. Trid. interpretes, itaq; interdictum hac de causa latũ protinus tollas oportet, ac de cętero à similibus compulsionib. omnino abstineas. Deus amplitudinem tuam incolumen seruet.

Romæ die 6. Maij 1597.

Amplitudinis Tuæ vti frater. Cardinalis Matthæius.

PRAEDICATOR.

Cõgruit tit. de priuileg. Leo x.

PRæter Summistas sciendum est, quod de Prædicatorum officio eorũ examine, & approbatione extat Leonis X. constitutio in Concilio Lateran.fol.205.in bull.incip. Supernæ, & infra.

Sacro approbante Concilio statuimus, & ordinamus, vt nullus, tam clericus secularis, q̃ cuiuscunq. ẽt Mendicantiũ Ordinis Regularis, aut quiuis alius, ad quẽ facultas prædicandi, tam de iure, q̃ de cõsuetudine, vel p̃uilegio, aut alias pertinet, ad huiusmodi officium exercendũ admittatur, nisi prius per superiorem suum respectiuè diligenter examinatus (in qua re conscĩam ipsius superioris oneramus) ac morũ honestate, ætate, doctrina, probitate, prudẽtia, & vitę exemplaritate ad illud aptus, & idoneus reperiat̃, & hic quocunq; postea predicaturus accesserit, de hmõdi, examine, & idoneitatẽ sua p literas authtenicas, seu alias sui examinatoris, approbatorisq. Epis, & alijs locorũ ordinarijs fidẽ legitimè faciant, mandantes oĩb. qui hoc onus sustinent, quique in futurum

rum

rum sustinebunt, vt Euangelicam veritatem, & sanctam Scripturã iuxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorũ, quos Ecclesia, vel vsus diuturnus approbauit, legendósque hactenus recepit, & in posterum recipiet, prædicent, & explanent. nec quicquam eius proprio sensui contrarium, aut dissonum adijciant, sed illis semper insistãt, quæ ab ipsius sacræ Scripturæ verbis, & præfatorum Doctorum interpretationibus, rite, & sane intellectis non discordant. Tempus quoque præfixum futurorum malorum, vel antichristi aduentum, aut certum diem iudicij prædicare, vel asserere, nequaquam præsumant, cum veritas dicat, Non est vestrum nosse tempora, vel momenta, quæ pater posuit in sua potestate. ipsósq; q hactenus similia asserere ausi sunt, mentitos, ac eorum causa reliquorum etiam recte prædicantium authoritati nõn modicũ detractum fuisse constet. inhibentes omnibus, & singulis clericis secularibus, vel regularib. præfatis, cæterisq; cuiuscunq; status, gradus, & ordinis existant, qui hoc onus assument, ne de cętero in sermonib. suis publicis, aliã quoq; futura ex literis sacris constãter pdicere, nec illa Spiritu sancto, vel diuina reuelatione se habuisse affirmare, & alienas inanesq; diuinationes asseuerãdo, aut alio quocumq; modo tractanda assumant sed ex diuinæ vocis præcepto Euangeliũ omni creaturę cũ vitiorum detestatione, & virtutũ cõmendatione enucleent, & declarent, & pacẽ ac dilectionẽ mutuã a Redemptore nostro tantopere commendatã vbiq; fauentes, non scindant vestem inconsutilẽ Christi, sed ab Episcoporum, & Prelatorum, ac aliorũ Superiorũ, eorũq; status scandalosa detractione, quos corã Vulgo, & laicis nõ modo incaute, sed ẽt intemperanter reprehendunt, & mordent, & ab eis malẽ gesto rũ expressis quandoq; nominib. aperta, & manifesta redargutione abstineant. Denique constitutionẽ felicis record. Clementis Papę V. quæ incipit, Religiosi, q̃ tenore præsentium innouamus, & approbamus, inuiolabiliter ab eis obseruari debere decernimus, vt hac ratione ad vtilitatẽ populi prædicantes, & cum Dño lucri facientes, talentum, ꝙ ab illo acceperant, superlucrari, & eiusdem gratiam & gloriã consequi mereantur. Cęterũ si quibusdã eorum, Dñus futura quædam in Dei ecclesia inspiratione quadã reuelauerit, vt per Amos prophetã ipse promittit, & Paulus Apostolus prædicatorũ princeps, spiritũ, inquit, nolite extinguere: prophetias, nolite spernere, hos aliorum fabulosorum, & mendaciũ gregi connumerari vel aliter impediri minime volumus. Extinguitur namq; ipsius gratia Spiritus, Ambrosio teste, si incipientib. loqui feruor cõtradictione sopitur; & tunc Spiritui sancto iniuria certe fieri dicitur. Et quoniam res magni momenti est, eo ꝙ nod de facili credẽdũ sit omni spiritui, sed sunt pbãdi spiritus, teste Apostolo, an ex Deo proueniãt; volumus vt lege Ordinaria tales asserte inspirationes, anteq̃ publicẽtur aut populo pdicẽtur, ex nunc Apost. Sedis examini reseruatę intelligantur. Quod si sine morę periculo id fieri nõ valeret, aut vrgens necessitas aliud suaderet, tunc eodẽ ordine seruato, Ordinario loci notificẽtur, vt ille adhibitis secũ trib. aut quatuor doctis, grauibus viris, & huiusmodi

Clem. 5. de priui.

 nego-

negotio cum eis diligenter examinato, quando id expedire videbunt (super quo eorum conscientias oneramus) licentiam concedere possint. Si qui autem cōtra præmissorum aliquod committere quidquam ausi fuerint, vltra pęnas contra tales a iure statuas, excōmunicationis etiam sententiā, a qua non nisi a Rom. Pont. prętereā in mortis articulo constituti, absolui possint, eos incurrere volumus. Et vt eorum exemplo alij attentare similia minime audeant eis prędicationis, ēt officium interdictum esse perpetuo decernimus. Non obstantibus, &c. Nulli ergo, &c.

Adsunt etiam aliqua Conc. Trid. Decreta, in quib. plura ad cōcionatores pertinentia statuuntur, nempe Sess. 5. de ref. c. 2. Sess. 24. c. 4. & Sess. 25. in Decreto de purgatorio, & instructiones prædicationis verbi Dei reperies apud acta Ecclesię Mediolanen. par. 4. pag. 473. & declarationē Sacræ Congregationis de punitione Regularis prædicantis absque Episcopi licentia habes infra fol. 406. Quando vero possit parochos hanc facultatem in sua Parochia dare post. Naua. in Man. c. 25. nu. 141. ex primit Henriq. in sum. lib. 7. de indulgent. c. 28. sub 8. An autem prædicare sit actus Sacri Ordinis ita vt non possit per Episcopum alicui, qui non sit in sacris constitutus demandati, vide eundem Nauar. in consi. 2. de temp. Ordinat. in antiq. & consi. 7. de off. iud. deleg. in nou.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

SAncta Mater ecclesia, cuius Christus caput est, ingentiam suam charitatem ad omnes late diffundens, antiquæ israeliticæ gentis, populiq; Dei peculiares reliquias, pio nunquam desinit affectu miserari, grauiterq; contristatur iudæorum quendam nationem præcipuis auctā muneribus, & gratijs, cuius erat adoptio filiorum, gloria, testamentum, legislatio, obsequium, & promissa, vnde ēt Christus saluator noster secūdū carnē nasci dignatus est, p diuersas orbis partes tot iam secula dispersam, ac contagiosi gregis more per inuia & inaquosa misere vagantem, verbi Dei fame, & aquæ refectionis siti perire, longeque nō a terrena tātum super q̄ dominus fleuit, sed ꝙ grauius est, a celesti quoque Ierusalē, nisi Christus quē negauit, confiteatur exturbari, qua miseratione, & mętore nos quoq; non leuiter commoti in dies semper aliquid excogitamus, vnde eorum cōuersioni, & saluti opportunius prouideatur, ipsisq; ad intelligētiæ viā, q̄ sibi præcluserunt, valeant Deo propitio puenire. Quare sollicito hæc animo meditantes, ac felicis recordationis Nicolai Papę Quinti nonnullorumq; Romanorū Pōtificū pdecessorum nostrorum vestigijs inhærentes, præsenti constitutione generali pcipimus omnib. Patriarchis, Archiepiscopis, Epis, & alijs ecclesiarum platis, ēt Cardinalatus honore pditis, vt in suis quisq; ciuitatib. terris, & locis in qb. competens aliqs numerus iudeorū, q synagogā constituat, cōmoratur, curent sabbati, vel alio cuiuscunq; hebdomadę statuto die ad iudeos ipsos in locū pstitutū non tū sacrum, nec vbi sacra cōfici solēt, conuocatos

tos p aliquem magistrum in theologia, aliumue idoneum virum ab eis eligendum cum mercede cōgrua illi ex ipsorum hebręorum collatione, aut aliàs, put cōmodius eis videbitur hebraice si fieri poterit linguæ peritum sermones, vel lectiones haberi, in quib. illis exponatur scriptura veteris testamenti, Moysis scilicet, & prophetarum, præsertim verò, q̄ eo sabbato leguntur, seu lectu in eorum sunt synagogis iuxta sanctorū tn̄ patrum interptationes, & verum catholicę ecclesię sensum, ac in eis disseratur de veritate christianę fidei, de certo aduentu, & incarnatione filij Dei, illiusq; Natiuitate, vita, Miraculis, Passione, Morte, Sepultura, Descensu ad inferos, Resurrectione, in celum ascensione, de eius euangelio in toto terrarum orbe per Apostolos eius & alios sanctos p̄dicato innumeris, atq; clarissimis virtutibus, & illustriū miraculorū gloria confirmato, ac de eius spirtuali & vero Regno, & de impio idolorū cultu sublato, & gentiū vocatione, de perpetua Ierusalē, & terræ eorūdem iudæorum desolatione, tum ipsorum vbiq; terrarū dispersione, captiuitate, & de alijs similis argumenti dogmatibus, & articulis ex lege, & pphetis, de diutina pterea, & irrita iudęorum aduentus Messię, & carnalis illius regni expectatione. de vana eorū q̄ sæpè quinimo quotidie eos frustrata est spe redditus in terrā promissionis, & restaurationis tertij templi, & demū de multiplicib. & varijs errorib. & hæresib. eorum, in quas miserrimè se demerserunt, post q̄ Christum Dominū in carne, venientē agnoscere noluerunt, et de falsa p eorū rabinos tradita sacrarū scripturarū interpretatione, quarū literā, et sensum fabulis, mendacijs, & varijs dolis, et modis detorquentes corruperunt, et deprauarunt, et hactenus corrūpere et deprauare nō desinunt, deq; omnib. alijs, q; eos possint ad agnitionē fidei, ad errorū suorū correctionē, ad orthodoxamq; fidē conuertere, p loci, tpis, sumptiq; argumenti ratione prudenter agant, veris, et ex sacra scriptura depr ōptis demonstrationib. nulla cum obtrectatione, aut iracundia, sed magna cū charitate, et modestia veritatis lumen illis aperire conētur, ad quos sermones, et lectiones volumus, vniuersos, et singulos vtriusq; sexus iudęos a duodecim annis supra, infirmitate, aut alia legitima cā, de qua ordinarios docere debeant, nō impeditos, in ciuitate, et locis vt pfertur habitātes, vel aliūde obuenētes, & si inibi domiciliū nō habeāt, ita per circuitū conueniri, vt tertia saltē eorū pars, nec vnq̄ minor semp adsit. Quod si facere neglexerint interdicti cū fidelib. commercij, et alijs pęnis arbitrio ordinarij, p contumacię modo imponendis, donec satisfecerint competenter ad ipsos sermones audiēdos cōpellantur. Siquis vero de numero fideliū ita fuerit salutis aut sui, aut pximi sui, de quo vnicuiq; mādatū est immemor, q eos a salutarib. huiusmodi sermonib. seu lectionib. directè, vel indirectè abduxerit, aut impedierit, seu contenderit quoquomodo, excommunicationis sententia sit eo ipso ligatus, et cōtra eū ad alias pęnas ordinarij arbitrio oīo pcedatur. Ceterū imperatorē regesq;, et principes oēs, necnō respublicas magistratus, et dn̄os tpales seculares rogamus, et obtestamur in dn̄o, vt Patriarchis, Archiepiscopis, episcopis, et alijs ordinarijs p̄dictis, eorūque

Cc vica-

vicarijs,& ministris suum in præmissis auxilium præstent, amplissimũ ab omnipotenti Deo premium in supremis gloriæ æternæ tabernaculis habituri,&c. Datum Romæ apud Sanctum Marcum anno Incarnationis Dominicæ 1584 Kal. Septem. Pontificatos nostri anno tertiodecimo. sequitur publicatio facta Romæ die 14. Septembris 1584.

PRIVILEGIA REGVLARIVM.

PRAETER Summistas sciendum est, priuilegia Regularium fuisse moderata per Conc. Lateranense sub Leone X. deinde per Concil. Triden.& per eius Sacram congregationem fuisse factas aliquas declarationes,ac postremo constitutiones præsertim Pij iiij. Grego. xiij. quas referam. Moderatio priuilegiorum per sedem Apostolicam Fratribus Mendicantibus,& alijs religiosis concessorum per Leon.X.facta in cõcilio Lateranensi habetur in Bullario, fol. 217. Incip. Dum intra mentis arcana,& infra.

e perexẽptionẽ de priuil. in 6. Conci. Trid ses. 21. de regul. iii.

Sacro approbante Concilio statuimus,& ordinamus, quod Episcopi,& eorum superiores,& alij Prælati præfati, Parochiales ad eosdẽ Fratres ratione locorum suorum legitime spectantes, quo ad ea, quę ad Parochianorum curam,& sacramentorum conseruationem, administrationemque pertinent, sine tamen visitatorum insolito grauamine, vel impensa visitare,& illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, si Religiosi fuerint iuxta ipsius ordinis regularia instituta, intra septa regularis loci Saeculares vero presbyteros,& Fratres huiusmodi beneficia obtinentes, libere tanquam suæ iurisdictioni subiectos punire.

Ac tam prælati quam presbyteri sæculares, qui vinculo excommunicationis legati non fuerint, missas in ecclesijs domorum eorumdem, deuotionis causa, celebrare volentes, libenter recipere debeant.

Cõ c. Triden. se. 25 de re ca. 13. & extæt declara. congreg. Conc. vt infra Cle. dudũ de sepul. & vide ref. c. 15. ac declar. concil. supra relatã ia.

Ac ab eisdem Prælatis ad Processiones solemnes pro tempore faciẽdas requisiti (dummodo eorum loca suburbana vltra vnum miliare ciuitatibus respectiue non sint remota) accedere.

Necnon superiores eorundem Fratrum, Fratres, quos ad audiendas confessiones subditorum eorundem Prælatorum pro tempore elegerint, eisdem Prælatis personaliter exhibere, ac præsentare, si eos sibi exhiberi,& præsentari petierint, alioquin eorum Vicarijs (dummodo ad Prælatos vltra duas dietas accedere non cogantur) omnino teneantur possintque illi per eosdem Episcopos,& prælatos super sufficienti literatura,& aliqua saltem huiusmodi sacramenti peritia duntaxat examinari, Talibusque præsentatis admissis, vel etiam indebite recusatis, confitẽtes, constitutioni, quæ incipit, omnis vtriusque sexus, quoad confessionẽ dumtaxat satisfecisse censeantur. Ipsique Fratres, etiam forensium confessiones audire valeant, laicos tamen & clericos sæculares à sententijs ab homine latis nullatenus absoluere possint.

Eucharistiæ vero,& extremæ vnctionis, aliaq; ecclesiastica sacramẽta illis, quorum ẽt infirmorũ, ac decedentiũ confessiones audierint, dicentibus

centibus proprium sacerdotem illa sibi dare denegare, dare nequeant, nisi denegatio sine legitima causa facta, vicinorum testimonio probata aut requisitio coram notario publico facta doceretur. Eorundem vero Fratrum obsequio insistentibus sacramenta huiusmodi nullatenus ministrare valeant, nisi illorum durante obsequio.

ver. confessor, & aliam vt infra.

Pacta autem, & conuentiones inter eosdem Fratres, & Prelatos, atque curatores pro tempore inita valeant; nisi per subsequutum Capitulum proximum generale, vel prouinciale refutata per eos refutatio huiusmodi intimata debito tempore fuerit.

Clem. 1. de priu.

Parochias autem cum Cruce ad leuãda funera, eorum, qui apud ecclesias domorum, & locorum eorundem suam elegerint sepulturã intrare non possint, nisi prius præmonito, & requisito ac recusante parochiano presbytero, & tunc sine eius, ac ordinarii præiudicio, nisi eisdem Fratribus super hoc antiqua consuetudo, quæ sit in viridi obseruantia, & cum pacifica possessione suffragetur.

Vide decretum sac. Congregationis, vt infra.

Volentes quoque sepeliri habitu eorundem Fratrum in claustro nõ degentes, sed in proprijs domibus habitantes, in eorum vltima voluntate sepulturam sibi eligere possint.

Quodque Fratres ipsi ad ordines, promouẽdi per Ordinarios, de grãmatica, & sufficientia examinari; & dummodo competenter respondeant, per eosdem Ordinarios liberè admitti, ac nullatenus in eorũ ecclesijs, seu domibus, aut alijs eorum locis ab alio quam ad diœcesano Episcopo, vel eius vicario, super hoc cum debita reuerentia requisito, & absque rationabili, causa contradicente, vel eo a diœcesi absente, ad dictos ordines promoueri debeat.

Conc. tr. sess. 23. de refor. c. 12. uide declaratione conc. supra relatam inter. ordo fol. 377.

Nec ab alieno Episcopo consecrationem ecclesiæ, vel altaris, aut cœmiterij benedictionem petere, seu in Ecclesijs per eos pro tempore ędificandis primum lapidem per alienum Episcopum poni facere possint, nisi vbi Ordinarius bis, aut ter cum debitis reuerẽtia, & instantia requisitus sine legitima causa id recusauerit.

Et absque curatorum consensu sponsum, & sponsam benedicere nequeant.

Concil. Tri. sess. 24 de refor. ma. capit. 1.

Et vt debitus honor matrici ecclesiæ reddatur, tam ipsi fratres quã alij clerici sęculares, etiam super hoc Apostolicę sedis priuilegio muniti die Sabbati maioris hebdomadę, antequam cãpana cathedralis, vel matricis ecclesiæ pulsauerit, campanas in ecclesijs suis pulsare minimè possint, contrafacientes pœnam centum ducatorum incurrant.

Vide supra in uer. cãp.

Censuras autem per eosdem Ordinarios latas, & promulgatas, ac in matrici ecclesia ciuitatum, necnon in collegiatis, & parochialib. ecclesijs, castrorum, & oppidorum respectiue solemniter publicatas, quando super hoc ab eisdem Ordinarijs requisiti fuerunt, in ecclesijs, domorum suarum publicare ac seruare.

Cle. 1. de sent. excõ. Con. Tri. sess. 25. de regul. c. 12.

Et vt aĩarum vtriusq; sexus Christi fidelium saluti vberius consulatur, illos quorum confessiones pro tpe audierint, cuiuscunq; status, & condõnis fuerint ad soluendũ decimas, siue aliã bonorũ, seu fructuum

Capit. 1. de dec. in 6. clem.

cupiêtes de pœni. Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 12. Vide declarationem Côcilij vt infra.

quotam in locis in quib. decime ipse, aut similia solui consueuerunt, ēt sub onere conscientiarum suarum monere, & hortari, ipsisque ēt illas soluere recusantib. absolutionē denegare, & super hoc requisiti, id populo etiam publicè prædicare, & persuadere teneantur.

Conseruatores aūt eisdem Fratrib. pro tpe à sede Apostol. deputādi: doctrina, & probitate prestantes, & in ecclesiastica dignitate constituti esse debeant, & coram eis per eosdem fratres, quibus dati fuerint, vltra duas dietas à loco sue solitæ habitationis nullus trahi possit, priuilegijs super hoc alias eis concessis nullatenus suffragantibus.

Excōicati quoq; ordinem Mendicantium profiteri volentes, vbi de interesse tertij ageretur absolui non possint, nisi præuia satisfactione.

Procuratores quoq; & negotiorum gestores, ac operarij eorundem fratrum seruitijs insistentes sententijs excommunicationis promulgatis, illaqueati sint, & censeantur, si illis causam dederint aut dantib. consilium, auxilium, vel fauorem præstiterint.

Car. Zani clem. eodē sēt. excō. vbi glo. clem. 1. de reli. domi, C. dec. 115. & faciūt c. cū plā tare § fi. & ibi gl. in uerbo nullatenus c. priui. & c. q dam de priui. & clem. 1. § fin. eod. tit. Côcil. Tri. sess. 24. de refor c. 11. vbi de oblatis.

Fratres aūt, & Sorores Tertij ordinis, necnon Mantellati, Corrigiati, Pizocharæ, Cordellati, & alij quocunq; noīe nuncupati, in proprijs domib. habitantes, sepulturam, vbi voluerint eligere valeant. Sed die Paschatis tm̄ Eucharistiam necnon extremam vnctionem, cæteraq; ecclesiastica sacra (pœnitentie sacro duntaxat excepto) à proprio sacerdote recipere, & ad onera, que laicis incumbant, preferenda teneantur, ac in foro sæculari coram iudicib. sæcularib. conueniri possint. Et ne censura vilescat ecclesiastica, & minoris authoritatis interdicti sententia reputetur, ijdem dicti Tertij ordinis ad diuina audienda in ecclesijs suorum ordinum tempore interdicti nullatenus admittātur, si causam dederint interdicto, vel causam ipsam nutriant, seu foueant, aut dantibus auxilium, consilium, vel fauorem quoquo modo præstiterint. Collegiaꝫ liter autem viuētes, seu cum Claustralibus habitantes, ac mulieres virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem, expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentes, priuileg. quib. fratres ord. cuius tertiæ regule habitum gestant, gaudere debeant.

Oīa ēt singula supradicta ad reliquos Religiosos ordinum quorumcunq. extendi, & per eos ēt seruari debere volumus, atq; decernimus Saluis tm̄ in reliquis desuper non ex expressis, tam Episcoporum, quam Fratrum, & aliorum Religiosorum prædictorum iurib. quib. per præmissa in aliquo præiudicare, seu quicquam innouare non intendimus. Non obstantib. constitutionib. & ordinationib. Apost. ac statutis, & cō suetudinib. dictorum ordinum, iuro, confirmatione Apost. vel quauis firmitate alia roboratis priuilegijs quoq;, & indultis, ac literis Apostolicis, &c. Datum Romę in publica sessione in Lateranēsi sacrosancta Basilica solemniter celebrata anno Incarnationis Dominicæ 1516. 19. Decembris. Pontificatus nostri Anno Quarto.

Prædicta verba (expresso voto) declarata fuerūt deinde p eundē Leonem V. vt p eius constōnem incip. Nuper in sacro Lateranensi Concilio, & infra, Cum aūt sicut accepimus a quibusdā nimium curiosis vertatur

tatur

ratur in dubium, an votum pdictum de voto solemni religionis intelligatur, cum illud tria substantiali comprehendat; obedientiam scilicet, paupertatem & castitatem, & circa dictas mulieres virginalem seu castã viduale vitã ducentes, de virginitate, & castitate tantummodo mentio fiat. Nos ad tollendum omne dubium motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine harum serie decernimus, & declaramus, q in præmissis de voto solemni religionis minime intelligi debeat, ita vt mulieres virginalem, aut cælibem vitam simpliciter vouentes etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut proprijs domibus vel seorsom habitantes, & priuilegijs, & immunitatibus pdictis in omnib. & per omnia frui, & gaudere debeant. Non obstãtibus omnibus illis, quę in dicta constitutione nostra voluimus non obstare. Cæterisq; contrarijs quibuscunque. Datum Romæ sub annulo Piscatoris die prima Martij 1518. Pontificatus nostri anno Quinto.

Reperitur hæc declaratio impressa in collatione priuilegiorum p Io. Bapt. Confec. fol. 116. & in priu. Minimorum f. 78. De Tertiarijs mulierib. in congregatione viuentib. videnda erit constitutio Pij V. incip. Circa in ver. mulieres quoque & constit. Greg. xiij. incip. Deo sacris, q fuerunt relatę supra In verbo Monasteria monialium fol. 356. & 359. & iste tertius ordo fuit reformatus per eundem Pium 5. vt in eius constitut. incip. Ea est officij nostri ratio, fol. 1019. in Bullar.

Ne liceat Regularibus leuare defunctorum funera, sine proprio defuncti parocho.

Licet in Sacro generali Lateranensi Concilio statutum, & ordinatũ fuerit, vt fratres Ordinum Mendicantium, cæterique Religiosi Regulares non possint intrare Parochias cum Cruce ad leuanda funera eorũ, qui apud Ecclesias Domorum, & locorum eorundem suam elegerint sepulturam nisi prius p̃monito, & requisito, ac recusante: Parocho presbytero, & tunc sine eius, & Ordinarij præiudicio; Significatum tñ est Sacræ Congregationi S. R. E. Cardinalium negotijs Episcoporum, & Regularium proposite nonnullos fratres præsertim Ordinis Minorum de obseruantia, cuiusdam consuetudinis prætextu, q̃ nec; antiquitate vallari, neq; obseruantia viridi inniti, neq; pacifica, & non interrupta possessione firmatam esse constat, contendere sibi licere, defunctorum funera pprio eorum parocho absente, eoque irrequisito, efferre, & leuare, idque haud leues controuersias, & altercationes, aliquibus in locis, nõ sine populi scãdalo, & Dei offensione excitasse, ideo volens eadem Sacra Congregatio omnem eiusmodi dissensionum, & scandalorum materiã & occasionem pcidere, atq; in futurũ prouidere, vt tam parochi, q̃ Fratres ipsi, vnanimi inter se voluntate, & ea, qua par est charitate, vltima hec Christianæ pietatis officia defunctis præstent, declarat, & huius decreti tenore statuit, predictis Fratribus Ordinis minorum de Obseruantia, alijsque quibusuis Regularibus quorumcunque Ordinũ, & congregationum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium existant nulla modo licere: etiam specialis alicuius consuetudinis prætextu,

Priuilegia Regulariũ Decretũ sacra Congregationis.

Cõgruit tit. de sepult. Vide supra 495.

Parochias cum Cruce, processionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, nisi vocato, & expectato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem præsente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat, vel nisi requisitus, venire expresse omnino recuset. Atque ita obseruari mandat & districtè precipit, firmis cætero qui, & in suo robore permanentibus ijs omnibus, quę super quarta funerum, & canonica portione, alijsque iuribus, ad sepulturas pertinentibus, ac sacris Canonibus, & Conciliorum decretis, Sũmorumque Pontificum constitutionibus hactenus sancita atque ordinata sunt, vel aliàs ex particulari consuetudine vel alio iure obseruantur, Romæ die xij. Ianuarij. M.DCIV.

Alex. Card. Floren. Hieronymus Augucchius Secret.

Romæ, apud Impressores Camerales, M.DCIV.

Post Concilium Lateranense sequitur Conc. Trid. vbi etiam fuerũt moderata, & correcta in aliquibus Regularium Priuilegia, & idest standum est eius dispositioni, ex d. Concil. aliqua recollecta habes supra in verbo, exemptio. reliqua patent ex d. Conc. lectura, & non abs re inserẽdas esse censui quasdam declarationes ad regulares pertinentes.

DECRETVM SACRAE CONGREGATIONIS ILlustri. ac Reuerendiss. DD. R. S. E. Cardinalium Sacrosancti Trid. Concilijs interpretum super intelligentia & obseruatione c. 12. vers. Dies etiam festi. sess. 25. de Regular. & quædam aliæ decisiones eiusdem Congregationis ad Regulares spectantes.

CONgregatio Concilij censuit Decretum c. 12. vers. Dies etiam festi, sess. 25. de Regular. ita esse intelligendum, vt Regularium Ritus illis festis semper maneat, quoad missas celebrandas, & cætera diuina officia, tam publicè quam priuatim ab ipsis Regularibus in eorum eccle fijs persoluenda. Nec circa hæc ab Episcopis quoquomodo quicquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi posse, Quod si de facto præceperint, Regulares neutiquam ipsis Episcopis obedire teneri. Verum quoad Conciones & lectiones, quas ijdem Regulares ad populum habuerint, debere se conformare Euangelijs & Epistolis, quibus clerus secularis vtitur illis diebus festis.

Congregatio item Concilij censuit Regulas, qui absque licentia Episcopi prædicauerint in ecclesijs, quæ suorum ordinũ non sunt, tametsi Decreto eiusdem Concilij c. 12. sess. 5. contrafecerint, non posse tamen puniri ab Episcopo, sed tantum a suis superioribus Regularibus.

Congregatio Concilij etiã censuit, Regulares monasterij vltra medium miliare à ciuitate distantis non posse ab Episcopo compelli accedere ad processiones.

Congregati itidẽ Concilij censuit Episcopos, aut alios locorũ ordinarios vigore cuiusuis Decreti eiusdẽ Concilij, nullã habere facultatẽ quouis tempore in monasterijs, domibus, & ecclesijs Regularium exẽptorum,

rum, quibus non imminet cura aīarum personarum secularium, visitandi sacristias, paramenta, vasa sacra altaria, & cætera huiusmodi, aut etiam tabernaculum, seu pyxidem, in qua Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum asseruatur. Hier. Card. Matthęus.
Locus† sigilli. Io. Franc. Fagnatus Sac. Congreg. Conc. Sec.

Romę, Ex Typographia Cameræ Apostolicæ 1601.
Superiorum permissu.

Declarauit etiam Sacra Congregatio die 2. Iulij 1587.
Regulares, qui quoad confessiones audiendas idonei generaliter ab ordinarijs eorumve examinatoribus reperti, & probati fuerint, generaliter quoque & indistinctè absq. aliqua limitatione temporis, certorumve locorum, aut generis personarum admittantur in Diœcesi propria. De cęteris vero qui non adeo idonei reperientur, si petierint se admitti, arbitrio ordinariorum relinquitur ipsos cum limitata facultate, prout eisdem ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere. Qui autem in domibus laicorum confessiones ex causa audierint, statim Parochum admonere teneantur, & fidem auditæ confessionis pro medico adueniente relinquere.

F. Michael Bonel. Card. Alex. Greg. Palearius Secr.

Insuper sciendum est, quod per Sacras Congregationes super interpretationes Sacri Conc. Trid. & Regularium iussu Greg. xiij. declaratū fuit nempè, quod regulares omnes in Ciuitatibus Italiæ existentes, sibi conseruatores eligerēt coram quibus conuenirentur, ac semel electus non nisi in capitulis prouincialibus mutarent, eorumque nomina intra mensem à die electionis Episcopis locorum ordinarijs indicarent, alioquin coram ipsis ordinarijs conuenire possint.

Has declarationes refert Io. Bapt. Confect. in summario priuileg. ordi. Mendic. titu. 17 cap. 4 fol. 154. & tit. 4. capitu. 9. fol. 73. & notandum quod quidam sunt conseruatores secundum iura, & priuatarum personarum, de quibus habetur in c. 1. & cap. fi. vbi Io. And. alijque doctores de offic. deleg. in 6. & in Conc. Triden. sess. 14. de reforma. cap. 5 quidam vero sunt conseruatores priuilegiorum regularium, de quib. post Guid. Papa in decis. 18. & decis. 247. Mandosi. de signat. gratiæ titu. Conseruatoriæ, Nauar. in man. cap. 27. num. 125. & in consi. primo, de offic. deleg. in antiq. & 3. in nou. latissimè de eis agitur per Sorb. in Compen. priuileg. Mend. in verbo conseruatores ordinis, Emanuel. Roderic. tomo primo, quęstio. regular. quæstio. 65. & Confect. loco proximè citato, quam declarationem de conseruatoribus eligendis per regulares habes etiam in Concil. Prouincial. Mediolan. quinto, sub titulo de Episcopo, episcopali iurisdictione, & foro fol. 126. in volumine actorum Ecclesiæ Mediolan.

Parochias cum Cruce, processionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, nisi vocato, & expectato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem præsente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat, vel nisi requisitus, venire expresse omnino recuset. Atque ita obseruari mandat & districte præcipit, firmis cætero qui, & in suo robore permanentibus ijs omnibus, quæ super quarta funerum, & canonica portione, alijsque iuribus, ad sepulturas pertinentibus, ac sacris Canonibus, & Conciliorum decretis, Sūmorumque Pontificum constitutionibus hactenus sancita atque ordinata sunt, vel aliàs ex particulari consuetudine vel alio iure obseruantur, Romæ die xij. Ianuarij. M.DCIV.

Alex. Card. Floren. Hieronymus Augucchius Secret.

Romæ, apud Impressores Camerales, M.DCIV.

Post Concilium Lateranense sequitur Conc. Trid, vbi etiam fuerūt moderata, & correcta in aliquibus Regularium Priuilegia, & idest standum est eius dispositioni, ex d. Concil. aliqua recollecta habes supra in verbo, exemptio, reliqua patent ex d. Conc. lectura, & non abs re inserēdas esse censui quasdam declarationes ad regulares pertinentes.

DECRETVM SACRAE CONGREGATIONIS Illustri. ac Reuerendiss. DD. R.S.E. Cardinalium Sacrosancti Trid. Concilij interpretum super intelligentia & obseruatione c. 12. vers. Dies etiam festi. sess. 25. de Regular. & quædam aliæ decisiones eiusdem Congregationis ad Regulares spectantes.

Congregatio Concilij censuit Decretum c. 12. vers. Dies etiam festi, sess. 25. de Regular. ita esse intelligendum, vt Regularium Ritus illis festis semper maneat, quoad missas celebrandas, & cætera diuina officia, tam publicè quam priuatim ab ipsis Regularibus in eorum ecclesijs persoluenda. Nec circa hæc ab Episcopis quoquomodo quicquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi posse, Quod si de facto præceperint, Regulares neutiquam ipsis Episcopis obedire teneri. Verum quoad Conciones & lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debere se conformare Euangelijs & Epistolis, quibus clerus secularis vtitur illis diebus festis.

Congregatio item Concilij censuit Regulas, qui absque licentia Episcopi prædicauerint in ecclesijs, quæ suorum ordinū non sunt, tametsi Decreto eiusdem Concilij. c. 12. sess. 5. contrafecerint, non posse tamen puniri ab Episcopo, sed tantum a suis superioribus Regularibus.

Congregatio Concilij etiā censuit, Regulares monasterij vltra medium miliare à ciuitate distantis non posse ab Episcopo compelli accedere ad processiones.

Congregati itidē Concilij censuit Episcopos, aut alios locorū ordinarios vigore cuiusuis Decreti eiusdē Concilij, nullā habere facultatē quouis tempore, in monasterijs, domibus, & ecclesijs Regularium exēptorum,

rum, quibus non imminet cura aïarum personarum secularium, visitandi sacristias, paramenta, vasa sacra altaris, & cætera huiusmodi, aut etiam tabernaculum, seu pyxidem, in qua Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum asseruatur. Hier. Card. Mattheus.

Locus† sigilli. Io. Franc. Fagnatus Sac. Congreg. Conc. Sec.

Romę, Ex Typographia Cameræ Apostolicæ 1601.
Superiorum permissu.

Declarauit etiam Sacra Congregatio die 2. Iulij 1587.

Regulares, qui quoad confessiones audiendas idonei generaliter ab ordinarijs eorumve examinatoribus reperti, & probati fuerint, generaliter quoque & indistinctè absq. aliqua limitatione temporis, certorum ve locorum, aut generis personarum admittantur in Diœcesi propria. De ceteris vero qui non adeo idonei reperientur, si petierint se admitti, arbitrio ordinariorum relinquitur ipsos cum limitata facultate, prout eisdem ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere. Qui autem in domibus laicorum confessiones ex causa audierint, statim Parochum admonere teneantur, & fidem auditæ confessionis pro medico aduenientc relinquere.

F. Michael Bonel. Card. Alex. Greg. Palearius Secr.

Insuper sciendum est, quod per Sacras Congregationes super interpretationes Sacri Conc. Trid. & Regularium iussu Greg. xiij. declaratū fuit nempè, quod regulares omnes in Ciuitatibus Italiæ existentes, sibi conseruatores eligerēt coram quibus conuenirentur, ac semel electus non nisi in capitulis prouincialibus mutarent, eorumque nomina intra mensem à die electionis Episcopis locorum ordinarijs indicarent, alioquin coram ipsis ordinarijs conuenire possint.

Has declarationes refert Io. Bapt. Confect. in summario priuileg. ordi. Mendic. titu. 17 cap. 4 fol. 154. & tit. 4. capitu. 9. fol. 73. & notandum quod quidam sunt conseruatores secundum iura, & priuatarum personarum, de quibus habetur in c. 1. & cap. fi. vbi Io. And. alijque doctores de offic. deleg. in 6. & in Conc. Triden. sess. 14. de reforma. cap. 5 quidam vero sunt conseruatores priuilegiorum regularium, de quib. post Guid. Papa in decis. 18. & decis. 247. Mandosi. de signat. gratiæ titu. Conseruatoriæ, Nauar. in man. cap. 27. num. 125. & in consi. primo, de offic. deleg. in antiq. & 3. in nou. latissimè de eis agitur per Sorb. in Compen. priuileg. Mend. in verbo conseruatores ordinis, Emanuel. Roderic. tomo primo, questio. regular. quæstio. 65. & Confect. loco proximè citato, quam declarationem de conseruatoribus eligendis per regulares habes etiam in Concil. Prouincial. Mediolan. quinto, sub titulo de Episcopo, episcopali iurisdictione, & foro fol. 126. in volumine actorum Ecclesiæ Mediolan.

Decretum, quo declaratur Episcopis, in ecclesijs Regularium Pontificalia exercentibus licere Baldachinum erigere.

DEcet Epos, pro eo, quo in Ecclesia Dei excellunt dignitatis gradu, in quocunq; suorum Dioecesum loco quoties eo, ibi Pontificalia exercere, aut in Pontificalib. adesse, & assistere contingit, eam, quam par est, reuerentiam, & honorem, decoro cultu, & ornatu exhiberi. Quare non sine graui aĩ dolore, auditum est, nonnullos Regulares, vano quorundam immunitatum & priuilegiorum prætextu, Epis in eorum Ecclesijs in Pontificalib. interessentib. non modo renuisse in eis supra locum Epalis solij, Baldachinum erigere, verum id ẽt iussu ipsorummet Eporum ciuitates, prohibere, & arcere iussos fuisse, Atq; ideo Sacra congregatio S.R.E. Card. negotijs, & consultationib. Eporum, & Regularium præposita, facto verbo cum S.D.N. Clem. Papa viij. ac de Sãctitatis Suæ speciali, & expresso mandato hoc præsenti decreto perpetuis futuris tpibus valituro, declarat, statuit, decernit, & mandat, vt de cætero Epi, vbi tam ex consuetudine, & priuilegio, quam ex sacrorum Canonum cõstitutionib. & Pont. Rom. præscripto, aut alio iure, Pontificalia exercere, aut Põtificalib. paramentis cum mitra, vel ẽt sola cappa induti, in quibusuis Regularium Mendicantium, quam non Mendicãtium, Monachorum, ẽt Casinensium, Clericorum, Presbyterorum, & cuiusuis alterius Ordinis, & Religionis, Militię, Societatis, aut congregationis Ecclesijs, interesse possunt, ipsi Regulares, quoties opus fuerit, teneantur ibi, & debeant, in loco ad solium Epi constituendum oportuno, & congruo, Baldachinum attollere; Eis aũt id facere negligentib. aut nolentib. liceat eisdem epis illud asportari, & in quocunq; eorundem Regularium, aut alia quantumuis exempta ecclesia, supra epale, soliũ, seu Pontificale faldistorium, erigi facere, atq; sub eo sedere, & stare, quemadmodum in proprijs, & Cathedralib. eorum ecclesijs stare, & sedere solent, eo tñ duntaxat tpe, quo Pontificali eiusmodi functione exercebunt, vel dum actus ipse, cui in Pontificalib. aderunt, peragetur. Si qui verò Regularium huic declarationi statuto, decreto, & mandato, inobedientes, & contumaces fuerint sciant se ab eisdem epis ad id, per censuras, & poenas ecclesiasticas, huius Decreti virtute cogi, & cõpelli posse, alijsq; poenis, tam spũalib. quam tpalib. arbitrio Summi Rom. Pont. subiacere, & obnoxios fore. Non obstantib. quibusuis Constitutionib. & ordinationib. Apost. ac dictorum Ordinum, Religionum. Militiarũ, Societatum, & Congregationum quocunq; noĩe censeantur, statutis, & priuilegijs quoque indultis & literis Apost. sub quibuscunque tenoribus, & formis, & cum quibuslibet, ẽt derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficaciorib. & insolitis clausulis, ac irritantib. & alijs decretis in contrarium præmissorũ hactenus quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis; quibus oĩb. & singulis, ẽt si talia essent, quæ sub generali expressione, & derogatione non venirent, sed illis, eorumque totis tenorib. specialis, specifica, & indiuidua mentio habenda foret, eorum

tenores

tenores, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habens Sanctitas sua, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogat, cæterisq; in contrarium facientibus quibuscunque. Romæ die 10. Iunij 1603.

Alex. Card. Flor. episc. Prænestin.   Hier. Agucchius Secret.

Nota hanc declarationem pro ampliatione Cle. Archiepiscopo, de priuil. quia antea non poterant prohiberi ab exemptis Card. Zab. in d. Clem. §. simili. imò ēt eis inuitis poterant exercere ea quę in d. clem. cōtinentur, & per eosdem episcopos possunt hodie compelli censuris, & pęnis ecclesiasticis vigore decreti: nam antea oportebat agere corā superiore exemptorum, idem Card. in d. cle. §. fi. in fi. dictum fuit supra in ver. Archiepiscopi authoritas in 30. authoritate, fol. 62.

Quosdam alias declarationes habes supra in verbo confessor, & quātum ad quartum funeralium attinet, apud Conuentum S. Aloysij, seu S. Ludouici de Neap. ordinis Minorum conseruatur sequens declaratio authenticata ab Auditore Cameræ Apost. tenoris sequentes.

Illustriss. & Reuerēdiss. DD. Fratrum Minorum S. Francisci de Paula Sacra Religio à suis primordijs gaudet quodā Apostolico priuilegio per fel. mem. Iulium II. Pont. Max. Anno Dñi MDVI. sui vero Pont. 3. B. Francisco de Paula Patri, & Fundatori prædicti ordinis tunc inhumani agenti, & suæ Religioni benigne concesso, in quo Indultum extitit Monasteria, Domus, & Conuentus d. Ordinis tam constructa olim, quam in futurum construenda nondum decimas ex Noualib. prædijs, Hortis, verum ēt nullam Parochis ecclesiarum quartam funeralium teneri ac debere persoluere, vt in d. priuilegio latius est videre, ad huius effectum huic Sacrę congregationi præsentatam. Et quia licet hoc non obstante aliquib. in locis prædicti ecclesiarum Parochi, & rectores perperam forsan intelligentes Sacri Conc. Trid. sess. 25. c. 13. sensum sui illum in eorum fauorem retorquentes nituntur à prædictis Fratrib. huiusmodi funeralium portionem quartam extorquere, quoties cadauer aliquod apud ipsorum Fratrum monasteria sepelliri contingit, magnas pro eis fratribus molestias inferentes assidue. Ideo Frater Petrus à Mera prouincialis minister dictæ religionis minimorum S. Francisci de Paula in castellæ prouincia Illustriss. & Reuerendiss. DD. V V. humiliter supplicat vt ad sedanda scandala, & euitandas lites dignentur declarare, an per d. sacrum Conc. Trid. huiusmodi priuilegio derogatum veniat quoad solutionem prædictam, vel decreto ipsius Concilij non obstante debeat obseruari, & fratres d. ordinis ab ea solutione immunes, & liberos censeri. Quare D. Opt. Max. congregatio cōcilij censuit huiusmodi priuilegio ante quadraginta annos ante Concilium, vt proponitur cōcessio minime derogatum esse eiusdem Concilij decretis.

Hier. Card. Matthęius.   Locus† sigilli.

Aliam declarationem habes impressam. 1. to. regu. quæst. Emanuel. Roderic.

Roderic.artic.39.quæst.secunda,fol.365.videlicet.

Congregatio Concilij censuit non comprehendi monasteria ædificata à 40.annis citra, aut quæ in dies ædificantur, vel in futurum ædificabuntur, præsupposito, quod huiusmodi monasteria sunt eius religionis, cui à sede Apostolica indultum sit, vt quartam funeralem non debeant soluere Episcopo.

Antonius Card. Carafa.

Publicato Conc. Trid. pro eius obseruatione fuerunt editæ à Pio IV. duæ constõnes derogando et priuilegijs Regularium in his, in quib. statis, & decretis d. Conc. contrariantur, quę relatę fuerunt supra in verbo Conc. Trid. fol. 193. de quorum priuilegiorũ obrogatione hẽs per Emanuel. Roderic. to. 1. q. reg. q. 8. Et cum per Pium V. fuissent editæ tres cõstitutiones pro Regularib. prima incip. Et si Mendicantium, fol. 982. in bull. in secunda incip. Ad hoc nos Deus fol. 1135. in bull. Tertia incip. Ad exequẽdum fol. 999. in bull. & vide infra verbo Vicarius perpetuus tandem per Greg. xiij. fuit facta reductio dictarum constõnum pro Mẽdicantib. & alijs Regularib. contra locorum ordinarios ad terminos iuris, & Conc. Trid. Rom. publ. die 23. Martij 1573. fol. 1208. incip.

In tanta rerum, & negotiorũ mole, quia Rom. Pont. ex oĩbus mundi partib. assiduè premitur, vix vitari põt, ne aliqua interdum exiliant, quibus postea recognitis necesse est moderationis remediũ adhibere. Cũ itaq; alias fel. rec. Pius Papa V. prędecessor noster, auditis grauaminib. quæ fratrib. ordinum Mendicantium ob ordinarijs locorũ, & parochialium ecclesiarum Rectorib. multis inferri dicebatur, super sacris concionib. & lectionib. habendis, confessionib. audiendis, penitentijs iniungendis fratrib. ad ordines promouendis, celebratione Missarum, Cura animarum, sacrorum administratione, sepulturis, quarta funeralium, legatis, donationib. eleemosynis, collectionib. alijsq; huiusmodi iurib. necnõ decimis, & diuersis onerib. ac etiam super statu, & regimine sanctimonialium ipsis fratrib. subiectarum, formatione processiuum, cẽsurarum publicatione, processionib. præcedentia, locorum acquisitione, ceterisq; alij reb. tunc expressis, multa per quasdam suas literas pro dictis fratrib. non modo statuerit, sed & quę tam in Conci. Trid. decreta fuerant ad hæc pertinentia declarauerit. multaq; præterea priuilegia eisdem 17. Cal. Iunij, Pontificatus sui anno 2. & deinde ea oĩa diuersis alijs ordinib. & congregationib. Regularium non Mendicantium, etiã per modum cõicationis concesserit. Postea per quandam suam constitutionẽ de vicarijs perpetuis in parochialib. ecclesijs vnitis per ordinarios locorum instituendis, & portione illarũ vicarijs assignanda editã, alia super constõne fratrum eorundẽ ad exercitiũ curæ aĩarum in eius parochialib. ecclesijs, quæ domib. & locis suis vnita sunt decreuerit. Demũ aĩaduerso quod ea oĩa multis dubitationib. inuoluta, magnisq. difficultatib. obstructa multas magnasq; dissentientes altercationes, & lites inter predictos locorũ ordinarios, & fratrũ ipsorũ ordines, nõ sine gra-

ui

ui diuini cultus,& animarum detrimento ac populum scandalo concitauerant,contra ac ipse sperabat,& præter suā expectationē, vt q interdum conqueretur multa aliter, alioq; sensu a se,plata fuisse, q̃ literis expressa essent. Cupiens his mederi incommodis primum illa omnia q̃ regularib. aliorum ordinum,q̃ Mendicantium communicauerat,& secundum præmissa concesserat, Motu proprio restrinxerit: Deinde plenius prouidere volens priorib. literis a se, quoad ipsos Mendicantes magna in parte moderatis,& omnes quascunq; alias literas; quæ de alijs ordinib.& congregationib. extra Mendicantium ordines de obseruantia nuncupatos emanauerant,omnino aboleuerit, causas omnes iā de etiā in Romana curia pendentes ad se aduocandos,lites extinguēdo,ac formatos super illis processus,latasq; sententias annullando, quemadmodū alijs suis literis in registro proxime compertis, nunq̃ tñ publicatis,plenius continetur,Postremo circa confessariorum Regularium ēt Mendicantium approbationem iuxta Concilij pdicti decretum faciendam,etiam lectores in theologia graduatos,& certos alios tunc expressos comprehendi debere declarauit. Nos hac tanta varietate cognita,q̃ ēt ex multiplici literarum,& constitutionum editione procedi, psentibus,& futuris discriminib. occurrere volentes,de nobis attributa potestatis plenitudine statuimus,& ordinamus pdictis & alijs omnib.literis, & constitutionibus,quæ ab eodem prædecessore eisdē de reb. p quorū cunq; Regularium,ēt Mendicantium ordinibus,& congregationibus quomodolibet emanarunt,ac omnib.& quibuscunq; in eis contentis, eam deinceps dispositionem atq; decisionē pro subiecta materia futurā esse,quæ siue ex iure veteri siue ex sacris d. Concilij decretis,siue aliàs legitime ante dictarum literarum & constitutionum editionē erat, & si ipsæ non emanassent futura fuisset,ad q̃ dispositionē,& decisionem suumq; pristinum,& integrum statum,ac terminum illa omnia reducimus. Quin ēt tollimus,& abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, nec non phibitiones,declarationes,mandata,& quæcunq; alia ipsis literis,& constitutionib. apposita alias eorū occasione,vel causa factis, his nostris statuto,ordinationi,& reductioni aduersantia, quibuscunq; illa sint concepta formulis,ac præseruationib.declarationib.modificationibus restitutionib.mētis attestationibus derogatoriarum derogatorijs alijsq; efficacissimus,& inuiolabilib. clausulis,ēt motu, & potestatis plenitudine similibus,& ex certa scientia ēt,p conseruatione status regularis,& ex quibuscunq; alijs vrgentissimis causis quotiescunq; robotata. Decernentes illa omnia pro nullis,& infectis haberi, omnesq; supradictos illarum vsu,commodo,& effectu carere,ac omnes lites, cōtrouersias,quæ coram quibusuis iudicibus siue ordinarijs, siue commissarijs ēt causarum palatij Apostolici Auditorib.& S.R.P.Cardinalibus,ēt de latere legatis,pdictarum literarum, & constitutionum occasione sup p̄missis iam motæ sunt,nec dum decisæ,aut finitæ,vel ēt quæ iam decisæ sint,si modo tractum habeant successiuum,easque rursus,& inter quoscunque excitari in posterum cōtingat, secundū prædictā dispositionē,

nec

nec aliter decidendas, futura verò dubia & difficultates quandocumque, & vbicunque orientur, ad nos & sedem Apostolicam vbi & cætera, quæ ad decreta dicti Concilij pertinent, quotidie declarantur, omnino referenda esse, nec non irritum, & inane quicquid secus super his p quoscunque scienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandamus &c. Non obstantibus &c. Datum Romæ &c. Anno Incarnationis Dominicæ 1572. Cal. Martij. pontificatus nostri Anno primo.

Quibus sic stātib. deinde p Sixtum V. fuit facta confirmatio priuilegiorum, indultorum, & exemptionū fratrū minorum, & monialiū Sancti Francisci de obseruantia, ac Sanctæ Claræ, & Tertij ordinis de pœnitentia, die 3. Octobris 1587. cum clausula in his omnib. in quib. decretis Conc. Trid. non aduersentur, vt per eius constitutionē incip. Et si mendicantium ordines fol. 244. in bullar. cætera ergo priuilegia non aduersantia remanent, vt clare ēt patet ex dispositione d. Conc. sess. 25. de regula. c. 20. in fin. ibi (in cæteris omnib. pfatorū ordinū priuilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & iura concernunt, firma sint, & illæsa) vt per Emmanuel Roder. in d. to. primo, q. Reg. q. 8. art. 8. & p Io. Bapt. Ponfess. in d. Sūmario priuileg. tit. 9. ca. vbi de Regularium priuilegiorū confirmatione, & validitate fol. 56. q ēt tractant, An regularium priuilegia per non vsum seu contrarium vsum, aut per præscriptionem tollantur, quæ clausula est clarior illa Grego. XIII. confirmantis d. priuilegia, quatenus sint in vsu, & sacris Canonib., & decretis sacri Cōc. Trid. nō aduersent sub die 21. Aprilis 1575. fol. 1234. incip. in bullar. Benigna.

Vide supra in verbo monasteria monial. Gre. xij.

Insuper Gregor. XIII. non solum reuocauit tres constitutiones prædictas Pij V. sed ēt per eundem fuit facta reductio quarundā literarum Pij V. sub die 20. Nouembris 1568. p militib. Sancti Ioannis Hierosolymitani ad terminos decretorum Conc. Trid. qui milites cum ēt regulares sint, dictam constitutionem inserendā esse censui, q̄ habetur in bullar. fol. 1295. incip. Circumspecta & infra, Motu proprio, & non ad alicuius nobis sup hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera voluntate, ac deliberatione, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, & omnia & singula priuilegia, exemptiones, gratias, & indulta Magistro, Cōuentui, militib., & militiæ dicti hospitalis per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & sedem pdictā in genere vel in specie quomodolibet concessa, & confirmata, necnon dicti Pij V. literas super eorundem confirmatione emanatas sub datū Romæ apud Sanctum Petrū sub Annulo piscatoris die 29. Nouembris 1568. Pontificatus sui anno tertio ad pdicti Concilij decretorum terminos teuore pſentium reducimus, ac reducta esse, nihilque ex ipsis priuilegijs, exemptionibus, gratijs, & indultis ordinarijs locorū detractū esse quominus ipsorum militum Vicarij, Capellani, ministri, seruientes ascripti, coloni procuratores, & familiares militum ouiusmodi quibus ea iam concessa sunt, & in posterum concedi cōtigerit, ab ipsis ordinarijs tanq̄ Sedis Apostolicæ delegatis de eorū excessibus. criminibus, & delictis ēt extra visitationem, quando & quoties opus fuerit, inquiri, visitari, puniri, & corrigi

Sess. 24. de refo. gen. cap. 11.

corrigi possint, ipsorumq; ordinatorum iurisdictioni plenè in prędictis subiecti existant (Exceptis tñ ijs, qui ecclesijs, alijsq. locis dictorũ militum actu seruiunt, & intra eorũ septa, & domos resident, ac sub eorum obedientia viuunt, quę oĩa debere simul concurrere intelligantur, siue ijs, qui legitimè, & secundum regulam prędictæ Religionis professionem fecerint, de qua loci ordinario cõstare debeat; & ita præmissis omnib. & singulis per quoscunque Iudices &c. Non obstantib. &c.

Eisdem Pij Papæ V. literis memoratis quo ad alia, & in eo maximè quasi voluit prædictorum militum priuilegia, illorumq. confirmationem non comprehendere neque ecclesias, neq. personas in his quæ ad curam aĩarum pertinent, sed in his dicti Conc. Trid. decreta oĩno seruari debere, in suo robore permanentibus. Volumus autem quod præsentium transumptus, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 25. Nouemb. 1580. Pont. nostri anno nostro. Sess. 25 de reg. c. 11.

Per eundem Gregor. 14. die 7. Ianarij 1584. fuit facta declaratio facultatis ordinariorum visitandi, & corrigendi loca, & personas Militię & hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani in his dumtàxat, quæ concernunt curam aĩarum aut sacramentorum administrationem, in quibus Conc. Trid. decreta, & constitutionem fel. rec. Pij V. sub die 22. Septembris 1571. æditam seruari omnino voluit fol. 1326. in bull. incip. Consueuit, & vide c. per exemptionem de priuileg. in 6. & Conc. Trid. sess. 25. de regul. c. 11. & dicta Pij V. Constitutio sequens est.

Breue per quod datur forma Epis, & alijs locorum superiorib. vt tãquam Sedis Apostolicę delegati tantum visitare possint parochiales ecclesias ordinis S. Io. Hierosolymitani in his dumtaxat, quæ curam aĩarum, & Sacramentorum administrationẽ respiciunt, & hoc gratis absque vlla impensa, & onere fol. 134. in bull. incip. Exposcit, & infra.

Decernimus, declaramus, statuimus, oẽs, & singulos locorum Episcopos, & alios superiores tãquam Apostolicæ sedis delegatos, omnes, & quascunque parochiales ecclesias, cæteraque beneficia ecclesiastica suarum ciuitatum, & dioec. quibus animarum cura imminet, ad d. religionem, eiusque Milites, Capellanos, Ministros, Rectores, quomodolibet pertinentia, etiam quod in eis episcopalem, et tpalem iurisdictionẽ religio, & milites prædicti haberent, eorũque ecclesias, Rectores, Vicarios, Ministros quoscunque (in his tamen dumtaxat, quæ aĩarum curã, illiusque exercitium, sacramentorum administrationem respiciunt,) visitare, omnesque actus visitatioenm cõcernentes exercere posse, & debere, ac rectores, cæterosque huiusmodi ministros curam animarũ exercentes minus idoneos repertos, siquidem ad nutum amouibiles sint, statim amouere, sin vero titulares sint; illico suspendere, ac superiores eorum monere, vt intra aliquem breuem terminum in locum amatorum subrogent alios idoneos, prius tñ per ipsos Ep̃os, & alios superiores examinatos, & approbatos, titularib. vero suspẽsis deputent alios idoneos pariter examinatos, & approbatos, vt sup. in coadiutores, seu Vicarios iuxta decretum Conc. sess. 21. c. 6. Interea vero dum Pij V.

hęc

nec aliter decidendas, futura verò dubia & difficultates quandocumque, & vbicunque orientur, ad nos & sedem Apostolicam vbi & cætera, quæ ad decreta dicti Concilij pertinent, quotidie declarantur, omnino referenda esse, nec non irritum, & inane quicquid secus super his per quoscunque scienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandamus &c. Non obstantibus &c. Datum Romæ &c. Anno Incarnationis Dominicæ 1572. Cal. Martij. pontificatus nostri Anno primo.

Quibus sic stātib. deinde p Sixtum V. fuit facta confirmatio priuilegiorum, indultorum, & exemptionū fratrū minorum, & monialiū Sancti Francisci de obseruantia, ac Sanctæ Claræ, & Tertij ordinis de pœnitentia, die 3. Octobris 1587. cum clausula in his omnib. in quib. decretis Conc. Trid. non aduersentur, vt per eius constitutionē incip. Et si mendicantium ordines fol. 244. in bullar. cætera ergo priuilegia non aduersantia remanent, vt clare ēt patet ex dispositione d. Conc. sess. 29. de regula. c. 20. in fin. ibi (in cæteris omnib. pfatorū ordinū priuilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & iura concernunt, firma sint, & illæsa) vt per Emmanuel Roder. in d. to. primo, q. Reg. q. 8. art. 8. & p Io. Bapt. Ponfess. in d. Sūmario priuileg. tit. 9. ca. vbi de Regularium priuilegiorū confirmatione, & validitate fol. 56. q ēt tractant, An regularium priuilegia per non vsum seu contrarium vsum, aut per præscriptionem tollantur, quæ clausula est clarior illa Grego. XIII. confirmantis d. priuilegia, quatenus sint in vsu, & sacris Canonib., & decretis sacri Cōc. Trid. nō aduersent sub die 21. Aprilis 1575. fol. 1234. incip. in bullar. Benigna.

Vide supra in verbo monasteria monial. Gre. xiij.

Insuper Gregor. XIII. non solum reuocauit tres constitutiones prædictas Pij V. sed ēt per eundem fuit facta reductio quarundā literarum Pij V. sub die 20. Nouembris 1568. p militib. Sancti Ioannis Hierosolymitani ad terminos decretorum Conc. Trid. qui milites cum ēt regulares sint, dictam constitutionem inserendā esse censui, q̄ habetur in bulla. fol. 1295. incip. Circumspecta & infra, Motu proprio, & non ad alicuius nobis sup hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera voluntate, ac deliberatione, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, & omnia & singula priuilegia, exemptiones, gratias, & indulta magistro, Cōuentui, militib., & militię dicti hospitalis per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & sedem pdictā in genere vel in specie quomodolibet concessa, & confirmata, necnon dicti Pij V. literas super eorundem confirmatione emanatas sub datū Romæ apud Sanctum Petrū sub Annulo piscatoris die 29. Nouembris 1568. Pontificatus sui anno tertio ad pdicti Concilij decretorum terminos teuore psentium reducimus, ac reducta esse, nihilque ex ipsis priuilegijs, exemptionibus, gratijs, & indultis ordinarijs locorū detractū esse quominus ipsorum militum Vicarij, Capellani, ministri, seruientes ascripti, coloni procuratores, & familiares militum ouiusmodi quibus ea iam concessa sunt, & in posterum concedi cōtigerit, ab ipsis ordinarijs tanq̄ Sedis Apostolicę delegatis de eorū excessibus. criminibus, & delictis ēt extra visitationem, quando & quoties opus fuerit, inquiri, visitari, puniri, &

Sess. 24. de refo. gen. cap. 11.

corrigi

corrigi possint, ipsorumq; ordinatorum iurisdictioni plenè in prædictis subiecti existant (Exceptis tñ ijs, qui ecclesijs, alijsq. locis dictorũ militum actu seruiunt, & intra eorũ septa, & domos resident, ac sub eorum obedientia viuunt, quę oĩa debere simul concurrere intelligantur, siue ijs, qui legitimè, & secundum regulam prędictæ Religionis professionem fecerint, de qua loci ordinario cõstare debeat; & ita præmissis omnib. & singulis per quoscunque Iudices &c. Non obstantib. &c.

Eisdem Pij Papæ V. literis memoratis quo ad alia, & in eo maximè quasi voluit prædictorum militum priuilegia, illorumq. confirmationem non comprehendere neque ecclesias, neq. personas in his quæ ad curam aĩarum pertinent, sed in his dicti Conc. Trid. decreta oĩno seruari debere, in suo robore permanentibus. Volumus autem quod præsentium transumptus, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 25. Nouemb. 1580. Pont. nostri anno nostro. Sef. 25 de reg. c. 12.

Per eundem Gregor. 14. die 7. Ianarij 1584. fuit facta declaratio facultatis ordinariorum visitandi, & corrigendi loca, & personas Militię & hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani in his dumtaxat, quæ concernunt curam aĩarum aut sacramentorum administrationem, in quibus Conc. Trid. decreta, & constitutionem fel. rec. Pij V. sub die 22. Septembris 1571. æditam seruari omnino voluit fol. 1326. in bull. incip. Consueuit, & vide c. per exemptionem de priuileg. in 6. & Conc. Trid. sess. 25. de regul. c. 11. & dicta Pij V. Constitutio sequens est.

Breue per quod datur forma Epis, & alijs locorum superiorib. vt tãquam Sedis Apostolicę delegati tantum visitare possint parochiales ecclesias ordinis S. Io. Hierosolymitani in his dumtaxat, quæ curam aĩarum, & Sacramentorum administrationẽ respiciunt, & hoc gratis absque vlla impensa, & onere fol. 134. in bull. incip. Exposcit, & infra.

Decernimus, declaramus, statuimus, oẽs, & singulos locorum Episcopos, & alios superiores tãquam Apostolicæ sedis delegatos, omnes, & quascunque parochiales ecclesias, cæteraque beneficia ecclesiastica suarum ciuitatum, & diœc. quibus animarum cura imminet, ad d. religionem, eiusque Milites, Capellanos, Ministros, Rectores, quomodolibet pertinentia, etiam quod in eis episcopalem, et tpalem iurisdictionẽ religio. & milites prædicti haberent, eorũque ecclesias, Rectores, Vicarios, Ministros quoscunque (in his tamen dumtaxat, quæ aĩarum curã, illiusque exercitium, sacramentorum administrationem respiciunt,) visitare, omnesque actus visitatioenm cõcernentes exercere posse, & debere, ac rectores, cæterosque huiusmodi ministros curam animarũ exercentes minus idoneos repertos, si quidem ad nutum amouibiles sint, statim amouere, sin vero titulares sint, illico suspendere, ac superiores eorum monere, vt intra aliquem breuem terminum in locum amatorum subrogent alios idoneos, prius tñ per ipsos Ep̃os, & alios superiores examinatos, & approbatos, titularib. vero suspẽsis deputent alios idoneos pariter examinatos, & approbatos, vt sup. in coadiutores, seu Vicarios iuxta decretum Conc. sess. 21. c. 6. Interea vero dum Pij V.

hęc

hęc subrogatio, seu deputatio fiat ipsi Epi, & alij superiores pro necessitate curę aĩarum prouideant arbitrio suo, quod superiores dictorũ rectorum, & ministrorum intra tps præfixum non subrogauerint, aut deputauerint vt supra, tunc dicto termino elapso ipsi epi, & alij superiores alios prævio examine iuxta eiusdem Concilij formam idoneos repertos in locũ amotorum subrogent. Titularib. verò suspẽsis coadiutore deputent iuxta d. capituli 6. sess. 21. qui tñ in dictis parochialib. perinde inseruiant, ac si subrogari, aut deputati ab ipsis superiorib. religionis, & militum prędictorum fuissent. Volumus aũt, quod epi, & alij superiores prędicti visitationem huiusmodi, & prędicta oĩa solum tãquam delegati Apost. sedis, & gratis, & absque vllis dictæ religionis rectorũ, & ministrorũ impensa, & onere faciant, in collatione item ordinum, necnon consecratione ecclesiarum, & sacrorum vasorum, ac benedictionib. & alijs actib. spiritualitatem concernentibus, ac institutione presentatorum ab eisdem militib. ad beneficia, aut approbatione, seu cõfirmatione; quas ab eisdem fieri harum pñtium vigore contigerit, gratis oĩa faciant, & diligenter attendant, vt nullos admittant, qui qualitates à cõcilio requisitas non hñt, ac prævio examine iuxta eiusdem Concilij decreta idonei existant, Nolumus aũt Epos, & alios superiores locorum suprascripta facultate visitandi vti, qui cum eadem religione, & militibus super iurisdictione Episcopi in locis visitan. coram quibuscunque iudicib. litigant, nisi ipsi episcopi, & alij superiores in quasi possessione antiqua exercitij iurisdictionis huiusmodi existerent, saluo tunc iure vtrique illęso in petitorio, sed quod epi, & alij superiores vicinores ius aliquod in iurisdictione huiusmodi non habentes, nullumque interesse prorsus prætendentes, facultate prædicta vtantur. Nolumus itẽ per prẽsentes vllum afferri præiudicium iuri visitandi dictas parochiales ecclesias, & alia beneficia curam aĩarum habentia, quod antea religioni, & militib. predictis competebat, inhibentesq; expresse dictis episcopis, & alijs superiorib. ne hac facultate visitan. eis per præsentes concessa alio vtantur modo, quam præscripto, sicque per quoscunque Iudices, &c. Datum Romę apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 22. Septemb. 1571. Pontificatus nostri Anno sexto.

In confirmatione priuilegiorum religionis S. Io. Hierosolymitani facta à Sanctiss. Cle. viij. die 27. Iunij 1591. in fi. addita est hec clausula, volumus autem quod fel. rec. Pij v. 22. Septemb. anno 6. ac Greg. 13. prædecessorum nostrorum literis sub annulo Piscatoris 25. Nouemb. anno 9. Pontificatuum suum expeditis, in suo robore, & efficacia permanentib. præsentes literę non comprehendat, neque ecclesias neq; personas in his, quæ ad curam animarum pertinent, in quib. Decreta Conc. Trid. huiusmodi omnino seruari debeant.

Postremò animaduertendum est, qualiter vtriusque sexus religiosis personis ordinum mendicantium Pius V. concessit exemptiones ab exactionib. Gabellis, pedagijs, & vectigalib. vt per eius constitutione sub die 29. Iulij 1599. fol. 944. in bull. incip.

Dum

Dum ad vberes, quos sacri mēdicantium ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus, attente rēspicimus, & attētæ cōsiderationis indagine perscrutātur, ipsorū religionis sinceritatē, & uoluntariæ paupertatis habitum, in quib. sub humilitatis spiritu, deuotū altissimo præstant famulatū; Dignum, quin potius debitum reputamus, vt illis ea libenter concedamus, per quę semotis qbuslibet grauaminib. prōptiores eiusdē altissimi inhęreant seruitijs. Hinc est ꝙ nos volentes, eosdem mendicantium ordines, ac dilectos filios eorum fratres, & monachos cæterasq; p sonas, ac etiam moniales quaslibet eiusdē ordinis sub illorū cura degentes specialib. fauoribus, & gratijs psequi; motu pprio, nō ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiā, sed ex certa nostra scientia, ac de sedis Apostolicæ potestatis plenitudine, ꝙ ex nunc deinceps ppetuis futuris temporibus, & omnes, & singuli Mendicātium ordinum huiusmodi fratres monachi, & dilectę filię in Christo moniales, seu sorores, ac alię vtriusq; sexus personę regulares vbilibet p totum Christianum orbem diffusi, & constituti, illorūq; monasteria, Cœnobia, domus, Conuentus, Ecclesia, Capellę, oratoria, & alia loca ēt vnita, ac membra, & dependentia, necnon terræ cultæ, & incultę, possessiones, predia, agri, & alia omnia, & singula mobilia, & immobilia, ac se mouētia, & vbilibet, ac qbdscunq; reb. consistentia bona, necnō eorum in dictis bonis laboratores, coloni, Attendatarij, locatarij, & affictuarij, negotiorumq; suorū gestores vniuersi quomodolibet nuncupati, nunc, & p eo tpe, existētes in perpetuū ab omnibus, & singulis exactionibus, tam vrbanis, q̄ rusticis, necnō Datijs, Gabellis, pedagijs, vectigalibus, Collectis, impositionib. & Onerib. ordinarijs, & extra ordinarijs tam realibus, q̄ personalibus, meris, & mixtis, ēt subsidio triennali, & augmento, ac facultatibus equorum taxij, multumq; hospitijs, ac alias quibuscunq; nominibus, nuncupatis, quauis authoritate, quomodolibet impositis, & imponēdis, & quę lacis, ac alijs quibusuis quomodolibet imponi consueuerunt, & in futurū imponētur, ac ratione quarumcumq; merciū, & rerum cuiuscunq; generis, vel qualitatis existentium, tam per mare, & aquā dulcē, q̄ per terrā, vndecūque, & quomodocunq; pro tpe delatarū, necnō animaliū quorūcunq; mortuorū, & viuorum, & quę alias quomodolibet, & ex quauis causa, ac super quibuscumq; reb. tam in alma vrbe nostra, q̄ extra eā, vbilibet locorū exiguntur, & in futurū exigētur, necnon a cōtributionibus. & solutionib. in illis faciendis, ac tam p victu & vestitu, q̄ quocunq; alio vsu suo tantū, ac tam emendo q̄ vendendo, & alijs quomodolibet negotiādo, necnō ēt a solutione quadrantis p singulis libris carniū de animalib. quę nunc, & pro tpe ex armentis occidi cōtigerit, necnon ēt, q̄ in suis edib. predijs & possessionibus priuatim detinent, & nutriunt, ac a contributione sumptuū, & expensarū, q̄ aliquando ppontib. & vijs, aquę ductibus, muris, menibus, alijsue machinis struēndis, & reparandis seu reficiendis, ac ciuitatū, terrarū, & locorum quorumcunque fortificationibus, nec non ēt alijs in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta vrbe, quam extra eam, vbilibet penitus, & omnino liberi, immunes,

Pij V. In fauorem omnium clericorū vi de quā quam de censi. in 6 & cle. præsenti cod titu. & Conc. Triden. sess. 25. c. 40.

Has immunitates & omnes alij regulares per sua priu. dicuntur hęre, vt sunt Benedictini, & etiā per extēsione factam à Pio V.

Exēptio a quadrante carnis p singulis libris carnium.

Parochias cum Cruce, processionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, nisi vocato, & expectato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem præsente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat, vel nisi requisitus, venire expresse omnino recuset. Atque ita obseruari mandat & districtè præcipit, firmis cætero qui, & in suo robore permanentibus ijs omnibus, quæ super quarta funerum, & canonica portione, alijsque iuribus, ad sepulturas pertinentibus, ac sacris Canonibus, & Conciliorum decretis, Sūmorumque Pontificum constitutionibus hactenus sancita atque ordinata sunt, vel aliàs ex particulari consuetudine vel alio iure obseruantur, Romæ die xij. Ianuarij. M.DCIV.

Alex. Card. Floren. Hieronymus Augucchius Secret.

Romæ, apud Impressores Camerales, M.DCIV.

Post Concilium Lateranense sequitur Conc. Trid. vbi etiam fuerūt moderata, & correcta in aliquibus Regularium Priuilegia, & ideft standum est eius dispositioni, ex d. Concil. aliqua recollecta habes supra in verbo, exemptio reliqua patent ex d. Conc. lectura, & non abs re inserēdas esse censui quasdam declarationes ad regulares pertinentes.

DECRETVM SACRAE CONGREGATIONIS Illustri. ac Reuerendiss. DD. R.S.E. Cardinalium Sacrosancti Trid. Concilijs interpretum super intelligentia & obseruatione c. 12. vers. Dies, etiam festi. sess. 25. de Regular. & quædam aliæ decisiones eiusdem Congregationis ad Regulares spectantes.

Congregatio Concilij censuit Decretum c. 12. vers. Dies etiam festi, sess. 25. de Regular. ita esse intelligendum, vt Regularium Ritus illis festis semper maneat, quoad missas celebrandas, & cætera diuina officia, tam publicè quam priuatim ab ipsis Regularibus in eorum ecclesijs persoluenda. Nec circa hæc ab Episcopis quoquomodo quicquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi posse, Quod si de facto præceperint, Regulares neutiquam ipsis Episcopis obedire teneri. Verum quoad Conciones & lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debere se conformare Euangelijs & Epistolis, quibus clerus secularis vtitur illis diebus festis.

Congregatio item Concilij censuit Regulas, qui absque licentia Episcopi prædicauerint in ecclesijs, quæ suorum ordinū non sunt, tametsi Decreto eiusdem Concilij. c. 12. sess. 5. contrafecerint, non posse tamen puniri ab Episcopo, sed tantum a suis superioribus Regularibus.

Congregatio Concilij etiā censuit, Regulares monasterij vltra medium miliare à ciuitate distantis non posse ab Episcopo compelli accedere ad processiones.

Congregati itidē Concilij censuit Episcopos, aut alios locorū ordinarios vigore cuiusuis Decreti eiusdē Concilij, nullā habere facultatē quouis tempore in monasterijs, domibus, & ecclesijs Regularium exemptorum,

rum, quibus non imminet cura aīarum personarum sęcularium, visitandi sacristias, paramenta, vasa sacra altaria, & cætera huiusmodi, aut etiam tabernaculum, seu pyxidem, in qua Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum asseruatur. Hier. Card. Mattheus.

Locus † sigilli. Io. Franc. Fagnanus Sac. Congreg. Conc. Sec.

Romę, Ex Typographia Cameræ Apostolicæ 1601.
Superiorum permissu.

Declarauit etiam Sacra Congregatio die 2. Iulij 1587.

Regulares, qui quoad confessiones audiendas idonei generaliter ab ordinarijs eorumve examinatoribus reperti, & probati fuerint, generaliter quoque & indistinctè absq. aliqua limitatione temporis, certorum ve locorum, aut generis personarum admittantur in Diœcesi propria. De cęteris vero qui non adeo idonei reperientur, si petierint se admitti, arbitrio ordinariorum relinquitur ipsos cum limitata facultate, pro ut eisdem ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere. Qui autem in domibus laicorum confessiones ex causa audierint, statim Parochum admonere teneantur, & fidem auditæ confessionis pro medico adueniente relinquere.

F. Michael Bonel. Card. Alex. Greg. Palearius Secr.

Insuper sciendum est, quod per Sacras Congregationes super interpretationes Sacri Conc. Trid. & Regularium iussu Greg. xiij. declaratū fuit nempè, quod regulares omnes in Ciuitatibus Italiæ existentes, sibi conseruatores eligerēt coram quibus conuenirentur, ac semel electus non nisi in capitulis prouincialibus mutarent, eorumque nomina intra mensem à die electionis Episcopis locorum ordinarijs indicarent, alioquin coram ipsis ordinarijs conuenire possint.

Has declarationes refert Io. Bapt. Confect. in summario priuileg. ordi. Mendic. titu. 17 cap. 4 fol. 154. & tit. 4. capitu. 9. fol. 73. & notandum quod quidam sunt conseruatores secundum iura, & priuatarum personarum, de quibus habetur in c. 1. & cap. fi. vbi Io. And. alijque doctores de offic. deleg. in 6. & in Conc. Triden. sess. 14. de reforma. cap. 5 quidam vero sunt conseruatores priuilegiorum regularium, de quib. post Guid. Papa in decis. 18. & decis. 247. Mandosi. de signat. gratiæ titu. Conseruatoriæ, Nauar. in man. cap. 27. num. 125. & in consi. primo, de offic. deleg. in antiq. & 3. in nou. latissimè de eis agitur per Sorb. in Compen. priuileg. Mend. in verbo conseruatores ordinis, Emanuel. Roderic. tomo primo, questio. regular. quæstio. 65. & Confect. loco proximè citato, quam declarationem de conseruatoribus eligendis per regulares habes etiam in Concil. Prouincial. Mediolan. quinto, sub titulo de Episcopo, episcopali iurisdictione, & foro fol. 126. in volumine actorum Ecclesiæ Mediolan.

Decretum, quo declaratur Episcopis, in ecclesijs Regularium Pontificalia exercentibus licere Baldachinum erigere.

DEcet Epos, pro eo, quo in Ecclesia Dei excellunt dignitatis gradu, in quocunq; suorum Diœcesum loco quoties eo, ibi Pontificalia exercere, aut in Pontificalib. adesse, & assistere contingit, eam, quam par est, reuerentiam, & honorem, decoro cultu, & ornatu exhiberi. Quare non sine graui aĩ dolore, auditum est, nonnullos Regulares, vano quorundam immunitatum & priuilegiorum prætextu, Epis in eorum Ecclesijs in Pontificalib. intereſſentib. non modo renuiſſe in eis supra locum Epalis solij, Baldachinum erigere, verum id ẽt iuſſu ipſorummet Eporum ciuitates, prohibere, & arcere iuſſos fuiſſe, Atq; ideo Sacra congregatio S.R.E. Card. negotijs, & cõsultationib. Eporum, & Regularium præposita, facto verbo cum S.D.N. Clem. Papa viij. ac de Sãctitatis Suæ speciali, & expreſſo mandato hoc præsenti decreto perpetuis futuris tpibus valituro, declarat, statuit, decernit, & mandat, vt de cætero Epi, vbi tam ex conſuetudine, & priuilegio, quam ex sacrorum Canonum cõſtitutionib. & Pont. Rom. præſcripto, aut alio iure, Pontificalia exercere, aut Põtificalib. paramentis cum mitra, vel ẽt sola cappa induti, in quibusuis Regularium Mendicantium, quam non Mendicãtium, Monachorum, ẽt Casinenſium, Clericorum, Presbyterorum, & cuiuſuis alterius Ordinis, & Religionis, Militię, Societatis, aut congregationis Ecclesijs, intereſſe poſſunt, ipſi Regulares, quoties opus fuerit, teneantur ibi, & debeant, in loco ad solium Epi constituendum oportuno, & congruo, Baldachinum attollere; Eis aũt id facere negligentib. aut nolentib. liceat eiſdem epis illud asportari, & in quocunq; eorundem Regularium, aut alia quantumuis exempta eccleſia, supra epale, soliũ, seu Pontificale faldiſtorium, erigi facere, atq; ſub eo ſedere, & ſtare, quemadmodum in proprijs, & Cathedralib. eorum eccleſijs ſtare, & ſedere solent, eo tñ duntaxat tpe, quo Pontificali eiuſmodi functione exercebunt, vel dum actus ipſe, cur in Pontificalib. aderunt, peragetur. Si qui verò Regularium huic declarationi ſtatuto, decreto, & mandato, inobedientes, & contumaces fuerint ſciant ſe ab eiſdem epis ad id, per censuras, & pœnas eccleſiaſticas, huius Decreti virtute cogi, & cõpelli poſſe, alijſq; pœnis, tam ſpũalib. quam tpalib. arbitrio Summi Rom. Pont. ſubiacere, & obnoxios fore. Non obſtantib. quibuſuis Conſtitutionib. & ordinationib. Apoſt. ac dictorum Ordinum, Religionum, Militiarũ, Societatum, & Congregationum quocunq; noĩe cenſeantur, ſtatutis, & priuilegijs quoque indultis & literis Apoſt. ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, & cum quibuslibet, ẽt derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficaciorib. & inſolitis clauſulis, ac irritantib. & alijs decretis in contrarium præmiſſorũ hactenus quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis; quibus oĩb. & ſingulis, ẽt ſi talia eſſent, quæ ſub generali expreſſione, & derogatione non venirent, ſed illis, eorumque totis tenorib. ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua mentio habenda foret, eorum

tenores

tenores, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habens Sanctitas sua, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogat, cæterisq; in contrarium facientibus quibuscunque. Romę die 10. Iunij 1603.

Alex. Card. Flor. episc. Prænestin. Hier. Agucchius Secret.

Nota hanc declarationem pro ampliatione Cle. Archiepiscopo. de priuil. quia antea non poterant prohiberi ab exemptis Card. Zab. in d. Clem. §. simili. imò ēt eis inuitis poterant exercere ea quę in d. clem. cōtinentur, & per eosdem episcopos possunt hodie compelli censuris, & pęnis ecclesiasticis vigore decreti: nam antea oportebat agere corā superiore exemptorum, idem Card. in d. cle. §. fi. in fi. dictum fuit supra in ver. Archiepiscopi authoritas in 30. authoritate, fol. 62.

Quosdam alias declarationes habes supra in verbo confessor, & quātum ad quartum funeralium attinet, apud Conuentum S. Aloysij, seu S. Ludouici de Neap. ordinis Minorum conseruatur sequens declaratio authenticata ab Auditore Cameræ Apost. tenoris sequentes.

Illustriss. & Reuerēdiss. DD. Fratrum Minorum S. Francisci de Paula Sacra Religio à suis primordijs gaudet quodā Apostolico priuilegio per fel. mem. Iulium II. Pont. Max. Anno Dñi MDVI. sui vero Pont. 3. B. Francisco de Paula Patri, & Fundatori prædicti ordinis tunc inhumani agenti, & suæ Religioni benigne concesso, in quo Indultum extitit Monasteria, Domus, & Conuentus d. Ordinis tam constructa olim, quam in futurum construenda nondum decimas ex Noualib. prædijs, Hortis, verum ēt nullam Parochis ecclesiarum quartam funeralium teneri ac debere persoluere, vt in d. priuilegio latius est videre, ad huius effectum huic Sacrę congregationi præsentatam. Et quia licet hoc non obstante aliquib. in locis prædicti ecclesiarum Parochi, & rectores perperam forsan intelligentes Sacri Conc. Trid. sess. 25. c. 13. sensum sui illum in eorum fauorem retorquentes nituntur à prædictis Fratrib. huiusmodi funeralium portionem quartam extorquere, quoties cadauer aliquod apud ipsorum Fratrum monasteria sepelliri contingit, magnas pro ea fratribus molestias inferentes assidue. Ideo Frater Petrus à Mera prouincialis minister dictæ religionis minimorum S. Francisci de Paula in castellæ prouincia Illustriss. & Reuerendiss. DD. VV. humiliter supplicat vt ad sedanda scandala, & euitandas lites dignentur declarare, an per d. sacrum Conc. Trid. huiusmodi priuilegio derogatum veniat quoad solutionem prædictam, vel decreto ipsius Concilij non obstante debeat obseruari, & fratres d. ordinis ab ea solutione immunes, & liberos censeri. Quare D. Opt. Max. congregatio cōcilij censuit huiusmodi priuilegio ante quadraginta annos ante Concilium, vt proponitur cōcesso minime derogatum esse eiusdem Concilij decretis.

Hier. Card. Matthęius. Locus † sigilli.

Aliam declarationem habes impressam. 1. to. regu. quæst. Emanuel. Roderic.

Roderic.artic.39.quæst.secunda,fol.365.videlicet.

Congregatio Concilij censuit non comprehendi monasteria ædificata à 40.annis, citra, aut quæ in dies ædificantur, vel in futurum ædificabuntur, præsupposito, quod huiusmodi monasteria sunt eius religionis, cui à sede Apostolica indultum sit, vt quartam funeralem non debeant soluere Episcopo.

Antonius Card. Carafa.

Publicato Conc. Trid. pro eius obseruatione fuerunt editæ à Pio iv. duæ constõnes derogando ẽt priuilegijs Regularium, in his, in quib. statis, & decretis d. Conc. contrariantur, quę relatę fuerunt supra in verbo Conc. Trid. fol. 193. de quorum priuilegiorũ obrogatione hẽs per Emanuel. Roderic. to. 1. q. reg. q. 8. Et cum per Pium V. fuissent editæ tres cõstitutiones pro Regularib. prima incip. Et si Mendicantium, fol. 982. in bull. in secunda incip. Ad hoc nos Deus fol. 1135. in bull. Tertia incip. Ad exequẽdum fol. 999. in bull. & vide infra verbo Vicarius perpetuus tandem per Greg. xiij. fuit facta reductio dictarum constõnum pro Mẽdicantib. & alijs Regularib. contra locorum ordinarios ad terminos iuris, & Conc. Trid. Rom. publ. die 23. Martij 1573. fol. 1208. incip.

In tanta rerum, & negotiorũ mole, quia Rom. Pont. ex oĩbus mundi partib. assiduè premitur, vix vitari põt, ne aliqua interdum exiliant, quibus postea recognitis necesse est modecationis remediũ adhibere. Cũ itaq; alias fel. rec. Pius Papa V. prędecessor noster, auditis grauaminib. quæ fratrib. ordinum Mendicantium ob ordinarijs locorũ, & parochialium ecclesiarum Rectorib. multis inferri dicebatur, super sacris concionib. & lectionib. habendis, confessionib. audiendis, pœnitentijs iniungendis fratrib. ad ordines promouendis, celebratione Missarum, Cura animarum, sacrorum administratione, sepulturis, quarta funeralium, legatis, donationib. eleemosynis, collectionib. alijsq; huiusmodi iurib. necnõ decimis, & diuersis onerib. ac etiam super statu, & regimine sanctimonialium ipsis fratrib. subiectarum, formatione processuum, cẽsurarum publicatione, processionib. præcedentia, locorum acquisitione, ceterisq; alij reb. tunc expressis, multa per quasdam suas literas pro dictis fratrib. non modo statuerit, sed & quę tam in Conci. Trid. decreta fuerant ad hæc pertinentia declarauerit, multaq; præterea priuilegia eisdem 17. Cal. Iunij, Pontificatus sui anno 2. & deinde ea oĩa diuersis alijs ordinib. & congregationib. Regularium non Mendicantium, etiã per modum cõicationis concesserit. Postea per quandam suam constitutionẽ de vicarijs perpetuis in parochialib. ecclesijs vnitis per ordinarios locorum instituendis, & portione illarũ vicarijs assignanda editã, alia super constõne fratrum eorundẽ ad exercitiũ curæ aĩarum in eius parochialib. ecclesijs, quæ domib. & locis suis vnita sunt decreuerit. Demũ aĩaduerso quod ea oĩa multis dubitationib. inuoluta, magnisq. difficultatib. obstructa multas magnasq; dissentientes altercationes, & lites inter prędictos locorũ ordinarios, & fratrũ ipsorũ ordines, nõ sine grauí

ui diuini cultus,& animarum detrimento ac populum scandalo conci tauerant,contra ac ipse sperabat,& præter suā expectationē, vt q interdum cōnqueretur multa aliter, alioq; sensu a se,plata fuisse, q̄ literis expressa essent. Cupiens his mederi incommodis primum illa omnia q̄ regularib. aliorum ordinum,q̄ Mendicantium communicauerat,& secundum præmissa concesserat, Motu proprio restrinxerit: Deinde plenius prouidere volens priorib. literis a se, quoad ipsos Mendicantes magna in parte moderatis,& omnes quascunq; alias literas; quæ de alijs ordinib.& congregationib. extra Mendicantium ordines de obseruantia nuncupatos emanauerant,omnino aboleuerit, causas omnes iā de etiā in Romana curia pendentes ad se aduocandos,lites extinguēdo,ac formatos super illis processus,latasq; sententias annullando, quemadmodū alijs suis literis in registro proxime compertis, nunq̄ tñ publicatis,plenius continetur, Postremo circa confessariorum Regularium ēt Mendicantium approbationem iuxta Concilij p̄dicti decretum faciendam,etiam lectores in theologia graduatos,& certos alios tunc expressos comprehendi debere declarauit. Nos hac tanta varietate cognita,q̄ ēt ex multiplici literarum,& constitutionum editione procedi, p̄sentibus,& futuris discriminib. occurrere volentes,de nobis attributa potestatis plenitudine statuimus,& ordinamus p̄dictis & alijs omnib. literis, & constitutionibus,quæ ab eodem prædecessore eisdē de reb. ,p quorū cunq; Regularium,ēt Mendicantium ordinibus, & congregationibus quomodolibet emanarunt,ac omnib.& quibuscunq; in eis contentis, eam deinceps dispositionem atq; decisionē pro subiecta materia futurā esse,quæ siue ex iure veteri siue ex sacris d. Concilij decretis,siue aliàs legitime ante dictarum literarum & constitutionum editionē erat, & si ipsæ non emanassent futura fuisset,ad q̄ dispositionē,& decisionem, suumq; pristinum,& integrum statum,ac terminum illa omnia reducimus,Quin ēt tollimus,& abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, nec non ,phibitiones,declarationes,mandata,& quæcunq; alia ipsis literis,& constitutionib. apposita alias eorū occasione,vel causa factis, his nostris statuto,ordinationi,& reductioni aduersantia, quibuscunq; illa sint concepta formulis,ac præseruationib. declarationib. modificationibus restitutionib. mētis attestationibus derogatoriarum derogatorijs a, lijsq; efficacissimus,& inuiolabilib. clausulis,ēt motu, & potestatis plenitudine similibus,& ex certa scientia ēt ,p conseruatione status regularis,& ex quibuscunq; alijs vrgentissimis causis quotiescunq; roboratæ Decernentes illa omnia pro nullis,& infectis hāberi, omnesq; supradictos illarum vsu,commodo,& effectu carere,ac omnes lites, cōtrouersias,quæ coram quibusuis iudicibus siue ordinarijs, siue commissarijs ēt causarum palatij Apostolici Auditorib.& S.R.P.Cardinalibus,ēt de latere legatis,p̄dictarum literarum, & constitutionum occasione sup p̄ missis iam motæ sunt,nec dum decisæ,aut finitæ,vel ēt quæ iam decisæ sint,si modo tractum habeant successiuum,easque rursus,& inter quo scunque excitari in posterum cōtingat, secundū prædictā dispositionē,

nec

nec aliter decidendas, futura verò dubia & difficultates quandocumque, & vbicunque orientur, ad nos & sedem Apostolicam vbi & cætera, quæ ad decreta dicti Concilij pertinent, quotidie declarantur, omnino referenda esse, nec non irritum, & inane quicquid secus super his p quoscunque scienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandamus &c. Non obstantibus &c. Datum Romæ &c. Anno Incarnationis Dominicæ 1572. Cal. Martij. pontificatus nostri Anno primo.

Quibus sic stātib. deinde p Sixtum V. fuit facta confirmatio priuilegiorum, indultorum, & exemptionū fratrū minorum, & monialiū Sancti Francisci de obseruantia, ac Sanctæ Claræ, & Tertij ordinis de pœnitentia, die 3. Octobris 1587. cum clausula in his omnib. in quib. decretis Conc. Trid. non aduersentur, vt per eius constitutionē incip. Et si mendicantium ordines fol. 244. in bullar. cætera ergo priuilegia non aduersantia remanent, vt clare ēt patet ex dispositione d. Conc. sess. 25. de regula. c. 20. in fin. ibi (in cæteris omnib. pfatorū ordinū priuilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & iura concernunt, firma sint, & illæsa) vt per Emmanuel Roder. in d. to. primo, q. Reg. q. 8. art. 8. & p Io. Bapt. Ponsess. in d. Sūmario priuileg. tit. 9. ca. vbi de Regularium priuilegiorū confirmatione, & validitate fol. 56. q ēt tractant, An regularium priuilegia per non vsum seu contrarium vsum, aut per præscriptionem tollantur, quæ clausula est clarior illa Grego. XIII. confirmantis d. priuilegia, quatenus sint in vsu, & sacris Canonib., & decretis sacri Cōc. Trid. nō aduersent sub die 21. Aprilis 1575. fol. 1234. incip. in bullar. Benigna.

Vide supra in verbo monasteria monial. Gre. xij.

Insuper Gregor. XIII. non solum reuocauit tres constitutiones prædictas Pij V. sed ēt per eundem fuit facta reductio quarundā literarum Pij V. sub die 20. Nouembris 1568. p militib. Sancti Ioannis Hierosolymitani ad terminos decretorum Conc. Trid. qui milites cum ēt regulares sint, dictam constitutionem inserendā esse censui, q̄ habetur in bulla. fol. 1295. incip. Circumspecta & infra, Motu proprio, & non ad alicuius nobis sup hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera voluntate, ac deliberatione, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, & omnia & singula priuilegia, exemptiones, gratias, & indulta magistro, Cōuentui, militib., & militiæ dicti hospitalis per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & sedem pdictā in genere vel in specie quomodolibet concessa, & confirmata, necnon dicti Pij V. literas super eorundem confirmatione emanatas sub datū Romæ apud Sanctum Petrū sub Annulo piscatoris die 29. Nouembris 1568. Pontificatus sui anno tertio ad pdicti Concilij decretorum terminos tenore p̄sentium reducimus, ac reducta esse, nihilque ex ipsis priuilegijs, exemptionibus, gratijs, & indultis ordinarijs locorū detractū esse quominus ipsorum militum Vicarij, Capellani, ministri, seruientes ascripti, coloni procuratores, & familiares militum cuiusmodi quibus ea iam concessa sunt, & in posterum concedi cōtigerit, ab ipsis ordinarijs tanq̄ Sedis Apostolicæ delegatis de eorū excessibus, criminibus, & delictis ēt extra visitationem, quando & quoties opus fuerit, inquiri, visitari, puniri, & corrigi

Sess. 24. de refo. gen. cap. 11.

corrigi possint, ipsorumq; ordinatorum iurisdictioni plenè in prędictis subiecti existant (Exceptis tñ ijs, qui ecclesijs, alijsq. locis dictorũ militum actu seruiunt, & intra eorũ septa, & domos resident, ac sub eorum obedientia viuunt, quę oĩa debere simul concurrere intelligantur, siue ijs, qui legitimè, & secundum regulam prędictæ Religionis professionem fecerint, de qua loci ordinario cõstare debeat; & ita præmissis omnib. & singulis per quoscunque Iudices &c. Non obstantib. &c.

Eisdem Pij Papæ V. literis memoratis quo ad alia, & in eo maximè quasi voluit prædictorum militum priuilegia, illorumq. confirmationem non comprehendere neque ecclesias, neq. personas in his quæ ad curam aĩarum pertinent, sed in his dicti Conc. Trid. decreta oĩno seruari debere, in suo robore permanentibus. Volumus autem quod præsentium transumptus, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 25. Nouemb. 1580. Pont. nostri anno nostro. Sess. 25 de reg. c. 11.

Per eundem Gregor. 14. die 7. Ianarij 1584. fuit facta declaratio facultatis ordinariorum visitandi, & corrigendi loca, & personas Militię & hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani in his dumtaxat, quæ concernunt curam aĩarum aut sacramentorum administrationem, in quibus Conc. Trid. decreta, & constitutionem fel. rec. Pij V. sub die 22. Septembris 1571. æditam seruari omnino voluit fol. 1326. in bull. incip. Consueuit, & vide c. per exemptionem de priuileg. in 6. & Conc. Trid. sess. 25. de regul. c. 11. & dicta Pij V. Constitutio sequens est.

Breue per quod datur forma Epis, & alijs locorum superiorib. vt tãquam Sedis Apostolicę delegati tantum visitare possint parochiales ecclesias ordinis S. Io. Hierosolymitani in his dumtaxat, quæ curam aĩarum, & Sacramentorum administrationẽ respiciunt, & hoc gratis absque vlla impensa, & onere fol. 134. in bull. incip. Exposcit, & infra.

Decernimus, declaramus, statuimus, oẽs, & singulos locorum Episcopos, & alios superiores tãquam Apostolicæ sedis delegatos, omnes, & quascunque parochiales ecclesias, cæteraque beneficia ecclesiastica suarum ciuitatum, & diœc. quibus animarum cura imminet, ad d. religionem, eiusque Milites, Capellanos, Ministros, Rectores, quomodolibet pertinentia, etiam quod in eis episcopalem, et tpalem iurisdictionẽ religio. & milites prædicti haberent, eorũque ecclesias, Rectores, Vicarios, Ministros quoscunque (in his tamen dumtaxat, quæ aĩarum curã, illiusque exercitium, sacramentorum administrationem respiciunt,) visitare, omnesque actus visitatioenm cõcernentes exercere posse, & debere, ac rectores, cæterosque huiusmodi ministros curam animarũ exercentes minus idoneos repertos, si quidem ad nutum amouibiles sint, statim amouere, sin vero titulares sint; illico suspendere, ac superiores eorum monere, vt intra aliquem breuem terminum in locum amatorum subrogent alios idoneos, prius tñ per ipsos Epos, & alios superiores examinatos, & approbatos, titularib. vero suspẽsis deputent alios idoneos pariter examinatos, & approbatos, vt sup. in coadiutores, seu Vicarios iuxta decretum Conc. sess. 21. c. 6. Interea vero dum Pij V.

hęc

hæc subrogatio, seu deputatio fiat ipsi Epi, & alij superiores pro necessitate curę aiarum prouideant arbitrio suo, quod superiores dictorū rectorum, & ministrorum intra tps præfixum non subrogauerint, aut deputauerint vt supra, tunc dicto termino elapso ipsi epi, & alij superiores alios præuio examine iuxta eiusdem Concilij formam idoneos repertos in locū amotorum subrogent. Titularib. vero suspēsis coadiutore deputent iuxta d. capituli 6. sess. 21. qui tñ in dictis parochialib. perinde inseruiant, ac si subrogari, aut deputati ab ipsis superiorib. religionis, & militum prędictorum fuissent. Volumus aūt, quod epi, & alij superiores prędicti visitationem huiusmodi, & prędicta oīa solum tāquam delegati Apost. sedis, & gratis, & absque vllis dictæ religionis rectorū, & ministrorū impensa, & onere faciant, in collatione item ordinum, necnon consecratione ecclesiarum, & sacrorum vasorum, ac benedictionib. & alijs actib. spiritualitatem concernentibus, ac institutione presentatorum ab eisdem militib. ad beneficia, aut approbatione, seu cōfirmatione; quas ab eisdem fieri harum pñrium vigore contigerit, gratis oīa faciant, & diligenter attendant, vt nullos admittant, qui qualitates à cōcilio requisitas non hñt, ac præuio examine iuxta eiusdem Concilij decreta idonei existant. Nolumus aūt Epos, & alios superiores locorum suprascripta facultate visitandi vti, qui cum eadem religione, & militibus super iurisdictione Episcopi in locis visitan. coram quibuscunque iudicib. litigant, nisi ipsi episcopi, & alij superiores in quasi possessione antiqua exercitij iurisdictionis huiusmodi existerent, saluo tunc iure vtrique illeso in petitorio, sed quod epi, & alij superiores vicinores ius aliquod in iurisdictione huiusmodi non habentes, nullumque interesse prorsus prætendentes, facultate prædicta vtantur. Nolumus itē per presentes vllum afferri præiudicium iuri visitandi dictas parochiales ecclesias, & alia beneficia curam aīarum habentia, quod antea religioni, & militib. predictis competebat, inhibentesq; expresse dictis episcopis, & alijs superiorib. ne hac facultate visitan. eis per præsentes concessa alio vtantur modo, quam præscripto, sicque per quoscunque Iudices, &c. Datum Romę apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 22. Septemb. 1571. Pontificatus nostri Anno sexto.

In confirmatione priuilegiorum religionis S. Io. Hierosolymitani facta à Sanctiss. Cle. viij. die 27. Iunij 1591. in fi. addita est hęc clausula, volumus autem quod fel. rec. Pij v. 22. Septemb. anno 6. ac Greg. 13. prædecessorum nostrorum literis sub annulo Piscatoris 25. Nouemb. anno 9. Pontificatuum suum expeditis, in suo robore, & efficacia permanentib. præsentes literę non comprehendat, neque ecclesias neq; personas in his, quæ ad curam animarum pertinent, in quib. Decreta Conc. Trid. huiusmodi omnino seruari debeant.

Postremò animaduertendum est, qualiter vtriusque sexus religiosis personis ordinum mendicantium Pius V. concessit exemptiones ab exactionib. Gabellis, pedagijs, & vectigalib. vt per eius constitutionē sub die 29. Iulij 1599. fol. 944. in bull. incip.

Dum

Dum ad vberes, quos sacri mẽdicantium ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus, attente rẽspicimus, & attẽtæ cõsiderationis indagini perscrutãtur, ipsorũ religionis sinceritatẽ, & uoluntariæ paupertatis habitum, in quib. sub humilitatis spiritu, deuotũ altissimo prẽstant famulatũ; Dignum, quin potius debitum reputamus, vt illis ea libenter concedamus, per quę semotis qbuslibet grauaminib. prõptiores eiusdẽ altissimi inhęreant seruitijs. Hinc est q̃ nos volentes, eosdem mendicantium ordines, ac dilectos filios eorum fratres, & monachos cæterasq; psonas, ac etiam moniales qualibet eiusdẽ ordinis sub illorũ cura degentes specialib. fauoribus, & gratijs, psequi; motu, pprio, nõ ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiã, sed ex certa nostra scientia, ac de sedis Apostolicæ potestatis plenitudine, q̃ ex nunc deinceps ppetuis futuris temporibus, & omnes, & singuli Mendicãtium ordinum huiusmodi fratres monachi, & dilectę filię in Christo moniales, seu sorores; ac alię vtriusq; sexus personę regulares vbilibet p totum Christianum orbem diffusi, & constituti, illorũq; monasteria, Cœnobia, domus, Conuentus, Ecclesiæ, Capellę, oratoria, & alia loca ẽt vnita, ac membra, & dependentia, necnon terræ cultæ, & incultę, possessiones, predia, agri, & alia omnia, & singula mobilia, & immobilia, ac se mouẽtia, & vbilibet, ac qbdscunq; reb. consistentia bona, necnõ eorum in dictis bonis laboratores, coloni, Attendatarij, locatarij, & affictuarij, negotiorumq; suorũ gestores vniuersi quomodolibet nuncupati, nunc, & p eo tpe, existẽtes in perpetuũ ab omnibus, & singulis exactionibus, tam vrbanis q̃ rusticis, necnõ Datijs, Gabellis, pedagijs, vectigalibus, Collectis, impositionib. & Oneribus ordinarijs, & extra ordinarijs tam realibus, q̃ personalibus, meris, & mixtis, ẽt subsidio triennali, & augmento, ac facultatibus equorum taxij, multumq; hospitijs, ac alias quibuscunq; nominibus, nuncupatis, quauis authoritate, quomodolibet impositis, & imponẽdis, & quę lacis, ac alijs quibusuis quomodolibet imponi consueuerunt, & in futurũ imponẽtur, ac ratione quarumcumq; merciũ, & rerum cuiuscunq; generis, vel qualitatis existentium, tam per mare, & aquã dulcẽ, q̃ per terrã, vndecũque, & quomodocunq; pro tpe delatarũ, necnõ animaliũ quorũcunq; mortuorũ, & viuorum, & quę alias quomodolibet, & ex quauis causa, ac super quibuscumq; reb. tam in alma vrbe nostra, q̃ extra eã, vbilibet locorũ exiguntur, & in futurũ exigẽtur, necnon a cõtributionibus. & solutionib. in illis faciendis, ac tam p victu & vestitu, q̃ quocunq; alio vsu suo tantũ, ac tam emendo q̃ vendendo, & alijs quomodolibet negotiãdo, necnõ ẽt a solutione quadrantis p singulis libris carniũ de animalib. quę nunc, & pro tpe ex armentis occidi cõtigerit, necnon ẽt, q̃ in suis edib. predijs & possessionibus priuatim detinent, & nutriunt, ac a contributione sumptuũ, & expensarũ, q̃ aliquando pontib. & vijs, aque ductibus, muris, mœnibus, alijsue machinis struendis, & reparandis seu reficiendis, ac ciuitatũ, terrarũ, & locorum quorumcunque fortificationibus, nec non ẽt alijs in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta vrbe, quam extra eam, vbilibet penitus, & omnino liberi, immunes,

Pij V. In fautorem omnium clericorũ vide c. quã quam de censi. in 6 & cle. præsenti eod titu. & Conc. Triden. sess. 25. c. 40.

Has immunitates & omnes alij regulares per sua priu. dicuntur hẽre, vt sunt Benedictini, & etiã per extẽsione factam à Pio V.

Exẽptio a quadrante carnis p singulis libris carnium.

munes,& exempti,ac liberæ & exemptæ,liberaque immunia, & exem pta sint,& esse censeantur,ad pro talibus teneantur,& reputētur quodque terræ agri,& possessiones,& loca aratiua,(vt præfertur)in illis, quæ aliquando pro pascuis animalium ad certum tempus reseruantur nullatenus vnquam comprehendantur,nec comprehendi censeantur, ac etiam monasteria,Cænobia,aliaq; omnia regularia loca prædicta, pro quorumcunq; militum,tam equitum, q̃ peditũ hospitijs quemadmodum magno cum nostro dolore hucusq; in plerisq; locis factum comperimus.nequaq̃ assignetur,nec assignari debeant. Et insuper quod fructus,redditus,prouentus,introitus,& alia quæcunq; bona monasteriorũ,Cœnobiorum,& aliorum locorum regularium præfatorum, ab alijs,q̃ à Syndicis procuratorib. & religiosis fratrib. monachis,& monialib. absq; psonis p̃fatis exigi,illaq; duntaxat in beneficium loci,vel sustẽtationem ipsorum religiosorum fratrum,& monialium expendi nec p alios quoscumq;,quouis nomine censeantur,nec in alium, q̃ p̃missum vsum conuerti,seu expendi possint.neq; debeant,nisi de consensu superiorum illius loci,cui data;vel cõsignata,aut donata fuerint, seu ad quẽ aliàs spectabunt,nec etiã soli tutores,aut Curatores,seu protectores,& alio nomine Sanctesij, aut alias nuncupati de eisdem bonis vllo modo disponere possint. Quopque id ipsum etiam de eleemosynis,oblationibus,& quibuscunque alijs donatiuis intelligi,& obseruari debeat, Apostolica authoritate tenore præsentium perpetuo statuimus ordinamus, volumus,& declaramus Necnon fratres monachos,moniales,ac alias regulares personas eorumque monasteria,Cœnobia,conuentus.Ecclesias,cappellas,oratoria,& alia loca,& terras,& possessiones,p̃dia,agros, & bona,necnon laborratores,Colonos,Arrendatarios, locatorios, affictuarios,ac gestores,prædicta,vt præfertur,libera,immunia, & exempta,eisdem authoritate, & tenore facimus, ac fore, & esse decernimus. Mandantes propterea dilectis filijs hodiernis, & pro tempore existentibus Cameræ Apostolicæ Camerario,præsidentibus & clericis, ac commissarijs,agentibus & officialibus quibuscunque vt omnibus, & singulis,tam virorum quam mulierum monasterijs mendicantium ordinũ huiusmodi existentib. sub ditione nostra temporali,mediatè vel immediatè constitutis.tantum sal, quantum pro eorum vsu suffecerit singulis anni omni dilatione cessante,& cõtradictione remota contribuere, & assignare,ac contribui,& assignari facere debeant realiter,& cũ effectibus. Districtius etiam in virtute Sanctæ obedientiæ,& sub indignationis nostræ,ac excommunicationis maioris latæ sententiæ, ac duorum millium ducatorum auri de Camera pro vna Basilicæ Sancti Petri de vrbe,& p altera medietatib. singulis monasterijs,& locis præfatis q̃ molestari seu perturbari contigerit,irremissibiliter applicandorum pœnis, eo ipso,si & quoties contrafactum fuerit, incurrendis Inhibentes &c.

Hic corrigitur. L. ad instruct. cum glo. Doct. C. de sacrsan. eccl. & olim correcta fuit per Aut. item nulla cõitas. C. de episc. & cler. & pro eodẽ faciũt ca. nonnullis & c. aduersus de imm. ec. & c. quãquam de consil. in sexto & c fide uit. & hono. & alia superius dicta.

Nota q̃ sub reuocatione supra relata facta per Greg. XIII. incip. In tãta fol. 410. non cõprehenditur ista constitutio Pij quinti vt animaduertunt author Cathechesis Neap. fol. 302. & Sorb. in d. Cõpen. fol. 10. 451.

Hec

Hæc breuiter de priuilegijs Regularium dixisse sufficiat, cætera particularia satis abunde habentur in d. Compendio priuilegiorum cum additionibus Sorbi, ac in Compendio priuilegiorum Minimorum, presertim in verbo Notanda priuilegiorum per Passarellum, D. Io. Bapt. Confectius duos libros edidit vno volumine contentos sic inscriptos, collectio priuilegiorum sacrorum ordinum mendicantium, & non mendicantium iuxta sacri Conc. Trid. reformationem, & Summorum Pontificum nouissimas confirmationes, & innouationes, aliter vero sic; Summarium materiarum notabilium ex supradictis priuilegijs, & literis Apostolicis, nec non iure communi, ac decretis sacr. Conc. Trid. desumptum, & sub suis titulis, & ordine in vnum congestum atque redactum, Impress. Florentiæ anno 1597. Nouissime vero Emanuel Rodericus magnum volumen edidit Regularium, & Canonicarum quæstionum Salamanticæ Impress.

QVARTA EPISCOPALIS.

QVoniam sequens Rotæ Roma. decisio ad quartam Episcopalem pertinens inter volumina nouissimarum decisionum diuersorum eiusdem Rotæ Auditorum minime excusa reperitur, & perspiciens ad sedandas lites quæ ex citari possent, plurimum prodesse, vt alijs innotescat, ideo communitali consulẽdo, illa R fideliter, sicuti impressa ad manus peruenit meas, sic typis mandare curaui.

Fuit dubita tum per Ill. & Reuerendissimum D. Seraphinum Oliuarũ Rezalium Rotæ auditorem in causa Syracusan. quartæ, An opera pia, in quibus consumenda sunt bona hæreditaria, sint priuilegiata a iure, ita vt nõ debeatur quarta Episcopo Syracusano, & die Mercurij 5. Martij 1585. fuit facta resolutio infrascripta, videlicet.

Circa propositum dubium plures considerata fuerunt difficultates, Prima fuit, an Reuerendissimo D. Episcopo Siracusano debeatur quarta ex relictis pro maritandis, seu monachandis puellis pauperibus, & p pane præstando qualibet hebdomada pauperibus, & circa hunc articulum Domini dixerunt regulam esse; quod de relictis pauperibus in genere nulla debetur quarta. glo. in c. 2. in ver. decernit, & ibi Inn. num. 1. Abb. nu. 8. de sepult. Bal. in l. id quod pauperibus, num. 30. vers. addo tertiam rationem, C. de Episc. & cler. Rom. consi. 233. nu. 1. versic. tertio fallit. Petr. de Vbald. de canonica Episcopali c. 5. num. 10. & 11. & cap. 7. nume. 15. & 50. & ratio est, quia quando relinquitur pauperibus in genere, relinquitur personis, non autem pijs locis, de relictis autem personis nõ detrahitur quarta Episcopalis, iuxta tex. in cap. ex parte, il terzo de verbo. sign. Abb. Pet. de Vbal. vbi supra Fallit. autem hæc regulà in relicto facto pauperibus certi loci, quia tunc legatum videtur factum intuitu illius loci, & sic factum loco pio, vt post Ioan. And. limitat Abb. in d. cap. 2. nu. 3. & Pet. de Vbal. vbi sup.

Secunda difficultas est, An de relictis p restauratione Eccl. matricis,

 ædifi-

ædificatione,& reparatione Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitaliū, & aliorum locorum piorum debeatur quarta,& Dñi censuerunt,nō deberi,iux.tex.in c.vlt.ibi,seu fabrica,de testa.& in d.ca.ex parte,ibi, vel ad fabricam,Rom.d.consi.233.in princ.Capy.dec.23.numero 4.Sed circa hunc articulum insurgit alia difficultas. An hoc casu debeatur quarta, quando de præsenti non indigent restauratione. Nam affirmatiuam tenuerunt Host.Io.And.Anch.in d.c.vlt. de testam. vbi Couar. existimat esse magis communem opinionem; Contrarium verò tenuerunt Gof fred.Card.Barb.& ipse Couar.per tex. in c.nobis 2.q.2. quia legatū Ecclesia non indigente,seruandum est in futuram Ecclesiæ refectionem, & restaurationem. Idem in hoc conflictu attendenda est forma legati; si enim testator vult statim, vel in singulos annos solui aliquid pro restauratione Ecclesię,q̃ reparatione non indigeat,tūc seruari poterit cōmunis sententia:Si vero legat ꝓ restauratione Ecclesiæ,quoties ea indigebit,tunc contraria sententia erit sequenda, & sub hoc articulo cadūt et relicta ꝓ subuentione Ecclesiæ respectu luminarium,ornamentorū, & aliorū ad cultū diuinū pertinentiū: ex his namq; non debetur quarta,d.c.fi.si vero vsus est indeterminatus, & non destinatus perpetuo cultui diuino,tunc debetur quarta.d.c.ex parte & c.requisisti,de testam.

Tertia difficultas est,An de relictis ꝓ aliis operibus piis in genere detrahatur quarta,& hæc pendet a futuro euentu:si enim executores distribuerint legatum in fabricam,luminaria,& ornamenta Ecclesiæ,vel in concernentia diuinum cultum,tunc quarta non deducitur, d.ca.fin. &c.ex parte,& Couar.in d.c.fi.nu.7. quia distributio quam facit executor censetur facta ab ipso testatore,l.vnum ex familia,§.1.vbi Dinus,Barto.& Docto.de leg.1.secus si executores distribuerent legatum in vsum non priuilegiatum locorum piorum.

Quarta difficultas versatur circa legatum factum pro maritādis duabus puellis singulis annis,& pro vna puella consanguinea,& cōclusum fuit,neque etiam hoc casu deberi quartam, quia aut sunt pauperes, & non debetur quarta,vt supra dictum est,cum legatum sit factum personis,& non locis:aut non sunt pauperes,& vltra præfatam rationem,militat alia ratio,quod tale legatum non dicitur pium,& ideo ex eo quarta non debetur, Tiraq.de priu.piæ causæ in prin. Quare conclusum fuit secundum legatorum differentias,& distinctiones supra deductas esse in hac causa pronunciandum.

Seraphinus Oliuarius Auditori

REGVLAE, ORDINATIONES, ET CONSTITVTIONES Cancellariæ Apostolicæ Sanctiss. D.N.D. Clementis diuina prouidentia Papæ VIII.

SAnctissimus in Christo Pater,& D.N.D.Clemens diuina prouidētia Pap. VIII.suorum ꝓdecessorum vestigiis inhærendo,normā,& ordinē reb.gerēdis dare volens,in crastinū assumptionis suę ad summi Apostolatus

stolatus apicem, videlicet, die vlt. mensis Ianuarij, Anni ab Incarnatione Domini MDXC. Reseruationes, Constitutiones, & regulas infrasc. fecit, quas etiam ex tunc suo tempore duraturas, obseruari voluit, & quas, Nos Alexander Sancti Laurentij in Damaso Diaconus Cardin. Montaltus, S. R. E. Vicecancellarius, die 6. mensis Februarij dicti Anni in cancellaria Apostolica publicari fecimus.

Reseruationes generales, & speciales.

1 In primis facit easdem reseruationes, quæ in Constitutione fel. rec. Benedicti Papæ xij. quæ incipit, Ad regimen, continentur, & illa innouauit, ac locum habere voluit, etiam si officiales in eadem constitutione expressi, Apostolicę Sedis officiales ante obitum eorũ esse desierint, quoad beneficia, quæ dictæ Sedis officiales, qui ratione officiorum suorum huiusmodi, eiusdem Sedis Notarij erant etiam dimissis ipsis officijs, & quandocunque assequuti fuerint, sub huiusmodi reseruationib. comprehendi. Ac reseruauit beneficia, quæ per constitutionem Ioannis xxij. quæ incipit, Execrabilis, vacant, vel vacare contigerit. Et ea etiã beneficia omnia, de quib. ordinarijs, & alij collatores, contra Conc. Tridentini decreta disposuerunt, & disponent in futurum. Sub titu. de præb. inter extrau. cõ.

Reseruatio Cathedralium Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac tempore vacation. Episcopatuum, vacaturorum beneficiorum.

2 Item reseruauit generaliter omnes Ecclesias Patriarchales Primitiales Archiepiscopales, Episcopales, nec non omnia Monasteria virorũ, valorem annuum ducentorum florenorum auri communi ęstimatione exceden. Et voluit quod excessus huiusmodi in literis exprimatur; Ac etiam reseruauit dignitates & beneficia omnia, ad collationem, præsentationem, electionem & quamcunque aliam dispositionẽ, Patriarcharum, Primatuũ, Archiepiscoporum, & episcoporum, nec non Abbatum, & aliorum quorumcunque Collatorum, & Collatricum secularium, & regularium quomodolibet, non tñ ad collationem cum alio vel alijs, aut ẽt ad alterius præsentationem, vel electionem, pertinentia, quæ post illorum obitum aut Ecclesiarum, seu monasteriorum, vel aliarum dignitatum suarum dimissionem, seu amisionẽ, vel priuationẽ vsq; ad promotionem successorũ, ad easdẽ Ecclesias, aut Monasteria, vel dignitates, Apostolica authoritate faciendam, & adeptam ab eisdẽ successorib. pacificam illorum possessionem, quomodocunque vacant & vacabunt in futurum.

Reſeruatio dignitatum, nec non ſuorum, & S. R. E. Cardinalium familiarem beneficiorum.

3 Itèm reſeruauit generaliter diſpoſitioni ſuæ omnes dignitates maiores, poſt Pontificales in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Patriarchalib. nec non valorem decem florenorum auri cõi extimatione exceden. principales in Collegiatis Eccleſijs, Reſeruauit etiã Prioratus, Præpoſituras, præpoſitatus, ac alias dignitates conuentuales, & Præceptorias generales ordinum quorumcunque, ſed non militiarum, Ac quæcunque beneficia, quæ ſui, etiam, dum Cardinalatus fungebatur honore, exiſtentes, ac S. R. E. viuentium nunc, & qui erunt ſuo tempore Cardinalium familiares, continui commenſales obtinent, & in poſterum obtinebunt eorum familiaritate durante, ac in quibus ſeu ad quæ, ius eis competit, aut competierit, etiam ſi ab ipſa familiaritate per obitum Cardinalium eorundem, vel alias receſſerint. Declarans dignitates, quæ in Cathedralibus etiam Metropolitanis, poſt Pontificales non maiores exiſtunt, & quæ ex Apoſt. Sedis Indulgentia, vel ordinaria authoritate, aut conſuetudine præſcripta, vel alias quouis modo in collegiatis Eccleſijs principalem præeminentiam habere noſcuntur ſub reſeruatione prædicta comprehendi debere.

Reſeruatio Beneficiorum Collectorum, & Subcollectorum.

4 Item reſeruauit generaliter omnia beneficia eccleſiaſtica quorumcunque Collectorum, & vnicorum in quacunque ciuitate, vel diœceſi, qui ſuo tempore officia exercuerint, Subcollectorum fructuum, & prouentuum Cameræ Apoſtolicæ debitorum illa videlicet beneficia dumtaxat, quæ durante eorum officio obtinebant, & in quibus ſeu ad quæ ius tunc eis competebat.

Reſeruatio beneficiorum Curialium, dum Curia transfertur.

5 Item reſeruauit omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica quorũcunque Curialium, quos dum curia Romana de loco ad locum transfertur, eam ſequendo, decedere contigerit in quouis loco, quantumcunque etiam à dicta curia remoto.

Reſeruatio beneficiorum Cubiculariorum, & curſorum.

6 Item reſeruauit generaliter idem D. N. Papa diſpoſitioni ſuę omnia beneficia Cubiculariorum, Curſorum ſuorum.

Reseruatio beneficiorum Ecclesiarum S. Ioan. Lateranen. & S. Petri, ac B. Mariæ Maioris de Vrbe, & beneficiorum titulorum Cardi. a Curia absentium.

7 Item reseruauit dispositioni suæ generaliter quæcunque canonicatus, & præbendas, ac dignitates, personatus, & officia, in S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorũ, ac Beatæ Mariæ Maioris de Vrbe Ecclesijs, necnon ad collationem, prouisionem, & præsentationem, seu q̃uis aliam dispositionem S. R. E. Cardinalium à Rom. Cur. absentiũ, ratione suorũ Episcopatuũ, Cardinalatus, ac ipsorũ Cardinaliũ titulorũ, & Diaconiarũ, spectãtia, quamdiu absentia sua durauerit, canonicatus, & præbendas, dignitates, psonatus, administrationes, & officia, ceteraq; beneficia ecclesiastica, cum cura, vel sine cura vacantia, & in antea vacatura tam in eadem Vrbe, quam in Ecclesijs, Ciuitatibus, & Diœcesibus dictorum Episcopatuum consistentia ac decreuit irritum, &c.

Reseruatio Mensium Apostolicorum de alternatiua pro Episcopis residentibus.

8 Item cupiens idem D. N. Papa pauperibus clericis, & alijs benemeritis personis, prouidere, omnia beneficia ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, & quorũuis ordinũ regulariũ, qualitercunq; qualificata; & vbicunq; existentia, & singulis, Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris, mensibus, vsq; ad suæ voluntatis beneplacitum extra Romanam Curiam, aliàs q̃ per resignationem, quocumq; modo vacatura, ad collationẽ, prouisionem, præsentationem electionem, & q̃uis aliam dispositionem quorumcunq; collatorum, & colatricum secularium, & quorũuis ordinũ regulariũ, non tñ S. R. E. Cardinalium, aut aliorum sub concordatis inter Sedem Apostolicam, & quoscunq; alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & obseruare debuerant, acceptatis, & obseruatis, quę lędere non intendit, comprehensorum quomodolibet pertinentia, dispositioni suæ generaliter reseruauit, Volens in supplicationibus, seu concessionibus gratiarum, quæ de dictis beneficijs tunc vacantibus, etiam Motu proprio, fient de mense, in quo vacauerint, dispositiuè mentionem fieri; alioquin gratias nullas esse. Ac consuetudines, etiam immemorabiles, optandi maiores, & pinguiores præbendas, necnon priuilegia, & indulta Apostolica circa ea, ac etiam disponendi de huiusmodi beneficijs, aut quòd illa sub huiusmodi reseruationibus nunquam comprehendantur, etiam cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, & fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritãtibus, & alijs decretis, quibusuis personis, & collegijs cuiuscunque dignitatis, & status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus quomodolibet concessa, aduersus reseruationem huiusmodi minimè suffragari. Insuper Sanctitas sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis intenta, ipsis quandiu apud Ecclesias, aut diœcesis, suas vere, ac personaliter resederint dumtaxat, de omnibus,

& quibuscunque beneficijs ecclesiasticis cum cura, & sine cura, secularibus, & regularibus, ad liberam ipsorum dumtaxat (non autem aliorũ cum eis dispositionem, seu præsentationem, vel electionem, nec etiam cum consilio, vel consensu, seu interuentu Capitulorum, vel aliorũ, aut alias) pertinentibus q̃ in antea in mensibus Februarij Aprilis; Iunij Augusti, Octobris, & decembris, extra curiam ipsam vacare cõtigerit.) Dũ modo alias dispositioni Apostolicæ reseruata, vel affecta non fuerint) libere disponendi facultatem concessit; ac etiam voluit, vt si ipsi in collatione, aut alia dispositione beneficiorum in alijs sex mensibus, videlicet Ianuarij, Martij, Iunij, Septembris, & Nouembris, vacaturorum (quę ẽt dispositioni suæ, vt præfertur, reseruauit) seu etiam aliorum dispositioni suæ, & dictæ Sedis, alias quomodolibet reseruatorum, vel affectorum, sese, intromiserint, aut quominus prouisiones, & gratiæ Sanctitatis suæ de illis debitum effectum consequantur, impedimento quoquomodo præstiterint, vsu, & beneficio prædictę facultatis, eo ipso existant, ac collationes, & alię dispositiones de beneficijs, illius ꝑtextu deinceps faciendæ, nullius sint roboris, vel momenti. Illi vero q̃ gratiã alternatiuæ ꝑdictæ acceptare voluerint, acceptionẽ huiusmodi per patentes literas manu propria subsignatas, suoque sigillo munitas & in sua quisque ciuitate, vel diœcesi, factas declarare, & literas ipsas huic ad Datarium Sanctitatis suæ transmittere teneantur, quib. ab eo receptis, & recognitis, tunc demum, & non antea, vtl incipiant gratia supradicta. Decernentes sic in prędictis omnibus per quoscunque, &c. iudicari debere. ac irritum, &c.

De literis in forma rationi congruit expediendis.

9 Item voluit idem D.N. Papa, quod concessa per fel. re. Gregorium Papam xiiij. & Innoc. ix. prædecessores suos, & de eorum mandato expediantur in forma Rationi congruit, sub die coronationis suæ, vt moris est, & idem; quò ad concessa per piæ me Greg. xiij. Sixtum Quintum, & Vrbanum vij. etiam prædecessores suos, ad sex menses dumtaxat, ab ipso die Coronationis incipiendos, obseruari voluit.

Declaratio reseruationis Ecclesiarum, & beneficiorum per prædecessores reseruatorum.

10 Itẽ declarauit, omniũ, & singularũ Ecclesiarũ Cathedraliũ, & monasteriorum prouisiones, quas ꝑdicti ꝑdecessores sui ordinationi, & dispositioni, eorũ, necnõ oĩa, & singula beneficia ecclesiastica, q̃ dicti ꝑdecessores ẽt ꝑdictę dispositioni num interpositione decreti, reseruauerant (q̃ quidem Ecclesię, & Monasteria, necnon sic reseruata beneficia tpe obitus eorundem prędecessorum vacabant, aut Ecclesię ipsæ, vel Monasteria huiusmodi, si commendata, vel eis administratores deputati nõ fuissent, ẽt tunc vacassent) remansisse, & remanere per huiusmodi reseruationem, & decretum affecta, nullumq; de illis ꝑter Romanũ Pontificẽ ea vice se intromittere, vel disponere potuisse, siue posse quoquomodo.

Decer-

Decernentes irritum, & inane, si secus super illis attẽtatum forsan erat tunc, vel in posterum contingeret attentari.

Reualidatio literarum prædecessoris, gratiæ, & iustitiæ infra annum concessarum.

11 Item prædictus D.N. oẽs, & singulas ab ipsis Vrbano vij. & Gregor. xiiij. ac Innoc. ix. prædecessorib. sui infra annum, ante diem obitus eorũ concessas, gratiæ, vel iustitię literas, temporibus debitis eorum exequutoribus, seu Iudicib. non pręsentatas, omnino reualidauit, in statũ pristinum, in quo videlicet ante fuerant, vel pro quibus erant obtẽtæ, quo ad hoc plenariè restituit, ac decreuit per exequutores, seu Iudices prędictos, vel ab eis sub delegandos, ad expeditionem negociorum in eis contentorum procedi posse, & debere iuxta illarum formam.

Reuocatio vnionum.

12 Item rationalib. suadentib. causis, ipse D.N. oẽs vniones annexiones incorporationes, suppressiones, extinctiones, applicationes, & dismembrationes, ẽt perpetuas de quibusuis Cathedralib. necnõ alijs Ecclesijs, monasterijs, dignitatibus personatibus, Officijs, & beneficijs ecclesiasticis, eorumve domib. prędijs, & locis, per cessium, vel decessum, aut quãuis aliam dimissionem, vel amissionem, qualicunque fuerint, inuicem, vel alijs ecclesijs, monasterijs, & mensis, ẽt capitularib. dignitatib. pdesonatib. officijs, beneficijs, ac pijs, & alijs locis vniuersitatib. etiam studiorum generalium, & collegijs, etiam in fauorem S. R. E. Card. seu ecclesijs, monasterijs, & beneficijs per obtentis, quolibet, Apostolica, vel alia quauis (non tñ Conc. Trid.) authoritate, necnon pro fundatione, seu datione augmento vel conseruatione collegiorum, & aliorum piorum & religiosorum locorum ad fidei Catholicæ defensionem, & propagationem, bonarumq; artium cultum institutorum, factas, quæ suum non sunt sortite effectum; Ac quęcunq; cõcessiones, & mãdata super vnionib. annexionib. incorporationib. & alijs præmissis taliter faciendis reuocauit, cassauit, & irritauit, nulliusq. decreuit existere firmitatis, nec alicui quascunque clausulas, vel adiectiones, aut decreta, quę Sanctitas sua pro expressis haberi voluit, in quibusuis Apost. etiam quę motu proprio, aut ex certa scientia, & consistorialiter processerunt, & emanauerunt literis etiam si in eis decretum esset, illas ex tunc effectum sortitas esse, aut ius quęsitum fore, quomodolibet contenta aduersus reuocationem, & irritationem huiusmodi, voluit aliquatenus suffragari.

Reuocatio facultatum quibusuis concessarum.

13 Item reuocauit quascunque facultates concessas quibusuis Patriarchis, Archiepis, Epis, & alijs Prelatis, & personis, necnon Apostol. Sedis

Nuncijs,ac fructuum, & prouentuum Cameræ Apost.debitorum collectorib.de dispensando cum quibusuis personis super matrimonio cōtracto,vel contrahendo in gradu prohibito, ac natalium,& ętatis defectib.& incompatibilib. beneficijs ecclesiasticis in simul retinendis necnon de Notarijs publicis creandis, ac disponendo quolibet de quibusuis beneficijs ecclesiasticis,& alias pręmissis,officia ipsorum nunciorū, & Collectorum directè non concernentes,ēt si in literis desuper confectus sint clausulæ restitutoriæ,& derogatoriarū derogatorię,& alię efficaciores;quas pro expressis haberi voluit,quoad omnia,in quib.facultates ipse non sunt sortitę effectum,ēt si Nuntijs eisdem d. Sedis Legatis de latere,competens sint concessa potestas, Decernens irritum,&c.

Reuocatio facultatum conferendi beneficia reseruata.

14 Item reuocata quascunq.facultates,& literas desuper confectas,per quas quicunque sui predecessores Rom. Pont quibusuis personis ordinariam collationem, seu aliam dispositionem beneficiorum ecclesiasticorum de iure,vel consuetudine habentib.quauis etiam Patriarchali, Archiepāli, Epāli,vel alia dignitate,vel alio,non tamen Cardinalatus honore fungentib.quauis consideratione,vel intuitu,etiam Motu proprio,& ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concesserant,aut quamdiu viuerent, vel suis ecclesijs, seu monasterijs pręessent,aut aliud tps,de beneficijs ecclesiasticis generaliter reseruatis,seu affectis,ad eorum collationem, prouisionem, pręsentationem electionem,& quamuis aliam dispositionem,cōmuniter, vel diuisim spectantib.disponere libere, licitè valerent, aut etiam ad id per eosdem prædecessores Vicarij perpetui,vel ad tempus constituti forent.

D Dictionibus Numeralibus.

15 Item, vt in Apostolicis literis committendi crimen falsi per amplius tollatur occasio,voluit,statuit,& ordinauit,quod dictiones numerales, quę in dictis literis ante Nonas,Idus,& Cal. immediatè poni consueuerunt,per literas, & syllabas extensę describantur, & illæ ex prædictis literis,in quibus huiusmodi dictiones aliter scriptę fuerint,ad Bullariam nullatenus mittantur.

De concurrentibus in Data.

16 Item voluit,quod de concurrentibus in data eiusdem diei super vacantib.seu certo modo vacaturis beneficijs,illi, quib.gratię Motu proprio conceduntur,cęteris simili modo gratias non habentibus alia graduati,non graduatis,aut inter graduatos magis graduati,ac inter ęqualiter graduatos prius graduati, necnon colorato titulo possessores non possessorib.ac inter personas alias in Curia præsentes absentib.ab ea,ac inter

inter præsentes non beneficiati beneficiatis, & similiter inter absentes, cæteris paribus oriundus non oriundo, & diœcesanus non diœcesano. In reliquis vero singuli, qui prius Apostolicas desuper literas eorũ exequutoribus præsentauerint, alijs, in ipsorum, de quibus agi contigerit, beneficiorum assecutione præferantur.

De non tollendo ius quæsitum.

17 Item, ne per varias, quæ pro commissionib. seu mandatis, & declarationib. habendis in causis, plerumq; fiunt suggestiones, iustitia postponatur. idem D.N. decreuit, & declarauit, suæ intentionis fore, quod deinceps per quamcunq; signaturam, seu concessionem, aut gratiam, vel literas Apost. pro commissionib. seu mandatis, aut declarationibus huiusmodi, etiam si Motu proprio, & ex certa scientia, ac etiam ante motam litem, à Sanctitate sua emanauerint, vel eius mandato, faciendas, nulli ius sibi quęsitum quomodolibet tollatur.

Regula de viginti.

18 Item voluit, quod si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquod beneficium, siue simpliciter, siue ex causa permutationis, vel alias dimiserit, aut illius commendę cesserit, seu ipsius beneficijs vnionis dissolutioni consenserint, etiam vigore supplicationis, dum esset sanus signatæ, & postea infra viginti dies à die per ipsum resignantem præstandi consensus, computandos, de ipsa infirmitate decesserit, & ipsum beneficium quauis authoritate conferatur, per resignationem sic factam collatio huiusmodi sit, nulla, ipsumque beneficium nihilominus per obitum censeatur vacare.

De idiomate.

19 Item voluit, quod si contingat ipsum, alicui personæ de parochiali Ecclesia vel quouis alio beneficio exercitium curæ animarum Parochianorum quomodolibet habente prouidere, nisi ipsa persona intelligat, & intelligibiter loqui sciat idioma loci, vbi Ecclesia, vel beneficium huiusmodi consistit, prouisio, seu mandatum, & gratia desuper, quoad Parochialem Ecclesiam, vel beneficium huiusmodi, nullius sint roboris vel momenti.

De non impetrando beneficium per obitum viuentium.

20 Item si quis supplicauerit sibi de beneficio quocunque tanquam per obitum alicuius, licet tunc viuentes vacante prouideri, & postea per obitum eius vacet, prouisio, & quęuis dispositio, dicto supplicãti per obitum huiusmodi, denuo faciendę, nullius sint roboris, vel momenti.

De

De vnionibus, & vnionum confirmatione.

21 Item voluit, quod petẽtes beneficia ecclesiastica alijs vniri, teneãtur exprimere vero annuum valorem secundum communem æstimationem, tam beneficij veniẽdi, quam illius cui vniri petitur, alioquin vnio non valeat, & semper in vnionib. commissio fiat ad partes, vocatis quorum interest, & idem voluit obseruari in quibusuis suppressionib. perpetuis concessionibus dismembrationib. & applicationib. etiã de quibuscunque fructib. & bonis ecclesiasticis, ac etiam in confirmationib. vnionum singularumque dispositionum huiusmodi.

De Mendicantibus transferendis.

22 Item de Mendicantib. transferendis, qui ad alios Ordines trãsferiũt pro tempore, voluit constitutionẽ fel. rec. Martini Papæ V. prædecessoris sui desuper factam, & in libro Cancellariæ Apost. descriptam, quæ incipit. Viam ambitiosæ cupiditatis, &c. firmiter obseruari.

De male promotis.

23 Item de Clericis extra tempora à iure statuta, siue ante ætatem legitimam, aut absque dimissorijs literis ad sacros ordines se promoueri facientibus, pro tempore, etiam voluit constitutionem piæ mem. Pij ij. similiter prædecessoris sui desuper editam, & in dicto Cancellariæ Apostolicæ descriptã, quę incipit cum ex sacrorum ordinum, &c. pari modo obseruari.

De moneta.

24 Item declarauit idem D.N. quod libra Tironen. paruorum, & florenus auri de camera, pro æquali valore in concernentib. literas, & Cameram Apostolicam computari, & extimari debeant.

De beneficijs vacaturis per promotionem ad Ecclesias, & monasteria.

25 Item prædictus D.N. Papa voluit, decreuit, & ordinauit, quod quæcunque concessiones, gratiæ, & mandata, etiam Motu proprio, & cum derogatione huius constitutionis, quę ab eo, pro quibusuis personis emanauerint, de prouidendo eis de quibusuis beneficijs vacaturis per promotionem quorumcunque ad ecclesiarum, & monasteriorum regimina, si huiusmodi concessiones, & mandata diem promotionis promouendorum ipsorum præcesserint, nec non quæcunque collationes prouisiones, & dispositiones pro tempore faciendę de prẽmissis, ac quibusuis alijs beneficijs ecclesiasticis sæcularibus, & regularibus, quæ per promouendos, vel assumendos ad quascunque Prælaturas inter illarum

rum vacationis, & huiusmodi promotionis, vel assumptionis tempore simpliciter, vel ex causa permutationis vbicunque resignata, vel alias dimitti contigerit, cum inde secutis pro tempore, sint cassę, & irritę, nulliusque roboris vel momenti.

De non iudicando iuxta formam supplicationum, sed literarum expeditarum.

26 Item, cum ante confectionem literarum gratia Apostolica sit informis, voluit, statuit, & ordinauit idē D.N. quod iudices in Romana Curia, & extra eam pro tempore existentes, etiam si sint S.R.E. Cardinales causarum Palatij Apostolici Auditores, vel quicunq; alij, non iuxta supplicantium signaturam super quibusuis impetrationibus, (nisi in dicta Curia dumtaxat sint commissiones iustitiam concernentes, per placet, vel S.R.E. Vicecancellarium, iuxta facultatem super hoc sibi cōcessam signatæ) sed iuxta literarum super eisdem impetrationibus, & concessionibus confectarum tenores, & formas iudicare debeant. Decernens irritum, &c. & si literæ ipsę per prœoccupationem, vel alias minus, bene expeditę reperiantur, ad illorum quorum interest, instātiam ad Apostolicā Cancellariā remitti poterunt per eius Officiales. quibus huiusmodi tenores, & formas restringē conuenit, ad formas debitas reducendæ.

De regullis Cancellariæ producendis.

27 Item attendens N.D. Papa, quod super habendis de Cancellaria Apostolica regulis, & constitutionibus descriptis, faciliter per eos, qui in Romana Curia indiguerint, ad ipsam Cancellariam recursus dirigi potest, nec consultum foret, quod super earundem regularum, & constitutionum, quæ iuxta varietatem occurrētium causarum, & negotiorum aliquoties immutari conuenit, probando tenorem, vel effectum testiū plerumque tenacem desuper memoriam non habentium, depositioni, bus stari deberet, voluit, statuit, & ordinauit, quod deinceps quilibet ex Authoribus causarum Palatij Apostolici, & alijs, (etiam si S.R.E. sint Cardinales) in ipsa curia pro tempore deputatis, authorita Apostolica, iudicibus, etiam in causis actu dependentibus, super huiusmodi tenore vel effectu probando dumtaxat, stet, fidemque adhibeat cędulę, seu scripturę desuper a duobus de maioriparte, quod danda sit, a tergo signatæ, & etiam a duobus alijs literarum Apostollicarum Abbreuiatoribus in ipsa Cancellaria asscultatæ, & D. Vicecancellarij, seu dictam Cancellariam Regentis manu subscriptæ vt moris est. Quicquid autem secus fieri contigerit nullius sit roboris, vel momenti.

De subrogandi collitigantibus.

28 Item D.N. cupiens litium succidere anfractus, & ne noui collitigantib. aduersarij dentur, puidere, voluit, statuit, & ordinauit, quod quoties deinceps

deinceps aliquē super quouis ecclesiastico beneficio collitigātem, in iure, vel ad ius, quod forsan eius aduersario in dicto beneficio competierit, subrogari concesserit (dummodo prædictus collitigans in dicto beneficio in trusus non fuerit, nec super eo contra dictum aduersarium, postquam illud per triennium pacificè possederit, lis tunc mota fuerit) aliorum quorumlibet de præmisso iure siue tunc vacet, vel cum vacauerit, impetrationes, vel concessiones, etiam Motu proprio, infra mensem ante concessionem huiusmodi factæ, nullius sint roboris, vel momenti. Et nihilominus cupiens eorum fraudibus obuiare, qui viuentium beneficia, illorum præsertim, quibus, aut propter senium, aut propter infirmitatem immineret vitæ periculum, impetrant, vt illis decedentibus, tam quam collitigantes in eorum iuribus facilius subrogentur, voluit vt deinceps nullus in iure, vel ad ius in beneficio defuncti, quod illo viuente in casibus præmissis, vel similibus impetrauerit, aliquo modo subrogetur, ac subrogatio, vel gratia si neutri, si nulli, seu nouæ prouisionis, aut perinde valere, taliter impetranti nullatenus suffragetur, quod etiā strictissimè obseruari mandauit in impetrationibus beneficiorum per priuationem, & amotionem ex quibusuis criminibus, & excessibus, forsan perpetratis, etiam si vsque ad diffinitiuam sententiam quæ tamen in rē non transiuerit iudicatam, processum foret.

De verisimili notitia.

29 Item voluit, & ordinauit, quod omnes gratiæ, quas de quibusuis beneficijs ecclesiasticis cum cura, vel sine cura, secularibus, vel regularibus, per obitum quarumcunque personarum vacantibus, in antea fecerit, nullius roboris vel momenti sint nisi post obitum & ante datam gratiarum huiusmodi tantum tempus effluxerit, quod interim vacationes ipsæ de locis, in quibus personæ prædictæ decesserint, ad notitiam eiusdem D.N. verisimiliter potuerint peruenisse.

Non valeant commissiones causarum nisi literis expeditis.

30 Item quod omnes, & singulæ commissiones causarum, quas in antea fieri contigerit, obtentæ, vel occasione concessionum dumtaxat Apostolicarum de beneficijs ecclesiasticis gratiarum, desuper quibus literæ Apostolicæ confectæ non fuerint, ac processus desuper habendi, nullius sint roboris, vel momenti.

De impetrantibus beneficia per obitum familiarum Cardinalium.

31 Item voluit, ꝙ impetrans benefiçiū vacans per obitū familiaris alicuius Cardinalis, teneatur exprimere nomē, & titulū ipsis Cardinalis, & si ille in curia fuerit, eius, ad id accedat assensus, aliàs desup gratia sit nulla, & idē seruari voluit, si dicti amiliares eorundem Cardinaliū familiares esse

esse desierint, sed ad aliorum Card. familiaritatem similem transierint, quoad beneficia, quæ familiaritate priori durāte obtinuerint, & in quibus, vel ad quæ, priori ipsa familiaritate durante, ius eis competierit, ita quoad illa, & Card. quorum prius familiares fuerint, suum habeāt adhibere consensum. Declarant pñtem constitutionem locum non habere in illis beneficijs, quę familiares ipsi tpe obitus eorum in d. Curia, vel extra eam obtinerent, aut antea obtinuissent, & ratione officiorū per eos obtentorum d. dispositioni generaliter reseruata, vel effecta fuisse apparerent. Nec non illos, quoad effectum d. constitutionis, familiares eorundem Cardinalium censeri, qui ipsorum Cardinalium familiares continui commensales ad minus per quatuor menses, etiam ante Cardinalatum, fuisse probarentur. Decernens irritum, &c.

Super eadem familiaritate.

32 Item idem D.N. ad euitandas lites, & contentiones; quę ex præcedēti sua constitutione exoriri possent, vestigijs prædecessorum suorū inhęrendo voluit, statuit, & ordinauit, quod si beneficia, quæ per obitum familiarium continuorū commensalium eorundem Card. in futurū vacabunt (cessantib. Apost. reseruationib.) ad alterius Card. collationem, vel aliam dispositionem pertinere deberent, in d. præcedenti constitutione non comprehendantur, quoad hoc, vt prouisionib. talium beneficiorum super expeditione literarū illius Card. cuius familiaris defunctus ille extitit. cōsensus requiri debeat, sed beneficia huiusmodi ad collationem, seu quamuis aliam dispositionem Card. Ordinarij collatoris, vt præfertur, libere spectare censeantur, & si apud Sedem Apost. beneficia huiusmodi, per obitum dictorum familiarium vacauerint, tunc prouisione talium beneficiorum, super expeditione literarū illius Cardin. exigatur consensus, si in Rom. Curia pręsens fuerit, ad quem eorūdem collatio, vel dispositio, vt pręfertur, peruenire deberet.

Signatura per Fiat, præfertur alteri per Concessum.

33 Item voluit idem D.N. quod concurrentibus eadem die super quocunque beneficio, per Fiat, & concessum, signaturis, ex eis, per Fiat, etiā vt petitur habens alteri per concessum; etiam Motu proprio habēti, præferatur, etiam si in illa per Concessum prægnātiores, & quantumlibet priuilegiatiuæ essent clausulæ.

De Annalli possessore.

34 Item S.D.N. vt improbi lites exquirentium motus reprimantur, voluit, statuit, & ordinauit, quod quicunque beneficium ecclesiasticū tūc per annū immediatè pręcedentē pacificè possessum, & quod certo modo vacare prętenditur, deinceps impetrauerit, nomen gradū, & nobilitatem

tatem possessoris eiusdem, & quotannis illud ipse possiderit, ac pacificā, & determinatā, ex qua clarè poterit constare, quod nullū ipsi possessori in d. beneficio ius cōpetat, cām in huiusmodi impetratione exprimere, infra sex menses, ipsum possessorem, ad iudiciū euocari facere, causamque ex tunc desuper inf. annum vsq; ad sniam diffinitiuā inclusiue prosequi debeat, & teneatur. Alioquin impetratio prædicta, & quæcunque inde sequuta nullius existant firmitatis, & idem impetrans de dānis, & interesse possessorē præfatū ppea contingentib. ei satisfacere, & si possessorem ipsum iniustè, friuolè, & indebitè molestasse repertus extiterit 50. florenos auri persoluere Cameræ Apost. sit adstrictus, nec alius quā permissæ vocationis modus, etiā per literas si neutri, aut surrogationis, aut alias sibi, quoad hoc, vt beneficium huiusmodi ea vice cōsequi, aut obtinere valeat quōlibet suffragetur, illudq; nullatenus in antea litigiosum ppea censeatur, quod ēt extendi voluit ad impetrātes beneficia ecclesiastica cuiuscunq; qualitatis per priuationem, & amotionem, vel alias propter commissa, excessus, & crimina vacantia, vel vacatura, & similiter ad impetrantes beneficia tanquam vacantia per deuolutionē.

De Triennali.

36 Item statuit, & ordinauit idem D.N. quod si quis, quæcunq; beneficia ecclesiastica qualiacunq; sint, absq; simoniaco ingressu, ex quouis titulo, Apost. vel ordinaria collatione, aut electione, & electionis huiusmodi confirmatione, seu præsentatione, & institutione illorum, ad quos beneficiorum huiusmodi collatio, prouisio, electio, & pntatio, seu quæuis alia dispositio pertinet, per triennium pacificè possederit (dummodo in beneficijs huiusmodi, si dispositioni Apost. ex reseruatione generali in corpore iuris clausa reseruata fuerint, se non intruserit (super eisdem Beneficijs taliter possessis molestari nequeat, necnon impetrationes quaslibet de bnficijs ipsis sic possessis factas, irritas, & inanes censeri debere decreuit, antiquas lites super illis moras penitus extinguēdo

De non appellando ante diffinitiuam sententiam.

37 Item idem D.N. vt finis litibus celerius imponatur, & litigantiū parcatur sumptibus, & expensis, suorum prædecessorum constitutionibus, & statutis inhærendo; statuit, & ordinauit, quod in causis pendentibus, & quas in posterum contigerit agitari, nulli ante diffinitiuam sententententiam liceat appellare, nec appellatio si fuerit emissa, debeat admitti, nisi ab interlocutoria, quæ vim habeat diffinitiuę, vel à grauamine minimè concernente negotium principale, quod non possit per appellationem à diffinitiua sententia reparari, nullæque causæ appellationum committantur, nisi in commissione exprimatur, quod interloquutoria vim diffinitiuæ habeat, vel grauamen sit tale, quod in appellatione à diffinitiua non valeat reparari. Alioquin appellationes, & commissiones

nes

nes in posterum,& quicquid inde sequutum fuerit, nullius sit roboris vel momenti commissionib. appellantium iam iudicibus præsentatis, & exhibitis,in suo robore permãsuris,in quibus,latis super eisdem sententijs,secundo,vel vlterius ab eis non liceat appellare, Appellantes vero,& appellationes etiam ab inter loquutorijs,grauaminib.huiusmodi suo,vel alterius nomine prosequentes si succubuerint,vltra expensas,& damna,ad quę resacienda de iure condemnatus compellitur,viginti florenorum auri pęna mulctentur.

Non stetur remmissioni post conclusionem.

37 Item statuit,& ordinauit,quod in commissionibus de iustitia, seu mandatis,aut etiam consistorialibus,per eum seu decius mandato, vel autoritate,in causis,in quibus conclusum existat,in posterum concedẽdis,etiam si in eis de conclusione huiusmodi implicite,vel explicite mẽtio facta fuerit, nihil censeatur esse concessum, nisi per concessionem commissionis huiusmodi derogetur expresse.

De literis Religiosorum expediendis.

38 Item voluit,& ordinauit,quod si aliqui Religiosi petunt aliquod beneficium ad nutum amouibile,cum clausula, quod exinde pro solo nutu Abbatis,vel Superioris amoueri non possit,literæ, quoad ipsam clausulam,nullatenus expediantur,nisi idem D.N.ponat in signatura,quod non possit amoueri,vel ad partem clausulam ipsam concedat.

De clausula ponenda in literis permutationum beneficiorum.

39 Itẽ si cõmittatur alicui beneficij resignationis receptio ponatur clausula, Attente quoq; prouideas,&c.& si ex causa permutationis resignationes fiant,ponatur clausula.Quod neuter permutãtium ius acquirat, nisi quilibet ipsorum ius habuerit in beneficio per ipsum resignato.

De supplendis defectibus.

40 Voluit,quod si petatur suppleri defectus in genere, nullatenus literæ desuper concedantur, nisi in petitione desuper huiusmodi defectus exprimantur,vel,per fiat vt petitur, supplicatio signata fuerit.

De derogatione iuris patronatus.

41 Item voluit,quod super quouis beneficio ecclesiastico de iure patronatus laicorum non expediantur literæ,nisi ponatur expresse,quod tale beneficium tanto tempore vacauit, quod eius collatio ad Sedem Apostolicam legitimè est deuoluta,vel quia tempus patronis laicis ad pręsen-

sentandum à iure præfium lapsum existat, aut ad id patronorum ipsorũ accedat assensus, & si per ipsum iuri patronatus huiusmodi derogari contigerit, iurispatronatus huiusmodi mentio dispositiuè, ac specifice & determinatè non autem conditionaliter fiat; & si illud ad aliquẽ Regem, Ducẽ, Marchionẽ, vel aliud Principem pertineat, & de hoc in literis prouisionis, vel mandati de prouidendo de dicto beneficio similis mentio facta non fuerit, non censeantur quomodolibet derogatum.

De commendis.

44 Item voluit, quod nulli seculari de regulari, nec religioso de seculari beneficijs commenda detur, nisi in signatura, per clausulam ad partem super petitione commendæ huiusmodi, de commenda ipsa mẽtio fiat.

De reformationibus.

43 Item voluit, statuit, & ordinauit, quod super quibuscunque reformationibus signatis super impetrationibus quorumcunque beneficiorum vacantium, vel certo modo vacaturorum, in quib. petitur, quod literæ super prima data expediri possint si ex huiusmodi expeditione suo tali data cuiquam videatur posse fieri præiudicium, literæ huiusmodi sub ipsa prima data nullatenus expediantur, nisi reformationes huiusmodi per fiat sub prima data signatæ fuerint.

De consensu in resignationibus, & pensionibus.

44 Item voluit, & ordinauit, quod super resignatione cuiuscunq; beneficij ecclesiastici, seu cessione iuris in eo, q̃ in manib. suis vel in Cancellaria Apostolica fieri contigerit, Apostolicæ literæ nullatenus expediantur, nisi resignans, vel cedens, si præsens in Romana Curia fuerit, personaliter; alioquin per procuratorem suum ad hoc ab eo specialiter constitutum, expeditioni huiusmodi in eadem Cancellaria expressè consenserit, & iurauerit, vt moris est, & vt ipsum resignantem, seu cedentẽ pluries super vno, & eodem beneficio in fauorem diuersarum personarũ successiuè consentire contigerit, voluit Sanctitas sua, quod primus consensus tenere debeat, & alij posteriores consensus, ac literæ illorum prætextu, etiam sub priori data expeditæ pro tpe, nullius sint roboris, vel momenti, nec literæ reseruationis, vel assignationis, etiam Motu ꝓprio, cuiusuis pensionis annuæ super alicuius beneficij fructibus expediri possint, nisi de consensu illius, qui pensionem persoluere tunc habebit.

De ingressu religionis.

45 Item non dentur literæ super beneficijs vacaturis per ingressum Religionis, nisi ille præcesserit datam desuper petitionis.

Non

Non valeat impetratio facta per modum in Cancellaria exprimendum.

46 Item voluit, quod si petatur aliquod beneficium vacans per modum in Cancellaria Apostolica exprimendum, talis impetratio non valeat, nec literæ desuper expediantur.

De executione facienda.

47 Item voluit, statuit, & ordinauit quod quotiescunque per signaturã suam vel de eius mandato factam, super exequendis aliquibus cum adiectione proprij nominis, vel dignitatis cuiusuis, iudex datur, literæ desuper expediantur cum expressione, quod idem iudex executionem faciat per seipsum.

De dispensationibus in gradibus consanguinitatis.

48 Voluit, quod in literis dispensationum super aliqua gradu consanguinitatis, vel affinitatis, aut alias prohibitio, ponatur clausula, Si mulier rapta non fuerit; Et si scienter, ponatur clausula addita in quaderno.

De defectu natalium.

49 Voluit, quod in dispensationibus super defectu natalium, quod possint succedere in bonis temporalibus, ponatur clausula, Quod non præiudicetur illis, ad quos successio bonorũ ab intestato pertinere debeat.

Super dispensationibus.

50 Item, quod per quamcunque signaturam in quauis gratia nullatenus dispensatio veniat, nisi dicta gratia totaliter effectum huiusmodi dispensationis concernat, vel alias nihil conferat aut operetur.

Nulli suffragatur dispensatio nisi literis confectis.

51 Item, cum concessiones super gratijs dispensationum quarumcumque quibusuis per ipsum Dominum nostrum concessarum, vel concedendarum, per regulas Cancellariæ Apostolicæ sunt prouide limitatæ, licet aliquando in petitionibus super huiusmodi concessionibus oblatis multa sint petita, ne quis talium concessionum prætextu, id dispensatiuè tenere, aut facere præsumat, ad quod concessiones huiusmodi se nõ extendant, voluit idem D. N. quod nulla talis dispensatio cuiquam in iudicio vel extra, suffragetur, antequam super ea literæ Apostolicæ sint confectæ.

De clausulis ponendis in literis Indulgentiarum.

52 Item voluit, quod in literis Indulgẽtiarum ponatur, quod si ecclesiæ, vel capellæ, vel alias, aliqua Indulgentia fuerit per ipsum cõcessã, de qua inibi specialis mentio facta non sit, huiusmodi literæ sint nullæ.

De indulgentijs concessis ad instar.

53 Item voluit idem D. N. quod literæ super indulgentijs non expediantur ad instar, nisi specificetur.

De exprimendo valore Beneficiorum in impetrationibus.

54 Item voluit, quod in gratijs, quas quibusuis personis, de beneficijs, vacantibus, seu certo modo vacaturis, fieri contigerit, illorum, & aliorum quorumcunque beneficiorũ, quæ dictæ personæ tunc obtinuerint, seu de quib. eis fuerit prouisum vel concessum, aut mandatum prouideri: verus annuus valor per marchas argẽti, aut sterlingorum, vel libras Turonen. paruorum, seu florenos auri, aut ducatos, vel vncias auri, seu aliã monetam secundum communem extimationem exprimatur, nisi personæ p̃dictę beneficia, quę tunc obtinuerint, aut in quibus, vel ad q̃ ius eis competit, iuxta ipsarum oblationes, aut alias dimittere teneantur: alioquin gratię p̃dictę sint nullæ, & idem seruetur in gratijs, quas à Sanctitate sua Motu proprio emanare contigerit, quo ad beneficia t ñdc q. bus per Sanctitatẽ suã pro tpe prouidetur, seu prouideri mandatur, aut alias disponitur, ac literis per quas pro tpe ad ecclesiarum Parochialiũ, & Cathedralium, ac Monasteriorum regimina promotis conceditur, vt Monasteria, & alia beneficia ecclesiastica sæcularia. & regularia per eos obtenta, & in quibus, & ad quæ ius eis competit, retinere possint.

De clausulis in beneficijs vacantibus ponendis.

55 Voluit, & ordinauit, quod quando prouidet, seu mandat prouideri alicui de beneficio ecclesiastico vacante, tunc dare poterunt clausulæ, si petantur, etiam si illud quouis modo, &c. seu super constitutionem Execrabilis vacet, ac specialiter reseruatum, inter aliquos litigiosum sit, & eius collatio deuoluta fuerit, & si pro collitigante, vel subrogationem, aut si neutri, vel si nulli, &c. petente, si tunc dis specificè exprimatur. Nec detur aliqua generalis reseruatio dispositiuè nisi desuper in concessione specialis, & expressa, ac purè & non sub conditione, mentio fiat, & tunc reliquæ reseruationes ibi contentæ veniant. Si vero tempore expeditionis inde literarum, generalis reseruatio huiusmodi probari non possit, aut in nouis prouisionibus seu pro collitigantibus si neutri, vel si nulli, &c. sit expressum, quod ab aliquibus asseritur, illum

llum cuius beneficium cōceditur, collectorum, vel vnicum subcollectorem, abbreuiatorem, vel familiarem notarium, aut dictę sedis officialē, fuisse, clausula ponatur, ēt si dictū beneficium ex eo qđ talis collector, vel vnicus subcollector, abbreuiator, vel familiaris notarius, aut d. Sedis officialis, fuit dispōni Apostolicę generaliter reseruatū existat, dūmodo non sit in eo alicui spāliter ius quęsitum; in reliquis vero nella clausula detur, vnde reseruatio gñalis elici possit, nisi desuper signatura per duplex fiat signata fit aut rele ruatio, vel alias specialiter habeatur.

De expressione qualitatum Beneficiorum in impetrationibus.

56 Item voluit, quod super beneficijs ecclesiasticis, de qualitatib. in illorum, videlicet an dignitates, personatus, vel officia sint, eisq. immineat cura aīaṭum & ad illa consueuerint qui per electionem assumi, mentio fiat, alias gratię desuper factæ sint nullæ, & si qualitates huiusmodi affirmatiuè, vel condonaliter non exprimātur, negatiua expsè desuper fiat in beneficijs, quæ tales qualitates, vel eis aliquas consueuerint habere.

De beneficijs vacantibus per contractum matrimonij.

57 Item, si reseruetur beneficium per contractum matrimonij, nō dentur alij modi vacationum de foro, ne censeatur beneficium reseruatū specialiter vel affectum, nisi sequatur matrimonium; sed in beneficijs per promotionem, aut ingressum Religionis, vel assecutionem, vacaturis ponatur clausula, etiam si non petatur. Cum beneficia huiusmodi præmisso, vel alias quouis modo, &c. præterquam per obitum obtinentis, vacare contigerit, etiam si vacent.

De clausulis ponendis in literis Religiosorum.

58 Itē voluit, quod si petatur aliquē in Religiosum recipi, & sibi de quouis beneficio ecclesiastico prouideri per simplicem signaturam fiat, receptio huiusmodi duntaxat detur, adiecto, si petens idoneus sit, aut aliud canonicū nō obsistat, & exprimatur, si certus numerus Regulariū sit ibidē, cui ēt non derogetur nisi expresse concedaē, & si numerus iste non existat, ponatur. Dummodo receptionis locus huiusmodi nimiū ppea non grauetur possintq; executores prouisionis huiusmodi, ad receptionē emissioni professionis, nō expectato pbationis anno, pcedere.

De translatione Religiosorum.

59 Item si regularis petat sibi de beneficio ab aliquo Monasterio, vel alio regulari loco dependente, prouideri, & appareat ex petitione huiusmodi, quod alterius Monasterij, vel loci religiosus sit, licet ibi translatio non petatur, nihilominus vlla veniat.

De clausula, si est ita.

60 Item; quod in literis super beneficijs, per constitutionem Execrabilis, vacantibus ponatur clausula, si est ita, similiter de quibuscunq; narratis informationem facti requirentibus.

Petenti prouideri de vacaturo, dentur literæ de vacanti.

61 Item petenti sibi prouideri de vacaturo, dentur literæ de vacanti, prout expedierit impetranti.

Reuocatio decimarum, & aliarum impositionum.

62 Item reuocauit quascunq. decimarum, subsidiorum, vigesimę, & aliorũ onerum impositiones, quæ a prædictis Sixto v. Vrbano vij. Greg. xiv. & Innoc. ix. prædecessorib. suis, ex quauis causa ẽt in subsidium expeditionis cõtra Turcas, & orthodoxæ fidei hostes, emanarunt, & quascunque facultates super decimarum, vigesimæ, & onerum huiusmodi exactione quibusuis fructuum, prouentuum Cameræ Apost. debitorũ collectorib. & Apost. Sedis Nuncijs ab eisdem prædecessorib. cõcessas. Suspendit quoq. ad suæ Sanctitatis, & Sedis Apost. beneplacitũ, quascunq. plenarias Indulgent. ab eisdem prædecessorib. ex quauis causa, ẽt expeditionis huiusmodi, concessas, si quę per Nuncios, vel Quæstores deferebantur. Necnon deputandi, & eligendi confessores, qui plenariè absoluant, & alia faciant earundem Indulgentiarum suspensarum effectum reliquasque facultates ipsas indulgentias quomodolibet concernentes, præterquam quoad ea quib. indulgentiæ, & facultates in aliqua sui parte sint sortitæ effectum, ita vt illis, qui implentes iniuncta eis in literis Indulgentiarꝫ huiusmodi iam consequuti sunt facultatem eligendi confessores, qui absoluant eos plenarie in mortis articulo, per huiusmodi suspensionem non præiudicetur, quin facultate ipsa vti possint in futurum, decreuit quoq. irritum, & inane, quicquid facultatum reuocatarum earundem pretextu, imposterum contigerit attentari.

Reuocatio facultatum percipiendi pretium officiorum.

63 Itẽ reuocauit, cassauit, & annullauit, ac irritas declarauit, quascunq. facultates percipiẽdi pretium Officiorum Rom. Curiæ pro tpe vacantium, in toto vel in parte, ac quasuis concessiones, & collationes, aliasq. dispõnes, per fel. rec. Innoc. Papam ix. predecessorẽ suum de dictis officijs, ẽt ex die collationum, concessionum, & dispositionum earundem in antea vacaturis, in fauorem quarumq. personarum, ecclesiarũ monasteriorum, piorum locorum, collegiorũ, seu eorum mensarum ẽt ꝑpetuo, ẽt in vim contractus, & ex titulo oneroso, & sub alia quauis verborum

borum forma, quam, & præmissorum tenores pro expressis haberi voluit, concessas, & factas quoad officia, quæ post obitum ipsius prædecessoris vacarunt, & in posterum quomodolibet vacabunt.

Item, reuocauit, cassauit, & annullauit, ac irritas declarauit quascunque Infeudationes, inuestituras, gratias, & concessiones, quoquomodo, etiam in emphyteusim ad tempus, seu in perpetuum, etiam Motu proprio, & de plenitudine potestatis, ac cum quibusuis derogatoriarũ derogatorijs, (extra tamen Consistorium, & sine S.R.E. Card. consilio, & consensu) a die Constitutionis fel. rec. Pij Papæ V. prędecessoris sui super prohibitione alienandi, & infeudandi, Ciuitates, & loca S.R.E. sed data Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimosexto, Quarto, Kal. Aprilis Pontificatus sui anno secundo, vsque in præsentem diem, per quoscunque Rom. Pont. suos prędecessores, aut mandato, vel authoritate eorum, quomodocunque, ac qualitercunque, & quouis colore factas, & concessas, de ciuitatibus, terris, oppidis, castris, arcibus, & locis S.R.E. & S. Sedi Apostolicæ tam mediate, quam immediate subiectis, tunc videlicet de tempore dictarum infeudationum, inuestiturarum, gratiarum, & concessionum, nondum deuolutis; Necnon quascunque prorogationes, & extẽsiones quarumcunque infeudationum, inuestiturarum, gratiarum, concessionum de dictis ciuitatibus, terris, oppidis, castris, arcibus, & locis, tunc videlicet, de tempore, dictarum prorogationum, & extensionum, nondũ finitarum, quibusuis personis cuiuscunque gradus, status, & cõditionis ac præeminentię, etiam si Imperiali, Regali, Ducali, aut alia quauis, præfulgeant dignitate, ẽt in vim contractus, & ex quocunq; titulo ẽt onerosso, & per quascumque, tam sub plumbo, quam in forma Breuis sub anulo Piscatoris, aut etiam alias quomodocunque & qualitercunq;, expeditas literas, ac sub quauis verborum forma, quam, & præmissorum omniũ tenores sanctitas sua ꝑ expressis haberi voluit latissime extend.

Quod fructus in tertia parte augeri possint vigore clausulæ.

64 Item, cum nonnulli in impetrationibus beneficiorum ecclesiasticorum pro tempore vacantium, & certo modo vacaturorum, asserendo illorum fructus &c. certum per eos expressum annuum valorem non excedere, & nonnumquam obtineant a Sanctitate sua, vt huiusmodi valorem annuum augere possint, vt verius possit in confectione literarum super huiusmodi impetrationib., summa, ac valor ipse annuus exprimi, aliter desuper non specificato, ne de virtute huiusmodi cõcessionis imposterum hæsitari contingat, declarauit prætextu concessionis huiusmodi valorem ipsum vsque ad tertiam partem valoris expressi, & in prima, quæ desuper fiet literarum expeditione, dumtaxat, augeri posse, & eas quas, literis iam expeditis cum expressione valoris specificati, aut non integro augmento prædicto, denuo desuper expediri contigerit literas cum aliquo augmento valoris huiusmodi, nullius esse roboris, vel momenti, etiam si Motu proprio beneficiales gratiæ, & dispositiones quæcunque a Sanctitate sua emanarent.

De insordescentibus.

65 Item, ne personis, pro quibus literæ suæ Sanctitatis emanabunt, ob generalem absolutionem à censuris ecclesiasticis, quibus ligati forent, ad eorum effectum indifferenter concedi, & in literis Apostolicis apponi solita, præstetur occasio censuras ipsas vilipendendi, & insordescendi in illis, statuit, & ordinauit huiusmodi absolutionem, & clausulam in literis quas in futurum cum illa concedi contingent, non suffragari non parentibus rei iudicatæ, incendiarijs, violatoribus Ecclesiarum falsificantibus, & falsificari procurantib. literas, & supplicationes Apostolicas, & illis vtentib. receptatoribus. & fautoribus eorum, ac res vetitas ad infideles deferentibus violatoribus Ecclesiasticæ libertatis, via facti, ausu temerario Apostolicis mandatis non obtemperantibus, & Nuncios, vel executores, Apostolicæ Sedis, & eius Officialium, eis commissa exequẽtes, impedientibus qui propter præmissa, vel aliquod eorum excommunicati à iure, vel ab homine, per quatuor menses, scienter excommunicationis sententiam huiusmodi sustinuerint, & generaliter quibuscunque alijs, qui censuris aliquibus etiam aliàs quam vt præfertur, quomodolibet ligati, in illis per annum continuum insorduerint.

Officiales nihil exigant vltra debitum.

66 Item, idem Dominus Noster exactionibus quas Sanctitas sua, nõ sine displicẽtia, plerumq; fieri intellexit per officiales Romanę curię, q cõstitutis sibi emolumentis pro exercitio Officiorum, q̃ obtinet, nõ contẽti, vltra, à prosequentib. negociorum quorundam expeditionem in eadẽ, exigere non verentur, obuiare volens, districtè pcipiendo inhibuit omnib., & singulis, quæuis officia in eadem curia obtinentib. ne de cætero quicquã, prætextu Officiorum, quę obtinent, quouis colore, ẽt celeris expeditionis, vltra emolumenta huiusmodi, exigere, seu ad hũc effectum expeditionẽ eorum, quæ eis incumbunt, malitiose differre, sub excommunicationis. & pter illã, suspensionis a perceptione emolumentorum huiusmodi pro prima ad semestre, & pro secunda ad annum, & pro trib. vicib. quib. sic excesserint, priuationis Officiorum, per eos obtẽtorũ, in quib. sic excesserint, pęnis. Ac voluit, quod Sanctę Romanę Ecclesię Vicecancellarius, & Camerarius, excedentes ipsos, respectiuè, put eis subsunt, per subtractionẽ emolumentorum eorundẽ, ac alias, vt præmittitur, compellant ab huiusmodi illicitis exactionib. abstinere, & contra eos, per pdictas pęnas, & aliàs, put melius expedire viderint, pcedãt.

Quod Cardinales non comprehendatur sub Regulis faciendis.

67 Item; cum S.R.E. Cardinales ipsi Sanctissimo Domino Nostro assistant, ac propterea debeant specialib. prærogatiuis, & priuilegijs gaudere, idem D. Noster statuit, & ordinauit, decreuit, & declarauit, quòd in quibuscunq; Constitutionibus, & Regulis per Sanctitatem suam in posterum post hanc primam editionẽ, & suarum Constitutionũ, & regularum publicationẽ, faciendis, nõ includantur ipsi Cardinales, nisi illę eorundem Card. fauorẽ concernant, vel ipsæ Constitutiones edendæ, de eorundem Card. vel maioris partis eorum consilio, æditæ fuerit.

De

De potestate Reuerendissimi Domini Viceecancellarij, & Cancellariam Regentis.

68 Primò, quod possit committere absolutione illorum, qui ignorāter in supplicationibus, vel in literis Apostolicis, aliquid scriberent, corrigerent, vel delerent.

Item quod possit corrigere nomina, & cognomina personarum, nō tamen eorum, quibus gratię, & concessiones fiunt, ac beneficiorū, dum tamen de corpore constet.

Item, quod possit omnes causas beneficiales, etiam non deuolutas, committere in Curia, cum potestate citandi ad partes.

Itē, quod processus Apostolica authoritate decretos aggrauare possit cum inuocatione brachij sęcularis, & sententias executioni demandari facere contra intrusos, & intrudendos, per literas Apostolicas desuper conficiendas, & non alias.

Item, quod possit signare supplicationes, manibus duorum Referendariorum, signatas, de beneficijs ecclesiasticis sęcularibus, & regularib. dispositioni Apostolicæ generaliter non reseruatis, quorum cuiuslibet valor centum florenorum auri de camera, vel totidem librarum Turon. paruorum, seu totidem in alia moneta sęcundum communē æstimationem valorem annuum non excedat. Super regulas Cācellariæ vltra gl. scripse- runt Comesius et Mandos.

Item, quod possit signare supplicationes etiam duorum Referendariorum manibus signatas, de nouis prouisionibus, si neutri, & subrogationibus pro colligantibus, in quibus non detur clausula generalem reseruationem importans.

Item, quod possit ad ordines suscipiendos arctatis, prorogare terminos de dictis suscipiendis ordinibus, vsq; ad proxima tunc à iure statuta tēpora in quibus sic arctari, successiue ad ipsos ordines promoueantur.

Placet publicentur, & describantur Hip.

Lectæ, & publicatæ fuerunt suprascriptę Regulę, Ordinationes, & Constitutiones Romæ in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ MDXCI. die sexta mensis Februarij, Pontificatus prælibati Sanctissimi D. N. anno primo.

Claudius Ciccolinus Apostolicę Cancellarię Custos.

RESIDENTIA.

PRæter Summistas sciendum est, quod contra obligatos residere, & nō residentes attendatur dispositio Sacrorum Canonum. vt in tit. de cler. non residen. & Conc. Trid. sess. 6. de refor. c. 1. & 2. & sess. 23. de refor. c. 1. ac sess. 24. de refor. generali, ca. 12. Pius V. super residentia facienda in parochialibus per obtinentes eas, ac canonicatus, aut dignitates, seu aliud beneficium constitutionem edidit Rom. Publicatam die 15. Iunij 1568. fol. 1021. in bull. incip.

Cupientes pro nostri pastoralis officij munere Christi fideliū aīarum saluti, quantū cum Deo possumus salubriter consulere, & parochialib. ecclesijs ab earū Parochis, prout tenent, in diuinis debitè, & laudabiliter Pij V.

deseruiri, inhærendo ēt decretis Sacri Conc. Trid. Motu proprio,& ex mera deliberatione certaq. scientia nostra, ac de Apost. potestatis pleni tudine hac nostra perpetuo valitura constitutione, oēs,& singulos Rectores parochialium Ecclesiarum cuiusq. dignitatis, status, gradus, ordi nis, conditionis,& preeminentię fuerint, in quibuscunq. Regnis, Prouincijs, Ciuitatib. Dioecesib. ac alijs Christiani Orbis partib. consistētes, qui parochialem Ecclesiam, ac canonicatū, aut dignitatem, ēt post pon tificalem maiorem, seu principalem in quibusuis Patriarchalibus, aut Metropolitanis, vel Cathedralib. seu collegiatis Ecclesijs, seu aliud qđcunque beneficium ecclesiasticum, ēt quarumcunq. dispensationum à Rom. Pontificib. prædecessorib. nostris, seu ēt à nobis hactenus quōlibet impetratarum, ac literarum apostolicarum desuper expeditarum titulo, quas oēs hac pñti cōstitutione abolemus,& reuocamus, seu quo cunq. alio prætextu obtinent, cum prima, & præcipua debeat esse cura aīarum, eos ad residendum in Ecclesia parochiali,& ibi in diuinis deser uiendum debitoq. eorum officio fungendum oīno teneri,& obligatos esse, ac ad id per Epos,& aliorum locorum ordinarios etiam tanquam Apost. Sedis delegatos, sub sententijs,& censuris ecclesiasticis, ac pecuniarijs arbitrio eorum declarandis, ac ēt priuationis dictarum parochia lium,& aliorum quorumcunq. beneficiorum pęnis, quacunq; appellatione remota, cogi & compelli posse,& debere authoritate Apost. teno re pñtium statuimus, præcipimus,& ordinamus. Eos tamen sic residen tes in ecclesijs parochialib. omnes,& singulos fructus, redditus,& prouentus, etiam canonicatus sui vel distributionib. & alijs quæ ex iuxta causa absentes percipere non solent, lucrari volumus. Sicque per quoscunque iudices,&c. Non obstantibus,&c.

Hęc constitutio loquitur de habentib. parochialem,& canonicatum ex dispensatione, aliter tamen esset, si dignitati, vel præbendę parochialis sit annexa c. extirpandæ, §. qui vero. de præb.& c. super eo eod. tit. lib. 6.& quid si tunc animarum curæ incumbere voluerit vide Conc. Trident. sess. 22. de refor. c. 3. vers. quod si alicui.

Quid autem cōis opinio asserit Clericis absentib. ex quauis causa iusta deberi quidem fructus ecclesiasticos, quia censentur, vt præsentes, c. de cetero,& c. ad audientiam, de cler. non resid. c. 1. eod. tit. lib. 6. non at distributiones quotidianas, quæ non dantur nisi interessentibus horis canonicis,& diuinis officijs, vt d. c. 1. & c. cum non deceat, de elect. in 6.& c. licet, de præb. Hoc quidem sanè intelligendum est, vt locū habeat in distributionibus proprijs, & veris, quę actu distribuuntur interessentibus; aliæ. n. quæ non actu distribuuntur, sed in fine anni, non dñr propriè distributiones; & in his non procedunt iura disponentia priuilegiatis non deberi distributiones, gl. ver. perceperint, d. c. 1. de cler. non resid. lib. 6.& ibi Domini Gem. in §. qui verò,& in cap. licet, de pręben. ver. distributiones. enim propriæ extrauag. Ioan. 22. cum nonnullæ ecclesiasticę Cald. consi. 21. de præbend.& in consil. 1. de cler. non residen. Abb. in d. cap. licet,& in c. olim, de verb. signific. optimè declarat Card. Paris.

Parisin consil. 32. vol. 4. itaque clericus absens ab ecclesia sua, vt litteris operam nauaret in aliquo publico studio, vel academia bonarum artiũ iuris diuini & humani ad maiorem ecclesiæ vtilitatem, potest tuta conscientia percipere illas distributiones improprie dictas, quæ mensa com munis seu grossa dicitur, nempè census, & fructus; seu decimas, vel alios redditus decimarum loco assignatos ecclesiæ, qui in fine anni distri buuntur clericis, & ei de iure debentur ex iusta causa absenti; non autẽ mortuaria, cæteraue emolumenta in dies obuenientia, quæ interessenti bus tantum pro labore distribuuntur dictim.

ADDITIO. Iuxta præfatam doctrinam consuluerunt etiam Felin. in consil. 18. loquens in canonico absente ex causa studij, & Rebuf. in consil. 134. nume. 3. loquens in canonico absente commorante in seruitio Episcopi scilicet quod fructus, qui computantur inter grossos, & singulis annis percipiuntur nomine Capituli per eius ministrum, & in communi ponuntur, ac postea in fine anni secundum numerum cano nicorum diuiduntur in portiones, prædictis ex iusta causa absentibus debeantur, idque comprobatur tum authoritate glossæ notab. in extrauag. vnic in versic. in totum sub titu ne sede vac quam sequitur Rota diuer. decis. 330 sub numer. 5. par. 1. & Hier. Gonzalez in comm. ad 8 regul. Cancell. §. 7. proem. numer. 105. dicentes distributiones quotidianas propriè esse quæ actu distribuuntur, & non alias tum ratione nam in pluribus ecclesiis Cathedralibus, & collegiatis sunt Canonicatus non habentes præbendas distinctas aliosue fructus præter memoratas distributiones in quibus dun taxat Canonicatuum redditus consistunt, & tunc huiusmodi distributiones dicuntur efficere præbendam, eiusque loco succedunt, ac fructuum nomine veniunt optime Phil. Prob alios citans in addit. ad Io Monac. in capit. vn. nume. 60. de cleric. non resid. in 6. & Tib. Decian in proprijs terminis in consi. 43. nume. 13. volum. 1. quas si non possent absentes ex causa studij consequi, eorum priuilegium redderetur inutile, & sine effectu, nihilque eis prodesset, quod est inconueniens argum. text. in cap. in his de priuil & in c. si Papa eod. titu. lib. 6. Rebuf. in prax ti. de differ. inter priuil. & rescrip. numer. 11. & in specie tradunt Horat. Lucius in tracta de priuil scholast. priu. 91. limit. 1. ac Gregor. Tolos. in instit. nou rei benef. cap. 7. sub numer. 12. Et quamuis Alexander Moneta in tract. de distribut. quotid. par. 2 q. 10. numer. 24 & infra in hoc quodammodo aliter sentire videatur, ego tamen id habeo pro absoluto fertur que etiam Sac. Concil. Triden. congregatione illud declarasse in eam, qui sequitur mo dum videlicet congregatio censuit Canonicum absentem studiorum causa percipere quidem fructus præbendæ non autem distributiones quotidianas quod si in huiusmodi distributionibus omnes capituli redditus consistant, percipere etiam distributiones dempta tertia parte, quæ inseruientibus accrescit nullo autem casu debere ipsum Canonicum percipere distributiones missis, aut defunctorum anniuersarijs applicatas. Eadem Sacra congregatio declarans cap. 3. Conc Trid sess. 21 de ref. referente Gonzal in prac. §. 79. censuit dicens sic Absentia causa studiorum, etiam obtenta à Sede Apostolica, non excusat ab amissione istius tertiæ partis detractæ, sicut nec excusat ab amissione cęterarum distributionum quotidianarum quę ne pręcedenti declarationi aduersetur, in hunc sensum accipienda est de Canonico Sacrę Scripturę Lectore in qualibet ecclesia iux. forma c. 1. Cõc. Trid sess. 5. de ref. habendo idẽ Doct. nu. 108 sub-

180 subiectis eiusdem Sac. congregationis declarationem sub his verbis. Idē censendum est de docentibus in ecclesiis qui quamuis a seruitio chori absentes esse possunt percipere fructus suorum canonicatuum, exceptis quotidianis distributionibus sed ex gratia diebus, quibus legunt habendi sunt, sicut præsentes in choro & inseruientes, non modo pro illis horis, ut si mane legunt pro horis matutinis, & missa solemni, sed etiam pro toto die, vt declarauit S. D. N. Grego. xiij. Et licet Domini de Graff. in decis. 12. sub tit de praben. & decis. vn. num. 8. sub tit. de cler. non residen. voluerint, quod distributiones quotidianæ etiam dicantur quamuis solutio semel tantum certo tempore fiat, non autem in dies singulos, vel horas, quando tamen in solutione habetur respectus ad seruitium singularum horarum canonicorum cui dicto annuit etiam Mandos. de signa. grat. tit. Pensiones versic. Distributiones quotidianæ, & in consi. 15. numero 1. illud intelligendum est, vt sint tales impropriè sumptæ secundum distinctionem a D. Authore prahabitam. Accedit præterea, iuxta eosdem terminos fuisse per Dominos de Rota in vna Salamātina canonicatus, & prabend. conclusum testes Caputaquensi decis. 29. par. 2. nempe quod in condemnatione fructuum perceptorum per iudicem facta licet non comprehendantur distributiones quotidianæ quæ dantur interessentibus qualibet hora pro seruitio personali illæ vero quæ fiunt in fine anni pro seruitio facto etiam vnius diei debeantur, & in sententiam veniant; quod vltimum scilicet. An canonicus in lite quam super Canonicatu patiebatur, succumbens condēnatus ad relaxandos fructus collitiganti a die motæ litis, dicta condemnatio se extendat ad distributiones quotidianas, tangit etiam Alexand Mon. in præallegat. tractat. parte prima, quæstione sexta, numero decimosexto., & diserte explicat Gonzalez loco superius indicato, numero 155. & infra.

Verum reuocatur in dubium, an vt canonicus ex causa studij absens possit legitimè fructus percipere sit necessaria licentia sui Episcopi. Respondeo quod receptior sententia se habet in negatiuam partem, quam etiam tenet Nauar. in Man c. 25. nu. 121. immo quod de consuetudine ferè vniuersali huiusmodi licentia non petatur, nec requiratur post Pan in c. tuæ sub nu. . de cler. non resid. affirmant Rebuff. in prax. tit. de dispens. de non resid. num. 25. Mandos. de signat. grat. verbo Indultum percipiendi fructus &c & Greg Tolos. loco præalleg. sub nu. 10. & ratio est quia ius eam concedit in c. si de magist. Conc Trid sess. 5. de ref. c. 5. in fi. & frustra precibus impetratur, quod iure communi conceditur in lib. 1. C. de thesaur. lib. x. Limitatur vt Episcopi licentia requiratur quando conferret se ad profitendum alias scientias præter illam Sacræ Theologiæ, vel iuris Pontificij, nisi in contrarium vigeret consuetudo Nauar. loc. cit Lopez ad Diaz in pract. crim. c. 12.

Prædictam conclusionem videlicet non requiri Episcopi licentiam, & consensum propter absentiam causa studij, intellige ad effectum lucrifaciendi fructus secus tamen quoad discessum, seu se absentandum ab ecclesia, tum ne proprius Prelatus contemni videatur tum etiam quia ipse Episcopus cognoscere, & dijudicare habet, an absentia sit pro causa studij quanto tempore duratura & ad quam scientiā adipiscendam qui etiam tanquam superior licentiandi arbitrari debet, an sit habilis siue aptus ad discendum; ne illi ingenium, & natura repugnent. ac resistant an in loco ad quem se transferre destinauerit, regatur & vigeat generale studium tex. in c. 2. vbi Doc de priuil in 6. an minus cōpetens studiorum exercitium, c. tuæ de cler non

resid.

residentiam Episcopus attendere debet qualitatem status ipsius ecclesiæ ne propter talem discessum graue detrimentum patiatur in cultu diuino ex ministrorum defectu argum text.in capit.penul de cleric.non resid Panorm.in d.capit. tua sub numero quinto, & Alexan.Monal in prædi.tracta par.2. quæst.14 sub nume. 27. quam licentiam si sine causa proprius Prælatus concedere denegaret tunc potest haberi recursus ad superiorem vt eum compellat ad illam dandam idem Panorm. in capit.relatum nume 6 & in eod.capit.tua nume.3.vbi etiam Cardin Zabarel.q.4. de cler. non resid.

Et quoniam hæc concessio est limitata ad certum tempus scilicet ad quinquenniū & non vltra d.c fin.non otiose dubitatur, quod si dictum tempus ab Episcopo prorogetur Respondeo, quod hæc Episcopi licentia nihil operatur, ita sanè sacra censuit Congregatio his verbis videlicet. Licentia vt quis abesse possit causa studij, a seruitio suæ Ecclesiæ vel sui Canonicatus non suffragatur vltra quinquennium impetrata a die, quo capit studere, quam declarationem refert Lopez vbi supra, & Rodriq in sum. par.2.38 Num autem Canonici, vt prædicto indulto percipiendi fructus in absentia gaudeant possint eodem tempore in studio esse vltra duos ex eodem collegio videndi sunt Host Panor.& alij in cap.ad audientiam, de cler.non resid quibus adde Horat. Lucium d priuileg. limit.2.

Prædicta amplia vt intantum sit priuilegiata ac prærogatiua digna absentia ratione studiorum suscepta, quod in hoc casu non teneatur Canonicus loco sui Vicarium seu substitutum relinquere, tum quia defectus ipsius absentis potest suppleri per alios de Capitulo, tum quia contingere posset, quod detracta portione substituti nihil sibi remaneret Panor.in cap licet num.9.de præb. Nec omnino Ecclesiæ dicitur non seruire (inquit Old r.consi 220.nume.3 qui proficiendo in studio literarum parat se vt ipsissimo, & vniuersali Ecclesiæ posse existere fructuosus arg.text.in cap cum ex eo de elect.in 6.

Limita vt non sufficiat canonico ad hoc vt huius priuilegij commodo potiri possit in studio morari & scholas ingredi, qui re ipsa non proficeret, operamque daret, vt addisceret, sed otiose viueret ita sentire videtur Abbas in d.cap.fin.nu.6.& Felin.sub num.3.& in specie Alber.de Rosate loquens contra eos, qui vadunt ad studium non causa studendi, sed vt habeat fructus beneficiorum sine labore residentiæ in l.& qui data opera sub num.1.ff.ex quia.caus.maio.Sfortia Oddo in tract.de restit.in integ. par.1.q.9.art.14.num.131.

Item limita in Parochis, qui hodie post Concil Trid. Sess.22. de refor.cap.1.§.eadem omnino, non possunt studiorum causa absentiam facere, nec Ordinarij talem licentiam eis concedere, vt declarauit Sacra eiusdem Concil Congregatio relata per Hieron.Gonzalez in commen.ad 7.regul.Canc.glos.6.nume.151.sic dicens, Obtinentibus Parochiales Ecclesias post Conc Trid studendi licentia, ac in absentia studiorum causa fructus percipiendi, non datur. Et potest esse ratio secundum præf.Doctor.nam cum hodie parochiales Ecclesiæ prouideantur per concursum, præsupponitur, quod ille, qui tamquam idoneior, Parochialem ecclesiam per concursum, alios superando assecutus fuerit, iam prius ita studuerit, quod studiorum causa abesse necesse non sit, & ideo cessat occasio absentiæ, ne sub hoc prætextu seruitium defraudetur. Hinc Pius 4 quadam sua constit.Romæ in Cancellaria Apostol publicata die 24.Nouembri 1564.fol.831.in Bullar.declarauit, quod dispensationes de non residendo, & beneficio,

neficiorum fructus percipiendo ratione studij non valeant sine consensu ordinariorum, vt sequitur.

Sanctissimus in Christo Pater, & dominus noster D. Pius diuina prouidentia Papa 3. ad cuius aures nuper peruenit nonnullos curata, vel alios sacros ordines, aut personalem residentiam requirentia beneficia obtinentes sub prætextu, quod literis operam dare cupiebant, post confirmationem Conc. Trid. per sanctitatem suam factam, & publicatam secum, vt literarum studio in loco, vbi illud vigeat generale, actu insistẽto ratione beneficiorum per eos obtentorum huiusmodi vsque ad quinquennium, vel aliud tempus tunc expressum, dummodo infra primum illius annum subdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoueri minimè tenerentur, & tam idem interim, quam alij, etiam ad eosdem ordines, vel eorum aliquem, seu aliquos pro moti, quod similiter vendentes beneficijs per eos obtentis, vel Vicarios idoneos, per locorum Ordinarios etiam congrua fructuum beneficiorum huiusmodi portione illis assignata, vel alias deputandos in diuinis deseruiendo, animarum curã illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera supportando, vsque ad simile tempus personaliter in eisdem beneficijs residere non tenerentur, nihilominus interea omnes eorundem beneficiorum fructus percipere possent, per ordinariam Sanctitatis suę signaturã, seu Pęnitentiariæ suæ officium dispensari, sibiq; pariter indulgeri obtinuerunt nullum in his, vel fraudi, vel circumuentioni locum, præsertim quo ad absentes à Rom. curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi nõ potest, quantum humana ratione prouideri potest, relinquere volens, Conc. etiam Trid. Decretis inhærendo huiusmodi dispensationes, & indulta hactenus concessa, ac tam ipsius Pęnitẽtiariæ, quam Apostolicas & alias desuper confectas conficiendas literas, processusque habitos, & habendos, per easdem dictis, absentibus, nullatenus suffragari, nisi singulorum Ordinariorum locorum, in quibus singula, beneficia huiusmodi consistunt, consensus gratis pręstandus ad id accedat, Apostolica authoritate declarauit, decernens irritum, &c.

In quęstione illa, An scilicet priuilegium, quo gaudent duo Canonici existentes in Episcopi obsequio, vt lucrari possint fructus in absentia, extendatur ad alios clericos inferiores non canonicos dicimus quod licet quidam doctores affirmatiue sentiant, dummodo interueniat ipsius Episcopi dispensatio, hoc tamen non ita indistinctè à Dominis de Rota admittitur, scilicet quando solum occuparentur in seruitio personali ipsius Episcopi, sed ita demum si alterum duorum concurrat, vel s. vtilitas in specie illius ecclesiæ, de cuius fructibus lucrandis quæritur, ex Ioan. Andr. in cap. 1. sub nu. 4. de cler. non resid. in 9. Put. decis. 194. in fin. libr. 3. vel vrgens necessitas ipsius Episcopi ex Panorm. in d. ca. ad audientiam sub nume. 8. & Nauar. etiam addit. & ecclesia non indigeat seruitio, differentiæ ratio assignantur, cum non sit tanta communio inter Episcopum, & clericos inferiores, sicut est inter Episcopum & Canoni-

Canonicos, qui sunt membra corporis eius ad tex. in c. requisiti, de testa. accedit ẽt, quia cum hæc sit materia damnosa ecclesijs, cum per talem subtractionem diminuatur cultus diuinus, potius est restringenda, quam relaxanda. Abb. in c. dilectus, nu. 7. de cler. non resid.

Item propositionem illã quę se hẽt, non debere canonicos absentes distributiones quotidianas percipere, nisi diuinis officijs intersint, amplia & primo procedere ẽt per illud spaciũ trium mensium, quo (iuxta decretum Trid. sess. 24. de ref. c. 12. §. præterea) abesse licet, ẽt si consuetudo esset in contrariũ, sicut censuit Sacra Cong. referente Paris. lib. 1. de resig. benef. q. 10. nu. 65. Scdo amplia vt nec liceat Capitulo aliquo p̃textu prędictas distributiones quotidianas donare, aut remittere ei, qui ab Ecclesia seruitio absuerit, quinimo eũ, qui illas receperit teneri ad restõnem, nec illas suas facere posse prout fertur eandem Sacram Congreg. declarasse, & colligitur ex eodem tex. Concilij ibi. s. (quauis collusione aut remissione exclusa,) sequitur Menoc. in add. ad casum 429. n. 6. de arb. iud. ad qđ vide Nau. notab. examinantẽ ac limitantem in miscellan. 56. de orat. Cęterũ in quib. casib. principalis assertio limitãda foret, deq. alijs ad hãc materiã pertinentib. post Doct. & pręsertim Philip. Prob. in d. c. 1. adde Pet. Duen. in reg. & fall. reg. 206. Couar. lib. 3. var. resol. c. 13. Nau. in consi. 9. & seq. de cler. non resid. in antiq. & Hoied. in trad. de benef. incompatib. par. 1. c. 17. Cap. i. de cler. non resid. i 6.

Quę vero sint iustæ causæ excusantes a personali residentia, & ex quibus licitũ sit per substitutum deseruire, plures enumerantur per Io. de Sylu. in tract. de benef. p. 4. q. 6. & post eam de illis agunt Rebuff. Lopez. & Hoied. locis cit. Inter quas potissima & rõnabilis reputetur, qñ graues superuenirent inimicitiæ, ita vt non possit parochus sine vitæ discrimen in beneficio residere gl. in c. fi. ver. excusationem, de cler. non residen. quia inimicitiarum causa durante poterit per annum ab ecclesia parochiali abesse de licentia Epi, qui idoneum Vicarium constituere debet, vt dictæ ecclesię inseruiat, assignata ei de illius fructib. congruenti mercede ex declaratione Sacræ Congr. relata à Lopez vbi supra, & interim debet ipse Eps partes suas interponere, vt inimicitiæ extinguantur, ac animaduertere, an culpa ipsius Parochi factum sit quominus intra annum reconciliatio processerit, quia nulli debet suus dolus patrocinari, c. audiuimus, de collu. deteg. De signis vero seu coniecturis, ex q. bus inter aliquos inimicitia, & odium præsumatur, nouissimè scripsit Menoch. in tract. de pręsump. lib. 5. pręsump. 4?. Causas, autem, ob quas Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 1. permittit Episcopis in propria ecclesia, & dioecesi non residere, & ad tempus abesse, in gratiam eorumdẽ Episcoporum declarat Tolet. in sum. lib. 5. c. 4.

Præter Summistas in hoc verbo rursus sciendũ, extare infrascriptas Sacrę Cong. Conc. declarationes relatas p̃ Hie. Gonzalez in commen. ad reg. 9. Cancell. Romę impres. gl. 6. nu. 254. & infra, & sunt videlicet. An deficiente magistro Grammaticæ in ciuitate, possit in ea curatus habitare, relicto idoneo Vicario, & approbato cũ cõgrua mercede in parochiali,

chiali, dummodo solemnib. dieb. intersit, congregatio censuit non posse.

Item an Episcopo liceat posse cathedralis Ecclesiæ seruitio, & item suo, aliquem ex curatis suæ Diœcesis ipsorum Ecclesijs, constituto in illis idoneo Vicario, ad certa negotia adhibere, qui quando in huiusmodi sunt seruitio, à suis ecclesijs minimè abesse censeantur? congregatio censuit non licere Et Iterum.

An si Eps iudicauerit expedire, vti opera alicuius curati pro Secretario, vel p vicario foraneo, possit abesse, vel excuset a residentia, dummodo cura suæ ecclesię diligenter exerceatur. Congregatio censuit non posse.

Item Episcopus non potest vti opera parochi in visitatione, vel alia opera suę Diœcesis, nisi pro tempore duorum mensium à consilio permisso, & idoneus vicarius deputetur.

Item inquisitoris, vel Subcollectoris Apostolici officium exercens, à residentia parochiali non excusatur.

Item obtinens parochialem ecclesiam per prouisionē Sedis Apost. & habens liberum curæ exercitium, & omnium bonorum, fructuum, & prouentuum ad d. ecclesiam parochialem pertinentium, possessionem, licet in limine adeptę possessionis prędictæ mota lis fuerit per aliquem in petitorio, tamen tenetur ad residentiam in dicta ecclesia.

Item, An Capellani coadiutores rectorū parochialium instituti authoritate Apost. teneantur ad personalem residentiam, vt rectores ipsi? cōgregatio censet teneri. Quam declarationem narrat idem doctor in præcit. comment. gl. 4. §... q. 9. nu. 16. qui etiam inferius, nu. 30. attestatur eandem Sacram Conc. Trid. congregationem censuisse, quod propter deputationem coadiutoris, parochus cui datus est coadiutor, non poterit abesse à residentia. Nam parocho illiterato, qui suo numeri minus habilis est, pōt eps coadiutorē dare, iuxta formam decreti Conc. Trid. sess. 21. de refor. c. 6. qui si tunc abesse poterit, sequeretur, quod melioris conditionis esset stultus, quam peritus cōtra tex. in c. cum qui, de preb. lib. 6. & vide etiam supra in verbo, distributiones quotidianæ.

Ante publicationem Concilij Trid. Pius IV. edidit Constitutionem super Residentia Episcopali Romæ publicatam die 13. Septemb. 1560. fol. 888. in bull. incip.

De salute gregis Domini nobis ex commissi, attentis cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quæ grex ipse continua suorum cum eo residentia Pastorum præseruetur a noxij, & in deuium prolabens ad rectitudinis tramitem reducatur, vt pastores ipsi residentiam ipsam, prout tenentur commodius facere, ac circa ipsius gregis curam libentius, ac feruentius inuigilare, & illum ab errorum precipitijs prēseruare, ac in fide orthodoxa, & deuotione nostra continere valeant open, & operam efficaces impendimus prout rerum, & temporum qualitatē pensata conspicimus in Domino salubriter expedire. Hinc est, quod nos Motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, Vniuersos, & singulos venerabiles fratres nostros Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriar-

chas

chas ab Ecclesijs,& dioecesibus suis absentes In virtute sanctæ obedientiæ ac sub interdicti ingressus Ecclesię pęna, eo ipso, absque alia declaratione incurrenda districte pręcipiendo mouemus, vt omnibus postpositis quanto citius, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra vnum, extra eam verò in Italia intra duos, extra vero Italiam existentes, intra quatuor menses a die publicationis præsentium in locis infrascriptis faciendam computandos, se itineri committere, & legitimis itineribus ad ecclesias, seu dioec. suas proficisci, & sese personaliter conferre, ac ibidē, vt tenentur, residere, & pastorale officium exercere debeāt. Si quis autem a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana seu Cathedrali Ecclesia sibi quocumque titulo nomine, seu iure commissa, quacunq; illa dignitate, gradu, & præeminentia prefulgeant, legitimo impedimento, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus sex mensibus cōtinuis extra suam Dioe. morando abfuerit quartæ partis fructuum vnius anni fabricæ Ecclesiæ, & pauperibus loci per superiorem ecclesiasticum applicandorum pęnam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseuerauerit, aliam quartam partem fructuū similiter applicandā, eo ipso amittat: crescente vero contumacia, vt seueriori sacrorū canonū cēsuræ subijciatur, Metropolitan. suffraganeos Eps absentes, Metropolitan. vero absentem, suffraganeus Episcopus antiquior residens sub pena interdicti ingressus Ecclesiæ ipso iure incurrēda, infra tres menses p literas, vel nuncium Rom. Pontifi. denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, prout cuiusq; maior, aut minor contumacia exegerit suę supremę sedis authoritate animaduertere, & Ecclesijs ipsis de Pastorib. vtiliorib. prouidere poterit, sicut in Dño nouerit salubriter expedire. Eosdem aūt Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos mandatis nostris parentes, & apud suas ecclesias seu in earū Dioec. personaliter residentes specialib. fauorib., & gratiis prosequi volētes, vt liberius, & commodius eorū officio fungi valeant, eis & eorū cuilibet, vt quando resederint ēt prætextu quorumcunq; delictorū, & excessuum ēt atrociorum, ēt hæresis, & lesę Maiestatis criminum per eos quomodolibet commissorum, ad comparendū personaliter in Roma. Curia per quoscunq; iudices ordinarios, vel delegatos ēt S.R.E. Cardinales, nisi vigore specialis commissionis manu nostra vel Roma. Pont. pro tpe existentis signatę trahi aut citari non possint, nec debeant, atque aliter factas citationes, & censuras in eis appositas, inde secuta quęcūq; nulla, & irrita, ac nullius roboris, & momēti fore, ac eos minimè efficere, aut arctare statuimus, & ordinamus. Necnō eos, & eorū quemlibet ab omnib. & singulis decimis, & alijs onerib, ordinarijs, & extraordinarijs, quomodolibet nuncupatis, p nos, & successores nostros Rom. Pōt. pro tpe existentes, ac sedē Apostolicā ēt Motu proprio, & ex certa scientia, ac ēt consistorialiter, ēt ad instantiā Regū & Principum quomodolibet, & ex quauis ac quantūuis vrgētissima iustissima ac pia, & necessaria causa ēt pro defensione fidei Catholicæ ratione dictarū ecclesiarum nunc, & pro tempore impositis, illorumque solutione, authoritate Apo

stolica,

ſtolica,tenore præſentium,ex ſimili ſcientia penitus,&c omnino eximimus,& liberamus,nec ad id a dilectis filijs modernis, pro tpe exiſtentibus.S.R.E.Camerario,necnon Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario; Præſidentibus,& clericis,ac decimarum,ſubſidiorum,& aliorum onerum huiuſmodi collectoribus,& ſubcollectoribus,ſeu exactoribus,& commiſſarijs ad id pro tempore deputatis,etiam vigore quorumcunque priuilegiorum,indultorum,& literarum,ēt præſentibus derogantium , ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentiū eis quomodolibet conceſſorum,& concendendorum cogi ſeu compelli,& ob nō ſolutionem huiuſmodi aliquas ſententias,cenſuras, & pęnas incurrere poſſe decernimus,illiſque, & quibuſuis alijs in virtute ſanctæ obedientiæ,& ſub noſtra indignationis necnon excommunicationis,aut ſuſpēſionis,ac priuationis ſuorum officiorum,& beneficiorū,quę obtinent, & pro tpe obtinebunt,eo ipſo incurrendis pęnis,nec eoſdē, Epiſcopos, Archiepiſcopos,Primates,& Patriarchas ſic in dictis Eccleſijs, vel earū Diœce.reſidentes,quandiu in illis reſederint, vt præfertur, ad ſolutionē decimarum,ſubſidiorum,& onerum præfatorum cogere,ac propter illorum non ſolutionem excommunicationis,aut aliàs ſententias,cenſuras,& pęnas promulgare quoquomodo audeant,ſeu præſumant, diſtrictius inhibemus.Et inſuper eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus,& Patriarchis ſic,vt præmittitur,reſidentibus,vltra priuilegia,& indulta eis per quoſcunque Rom.Pont.pdeceſſores noſtros, ac Sedē Apoſtolicam,& Generalia Concilia,& Cancellariæ Apoſtolicę Regulas conceſſa,quæ in ſuo robore permanere volumus,tanq̄ a dicta ſede delegati in quibuſcunq; ciuilibus,criminalibus,vel mixtis cauſis contra quoſcunque clericos ſeculares particulares,ac ēt extra eorum monaſteria, ſeu regularia loca degentes regulares quomodolibet exemptos authoritate noſtra procedere,& cauſas ipſas cognoſcere,ſi neq; debito terminare ac quicquid terminauerint exequi,& obſeruari facere,ipſoſq; exēptos pro tpe delinquentes iuxta eorū exceſſus,& delicta punire,corrigere,& omnem iuriſdictionē in eos exercere,omniaq; alia,& ſingula in p̄miſſis,& circa ea quomodolibet neceſſaria,& opportuna,quæ noſmet facere,exercere,& exequi poſſemus , in omnibus & per omnia facere, exercere,& exequi libere,& licite valeant,plenam,& liberā licentiā , ac facultatem,authoritate,& tenore p̄dictis concedimus,& indulgemus. Decernentes ab eorū ordinationibus,interlocutionib. & decretis ante diffinitiuam ſententiam,vel vim diffinitiuæ habentem,& vbi agetur de morum correctione nullatenus,ēt ad nos,& ſedem Apoſtolicā appellari poſſe,& nihilominus per appellationes quaſcunq; contra p̄ſentiū tenorē quomodolibet interpoſitas minime cauſas deuolui,aut ēt p quaſuis inhibitiones ēt cū quibuſuis cenſuris, & pœnis eis a quibuſuis ordinarijs iudicib.,vel delegatis forſan faciendas,illarum vlteriorem cognitionē,& expeditionē , & vbi de morū correctione agetur ēt legitimam executionem,minimè impediri,aut cenſuris,& pęnis huiuſmodi ligari, aut irretiri cenſere.Sicque in præmiſſis,&c.Non obſtantibus,&c.

Cōc. Tr. ſeſſ.c.de ref.ca.3 & ſeſſ.7. de refor. c. 114. & ſeſſ.25. de regu.

cap.3. §. Nec liceat, & ſeſſ. 24. de re. gē. cap.11.

Concil. Trid ſeſſ. 13. de reſor.ca.1. & ſeſſ. 24.de refor. gen. cap.10.& 20.ſeſſ. 22. de refor.ca.1.

Diſpoſi-

Dispositio huius constitutionis est conformis d. concilij decretis citatis in margine. Quo publicato in anno 1564. Idē Pius IV. pro executione decretorum d. concilij contra non residentes alteram edidit constitutionem Romæ publicatam die 14. Decemb. 1564. fol. 833. Incip.

In suprema militantis Ecclesiæ specula, meritis, licet insufficientibus diuina dispositione constituti cunctos non solum vigilantię nostrę commissos dominicos greges, sed ēt singulorum pastorum suorū actus intētæ nostræ mentis acie collustrantes studium efficax, operamque sedulā ad hoc omnino statuimus adhibere, vt quemadmodū operosum Sacri Conc. Trid. progressum felicemq; exitum, Dño cooperāte, pręstitimus: Ita sanctissima huius decreta, ipsorum pſertim, q in Apostolicę solicitudinis partē vocati sunt Pastorum officium concernentia nō tepide, neque dissimulanter exequamur. Sanè licet in concilio præfato saluberrima fuerit ordinatione decretū ꝙ omnes, & singuli Venerabiles fratres nostri, Patriarchę, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, alij beneficiati apud ecclesias sponsas suas residere teneantur. nonnulli tamen (ꝙ non sine animi nostri mœrore referimus) adeo sui, gregumq; quos olim deꝑditos, Saluator noster proprio sanguine redimere dignatus est sibi creditorū obliti sunt vt etiam nunc in alma vrbe vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonij inter eos, suasq; ecclesias solemniter contracti iura confundentes, sponsas suas in longa quasi viduitate relictas ac ꝑdictas ecclesias quomodocūq; sibi concessas inuisere, & apud illas, vt probos, & prouidos patresfamilias decet, residere nō curent, in perditionem animarū suarū, & subditorū suorū, ac perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum. Nos hāc illorum cōtumaciā alicuius ēt tēporalis pęnę metu frangendā, & seu cōuincendā esse cēsentes: Motu ꝓprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, omnib., & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis præfatis, ac alijs qbuscunq;, ēt quauis authoritate, dignitate, gradu vel pręeminentia pręfulgentib. pred'ctas ecclesias in commendam, vel administrationem, aut alio quouis nomine obtinentibus, & alijs qbuscumque, beneficiatis curam animarum habentibus, q iuxta decreti super residentia in concilio prędicto promulgati, tenorem, personalem in suis ecclesijs residentiā facere tenerentur, in virtute sanctę obedientię, & vltra pęnas in dicto decreto Concilij cōtentas, etiā sub priuationis eorum a regimine, & administratione ecclesiarum suarsim, ac alijs, nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis successoris nostri arbitio imponendis pęnis, districte pręcipiendo per Apostolica scripta mādamus, quatenus omni mora cessante in eisdem suis ecclesijs iuxta formam, & tenorem dicti concilij personaliter resideant. Et nihilominus si quos mandato nostro huiusmodi, quod absit, non parere contigerit, ne etiam tales absentes melioris in hac parte conditionis quam cæteri suis ecclesijs residentes existant, hac nostra perpetuo valitura sanctione per præsentes statuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia & singula mobilia, immobilia, etiam in vrbe vel eius districtu existentia,

& se mouentia, res, & bona, iura, & actiones cuiuscunque qualitatis, & quantitatis, & valoris, ac vbicunque locorum cōsistant ad Patriarchas, Primates Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoscunq; ēt quauis authoritate, dignitate, gradu, præeminētia præfulgentes, Ecclesias p̄dictas in titulum, vel commendam, siue administrationē, aut alio quouis nōmine obtinentes, & alios, quoscunque beneficiatos curā animarum hā bētes, q extra p̄dictas ecclesias, ac diœceses, etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta decretū, & formā Concilij huiusmodi nō residentes decesserint, pertinentia, & per illos suarū ecclesiarum, ac quoruncunq; Monasteriorū, prioratuū Præpositurarū, & aliorū beneficiorū ecclesiasticorū, cū cura, & sine cura, seculariū, & regulariū, quæ illi quo modolibet obtinuerint, ac fructuū, redditūum, & prouentuum ecclesiasticorū, necnō pensionū annuarū sibi sup similib. fructib., redditibus, & p̄uentib. reseruatarum, & assignatarum occasione quęsita, ēt si facultatē specialem de illis, aut eorū parte testandi, & aliàs liberè disponendi à nobis, & quibuscunq; alijs Rom. Pōtificib. predecessoribus, & successorib. nostris ēt cū clausulis, q facultates huiusmodi reuocari nō queant, alijsque irritantib. decretis obtinuerint, & in vim illarū literarū desup confectarumm de rebus, & bonis huiusmodi iamq; disposuerint, tanq̄ spolia ad Camerā Apostolicā legitime pertineant. Liceatque dilectis filijs moderno, & pro tpe existenti commissario nostro generali, & suis, dictæque Cameræ deputatis in euentū decessus huiusmodi solitū inuētarium super rebus, & bonis p̄fatis conficere, illaq; prout de reliquis clericorū spolijs fieri solet ad dilecti filij nostri moderni, & p tpe existentis Generalis Thesaurarij manus religere, dictæq; cameræ applicare cuiusuis licentia desup minime requisita. Ac facultates, & desup confectas literas p̄dictas, ēt motu, & scientia similib. ēt in recōpensam laborū, & obsequiorū ēt nobis, & Ecclesiæ Romanę, dictæque sedi impensorum, quomodolibet cōcessas, & ēt iteratis vicib. approbatas, illarū omniū tenores præsentib. pro sufficiēter expressis, & ad verbum insertis habētes in euētum obitus huiusmodi ēt si in Vrbes aut eius districtu, vel alibi extra suas ecclesias, vt prefertur, contigerit. ex nunc pro vt ex tunc, & contra, in dictę contumaciæ pęnam eiusdem potestatis plenitudine, & tenore reuocamus, cassamus, & annullamus; Ac tam eas, q̄ earū p̄textu quo modolibet, p tpe condita, factaq; testamenta, codicillos, legata, donationes, & aliàs dispositiones quaslibet, ēt ad pias causas, vel in remuneratione seruitiorū nulla, inualida, nulliusq; roboris vel momenti fore neque cuiquam contra præsentium tenorem suffragari; Et sic p quoscunq; iudices, & Cōmissarios quauis authoritate fungentes ēt S.R.E. Cardinales in quauis instantia, sublata eis, & eorū cuilibet quauis alias iudicādi, & interpretādi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus, à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter attentari cōtigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem nostris, & Romanorū Pontificū prædecessorem nostrorum ordinationibus, reseruationibus, & decretis, quoad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in suis.

in suis Ecclesijs aut Dioec. residentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes ecclesias in vrbis districtu, ibiq; residentes, & decedentes, spolia Cameræ Apostolicæ applicata hactenus emanatis nullatenus præiudicare, neq; quicquã in eis alterare intendimus, sed ea in suo robore, vt antea manere volumus præterquam quoad eos, qui in suis ecclesijs iuxta formam prædicti Concilij resederint, & specialem licentiam testandi habuerint, hanc enim tantum saluam eis esse volumus, ita vt generalis licentia testandi eis, quidam residentibus minimè suffragetur, sed sola speciali si quam habuerint, tueri se possint. Cæterum &c. Non obstant. &c.

REVERENTIA DIVINORUM *Officiorum, & Ecclesiarum.*

PRæter Summistas sciendũ est, quod vltra disposita in ea decet, de immunit. eccl. in 6. & in decreto Conc. Trid. de obseruandis, & euitandis in celebratione Missę, incip. Quanta cura, ver. Ab ecclesijs vero, &c. adest constitutio Pij V. fol. 924. in bull. incip. Cum primum §. Vt igitur.

Præter Summistas sciendum est, quod contra illicita in Ecclesijs, facientes, vltra pœnas per sacros Canones, & leges ciuiles comminatas, sunt aliæ pœnæ statutæ per Constitutionem Pij V. sub dat. Romæ Cal. Aprilis 1566. incip. Cum primum, §.

Vt igitur Deo Opt. Max. gloriosæ Virgini, & Sanctis oĩbus debitus honor deferatur, Gregorij Decimi prædecessoris nostri Constitutionẽ innouantes, ac statuta in Trid. Conc. obseruari volentes, statuimus, & ordinamus, vt ad ecclesias sit humilis, & deuotus ingressus, quieta conuersatio, deuotis orationib. insistatur, & omnes genib. flexis Sanctiss. Sacrũm adorent, ad nomen Iesu Christi Dñi nostri cum exhibitione reuerentię caput inclinent, nullus in dictis Ecclesijs seditiones faciat, tumultum excitet, clamores moueat, imperumq. cõmittat, cessent vana, fœda, & profana colloquia, risus immoderati, & strepitus oẽs iudiciorum, & alia quęcunque diuinum officium perturbare possint. Nullus intra Ecclesias deambulare audeat, siue præsumãt, dum celebrantur sacra Missarum Mysteria, & alia diuina officia. Qui vero prædicta petulanti aĩo contempserint, pręter diuinæ vltionis acrimoniam, nostri quoque arbitrij pœnas incurrent, quę oĩa locorum quoq; Ordinarij in suis ecclesijs faciẽt obseruari. Quicunq. vero in Ecclesijs, dum ibi sacrificiũ Missę, & diuina celebrantur officia ac verbum Dei prædicatur, deambulare, vociferari, aut verso tergo ad Sanctiss. Sacramentissimum irreuerenter sedere, aut aliquid, quod scandalũ generet, aut diuina perturbet officia, facere præsumpserit, pœnam 25. ducatorum incurrat, præter alias arbitrio nostro imponendas, & moderandas pœnas, & qui non habet in ære, luet in corpore aut exilio mulctabitur. Qui vero in Ecclesijs cum mulieribus impudicis, siue etiam honestis colloquium scurrile habuerit, aut alios inhonestos actus fecerit, vigintiquinq. ducatorũ pœna

incurrat,& carceris per mensem. Qui in Ecclesijs,vt sup.abscęnis,& inhonestis,verbis aut signis vsus fuerit aut alia fæda colloquia cum personis quibuscunque habuerit,decem aureorum pœna mulctetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus præterea omnibus,& singulis Cathedralium,Collegiatarum, & Parochialium Ecclesiarum Capitulis,Rectoribus,Vicarijs,Sacristis,Ostiarijs,& alijs ipsarum Custodibus, quatenus pręfatos, omnes in Ecclesijs delinquentes admoneant,& vt in eis vetita fieri non permittant, vel saltem ipsius, Ordinarijs, vel officialibus nostris puniendos deferant, quod si facere neglexerint,pęnam duorum aureorum vice qualibet incurrent.

Pauperes quoq; Mendicantes, seu eleemosynas petentes per Ecclesias tpe Missarum,prędicationum, aliorumq; diuinorum officiorum ire non sinant, sed eos ad valuas Ecclesiarũ stare faciant,sub pœna duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice nisi eos eijci curauerint,& Parochi dimidij aurei.Religiosis et claustralib.sine regularib.præcipimus in virtute S.obedientiæ,vt in Ecclesijs suis deputẽt aliquem,qui tales eijciat,& si negligentes fuerint, grauissime ab Ordinario corripiantur,quod si illi parere recusauerint,grauissimas pœnas incurrent, & pro qualitate, personarum et corporaliter punientur arbitrio nostro,sine Superiorum,& vt in ecclesijs nihil indecẽs relinquatur prouideant vt capsę oẽs, & deposita seu alia cadauerum conditoria super terram existentia omnino amoueant prout alias statutum fuit,& defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur.

Sequitur Edictum de non fabricando in Ecclesijs,neq; earum porticis, de non sepeliendis mortuis nisi in cæmiterijs,ac tumbis necnõ de fenestris ecclesias introspicientibus remouendis,ac remurandis.

Iacob. miseratione Diuina tituli S.Mariæ in Cosmedin S.R.E.Presbyter Card.Sabellus S.D.PP.in alma Vrbe,eiusque districtu,ac suburbijs Vic.Generalis.

Vniuersis,& singulis Patriarchaliũ,& Collegiatarum Parochialium & aliarum d.Vrbis,& suburbiorum Ecclesiarũ Archipresbyteris,canonicis,Præpositis,Rectorib.& quorũuis Monasteriorũ, & cõuentuum, cuiuscunq.Ordinis in eadem Vrbe;& suburbijs existen.Abbatib.Priorib.& Guardianis,capitulis,& Prępositis,Hospitaliumq.& confraternitatum,aliorumq.piorum locorum custodib.Gubernatorib.& administratorib. seu quouis alio noĩe nuncupatis,ne de cætero sub ducentorũ ducatorum auri, toties quoties contrauentum fuerit persoluendorum mandati executi,& in iuris subsidium excõicationis,alijsq.censuris ecclesiasticis arbitrio nostro componendis, & erogandis pœnis, audeant siue præsumant,aut aliquis eorũ audeat,siuè præsumat per se vel alium, seu alios,in dictis eorũ Ecclesijs,& porticis fabricari,nec fabricari facere et ex causa capellarũ,altariũ,& sepulchorũ construendorũ,seu aliqd innouare,aut innouari facere,vel permittere,minusq.quibusuis psonis cuiuscunq.status,gradus,& conditionis existentiũ, licentiã in dictis eorũ ecclesijs,& porticis fabricãdi, vel fabricari faciendi, aut aliqd innouandi,

nandi, vt supra concedere, sine nostra expressa licentia inscriptis obten-ta; neque supra dictas Ecclesias, & porticus cæmeterij, aliquas stantias, mansiones vel habitationes construere, & construi facere, aut id pmit-tere, vel illas ad vsum priuatum concedere. Mortuosq; mortuos, nisi tantũ in cæmeterijs, tumbis siue sepulchris ad huiusmodi officium fabricatis sepelire, vel sepeliri facere, vel id permittere, eosdemq; prænominatos omnes requirimus, & monemus, quod infra quindecim dierũ spatiũ à pu-blicationis præsentium die computandum, sub similibus pęnis debeant & quilibet eorum debeat quascunq; fenestras domorum vicinarũ, & contiguarum Ecclesijs supra dictis et ipsorũ introspicientes dictas Ec-clesias remouisse, obturasse remurasse, remouerique, obturati, & remu-rari fecisse; necnon infra terminum prędictum, vbi cęmeteria desunt, tũbos, siue sepulturas cões in dictis eorum Ecclesijs ad sepeliendũ capa-ces, & sufficientes, locis tñ prius per nos, seu nostrũ Vicegerentẽ, assignã-dis, construxisse, & construi fecisse. Alioquin ad prænominatas, & alias arbitrio nostro reseruatas pęnas contra inobediẽtes, & pręmissa non ob-seruãtes, procedere curabimus: volumus autẽ, & decernimus, quod pręsen-tib. in locis solitis affixis, & publicatis, ita eorum quemlibet arctet exe-cutio perinde ac si personaliter intimati fuissent. In quorum fidem, &c. Datum Romę, in ædibus nostris sub anno à Natiuitate D.N. Iesu Chri-sti millesimo quingentesimo sexagesimo sexto. Indictione nona, die ve-ro vigesima octaua mensis Nouembris, Põtificatus sanctissimi in Chri-sto P. & D.N.D. Pij Diuina prouidentia Papę.V. Anno 1.

A. Binarius Vicegeren. Triphon. Victorellus Notarius.

Quamuis præfatum edictum sit locale, sub hoc verbo apte locandũ censuimus, cum sit valde decens, vt quę in Alma vrbe Romana omniũ magistra obseruantur, ab alijs in occurrentibus casibus imitentur.

Sciendũ est ẽt, quod quę sanctissime ob honorẽ Dei, & vt Ecclesijs, sacrisque tẽplis debita habeatur reuerentia, per antiquos Canones introdu-cta, & statuta est immunitas, quoad tutelã personarũ ad ea confugiẽtiũ vt inde per vim extrahi non possint, neq; debeãt pro d. immunitatis re-nouatione, ac obseruãtia nouissima emanauit Pontifica constitutio fel. mem. Gregorij xiiij. publicata Romę die 28. Maij 1595. tenoris sequen. cap minor cum duob. sequen. 17. q. 4. ca inter alia, c Ecclesia, &c. fi. de im. eccl. Gregor. xiiij.

Cum alias nonnulli predecessores nostri, & præsertim felic. recor. Sixtus Pap. v. nec nõ Pius ẽt Quintus, sancto zelo ducti diuersas facultates, & indulta, extrahẽdi, ẽt in casib. quibusdã à iure nõ pmissis & Ecclesijs criminosos, & delinquẽtes, cõplurib. secularib. Princip. eorũq; Curijs, & Magistratib. sub varijs modis, & formis concesserint, prout in illis ple-nius continetur. Experientia postmodũ docuit, tũ ob diuersitatẽ, & dif-ferentiã huiusmodi indultorũ, tũ qa pleriq; eorundẽ Principũ Ministri, ex hoc ipso illa diuersimode, ẽt latius ꝗ pateret, & ad suum habitum in-terpretãdi occasionẽ arripuerunt, illisq; abuti cæperunt subortã esse nõ mediocrẽ in aliquibus locis libertatis, & immunitatis Ecclesiasticæ per-turbationem, & confusionem, alibi vero ne ipsos quidem laicos indul-tis huiusmodi vti voluisse, aut potuisse, quod populis inueterata erga Ec-

clesias reuerentia deuotis,& assuetis,scandali potius, q̃ quietis occasionē præberet,illud ēt absurdum sæpè numero secutum est,vt infirmæ interdum conditionis laici non modo iuris,sed ēt literarũ penitus ignari, & imperiti,dum quasi potestates,aut ministri Curiæ secularis in aliquo castro,aut oppidulo iurisdictionem exercebant,facultatem,& indultorũ huiusmodi limites longe excesserint, eaq; suo arbitratu in sensus minus rectos,& ab intentione cōcedentis omnino alienos detorserint, & illorũ prætextu quicquid sibi in mentem venit,attētare præsumpserint, in graue iurisdictionis,& immunitatis Ecclesiasticæ preiudiciũ,locorũ, & personarum diuino cultui dicatarũ contēptum,ipsius Diuinę Maiestatis offensam,& scandalũ plurimorũ. Quare pro commisso nobis a Diuino Pastoralis officij munere,prędictis absurdis, & scandalis obuiare, ac differentias huiusmoni vniformem regulā reducere,omnemq; dubitandi ac perperam interpretandi occasionē dilucida declaratione submouere,abusus tollere,& ne Ecclesiastica iura plane conculcentur, & negligantur,opportune prouidere decreuimus prout etiam dictus Sixtus predecessor noster ijsdem de causis motus statuere decreuerat,licet morte p̄uentus hoc adimplere nequiuerit,ita tñ vt qñ præsens temporũ calamitas,& nimia, quæ iā inualuit perditorũ hominũ malitia id exposcit,aliquid,etiam ad terrorem delinquentium, & ad coercenda illorũ facinora vltra id quod prisca illa maiorum nostrorum disciplina,& vetus sacrorum Canonũ norma p̄scripserat in qbusdā casib: cōgrua moderatione adhibita,permittamus. Hęc itaque nostra perpetuo valitura Cōstitutione,oīa,& quæcumq; priuilegia,indulta,& gratias tam p̄ p̄dictũ Sixtum ac Pium Quintũ, q̃ alios quoscunq; nostros prædecessores, aut nosmetipsos,Sedemq; Apostolicā,eiusue Legatos,sup̄ abducendis vel extrahendis ab Ecclesijs,Monasterijs,Sacellis,ꝗdomib.regularib., & secularib.locisuè sacris,aut Religiosis, aliasq; in casibus à iure permissis hominibus certorũ tunc expressorũ,vel nō expressorũ criminũ reis, aut fraudulentis decoctorib.ēt in odiũ certorum delictorũ,& p̄ bono, pace, & quiete publica,& ex causis vrgentissimis,ac necessarijs,& æquipollentib. casibus in iure expressis,atq; ex paritate, identitate, aut maioritate rationis extensis p̄petuo,vel ad certum non dũ elapsũ tēpus, seu ad vitā alicuius Principis,aut beneplacitum, seu alias quomodolibet concessa,ēt iteratis,aut multiplicans vicibus,approbata,& innouata ac vsu recepta,literasq; Apost.sub plumbo,aut in forma Breuis,seu aliàs quomodocunq; desup̄ confectas,quarum tenores hic haberi volumus p̄ expssis,ac ad verbũ insertis, sublata penitus omni differentia, Ita ad vnā tātũ formā reducimus,& moderamur,vt laicis ad Ecclesias,locaq; Sacra,& Religiose p̄dicta confugientib. si fuerint publici latrones,viarumq; grassatores q̃ itinera frequētata,vel publicas stratas obsident,ac viatores ex insidijs aggrediunt̄,aut depopulatores agrorũ,qui ve homicidia,& mutilationes mēbrorum in ipsis Ecclesijs,earũue cæmeterijs cōmittere non verentur,aut q̃ proditoriè proximum suum occiderint,aut assassini,vel hęresis, aut læsę Maiestatis in personam ipsiusmet Principis rei, immunitas

nitas Ecclesiastica non suffregẽt, Sed vniuersis, & singulis Venerabilibus fratrib. nostris Patriarchis, Primatib. Archiepis, Epis ceterisq. Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælatis tam sæcularib. q̃ cuiusuis Ordinis Regularib. districtè præcipiendo mandamus, & præcipimus, vt laicos in casib. prædictis delinquentes, ad eorũ Ecclesias Monasteria, domos, & alia loca supradicta Sacra, seu Religiosa respectiuè confugientes, & in eis se recipientes atq; morantes, qui prædicta, eorumve aliquod iudicio suo cõmisisse videbuntur, qñ a Curia sæculari fuerint requisiti, & q libet eorum fuerit requisitus, ministris, & officialib. Curiæ sæcularis, absque irregularitatis nota, aut alicuius censuræ Eccles. incursu tradi, & consignari curent, & faciant, & quilibet eorũ curet, & faciat. Ne aũt Curia sæcularis, p̃dicta Ministri facultate illos p se, & propria authoritate extrahendi, & abducendi sibi olim, vt præfert attributa, & per p̃ntes reuocata, abutantur, volumus, dictaq. authoritate decernimus, & declaramus, vt curia sæcularis, eiusq. Iudices, & officiales, ab Ecclesijs, Monastẽrijs, locisq. sacris p̃dictis laicũ aliquẽ, vt præfertur, delinquentẽ in nullo ex casib. supradictis sine expressa licentia epi, vel eius officialis, & cũ interuentu psonæ ecclesiasticæ ab eo authoritatem hñtis ad quos solos, & nõ alios epis inferiores ẽt si alias Ordinarij sint, aut nullius Diœcesis, aut Conseruatores ab hac Sede spãliter, vel gñaliter deputati prædictã licentiam dandi facultas pertineat. Occurrẽte aũt casu in loco exempto, & nullius Diœcesis, tunc ad epm viciniorem deuoluatur hæc cognitio, & non ad alios, capere, extrahere, aut incarcerare nõ possint, nisi eo casu quo ipse eps, & d. persona ecclesiasticę requisitæ illos in delictis superius expressis culpabiles tradere, aut capture, carcerationi interuenire, & assistere recusauerint, tuncq. reuerentiæ Ecclesiæ, & locis sacris debitæ memores prædictos delinquentes minori quoad id fieri poterit cũ scandalo, & tumultu, extrahere curent. Quodq. delinquentes laici prædicti, postq̃ vt præfertur, ab Ecclesijs, locisve sacris extracti, & capti fuerint, ad carceres Curiæ Ecclesiasticæ reponi, & inibi sub tuto, & firmo carcere, ac opportuna custodia data illis, si opus fuerit, p Curiã sæcularem, detineri debeant, nec inde extrahi, Curieq. seculari prsidictæ consignari, ne tradi possint; nisi cognito prius per Epũ, seu ab deputatũ an ipsi verè crĩa superius expressa cõmiserint, tuncq; demum de mandato Epi per Iudicem ecclesiasticum Curię secularl, quacunq; appellatione postposita, consignentur. De crĩe vero heresis cognitio ad forum Ecclesiasticũ tota pertineat, neq. in ea curia sęcularis se quoqũo intromittat: sicuti ẽt prohibemus ne contra ecclesiasticas personas seculares, aut cuiusuis Ordinis, vel militiæ, ẽt S. Io. Hierosolymitani regulas, in quoqũo, ẽt vigore prædictorum priuilegiorum, indultorum, aut concessionum quæ oĩa ad terminos Iuris per p̃ntes reducimus, procedant, aut se intromittant, illasve ab Ecclesijs, Monasterijs, Domib. locisq. sacris aut religiosis, ẽt in casib. in hac Constitutione expressis, extrahere, abducere, capere, carcerare, aut cognoscere de criminib. ad forum Ecclesiasticum pertinentib. alias, quam de iure, & per priuilegia eisdem Ordinibus aut

Militijs concessa permittitur quomodolibet presumant. Quod si quis quicunque dignitate, & authoritate praeditus, praemissorum, aut alio quouis praetextu, quicquam praeter, aut contra huius nostrę constitutionis tenorem attentare praesumpserit, declaramus eum ipso facto censuras, & poenas easdem incurrere, quę contra libertatis, iuris, & immunitatis Ecclesiasticę violatores, per sacros Canones, & Conciliorum generalium, nostrorumq. praedecessorum constitutiones sunt promulgatę, sicq. per quoscunq. Iudices, &c. Non obstantib. &c.

De hac materia pręter doctores tam Ciuilistas, q̃ Canonistas, varijs in locis tractantes, vide Summistas in ver. Immunitas. Boer. dec. 109. & seq. aliosq. q̃ plures, amplũ, & aureum de ea elucebrauit tractatũ Remigius de Goni, & post eum scripserunt Didac. Cou. doctissime lib. 2. var. resol. c. 20. Iul. Clar. in pract. cri. §. fi. q. 30. Nau. in man. c. 25. nu. 17. & infra, aliqua Menoch. in tract. de praesumpt. lib. 5. praesump. 10. Anastasius Germonius lib. 3. de sacrorum immunitatib. c. 16. Roderic. in sum. p. 1. c. 155. & tom. 2. q. q. reg. q. 50. art. 3. prefatam inibi Constitutionem recitans Salman. impress. & nostris temporib. diffuse Prosper. Farin. in sua praxi crim. par. 1. tit. de carcerib. q. 28. per totam.

SEQVESTRVM.

PRaeter Summistas sciendum est, q̃ Pius iv. tradidit facultatem iudicib. lite pendente, decernendi sequestra, super fructib. beneficiorum Sedi Apost. reseruatorum, siue affectorum, & ordinaria, vel alia authoritate nulliter collatorum, adijciendo poenas desuper litigantium, vt per eius constitutionem Romae in cancellaria Apost. publicatam die 26. Octob. 1560. fol. 896. in bul. incip. Sanctissimus, & inf.

Cõgruit tit. de Sequestra. possess. & fruct.

Hac sua perpetuo valitura constitutione statuit, & ordinauit, quod quoties in antea aliquem super quouis bñficio ecclesiastico, vt praefertur, reseruato, seu affecto, & dicta authoritate, vel alias nulliter collato tam in d. curia, q̃ extra eam litigare contigerit, & iudici ordinario, seu cui cã desuper cõmissa fuerit, ẽt summariè, & extraiudicialiter quãtum sibi pro rei qualitate sufficere parte legitimè citata videbitur, constiterit bñficium ipsum in d. mensib. vacauisse, aut alias, vt praefertur, reseruatum, seu affectum, & nihilominus ordinaria, seu alia authoritate nulliter collatum, & indebitè detentum existere, idem Iudex reproducta citatione, fructus, redditus & prouentus bñficiorum sic nulliter collatorum, & indebitè detẽtorum sequestrari mandet, & faciat, ac alia exequatur praemissis necessaria, & opportuna. Super quod eidẽ iudici oẽm ptãtem, & authoritatem impartitus est. Idemq. sanctitas sua in causis nunc in quauis instanti corãm eisdem iudicibus pendẽtibus similiter obseruari mandauit. Pręterea decreuit, & declarauit sic resignãtes, seu cedentes, & nihilominus lites huiusmodi prosequentes, ne eorũ malitia illis prodesse, & fouentibus bonum ius nocere valeat, ad fructuum, reddi-

redditūū,& prouentuū dictorum beneficiorum p eos receptorū restōnem,ac expensarū in litib.huiusmodi factarū refectionē,oīaq. & singula damna,&interesse,in quib.condemnati fuerint,si non cessissent,vel resignassent,p iudices tā ordinaria,q̄ delegata, vel alia authoritate fungentes coram quib.lites ipsas pro tpe pendere seu moueri contigerit cōdemnandos fore,& condemnari debere, ad id teneri, & obligatos esse. Ipsosq. ac ēt in d.beneficijs successores quoscunq. ad paritionem snīæ, seu snīam,ac literarum executorialium pro tpe latæ,seu latarum,& decretarum,à quib.appellare non liceat,ad restōnem , seu relaxationem possessionis,ac fructuum,redditūum,& prouentuū,necnon refectionē expensarū; ac damnorum, & interesse huiusmodi,perinde ac si contra eosdem successores snīa,seu snīæ,latæ, & literæ executoriales huiusmodi decretæ fuissent,cogi,& compelli. Sic tñ, quod postquam alter ipsorum snīæ seu sententijs,ac restōni,vel relaxationi possessionis, & fructuū redditūum,& prouentuum necnon damnorum, & interesse huiusmodi refectioni,alijsq. præmissis realiter & cum effectu paruerit,alter desuper molestari non possit. Et ita præmissis,&c.

Extat ēt Pij V.cōstitutio,quod fructus bñficiorum lite pendente deponi debeant apud personam à iudice eligendā obstantib.quibuscunque statutis disponentib.quod capitula,& canonici percipiant,publicata Romę die 2.Iunij 1568.fol.1053.in bull.tenoris seq. Hanc cō stitutionē explicat Gonzalez in proœ.octauæ regulæ cancel ca.7. nu.2 c.1.

Cordi nobis est lites minuere, à laborib.subditos, maximè personas ecclesiasticas diuino cultui deditas, releuare. Sanè cū sicut accepimus in plerisq.cathedralib.& collegiatis Ecclesijs earum constōnibus statutis,ēt à Sede Apost.approbatis,& confirmatis cautum sit,quod occurrentib.litib.& controuersijs inter prouisos de dignitatib.officijs,canonicatib.& prebendis portionib. & præstimonijs, cęterisq.beneficijs ecclesiasticis qualitercunque qualificatis,tam ordinaria,quàm Apostolica authoritate,tam super illorum prouisione, seu institutione, aut possessione,quàm illorum idoneitate,& habilitate, aut alias ex quauis causa,& eorundem ad dignitates, canonicatus, & prębendas, cęteraq; bñficia ecclesiastica prædicta admissione & receptione , & capitulū,& canonicas cęterasque capitulares personas,ad quos admissio,& receptio tam de iure,quàm ex consuetudine spectat,& pertinet,aut ēt alias personas ecclesiasticas asserentes bñficia prædicta ad se de iure spectante, ipsi sit prouisi interim beneficiorum huiusmodi fructus,ac distributiones non percipiant,sed capitulum, & canonici illas, vel in suos vsus,& vtilitatem conuertendas, seu restituendas ei, cui de iure restituendę erunt,recipiunt,prout in d.constitutionib. & statutis,seu consuetudinibus continetur,quo factum est vt lites huiusmodi immortales efficiantur,nec eorum optatus finis videri possit. Hinc est,quod nos hac nostra perpetuo valitura constōne authoritate Apost.statuimus,atq.decernimus,quod fructus,redditus,& prouentus , & distrubitiones cæteraq.emolumenta,q̄ vigore constōnum,consuetudinum & statutorū prædictorū à capitulo,& canonicis recipienda (vt pręmittitur)erāt,amplius

non

non ab eodē capitulo, & canonicis recipiantur, sed penes psonam fide, & facultatib. idoneā, p iudicē, corā quo causæ huiusmodi pēdere reperte fuerint, eligendā, & nominandā deponantur, restituenda ei cui de iure postea restituenda fuerint. Sicq. per quoscunq. &c. Non obstan. &c.

SERVITIVM CAPELLANIAE.

QVoniam inter nostrates Iurisconsultus concertatum est variè sentientes in dubitatione illa, videlicet, Qñ testator, præuia Ordinarij licentia, ex proprijs bonis Capellaniā fundauit, disponendo, qđ quotiescunque vacaret, prouideretur Capellanus qui celebret, vel dicat tot Missas in qualibet hebdomada, seu mense, An in hoc casu Capellanus pñtandus debeat necessario esse Sacerdos, seu saltem in tali ætate qđ possit infra annū presbyteratus Ordinem suscipere, an verò testatoris voluntati satisfieret et si pñtaretur non Sacerdos, qui per aliū Missas celebrari curaret, sciendum est, qđ posteriorem partem, nempe qđ talis Capellania non sit sacerdotalis recipit ac plures decidendo amplexa fuit Rota Roma. teste Hier. Gonzalez in cōmen. ad reg. 8. Cancell. gl. 5. sub nu. 77. & inf. eo quod prædicta verba (qui celebret tot Missas) nō respiciunt factū ipsum celebrationis ab ipsomet Capellano, nec obligationem Sacerdotij, sed potius sunt posita ad denotandū onus, qđ ipse fundator Capellæ imponebat; & sufficit vt expresè non sit ita impositū Capellano quod per alium expleri nō possit; Ac cedebat ad tollendā oēm hæsitationem declaratio cōgregationis sacrof. Cōc. Trid. in vna Pistorien. sub his verbis: item Eps non pōt compellere obtinentem capellaniā, vt ipsemet celebret, licet in eius fundatione disponat, qđ capellani celebrent, nam istis onerib. Missarum rectè p substitutum satisfit. Et similiter eadē Sacræ congregatio declarauit, vt sequit. Si fundatio capellæ esset sub verbis testatoris, quod capellanus debeat celebrare diuina officia die, noctuq. sicut cæteri capellani faciunt, an capellanus hic debeat esse presbyter? congregatio censuit ex his verbis positis in fundatione huius capellæ, non inferri necessario, vt capellanus debeat presbyter.

Prædicta sunt intelligenda, nisi expresse contrariū in fundatione cautum esset, s. quod capellania sit sacerdotalis, & ad eam præsententur Sacerdotes, & non alij, qui per seipsos, & non per substitutum celebrare possint, vel quod capellanus præsentandus debeat esse actualiter Sacerdos, Cum enim hæc verba exploratam disponentis voluntatem ostendant, interpretandi ratio cessat; verum in primo casu adhuc sufficeret, quod præsentandus in ea sit ætate, vt saltem intra annum ad presbyteratus Ordinem promoueri valeat. In vltimo autem secus, adeo quod nisi tempore præsentationis cum effectu sit Sacerdos, cum ei deficeret qualitas a fundatore requisita, nec verba conueniant, censetur ab ipso fundatore (cuius voluntas seruanda erit) exclusus, quæ cum ipsi sensui exposita sint, nullus probationis ope indigent. Dicunt tamen Doctores & præsertim Felin. in capitul. cum accessissent, sub numero 19. & 20. de

20 de constit. posse Episcopum ex causa pro vnica vice dispensare. Sed an hodie huic potestati sit derogatum per Conc. Trid. sess. 25. ca. 5. de refor. esset consulenda sacra Congregatio. An autem Sacerdos obtinens cappellaniam cum onere celebrandi certas Missas, teneatur illas tempore infirmitatis per alios celebrari facere, adeo quod si id negligeret Cappellaniae redditus suos facere nequiret, latè tradit Petr. Nauar. lib. 2. de restit. nu. 210.

S I M O N I A.

PRAETER Summistas sciendum est, quod vltra committentes simoniam realem in ordine, & beneficio ac mediatores, vt in extrauag. com. Pauli 2. de Simon. declarata per Nau. in Man. conf. ca. 27. sub nu. 106. per Card. Paris. in consi. 29. nu. 12. & infra vol. 4. per addentes ad Diaz. in pract. crimin. can. c. 16. & late per Io. Gutier. lib. 1. can. q. c. 9. eius penę fuerunt innouatę, & ampliatę per Pium V. vt patet ex constit. edita Kal. Aprilis 1567. fol. 924. in bullar. incip. Cum primum & infra.

Vt simoniacae prauitatis labes prorsus aboleatur, constitutiones Antecessorum nostrorum contra simoniacos editas, & praesertim Pauli 2. inuiolabiliter obseruari mandamus, & delinquentes tam in sacrorum ordinum receptione: quam in beneficiorum assecutione, statutis etiā inferius pęnis nostra authoritate affici volumus. Quicumq; igitur detestabile crimen simoniacę prauitatis commisisse conuictus fuerit in consequendis ordinibus eo ipso sit ab illorum executione per decennium sine spe dispensationis suspensus, & per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates ecclesiasticas simoniace acquisierit, illis sit ipso iure priuatus in futurum inhabilis ad eas, & quascumque alias obtinēdas. Qui beneficium, aut officium ecclesiasticum simoniace adeptus fuerit, illis similiter sit ipso iure priuatus, & ad fructuum omnium, quos perceperit restitutionem teneatur, & perpetuo sit inhabilis ad ea & quaecunque alia beneficia ecclesiastica obtinenda. Si quis autem tale crimen pluries commisisse conuictus fuerit, praeter supradictas pęnas etiam corporaliter puniatur, & ab ordinib. ecclesiasticis degradatus à fidelium consortio eiiciatur. Qui vero ordines, & beneficia simoniace contulerint, pœnis à iure statutis puniantur, cuiuscunque gradus, conditionis, & dignitatis, etiam si Episcopi, Archiepiscopi, vel maioris fuerint. Caueant praeterea quicunque ne in sacramentorum exhibitione simoniacū aliquid faciant, alioquin grauissime puniantur per locorū ordinarios, qui huiusmodi criminis reos cum maxima seueritate coercere procurent iuxta Conc. Trid. statuta.

Sixtus Quintus alias pęnas addidit contra promouentes, & promotos ad ordines simoniace etiam in prima tonsura, vt in eius constitutione contra Clericos male promotos, quae in hoc non fuit moderata per Sanctissim. D. N. Clement. VIII. quam habes supra in verbo Ordo folio 387.

AD-

ADDITIO. Prad extrauagantem Pauli 2. nouissime explicat. Rodriquez in sum. par. 2. c. 58. conclus. 6. & Barth. Vgol in tract. de Simonia tab. ... & sequentibus, vbi etiam aliqua ad intellectum constitutionis Sixti V. quam ad verbum recitat reperies; & ad id quod passim præallig. Doctore, aliique ab eis citati affirmant, scilicet extrauag. Pauli 2. habere tantum locum in simonia reali, quando aliquid datur vel recipitur; decisum fuit per Dominos de rota prout continetur in decis. 408. diuers. vol 2. An autem qui dat pecunias mediatori, vt sibi impetret dimissorias seu reuerendas ad ordines suscipiendos, quas per pecunias mediator impetrauit comprehẽdatur in dispositione d. extrauag. Pauli 2. disputat. & resoluit Nauar. in cons. ,8. de simon in antiq. & 97. in nouis.

Contra penas consuetudinis recipiendi à prouisis de beneficijs Vide Conc. Trid. sess. 24. c. 14. de refor. generali. Reuocatio priuilegiorum, & consuetudinum ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione, aut alia prouisione, seu admissione ad possessionem beneficiorum fuit facta à Pio V. Romę publicata die 23. Iulij 1570. fol. 1080. in bullar. incip.

Durum nimis, & incommodum arbitramur, quod ecclesiarũ ministri in ijs, quæ ad ipsorum sustentationẽ suppeditant, dispendia patiẽtur. Quo circa cum hanc ad rem, simulq; prohibendam ab ecclesia Dei auaritiæ prauitatem; editas ante hac sanctiones minime satis esse intelligimus, nouæ constitutionis subsidio cogimur prouidere. Cum itaque alias ex plurium ecclesiarum Cathedralium, & collegiatarũ constitutionib. aut ex praua cõsuetudine obseruari intelligeretur, vt in electione, p̃sentatione, nominatione, institutione, cõfirmatione, collatione, vel alia prouisione, siue admissione ad possessionem alicuius Cathedralis ecclesiæ, vel beneficij, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem prouentuũ, seu ad distributiones quotidianæ certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationes illicitæ, aut ẽt quæ in aliquib. ecclesijs dicuntur turnorum lucra, interponerentur, licet sancta Synodus Tridentina hęc detestata mãdauerit Episcopis, vt quęcunq; huiusmodi quę in vsus pios nõ conuerterentur, atq; ingressus eos, q simoniacę labis, aut sordidæ auaritię suspicionẽ haberẽt, fieri non permitterent, Ipsiq; diligenter de eorũ constitutionibus, siue cõsuetudinib. super p̃dictis cognoscerent, & illas tantum quas probarent exceptis, reliquas vt prauas & scandalosas reijcerent. Eos vero, qui aduersus prædicta quauis ratione commisissent, pęnis contra simoniacos editis teneri decreuerit. Multorum tamen indomita cupiditate tam prędicta, q̃ alia ad beneficiũ, & commodum ipsorũ ministrorũ, edita, aut omnino contemnuntur, aut in varios sensus traducta perperam eludũtur. Quare nos pro diuini cultus exercitio, simulq; euocatorum ad illum auxilio plenius, euidentiusq; consulendũ fore, rati, Reuocamus & abolemus oĩa quæcunq; priuilegia, consuetudines, & statuta quarũcunq; ecclesiarum Cathedraliũ, Metropolitanarum, ac maiorum nec non collegiatarum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, aut alio quouis præsidio munita, ac etiam supra hominum memoriam, & longissimo, ac quantocunque tempore etiam continuo obseruata, siue pro sol-

 uendis

uendis ecclesiarum, vel Prelatorum debitis, siue pro supportandis illorũ onerib. siue alijs ẽt maiorib. maximis, & vrgentissimis causis concessa, & approbata, ac ẽt multiplicatis vicib. innouata, extensa, & moderata, quod vacantib. ipsarum ecclesiarum dignitatib. Canonicatib. prębẽdis, portionib. beneficijs, & officij fructus, ac ẽt quotidianæ distributiones ex primo ab ipsa vacatione Anno, aut longiore, vel ẽt breuiori tpe prouenturi, Mensæ eepiscoali, seu Capitulari, aliove loco integre, vel partim remaneant, seu applicentur, aut in cões vsus cedant, seu inter alios canonicos, & personas ecclesiæ seu Capituli diuidantur. Quodque nullus ẽt Apost. authoritate prouisus in canonicum recipi, aut ad dignitatem, seu portionem, beneficium, vel officiũ admitti, vel alias in eius possessionem induci possit, nisi prius de obseruandis huiusmodi priuilegijs, consuetudinib. & statutis iurm præstiterit, & obtentæ illorum derogationis, ac fructuum, & distributionum perceptioni renunciauerit, seu Capitulo, & personis prædictis cesserit, sed (vt appellant) dulciaria, aut quid pręstiterit. Quorum oĩum tenores causas, & effectus habemus pñtib. pro expressis, quibuscunq. illa concepta sint formulis, nec non irritantib. & alijs decretis roborata. Volentes ea oĩa vires & effectum de cetero non hře. Præcipimus igitur & interdicimus oĩbus Epĩs Capitulis, Collegijs, & personis ad quod id pertinet, ne posthac fructus aut distributiones huiusmodi, nec prorsus vllam eorum partem retineãt, neve ipsorum cessionem, vel renunciationem, aut dulciaria, vel alia qũocunque petant, vel exigant, aut quemquam sine ordinaria, siue Apost. authoritate prouisum, ad præstandum huiusmodi iurm inducant, aut illi prædicta non facienti possessionẽ impediant, vel remorentur. Quicũque contrafecerint, si ecclesiarum Antistites sint tam diu à Pont. officii exercitio sint suspensi, donec satisfactione pręuia illis per sedem Apost. suspensio relaxetur; Capitula vero, & Collegia quæcunq. ecclesiastico subiaceant interdicto, ac singulares personæ in excõicationis sententiam incurrant. A qua, nisi in mortis articulo constituti, ab alio quam à Rom. Pont. absolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernẽtes huiusmodi, præstita iuramenta non tenere nec quemquam illis obligari, quinimo iurantes in huiusmodi censuram incidere, necnon irritum & inane quicquid secus super his per quoscunque scienter, vel ignorãter contigerit attentari. Et nihilominus statuimus, vt vbicunq. huiusmodi fructus, & distributione fabricæ, vel sacristiæ, aut alterius pij loci vsib. vltra semestre tps reperiuntur concessi, horum duntaxat dimidia pars ipsi sacristiæ, vel fabricæ, aut pro loco deinceps tribuatur, alteram vero beneficiati prædicti integre percipiant. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrarijs quibuscunque. Aut aliquibus communiter vel diuisim ab Apostolica sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem Decreto prædictæ synodi, ac etiam constitutione fel. record. Ioannis Papæ XXII. quæ incipit. Suscepti. &

alijs iurib. hac de re disponētib. nihilominus alias in suo robore duraturis. Ceterū per prędicta non intendimus illis praeiudicare Capitulis Collegijs, mensis, aut personis fructus & distributiones inter vacationē beneficiorum, & eorum collationem, siue possessionis apprehensionem prouenientes ex statuto, consuetudine, vel priuilegio huiusmodi percipientib. vel retinentib. quominus ipsi illos interim vt antea, exigere valeat, & habere. Postremò volumus, vt pñtium exempla ēt impressa, Notarij publici manu, & Praelati ecclesiastici, eiusq; Curiae sigillo obsignata eandem illam prorsus fidem vbique locorum in iudicio & extra illud faciant, quam facerent ipsęmet praesentes, si essent exhibitę, vel ostēsę. Nulli ergo oīno hominum liceat hāc paginam nostrę reuocationis, abolitionis, praecepti, interdicti, decreti, statuti, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis aūt hoc attētare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apost. eius se nouerit incursurum. Datum Romae apud S. Petrū, anno Incarnationis Dominicae Millesimo quingentesimo, septuagesimo, pridie Cal. Iulij Pontificatus nostri Anno Quinto.

Et vide c. veniens, &c. Iacob. & extrauag. com. Vrbani iv. d. tit de Simo. & Cōc. Trid. d. sess. 24. de ref. generali, c. 14. & adde ad extrau. com. vnicam ne sede vac. quae est eadem cum extrauag. Io. 22. de electio.

ADDITIO. Huius decreti Conc. Trid. vigore pręter alia argumenta ab eo adducta consuluit Nau consi. 5. de simo in antiq non licere Episcopo pro expeditione literarum collationis beneficij tertiam partem fructuum illius accipere, & proinde ad restitutionem teneri Eiusdem decreti virtute consuluit idem consi. 7. eod. titu. non potuisse tuta conscientia, Secretarium Cardinalis consuetudine non obstante percipere scuta duo, unum. s. pro subscriptione, & registratura bullę prouisionis beneficij ecclesiastici, & alterum pro impressione, seu appensione sigilli nullum alium labor em in ea sustinendo Fertur tamen quoad hoc S. Congregationem declarasse non posse Cācellarios pro expeditione literarum collationis, vel institutionis quorumcunque beneficiorum, vel pro deputatione Vicariorum, in illis accipere suam mercedem, nisi suo labori conuenientem, qui tamen scriptura, sigillo, & ceris computatis, vnū aureum non excedat, dummodo ipsis Cancellarijs salarium vllum pro officio exercendo constitutum non sit, & ex pecunia quam acceperint nihil prorsus emolumenti Collatores aliquo modo directè, uel indirectè accipiant. Potest vero in adeptione possessionis alicuius beneficij, seu canonicatus, vbi talis adest consuetudo, aliquid solui, conuertendum tamen in aliquem pium usum ex Panor. in c. Iacobus de simon. quem cōmuniter receptum idque per praealleg Conc. decretum confirmari fatetur. Naua. in man. confess. c. 13 sub nu. 102. ut ibi latius per eum.

Contra dantes, & recipientes et Episcopi ministros pro collatione ordinum vide Conc. Trid. sess. 21. c. 1. de refor. ex quo tex. notat inter alia Tolet. Sum. lib. 5. c. 88. ex eo quod Concilium generalissime loquatur, periculum esse etiam Candelas accipere vide S. Tho. 2. 2. & q. 100. art. 2. ad 4. lib... Sot. lib. 9. decis. & in q. 6. art. 1. Naua. in man. c. 23 num. 102. & consi. 28. de Simo. in nouis, Vgol. de simo. tab. 4. c. 3. nu. 2.

Con-

Contra examinatores deputatos pro eligendis ad gubernandas ecclesias parochiales aliquid accipientes decernit Concil. Trid. sess. 24. de refor. gen. cap. 18. §.

Cauentq; ne quidquam prorsus occasione huius examinis nec ante, nec post accipiant, alioquin simoniæ vitium tam ipsi, quam alij dantes incurrant, a quo absolui nequeant, nisi dimissis beneficijs quæ quomodocunque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur, &c.

ADDITIO. *Huius ratio esse videtur quia per approbationem factam in concursu acquiritur approbatio iuris ad beneficium, & sic pro illo iure spirituali datum videretur temporale examinatoribus Nauar. consi. 48. versic. Ad quartum de Simo. in antiq. qui etiam in Miscell. 41 de oratione insinuat, in quibus huiusmodi examinatores peccare soleant, de quibus quatenus ad Simoniæ labem pertinent agit Vgo. in tract. de Simon. tab. 1. c. 48. §. 3. Et ex parte competitorum committi potest Simonia ex sequentibus, & Primò si duo concurrentes ad beneficium alter ad impedimentum tollendum alteri pretium det, vt a concursu desistat, vt sic solus existens ipse obtineat Maiol. lib. 5. de irreg. c. 45. nu. 3. Secundo si fieret pactio, quod alter alteri in concursu defectus, & exceptiones non opponat, cum realiter possint obijcere sed se examini submitterent. & qui per superiorem dignior iudicaretur beneficium haberet, & solueret alteri pensionem annuam cum beneplacito Sedis Apostolicæ Nau. consi. 3. nu. 1. de Simon. in antiq. & consi. 39. 41. & 42. de simon in nouis. Flamin. Paris. in tract. de confid. benef. probib. quæst. 47. nu. 6. Tertio si quis per virum potentẽ, cui pecuniam traderet seu promitteret, metum alij inferret, vt a concursu cesset. Vgolin. in d. §. 3. sub num. 5.*

Est, & alia certa Simoniacæ prauitatis species, q̃ beneficiorũ confidẽtiam vocant, de qua extat Pij 4. cõstitutio cõtra quoscunq; ecclesias, & beneficia ecclesiastica quæcumq; in confidentiã retinentes, seu recipiẽtes. Romæ publicata die 4. Decemb. 1564. fol. 820. in Bull. incip.

Roman. Pontific. in excelsa militantis ecclesię specula constitutum, vigiles mentis oculos, non solum in absentium extendere, sed potissimum in præsentium domesticorumque fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos, aliquando reflectere, ac eos præsertim quos in Apostolicæ solicitudinis partem euocauit altissimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omnimoda suspicione, vacuos, & immunes seruare decet, vt qui cæteros illustri officij sublimitate antecellunt, eosdem prisca ẽt illa morum integritate præstare dignoscatur. Sanè licet dudum, cum certam simoniacæ prauitati speciẽ, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam in Rom. cur. atque adeo in sacrum venerabilium fratrum nostrorũ, Sãctę Rom. Ecclesiæ Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nõnullos ex ipsis fratribus, nimia quadã facilitate, seu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos beneficia ecclesiastica in confidentia huiusmodi recepisse, & frequẽter recipere, intelleximus

hanc illicitam beneficientiæ exercendæ, seu amicitiæ colendæ viã, à tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in cõsistorio nostro secrete, non semel admonuerimus, hoc aliena beneficia custodiẽdi modo ne assuescerent, neve illa hoc pacto reciperent, vsq; sic recepta dimitterent. Nihilominus, nuper ad aures nostras peruenit, eorũ aliquos, monitionis nostrę, immo potius suimet oblitos, ea, quæ custodienda receperãt, beneficia nondũ tñ dimisisse. Et insuper illos, & nõnullos alios ẽt Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac ẽt Cameræ Apostolicę Clericos, Ecclesias monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi, in sui fauorẽ resignata, cessa, vel aliàs dimissa, accepta sse, aut de illjs, per obitũ, vel aliàs vacantib. à nobis, & prædecessoribus nostris, seu ẽt ab ordinarijs, & alijs inferiorib. collatorib. ẽt ad patronorũ pręsentationẽ ad alterius commodũ sibi ꝓuideri obtinuisse, illaq;, ac ẽt alia aliter vacantia sibi in titulũ, commendã, vel administrationẽ, aut alias dicta authoritate concessa quandoq; in resignantiũ, vel cedentiũ, seu etiam aliorum fauorẽ cessisse, vel aliàs dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus Ecclesiarũ, Monasteriorum, dignitatũ, & aliorum beneficiorũ huiusmodi, in toto, vel in parte, ẽt aliqñ cum facultate illas, & illos transferendi, ac ẽt collationẽ, prouisionẽ, præsentationẽ, & aliã dispositionẽ beneficiorũ, ecclesiasticorum, ad earundẽ ecclesiarũ monasteriorum, & dignitatũ Prælatos pro tpe existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tpe obtinentes pertinẽtium, necnõ regressus, siue accessus, & ingressus ad ecclesias, etiã cathedrales, monasteria, ac alia diuersa beneficia ecclesiastica, sibi reseruari procurasse, & obtinuisse, ac hoc videlicet vt confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel cõis dicti collegij, & annatæ, aliorumq; iuriũ dictæ camerę debitorum, solutionẽ eludant integrisq; beneficiorum etiã in mẽsib. Apostolicis vacãtium, aut alias dispositioni sedis Apostolicæ generaliter reseruatorum, collationibus, ac interdum vt beneficia ipsa, tpe procedẽte, in aliquorũ tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum fauorẽ cedãtur, seu resignentur, vel vt personę inhabiles, & incapaces huiusmodi, ẽt laici, pensionib., ac fructibus redditibus, & prouentib. ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illis, & facultate transferendi ꝑdicta abutantur, in animarum suarũ periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorũdem in monitionib. nostris parendo, incuriã, & tã illorũ, ꝙ cęterorum Prælatorũ ẽt clericorũ, ac aliorũ quorumcunq; indignã fallaciã, conniuentib. oculis diutius minimè dissimulandã, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendũ tãdẽ esse cẽsentes. Et qñ huic ipsorũ, q monitioni nostræ nõ parentes beneficia huiusmoqi in cõfidetiã, vt ꝑfert, retinuerunt, & fructus ex eis, indebitè, vel ꝑcipiẽdo, vel ꝑ alios nomine suo ẽt ꝑ simulatas illorũ locationes, & fictas de receptis quietãtias, ac donationes, & remissiones ꝑcipi finẽdo grauiter excesserũt Cardinaliũ metã, potius ex immoderata ergẽ suos indulgẽtia, ꝙ alioqn præceptorum nostrorũ spretu, ꝑcessisse facile reputamus, idcirco oẽs, & singulas ecclesias, ẽt metro-

tropolitanas,& aliàs Cathedrales,& monasteria, etiam consistorialia, prioratus,præposituras præpositatus,dignitates,etiam maiores,& principales etiam Conuentuales,personatus,administrationes,& officia cæteraq; beneficia ecclesiastica,cum cura,& sine cura,secularia,& quorũuis ordinum regularia,ẽt de iure patronatus,ẽt laicorum, ẽt nobiliũ, & Illustrium,ẽt ex fundatione,& donatione existentia, per eiusdẽ Romanæ Ecclesię etiam Episcopos,Cardinales,& quoscunq;alios ẽt Patriarchas,Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac ẽt eiusdem Camerę clericos,in titulum,commẽdam,vel administrationẽ,aut aliàs,in huiusmodi confidentiã iure prohibitam,cuiusuis personę,vt prefertur, contemplatione,vel intuitu,quouis modo recepta,illorum liberam collationẽ, & dispositionẽ nobis,& sedi Apostolicæ,harum serie reseruantes, ipso iure à die receptionis eorundem vacauisse,& vacare;Ac fructuũ,& pensionum reseruationes,ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessiones,eis,vt præmittitur,factas,ac regressus,siue acessus & ingressus concessos huiusmodi,cessasse,& cessare, ac extinctos esse, & eosdem Cardinales,seu quosuis alios à prima die receptionis beneficiorum huiusmodi citra,fructus,redditus,& prouentus earundem Ecclesiarum,Monasteriorũ,dignitatũ,&.aliorũ beneficiorũ,ac pensiones, prædictas,indebite percipere,suosq; facere non potuisse, neq; debuisse, sed illos omnes,& singulos,ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse,illique deberi,ac ipsos Cardinales,& alios,ad quorum manus quomodolibet peruenerunt,& eorum hæredes, ad integram illorum restitutionem in vtroque foro teneri,& ad id opportunis iuris remedijs cõpelli debere,authoritate Apostolica,tenore præsentium decernimus,& declaramus. Et insuper vniuersis,& singulis,tam eiusdem Rom.Ecclesiæ Cardinalibus etiam Episcopis,quam Prelatis,& Clericis,& alijs prædictis præsentibus,& futuris,ne deinceps vllo vnquam tempore,aliquas Ecclesias,Monasteria,dignitates,vel alia beneficia, etiam, de dicto iure patronatus,vt præferiur,existentia,aut fructus,vel pensiones, aut regressus,seu accessus,in confidentiam prædictam aut ad effectum reseruationum huiusmodi,sibi post nondum credentibus procurandarum, recipere præsumant,Cardinalibus videlicet, & alijs Prælatis huiusmodi in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus ecclesiæ, reliquis verò sub maioris excommunicationis latè sententię pœna,per cõntra facientes eo ipso incurrenda,a qua nisi à nobis,aut Rom.Pont.pro tempore existente,præterquam in mortis articulo constituti,absolui neque ant,districtius inhibemus.Ac quascunque collationes,prouisiones,prefectiones,commendas,reseruationes, facultates, ẽt tranferendi, ac regrediendi,siue accedendi,& ingrediendi,ac aliàs dispositiones, de ecclesijs,monasterijs,dignitatibus & alijs beneficijs,eorumq; fructibus & beneficiorum collationibus per nos,& alios Roma.Pont.successores nostros etiam motu proprio,seu consistorialiter, aut ẽt per ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem presentationem,& alias quomodolibet cum interuentu confidẽtiæ huiusmodi

expresse,siue occulte ac de iure præsumpte; & aliàs contra præmissa p tempore factas,nullas,& inualidas,nulliusque roboris,vel momenti fore,neque cuiquam suffragari,sed ecclesias,monasteria,dignitates, ac alia beneficia huiusmodi,ipso iure vacare,ac nostræ, & sedis Apostolicæ dispositioni reseruata,fructusque, & pensiones Cameræ Apostolicæ applicatos,vt præfertur esse,& censeri; Sicque in præmissis omnibus,& singulis per quoscunque iudices,& commissarios,etiã ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata eis quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate,etiam per præsumptiones,& coniecturas legitimas,& eorum arbitrio)cum aliàs confidentia huiusmodi in lucem erui, & probari nõ posse constet)procedendo,iudicari,& definiri debere. Ac quicquid secus super his a quoquam,quauis authoritate scienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane similiter decernimus. Non obstantibus,&c.

De confidentijs beneficialibus,earumque casibus,præsumptionibus, & probationibus,& pęnis retinentium beneficia in confidentiam extat etiam Pij.V. Constitutio Romæ publicata die.5 Augusti 1560.fol.205 r. in Bullario incip.

Intolerabilis multorum peruersitas,qui sacrosanctas constitutiones nouis quotidie fraudibus eludere nituntur,sæpè illarum authores in necessitatem adducit cautius prouidendi, quo pertinacium animi ab improbis conatibus grauiore sanctione proposita reprimantur.Benè quidem,& prouidenter felicis recordationis Pius Papa IV.prædecessor noster ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum ecclesiasticorum corruptelam,statuit,& decreuit,vt ipso iure vacarent ecclesiæ,monasteria,cæteraque beneficia ecclesiastica in confidentiam à quibuscunque,etiam S.R.E.Cardinalibus,cuiussuis personæ contemplatione, vel intuitu recepta,liberam illorum dispositionem,sibi, & Apostolicæ sedi reseruando,Nec valerent ipsorum collationes,seu cõcessiones, nec fructuum,nec pensionum reseruationes, nec facultates illas transferendi, nec regrediendi seu accedendi ad ecclesias,monasteria,benefecia supra dicta,illaque recipientes,fructus,pensiones, & aliàs res eorundem indebitè perciperent, Prohibens quibuscunque etiam sub censuris ecclesiasticis,ne qui huiusmodi amplius auderent. Ac etiam decreuit omnes, & quascunque prouisiones præfectiones,collationes,commẽdas,& aliàs dispositiones de ecclesijs Monasterijs,& beneficijs, necnon reseruationes fructuum,pensionum,rerum,& iurium, ac etiam transferendi, regrediendi,accedendi,& ingrediendi,aliasque facultates, siue per se,siue futuros Roman.Pontific.etiam motu proprio, ac consistorialiter; siue etiam per ordinarios collatores,etiam ad patronorum pręsentationem cum interuẽtu confidentiæ huiusmodi,siue expresse, siue occultè ac de presumptas,& aliàs contra prędicta pro tempore factas,nullius momẽti fore,nec cuiq̃ suffragari,sed ecclesias,monasteria, & beneficia huiusmodi ipso iure vacare,ac prędictę dispositioni reseruata esse,sicque per quoscunque etiam per pręsumptiones,& cõtecturas legitimas, & aliàs

eorum

eorũ arbitrio procedendo (cũ alioqui cõfidentias huiuſmodi in lu cem erui, & probari non poſſe conſtaret) iudicari, & diffiniri debere; Necnõ irritũ, & inane quicquid ſecus cõtigerit attentari, quemadmodũ confe ctis ſuper his literis ſuis plenius continet. Verumtñ pp improbas multo rum cupiditates, prædicta q̃ ad purgandã hanc perniciẽ eccleſiã, & aĩarũ ſalutem ab ipſo prędeceſſore edita ſunt, in multis deprehendimus viam aperuiſſe grauius delinquendi. Si quidẽ cum, frequentib. plurium querelis pridẽ n concitati, qđ iudices in cauſis huiuſmodi confidentiarum expediendis remiſſiores eſſent, oẽs, & ſingulas cauſas ipſas vbicunq. & inter quoſcunq. motas ad nos aduocauiſſemus, ac oĩmodam huiuſmo di cauſarum pñtium, & futurarum, rerumq; oĩum ex ipſis reſultantiũ cognitione nobis, & ſucceſſorib. noſtris reſeruauiſſemus, & ſuper quibuſdam coram nobis proceſſum fuiſſet, varijs inde, nec leuib. coniectu ris intelleximus vitium quidẽ cõfidentiæ occultum irrepſiſſe, ſed in pleriſq. cauſis pręſumptiones, & coniecturas, quę ad illud probandũ deducuntur, minime ſufficere, eiuſq. rei cauſa plurimos, qui ante literarum prędictarum editionẽ huiuſmodi confidentias exercebant vbi cognouerunt obſtructã veritatem pp difficultates probandi in iudicijs cõfidẽtias ipſas contempta conſtõne prædicta, eccleſias, monaſteria, & beneficia ſic recepta vt prius retinere, alios fructus, penſiones, & alias res percipere, alios eorũ exẽplo ad ſimilia, et grauiora fidẽtius commoueri. Multi. n. ipſa beneficia iure retinere nequeũtes, alij ne cogãtur ad ſacros ordines, ad reſidentiã, ad incedendũ in habitu clericali, vt ad bellũ proficiſcãtur, vt inimicos occidant, alij vt alio noĩe lites agant, aut defendant, alij pp crĩa in capaces, quidam vt purgato delicto, vel abſolutione conſecuta illa reputant, eadem in alios deponunt, et in pleriſq. fru ctus ipſorũ aut ei, miniſtrãtur, aut quib. ipſi ſtatuunt, ſæpè locis, & inhabilib. Pleriq. vel ſenes, vel infirmi, vt beneficia in domib. ſuis perpetuẽt, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiã cẽdentium de fructib. eccleſiaſticis alant, vel illa ẽt num infantib. aut naſcituris aſſeruent, facto interdum circuitu retroceſſionis, cum reſeruatione fructum, & aliarum rerũ, aut acceſſu præſertim ab illis, qui præſtandorũ iurium Camerę Apoſt. ſunt immunes, alijs aut incapaces, aut alijs beneficijs eccleſiaſticis omnib, aut eccleſiaſtico ordini ſeſe mancipare refugientes, aut mere beneficia eccleſiaſtica alijs cõferenda procurant, vt de illis poſt modũ ad libitũ ſuũ diſponatur, fructus ẽt percipientes illorum. Ad hęc pleriq. ordinarij, & alij collatores, ac ẽt patroni laici curant deponenda beneficia, vt fructus, ſeu penſiones capiant eorundem, alijsve faciant miniſtrari. Alia item permulta eiuſcemodi admittuntur, quib. immaculata rerũ diuinarũ puritas impiè violatur, diſciplinæ eccleſiaſticę neruus dirũpitur, & imminens patratur exitium aĩarũ. Quare nos volentes periculoſam taliũ audaciã, noui iuris ſubſidio cõhibere, pñtium authoritate ſtatuimus, vt ſi qui quacunq; authoritatẽ eccleſiã, vel monaſteriũ, aliudve beneficiũ eccleſiaſticum qualecunq; ex reſignatione, vel ceſſione cuiuſcunq. perſonæ ſimpliciter, aut cũ circui-

tu retrocessionis cũ regressus, vel accessus, ēt sola dimittentis intētione receperit, vt illa, vel illud ēt in euentũ regressus, vel accessus, eidē dimittendi vel alteri postea cõferatur, aut illius fructus, vel eorũ pars alij, vel alijs concedãtur, vel pensiones soluãtur ex eisdem hęc confidentia censeatur. Itidem si ordinarius, vel alius contulerit antehac aut conferat in futurũ bñficium ecclesiasticum quouis modo vacans, ea cõdõne tacita, vel expressa, aut postea in alterũ pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscunq. contra iuris cõis ordinationē disponatur, siue vt de eo prouisus, fructus illius, vel partem ad vtilitatem vel libitũ conferentes, vel cedētis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionē illi, vel illis, quē vel quos idē collator, aut cedens, vel alius p se, vel aliũ scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat, & pariter si a patrono ēt laico, vel alteri pñtatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri. Ad hæc si clericus p̃dictæ cameræ, aut Card. aut alius a solutione iuriũ ipsius cameræ, vel ēt Cancellariæ Apost. exēptus post resignationē, vel cessionē alicuius extranei, de ecclesia, monasterio vel alio bñficio ecclesiastico, in se Apost. vel alia authoritate factã, & admissam, illã, vel illud ēt confectis literis Apost. & possessione apprehensa in eundem resignãtem, vel cedentem, modico spatio interiecto, vel duorũ, aut trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & illa retrocessione fructus ecclesię, seu monasterij, aut bñficij, vel eorum pars, seu pensio, seu q̃d aliud super illis reseruatũ, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illã, vel illud ipsi clerico, vel Card. aut alij exempto sit furtiuè concessus. Postremò si quis in crīe aliquo absolutus, aut cũ quo super irregularitate dispensatum est, denuò receperit, quacunq; authoritate ecclesiã, monasteriũ, vel aliud bñficium ecclesiasticum, quod ante, vel post cõmissum delictum, aut contractã irregularitatē dimiserit in quouis horũ casuũ confidentię prauitas sit contracta, casusq. huiusmodi literis prędictis cõprehendatur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tñ partis conscia sit admissum. Ad probandum vero plene confidentiarũ abusum inter alias ēt hæ præsumptiones, & coniecturæ habeantur legitime videlicet, si quis post cessam ab se ecclesiã, vel monasterium, aut bñficium, & publicatam resignationem, seu concessionem, captamq. a successore possessionem, sese in illa vel illo, seu reb. illius, p se, vel aliũ, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicunq. successor illi vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquã remiserit eorundē. Si recipiens bñficium constituerit dimittentem vel eius, parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendũ, vel locandũ fructus bñficij dimissi, & illi vel illis de fructib. perceptis, aut percipiendis, donationem fecerit. Si vel sola procuratoris depõne, vel libris rũnalib. mensariorũ ex parte dimittentis, expeditio, q̃ personã recipientis concernit prosecuta sit, simulq. expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint. Deniq. si quis pro concessione alicui facta quacunq. authoritate de bñficio ecclesiastico p se, vel aliũ seu alios intercesserit, vel alias in negotio cõcessionis sese īmiscuerit quoquo mõ, deīde aliq̃d d̃ fructibus

talis beneficij de facto etiam per manus possessoris, ac etiã simplicis donationis titulo perceperit seu de illa postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocũque. Testes aũt de quaque re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas, plureſq; huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenã probationẽ faciant in prædictis. Cęterum criminosi, & cęteri oẽs, qui ad perhibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt, ad prędicta omnia admittantur. Sed ne quisquam ẽt vana fiducia fretus, non intendendi contra se iudicij in crimine perseueret, vtque hoc malum grauioris censurę stimulo vsquequaque prohibeatur, oẽs, & singulos, qui hucusq; ecclesias, monasteria, beneficia, fructus, pensiones, alia sue res, intercedẽte hoc cõfidentię vitio receperunt, ac retinẽt, nisi statim ad se reuersi, & resipiscẽtes celeri dimissione sibi prospexerint, & quicquid tale admiserint in futurum, ẽt omnib. & singulis alijs ecclesijs, monasterijs, dignitatibus, administrationibus, officijs & beneficijs obtentis, quæ pariter sub dicta reseruatione comprehendi volumus, nec non fructibus, pensionibus, & alijs rebus ecclesiasticis, ac ẽt Romanę Curię, & alijs officijs temporalib. presentium authoritate priuamus, & ad futuras inhabiles decernimus, & in iuris subsidium excommunicationis sententia innodamus, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam à Romañ. Pontific. absolutionis beneficiũ valeat obtinere. Nos enim aduocatione causarum huiusmodi, & reseruatione cognitionis illarũ, rerumq; omnium inde emergentiũ, nobis, & p̃dictis successoribus, vt p̃dictũ est, facta) causis illis duntaxat exceptis, quæ iã corã nobis pendere noscuntur ac ẽt ijs quas ratione ecclesiarum, & monasteriorũ, quorũ dispositio in consistorio fieri cõsueuit, aut debet, itemq; contra ordinarios collatores Episcopos, & alios superiores, prælatos, ẽt Cardinales haberi cõtigerit, vt iã alijs nostris literis statutum est, audiẽdis, decidẽdis, & terminãdis) harũ serie prorsus relaxata, decernimus ita deinceps quoscunq; iudices ordinarios, & delegatos ẽt causarum Palatij Apostolici Auditores, ac prædictę Romanę Ecclesię Cardinales, sublata eis, & ipsorũ cuicunq; quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, vbiq; iudicare, interpretari, & diffinire debere, necnon irritũ, & inane quidquid secus in p̃dictos per quoscunq; quauis authoritate, scilicet, vel ignorãter contigerit attẽtari. Quo circa omnib. locorũ ordinarijs districtius iniungimus vt in suis quilq; ecclesijs, ciuitatibus, diœcesibus, & locis ẽt exẽptis ad p̃dicta studiose attẽdãt. & quatenus illis relaxauimus in delinquẽtes seuere animaduertant, si diuinæ maiestatis iudicium, dictæq; sedis cẽsurã voluerint euitare. In cęteris vero causis, negotijs (nobis, & p̃dictis successorib. exceptis) eosdẽ locorũ ordinarios pręsentiũ authoritate delegamus, vt gratia, & fauore postpositis, ꝓ se q̃sq; cũ venerit vsus cõtra p̃dictos oẽs sub ipsa exceptione cõprehẽsos diligẽter inquirãt, suoq; inq̃sitiones oẽs sigillo obsignatas ad p̃dictã Sedẽ q̃ primũ, trãsferãt, vt nos, & p̃dicti successores in causis huiusmodi, ꝓcedẽtes, ꝙ iustũ fuerit decernamus. Nos enim singulis ordinarijs ipsis prædictos omnes, & quoscunq;

alios etiam exemptos, etiam per edictum publicum, constito prius summariè, & extra iudicialiter de non tuto ad illos accessu, citandi, mouendi, eisque ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsq; personis quibuscũque, ne prædictorũ executionem quoquomodo impediãt vel aliàs in illis sese inter ponant, ẽt per simile edictũ inhibendi, eosdemque, alios cõtradictores, & rebelles quoscunq; per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachij secularis, quandocunq; opus erit, inuocandi cæteraque in prędictis omnibus, & singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberã tenore præsentiũ concedimus facultatẽ. Non obstantibus, &c. literis prædecessoris huiusmodi in suo robore duraturis. Volumus aũt, &c.

Ad hanc constitutionem vide Suarez de censuris disp. 22. sect. 6. fol. 437. & ad materiam confidentiæ per hanc extrauag. prohibitæ extant consi. Nau. in tit. de simon. in nouis videlicet à consi. 70. vsque 84. & vide Guttier. lib. 2. cano. q. c. 23. à num. 7. Ludouic. Lopez in instructorio conscien. part. 2. cap. 9.

ADDITIO Præfatæ constitutionis Pij V. quatuor sunt partes principales, quæ tota die practicantur, siquidem post relationem tenoris constitutionis Pij IV. quam fortiori vinculo innouat confirmat, & ampliat, & post specificationem causarum ex quibus moueri possint homines ad confidentiæ crimen committendum, vt in versic. Multi enim, & c. In prima parte exprimit seu ponit quatuor casus quos ipse confidentiales indicat qui continentur in. Quare nos volentes, & cæt in secunda parte inducit modos probandi confidentiam per quatuor coniecturas seu legitimas præsumptione, ex quibus in foro exteriori commisisse conuincitur in §. Ad probandum, & cap. in 3. parte disponit circa personas testium scilicet vt ad probandum hoc confidentiæ crimẽ testes singulares sufficiant, & vnius testis dicto stetur in §. testes autem & c Et quoniam præd casus & coniecturæ. quibus hæc Simoniæ species scilicet confidentia detegitur post Nauar. in man. c. 23. nu. 109. & seq reassumuntur per Maiol li. 5. de irregu. c. 4. Masc. in tract. de prob. concl. 1307. Menoch. in tract. de præsumption. lib. 3. presump. 9. Bartholom Vgolin. in tract de Simonia tabula prima ca. 22. latissimè explicantur per Flamin. Paris. in tract de confident benefi probib. presertim, q. 27. & septem alijs seq non erit propterea insistendum, addimus tamen duas alias confidentiæ species per Rotam Romanam tales indicatas, quarum prima est quando resignans cum esset infirmus conuenit cum resignatario, cui beneficia resignauerat, vt si ex illa infirmitate conualesceret ita beneficia sibi restitueret, & si moreretur essent sua. ita habetur in decis. 337. diuers par. 3. lib. 3. altera est, quando constaret ex literis missiuis resignanti directis, in quibus resignatarius fateretur sibi factam fuisse beneficii resignationem, ob id, quod ipse tanquam fideiussor resignantis soluerat debitum eius creditori, & quia sumus in his quę difficilem habent probationem sicuti in confidentia quæ secrete tractatur fuit conclusum hanc coniecturam seu circumstantiam sufficere ad probandum confidentiam ita Caputaque decis. 200. p. 1. assertio illa quod quãdo sumus in his quæ sunt difficilis probationis sufficit probatio per coniecturas, declaratur per Gratum in consi. 45. nu. 4 li. 2.

Quartam igitur & postremam huius constitutionis principalẽ partẽ assumendo scilicet circa pœnas inobedientibus. & cõtrafacientibus inflictas, de quibus agitur in §. sed

§ sed ne quisquam, &c. breuiter & succincte aliqua differemus Et primo quod stante priuatione seu vacatione beneficiorum ipso iure per prænarratas extrauagantes illata quorum collatio ipsi Sedi Apostolicę reseruatur, nota casum specialem, cuius meminimus nos supra in verbo beneficiorum resignatio fol. 104. vers Huius occasione, &c. in quo quis in foro conscentię tenetur beneficia dimittere, etiam quod non præcedat sententia declaratoria, & ratio est quia in illis non videtur iuste intitulatus Paris in præallegat. tract. q. 58. numero 15. & ab initio nihil iuris in eis acquisiuit Nauar. in man c ap. 23 sub numero 111. optime Rodriquez in sum cap. 58. conclus. 6. notab. 8. part. 2. Et Vgolin in tract. de Simon tab. 4 cap. 1. §. 1. num. 2. Amplia vt postquam illa dimiserit non possit de nouo impetrare, & illa ex nouo titulo obtinere Caputaq. decis. 201. numero 2. par. 1. & expresse statuitur in quadam constit. Pij 4 edita ad reformandum officium Pęnitentiarię fol. 744 in bull. incip. In sublimi, §.

Caueat aũt Pęnitentiarius nè in absolutionib. à Simonia reali, vel cõuentionali ẽt occulta vnquã concedat, vt ipsi simoniaci, beneficia, super quibus Simoniã cõmiserunt, seu pecunias, vel alia pro illis recepta, aut fructus exinde post cõmissam Simoniã pceptos in toto, vel in parte retinere possint. Quinimo, & in absolutionib. hmõdi apponatr clausula, qđ vterq; ad beneficium, super quo fuit commissa Simonia perpetuo inhabilis existat. Hactenus Pij iv. per q̃ verba, vt asserit Tolet. in sum. lib. 5. c. 93. d. Sum. Pon. reseruauit sibi dispensationem in retinẽdo beneficio, & fructib. per Simoniam conuentionalem, & occultam perceptis.

Secundo amplia vt d. priuatio cẽseatur ipso iure facta non solum de beneficijs, super quib. est commissa confidentia, sed ẽt de alijs ante ritè, & licitè obtentis, ita ex vi verborum constõnis Pij V. colligi per plura docet Paris. in ead. q. 58. num. 31. & infra, quod nota quoad multos effectus, qui resultant ex amissione beneficiorũ ipso iure, de quib. p Hoiedo in tract. de incomparib. benef. c. 13. num. 59. & seq. par. 1. Declara secundum Henriq. lib. 13. de exc. c. 37. sub §. prope finem. hoc procedere in foro exteriori, verum vt in foro cõsciẽ Simoniacus dimisso beneficio Simoniacè habito, & absolutus ab excõicatione possit frui primis bñficijs ritè susceptis, & ita in gl. lit. c. inquit temperandũ esse rigorem extraua. Pauli II. & Pij V. de cõfidentia, vbi rationem affert, quia bonis proprijs, & iure acquisito, ac possessione nemo in pęnam priuandus est ante sententiam saltem criminis declaratoriam.

Tertio amplia, vt ad euitandã hanc priuationis pœnã nõ suffragetur, allegare ignorantiã præd. constõnem, ac confidentiæ per eas prohibitę quã opinionẽ veriorem in iure esse, eã sustinendo, voluit Dec. in c. 2. n. 35. de constit. & ratio est, quia hæc ignorantia non vr̃ probabilis ex attentatione facti alias de se damnati, & illiciti Pan. in ca. a nobis, el 1. nu. 9. de sent. exc. quã opinionẽ sectando Paris. q. 25. nu. 30. alia rõne cõprobat, quia alias daretur causa committendi confidentias deludendi præfatas constitutiones, ideoque hanc viam non esse aperiendam.

Limita, & primo, qñ confidentia esset cõmissa ab alio, accipientibus tñ beneficia illam ignorantibus, veluti cum cõsanguineus procurat, vt

 alicui

alicui ex suis coniunctis conferatur seu renuncietur bñficium promittens beneficij, eiusq; fructuum dispositionē ad libitum ipsius conferētis, seu resignantis, vel, & secundo cum bñficia asseruantur quibusdam incapacib. quib. effectis habilib. fuerunt postea d. beneficia resignata ab his qui illa habuerunt in confidentiam, quę limitatio sanè est intelligenda, & primo non quidem ad effectum, vt in foro exteriori priuari non possint ipsis beneficijs, super quib. commissa est confidentia, quamuis inscij illius facti, & ratio est, quia in odium crīs ad quoscunque transit res, transit cum vitio, Pan. in c. ex insinuatione, nu. 6. de simo. sed dumtaxat quoad pœnas priuationis aliorum beneficiorum iuste obtentorum, & declarationis inhabilitatis ad alia, quæ per has constit. inducuntur; esset. n. contra oēm legem, vt quis ex delicto ab alio cōmisso puniatur, & ita cū hic casus euenisset fatetur Paris. in d. q. 21. sub nu. 47. se vidisse consultum per plures excellentissimos V. I. DD. Italię, & Hispaniæ. Secundo d. limitatio intelligēda est, quod isti tales, ne incipiāt ligari his, & alijs pœnis in præd. extrau. adiectis superueniente scīa, & certificati de hoc, s. de confidentia ab alio commissa, debent statim illa beneficia dimittere, q̄ conclusionem approbasse. Ro. Romanā asserit Gomes. in regula de trien. poss. q. 12. vers. Et ista quæ dicta fuerunt, &c. Nauar. in consi. 15. nu. 6. & consi. 65. de simo. in antiq. Vgolin. in cit. tracta. tab. 4. §. 1. nu. 1. & est com. opi. vt per Pari. in ead. q. 21. nu. 52. Secundo limita has extrauag. in eo, quod reddunt ipsarum transgressores incapaces, & inhabiles ad alia beneficia in futurum obtinenda, nisi habuerint dispensationem, qua mediante sit licitum, quod alias erat illicitū Doc. in c. at si clerici, §. de adulterij, de iud. Caputaq. in pręalleg. dec. 201. nu. 3. p. 1. & dec. 338. p. 3. Tertio limita vt per has constitutiones non puniatur tractatus illicitus de renunciādo beneficiū sub confidentia, ipsa resignatione nō sequuta, vel ēt si fuisset sequuta, sed nō eo modo vt fuit tractatum, ac ēt si facta fuisset traditio chirographi continētis promissionem illicitorum, à quib. postea recessum fuerit ex Nau. in consil. 58. nu. 3. de simo. in antiq. & ex lectura ac contextu præd. constitutionum apparet illas loqui in casib. in quib. realiter fuerit confectus actus sub titulo confidentiæ prout considerat Paris. in d. tract. q. 3.

Altera pœna quæ ex his extrauag. & pręsertim Pij iv. in ver. in eosdē Card. &c. colligitur, est, Confidentiarios, eorumq; hæredes in vtroq; foro teneri ad integram fructuum perceptorum restōnem ex beneficiis, quos habuerūt in confidētiam à prima die receptionis illorum Cameræ Apost. faciendam, & ratio est, quia illos suos facere non potuerūt ex causa iniustæ acceptionis, tanquam a lege prohibitæ, arg. tex. in cap. qui contra iura de reg. iu. in 6. vnde cum causa confidentiæ commissę reddidit eorum titulum mutilem, & ipso iure nullum, nō habuerūt facultatem ad illos capiendos, & sic, vt quidam fures rem alienam detinere vnr Rodo. in tract. de simo. p. 4. c. 14. sub nu. 19. & diceret integre fieri restitutio, qñ plenariè, & vsq; ad vnum quadrantem fieret arg. tex. in c. cō missum, &c. tua nobis de decim. Bald. in c. conquerente, nu. 1. de restit.

spol.

spol.vide Purp.consi.466.nu.27. vol.2. Amplia tanquam iniusti alienæ rei possessores tam in iudicio aiæ, quam in foro exteriori teneantur restituere non solum fructus, qui potuissent a quolibet diligenti percipi, sed etiam fructus perceptos pp eorum industriam,& sollicitudinē,deducta tñ huius sollicitudinis iusta mercede,prout explicat Didacus Couar.in relect.regulæ peccatum,par.2.§.2 nu.4.de regu.iur.in 6. Declara hoc est intelligendum deductis etiam expēsis in colligendo ipsos fructus,& illis,qui expensi sunt in vtilitatem Ecclesię D.Thom.2.2.q.100. art.6.in solut.ad 3.Burgas.in tract.de irregul.par.6.de simonia,num.85. & Vgolin.in præalleg.tract.tab.4.c.6.§.2.num.4.& c.7.§.2.nu.3.Io.Gutier.lib.2.cano.qq.ca.24.num.14.Secundo amplia vt etiam habita prius absolutione ab excommunicatione reseruata,nequeāt Confessarij hos Confidētiarios absoluere, nisi facta præd. fructuum restitutione,alioquin si per ignorantiam crassam, seu affectatam absoluerent ante restitutionem,vel antequam præciperent eam confitēti ad id parato,peccarent, & remanerent obligati ad restituendum, quia fuissent in causa ne alienum restituatur, Rosel. in verbo Restitutio.2.§.5.Ang.in eo.verbo vlt.§.5.declarando,vt per Nauar.in man.c.17.nu.22.Limita vt non debeat fieri restitutio de fructibus perceptis ab ijs,qui d.beneficia assequuti sunt per confidentiam a tertio commissam, ipsis tñ ignorantib. ex dictis per Nauar.in consi.30.nu.3.& 4. & consi.60.de simo.in antiq. quod intellige, & primo de perceptis ante habitam notitiam de confidentia, secus verò de perceptis post eius notitiam ex rationib.per eundem Nau.adductis in consil.61. nu.7.eo.tit.secundo intellige de perceptis & qui bona fide consumpti reperiuntur ante d.sciam vitij confidētiæ,secus si vero de fructib.extantib.tpe scientiæ, & dimissionis faciendæ ipsorum beneficiorum D.Tho.loco pręcit. quem sequi vr̄ Coua.in reg.peccatum,p.2.§.8.sub nu.8.de reg.iu.in 6.& Rodriq.in sum. p.2.ca. 68.concl.2.Vgolin.in d.c.7.§.2.Paris.vero in præalleg.tract.q.21.nu.50. nulla habita distinctione in hoc casu in terminis huius extrauag.Pij V. tenet fructus perceptos esse restituendos:mihi vero æquius,& probabilius videtur eius opinionem esse moderandam, ac intelligendam secūdum præsentem,& pręnarratam declarationem.tu autem cogita.Secū do limita quo ad fructus sic male, & indebite,perceptos, condonatos, seu remissos ipsi beneficiario, siue in totum ex gratia,siue in partem vltra summam solutam ratione compositionis factæ cum Camera Apostolica,cum de stylo Datariæ, sit vt soleat partem fructuū male perceptorum exigere;& reliquos condonare, vt colligitur ex Nauar.in comment.de Spol.cle.§.12.sub num.4.& Mandos. de signat. grat.tit.de Absolutio.à mala fruct. perccp. quæ compositio dicitur quædam gratuita conuentio.Rebuff.in tract.de decim.q.13.num.14.qui beneficiarius,vt sit tutus in foro conscientiæ, debet exprimere verum valorem fructuū exactorum Nauar.consi.73. de Simo.in anti.etiā si huiusmodi fructus fuissent modicæ quantitatis, cum eius taciturnitas gratiam surreptitiā redderet.Puteus decisio.131.libro primo.Mandos.loc.citat.Paris.in eo

tract.

trac.q.60.n. 35.& infra, quo loco etiam insinuat formã,& praxim hodiernam circa hanc fructuum restitutionem, seu compositionem.

Est & alia pęna duę per has extrauag. infligitur scilicet excõmunicatio ipso facto incurrenda, cuius absolutio Summo Pontifici reseruatur Amplia,& primo vt de eius substãtia nõ reqratur, seu expectetur iudicis declaratio, sed statim ipsi confidentiarij in eam incidant, eaque ligentur,& ratio est quia immediate trahit secum executionem c.pastoralis, §.verum, de appellat. Fel. in c. Rodulphus, sub nu. 38. de rescript. Decius, cons. 45. nu. 4. Sot lib. 1. de iust & iure q. 6. art. 6. Roderi. Tom. 1. q. reg. q. 8. art. 9. Cesar. de Graf. decis. 2. nu. 13. sub tit. de sent excom. Secũdo hanc excommunicationis pęnam extẽde, vt illa afficiatur ẽt mediator seu intercesset, qui ipsam confidentiã procurauerit, tum qa mediator criminis dicitur ipsum delictum committere, vt adnotauit Gemi.& Franc. in c. mediatores, de testib. in 6. tũ qa qua ratione mediator Simonię incidit excommunicationẽ, vt expresse cauetur in extrauag. 2. §. statuentes, sub tit. de Simon. inter com. eadem ẽt mediator Confidentiæ argu. tex. in l. illud, ff. ad legẽ Aquil.& in l. à Titio de verbo. obli. & ad hoc vt quis dicatur mediator Simoniæ, seu confidentię non requiritur, quod ipse ob eã aliquid pcipiat, sibiq. quęrat, sed satis est, vt mediator fuerit, vt illa fiat, sicuti probatur in c. extrauag. 2. & tradit Nau. in cons. 59. de Simon. in antiq. Vgolin. in eod. tract. tab. 4. c. 8. vbi de istis proxenetis, & mediatorib. post Redoan. in trac. de Simon. p. 4. c. 10. agit,& ad pęnas ad quas tencãtur, Vbivero huiusmodi mediator aliquid de beneficij fructib. pceperit, tunc qa nõ solum est mediator, sed ẽt dicitur principaliter facere,& cõfidentiæ delictum cõmittere, alijs vtiq; pœnis efficietur præter illã excõicationis Paris. in eo, tract. q. 21. sub nu. 14. dicens id apertè liquere ex verbis d. extrauag. Pij V. in vers. Denique si quis, &c. Limita vt in hanc excõicationis pœnam non incidant tam ignorantes prædictas constitutiones iuxta ea, quę scribit Nau. in pluribus consilijs, sub tit. de sen. exc. & pręsertim in man. c. 27. num. 274. vbi neruosius, quam alibi huius cõclusionis rationes tangit ẽt si per legem Papę excõicatio esset imposita pro facto de se illcito,& tradit Tolet. qui alios citat in sum. lib. 1. cap. 8. ver. Aduerte rursus prope finem, quam ẽt ignorantes confidentiam ab alio commissam, in quo oẽs Doctores concordare asserit Paris. in d. tracta. q. 21. num. 43. quod declara ex dictis supra in secundo intellectu primæ limitationis ad primam pœnam. Secundo limita, vt neque irregularitatem incurrant si ante absolutionem ab excõicatione à Summo Pontifice obtentam ignoranter celebrarent, quia ignorantia ac bona fide attenta ab irregularitate excusarentur; cum sine dolo non contrahatur ex alleg. in proprijs terminis per Nauar. in cons. 18. num. 5. de simo. in antiq. Sed extra casum violatæ censuræ dubium versatur in eo, an respectu ipsius criminis, s. cõfidentiæ in beneficio commissę efficiatur, qs irregularis, siquidem q Simoniacus in beneficio sit irregularis probat Lambert. de iure patron. par. 1. lib. 2. quæst. 9. art. 10. Maiol. de irreg. lib. 5. cap. 45. sub num. 1.& firmat Achil. de Graff. decis. 2. sub tit. de Simon.

Verun-

Veruntamen Nauar.in conf.34.&feq.eod.tit. in antiq. fentire videtur, quod non folum iure antiquo attento, fed etiam nouo extrauag.Pij V. incip.Cũ primum,ob crimẽ Simoniç in beneficio commiffum ipfo iure in foro cõfcientiç quis irregularitatis, & inhabilitatis pęnas nõ cõtrahat ante fententiã condemnatoriã,& Hẽriquez loco fuperius cit.afferit Simoniacũ ẽt publicũ in beneficio nõ fieri irregularẽ.qa nullo iure exprimitur,nec fit crimẽ depofitione dignũ,in terminis vero huius conftitutionis Pij V.Pans.in prælleg.tract.q.61.nu.9.affirmatiuã opinionem veriffimã,ac in iudicãdo,& cõfulẽdo tenẽdam exiftimat ponderãdo inter alia ipfam in eo,quod cõfidẽtiarios beneficijs obtẽtis priuet,& ad futura inhabiles reddat,ex quo,inquit,fatis videri cõftare de irregularitate,quę inter præcipuos effectus hunc inducit, vt irregularib. nõ poffint beneficia cõferri Doct.in c.cum noftros,de concef.præb.Card.Parif.in conf.136.nu.40.vol.4.alijq; citati per Didac.Cou.in præd.§.8. fub nu.6.

Pauli IV.conftitutio publicata Romę die 27.Nouembris 1557.cõtra eos,qui pro obtinẽdis beneficijs feipfos pro alijs in examine fupponũt, vel annuas penfiones offerunt,aut beneficia impetrãt pro alijs,vt ab eis aliquid confequantur, vel pro feipfis, vt alijs poftea cum penfione refignent fol.6014.in bullar.incip.Inter cęteras curas & infra.

Nos præmiffis fraudibus,& dolis,ac hærefi Simoniacæ quantum cũ Deo poffumus efficaciter occurrere volentes, Apoftolica authoritate, tenore pręfentium ftatuimus,& ordinamus, atq; decernimus,ꝙ de cętero omnes,& finguli q poft publicationem præfentium in locis infrafcriptis faciẽdam occafione beneficiorũ obtinendorũ fe alios effe fimulauerint, & tanquam tales fe in examine fuppofuerint aut beneficia ꝓ perfonis id ignorantibus,feu pro fe,vel pro alijs cum oblatione alicuius penfioni, annuæ,aut pro alijs cum fpe penfionem annuã,aut aliud quãtumuis modicum temporale cõmodum ab eis cõfequẽdi,vel pro fe ipfis principaliter,animo,& intentione ea poftmodum in fauorẽ aliorũ ẽt quantumuis idoneorum,& benemeritorum,cum fimili penfione, aut commodo,aut ẽt fine eo refignãdi obtinere procurauerint,cuiufcunq; ftatus,gradus,ordinis,& conditionis exiftãt,ẽt fi Epifcopali,aut alia maiori dignitate Ecclefiaftica,vel Cardinalatus honore feu mundana etiã Regia,Ducali,aut Marchionali præeminentia præfulgeant, excommunicationis,& anathematis, ac maledictionis æternę fententiã,à qua nifi à nobis,aut Romano Pontifice pro tpe exiftente, pręterquã in mortis articulo conftituti abfolui nequeant,necnon priuationis omniũ,& fingulorum beneficiorum Ecclefiafticorum cum cura,& fine cura,fecularium,& quorumuis ordinũ regularium per eos in titulum,vel commẽdã, aut aliàs quomodolibet obtentorum,& inhabilitatis ad illa,& alia in pofterũ obtinenda pęnam eo ipfo abfque alia defuper faciẽda declaratione incurrant,ita vt conftito folum fummarie,& extraiudicialiter, ꝙ ipfi contra tenorem præfentium aliquid fecerint,per Curię caufarũ Cameræ Apoftolicę generalem Auditorem,feu Viceauditorẽ vel eius Locumtenentem pro talibus, & vt tales publicari poffint, & nihilominus

fic;

sic, vt præfertur, obtentæ prouisiones, & commendæ, aliæque dispositiones nullæ sint, irritæ, & inanes, nullumque alicui ius in ipsis beneficijs, vel ad illa tribuant, nec aliquis earum vigore fructus suos faciat, sed ad eorum restitutionem teneantur, possintque beneficia, tam sic impetrata, quam per eos obtenta, tanquam modo præmisso vacantia à nobis, & Ro. Pontifice pro tempore existente dumtaxat libere impetrari, volumusque statutum, ordinationem, & decretum nostrum huiusmodi, etiã quoad Monasteria monialium, & alia beneficia per moniales, aut aliàs mulieres obtineri solita locum habere. Non obstantibus, &c.

SODOMIA.

PRAETER Summistas Sciendum est, qualiter contra clericos nefandi criminis reos vltra disposita in Concil. Lateranensi sub Alex. 3. relato in c. clerici, de excessi. prælat. penæ fuerunt aggrauatæ per duas cõstitutiones Pij V. quarum prima est sub Datum Romę Kalen. Aprilis 1566. in bullario fol. 924. incip. Cum primum.

§. Si quis crimen nefandũ contra naturam, propter quod ira Dei venit in filios diffidentię, perpetrauerit, curiæ sęculari puniendus tradatur. & si clericus fuerit, omnib. ordinib. degradatus simili pęnæ subijciatur

Altera vero constitutio de priuatione clericorum propter incontinẽtiã, & eorum traditione brachio sæculari est eiusdem Pij V. publicata Romæ die tertio Septembris 1566. fol. 1028. in bullario incip.

Horrendũ illud scelus, quo pollutæ fœdatæque ciuitates tremendo Dei iudicio conflagrarunt, acerbissimum nobis dolorem intulit, grauiterque animum nostrum commouet, vt ad illud quantum potest comprimendum, studia nostra conferamus. Sanè Lateranensi Concilio dignoscitur constitutum, vt quicumq: Clerici, illa incontinentia, quę contra naturam est, propter quam ira Dei venit in filios diffidentiæ, deprehensi fuerint laborare, a Clero deijciantur, vel ad agendam in Monasterijs pęnitentiam detrudantur. Verum ne tanti flagitij contagium, impunitatis spe, quę maxima peccandi illecebra est, fidentius inualescat, Clericos huius nefarij criminis reos, grauius vlciscendos deliberauimus, vt qui animę interitum non horrescunt, hos certè terreat ciuilium legum vindex gladius sæcularis. Itaque quod nos iam in ipso Pontificatus nostri principio, hac de re decreuimus plenius, nunc, fortius persequi intẽdentes, omnes, & quoscunque Presbyteros, & alios Clericos sæculares, & regulares, cuiuscunque gradus, & dignitatis, tam ditum nefas exercentes, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio ecclesiastico præsentis Canonis authoritate priuamus, ita quod per Iudicem Ecclesiasticum degradati, Potestati statim sæculari tradantur qui de eis illud idem capiat supplicium, quod in laicos hoc in exitio deuolutos, legitimit reperitur sanctionibus constitutum. Nulli ergo, &c.

ADDITIO. Præsentis constitutionis dispositionem, & pœnas ampliamus non solum in clerico Sodomita masculorum concubitore, sed & in eo qui fœminam præpostera venere cognouerit, cum in hoc casu Sodomia proprie committi dicatur, sicuti præ-

ti præ alijs voluerunt Afflict. in constit. regni legum asperitate lib. 3. rub. 42. num. 31. Iul. Clar. qui de commun. opinione attestatur, lib. 5. recep. sent. §. Sodomia, nume. 2. eamque sequutus est Menoch. de arb. iud. lib. 2. casu 287. nu. 5. & in addit. ad eũdem casum, num. 40. Couar. in epitome desponsal & matrim. par. 2. §. 5. nume. 7. & Szyr. lib. 7. thesaur. conscient. cap. 1. sub num. 21. Secundo ampliamus in Clerico. qui vitium bestialitatis commiserit cum brutis luxuriæ causa turpiter se commiscendo vt in specie notat Rodriq. in sum. par. 1. ca. 209. sub nu. 2. ratione de qua ibi per eum vide Rolan. consi. 7. vol. 1.

1 *Illã vero in pluribus limitamus & primo in Clerico Sodomita occulto quoad suspensionem ipso iure in foro conscientiæ ab ordinum executione, & per consequens quoad irregularitatem si illis ministraret, & quamuis in contrarium se habeant quamplurimorum Doctorum authoritates, etiam post peractam pœnitentiam ante dispensationem, prout est videre apud Lamber. de iure patron. par. 1. libr. 2. quæst. 9. art. 18. Couar in Clem. si furiosus par. 1. § 1. num. 6. de homicid. & huic opinioni ad stipulatur Lopez ad Diaz. ca. 80. & ita propter criminis grauitatem practicandum esse inquit Flor. in pract. crim. can in mescellan. capit. 38. numero 11. Oppositum tamen ex pluribus defendit ac demonstrat Nauar. in man. cap. 27. nume. 230. & latius in comment. de necess. defend. prox num. 37 Vgolin in tract. de irregul. cap. 43. nu. 1 & sequ idque etiam stante præfato Pij v. motu Henriq in sum. lib. 11. de excom. cap. 36. in fine in gl. lit. & clarius lib. 14. de irregul cap. 5 sub §. concurrit Rodriq. in prĉallegat cap. 209. conclus. 1. secus vero in notorio. & publico ex præd. doct. quo casu vt aduertit Tolet. in sum. lib. 1. c. 74. huiusmodi irregularitas non dicitur prouenire ex delicto, sed ex infamia, & scandalo quæ ex delicti notorietate oriuntur, minusque dicendum est irregularitatem per laicos contrahi, de quibus hic extrauag. non sequitur ex eisdem Nauar. Toleto & Vgolino. Secundo limita procedere tantũ clerico habente copulam Sodomiticã, quæ non alias consumari dicitur, nisi intra vas cõtra naturam semẽ effunderetur arg tex in c. si de spons. & ita declarat Nau. vbi supra, quem sequitur Lopez, & Rodriq. tam in sum quã in tom. 1 q. regul. q. 30. art. 10 & tom. 2 q. 27. art. 2. Vgolin loco prox. cit secus aũt si extraordinariã pollutionem cũ puero haberet, quãuis inter actus Sodomiticos cõputetur. Tertio cõsequẽter limita in Clerico qui attentauerit hoc scelus perpetrare ex allegatis per Menoc leg. 2. de arb. iud. in addit. ad cas. 286. num. 17. etiam si ad actum proximum deuenisset, non tamen delictum perfecisset: Vnde sciendum, quod dicitur attentari pueri pudicitia cum id agitur vt ex pudico impudicus fiat c. si quis tam fœminam. de pœnit dis. 1. idque verificari, & existere potest duob. modis, & primo quando processum esset ad aliquẽ actum de per se ordinatũ de præsenti ad ipsum factũ scelestissimum. veluti ad leuandum vestes, & alia præparatoria, de quibus per Card. Parij in cons. 163. vol 4. Secundo modo quando peruentum esset ad actũ magis proximum, & immediatum qui tunc talis diceretur, quo supposito de facili ipsius facti continuatio sequeretur ex dictis per Boer decis. 316. & sic vt neutro modo clericus pœnis per hanc constitutionem pro hoc crimine impositis puniendus veniret, nisi tale delictum perfecisset. & omnino consumasset, idque probatur ex eo, quia hodie de generali consuetudine totius Italiæ imo totius mundi, (per quam iuri communi abrogatum esse censetur) introductum est, vt etiã in atrocissimis, & grauissimis attentatum pro consumato non puniatur, nec conatus seu affectus non sequuto effectus, etiam si ad actũ proximum*

ximum deuentum esset, ita vt licet puniatur eadem lege, non tamen eadem pœna ab ipsa lege determinata, sed minus seu mitius, & extraordinarie, de qua consuetudine præter alios, quos recensere possent, attestatur Afflict. in consilio regni asperitatem parte secunda, sub. vndecima, numero octauo, Grammat. decis. secunda, numero octauo, & infra, & decis. 74. numero septimo, & 30 idem Grammat. in voto 19 numero 4 & voto 20. numero octauo, Iul. Clar. in pract. crim. quæst. 92 sub numero secundo tutius hoc esse existimans, & nouissimè Prosper Farinac. qui alios Doctores plena manu congerit, in sua pract. crimin titul. de delict. & pœn. quæst. 19. numero 49. Ego autem perpensa huius criminis detestatione, & grauitate, & cum sit res perniciosi exempli arbitrarer (meliori indicio semper saluo) quod vbi clericus conatus, fuerit hoc scelus committere, & ad aliquem actum admodum proximum, seu directum in sceleris consummationem peruenisset, deinde propria pœnitentia ductus sua sponte, & a nemine impeditus a crimine cessauerit incepto, ex doctrina Couar. loco infra citando debere prædictas pęnas in alias mitiores commutari, argumen. tex. in l. qui falsam, ff. de fals. & glos. in l. qui cap. mente, ff. de fur. vbi vero per ipsum minimè stetisset omnem conatum adhibendo ad actus perfectionem, sed aliquo exteriori impedimento fuerit impeditus, quominus crimen perageret exequeretur, & in totum consummasset, veluti quia detectus fuisset ob aliorum superuenientiam, vt in hoc casu veniat puniendus pœnis in dict. constitutione contentis, & expressis. Et ad ita dicendum mouent me scripta per Felinum, in tractat. quando conatus puniatur, & in cap. secundo, de præsum. & præcise tradita per Couar. in d. Clemen si furiosus, parte secunda, in initio, numero sexto; & infra, ita in specie admonet me Menoch. libro quarto de arbitr. iudic. casu 360. numero 60. & Rodriq. in dicto cap. 197. afferēs in Regnis Hispaniæ comburi eos qui hoc peccatum committere conantur & procurant quamuis impediti copulam non consummassent. Quarto limito vt huius extrauag. pęnæ saltim quoad forum conscientiæ procedat in clerico. qui ex iteratis actibus vitium hoc frequentaret, adeo ut ex vsu quasi continuato id exercet, ac boni viri arbitrio illius exercitor dici possit ex allegat. per Nauarr. dicto capit. 26. numero 25. non autem in eo qui aliquoties cadit, & cecidisse pœnitet adeoque minus recte sensisse existimo Ignat. Lopez loco præallegat. qui vnicum lapsum sufficere prętendit, Nauarræ opinionem impugnando & reprobando de quo etiam miratur Rodriq. in locis citatis. eo quod ob quoddam leue, & fragile argumentum, cui ipse respondet & ego inutiliter membranas occuparem referre omitto, a tam pia, & tanti viri opinione recedat Gregor. XIII. authoritate confirmata. Sed quoniam prædictorum difficilis est probatio nisi per confessionem ipsorum delinquentium, cum huius delict. natura sit, ut ex communiter accidentibus secrete, & occulte committi soleat, dubitari posset, An & quando dictum solum pueri stuprati & Sodomiam passi faciat inditium ad torturam contra Stuprantem seu agentem; Ad cuius dubij resolutionem prę alijs videndi sunt Egid. Boss. in tit. de indit. & consid. ante tort. Plot. in consilio 1 . quod est inter consilia criminalia diuersorum, Grammatic. decis. 49. numero 16 Cardin. Parif. consil. 163. volum. 4. & nouissime ac notab. Prosper. Farinac. qui communem Doctorum opinionem, & praxim insinuat in pract. crim. titul. de indit. & tort. quæst. 47. nu. 89 & infra Quinto. & denique limito præsentem constitutionem quoad pœnas in eo contentas ipso facto incurrendas quantum ad forum interius quo clericus tali vitio irretitus non tenetur statim cōmissa culpa dimittere benefi. ia

neficia, officia, & dignitates Ecclesiasticas, absque eo quod praecedat iudicis sententia non enim tenetur esse executor dictarum pœnarum contra se ipsum excom. & frequentiori sententia vt per Symanc. de cathol. instit c. 9 num. 1209. Nauar in comment. de dat. & promiss. notab. 51. nu. 52. in fine Mol. nx in tract. de inst. disp. 96 late Gutier. li. 1. can. c. 11. sub nu. 12. concludens quod sententia tenentium contrarium, est a communi Schola Theolog. & canonistarum explosa, quod scilicet vtrum legum pœnalium transgressores ante latam sententiam pœnas ipsas subire teneantur examinat, etiam Rodericus to. 5. q. reg q. 7. ar. 6. & latissime Alex. Moneta in tract. de distribution. quotidian. par. 1. q. 7 quinimo quod d. extrauagans tantum respiciat forum exterius, & quoad forum conscientiæ in praxi recepta non sit, inquit Henriq et Tolet locis super ius cit. & ex pluribus demonstrare nititur Graf. par. 1 lib. 2. decis. aurearide c. 90 nu. 5. & infra & ita refert Vgolin. in tract. de irregular. ca. 43 §. 2. sub num. 4. in fine testatum fuisse quendam ex Societate Illu. Card. Sabellium R. m. Pont. Vicarium, cum de hac re Romæ contentio esset, consuetum respondisse, hanc quam sententiam probasse vnum ex pœnitentiariis S. Petri de Vrbe, quam, & ipse sequitur.

Hinc deducitur & primo quod cum pœna priuationis beneficiorum, & c. si ipso iure ab hac extrauag imposita propter illa verba scilicet (præsentis canonis authoritate priuamus). qua cum sint præsentis temporis inducunt penam ipso iure ex allegatis per Nauar. in man. c. 27. nu. 24 non erit necessaria sententia priuatoria, & sic vt feratur super pœnam qua longe distat à declaratoria, in qua per simplicem criminis declarationem venit ipso iure priuatio Sot. lib. 1. de iust. & iur. q. 6. artic. 6. concl. 3. Rota diuers. decis. 728. par. 3. sub nu. 2. sed requiritur declatoria tantum ad factum, non autem ad ius. Achilles de Graf decis vnic. num 5 sub tit. de pœnis & alibi diximus alios citantes. Deducitur secundo quod quis posset facere sibi prouidere de beneficijs, illaque acceptare etiam ante d. sententiam excom. opinione vt inquit Mandos. quinquam plurimos Scribentes in hoc conuenientes, cumulat, in addit. ad Lap. allegat. 16 lit. Ad idem Achil. de Graf in eadem decis nu. 2, ipse vero clericus de hoc crimine infamatus remanet in possessione, a qua inauditus amoueri non potest ex veriori, & com. sententia vt testatur. Hoieda de benef. incompat par. 2. ca. 4 sub num. 9 vel antequam sententia declaratoria promulgetur, imo neque post datam sententiam ni ipse reus de possessione expolietur Henriq opime lib. 3. de excom. c. 56. in fine §. 3. vide Supra in verbo alienatio nu. 49. & in verbo beneficiorum resignatio.

SPOLIA CLERICORUM.

PRæter Summistas sciẽdum est, quod in hac materia sunt aliquę sum morum Pontificum constitutiones, quarum prima est. Pauli 3. Declaratio, & constitutio super Spoliis ad Cameram Apostolicam spectãtibus ab antiquissimo tempore, citra fol. 140. in bullario incip. Romani. Cõgruiti. de precul o Clericorum.

Declaratio quod fructus beneficiorum, tẽpore obitus beneficiatorũ inexacti debeantur successoribus in beneficijs, & non hæredibus dictorum beneficiatorum, &c. Incip. cum sicut nobis nuper fol. 504. in bull. Pauli 3.

Declaratio regulæ, siue cõstitutionis perpetuæ nup publicatę sup fructibus beneficiorum tempore obitus beneficiatorum inexactis in bul. fol. 405. Eiusdem

Quod

Quod constitutio perpetua super fructibus beneficiatorum inexactis edita locum non habeat in locis in quibus collectores Cameræ Apostolicæ esse consueuerunt fol.596.& sic limitatur dispositio c.fin. de off. ord.in 6.&c.quia sępè de electio.in 6.& Clem.statutum eo.tit.& c.cum vos, de offi.ord.quia non reseruantur vacantibus Ecclesijs eorum successoribus. Aduerte tamen, quod extat Breue super fructibus pendentibus,& muratis,& a solo minime separatis, seu nondum exactis vsq; ad diem apprehensionis possessionis per beneficiatum spectantibus ad Cameram Apostolicam Sixtus Papa V.ad perpetuam rei memoriam.

Cum sicut accepimus, variæ dubitationes, ac ēt cōtētiones inter modernum,& pro tpe existentē nostrū, & Sedis Apostolicæ Nuncium in Regno Neapolitano ex vna,& clerum singularū ciuitatū,& dioecesum eiusdem Regni q super spolijs clericorū, & præsbyterorū beneficiatorum,ac aliorum dicti Regni ab humanis pro tpe decedentiū cū nobis, & Camera nostra Apostolica transegerunt,& concordarunt,eorumq; hæredes pretendentes fructus beneficiorū Ecclesiasticorū clericorū, & presbyterorū dicti Regni ab humanis pro tempore eorum obitus pendentes,& maturatos,ac etiam a solo minime separatos, seu à quibus id contingit nondū exactos ad clerum,seu capitulū, vel heredes beneficiatorū huiusmodi,non autem Camerā predictā spectare,q̄uis in cedulis, transactionū super spolijs huiusmodi mentis,intentionisque nostre fuerit eosdē fructus pendentes quorumcunq; benef. Ecclesiast. in quouis mense,pro tpe vacantiū.ēt iuxta felicis recordationis Iulij Papę 3. prædecessoris nostri constitutionem desuper editam, eidem Cameræ nostrę reseruaret eosq; à die obitus beneficiatorum vsq; ad diē captæ possessionis per illorum successores in dictis beneficijs decurrendos, eidē Camerę applicaret,in dies oriri soleant. Nos igitur pro nostri Pastoralis Officij munere dubitationes,& contentiones,seu controuersias huiusmodi è medio tollere volentes motu proprio, & ex certa nostra sciētia omnes,& singulos fructus,redditus,& prouentus quorumcunq; beneficiorū Ecclesiasticorū cū cura,& sine cura,secularium, & ēt quorūuis ordinū regulariū in dicto Regno consistentiū,etiam in quocunq; mense pro tpe vacantium,tam ante obitum illorum possessorum pendētes, & maturos,ac etiam a solo minime separatos seu nondum exactos, q̄ ēt post eorum obitum vsque ad diem adeptæ possessionis dictorum beneficiorum per successores eius matorandos,& seu decurrendos,pro rata temporis a die adeptæ possessionis eorundē beneficiorū ad ipsam Cameram nostram spectare,illosque eidem Camerę applicandos esse,& illos per venerabilem fratrem Marcum Antonium Episcopum Fulginatensem modernum, & pro tempore existentem Nuntium Apostolicū in Regno prædicto pro eadem Camera,& eius nomine percipi,exigi,& leuari ac etiam pro faciliori illorum exactione si videbitur in fine anni cum successoribus in dictis beneficijs computandi, diuidi, & illorum sic diuisorum, quemlibet eorundem Nuntij seu ab eo deputatorum commissariorum in dictis beneficijs successorum ratas partes modo,&

do,& forma præmissis,in dictis beneficijs respectiue tangentes, ẽt perci pere,exigere,& leuare posse,& debere declaramus, ac de cætero perpetuis,futuris temporib. ita,& non aliter in pmissis obseruari volumus,ac ẽt perpetuo statuimus,& ordinamus,omnesq; & singulas lites, causas, quæstiones,& controuersias sup premissis fructibus, & illorum perceptione inter ipsum Nuncium ex vna,& quosuis Cleros hęredes, & successores,dictorum beneficiorum defunctorum coram quibusuis iudicibus,etiam ordinarijs,& delegatis hactenus quomodolibet introductas adhuc indecisas pendentes partibus,ex altera in eisdem statu, & terminis in quibus reperiuntur,ab eisdem iudicibus ad nos aduocamus,illasque penitus extinguimus,& annullamus,sicque per quoscunque iudices,&c. Non obstantibus litis pendentia,& alijs præmissis, ac quatenus opus sit nostra de non tollendo iure quæsito,& quibusuis alijs constitutionibus,& ordinationibus Apostolicis,ceterisque contrarijs quibuscũque. Volumus autem, &c. Dat. Romę apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 1. Ian. 1589. Pont. nostri anno 4.

Applicatio R. Cam. Apostolicæ fructuum beneficiorum in regno Neap. Sedi Apostolicæ reseruatorum à die vacationis vsque ad diem, quo prouisi à Rom. Pont. possessionem capient de manu Nuntij Apostolici in eodem Regno fol. 691. incip. Cupientes,&c.

Reseruatio,& applicatio ad R. Cameram Apostolicam fructuũ omnium beneficiorum Sedi Apostolicæ reseruatorum, seu affectorũ pro tempore vacantium fol. 700. incip. Cupientes malitijs,&c.

Quod clericorum bona ex illicita negotiatione acquisita sub spoliorum nomine veniant fol. 685. incip. Decens,&c.

Declaratio literarũ super bonis,ex illicita negotiatione acquisitis editatum fol. 695. incip. Romanus, &c.

Et ad maiorẽ declarationẽ. Per pcedere sopra l'illecita negotiatione nel Regno di Neapoli,nõ obstãte le cõpositioni,fatte,ẽt,che non sia cominciata la lite,in vita del negotiante,extant literæ Sixti V. tenoris seq.

Mõsignor Glorierio Clerico della nostra Camera Apostolica, & nostro Nũtio nel Regno di Napoli. Essendosi di nostro ordine fatte molte cõpositioni di Spogli cõ diuersi capitoli, & Cleri, & altri particolari di detto Regno,come p instromẽti sopra ciò in piena Camera Apost., stipulati appare,& in essi si sia cõuenuto che p causa della illecita negotiatione fatta da Preti,ò clerici,nõ si possa pcedere dopò la morte di essi nõ essẽdosi cominciato il giuditio in vita loro; Et intẽdẽdo,ch'da qsto, loro si fanno piu arditi à cõtrauenire alli Sacri Canonici,& cõstitutioni Apostolici,quali cõ tãto rigore phibiscono tali illecite negotiationi, & che di qua,loro pigliano occasione di peccare licẽciosamẽte,Perciò volẽdo noi in qsto,puedere alla salute dell'anime loro,che è il nostro principale intẽto; Per la presente Apostol. autoritate,& di certa nostra scientia,et Motu pprio dechiaramo,che qn costerà,ò in vita,ò dopoi morte loro,trouãdosi in esser la mercãcia,ò prouandosi di voce,e fama publica,ò per proue euidenti, e presenti, e non mẽdicate che loro habbiano

negotiato illecitamẽte,detto patto,ò conuentione posto in detti instromenti di compositioni non obsti, anzi ordiniamo,& commandiamo tanto à voi,quanto all'altri Nuntij Apostolici, che pro tempore sarãno in detto Regno,che conforme à questa nostra intẽtione,debbiano nelli casi predetti procedere,& giudicare,leuando,à voi,& ad essi,& à qualũque altra persona qual si voglia autorità, & facoltà di giudicare altrimente. Et tanto esseguirete che tale è mente,& intentione nostra, non obstante le dette compositioni,& instrumẽti sopra esse,ẽt in ordine nostro stipulate,è le regole di Cancellaria de non tollendo iure quæsito,& qual si voglia altra cosa,che facesse in contrario,allequali,anchorche,di esse bisognasse farne qui esp̃ssa mẽtione,hauẽdole noi p inserte,& sufficiẽter espresse,per questa volta sola in quanto alle cose p̃dette deroghiamo.Dal nostro Palazzo Apostolico il di 16 d'Aprile M. D. X C.

Sixtus Papa Quintus.

ADDITIO. Quia huc pertineret examinare Clericos negotiatores, & alienę rei conductores tangentia pro Spolijs Cameræ Apostolicæ faciendis, ne hic idem repetam, deseruient dicenda infra in addit. ad Verbum Vectigal. & vide Naua.cons. 10. de testamen. in antiq.

Declaratio applicationis fructuum omnium beneficiorũ reseruatorum in regno Neap. pro tempore vacantium à die vacationis vsque ad diem, quo prouisi possessionẽ ceperint de Manu Nũtij fol. 1008. in bull. incip. Cupientes,&c & vide supra in verbo beneficiorum possessio.

Declaratio circa bona,quæ nõ veniũt sub nomine. Spoliorũ Romæ publicata die 28. Septembris 1267. fol. 995. in bullar. incip. Romani Põtificis prouidentia circumspecta ad ea solicitudinis suæ partes potissimũ conuertit,per quę singulis Ecclesijs debita obsequia,& opportuna subuentionis auxilia minime subtrahantur. Cũ itaq; sicut accepimus,nonnulli Patriarchę, Archiepiscopi, Episcopi,& Abbates,seu commendatarij,ac alij beneficia Ecclesiastica obtinẽtes,proprij honoris,& salutis immemores,ẽt prætextu facultatũ testandi eis p Sedẽ Apostolicã concessarũ in eorũ vltimis voluntatibus res sacras,ac vasa,ornamenta,& paramenta Ecclesiastica,aliaq; cultui diuino dicata quandoq; ex fructib. Ecclesiasticis per eos acquisita,non ecclesijs & Monasterijs, ac beneficijs, quib. prefuerunt seu à quib. prouẽtus Ecclesiasticos,& stipendia acceperunt,pro vt rationi & honestati consentaneũ foret,sed alijs locis, ẽt aliquando non pijs ac interdũ eorum consanguineis,& affinibus relinquere,ac Cameræ Apostolicæ collectores prætextu ad illa sub appellatione Spoliorũ veniãt tanq̃ eiusdem Cameræ Spolia exigere,& percipere nõ erubescant in maximum religionis dedecus,ac ecclesiarũ,Monasteriorũ,& beneficiorũ eorundem detrimentũ,ac relinquentiũ animarũ periculũ scandalũque plurimorum. Nos abusibus,scandalisq; huiusmodi p̃uidere,ac singularum Ecclesiarũ,& Monasteriorum, ac beneficiorum indemnitati,animarũq; quorumlibet saluti consulere volentes. Motu p̃prio,& ex certa sciẽtia,ac de Apostolicę potestatis plenitudine,hac nostra p̃petuo valitura cõstitutione statuimus,ordinamus,decernimus, declara-

claramus, q̄d de cætero oĩa,& singula ornamenta,& paramenta,a vasa necnon Missalia,& gradualia,ac cantus firmi,& musicæ,alijq. q̄uolibet nūcupati libri,& aliæ res sacræ,ēt auri,& argenti,ac q̄cunq; alia bona p̄ quoscunq. Patriarchas, Archiep. Ep̄os, Abbates, seu Commendatarios & aliosćunq. quæcumq.& qualiacumq. beneficia Ecclesiastica,cum cura,& sine cura, sęcularia,& quorumuis ordinum regularia in titulum, vel Commendam,aut alias q̄uolibet obtinentes quocumq. noīe,vel titulo censeantur,ēt si de illis,& eorum qualitatib. sp̄alis,& expressa mentio habenda foret,ad vsum,& cultum diuinum ēt in eorum priuatis ędib.& Capellis, vel Oratorijs destinata tp̄e eorum obitus ex testō, vel ab intest. relicta sub quibusuis facultatib. testandi, & alias disponēdi,de bonis per eos ex altari, vel alias q̄uolibet acquisitis per quoscunq. Ro. Pont. prædecessores,& successores nostros, ac nos sub quibusuis tenorib.& formis,ac cum quibusuis clausulis,& decretis, ēt motu proprio aut alias q̄uolibet concessis,& conceden[...]is noīe cōprehendantur. Nec sub appellatione Spol. veniant, sed ad singulas Ecclesias, Monast. etiam Conuentu carentia,& beneficia huiusmodi in quib. resederint, aut quibus præfuerint, seu quæ alias obtinuerint oīno spectent,& pertineāt,ac spectare,& pertinere, illaq. post eorum obitum eisdem Ecclesijs, Monasterijs, & bn̄ficijs, ēt si in Roma. Curia,& procul ab illis decesserint, vel ad illa nunquam accesserint, ēt si antea Ecclesiarum, & Monasteriorum regimini cesserint, vel bn̄ficia huiusmodi renunciauerint, eo ipso applicata,& incorporata sint,& esse censeantur. Ita quod liceat illis defunctis, in eisdem Ecclesijs, Monasterijs, & bn̄ficijs successorib. ac Ecclesiarum,& Monasteriorū, huiusmodi capitulis, & conuentib. respectiuè illa propria authoritate, libere apprehendere, ac eorum Ecclesijs,& Sacristijs applicare,& incorporare, ac quęcunq. donationes ac relicta, & legata testamenta,& codicilli,& aliæ vlt. voluntates, seu spolia desuper contra præsentis constitutionis nostræ tenorem q̄uolibet pro tp̄e facta quoad præmissa nulla, & inualida nulliusq. roboris,& momenti existant, et personis, ēt Ecclesiasticis, seu locis ēt pijs, aut Ecclesiasticis quibuscunq. in quarum, seu quorum fauorē pro tp̄e facta fuerint, minime suffragētur, nec per ea eisdem personis, seu locis, vel alijs ecclesijs huiusmodi aliquod ius in reb. prędictis, vel ad illas acquiri possit. Quinimò res sacras, ac alia bona prædicta, quocunq. noīe, vel titulo pro tp̄e detinentes ad illa Ecclesijs, & Monasterijs, ac beneficijs per defunctos q̄uolibet acquisitis vt præfertur iuxta p̄ntium tenorem realiter,& cum effectu restituendum, & consignandum, quibusuis dispositionib. de illis in contrarium q̄uolibet factis minime attentis, oīno teneantur,& ad id per censuras,& pœnas, ēt furti,& sacrilegij, ac alia iuris,& facti remedia opportuna cogi & compelli possint,& debeant. Insuper ne deinceps contingat insolentia Spoliorum Cameræ Apost. Collectorum, vel sub collectorum aliquas Ecclesias, nec hominum, quemquam damno,& iniuria affici, nec cuiquam de cætero vertatur in dubium, quæ res habendæ sint noīe spolij, simili modo statuimus, decernimus,& declara-

mus,quod quæcunq. ſcāna, Cathedræ,arcę,& ēt ligneæ,vel lapideæ,&
marmoreæ Menſæ,& Tabulæ,ac quęcunq.dolia ſeu vaſa vinaria,& a-
lia ſimilia ſuppellectilia domeſtica per quoſuis presbyteros, ſeu cleri-
cos ab humanis pro tempore decedentis tpe eorum obitus in Eccleſijs
ſeu eorum Domib. Eccleſiarum earundē vel alibi vbiuis locorum reli-
cta,ēt ſi ex fructib. & prouentib.beneficiorum q̄ dum viuerent obtine-
bant acquiſita fuerint ſub ſpoliorū appellatione minimè veniant,nec p
ſpolijs vllo modo reputari poſſint:præterea qđ nullum ſpoliū Cameræ
præfatæ, fieri nec quicquā à quibuſuis ſpoliorum Camerę huiuſmodi
Collectorib.vel ſubcollectorib.exigi poſſit p obitum illius,qui dū viue-
ret,vnum,vel plura beneficia Eccleſiaſtica obtinuerit,cuius,vel quorū
inſimul fructus,redditus,& prouentus,triginta ducato.auri de camera
ſcđm cōem æſtimationem valorem annuum non excefferint, aut qui
penſiones annuas ſuper quibuſuis fructib.Eccleſiaſticis vſq; ad dictum
valorem annuatim,pceperit, dummodo tn̄ is ſe ab oī illicita negocia-
tione,& à ſacris Canonib.prohibita abſtinuerit. Ita quod ſi quis dicto-
rum Collectorū aliquid ex bonis quorūuis defunctorū, qui ſimilia be-
neficia obtinuerint, ſeu ſimiles pēſiones perceperint prætextu ſpoliorū
eiuſdē cameræ percipere, aut alias contra pn̄tes noſtras literas,attētare
præſumpſerit, ad totalem bonorū p eum perceptorū reſtōnem tenea-
tur,ac ad id via iuris ēt per ſimiles cenſuras,& pœnas cogi,& compelli
poſſit,& dēat.Diſtrictius inhibentes quibuſuis Camerę præfatę ſpolio-
rum Collectorib.nunc,& pro tpe exiſtentib. & ſubdignationis noſtræ,
& priuationis eorū officiorum pœna in ornamentis, & paramentis,ac
vaſis,et libris pręfato cultui diuino dicatis ac alijs reb.ſacris,necnō ſup-
pellectilib. pręfatis quolibet ſe intromittant, nec in eorum inuentarijs
tanquā ſpolia redigant,ſeu deſcribant ſed ornamenta, et parimēta,nec
non vaſa,et libros,aliaq.diuino cultui dicata huiuſmodi eccleſijs,et mo
naſterijs,capellis,et alijs bn̄ficijs hmōdi,eorumq.Rectorib.et alijs pręfa
tis libere dimittant,et cōſignent,ac cōſignari faciāt, cū effectu, Ac ſup-
pellectilia p̄dicta in locis vbi conſtiterint relinquāt Ac decernentes, ſic
in præmiſſis oīb.et ſingulis per quoſcunq. Iudices,et Cōmiſſarios,qua-
uis authoritate fungentes ſublata eis,et eorum cuilibet quauis aliter iu-
dicandi,et interpretandi facultate,et authoritate iudicari,et diffiniri de
bere, ac irritum,et inane,quicquid ſecus ſuper ijs à quo quā quauis au-
thoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dile-
ctis filijs curię cārum Camerę Apoſt.gn̄ali Auditori, et ſingulis locorū
ordinarijs,ac maiorē dignitatem,poſt Pontificalem in vniuerſis Eccle-
ſijs Cathedralib.et Metropolitanis pro tpe obtinētib.per Apoſt.ſcripta,
motu ſimili mandamus,quatenus, ipſi, vel duo aut vnus eorum pn̄tes
literas,et in eis contente quęcunq.vbi,et qn̄ opus fuerit,ac quoties pro
parte quorumcumque in præmiſſis intereſſe habentur,vt pręfertur fue
rint requiſiti ſollemniter publicantes,eiſq; in pręmiſſis efficacis defen-
ſionis pręſidio aſſiſtentes faciant authoritate noſtra pręſentes literas,
et in eis contenta quæcunque firmiter obſeruari.Ac ſingulos,quos lite
rę

ræ ipſæ concernunt illis pacificè gaudere,non permittentes eos deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores authoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo. Non obſtantibus Apoſtolicis,ac in prouincialibus & Synodalibus Concilijs editis Generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus,& Ordinationibus,nec non Eccleſiarum, & monaſteriorum huiuſmodi iuramento confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus facultatibus teſtandi alijſque priuilegijs indultis.& literis Apoſtolicis,quibuſuis conceſſis approbatis,& innouatis,etiam ſi de illis, eorumque totis tenorib. ſpecialis,& expreſſa mentio facienda eſſet,illorum tenores pro ſufficiēter expreſſis habentes,illis in reliquis ſuo robore permanētibus,cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Volumus autem quod ſi aliquis ex Patriarchis,Epiſcopis,Abbatibus, ſeu Commēdatarijs & alijs beneficiatis præfatis pluribus Eccleſijs,ſeu Monaſterijs,pro tempore,vel ſucceſſiue præfuerit, ſeu plura beneficia obtinuerit ornamenta, & paramenta ac res,& bona prædicta ad illa omnia habita ratione fructuum, & temporis,quo eadem beneficia poſſedit omnino pertineant,& proportionabiliter inter ea diuidantur, quodq; præſentes literæ in cancellaria noſtra Apoſtolica,& acie Campi Floræ,de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur,&c. Nulli ergo &c. Item quæ ad Cameram Apoſtolicam pertineant vide in commiſſionibus generalis Theſaurarij præſertim Sixti V.fol.1367.in bullar.

ADDITIO. Hanc Pij V. Extrauag. ad verbum recitat cum annotationibus. Nauar. in commentar. de Spol. Cleric. §. 8. & ad eius intelligentiam aliqua etiam ſcribit in conſ. 4. de donation. in antiq. Cuius dictis adde quod hæc conſtitutio eſt iuridice intelligenda ſcilicet deductis prius ære alieno, & debitis quibus ali-s minime ſatiſfieri poßet Roderic. in ſum. par. 2. cap. 34. concl. 4. et tom. 1. quæſt regular. q. 30. art. 14. ex Ioan. Gutierez lib. 2. pract. q. c. 94. in fine. Et in dubio Bona quæ Prælatus habet, an cenſeantur acquiſita ex redditibus Eccleſiæ & poſt obtentam dignitatem, & an ex propria induſtria, & intuitu perſonæ præter Doct. in ca. 1. de pecul cler. & alios videndi ſunt Andreas Barbat. in tract. de præſt. Card par. 1. q. 5. Bertacchin. in trac. de Epiſcop. lib. 4. par. 4. nu. 6. Didac. Couar. in c. 4. num. 6. & infra de teſtam Iul Clar. lib. 3. receptar. ſentent. q. 27. nu. 3. Maſcard in tract de probat concluſ. 10. Menoch. in tract. de præſumpt li. 3. præſ. 53. & Molin in tracta. de iuſt & in diſp 147. in fine. Vbi enim conſtaret de paupertate Eccleſiæ, & de bonis ac diuitijs proprijs Epiſcopi prędefuncti, ſemper bona quæ reperta fuerunt, non habentia ſignum Eccleſię pręſumuntur potius quæſita ex bonis Epiſcopi quam Eccleſię. Rota Rom. quæ alios allegat deciſ. 182. diuerſ. par. 3. lib. 3.

Declaratio, quod bona Regularium extra clauſtra degentium ad Cameram Apoſtolicam ſpectant, & quod in omnibus ſpolijs eadē Camera eſt vere,& propriæ hæres fol.1254.in bullar.tenoris ſeq.

Officij noſtri partes ſedulo præſtare tenemur,vt dubia, quę ab aliqb. ſub falſo prætextu,vel nimis ſubtiliter excitata,in Cameræ noſtrę Apoſtolicæ præiudiciū tendunt, declaratione noſtra dilucidētur. Nuper ac-

cepimus,quod,& si fel. rec. Pius Papa iiij.prædecessor noster constitutionem, & quæcunque illa continerentur per piæ memoriæ Paulū Papam IIII.etiam prædecessorem nostrum contra Apostatas editam, per quam inter cętera decreuit bona quæcumque mobilia, & immobilia, ac census,redditus,& prouentus iura,& actiones per regularem ordinē professos extra claustra suorum regularium locorum,etiam de licentia suorum Superiorum degentes, tpe quo extra claustra huiusmodi fuissent acquisita,ēt si acquisitiones huiusmodi ab ipsis professis ex redditibus beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura,vel sine cura per eos obtentorum,seu detentorum,aut ex propria industria,seu artificio, mercatura,vel ex testamento,siue successione ab intestato quorumuis consanguineorum affinium,vel amicorum suorum,aut quorumcunq;aliorū factæ essent non fisco,aut Cam.Apost.sed Religioni,aut Monasterijs,in quo,seu quib. professi fuissent,eo ipso applicata esse, & censeri debere, ad iuris,& sacrarum Constitutionum formam reduxerit. Necnon præfata bona Regularium extra claustra,vt pfertur,degentiū siue mendicātium,siue non mendicantium,aut militiarum professorum,etiam,si loca,& canonicales portiones,aut dignitates in Cathedralibus,vel Collegiatis Ecclesijs cuiusuis Ordinis regularib. obtinuerint, ac Episcopali Archiepiscopali,Patriarchali,Primitiali,vel quauis alia præfulserint dignitate post eorum obitū ad eandem Cam. Apost. & iuxtam constitutionē fel.rec.Pauli Papæ III.super.spolijs,sub Dat.videlicet, Tertio nonas Ianuarij,Pontificatus sui anno 3.promulgatam.legitime spectent,& pertineant,idque per Rom.Pontifi.pdecessores nostros, ac nos dū Collector generalis ad recuperandum spolia regularium specifice deputatus fuit,aperte demonstratum extiterit,ac in possessione illa exigendi,ac recuperādi eadē Camera merito semper fuerit, nihilominus nonnulli vano sub dictę constitutionis Pauli IV.prędecessoris pfati prętextu contrarium aliquando asserere nō dubitarint.Nos omnē circa prædictā dubitādi occasionē dimouere,simulq; æquitate,& iustitia suadētibus,eiusdē Camerę indemnitati,ne in dies molestijs,& incommodis afficiatur, consulere volentes,pręsentiū authoritate,Declaramus res,& bona quæcunq;p dictos Regulares extra claustra Ecclesiarū,Monasteriorum,domorū,& quorūcunq; regulariū locorū degentes,quocūq;iure,& actione,siue ex causa testati,siue intestati acquisita, & in posterū acquirēda, vel ad eos delata in quibusuis prouincijs,dominijs,regnis,& locis consistāt,nisi ijdē,ad quos illa spectauerint,sufficiēti fuerint testādi, aut de illis disponēdi facultate suffulti,eaq;legitime vsi fuerint ad eādē Cam.pleno iure ptinuisse,& spectare,ac bona quęcūq; eorundē sub spoliorū nomine cōprehēsa p ipsam Camerā,eiusq; nomine,à quibuscūq;occupātib.,& detinentib.recuperari,ac vindicari potuisse,& posse,ac iuxta Pauli III.& aliorū pdecessorū nostrorū literas eadē Cam.Apost.in huiusmodi bonis spolia nūcupatis vere vniuersaliter succedente,qꝫ ipsa Camera, q̄ cæteris heredib.,& successorib. ampliori est priuilegio munita, cuiq; merito magis fauendū est,dū in cā rerū, & bonorū dominiū, ac posses-

sio

ſio nulla traditione præcedente tranſeat, in quacunq; bonorum, & ſpoliorũ ſiue ad ſeculares, ſiue ad regulares dũ viuerent ſpectantiũ ſucceſſione, quibuſcunq; in reb. ſiue in pecunijs illa conſiſtant, ēt ſi noīatim. aut alia ſpāli nota illa reſignanda eſſent, quæ ad eandē Cameram iure ſpoliorum pertinuerunt, & pertinebunt in poſterũ, oī prorſus fictione penitus ceſſante, ius & nomē veri hæredis in eiſdē ſpolijs hr̄e, illiuſque naturã ſortiri, ac veri hæredis priuilegijs, & iurib. in quibuſcunq. bonis, pecunijs, iurib. & actionib. vt ante hac potuiſſe, & nunc poſſe idq. eorũdem prædeceſſorum, ac noſtrę ēt intentionis ſemper fuiſſe, & eſſe authoritate p̄ntium declaramus: ſicq; per quoſcunq; iudices in quibuſuis cauſis ēt per appellationem, aut alias pendentib. & futuris, ac in quacunq. cauſa, vel inſtantia, ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere; necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquã quauis authoritate ſciēter, vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Mandantes, &c. Non obſtantib. &c.

ADDITIO. Huius extrauag. ac intentionis d. Pontificis in ipſa edenda meminit Nau. in conſi. 15. nume. 4 de regular. in antiq. & iuxta eiuſdem diffinitionem, quam declarando proſequitur in commentarijs ſuper c. non liceat Papæ 12. q. 2. §. 1 nume. 2. ſpolia ſunt bona Eccle. perſonæ quæſita immediatè, vel mediatè ex bonis Eccleſiaſticis, vel redditus eorum debiti, quæ non fuerunt ante mortem eius iure impenſa nec facta iure patrimonialia nec quæſita alij irreuocabiliter, vel quæ ſunt ex illicita negotiatione comparata, de quibus ante eum copioſe ſcripſit Redoan. in tract. de ſpolijs Eccleſiaſt. & ad materiam vide etiam Mandoſ. de ſignat. grat. tit. licentia teſtandi ſpoliorum conceſſio, & eundem Nauar. in conſ 5. de donat. & conſi. 4. de regul. in antiq. & conſi. 5. & ſeq. eo. tit. in nouis ac Molinam in præal. diſput. 147.

SYNODVS DIOECESANA.

DEcreto Conc. Trid. ſeſſ. 24. de ref. gen. c. 2. p̄cipit, vt Synodi Dięceſanę quotānis celebrētur ad quas experiētia oēs, qui alias ceſſante exēptione intereſſe deberent, nec capitulis gñalib. ſubduntur, accedere teneantur, rōne tñ parochialiũ, aut aliarũ ſeculariũ Eccleſiarũ, ēt annexarũ debeant ij, qui illarũ curã gerunt, quicunq; illi ſint, Synodo intereſſe. Cógruit ti. de of. ord.

Ordo ad celebrandam Synodum habetur in Pōtificali Romano, p. 3.

Acta vero q̄ neceſſario in Synodo fieri debēt, ſunt videlicet. Poſt emanatũ edictũ de Synodo ad certã diē inchoando, & ſucceſſiue proſequēda dēt in primis fieri electio Cōſultorum Theologorũ, & in vtroq. iure Doctorum, promotoris, & Notarij ſiue Secretarij ipſius Synodi.

Scđo monendi, & requirendi ſunt oēs, q Synodo adeſſe, & intereſſe debēt, & cōtēnētes p pęnas eccleſiaſticas ac illã venire cōpellendi ſunt, ac cōparentes obedientiã, & reuerentiã exhibere debent, iux. text. in c. qđ ſup his, de maior. & obed. & cōtra abſentes, nec legitimas excuſationes ac decre. curātes, veluti cōtumaces p̄cedi vt debita pęna mulctenť.

Tertio debet fieri, & promulgari decretum, quod si contigerit quẽ in sedendo, loco sibi debito nõ stetisse, seu vocatum fuisse, aliunde egisse, quod nullum circa præcedentiam patiatur præiudicium, sed cuiuscunque ius semper saluum consistat vocationis tamen ea sit ratio, vt primo Ciuitatis, deinde Diœcesis Clericus vocetur.

Quarto debet apponi pęna ne quis, nisi tota Synodalis sessionis actione completa, ac benedictione obtenta, discedere præsumat.

Quinto moneri debẽt oẽs, q in ipsa Synodo querelas proponere velint, & si q̃ sint, audiãtur, legãtur, & prouideãtur. Solẽt insuper eligi Pũctatores, & testes Synodales, aliaq; agi, quæ ẽpo expedire videbuntur.

His peractis, alta, & intelligibili voce legi dẽt professio Fidei, iuxta formulam præscriptã in bulla fel. rec. Pij iv. incip. Iniunctum, & ea qua lecta, accedere debent, qui ad id tenẽtur vocati iuxta eorũ gradum, & dignitatem ad iurandum, Fidei professionẽ scd̃m formulam recitatam prętitoq; iuro, decet etiam quemq; osculari manus Reuerendissimi Prælati in signum reuerentialis obsequij ac debitę reuerentiæ.

Legatur etiam Decretum Conc. Trid. de designandis personis ad id aptis quib. causę delegandæ committantur, illique, qui Synodales iudices deputati fuerint, pronuncientur, & publicentur.

Legatur etiam Decretum eiusdem Concilij de proponendis examinatorib. promouendorum ad Ecclesias Parochiales, pro quib. probandis suffragia ferantur, & electi nominatim promulgẽtur, de quib. examinatorib. in Synodo approbandis, extant literę nomine Sacrę Congregationis Concilij scriptæ tenoris seq.

Illustr. & Reuerendiss. Domini vti fratri D. Patriarchę Venetiarum.

Illustr. & Reuerendiss. Dñe vti frater. Cõsultationi Amplitudinis tuę super examinatorib. in Synodo approbãdis, sic r̃ndit Cõgregatio Sacri Trid. Conc. interpres nempe examinatores, qui ab Ampletitudine tua propositi fuerint, à Synodo tam per vota secreta, quã aperta posse probari. Itaque amplitudo tua cum modum in probatione seruari faciat, quem magis expedire iudicauerit. Quod reliquum est, Deum illi quam beneficentissimum precamur. Romę die 11. Iulij 1592.

Amplitudinis tuæ Illustr. & Reuer. Vti frater Hier. Card. Matthęius.

Legatur etiam dispositio decretorum Conc. Trid. super personali residentia facienda, c. 1. sess. 9. de ref. & sess. 23. de refor. c. 1. in cuius fine id expresse cauetur, vt in Episcopalibus Concilijs publicentur. Publicatio autem statutorum Concilij Prouincialis fit in Episcopalibus Synodis ex dispositis in c. sicut olim, de accus.

In priuatis Congregationibus tractentur decreta, & constitutiones Synodales faciendæ, quæ postea publicè in Ecclesia promulgẽtur, illæ autem fieri possint sine Synodi approbatione super quo extãt literę nomine Sacræ congregationis Concilijs scriptæ tenoris seq.

Illustr. & Reuer. Domino vti fratri D. Patriarchæ Venetiarum.

Illustr. & Reuer. Domine vti frater. Sacra Congregatio Illust. Patrũ, qui Trident. Concil. interpretãdo a S.D.N. præfecti sunt, per libellum

Amp.

Amp.tuæ noĩe porrectum cõsulto respõdit; eandem Amp.tuam in Synodo Diœcesana facere posse cõstitutiones absq; cõsensu,& approbatione Cleri, debere tñ requirere cõsilium capituli, licet illud nõ teneatur sequi,nisi in casib à iure expressis;nõ obstãte,quod ex forma Rom. Põtificalis in celebrãda Diœcesana, & Prouinciali Synodo expresse habeatur,vt cõstitutiones in Synodo publicãdæ à patrib. per verbum placet,confirmẽtur:cui Cõgregationis sñiæ Amp.tua inhærẽs in suã Synodum peragẽdam nouiter incumbat,& bene valeat in Dño,quem vt illi in huiusmodi pastoralib.ac salutarib.munijs sua gratia semper adsit,ex animo rogamus. Romæ die 27.Aprilis 1592.

Amp.tuæ Illustr.& Reuerendissimæ.

Vt frater studiosissimus Hier.Card.Matthæius.

Quas,& præcedentes relatas literas habes impressas in Synodo Veneta celebrata in mense Septembris 1592.fol.46.& seq.

His explicitis, priusquã Synodus dimittatur fiãt acclamationes sanctę cum gratiarum actionib.iuxta modum,& formulam à prelato pręscriptam,quib.terminatis, oẽs Sacerdotes,& Clerici surgentes,cum reuerentia osculum pacis ab Episcopo accipiant, & sibi inuicem dent cũ timore,& amore Dei;quod verò sancti osculi significatione ostendũt; id re ipsa præstent, vt coniunctissimis animis concordique voluntate, & pacis,atque charitatis studio,quæcunque lecta,sancitave sunt,sollicite exequantur,ac æque ab omnibus custodiantur: in synodis diœcesanis magis deceret,vt omitterentur acclamationes,& pacis oscula vt habetur in cęremoniali episcoporum,lib.1.21.in fi.

Demum Episcopus solemniter benedicat, & Archidiaconus verbis in Pontificalis lib. contentis Synodi conclusionem,absolutionem, & dimissionem significet.

Verùm an sicuti Synodus Prouincialis, ita etiam & Diœcesana antequã publicetur,sit ad vrbem trãsmittenda, vt eius statuta prius recognoscãtur,& approbẽtur per sacram Concilij Trid. congregationẽ. Et respondeo,quod nòn,prout ex sequentib.literis manifeste deducitur.

Illistri,acque Reuer. Domino vti fratri Domino Eppiscopo Hosti.

Illustris, & Reuer. Dñe vti frater.Nõ est in more positum apud Patres Illustrissimos. quo Tridẽt. Concilij decretis interpretãdis præfecti sunt Diœcesanas Synodos recognoscere.sed Prouinciales tm̃ emẽdare.Quare vt volũtati, simul ac Pastorali amplitudinis tuę zelo in tuę Synodi correctione quo qũo satis per me fieret, illud pro mea in te & in ecclesiã tuã charitate mihi sumpsi, vt Synodum ipsam percurrerẽ,simulq; ea adnotarẽ, quę notatu digna visa sunt, quemadmodũ licebit in extremis ipsis Synodi pagellis, vt nras aĩaduersiones, adscripsimus, inspicere.Quod superest tr, Clerusq; tuus tot salarium cõstitutionum obseruatione grauiter incũbite,memores vnã, optimãq; legẽ obseruãtiam.Valete in Domino.Romæ pridie Kal.Decemb.1586.

Amplitudinis tuæ perillustris,atque Reuerendissimæ.

Vti frater studiosus A.Card.Carafa.

TOR-

PRæter Summistas in hoc verbo sciendum est, super prohibitione taurorum, & ferarum, & annullatione votorum, & iuramentorum super eisdem pro tempore interpositorum extare Bullam Pij V. Romę publicatam die 15. Nouemb. 1567. tenoris seq.

De salute gregis dñici nostrę curæ diuina dispensatione crediti, prout ex debito Pastoralis officij astringitur solicitè cogitãtes, fideles cunctos gregis eiusdē ab imminentib. corporum periculis, ēt aĩarum pernicie perpetuo arcere studemus. Sanè licet detestabilis Duellorũ vsus a diabolo introductus, vt cruēta corporũ morte aĩarũ ēt perniciē lucret ex decreto Conc. Trid. prohibitus fuerit, nihilominus adhuc in plerisq; ciuitatib. & alijs locis, q̃ plurimi ad ostentationē viriũ suarũ, & audaciæ, in publicis, priuatisq. spectaculis cũ tauris, & alijs feris bestijs congredi nō cessant, vnde ēt hoĩum mortes, mēborum mutilationes, aĩarumq; pericula frequenter oriuntur. Nos igiť considerantes hæc spectacula, vbi tauri, & ferę in circo, vel foro agitãtur, a pietate, & charitate Christiana aliena esse, ac volentes hæc euenta, turpiaq; dęmonũ, & non hominũ spectacula aboleri, & aĩarum saluti quantũ cum Deo possumus prouidere, oĩb. & singulis principib. Christianis quacunq. tam ecclesiastica, q̃ mundana ēt Imperiali, Regia, vel quauis alia dignitate fulgentibus quouis noĩe nuncupentur, vel quibusuis cōitatib. & rebuspubl. hac perpetuo nostra constõne valitura sub excõicationis, & anathematis pęnis ipso facto incurrendis, prohibemus, & interdicimus ne in suis p̃uincijs, ciuitatib. Terris, oppidis, & locis huiusmodi spectacula, vbi taurorũ aliarumq. ferarũ bestiarũ agitationes exercentur, fieri permittant. Militib. quoq; cæterisq; alijs personis, ne cũ tauris, & alijs bestijs in præfatis spectaculis, ipsi tam pedestres, q̃ equestres cōgredi audeant interdicimus. Quod si quos eorũ ibi mortuus fuerit ecclesiastica careat sepultura. Clericis quoq. tam regularib. q̃ sęcularib. beneficia Ecclesiastica obtinentib. vel in sacris ordinib. constitutis, sub excõicationis pęna, ne eisdem spectaculis intersint, similiter prohibemus, oẽsq; obligationes, iura, & vota a quibusuis personis, vniuersitate, vel collegio de huiusmodi taurorũ agitatione, & vt ipsi falso abiurantur, in honorē Sanctorum, seu quarumuis ecclesiasticarũ solemnitatum, & festiuitatum, (quæ diuinis laudib. spũalib. gaudijs pijsq; operib. cum huiusmodi ludis celebrari, & honorari debent) hactenus factas, & facta, seu in futurum fienda, quæ, & quas oĩno prohibemus, cassamus, & annullamus, ac pro cassis nullis, & irritis haberi p̃petuo decernimus, atq; declaramus, mãdamus aũt oĩb. principib. comitib. baronib. S.R.E. feudatarijs, sub pœna priuationis feudorum, quæ ab ipsa ecclesia Romana obtinent, reliquos vero Principes Christianos, & terrarum Dños prædictis hortamur in dño, & in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, vt pro diuini noĩs reuerentia, & honore, premissa oĩa in suis dñijs, ac terris hmõi exactissime seruari faciant, vberrimã ab ipso Deo mercedē tam boni operis recepturi, ac vniuersis venerabilib. fratribus patriarchis, primatibus archie-

archiepiſcopis,epiſcopis,alijſque locorum, ordinarijs in virtute ſanctæ obedientiæ,ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ,quatenus in ciuitatibus, & diœceſibus proprijs pſentes noſtras literas ſufficiẽtes publicari faciant,& præmiſſa etiam ſub pęnis, cenſuris eccleſiaſticis obſeruari procurent. Non obſtantibus, &c.

ADDITIO. Ad huius conſtitutionis intellectum vide tradita per Nauar. qui eam ad verbum refert in man.c.15.num.18.& tribus ſeq.Ioan Gutier.lib.1.canon. quæſt.c.7.Petr.Nauarr.in tract.de reſtitut.lib.2.c.3.nume.300.& ſeq.& Rodriq. in Sum.par.1.c.73.Neque ignorandum,quod præfatæ conſtitutionis pœnæ,& cenſuræ in Regnis Hiſpaniarum,quoad laicos, & fratres Milites tantum quarumcunque Militiarum, (dummodo ſacris Ordinibus initiati non fuerint) reuocatæ fuerunt per Gregor. 13. duabus adhibitis conditionibus, ſcilicet vt agitationes taurorum feſtis diebus non fiant, necnon prouiſo per eos, ad quos ſpectabit, quod exinde alicuius mors,quoad fieri poterit,ſequi non poſſit, per quem in reliquis à Pio 5. ſancitis nihil immutatur, vt latius in quibuſdam literis ab eo editis anno Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quinto die 25. Auguſti continetur,quarum literarum faciẽ. & tenorem recenſet Lopaz ad Diaz in pract.crimin c.72. Et inſuper in eiſdem Hiſpaniarum Regnis dumtaxat,ac cum eiſdem conditionibus D.N. Clemens 8. abundantius prædictas pœnas, & cenſuras in Pij 5.conſtitutione contentas ſuſtulit,& amouit,ſcilicet quoad omnes in ea expreſſos(exceptis Monachis,& Fratribus mendicantibus,cæteriſque regularibus cuiuſcumque Ordinis,& inſtituti)illam ad terminos iuris communis reducendo,non tamen illi derogando Monet tamen ſua Sanctitas, ac in Domino hortatur Clericos ſeculares beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, vel in ſacris ordinibus,ſeu in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutos exiſtentes, ne paterna hac eius benignitate abutantur,prout plenius in ſuis literis ſub Dat.Romæ Anno milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſexto die 13. Ianuarij habetur, quarum literarum contextum refert cum annotationibus Roderiq.Tomo 4.quæſt regular.quæſt.68.articu.2.

VECTIGAL.

PRæter Summiſtas ſciendum eſt, qualiter illi,qui collectas, decimas, taleas, præſtantias,& alia onera Clericis, Prælatis,& alijs perſonis Eccleſiaſticis,ac eorum,& Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum bonis,illorumque fructibus, redditibus, & prouentibus huiuſmodi abſque ſimili Rom.Pont.ſpeciali,& expreſſa licentia imponunt,& diuerſis etiam exquiſitis modis exigunt,aut ſic impoſita etiam à ſponte dantibus,& concedentibus recipiunt. Nec nõ, qui per ſe,vel alios directè,vel indirecte prædicta facere,exequi,vel procurare,ac in eiſdem auxilium,conſilium,vel fauorem præſtare non verentur,cuiuſcunque ſint præeminentiæ,dignitatis,ordinis,&c. Sunt excommunicati,& abſolutio eſt reſeruata Papæ,vt Bulla Cœnæ.c.18.vbi etiam c.5.ſunt excommunicati, qui in terris ſuis noua pedagia, ſeu gabellas, præterq̃ in caſibus ſibi à iure, ſeu ex ſpeciali Sedis Apoſt. licentia permiſſis imponunt, vel augẽt,aut imponi,ſeu augeri prohibita exigũt.

ADDI-

ADDITIO. Firmissima & generalis statuenda est Regula quod Clerici, & qualibet persona Ecclesiastica gaudent immunitate gabellarum, collectarum, & huiusmodi, eorumque bona à similibus oneribus & exactionibus esse exempta, est enim priuilegium eis à iure concessum, ita vt à laicis compelli non possint ad soluendas gabellas, vectigalia, datia, &c. capit. non minus vbi Abbas numero 3. & 17. & capit. aduersus de immunit Eccles idem Abbas in consilio 12. par. 1. cap. quamquam de cens in 6. clemen. præsenti eod. titulo cum alijs concord. Concilio Triden. sess. 25. de ref. cap. 20. vbi immunitates, & priuilegia Ecclesiarum, ac Ecclesiasticarum personarum innouantur, & confirmantur. Soto in 4. senten distinct. 5. quæst. 2. artic. 2. Alfons. de Castro libro primo, de lege penult. capit late. Medina de restitu. quæst. 15. Nauar. decisionem hanc amplificat, vt in Man. capit. 13. nume. 202. Quam amplia, & primo vt non solum sint immunes ab omnibus oneribus & gabellis Clerici in sacris Ordinibus constituti, verum etiam Clerici primæ tonsuræ, dummodo incedant in habitu & tonsura Clericali & inseruiant in diuinis, Couarr. notab. capit. 31. practicar. quæst sub numero 9. (prout de Clericis primæ tonsuræ adest in hoc Regno Capitulum incipiens. Item statuimus, quod Clerici qui Clericaliter viuunt non cogantur communicare cum alijs in Collectis, & exactionibus alijs quibuscunque nec pro bonis Ecclesiasticis, nec pro patrimonialibus de portionibus eos legitime contingentibus, quo loco per addentes declaratur, qui dicantur clericaliter viuere). Secundo amplia, vt Clerici Græci quamuis coniugati gabellarum immunitate gaudeant, quia sunt vere, & quoad omnia personæ Ecclesiasticæ. Doct. addentes ad præd Regni cap. Clerici autem Latini coniugati illas subire, & præstare tenentur glo celebris in capit. in versi. in cæteris de cleric. coniug. in 6. Bertacchin. in tracta. de gabel par. 7. nume. 12. Guido Papa decis. 38. & est communis Doctorum opinio in capit. ex parte eod. titulo de qua testatur Couar. loco præcit Tertio amplia, vt etiam possint Clerici donare, & vendere siue id, quod eis superesset de immunitate taxata sicuti communis vsus comprobat. Quarto amplia, vt nec teneantur Clerici soluere datia vini, carnium, panis, & huiusmodi declarando vt per Syluest in verbo Immunitas 1. sub numer. 22 quem refert & sequitur Ludou Lopez in instructor. conscient. part. 1. capit. 40. & quæst. 9. & Rodriq in sum par. 1. cap. 15 conclus. 14 Quinto amplia, vt absque gabellæ solutione vendere seu vendi facere possint bladum, vinum, oleum, & similia habita tam ex fundis. & vineis patrimonialibus quam beneficialibus non solum in pondere magno seu ad grossum, sed etiam ad minutas mensuras Bertach. in tract de gabel. par. 7. colum. 4. versic An autem, &c. Camp. in repet. extrauagan. Clem. 7. contra Cleric. non incedentes in hab. & tons. sub numero 12. Roland. à Valle in consil. 71. numero 9. libro quarto, quia cum talia sint ex rebus suis recollecta non dicuntur negotiari. Panormitan. in consil. 6. prope finem par. 1. Crauet. consil. 163. num. 3. Roland. ibidem nume. 4. Tolet in Sum. li. 1. cap. 18. versic. vndecima habetur, & c. Exiende vt id eis liceat non obstante prohibitione de hoc publice facta. Ignat. Lopez. ad Diaz. in pract. crim. can c. 55. quem sequitur Matthæus Bois in Add. ad Stephan Aufrer. in tracta. de potest secular in Ecclesiast regul. fallent. 32. Neq. ex hoc infertur posse Clericū tenere tabernam & vinum, quod ex possessione sua vel Ecclesiæ colligit, personaliter, & per seipsum vendere, licet possit illam etiam in domibus Ecclesiæ tenere & vinum per aliū vendere. Gem. & Franc c. in c. vn. de vit. & hon. Cler. in 6. alij quos congerit Lamber. de iure patr. li. 2 par. 1. q. 6. a. 6 1. n. 4. Sexto, & deniq. amplia, vt neq. possint

possint Clerici cogi ad hospitandum milites, l. prima, & ibi Bald. notab. tertio, C. de episcop. & cleric. & in hoc Regno adest Capitulum incip. Item statuimus quod domus Prælatorum, & cæt. & quoad monasteria extat etiam Bulla Pij Quinti, incip. Tum ad vberes relata supra in uerbo priuilegia Regularium folio 415 & de exemptione Religiosorum quoad tributa, & exactiones late loquitur Roderic tom. secundo, quæst. regul. quæst. sexagesimaquarta, quo loco etiam de fratribus Hierosolymitanis, quos vulgus appellat de Malta, & de fratribus tertij Ordinis Sancti Francisci agit.

Eandem limita, & primo, ut hac immunitate non gaudeant Clerici in fraudem collectarum assumentes habitum Clericalem, sine ulla intentione clericandi argum. tex. in l. qui sub prætextu. C de sacrosan eccles. Secundo limita, ut neque illa gaudeāt clerici in rebus eis fraudulenter donatis a patre, fratre, & cap Bart. consi. 180. nu. secundo, lib. 1. Luc. de Penn. in l. vlt. in fine, C. de annon. & tribut lib. 10. Petr. Duen. regul. 100. num. 5. qualiter autem probetur fraus in donatione facta clerico. viden di sunt Speculat in tit. de cler. coniugat. num. 17. lib. secundo, & Syluest. in verbo Excommunicatio, quæst. sub num. 14. quæ fraus præsertim detegitur, ubi Pater fecisset sibi fieri albaranum de illis detinendis nomine suo, & tunc tenetur integre restituere omnia damna illata vniuersitati cum ficta donatio, secus vero si quis donaret filio animo transferendi dominium, & donatio non esset immoderata, & ultra uirilem, quamuis causa impulsiua fuerit, ut non teneatur soluere collectas, cum enim in hoc casu sit vera donatio, excusatur filius Clericus a collectis, quia causa motiua, siue causa sine qua non vitiat actum probatur hoc in simili de iure congrui quod nō habet locum quotiescunque fit donatio iuxta constitutionem Regni sancimus, quæ donatio sufficit, quod sit uera, licet causa impulsiua ad illam faciendam fuerit pro euitando retractu, seu iure congrui, quia est cautela a lege cōcessa. Tertio limita, quod quamuis clerici de iure Regni ac immunitate in bonis eis donatis non gaudeant hoc non procedit quando eis essent data seu concessa pro titulo sacrorum Ordinum loco beneficij iuxta decretum Conc. Triden cum non deceat sess. 21. de reform. quia censetur Ecclesiastica Felin. in cap Ecclesia S. Mariæ, num. 10. de constitu Decius in cap. Episcopus, nu. 20. de præb. Nau. in consi. 5 sub num. 1. de immunit. Eccl. in nou. Quarto limita, quando ad ipsos clericos transierit res aliquo onere affecta, eo quod haberet annexam annuam præstationem tributi seu census qui soluebatur antequam illius rei possessio, ad eos peruenit l. Imperatores, ff. de publican. & vectiga c. tributum, 23. q. 8. & arg. tex. in c literis de pign. cum concord. idque intellige dummodo illud onus esset ordinarium, perpetuum, & inuariabile, secus si esset extraordinariū, temporale & incertum ex allegatis per Campan loco superius cit num. 10. & seq. ueluti in collecta quæ secundum uarietatem negociorum imminentium, & prout necessitas exposcit interdum in maiori, & interdum in minori quantitate imponitur, quia tale onus cum non sit perpetuom, neque certum non dicitur durare postquam res peruenit ad personam priuilegiatam Panor. & Imola in c si nu. 12. de uita, & hon. Syluest in uerbo immunitas primo sub nu. 19. optime addentes ad capitulum Regni proxime citatum & notab. declarat Camp. ubi supra, nu. 104. in fine, & sub n. 109. Quinto limita, ut teneantur Clerici soluere onera, & gabellas (et non expectato assensu Apostolico) quando soluerentur pro communi damno, seu periculo euitando, iuxta casum positum per Panor. in c. non minus sub nu. 20. de immun. Eccle. Bertachinus

[Margin notes: limit. 1. — limit. 2. — limit 3. — limit. 4. — Vide Monoch. li. 3 de præsum. præsump. 82 nu. 4. — lim. 5.]

Hăc Ianor doc. sequitur et Naua. in cõs.42

chinus in præd.tract.par.7.col.1.vers. Sed limita verum & c. Syluest. & Ludo. Lopez locis cit. Campan. in eadem repet sub nu.113 Rodriq. in Sum. par.2.c.95. conclus.11. & per Anast. Germonium, lib.3. de Sacr. Immunit. c.17. nu.28. Sexto limita, nisi S. Pontifex immunitates Clericus debitas in aliquem locum pium transtulisset, eisque applicasset.

Sexta Limitatio.

Limitatur denique in Clerico negotiatore; Ad cuius materiæ dilucidationem, tria animaduertenda proponimus. Primum est, quod Clericus non est iudicandus negotiator seu mercator per vnius rei emptionem, & venditionem seu qui plures negotiationes fecisset ex glos & ibi Bar. in l. 1. § licet in verbo omnes, ff. de tribut. act. Panor. & Ripa, in c 1 de iudic. dicentes in hoc considerandam esse vulgi opinionem, Ancharan. Gem & Franc cap. vnic. de vit. & honest. cler. in 5. Philip Prob. in vnl num. 1. Cler. coniugat. in 6. Purp. consi. 50 Ignatius Lopez qui alios memorat in eodem cap. 51.

Quibus clericis sit interd. negot.

Secundo animaduertimus quod in proposito nostro sub prohibitione sacrorum Canonum, ne Clerici exerceant negotiationem, comprehenduntur duo genera Clericorum, nempe constituti in ordine sacro, & Clerici beneficiati, cæteri vero in minoribus Ordinibus constituti vel prima tonsura, quoad hoc habentur, ut laici, ut non sit eis interdict. negotiatio Panorm. in cap. primo, numero vigesimoprimo, ne Cler. vel monach secul negot se immisc. Nauar. in consil ; numero secundo, de success. ab intestat. in antiq & consi quinto, in nou. Ignat. Lopez, ubi supra Rodriq in sum. par. secunda, cap primo conclus. . cuius rationem affert Redoan in tracta de spolijs Eccles. q. 2. num 16 quia possunt impune sæculariter viuere, & ad sæculum redire ac ordini Clericali in totum renunciare & si non verbo saltem facto exercendo actum omnino contrarium.

Negotia quę dicãtur, & quãdo licita.

Tertio (quatenus ad id de quo agitur attinet) emptionem, & venditionem in duo tantum genera diuidimus, quorum alterum est, quando emitur res aliqua & in sua forma integra, qua empta est, lucrando reuenditur, & hæc propriissime dicitur negotiatio. Alterum est, quando emitur res seu rudis materia, ut inde fit occasio operandi, & mutata forma vendatur charius, & tunc potius dicitur artificium, seu industria, quam proprie negotiatio, quia illud lucrum non prouenit ex re illa uendita forma adhuc integra, & intacta sed ex artificio, quo mediante secundum regulam alicuius artis ad aliam formam res illa est redacta Feder. de Senis in consi. 107. nu. 2. Panor. in fi num. 10. de uit. & honest. cler. Archid Io Andr. Gemin. & Franc. in cap quanquam, de cens in 6 Imola, & Vitalin. in Clem præsenti, eod tit. Syluestr. in verbo Excommunicatio nono sub quæst. 21. Capyc. in inuesti feud fol. 2:6. in princip. Redoan. in præd. q. 2. nu. 36. & infra & Molina de contract. disputatione 330 num. 3. Qubus sic prælibatis uerissima est propositio, quod cũ negotiatio mere lucratiua strictissimo modo sumpta, quæ ad primũ genus pertinet sic Clericis prohibita, prout Canones. 88. dist. perlegenti manifestum apparebit, cuiusq exercitium ipsis sub pœna anathematis interdicitur iux. tex. in cap secundum instituta ne Cler. vel Monac. huiusque probibitionis ratio est indecentia maxima ratione personæ, & dignitatis Ecclesiasticæ, id oq; cum de peccato suo, ac facto indecedenti, & contra canones non debeant commodum reportare, neque eis sit fauendum in eo in quo iura uiolant, ut per Cardinal Zabar in consi. 12. numero :. huiusmodi Clerici negotiatores tenentur in concernentibus negotiationem gabellas soluere c. capit. fin. de uita, & honest cleric.

Idē Pan. consil. 6. sub nu. 2 par. 1.

Quando clericus teneatur soluere gabellã.

d.c.

d. cap. quamquam, & d. Clemen. præsenti, de cens. a contrario sensu, Duen. in d. regul. 100. numero 13. Quam amplia, & primo, vt in conscientia ad dd. gabellas soluendas statim sint astricti antequam tersint admoniti abstinere à talibus commercijs Gemin. & Franc. in d. cap quamquam Camp. loco superius cit. sub nume. 112. optime Molina de contract. disputat. 31. numero quarto, & sequen. cui opinioni etiam adhæsit communis præceptor admodum Reuer. P. Marius Andria quicquid in contrarium dicat Ludouic. Lopez in instructor. conscient. par. 2 cap. 4. cuius doctrinam sectatur etiam Rodriq. in Sum. p. 2. c. 75. concl. 9. in fine moti per tex. in d. cap. fin. cuius intellectum ad defensionem huius ampliationis recte inducunt præalleg. Doctores, quam ipsi non satis animaduerterunt. Secundo amplia etiam si per manus alienationes d. negotiationem exercerent, tum quia, & in ea interuenire videtur aliquid fœditatis & indecentiæ ratione status Clericalis vt inquit Molina tum quia maximam bonorum temporalium cupiditatem præseferat, vt ait Igna Lopez in præd. cap. 15. fallit si adesset circumstantia paupertatis suę siue familiæ, quæ cum excusaret, quæ quando est vera mutat naturam rei, & operatur, vt licite illa per alios fieri possit Medina in cap. de restit. quæst. 30 imo etiam per seipsum quando non sit ad locupletādum, sed ad propriam, seu, suorum inopiam sublenandam ex Imola in cap. fin sub numero 13. de vita, & honest. Clericar. & Nauar in Man. cap. 25. sub nu. 110 & in consi. 3. nu. 3. de success. ab intest in antiq. & consi. 5 in nou. Item principalis propositio limitationem recipit, si per ipsum Clericum emerentur res aliquæ ad propriam sustentationem, vel suæ familiæ pro victu totius anni, & præter propositum de eis superessent, vt tunc illę res superfluę possint licite vendi iusto pretio tunc currenti, licet maiori quam emerit absque periculo negotiationis, quia illa venditio est per accidēs & id quod fit per accidens, non est in consideratione D. Thom. 2. 2. q. 77. artic. 4. Nauar. in præd. c. 2 sub eodem nu. 10. eritque immunis a gabellæ solutione quod in practica esse notatu dignum asserit Ignat Lopez loco præcit. idque extende, vt in præfato casu, quando scilicet emerit necessaria ad proprium suorumque vsum absque animo reuendendi, accrescente postea pretio ex cuius magnitudine ad vendendum ipse Clericus attrahatur (intelligens se deinde vilius emere posse res similes) liceat ei illa vendere carius quam potuerit, & lucrari sine vlla tributi obligatione ex com. omnium sententia, de qua testatur Molina loco prox. citu. numero primo, eoque maxime si dicta venditio fieret propter occurrentem necessitatis articulum. attenditur enim prima destinatio, prout etiam in alijs similibus concludit Roderic. tom 3. quæst. regu quæst. 74. artic. § sub 3. conclus.

Difficultas versatur in his, quæ de secundo genere emptionis, & venditionis fiunt, videlicet. quando clericus emeret lanam, v. per ministros, seu operarios sua impensa conductos, illique rei aptos ex illa pannos conficiat, quos vendat quæstus faciendi causa, aliaque similia exempla ad hoc secundum genus spectantia, quæ recenset Molina ibid. nume. 1 & infra, & quidem præfatus Doctor affirmat, quod cum huiusmodi negotiationes multum accedant ad primum genus ex identitate rationis in his Clericus immunitatis priuilegio non gaudeat, idem fotetur Roderic. in præd q. 74. artic. 8. conclus. 2. quod & ante ipsos pronunciauit Boni de Vital. in præd. Clemen præsenti, numero 50. & sequen. scilicet, vt non sit facienda differentia inter primum, & secundum genus, quando id Clericus faceret causa lucri, & cupiditatis secus; vero si illud lucrum ordinatum esset ad finem prouidendi suis necessitatibus, & sic vt in

primo

primo casu debeatur gabella, in secundo vero non, idque vt prædixi, intellige quando per manus personarum mercenariarum faceret, vt in simili habetur per Anchar. ran in d cap quamquam numero quinto quem sequitur Sylnest. in vers Excomm. 9. sub num. 4. & Nau. in Man. c. 25. sub nu. 12 quia tunc nulla versatur industria Clerici, aliàs secus, & ideo excipitur ab hac conclusione negotiatio impropriissima, velut si quoties Clericus, aliquam rem emendo & postea sua opera, & industria mutatam vendendo vellet aliquo artificio vti, vt aliud lucretur præsertim ad necessaria vitæ comparanda iuxta textum in cap clericus ab instanti 21. quæst. 1. glos in Sum. 14. q. 3. in fine. Albert Trotius lib. 1 de vero, & perfecto Clerico capit. 52. numero quinto, tuncque ei licitum erit duobus concurrentibus scilicet, modo ea de causa non se subtrahat ab his quibus incumbere ex Clericali officio tenetur capit. Clericus 91. distin. Syluester in verbo Clericus 3. nu. 2 & dummodo artificium inhonestum seu illicitum non reddatur ratione rerum quas conficeret vt si essent charta lusoria, taxilli, arma bellica & similia, vel si esset artificium sordidum, & immundum velati pelles & coria aptare, & huiusmodi.

An exactor teneatur stare dicto clerici.

Et quia posset oriri controuersia inter publicanum, & Clericum viatorem de rebus quę inuehuntur, an scilicet deferantur causa negotiandi, vel ne, & an sint suę vel alterius, quid igitur erit in casu isto agendum. Respondeo ex mente glossę not ab. in d Clem prǫsenti in ver. non negotiandi & ibi Doctores, quod cum graue esset semper iudicem adiri pro fide huius rei recipienda, teneatur gabellę exactor stare nedum ipsius Clerici iuramento, sed & suorum nunciorum, nisi de contrario fides haberetur in promptu, vel personarum qualitas dissuaderet iuramentum vt quia male conditionis essent, seu de mendacio conuincerentur, vt per Roland. in prǫalleg consi. 71. numero 34 quam glossam sequitur etiam Camp. vbi sup sub numero 10. & communiter receptam fatetur Nauar in consi. 1. numero quarto, de imm. Eccl. in antiq. & consi. : inno.

Conductio an sit negociatio illicita.

Quęritur an inter negociationes Clericis prohibitas computetur aliena prędia conducere? Respond. o affirmatiuè quoties propter cupiditatem, & lucri causa, vel vt per operarios illa colerent, id ab eis ageretur can. 5. & 3. 21. quęst. 3. & proinde ex venditione fructuum inde collectorum gabellam soluere tenerentur Molina in prǫalleg. disput. 341. sub numero 7. Limitatur duobus modis, & primo quando conductori succederent quia tunc licite in illa conductione permanere vsque ad præfinitum locationis tempus possent glos & Panormitan in capit. 1. ne Cleric vel monac firmat. Syluest in verbo Clericis 3. sub numero secundo & Redoan. in pręf q 2. num. 11. Secundo limitatur instante necessitate, eo quod propria eis suisque non sufficerent, aliterque commodè viuere nequirent, tunc enim id eis permittitur, vt ipsimet excolant soluendo certam fructuum seu pecunię portionem glos in can peruenit in verb. conductiones 86: distin. & in cap. dilecti in ver. conduxistis de decim. & est de mente omniũ Doctornm.

Similiter ad illicitæ negotiationis genus pertineret, quando Clericus emeret equos, boues, iuuencos, oues, &c & agros alienos conduceret, vt in illis seminet ad animalia pascenda & postea vendenda, vel si emeret vt illa ad incrementum traderet. secus vbi d. animalia empta in proprio territorio nutriret, vt postea illarum fœtus, & fructus, vel cum creuerint, vel suo labore, & industria meliorata charius vẽdat. Item non esset negotiationes genus si propriũ iumẽtũ quod sibi inseruit alijs locaret

secus

secus autem si iumenta emeret solum vt ea locet Molin. loco praeallegato sub numero 14.

Et quoniam supra in verbo Spolia Clericorum ostensum est varijs Summorum Pontificum constitutionibus constare, quod bona, quae à Clericis ex illicita negotiatione acquiruntur, sub nomine spoliorum veniunt, non immerito dubitare contingit An succedentes Clericis in praedicti bonis siue ex testamento, siue ab intestato tuta conscientia ea retinere valeant, illarumque titulum acquirant Respondeo quod hanc quaestionem decidunt Nau in consi. 10. de testam. in antiq. & cons.... in nouis Molina de iustitia disp. 14 sub cond. 5. & Rodriq. in Sum. par. 2 c.... concl. 4.

Vt autem exigentes gabellas, collectas, & huiusmodi à Clericis, incidant in censuram reseruatam in Bulla Coenae Domini supra relata requiritur illarum impositio expresse facta quoad Clericos, & personas Ecclesiasticas ita recentiores illam exponentes ex ea communiter annotat Greg. Sayr. in thesauro cas. consc. capit. 22. nu 10. Barthol. Vgolin in tract. de censuris Rom. Pont. reseru par. 2 post §. 5. num. 8. & 9. vbi vero in impositione gabellarum nulla facta esset mentio Clericorum, & exactores indistincte exigerent tam à laicis, quam Clericis, tunc tantum inciderent in excommunicationem contentã in ca. quamquam, de cens. in 6. quae cum vt per Doctores ibi, & per Caiet. in Sum in verbo Excommunicatio cap. 39. & Nauar. in Man cap. 27. num. 61. in fine, & in consi. 6. nu. 8. de censib. in nou. habetur, summo Pontifici non sit reseruata, poterit ab Episcopis praeuia satisfactione absolueri cap. nuper de senten. excom. Interest etiam inter primum, & secundum casum, si quidem in primo recipientes gabellas a Clericis, & si sua sponte persoluentibus, adhuc in censuram incurrerẽt prout ex lectura eiusdem bullae clarissime patet, in secundo vero casu secus est, Syluest. in verbo Excom. 9. numero 18. in fine, & est communis opinio teste Nauar. in Man cap. 27. sub nume. 128. in quo aduerte quatenus in hac bulla fit extensio etiam ad accipientes sponte oblata, quod tunc diceretur Clericus sponte soluere quando nulla praecedente petitione, & coactione illas solueret, non autem si solueret rogatus soluere tanquam debitum, esto vis non adhibeatur, vt docet Caietan. loco prox cit. quem sequitur Nau. in d cap. 27. sub nu. 61. dicuntur spont dari non quia ex absoluta, & omnino libera voluntate donandi dentur cum hoc non sit prohibitum sed quia sine aliqua speciali vi, & coactione praeter exactionum impositionem dantur, adeo quod hec sit sufficiens vis, & coactio, ita vt si hoc titulo dentur, quocunque modo accipiantur haec censura incurratur, ita nouissime explicat Suarez de censuris in communi disput. 21. de censuris S. Pontifici reseruatis in bulla Coenae Domini sectione secunda, censura 18. & ideo si Clericus ad iurgia, & contentiones euitandas, & ne publicani inter morentur propter bonorum arrestationem. non valens alio modo se iuuare, aliquid eis vltro offerre & praestare eligeret, tunc enim diceretur inuitus, & non sponte soluere.

Item ex eiusdem bullae verbis colligunt praefati Doctores in illius censuram incurrere non solum imponentes exigentes gabellam, & similia onera super bonis, quae Clerici ab Ecclesiis seu beneficijs habent, verum etiam super bonis patrimonialibus proprijs ipsorum Tolet. in Sum. lib. 1. cap. 29. Sayr. in eod capit. 22. nume. 9 Vgolin in praed. c. 18. §. 5.

Item huius bullae censura vendicat sibi locum, nedum quando praedicta onera directe ipsis Clericis, & eorum bonis sed etiam si alijs, quorum damna ad ipsos redun-

derent, imponerentur, veluti si fieret statutum, quod coloni clericorum, vel eorum consanguinei grauioribus oneribus afficiantur, quia dictum statutum clericos per indirectum, seu obliquum afficeret, & grauaret arg. tex. in cap. quanto, de priuileg. & c. fin de immunit. Eccles. in 6. & ita Vgolin exemplificat in eod. capit. 18. super vers. directe vel indirecte, &c. alia exempla vide per Purpurat. consil. 594. volum. 2. Tim. consi. 489. & 499. vol. 3. Menoc. de Arbi. iud. centu. 6. casu 562. nu. 46. & 54.

Item ab huius bullæ censura excusantur ministri, seu famuli conductorum, & arrendatorum ipsarum gabellarum, qui ad portam ciuitatis, vel in alio loco designato ad illas exigendas præponuntur, & per probabilem ignorantiam etiam a clericis exigerent arg. tex. in c. 2. de const. in 6. Nauar. loco prox. cit. Vgol in eod. c. super vers. diuersis etiam &c nu. 4. in fine.

Item bulla hæc non procedit, quando esset facienda contributio pro aliquo extraordinario, quod immediate spectaret etiam ad bona ipsorum clericorum, & quadam ratione naturali illis incumberet, veluti si ageretur de reficienda via penitus destructa, quæ extenderetur etiam per domos, & prædia ipsorum clericorum propter quod eis ad suas possessiones difficilis esset accessus, ne per illa eorum plaustra duci possent, & alia similia, in quibus ipsorum vtilitas principaliter verteretur, vt tunc teneantur ad expensas in contribuere ex dictis per Panor. in c. non minus sub nu. 16. ver. Itē dico & c. de imm. Eccl. & Syluest. in verbo Immunitas 1. sub nu. 19. ver. Sunt tamē aliqua onera, &c. ac per Camp in suprad. repet. sub nu. 118. & Nau. in Man. c. 27. sub nu. 115. & in terminis huius Bullæ affirmat Vgolin. in eod. c. 18. §. 3. in fine.

Clausulam verò Bullæ Cenæ Domini supra narratam nouissime post Nauar. in Man. ca. 27. nu. 41. & in consi. 6. ac duobus sequen. de censibus in nou. declarant Tolet. in Sum. lib primo ca. 21. Greg. Sayr. in thesauro cas. consc. lib. 3. c. 9. late Bartholom. Vgolin. in præd. tract. de censuris. S. Pontifici reser. c. 9. Franc. Suarez loco prǣcit. de censura 5.

VICARIVS PERPETVVS.

SCiendum est, quod post Conc. Trid. sess. 7. de ref. c. 7. & sess. 25. ca. 16. ad declarationem portionum assignandarum Vicarijs perpetuis parochialium pijs locis perpetuo vnitatum, emanauit constitutio fel. rec. Pij V. Romę publicata die 15. Nouemb. 1567. fol. 999. in Bullar. incip.

Ad exequendum pastoralis officij, & infra, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, authoritate Apostolica hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus, & ordinamus, ac declaramus quemadmodum etiam de ipsius Concilij mente fuisse colligimus, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos præfatos assignatione portionis ipsis Vicarijs perpetuis, ex prædicto Concilio ipsorum prælatorum arbitrio facienda ita se continere, & arbitrio debere, vt non maior centum, nec minor quinquaginta scutorum annorum summa, computatis omnibus ētiā certis emolumentis & alijs obuentionibus communiter percipi solitis eis omnino assignetur nisi Vicarijs temporarijs solitum fuisset plus assignari, siue in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaq; numerata, fundo seu alia re stabili portio huiusmodi constituatur, cuiuscumque valoris parochialis ecclesia vnita fuerit, & habita etiam ratione redditu um, & one-

& onerum loci,cui parochialis ipsa vnita fuerit; ita quod portiones vltra,vel infra d.summas scutorum centum,& scutorum quinquaginta hactenus assignatæ, vel in posterũ forsan assignandæ, quoad excessum, & defectum huiusmodi nullius roboris,& momẽti existant, & ad summas prædictas reductæ,& auctæ respectiuè cẽseantur, nisi tñ valor annuus ipsius parochialis vnitæ, habita rõne(vt prefertur)minor sit quinquaginta scutis, quo casu portio assignata, vel assignanda Vicario perpetuo, nõ debeat excedere summã annuam valoris d. parochialis, sed sufficiat,quod oẽs fructus eius dumtaxat attribuantur ipsi Vicario perpetuo.Et qm̃ iniquum esset,eos,qui cõmodis priuantur,eadem onera, quæ prius sustinebant debere sufferre,volumus,& statuimus,qđ ecclesię,monasteria,collegia,beneficia, & pia loca hmõdi in quorum parochialib.ecclesijs vnitis continget Vicarius ṗdictas erigi pro quantitatibus fructuũ ipsis Vicarijs perpetuis assignatorum,ad solutionem quindẽniorum,q̃ nobis & camerę Apost. soluunt, & vlterius non teneãtur, sed eis detractio fiat ad ratã certorũ,quę de fructib.dictarum parochialium percipiuntur.Ita tñ qđ Vicarij perpetui, qui pro tp̃e deputabũtur, teneãtur accipere à Sede Apost.nouã prouisionem suę deputationis,& soluere annatam pro portione fructuũ, reddituum,& prouentuũ certorum sibi assignata, & expedire literas Apost. nec alias ad possessionẽ dd.Vicariarum perpetuarum, & seruitium earundem parochialiũ admitti possint nisi soluta annata,& expeditis literis Apost.nouę prouisionis,vt præfertur, alioquin integrũ quindẽnium solui debere,nec Vicarij prædicti antea tuta consciã fructus percipere possint. Volumus insuper,& ita mandamus,quod d. Vicarij perpetui non ad liberam ordinariorum electionẽ, sed ad noĩationem illorum in quorum ecclesijs vnitis ponẽtur,cum ipsorum ordinariorum,seu eorum Vicariorũ,præuio examine approbatione deputẽtur. Et si d.parochiales vnitæ erunt monasterijs regularium mẽdicantium, possint superiorib.dictorum monasteriorum nominari ex ipsis mendicantibus quos si ordinarij pręuio examine per se,aut eorum Vicarios faciendo idoneos ad curam aĩarum exercendam inuenerint,& ita pro idoneis approbauerint,tenẽantur Vicarios, ad nutum tñ superiorum suorum amouibiles,deputare. Idemque etiam seruetur in regularibus monachis tantum,dummodo in ea parochiali in quã vnus ex eis monachis fuerit, seruata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo saltem quatuor alij ex dictis monachis.Sicque per quoscunque,&c. Non obstantibus,&c.

Aduertẽdum ne quis decipiatur, putãs præfatam Pij V.constitutionem reuocatã fuisse per constitutionẽ bonæ memoriæ Greg.XIII.inc. in tanta rerũ,& negotiorũ mole,&c.fol.2208.in bulla. Nam vltra quod d.Gregorij constitutio dũtaxat procedit quoad Vicarios parochialium vnitarum monasterijs,postea idem Greg. xiij. ore reualidauit eandem Pij v.cõstõnem,dũmodo cũ fratre, seu religioso Vicario ad nutũ amouibili ṗ monasteriũ pro subeunda aĩarum cura assignando, vnus duntaxat alius religiosus extra claustrũ maneat,& non plures prout Sac.Con

 cilij

cilij Trid. congregatio declarauit pro interpretatione d.c.7.sess.7.de refor. adeo quod memorata Pij V. constitutio est hodie seruanda, de quibus omnibus testimoniũ perhibet, insignis Doctor Hieronymus Gonzalez in Romana curia Aduocatus in comment. ad regulam. 8. Cancell.gl.5.§.3.num.79. Romæ impress.

VSVRA.

PRæter Summistas sciendum est, qualiter de vsura circa cambia extat Pij V. constitutio Romæ publicata die 7. Feb. 1571. fol. 1154. in bullar. incip. in eam & infra.

Primum igitur damnamus ea oĩa cambia, quæ sicca nominantur, & ita configuntur, vt contrahentes ad certas nundinas, seu ad alia loca cãbia celebrare simulant, ad quæ loca ij, qui pecuniam recipiunt, literas, quidem suas cãbij tradunt, sed non mittuntur, vt transacto tp̃e vnde processerant, inanes referantur, aut ẽt nullis huiusmodi literis traditis pecunia ibi deniq; cum interesse reposcitur, vbi contractus fuerat celebratus, nam inter dantes, & recipientes vsq; à principio ita cõuenerat, vel certe talis intentio erat, neq; quisquam est, qui in nundinis, aut locis supradictis huiusmodi literis receptis solutionem faciat. Cum malo simile ẽt illud est, cum pecuniæ, siue depositi, siue alio noĩe facti cambij traduntur, vt postea eodem in loco, vel alibi cũ lucro restituantur. Sed, & in ipsis cambijs, quę realia appellãtur, interdum (vt ad nos perfertur) cãpsores præstitutum solutionis terminum lucro ex tacita, vel expressa conuentione recepto, seu ẽt tantummodo promisso, differunt. Quę oĩa nos vsuraria esse declaramus, & ne fiant districtius prohibemus. Porrò ad tollendas quoq; in cambijs quantum cum Deo possumus, occasiones peccandi, fraudesq; fæneratorum, statuimus, ne deinceps quisquã audeat siue a principio siue alias certum, & determinatum interesse, ẽt in casu non solutionis pacisci, neque realia cambia aliter quam pro primis nundinis, vbi illę celebrantur: vbi vero non celebrantur, pro primis terminis iuxta receptum locorum vsum exercere, abuso illo prorsus reiecto, cãbia pro secundis, & deinceps nundinis siue terminis exercẽdi. Curandũ autem erit in terminis, vt ratio habeatur longinquitatis, & vicinitatis locorum in quib. solutio destinatur, ne dum longiores præfiguntur, quam loca destinatę solutionis desiderant, fęnerandi detur occasio. Quicunq; contra hac nostram constõnem commiserit, pęnis à sacris Canonib. contra vsurarios inflictis, se nouerit subiacere. Eos vero, qui conspirationes fecerint, vel congestam vbiq; pecuniam ita ad se redegerint, vt quasi monopolium pecuniæ facere videantur, pœnis, quę à iure contra exercentes monopolia, cõstitutæ sunt, teneri sancimus. Volumus, &c. Hanc bullam refert, & declarat Nauar. in man. c. 17. sub nu. 299. in fi. & ad materiam vsurarum vide Philip. Port. consi. 30. lib. 2.

FINIS.

S.RAY-

S. RAYMVNDVS.

RECCOLLECTIO extrauagantium, quæ à diuersis Romanis Pontificibus post quintum librum extrauagantium cõmunium emanarunt vsque ad S. D.N. D. Paulum PP. V. seu extrauagantium communium liber sextus in quinque diuisus libros iuxta seriem titulorum Decretalium, sic recollectæ à Stephano Quaranta Neapolitano vtriusque iuris Doct. Canonico, & Iudice Synodali Neapolit.

Edito iam Bullario cum collegissem ex eo extrauagantes illas generales in hanc luculentam consonantiam sub titulorum decretalium serie, vt ad supplementum quinque librorum extrauagantium communium liber sextus merito dici possit, ac exemplum sexti libri Decretaliũ Bonifacij Octaui ad Decretales Gregorij Noni. Hæc recollectio vna cũ duobus meis tractatibus de Concilio Prouinciali, & de præstãtia, ac authoritate Archiepiscoporum in suffraganeos, eorumque suaditos, & in tota prouincia, Neapoli fuit impressa anno 1589. quã modo huic summulæ quibusdam additis accessionis iure iungendam esse censui, & canendo receptui præcedentia suis coaptando locis seu titulis in hunc librum redegi iuxta compilationem decretalium iussu Gregorij Noui factam à Sancto Raymundo confessore, vt ipse summus Pontifex testatur in procemio Decretalium, & fel. recor. Clemens Papa VIII. in literis suæ canonizationis, cuius sancti ordinem compilationis sequendo, eiusque intercessionem inuocando, Oremus.

Deus qui Beatum Raymundum pęnitentię Sacramenti insignẽ ministrum elegisti per maris vndas mirabiliter traduxisti, concede, vt eius intercessione dignos pęnitentiæ fructus facere, & ad æternæ salutis portum peruenire valeamus Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum Amen.

LIBER PRIMVS.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica.

COnstitutio super ritibus Grecorum, qui tolerari, vel non tolerari possũnt. Habetur supra in Verbo Græcorum Ritus fol. 262. Inno. 4.

Super vnione Græcorũ ad S.R.E. fol. 68. in bullario incipien. Letẽtur Cel, extat liber Gẽnadij Scholarij Patriarchę Cõstãtinopolitani. Defensio quinq; capitũ, quæ in sancta, & ęcumenica Florẽtina Synodo contineẽtur. De pcessione Spiritus sancti. De sacrificio in azimo, vel fermãtato. De purgatorio. De fruitione sanctorũ. De primatu Papę, & dictus liber fuit ex Greco in Latinũ trãslatus, ac Romę impressus anno 1579. vbi sectione 15. f. 241. deplorat, & describit excidiũ Constantinopolitanũ, Eugen. 3. in generall Concil. Flo.

dicens Græcos propter ſchiſma veniſſe in manus Turcarum. De Andromacho Palleologo ſe Imperatorem Græcorum nominante ſchiſmatico denunciato excommunicato, vide extrauag. com. Clem. 5. ad certitudinem de ſent. excomm. Idem Eugenius in eodem Conc. Armenis, & Iacobitis ſeu venientibus S.R.E. per duas conſtitutiones veritatẽ Catholicæ fidei eos inſtruit incip. Cantate domino, & alia incip. Exultate Deo.

Greg. 13. Profeſſio orthodoxæ fidei a Græcis facienda iuſſu fel. recor. Gregor. Papæ xiij. edita habetur fol. 253. in eodem verbo, & adde ad capitu. vni. de Summa Trin. in 6.

Clem. 8. Ex ſententia congregationis ſuper reformatione Græcorum perbreuis inſtructio ſuper aliquibus Ritibus Græcorum, &c. fol. 259. Et hęc de Græcis ad hunc titulum pertinentia quæ adhuc nõ ſunt in bullario. ſed in eo habes fol. 98. dictam conſtitutionem Eugenij quarti, in Generali Concilio Florentino. Capita in eo diffinita habentur in dicta profeſſione fidei a Græcis facienda ſupra fol. 253. Aduertendum tamẽ eſt, quod circa articulum in eodem Concilio diffinitum, De fruitione Sanctorũ, aderat antea extrauagans Benedicti xij. incip. Benedictus Deus, quæ etiã non eſt in bullario, ſed eam refert per extenſum Alphonſus de Caſtro in libro contra hæreſes, in verbo Beatitudo.

Pij 4. Super forma iuramenti profeſſionis fidei fol. 251.

iuſdem De fidei profeſſione emittenda in ordinatione, & promotione Doctorum & aliorum cuiuſuis artis, & facultatis profeſſorum fol. 249.

De conſtitutionibus.

Pij 4. Confirmatio œcumenici generalis Conc. Trid. fol. 193.

Eiuſdem Declaratio temporis ad obſeruandum decreta d. Concil. Trid. fol. 813. in bullario incip. ſicut ad ſacrorum, & ſunt impreſſæ in fine eiuſdẽ Concilij, & vide in verbo Concilium Trid. fol. 193. vbi de alijs conſtitutionibus facientibus ad hunc titulum.

Sixti 5. De non publicandis conſtitutionibus Conciliorum Prouincialium abſque Sedis Apoſtolicæ approbatione, habetur in verbo Concilium prouinciale fol. 169. & huius occaſione fuit poſitus tractatus de Concilio Prouinciali.

De electione.

Greg. 1. Contra prouiſos apud Sedem Apoſtolicam dantes, aut promittentes nuntiatoribus, fol. 200.

Iulij 3. Contra prouiſos retinentes beneficia eccleſiaſtica abſque literis Apoſt. fol. 94. & breue Pij V. ibidem allegatum habes per extenſum in bullario fol. 1008.

Pauli 4. Quod Archiepiſcopi, & Epiſcopi cuiuſcunque ordinis profeſſores ad clauſti a ſuorum ordinum redeuntes ad dignitatem, & officia aſſumi non poſſint, fol. 229.

Pij 4. Reformatio cõclauis in electione Romani Põtificis fol. 767. in bullario

rio incip. In eligendis, & contra aspirantes ad Papatum simoniacè adest constitutio Iulij II. fol. 140. Cum tam diuino. & vide etiam in bull. aliam Clem. 7. de electione Romani Pontificis, fol. 333. Cum charissimũ, & eiusdem Pontificis innouationem literarum suarum super electione Rom. Pont. fol. 352. Licet varie, & præcedentes cõstitutiones ad de ad dispoſita in c. licet de vitanda de elect. & c. vbi periculum, eo. tit. in 6. & clem. ve Rom. d. tit. & contra ambiantes Papatum vide Pauli 4. cõstitutionem, f. 624 in bull, incip. Cum secundum Apostolum.

Super collatione parochialium ecclesiarum, fol. 90.

De Abbatissis, & alijs monasteriorum monialium præfectis nõ vltra triennium per vniuersam Italiam in futurum eligendis, fol. i. Pij V.

De Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Card. creandorum numero, ordine, ætate, tempore, qualitate, & officio, incip. Postquam. Greg. 13.

Super noua ordinatione titulorum, & Diaconorum S. R. E. Cardinalium, incip. Religiosa. Sixti V.

Contra ineuntes sponsiones super vita, & morte, & futura electione Summi Pontificis, ac promotione S. R. E. Cardinalium, & habes per extensum, fol. 220. Eiusdem Greg. 14.

De forma faciendi processus, & inquisitiones ex præscripto Concil. Trid. super promouendis ad regimina Ecclesiarum Cathedralium, & aliarũ Superiorum, seu Monasteriorum, atque ad cæteras dignitates, de quibus in Consistorio prouidetur, fol. 223. Eiusdem

De renunciatione.

Relatio prohibitionis de non admittendis resignationibus, per Ordinarios cum modificationibus, habetur, fol. 101. Pij V.

Constitutio de modo, & forma publicandi resignationes, & cessiones, fol. 111. Greg. 13.

De temporibus ordinationum, & qualitate ordinandorum.

Contra promotos ante legitimam ætatem, aut extra tempora, aut sine dimissorijs, fol. 370.

Extensio decreti Conc. Trid. sess. 21. tit. 2. de reg. ca. 2. incip. Cum non deceat, loquentes de clericis secularibus, ad clericos regulares non professos, quod non promoueantur ad sacros ordines nisi seruata forma dicti decreti. fol. 378. Pij II.

Moderatoria Bullę fel. rec. Sixti Papę V. contra clericos male promotos, ac in Episcopos in ordinum collatione peccantes, f. 387. Pij V.

De ordinatione Regularium, & collatione ordinum ab Abbatibus, fol. 393. Clem. 8.

Breue super ordinatione ad titulum seruitij Ecclesię, fol. 386. Decretũ Sacræ cõgregat. Sixti V.

De sacra vnctione.

CONgruit huic titulo constitutiones Summorum Pontificum, & decreta Sacrorum Conciliorum Florenti. & Triden. quæ habentur in verbo Græcorum Ritus fol.259.

De filijs prespyterorum, & alijs illegitime natis.

Clem. 7. QVod filij Sacerdotum nullo pacto, aut quouis quæsito colore in beneficijs parentum suorum succedere possint, fol.284.

Pij V. Reuocatio facultatum testandi, & disponendi de reb.ecclesiasticis feudalibus, & emphyteuticis in illegitimos, fol.285.

Eiusdem Ampliatio fol.288.

Sixti V. Contra illegitimos, legitimatos &c.ad religionem transire volentes, fol.307.

Eiusdem Declaratio præcedentis constitutionis, fol.312.

Greg.14. Moderatio prædictarũ constitutionum Sixti V. contra illegitimos Regulares, fol.316.

De officio iudicis deleg.

Leon.10. DE assessore assumendo à Iudice iurium non Doctore fol.290.

Declaratio Sacr. congre. De conseruatore eligendo per Regulares fol.407.

De officio iudicis ord.

Leon.10. in Conc. generali Lateran. PRohibitio imprimendi libros absq; approbatione Vicarij, & Magistri Sacri Palatij Apostolici in Vrbe; ac Episcoporum, & inquisitorum hæreticæ prauitatis in alijs ciuitatib. fol.109.in bull.incip.Inter sollicitudines, & vide Conc.Trid.sess.4. §.sed & impressorib.ac regulas indicis librorum, c.10.& Nau.in Man.confess.c.27.nu.148.

Pij iiv. Literæ in forma breuis, per quas Ecclesiæ Grecorum, earumq. Prælati, & administratores visitationi, ac superioritati Ordinariorum subijciuntur, fol.266.ac faciunt tex.in c.quoniam, de off.ord.& allegata, fol.259.in prin.verb.Grecorum ritus.

Sixti V. Præceptum omnibus Episcopis vtriusque Siciliæ, vt conficiant quotannis inuentarium actorum criminalium suæ curiæ, fol.289.

Vt bonorum ecclesiasticorum archiuum teneatur facere Prelati in eorum dioecesibus, & administrationes ecclesiarum, fol.87.

De maioritate, & obedientia.

Leon.10. IN Conc.Lateran.de pulsatione campanę in Sabbato Sancto, fo.126.

Greg.13. De precedentia fratrum Mendicantium, & confraternitatum, fol.396.

Pij V. De preeminentia Inquisitorum Generalium hæreticæ prauitatis, & obedientia eisdem ab omnibus præstanda, fol.280.

Decre-

Decretum quo declaratur Episcopis in Ecclesijs Regularium Pontificalia exercentibus licere baldachinum erigere, fol.408. Clem. 8.

LIBER SECVNDVS.

De Iudicijs.

DE nullitatibus alias quam ex defectu iurisdictionis, citationis, aut mãdati non attendendis, fol.369. Clem. 8.

De foro competenti.

COntra personas ecclesiasticas alias personas ecclesiasticas ad forũ laicale trahentes, fol.62. in bullario incip. Ad reprimendas, & in verbo forum competens, fol. 255. vbi alterantur pœnæ, de quibus in c. si diligenti, de foro comp. & contra Iudices, vide etiam bullæ cęnæ Domini, c.15. fol.237. de pœna clerici, qui conqueritur coram iudice sęculari de prælato est tex. in c. grauem, de excess. prælat. Pij V.

De ferijs.

DE obseruatione festorum, fol.211. & vide decreta Sacrę congregationis, ibid. Pij V. Decretũ Sacrę cõgregat.

De sequestratione possessionum, & fructuum.

FAcultas iudicium lite pendente decernendi sequestra super fructibus beneficiorum Sedi Apostolicæ reseruatorum, siue affectorum, & ordinaria, vel alia authoritate nulliter collatorum, & pœnæ desuper litigantium, fol.456. Pij IV.

Quod fructus beneficiorum lite pendente deponi debeant apud personam à Iudice eligendam non obstantib. quibuscunque statutis disponentib. quod Capitula, & Canonici percipiant, fol.457. Pij V.

De iureiurando.

INnouatio constitutionis Nicolai tertij, & aliarum sanctionum contra iurantes, & iurare facientes illicita, impossibilia, damnosa, & ecclesiastica libertati, ac decretis Conc. Trid. aduersantia, fol.200. Greg. 13.

De visitandis liminibus Apostolorum, fol.31. posset etiam situari sub tit. de maior. & obedien. Sixti II.

De appellationibus.

Quando per Metropolitanos suffraganeis sit inhibendum, fol.68. Decretũ S. Cong.

De vita, & honestate clericorum.

Sixti V. DE habitu & tonsura per clericos, seu milites beneficia, vel pensiones obtinentes deferendis, & pœnis contra inobedientes inflictis, f. 272.

Eiusdem Constitutionis prædictæ moderatio. fol. 274.

Eiusdem Contra ecclesiasticas personas Regni Neap. bannitorum receptatores. fol. 88. delinquentium, & debitorum. fol. 90.

De Clericis non residentibus.

Pij iv. SVper residentia episcopali. fol. 446.

Eiusdem Contra non residentes. fol. 449.

Eiusdem Declaratio, quod gratiæ de non residendo, & percipiendo fructus ratione studij non valeant sine consensu ordinarij. fol. 444.

Pij V. Super residentia in parochialibus pro obtinentes eas, ac canonicatũ, aut dignitates, aut aliud beneficium. fol. 440.

De præbendis, & dignitatibus.

Pij IV. QVod Iudices causarum beneficialiũ, vel criminaliũ priuationem beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares beneficia illa impetrare non possint. fol. 120.

Eiusdem De pœnis conferentium beneficia Sedi Apost. reseruata. fol. 120.

Pij. Reseruatio beneficiorum, & de beneficijs propter hæresim, seu certo modo vacantibus, fol. 121.

Clem. 8. Declaratio portionum, quæ assignari debent Vicarijs perpetuis in vnione beneficiorum incip. Ad exequendum. fol. 999. in bulla. sed an per constitutionem Grego. XIII. incip. In tanta relata, fol. 499. sit reuocata, & reducta ad terminos iuris communis, & decretorum Conc. Tridẽt. sess. 7. de refor. cap. 7. & sess. 25. de reform. cap. 16. vide in verbo Vicarius perpetuus, fol. 498. de quibus Vicarijs habetur in clem. 1. de iur. patr. & in cap. extirpandæ, §. qui vero, cap. auaritiæ, & c. de monachi, de præben. & eod. tit. in §. & extrauag. Ioan. 22. de præbend. & ibi glos. in ver. vicarios, cap. ad hæc de offic. vica. clem. vnic. eod. tit. cap. 1. de c. mona. in antiq. & in 6. ac extat Petri Rebuff. tract. congruę portionis beneficiorum vicarijs maximè debitæ.

Greg. 13. Decretum de nullitate omnium dispositionum beneficialium, quæ fiunt personis prohibitis propter genus, seu hæresim, aut a fide apostasiã contra sanctiones statuta, vel priuilegia. fol. 121.

Reseruatio mensium Apostolicorum, & de alternatiua pro Episcopis residentibus, fol. 421. in versi. Regulæ cancellariæ, vbi de alijs reseruatis Sedi Apostolicę.

Erectio

Erectio ecclesiæ Bononien. in Metropolim, & Archiepiscopatum, fol. 1320. in bullario incip. Vniuersi. vbi enumarat aliqua de authoritate Archiepiscopi hinc sumpta occasione tractatum meum inserui supra in ver. Archiepiscopi authoritas fol. 42. prosequendo omnes authoritates quas de iure habet, & congruit huic titulo propter extrauag. com. incip. Saluator de præb. & dignit. sub quo fuit inserta constitutio Ioan. 22. erectionis Episcopatus Tholosani in Archiepiscopalẽ, & potest dictus tractatus congruere etiam tit. de offi. ord. propter ca. pastoralis d. tit. vbi de hac potestate. Greg. 13.

De clerico ægrotante, vel debilitato.

Congruunt huic titulo declarationes Sacræ Congregationis sacrorum rituum de facultate, quam habent Episcopi coadiutores cum futura successione, & quænam exercere possint, relatæ in ver. Archiepiscopi authoritas, author. 13. sub nu. 9. fol. 47. & auth. 16. fol. eod. cum seq. quas declarationes reperies per extensum. fol. 50. & 51. Declarationes S. Congre. super sacris ritibus.

Ne Sede vacante aliquid innouetur.

Congruunt huic titulo discussa in verbo Capitulum Sede vacante. fol. 128.

De rebus ecclesiæ non alienandis.

De alienatione bonorum ecclesiasticorum non facienda. fuit relata & dilucidissime declarata. fol. 7. cum plur. seqq. Paul. 2.

De officio commissariorum in examinandis causis alienationum rerum ecclesiasticarum, quæ a Sede Apostolica in forma, si in euidentem vtilitatem cedant, delegantur fol. 15. Eiusdem

Reductio ad viam iuris communis literarum Pauli 4. super alienatione bonorum ecclesiasticorum, cum satis abunde per anteriores canones fuerit prouisum fol. 681. in bulla incip. Prouida. Pij 5.

Confirmatio constitutionis Sanctæ mem. Pij Papæ V. de ciuitatibus, terris, & locis S. R. E. non infeudandis, & declarationis fel. rec. innocentij Papæ IX. desuper factæ, incip. Romani. Clem. 8.

De emptione, & venditione.

Vt incolæ, & habitatores, ac vniuersitates Regnorum Siciliæ citra, & vltra Pharum contractus censuales, modo tamen, & forma de qua in d. constitutione inter se cõtrahere libere, & licite possint fol. 206. Nicô. 5.

Super forma creandi census fol. 207.

Breue super confirmatione d. cõstitutionis Nicolai V. follio 208. Istud breue non reperitur in bullario, sed habui à Reuerendissi. Antonio Vespulo Episcopo N. & Coadiutore Potentino, & refert in fine tractatus, Pij 5. Gre. 13.

quem

primo casu debeatur gabella, in secundo vero non, idque vt prædixi, intellige quando per manus personarum mercenariarum faceret, vt in simili habetur per Anchar-ran in d cap quamquam numero quinto quem sequitur Syluest. in vers Excomm. 9. sub num. 4. & Nau. in Man. c. 25. sub nu. 12. quia tunc nulla versatur industria Clerici, aliàs secus, & ideo excipitur ab hac conclusione negotiatio impropriissima, veluti quoties Clericus, aliquam rem emendo & postea sua opera, & industria mutatam vendendo vellet aliquo artificio vti, vt aliud lucretur præsertim ad necessaria vitæ comparanda iuxta textum in cap clericus ab instanti 21. quæst. 1. glos in Sum. 14. q. 3. in fine. Albert Trotius lib. 1 de vero, & perfecto Clerico capit. 52. numero quinto, tuncque ei licitum erit duobus concurrentibus scilicet, modo ea de causa non se subtrahat ab his quibus incumbere ex Clericali officio tenetur capit. Clericus 91. distin. Syluester in verbo Clericus 3. nu. 2 & dummodo artificium inhonestum seu illicitum non reddatur ratione rerum quas conficeret vt si essent chartæ lusoriæ, taxilli, arma bellica & similia, vel si esset artificium sordidum, & immundum velati pelles & coria aptare, & huiusmodi.

An exactor teneatur stare dicto clerici.

Et quia posset oriri controuersia inter publicanum, & Clericum viatorem de rebus quæ inuehuntur, an scilicet deferantur causa negotiandi, vel ne, & an sint suę vel alterius, quid igitur erit in casu isto agendum. Respondeo ex mente glossę notab. in d Clem prẹsenti in ver. non negotiandi & ibi Doctores, quod cum graue esset semper iudicem adiri pro fide huius rei recipienda, teneatur gabellę exactor stare nedum ipsius Clerici iuramento, sed & suorum nunciorum, nisi de contrario fides haberetur in promptu, vel personarum qualitas dissuaderet iuramentum vt quia male conditionis essent, seu de mendacio conuincerentur, vt per Roland. in prealleg consi. 71. numero 34 quam glossam sequitur etiam Camp. vbi sup sub numero 10. & communiter receptam fatetur Nauar in consi. 1. numero quarto, de imm. Eccl. in antiq. & consi. . in no.

Conductio an sit negociatio illicita.

Quęritur an inter negociationes Clericis prohibitas computetur aliena prędia conducere? Respond. o affirmatiuè quoties propter cupiditatem, & lucri causa, vel vt per operarios illa colerent, id ab eis ageretur can. 5. & 3. 21. quęst. 3. & proinde ex venditione fructuum inde collectorum gabellam soluere tenerentur Molina in pręalleg. disput. 341. sub numero 7. Limitatur duobus modis, & primo quando conductori succederent quia tunc licite in illa conductione permanere vsque ad præfinitum locationis tempus possent glos & Panormitan. in capit. 1. ne Cleric vel monac firmat. Syluest in verbo Clericis 3. sub numero secundo & Redoan. in pręf q 2. num. 11. Secundo limitatur instante necessitate, eo quod propria eis suisque non sufficerent, aliterque commodè viuere nequirent, tunc enim id eis permittitur, vt ipsimet excolant soluendo certam fructuum seu pecunię portionem glos in cau peruenit in verb. conductiones 86: distin. & in cap. dilecti in ver. conduxistis de decim. & est de mente omniũ Doctornm.

Similiter ad illicitæ negotiationis genus pertineret, quando Clericus emeret equos, boues, iuuencos, oues, &c & agros alienos conduceret, vt in illis seminet ad animalia pascenda & postea vendenda, vel si emeret vt illa ad incrementum tradenet. secus vbi d. animalia empta in proprio territorio nutriret, vt postea illarum fœtus, & fructus, vel cum creuerint, vel suo labore, & industria meliorata charius vẽdat. Item non esset negotiationes genus si propriũ iumẽtũ quod sibi inseruit alijs locaret

secus

secus autem si iumenta emeret solum vt ea docet Molin.loco preallegato sub numero 14.

Et quoniam supra in verbo Spolia Clericorum ostensum est varijs Summorum Pontificum constitutionibus constare, quod bona, quæ à Clericis ex illicita negotiatione acquiruntur, sub nomine spoliorum veniunt, non immerito dubitare contingit An succedentes Clericis in prædicti bonis siue ex testamento, siue ab intestato tuta conscientia ea retinere valeant, illarumque titulum acquirant Respondeo quod hanc quæstionem decidunt Nau in consi. 10. de testam. in antiq & cons.... in nouis Molina de iustitia disp. 14 sub concl. 5. & Rodriq. in Sum. par. 2 c.... concl. 4.

Vt autem exigentes gabellas, collectas, & huiusmodi à Clericis, incidant in censuram reseruatam in Bulla Cœnæ Domini supra relata requiritur illarum impositio expresse facta quoad Clericos, & personas Ecclesiasticas ita recentiores illam exponentes ex ea communiter annotat Greg. Sayr. in thesauro cas. consc. capit. 22. nu 10. Barthol. Vgolin in tract. de censuris Rom. Pont. reseru par. 2 post §. 5. num. 8. & 9. vbi vero in impositione gabellarum nulla facta esset mentio Clericorum, & ex actores indistinctè exigerent tam à laicis, quam Clericis, tunc tantum inciderent in excommunicationem contentā in ca. quamquam, de cens. in 6. quæ cum vt per Doctores ibi, & per Caiet. in Sum. in verbo Excommunicatio cap. 39. & Nauar. in Man cap. 27. num. 61. in fine, & in consi. 6. nu. 8. de censib. in nou. habetur, summo Pontifici non sit reseruata, poterit ab Episcopis præuia satisfactione absolueri cap. nuper de senten. excom. Interest etiam inter primum, & secundum casum, si quidem in primo recipientes gabellas a Clericis, & si sua sponte persoluentibus, adhuc in censuram incurrerēt prout ex lectura eiusdem bullæ clarissime patet, in secundo vero casu secus est, Syluest. in verbo Excom. 9. numero 18 in fine, & est communis opinio teste Nauar. in Man cap. 27. sub nume. 128. in quo aduerte quatenus in hac bulla fit extensio etiam ad accipientes sponte oblata, quod tunc diceretur Clericus sponte soluere quando nulla precedente petitione, & coactione illas solueret, non autem si solueret rogatus soluere tanquam debitum, esto vis non adhibeatur, vt docet Caietan. loco prox cit. quem sequitur Nau. in d cap. 27. sub nu. 61. dicuntur spont dari non quia ex absoluta. & omnino libera voluntate donandi dentur cum hoc non sit prohibitum sed quia sine aliqua speciali vi, & coactione præter exactionum impositionem dantur, adeo quod hæc sit sufficiens vis, & coactio ita vt si hoc titulo dentur, quocunque modo accipiantur hæc censura incurratur, ita nouissime explicat Suarez de censuris in communi disput. 21. de censuris S. Pontifici reseruatis in bulla Cœnæ Domini sectione secunda, censura 18. & ideo si Clericus ad iurgia, & contentiones euitandas, & ne publicani inter morentur propter bonorum arrestationem. non valens alio modo se iuuare, aliquid eis vltro offerre & præstare el geret, tunc enim diceretur inuitus, & non sponte s luere.

Item ex eiusdem bullæ verbis colligunt præfati Doctores in illius censuram incurrere non solum imponentes exigentes gabellam, & similia onera super bonis, quæ Clerici ab Ecclesiis seu beneficijs habent, verum etiam super bonis patrimonialibus proprijs ipsorum Tolet. in Sum. lib. 1. cap. 29. Sayr. in eod capit. 22. nume. 9 Vgolin in præd. c. 18. §. 5.

Item huius bullæ censura vendicat sibi locum, nedum quando prædicta onera directè ipsis Clericis, & eorum bonis sed etiam si alijs, quorum damna ad ipsos redun-

derent, imponerentur, veluti si fieret statutum, quod coloni clericorum, vel eorum consanguinei grauioribus oneribus afficiantur, quia dictum statutum clericos per indirectum, seu obliquum afficeret, & grauaret arg. tex. in cap. quanto, de priuileg. & c. fin de immunit. Eccles in 6. & ita Vgolin exemplificat in eod. capit. 18. super vers. di recte vel indirecte, & c. alia exempla vide per Purpurat. consil. 594. volum. 2. Tim. consi. 489. & 499. vol. 3. Menoc. de Arbi. iud centu. 6. casu 562. nu. 46. & 54.

Item ab huius bullæ censura excusantur ministri, seu famuli conductorum, & arrendatorum ipsarum gabellarum, qui ad portam ciuitatis, vel in alio loco designato ad illas exigendas præponuntur, & per probabilem ignorantiam etiam a clericis exigerent arg. tex in c. 2. de const in 6. Nauar. loco prox. cit. Vgol in eod. c. super vers. diuersis etiam &c nu. 4. in fine.

Item bulla hæc non procedit, quando esset facienda contributio pro aliquo extraordinario, quod immediate spectaret etiam ad bona ipsorum clericorum, & quadam ratione naturali illis incumberet, veluti si ageretur de reficienda via penitus destructa quæ extenderetur etiam per domos, & prædia ipsorum clericorum propter quod eis ad suas possessiones difficilis esset accessus, ne per illa eorum plaustra duci possent, & alia similia, in quibus ipsorum vtilitas principaliter verteretur, vt tunc teneantur ad expensas in contribuere ex dictis per Panor. in c. non minus sub nu. 16. ver. Itē dico & c. de imm. Eccl. & Syluest. in verbo Immunitas 1. sub nu. 19. ver. Sunt tamē aliqua onera, &c. ac per Camp in suprad. repet. sub nu. 118. & Nau. in Man. c. 27. sub nu. 115. & in terminis huius Bullæ affirmat Vgolin. in eod. c. 18. §. 3. in fine.

Clausulam verò Bullæ Cenæ Domini supra narratam nouissime post Nauar. in Man. ca. 27. nu. 41. & in consi. 6. ac duobus sequen. de censibus in nou. declarant Tolet. in Sum. lib primo ca. 21. Greg. Sayr. in thesauro cas. consc. lib. 3. c. 9. late Bartholom. Vgolin. in præd tract. de censuris. S. Pontifici reser. c. 9. Franc. Suarez loco præcit. de censura 5.

VICARIVS PERPETVVS.

SCiendum est, quod post Conc. Trid. sess. 7. de ref. c. 7. & sess. 25. ca. 16. ad declarationem portionum assignandarum Vicarijs perpetuis parochialium pijs locis perpetuo vnitatum, emanauit constitutio fel. rec. Pij V. Romę publicata die 15. Nouemb. 1567. fol. 999. in Bullar. incip.

Ad exequendum pastoralis officij, & infra, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, authoritate Apostolica hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus, & ordinamus, ac declaramus quemadmodum etiam de ipsius Concilij mente fuisse colligimus, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos præfatos assignatione portionis ipsis Vicarijs perpetuis, ex prædicto Concilio ipsorum prælatorum arbitrio facienda ita se continere, & arbitrio debere, vt non maior centum, nec minor quinquaginta scutorum annorum summa, computatis omnibus et incertis emolumentis & alijs obuentionibus communiter percipi solitis eis omnino assignetur nisi Vicarijs temporarijs solitum fuisset plus assignari, siue in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaq; numerata, fundo seu alia re stabili portio huiusmodi constituatur, cuiuscumque valoris parochialis ecclesia vnita fuerit, & habita etiam ratione redditcuum,

& one-

& onerum loci, cui parochialis ipsa vnita fuerit; ita quod portiones vltra, vel infra d. summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta hactenus assignatæ, vel in posterũ forsan assignandæ, quoad excessum, & defectum huiusmodi nullius roboris, & mométi existant, & ad summas prædictas reductæ, & auctæ respectiuè cẽseantur, nisi tñ valor annuus ipsius parochialis vnitæ, habita rõne (vt præfertur) minor sit quinquaginta scutis, quo casu portio assignata, vel assignanda Vicario perpetuo, nõ debeat excedere summã annuam valoris d. parochialis, sed sufficiat, quod oẽs fructus eius dumtaxat attribuantur ipsi Vicario perpetuo. Et qm̃ iniquum esset, eos, qui cõmodis priuantur, eadem onera, quæ prius sustinebant debere sufferre, volumus, & statuimus, qđ ecclesię, monasteria, collegia, beneficia, & pia loca hmõdi in quorum parochialib. ecclesijs vnitis continget Vicarius p̃dictas erigi pro quantitatibus fructuũ ipsis Vicarijs perpetuis assignatorum, ad solutionem quindẽniorum, q̃ nobis & camerę Apost. soluunt, & vlterius non teneãtur, sed eis detractio fiat ad ratã certorũ, quę de fructib. dictarum parochialium percipiuntur. Ita tñ qđ Vicarij perpetui, qui pro tpe deputabũtur, teneãtur accipere à Sede Apost. nouã prouisionem suę deputationis, & soluere annatam pro portione fructuũ, redditũum, & prouentuũ certorum sibi assignatã, & expedire literas Apost. nec alias ad possessionẽ dd. Vicariarum perpetuarum, & seruitium earundem parochialiũ admitti possint nisi soluta annata, & expeditis literis Apost. nouę prouisionis, vt præfertur, alioquin integrũ quindẽnium solui debere, nec Vicarij prædicti antea tuta consciã fructus percipere possint. Volumus insuper, & ita mandamus, quod d. Vicarij perpetui non ad liberam ordinariorum electionẽ, sed ad noiationem illorum in quorum ecclesijs vnitis ponẽtur, cum ipsorum ordinariorum, seu eorum Vicariorũ, præuio examine approbatione deputẽtur. Et si d. parochiales vnitæ erunt monasterijs regularium mẽdicantium, possint superiorib. dictorum monasteriorum nominari ex ipsis mendicantibus quos si ordinarij pręuio examine per se, aut eorum Vicarios faciendo idoneos a d curam aĩarum exercendam inuenerint, & ita pro idoneis approbauerint, teneantur Vicarios, ad nutum tñ superiorum suorum amouibiles, deputare. Idemque etiam seruetur in regularibus monachis tantum, dummodo in ea parochiali in qua vnus ex eis monachis fuerit, seruata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo saltem quatuor alij ex dictis monachis. Sicque per quoscunque, &c. Non obstantibus, &c.

Aduertẽdum ne quis decipiatur, putãs præfatam Pij V. constitutionem reuocatã fuisse per constitutionẽ bonæ memoriæ Greg. XIII. inc. in tanta rerũ, & negotiorũ mole, &c. fol. 2208. in bulla. Nam vltra quod d. Gregorij constitutio dũtaxat procedit quoad Vicarios parochialium vnitarum monasterijs, postea idem Greg. xiij. ore reualidauit eandem Pij v. cõstõnem, dũmodo cũ fratre, seu religioso Vicario ad nutũ amouibili p̃ monasteriũ pro subeunda aĩarum cura assignando, vnus duntaxat alius religiosus extra claustrũ maneat, & non plures prout Sac. Con

cilij Trid. congregatio declarauit pro interpretatione d.c.7.sess.7.de re for.adeo quod memorata Pij V. constitutio est hodie seruanda, de quibus omnibus testimoniũ perhibet, insignis Doctor Hieronymus Gonzalez in Romana curia Aduocatus in comment. ad regulam. 8. Cancell.gl.5.§.3.num.79. Romæ impress.

VSVRA.

PRæter Summistas sciendum est, qualiter de vsura circa cambia extat Pij V. constitutio Romæ publicata die 7. Feb. 1571. fol. 1154. in bullar. incip. in eam & infra.

Primum igitur damnamus ea oĩa cambia, quæ sicca nominantur, & ita configuntur, vt contrahentes ad certas nundinas, seu ad alia loca cãbia celebrare simulant, ad quæ loca ij, qui pecuniam recipiunt, literas, quidem suas cãbij tradunt, sed non mittuntur, vt transacto tpe vnde processerant, inanes referantur, aut ẽt nullis huiusmodi literis traditis pecunia ibi deniq; cum interesse reposcitur, vbi contractus fuerat celebratus, nam inter dantes, & recipientes vsq; à principio ita cõuenerat, vel certe talis intentio erat, neq; quisquam est, qui in nundinis, aut locis supradictis huiusmodi literis receptis solutionem faciat. Cum malo simile ẽt illud est, cum pecuniæ, siue depositi, siue alio noĩe facti cambij traduntur, vt postea eodem in loco, vel alibi cũ lucro restituantur. Sed, & in ipsis cambijs, quę realia appellãtur, interdum (vt ad nos perfertur) cãpsores præstitutum solutionis terminum lucro ex tacita, vel expressa conuentione recepto, seu ẽt tantummodo promisso, differunt. Quę oĩa nos vsuraria esse declaramus, & ne fiant districtius prohibemus. Porrò ad tollendas quoq; in cambijs quantum cum Deo possumus, occasiones peccandi, fraudesq; fæneratorum, statuimus, ne deinceps quisquã audeat siue a principio siue alias certum, & determinatum interesse, ẽt in casu non solutionis pacisci, neque realia cambia aliter quam pro primis nundinis, vbi illę celebrantur: vbi vero non celebrantur, pro primis terminis iuxta receptum locorum vsum exercere, abuso illo prorsus reiecto, cãbia pro secundis, & deinceps nundinis siue terminis exercẽdi. Curandũ autem erit in terminis, vt ratio habeatur longinquitatis, & vicinitatis locorum in quib. solutio destinatur, ne dum longiores præfiguntur, quam loca destinatę solutionis desiderant, fęnerandi detur occasio. Quicunq; contra hac nostram constõnem commiserit, pęnis à sacris Canonib. contra vsurarios inflictis, se nouerit subiacere. Eos vero, qui conspirationes fecerint, vel congestam vbiq; pecuniam ita ad se redegerint, vt quasi monopolium pecuniæ facere videantur, pœnis, quę à iure contra exercentes monopolia, cõstitutæ sunt, teneri sancimus. Volumus, &c. Hanc bullam refert, & declarat Nauar. in man. c. 17. sub nu. 299. in fi. & ad materiam vsurarum vide Philip. Port. consi. 30. lib. 2.

FINIS.

S.RAY-

S. RAYMVNDVS.

RECCOLLECTIO extrauagantium, quæ à diuersis Romanis Pontificibus post quintum librum extrauagantium cõmunium emanarunt vsque ad S. D.N. D. Paulum PP. V. seu extrauagantium communium liber sextus in quinque diuisus libros iuxta seriem titulorum Decretalium, sic recollectæ à Stephano Quaranta Neapolitano vtriusque iuris Doct. Canonico, & Iudice Synodali Neapolit.

Edito iam Bullario cum collegissem ex eo extrauagantes illas generales in hanc luculentam consonantiam sub titulorum decretalium serie, vt ad supplementum quinque librorum extrauagantium communium liber sextus merito dici possit, ac exemplum sexti libri Decretalĩũ Bonifacij Octaui ad Decretales Gregorij Noni. Hæc recollectio vna cũ duobus meis tractatibus de Concilio Prouinciali, & de præstãtia, ac authoritate Archiepiscoporum in suffraganeos, eorumque suaditos, & in tota prouincia, Neapoli fuit impressa anno 1589. quã modo huic summulæ quibusdam additis accessionis iure iungendam esse censui, & canendo receptui præcedentia suis coaptando locis seu titulis in hunc librum redegi iuxta compilationem decretalium iussu Gregorij Noui factam à Sancto Raymundo confessore, vt ipse summus Pontifex testatur in prooemio Decretalium, & fel. recor. Clemens Papa VIII. in literis suæ canonizationis, cuius sancti ordinem compilationis sequendo, eiusque intercessionem inuocando, Oremus.

Deus qui Beatum Raymundum pęnitentię Sacramenti insignẽ ministrum elegisti per maris vndas mirabiliter traduxisti, concede, vt eius intercessione dignos pęnitentiæ fructus facere, & ad æternæ salutis portum peruenire valeamus Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum qui tecum viuit, & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum Amen.

LIBER PRIMVS.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica.

COnstitutio super ritibus Grecorum, qui tolerari, vel non tolerari possunt. Habetur supra in Verbo Græcorum Ritus fol. 262. Inno. 4.

Super vnione Græcorũ ad S.R.E. fol. 68. in bullario incipien, Letētur Cel', extat liber Gēnadij Scholarij Patriarchę Cõstãtinopolitani. Defensio quinq; capitũ, quæ in sancta, & ęcumenica Florẽtina Synodo contineẽtur. De pcessione Spiritus sancti. De sacrificio in azimo, vel fermãtato. De purgatorio. De fruitione sanctorũ, De primatu Papę, & dictus liber fuit ex Greco in Latinũ trãslatus, ac Romę impressus anno 1579. vbi sectione 15. f. 241. deplorat, & describit excidiũ Constantinopolitanũ, Eugen. 3. in generall Concil. Flo.

 dicens

dicens Græcos propter schisma venisse in manus Turcarum. De Andromacho Palleologo se Imperatorem Græcorum nominante schismatico denunciato excommunicato, vide extrauag. com. Clem.5. ad certitudinem de sent.excomm. Idem Eugenius in eodem Conc. Armenis, & Iacobitis seu venientibus S.R.E. per duas constitutiones veritatẽ Catholicæ fidei eos instruit incip. Cantate domino, & alia incip. Exultate Deo.

Greg. 13. Professio orthodoxæ fidei a Græcis facienda iussu fel.recor. Gregor. Papæ xiij. edita habetur fol.253. in eodem verbo, & adde ad capitu. vni. de Summa Trin. in 6.

Clem. 8. Ex sententia congregationis super reformatione Græcorum perbreuis instructio super aliquibus Ritibus Græcorum, &c. fol.259. Et hęc de Græcis ad hunc titulum pertinentia quæ adhuc nõ sunt in bullario. sed in eo habẽs fol.98. dictam constitutionem Eugenij quarti, in Cenerali Concilio Florentino. Capita in eo diffinita habentur in dicta professione fidei a Græcis facienda supra fol.253. Aduertendum tamẽ est, quod circa articulum in eodem Concilio diffinitum, De fruitione Sanctorũ, aderat antea extrauagans Benedicti xij. incip. Benedictus Deus, quæ etiã non est in bullario, sed eam refert per extensum Alphonsus de Castro in libro contra hæreses, in verbo Beatitudo.

Pij 4. Super forma iuramenti professionis fidei fol.251.

iusdem De fidei professione emittenda in ordinatione, & promotione Doctorum & aliorum cuiusuis artis, & facultatis professorum fol.249.

De constitutionibus.

Pij 4. CONfirmatio œcumenici generalis Conc. Trid. fol.193.

Eiusdem Declaratio temporis ad obseruandum decreta d. Concil. Trid. fol. 813. in bullario incip. sicut ad sacrorum, & sunt impressæ in fine eiusdẽ Concilij, & vide in verbo Concilium Trid. fol.193. vbi de alijs constitutionibus facientibus ad hunc titulum.

Sixti 5. De non publicandis constitutionibus Conciliorum Prouincialium absque Sedis Apostolicæ approbatione, habetur in verbo Concilium prouinciale fol.169. & huius occasione fuit positus tractatus de Concilio Prouinciali.

De electione.

Greg. 1. COntra prouisos apud Sedem Apostolicam dantes, aut promittentes nuntiatoribus, fol.200.

Iulij 3. Contra prouisos retinentes beneficia ecclesiastica absque literis Apost. fol.94. & breue Pij V. ibidem allegatum habes per extensum in bullario fol.1008.

Pauli 4. Quod Archiepiscopi, & Episcopi cuiuscunque ordinis professores ad claustri a suorum ordinum redeuntes ad dignitatem, & officia assumi non possint, fol.229.

Pij 4. Refotmatio cõclauis in electione Romani Põtificis fol.767. in bullario

rio incip. In eligendis,& contra aspirantes ad Papatum simoniacè adest constitutio Iulij II.fol. 140. Cum tam diuino.& vide etiam in bull. aliam Clem.7.de electione Romani Pontificis, fol. 333. Cum charissimū, & eiusdem Pontificis innouationem literarum suarum super electione Rom.Pont. fol.352. Licet varie,& precedentes cōstitutiones ad de ad dispositam in c.licet de vitanda de elect.& c.vbi periculum,eo.tit.in 6.& clem.ve Rom.d.tit.& contra ambiantes Papatum vide Pauli 4.cōstitutionem,f.624.in bull.incip.Cum secundum Apostolum.

Super collatione parochialium ecclesiarum,fol.90.

De Abbatissis,& alijs monasteriorum monialium prefectis nō vltra triennium per vniuersam Italiam in futurum eligendis,fol,i. Pij V.

De Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Card. creandorum numero, ordine, ætate,tempore,qualitate,& officio,incip. Postquam. Greg.13.

Super noua ordinatione titulorum, & Diaconorum S.R.E.Cardinalium,incip. Religiosa. Sixti V.

Contra ineuntes sponsiones super vita, & morte, & futura electione Summi Pontificis, ac promotione S.R.E. Cardinalium, & habes per extensum,fol.220. Eiusdem Greg.14.

De forma faciendi processus, & inquisitiones ex præscripto Concil. Trid. super promouendis ad regimina Ecclesiarum Cathedralium, & aliarū Superiorum, seu Monasteriorum, atque ad cæteras dignitates, de quibus in Consistorio prouidetur,fol.223. Eiusdem

De renunciatione.

Relatio prohibitionis de non admittendis resignationibus,per Ordinarios cum modificationibus,habetur,fol.101. Pij V.

Constitutio de modo, & forma publicandi resignationes,& cessiones,fol.111. Greg.13.

De temporibus ordinationum,& qualitate ordinandorum.

Contra promotos ante legitimam ætatem, aut extra tempora,aut sine dimissorijs,fol.370.

Extensio decreti Conc.Trid.sess.21.tit.2.de reg.ca.2. incip.Cum non deceat,loquentes de clericis secularibus,ad clericos regulares non professos, quod non promoueantur ad sacros ordines nisi seruata forma dicti decreti.fol.378. Pij II. Pij V.

Moderatoria Bulle fel.rec. Sixti Pape V.contra clericos male promotos,ac in Episcopos in ordinum collatione peccantes,f.387. Clem. 8.

De ordinatione Regularium,& collatione ordinum ab Abbatibus, fol.393. Decretū Sacre cōgregāt.

Breue super ordinatione ad titulum seruitij Ecclesie,fol.386. Sixti V.

De sacra vnctione.

COngruit huic titulo constitutiones Summorum Pontificum, & decreta Sacrorum Conciliorum Florenti. & Triden. quæ habentur in verbo Græcorum Ritus fol.259.

De filijs prespyterorum, & alijs illegitime natis.

Clem. 7. QVod filij Sacerdotum nullo pacto, aut quouis quæsito colore in beneficijs parentum suorum succedere possint, fol.284.

Pij V. Reuocatio facultatum testandi, & disponendi de reb. ecclesiasticis feudalibus, & emphyteuticis in illegitimos, fol.285.

Eiusdem Ampliatio fol.288.

Sixti V. Contra illegitimos, legitimatos &c. ad religionem transire volentes, fol.307.

Eiusdem Declaratio præcedentis constitutionis, fol.312.

Greg.14. Moderatio prædictarū constitutionum Sixti V. contra illegitimos Regulares, fol.316.

De officio iudicis deleg.

Leon. 10. DE assessore assumendo à Iudice iurium non Doctore fol.290.

Declaratio Sacr. congre. De conseruatore eligendo per Regulares fol.407.

De officio iudicis ord.

Leon. 10. in Conc. generali Lateran. PRohibitio imprimendi libros absq; approbatione Vicarij, & Magistri Sacri Palatij Apostolici in Vrbe; ac Episcoporum, & inquisitorum hæreticæ prauitatis in alijs ciuitatib. fol.109. in bull. incip. Inter sollicitudines, & vide Conc. Trid. sess. 4. §. sed & impressorib. ac regulas indicis librorum, c.10. & Nau. in Man. confess. c.27. nu.148.

Pij iv. Literæ in forma breuis, per quas Ecclesiæ Grçcorum, earumq. Prælati, & administratores visitationi, ac superioritati Ordinariorum subijciuntur, fol.266. ac faciunt tex. in c. quoniam, de off. ord. & allegata, fol. 259. in prin. verb. Grçcorum ritus.

Sixti V. Præceptum omnibus Episcopis vtriusque Siciliç, vt conficiant quotannis inuentarium actorum criminalium suæ curiæ, fol.289.

Vt bonorum ecclesiasticorum archiuum teneātur facere Prçlati in eorum diœcesibus, & administrationes ecclesiarum, fol.87.

De maioritate, & obedientia.

Leon. 10. IN Conc. Lateran. de pulsatione campanę in Sabbato Sancto, fo.116.

Greg. 13. De prçcedentia fratrum Mendicantium, & confraternitatum, fol.396.

Pij V. De prçeminentia Inquisitorum Generalium hæreticæ prauitatis, & obedientia eisdem ab omnibus præstanda, fol.280.

Decre-

Decretum quo declaratur Episcopis in Ecclesijs Regularium Pontificalia exercentibus licere baldachinum erigere, fol. 408. Clem. 8.

LIBER SECVNDVS.

De Iudicijs.

DE nullitatibus alias quam ex defectu iurisdictionis, citationis, aut mãdati non attendendis, fol. 369. Clem. 8.

De foro competenti.

COntra personas ecclesiasticas alias personas ecclesiasticas ad forũ laicale trahentes, fol. 62. in bullario incip. Ad reprimendas, & in verbo forum competens, fol. 255. vbi alterantur pœnæ, de quibus in c. si diligenti, de foro comp. & contra Iudices, vide etiam bullæ cęnæ Domini, c. 15. fol. 237. de pœna clerici, qui conqueritur coram iudice sęculari de prælato est tex. in c. grauem, de excess. prælat. Pij V.

De ferijs.

DE obseruatione festorum, fol. 211. & vide decreta Sacrę congregationis, ibid. Pij V. Decretũ Sacrę cõgregat.

De sequestratione possessionum, & fructuum.

FAcultas iudicium lite pendente decernendi sequestra super fructibus beneficiorum Sedi Apostolicæ reseruatorum, siue affectorum, & ordinaria, vel alia authoritate nulliter collatorum, & pœnæ desuper litigantium, fol. 456. Pij IV.

Quod fructus beneficiorum lite pendente deponi debeant apud personam à Iudice eligendam non obstantib. quibuscunque statutis disponentib. quod Capitula, & Canonici percipiant, fol. 457. Pij V.

De iureiurando.

INnouatio constitutionis Nicolai tertij, & aliarum sanctionum contra iurantes, & iurare facientes illicita, impossibilia, damnosa, & ecclesiasticæ libertati, ac decretis Conc. Trid. aduersantia, fol. 200. Greg. 13.

De visitandis liminibus Apostolorum, fol. 31. posset etiam situari sub tit. de maior. & obedien. Sixti II.

De appellationibus.

Quando per Metropolitanos suffraganeis sit inhibendum, fol. 68. Decretũ S. Cong.

LI-

Erectio ecclesiæ Bononien. in Metropolim, & Archiepiscopatum, fol. 1320. in bullario incip. Vniuersi. vbi enumarat aliqua de authoritate Archiepiscopi hinc sumpta occasione tractatum meum inserui supra in ver. Archiepiscopi authoritas fol. 42. prosequendo omnes authoritates quas de iure habet, & congruit huic titulo propter extrauag. com. in cip. Saluator de præb. & dignit. sub quo fuit inserta constitutio Ioan. 22. erectionis Episcopatus Tholosani in Archiepiscopalē, & potest dictus tractatus congruere etiam tit. de offi. ord. propter ca. pastoralis d. tit. vbi de hac potestate. Greg. 13.

De clerico ægrotante, vel debilitato.

Congruunt huic titulo declarationes Sacræ Congregationis sacrorum ritnum de facultate, quam habent Episcopi coadiutores cum futura successione, & quænam exercere possint, relatæ in ver. Archiepiscopi authoritas, author. 13. sub nu. 9. fol. 47. & auth. 16. fol. eod. cum seq. quas declarationes reperies per extensum. fol. 50. & 51. Declarationes S. Congre. super sacris ritibus.

Ne Sede vacante aliquid innouetur.

Congruunt huic titulo discussa in verbo Capitulum Sede vacante. fol. 128.

De rebus ecclesiæ non alienandis.

De alienatione bonorum ecclesiasticorum non facienda. fuit relata & dilucidissime declarata. fol. 7. cum plur. seqq. Paul. 2.

De officio commissariorum in examinandis causis alienationum rerum ecclesiasticarum, quæ a Sede Apostolica in forma, si in euidentem vtilitatem cedant, delegantur fol. 15. Eiusdem

Reductio ad viam iuris communis literarum Pauli 4. super alienatione bonorum ecclesiasticorum, cum satis abunde per anteriores canones fuerit prouisum fol. 681. in bulla incip. Prouida. Pij 5.

Confirmatio constitutionis Sanctæ mem. Pij Papæ V. de ciuitatibus, terris, & locis S. R. E. non infeudandis, & declarationis fel. rec. innocentij Papæ IX. desuper factæ, incip. Romani. Clem. 8.

De emptione, & venditione.

Vt incolæ, & habitatores, ac vniuersitates Regnorum Siciliæ citra, & vltra Pharum contractus censuales, modo tamen, & forma de qua in d. constitutione inter se cōtrahere libere, & licite possint fol. 206. Nicó. 5.

Super forma creandi census fol. 207.

Breue super confirmatione d. cōstitutionis Nicolai V. follio 208. Istud breue non reperitur in bullario, sed habui à Reuerendissi. Antonio Vespulo Episcopo N. & Coadiutore Potentino, & refert in fine tractatus, Pij 5. Gre. 13.

quem

quem composuit de censibus, vbi vidi authenticum cum subscriptione Reuerendissimi Vicegerentis Illustrissimi Domini Cardinalis Rusticutij Vicarij Summi Pontificis, & morte præuentus dictus tractatus nõ fuit impressus, sed remansit penes eius fratrem Dominum Thomam Vespulum Regium Consiliarium integerrimum.

De rerum permutatione.

Pij V. Greg. 13. Constitutionem in ea parte quæ ad permutationem attinet, vide fol. 117. in verbo Beneficiorum permutatio.

De peculio Clericorum.

Pij 5. Declaratio circa bona, quæ non veniunt sub nomine spoliorum fol. 481. Declaratio quod bona regularium extra claustra degẽtium ad Cameram Apostoicam spectent, quod in omnibus spolijs eadem camera est uære, & proprie hæres fol. 485. & faciunt ad hunc titulum aliç constitutiones summorum Pontificum relatæ in verbo spolia clericorum fol. 479.

De testamentis, & vltimis voluntatibus.

Pij 4. Qvòd testamenta, donationes, & quæcumque aliæ dispositiones per ecclesiasticas personas facultatem ab Apostolica Sede non habentes etiam in fauorem piorum locorum facta de rebus ecclesiasticis nulla sint fol. 660. in bullar. incip. Graue nobis.

Pij 5. Eiusdem. Reuocatio facultatum testandi, & disponendi de rebus ecclesiasticis feudalibus, & emphyteuticis in illegitimos fol. 285.

Applicatio fabricæ Sancti Petri de Vrbe medietatis relictorum piorum non exactorum per triennium cum declarationibus fol. 245.

De sepolturis.

Pij 5. Vt capsç omnes, & deposita, seu alia cadauerum conditoria sup terram existentia omnino amoueãtur, & defunctorum corpora in tũbis profundis infra terram collocentur fol. 924. in bullar. incip. Cum primum. §. & vt in Ecclesijs, & fol. 451. in verbo Reuerentia ecclesiarum.

Decretũ Sacra cõgregat. Ne liceat regularibus leuare defunctorum funera, sine proprio defuncti parocho, fol. 405. Decretum Concil. Lateran. habes fol. 403.

De Regularibus, & transeuntibus ad Religionem.

Greg. 7. Qvod Religiosi, etiam Capellani sedis Apostolicç, eorum superioribus in omnibus, & per omnia sunt subiecti, fol. 44. in bulla incipien per Roman. Pontifi.

Reuoca-

De statu regularium.

Quo

Quo Religiosi ad monialium Monasteria cuiuscunque Ordinis accedere prohibentur, fol. 348.

Decret. S. Congr. Ordinationes pro reformatione monialium, fol. 351.

Eiusdem De largitione munerum vtriusq. sexus Regularib. interdicta, fol. 361

Clem. 8. Decretū S. Congr. Declaratio qūo sint soluendę eleemosyna pro monialib. sup. numerum recipiendis, & qñ possint concedi, vel promitti loca, in monasterijs puellis habitum regularem suscipere volentibus, fol. 359.

De celebratione Missarum, & diuinis officijs.

Pij V. Reuocatio licentiarum, ac facultatum celebrandi Missas vespertino tempore, fol. 302.

Eiusdem Reuocatio licentiarum Grecis Latinos more, & Latinis Greco ritu Missas, ac alia diuina officia celebrandi hactenus concessarū, fol. 268.

Leo. x. Contra beneficiatos non recitantes horas canonicas, fol. 282.

Pij V. De fructib. quos amittunt, qui horas canonicas non recitant, ibid.

Clem. 8. Decretum circa litanias obseruandum, fol. 293.

Decret. S. Congr. De spectantibus ad parochum existentem in ecclesia extaurite, seu magistrorum, fol. 304.

De Reliquijs, & veneratione Sanctorum.

Pij V. Constitutio, ne in popularib. concionibus disputetur de conceptione gloriosę Dei Genitricis Mariæ, fol. 168.

Greg. 13. Ne Agnusdei benedicti minio inficiantur, nec venales proponantur, fol. 6.

Clem. 8. Decretales Literę canonizationis S. Raymundi Ordinis Predicatorum.

De censibus, & exactionibus.

Pij V. Vtriusque sexus personis Religionis Mendicantium exemptionis ab exactionibus, gabellis, pedagijs, & vectigalibus, fol. 415.

De ecclesiis ædificandis.

Clem. 8. Præscriptio normę dandi licentiam ab Ordinarijs ad ædificanda in posterum Regularia Monasteria, fol. 331.

De immunitate ecclesiarum.

Pij V. Contra deambulantes per Ecclesias, pauperes per eas Mendicātes, ac alios in eis illicita facientes, fol. 451. vbi de fenestris Ecclesias introspicientibus fabricandis, & fol. 452.

Greg 14. Super immunitate ecclesiarum, fol. 453.

Ne

DE studio Philosophiæ, aut Pœsis, quando constitutis in sacris non liceat, fol.294. Leo. X. in Conc. Later.

LIBER QVARTVS.

De sponsalibus, & matrimonijs.

DEclaratio decreti Sacri Concilij Trid. super impedimento publicæ honestatis fol.296. & circa sacramentum matrimonij, quoad Græcos, vide supra fol.261. Pij V. Clem. 8.

De cognatione spirituali.

DEclaratio decreti Conc. Trid. de cognatione spirituali, fol.295. Pij 5.

De eo qui cognouit consanguineam vxoris suæ, vel sponsæ.

DEclaratio decreti Conc. Trid. de impedimento affinitatis ex fornicatione proueniente, fol.296. Pij V. Cle. 7.

De consanguinitate, & affinitate.

DIspensationes non concedi contrahentibus matrimonia sciēter in gradibus prohibitis, fol.202. in bulla incip. Quia, vide Concil. Trid. sess.24. de refor. matrimonij c.5. & Clem. vnicam, de consang. & aff. De causis dispensationis, vide Abb. in c. quocirca d. tit. Fel. in c. nihil de præscrip. Nauar. in Manua. confess. ca.22. nu.87. Mandosi. de signatu. gratiæ tit. Dispensationes matrimoniales, & supra in eodem verbo fol.298.

De frigidis, & maleficatis, & impotentia cœundi.

De Matrimonij nullitate propter Eunuchos, & spadones, fol.297. Paul. 4

LIBER QVINTVS.

De simonia.

COntra eos, qui pro obtinendis beneficijs seipsos pro alijs in examine supponunt, vel annuas pensiones offerunt, aut beneficia impetrant pro alijs, vt ab eis aliquid consequantur, vel pro seipsis, vt alijs postea cum pensione resignent. fol.475. Pij 4.

Contra quoscunque ecclesias, & beneficia ecclesiastica quæcunque in confidentiam retinentes, seu recipientes, fol.463. Pij V.

De confidentijs beneficialibus, &c. fol.465. Pij 4.

Innouatio censurarum, & pœnarum contra simoniacos, fol.459. Eiusdem

Renouatio priuilegiorum, & consuetudinum ecclesiarum aliquid Eiusdem

reci-

recipiendi in collatione, aut alia prouisione, seu admissione ad possessionem beneficiorum; fol. 460.

Sixti 5. Contra promouentes, & promotos ad Ordines Simoniace etiam ad primam tonsuram, fol. 387.

De Magistris.

DEcretum obseruandum à Magistris, & praeceptoribus scholarium, folio 294.

De Iudaeis, & saracenis.

Leo. x. in Concil. Lateran. Pauli 3. QVod Iudaei, caeterique infideles ad agnitionem Catholicae fidei venientes bona patrimonialia, maternaliaque, & oĩa eorũ consuetudine acquisita seu quę verum dominum habere non reminiscuntur etiã viuis, & inuitis parentib. habere, tenere, & possidere valeant fol. 415. in bullar. incip. cupientes, & vide c. Iudei el. 2. d. tit. & extrauagan. com. Io. 22. incip. Dignum eod. tit. & si bona ipsa ex vsura, aut alio illicito quęstu fuerint acquisita, & notę sint personę, quib. eorum fuerit de iure facienda restitutio, illis reddi debent quia non remittitur peccatũ nisi restituatur ablatum, personis vero non extantib. praedictis, quia bona ipsa essent per manus Ecclesię in pios vsus cõuertenda, bona huiusmodi eisdem Iudaeis, & alijs infidelibus in fauorem suscepti baptismatis tanquã in pium vsum liberè concedimus, eaq; at ipsos sic conuersos Iudęos, & alios infideles remanere decernimus inquit Paul. 3. in d. constitutione, vbi in materia Iudaeorum habes, constitutiones pertinentes allegatas.

Gre. 13. De blasphemijs Iudaeorum, in quas haereticae prauitatis Inquisitores animaduertunt, fol. 123.

Eiusdem Quod Medici Hebraei, vel Infideles ad Christianorum curam non admittantur, fol. 302.

Cle. 7. Contra impia scripta, & libros Hebraeorum, publicata Romae die 3. April. 1594. incip. Cum hebraeorum malitia.

Gre. 13. De praedicatione facienda Iudaeis semel in hebdomada fol. 1257. in bulla. incip. Sancta Mater.

De haereticis.

EXcommunicatio in primo capite Bullae Coenae Domini contra haereticos est tenoris sequentis. Excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei Omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, authoritate quoq; Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra quoscumque Hussitas, Vuiclephistas, Lutheranos, Zuinglianos, Caluinistas, Vgonottos, Anabatistas, Trinitarios, & à Christiana fide Apostatas ac omnes, & singulos alios haereticos quocumque nomine censeantur, & cuiuscunque sectae existant, ac eorum credentes, receptatores, fautores, & generaliter quoslibet illorum defensores ac eorum libros haeresim continentes, vel de religione tractantes sine authoritate nostra, & Sed. Apo. scienter legentes, aut retinentes, imprimentes, aut quolibet defendẽtes, ex quauis causa publice, vel occulte quouis igenio, vel colore

nec

necnon ſchiſmaticos, & eos, qui ſe à noſtra, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis obedientia pertinaciter ſubtrahunt, vel recedũt. Abſolutio à d. excommunicatione ſoli Summo Pontifici reſeruatur, vt in fine d. Bullæ habetur, & declaratur per Nauar. in Manua. confeſſa. c. 27. & in ea parte quoad libros hæreticorum fuit relata in verbo libri prohibiti, folio 291. & lege pro vt hic.

Approbatio Indicis librorum prohibitorum cum regulis confectis per patres à Triden. Synodo electos, à Sixto V. aucti, & à S.D.N. Clem. VII recogniti, & publicati, fol. 291. & adde ad d.c. fraternitatis d. tit. Pij 4.

Innouatio conſtitutionis fel. recor. Pauli Papæ 4. contra negãtes Trinitatem, aut diuinitatem Ieſu Chriſti, aut eius conceptionem de ſpiritu ſancto aut eius mortem, vt nos redimeret, aut virginitatem Beatiſſimæ ſemper Virginis Dei Genitricis Mariæ fol. 276. Cle. 8.

Conſtitutio contra offendentes ſtatim, res, perſonas Sacri inquiſitionis hæreticæ prauitatis officij, fol. 278. Pij 5.

Declaratio, & conſtitutio, quod ſententiæ in reorum inquiſitorum fauorem per quoſcunque Iudices contra diſpoſitionem, vel ſtylum iuriſdictionis officij ſanctiſſimæ inquiſitionis latæ, & ferendæ, nunquam tranſierint, nec in futurum in rem iudicatam tranſire poſſint, fol. 958. in bulla. incip. Inter multiplices. Eiuſdem

Quod Principes, Iudices, & Iuſtitiæ miniſtri mandatis Cardinalium inquiſitorum generalium in concernentibus officium Sanctiſſimæ Inquiſitionis pareant, & obediant, fol. 1179. in bullar. incip. Sanctiſſimus. Eiuſdem

Alias conſtitutiones ad hunc titulum pertinentes habes in directorio inquiſitorum nuper in preſſo cum additionibus Domini Franciſci Pegnę nunc Rotę Rom. Auditoris, quæ etiam habentur in alio libro ſeparato ſic inſcripto, literæ Apoſtolicæ diuerſorum Rom. Pont. pro officio Sanctiſſimæ inquiſitionis ab Innoc. 3. Pont. Max. vſque ad hæc tempora.

De apoſtatis.

Congruunt huic titulo relata in verbo Apoſtata, fol. 40.

De homicidio.

Contra abortum procurantes, conſulentes, & conſentientes folio 2. Sixti 5.
Eiuſdem moderatio. fol. 4. Greg. 14. Cle. 8.

De torneamentis.

Super prohibitione taurorum & ferarum agitatione, fol. 490. Pij 5.
Eiuſdem conſtitutionis moderatio pro Regnis Hiſpaniarum, folio 491. Greg. 13. et Cle. 8.

De Purgantibus in duello.

Leo. x. COntra pugnantes in duello, & dominos, & quosuis alios dantes eis campum, eisque auxilium prȩstãtes, duelloque intercessentes cum insertione literarum Iulij 2. & multarum pœnarum, adiectione, folio. 232. in bullar. incip. Quam Deo.

Cle. 7. Contra pugnantes in duello, & dantes eis auxilium, & fauorem, fol. 298 in bulla incip. Consueuit.

Pij 4. Confirmatio constitutionum prædecessorum Pontificum super prohibitione duellorum, fol. 686. incip. in bull. Ea quæ.

Greg. 13. Constitutio, quæ Concil. Trid. pœnis subijciuntur in duellum priuatim committentes, locum dantes, ac etiam suadentes, auxiliantes, & spectantes fol. 215.

Cle. 8. Confirmatio, declaratio, & extensio constitutionum Apostolicarũ, & decreti Conc. Trid. contra pugnantes in duello publice, vel priuatim nec non contra mittentes scribentes, aut diuulgantes. & chartulas prouocatorias aut scriptas quæ dicuntur manifesta, eorumque fautores, & complices, fol. eod. confessarij priuilegiati à quibus casibus possint absoluere, vide in verbo Casus reseruati, fol. 162.

De vsuris.

Leo 13. DE montibus pietatis, fol. 289.

Pij 5. Super exercendis cambijs, fol. 492.

Sixti 5. Super contractibus societatum ad caput saluum, fol. 223.

De sortilegijs.

Sixt. V. COntra exercentes Astrologiæ iudiciariæ artem, & alia quæcumque diuinationum genera librosque de eis legentes, ac tenentes folio 87.

De maledicis.

Pij V. COntra Clericos Blasphemantes, fol. 123.

De clerico non ordinato ministrante.

Cle. 8. COntra eos, qui cũ ad Sacrum presbyteratus ordinem minimè promoti sint, Sacerdotis tamẽ authoritatem temere sibi assumere Missarum celebrationem vsurpare, & Sacramentum Pœnitentiæ Christi fidelibus ministrare præsumunt fol. 394.

De

De excessibus Prælatorum & subditorum.

CONtra grauamina Prelatorum in fauorem Ordinum Mendicantiũ, fol.982. in bul. incip. Etsi Mendicantium,& de grauaminibus in corpore iuris insertis, vide in c. nimis cum seq. de excess. prælat. clem. vnic. d. tit. in clem. dudum, de sepul. & in extrauag. com. Sixti iv. de treg. & pace ac extrauag. cõ. de sepult. & in extrauag. com. 1. de iudi. atque in extrauag. com. Inter cũctos, de priu. circa vero in eis,& cle. dudum dispo sita ad ver. libere valeant clero,& populo prædicare, vide Conc. Tridẽ. sess. 5. de refor. c. 2. & sess. 24. de refor. gen. cap. 4. Item ad §. statuimus,& ordinamus authoritate prædicta, vide in d. Conc. sess. 23. de refor. c. 15. & constitutionem Pij V. super confessorum approbatione relatam in verbo confessor, fol. 194. Item ad §. huiusmodi vers. verum vide d. Concil. sess. 25. de refor. c. 13. quæ Pij V. constitutio contra grauamina prelatorum fuit deinde reuocata per Grego. XIII. per constitutionem relatã supra in verbo priuilegia Regularium, fol. 398. Pij V.

Constitutio de priuatione clericorum propter incontinẽtiam,& eorum traditione brachio seculari, fol. 476. Eiusdem

De priuilegijs, & excessibus prelatorum.

FAciunt ad hunc titulum constitutiones Summorum Pontificum, Decreta Sacrorum conciliorum, & declarationes Sacræ congregationis relatæ in verbo Priuilegia Regularium, fol. 402. & in verbo Exemptio, fol. 241. ac in verbo conc. Trid. fol. 193.

De his quæ obseruari debẽt à Prædicatoribus, fol. 398. & potest situari sub hoc titulo, quia prædicationis officium priuilegiatum est, c. quod Dei timorem, de statu monach. Leo X.

Pius IV. reuocat facultate Hospitalis sancti Spiritus in Saxia,& Monasterio Sancti Sebastiani ad Cathecumbas, & capitulo S. Ioannis Lateran. de Vr. concessas erigendi Ecclesias,& Confraternitates, vel illas in eorum membra cum facultatum, & indulgentiarum communicatione recipiendi, subijcit illas, eorumque Sacerdotes, Ministros & bona iurisdictioni Ordinariorum, & rectorum parochialium, fol. 757. in bull. incip. Regimini,& adde ad c. recepimus de priuileg. Pij IV.

Quod omnes, qui impetrabunt aliqua priuilegia, gratias, facultates licentias,& indultas, aut concessiones, quæ aliqua ex parte interesse Cameræ Apost. concernere censebunt: debeant illa infra tres menses à die illarum impetratio in eadem camera præsentare,& ibi registrari facere sub pœna illorum nullitatis,& inualiditatis, fol. 873. In bull. incip. lugens. Eiusdem

Super modo, & forma per quoscunque regulares Ordines, religiones, Instituta, seu Archiconfraternitates, & congregationes, & cæt. folio 201. Clem. 8.

De pœnis.

Pij V. Extensio constitutionis Bonifacij Papę VIII. quæ incipit. Infelicis, eod. tit. in 6. ad scientes, & reuelantes eos, qui offendunt S. R. E. Card. f. 162. in bull. incip. Infelicis, sęculi, & vide bullam in cęna domini, fol. 235.

De pœnitentijs, & remissionibus.

Eug. IV. Super communiones in Paschate, fol. 200.

Pij V. Reuocatio indulgentiarum, pro quib. consequendis manus adiutrices sunt porrigendę, & quæ continent quęstuandi facultatem, fol. in bull. incip. Et si Dominici, & in verbo indulgentiæ, 366.

Constitutio per Medicos obseruanda in infirmorū curatione, f. 300.

Super approbatione Regularium ad confessiones, & declarationes Sacrę congregationis, fol. 194. cum seq.

Eiusdem Decretum super confessione Sacramentali, fol. 200.

Pij V. Decretum super casum reseruatione ab omnibus Regularium Superioribus obseruandum, fol. 153.

Clem. 8. Eiusdem Decretum, & eiusdem declaratio quo prohibetur absolutio à casib. reseruatis, fol. 162.

Eiusdem Bulla indictionis S. Iubilæi, incip. Annus Domini placabilis.

Eiusdem Bulla suspensionis indulgentiarum plenariarum etiam perpetuarū

Eiusdem quibuscunque concessarum durante anno sancto Iubilæi, incip. Cum sancti Iubilei, & adde ad c. si quis aliquando, §. in Leuitico, ver. in Iubileo, & ibi Nau. de pœn. dist. & ad extrau. com. d. tit.

Pauli V. Sanctiss. D. N. Pauli diuinæ prouidentia Papę V. Iubilęum ad diuinā opem initio sui Pontificatus pro salutari Catholicę Ecclesiæ regimine, & præsentib. necessitatib. implorandam, incip. Quod in omni vita.

De sententia excommunicationis.

Ioan. 22. Super declaratione quæ sit leuis, vel enormis iniuria, fol. 232.

Leo. x. in Conc. Later. Decretum de abolitione ab excommunicatione per confessarios priuilegiatos, fol. 194.

De excommunicatorum vitatione, fol. 231.

Clem. 8. Quod nulla ciuitas, castrum, villa, locus, territoriū, vel districtus pro debito pecuniario Ecclesiastico interdicto supponi possit, f. 399. in bull. incip. licet, & vide extrauag. com. Bonif. VIII. inci. Prouide, de sen. exc.

Pij IV. Contra Nuncios Apostolicos ne à Principib. ad quos mittuntur, debeant mendicare fauores, fol. 40.

Pij IV. De excommunicationibus ad finem reuelationem, fol. 231. & extat meus tractatus.

Greg. 13. De datis, & promissis pro iustitia vel gratia obtinenda, fol. 216. Congruunt: deniq; huic titulo relata in verbo Bona Ecclesiæ vsurpantes, f. 125. & Bona naufragantium rapientes, f. 124. & in ver. vectigal. f. 407. ac cætera disposita in bulla Cœnæ Domini, quam quicunque audiunt confessiones habere debent, & vide in verbo excommunicationes.

De

De verbo significatione.

FAmiliares,& continui commensales Rom. Pontificis qui intelligantur,fol.489.in bulla.incip.Sanctissimus, vide aliam Iulij 3.fol. 558.& adde ad c.fin.d.tit in 6. Iul.iij.

Declaratio,quod ordines Sancti Dominici,Sancti Francisci, ac Eremitarum Sancti Augustini, & Carmelitarum, Seruorumque Beatæ Mariæ sint proprie Mendicantes, & eorum priuilegijs gaudeant etiam si in communi bona stabilia possideant,fol.997.in bull.incip.Romanus Pont. inter quos connumeratur etiam Ordo Minimorum & Religio Societatis Iesu . adde ca.vni.§.sane de religio.dom.sub.quo tit.posset etiam situari,non enim est inconueniens vt vna decretalis,seu lex ponatur sub diuersis titulis,glo.in extrauag.com.de vita,& honest.cleric. Pij V.

CANONES, ET DECRETA SACROSANcti Occumenici, & generalis Concilij Tridentini iuxta ordinem titulorum Decretalium.

Cum citationibus constitutionum Summorum Pontificum editarum ad declarationem quorundam capitum eiusdem Concilij.

LIBEB PRIMVS.

De Summa Trinitate & Fide Catholica.

CONGRVVNT huic titulo Decreta in ses. 3. & 4. de symbolo Fidei, & de canonicis scripturis, ac de æditione, & vsu sacrorum librorum, & in sess. 5. de peccato originali, ac sess. 9. de iustificatione, & sess. 25. de Purgatorio.

Pij 4. C. tanta, c. cogi. sess. 25. cap. cum dignitate §. prouisi de 23. sess. Extant Bullæ Pij 4. super forma iuramenti professionis Fidei, & à quibus, incip. Iniunctum, & in sacrosancta, fol. 249.

De constitutionibus.

C. sicuti publice expedit, sess. 25.

De rescriptis.

C. Quoniam ob malitiosam, sess. 25. c. dispensatione, &c. in commutationibus, ses. 22. c. & quoniam ses. 13.

De electione.

C. Ad cathedralem ses. 6. c. si in quibuslibet, sess. 24.

Greg. 14. C. Quicunque post hac sess. 22. Extat constitutio Gregorij 14. de forma faciendi processus super promouendis ad Cathedrales, incip. Onus Apostolici, fol. 223.

Greg. 13. C. In electione, &c. Abbatissa, sess. 25. Extat Bulla Gregorij 13. de monialium præfectis non vltra triennium per vniuersam Italiam eligendis incip. Exposcit. fol. 1.

C. inferiora, sess. 7. c. cum dignitates, ses. 24.

C. Ex-

C.expedit,sess.24. Ad cuius obseruantiam extat Bulla Pij V.incip.In conferendis,fol.90. Pij V.

De supplenda negligentia Prælatorum.

C.eadem §.in monasterijs,& c.2.§.si quæ verò sess.5.cap.causæ omnes,§.legati,ses.24.c. quæcumque,in fine,sess.21.c.capitulum Sede vacante,ver.negligens,sess.24.c.Monasteria,ver.quod si in his,ca.hæc omnia ver.& quia sess.25.de regul.

C.regularis,sess.25.de regula. super cuius decreti exequutione extat constitutio,Clem.8.incip.Suscepti muneris,fol.138. Clem.8.

De temporibus Ordinationum,& qualitate Ordinandorum.

De Sacramento Ordinis vide in Sess.23.

C.Ordinationes,sess.23.ferè per totam,c.cum honestius,ca.& quoniam sess.14.cap.facultates de promouendo,ca. facultates,de non promouendo,cap.ad maiores,sess.7.c.Ecclesijs,ses.23.

C.nulli Episcopo sess.26. & fertur Sacram congregationem declarasse,quod Episcopus alienus volens conferre Ordines in loco exempto, non solum requiritur licentia Superioris loci exempti,sed etiam illius Episcopi,intra cuius fines locus exemptus est constitutus. Declaratio S.Cõgreg.

C.cum non deceat,sess.21.Extensio huius decreti loquentis de clericis sæcularibus ad clericos regulares non professos,vt nõ promoueãtur ad sacros ordines, nisi seruata forma huius decreti, fuit facta à Pio V.per eius constitutionem incip.Romanus Pontifex,fol.378. Pij V.

C.non liceat,sess.7.

C.Abbatibus,sess.23.

De scrutinio in ordine faciendo.

C.Sanctæ Synodus,& capitu.cum nullus cum alijs,sess.23.Quorum requisita plura enumerantur in bulla Sixti V.contra clericos male promotos,fol.387.

De ætate & qualitate,& ordine præficiendorum.

C.Quicumque,sess.22.nullus prima tonsura,& c.nullus in posterũ, cum alijs,ses.23.c.expedit,sess.24.cum pleraque,ses.25.de reg. Sixti V.

De sacra Vnctione.

C.Si quis dixerit Confirmationem cum seq.sess.7.c.Visum est,c.Instituta,c.Res porrò,& c.Iam verò sess.14.

De filijs presbiterorum.

C.Vt paternæ,ses.25.

De Clericis peregrinis.

C.cum nullus,§.nullus preterea,ses.23.c.Quanta,§.deinde,ses.22.

De officio,& potestate iudicis delegati.

C.Insuper cum nonnulli,sess.14.& adde ad c.1.& fi.eo.tit.in 6.

De officio Ordinarij.

C.1.ver.& ne sub specie
C.Quia verò, } sess.5.
C.Prædicationis,ses.24.
C.Ecclesiarum Prælati
C.capitula cathedralium } sess.6.
C.1.in prin.ses.13.de ref.
C.Omnes ecclesiæ.Prælati,ses.14.
C.Ordinarij
C.Vniones } sess.7.
C.Beneficia
C.Io.Ordinarij.
C.Quæcumque in diœcesi,sess.21
C.Quæ alias
C.Episc.vt aptius }
C.Prouincialia

C.vt Sanctorum sess.23
C.Episcopi etiam } ses.21
C.Quia illiterati
C.Epi.etiam tanquam
C.Administratores } ses.22.
C.cum ex notariorum
C.Statuit sancta Synodus, ses.25.
C.Patriarchæ
C.liceat Episcopis } sess.24.
C.vt fidelis.
C.Apostolus
C.In monasterijs;
C.monasteria sancti-monialium. } sess.25.
C.Episcopus quoscunque,ses.14

De maioritate,& obedientia.

C.Non potest sancta Synodus,c.statuit sancta Synodus, el 1.§. Episcopis,& c.postremo,sess.25.

C.Controuersias,ead.sess.25. extat constitutio Gregorij XIII. circa præcedentiam Fratrum Mendicantium, & cõfraternitatum laicorum in processionibus, incip.Exposcit,fol.396. Greg.13.

De pactis.

C.Nulla quoque renunciatio,sess.25.de regular.& congruit huic tit. propter cap.quauis pactum,eod.tit.in 6.

LI-

De foro competenti.

C.causæ Episcoporum } sess.13.
C.Quoniam verò }

C.causæ criminales } sess.24.
C.causæ omnes }

C.non liceat vers.& sic ordinat,sess.7.c.prętetea quia nonnulli,ses.14
C.Nullus prima tonsura,sess.23.

De ferijs.

C.ab Aduentu ses.24.c.mandat vers.& Sanctorū celebrationes, &c. insuper sess.25.
C.censuræ,§.dies,eadem sess.25. Extat Pij V.Bulla obseruatione festorum incip.cum primum, fol. 211. & decretum Sacræ Congregationis,ibidem.

De testibus.

C.testes,sess.13.

De appellationibus.

C.eadem,§.in causis,c.à sententia,& c.reus ab Episcopo, ses.13.c. legati,ses.22.c.Episcopi,vt aptius,§.Nec in his,ses.24. ca. quam turpe ver. nec ses.25.c.expedit ver.nec prædictorum,ses.24.
C.causę omnes,sess.24.

LIBER TERTIVS.

De vita,& honestate clericorum.

C.sacrosacta,§.episcopos,ses.2
C.cum dignitates,§. vest.sess.24.
C.cum proprie Episcoporū,ses.14.
C.nihil est,ses.22.
C.optandum,ses.25.
C.quia verò,& si habitus,ses.14.
Extat Sixti V. constitutio contra non incedentes in habitu, incip. cū Sixti V.sacrosanctam,fol.271.

De cohabitatione Clericorum,& mulierem.

C.quam turpe,sess.25.

De Clericis coniugatis.

C.nullus prima,§ in clericis,&c.vt Sanctorum in fine,sess.23.

De

De clricis non residentibus.

C.eadem sacrosancta, C.Episcopi inferiores, C.inferiora, sess.6. sess.7. C.cum beneficia ses.21. C.cum præcepto, sess.23. C.Episcopi etiam sess.22. C.cum dignitates, §. prætereà, & §.distributiones ses.24.

De prębendis, & dignitatibus.

C.nemo, C.inferiora, C.quicumque, ses.7. C.Ordinarij. C.ratio postulat, C.statuit, el 2. sess.25. C.& quia in iure, C.regularia, sess.14. C.pleraque sess.25.de reg. C.in ecclesijs. C.cum ecclesiasticus. sess.14.

Faciunt etiam decreta de vnione loquentia in c.vniones, sess.7.ca.& quia sess.14.cap.vt etiam sess.21.c. quoniam pleręque sess.24.&c.sicuti, §.insuper, sess.25.

De Clerico ægrotante.

C.cum beneficijs, §.in coadiutorij, sess.25.

De institutionibus.

C.præsentati, ses.27.concedit, §.in prędictis sess.25.de reg.facit tex.in c.authoritate eod. tit.

De concessione prębendę & ecclesiæ non vacantis.

C.Decernit sancta Synodus mandata de prouidendo, sess. 24.c.cum in beneficijs, sess.15.

Ne Sede vacante aliquid innouetur.

C.non liceat, sess.7.cap. Abbatibus, §.pœnam, sess.23.c.capitulum Se de vacante, ses.24.

De his quę fiunt à Prælatis sine consensu capituli.

C.statuit, el 1. sess.5.

Vt Ecclesiastica beneficia sine diminutione, conferrantur.

C.quoniam pleræque §.ad hæc in posterum, sess.24.

De

De reus ecclesiæ alienandis, vel non.

C.magnam seſſ.26.contra vero vſurpatores cá.ſi quem clericorum, seſſ.25.

De teſtamentis, & vltimis voluntatibus.

C.Epiſcopi etiam ſeſſ.21.concordat c.tua eod.tit.

De ſepolturis.

C.Decernit ſancta Synodus,ſeſſ.23.& adde ad clement.dudum,de ſe pult.& ad c.de quarta,de præſcript.

De parochijs, & alienis Parochianis.

C.quoniam pleræque c.in parochialibus,§.in his quoque ſeſ.24.c.Epiſcopi etiam ſeſ.21.cap.quanta §.moneant ſeſ.21.cap.prædicationis §. moueatque ſeſ.24.

De decimis.

C.non ſunt ferendi ſeſ.25.

De regularibus, & tranſeuntibus ad Religionem.

C.quoniam cum ſequentibus ſeſ.25.de regularibus c.quia vero Regulares ſeſ.14.

De ſtatu Regularium.

Congruunt huic titulo decreta d.Concilij ſeſ.25.de monialibus præcipuè loquentia,veluti c.Bonifacij 8.c.Abbatiſſa,cap.Monaſteria ſancti monialium,c.attendant.c.in quacunque,&c.libertati.

Pro maiori obſeruantia d.ca.Bonifacij 8.extant conſtitutiones Pij 5. & Gregorij 13.relatæ in verbo Monaſteria monialium fol.336. cum ſequen. Pij V.& Greg.14.

De ſtatu Monachorum & Canonicorum Regularium.

C.nemini,&c.Monaſteria omnia,cæteraque capita in d.ſeſ.15.de regularibus.

De religioſis domibus vt Epiſcopo ſint ſubiectæ.

C.curans ſeſ.7.C.admonet,ſeſ.25.

De iure patronatus.

C.nemo,&c.non liceat ſeſ.14.c. Patriarchæ §.patroni ſeſ. 24.c. ſi quem clericorum ver.quod ſi ſeſ.22.c.expedit vel porro,& verſ.ſi vero ſeſ.24. c.ſicuti ſeſ.25.

De cenſibus, exactionibus, & procurationibus.

C.Patriarchæ §.interimque ſeſ.14.

De

De celebratione Missarum, Sacramento Eucharistia, & diuinis Officijs.

Vide in ses.13.21.& 22.
C.quanta sess.22.
C.sacrosancta ver.Episcopos. sess.2.
C.qui piè §.curet ses.23.
C.cum dignitates §.oes vero se.24
C.contingit sæpe ses.25.
C.attendat.§.q vero ses.25.de reg.

De Baptismo & eius effectu.

Vide ses.7.

De Reliquis, & veneratione Sanctorum.

Pij V. C.mandat sancta Synodus ses.25.1.vt fides §.fin.ses.a extat Pij V.constitutio, Ne in popularibus concionibus disputetur de conceptione gloriosæ Dei genitricis Mariæ fol.168.incip.Super specula.

De obseruatione ieiuniorum.

C.insuper hortatur ses.25.

De ecclesiis ædificandis, vel reparandis.

Cle.8. C.cum illud quoque c.Episcopi etiam sess.21.c.concedit in fine sess. 25.Extat constitutio Clem.8.præscriptionis normæ dandi licentiam ab Ordinarijs ad ædificanda in posterum Regularia monasteria,inci. Quoniam,fol.331.

De immunitate Ecclesiarum.

C.quanta §.ab ecclesijs sess.22.c.cupiens ses.25.

Ne clerici, vel monachi secularibus negotijs se immisceant.

Congruunt huic titulo citata supra in tit.de vita,& honest.cler.

LIBER QVARTVS.

De sponsalibus & matrimonijs.

Vide ses.24.de Sacramento matrimonij.
c.multi sunt,qui vagantur,c.ita plerunque ses.24.
Pij V. c.iustitia publice honestatis,d.ses.24.de ref.matrim. Extat declaratio Pij V.incip.Ad Romanum,fol.296.

De clandestina desponsatione.

C.tametsi sess.24.

De Cognitione spirituali.

Pij V. C.docet experientia sess.24.Extat Pij V. declaratio incip. Cum illius vicem.fol.295.

De

De consanguinitate, & affinitate.

C.si quis intra gradus seß.24.& adde ad clem.vnic.eod.tit.

C.præterea sancta synodus eadem sessione. Extat declaratio Pij V. incip.Ad Romanum fol.296.& congruit etiam tit.de eo,qui cognouit consanguineam vxoris suæ sponsæ.

De matrimonio contra interdictum Ecclesiæ.

C.tametsi,§.qui aliter,seß.24.

LIBER QVINTVS.

De Simonia.

C.quoniam,seß.21.expedit,§.caueamque,seß.24.

C.in pluribus ecclesijs,seß.23. Ad corroboratione huius decreti extat Pij V. Bulla reuocatoria priuilegiorum, & consuetudinum Ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione, aut alia prouisione seu admissione ad possessionem beneficiorum,incip.Durum nimis,fol.460.

Ne prælati vices suas,vel ecclesias sub annuo censu concedant.

C.magnam,§.non liceat,seß.25.

De magistris.

C.eadem sacrosancta seß.5.cum adolescentium ætatis,seß.28.c.prædicationis,§.ijdem etiam seß.24.

De Homicidio.

C.cum etiam qui per industriam,seß.14.

De pugnantibus in duello.

C.detestabilis seß.25.Ampliatur hoc decretum per constitutionem Greg.xij.incip.Ad tollendum fol.255.& alteram Clementis viij.incip. Illius vices,fol.eo.

De adulterijs.

C.graue peccatum,seß.24.de reformat.matr.vbi etiam de concubinarijs.

De Raptoribus.

C.decernit sancta Synodus,seß.24.de refor.matr.

De Clerico venatore.

C.cum dignitates,§.vestitu,seß.24.

De clerico per saltum promoto.

C.qui pie,§.fi.sess.23.

De eo qui furtiuè Ordines suscepit.

C.Ordinationes,§.quod si quis,sess.23

De Priuilegijs.

C.in exemptorum causis,sess.7.c. Ecclesiarum Prælati sess. 6.c. insuper,&c.præterea quia sess.14.

Greg.13. C.quoniam priuilegia, sess.24. Ad corroboratione huius decreti extat:Greg.XIII.constitutio incip.Circumspecta,fol.412.

De Pœnis.

C.cum vero tam grauia,sess.13.c.insuper,§.post hæc,sess.23.

De Pœnitentijs & Remissionibus.

Congruunt huic titulo de sanctissimo Pœnitentię Sacramento,sess. 14.cap.cum Catholica sess.25.cap.Apostolus monet,&c.liceat Episcopis,sess.24.

Pij V. C.Quamuis presbyteri,sess.23.Extat declaratio Pij V.super approbatione Regularium ad audiendas Confessiones sęcularium,incip. Rom. Pontificis,fol. 194.

Eiusdem C.quia vero sess.5.in fine,c.cum multa sess.21.c.cum potestas sess.25. Extat Pij V.constitutio reuocatoria indulgentiarũ pro quib.consequẽdis manus adiutrices sunt porrigendæ, & quæ quęstuandi facultatum quomodolibet continent,incip. Et si Dominici, fol.968.in bull. Et pertinet ad Ordinarium loci præscribere formam colligendi eleemosynas & alia oblata Christianæ charitatis subsidia,remotis tamen mensis,pel

Clem. 8. uibus,capsis per constitutionem Clem.8.incip. Quæcunque,fol.612.& vide Concilium prouinciale Mediolan.V.in tit.de indulgentijs,vbi prouisum est, ne indulgentiarum literæ inscriptiones earum nomine exaratæ eo loco,vbi causa ad eleemosynam colligendam apparata est, etiã extra ecclesiam proponantur,assignaturve,sed vel in Altari maiori,vel in alio vbi indulgentiæ causa statio pro oratione constituta est,&c.

Si verò aliquando episcopi concessu capsa in quam eleemosyna Fidelium conijciatur,palàm ponitur, intus in ecclesia loco longè ab Altari,vbi indulgentiæ statio agitur,decore collocetur,&c.

De

De sententia Excommunicationis.

C.quamuis excommunicationis gladius.sess.25.de ref. Ad cuius declarationum vide Pij V.ordinationem fol.231.
C.censuræ,c.anathemati,sess.25.de regular.
C.si quem clericorum,sess.22.
C.ita plerunque,ses.24.

De verborum significatione.

C.cupiens ses.24.c.tanta,§.quod si in his,ses.25.Circa declarationem Pij 4. Conc.Trid.extat Bulla Pij 4.incip.Benedictus Deus fol.193.

Item vltra præallegatas constitutiones particulares ad declarationẽ quorundam capitum d.Conc.sciendum est extare aliàs constitutiones generales pertinentes ad omnia contenta in Conc.Trid.& sunt.

Super confirmatione Conc.Trid.incip.Benedictus Deus. Pij 5.

Super declaratione temporis ad seruanda decreta Conc. Trid.ad reformationem,& ius positiuum dumtaxat spectantia,incip.Sicut ad Sacrorum. Reuocatoria priuilegiorum,exemptionum, immunitatum,facultatum,conseruatoriarum,indultorum,confessionalium,Maris magni,& aliarum quarumcunque similium gratiarum,quibuscunque locis,& personis concessarum in his,quibus statutis,& decretis Sacri Cõcil.Trid.contrariantur,incip.In principis Apostolorum sede,quæ habẽtur impressæ in fine dicti Concilij. Eiusdem Eiusdem

Reductio constitutionum Pij V.pro mendicantibus,& alijs Regularibus contra locorum Ordinarios ad terminos iuris,& Conc. Trid.incip.In tanta,fol.410.in verbo priuilegia Regularium.

Innouatio constitutionis Nicolai iij.relata in c.1.de iniur.in 6. & aliarum sanctionum contra iurantes,& iurare facientes illicita, impossibilia,damnosa,& ecclesiasticæ libertatis,ac decretis Conc.Trid.aduersantia,incip.Inter Apostolicas,fol.290.vbi relata d. constitutione Nicolai, sequuntur verba Gregorij xiij.à versi.verumtamen multi. Quæ Bullæ fuerunt citatę in verbo Conc.Trid.fol.193. Gre. 13.

Si in hac recollectione aliqua capita multiplicatis vicibus reperta fuerunt,non est inconueniens,nam vna decretalis,seu lex diuersis respectibus,sub diuersis titulis situari potest gl.in extrauag.com. de vi.& honesta.cler.Et animuertit summarium extrauag.Io.22.incip.Suscepti regiminis,de electio.quæ eadem reperitur in extrauag.com.sub tir. ne sede vaca.Imo vna bis sub eodem titulo in diuersis compilationibus, vt extrau.Io.22.incip.Execrabilis,in tit. de præben.etiam inter communes.

Ex quibus sit impositus finis relectioni per me Stephanum Quaranta in hac sacra festiuitate sanctę MARIAE ad Niues, Cuius precibus & meritis,& omnium Sanctorum perducas nos Dominus ad regna Cælorum. Amen.